

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

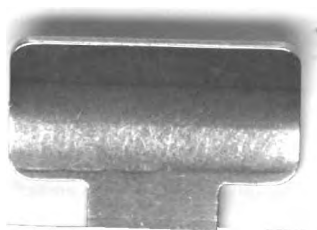
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

DATE DUE

GAYLORD

PRINTED IN U.S.A.

STATUTA
POPULI ET COMMUNIS
FLORENTIÆ

PUBLICA AUCTORITATE

COLLECTA CASTIGATA ET PRÆPOSITA

ANNO SALUTIS MCCCCXV.

Tom. II.

COMPLECTENS

*ib. IV. Tractatus Artis Iudicum, & Notariorum, Mercatorum,
& Artificum, & quadam extraordinaria cum extimis.*

*Lib. V. Tractat. I. de tribus maioribus Officiis Civitatis Florentiæ,
& aliis eorum membris, cum scrutiniis, & de vetis.*

FRIBURGI MDCCLXXVIII.

APUD MICHAELEM KLUCH.

Olin

+

JS

5811

A9

17789

t.2

INDEX RUBRICARUM

LIBRI QUARTI NEC NON PRIMI TRACTATUS LIBRI QUINTI

STATUTORUM COMMUN. FLORENTIÆ

In hoc secundo volumine comprehensorum.

LIBER QUARTUS.

DE officio officialium turris, bonorum rebellium, & quinque rerum. rubr. 1. pag. 1.

Quod habeatur unus liber, in quo scribantur bona condemnatorum, laboreria, introitus, & exitus dicti officii. rubr. 2. pag. 6.

Quod officiales prædicti reducant bona in communi, & ea taxent, & locent, & de protestationibus eis fiendis. rubr. 3. pag. 7.

De officio officialium super bonis rebellium. rubr. 4. pag. 8.

De modo tenendo circa defensionem bonorum exbannitorum, & de tempore instantiæ dictarum causarum. rubr. 5. pag. 10.

Quod officiales turris, vel alii emere non possint de bonis per eos vendendis. rubr. 6. p. 13.

De pœna occupantium, seu destruentium bona rebellium, seu cessantium a factionibus communis Florentiæ. rubr. 7. pag. 13.

De iis, qui mutuaverint super bonis rebellium, & eius materia. rubr. 8. pag. 14.

De cassatione processuum factorum super bonis condemnatorum, super quibus est mutuum, & mutuantes non possint molestari.

rubr. 9. pag. 25.

Quod rectores civitatis Florentiæ teneantur investigare bona condemnatorum per eos. rubr. 10. p. 26.

Quod domini priores cum collegiis provideant de uno sindaco communis. rubr. 11. pag. 28.

Quod domini priores, quibus fuerit notificata appellatio per syndicum, debeant notificare collegiis. rubr. 12. pag. 30.

Quod nulla sententia lata contra commune valeat, nisi fuerit appellatum, & notificata dominis. rubr. 13. pag. 30.

Nulla sententia lata contra commune, a qua fuerit appellatum, valeat, nisi approbetur per priores, & collegia, & officiales turris saltem per triginta fabas nigras. rubr. 14. pag. 31.

Nullus iudex, vel alius officialis potest bona communis concedere alicui sine consensu officialium bonorum rebellium. rubric. 15. pag. 32.

Debentes officio turris solvant infra terminum, sub pœna quarti. rubric. 16. pag. 33.

Officiales turris possint cogere communia ad conducendum bona communis, & possint locare. rubric. 17. pag. 33.

Officiales turris possint extimare bo-

- na communis, & condemnato-
rum, & bonorum rebellium. ru-
bric. 18. pag. 34.
- De modo fiendi stantiamenta solu-
tionum. rubr. 19. pag. 35.
- De accipiendis fideiussoribus pro la-
boreris, & eos registrando, &
de expensis dictorum officialium
tam intra, quam extra, & de
deveto caput magistris, & ratio-
neris. rubr. 20. pag. 35.
- Quod officiales turris possint facere
reficere, & reaptare apothecas
pontis veteris. rubr. 21. p. 37.
- Officiales turris non possint mittere
in comitatu ad videndum pesos,
vias, & mensuras. r. 22. p. 37.
- Quod de dationibus in solutum in
comitatu solvatur gabella officia-
libus turris. rubr. 23. pag. 38.
- Quod non possint vendi herbe, vel
palee prope Ecclesiam Sancti Jo-
hannis Baptistae. rubr. 24. pag. 39.
- Quod dicti officiales possint facere
reaptare vias. rubr. 25. p. 40.
- Quod pisces non vendantur nisi in
certo loco. rubr. 26. pag. 41.
- Quod officiales praedicti inquirent de
bonis exbannitorum Pisarum. ru-
bric. 27. pag. 41.
- De gabella bonorum in solutum ci-
vitatis Florentiae. rubr. 28. p. 42.
- De modo vendendi gabellas per di-
ctos officiales. rubr. 29. p. 42.
- De loco ubi stare debent emptores
gabellarum. rubr. 30. pag. 45.
- De tempore exactionis gabellarum.
rubr. 31. pag. 46.
- De officio, & ballia dictorum offi-
cialium circa emptores gabella-
rum. rubr. 32. pag. 47.
- De modo procedendi contra em-
ptores gabellarum, & fideiussoribus
eorum non solventes communi
Florentiae quod debent. rubric.
33. pag. 51.
- De modo exactionis gabellarum ad
petitionem emptorum. rubr. 34.
pag. 52.
- Deferentes in fiscum remunerentur
rubr. 35. pag. 54.
- De gabella rixarum manibus vacu-
is, ex quibus pax sequatur. ru-
bric. 36. par. 55.
- Quod omnes, qui accusaverint, no-
tificaverint, & qui se post termi-
num bamni excusaverint, solvant
gabellam. rubr. 37. pag. 55.
- De officio approbatorum, & de so-
lutione gabellae in causis civili-
bus, & criminalibus facienda.
rubr. 38. pag. 56.
- De tenendo unum signum pictum
apud quodlibet palamentum. rubr.
39. pag. 57.
- De gabella nuntiorum. rubric. 40.
pag. 57.
- De gabella treconum, & pollaiolo-
rum. rubr. 41. pag. 57.
- Quod officiales turris provideant su-
per mensuris, & barlestarii tene-
ant mensuras. rubr. 42. p. 59.
- Officiales praedicti faciant signare ba-
rilia omni anno. rub. 43. p. 60.
- De redditu signationis barilium.
rubr. 44. pag. 61.
- De gabella ponderum, mensura-
rum, & cannarum. rubric. 45.
pag. 61.
- Quod vendentes oleum ad minu-
tum satisfiant de non portando
extra comitatum Florentiae. rubr.
46. pag. 64.
- Pro gabella olei. rubr. 47. pag. 64.
- Solvatur gabella olei pro quolibet ur-
ceo. rubr. 48. pag. 65.
- Quod quicumque vendet oleum
prope civitatem Florentiae per
tria milliaria solvat gabellam. ru-
bric. 49. pag. 65.
- Quod quicumque inventum fuerit
oleum in comitatu Florentiae sol-
vat gabellam. rubr. 50. pag. 66.
- Quod oleum possit vendi ad minu-

tum prope
per duo milia
Quod extraher
tatu, & dicit
viginti pro
apodixam.
De gabella tra
pag. 67.
Quod faciente
solvant ann
centos. ru
Quod soda,
fornacem
plum foli
Quod ferna
duos pro
dum unu
de calce.
De facienti
rum. rubr.
Quod qui g
riorum
norum r
bric. 58.
Quod regu
merze in
ultra eo
pag. 72.
Provisio co
tiales re
rubr. 60.
De ballia
& reg
rubr. 6
Quod gut
ad eor
rubr. 6
Infrascript
eorum
Quod qu
bellaru
possit
assumi
De ballia
comm
do be
pag. 7

m. rubr. 34.

remunerentur

manibus vacu-
sequatur. ru-

averint, no-
e post termi-
rint, solvant
pag. 55.

m, & de so-
causis civili-
us facienda.

num pictum
meum. rubr.

rubric. 40.

& pollaiolo-

7. p. 59.
videant su-
estarii tene-

42. p. 59.

signare ba-

43. p. 60.

barilium.

, mensura-

rubric. 45.

ad minu-

portando

ntiæ. rubr.

7. pag. 64.

quolibet ur-

et oleum

rentiæ per

bellam. ru-

um fuerit

rentiæ fol-

o. pag. 66.

ad minu-

tum propè civitatem Florentiæ
per duo milliaria. rub. 51. p. 66.

Quod extrahentes oleum de comi-
tatu, & districtu solvant soldos

viginti pro urceo, & habeant
apodixam. rubr. 52. pag. 67.

De gabella treccolarum. rubr. 53.
pag. 67.

Quod facientes fornacem cyathorum
solvant anno quolibet florenos du-
centos. rubr. 54. pag. 68.

Quod soda, & alia pertinentia ad
fornacem cyathorum solvant du-
plum solito. rubr. 55. pag. 69.

Quod fornaciarii solvant florenos
duos pro qualibet cotta, & sol-
dum unum pro qualibet salma
de calce. rubr. 56. pag. 60.

De facientibus facta stipendiario-
rum. rubr. 57. pag. 69.

Quod qui gerent negotia stipendia-
riorum solvant gabellam flore-
norum mille quingentorum. ru-
bric. 58. pag. 70.

Quod regulatores, & provisores ca-
meræ inquirent pro recipientibus
ultra eorum salario. rubric. 59.
pag. 72.

Provisio contra capserium, & offi-
ciales recipientes ultra debitum.
rubr. 60. pag. 72.

De balla dominorum collegiorum,
& regulatorum circa gabellas.
rubr. 61. pag. 73.

Quod gubernatores gabellarum stent
ad eorum officia certis diebus.
rubr. 62. pag. 74.

Infrascripta officia possunt cassare
eorum notarios. rubr. 63. p. 75.

Quod qui cassus esset ab officio ga-
bellarum per gubernatores non
possit ad ipsum officium eligi, vel
assumi. rubr. 64. pag. 75.

De balla gubernatorum gabellarum
communis Florentiæ in venden-
do bona debitorum. rubric. 65.
pag. 76.

Gubernatores gabellarum possint
committere exactiones gabellarum
cuilibet officiali. rubr. 66. p. 78.

Quod consilia reddita ad gabellam
debeant registrari. r. 67. p. 79.

Notarii, & camerarii scribant in-
troitus gabellæ ea die, qua reci-
piunt. rubr. 68. pag. 80.

Non potest expendi per guberna-
tores, vel camerarios pecunia
gabellæ. rubr. 69. pag. 80.

Prohibitio electionis notariorum ad
gabellam. rubr. 70. pag. 82.

De modo, & forma vendendi bona
immobilia, & mobilia. rubr. 71.
pag. 82.

Quod gubernatores gabellarum, &
officiales carniū non possint sa-
tisfacere debitoribus eiusdem,
nisi ut infra describitur. rubr.
72. pag. 83.

Quilibet officialis electus ad aliquod
ministerium alicuius gabellæ ha-
beat devetum unius anni. rubr.
73. pag. 83.

Quod camerarii gabellarum singulis
diebus notificent regulatoribus in-
troituum gabellarum, & solvant
camerariis singulis diebus. rubr.
74. pag. 85.

Quod camerarii gabellæ portarum,
& alii non solvant nisi servata
forma infrascripta. r. 75. p. 87.

Quælibet pecunia solvenda nomine
pœnæ, vel multæ solvatur came-
rariis cameræ communis Floren-
tiæ. rubr. 76. pag. 88.

Exactores, & nuntii ad pignoran-
dum non vadant sine litera do-
minorum, & de mercede per
eos recipienda. rubr. 77. p. 90.

TRACTATUS GABELLÆ CONTRACTUUM.

De gabella contractuum, & ultima-
rum voluntatum. rubr. 1. p. 92.

Quod notarius introitus gabellæ contractuum possit recipere certas quantitates. rubr. 2. p. 94.
 Ordinamenta, quibus exigitur gabella contractuum. rub. 3. p. 94.
 Quod contractus non vitietur occasione gabellæ non solutæ, vel registrationis non factæ. rubric. 4. pag. 102.
 De modo exigendi dictas gabellas. rubr. 5. pag. 102.
 De pecunia redigenda ex pignoribus dictæ gabellæ, & de depositis factis in dicta gabella. rubr. 6. pag. 108.
 Quod exactores dictæ gabellæ non possint aliquid pro eis recipere si non fecerint executionem, & quod non solventes possint muldari. rubr. 7. pag. 110.
 De solvendo gabellam pro fideiussoribus datis, pro translationibus, & dationibus in solutum. rubr. 8. pag. 112.
 Solvatur gabella, quando per scripturam privatam apparet venditio facta, vel donatio. r. 9. p. 112.
 De locationibus fictitiis solvatur gabella. rubr. 10. pag. 114.
 Tenens bona de dote, vel alia, licet non appareat instrumentum solvat gabellam. rub. 11. p. 114.
 Faciens fieri instrumentum per notarium non suppositum communi Florentiæ, solvat gabellam. rubric. 12. pag. 115.
 Si non suppositus iurisdictioni communis Florentiæ habens de bonis in iurisdictione communis prædicti contrahit, solvatur gabella. rubr. 13. pag. 116.
 Quod suppositi teneantur pro non suppositis. rubr. 14. pag. 117.
 De legatis amore Dei non solvatur gabella. rubr. 15. pag. 117.
 De restitutione bonorum ecclesiasticorum gabella non solvatur.

rubr. 16. pag. 118.
 De taxatione temporis usufructus. rubr. 17. pag. 119.
 Venditiones annullatæ ex recursum non solvant. rubr. 18. pag. 119.
 De gabella compromissorum. rubr. 19. pag. 120.
 Quomodo procurator post mortem quæ sunt finitæ, in actis reducatur. rubr. 20. pag. 121.
 Qualiter curator datus comparere debeat. rubr. 21. pag. 123.
 De laudis, & instrumentis conditionatis referendis. r. 22. p. 124.
 Quod filii legitimati solvant gabellam. rubr. 23. pag. 126.
 De gabella contractuum, & venditionum factarum per syndicos. rubr. 24. pag. 127.
 Volentes acquirere mutuo per viam compromissi super possessionibus debeant solvere gabellæ contractuum. rubr. 25. pag. 127.
 Infra quantum tempus debeat solvi gabella. rubr. 26. pag. 128.
 Non potest proponi in consilio de remittendo penas gabellæ contractuum nisi obineatur per 37 fabas. rubr. 27. pag. 130.
 De tempore solvendi gabellam pro matrimonio. rubr. 28. pag. 131.
 De officio rationeriorum gabellæ contractuum. rubr. 29. p. 131.
 Quod pecunia exigenda de declarationibus fiendis per rationeros detur camerario dictæ gabellæ contractuum. rubr. 30. p. 133.

DE ARTE IUDICUM ET NOTARIORUM ET OFFITIO PROCONSULIS ET ALIORUM MERCATORUM ET ARTIFICUM.

Quæ debent observari per notarios, ut officia possint exercere. rubr. 1. pag. 135.

Quod notarius, vel instantias possint habere. Notarii abrogantur, vel tuantur, pag. 139.
 Notarii offensionem nentes. r. Quod notarius ant. rubr. De non colligere illum not. rubr. 8. Quod notarius instrumenta tuere cor. De scriptura brevium sententiarum. pag. 142.
 Quod notarius communis eorum 1. annos de statutorum. 9. pag. 1. Quodlibet districtus notarium. rubr. 10.
 Quod nullus te, comitatus possit ligare, nec rit, vel Quod nullus roget in rubr. 12.
 Quod notarius contractus scripta rationum dorum.

ususfructus.

ex recurſu
pag. 119.
rum. rubr.

mortem,
is reducan-

comparere
123.

atis condi-
12. p. 124.
vant gabel-
26.

& vendi-
ſyndicos.

io per viam
offeſſionibus
llæ contra-

127.
debeat ſolvā

128.
conſilio de
bellæ con-

ur per 37-
130.
bellam pro

pag. 131.
um gabellæ

2. p. 131.
de decla-

rationerios
gabellæ

2. p. 133.

ET NO-
OFFITIO
ALIO-
DRUM
IM.

per notarios,
rcere. rubr.

Quod notarii, qui, vel quorum pa-
ter, vel frater non ſolverit præ-
ſtantias per certum tempus, non
poſſint habere officia. r. 2. p. 138.
Notarii abraſi de matricula pro fal-
ſitate, vel falſamento, non reſti-
tuantur, niſi ut infra. rubr. 3.
pag. 139.

Notarii officiorum regiſtrent re-
formationes ad d. officium perti-
nentes. rubr. 4. pag. 140.

Quod notarii libros aſſignare debe-
ant. rubr. 5. pag. 140.

De non compellendo aliquem re-
colligere imbreſiaturas, niſi per
illum notarium, qui ſcripſerit.
rubr. 6. pag. 142.

Quod notarii, ei cui pertinent in-
ſtrumenta in forma publica ren-
tuere compellantur. r. 7. p. 142.

De ſcripturis notariorum, & im-
breſiaturis defunctorum, vel ab-
ſentium committendis. rubr. 8.
pag. 142.

Quod notarii exemplantes ſtatuta
communis Florentiæ teneantur in
eorum ſubſcriptionibus ponere
annos domini, & de quo libro
ſtatutorum exemplantur. rubr.
9. pag. 143.

Quodlibet commune, comitatus, &
diſtrictus Florentiæ poſſit eligere
notarium ad infraſcripta officia.
rubr. 10. pag. 146.

Quod nullus, qui non ſit de civita-
te, comitatu, vel diſtrictu Floren-
tiæ poſſit eſſe notarius alicuius
ligæ, nec ligæ in qua ortus fue-
rit, vel fuiſſet. rub. 11. p. 147.

Quod nullus notarius Florentinus
roget inſtrumenta ſui conſortis.
rubr. 12. pag. 147.

Quod notarii debeant referre gabellæ
contractuum inſtrumenta infra-
ſcripta compromiſſorum, procu-
rationum, confeſſionum, & lau-
dorum. rub. 13. pag. 148.

Communitates volentes eligere no-
tarios teneantur præſentare tres
dominis. rubr. 14. pag. 150.

Omnes notarii ponant in principio
libri titulum officii. rubr. 15.
pag. 151.

Quod nullus notarius exerceat ali-
quod officium ex officiis imbur-
ſatis, niſi per viam extractionis.
rubr. 16. pag. 151.

Conſules artium poſſint ſibi eligere
notarios. rubr. 17. pag. 152.

Contra notarios exigentes contra
debitum. rubr. 18. pag. 152.

Notarii ligarum approbentur per
dominos. rubr. 19. pag. 153.

Notarii extracti poſſint renunciare.
rubr. 20. pag. 153.

Quod ars iudicum, & notariorum
provideant quolibet anno de ad-
vocato, & procuratore paupe-
rum. rubr. 21. pag. 154.

Inſtrumenta facta a notariis Piſanis
matriculatis ibidem in territorio
olim Piſarum, valeant in civita-
te Florentiæ, & eis fides adhi-
beatur. rubr. 22. pag. 155.

Notarii regiſtrent ſolutiones exten-
ſe. rubr. 23. pag. 155.

Notarii infirmi poſſint alios ſubſti-
tuere. rubr. 24. pag. 156.

Quomodo, & qualiter notarii, &
camerarii poſſint per ſubſtitutum
ſervire. rubr. 25. pag. 156.

De officio, & poteſtate proconſulis,
& conſulum in eligendo, & ſcu-
tinando eorum officia. rubr. 26.
pag. 157.

TRACTATUS ET MATERIA CONSULUM ARTIUM ET MERCATORUM.

De non eligendo ad officium con-
ſulatus, niſi illum qui fecerit ar-
tem. rubr. 1. pag. 159.

Quod exiſtens de pluribus artibus,

- eligat, de qua vellet esse potius consul, rubr. 2. pag. 159.
- Quod nullus possit esse consul, vel alius officialis suæ artis, nisi sit oriundus de civitate, vel comitatu Florentiæ. rubr. 3. p. 160.
- Quod non residentes ad fundacula vel apothecam non possint esse consules, & de faciendo unum librum in qualibet arte. rubr. 4. pag. 161.
- Quod nullus possit esse rector, vel camerarius uno eodemque tempore duarum artium. rubr. 5. pag. 162.
- De sedandis discordiis, quæ inter artes orientur. rubr. 6. pag. 162.
- Quod rectores communis Florentiæ exequantur condemnationes consulum ad eorum instantiam. rubr. 7. pag. 163.
- Quod mercatores florentini numero duodecim, vel ultra extra civitatem Florentiæ existentes possint consules habere. rubr. 8. pag. 163.
- Quod mercatores debentes dare alteri debeant promittere, cui ille voluerit. rubr. 9. pag. 163.
- Quod quilibet faciens scribi in libro tabulæ sit absolutus a debito. rubr. 10. pag. 164.
- De fide adhibenda libris mercatorum. rubr. 11. pag. 164.
- Quomodo, & qualiter credatur libris mercatorum, & de acceptis, & datis. rubr. 12. pag. 165.
- Quilibet mercator habens librum rationum cogatur exhibere & de modo super hoc procedendi. rubr. 13. pag. 168.
- Quomodo libri mercatorum in remotis defunctorum exhibeantur. rubr. 14. pag. 169.
- De observandis promissionibus factis inter mercatores, & artifices. rubr. 15. pag. 171.
- Quod quilibet sociorum teneatur in solidum ad debita contracta. rubr. 16. pag. 171.
- Quod factores dona, & lucra restituant. rubr. 17. pag. 172.
- Quod mercatores teneantur suos discipulos liberare. rubr. 18. p. 172.
- Quod discipulus sequatur forum magistri sui. rubr. 19. pag. 172.
- Quod nullus creditor gravet aliquos Florentinos pro debito alterius Florentini, vel pro damno sibi dato per partem guelfani, vel ghibellinam, & de poena contrahentis. rubr. 20. pag. 173.
- Qualiter procedatur contra illos, quorum de causa in nundinis, vel alibi Florentini molestantur. rubr. 21. pag. 174.
- De indemnitate communis Florentiæ, & singularum personarum pro gestis, & factis per quoscunque Florentinos in quolibet loco, propter quæ dictum commune, vel singulares personæ damnum, vel iniuriam paterentur, & qualiter procedatur contra eos. rubr. 22. pag. 176.
- Qualiter procedatur contra contrahentes in nundinis, quorum occasione literæ communi Florentiæ mitterentur a custodibus ipsarum nundinarum. rubr. 23. pag. 178.
- De represaliis, & modum eas concedendi, & quod exerceri non possint contra officiales, & conducentes victualia. rubr. 24. pag. 179.
- Quod ponantur in concordia, quæ fierent cum aliqua terra, quæ satisfaciatur civibus Florentinis. rubr. 25. pag. 180.
- De procurando quod passagium non tollatur. rubr. 26. pag. 181.
- De consulum cognitione, & quod ab eorum sententiis appellari

non possit
tione. ru
De provide
fiant per
to, & ca
Quod dimit
conducent
re omni i
br. 29. p
Quod quilib
quam vol
Quod ars
per falsita
Quilibet poss
ubi vult
Quod officia
ius arcis
de falsitat
missis. ru
Artifices li
non puni
34. pag.
Quod artes
approbat
Nullus deb
netam pe
Quod merc
tores po
invicem
cas, vel
190.
Quod cont
stituere
cum. ru
Quod me
non po
tramont
salvo n
alterius
Quod non
ter mere
in vene
conduc
De certa
pannor
br. 41.
Quod nu

teneatur in
tracta. rubr.

lucra resti-
172.

tur suos di-

118. p. 172.

tur forum

1. pag. 172.

vet aliquos

to alterius

damno sibi

alam, vel

ena contra-

ag. 173.

ontra illos.

nundinis.

olestantur

nis Floren-

personarum

per quos-

in quolibet

itum com-

ersonae dam-

terentur, &

contra eos.

tra contra-

quorum oc-

uni Floren-

nodibus ip-

rubr. 23.

in eas con-

terceri non

is, & con-

ib. 24. pag.

cordia, quæ

terra, quæ

entinis. ru-

passagium

1. pag. 181.

re, & quod

appellari

non possit, & de earum execu-
tione. rubr. 27. pag. 181.

De providendo, quod solutiones
fiant per mercatores absque scono,
& cambio. rubr. 28. p. 185.

Quod dimittentes apothecam quam
conduxerant teneantur renuntia-
re omni iuri, quod habebant. ru-
br. 29. pag. 185.

Quod quilibet possit exercere artem
quam voluerit. rub. 30. p. 185.

Quod ars alicui non vetetur, nisi
per falsitatem. rubr. 31. p. 186.

Quilibet possit exonerare mercantias
ubi vult. rubr. 22. pag. 187.

Quod officiales, vel consules alicuius
artis non possint cognoscere
de falsitatibus in dicta arte com-
missis. rubr. 33. pag. 187.

Artifices litigantes in alia curia,
non puniuntur ab arte sua. rubr.
34. pag. 188.

Quod artes non utantur statuto non
approbato. rubr. 35. pag. 189.

Nullus debeat vendere, nisi ad mo-
netam parvam. rubr. 36. p. 189.

Quod mercatores calismalæ, merca-
tores portæ S. Mariæ inter se ad
invicem non accipiant apotheca-
cas, vel fundacos. rubr. 37. pag.
190.

Quod consules artium possint con-
stituere procuratorem, & sindi-
cum. rubr. 38. pag. 190.

Quod mercatores portæ S. Mariæ
non possint vendere pannos ul-
tramontanos, & illi de calismala,
salvo nisi iuraverint sub consule
alterius. rubr. 39. pag. 190.

Quod non fiat liga, vel postura in-
ter mercatores calismalæ, & alios
in vendendo certos pannos, &
conducendo. rubr. 40. pag. 191.

De certa prohibitione certorum
pannorum ultramontanorum. ru-
br. 41. pag. 192.

Quod nulla persona non supposita

arti calismalæ vendat pannos ul-
tramontanos ad parisienses. rubr.
42. pag. 193.

De ritagliatoribus. rub. 43. p. 194.

De zendadis, & imbocchaccmatis
non vendendis ad minutum. ru-
br. 44. pag. 195.

De arte lanæ, & pertinentibus ad
eam. rubr. 45. pag. 195.

De non recolligendo stamen de
aqua, vel terra. rubr. 46. pag.
198.

De non vendendo, vel in pignore
accipiendo aliquid pertinens ad ar-
tem lanæ. rubr. 47. pag. 199.

Quod qui operantur de arte lanæ,
subsint consulibus dictæ artis. ru-
br. 48. pag. 199.

De poena harentis lanam, bambagiam,
vel aliam rem de nocte. rubr. 49. pag. 200.

De conducentibus guadam. rubr.
50. pag. 200.

De sensalibus. rubr. 51. pag. 201.

De medicis, & quod dicant infir-
mis, quod confiteantur sua pec-
cata. rubr. 52. pag. 202.

Quod medicus non admittatur ad
collegium, vel recipiatur in apo-
theca nisi fuerit examinatus per
consules. rubr. 53. pag. 202.

Quod medici possint contrahere so-
cietatem cum spetiariis. rubr. 54.
pag. 203.

Quod spetiarii dent medicinas bo-
nas, & teneant apothecas aper-
tas diebus festivis. rub. 55. pag.
203.

De pellizzariis. rub. 56. pag. 204.

De lastraiolis, & fornaciariis, &
magistris lapidum, & lignami-
num qui subsint officialibus gra-
sciæ, & debeant satisfacere. rubr.
57. pag. 205.

De non contrahendo societatem de
lastris. rubr. 58. pag. 206.

De fornaciariis, & mattonariis. ru-

- bt. 54. pag. 206.
 De salariis accipiendis per fornaciarios ex calce, mattonibus, & eorum laboreriis. rubr. 60. pag. 208.
 Quantæ altitudinis debeant esse fornaces. rubr. 61. pag. 209.
 De laboreriis fornaciariorum absque calce non coquendis. rubr. 62. pag. 209.
 Quod mattonaria non fiant intra muros civitatis, & in locis infra scriptis. rubr. 63. pag. 210.
 Cuius mensuræ debeant esse mattonnes, & alia laboreria. rubr. 64. pag. 210.
 Fornaciarii, & alii artifices vendant pretio statuto. rubr. 65. pag. 211.
 De observandis per magistros lignaminis, & lapidum manuales, & eorum salario. rub. 66. pag. 211.
 De non accipiendo directum, vel pretium per aliquem magistrum lignaminum, vel lapidum, & de poena contrafacientis. rubr. 67. pag. 214.
 Quod magistri lapidum subsint consulibus dictæ artis, sive forenses, sive comitatini. rub. 68. p. 215.
 Quod magistri lapidum forenses libere exercent artem eorum in civitate Florentiæ, nec cogantur describi in matricula. rubr. 69. pag. 215.
 De electione magistrorum, & mensuratorum communis Florentiæ, & notarii, & eorum officio. rubr. 70. pag. 216.

DE SARTORIBUS.

- Quod sartores debeant subesse officialibus grasciæ, & satisfacere, & recipere pretia infra scripta. rubr. 71. pag. 218.
 Quod nullus sartor ponat aliquos

pannos pignori, & quod nullus mutuet super his pannis. rubr. 72. pag. 223.

DE CALZOLARIIS.

- Quod calzolarii non possint vendere unam speciem corii pro alia. rubr. 73. pag. 224.
 De non tenendo, vel vendendo coriamen, in quo sit sepum appositum. rubr. 74. pag. 224.
 Quanto tempore debeat coriamen in concio permanere. rubr. 75. pag. 225.
 De non conciendo coriamen cum cinere. rubr. 76. pag. 225.
 De poena vendentium coriamen non bene siccum, nec gubernatum. rubr. 77. pag. 225.
 De unghionibus, & zucchellis non comburendis. rubr. 78. p. 225.
 Quod quilibet possit vendere, & emere gallam. rubr. 79. p. 226.
 Quod calzolarii teneantur vendere calceamenta diebus dominicis, & quod non vadant ad calceandum dominas ad domum earum. rubr. 80. pag. 226.
 De non laborando corium non concium, & de corio non mittendo in concium. rubr. 81. p. 226.
 De zoccholis, & planellis non retinendis absconsis. rubr. 82. pag. 227.
 De non miscendo unum coriamen cum alio in aliquibus calciamentis. rubr. 83. pag. 228.
 De non tenendo in calce coria infra scriptis mensibus. rubr. 84. pag. 228.

DE VINATTERIIS.

- Prope ecclesiam S. Ioannis Baptistæ non vendatur vinum. rubr. 85. pag. 228.

- Quod vinati vel cavari. pag. 228.
 Quod vinati duarum. rubr. 87.
 Quod non pe locumtia, vel Domini p. 88. pag. 2.
 Quod hospiti tus Floren dendum f stis ferran
 Quod tenent dentes alic pe palatium rubr. 90.
 Quod nulla num det br. 91. pag.
 Quod alberga vendentes gnatum, no fules artis 92. pag. 2

DE PIZZICIS.

- Quod pizzic re mensur 93. pag. 2.
 Quod pizzica sint tener 94. pag. 2.
 Quod pizzic ova, & ca
 Quod facien subsint co rum. rubr.

DE FE

- De satisfactio rubr. 97.
 De ferratorib

quod nullus
anis. rubr.

UIS.

ffint vende-
rii pro alia.

l vendendo
sepum ap-
g. 224.
it coriamen-
t. rubr. 75.

riamen cum
g. 225.
riamen non
gubernatum.

schellis non
78. p. 225.
vendere, &
79. p. 226.
tur vendere
dominici, &
t calceandum
earum. rubr.

am non con-
non mitten-
x 81. p. 226.
dis non re-
rubr. 82. pag.

am coriamen-
us calciamen-
228.
alce coria in-
s. rubr. 84.

ERIIS.

anis Baptista
m. rubr. 85.

Quod vinatterii habeant fognam,
vel cavam copertam. rubr. 86.
pag. 228.

Quod vinatterii teneant urceum
duarum terzaiolarum signatum.
rubr. 87. pag. 229.

Quod non teneatur taberna pro-
pe locum dominarum de Faven-
tia, vel dominarum de Monte
Domini per 100. brachia. rubr.
88. pag. 229.

Quod hospites, & tabernarii comita-
tus Florentiæ, teneantur ad ven-
dendum ferra, & clavos pro be-
stis ferrandis. rubr. 89. p. 229.

Quod tenentes tabernam, vel ven-
dentes aliqua commestibilia pro-
pe palatium non commorentur.
rubr. 90. pag. 230.

Quod nulla persona vendens vi-
num det comedere alicui. ru-
br. 91. pag. 230.

Quod albergatores, & aliæ personæ
vendentes vinum ad minutum si-
gnatum, non possint cogi per con-
sules artis vinatteriorum. rubr.
92. pag. 231.

DE PIZZICAGNOLIS.

Quod pizzicagnoli teneantur habe-
re mensuras, & pondera. rubr.
93. pag. 231.

Quod pizzicagnoli, & oliandoli pos-
sint tenere pisces salatos. rubr.
94. pag. 232.

Quod pizzicagnoli possint emere
ova, & caseos. rub. 95. p. 232.

Quod facientes urceos, & ciatos
sub sint consulibus pizzicagnolo-
rum. rubr. 96. pag. 232.

DE FERROVECCHIS.

De satisfactione ferrovecchiorum.
rubr. 97. pag. 233.

De ferratoribus. rubr. 98. p. 233.

De rigatteriis. rubr. 99. pag. 233.

DE BECCARIIS.

De ballia consulum artis beccario-
rum. rubr. 100. pag. 234.

Quod beccarii non emant in mer-
catis causa alteri revendendi. ru-
br. 101. pag. 235.

Quod debeant eligi taxatores car-
nium, quando gabella non ven-
deretur. rubr. 102. pag. 236.

Quod domini cum collegiis provi-
deant, an sit utile vendere car-
nes ad ianuas Florentiæ. rubr.
103. pag. 236.

Quod quilibet possit vendere carnes
ad grossum, & minutum libere
& expedite, & de poena consi-
liariorum, & aliorum contrafa-
cientium contra prædicta, & of-
fendentium prædictos rubr. 104.
pag. 237.

De modo tenendo per beccarios in
emendo animalia in mercatis cau-
sa macellandi. rub. 105. p. 241.

Quod beccarii non vendant carnes
alibi quam ad suam apothecam.
rubr. 106. pag. 242.

Quod beccarii non teneant ad suum
discum, vel prope ad decem bra-
chia carnes pecudinas, & similes.
rubr. 107. pag. 242.

De satisfactione beccariorum. rubr.
108. pag. 243.

Quod beccarii vendant carnes pre-
tio ordinato. rub. 109. p. 244.

Quod bestię non occidantur in via,
& quod fiant fognæ sub terra
rubr. 110. pag. 244.

Quod vituli masculi non macellen-
tur. rubr. 111. pag. 245.

Quod vendantur carnes iusto pre-
tio, & carnes non mazichentur.
rubr. 112. pag. 245.

De non vendendo pecoram infra
grillandam mercati. r. 113. p. 245.

De tenendo testam bufalæ super dis-
co, quando venduntur carnes
bufalinæ. rubr. 114. pag. 246.

De non vendendo bestias proprio
morbo mortuas. rubr. 115. pag.
246.

De non banniendo, quod carnes
vendantur. rubr. 116. pag. 246.

De non proiciendo interiora bestia-
rum in via. rubr. 117. p. 247.

De poena bruciantis, vel matrantis
porcum mortuum in via. rubr.
118. pag. 247.

Quod nullus beccarius teneat pro-
se, vel alijs troias causa reven-
dendi ad macellum. rubr. 119.
pag. 247.

De faciendo purgari mercatum ve-
tus, & de his, quæ beccarii fa-
cere tenentur, vel utuntur. ru-
br. 120. pag. 248.

DE PESCIVENDOLIS.

Quod vendentes pisces debeant quo-
libet anno satisfacere. rubr. 121.
pag. 249.

De deferendo pisces ad lacum de-
putatum, & de non extrahendo.
rubr. 122. pag. 250.

De poena tollentis pisces. rubric.
123. pag. 250.

De non retinendo pisces in sua
domo, sine licentia officialium.
rubr. 124. pag. 250.

De pretio piscium. rubr. 125. pag.
251.

De non vendendo pisces pro de ali-
quo loco, quam sint. rubr. 126.
pag. 251.

De non contrahendo societatem
cum forensibus. r. 127. p. 252.

De non vendendo pisces crudos
emptos alicui. rubr. 128. p. 252.

De non vendendo pisces, nisi per
eum cuius sunt. r. 129. p. 252.

Quod ad nullum discum, vel ban-

cum ubi pisces salati vendun-
tur, audeat stare nisi unus solus.
rubr. 130. pag. 253.

De non includendo pisces in ali-
quo vivario. rubr. 131. p. 253.

Quod procedatur contra mercato-
res celantes copiam piscium, a-
vium, & similia. rubric. 132.
pag. 254.

Quod domini priores artium, &
vexillifer iustitiæ una cum colle-
gijs habeant baliam super abun-
dantia carniū. r. 133. p. 254.

Quod de bestiis mittendis in civi-
tate pro macello solvatur gabel-
la, nec possit tolli dicta gabella.
rubr. 134. pag. 259.

De officio, & cognitione officialium
grasciæ, & plateæ horti Sancti
Michaelis. rubr. 135. pag. 260.

Quod dicti officiales non possint
cognoscere de causis civilibus
contra aliquos matriculatos in a-
liqua ex viginti una artibus. ru-
bric. 136. pag. 261.

Quod qui subsunt dicto officio, non
sint officiales ad dictum officium.
rubr. 137. pag. 262.

De deveto castaldorum officii dicto-
rum officialium. r. 138. p. 262.

De pretiis constituendis quarumlibet
rerum, de quibus habent co-
gnitionem officiales. grasciæ. rubr.
139. pag. 263.

Quod officiales de blado, & grasciæ
habeant cognitionem contra cer-
tas personas. r. 140. pag. 263.

De bamnis mittendis per officiales
plateæ horti Sancti Michaelis, &
grasciæ. rubr. 141. pag. 264.

De solutione directuræ querimonia-
rum. rubr. 142. pag. 264.

Quod pecunia exigenda ex satisfac-
tionibus ponatur in cippo officii
grasciæ. rubr. 143. pag. 264.

De iurisdictione, & balia officialium
civium grasciæ super famulis, &

famulabus.

De non dic-
ram offici-

Quod nunt
subsint di-
pag. 266.

Quod officia
expendere
mentis p
offitium.

Quod officia
banum, &
notarium
rubr. 148.

ORDINAM ET

De observan-
mulas, &
zos, & n
riis. rubr.

Quod famu-
tent plan-
cappellina
tes terrar

Quod nulla
veste viri
151. pag.

Quod nota-
dimittere
officii ap-
rubr. 152.

De salariis
dictorum
pag. 272.

De artificil-
re, & qu
De qualibe-
communi-
que. rubr.

De non em-
tandi ex-
rubr. 156.

Quod offici-
plateæ po-
pia victu

famulabus. rubr. 145. pag. 265.
 De non dicendo contumeliam coram officialibus. r. 145. p. 265.
 Quod nuntii dictorum officialium subsint dicto officio. rubr. 146. pag. 266.
 Quod officiales grafciæ cives possint expendere pro habendis ordinamentis pertinentibus ad dictum officium. rubr. 147. pag. 266.
 Quod officiales habeant unum scribanum, & sive camerarium, & notarium, & custodem steriorum. rubr. 148. pag. 266.

ORDINAMENTA DE FAMULIS ET FAMULABUS.

De observandis per famulos, & famulas, & domicellos, & ragazzos, & nutrices, & eorum salariis. rubr. 149. pag. 267.
 Quod famulæ, & nutrices non portent plannellas, capputeum, vel cappellinam, & pannos tangentes terram. rubr. 150. pag. 271.
 Quod nulla mulier incedat induta veste virili, & e converso. rub. 151. pag. 271.
 Quod notarius officialium grafciæ dimittere debeat acta post finem officii apud cameram actorum. rubr. 152. pag. 271.
 De salariis recipiendis per notarios dictorum officialium. rubr. 153. pag. 272.
 De artificibus, qui debent satisficere, & qui non. r. 154. p. 273.
 De qualibet satisficatione solvatur communi Florentiæ foldos quinque. rubr. 155. pag. 273.
 De non emendo granum causa portandi extra civitatem Florentiæ. rubr. 156. pag. 273.
 Quod officiales cives grafciæ, seu plateæ possint providere super copia victualium. r. 157. p. 274.

De non portando victualia extra civitatem. rubr. 158. pag. 274.
 De non miscendo lolium in grano. rubr. 159. pag. 274.
 De non præsentando granum pro alia persona, quam cuius sit. rubric. 160. pag. 275.
 De non emendo ultra duos sextarios grani. rubr. 161. pag. 275.
 De non mittendo granum ad domum fornarii. r. 162. p. 275.
 De non vendendis scampulis grani. rubr. 163. pag. 276.
 De farina vendenda in platea. rubric. 164. pag. 276.
 De non emendo granum magis quam expediat emere pro sua familia. rubr. 165. pag. 276.
 Quod conducentes granum deferant illud in platea grani communis Florentiæ. rubr. 166. pag. 276.
 De non emendo granum, vel hordeum, seu bladum in platea causa revendendi. r. 167. p. 277.
 De frumento, & blado descariando, & vendendo in platea grani. rubr. 168. pag. 277.
 De non emendo ultra duo sextaria castancarum. rubr. 169. p. 277.
 Quod homines deferentes bladum, & alia victualia sint securi. rubr. 170. pag. 278.
 De non guidando, vel sociando conductores victualium extra comitatum. rubr. 171. pag. 278.
 De non extrahendo robbiam extra civitatem, vel districtum Florentiæ. rubr. 172. pag. 278.
 De devetis. rubr. 173. pag. 279.
 Communia civitatis Aretii non faciant devetum. r. 174. p. 279.
 Quod vicarii, & potestates comitatus nil accipiant ab apportantibus victualia. r. 175. p. 280.
 De non impediendo conducentes victualia bestiarum, vel alia pertinentia ad vestimenta, & calce-

amenta. rubr. 176. pag. 281.
 Quod boves non extrahantur de
 comitatu. rubr. 177. pag. 281.
 Medietas mercantiarum, & bestia-
 rum delatarum in devetum de-
 tur capienti. rubr. 178. p. 282.
 De non portando extra civitatem,
 comitatum, vel districtum Flo-
 rentiæ sepum, vel candelottos se-
 pi. rubr. 179. pag. 282.
 De pœna impediens conducentes
 victualia ad civitatem Florentiæ.
 rubr. 180. pag. 283.
 De pœna facientis, vel conducen-
 tis contra devetum. rubr. 181.
 pag. 284.
 De pœna facientis endicchas. rub.
 182. pag. 287.
 De non faciendo endiccham de mu-
 sto. rubr. 183. pag. 289.
 De reficiendis viis, & pontibus.
 rubr. 184. pag. 289.
 Quod exactores pecuniarum pro
 pontibus, & ponticellis teneantur
 dare exacta per eos. rubr. 185.
 pag. 290.

DE FORNARIIS ET PANATTERIIS.

Quod cuilibet liceat panem vena-
 lem facere. rubr. 186. p. 291.
 De non dicendo panem esse alie-
 num. rubr. 187. pag. 291.
 De signo tenendo ad domum for-
 narii. rubr. 188. pag. 291.
 De non retinendo panem fornario-
 rum in domo aliena. rubr. 189.
 pag. 292.
 De non dicendo panem panatterio-
 rum esse suum. r. 190. p. 292.
 De tenendo panem venalem pa-
 lam. rubr. 191. pag. 292.
 De emendando damnum datum per
 fornarios, & de non scaldando
 cum sanfa, & de non inverni-
 ciando cum arena. rubr. 192.

pag. 293.
 De coquendo panem post pascha.
 rubr. 193. pag. 293.
 De cogendo fornarios ad faciendum
 panem. rubr. 194. pag. 293.
 De fornariis, & panatteriis, & de
 eorum iuramento, & satisfatione
 fienda. rubr. 195. pag. 294.
 De ponderibus custodiendis. rubr.
 196. pag. 294.
 Quod panatterii, & fornarii non
 emant granum in platea. rubr.
 197. pag. 294.
 De faciendo panem ad pondus. ru-
 bric. 198. pag. 295.
 De non brancicando panem, &
 quod teneatur baculus. rub. 199.
 pag. 295.
 De salario tollendo per fornarios
 pro cocitura panis, & aliis. ru-
 bric. 200. pag. 295.
 De carnibus coquendis in furno.
 rubr. 201. pag. 296.
 De furnis murandis. r. 202. p. 296.
 Quod nullus fornarius, vel tinctor
 teneat scopas contra modum, &
 formam infrascriptas. rubr. 203.
 pag. 296.
 Quod barcariuoli satisfident. rubr.
 204. pag. 297.
 De observantiis, & iuramento mo-
 lendariorum. rub. 205. p. 298.
 De restituendo granum datum ad
 macinandum. r. 206. pag. 298.
 Quod molendinarii non emant gra-
 num in civitate. r. 207. p. 298.
 De non accipiendo ultra tres libras
 grani pro stario. r. 208. p. 299.
 Quod molendinarii ferant stateras,
 & de aliis eorum observantiis.
 rubr. 209. pag. 299.
 De retinentibus in eorum molendi-
 nis cruscam. rubr. 210. p. 300.
 De reportando farinam eius bladi,
 quod eis datur. r. 211. p. 301.
 Quod molendinarii non portent a-
 liquid diebus pascalibus, & festi-

vis. rubr.
 Quod nullus
 bladum sul-
 molendinari-
 Quod lasagnar
 fra. rubr. 2
 Quod coqui
 bus, & sati-
 De salariis co-
 pag. 302.
 De ventraioli
 neantur, &
 tadellas. ru-
 De facientibus
 bus. rubr.
 De non vende-
 commestibil-
 219. pag. 3
 Quod comme-
 mundentur
 Quod caupone-
 stos, & rec-
 De non vende-
 222 pag. 3
 De non emen-
 vitate. rubr.
 De non eme-
 nam. rubr.
 De nucibus r.
 225. pag. 3
 De non porta-
 bric. 226. 1
 De non vende-
 rubr. 227.
 De pœna ven-
 foro veteri
 pascalibus.
 De pœna imp-
 lera, & ali-
 locis public-
 De pœna em-
 prettos, ve-
 tas infra tr-
 pag. 307.
 De trecchonil
 de eorum i-
 pag. 307.

post pascha
 d faciendum
 pag. 293.
 eris, & de
 satisfatione
 pag. 294.
 endis. rubr.
 ornarii non
 latea. rubr.
 pondus. ru-
 panem, &
 us. rub. 199.
 er fornarios
 & aliis. ru-
 in furno.
 202. p. 296.
 vel tinctio-
 modum, &
 rubr. 203.
 lent. rubr.
 umento mo-
 205. p. 298.
 datum ad
 pag. 298.
 emant gra-
 207. p. 298.
 ra tres libras
 208. p. 299.
 ant stateras,
 observantiis.
 in molendi-
 210. p. 300.
 eius bladi,
 211. p. 301.
 portent a-
 us, & festi-

vis. rubr. 212. pag. 301.
 Quod nullus capiat granum, vel
 bladum sub pignore ab aliquo
 molendinario. rub. 213. p. 301.
 Quod lasagnarii promittant ut in-
 fra. rubr. 214. pag. 302.
 Quod coqui subsint dictis officiali-
 bus, & satisfident. r. 215. p. 302.
 De salariis coquorum. rubr. 216.
 pag. 302.
 De ventraiulis, & quid facere te-
 neantur, & de facientibus mor-
 tadellas. rubr. 217. pag. 303.
 De facientibus bonis commestibili-
 bus. rubr. 218. pag. 303.
 De non vendendo unam speciem
 commestibilium pro alia. rubric.
 219. pag. 303.
 Quod commestibilia laventur, &
 mudentur. rubr. 220. p. 303.
 Quod caupones vendant pisces co-
 ctos, & recentes. r. 221. p. 304.
 De non vendendis segatellis. rubr.
 222. pag. 304.
 De non emendo fructus nisi in ci-
 vitate. rubr. 223. pag. 304.
 De non emendo fructus ante no-
 nam. rubr. 224. pag. 305.
 De nucibus non vendendis. rubr.
 225. pag. 305.
 De non portando uvas acerbis. ru-
 bric. 226. pag. 305.
 De non vendendo uvas de vinea.
 rubr. 227. pag. 306.
 De poena vendentis camangiare in
 foro veteri diebus dominicis, vel
 pascalibus. rubr. 228. pag. 306.
 De poena impredientis vendentes o-
 lera, & alias res in plateis, &
 locis publicis. rubr. 229. p. 306.
 De poena ementis porcos, vel ca-
 prettos, vel alias res infra scrip-
 tas infra tria milliaria. rub. 230.
 pag. 307.
 De trecchonibus, & treccholis, &
 de eorum iuramento. rubr. 231.
 pag. 307.
 De non emendo pullos, & similia
 ante nonam. rubr. 232. p. 308.
 De pretiis constituendis super vo-
 latilibus, & selvagginis. rubric.
 233. pag. 308.
 Quod trecchones non vendant qua-
 lias nisi certo tempore. rubric.
 234. pag. 309.
 Quod capiens sparverium, falco-
 nem, astorem, vel terzolum, de-
 beat illum assignare. rubr. 235.
 pag. 309.
 De non vendendo starnas, vel alia
 similia, nisi certo pretio. rubr.
 236. pag. 309.
 Quod venditiones, & emptiones per
 treccholas palam fiant. rub. 237.
 pag. 310.
 De balla dominorum priorum, &
 vexilliferi iustitiæ cum officialibus
 grasciæ providendi, & ordinandi
 super prædictis. r. 238. p. 310.
 De concedendo licentiam deferen-
 tibus oleum. rubr. 239. p. 310.
 De caciaiolis, & oliandolis, & eo-
 rum iuramento. r. 240. p. 311.
 Quod oliandoli subsint officio offi-
 cialium grasciæ. r. 241. p. 311.
 Quod oliandoli vendant bona olea,
 & carnes. rubr. 242. pag. 312.
 Quod mensura olei sit æqualis men-
 suræ vini. rubr. 243. pag. 312.
 Quod oliandoli non possint habere
 in comitatu ultra quatuor urce-
 os olei. rubr. 244. pag. 312.
 Quod nullus teneat oleum oliando-
 li, nec portet oleum in utribus.
 rubr. 245. pag. 312.
 De vendendis bonis candelis sepi.
 rubr. 246. pag. 313.
 De non struggendo sepum in in-
 frascriptis locis. r. 247. p. 313.
 De pagliaiolis, & eorum satisfatio-
 ne. rubr. 248. pag. 313.
 De non vendendo paleas infra qua-
 tuor milliaria. r. 249. p. 313.
 De faciendo bonas salmas, & bo-

- na pondera. r. 250. pag. 314.
 Quod nullus emat paleas, vel palearia causa revendendi. rubric. 251. pag. 314.
 De mensura, & pondere lignorum. rubr. 252. pag. 314.
 De non emendo ligna, vel carbones causa revendendi. rubr. 253. pag. 315.
 Quod in mercato novo non vendantur paleae, ligna, vel aliae res. rubr. 254. pag. 315.
 Quod quibuscumque liceat ferre ligna, & paleas ad vendendum eo modo, ut sibi placebit, dummodo non sint trecones. rubr. 255. pag. 315.
 De non ligandis bestiis in platea horti Sancti Michaelis. rubr. 256. pag. 316.
 Quod treccholi non stent in via, qua venit a porta Roggerii de cuona. rubr. 257. pag. 316.
 De officio, & cognitione dictorum officialium contra lavandarias. rubric. 258. pag. 317.
 Quod ligna, nec porci vivi vendantur in infrascriptis locis. rubric. 259. pag. 317.
 Quod beccarii non teneant ventres, & pelles in mercato veteri. rubr. 260. pag. 317.
 Quid accipere possit vecturalis de centinario alicuius victualis. rubric. 261. pag. 317.
 De pretiis portatorum debendis. rubr. 262. pag. 318.
 De iurisdictione dictorum officialium contra mulatterios, & portatores. rubr. 263. pag. 318.
 Quod vinatterii non teneant frascas ad tabernas. r. 264. p. 318.
 Quod laboratores non renuntient conductionibus poderium. rubr. 265. pag. 319.
 Quod laboratores non possint locare operas suas, ad mercedem, vel ad diem. rubr. 266. p. 319.
 Quod liceat cuilibet ire per mercata, & de uno mercato ad aliud, & emere animalia, & conducere ad civitatem Florentiae. rubr. 267. pag. 319.
 De tempore vindimiae. rubr. 268. pag. 320.
 De cognis vini, & quod cognus sit decem lagenarum. rubric. 269. pag. 320.
 De non emendo, vel vendendo mustum sub indeterminato pretio. rub. 270. pag. 320.
 De non portando vinum nisi in barilibus. rubr. 271. pag. 321.
 De lagenis, & semilagenis signandis. rubr. 272. pag. 321.
 De licentiis, & apodixis salmarum bestiarum habendis, & fiendis sub certa forma. r. 273. p. 321.
 De cognitione, & officio dictorum officialium. rubr. 274. pag. 322.
 De procedendo contra accusatos, & denunciatos. rubr. 275. pag. 322.
 De investigando, & perquirendo contra delinquentes. rubr. 276. pag. 323.
 Quod solventes condemnationem infrascripto beneficio potiantur. rubr. 277. pag. 323.
 Quod condemnationes ponantur in camera actorum communis Florentiae, & quae ponantur in cippo, vel capsa ad dictum officium posito. rubr. 278. pag. 323.
 Quod executor inquirere teneatur si dicti officiales sollicitant eorum officium, & exercent. rubr. 279. pag. 324.
 De officio, auctoritate, & balia officialis forensis graeciae, & de modo procedendi. rubr. 280. p. 324.
 Quod officiales communis Florentiae

debeant, & faciunt di- sequenti communis pag. 326.

D E

Quomodo, & ordine
 Quod acta a in camera rubr. 2. p.
 Quod rebel- santes a Florentiae rubr. 3. p.
 Quod nulla non subet Florentiae
 Quod nobile librari. r.
 De terris, comitum rentiae al- lus eis a
 Quod nullu vere, ve- populi. r.
 Quod com quae effec- var ubi e- br. 8. pa
 De plebatil- vendum i- pro sum- tus cogen-
 De allibrati- solvendum- gendis. r.
 De modo f- & onerum
 Quod allib- tus sint- um. rubr.
 De taxa ha- rubr. 13.

66. p. 319.
per mer-
cato ad a-
a, & con-
Florentiæ.

rubr. 268.

cognus siti
bric. 269.

vendendo
inato pre-
to.

ni nisi in
pag. 321.
nis signan-
321.

salmarum
& fiendis

73. p. 321.
lio dicto-
274. pag.

accusatos,
275. pag.

perquirendo
rubr. 276.

emnationem
potiantur.

ponantur in
amunis Flo-
ntur in cip-
lum officium
g. 323.

re teneatur,
citant eorum
t. rubr. 279.

, & balia of-
ficiæ, & de
rubr. 280. p.

nis Florentiæ

debeant condemnationes, quas
faciunt die condemnationis, vel
sequenti mittere ad cameram
communis Florentiæ. rubr. 281.
pag. 326.

DE EXTIMIS.

Quomodo, & qualiter extimum fiat
& ordinetur. rubr. 1. pag. 327.

Quod acta allibratorum deponantur
in camera communis Florentiæ.
rubr. 2. pag. 327.

Quod rebelles exbanniti, vel ces-
santes a factionibus communis
Florentiæ, non possint vendere.
rubr. 3. pag. 327.

Quod nulla alienatio possit fieri in
non subeuntem onera communis
Florentiæ. rubr. 4. pag. 328.

Quod nobiles comitatus debeant al-
librari. rubr. 5. pag. 329.

De terris, possessionibus, & bonis
comitum positis in comitatu Flo-
rentiæ allibrandis, & quod nul-
lus eis alienet. rub. 6. p. 329.

Quod nullus populus cogatur sol-
vere, vel subire onera alterius
populi. rubr. 7. pag. 330.

Quod commune, vel universitas,
quæ esset in duobus populis, sol-
vat ubi est maior pars eius. ru-
br. 8. pag. 331.

De plebatibus comitatus ad sol-
vendum integram summam libræ
pro summa extimi totius pleba-
tus cogendis. rub. 9. p. 331.

De allibratis in pluribus locis ad
solvendum maiorem summam co-
gendis. rubr. 10. pag. 331.

De modo solvendarum factionum,
& onerum. rubr. 11. pag. 332.

Quod allibrati in extimo comita-
tus sint liberi a gabella nobili-
um. rubr. 12. pag. 332.

De taxa habitantium extra muros.
rubr. 13. pag. 332.

Quod communitates non possint
directe, vel indirecte gravare ci-
ves ad subeundum onera, quæ
ibi non debent subire. rub. 14.
pag. 333.

De his, qui privilegio clericatus,
vel oblationis se defendere co-
nantur. rubr. 15. pag. 334.

Quod fratres gaudentes teneantur
solvere libras, & factiones reales
facere communis Florentiæ. ru-
br. 16. pag. 335.

Benefitium inventarii non profit ad
onera communis. rubr. 17. pag.
335.

De pœna nolentium ex privilegio
solvere libram. rubr. 18. p. 336.

De exactione libræ illorum, qui
per exceptionem, vel defensionem
a solutione ipsarum libra-
rum se defendunt. rubr. 19. p.
336.

De exactione præstantiarum, & li-
brarum, & aliorum onerum com-
munis Florentiæ, & a quo tem-
pore bona præstantiarum, &
allibratorum sint, & intelligantur
obligata. rubr. 20. pag. 336.

Quod onus impositum aliquibus co-
niunctis quilibet cogatur in soli-
dum solvere, & quod dividi pos-
sit. rub. 21. pag. 340.

Communia debentia solvere taxas,
vel munera solvant infra termi-
num sub pœna quarti. rubr. 22.
pag. 342.

Quod uxor non cogatur solvere
libram, præstantiam, vel aliquod
onus vivente viro. rubr. 23. p.
342.

Pro descriptis pluries in uno gon-
falone. rubr. 24. pag. 343.

Omnes descripti in extimo com-
munis Florentiæ solvere tenean-
tur secundum dictum extimum,
& quod regulatores non possint
contra providere. r. 25. p. 344.

Nullus possit efumi de oneribus comitatus, & districtus eo quod esset præstantiatus in civitate. rubr. 26. pag. 345.

In favorem pupillorum, & adultorum in præstantiis. rubr. 27. p. 346.

Nullus possit præstantiari in alio gonfalone ratione hæreditatis sibi delatæ. rubr. 28. pag. 347.

Quod quilibet populus faciat factiones in suo quarterio. rubr. 29. pag. 347.

Quod alii de gonfalone non graventur pro rebellibus, & condemnatis. rubr. 30. pag. 347.

Quod termini solutionum currant de quarterio in quarterium diversis temporibus. rubr. 31. pag. 348.

Quod ius non reddatur non allibratis. rubr. 32. pag. 348.

Quod allibratis non solventibus præstantias, & alia onera non reddatur ius, & de modo exigendi, & regressum gonfaloniorum dandi. rubr. 33. p. 349.

Quod domus Pinzocherorum Terti Ordinis B. Francisci sit exempta, nec gravari possit. rub. 34. pag. 350.

Prior hospitalis durante officio exemptus est a muneribus. r. 35. p. 352.

De immunitate fratrum humiliorum omnium Sanctorum. rubr. 36. pag. 352.

De immunitate abbatis, & conventus S. Salvatoris de Septimo. rubr. 37. pag. 353.

De immunitate forensium facientium ferros pro cardis artis lanæ. rubr. 38. pag. 354.

Pro hospitale S. Mariæ Novæ, & hospitali della Scala. r. 39. p. 354.

Quod pia loca, & alii solvant quolibet anno florenos duos pro quolibet milliario de bonis ad

eos perventis post onera tunc imposita. rubr. 40. pag. 356.

De prohibitis ornamentis mulierum. pag. 357.

ORDINAMENTA CIRCA SPONSALIA ET NUPTIAS.

De adunamento personarum tempore sponsalium. rub. 1. p. 366.

Quod tempore sponsalium non possint dari nisi duo anuli, & de cœna, prandio, & forzerino. rubr. 2. pag. 367.

De tempore sponsalium. rubr. 3. pag. 368.

Quando vadunt ad maritum. rubr. 4. pag. 369.

De numero mulierum & hominum & aliis pro nuptiis. rubr. 5. pag. 369.

De notificatione fienda per coquos de vivandis, & aliis. rubr. 6. p. 370.

De enseniis non mittendis. rubr. 7. pag. 371.

De merenda, & cœna. rubr. 8. p. 372.

De non dando prandium, vel cœnam infra octo dies foresteriis. rubr. 9. pag. 372.

De donis prohibitis. rub. 10. pag. 373.

Quando duplicatur pœna. rub. 11. pag. 373.

Quod condemnatio detrahi possit de dote. rubr. 12. pag. 373.

De exequiis mortuorum. rubr. 13. pag. 374.

De non eundo ad visitandum corpus mortui, nec de exequiis fiendis. rubr. 14. pag. 375.

De quo indui possit corpus mortui. rubr. 15. pag. 375.

De cera, & aliis huiusmodi pro funere. rubr. 16. pag. 376.

Quod possint portari torchii socie-

ratis. rubr.

Quod societas torcel

De numero rubr. 19.

Quæ domus de cena. rubr.

Quod beccati defuncti.

Qui possint rubr. 22.

Impositio ga super dictuorum.

In funere a collegiis r. hibitiones 380.

Quod vestes rubr. 23.

Quod nulla tare cere delictos p. præbyteri ci. rubr.

De baptis

Quod tene sma solv expendat 2. pag. 3

De cogniti pag. 382

De deputat 383.

De modo quentes dicta, &

Quod stetu duorum ni ration

De pœna br 7. p

Quod offic cameræ sta. rub

Quod deb

onera tunc
pag. 356.
nec mulie-

CIRCA
PTIAS.

arum tem-
1. p. 366.
m non pos-
suli, & de
forzerino

1. rubr. 3.

rum. rubr.

t hominum
ubr. 5. pag.

per coquos
rubr. 6. p.

lis. rubr. 7.

rubr. 8. p.

m, vel co-
foresteriis.

b. 10. pag.

a. rub. 11.

rahi possit
pag. 373.

1. rubr. 13.

mdum cor-
exequiis fi-
375.

corpus mor-
75.

odi pro fu-
376.

rchii socie-

tatis. rubr. 17. pag. 377.

Quod societates non mutuent nisi eo-
rum torchios. rub. 18. p. 377.

De numero candelarum dandarum.
rubr. 19. pag. 377.

Quæ dominæ possint remanere in
domo defuncti pro prandio, vel
cena. rubr. 20. pag. 378.

Quod beccamorti notificent nomen
defuncti. rubr. 21. pag. 378.

Qui possint indui pro mortuo.
rubr. 22. pag. 378.

Impositio gabellæ, & poenæ de novo
super dictis prohibitionibus mor-
tuorum. rubr. 23. pag. 379.

In funere alicuius ex dominis, vel
collegiis non habeant locum pro-
hibitiones prædictæ. rubr. 24. p.
380.

Quod vestes mortui sint ecclesiæ.
rubr. 25. pag. 380.

Quod nulla persona præsumat por-
tare cereos, torchios, vel can-
delottos ponere occasione alicuius
præsbyteri, vel monaci, vel lai-
ci. rubr. 26. pag. 380.

De baptisinate rubr. 1. pag. 381.

Quod tenentes puerum ad bap-
tisma solvant pro quolibet, vel
expendant florenum unum. rubr.
2. pag. 381.

De cognitione officialis. rubr. 3.
pag. 382.

De deputatione notarii rubr. 4. p.
383.

De modo procedendi contra delin-
quentes circa ordinamenta præ-
dicta, & similia. rub. 5. p. 383.

Quod stetur relationi notarii. &
duorum famulorum, & declaratio-
ni rationerum. rub. 6. p. 384.

De poena non dicentis nomen. ru-
br. 7. pag. 385.

Quod officiales notificent camerariis
cameræ facientes contra prædi-
cta. rubr. 8. pag. 385.

Quod debeat fieri condemnatio in-

fra quidecim dies. rubr. 9. pag.
386.

De rimando diebus festiuis. rubr.
10. pag. 386.

Quod non detineatur satisfdans. ru-
br. 11. pag. 386.

De parte condemnationis danda of-
ficiali. rubr. 12. pag. 386.

Quod aperiantur ostia domus, in
qua fierent nuptiæ, vel esset mor-
tuus. rubr. 13. pag. 387.

Quod fiat protestatio rectoribus. ru-
br. 14. pag. 388.

Quod fiat excommunicatio per epi-
scopum. rubr. 15. pag. 388.

De Licentia non danda contra præ-
dicta ordinamenta. rubr. 16. p.
388.

INCIPIT TRACT. ET MATER.
EXTRAORDINARIORUM.

De poena arrengantis in consilio
extra propositum. r. 1. p. 390.

Quod nullus ad arrengandum sur-
gat, donec alius arrangat. rubr.
2. pag. 390.

Quod nullus stet in pedibus in
consilio. rubr. 3. pag. 391.

Quod nullus turbet arrengantem.
rubr. 4. pag. 391.

Quod nullus dicat verba iniuriosa
contra aliquem in aliquo consi-
lio. rubr. 5. pag. 391.

Quod consiliarii non dicant contra
prohibita. rubr. 6. pag. 391.

De poena popularium arrengantium
contra ordinamenta in consilio
populi, & domini capitanei. ru-
br. 7. pag. 392.

De poena euntis ad consilium non
requisitus. rubr. 8. pag. 392.

De poena arrengantis in consilio,
quod potestati, vel executori den-
tur ambasciatores, vel milites fi-
nito officio. rubr. 9. pag. 393.

De compellendo arrengantem exer-

citum fieri, stare in ipso exercitu. rubr. 10. pag. 393.

DE LABORATORUM TRACTATU ET MATERIA.

Quod laboratores, & agriculatores non possint dimittere bona inculta. rubr. 11. pag. 393.

De salario, & mercede locantis operas ad diem. rub. 12. pag. 395.

De salariis, & mercedibus operarum laboratorum ad summam. rubr. 13. pag. 397.

Quod nullus laborator mittat bestias, vel vadat ad vesturam. rubr. 14. pag. 397.

Laboratores tenentes bestias civium super poderibus debent confiteri teneri per instrumentum ab eis. rubr. 15. pag. 398.

Nullus laborator vendat vinum vinearum existentium in possessionibus conductis. r. 16. p. 398.

Laboratores non vendant granum vel oleum ante recolectam sine licentia. rubr. 17. pag. 399.

De pœna laboratoris dimittentis possessiones incultas, & euntis ad laborandum alias. rubr. 18. pag. 400.

Quod laboratores non possint incidere ligna in possessionibus. rubr. 19. pag. 400.

Quod laboratores teneantur potare vites, & manutenere fossata. rubr. 20. pag. 400.

Nullus laborator possit retinere porcos, vel gallinas, nisi ut infra. rubr. 21. pag. 401.

Rectores populorum debeant dare in scriptis nomina laboratorum officio gratiæ. rub. 22. p. 401.

De balla, & potestate rectorum contra laborantes. r. 23. p. 403.

De pœna conductoris locantis alteri rem sibi locatam. r. 24. p. 404.

De pœna locantis, vel alienantis rem sibi locatam, vel ad afflictum datam. rubr. 25. pag. 404.

De pœna facientis statuta, vel ordinamenta, per quæ possint impediri laboreria solventium libras. rubr. 26. pag. 404.

TRACTATUS CONTRA LUDENTES AD LUDUM ZARDI ET ALIOS LUDOS PROHIBITOS.

Quod officiales rectorum rimari debeant pro ludentibus. rubr. 27. pag. 405.

De pœna ludentis ad ludum zardi, & aliorum prohibitorum, locis, & temporibus infrascriptis. rubr. 28. pag. 405.

De pœna Ludentis in platea domorum. rubr. 29. pag. 406.

De pœna ludentis in platea horti S. Michaelis, vel ecclesiæ S. Ioannis. rubr. 30. pag. 407.

De pœna ludentium in infrascriptis locis. rubr. 31. pag. 407.

Quod cialderii non possint ludere etiam cum sigillis rectorum. rubr. 32. pag. 409.

De pœna retinentis ludum in aliqua loggia & de modis tenendis per familiam rectorum, & de ludo tabularum permissio. rubr. 33. pag. 409.

Quod nullus mutuet ad ludum zardi, vel ad alium ludum prohibitum. rubr. 34. pag. 410.

Denarii perdit ad ludum repetantur. rubr. 35. pag. 412.

De pœna ludentis de vantaggio, aut cum taxillis de vantaggio. rubr. 36. pag. 413.

De eo quod rectores, & officiales civitatis Florentiæ possunt petere, & accipere a captis per suam familiam pro ludo. r. 37. p. 414.

De pœna ludæna, vel hæ. 414.

De pœna fazzis, l. rubr. 39.

De postribul earum romeretricib. sta de cau. rubr. 40.

De pœna te te Florent.

De expellendo. rubr. 42.

De capris ne tuordecim. pag. 419.

De pœna preum, ve. 420.

Quod nullus clamando. rubr. 45.

Quod nullus quam vell. 46. pag.

De pœna facientis ar. pag. 421.

De pœna te serem in. br. 48. p.

De repræse in exerci.

De pœna scu alinari p. portantis vitatem l. 422.

De pœna ve to iuxta.

Quod casol. rubr. 52.

Quod non c sonæ pop qua labor

alienantis
ad afflictum
404.

ta, vel or-
possint im-
ium libras.

RA LUM
I ZARDI
PROHI-

rimari de-
rubr. 27.

lum zardi,
um, locis,
iptis. rubr.

latea domi-
406.

latea horti-
lesia S. Io-
407.

infrascriptis
407.

sint ludere
storum. ru-

um in ali-
lis tenendis
um, & de
nullo. rubr.

ludum zar-
dum prohi-
410.

m repetan-
12.

vantaggio,
vantaggio.

& officiales
offunt pete-
is per suam
37. p. 414.

De pœna ludentis in aliqua taber-
na, vel hospitio. rubr. 38. pag.
414.

De pœna facientis bellum cum
mazzis, lapidibus, vel pusillis.
rubr. 39. pag. 414.

De postribulis, & meretricibus, &
earum roffianis non tenendis, &
meretricibus non emendis prædi-
cta de causa, & eorum pœna.
rubr. 40. pag. 415.

De pœna tenentis cœcos in civita-
te Florentiæ. rubr. 41. p. 418.

De expellendis leprosis de civitate.
rubr. 42. pag. 418.

De capris non tenendis infra qua-
tuordecim milliaria. rubr. 43.
pag. 419.

De pœna proicientis palum fer-
reum, vel lapidem. rubr. 44. p.
420.

Quod nullus vadat per civitatem
clamando aurum, vel argentum.
rubr. 45. pag. 420.

Quod nullus per civitatem tam-
quam vellus vadat indutus. rubr.
46. pag. 420.

De pœna pingentis, vel pingi fa-
cientis arma alterius. rubr. 47.
pag. 421.

De pœna tenentis porcum, vel an-
ferem in civitate Florentiæ. ru-
br. 48. pag. 421.

De repræsentandis bestiis inventis
in exercitu. rubr. 49. p. 422.

De pœna scutiferi currentis æquum.
asinarii portantis guantos, vel
portantis caligas solatas per ci-
vitatem Florentiæ. rub. 50. pag.
422.

De pœna vendentis terrenum de gre-
to iuxta arnum. rub. 51. p. 423.

Quod casolaria debeant remurari.
rubr. 52. pag. 423.

Quod non concedantur privatæ per-
sonæ populi, vel plæbatus ad ali-
qua laboreria. rubr. 53. p. 424.

Quod nullus teneat in domo ultra
20. fistellos scoparum, vel simi-
lium. rubr. 54. pag. 424.

Quod nullus reponat, vel incano-
vet ultra quatuor salmas palea-
rum, vel fœni. r. 55. p. 424.

De mensura domorum, vel viarum
facienda per magistros communis
Florentiæ. rubr. 56. pag. 425.

De aqua nociva arcenda. rub. 57.
pag. 425.

Qualiter liceat habere fenestras su-
per tectum, domum, vel curtem
vicini. rubr. 58. pag. 426.

Quod non fiat serra cum murō
in aliquo fossato. rubr. 59. pag.
426.

De estimatoribus vecturarum, &
magagnarum animalium irratio-
nabilem, & de quantitate vectu-
ræ exigenda. rubr. 60. pag. 427.

Quod quilibet habens propriam ca-
vam, possit mittere cavatores.
rubr. 61. pag. 428.

Quod liceat unicuique ire per ter-
ram vicinorum ad terram suam.
rubr. 62. pag. 429.

De pœna facientis veronem, spor-
tum, pontem, vel cavalcaviam.
rubr. 63. pag. 429.

De pœna appodiantis viæ, vel do-
mui ligna, vel storia. rubr. 64.
430.

De ædificibus communibus muran-
dis, ædificandis, vel reparandis.
rubr. 65. pag. 430.

De illicitis salariis per officiales ex-
tortis restituendis. rubr. 66. pag.
433.

Qualiter treguæ fiant, & securita-
tes præstentur. rub. 67. p. 434.

De uggis incidendis, & de arbori-
bus in certis casibus cædendis.
rubr. 68. pag. 437.

De turribus, muris, & palatiis rui-
nam minantibus. rubr. 69. pag.
438.

- De pœna cavantis terram iuxta muros civitatis Florentiæ, & destruentis steccatum. rubr. 70. p. 438.
- De pœna cavantis terram iuxta domum, vel casolare alterius. rub. 71. pag. 439.
- De festivitatibus infrascriptis custodiendis, & quod apothecæ his diebus teneantur clausæ. rubr. 72. pag. 439.
- Quod infrascriptis diebus teneantur apothecæ clausæ. rubr. 73. pag. 440.
- Quod fœneratores infrascriptis diebus abstineantur a fœnerando. rubr. 74. p. 440.
- Quod barbitonsoribus liceat habere discipulos, & exercere suam artem etiam diebus dominicis. rubr. 75. pag. 441.
- Quod D. Potestas, capitaneus, vel executor, vel alius officialis forensis non inquirat de ponderibus, vel mensuris. rubr. 76. p. 442.
- De stateris, & mensuris habendis, & dirizandis. rub. 77. p. 442.
- In omnibus terris, quæ sunt, & essent comitatus, & districtus Florentiæ, sint pondera, & mensuræ communis Florentiæ. rubr. 78. pag. 444.
- Nullus vendat nisi ad pondera, & mensuras communis Florentiæ. rubr. 79. pag. 444.
- De pœna videntis pannum nisi ad cannam calismalæ. rubr. 80. pag. 445.
- Quod stateræ, & mensuræ non sigillantur, sive signentur, nisi semel in anno. rub. 81. pag. 445.
- De pœna ponderantis ad aliud pondus, quam ad pondus communis Florentiæ. rubr. 82. pag. 445.
- Quod commune, vel populus non habens extimum ultra centum libras, vel non habens forum non teneatur ad signandum pondera, vel mensuras. rubr. 83. pag. 446.
- De marchiis, & doppiis dirizandis. rubr. 84. pag. 446.
- De stateris, & mensuris habendis, & eorum materia. rubr. 85. pag. 447.
- De bilanciis signatis habendis. rubr. 86. pag. 448.
- Quod reducentes arenam debeant eam reducere cum cestis capacitatis unius starii. rubr. 87. pag. 448.
- Quod renaioli, qui portant arenam in infrascriptis locis exonerent. rubr. 88. pag. 448.
- De pœna tenentis in civitate Florentiæ velam, vel textum prope terram per quinque brachia. rubr. 89. pag. 449.
- De prato sito in populo S. Lucie omnium Sanctorum, & eius fœna. rubr. 90. pag. 449.
- Quod viæ, & plateæ civitatis comitatus Florentiæ, mercata, & trebbia dicti comitatus sint communis Florentiæ, & de pœna ingombrantis eas. r. 91. p. 450.
- Quod lignaiuoli non teneant vias ingombratas de lignamine. rub. 92. pag. 451.
- Quod occupans viam, vel plateam disgombrare teneatur infra quindecim dies. rubr. 93. pag. 451.
- De pœna ingombrantis plateas, & vias, seu alia loca publica. rub. 94. pag. 452.
- De pœna tenentis pannos ad siccandum supra portas civitatis nec prope portas ponat putredinem. rubr. 95. pag. 453.
- De pœna tenentis testos, vel hortos supra vias publicas. rub. 96. pag. 453.
- De pœna proiicientis aquam, vel immunditiam ante tertium nec etiam pristæ. rub. De pœna praticii, vel publica. rub. De pœna proiicientis viam publicam. Quod iuxta ciant de fides sub De arribus, bus fœtor seu tenend certis locis De cogendo aquarios, 102. pag. De pœna publica, & revendend De pœna rium in v De custodiend rentiæ. rub. Quod nihil ra viarum De compelle ad remunc pag. 461. Quod cuilibet dunare lap mine. rub. Quod non si vel paleart tinetur. r. Quod cuilibet verare, & ne, & aqu tatus Flor. Quod nulla ad bibendi rii. rubr. De modo, & rubr. 112.

ms forum
ndum pon-
rubr. 83.

dirizandis.

habendis,
br. 85. pag.

bendis. ru-

am debeant
estis capaci-
r. 87. pag.

ant arenam
exonerent.

civitate Flo-
rum prope
rachia. ru-

lo S. Lucie
& eius fo-
449.

civitatis co-
mercata, &
is sint com-
de poena
91. p. 450.
eant vias in-
ne. rub. 92.

vel plateam
infra quin-
pag. 451.
plateas, &
publica. rub.

mos ad sic-
us civitatis
mar putredi-
453.
os, vel hor-
as. rub. 96.

aquam, vel

immunditiam in viam publicam
ante tertium sonum campanæ,
nec etiam in atrio S. Ioannis Ba-
ptistæ. rubr. 97. pag. 454.

De poena proiicientis aquam mul-
tici, vel putridam in via pu-
blica. rubr. 98. pag. 454.

De poena tinctorum, & aliorum
proiicientium aquam putridam in
viam publicam. rub. 99. p. 455.

Quod iuxta arnum habitantes fa-
ciant de sua domo exire putre-
dines sub terram. r. 100. p. 455.

De artibus, & aliis rebus, ex qui-
bus foetor oritur non fiendis,
seu tenendis in civitate, vel aliis
certis locis. rub. 101. p. 456.

De cogendo habentes cessos, seu
aquarios, ut eos claudant. rubr.
102. pag. 458.

De poena ponentis letamen in via
publica, & illud ementis causa
revendendi. rubr. 103. p. 459.

De poena mulieris tenentis filato-
rium in via. rub. 104. p. 460.

De custodiendis puteis civitatis Flo-
rentiæ. rub. 105. pag. 461.

Quod nihil tollatur pro mondatu-
ra viarum. rub. 106. p. 461.

De compellendis vicinis fongearum
ad remundandum eas. rub. 107.
pag. 461.

Quod cuilibet ædificanti liceat co-
adunare lapides in quolibet flu-
mine. rubr. 108. pag. 462.

Quod non fiat capanna de paleis,
vel palearum, nisi ut infra con-
tinetur. rubr. 109. pag. 462.

Quod cuilibet liceat lavare, & abe-
verare, & alia facere in flumi-
ne, & aquis civitatis, vel comi-
tatus Florentiæ. r. 110. p. 462.

Quod nulla bestia morbofa ducatur
ad bibendum ad fontem S. Hil-
arii. rubr. 111. pag. 463.

De modo, & forma eundi ad stufas.
rubr. 112. pag. 464.

De ranocchiis non portandis per civi-
tatem Florentiæ. r. 113. p. 464.

De poena capientis irundines. ru-
br. 114. pag. 464.

De poena non facientis callariam
in piscariis molendinorum. rub.
115. pag. 464.

De poena proiicientis lapides in ri-
vos, vel vias. r. 116. p. 465.

De poena rectorum comitatus non
reparantium fontes. rubr. 117.
pag. 465.

De pontibus, & muris communis
reparandis, & conservandis, &
eorum iuribus recuperandis. ru-
br. 118. pag. 466.

De stratis, viis, & pontibus repa-
randis, & de novo faciendis, &
de ingumbratis disigumbrandis,
& ipsorum materia. rubr. 119.
pag. 467.

Quod nulla via mittatur de novo
sine licentia dominorum Prio-
rum. rubr. 120. pag. 472.

Quod foveæ existentes extra vias
publicas remundentur annuatim.
rubr. 121. pag. 473.

De manutenenda strata carrareccia
a Ponte Signæ usque ad Montem
Lupum. rubr. 122. pag. 473.

De manutenenda strata, per quam
curritur ad bravium. rubr. 123.
pag. 473.

De non proiiciendo paschadum in
gora fluminis Onmium Sancto-
rum. rubr. 124. pag. 474.

De fontibus, & puteis faciendis
circa stratas comitatus. rub. 125.
pag. 474.

Quod super acqueductibus, qui per
viam aliquam producuntur sint
ponticelli murati. rubr. 126. p.
475.

De manutenendis pontibus ligneis
in plebato Campi super bifen-
tium. rubr. 127. pag. 475.

De manutenenda via, quæ est ex

utraq[ue] parte mugnonis. rubr. 128. pag. 475.

Quod forum bestiarum fiat in foro iuxta, & extra portam crucis, rubr. 129. pag. 476.

Quod fiat forum in castro S. Angeli de ponte sevis, & non possit ibi aliquis capi pro debito. rubr. 130. pag. 476.

Quod prope Ecclesiam S. Mariæ de S. Ellero non fiat taberna. rub. 131. pag. 478.

STATUTORUM POPULI, ET COMMUNIS FLORENTIÆ TRACT. I. LIBRI V.

De Legibus. rubr. 1. pag. 479.

Quod civitas florentina sit divisa in quatuor quarteria. r. 2. p. 479.

Quod nomina dominorum priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii scribantur, & registrentur in duobus libris. rubr. 3. pag. 481.

De scrutinio trium maiorum officiorum, & aliorum, & eius formam. rubr. 4. pag. 481.

Quod scrutinium non fiat sine capitaneis partis guelfæ, & sex mercantiae nisi &c. rubr. 5. p. 491.

Quod scrutinatores non scrutinent se ipsos de infrascriptis offitiis. rubr. 6. pag. 492.

De numero dominorum, & collegiorum, de pro quolibet membro de septem maioribus, & 14. minoribus artibus, & de reliquis offitiis. rubr. 7. pag. 494.

De tracta dominorum, & collegiorum. rubr. 8. pag. 495.

De iuramento dominorum, & collegiorum, & eorum promissione. rubr. 9. pag. 498.

De tempore modo, & forma iuramenti dominorum, & collegiorum. rubr. 10. pag. 501.

Quod protestationes rectoribus fiant infra quindecim dies, & una sufficiat. rubr. 11. pag. 504.

De salario, & expensis dominorum, & eorum notarii, & aliis observantiis circa prædicta. r. 12. p. 504.

De numero domicellorum, mazeriorum, præceptorum, & aliorum familiarium, & eorum salario præfatorum dominorum. rubr. 13. pag. 507.

Quod domicelli, & familiares dominorum Priorum non vendant ipsis dominis &c. r. 14. pag. 510.

Quod domicelli, & mazerii nil accipiant pro ambasiatis nisi ut infra. rubr. 15. pag. 511.

Quod nullus de dominis Prioribus & vexillifer iustitiæ possit mittere aliquod ensenium extra palatium. rubr. 16. pag. 517.

De officio, auctoritate, & ballia dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ. rub. 17. pag. 518.

De observantiis dominorum in eorum deliberationibus. rubr. 18. pag. 521.

Quod domini possint eligere camerarios religiosos cameræ armorum, & rationeros & provisorem. rubr. 19. pag. 523.

Quod domini possint eligere camerarios religiosos cameræ armorum. rubr. 20. pag. 525.

Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere super expensis cameræ armorum. rubr. 21. pag. 525.

De danariis repertis in capsetta salæ consilii. rub. 22. pag. 526.

Quod domini non possint deliberare super absoluteione infrascriptorum Statutorum. rubr. 23. pag. 527.

Quod domini non possint mittere officiales in comitatum, nec stipendiarios extra, nec scribere

sine colle.
Quod domini
fer iustitiæ
confinia,
subditos,
br. 25. p.

Quod non
quis in c
minorum
octo faba

Quod domi
centiam
rum, vel

pag. 533.

Quod dom
se ipsos
ad aliqu

pag. 534.

Quod dom
ri pro e
gregari e
impedire
tiones, r

Quod vexi
chettam

535.

Quod rec
dominos
rum, &
tis. rubr.

Quod dom
nuntium
pendiari

Quod dor
matoes
pag. 53

Quod dor
gistranc
gnoriari

Quod bul
possint.

Quod bul
non po
legiis.

Infrascript
re bull
539.

sine collegiis. rub. 24. pag. 530.
 Quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ possint mittere ad confinia, cum necesse fuerit, subditos, sed rectores non. rub. 25. pag. 531.
 Quod non possit recommendari quis in carceribus pro parte domini, nisi obtineatur per octo fabas. rub. 26. pag. 532.
 Quod domini non possint dare licentiam contra devota nuptiarum, vel dominarum. rub. 27. pag. 533.
 Quod domini non possint eligere se ipsos, vel eorum consortes ad aliquod officium. rub. 28. pag. 534.
 Quod domini possint facere pulsari pro consiliis, & facere congregari officiales, & non possint impedire extractionum notificationes. rub. 29. pag. 534.
 Quod vexillifer iustitiæ assignet bacchetam rectoribus. rub. 30. p. 535.
 Quod rectores recipiant benigne dominos, & familiares domini, & de poena eos offendentis. rub. 31. pag. 535.
 Quod domini possint eligere unum nuntium, & dare licentiam stipendiariis. rub. 32. pag. 536.
 Quod domini possint eligere extimatores rozzinorum. rub. 33. pag. 536.
 Quod domini possint eligere ad registrandum debitores gabellæ signoriarum. rub. 34. pag. 536.
 Quod bullestinus bamnitis dari non possint. rub. 35. pag. 537.
 Quod bullestinus pro debitis dari non possit per dominos sine collegiis. rub. 36. pag. 539.
 Infra scripta officia non possint dare bullestinum. rub. 37. pag. 539.
 Quod officiales abundantie carniū, & piscium non possint dare bullestinum pro delictis, vel debitis. rub. 38. pag. 540.
 Quod domini possint providere famulis eorum infirmis. rub. 39. pag. 540.
 Quod domini possint eligere pisces, & trombettinos, & de eorum numero, & salario, & observantiis. rub. 40. pag. 541.
 Quod domini possint eligere tubatores, naccharinum, & cemma-mellarium. rub. 41. pag. 544.
 Quod domini priores possint eligere campanarios, & de eorum salario, & observantia. rub. 42. pag. 545.
 De officio, & auctoritate vexilliferi iustitiæ. rub. 43. pag. 549.
 De immunitate, & privilegio domini, & eorum notarii. rub. 44. pag. 550.
 De sindicatu DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii. rub. 45. pag. 553.
 Quod possint providere per quem extrahatur officium DD. Priorum. rub. 46. p. 555.
 Quod omnia gesta per duas partes officii teneantur. r. 47. p. 555.
 Quod habentes bullestinum a dominis, vel a regulatoribus si non satisfiant non possint rehabere nisi per fabas 36. rub. 48. pag. 556.
 Quod partita inter diversa collegia simul colligantur. rub. 49. pag. 556.
 Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonarii, & duodecim boni viri possint providere iis qui mutuaverint comuni Florentiæ de interesse pecuniæ mutuatæ. rub. 50 pag. 557.
 Quod domini priores cum gonfa-

sine collegiis. rub. 24. pag. 530.
 Quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ possint mittere ad confinia, cum necesse fuerit, subditos, sed rectores non. rub. 25. pag. 531.
 Quod non possit recommendari quis in carceribus pro parte domini, nisi obtineatur per octo fabas. rub. 26. pag. 532.
 Quod domini non possint dare licentiam contra devota nuptiarum, vel dominarum. rub. 27. pag. 533.
 Quod domini non possint eligere se ipsos, vel eorum consortes ad aliquod officium. rub. 28. pag. 534.
 Quod domini possint facere pulsari pro consiliis, & facere congregari officiales, & non possint impedire extractionum notificationes. rub. 29. pag. 534.
 Quod vexillifer iustitiæ assignet bacchetam rectoribus. rub. 30. p. 535.
 Quod rectores recipiant benigne dominos, & familiares domini, & de poena eos offendentis. rub. 31. pag. 535.
 Quod domini possint eligere unum nuntium, & dare licentiam stipendiariis. rub. 32. pag. 536.
 Quod domini possint eligere extimatores rozzinorum. rub. 33. pag. 536.
 Quod domini possint eligere ad registrandum debitores gabellæ signoriarum. rub. 34. pag. 536.
 Quod bullestinus bamnitis dari non possint. rub. 35. pag. 537.
 Quod bullestinus pro debitis dari non possit per dominos sine collegiis. rub. 36. pag. 539.
 Infra scripta officia non possint dare bullestinum. rub. 37. pag. 539.
 Quod officiales abundantie carniū, & piscium non possint dare bullestinum pro delictis, vel debitis. rub. 38. pag. 540.
 Quod domini possint providere famulis eorum infirmis. rub. 39. pag. 540.
 Quod domini possint eligere pisces, & trombettinos, & de eorum numero, & salario, & observantiis. rub. 40. pag. 541.
 Quod domini possint eligere tubatores, naccharinum, & cemma-mellarium. rub. 41. pag. 544.
 Quod domini priores possint eligere campanarios, & de eorum salario, & observantia. rub. 42. pag. 545.
 De officio, & auctoritate vexilliferi iustitiæ. rub. 43. pag. 549.
 De immunitate, & privilegio domini, & eorum notarii. rub. 44. pag. 550.
 De sindicatu DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii. rub. 45. pag. 553.
 Quod possint providere per quem extrahatur officium DD. Priorum. rub. 46. p. 555.
 Quod omnia gesta per duas partes officii teneantur. r. 47. p. 555.
 Quod habentes bullestinum a dominis, vel a regulatoribus si non satisfiant non possint rehabere nisi per fabas 36. rub. 48. pag. 556.
 Quod partita inter diversa collegia simul colligantur. rub. 49. pag. 556.
 Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonarii, & duodecim boni viri possint providere iis qui mutuaverint comuni Florentiæ de interesse pecuniæ mutuatæ. rub. 50 pag. 557.
 Quod domini priores cum gonfa-

sine collegiis. rub. 24. pag. 530.
 Quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ possint mittere ad confinia, cum necesse fuerit, subditos, sed rectores non. rub. 25. pag. 531.
 Quod non possit recommendari quis in carceribus pro parte domini, nisi obtineatur per octo fabas. rub. 26. pag. 532.
 Quod domini non possint dare licentiam contra devota nuptiarum, vel dominarum. rub. 27. pag. 533.
 Quod domini non possint eligere se ipsos, vel eorum consortes ad aliquod officium. rub. 28. pag. 534.
 Quod domini possint facere pulsari pro consiliis, & facere congregari officiales, & non possint impedire extractionum notificationes. rub. 29. pag. 534.
 Quod vexillifer iustitiæ assignet bacchetam rectoribus. rub. 30. p. 535.
 Quod rectores recipiant benigne dominos, & familiares domini, & de poena eos offendentis. rub. 31. pag. 535.
 Quod domini possint eligere unum nuntium, & dare licentiam stipendiariis. rub. 32. pag. 536.
 Quod domini possint eligere extimatores rozzinorum. rub. 33. pag. 536.
 Quod domini possint eligere ad registrandum debitores gabellæ signoriarum. rub. 34. pag. 536.
 Quod bullestinus bamnitis dari non possint. rub. 35. pag. 537.
 Quod bullestinus pro debitis dari non possit per dominos sine collegiis. rub. 36. pag. 539.
 Infra scripta officia non possint dare bullestinum. rub. 37. pag. 539.
 Quod officiales abundantie carniū, & piscium non possint dare bullestinum pro delictis, vel debitis. rub. 38. pag. 540.
 Quod domini possint providere famulis eorum infirmis. rub. 39. pag. 540.
 Quod domini possint eligere pisces, & trombettinos, & de eorum numero, & salario, & observantiis. rub. 40. pag. 541.
 Quod domini possint eligere tubatores, naccharinum, & cemma-mellarium. rub. 41. pag. 544.
 Quod domini priores possint eligere campanarios, & de eorum salario, & observantia. rub. 42. pag. 545.
 De officio, & auctoritate vexilliferi iustitiæ. rub. 43. pag. 549.
 De immunitate, & privilegio domini, & eorum notarii. rub. 44. pag. 550.
 De sindicatu DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii. rub. 45. pag. 553.
 Quod possint providere per quem extrahatur officium DD. Priorum. rub. 46. p. 555.
 Quod omnia gesta per duas partes officii teneantur. r. 47. p. 555.
 Quod habentes bullestinum a dominis, vel a regulatoribus si non satisfiant non possint rehabere nisi per fabas 36. rub. 48. pag. 556.
 Quod partita inter diversa collegia simul colligantur. rub. 49. pag. 556.
 Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonarii, & duodecim boni viri possint providere iis qui mutuaverint comuni Florentiæ de interesse pecuniæ mutuatæ. rub. 50 pag. 557.
 Quod domini priores cum gonfa-

- loneriis, & duodecim bonis viris provideant de supracallo rectorum territorii Florentini. rubr. 51. pag. 557.
- Quod priores, & gonfalonerii, & duodecim boni viri, vel alius officialis non teneantur ex electione quam fecerint de aliquo officiali. rubr. 52. pag. 558.
- Quod provideatur de habendo pecuniam in communi sine libra. rubr. 53. pag. 558.
- Quod gonfalonerii cum duodecim possint eligere spias. rubr. 54. pag. 558.
- Quod domini cum collegiis, & conducteris possint eligere rationerium. rubr. 55. pag. 559.
- Quod domini cum collegiis possint eligere rationerium sive scribam regulatorum. r. 56. p. 559.
- Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint facere revidere rationem introitus, & exitus communis. rubr. 57. pag. 560.
- Quod rationerii non possint facere officium per substitutum, & si nescit scribere non possit exercere. rubr. 58. pag. 561.
- Quod rationerii extraordinarii extrahantur de bursis, & non eligantur. rubr. 59. pag. 562.
- Quod rationeriis extraordinariis possit notificari de habentibus de bonis communis. rubr. 60. pag. 564.
- Officiales cives non possint eligere scribanum, vel rationerium, nisi permittatur per ordinamenta communis Florentiæ. rubr. 61. pag. 566.
- De observantiis notariorum camerariorum, & rationeriorum. rubr. 62. pag. 566.
- Scribani exercent officium per se & non per alium. rub. 63. pag. 569.
- Domini cum collegiis habeant baliam destruendi arces & providendi de earum custodia. rubr. 64. pag. 569.
- Domini cum collegiis possunt augere salaria infra-scriptarum castellaniarum. rub. 65. pag. 570.
- Domini cum collegiis possunt eligere castellanum in roccha ubi deficit aliquis extrahendus. rubr. 66. pag. 571.
- Eligendus, vel extrahendus ad castellaneriam videatur personaliter. rubr. 67. pag. 571.
- Quod quando est renunciatum viginti vicibus castellaneriæ possit tunc fieri electio per dominos, & collegia. rubr. 68. pag. 572.
- Balia dominorum, & collegiorum circa stipendarios, & famulos rectorum, & castellanorum, & de modis tenendis per eos, & de armis. rubr. 69. pag. 572.
- Balia dominorum cum collegiis in minorando expensas infra-scriptarum roccharum. rubr. 70. pag. 573.
- Quod domini cum collegiis possint scrutinare de castellaneriis minoribus, & debent providere intra membra, & etiam magnates. rubr. 71. pag. 574.
- Quod domini cum collegiis possint providere super castellanis, & famulis, & eorum qualitatibus, & armaduris. rub. 72. p. 575.
- Quod domini cum collegiis possint providere circa expensas custodiæ carmignani. rub. 73. pag. 576.
- Quod domini cum collegiis possint providere, ut obvietur fraudibus officialium, & castellanorum. rubr. 74. pag. 576.
- Quod domini cum collegiis possint augere numerum famulorum castellanis. rubr. 75. pag. 577.
- Quod domini cum collegiis possint

provide
stellano
Balìa don
ca mor
aliorum
578.
Quod dor
mittere
diarios.
Pro cons
79. pag
Quod dor
provide
gnandu
pag. 51
Quod do
mittere
gnandu
rum se
Quod do
provid
defecti
pendia
br. 82
Quod d
possint
tra st
& ali
Quod pr
tiz
quoru
diebu
ficio.
Quod c
castan
pag.
Quod c
extra
ultra
Balìa d
eliger
rubr.
Quod c
prov
baxia
pag.
De of

providere quales sint famuli castellanorum. rub. 76. pag. 577.

Balia dominorum collegiorum circa monstros stipendiariorum, & aliorum rectorum. rubr. 77. p. 578.

Quod domini cum collegiis possint mittere ad consignandum stipendiariorum. rubr. 78. pag. 579.

Pro consignatione rectorum. rubr. 79. pag. 580.

Quod domini cum collegiis possint providere de uno cive ad consignandum castellanos. rubr. 80. pag. 580.

Quod domini cum collegiis possint mittere consignatores ad consignandum stipendiariorum, & de eorum salario. rub. 81. pag. 581.

Quod domini cum collegiis possint providere super appuntaturis, & defectibus, & remissionibus stipendiariorum, & officialium. rubr. 82. pag. 582.

Quod domini priores, & collegia possint facere ordinamenta contra stipendiariorum, & castellanos, & alios officiales. r. 83. p. 582.

Quod pro monstris rectorum Florentie extrahantur consignatores, quorum officium daretur duobus diebus tantum, & de eorum officio. rubr. 84. pag. 584.

Quod domini cum collegiis possint cassare stipendiariorum. rubr. 85. pag. 585.

Quod domini cum collegiis possint extrahere plures officiales conductæ ultra numerum. rubr. 86. p. 585.

Balia dominorum, & collegiorum eligendi officiales balistariorum. rubr. 87. pag. 586.

Quod domini cum collegiis possint providere de vino mittendo ambaxiatoribus, vel non. rubr. 88. pag. 587.

De officialibus extraordinariis, &

de eorum devoto, & ipsorum materia. rubr. 89. pag. 588.

De balia dominorum collegiorum super expensis festi Sancti Donati de Aretio. rubr. 90. pag. 591.

Domini priores, & collegia possint reducere officium sex Aretii, & Pistorii ad unum, & certa alia officia. rubr. 91. pag. 591.

Domini cum collegiis possint providere super notario damnorum datorum Aretii, & super dirituris accipiendis per potestatem Aretii. rubr. 92. pag. 592.

Domini cum collegiis possint providere super carceratis Aretii offerendis. rubr. 93. pag. 593.

De balia dominorum & collegiorum cum regulatoribus super gabellis Aretii. rubr. 94. pag. 593.

Balia dominorum cum collegiis in extrahendo consules civitatis Aretii. rubr. 95. pag. 594.

Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ cum collegiis provideant de officialibus abundantie carniæ. rubr. 96. pag. 595.

Loco absentium officialium abundantie, & capitaneorum horti Sancti Michaelis possint alii extrahi. rubr. 97. pag. 596.

Quod domini cum collegiis possint committere officium abundantie, quibus velint. rub. 98. p. 596.

Domini cum collegiis possint eligere ad officium castrorum, & abundantie. rub. 99. pag. 597.

Domini & collegia non possint aliquem ex se ipsis eligere. rubr. 100. pag. 597.

Nullus de dominis, vel collegiis, vel eorum consors possit eligi ad eundem Plumbinum durante officio. rub. 101. pag. 598.

Non potest poni ad consilium, quod aliquis de dominis, vel collegiis, vel consortibus habeat

- offitium, nisi ut infra. rub. 102. pag. 599.
- Super eadem materia. rubr. 103. pag. 600.
- Domini cum collegiis, & regulatoribus possunt minuere ministros, & officiales infracriptorum officiorum. rubr. 104. pag. 601.
- Balia dominorum, & collegiorum circa offitium regulatorum. rubr. 105. pag. 602.
- Domini cum collegiis possint extrahere duos alios regulatores. rubr. 106. pag. 602.
- Balia dominorum, & collegiorum cum regulatoribus uniendi camerarios, & notarios. r. 107. p. 603.
- Quod domini cum collegiis non possint diminuere pretium gabellarum. rubr. 108. pag. 604.
- Balia dominorum cum regulatoribus super gabellis. rubr. 109. pag. 604.
- Quod domini cum collegiis possint providere super gabellis cognorum vini comitatus. rubr. 110. pag. 605.
- Quod domini cum collegiis possint providere super gubernatione gabellarum non venditarum. rubr. 111. pag. 605.
- Balia dominorum cum collegiis super locatione molendinorum. rubr. 112. pag. 606.
- Domini cum collegiis possint providere super locis plateæ mercati veteris. rubr. 113. p. 606.
- Quod domini cum collegiis habeant baliam circa deputationes gabellarum. rubr. 114. pag. 607.
- Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere super sale, & quantum vendatur. rubr. 115. pag. 607.
- Quod domini cum collegiis possint providere circa extorsiones capsearii cameræ. rubr. 116. p. 608.
- Quod domini cum collegiis habeant baliam providendi de salariis percipiendis per camarlingos, & notarios officiorum. r. 117. p. 609.
- Quod nullus ad infra-scripta officia deputetur nisi per viam electionis. rubr. 118. pag. 610.
- Quod camerarii cameræ non possint solvere debita elapso anno nisi deliberetur. r. 119. p. 611.
- Quod camerarii cameræ mutuent stipendiariis. rub. 120. p. 611.
- Quod domini cum collegiis possint eligere camerarios loco absentium. rubr. 121. pag. 612.
- Quod domini cum collegiis habeant baliam exigi faciendi onera debita. rubr. 122. pag. 612.
- Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere de venditione bonorum condemnationum, & rebellium. rubr. 123. pag. 613.
- Balia dominorum, & collegiorum circa exactionem munerum. rubr. 124. pag. 614.
- Quod domini cum collegiis possint facere exigere condemnationes communis, & in hoc providere. rub. 125. pag. 615.
- Quod domini cum collegiis possint providere circa offitium officialium turris, & bonorum rebellium. rubr. 126. pag. 617.
- Quod domini cum collegiis possint providere super exbannitis Pistorii, & Vulterrarum, & communis Florentiæ ut exigantur, & capiantur. r. 127. p. 618.
- Quod domini cum collegiis possint providere contra exactores, & nuntios. rubr. 128. pag. 619.
- Balia dominorum, & collegiorum, & regulatorum; qualiter impositæ extimi exigantur. rubr. 129. p. 620.
- Quod domini cum collegiis possint

facere sic
bus debi
demnatio
Quod sapie
tur per d
quatuor r
Quod vigor
non possi
br. 132
Super offiti
133. pag.
Quod domi
providere
ibi stent.
Quod domi
providere
Pisarum.
Quod domi
baliam p
congrega
625.
Balia domir
tra figent
& immit
miando
625.
Quod domi
potestates
proicient
rubr. 13
Quod dom
provider
mittente
namenta
pag. 627
Quod dom
baliam p
res. rub
Balia domi
contra
rubr. 14
Balia dom
per iud
Florenti
Balia dom
contra
143. pa

facere
bus de
demna
Quod si
tur per
quatuor
Quod vi
non pos
br. 133
Super o
133. p
Quod de
provis
ibi ste
Quod de
provis
Pifarum
Quod de
baliā
congre
625.
Balia dom
tra fige
& imm
miande
625.
Quod de
potest
provis
rubr.
Quod de
provis
mittent
nament
7.
pag. 6
Quod de
Pis
baliā
res.
Balia de
contra
rubr.
Balia de
per i
Floren
Balia de
congr
143.
facere
bus de
demna
Quod si
tur per
quatuor
Quod vi
non pos
br. 133
Super o
133. p
Quod de
provis
ibi ste
Quod de
provis
Pifarum
Quod de
baliā
congre
625.
Balia dom
tra fige
& imm
miande
625.
Quod de
potest
provis
rubr.
Quod de
provis
mittent
nament
7.
pag. 6
Quod de
Pis
baliā
res.
Balia de
contra
rubr.
Balia de
per i
Floren
Balia de
congr
143.
is habeant
lariis per
ps, & no
7. p. 609.
ta officia
m extra
610.
non pos
pfo anno
p. 611.
mutuent
p. 611.
is possint
o absen
12.
is habeant
nera de
12.
is, & re
videre de
ndemna
br. 123.
legiorum
rum. ru
is possint
ationes
ovidere.
is possint
officia
m rebel
7.
is possint
itis Pi
baliā
& com
res.
618.
is possint
res, &
619.
iorum,
impositæ
129. p.
is possint

facere fieri speculum de omni
bus debitoribus etiam de con
demnationibus. r. 130. p. 621.
Quod sapientes communis eligan
tur per dominos, & collegia pro
quatuor mentibus. r. 131. p. 622.
Quod vigore baliæ degl' ottantuno
non possint conduci gentes. ru
br. 132. pag. 623.
Super officio otto custodiæ. rubr.
133. pag. 623.
Quod domini cum collegiis possint
providere quod decem Pisarum
ibi stent. rubr. 134. pag. 624.
Quod domini cum collegiis possint
providere de expensis antianorum
Pisarum. rubr. 135. pag. 624.
Quod domini cum collegiis habeant
baliā providendi ut non fiant
congregationes. rubr. 136. pag.
625.
Balia dominorum cum collegiis con
tra figentes cedulas diffamatorias,
& immittentes ignem, & de præ
miando revelantes. rub. 137. p.
625.
Quod domini cum collegiis habeant
potestatem providendi contra
proicientes lapides, & similia.
rubr. 138. pag. 626.
Quod domini cum collegiis possint
providere super reprimendo com
mittentes maleficia, & contra or
namenta mulierum. rubr. 139.
pag. 627.
Quod domini cum collegiis habeant
baliā providendi contra sartor
es. rubr. 140. pag. 629.
Balia dominorum, & collegiorum
contra fœnerantes in comitatu.
rubr. 141. p. 630.
Balia dominorum cum collegiis su
per iudæis veniendis in civitate
Florentiæ. rubr. 142. pag. 931.
Balia dominorum, & collegiorum
contra facientes endicas. rubr.
143. pag. 632.

Quod domini cum collegiis habeant
baliā providendi super devetis
graciæ. rubr. 144. pag. 633.
Balia dominorum cum collegiis su
per oblationibus in festivitate S.
Iohannis. rubr. 145. pag. 633.
Quod vacante officio potestatis, do
mini cum collegiis possint pro
videre per quem exerceatur offi
cium potestatis. r. 146. p. 634.
Quod domini cum collegiis possint
providere de officio iudicis ga
bellæ vacante officio capitanei.
rubr. 147. pag. 635.
Quod domini cum collegiis provi
dere possint super directura sol
venda coram iudice gabellæ. ru
br. 148. pag. 635.
Quod domini cum collegiis possint
approbare statuta comitatum.
rubr. 149. pag. 636.
Quod domini cum collegiis habeant
baliā providendi super detentis
in carceribus rectorum. r. 150.
pag. 636.
Quod domini cum collegiis possint
providere quod condemnati sint
privati officiis. r. 151. p. 637.
Balia dominorum cum collegiis pro
lacu fiendo. rub. 152. pag. 637.
Quod domini cum collegiis possint
dare licentiam euntibus ad offi
cia. rubr. 153. pag. 639.
Quod domini priores cum collegiis
possint providere ne officiales ci
ves se absentent. rubr. 154. pag.
641.
Quod domini cum collegiis possint
providere contra cives existentes
in comitatu. r. 155. p. 641.
Balia dominorum, & collegiorum
super custodia fluminis arni. ru
br. 156. pag. 642.
Balia dominorum, & collegiorum
pro claudendo comitatum. rubr.
157. pag. 642.
Balia dominorum cum collegiis in

- augendo tassas comitatus. rubr. 158. pag. 643.
- Quod domini cum collegiis possint tassare habitantes extra muros. rubr. 159. pag. 644.
- Balia dominorum, & collegiorum circa refrenandas expensas infrascriptorum officiorum. r. 160. p. 644.
- De iuribus communis in uno loco reponendis. rub. 161. p. 645.
- Quod domini cum collegiis possint providere de scribanis officii montis. rubr. 162. pag. 646.
- Quod domini cum collegiis possint eligere officiales montis. r. 163. pag. 647.
- Quod domini cum collegiis possint surrogare in locum electorum remotorum. rubr. 164. p. 647.
- Quod quando aliquis officialis decederet in officio, vel aliter vacaret alius extrahatur pro tempore integro. rub. 165. p. 648.
- Quod provisores, scribani, & rationerii non refrimentur nisi ultimo mense. rub. 166. p. 649.
- Quod nullus eligatur ad officium pro aliquo quarterio, nisi pro eo, in quo habitat, vel solvit libram. rub. 167. pag. 649.
- Quod non eligantur potestates, & castellani existentes in bursis. rubr. 168. pag. 649.
- Quod officia imburseata non possint exerceri nisi per viam extractionis. rub. 169. pag. 650.
- Quod non possit provideri de officiis imburseatis nisi per viam extractionis. rub. 170. pag. 650.
- Quod non fiant scrutinia de officiis imburseatis nisi obtineatur per 37. fabas. rub. 171. pag. 651.
- Quod non possit mitti ad consilia de electione infrascriptorum castellanorum, nisi obtineatur per fabas infrascriptas. rubr. 172. p. 652.
- Quod non dentur officia extrinseca nisi certo modo. rub. 173. pag. 653.
- Quod priores, & collegia non eligantur ad officia extrinseca nisi obtineatur per fabas trigintaseptem. rubr. 174. pag. 654.
- Quod domini cum collegiis habeant arbitrium de faciendo scrutinium de officio notariatus exitus cameræ. rubr. 175. pag. 656.
- Balia dominorum cum collegiis faciendi scrutinium pro approbatoribus statutorum artium, & pro sindicatoribus rectorum. r. 176. pag. 656.
- Quod domini cum collegiis possint scrutinium facere de infrascriptis officiis. rub. 177. p. 655.
- Quod domini priores cum collegiis possint facere scrutinium provisorum cameræ. r. 178. p. 655.
- Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium regulatorum. rubr. 179. pag. 656.
- Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium de camerariis. rubr. 180. pag. 656.
- Quod domini cum collegiis, & aliis possint facere scrutinium, de notariis cum viderint deficere. rubr. 181. pag. 656.
- Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium camerarii montis. rubr. 182. pag. 657.
- Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium provisorum cittadellæ civitatis Aretii, & notarii registri contractuum, et notariorum actorum cameræ, & gabellæ portarum Florentiæ, & aliorum hic contentorum. rubr. 183. pag. 657.
- Quod domini cum collegiis possint imburseari facere infrascripta officia. rubr. 184. pag. 658.

TRACTATUS
COMMUNIS
FLORENTINÆ

- De electione civium communis Florentinæ. pag. 659.
- Quod bannime ex parte domini nomina scribentibus. rubr.
- De modo conbr. 187. pag.
- Quod proposita deliberentur legia, & de sint. rubr.
- Qualiter, & quomodo proposita, rubr. 189.
- Quod deliberentur collegia pro rub. 190. p.
- Quod non possint provisionibus, & in consilio 671.
- Quod quilibet per proposita 671.
- Quod fabæ bussolo magis
- Quod possint cet non f. br. 194. p.
- De provisionibus non mitte 674.
- Quod nulla pro do bannime sex vices. pag. 675.
- Quod nulla processus lantur nisi rubr. 197.

TRACTATUS
COMMUNIS
FLORENTINAE

De electione civium communis
pag. 659.
Quod bannimenta ex parte nominum ferantur
rub. 656.
De modo congregandi consilia
rub. 187.
Quod proposita deliberentur
legia, & consilia possint
fieri. rub. 655.
Qualiter, & quomodo fieri debeant
proposita, & quot in consiliis
rub. 189.
Quod deliberata per dominos, &
collegia ponantur in consiliis.
rub. 190.
Quod non possit detrahi de provi-
sionibus, & petitionibus obtentis
in consilio populi. rub. 191.
Quod quilibet possit consulere su-
per proposita. rub. 192.
Quod fabae recolligantur in uno
bussolo magno. r. 193.
Quod possit recolligi partitum, li-
cet non fuerit arreatum. ru-
br. 194.
De provisionibus ultra certas vices
non mittendis. rub. 195.
Quod nulla provisio de rebananien-
do bannitos possit mitti ultra
sex vices ad partitum. rub. 196.
Quod nulla petitio admittatur, quod
processus condemnationum tol-
lantur nisi obtineatur, ut hic.
rub. 197.

TRACTATUS CONSILIORUM
COMMUNIS, ET POPULI
FLORENTINI.

De electione, numero, & qualitate
civium consiliariorum populi, &
communis Florentiae. rub. 185.
pag. 659.
Quod bannimenta pro consiliis fiant
ex parte dominorum, & eorum
nomina scribantur in reformatio-
nibus. rub. 186.
De modo congregandi consilia. ru-
br. 187.
Quod proposita in consilio fienda
deliberentur per dominos, & col-
legia, & domini proponere pos-
sint. rub. 188.
Qualiter, & quomodo fieri debeant
proposita, & quot in consiliis.
rub. 189.
Quod deliberata per dominos, &
collegia ponantur in consiliis.
rub. 190.
Quod non possit detrahi de provi-
sionibus, & petitionibus obtentis
in consilio populi. rub. 191.
Quod quilibet possit consulere su-
per proposita. rub. 192.
Quod fabae recolligantur in uno
bussolo magno. r. 193.
Quod possit recolligi partitum, li-
cet non fuerit arreatum. ru-
br. 194.
De provisionibus ultra certas vices
non mittendis. rub. 195.
Quod nulla provisio de rebananien-
do bannitos possit mitti ultra
sex vices ad partitum. rub. 196.
Quod nulla petitio admittatur, quod
processus condemnationum tol-
lantur nisi obtineatur, ut hic.
rub. 197.

Quod non possit peti absolutio a
condemnatione nisi soluta certa
quantitate. r. 198.
Pro suspensione legum obtinenda
solvantur infra scriptae quantitates.
rub. 199.
De legum, & statutorum suspensio-
ne, rub. 200.
Quod nulla expensa pro honoran-
do aliquem fieri possit nisi obti-
neatur ut hic. r. 201.
De supraexpensis dominorum. ru-
br. 202.
Quod pro expensis priorum Are-
tii non possit poni in consilio,
nisi per 28. fabas. rub. 203.
Dare, & remittere pecuniam com-
munis debet eodem modo deli-
berari. rub. 204.
Quod nulla provisio, quae contine-
ret dari alicui universitati, vel
personae per camerarios commu-
nis Florentiae pro convertendo
in aliquam condemnationem fie-
ri possit. rub. 205.
Quod nulla petitio mittatur pro
concedendo cittedinantiam nisi
promittat facere domum. rub.
206.
Quod exemptiones non dentur nisi
per trigintaquatuor fabas. rub.
207.
Quod pecunia montis non tollatur.
rub. 208.
Quod denarii deputati ad capsam
conductae non expendantur ni-
si &c. rub. 209.
Quod deposita non recipiantur ab
aliquo forensi pro communi Flo-
rentiae nisi certa forma servata.
rub. 210.
Quod non detur terminus debenti-
bus solvere gabellas contra-
ctuum, & ultimarum voluntatum
sibi in genere nisi de biennio.
rub. 211.

- Quod non possint concedi insignia communis rectoribus, nisi deliberetur per consilia. rubr. 212. pag. 692.
- Quod non possit fieri impresa, vel cavalcata. rubr. 213. pag. 693.
- Quod aliqua provisio non possit fieri nisi interveniente certo numero fabarum. r. 214. p. 695.
- De officio notarii, & scribæ dominorum priorum. r. 215. p. 699.
- Quod notarius, vel scriba dominorum priorum, vel eius coadiutor non possit durante officio eligi ad aliquod officium. rubr. 216. pag. 703.
- De electione, & officio notarii cancellarii communis Florentiæ. rubr. 217. pag. 704.
- De observantiis ambaxiatorum. rubr. 218. pag. 705.
- De ambaxiatoribus eligendis, & de modo, & forma circa eos. rubr. 219. pag. 705.
- De tempore moræ ambaxiatorum. rubr. 220. pag. 707.
- De numero ambaxiatorum, & donis eis factis. r. 221. p. 707.
- Ambaxiatores non mittantur pro singulari persona nisi obtineatur. rubr. 222. pag. 710.
- De deveto ambaxiatorum. r. 223. pag. 710.
- Quod domini priores provideant quod ambaxiatores faciant relationes infrascriptas rub. 224. p. 711.
- Nullus de collegiis potest esse orator. rubr. 225. pag. 711.
- De observantiis ambaxiatorum. rubr. 226. pag. 712.
- De pecunia communis non concedenda alicui, vel sub ficto colore ambaxiatæ causa dandi rectori Florentiæ, vel alii. rub. 227. pag. 715.
- De electione, & officio notarii reformationum communis Florentiæ. rubr. 228. pag. 716.
- Quod domini priores, & collegia possint dare unum sorium, & coadiutorem notario, & scribæ reformationum, & de eius salario. rubr. 229. pag. 720.
- Quod scriba reformationum non det alicui provisiones factas nisi prius facta solutione tassæ. rubr. 230. pag. 721.
- De electione, officio, & auctoritate notarii extractionum communis Florentiæ. rub. 231. pag. 721.
- Notarius extractionum notificet extractis officia, & non det instrumentum nisi soluta gabella. rubr. 232. pag. 724.
- Officia intrinseca imburseata. rubr. 233. pag. 725.
- De extractionibus officialium communis Florentiæ. rub. 234. pag. 728.
- Officia extrinseca non extrahantur nisi post certum tempus. rubr. 235. pag. 728.
- De buris camerariorum extraordinariorum extrahantur camerarii, & notarii præstantiarum. rubr. 236. pag. 729.
- De castellanis Pisarum, & Aretii. rubr. 237. pag. 730.
- Notarius approbatorum statutorum extrahatur pro uno anno. rubr. 238. pag. 730.
- De renuntiatione officiorum. rubr. 239. pag. 731.
- Reformatores terrarum non mittantur nisi petiti, & renunciari non possint, & devetum non dent, & non euntes remittantur. rubr. 240. pag. 731.
- DE DEVETIS OFFITIORUM COMMUNIS FLORENTIÆ.
- Quod nullus ghibellinus admitta-

mittatur
br. 241.

Quod alieni mittantur Florentiæ

Quod non & comita vel patris frascriptis 746.

De infrascripta of

Quod non mittantur 245. pag.

Imburseatus non exerceat possit exerceat pag. 753

Qui non solginta, v. citra non rubr. 24

Quod cessantur al 755.

Quod carcer habeant

Quod conturi privati delanien

Quod habebito non fitia. ru

Quod mag possit h. fra vigili

Coniuncti natorum tantur a

Si extract extrahat remittat

Quod facrum no & de

mittatur ad aliquod officium. rubr. 241. pag. 732.
 Quod alienigenæ forenses non admittantur ad officia communis Florentiæ. rubr. 242. pag. 741.
 Quod non originarii de civitate, & comitatu Florentiæ, propria, vel paterna, prohibeantur ab infrascriptis officiis. rubr. 243. p. 746.
 De infrascriptis prohibitis ad infrascripta officia. r. 244. p. 751.
 Quod non legitime nati non admittantur ad certa officia. rubr. 245. pag. 752.
 Imbursatus pro aliqua arte, quam non exerceret si extrahatur non possit exercere officium. r. 246. pag. 753.
 Qui non solverunt præstantias a triginta, vel viginti quinque annis citra non possint habere officia. rubr. 247. pag. 754.
 Quod cessantes, & fugitivi repellantur ab officiis. rub. 248. pag. 755.
 Quod carcerati qui fuerint oblati non habeant officium. rub. 249. p. 757.
 Quod condemnati, & condemnaturi infrascriptis maleficiis, vel privati officiis, si extraherentur delanientur. rub. 250. p. 757.
 Quod habentes bullæstinum pro debito non possint extrahi ad officia. rubr. 251. pag. 759.
 Quod magnas factus popularis non possit habere dicta tria officia infra viginti annos. r. 252. p. 761.
 Coniuncti banimatorum, vel confinatorum pro statu non admittantur ad officia. r. 253. p. 762.
 Si extractus ad tria maiora officia extrahatur ad officium conselatus remittatur. rub. 254. pag. 763.
 Quod facientes facta stipendiario- rum non possint esse de prioribus & de aliis officiis infrascriptis.

rubr. 255. pag. 763.
 De deveto priorum, & vexilliferi iustitiæ, & collegiorum, & arbitrorum statutorum. rubr. 256. pag. 764.
 Devetum consortium ad officiis. rubr. 257. pag. 769.
 Existens scriba, rationerius, vel provisor alicuius officii, si extraheretur ad officium priorum, vel gonfalonariatus, vel decem ballæ non habeat salarium. rubr. 258. pag. 770.
 De ætate dominorum, & collegiorum, & deveto. r. 259. p. 770.
 Quod absentes iurati remittantur. rubr. 260. pag. 772.
 Quod partitum de absenti possit remitti. rubr. 261. pag. 775.
 Existens in comitatu, vel districtu non intelligatur absens officiis. rubr. 262. pag. 775.
 Quomodo extractus ad officium prioratus habens aliud officium notificet quod alius extrahatur loco sui. rubr. 263. pag. 776.
 Existens de officio priorum, & collegiorum si extraheretur syndicus super negotiis alicuius, unus alius extrahatur loco sui. rubr. 264. pag. 776.
 Domini monetæ non revocentur a dicto officio eo quia extraherentur ad officium prioratus, gonfalonariatus, vel duodecim. rubr. 265. pag. 777.
 Qui camerarium exercuit tribus mensibus, extractus postea ad aliquod de tribus officiis non amittat illud. rubr. 266. p. 777.
 De excusantibus se ab officiis ratione infirmitatis, quæ renuntiari non possunt. rub. 267. p. 778.
 Quod Domini priores, & vexillifer iustitiæ debeant per se iurare. rubr. 268. pag. 779.
 Quomodo infirmi, cæci, & surdi

- repelluntur ab officio prioratus, & collegiorum. r. 269. p. 779.
- Devetum priorum, & collegiorum a certis officiis. r. 270. p. 780.
- De deveto consortium, & carcera-
torum. rubr. 271. pag. 781.
- Extractus habens devetum remitta-
tur in eadem bursa, & alius ex-
trahatur de sequenti. rub. 272.
pag. 782.
- Capitaneus cameræ habeat devetum
a tribus maioribus officiis. rubr.
273. pag. 782.
- Capitanei infrascriptarum societa-
tum si extrahantur ad tria ma-
iora officia remonentur ab officio
quod tunc habent. rubr. 274.
pag. 782.
- Certa officia operæ Sanctæ Repara-
tæ dant devetum ab omnibus
officiis. rubr. 275. pag. 783.
- Deputatus ad aliquod officium per
aliquos officiales habet devetum
unius anni si extrahatur ad ali-
quod officium in quo illi eligen-
tes præsent. rub. 276. p. 783.
- Acceptans officium extrinsecum ha-
beat devetum ad intrinsecum.
rubr. 277. pag. 784.
- Quod in locum officialium mortuo-
rum, vel exbannitorum alii sub-
rogentur. rubr. 278. p. 784.
- De devetis officiorum civitatis, &
comitatus, & districtus Florentiæ
super intrinsecis, & extrinsecis.
rubr. 279. pag. 785.
- Extractus ad officium mercantiæ
non potest esse consul, & e con-
tra. rubr. 280. pag. 785.
- Devetum multorum officiorum. ru-
br. 281. pag. 786.
- Nullus possit habere nisi unum of-
fitorium. rubr. 282. pag. 786.
- Devetum regulatorum, gubernato-
rum gabellæ, octo custodiæ, de-
cem Pisarum. r. 283. p. 788.
- Loco consulis extracti qui esset in-
firmus extrahatur. rub. 284. pag.
788.
- Devetum notarii priorum, & eius
consortium. rubr. 285. pag. 788.
- Offitium partis guelfæ, & societa-
tum Sancti Michaelis in horto
non dent devetum, nisi ut infra.
rubr. 286. pag. 789.
- Camerarius communis habeat de-
vetum quinque annorum. rubr.
287. pag. 789.
- Devetum infrascriptorum officio-
rum. rubr. 288. pag. 790.
- Devetum officialium montis ab of-
ficiis mercantiæ, horti Sancti Mi-
chaelis, & partis. rub. 289. pag.
790.
- Devetum operariorum Sanctæ Repa-
ratæ. rubr. 290. pag. 791.
- Devetum consortis ab eodem offi-
tio extrinsecum infra annum. ru-
br. 291. pag. 791.
- Duo de eadem domo non possint
simul concurrere ad idem offi-
tium. rubr. 292. pag. 792.
- Devetum camerariorum. rub. 293.
pag. 792.
- Devetum substitutorum, & extra-
ctionum per aliud officium ca-
merariorum. rub. 294. pag. 793.
- Devetum castellani remoti a castel-
lanaria. rubr. 295. pag. 793.
- Aras rectorum extrinsecorum, &
devetum officialium suorum. ru-
br. 296. pag. 793.
- Electus in potestatem, vel castella-
num acceptans non potest ad id
postea extrahi durante bursa tunc
vigente. rubr. 297. pag. 794.
- De ætate castellanorum. rub. 298.
pag. 795.
- Notarii remoti ab officiis habeant
devetum per duos annos. rubr.
299. pag. 795.
- Devetum decem baliz. rubr. 300.
pag. 796.
- Nullus de dominis, & collegiis pos-

sit el
301.
Sindicus
ab al
797.
Ministri
riorum
riorib
no. r
Devetum
rubr.
Devetum
pag. 7
Devetum
pag. 7
Devetum
eunde
-Extractu
prope
non
prius
308.
-Extractu
offitium
vel a
dere
pag.
Quomo-
nem
tibus
De offi-
culi.
Notarii
extri
Non si
in si
delat
Fideiul-
nant
805.
Sufficia
bean
ut d
solve
Nullus
re se
br.

fit q. 284. pag.
 301.
 Syndicus, & eius
 ab a. pag. 788.
 797. & societa-
 Minus in horto
 riora ut infra.
 riora
 no. habeat de-
 Deverum. rubr.
 rub.
 Deverum officio-
 pag. 790.
 Deverum ab of-
 pag. Sacti Mi-
 Deverum 289. pag.
 eius
 Extracta Repa-
 pro. 791.
 non idem offi-
 prium. ru-
 301.
 Extracta possint
 off. idem offi-
 vel. 792.
 de. rub. 293.
 pag.
 Quod & extra-
 ne. officium ca-
 tio. pag. 793.
 De a castel-
 cu. 793.
 Notariorum, &
 eorum. ru-
 Not.
 in castella-
 de. prest ad id
 Fidei. bursa tunc
 de. 794.
 rub. 298.
 Suff.
 is habeant
 pos. rubr.
 rubr. 300.
 Ne.
 legiis pos-

fit eligi in ambaxiatorem, rubr.
 301. pag. 796.
 Syndicus alicuius habeat deverum
 ab alio sindicatu. rub. 302. pag.
 797.
 Ministri gabelle, & aliorum offi-
 tiorum habeant deverum a supe-
 rioribus officiis ipsorum uno an-
 no. rubr. 303. pag. 797.
 Deverum sindicatorum rectorum.
 rubr. 304. pag. 798.
 Deverum octo custodiæ. rubr. 305.
 pag. 799.
 Deverum exactorum. rubr. 306.
 pag. 799.
 Deverum officialium comitatum ad
 eundem locum. r. 307. p. 799.
 Extractus ad aliquod officium, si
 propter absentiam debet remitti
 non potest ad aliud extrahi nisi
 prius postea extrahatur. rubr.
 308. pag. 800.
 Extractus, vel electus ad aliquod
 officium de supradictis post finem
 vel ad finem officii debeat acce-
 dere infra viginti dies. rub. 309.
 pag. 800.
 Quomodo procedatur ad extrac-
 tionem existentibus pluribus habentibus
 deverum. r. 310. p. 801.
 De officio notarii provisorum spe-
 culi. rubr. 311. pag. 802.
 Notarius speculi debet esse præsens
 extractionibus. r. 312. pag. 803.
 Non solvens præstantias descriptas
 in speculo, extractus ad officia
 delanietur. rubr. 313. pag. 804.
 Fideiussorum poena: regulatores po-
 nantur in speculo. rubr. 314. p.
 805.
 Sufficiat mittere bannum, quod de-
 beant solvi præstantiæ ad hoc,
 ut describantur in speculo non
 solventes. rubr. 315. p. 805.
 Nullus laniatus reimpursetur vigo-
 re sententiæ nisi per consilia. ru-
 br. 316. pag. 807.

Filius lanietur patre existente in
 speculo. rubr. 317. pag. 807.
 Terminus ad solvendum præstan-
 tias post quem incidit in poena.
 rubr. 318. pag. 808.
 Speculum gabelle vini, & contra-
 ctuum. rubr. 319. pag. 809.
 Domini cum collegiis possint face-
 re fieri de omnibus debitori-
 bus etiam de condemnatis spe-
 culum. rubr. 320. pag. 810.
 Camerarii condemnati ponantur in
 speculo. rubr. 321. pag. 811.
 Restitutio facta adversus poenas in-
 cursas de solventibus. rub. 322.
 pag. 811.
 Ordinamenta speculi gabelle con-
 tractuum. rubr. 323. pag. 812.
 De officio gonfalonieriorum societa-
 rum populi, & cuiuslibet eorum
 societatum, & de modo eligen-
 di pennoneros. r. 324. p. 816.
 Qualiter populares inveniantur, &
 habeantur, in scriptis. rub. 325.
 pag. 817.
 De numero peditum habendorum
 pro qualibet societate. rub. 326.
 pag. 818.
 Quod societates sequantur eorum
 vexillum. rubr. 327. pag. 818.
 Quod nullus gonfalonierius trahat
 eques ad rumores, & nullos eos
 impediat. rubr. 328. pag. 819.
 Quod nullus popularis trahat ad
 domum alicuius magnatis. rubr.
 329. pag. 819.
 Quod nullus tempore rumoris va-
 dat, vel trahat eques per civita-
 tem Florentiæ. r. 330. p. 820.
 Quod magnates, & prohibiti esse
 de societate tempore rumoris non
 separent se ab eorum domibus.
 rubr. 331. pag. 820.
 De iuramento sequelæ domini exe-
 cutoris, & priorum, & vexilliferi
 iustitiæ per homines societatum
 fiendo. rubr. 332. pag. 821.

- Quod gonfalonerii societatum teneantur ire cum offenso coram regimine civitatis Florentiæ. rubr. 333. pag. 821.
- Quod gonfalonerii societatum teneantur trahere ad defensionem offensi. rubr. 334. pag. 822.
- Quod nullus habeat, vel teneat aliqua insignia nisi communis Florentiæ. rubr. 335. pag. 822.
- De electione præpositorum vexilliferorum. rubr. 336. pag. 823.
- De congregatione vexilliferorum, consiliariorum, restringitorum quolibet mense, & proposita in ea facienda. r. 337. p. 823.
- Quod vexilliferi non vadant ad consilia magnatum. rubr. 338. pag. 824.
- Quod vexilliferi non vadant coram aliquo officiali communis Florentiæ ad instantiam alicuius magnatis. rubr. 339. pag. 825.
- De habendo notario camere, & nuntios pro qualibet societate. rubr. 340. pag. 825.
- De habendo apothecam pro qualibet societate pro tenendo arma. rubr. 341. pag. 825.
- De habendo duos libros pro qualibet societate, in quibus scribantur arma, res, introitus, & exitus societatum. r. 342. p. 827.
- Quod quilibet de societate pareat gonfaloneriis. r. 343. p. 827.
- Quod gonfalonerii pareant mandatis præpositorum. rubr. 344. pag. 827.
- Quod possit fieri imposita pecunie in qualibet societate. rubr. 345. pag. 828.
- Quod populares requisiti iurent sub societate. rubr. 346. pag. 828.
- De non pingendo in armis societatis nisi arma societatis. rubr. 347. pag. 829.
- De observantiis prædictorum ordinamentorum societatum. r. 348. pag. 829.
- Quod unus notarius pro omnibus gonfaloneriis extrahatur de bursa. rubr. 349. pag. 829.
- Quod quilibet gonfalonerius habeat unum nuntium, & de eius salario. rubr. 350. pag. 830.
- Due partes, vel plures intelligantur aliis etiam absentibus. rubr. 351. pag. 830.
- Statuta partis guelfe confirmantur. rubr. 352. pag. 831.
- Tavola breve de deveti degli tre maggiori offizi. pag. 831.
- Tavola del diveto degli altri officii del comune di Firenze. pag. 832.
- Chi fusse degli ufficiali. rubr. 833.

ST

D

U

maioribus
bus artibi
de burfis
remaneant
offitio pra
& eorum
trahendus
salario alic
unus dum
utrumque
sex mensil
se, & no
lio nomin
Tom.

STA-

erite pareat
p. 827.
cant manda-
b. 344. pag.
ita pecunie
rubr. 345.
iurent sub
pag. 828.
armis socie-
tatis rubr.

S

orum ordi-
n. 348.
pro omnibus
tur de búr-
erius habeat
de eius sala-
830.
s intelligan-
tibus. rubr.

confirmantur.

Uti degli. ste
altri offi-
renze. pag.
rub. 833.

maioribus
bas artibus
de buris
remanen-
offitio
& eorum
trahenda
salatio ali-
unus dum
utrumque
sex mensi-
se, & no-
lio nomi-
Tom

STA-

STATUTORUM

COMMUNIS FLORENTIÆ

LIBER QUARTUS.

DE OFFICIALIBUS TURRIS

*De officio officialium turris, bonorum rebellium,
& quinque rerum.*

RUBRICA I.

Uti esse, & sint, & esse intelligantur officium turris dominorum, omnium gabellarum, bonorum rebellium, molendinorum, maris, viarum, pontium, & platearum; Et unitus sit notarius ad dicta officia; & ad officia prædicta sint, & esse debeant septem populates cives, & guelfi, videlicet quinque ex septem maioribus artibus, & scioperatis, & duo de quatuordecim minoribus artibus, quorum officium duret quatuor mensibus extrahendi de bursis ad hoc ordinatis; Ita tamen, quod de septem de antiquis, remaneant tres in officio pro duobus mensibus, & semper etiam officio præsideant, & ad quorum officium spectent officia prædicta, & eorum exercitia, & cum eis sit, & esse debeat unus notarius extrahendus de bursis ad hoc ordinatis pro tempore sex mensium sine salario aliquo, & sit, & esse debeat pro omnibus dictis membris unus dumtaxat scribanus rationerius, & provisor dicti officii, & utrumque officium exerceat, & extrahatur de bursis ordinatis pro sex mensibus, & habeat pro eius salario florenos quinque in mense, & non ultra, & alius pro iis deputari non possit etiam sub alio nomine, vel colore. Et sic etiam pro expediendis dictis officiis

Tom. II.

A

unus dumtaxat caput magister eligendus pro tempore unius anni pro vice qualibet per officiales prædictos, & eius electio approbari debeat per dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ, & regulatores dicti communis, seu duas partes ipsorum, ante initium eius officii, alias eius electio pro irrita habeatur. Et dictum officium exercere non possit, antequam approbetur, & habeat pro suo salario libras decem, f. p. mense quolibet a camerario dicti officii sine detractio- ne, vel aliqua solemnitate servanda. Et habeant, & habere debeant duos nuntios dumtaxat eligendos per eos pro eo tempore, quo voluerint, dum tamen non maiore dictorum quatuor mensium cum salario consueto eisdem solvendo per camerarium dicti officii ut moris est, & notarius dicti officii teneatur, & debeat sub pœna librarum centum, f. p. sibi qualibet vice auferenda mittere, seu re- ferre in camera actorum dicti communis quamlibet condemnationem, quæ facta fuerit per dictos officiales, turre, de qua ipse fuerit rogatus, saltem infra tres dies a die factæ condemnationis. Et scripturæ dicti officii, & omnia iura custodiantur per notarium, & scribanum prædictos, qui per inventarium ea, & eas recipere debeant, & similiter eorum successoribus reassignare, & teneantur dicti officiales convenire se simul toto tempore eorum officii singulis hebdomadis, saltem his, videlicet die martis, & die veneris in loco residentie ipsorum officii, pro ipsorum officio melius exercendo, sub pœna libr. 25. f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & qui- libet ex dictis officialibus turre, quando extra civitatem Florentiæ iret pro negociis dicti officii, seu dicti communis, habeat pro eius salario quolibet die, quo staret extra civitatem sold. 40. f. p. & non ultra, & caput magister dicti officii pro quolibet die, quo sta- ret, & se exerceret pro negociis dicti communis extra ipsam civi- tatem, habere debeat sold. 20. f. p. & nihil ultra, & quilibet nun- tius dicti officii pro quolibet die, quo staret extra civitatem, ut dictum est in servitium dicti officii, aut communis, habere debeat sold. 10. f. p. Et ultra dicta salaria nullus prædictorum debeat re- cipere, vel habere, nec propterea aliquid recipere, vel accipere ab aliquo populo, comunitate, vel villa, aut aliqua singulari persona, seu districtu Florentino, nec propterea occasione personarum ipso- rum, vel equorum, quos ducerent, vel expensarum, aut salarii ip- sorum aliquod gravamen audeat, vel præsumat inferre directe, vel indirecte alicui ex prædictis, vel ab eorum aliquo, qualibet dictarum occasionum aliquid petere, vel recipere aliquo colore quæsito, nec aliquid in fraudem prædictorum committere, seu pati quod per ali- quem committatur, sub pœna libr. centum, f. p. pro quolibet con- trafaciente, & vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ ap-

plicanda. Et
absentibus,
vel quibus
pitur pro
surarum, &
pro eo tem-
nibus, securi
& quemad-
quid in præ-
observari. E-
irrequisito,
bona, iura
tributa, & l-
tinentia, ta-
bus pecunia
pensionem,
re solito, &
non tamen
xata, dam-
nata fuerint
stante, non
quaque loci
proventuum
tempore, q
locatam ali-
pro quo lo-
na librarum
nus quidqu
ctos official
vendo, &
nis, sub p
roganti, h
ut dictum
nire, & re
facere omi-
tributa, &
pertinentia
cumque m
na, iura,
octo dies
seu ad ips
facere pos

plicanda. **Annus** anni
absentibus, **approbati**
vel quibus **regulatores**
pitur pro **ius officii**,
surarum, & **exercere**
pro eo **ario libras**.
nibus, **secundum** **detractio-**
& quemadmodum **debeant**
quid in **more**, quo
observari. **sum cum**
irrequisito **officii** ut
bona, iura, **pœna li-**
tributa, & **seu re-**
tinentia, **indemnatio-**
bus pecunie **ipse fuerit**
pensionem, **ionis**. Et
re solito, **varium**, &
non tamen **debeant**,
xata, **damni** **officiales**
nata fuerint **modomadis**,
stante, **non residentia**
quaque **loca** **pœna libr.**
proventuum, & **qui-**
tempore, **Florentia**
locatam **pro eius**
pro quo **lo f. p. &**
na librarum, **quo sta-**
nus quidem **ipsum civi-**
ctos officii **libet nun-**
vendo, & **statem**, ut
nis, sub **pre** **debeat**
roganti, **debeat re-**
ut dictum **accipere ab**
nire, & **si persona**,
facere **omnium ipso-**
tributa, & **salarii ip-**
pertinentia **recte**, vel
cumque **dictarum**
na, iura, **esito**, nec
ocho dies **di per ali-**
seu ad **libet con-**
facere **pœntia ap-**

plicanda. Et dicti officiales turris, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis &c. ut moris est possint vendere cui, vel quibus voluerint gabellam dicti communis quæ annuatim percipitur pro mensuris, seu ponderibus, seu pro signatura talium mensurarum, & ponderum. Et prædictam venditionem facere possint pro eo tempore, & pro eo pretio, & cum illis pactis, promissionibus, securitatibus, & modis, conditionibus, & formis de quibus, & quemadmodum eorum officio videbitur, & placuerit. Et quidquid in prædictis fecerint, valeat, & teneat, & possit, & debeat observari. Et ipsi officiales, seu sex ex eis alio etiam absente, & irrequisito, ut moris est, possint, eisque liceat omnia, & singula bona, iura, terrena, plateas, redditus, & proventus, census, & tributa, & livellaria iam dicti communis, & ad dictum comune pertinentia, taxare, & ordinare pro quanta quantitate, & quantitatibus pecuniæ annuatim locari, & concedi possint, eaque locare ad pensionem, vel assitum plus offerenti, facta prius subhastatione more solito, cuicumque personæ comuni, collegio, vel universitati, non tamen pro minori quantitate, quod sint tunc locata, vel taxata, dummodo pro maiori quantitate, pro qua taxata, seu ordinata fuerint concedi, & locari possint, dicta tali taxatione non obstante, non tamen pro maiori tempore trium annorum pro unaquaque locatione, vel concessione talium bonorum, reddituum, & proventuum. Et dummodo bona locata non possint alii locare pro tempore, quo locata primo erant, & nequeant rem concessam, vel locatam aliis concedere, vel locare antequam sit finitum tempus, pro quo locatio facta esset, plus quam per sex menses, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti. Et nihilominus quidquid fieret non valeat. Et nulla locatio fieri possit per dictos officiales alicui, nisi proposita satisfactione pro conductis de solvendo, & faciendo temporibus debitis secundum formam locationis, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet notario scribenti, vel roganti, hoc non servato. Et dicti officiales, vel quicumque ex eis ut dictum est possint, eisque liceat, teneantur, & debeant reinvenire, & recuperare, & ad commune Florentiæ deveniri, & reduci facere omnia, & singula bona, terrena, vias, plateas, & census, tributa, & livellaria communis prædicti, seu ad ipsum commune pertinentia, vel expectantia, seu pertinentia, vel expectanda quocumque modo, tam præterita, præsentia, quam futura, & ipsa bona, iura, terrena, vias, plateas, census, tributa, & livellaria infra octo dies postquam quomodolibet declararent fore dicti communis, seu ad ipsum comune Florentiæ pertinere, vel spectare, describi facere possint, teneantur, & debeant per notarium dictorum offi-

tialium, vel alium notarium in registro, & libro dicti officii, & communis Florentiæ, sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet dictorum officialium, & dicti notarii, qui requisiti fuerint prædicta scribere, ut dictum est, & non scripserint, & qualibet vice, quæ contra prædicta fecerint, seu prædicta non servaverint, eisdem, & cuilibet eorum auferenda per dominum Potestatem, capitaneum, vel executorem ordinamentorum iustitiæ, populi, & communis Florentiæ. Et de ipsis libro, & registro, in quo, vel quibus talia bona, iura, terrena, viæ, plateæ, census, tributa, & livellaria descripta reperirentur, seu erunt aliqua ratione iure, vel causa eximi cancellari, vel aboleri non possint, vel debeant, nec aliquid scribi in detrimentum d. incorporationis, vel descriptionis per aliquam personam, nisi per sententiam de iure latam; Et tunc cum expressa licentia dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ, populi, & communis Florentiæ, & gonfalonierum societatum, & duodecim bonorum virorum populi Florentini, de qua licentia debeat apparere publicum instrumentum manu notarii scribæ ipsorum dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ pro tempore existentis, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; Et talis exemptio, & cancellatio extra dictam formam facta ipso iure non valeat. Et dicti officiales possint exigere omnem quantitatem pecuniæ, tam debitam, quam debendam comuni præfato pro ipsis iuribus, bonis, terrenis, viis, plateis, castris, censibus, tributis, & livellariis, qui nullo modo possint vendere, vel alio titulo alienare dicta bona, vel iura, vel aliquid eorum. Et nulla bona communis Florentiæ posita in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, seu proprietas, fructus, aut proventus eorum vendantur, concedantur, aut dentur, seu dari vendi, vel concedi possint alicui personæ, universitati, vel loco, seu pro maiori termino trium annorum locentur, vel dentur ad affectum, vel pensionem, & si contraheret non valeat, nec teneat ipso iure. Salvo quod de terrenis dicti communis positis in civitate Florentiæ, super quibus non sit constructum ædificium, possit fieri venditio, præcedente tamen reformatione solemniter facta per consilia populi, & communis Florentiæ, vel virtute ipsorum consiliorum nisi tale terrenum esset prope muros civitatis Florentiæ per sexdecim brachia, vel minus, quod non possit, vel debeat nullo modo contra prædicta, vel aliquod prædictorum, vel in eorum diminutionem nil possit provideri, vel fieri. Nec possint domini Priores, Vexillifer iustitiæ per se ipsos, vel cum gonfalonieriis societatum, & duodecim bonorum virorum deliberare, utile fore consilium populi, vel communis Florentiæ, per quod tacite, vel expresse, directe, vel indire-

cte venire, vel ipsorum, & deminentur per & vexillifer & alio privilegio prioratus, & populi, & un quibus posita portus, & bo debeant per c pro communi dum pro qu tiales, vel qu requisitis, vel comunia, & vel quinque rariis officii i muni Florent & quidquid Et etiam ten gere ipsa con & quemlibet eis placuerit dictam, & Et Officiales vitatem Flor quod quæcur censibus, tril Et communi Florentiæ, i quorum aliq comuni Flor beant denum nomine, & rum officialit na, iura, fer teas, terrena mitteret in uda, census vel aliquod aliquid, habo rariis camera

officii, & venire, & quolibet
 orum, & ne prædicta
 nentur a vice, quæ
 vexillifer eisdem, &
 o privilegii capitaneum,
 oratus, & communis Flo-
 puli, & talia bo-
 ribus possidentia des-
 rtus, & causa eximi
 beant per liquid scribi
 o communem per
 um pro am expressa
 les, vel litæ, popu-
 quisitis, am, & du-
 munia, & omnia debeat
 l quinque forum do-
 rijs officii existentis,
 uni Florentiæ quilibet vi-
 quidquid in f. Et ip-
 e etiam teneant quan-
 re ipsa præfata pro
 quemlibet bus, tribu-
 s placuerit alio titulo
 dictam, & bona co-
 i Officialium dicti Flo-
 ritatem Florentiæ vendan-
 uod quæ concedi pos-
 ensibus, & maiori ter-
 ti communis, vel per
 florentiæ iure. Salvo
 uorum Florentiæ, su-
 omuni Florentiæ, præ-
 eant denique populi, &
 omine, & si tale ter-
 um officii in brachia,
 ia, iura, & prædicta,
 eas, teneant possit pro-
 nitteret in officio iusti-
 da, censibus, vel co-
 liquid, & vel indire-
 arius cam-

Et venire, vel fieri possit contra prædicta, vel in diminutionem
 ipsorum, & si contraxerit non valeat ipso iure, & insuper con-
 demnentur per executores ordinamentorum iustitiæ singuli priores,
 & vexillifer contraxerit in libris quingentis f. p., non obstante
 alio privilegio prioratus, & vexilliferatus, vel aliquo alio. Et ipso facto
 prioratus, & vexilliferatus officio sint privati. Et omnes, & singuli
 populi, & universitates, comunia, & plebatus, & quilibet eorum, in
 quibus posita reperirentur, & essent huiusmodi terrena, casolaria,
 portus, & bona, vel aliquod eorum, cogi, vel compelli possint, &
 debeant per officiales iam dictos, vel sex ex eis prout eis placuerit
 pro communi iam dicto, tollere, recipere, & conducere, ad affi-
 dum pro quantitibus, & temporibus declarandis per ipsos offi-
 ciales, vel quinque ex eis, etiam alio, vel alijs absentibus, & ir-
 requisitis, vel defunctis. Et in posterum tales populi, universitates,
 comunia, & plebatus, & quilibet eorum, prout dictis officialibus,
 vel quinque ex eis placuerit, solvere teneantur, & debeant cam-
 rariis officii ipsorum officialium, qui pro tempore fuerint pro co-
 muni Florentiæ recipientes, illas quantitates pecuniæ, & totum,
 & quidquid deliberabitur per dictos officiales, vel quinque ex eis.
 Et etiam teneantur prædicta exequi, & executioni mandare, & co-
 gere ipsa comunia, plebatus, universitates, & singulares homines,
 & quemlibet in solidum, prout dictis officialibus, vel quinque ex
 eis placuerit ad receptionem, conductionem, & promissionem præ-
 dictam, & ad solutionem, & satisfactionem prædictorum. Et di-
 cti Officiales teneantur, & debeant facere mitteri bannum per ci-
 vitatem Florentiæ per bannitores dicti comunis in locis consuetis,
 quod quæcumque persona sciret de bonis, iuribus, servitutibus,
 censibus, tributis, livellariis, feudis, viis, plateis, & aliis rebus di-
 cti comunis ubicumque existentibus, pertinentibus ad comune
 Florentiæ, seu ad officium dictorum Officialium, seu in quibus, vel
 quorum aliquo idem comune Florentiæ, seu dictum officium pro
 comuni Florentiæ haberent aliqua iura huiusmodi, possint, & de-
 beant denunciare dicto officio, tam publice, quam occulte, & cum
 nomine, & sine nomine mittere in capsam, seu tamburum dicto-
 rum officialium della torre, cedulam continentem huiusmodi bo-
 na, iura, servitutes, feuda, census, livellaria, tributa, vias, & pla-
 teas, terrena, & res, & quicumque, ut dictum est, notificaret, seu
 mitteret in tamburum dicta huiusmodi bona, iura, servitutes, fe-
 uda, census, livellaria, tributa, vias, & plateas, terrena, & res,
 vel aliquod ex eis, ob quæ in dicto comuni, seu officio devenerit
 aliquid, habeat, & habere debeat a comuni Florentiæ, & a cam-
 rariis camerae dicti comunis, etiam sine aliqua apodixa propterea

habenda a dominis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ, vel aliquibus officialibus dicti comunis Florentiæ duodecim denarios p. pro qualibet libra valutæ redditus huiusmodi bonorum, iurium, servitutum, feudorum, censuum, livellorum, tributorum, viarum, platearum, terrarum, & rerum. Et quæ denuntiaret, notificaret, seu poneret in dicto tamburo, dummodo non reperiantur scripta in registro comunis Florentiæ, seu dictor. officialium, & dicti officiales, vel quiaque ex eis, alio, vel aliis absentibus, & irrequisitis, vel defunctis, possint, & eis liceat cassare, & revocare, ac etiam de novo eligere, & reformare nuntios dicti officii, non obstante aliqua electione de eis, vel eorum aliquo facta.

Quod habeatur unus liber, in quo scribantur bona condemnatorum laboreria, introitus, & exitus dicti officii.

RUBRICA II

IN officio, & apud officium, & officiales bonorum, & rebellium turris, & quinque rerum sit, & esse debeat perpetuo, ut ordinatum est, unus liber, qui vocetur, *lo specchio* in quo scripta & confinata sint bona rebellium, condemnatorum, & exbannitorum dicti comunis. Et notarii deputandi ad ipsum officium bonorum rebellium, possint, & sub pœna librarum centum f. p. teneantur, & debeant durante eorum officio registrare, & scribere in dicto libro *dello specchio* secundum modum, formam, & ordinem in dicto libro ordinatum bona confiscata omnium, & singulorum rebellium, & seu condemnatorum, & exbannitorum dicti comunis in dicto officio bonorum rebellium relata, & descripta, & incorporata, & seu pro incorporatis habitis, secundum ordinamentum dicti comunis tempore officii ipsorum notariorum, vel ipsorum predecessorum, quæ in ipso libro descripta, & registrata non forent, & etiam ea registrare, & scribere absque confinibus in libro registrationum bonorum rebellium, & condemnatorum, & exbannitorum dicti comunis, ut est consuetum. Et cum multa laboreria dicti comunis quotidie occurrant fieri facere, & etiam incoata esse, scribanus, seu rationerius dicti officii, qui pro tempore fuerit sub pœna librarum ducentarum f. p. teneatur, & debeat scribere, & registrare in libro scribani dicti officii omnia, & singula laboreria, quæ fient, vel fieri facient per officiales dicti officii, tam cum locatione, quam sine, & pro quibus dictum comune, & officiales aliquid solvere, vel expendere tenerentur, & locationes, quæ etiam propterea fient infra octo dies a die faciæ locationis, vel la-

borerii ordinati, vel incepti, & iuxta rationem cuiuslibet laborerii, locati, vel non locati scribere, vel registrare quantitatem pecunie, & seu rerum pro huiusmodi laborerio ordinarum, stantiatam, & seu solutam, vel datam, quod clare possit videri ratio cuiuslibet laborerii dicti officii, & quid, & quantum pro dicto laborerio ordinatum, stantiatum, & seu solum, vel datum fuerit. Et deinceps camerarius dicti officii nullam solutionem alicuius laborerii, vel pro aliquo laborerio, aut rerum propterea expedientium facere possit, nisi apodixa solutionis, vel dationis, non tantum per regulatores, & officiales dicti officii, ut moris est, sed etiam noviter per scribanum dicti officii subscripta fuerit ad hoc, ut ipse scribanus ipsam scribere, & registrare possit ad pedem rationis talis laborerii. Et si aliter ipse camerarius solveret, de suo proprio solvisse intelligatur.

Quod officiales predicti reducant bona in communi, & ea taxent, & locent, & de protestationibus eis fiendis.

RUBRICA III.

Officiales prædites pro dicto communi ad officium antedictum possint, teneantur, & debeant reduci, deveniri, & remitti facere in communi præfato domos, terras, possessiones, & bona rebellium, condemnatorum, exbannitorum, & cessantium, a factionibus dicti communis, sita tam in civitate, quam in comitatu, seu districtu florentino, & etiam bona, quæ forent exempta, vel cancellata de communi, & officio bonorum rebellium, quæ cancellatio facta esset indebite, seu contra formam alicuius ordinamenti, statuti, seu reformationis communis præfati, ac eos, & eas, & ea, quæ relata sunt, & quas, & quæ reduci, deveniri, & remitti facerent in communi, præmissis de novo taxari in ea quantitate, & quantitibus, quibus convenire viderint, nec non dictas domos, terras, possessiones, & bona locare ad afflictum, & pensionem, cui, & quibus, & pro ea quantitate, & quantitibus, & pro eo tempore, & termino, quibus voluerint, non tamen pro maiori tempore trium annorum, vel minori quantitate, quam deberent taxare, seu augere; Et etiam quidquid deberet, vel debetur communi prædicto pro fructibus, & proventibus dictorum domorum, terrarum, & possessionum, & bonorum exigere, & exigere facere, & ad cameram dicti officii pro communi Florentiæ deputatam perveniri facere.

De

RUBRICA IV.

Si quis masculus, vel foemina post perventionem, & incorporationem factam de bonis exbannitorum, vel condemnatorum occasione alicuius maleficii, vel rebellium dicti communis, vel cessantium a libris, praestantiis, impositis, & quibuslibet factionibus dicti communis, dicto officio bonorum rebellium diceret aliquid ex dictis bonis ad se pertinere, vel aliquod ius habere in iplis bonis, vel in eorum parte, seu particula, seu aliquid debere ab ipsis percipere, vel habere, seu aliquo eorum non audiat, nisi ante omnia deponat quartam partem quantitatis petita, vel extimationis bonorum petitorum, dummodo non excedat trecentos florenos auri in pecunia numerata, & sigillata, saltem apud provisores camerae, & de extimatione bonorum petitorum stetur declarationi fiendae per dictos officiales. Et si dicto deposito, & dictae protestationi non renuntiaverit infra tres dies, iidem officiales faciant diligenter inquisitionem, & si invenerint, quod ea, quae dicuntur pro talibus bonis, dicantur & fiant in favorem talium exbannitorum, vel condemnatorum, vel exbannitorum tantum, vel condemnatorum tantum, vel cessantium a factionibus fiendis, vel quia talia instrumenta sint fictitia, vel simulata, depositum faciant incontinenti poni in camera communis Florentiae, & scribi ad introitum camerae, de coetero non reddendum; Et tales dicentes se habere iura, vel ad se aliquid pertinere, casset per sententiam, & quod faciant, & dicantur in favorem talium condemnatorum, vel exbannitorum, vel cessantium solvere libras, & factiones, & quod talia instrumenta sint fictitia, vel simulata, sufficiat probatio, seu dictum trium personarum dicentium esse famam, quod dicantur, & fiant in favorem talium condemnatorum, seu exbannitorum, vel cessantium solvere libras, & factiones, & talia instrumenta sint fictitia, vel simulata, vel de ipsis facta solutio, vel satisfactio. Et dicti officiales non possint sindicari de eo, quod invenerint, vel de eo, quod in cameram pervenire fecerint de bonis dictorum exbannitorum, vel condemnatorum, vel cessantium solvere libras, & factiones, procedendo contra praedictos, vel de aliquibus supradictis, scilicet pro barattariis tantum, & de eo, quod cessassent, vel habuissent aliter, quam deberent, & etiam de omissis per eos, & de quibuscumque bonis relictis in communi, quae suis temporibus exemerint, vel eximi, aut cancellari fecerint, seu permiserint dicto communi, contra formam alicuius statuti, ordinamenti, vel provisionis, seu reformationis. Et dicti officiales incontinenti

faciant bann
hi, pensiona
& cessantur
respondeant
sed fructus
custodiantur
no tam con
sonis arbitri
tam per po
& etiam pe
te, comitati
banniti, co
laborari, se
cogi possint
Et si contr
alicuius, ve
vel cessanti
populo, vel
antur respo
luerint dict
pro fructibu
ter, & in
in tali pop
mines pop
banniri faci
neantur, &
rum ducen
gulos; qui
dicum, vel
da, registr
officiale
factae, vel
cassione ali
munis Flo
fiones dict
ad ea dep
quam loca
pro eo, ve
quod in ip
libet eoru
omnia fac
Qua soluti
Tem.

faciant banniri, & bannum scribi, quod laboratores, coloni, fictitio-
 li, pensionarii, & debitores alicuius condemnatorum supradictorum,
 & cessantium a factionibus dicti communis de ipsorum bonis non
 respondeant eis, vel alicui pro eis, nisi ipsi communi Florentiæ,
 sed fructus, redditus, & proventus, affectus, pensiones, & debita
 custodiantur, & conserventur pro communi Florentiæ pœna, & ban-
 no tam communi, quam universitati, & rectori, & singularibus per-
 sonis arbitrio dictorum rectorum auferenda pro communi Florentiæ
 tam per potestatem, quam per capitaneum pro tempore existentes,
 & etiam per dictos officiales. Et quod omnes, & singuli de civita-
 te, comitatu, & districtu Florentiæ, qui bona alicuius rebellis, ex-
 banniti, condemnati, vel cessantis a factionibus communis præfati,
 laborari, seu coli facere, teneantur respondere dicto communi, &
 cogi possint in personis, & rebus pro fructibus ipsorum bonorum.
 Et si contingeret aliquem, vel aliquos laborare, vel colere de bonis
 alicuius, vel aliquorum rebelliam, condemnatorum, exbannitorum,
 vel cessantium a factionibus antedicti communis, qui sint de alio
 populo, vel loco, quam de eo, in quo posita sint ipsa bona, tene-
 antur respondere communi prædicto, illi qui laboraverint, seu co-
 luerint dicta bona, & omnes alii de ipsorum populo, vel populis,
 pro fructibus ipsorum bonorum, & pro ipsis possint cogi personali-
 ter, & in rebus, non obstante, quod huiusmodi bona non sint sita
 in tali populo, vel locis, de quibus fuerint tales laboratores, & ho-
 mines populi, vel loci, de quo essent tales laboratores, & prædicta
 banniri faciant in principio sui officii. Et dicti officiales possint, te-
 neantur, & debeant sub pœna præfati iuramenti, & insuper libra-
 rum dacentarum f. p. cogere realiter, & personaliter omnes, & sin-
 gulos, qui locassent, vel quorum nomina locata reperirentur ad mo-
 dicum, vel non modicum tempus bona aliqua reducta, vel redigen-
 da, registrata, vel registranda pro communi Florentiæ per aliquem
 officialem dicti communis occasione alicuius condemnationis de eo
 factæ, vel fiendæ occasionibus supradictis, vel aliqua earum, vel oc-
 casione alicuius, qui cessaverit, a libris impositis, vel præstantiis com-
 munis Florentiæ ad solvendum, & exhibendum tales affectus, & pen-
 siones dicto communi Florentiæ, seu cameratio bonorum rebellium
 ad ea deputato pro ipso communi recipiendi tam ab ipso locatore,
 quam locatoribus, & inquilinis, & facere finem conductori, vel alii
 pro eo, vel eius hæredibus recipienti de tali locatione, & omni eo
 quod in ipsa locatione continetur, procedendo contra eos, & queni-
 libet eorum captis pignoribus, & multa indicta condemnando, &
 omnia faciendo, quæ ad ipsorum expeditionem viderint expedire.
 Qua solutione, sine, & confessione facta, dictos locatores, & con-

**corporatio-
rum occa-
sionem
dicti com-
munitatis
bonorum
in pecu-
& de ex-
aliquo
vel cessan-
populo
autur
luerint
pro fructu
ter, & in
in tali
mines
banari
neantur
rum dace
gulos
dicum
da, regi
officialem
factæ
casione
munis
fiones
ad ea
quam
pro eo
quod in
libet
omnia
Qua**

Tem. II.

B

ductores, & quilibet eorum sint ipso iure perpetuo absoluti, & inde non possint per aliquem gravari, vel molestari aliquo modo, vel causa; salva semper in ista materia balia dominorum collegiorum circa dictum officium turris, & bonorum rebellium, de qua, & prout disponitur supra de balia dominorum collegiorum.

*De modo tenendo circa defensionem bonorum exbannitorum
& de tempore instantie dictarum causarum.*

RUBRICA V.

CUm retroactis temporibus ad impediendum incorporationem, confiscationem, & descriptionem bonorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum communis Florentie factae reperiantur, & quotidie fiant protestationes coram officialibus turris, & seu officio bonorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum dicti communis, quibus mediantibus incorporatio, confiscatio, & seu descriptio huiusmodi bonorum ad commune Florentie pertinentur, retardatur, & impediatur, qua retardata, & impedita per huiusmodi protestationis causae deferuntur, & de partium meritis, iuribus, & causis ulterius non discutitur, quod plurimum vertitur in damnum dicti communis non modicum, & iacturam. Et ad omnem dubitationem tollendam ne in dubium valeat revocari quanto tempore huiusmodi protestationes bonorum, quae fierent, durare possint, & seu infra quantum tempus debeant terminari. Provisum, & ordinatum est quod omnes, & singulae protestationes de coetero fiendae communi, & officialibus, & seu officio bonorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum communis Florentie, & causae durare possint usque dumtaxat per tempus dierum sexaginta utilium, & non ultra, capiendo dies utiles in quolibet casuum praedictorum, qui utiles sint in causis civilibus secundum formam statutorum, & provisionum communis Florentie. Et quod infra praedictos sexaginta dies utiles debeant omnes, & singulae protestationes supradictae, & earum causae, de quibus in praesenti capitulo disponitur per diffinitivam sententiam terminari, Et quod tempus sexaginta dierum utilium in causis supradictis intelligatur esse, & sit praefixum tam parti, quam iudici, & nequeat prorogari, nisi quatenus procederet de voluntate expressa, & consensu officialium turris, & bonorum rebellium, condemnatorum, & exbannitorum supradictorum, de quo ante talem prorogationem constet per acta dicti officii turris, & bonorum rebellium, & dummodo huiusmodi prorogatio in aliqua causa fieri non possit, nisi semel tantum. Quod si huiusmodi protestationes, & cau-

sa infra d
casu bona
rentur, de
pore sexag
& intelliga
notatio di
de qua pr
instrumenti
protestatio
tur esse, &
& tamquar
stris officii
nis Florent
riis dicti
proxime se
in dictis li
de habeant
latam, inco
gulis supra
criptione se
cursum hab
ponere, &
rum artium
rentiae infra
criptionem
neantur, &
populi, &
turris, &
qui pro te
nium prae
& providen
in totum,
providere,
improbare,
lariter, pro
dicti recur
& circa pr
fuerit per d
nerios socie
norum reb
partes ipso
d. mensem

se infra
casu bo
rentur,
pore for
& int
notario
de qua
instrum
protellat
tur esse
& tam
stris om
nis Flore
riis dicti
proxime
in dictis
de habet
latam, in
gulis sup
criptione
cursum
ponere,
rum am
rentia
criptione
neantur
populi,
turris,
qui pro
nium pr
& provi
in totum
providet
improbab
lariter,
dicti rec
& circa
fuerit pe
nerios to
norum
partes
d. men

se infra dicta tempora non fuerint, ut præmittitur, terminatæ, co
casu bona, de quibus huiusmodi protestationibus, & causis contine
rentur, de quibus ipsæ protestationes fierent, statim elapso dicto tem
pore sexaginta dierum utilium, nisi steterit per officiales prædictos,
& intelligatur steterit per officiales, si facta fuerit protestatio, saltem
notario dicti officii per actorem de expediendo huiusmodi causam,
de qua protestatione appareat in actis dicti officii, seu per publicum
instrumentum. Et omnia, & singula bona, de quibus huiusmodi
protestationes, & seu causæ factæ forent, illico ipso iure intelligen
tur esse, & sint incorporata, & confiscata in communi Florentiæ,
& tamquam bona dicti communis scribi debeant in libris, & regi
stris officii turris, & bonorum rebellium, & exbannitorum commu
nis Florentiæ inter alia bona dicti communis per aliquem ex nota
riis dicti officii turris infra octo dies post lapsum dicti temporis
proxime sequuturos. Et quæ bona dictus notarius dicti officii turris
in dictis libris, & registris scribere teneatur, & debeat, & proin
de habeantur, & sint, ac si huiusmodi bona per sententiam teste
latam, incorporata, & confiscata fuissent. Salvo in omnibus, & sin
gulis supradictis, quod si quis ab huiusmodi incorporatione, & des
criptione senserit se gravatum, possit, & sibi liceat recurrere, & re
cursum habere, & suum gravamen exponere, & de suis iuribus pro
ponere, & allegare ad officium, & coram officio dominorum Prio
rum arrium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis Flo
rentiæ infra quindecim dies post dictam incorporationem, & seu des
criptionem proxime secuturos. Qui DD. Priores, & Vexillifer te
neantur, & debeant una cum officiis gonfalonierorum, societatum
populi, & duodecim bonorum virorum, & officialibus dicti officii
turris, & bonorum rebellium, exbannitorum, & condemnatorum,
qui pro tempore fuerint, seu duabus partibus cuiuslibet officii om
nium prædictorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, deliberare,
& providere, seu declarare, an huiusmodi recurrentis foveat iustitiam
in totum, vel in partem nec ne, & super prædictis deliberare, &
providere, & dictam huiusmodi incorporationem, & descriptionem
improbare, approbare, corrigere, & confirmare totaliter, & particu
lariter, prout eis videbitur æquum esse, saltem infra mensem a die
dicti recursus ad eos habiti ut præfertur. Et quidquid in prædictis,
& circa prædicta dictum, factum, deliberatum, & seu terminatum
fuerit per dictos dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ, gonfalo
nerios societatum, & duodecim bonos viros, & officiales turris bo
norum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum, vel duas
partes ipsorum, plenam obtineant roboris firmitatem. Quod si infra
d. mensem per DD. Priores, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfalonieros

focietatum, & duodecim bonos viros, & officiales præd. vel duas partes eorum non fuerit super huiusmodi recurſu, ſeu incorporatione aliquid determinatum, proviſum, declaratum, vel reformatum, ex tunc omnis huiusmodi incorporatio, ſeu deſcriptio remaneat, & ſit firma, & valida, & in poſterum nullatenus retardanda, niſi ſteterit per Dominos, & alios officiales prædictos, & intelligatur per eos ſteſſiſſe, niſi cauſa talis recurſus mittatur ad partitum inter prædictos ſecundum exigentiam prædictorum; hoc expreſſo in prædictis, quod nullus partitus ſuper aliquo huiusmodi recurſu mitti debeat, vel poſſit inter dictos dominos Priores, Vexilliferum, & collegia, & officiales prædictos ultra quam ter. Et quod omnes, & ſingulæ incorporationes bonorum hæcenus factæ, & de cætero fiendæ per pronunciationem, vel ſententiam ſuper eis latam per officiales forenſes bonorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum communis Florentiæ, nec non omnes, & ſingulæ deſcriptiones, & registrationes bonorum factæ, & in futurum fiendæ, tam vigore huiusmodi ſententiæ, & pronunciationis, quam ex curſu, ſeu poſt lapſum temporum, & terminorum per ordinamenta communis Florentiæ poſt bannum, de quibus in ordinamentis prædictis, ut ſupra fit mentio decurſorum, & abſque ſententia, vel pronunciatione valeant, & teneant, & debeant inviolabiliter obſervari, & per omnia habeantur, & ſint, ac ſi huiusmodi bona relata fuiſſent per ipſos ſyndicos, & rectores, vel cappellanos, & rite, arque recte, & ſolemniter incorporata, & conſiſcata. Et quod dicti officiales turris, & bonorum rebellium, exbannitorum, & condemnatorum communis Florentiæ poſſint, & debeant omnibus, & ſingulis creditoribus, & debentibus aliquid recipere, vel habere a quibuſcumque quorum bona incorporata fuerint, ſeu incorporanda venirent, dare, & assignare, & tradere, & adiudicare in ſolutum de bonis huiusmodi pro menſura debiti, & prout eis videbitur convenire; Et ipſos creditores declarare ſemel, & pluries, & quories, & quando, & prout, & in quantum, & quibus eis videbitur convenire, etiam ſummarie, & de plano, & nulla etiam iuris, vel iudiciorum ſolemnitate ſervata. Quæ quidem dationes in ſolutum, & declarationes valeant, & debeant cum effectu inviolabiliter obſervari, dum tamen approbentur per dominos Priores, & collegia, & ſeu duas partes eorum, & cum approbata fuerint, & quicumque veniret ad deſenſionem bonorum alicuius condemnati, aut exbanniti communis Florentiæ pro denariis debitis, aut aliis rebus, quos recipere debuiffet, ſeu deberet a tali exbannito, vel condemnato, vel ſuper eius bona, occasione dotis, vel alia occasione quacumque non poſſit impedire incorporationem talium bonorum, niſi dumtaxat uſque

in extimati
eipere, & t
tra, & non
tione, quar
tatur fraus,
in ſolutum
re debeant
nos extima
duas partes
probari, ſi
etis bonis,
muni Flor

L

NULLUS, vel a
mat aliqua
alienare, a
li officio,
locantium,
instantiam
rum ſi p
talis vend
habeatur,

De p

NULLUS dem
niri tantu
pœna libr
qualitate,
tenentis c
deſtrui, v
habitation

in extima-
cipere, si
tra, & tunc om-
tione, si sit firma,
tatur per Do-
in solut-
re debet
nos ex
duas par-
probat
etis bonis
muni

in extimationem talium bonorum, & valutam eius, quod debet re-
cipere, & tantum, quantum haberet, seu deberet recipere, & non ul-
tra, & non de talibus bonis capere pro maiori quantitate, vel extima-
tione, quam recipere deberet. Et ad hoc, ut in prædictis non commit-
tatur fraus, caute procedatur; primo, cum fieri adiudicatio, vel datio
in solum de talibus bonis alicui creditori, vel debenti, recipere
debeant dicta bona estimari per dictos officiales, vel alios bo-
nos extimatores per eos eligendos, & approbandos per eos, vel
duas partes eorum. Et facta dicta extimatione, debeant per eos ap-
probari, si æqua, & iusta videbitur. Et si quod superfuerit de di-
ctis bonis, debeant dictos officiales capere, & incorporare pro com-
muni Florentiæ, & scribi facere inter alia bona dicti communis.

*Quod officiales turris, vel alii, emere non possint
de bonis per eos vendendis.*

RUBRICA VI.

NULLUS, qui fuerit ad officium turris, & bonorum rebellium,
vel alicuius cuiuscumque officii florentini audeat, vel præsu-
mat aliqua bona, res, vel iura communis Florentiæ vendere, vel
alienare, aut ad aliquod tempus locare alicui, qui sit de dicto ta-
li officio, & numero officialium vendentium, vel alienantium, vel
locantium, aut alii personæ, quæ revera emeret, vel conducirer ad
instantiam alicuius ex dictis officialibus sub pœna librarum quingenta-
rum f. p. pro quolibet ipsorum, & qualibet vice, & nihilominus
talis venditio, alienatio, & locatio, sit nulla, & pro non facta
habeatur, & teneatur.

NULLUS, qui fuerit ad officium turris, & bonorum rebellium,
vel alicuius cuiuscumque officii florentini audeat, vel præsu-
mat aliqua bona, res, vel iura communis Florentiæ vendere, vel
alienare, aut ad aliquod tempus locare alicui, qui sit de dicto ta-
li officio, & numero officialium vendentium, vel alienantium, vel
locantium, aut alii personæ, quæ revera emeret, vel conducirer ad
instantiam alicuius ex dictis officialibus sub pœna librarum quingenta-
rum f. p. pro quolibet ipsorum, & qualibet vice, & nihilominus
talis venditio, alienatio, & locatio, sit nulla, & pro non facta
habeatur, & teneatur.

*De pœna occupantium, seu destruentium bona rebellium,
seu cessantium a factionibus communis Florentiæ.*

RUBRICA VII.

NULLUS occupet, vel occupatas teneat possessiones alicuius con-
demnati, vel exbanniti, seu condemnati tantum, seu exban-
niti tantum, seu cessantis a factionibus communis Florentiæ, sub
pœna librarum quingentatum f. p. & plus, & minus considerata
qualitate, & valore ipsarum possessionum occupantis, vel occupatas
tenentis easdem possessiones, nec etiam destruat, vel vastet, seu
destrui, vastari, vel incendi faciat domos, vel alia edificia habilia
habitationi laboratorum terrarum, seu vites, vel arbores alicuius præ-

NULLUS occupet, vel occupatas teneat possessiones alicuius con-
demnati, vel exbanniti, seu condemnati tantum, seu exban-
niti tantum, seu cessantis a factionibus communis Florentiæ, sub
pœna librarum quingentatum f. p. & plus, & minus considerata
qualitate, & valore ipsarum possessionum occupantis, vel occupatas
tenentis easdem possessiones, nec etiam destruat, vel vastet, seu
destrui, vastari, vel incendi faciat domos, vel alia edificia habilia
habitationi laboratorum terrarum, seu vites, vel arbores alicuius præ-

dictorum sub pœna librarum ducentarum f. p. & plus, & minus persona, damni, & negotii qualitate inspecta, de quibus omnibus dominus Potestas, & capitaneus possit cognoscere, & punire.

De iis, qui mutuaverint super bonis rebellium, & eius materia.

RUBRICA VIII.

CUM in anno Domini millesimo trecentesimo sexto, indictione quinta, & die decimo septimo mensis martii in consilio domini Capitanei populi florentini, & die decimo octavo mensis prædicti in consilio domini Potestatis, & communis Florentiæ per ipsa consilia, provisum & ordinatum extitit ordinamentum infra scripta continentia, & tenoris videlicet; Omnes, & singula persone civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, quæ, & qui conduxerit ad allicium per se, vel eorum syndicum, vel procuratorem, de bonis rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum communis Florentiæ pro maleficio, vel cessatione a libra, & factionibus dicti communis seu quæ reducta, & scripta reperirentur in actis camera, seu curia bonorum rebellium, exbannitorum, condemnatorum, vel cessantium vel alicuius eorum, quæ non sunt exempta, vel cancellata, de comuni prædicto, posita extra civitatem Florentiæ, cuius conductio nis terminus non esset elapsus, seu elapsus esset, tamen pro ultiori, & minori, seu alio termino in conductioe contento habere rentur, seu censerentur pro conductis maxime vigore alicuius iuris provisionis, ordinamenti, seu statuti, vel eorum fideiussores, teneantur, & debeant, & effectualiter cogi possint per officium quatuordecim bonorum virorum, civium florentinorum in ipso officio residentium, seu maiorem partem ipsorum, etiam alio, & aliis absentibus, & irrequisitis, seu defunctis, prout, & sicut, & quo, & quando eisdem quatuordecim, vel maiori parti eorum prædictorum videbitur convenire, ac etiam per quoscumque rectores ad iustitiam constitutos, præsentis, vel futuros, & eorum iudices, & quemlibet eorum, quibuscumque remediis, & modis ad mutuandum communi Florentiæ, & ex mutui solutionem Bartholomeo Grucchi de Seminettis camerario dictorum quatuordecim, vel alio camerario per ipsos, vel maiorem partem ipsorum, ut dictum est fieri, vel eligendo pro communi Florentiæ, recipienti infra terminum, & tempus, & sub pœna per dictos quatuordecim officiales, & maiorem partem eorum prædicta declaranda, & ordinanda florentinorum auri quinquaginta pro quolibet modio frumenti & ad rationem cuiuslibet modii in sua conductioe contenti pro uno anno,

& unam cellam bona locibuslibet qui p. in sua c seu pro. unmunis. provel quæ fite rate, vel arato, quod ductoris, vatum faceritalia bona ta esse. intermutuans: taquod si quibonis: præduodecim: t ad ipsum: t luntate: dict posse indenarie provi viderunt, t omnium p seu illæ cor ctis, qui, vel quorum vel camera vel concess communi: scripturis, tialium; & eorum: non supradicto: vel quibus singularis: quousque, nomine: n me Floren obligaveru fructus, & etuandum mutuatæ:

& unam, & minus
lia bona omnibus do-
buslibet anire.

p. in sua
seu pro materia.

munis pr
vel quæ
rate, ve

rato, quæ, indicatione
ductoris, consilio do-

tuum huius mensis præ-
talia bonæ per ipsa

ta esse in infra scriptæ
mutuans civitatis,

quod si conduxerit ad
bonis p. de bonis

duodecim Florentiæ
ad ipsum communis

bonæ de, seu curia
posse in cessantium

narie p. de com-
viderunt. conductio

omnium pro ulte-
seu illæ p. habet

etis, qui cuius iuris
vel quæ, teneant

vel quæ, quatuor
vel con. officio re-

communi, & alis
scripturis, & quo,

trialium in prædicto-
eorum res ad iusti-

supradictos indices, &
vel quæ ad mutuan-

singulari p. Gruc-
quousque alio came-

nomine in est fien-
ne Florentiæ termi-

obligaverunt officiales, &
fructus, ad floreno-

ctuandum ad ratio-
mutuatur uno anno

& unam conductionem solutionem præfatæ solvendo, ubi dicta ta-
lia bona locata, & conductæ essent ad affectum, & pro pecunia qui-
buslibet quindecim libris f. p. ad rationem quarum 15. librarum f.
p. in sua conductione contentis, & promissis solvere in uno anno,
seu pro una solutione communi Florentiæ, vel officialibus dicti com-
munis pro ipso commune, aliqua renunciatione, conductione facta,
vel quæ fieret, vel exceptione, vel privilegio aliquo, seu immuni-
tate, vel aliquo alio iure non obstantibus; hoc addito, & decla-
rato, quod si de consensu, & expressa voluntate alicuius talis con-
ductoris, vel habitis pro conductore aliquis alius vellet dictum mu-
tuum facere dicto communi Florentiæ prædicto modo, quod possint
talia bona pro ipso mutuo sibi assignari, & obligari, & obliga-
ta esse intelligantur, & potiat omnibus, sicut potiretur, si ipse
mutuans talia bona conduxisset. Et salvo, & excepto a supradictis,
quod si qua persona, vel populus, seu commune conduxerit de
bonis prædictis, vel habitis pro conductis pro minori quantitate
duodecim statorum grani inclusive, cogi non possint, vel debeant
ad ipsum mutuum invito faciendum, scilicet sit in eis libera vo-
luntate dictum mutuum faciendum. Et volentes, & intendentes pro
posse indemnitati sic mutuantes communi prædicto, ut decet ple-
narie provideri, & ipsos mutuantes securos facere, firmaverunt, pro-
viderunt, & ordinaverunt, quod pro plena securitate singularum
omnium personarum, & contrahentium, & facientium supradicta illa,
seu illæ conductiones, seu habentes pro conductoribus de bonis prædi-
ctis, qui, & quæ dicta mutua ad rationem prædictam fecerint,
vel quorum nomine facta fuerint, seu a quibus dictus camerarius,
vel camerarii eligendi per dictos officiales, ut dictum est, habuerint
vel concesserint pro communi prædicto dicta mutua recepisse pro
communi prædicto, de quibus confessionibus, seu mutuis constet
scripturis, seu libris notarii, & scribæ dictorum quatuordecim offi-
cialium, & possint eisque liceat libere, & expedite bona ab eis, vel
eorum nomine conductæ, seu habitæ pro conductis, factæ mutuo
supradicto tenere, possidere, & usufructuare per se, vel alios, cûi,
vel quibus concesserit absque aliqua molestia, vel avocatione alicuius
singularis personæ, vel communis Florentiæ, vel alicuius officialis
quousque, & quandiu dictæ quantitates, quæ per eos, vel eorum
nomine mutuatae fuerint, non fuerint eisdem integre per commu-
ne Florentiæ restitutæ. Et ex nunc vigore præsentis provisionis
obligaverunt, assignaverunt, & deputaverunt dicta bona, & eorum
fructus, & redditus ipsorum habendum, possidendum, & usufru-
ctuandum per eos, & quibus concesserint, quousque ipsæ pecuniæ
mutuatae non fuerint eisdem per ipsum commune integre restitutæ;

providentes, & ordinantes, quod commune Florentiæ teneatur ad plenam defensionem ipsorum bonorum, & eorum fructuum, & reddituum, eisdem mutuantibus, & cuilibet ipsorum, & quibus concesserit. Et quod dominus Potestas, Capitaneus, & Executor ordinamentorum iustitiæ, & cæteri officiales dicti communis, & officialis mercantiæ, seu mercatorum civitatis Florentiæ præsentis, & futuri, & quilibet ipsorum teneantur, & debeant præfatos mutuantes, seu quorum nomine dicta mutua facta fuerint, & quolibet ipsorum, & quibus concesserint manuteneri in libera, & pacifica possessione dictorum bonorum, & perceptione fructuum ipsorum, donec eisdem dicta mutua non fuerint restituta. Et quod nulla persona cuiuscunque conditionis, vel loci vigore alicuius iuris, vel causæ, sive privilegii possit ipsa bona, vel aliquam ipsorum partem, vel eorum possessiones, vel fructus ab eis avocari, vel eam in tenutam, vel in solutum accipere, vel eorum fructus sequestrari facere. Et quod contrafactum non valeat ipso iure; decernentes fructus, & redditus ipsorum bonorum pervenire debere ad ipsos mutuantes, & eorum successores, & ipsum commune pro tempore supradicto pro eorum damnis, & interesse, & ipsum interesse ascendens usque in valorem fructuum, & reddituum prædictorum, hoc etiam declarato, quod pro communi Florentiæ, vel aliis civibus ex forma præsentis provisionis fieret restitutio faciendo caput anni de mense novembris ipsius anni, dictæ pecuniæ mutuata restituerit dictam pecuniam de mense ianuarii illius anni, quo facta fuerit ipsa restitutio, vel ante dictum mensem ianuarii pro fructibus, & redditibus illius anni, in totum perveniet ad commune Florentiæ, seu ad eum, qui vigore huius provisionis restituerit mutuum supradictum. Si autem dicta restitutio fuerit post dictum mensem ianuarii, fructus, & redditus dictæ collectionis perveniant in totum ad dictos mutuantes. Declarantes etiam quod prædicti omnes, qui, ut dictum est mutuaverint, facta eis integra restitutione dictorum mutuorum per dictum commune Florentiæ, teneantur, & debeant libere, & expedite dimittere, & relaxare ipsi communi Florentiæ ipsa bona eisdem pro dictis mutuis, ut prædicitur affectata, & assignata. Providentes insuper quod prædicti quatuordecim officiales, & maior pars eorum, ut prædicitur, possit, eisque liceat quibuscunque personis communibus, & populis sponte mutuare volentibus communi Florentiæ, vel dicto camerario, ut dictum est, pro ipso commune recipienti, eas quantitates pecuniæ, de quibus eisdem, vel maiori parti eorum videbitur convenire bona, & de bonis dictorum rebellium, & condemnatorum, seu cessantium a libris, & factionibus communis prædicti

posita extrinsecus
conductis
ni Florentiæ
dicto com
redditis, &
quousque
vel alio q
circa restit
ctuum, hal
eidem affig
prout dict
tuaverint
tuo comm
mutuorum
tere vellet
dicti comm
mutuis sup
quolibet p
vel cancel
nere de er
ritatem pe
ta, seu assi
ipsa pecuni
cancellenti
restitution
dicto tali
tali peten
extendant
vel alios
ta aliquib
iura prim
viso, &
ad præter
bus, &
non obsta
beant sup
fericordita
bus, &
vel alium
pro dictis
fitium b
rius dicti
Tom

posita teneatur
conductis, fructuum,
ni Florentiæ, & qui-
dicto eorum, & Execu-
redditus communis,
quousque præsen-
vel alio præfatos
circa re, & quem-
ctuum, & pa-
eidem æquum ipso-
prout est. Et quod
tuaverint alicuius
tuo, vel aliquam
mutuorum ab eis avo-
tere vel eorum
dicti communi Flo-
rentiæ, seu fieret resti-
tutionem pecuniæ, dictæ
cancellariæ ianuarii
restitutum men-
dicto totum per-
tali huius pro-
extending restitutio-
vel alia dictæ recol-
ta aliquantes etiam
iura præfatis inte-
viso, & rela-
ad præfatis mutuis,
bus, & quod præ-
beant prædicatur,
fericorum, & popu-
bus, & dicto ca-
vel æquum quanti-
pro æquum videbi-
ficius & condem-
rius prædicti

posita extra civitatem Florentiæ, & non conductis, vel habitis pro
conductis per aliquem, & non exempta, vel cancellata de commu-
ni Florentiæ, taxata, vel non taxata, reducta, vel reducenda in
dicto communi, concedere, assignare, & obligare ipsa, & eorum
redditus, & proventus, tenendo, & possidendo per ipsos mutuantes,
quousque non fuerint ipsa mutua per eos facta communi Florentiæ,
vel alio quolibet ex forma huius provisionis eis integre satisfactum
circa restitutionem possessionis dictorum bonorum, & eorum fru-
ctuum, habeant, & consequantur pro evictione dictorum bonorum
eidem assignatorum idem beneficium in omnibus, & per omnia,
prout dictum est circa conductionem dictorum bonorum, qui mu-
tuaverint modo prædicto. Et si medio tempore, scilicet facto mu-
tuo communi prædicto, & antequam esset facta restitutio dictorum
mutuorum, aliqua persona, aliquo iure, vel modo petet, seu pe-
tere vellet eximi, & cancellari de communi prædicto, seu de actis
dicti communis aliqua bona de prædictis obligatis, & deputatis pro
mutuis supradictis, supra in quocumque descriptis, & ordinatis, &
quolibet prædictorum non restituantur eidem dicta bona, nec eximi,
vel cancellari possint, vel debeant, nisi talis primo pro se suo mu-
nere de exemptione dictorum bonorum fienda integre restituerit quan-
tatem pecuniæ mutuata illius, cui primo pro mutuo fuerunt obliga-
ta, seu assignata ipsa bona, quæ petita fuerint eximi, & cancellari. Et
ipsa pecunia restituta per talem petentem ipsa bona restituantur, &
cancellentur; Et commune Florentiæ teneatur sibi petenti ad integram
restitutionem pecuniæ, quam solverit, & restituerit dictam pecuniam
dicto tali mutuantem medio tempore non currat cum ipsius bonis
tali petenti; Declarantes, quod prædicta, vel eorum aliquod non
extendantur ad ea bona, quæ per commune Florentiæ, vel alium,
vel alios pro dicto communi ad prædicta deputatos, essent vendi-
ta aliquibus, vel aliis specialibus personis, quibus, vel habentibus
iura primæ omnia salva non obstantibus antedictis, hoc etiam pro-
viso, & declarato, quod prædicta locum habeant, & trahantur etiam
ad præterita, & ad petitiones, & causas pendentes super exemptioni-
bus, & cancellationibus aliquorum bonorum de prædictis. Et quod
non obstantibus talibus dependentiis haberi possint, & locum ha-
beant supradicta; Insuper volentes circa viduas, & eorum iura mi-
sericorditer se habere, providerunt, & deliberaverunt, quod omni-
bus, & singulis viduis civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ,
vel aliunde habentibus iura pro earum dotibus in bonis prædictis,
pro dictis mutuis obligatis, & obligandis, vel eorum aliquo per of-
ficium bonorum rebellium præsentium, & futurorum. Et camera-
rius dicti officii, omnes, & singulas, ad quas de bonis redditibus

Tom. II.

C

aliorum non designatorum bonorum rebellium, condemnatorum, exbannitorum, & cessantium a libris, & factionibus communis, tam reductis in commune Florentiæ, quam quæ reducerentur in posterum, fieri possit, & debeat integra provisio, & solutio, prout solitum est, & secundum provisionem, fiendam per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ dicti communis præsentem, & futuros, & prout, & per eos, vel maiorem partem ipsorum fuerit provisum, & ordinatum, non obstante, quod talia bona prædicta non assignata non fuerint eisdem viduis obligata, vel per ea, quæ eisdem obligata essent, vel fuerint pro, dictis mutuantebus assignata. Et cum, in anno Domini millesimo trecentesimo septimo, indictione quinta, die vigesima nona, mensis septembris in consilio domini Capitanei, & populi florentini, & die ultima eiusdem mensis in consilio domini Potestatis, & communis prædicti, prout per consilia fuerit ordinatum, & provisum, addendo dicto primævo ordinamento, de quo supra fit mentio, quod ipsis bonis conductis per aliquem, seu aliquos, qui absentes essent a civitate Florentiæ, seu qui mutuare cessaverint, ut dictum est, mutuare possint, & debeant, fideiussores, seu deposita, & quilibet alius de ipsorum fideiussor, seu fideiussores conscientia, & consensu. Et quod in casu, quo conductores, seu fideiussores eis mutuantur, seu mutuare cessarent, seu etiam consentirent mutuare volentibus, liceat prædictis quatuordecim officialibus, vel maiori parti eorum, etiam alio, vel aliis absentibus, & irrequisitis cuicumque sponte mutuare volenti talia bona per tales conductores conductæ, seu habita pro conductis, concedere, & assignare, secundum formam ordinamentorum, de qua supra fit mentio, de dicto mense martii. Et quod omnes, & singuli per formam, seu vigore alicuius ordinamenti, sive sponte, sive coacte mutuare camerario dictorum quatuordecim officialium, vel quibus assignata essent talia bona, per dictos quatuordecim, vel maiorem partem eorum, pro dictis mutuis haberent cum effectu omne privilegium, atque omne ius reale, & personale, quod habent ii, qui per formam dicti ordinamenti facti de mense martii, de quo supra fit mentio, coacti fuerint mutuare; Et proinde habeantur, & sint, ac si secundum formam dicti ordinamenti de dicto mense martii facti mutuassent. Et quod illæ, & illi qui intelligantur absentes & solvere cessare, qui declararentur per dictos quatuordecim, vel maiorem partem ipsorum absentes esse, cessantes solvere, facta prius de eis citatione. Et quod conductores dictorum bonorum cessantium, & exbannitorum, & condemnatorum, seu positorum, pro parte intra muros novos civitatis Florentiæ, & pro parte extra dictos muros, ac etiam ipsi omnes, & singuli, qui de dictis bonis tam re-

ductis, quo-
ro eorum,
que ad d-
cerent ipse
ipsa non fi-
ra in actus
rum, seu
etiam tene-
dum, &
dicti offiti-
renos auri
quindecim
concessæ.
eos, & qu-
tur dictum-
bus, & p-
rentur alic-
demque re-
tuandum
provideren-
ter. Et i-
dum prov-
les, & m-
& dubitat
provisioni-
cuius eori-
rum, seu
declararen-
visiones,
vellent fa-
quod qui
execution-
eorum, &
ratum, &
si per sol-
tie solem-
omni op-
die penu-
tis, & c-
mentum
nes, &
hactenus,

ductis, quam incorporatis, non cancellatis, nec exemptis, seu altero eorum, die prædicti ordinamenti facti de dicto mense martii, usque ad diem ultimam dicti mensis aprilis conduxerit, seu conducerent ipsorum quatuordecim officialium durante officio, dum tamen ipsa non fieret pro maiori quantitate, quam ipsa bona essent taxata in actis officii bonorum rebellium. Et quilibet ipsorum fideiussorum, seu fideiussores cogerentur, & cogi possent, & debeant, ac etiam teneantur, & adstricti essent, & esse intelligantur ad mutuandum, & solvendum dictis quatuordecim officialibus, seu eorum, & dicti officii camerario pro dicto communi Florentiæ recipienti florenos auri quinquaginta pro quolibet modio grani, & quibuslibet quindecim libris affictus eorum conductæ, & quod intelligantur eis concessæ. Et idem ius habere, & acquirerentur eisdem, & contra eos, & quemlibet eorum, & locum haberet, & habere intelligeretur dictum ordinamentum factum de dicto mense martii in omnibus, & per omnia, ut in eo continetur. Et in casu quo reperirentur aliqua bona conductæ fuisse diversis temporibus, seu uno eodemque tempore per plures personas, tenentur solummodo ad mutuandum illa, quæ dicti quatuordecim, vel maior pars eorum providerent, seu deliberarent mutuare debere, & posse, & non aliter. Et ille haberet beneficium prædictum, qui mutaretur secundum provisionem, & declarationem ipsorum. Et quod dicti officiales, & maior pars eorum possint, eisque liceat omnes questiones, & dubitationes, tam ortas, quam oriendas, tam ratione præsentis provisionis, seu ordinamenti facti de dicto mense martii, seu alicuius eorum, seu de mutuis factis, & fiendis eorum ordinamentorum, seu alicuius eorum vigore, seu circa ea, vel eorum aliquod declararent, & in prædictis, & pro prædicta, & circa prædictas provisiones, & declarationes, semel, & pluries, & quoties, & quando vellent facere, quando eis, vel maiori parti eorum videretur. Et quod quidquid per eos, vel maiorem partem prædictorum, seu per executionem dictorum ordinamentorum, & cuiuslibet, vel alterius eorum, vel pro aliquibus emergentibus causis circa prædicta declaratum, seu provisum esset, plenam obtineat roboris firmitatem, ac si per solennia, & opportuna consilia populi, & communis Florentiæ sollemniter facta, ordinata, ac firmata fuissent, & essent, etiam omni oppositione remota. Et cum etiam dicto anno, inditione, & die penultima eiusdem mensis iulii per consilium domini Potestatis, & communis Florentiæ provisum, & ordinatum fuerit ordinamentum infrascriptæ continentiæ, & tenoris videlicet: Quod omnes, & singulæ personæ cuiuscumque conditionis, quæ conduxerint hactenus, vel conducerent in futurum ab officialibus communis Flo-

rentiæ infra tempus officii quatuordecim bonorum virorum præsen-
 ti deputatorum super augendis redditibus, & proventibus commu-
 nis Florentiæ, et ad alios deputatos, seu quæ conductores haberentur
 vigore alicuius reformationis communis Florentiæ, & conducta
 tenerentur, vel tenebunt, vel etiam ~~si~~ aliqua conductione quo-
 quo modo tenerent, vel tenebunt, & eorum hæredes, & fideiussor-
 es, & approbatores ipsorum fideiussorum, & quilibet in solidum bo-
 na, & de bonis rebellium, exbannitorum, & condemnatorum, vel
 cessantium a libris, & factionibus communis Florentiæ dicto tem-
 pore, seu intra tempus prædictum dictorum quatuordecim tamquam
 bona rebellium, exbannitorum, & condemnatorum, vel cessantium
 communis Florentiæ, vel alterius eorum non cancellata, vel exem-
 pta de communi Florentiæ, & actis prædictis, vel alteri perso-
 næ non concessa per ipsum commune Florentiæ, vigore alicuius
 provisionis, seu reformationis dicti communis, vel stantamenti editi
 vigore alicuius reformationis dicti communis posita, seu sita in ci-
 vitate Florentiæ intra muros dictæ civitatis Florentiæ; Et tenean-
 tur, & debeant, & cogi possint realiter, & personaliter, & per captu-
 ram personarum, & multam ac destructionem bonorum, & quoli-
 bet alio modo, & etiam de facto, & etiam omni tempore per di-
 ctum tempus quatuordecim bonorum virorum, rectorum, & offi-
 tialium, & cuiuscumque ipsorum rectores, officiales, iudices, & fa-
 miliares ad mutuandum communi Florentiæ, & causa mutui sol-
 vendum dicto camerario dicti officii quatuordecim electo, & eligen-
 do, libras centum f. p. pro quibuslibet libris decem annuæ, seu
 quantitatis pro uno anno promissæ, & contentæ, vel continendæ in
 sua conductione facta, vel fienda intra dictum tempus, pro, vel
 de aliquibus bonis prædictis, & plus, & minus pro rata dictæ quan-
 titatis decem librarum ad rationem prædictam. Et prædicta non
 extendantur ad bona, quorum pensiones, redditus, & proventus per-
 venerint, & pervenire debent ad cameram officialium super iuris
 communis Florentiæ revidendis, qui vulgariter appellantur *gli us-
 ziali della torre*. Et in casu, quo aliqua persona de talibus bonis
 emeret, vel tenebit intra tempus prædictum conductum, teneatur,
 & cogi possit ipsa persona ad mutuandum dicto communi, & sol-
 vendum dicto camerario prædicto modo, per dictos quatuordecim
 bonos viros, & rectores, & officiales prædictos, & quemlibet ipso-
 rum, rectorum, & officialium, & eorum, & cuiuscumque ipsorum
 iudicum familiares, illam quantitatem pecuniæ, de qua provisum
 fuerit per officium dictorum quatuordecim, hoc addito, & intellecto,
 quod in dicto, & de dicto mutuo, & solutione mutui compute-
 tur, & detrahatur omne id, & totum, quod pro communi Flo-

rentiæ, seu
 eos, vel al-
 textu conc-
 lis persona-
 re, vel qu-
 ut faciat
 se, vel ali-
 rum quatt
 seu per al-
 ctorum re-
 decim dic-
 tuare vole-
 ipsa bona
 cedere, al-
 clarato,
 mutuum
 fitiali di-
 expensas
 sitione in
 officium
 mutuanti
 restituere
 re, seu
 mutuum
 qualibet
 qualibet
 de quo
 cuius co-
 adhuc
 cuius re-
 nitorum
 positoru
 ductis
 cim sta-
 & sing-
 & distr-
 quod r-
 que qu-
 tamqua
 non co-
 & con-
 torio

rentiæ, seu officialibus dicti communis pro ipso communi, sive per
 eos, vel aliquos ex eis solutum pro tempore fuerit vigore, vel præ-
 textu conductionis per ipsas personas factæ pro ipsis bonis, & si ta-
 lis persona, quæ de ipsis conduxerit, vel habita est pro conducto-
 re, vel quæ sine conductione teneret de bonis prædictis requisita,
 ut faciat mutuum prædictum, cessaverit ipsum mutuum facere per
 se, vel alium intra terminum eidem statuendum per officium ipso-
 rum quatuordecim, vel alios, seu alium rectorem dicti communis,
 seu per aliquem nuntium de mandato dicti officii, vel alicuius di-
 ctorum rectorum, vel alicuius iudicis eorum, possint dicti quatuor-
 decim dictum mutuum acquirere a quacumque persona sponte mu-
 tuare volente quantitatem prædictam. Et ad dictam rationem, &
 ipsa bona, & eorum fructus, & redditus sic sponte mutuanti con-
 cedere, assignare, & obligare pro restitutione dicti mutui, hoc de-
 clarato, quod talis sponte mutuans teneatur tali conductori ipsum
 mutuum facere cessanti restituere pecuniam per ipsum solutam of-
 ficiali dicti communis pro dicto communi pro tempore futuro, &
 expensas per ipsum in ipsis bonis factas in ædificatione, seu refe-
 ctione in ipsis bonis & in ea quantitate, quæ taxabitur per dictum
 officium quatuordecim bonorum virorum, excomputando tali sic
 mutuanti omnem quantitatem pecuniæ, quam ipse sponte mutuans
 restitueret, seu restituere deberet tali renuenti dictum mutuum face-
 re, seu solvere occasione eius, quod talis renuens facere dictum
 mutuum solvisset pro tempore futuro, ut dictum est. Ac etiam
 qualibet persona, & quilibet populus, & quodlibet commune, &
 qualibet universitas, comitatus, & districtus Florentiæ, vel aliun-
 de, quod, vel quæ conduxerit hætenus, vel conducet in futurum,
 cuius conductionis tempus etiam adhuc non sit finitum, seu etiam
 adhuc non inceptum, vel quæ pro conductis haberentur vigore ali-
 cuius reformationis communis Florentiæ de bonis rebellium, exban-
 nitorum communis Florentiæ, vel cessantium, vel alterius eorum
 positorum extra civitatem, in comitatu, vel districtu Florentiæ con-
 ductis pro quacumque quantitate affectus, etiam pro affectu duode-
 cim steriorum grani pro anno, vel ab inde infra. Et etiam omnes,
 & singulæ personæ, communia, universitates, & populi, comitatus,
 & districtus Florentiæ, quæ, vel aliqui pro ipsis bonis mutuum ali-
 quod non fecerint tenentes ex dictis bonis conductis ex quacum-
 que quantitate affectus, & etiam conductis taxatis, vel non taxatis,
 tamquam non exemptis de dicto communi, vel alterius personæ
 non concessæ, ut supra dictum est. Et etiam universitas, populi,
 & communia, comitatus, & districtus Florentiæ, in quorum terri-
 torio sita sint ipsa bona, teneantur, & cogi possint ad mutuandum

rentiæ, seu officialibus dicti communis pro ipso communi, sive per
 eos, vel aliquos ex eis solutum pro tempore fuerit vigore, vel præ-
 textu conductionis per ipsas personas factæ pro ipsis bonis, & si ta-
 lis persona, quæ de ipsis conduxerit, vel habita est pro conducto-
 re, vel quæ sine conductione teneret de bonis prædictis requisita,
 ut faciat mutuum prædictum, cessaverit ipsum mutuum facere per
 se, vel alium intra terminum eidem statuendum per officium ipso-
 rum quatuordecim, vel alios, seu alium rectorem dicti communis,
 seu per aliquem nuntium de mandato dicti officii, vel alicuius di-
 ctorum rectorum, vel alicuius iudicis eorum, possint dicti quatuor-
 decim dictum mutuum acquirere a quacumque persona sponte mu-
 tuare volente quantitatem prædictam. Et ad dictam rationem, &
 ipsa bona, & eorum fructus, & redditus sic sponte mutuanti con-
 cedere, assignare, & obligare pro restitutione dicti mutui, hoc de-
 clarato, quod talis sponte mutuans teneatur tali conductori ipsum
 mutuum facere cessanti restituere pecuniam per ipsum solutam of-
 ficiali dicti communis pro dicto communi pro tempore futuro, &
 expensas per ipsum in ipsis bonis factas in ædificatione, seu refe-
 ctione in ipsis bonis & in ea quantitate, quæ taxabitur per dictum
 officium quatuordecim bonorum virorum, excomputando tali sic
 mutuanti omnem quantitatem pecuniæ, quam ipse sponte mutuans
 restitueret, seu restituere deberet tali renuenti dictum mutuum face-
 re, seu solvere occasione eius, quod talis renuens facere dictum
 mutuum solvisset pro tempore futuro, ut dictum est. Ac etiam
 qualibet persona, & quilibet populus, & quodlibet commune, &
 qualibet universitas, comitatus, & districtus Florentiæ, vel aliun-
 de, quod, vel quæ conduxerit hætenus, vel conducet in futurum,
 cuius conductionis tempus etiam adhuc non sit finitum, seu etiam
 adhuc non inceptum, vel quæ pro conductis haberentur vigore ali-
 cuius reformationis communis Florentiæ de bonis rebellium, exban-
 nitorum communis Florentiæ, vel cessantium, vel alterius eorum
 positorum extra civitatem, in comitatu, vel districtu Florentiæ con-
 ductis pro quacumque quantitate affectus, etiam pro affectu duode-
 cim steriorum grani pro anno, vel ab inde infra. Et etiam omnes,
 & singulæ personæ, communia, universitates, & populi, comitatus,
 & districtus Florentiæ, quæ, vel aliqui pro ipsis bonis mutuum ali-
 quod non fecerint tenentes ex dictis bonis conductis ex quacum-
 que quantitate affectus, & etiam conductis taxatis, vel non taxatis,
 tamquam non exemptis de dicto communi, vel alterius personæ
 non concessæ, ut supra dictum est. Et etiam universitas, populi,
 & communia, comitatus, & districtus Florentiæ, in quorum terri-
 torio sita sint ipsa bona, teneantur, & cogi possint ad mutuandum

& ipsa bona mutuata solvendum dicto camerario pro ipso communi recipienti ad rationem quinquaginta florenorum auri pro quolibet modio quantitatis affictus pro quolibet anno commissionis in eorum conducta contentæ. Et ubi deberetur maior quantitas uno modio pro rata ad rationem prædictam, & ubi dicta bona conductæ non reperirentur cogantur solvere, & mutuare in ea quantitate, & quantitibus quæ deliberata, & declarata fuerit per dictum officium quatuordecim bonorum virorum; Et quod in quolibet casu prædicto dicta mutua facere teneantur per se, vel aliam personam; Et quod quælibet alia persona possit dicta mutua facere de consensu dictarum singularum personarum, ac populorum & communium, quæ dicta mutua facere tenerentur. Et quod per officium prædictum quatuordecim bonorum virorum possit eisque liceat ipsis quibuscunque singularibus personis, communibus, populis, & universitatibus, quæ, & qui dicta mutua fecerint, & seu solverint ex causa mutui ipsas quantitates, dicto camerario, seu a quibus ipse camerarius confessus fuerit ipsas quantitates pecuniæ se habuisse, & de quibus mutuis continebitur maxime in libro introitus camerae communis prædicti ipsa bona, pro quibus ipsa mutua facta fuerint, seu de ipsis mutuis confessiones factæ fuerint, assignare, & obligare, & ipsorum redditus, & proventus, concedere pro eorum damno, & interesse & ex tunc obligata, & assignata & eorum fructus, & redditus concessi esse intelligantur, & sint per commune Florentiæ; Et quod ipsæ personæ populi, & communia mutuantia possint ipsa bona tenere & possidere, & eorum fructus, redditus & proventus percipere, & habere quousque eisdem mutuantibus non fuerint ipsæ quantitates pecuniæ integre restitutæ, ac etiam restituere expensas in ædificatione, & refectione dictorum bonorum per ipsos mutuantibus factas, vel quæ in futurum fierent. Et quod ipsi mutuantes, & quibus concesserint, quod per ipsum commune debeant manuteneri, & defendi in possessione dictorum bonorum, & perceptione fructuum, & reddituum ipsorum, nec possint ipsa bona, vel eorum possessio, vel eorum fructus, & redditus ab ipsis, qui mutuabunt, vel eorum heredibus, vel quibus concesserint, molestari, vel quocumque modo evinci, vel avocari per ipsum commune Florentiæ, vel aliquam universitatem, seu collegium, seu aliquam singularem personam, aliqua de causa, iure, vel prioritate temporis, vel potioritate iuris, vel aliquo privilegio, vel modo quousque eisdem dicta mutua, & expensæ primo non fecerint eis integre restituere. Et quod ipsæ personæ populi, & communia, & universitates, quæ dicta mutua fecerint, vel pro quibus facta fuerint etiam gudeant omni concessione, privilegio, iure, vel immunitate, vel vigore cu-

uscumque
rint super
condemnati
mutuabunt
etorum, &
concedere
sionarii po
dentes pol
liceat liber
enda vigor
niæ acquil
norum vir
sum, & c
restituere
ipsis, qui
tuaverint,
titatibus p
tuordecim
sibi que li
quod ipsi
dictor. qu
titatibus,
sint, & i
debitis, li
to, quod
casibus,
dictorum
bieras, ol
etorum q
Et super
ne prædi
pore, &
sicut diē
appellatio
quæ in
pro: exee
declarata
maiorē
sitis, vel
obtineant
que rest
personan

inſcumque provisionis, & reformationis iſtis, qui aliqua iura fecerint ſuper aliquibus bonis dictorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum, & ceſſantium communis Florentiæ, nec non ipſi qui mutuabunt, poſſint iure d. eorum mutui, & obligationis bonorum prædictorum, & ceſſionum dictorum fructuum, & reddituum eis factorum concedere alteri cuicumque perſonæ ad voluntatem eorum. Et ipſi ceſſionarii poſſint uti omnium eorum iure, & privilegio, ut ipſi cedentes poſſunt. Et quod dictus camerarius dicti offitii poſſit, & ſibi liceat libere, & impune de pecunia ad eum perventa, vel pervenienda vigore dicti ſui offitii, quæcumque mutua, & quantitates pecuniæ acquiſita, vel acquirenda per dictum offitium quatuordecim bonorum virorum, & ex eis, de quibus, & quando, & prout proviſum, & ordinatum fuerit per quatuordecim prædictos, reddere, & reſtituere ipſis mutuantiſus, & etiam poſſint providere, & ſolvere ipſis, qui mutuaverint, vel mutuabunt de intereſſe dictorum, qui mutuaverint, vel mutuabunt, vel quibilibet eorum in ea, & eis quantitatibus pecuniæ, & prout, & ſicut videbitur offitio dictorum quatuordecim bonorum virorum, quod intereſſe ipſe camerarius poſſit, ſibiſque liceat libere, & impune ſolvere mutuatoriſus antedictis, & quod ipſi ſolventes, ſeu pro quibus facta fuerit ſolutio d. camerario dictorum quatuordecim bonorum virorum de ipſa quantitate, & quantitatibus, de quibus ſolvendum fuerit per dictum offitium proviſa ſint, & intelligantur totaliter liberati, & abſoluti ab ipſis reductis, debitis, libris, & factionibus communis Florentiæ; hoc etiam addito, quod ſi de prædictis bonis, vel eorum aliquo, vel infraſcriptis caſibus, vel aliquo prædictorum, vel circa prædicta, vel aliquod prædictorum, eſſet, vel oriretur, vel oriri, vel eſſe diceretur aliqua dubietas, obſcuritas, diſcordia, vel lis, poſſit per dictum offitium dictorum quatuordecim bonorum virorum tolli, decidi, & terminari. Et ſuper hiſus, & in prædictis omnibus, & ſingulis, & pro executione prædictorum, vel eorum occasione provideri, & fieri omni tempore, & ſine ſtrepitu, & figura iudicii, & de facto, & prout, & ſicut dicto offitio quatuordecim bonorum virorum placuerit, omni appellatione, & oppoſitione remotis. Et quod omnia, & ſingula, quæ in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & pro executione eorum, vel alterius eorum fuerint proviſa, ordinata, declarata, geſta, vel facta per dictos quatuordecim bonos viros, vel maiorem partem eorum, etiam alio, vel aliis abſentibus, & irrequiſitis, vel defunctis valeant, & teneant, & obſerventur, & plenam obtineant roboris firmitatem. Et quod per commune Florentiæ, eiſque rectores, & officiales præſentes, & futuros, & per quamlibet perſonam debeant obſervari. Et quod prædicti quatuordecim boni

commu-
pro quoli-
runt ſuper
condemna-
mutuabunt
dicta bona
clorum. iure
concedere
fuerit per
ſionarii in
quolibet
dentes aliam
liceat mutua
face-
enda populorum
niz acci
quod per
norum ſit
eiſque
ſum, & populis,
reſtituere
verint ex
ipſis, ipſe came-
tuaverint, & de qui-
titatibus commu-
tuaverint, ſeu de
ſibiſque iure, & ip-
quod ipſo, & in-
dictorum, & red-
titatibus Florentiæ;
ſint, & poſſint ipſa
debitis, proventus
to, quod ipſe
caſibus, & expenſas
dictorum, & mutu-
bierint, & mutuan-
clorum, & ſcant ma-
Et ſuper perceptione
ne prædictorum, vel eo-
pore, & ſi mutua-
ſicut dictari, vel
appellari Florentiæ,
quæ in ſinem per-
pro. etiam potiori
declaramus dicta
maior. Et
ſitis, & quæ di-
obtinere gudeant
que. & vigore cu-
perſonam

virī possint, eisq̄ liceat bona ad ipsum commune Florentiæ pertinentia, posita in comitatu, & districtu Florentiæ, & vicecomitatu, posita in valle ambræ, nuper acquisita pro dicto communi Florentiæ cum expressa tamen deliberatione, & consensu officii dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ, & officio duodecim bonorum virorum pro tempore existentium, & maioris partis ipsorum officiorum, dummodo dictæ deliberationi intersint duæ partes cuiuslibet dictorum collegiorum, & obtineatur per tresdecim ex eis, alio, vel aliis absentibus, & irrequisitis, faciendo partitum ad fabas nigras, & albas de qua deliberatione appareat scriptura publice facta manu scriptæ dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, qui pro tempore fuerint, & si aliter fieret non valeat ipso iure, vendere, alienare, seu obligare, & eorum possessiones per se, vel per alium, vel alios, cui, vel quibus concesserint tradere hominibus, & personis, seu populis, & communibus dicti vicecomitatus eorundem, & illi, seu illis, ex eis, de quibus eis, vel maiori parti eorum videbitur pro eo pretio, & pretiis, & cum illis pactis, & obligationibus, de quibus, & prout placuerit officio dictorum quatuordecim bonorum virorum, cum deliberatione dictorum officialium, vel maioris partis eorum, salvis semper, & reservatis communi Florentiæ omni iurisdictione, mero, & mixto imperio in vicecomitatu prædicto, et in fortilitis, & rocchis dicti vicecomitatus, & in hominibus, & personis dicti vicecomitatus. Et salvo quod iura fidelitatis, & personarum, & affectus perpetuus dicti vicecomitatus nuper acquisito per commune Florentiæ, non possit alicui personæ alienare, vel concedere, sed possint ipsos fideles, & colonos perpetuos liberare, & absolvere, cum consensu, & deliberatione prædictis, & pro eo pretio, & pretiis, & quantitatibus pecuniæ, & illis modo, forma, & pactis, de quibus eisdem, vel maiori parti eorum, cum deliberatione prædicta placuerit. Et possint ipsi quatuordecim, & maior pars eorum prædicta ipsos fideles, & colonos cogere, & cogi facere ad solutionem dictæ quantitatis pecuniæ pro absolutione, & liberatione prædictis faciendâ dicto camerario dictorum quatuordecim bonorum virorum pro dicto communi recipienti, remanentibus tamen semper ipsis fidelibus, & colonis sub iurisdictione, & mero, & mixto imperio communis Florentiæ, & sub comitatu, & tamquam comitatini dicti communis Florentiæ, non obstantibus in prædictis, vel aliquo prædictorum reformationibus, & provisionibus factis super mutuis faciendis super bonis rebellium, condemnatorum, & exbannitorum, & cessantium, positis in comitatu, & districtu Florentiæ, & aliis iuribus, & ordinamentis quibuscumque.

De

De cassatione
quibus

O Mnes, immittit
tesimo quatuor
tro, & ab
bellum, ex
factionibus
tium quatuor
bonis, sic
cumque iur
que aliam
dictorum,
seu aliis im
nas ambula
& nullius
aliquid ius
pronuntiare
syndicus,
tationes, si
de facto, &
aliquo pro
cuiuslibet ex
vice qualib
dicta poen
& iuribus
assignata
ut dictum
aliquam p
seu prætex
poris, nisi
cuiuscumq
Florentiæ
tamquam
que experi
sufficiat p
heredibus
& probati
seu confel
Tom.

De cassatione processuum factorum super bonis condemnatorum super quibus est mutuatum, & mutuantes non possint molestari.

RUBRICA IX.

De cassatione perti-
quicecomitatu,
mi Florentiæ
dominorum
im bonorum
Omnium officio-
imiuslibet di-
telimo glo, vel aliis
tro, & agras, & al-
bellum, manu scri-
factionibus pro tempore
rium que, alienare,
bonis, seu, vel alios,
cumque ius, seu po-
que aliam illi, seu il-
dictorum, ut pro eo
seu aliis de quibus,
nas amborum viro-
& nullius partis eo-
aliquod omni iurisdic-
pronuntiatio, et in
syndicus, bus, & per-
rationes, & perso-
de facto acquisito per
aliquo, vel conce-
cuiuslibet arare, & ab-
vice quibus eo pretio,
dicta pœna, & pactis,
& iuribus in prædi-
assignata pars eorum
ut dictum ad solutio-
aliquam ratione prædi-
seu prætorum viro-
poris, nisi semper ipsis
cuiuscumque Imperio
Florentiæ, ut dicti
tamquam aliquo præ-
que expensis fa-
sufficiat prædictis, &
hæredibus, & aliis iuri-
& probat
seu confes
Tom.

Omnes, & singulæ pronuntiationes, declarationes, sententiæ, seu immissiones datæ, seu factæ ab anno Domini millesimo trecentesimo quadragesimo quarto, die quintadecima mensis Februarii retro, & ab inde citra, de bonis, seu in bonis quorumcumque rebellium, exannitorum, condemnatorum, seu cessantium a libris, & factionibus dicti communis assignantes alicui, vel aliquibus per officium quatuordecim bonorum virorum pro mutuis factis super ipsis bonis, sic assignatis, seu aliquo ipsorum per quemcumque, seu quodcumque iudices, & rectores, syndicos, officiales, seu quamcumque aliam personam, in præiudicium, damnum, seu detrimentum dictorum, quibus ipsa bona assignata fuerint, seu ipsorum hæredibus, seu aliis iura prætendentibus, etiam si per plures manus, seu personas ambulaverint, sint, fuisse, & esse intelligantur ipso iure nullæ, & nullius efficaciæ, vel valoris. Et nullus ex eis possit, vel valeat aliquod ius prætendere, dicere, seu allegare, sed ipsas sententias pronuntiare, & declarare, & immissionem quilibet iudex, rector, syndicus, seu officialis, qui ipsas sententias, pronuntiationes, declarationes, seu immissiones fecissent, seu fieri fecissent, incontinenti de facto cassare, annullare, & irritare teneantur, & debeant sine aliquo processu propterea faciendo sub pœna florenorum mille auri cuiuslibet ex dictis rectoribus, iudicibus, syndicis, seu officialibus pro vice qualibet auferenda. Et quod in futurum contra prædicta, sub dicta pœna per ipsos non valeat attentari, & quod in ipsis bonis, & iuribus sic assignatis in ædificiis factis, & in eis prædicti, quibus assignata fuerint, & eorum hæredes, seu ius ab eis prætendentes, ut dictum est, non possint gravari, inquietari, seu molestari per aliquam personam, locum, collegium, seu universitatem, ratione, seu prætextu cuiuscumque iuris, etiam prioritatis, potioritatis temporis, nisi primo, & ante omnia facta plenaria, & vera solutione cuiuscumque pecuniæ quantitatis, quæ numerata fuisset communi Florentiæ, seu officiali dicti communis, seu confessata per aliquem, tamquam officialem dicti communis, & eius pecuniæ quantitatis, quæ expensa fuissent in quocumque ædificio facto in ipsis bonis, & sufficiat prædictis, quibus ipsæ assignationes factæ fuerint, & eorum hæredibus, & ius ab eis prætendentibus ad plenariam liquidationem, & probationem ipsorum iurium ostendere instrumenta ipsius mutui seu confessionis tunc factæ per aliquem tamquam officialem eorum.

Tom. II.

D

nis Florentie, & assignationes sibi factæ de aliquibus bonis, tamquam de bonis alicuius exbanniti, & condemnati, seu rebellis, vel cessantis, nec aliqua alia probatio exigatur, sed ad probationem extinctionis ipsius ædificij, in ipsis bonis sufficiat instrumentum extinctionis ipsius ædificij hætenus factæ per quoscunque magistros, seu mensuratores civitatis Florentie, nec aliqua alia probatio exigatur, non obstantibus in prædictis, vel aliquo prædictorum aliquibus iuribus, beneficiis, privilegiis, sententiis, declarationibus, depositionibus, immissionibus, seu pronuntiationibus, seu alienationibus quibuscunque, qualitercumque, seu quomodocunque factis.

Quod rectores civitatis Florentie teneantur investigare bona condemnatorum per eos.

RUBRICA X.

Domini potestas, capitaneus, executor ordinamentorum iustitiæ populi, & communis Florentie pro tempore existentes, & quilibet eorum, qui deinceps condemnabunt aliquam personam cuiuscunque conditionis existeret pro aliquo delicto, maleficio, vel reatu cuius occasione, vel causa bona ipsius condemnati pervenire deberent, secundum formam ordinamentorum communis Florentie ad commune, seu in commune prædictum, seu venire deberent in ipsam commune confiscando, vel incorporando, possint, & sub poena quingentarum librarum s. p. cuilibet ipsorum rectorum, seu officialium, auferenda, teneantur, & debeant infra decem dies proxime secuturos, a die ipsius condemnationis factæ continue numerandos, maxime ad requisitionem dictorum officialium, tutris, & bonorum rebellium citari, & citari facere omnes, & singulos rectores, seu syndicos comitatus Florentie, ac cappellanos civitatis Florentie, in cuius, seu quorum populo, comunitate, seu territorio ipse condemnatus tempore maleficii, de quo condemnatus fuerit perpetrati, aut tempore condemnationis, quæ lata fuit contra eum qui aliqua bona immobilia habuisse, seu habuisse diceretur, seu qui ipsis temporibus, vel ipsorum altero habitasset, seu residentiam fecisset in ipsis populis, seu comunitatibus, vel aliquo ipsorum. Et singulos rectores, syndicos, & cappellanos, & quemlibet eorum effectualiter cogere, & coram sua præsentia comparere, & eis, & cuilibet eorum præcipere, & mandare, & cum effectu facere, & curare, quod compareant, & se præsentent coram officialibus bonorum rebellium communis Florentie, aut coram notario dicti officii ad referendum coram eis omnia, & singula bona huiusmodi condemnati existentia in suo populo, seu

comunitate fuerit infra rebellium. Et officii, bet eorum cuilibet ip describere saltem infra dictis nia, & si modi conlationem, & debeant libr. f. p. da. Et factum teneantem Florentie in ipsis b dicto, comen non dum, us triginta d & commu duodecim absentia esse, possi venire, vic iure suo, circa def parentem quis non tam diem vigore, & ipsis quin muni præ officii, & nem reci & solicit notarii ac erint, ter ris, seu mina,

comunitate; Et de ipsa comparitione, & presentatione, quæ facta fuerit infra dictum terminum ipsis officialibus, seu notario bonorum rebellium, constare debeat publicum instrumentum, seu per acta dicti officii. Et quod dicti rectores, syndici, & cappellani, & quilibet eorum teneantur, & debeant, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet ipsorum pro vice qualibet auferenda, cum effectu referre, seu describere infra dictum tempus, seu terminum decem dierum, vel saltem infra octo dies post dictos decem dies proxime secuturos coram dictis officialibus, & in actis dicti officii bonorum rebellium omnia, & singula bona, quæ vere essent, seu esse reputarentur huiusmodi condemnati existentia in suo populo, seu comitatu. Quam relationem notarius d. officii, & quilibet ipsorum recipere teneantur, & debeant, & in actis d. officii scribere, & registrare sub pœna 100. libr. f. p. cuilibet officiali, & notario prædicta non servanti auferenda. Et facta huiusmodi relatione notario, & officio bonorum rebellium teneantur, & debeant, sub simili pœna facere banniri per civitatem Florentiæ, quod quicumque vellet dicere, vel aliquod ius habere in ipsis bonis sic delatis, vel ipsa bona defendere a communi prædicto, compareat infra terminum in ipso banno exprimendum, qui tamen non sit maior dierum triginta ad proponendum, & prosequendum ius suum si quod prætenderet in ipsis bonis, quem terminum triginta dierum domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfalonerio societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, si videbitur eis, & allegata absentia alicuius, cuius interesset, & interesse diceretur prorogandum esse, possint semel, & pluries, & prout, & quemadmodum eis convenire videbitur prorogare, & comparens, seu reveniens audiatur in iure suo, & defensio sua, si quam habuerit legitimam, audiatur. Et circa defensionem ipsam, & circa narrata, & exposita per ipsum comparentem observentur statuta dicti communis Florentiæ. Si vero aliquis non venerit infra dictum terminum banni, vel saltem infra quintam diem tunc proxime venturam post terminum banni, & ex nunc vigore, & auctoritate præsentis provisionis ipsa delata statim elapsis ipsis quinque diebus intelligantur esse, & sint incorporata in communi prædicto, & pro incorporatis habeantur. Et quod scribæ dicti officii, & quilibet ipsorum teneantur, & debeant ipsam incorporationem recipere, & in actis ponere, & registrare, & pro posse curare, & sollicitate, quod prædicta omnia observentur, & fiant; Et quod notarii actorum cameræ communis Florentiæ, qui pro tempore fuerint, teneantur, sub pœna 100. libr. mittere dictis officialibus turris, seu eorum officio, vel notario ipsorum nomina, pronomina, & cognomina omnium, & singulorum illorum, qui deinceps

ceps per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ condemnabuntur pro aliquo maleficio, delicto, vel reatu, pro quo bona ipsius condemnati deferenda, confiscanda, incorporanda venirent in communi prædicto, & ipsam transmissionem facere cum tempore causa, & quantitate, seu qualitate condemnationis eiusdem, saltem infra tres dies, a die quo ipsa condemnatio fuerit in camera communis Florentiæ numerandos. Et ipsi officiales, & eorum notarius teneantur, & debeant, sub pœna, ut supra requirere, & sollicitare ipsos rectores, & quemlibet ipsorum, qui huiusmodi condemnationes fecerint, quod requiri faciant syndicos, & rectores, & cappellanos, & alia prosequantur secundum formam supradicti capituli I.

*Quod domini Priores cum collegis provideant
de uno syndico communis.*

RUBRICA XI.

UT iura communis tam coram officialibus, quam coram quibuslibet aliis civitatis Florentiæ taceantur, provisum, & ordinatum est; Quod per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ communis Florentiæ, & eorum collegia, seu duas partes eorum, ut moris est, eligatur de semestri in semestre unus notarius de collegio iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ ad tuendum, & defendendum iura dicti communis, qui officium prædictum renunciare non possit, & ipsum acceptare, & exercere teneatur, sub pœna libr. quingentarum f. p. & si quo caso vacaret, vel deficeret, vel per præfatos dominos cum eorum collegiis, ut dictum est non fieret electio, vel negligeretur suppletio, quæ per successores eorum fieri debeat, & eligi in syndicum, & pro syndico, & pro curatore communis Florentiæ, qui vocetur syndicus minor communis Florentiæ, cum potestate, & balia infrascriptis; ad cuius syndici officium pertineat, & spectet omnes, & singulas causas, lites, & quæstiones, controversias, tam ortas, quam oriendas iudicialiter per quemcumque contra commune Florentiæ, coram quocumque rectore, vel iudice, seu officiali communis, vel civitatis Florentiæ, seu in ipsa civitate officium aliquod habente, defendere toto posse, iustitia sua dente. Et pro prædictis, & infrascriptis omnibus, & singulis agendis, & exercendis, & pro ipsorum omnium, & singulorum, & coherentium, & dependentium ab eisdem intelligatur habere, & habeat vigore præsentis provisionis, plenum, & plenissimum mandatum de iis, quæ etiam mandatum requirerent speciale, & etiam absque aliqua cautione, vel satisfactione præstanda. Et contra ipsum

mandatum
obiici, ve
prædictis,
vel in po
cium dict
sindico le
rium fieri
seu citatu
comparere
dere, &
etionibus,
per cum
fulere iu
cis consil
sub pœna
eius requ
adhibitis
Florentiæ
quod de
supradict
rentiæ in
per aliqu
requisitis
turris co
tionis se
bus non
commun
posterun
ferri iud
beat, ip
vel cita
& notu
Priorum
tiæ, &
sorum c
pœna li
vaverit
habend
cere, q
camera
presso
faciat.

mandatum, seu personam ipsius mandatarii, nihil omnino possit dici, obici, vel opponi. Et quod contra commune Florentiæ in causis prædictis, quæ contra ipsum commune, ut prædicitur, motæ essent, vel in posterum moverentur, nullo modo procedi possit in præiudicium dicti communis ad aliquem actum quoquo modo, nisi ipso sindaco legitime citato, & requisito. Et quod quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quod ipse syndicus requisitus, seu citatus, teneatur, & debeat semper, & cum omni sollicitudine comparere defensionem dicti communis, & iura dicti communis intendere, & assistere diligenter, & de omnibus responsionibus, & obiectiõibus, productionibus, & allegationibus, & aliis quibuscumque per eum fiendis pro defensione iurium dicti communis, teneatur consulere iudicem appellationum communis Florentiæ, & de ipsius iudicis consilio facere, & non aliter. Qui iudex teneatur, & debeat, sub pœna librarum quingentarum f. p. sibi minori sindaco ad omnem eius requisitionem consulere in agendis fideliter, bene, & recte, adhibitis etiam secum sibi si expedire videbitur advocatis communis Florentiæ, vel aliquo ipsorum. Et quod pro malo suo consilio, si quod dederit, possit, & debeat sindicari. Et insuper ultra omnia supradicta nulla sententia diffinitiva, vel habens vim diffinitivæ sententiæ iudicialiter possit fieri, vel dari contra commune Florentiæ per aliquem dictorum rectorum, sive officialium, nisi etiam legitime requisitis, & citatis ad sententiam audiendam omnibus officialibus turris communis Florentiæ, saltem per decem dies ante diem prolationis sententiæ; Et quod quidquid secus in prædicta, solemnitatibus non servatis, fieret, sit ipso iure nullum, nec exinde possit dicto communi aliquod præiudicium generari. Et quod si contingeret in posterum aliquam sententiam per aliquem dicti officialium dari, seu ferri iudicialiter contra dictum commune Florentiæ teneatur, & debeat ipse minor syndicus, si ad ipsam audiendam fuerit requisitus, vel citatus, ab ipsa sententia appellare ad iudicem appellationum, & notificare infra tres dies immediate sequentes officio dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & circa eius appellationis prosecutionem eos consulere, & ipsorum deliberationem, seu mandatum suo posse exequi diligenter, sub pœna librarum quingentarum f. p. sibi sindaco, si prædicta non servaverit, ac etiam fecerit, auferenda. Et insuper si pro scripturis habendis, faciendis, vel producendis esset opus aliquam expensam facere, quod priores, & vexillifer iustitiæ possint ipsam fieri facere per camerarios armorum dicti communis, vel aliquem ipsorum, eo expresso quod dicti officium syndici minoris non habeat, nec det; ferri faciat de veterum aliis, seu propter alia officia notariorum communis

prædicti, nisi dumtaxat, quod haberet aliquod officium imburseatum, non possit pro eodem tempore, vel aliqua parte temporis eligi ad prædictum sindici officium, nec e contra, excepto tamen officio notariatus dominorum Priorum.

Quod domini Priores, quibus fuerit notificata appellatio per syndicum, debeant notificare collegiis.

RUBRICA XII.

Provisum, & ordinatum est, quod domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, quibus secundum formam prædictæ provisionis iam dictum, seu notificatum fuerit per ipsum syndicum minorem de aliqua appellatione per eum facta, debeantur, & teneant, sub pœna librarum quingentarum s. p. cuilibet ipsorum prædicta non servanti auferenda, & privilegio prioratus, aut aliquo alio non obstante convocare, & congregari officium gonfalonierorum, societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & officiales, seu dominos omnium gabellarum civitatis Florentiæ, vel saltem uni ex notariis ipsorum, & eis insinuare, & dicere totum quod senserint de appellatione prædicta, vel dici facere per syndicum antedictum, saltem intra tres dies a die notificationis ipsis dominis Prioribus, & Vexillifero iustitiæ, seu ipsorum officio facere; Et una cum ipsis collegiis, & officialibus turris supradictis deliberare, & saltem infra tres alios dies proxime venturos, quid, quomodo, & quemadmodum faciendum, seu procedendum sit, vel non sit in appellatione, & causa appellationis eiusdem, etiam in executione, vel non executione, seu revocatione ipsius sententiæ, a qua fuit appellatum; Et quod quidquid in predictis, & circa prædicta deliberatum, seu provisum fuerit per ipsos dominos Priores, vexilliferum, gonfalonarium, & duodecim bonos viros, & dominos omnium gabellarum, & duas partes eorum, & alios absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, & scriptis per notarium dominorum Priorum, & Vexilliferi, valeat, & teneat, & possit, & debeat observari.

Quod nulla sententia lata contra commune valeat, nisi fuerit appellatum, & notificata dominis.

RUBRICA XIII.

Decernimus, quod nulla sententia, quæ in posterum dabitur per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ, contra com-

mune prædicti
munis prædicti
minis Priorum
Florentiæ p
nis, valeat
si contingere
stitutum el
torum. disp
quod prædicti
aliorum or
teria, & n

Volumus
seu
item, vel
tia fuerit
non valeat
nisi si, &
cuturos a
fuerit pe
gonfalone
nis prædicti
rum, ali
remotis,
eis redde
etiam ap
aut pro
partitum
prioratus
leat. Et
liferi iust
seu missi
evidentia
to, & in
vel abro

imburatum, mune prædictum, a qua appellatum non fuerit per syndicum communis prædicti, seu de qua appellatione notificatum non fuerit dominis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ populi communis Florentiæ per ipsum syndicum, secundum ordinamenta dict. communis, valeat, seu teneat, seu executionem aliquam mereatur, & etiam si contingeret tempore ipsius latæ sententiæ nullum syndicum constitutum esse pro communi prædicto secundum formam ordinamentorum disponentium de materia, & favore communis Florentiæ. Et quod prædicta cedant in favorem, & augmentum quorumcumque aliorum ordinamentorum dict. communis, disponentium de dicta materia, & non in diminutionem.

Nulla sententia lata contra commune, a qua fuerit appellatum, valeat, nisi approbetur per priores, & collegia, & officiales turris saltem per triginta fabas nigras.

RUBRICA XIV.

Volumus, & iubemus, quod aliqua sententia, quæ deinceps data, seu lata fuerit contra commune Florentiæ, vel aliquem officialem, vel officiales dict. communis cives, vel forenses, a qua sententia fuerit appellatum per syndicum minorem communis Florentiæ, non valeat, nec executionem aliquam mereatur, vel habere possit, nisi si, & in quantum, & postquam intra duos menses proxime sequuturos a die ipsius latæ sententiæ expresse approbata, & confirmata fuerit per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & officiales turris dict. communis, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, seu quomodolibet impeditis, vel ad minus per triginta ex eis reddentes, seu repertos in partito, reddidisse fabas nigras, hoc etiam appposito, proviso, & declarato, quod super, vel de aliqua, aut pro aliqua tali approbatione non possit fieri, mitti, seu proponi partitum, seu proposita inter dicta officia tempore eiusdem officii prioratus ultra sex vices, & quod secus, vel ultra fieret, non valeat. Et notarius scriba officii dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ pro qualibet vice, qua partitum, seu proposita factum, seu missum, aut missa fuerit, scripturam faciat, & facere teneatur pro evidentia, & observantia prædictorum, & etiam in prædictis declarato, & intellecto, quod pro prædictis non derogetur, nec derogatum, vel abrogatum intelligatur alicui alio ordinamento requirenti maio-

rem solemnitatem, vel maiorem numerum fabarum, seu strictiorem modum in approbatione alicuius sententiæ. Et quod quilibet nuntius communis Florentiæ teneatur, & debeat, sub pœna librarum decem f. p. ab ipso exigenda, & communi Florentiæ applicanda pro qualibet vice, qua hoc non servaverit, facere gratis, & sine aliqua mercede quaslibet citationes, de quibus, & quoties requisitum fuerit per syndicum minorem communis Florentiæ pro ipsius officio exercendo.

Nullus iudex, vel alius officialis potest bona communis concedere alicui sine consensu officialium bonorum rebellium.

RUBRICA XV.

NULLUS iudex, seu officialis bonorum rebellium communis Florentiæ, seu alii, quibus absque deliberatione, & expresso consensu officialium bonorum rebellium communis Florentiæ, vel duorum partium omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, possit aliquam permutationem, seu sententiam dare, seu ferre super extractione, seu cancellatione, sive exemptione alicuius, sive aliquorum bonorum rebellium confiscatorum, seu incorporatorum, seu confiscandorum, seu incorporandorum communi, sive in commune Florentiæ, causa, prætextu, vel occasione delicti maleficii, excessus, vel amissionis quoquomodo pertinentis, seu cuius occasione descriptio aliqua pertinere possit, seu potuit ad officium, seu officiales bonorum rebellium, & exbannitorum, & condemnatorum communis Florentiæ, & cessantium a libris & factionibus communis eiusdem, sive cuius pronuntiationis, vel sententiæ prætextu aliqua condemnatio, exemptio, seu extractio de dictis bonis, vel ipsorum aliquo diceretur, vel dici posset, quolibet, & quomodolibet fieri posse. Et quod aliter fieret sit ipso iure nullum. Et nullus notarius undecumque, & cuiuscumque conditionis existeret, possit, audeat, vel præsumat ipsa bona, vel aliquod ipsorum de aliquibus libris, seu scripturis communis Florentiæ, in quibus scripta essent cancellare, eximere, seu extrahere vigore, seu prætextu alicuius pronuntiationis, seu sententiæ latæ, seu datæ, vel danda, seu ferenda per aliquem iudicem, seu officialem bonorum rebellium forenses absque deliberatione, seu consensu prædictis, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda, & nihilominus, quidquid factum fuerit sit ipso iure nullum.

De

Debentes

OMnes textuales officiales muni præterminum. Quam sol decursum so facto, dupli eius dam cogi obligati e que com tem sine casibus su beat com

Offi

OMni tat fitionem ex eis c cumque vel eor libus tu affictum ca, cent maxime ne, rivo pore, & de solv seu quil ris præ ut dict fionem T

Debentes officio turris solvant infra terminum, sub pœna quarti.

RUBRICA XVI.

OMnes, & singuli, qui in posteram tenebuntur vigore, seu prætextu alicuius locationis, seu concessionis factæ, seu fiendæ per officiales turris communis Florentiæ aliquid dare, vel solvere communi prædicto, teneantur, & debeant illud dare, & solvere intra terminum, & debitis modis, & temporibus sub pœna quarti plaris. Quam solutionem cum quarto non facientes infra triginta dies post decursum termini ordinati, incurrant, & incurrere intelligantur ipso facto, & absque aliqua condemnatione propterea fienda in pœna dupli eius, quod sic solvere tenerentur, ad quam pœnam solvendam cogi possint, & debeant summarie, & de facto, & ex nunc obligati esse intelligantur, & sint communi prædicto. Camerarii quoque communis eiusdem ab iis, qui dictas pœnas commiserint, sortem sine prædictis recipere non præsumant. Intellecto in omnibus casibus supradictis, quod in dicta pœna dupli ipsa vera fors debeat computari.

Officiales turris possint cogere communia ad conducendum bona communis, & possint locare.

RUBRICA XVII.

OMnia, & singula communia, & universitates communium, comitatus, & districtus Florentiæ teneantur, & debeant ad requisitionem, & mandatum dictorum officialium turris, seu quinque ex eis cum impositione pœnarum, multatum, & aliorum, quorumcumque gravaminum eis per eos inferendorum, conducere per se vel eorum legitimum syndicum, vel procuratorem ab eis officialibus turris, ut dictum est, locantibus pro communi Florentiæ ad affictum, pensionem, vel alio modo, quæcumque bona, iura, & loca, census, transitus, redditus, & proventus communis Florentiæ, & maxime portus quorumcumque nominum existant in quocumque flumine, rivo, seu torrente comitatus, seu districtus Florentiæ pro eo tempore, & termino, & pro illa pensione, & pretio, seu mercede inde solvenda dicto communi, vel camerario dicti officii, de qua, seu quibus declaratum, seu ordinatum fuerit per dictos officiales turris præsentis, vel qui pro tempore fuerint, vel quicumque ex eis, ut dictum est promittere, & se obligare ad solvendum dictam pensionem, pretium, seu mercedem, & cum, & sub illis pœnis, mo-

Tom. II.

E

dis, conditionibus, & tenoribus, & formis, de quibus provisum fuerit per officiales, prædictos, vel quemcumque ex eis, ut dictum est sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet communi, vel populo contrafaciente, vel non servante, seu non parente prædictis. Et quilibet rector communis Florentiæ ad eorum requisitionem, possit, teneatur, & debeat sub pœna librarum mille f. p. prædicta communia, & populos, & quemlibet eorum, & singulares homines. personas. eorundem, pro, eorum populis, & communibus, cogi, & cogi facere realiter, & personaliter, breviter, & summarie, & de facto, prout voluerint dicti officiales, ut dictum est, ad faciendum, conducendum, & observandum prædicta, & contra eos, & ea procedere, & inobedientes punire in libris quingentis pro quolibet contrafaciente.

Officiales turre: possint extimare bona communis, & condemnatorum, & bonorum rebellium.

R U B R I C A XVIII.

Officiales turre, & bonorum rebellium, & duæ partes ipsorum, possint semel, & pluries, & quotiescumque extimare, & extimari facere per extimatores eligendos per ipsos officiales, vel duas partes ipsorum, omnes, & singulos chiassos, vias, seu chiassolinos, plateas, & terras, quos, & quas commune Florentiæ habet in civitate, & comitatu Florentiæ, ac etiam bona quorumcumque rebellium, seu exbannitorum communis Florentiæ, seu cessantium a factionibus communis prædicti, dicto, seu in dictum commune Florentiæ confiscata, vel incorporata, vel confiscanda, vel incorporanda, & cogere, & cogi facere omnia, & singula communia, populos, & singulares personas confinantes cum ipsis bonis, vel aliqua parte ipsorum, eo modo, & forma, quibus ipsis officialibus, vel duabus partibus ipsorum videbitur convenire ad emendum dicta bona, & quodlibet eorum pro huiusmodi extimatione, & ea vendere, tradere, & concedere illi, & illis communibus, populis, & singularibus personis confinantibus cum ipsis bonis, vel aliquo ipsorum pro dicta extimatione, aut alii, vel aliis volenti, vel volentibus emere dicta bona, vel aliquod ipsorum, prout de ipsorum officio, vel duarum partium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, tacentibus, vel contradicentibus, mortuis, vel quomodolibet impeditis processerint voluntarie, dummodo ipsæ venditiones fiant præcedente, interveniente, vel sequente deliberatione dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, seu duarum partium omnium ipsorum.

Nullum
lium
bas nigra
minos Pr
nis, obte
gras, & r
gulariter,
rum quin
titatem,
dicta post
stantiamer
eti officia
stantiamer
prout sit
dictum
to menti
sit solvi.

De accip

Pro
dictu
rum cen
fideiussor
quæ sol
plerum
sit recip
ctum of
solum v
cia loca
& succe
revisione
rea fact
ri onan

RUBRICA XIX.

NUllum stantiamentum fieri possit per officium dictorum officia-
lium, nisi ad minus intervenientibus sex ex eis reddentibus fa-
bas nigras, & quodlibet tale stantiamentum approbetur per do-
minos Priores, Vexilliferum iustitiæ, & regulatores commu-
nis, obtento partito inter eos ad minus per duodecim fabas ni-
gras, & quælibet partita stantiamenti debeat poni ad partitum sin-
gulariter, & de per se, & camerarius dicti officii sub pœna libra-
rum quingentarum f. p. non possit solvere aliquam pecuniæ quan-
tatem, nisi facto, & approbato stantiamento, ut dictum est, &
dicta pœna exigî possit per officium regulatorum, & semper ante
stantiamentum fiendum tempore partiti mittendi, debeant iurare di-
cti officiales, ad sancta Dei Evangelia tactis scripturis dictum
stantiamentum facere secundum veritatem, & bonam conscientiam,
prout sibi vere videbitur omni fictione, & simulatione remota; &
dictum iuramentum deferat eis notarius eorum, & de ipso iuramen-
to mentionem faciat in stantiamento, & alias eius vigore nil pos-
sit solvi.

*De accipiendis fideiussoribus pro laboreris, & eos registrando, & de
expensis dictorum officialium tam intra, quam extra,
& de debito caput magistri, & rationerum.*

RUBRICA XX.

PRO omni ædificio locando, seu laborerio de cœtero per officium
dictorum officialium, teneantur dicti officiales sub pœna libra-
rum centum f. p. accipere, seu accipi facere idoneos fideiussores, seu
fideiussorem, tam de factionibus laborerii, quam etiam de pecunia,
quæ soluta fuerit restituenda, saltem pro rata, si non fuerit com-
pletum laborerium locatum. Et nullus in fideiussorem propterea pos-
sit recipi, nisi fuerit approbatus per sex saltem ex eis; Et penes di-
ctum officium teneatur continue unum registrum, in quo scribantur
solum vulgariter, & pro intelligentia, laboreria, & quæcumque ædifi-
cia locata, & nomina conductorum, & pro quantum fideiussores sui,
& successive quantitates, quæ solutæ fuerint. Et fiat ibi mentio de
revisione laboreriorum, & ædificiorum, & de omnibus, quæ propter
reca facta fuerint; ita quod per dictum registrum semper possit vide-
ri omnia quæ pro quocunque laborerio, & ædificio facta fuerint;

& quæ non facta, & quæ restant. Et quod officiales dicti officii teneantur sæpe revidere dictum registrum, & nullus, qui nesciat legere, vel scribere, audeat de cætero iurare, vel accipere officium scribanatus, seu rationerii dicti officii sub pœna librarum quingentarum f. p. Et sibi non possit etiam solvi aliquod salarium, in qua pœna etiam per officium regulatorum possint, & debeant contrafacientes condemnari. Et quælibet scriptura, quæ fieri deberet per scribanum dicti officii, fiat, & fieri debeat dumtaxat per scribanum ad hoc legitime deputatum, & non per alium, alias non valeat. Et nulla imposita possit quoquo modo indicî, vel imponi per officiales dicti officii comitatinis, vel alicui, vel aliquibus communibus, populis, & villis, vel universitatibus comitatus Florentiæ, etiam cum consensu, vel de mandato officii dominorum Priorum, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et prædicta pœna exigatur cum effectu per officium regulatorum; Et dd. officiales durante eorum officio non possint expendere in tempore sex mensium in cibo, & potu ultra libras viginti f. p. Et pro hac causa non possint aliquid ultra prædictam summam directe, vel indirecte stantare, etiam sub alio colore, vel causa, sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice auferenda, & sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet notario, dicti officii scribenti stantamentum, quod prædictis indirecte aut sub ficta causa fieret; in eandem pœnam incurrant camerarius dicti officii, si solverit tale stantamentum fictum, seu sub simulata, vel ficta causa factum; quas pœnas regulatores possint, & debeant a contrafacientibus exigere, & exigi facere cum effectu. Et quilibet caput magister dicti officii finito tempore suæ electionis, & sui officii, quæ ultra annum de cætero in totum non duret, habeat devotum a dicto officio per duos annos, ex tunc proxime secuturos, et hoc ut in negociis dicti officii, & ex suis expensis diligentius solito procedatur. Et quod in salario caput magistri, officiales dicti officii curent expendere, quo minus fieri possit, ut expensæ dicti officii minuantur. Et quod pro negotiis dicti officii nullus officialis dd. officialium, expensis dicti communis possit stare extra civitatem Florentiæ ultra quindecim dies pro vice. Et si steterit sibi nulla solutio fieri possit, aut debeat pro maiori tempore, nisi quando pro maiori tempore deliberatum fuerit per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel duas partes eorum.

Quod

Quod

Officiales que e
& earum t
& forma, s
futuris, ve
reparationib
expendere,
rium dd. o
tatem, qua
præsentis,
illas quanti
cut per dd
tam, & or
nienda libe

Officiale

Official
putat
recte, vel
mittere, se
seu comiti
seu reapta
districtu F
muni Flor
strictus Fl
vel exerce
bet. Et o
introitum
quod qua
vel alium
debeant e
& loci, i
locum, i

Quod officii te-
pesciat lege-
offitium scri-
bingentarium
qua poena

*Quod officiales turris possint facere reficere, & reaptare
apothecas pontis veteris.*

RUBRICA XXI.

Officiales turris praesentes, & qui pro tempore fuerint, & quin-
que ex eis possint eisque liceat apothecas super ponte veteri,
& earum tecta reaptari, & construi, & aedificari facere eo modo,
& forma, & ordine, quibus, & prout dd. officialibus praesentibus, &
futuris, vel quinque ex eis placuerit, & visum fuerit, & in dictis
reparationibus, constructionibus, reaptationibus, & aedificationibus
expendere, & expendi facere de pecunia d. communis ad camera-
rium dd. officialium turris perventura, & pervenienda illam quanti-
tatem, quam viderint expedire. Et quod camerarii dd. officialium
praesentes, & futuri, possint, teneantur, & debeant solvere illam, &
illas quantitates pecuniae, quam, & quas, & quibus, & prout, & si-
cut per dd. officiales, vel quinque ex eis fuerit provisum, stantia-
tum, & ordinatum de pecunia dicti camerarii perventa, & perve-
nienda libere, licite, & impune occasionibus supradictis.

Officiales turris praesentes, & qui pro tempore fuerint, & quin-
que ex eis possint eisque liceat apothecas super ponte veteri,
& earum tecta reaptari, & construi, & aedificari facere eo modo,
& forma, & ordine, quibus, & prout dd. officialibus praesentibus, &
futuris, vel quinque ex eis placuerit, & visum fuerit, & in dictis
reparationibus, constructionibus, reaptationibus, & aedificationibus
expendere, & expendi facere de pecunia d. communis ad camera-
rium dd. officialium turris perventura, & pervenienda illam quanti-
tatem, quam viderint expedire. Et quod camerarii dd. officialium
praesentes, & futuri, possint, teneantur, & debeant solvere illam, &
illas quantitates pecuniae, quam, & quas, & quibus, & prout, & si-
cut per dd. officiales, vel quinque ex eis fuerit provisum, stantia-
tum, & ordinatum de pecunia dicti camerarii perventa, & perve-
nienda libere, licite, & impune occasionibus supradictis.

Officiales turris non possint mittere in comitatu ad videndum
pesos, vias, & mensuras.

*Officiales turris non possint mittere in comitatu ad videndum
pesos, vias, & mensuras.*

RUBRICA XXII.

Officiales praed. turris praedicto communi ad dictum officium de-
putati, non possint, audeant, vel praesumant directe, vel indi-
recte, vel sub quovis alio quaesito colore eligere, & seu deputare,
mittere, seu mitti facere aliquem, vel aliquos civem, vel cives, &
seu comitatinos cuiuscumque conditionis existerent ad reaptandum,
seu reaptari faciendum aliquam viam, seu stratum in comitatu, vel
districtu Florentiae cum aliquo salario proinde recipiendo a dicto com-
muni Florentiae, & seu communi, vel populo, comitatus, & seu di-
strictus Florentiae, vel alia persona, sub poena cuicumque acceptanti,
vel exercenti dictum officium librarum centum f. p. pro vice quali-
bet. Et quod dicta poena vadat, & solvi possit, & debeat, & ad
introitum mitti capsaee conductae stipendiariorum dict. communis. Et
quod quando esset necesse reaptare, & reaptari facere aliquam viam,
vel alium locum necessarium, ipsi officiales possint, teneantur, &
debeant eligere, & deputare unum civem, seu comitatinum talis viae,
& loci, in quo esset de necessitate reaptari facere talem viam, vel
locum, ita tamen quod non possint propterea recipere, vel habere

Officiales praed. turris praedicto communi ad dictum officium de-
putati, non possint, audeant, vel praesumant directe, vel indi-
recte, vel sub quovis alio quaesito colore eligere, & seu deputare,
mittere, seu mitti facere aliquem, vel aliquos civem, vel cives, &
seu comitatinos cuiuscumque conditionis existerent ad reaptandum,
seu reaptari faciendum aliquam viam, seu stratum in comitatu, vel
districtu Florentiae cum aliquo salario proinde recipiendo a dicto com-
muni Florentiae, & seu communi, vel populo, comitatus, & seu di-
strictus Florentiae, vel alia persona, sub poena cuicumque acceptanti,
vel exercenti dictum officium librarum centum f. p. pro vice quali-
bet. Et quod dicta poena vadat, & solvi possit, & debeat, & ad
introitum mitti capsaee conductae stipendiariorum dict. communis. Et
quod quando esset necesse reaptare, & reaptari facere aliquam viam,
vel alium locum necessarium, ipsi officiales possint, teneantur, &
debeant eligere, & deputare unum civem, seu comitatinum talis viae,
& loci, in quo esset de necessitate reaptari facere talem viam, vel
locum, ita tamen quod non possint propterea recipere, vel habere

Quod

aliquod salarium a dicto communi Florentiæ, et communi, seu populo comitatus, seu districtus Florentiæ, in quibus essent, vel tangerent pro reaptando dictam viam, seu locum, sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuicumque acceptanti, exercenti, seu facienti tale officium pro vice qualibet. Et dd. officiales etiam non possint, vel valeant, eligere, deputare, vel mittere directe, vel indirecte in communi Florentiæ aliquam personam super videndo mensuram singulatam, et super pesis, nisi hoc modo videlicet. Quod dd. officiales possint mittere in quolibet quarterio duos cives legales, ita tamen, quod eisdem non possit solvi pro eorum stantia, & itinere dumtaxat, nisi pro quindecim diebus pro quolibet eorum, cum salario, & provisione hætenus usitata sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente solvenda, ut supra. Et quod dd. cives sic eligendi non possint, audeant, vel præsumant ire ad videndum, & perquirendum de dictis mensuris, pesis, nisi dumtaxat eo modo, & forma, prout loquitur provisio super his edita, & facta de anno millesimo trecentesimo nonagesimo, in qua quidem cavetur inter alia, quod quicumque electus, & deputatus fuerit ad providendum dd. mensuras, nisi dumtaxat in illo communi, & populo, in quibus essent, seu esset allibrati, & seu allibratus in extimo, & libra in libris centum f. p. & seu in illis locis, in quibus esset forum publicum, prout prædicta sic, vel aliter in dicta provisione plenius, & latius contineri dicuntur.

*Quod de dationibus in solutum in comitatu solvatur
gabella officialibus turris.*

RUBRICA XXIII.

Quicumque aliqua bona in solutum receperit in aliqua curia, & seu per aliquam curiam alicuius castri, terræ, vel loci comitatus, vel districtus Florentiæ, cuius castri, terræ, vel loci homines deberent alias gabellas contractuum solvere, teneatur de ipsa datione, receptione, seu sententia ipsius receptionis, vel dationis in solutum, vel pagamentum infra unum mensem a die sententiæ latæ, vel dationis factæ proxime tunc futurum, solvere gabellam communis Florentiæ videlicet camerario quinque rerum pro dicto communi recipienti, & qui pro tempore fuerit, & prout aliæ similes gabellæ per cives solvuntur cum illis pœnis, & gravaminibus, prout, & si cut in aliis similibus gabellis usitatum est. Et quod dicta solutione non facta, ut superius dictum est, talis datio in solutum, & sententia super ea lata, & data, sit nullius efficaciar, vel effectus.

Quod

Nulla p. dignitas facere, seu quodvis str. S. Zenobii, Ioannis Bapt. calimala, in rum viginti bet fascio k. trafacienti c. litate omitt. tiales graci. munis præ. rum in offi. dictis invel. pellere, et. solemnitate. oppositione. vendum pe. & esse deb. tur, & sol. ipso comm. esse intellig. & exegerit. beatur de. rum, seu. seu alteriu. facta fuerit. Quilibet e. rumque re. culare, de. trafaciente. vel satisfda. tialis civit. re, & hab. vo., & ser. Florentiæ.

*Quod non possint vendi herbae, vel paleae prope Ecclesiam
Sancti Ioannis Baptiste.*

RUBRICA XXIV.

Nulla indirecte in
mensuram si-
facere, & dd. officia-
quodvis ples, ita ta-
S. Zenobii, & itinere
Ioannis, cum sa-
calimala, centum f. p.
rum videndum,
bet fascio videndum,
trafacient eo modo,
litate omnia de anno
tales gravetur inter
munis providendum
rum in, in quibus
dictis in libra in li-
pellere, rum publi-
solemniter plenius, &
oppositis
vendum
& esse
tur, &
ipso cor
esse in
& exes-
beat in curia, &
tum, loci comita-
seu alteri homines
facta fuerit ipsa datio-
Quilibet in solu-
tentia lata,
cumque in commu-
cusare, p. communi
trafacient les gabellae
vel facit, & si-
tialis ci-
re, & am, & sen-
vo, & lectus.

Nulla persona cuiuscumque conditionis, aut praeminentiae, vel dignitatis existat, audeat, vel praesumat vendere, vel vendi facere, seu tenere ad vendendum paleas, seu herbas, vel aliud quodvis stramen in viis publicis, vel alibi prope columnam crucis S. Zenobii, quae est in civitate Florentiae, ex opposito ecclesiae S. Ioannis Baptista dictae civitatis per trecenta brachia ad cannam de calimala, incipiendo mensuram a dicta columna, sub poena soldorum viginti f. p. pro qualibet palma, & soldorum decem pro quolibet fascio huiusmodi palearum, herbarum, & straminis cuilibet contrafacienti de facto, omni iuris, & iudicii solemnitate, & substantialitate ommissis, & non servatis, & quoties auferenda. Et quod officiales graeciae communis Florentiae, & quilibet alius officialis d. communis praesens, & futurus, cui fuerit per dictos officiales, vel eorum in officio successores commissum teneantur, & debeant de praedictis investigare, & inquirere, & contrafacientes cogere, & compellere, etiam de facto, & omni iuris, & iudicii substantialitate, & solemnitate postpositis, & reiectis, & omni oppositione de nullitate, oppositione defensionis, ac quærelis postpositis, & reiectis, ad solvendum poenas praedictas, quarum poenarum tres quartae partes sint, & esse debeant communis Florentiae, & pro ipso communi solvantur, & solvi debeant camerario quinque rerum d. communis pro ipso communi recipienti, & alia quarta pars sit, & esse debeat, & esse intelligatur dicti officialis, qui sic investigaverit, & reperierit, & exegerit, ut dictum est. Et sufficiat, & pro plena probatione habeatur de praedictis, & pro praedictis, & quolibet praedictorum, dictum, seu relatio cum iuramento unius ex herovariis dicti officialis, seu alterius officialis communis Florentiae, cui huiusmodi commissio facta fuerit, cui dicto, seu relationi cum iuramento stari debeat. Quilibet etiam de praedictis, & quolibet praedictorum coram quocumque rectore, vel officiali civitatis Florentiae possit, & valeat accusare, denunciare, vel notificare quemcumque, & quoscumque contrafacientes, etiam absque aliqua solutione gabellae, vel prosecutione, vel satisfactione propterea facienda. Et quilibet etiam rector, & officialis civitatis, & comitatus Florentiae intelligatur de praedictis habere, & habeant plenariam cognitionem, officium, & baliam. Hoc salvo, & servato, quod omnes, & singuli vendentes paleas in civitate Florentiae possint, & eis liceat, non obstantibus superscriptis tenere:

extra, & iuxta domum, & apothecas, in quibus tenent, seu tenebunt paleas ad vendendum paleas, seu fascios, unum, vel duos fascios palearum ad plus, & non ultra, libere, licite, & impune. Et ipsi huiusmodi vendentes, seu vendere volentes paleas, & stramina possint, & eis liceat ipsas paleas, herbas, & stramina vendere, & tenere ad vendendum in civitate Florentiæ ab angulo domus olim Braccini, usque ad viam, quæ ducit ad crucem tribbii per viam rectam versus plateam novam s. Mariæ Novellæ, & etiam in territorio d. communis, quod est iuxta, & post hortum Bartholomæi Carroccii de Albertis versus castellum altæ frontis, & quolibet alio loco d. civitatis, exceptis supradictis locis vetitis, libere, licite, & impune.

Quod dicti officiales possint facere reaptare vias.

RUBRICA XXV.

Prædicti septem officiales, vel quinque ex eis, ut dictum est, possint eisque liceat dividere, sortiri, & partiri stratas, vias, pontes, & ponticellos comitatus, & districtus Florentiæ, & earum, vel eorum constructionem, reparationem, & manutentionem assignare cui libet communi, & populo comitatus, & districtus Florentiæ per illam partem, & in illo loco, & eo modo, & forma, & illis communibus, & populis, in quo, & sicut, & quibus eis videbitur convenire, & terminos, sive lapides magnos poni, & mitti facere, & omnem aliam divisionem cassare, & irritare. Et possint ipsi septem officiales, seu quinque ex eis, ut dictum est, pro prædictis in proxime præcedenti capitulo contentis, & quolibet eorum, & eorum observantia, & executione provisiones, & ordinaamenta, & decreta concedere, & firmare, facere, & fieri facere semel, & pluries, & quoties voluerint. Et omnia, & singula, quæ fecerint, valeant, & teneant, & plenam habeant firmitatem, ac si per populum, & commune Florentiæ ordinata, firmata, & facta fuissent, possint, eisque liceat unire populos, & communia, & loca dicti comitatus, & districtus, & reducere ad unum commune. Et providere, & ordinare, quæ communia populi, & loca denominati sint unum commune, & qualiter ipsum commune fiendum debeat appellari, & ubi debeat coadunari, & quid debeat fieri, & observari per talia communia, quæ per eos fierent in ipso comitatu, & districtu, & quidquid, seu ad quæ intelligatur unum esse, et super eorum officialibus, & consiliariis, & cæteris officialibus, & generaliter super omni eorum ordinaamento, & regimine. Et quod prædicta, quæ in hoc præsentis capitulo continentur, locum habeant dumtaxat in illis populis, com-

munibus,
& non in
dummodo
fictam du
qui pro

Nulla
exist
vitate Flo
centes, in
munis, in
phani ad
recentes
p. commu
pisces soli
quibuscum
poribus
quinque
habeant
denuntian
ille rector
per dicto
quem, qu
quod præ
tales deli
fictio anq
punire

Quod offi

Offiti
mo
bitur de
creditis,
bellum,
que alter

Ton

stantium quomodolibet, & quodcumque, & maxime de omnibus, & singulis bonis, iuribus, & actionibus, & seu nominibus, & creditis cuiuscunque, seu quorumcumque (rebellium, exbannitorum, & condemnatorum civitatis, & comitatus Pisarum, & seu de civitate, comitatu, & districtu Pisarum, & ad dictum commune Florentiæ, & seu dicto communi Pisarum, & quodcumque pertinentium, & expectantium quacunque de causa, iure, vel modo, dictaque iura, bona, & actiones, & nomina, & credita prædicta incorporare, & incorporari facere teneantur, & debeant in commune Florentiæ; Et exinde scribere faciant in libris, & registris dicti eorum officii, prout consuetum est. Quibus officialibus DD. Priores artium, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis commiserunt, tradiderunt, & concesserunt plenam baliā in, & super prædictis, & circa prædicta faciēdo, & exercendo in omnibus, & per omnia, prout dictis officialibus videbitur convenire.

De gabella bonorum in solutum civitatis Florentiæ.

RUBRICA XXVIII.

Quicumque de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel aliunde coeperit, vel habuerit in civitate Florentiæ aliqua bona, vel res in solutum pro aliquo debito, vel credito, vel pro alia causa quacunque a communi Florentiæ, vel aliquo officiali communis ipsius, vel etiam ab officialibus mercantiæ, sive sex consiliariis universitatis mercatorum civitatis Florentiæ solvat nomine gabellæ denarios sex f. p. pro qualibet libra pretii, vel extinctionis rei, quam in solutum receperit. Salvo quod pro dotibus, & augmentis dotium, donatione propter nuptias mulierum, viduarum, solvat solummodo denarios quatuor f. p. pro qualibet libra, quam gabellam denariorum sex, & denariorum quatuor pro qualibet libra, iudex qui dare debuerit ipsa bona in solutum vinculo iuramenti solvi facere teneatur, quæ solutio si facta non fuerit infra quindecim dies a die dictæ dationis in solutum numerandos, ipsa datio bonorum in solutum non valeat ipso iure, quæ gabella non vendatur, sed exigatur pro communi Florentiæ.

De modo vendendi gabellas per dictos officiales.

RUBRICA XXIX.

Quodcumque de cetero ex gabellis, sive redditibus infra scriptis vendi, seu concedi vellent, seu eas vendere, vel concedere at-

tentarent, larum confitiales adiciat tem belle, sive lent, facer civitatis pe liter talis tales offic renti dabi sex vicibus libet. offic notarium, sive reddit officialium seu subhall ce, & al demum ta di possit p sio plus o & comu notarium gistris dict pro qualib bellarum recipi del tarii, aliq octo dies proxime rentiæ, & cessionis nis dictor bet ex d pro vice etiam ab pœna hac sed maior tractu no cessione g fitiales tu rum artu qualiter t

tentarent
larum
fitiales
cipiat
bellæ,
lent,
civitas
liter
tales
renti
sex vic
libet
notariu
sive
offitium
seu
ce,
denu
di poss
sio plus
& com
notariu
gistris
pro qua
bellarum
recipi
tarii,
ocho
proxime
rentia
cessione
nis dict
bet ex
pro vice
etiam
pœna
sed mai
tractu
cessione
fitiales
rum, art
qualiter

omnibus; & credi-
torum, & civitate,
Florentiæ, & in-
que iura, & in-
rentiæ; Et prout
vexillifer concessit
redita fa-
dictis offi-
turi, vel a-
qua bona,
alia cau-
communis
tariis uni-
bellæ de-
rei, quam
uentis do-
at solum
bellam de-
index qui
vi facere
dies a die
in solu-
exigatur
infra scrip-
cedere at-

tentarent, seu vellent officiales turris, & domini omnium gabel-
larum communis Florentiæ, vel aliqui ipsorum, teneantur ipsi of-
fitiales ad minus per tres menses, seu tribus mensibus antequam in-
cipiat tempus, seu exactiones peremptoriæ venditionis illius talis ga-
bellæ, sive redditus, quam vendere, seu aliter alicui concedere vel-
lent, facere banniri per civitatem Florentiæ per loca publica dictæ
civitatis per aliquem ex bannitoribus dicti communis in effectu, qua-
liter talis gabella, & redditus concedi, vel vendi vult, & seu illam
tales officiales vendere, vel concedere volunt, & quod plus offe-
renti dabitur. Et quod dictum bannum fiat, & mittatur ad minus
sex vicibus in diversis diebus. Et postquam sic bannitum fuerit, qui-
libet offerens audiatur per dictos officiales, & scribantur per eorum
notarium, & scribanum; Et post dicta banna, quælibet talis gabella,
sive redditus incantetur, & subhastetur penes residentiam dictorum
officialium turris publice, & extra in via. Et prædicta incantatio,
seu subhastatio fiat ad minus sex vicibus in diversis diebus publi-
ce, & alta voce, & sine ulla fraude, simulatione, vel fictione. Et
denu talis gabella, seu redditus sic bannitus, seu subhastatus ven-
di possit per officium officialium turris, & fiat venditio, sive conces-
sio plus offerenti. Et quod de commissione dictorum bannitorum,
& eorum relationi, & de dictis subhastationibus fiant scripturæ per
notarium dicti officii turris, vel alteri ipsorum in libris, & re-
gistris dicti officii ad evidentiam cuiuscunque. Et in qualibet, &
pro qualibet venditione, seu locatione, vel concessione ipsarum ga-
bellarum, & seu reddituum, & cuiuslibet earum accipiantur, &
recipi debeant per officium dictorum officialium, seu eorum no-
tarii, aliqui idonei fideiussores, qui approbati fuerint saltem infra
ocho dies a die venditionis, vel a die approbationis venditionis
proxime secuturos per aliquos ex approbatoribus communis Flo-
rentiæ, & in quolibet contractu huiusmodi venditionis, seu con-
cessionis apponi debeat singulare capitulum dationis, & receptio-
nis dictorum fideiussorum, sub pœna librarum ducentarum s. p. cui-
bet ex dictis officialibus, & etiam eorum notario hoc non servanti
pro vice qualibet auferenda, & pro communi Florentiæ exigenda
etiam absque alia condemnatione, salvo etiam omni alia maiori
pœna hactenus in hoc ordinata, non tamen duæ pœnæ exigantur,
sed maior solum, in casu quo maior sit. Et si venditio in illius con-
tractu non fuerit appositâ non valeat; Et facta venditione, seu con-
cessione gabellæ, seu redditus cum prædictis requisitis, teneantur of-
fitiales turris, & eorum notarius notificare officio dominorum Prio-
rum artium, & Vexilliferi iustitiæ communis prædicti in effectu,
qualiter talis gabella, sive redditus est vendita, seu aliter concessa,

se emptoris, siue alterius recipientis, alias venditio, seu concessio, & etiam approbatio non valeat. Et quod pretia, seu mercedes dictarum gabellarum, seu reddituum veniat, & solvatur in illis locis, & in illis causis pro dicto communi, & in quibus secundum ordinamenta ipsius venerunt, & soluta sunt. Et ut prædicta ordinamenta sint nota officialibus, quod notarii officii turris, & uterque ipsorum teneantur, & debeant præsentia ordinamenta notificare ipsis officialibus ante terminum trium mensium, quibus banniri debent dictæ gabellæ, ut ipsi officiales sint de hoc informati, & possint dicta ordinamenta conservare, & de qualibet alia notificatione ipsi notarii teneantur, & debeant ponere in actis dicti officii, & facere scripturam. Et hoc teneantur dicti notarii observare, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet, & qualibet vice, qua contrafecerint auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quod officiales turris teneantur, & debeant infra scripta ordinamenta observare cum effectu, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda.

Gabellæ, & redditus, de quibus supra fit mentio sunt istæ infra scriptæ videlicet.

Gabella nuntiorum.

Gabella siue redditus terreni existentis iuxta pollaiuos civitatis Florentiæ.

Gabella siue redditus septem platearum.

Gabella molendinorum, & gualchierarum;

Gabella pollaiolorum, treccarum, treconum.

Gabella bestiarum vivarum.

Gabella, siue redditus plateæ grani civitatis Florentiæ.

Gabella, siue redditus cornivoli, siue silvæ, vel alii terreni de illis partibus.

De loco ubi stare debent emptores gabellarum.

RUBRICA XXX.

UT emptores gabellarum communis Florentiæ facilius habeantur, & scribi possint per habentes solvere gabellas, & quia decet, ut mora eorum sit in communi loco quam possit, ideo provisum est, quod omnes, & singuli emptores gabellarum, reddituum, & proventuum communis Florentiæ, tam præsentis, quam futuri teneantur, & debeant morari ad exactionem, & pro exactione, ac perceptione pecuniæ pro ipsis gabellis, redditibus, & proventibus faciendis iuxta vias publicas prope palatium communis in quo manet

se emptoris, siue alterius recipientis, alias venditio, seu concessio, & etiam approbatio non valeat. Et quod pretia, seu mercedes dictarum gabellarum, seu reddituum veniat, & solvatur in illis locis, & in illis causis pro dicto communi, & in quibus secundum ordinamenta ipsius venerunt, & soluta sunt. Et ut prædicta ordinamenta sint nota officialibus, quod notarii officii turris, & uterque ipsorum teneantur, & debeant præsentia ordinamenta notificare ipsis officialibus ante terminum trium mensium, quibus banniri debent dictæ gabellæ, ut ipsi officiales sint de hoc informati, & possint dicta ordinamenta conservare, & de qualibet alia notificatione ipsi notarii teneantur, & debeant ponere in actis dicti officii, & facere scripturam. Et hoc teneantur dicti notarii observare, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet, & qualibet vice, qua contrafecerint auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quod officiales turris teneantur, & debeant infra scripta ordinamenta observare cum effectu, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda.

Gabellæ, & redditus, de quibus supra fit mentio sunt istæ infra scriptæ videlicet.

Gabella nuntiorum.

Gabella siue redditus terreni existentis iuxta pollaiuos civitatis Florentiæ.

Gabella siue redditus septem platearum.

Gabella molendinorum, & gualchierarum;

Gabella pollaiolorum, treccarum, treconum.

Gabella bestiarum vivarum.

Gabella, siue redditus plateæ grani civitatis Florentiæ.

Gabella, siue redditus cornivoli, siue silvæ, vel alii terreni de illis partibus.

De loco ubi stare debent emptores gabellarum.

RUBRICA XXX.

UT emptores gabellarum communis Florentiæ facilius habeantur, & scribi possint per habentes solvere gabellas, & quia decet, ut mora eorum sit in communi loco quam possit, ideo provisum est, quod omnes, & singuli emptores gabellarum, reddituum, & proventuum communis Florentiæ, tam præsentis, quam futuri teneantur, & debeant morari ad exactionem, & pro exactione, ac perceptione pecuniæ pro ipsis gabellis, redditibus, & proventibus faciendis iuxta vias publicas prope palatium communis in quo manet

potestas pro ipso communi, seu prope palatium populi in quo moram trahunt domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ, saltem per ducenta brachia, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet eorundem emptorum, & aliis, prædictis emptoribus in alio loco, vel locis quam supra dictum est ad ipsam exactionem, vel perceptionem manentibus auferenda.

De tempore exactionis gabellarum.

RUBRICA XXXI.

Cum frequenter emptores gabellarum communis Florentiæ dicantur gravare, ac opprimere cives, & districtuales Florentiæ bis, vel pluries occasione gabellarum, vel eorum, qui solvere non tenentur de iure, quod est ut plurimum detestabile, ac dissonum rationi, ideo provisum est, quod quælibet persona, quæ hætenus emit, vel in futurum emerit a communi Florentiæ aliquam gabellam, proventum, vel redditum, & habens, & qui habuerint ius, vel causam ab eo de ipsa gabella, proventu, vel redditu possit, eique liceat petere, & exigere, & peti, & exigere facere pecuniam, quæ debetur, & debetur pro ipsa gabella, proventu, & redditu per totum tempus, & terminum, quo emit, vel emet a dicto communi dictam gabellam, proventum, vel redditum, & ultra ipsum terminum per duos menses solummodo. Et quod ab ipso termino, & tempore in antea nulla persona gravari, requiri, vel molestari aliqua occasione, iure, vel modo possit, vel debeatur in persona, vel in rebus per aliquem emptorem, seu emptores, vel alium, seu alios, pro eo, vel eis, vel habentem, vel habentes causam, vel ius de ipsa gabella, proventu, vel redditu ab eo emptore, seu emptoribus, seu ad eorum, vel alicuius eorum petitionem, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet eorum contrafacienti pro vice qualibet auferenda; Et si lapsus est tempus, pro quo facta fuit emptio, & duo menses etiam elapsi sint post ipsum tempus, & terminum, nulla fiat deinceps exactio de ipsa, vel pro ipsa gabella, proventu, vel redditu, sub dicta pœna cuilibet contrafacienti, & quoties auferenda. Et quod infra duos menses prædictos nullus herovarius, nuntius, vel picconarius possit, vel debeat aliquid petere, vel recipere ab aliquo, qui diceretur debere solvere aliquid occasione prædicta, sed emptores, & ius, & causam habentes ab eis, solvant herovariis, nuntiis, & picconariis antedictis nec etiam aliquid pignus extrahant de populo, in quo acceperint, sub pœna in statuto communis contenta. Et quod officiales, & domini gabellarum

omnium d
nem ipsius
exigi possi
menses tan
sta tamen

De officio

Omnes, tuum
& particip
bentes, &
eorum, &
& etiam
tuum gabe
gravaminib
fieri facere
dictorum
socius, off
bellarum,
vel futurum
ab eis, &
sumant in
rum occas
bet contra
que gabell
ctionis, &
vel aliquo
rum officio
ceat inhib
civitate Fl
do, nec
seu proeur
processu v
cumque fl
Florentiæ
cassione q
committi
gabellæ, &
larum, seu

quo mo-
omnium
nem ip-
exigi po-
mens
sta tam-

omnium dicti communis, nullam gabellam, redditum, vel provi-
sionem ipsius vendant de cetero cum pacto, vel conventionem, quod
exigi possit ultra terminum, pro quo vendiderint, nisi per duos
menses tantum, & si fieret non valeat, nec teneat ipso iure; prædi-
cta tamen non intelligantur, nec habeant locum in gabellis contractuum.

De offitio, & balia dictorum officialium circa emptores gabellarum.

RUBRICA XXXII.

Omnem dicant
rentie bis,
& paræ non te-
bentes, cum ratio-
eorum, aus emit,
& etiam, pro-
tuum, vel cau-
gravaminibus, eique li-
fieri fac, quæ de-
dictorum redditu per-
socius, & com-
bellarum, ipsum
vel termino,
ab eis molestari
fuerunt, persona,
rum, seu
bet com, vel ius,
que gab, seu em-
tionis, sub poena
vel alio, pro vice-
rum, & facta fuit
ceat in impus, &
civitate ipsa gabel-
do, & facienti,
seu pro, nullus
processu, id pete-
cumque, quid oc-
Florentie, ab eis,
castrone, etiam ali-
committit, poena in
gabellarum, gabellarum
larum,

Omnes, & singuli emptores quarumcumque gabellarum, reddi-
tuum, & proventuum communis Florentiæ, & eorum socii,
& participes, & ius, & causam ab eis, vel ab aliquo eorum ha-
bentes, & eorum officiales, nuntii, & exactores, & cuiuslibet
eorum, tam præsentis, quam futuri, teneantur, & cogi possint,
& etiam conveniri occasione gabellæ, seu reddituum, & proven-
tuum gabellæ, vel dependentium ab eisdem, vel pro exactoribus
gravaminibus quibuscumque, quæ facerent, vel fieri facerent, vel
fieri facere dicerentur occasione gabellæ sub offitio, & per offitium
dictorum Officialium. Et quod nullus emptor, seu particeps, seu
socius, officialis, nuntius, vel exactor alicuius, vel aliquarum ga-
bellarum, reddituum, & proventuum communis Florentiæ præsens,
vel futurus, nec qui ius, vel causam habens, vel habituri essent
ab eis, vel altero eorum, possint, vel debeant, audeant, vel præ-
sumant in iis, vel circa ea de quibus, vel pro quibus, seu quo-
rum occasione per ipsos officiales, vel eorum offitium quomodoli-
bet contra eos, vel eorum aliquem procederetur occasione cuiuscum-
que gabellæ, seu redditus, & proventus gabellarum, vel ipsius exa-
ctionis, vel gravaminis, vel dependentium quomodolibet ab eisdem
vel aliquo eorum declinare jurisdictionem, & cognitionem dicto-
rum officialium. Et dicti officiales, & sex ex eis possint, eisque li-
ceat inhibere cuilibet alii officiali, tam præsentis, quam futuro in
civitate Florentiæ ad quodcumque offitium deputato, seu deputan-
do, nec ad instantiam alicuius gabellæ, seu emptorum gabellæ,
seu procurator, seu socii, seu participis, seu syndici super aliquo
processu vigore aliquorum pactorum alicuius gabellæ, seu quorum-
cumque statutorum, seu pactorum, seu reformationum communis
Florentiæ factis, & fiendis, procedatur contra aliquam personam oc-
casione quacumque, quæ facta seu commissa esse, seu fieri, vel
committi diceretur per tales personas contra pacta aliqua alicuius
gabellæ, seu redditus, & proventus, seu contra ordinamenta gabel-
larum, seu dependentium ab eisdem, vel aliquo eorum, seu contra

ea, quæ fieri prohibentur, vel prohibita dicerentur per quodcumque ordinamentum gabellarum, seu per emptorem quarumcumque gabellarum. Et talem inhibitionem facere possint, ut dictum est, etiam si contra talem personam de prædictis processus iam esset inceptus, ac etiam possint, eisque liceat cassare, abolere, & annullare omnem processum, qui fieret in favorem cuiuscumque gabellæ; tam præsentis, quam futuræ contra quacumque persona occasionibus supradictis, vel aliqua earum, seu dependentibus a prædictis, vel aliquo eorum; ac etiam condemnationem omnem ad instantiam cuiuscumque gabellarii de quacumque persona, tam factam, quam fiendam omnibus supradictis, vel aliqua earum, seu dependentium a prædictis, vel aliquo eorum. Et possint, eisque liceat, & prædictis sex ex eis, prout eisdem placuerit, & voluerint multare, & condemnare omnes, & singulos gabellarios cuiuscumque gabellæ, & ipsos socios, participes, exactores, nuntios, & officiales, qui ibunt in comitatu, seu districtu Florentiæ ad aliquam exactionem fiendam, vel qui exactionem aliquam facient de aliqua, vel pro aliqua gabellæ, vel redditu, seu proventu gabellæ, vel pro exactione, vel occasione exactionis ipsarum, vel alicuius earum, vel dependentium ab eis, vel aliqua earum sine expressa licentia dictorum septem officialium, vel quinque ex eis, ac etiam sine satisfactione idonea eisdem officialibus primo præstita cum idoneo fideiussore de ipsorum officio bene, & legaliter exercendo; Et possit, eisque liceat etiam de facto sine aliquo processu occasionibus supradictis, vel aliqua earum, seu dependentium ab eis, vel altera earum, prædicto eorum officio libentius exercendo, iis quæ expectare viderint in dicto eorum officio occasionibus supradictis, vel aliqua earum punire, & multare, & condemnare omnes, & singulos homines, & personas non parentes eorum mandatis, vel sententiis factis, & datis circa dictum eorum officium, & secundum ea, quæ eis commissa essent circa eorum officium, vel dependentia ab eo quomodolibet versarentur, seu ab eis, vel eorum processibus, vel sententiis in aliquo appellatum, seu de nullitate, seu iniquitate oppositum; Et ab eorum sententiis latis circa ea, quæ eis commissa, seu ipsorum officio versaretur non possit appellari, seu de iniquitate opponi, nec in aliquo contradici. Et possit eisque liceat, & teneantur, & debeant omnes, & singuli officiales in civitate Florentiæ ad iustitiam constituti, exequi, & executioni mandare omnes, & singulas sententias dictorum septem officialium, vel sex ex eis, tam latis, quam ferendas, etiam de facto occasionibus supradictis, vel aliqua earum, seu dependentibus ab eis, vel eorum aliquo, incipiendo etiam a personarum captura loco quolibet, & tempore non

obstantibus; & si sententia, & aliqua earum latam occasionibus, & casibus, & officio mandatis, & contumacia vel præsumptis eis eisque punire, multare, & personas in eorum districtu, & in ea quolibet, seu rem, & si facta, & condicta, & exigentibus omnibus, & multatos, & raultam, & dant de lo sent tempore, & quinquaginta dictorum, & nis Florentiæ, seu alicuiusve suo non emptorum, & possint quam emptor sententiæ, & set emptor. Et teneant dictæ condictæ sociis alicuius condemnatis, & du

Tom.

modicumque
obstantibus gabel
mus; & est, etiam
sententia inceptus
aliqua re omnen
tiam tam pra
occasionibus supra
tium. & vel aliquo
casione cuiuscum
etum os siendam
mandat in a prae
& condictis sex
vel pra & condem
eis eis & ipsos
punire, & in com
sonas in dam, vel
bus dicta gabella
liosa, in occasione
in ea ab eis
libus, officialium
rem, & idem offi
fas, conum officio
facto, & de facto
omnibus rum, seu
multatis officio li
reultra rum offi
dant de & multa
sent re sonas non
gintiqu circa di
dictorum missa es
nis Flo modolibet
seu alic sententiis
ve suo ppositum;
empro, & seu ip
bus, poitate op
quam & tenean
rentie ad
s, & sin
set em eis, tam
Et tene pradietis,
dicta aliquo, in
socius tempore non
condem
ticeps.

obstantibus aliquibus feriis; Et etiam in domo, & habitatione do
mus; & sufficiat ad legitimacionem capturae factae ratione alicuius
sententiae dictorum officialium, seu sex ex eis causis supradictis, vel
aliqua earum, seu dependentibus ab eis, solum producere senten
tiam latam per dictos officiales, vel sex ex eis, contra talem capturam
occasionibus supradictis, vel aliqua earum, vel ab eis dependen
tium. Ac etiam ad hoc ut omnes coram eis litigantes dictis oc
casionibus, vel aliqua earum, seu occasione aliquarum, quae ad di
ctum officium, vel dictorum officialium officium spectarent, pareant
mandatis, et verbis iniuriis, infamatoriis, dissolutis, minatoriis,
& contumeliosis non utantur coram eis. Et ut nemo audax sit,
vel praesumat loqui praedicta possint officiales praedicti, vel sex ex
eis eisque liceat de facto, & sine scriptura aliqua propterea fienda,
punire, multare, condemnare omnes, & singulos homines, & per
sonas in eorum curia litigantes, & eorum mandatis in iis, in qui
bus dictorum officialium versatur officium, seu inhonesta, contume
liosa, infamatoria, iniuriosa, dissoluta, seu minatoria verba dicentes
in ea quantitate, & quantitatibus, de qua, & quibus dictis officia
libus, seu tribus ex eis visum fuerit convenire usque in quantita
tem, & summam soldorum quadraginta f. p. Et ipsam, seu ip
sas condemnationes etiam si verbotenus factas, seu fiendas de
facto, exigere possint, incipiendo etiam a personarum captura, &
omnibus iuris remediis. Et etiam talem, seu tales condemnatos, seu
multatos cogere possint ad solvendum dictam condemnationem, seu
multam, in qua condemnati, seu multati essent: antequam disce
dant de loco, in quo per dictos officiales iura redderentur, seu es
sent tempore facti praeepti ad poenam, & sub poena librarum vi
ginti quinque f. p. Et quod quicumque comparuerit ad defensionem
dictorum emptorum reddituum, & proventuum gabellarum commu
nis Florentiae, seu sociorum eorum, vel participantium cum eis,
seu alicuius eorum coram dictis officialibus, seu eorum officio si
ve suo nomine, sive procuratorio, vel gestorio nomine dictorum
emptorum, vel sociorum, seu participantium cum dictis emptori
bus, possint per officium dictorum officialium, vel sex ex eis tam
quam emptores, & participes in aliqua ex gabellis communis Flo
rentiae, & ut principales cogi, condemnari, & compelli, ac si es
set emptor, vel particeps, seu socius in aliqua ex dictis gabellis.
Et teneantur, & cogi possint ad observationem, & pro executione
dictae condemnationis, ut posset talis emptor, vel particeps, seu
socius alicuius gabellae, pro quo compareret coram dicto officio, si
condemnatus esset per dictos officiales talis emptor, socius, vel par
ticeps, dum tamen talis comparens, ut praedicitur comparuerit pro

gabella, seu occasione alicuius gabellæ, seu redditus, seu proven-
tus alicuius gabellæ, seu pro dependentibus ab aliqua gabella, vel
eius occasione. Non obstante in prædictis, vel aliquo prædictorum
aliquibus pactis aliquarum gabellarum communis Florentiæ refor-
mationibus in contrarium factis, seu editis, vel edendis, etiam si
verba derogatoria in se habeant, nisi fiendis de novo, in quibus
de præsentis statuto fiat mentio specialis; Et quod per prædicta,
vel aliquod prædictorum non derogetur, nec derogatum esse intel-
ligatur alicui, seu aliquibus statutis, ordinamentis, seu reformatio-
nibus, seu ballæ prædictis officialibus attributæ per solemniam, & op-
portuna consilia populi, & communis Florentiæ; Et quod ad di-
ctum officium dictorum septem officialium non possit, vel debeat poni,
vel eligi aliquis emptor, particeps, vel socius alicuius gabellæ, vel
redditus communis Florentiæ, vel eius pater, frater, filius, nepos,
vel patruus, & si extraheretur, eligeretur, vel poneretur aliquis
contra prædictam formam, non audeat, vel præsumat dictum offi-
cium recipere, vel acceptare, iurare, vel exercere sub poena libr.
mille f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice eidem auferenda per
dominum Executorem ordinamentorum iustitiæ, de facto sine aliqua
condemnatione propterea fienda. Et quilibet possit, eique liceat de
prædictis, & quolibet prædictorum denunciare, & notificare etiam sine
solutione alicuius gabellæ. Et nullus ex supradictis super prohibitis
compelli possit, vel debeat ad ipsum officium iurandum, recipien-
dum, & exercendum. Et si compelleretur, vel requireretur, teneatur,
ac debeat in scriptis dicere, vel allegare coram officiali, coram quo
requireretur, quod ipse non potest, nec debet ipsum officium recipere
vel exercere, & protestare eidem, quod ipsum non compellat. Qui
officialis mox facta sibi supradicta allegatione, & protestatione, tenea-
tur, & debeat notificare dominis Prioribus artium, & Vexillifero
iustitiæ dictam allegationem, & protestationem, non obstantibus in
prædictis, vel aliquo prædictorum, aliquibus pactis aliquarum gabellarum
communis Florentiæ, statutis, vel reformationibus in contrarium edi-
tis, seu fiendis, etiam si verba derogatoria in se habeant, nisi in
fiendis de novo superscriptis fiat mentio specialis. Et quod ipsi
septem, vel quinque ex eis habeant omnem balliam, & auctori-
tatem examinandi, & cognoscendi quæstiones, vel super quæstionibus
quæ verterentur, vel essent, seu verti possent, vel esse dicerentur
inter aliquem, seu aliquos emptores gabellarum, seu reddituum com-
munis Florentiæ, seu participes, vel aliquem eorum, aut aliquod
commune, vel populum, vel aliquem, seu aliquos cives comitati-
nos, seu districtuales florentinos, vel aliunde occasione alicuius exa-
ctionis, vel solutionis ipsarum gabellarum, & reddituum. Et in,

& super q-
rent, seu
aliquem eo
& nuntios
cessibus, &
quitate op-
do, & for-
ficialium c

*De modo
eor.*

Domin-
stor-
rum artium
rum comm-
cuiuslibet eo-
pitu, & fi-
omnes, &
quam gabe-
munis, qu-
minis, &
quod solv-
debitis, &
batores ip-
libet ipsos
quantitati-
et negoti-
proventur-
tes, cessar-
hilominus
quantitati-
num inte-
offendi p-
reddatur
nem, &
notarium
& eorum
& quilibet
sint, & c

& super quibuscumque oneribus, erroribus, gravaminibus, quæ fierent, seu fieri dicerentur per ipsos emptores, vel participes, vel aliquem eorum, ipsos emptores, & participes, & officiales, exactores, & nuntios sententiandi, puniendi, & condemnandi, a quorum processibus, & sententiis non possit appellari, nec de nullitate, vel iniquitate opponi, sed mandari debeat executioni per eos, & eo modo, & forma, de quibus, & prout, & sicut sententia dictorum officialium continebitur.

De modo procedendi contra emptores gabellarum, & fideiussores eorum non solventes communi Florentie quod debent.

RUBRICA XXXIII.

Dominus Executor ordinamentorum iustitiæ, & quilibet alius rector, & officialis dicti communis ad requisitionem DD. Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ, & dominorum omnium gabellarum communis Florentiæ pro tempore existentium possint, eisque, & cuilibet eorum liceat procedere breviter, & summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, prout, & sibi visum fuerit convenire, contra omnes, & singulos, qui emerint hactenus, & ement in futurum aliquam gabellam, vel gabellas, seu redditus, vel proventus dicti communis, qui non solverint, vel non solvent dicto communi, seu dominis, & officialibus gabellarum pro ipso communi recipientibus, id quod solvere debent, seu debebunt occasione prædicta temporibus debitis, & promissis, ac etiam fideiussores ipsorum, ac etiam approbatores ipsorum fideiussorum dd. approbatorum, & ipsos, & quemlibet ipsorum punire, condemnare, & multare in ea quantitate, & quantitatibus, quam, & quas, & prout, & sicut eis placuerit, inspecta negotii qualitate, & gabellæ, seu gabellarum, & reddituum, & proventuum venditorum, tamquam dolum, & fraudem committentes, cessantes solvere communi, id quod debent, seu deberent, Nihilominus eos, & quemlibet eorum banniri faciant in quantitate, & quantitatibus, in qua, vel quibus condemnati fuerint, & tale bannum intelligatur datum pro malefitio, ita quod post bannum datum offendi possint realiter, & personaliter, nec eis, vel alicui eorum ius reddatur aliquod in civilibus, vel criminalibus post condemnationem, & bannum prædictum. Et talia bona registrari debeant per notarium talis officialis, five rectoris. Insuper huiusmodi emptores, & eorum fideiussores, & approbatores, & fideiussores approbatorum, & quilibet eorum pronuntiari, & condemnari, ac etiam multari possint, & debeant tamquam cessantes, & fugitivi cum pecunia, & re-

bus alienis, & contra eos, & quemlibet eorum, eorumque uxores, filios, & familiam locum habeant, & observentur, & observari debeant omnia, & singula statuta, & ordinamenta, & provisiones, & reformationes consiliorum dicti populi, & communis loquentia de cessantibus, & fugitivis mercatoribus cum pecunia aliena, ac si vere pronuntiati mercatores, & artifices, & debitores, debitores fugitivi, & cessantes. Et omnes processus fiendi dicta occasione contra prædictos occasionibus prædictis, valeant, ita quod nullo modo revocari possint, nec a dictis processibus modo aliquo appellari, vel de nullitate opponi, vel eisdem modo aliquo contradici.

De modo exactionis gabellarum ad petitionem emptorum.

RUBRICA XXXIV.

NULLI emptores aliquarum gabellarum, reddituum, vel proventuum communis Florentiæ, vel pedagerii, seu recollectores, nuntii, vel alia quæcumque persona in aliqua parte civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ audeat, possit, vel præsumat per se, vel per alium petere, exigere, vel recolligere, seu peti, exigi, vel recolligere facere, aliquam pecuniæ quantitatem, vel rem pro aliqua gabella, redditu, vel proventu, seu eius occasione ultra, vel aliter, quam possit, & eis licitum sit de iure, & secundum formam statutorum, & ordinamentorum, seu provisionum communis Florentiæ, vel aliqua persona dicta occasione gravare, vel gravari facere in persona, & rebus, sub pœna librarum trecentarum s. p. cuilibet eorum contrahenti, auferenda, & plus arbitrio domini Potestatis, & Executoris ordinamentorum iustitiæ, considerata qualitate delicti, & personæ, pro quibus pedagogariis, recollectoribus, & nuntiis teneantur emptores huiusmodi gabellarum, reddituum, & proventuum communis Florentiæ, & cogi possint ad solutionem dictæ condemnationis faciendam communi Florentiæ personaliter, & in rebus, nisi postquam talem delinquentem in foris communis Florentiæ præsentaverit occasione prædicta. Et quod aliqui emptores gabellarum, reddituum, & proventuum communis Florentiæ, vel alicuius eorum, tam præteriti temporis, quam futuri, vel aliqua alia persona non possit, vel debeat ire, mittere, seu mitti facere ad prædandum, & pignorandum, gravandum, vel molestandum in persona, vel in rebus aliquem plebanum, populum, commune, vel universitatem, aut singularem personam civitatis, vel districtus, & comitatus Florentiæ pro aliqua quantitate pecuniæ, re, seu causa, quam solvissent, vel quam, aut pro qua, aut ad quam non teneretur solvere, vel facere communi Flo-

rentiæ, vel sub pœna enti, & v. D. Executor nuntius, nibus, vel tem, vel molestare sub pœna dimidia a muni, potæ, grava ipse nuntius mos a die fuerit in ia antea, ptiores, a huiusmodi possint, qu aliqua ex qua gabella nuntii, be enda, ore mandato mittetur, ber alius, dictis, vel modi offitium, & debent munium, quam mit tam sigilla centia ier eius occal tur sic m picconari centum s. numerand & pignor durare no dds: a die

rentia. **U** uxores,
sub p^{re}vari de-
enti, s^{er}uaciones, &
D. Ex^{er}ecutione de
nuntia ac. si vere
nibes, & fugitivi,
tem, & contra pre-
molentib^{us} revocari.
sub p^{re}del de nul-
diminui.
muni,
ta, &
ipse ne
mos a
fuerit
ia ane
ptores.
hūm
posint.
aliqua
qua g^{er}
nunti.
enda,
mandat
mittere
bet abs
dictis,
modi
tium, &
debebe
munus
quam
tam sic
centia
eius oc
tur sic
piccon
centum
numera
& pie
durare
dos a

rentiæ, vel ipsis emptoribus, vel habenti causam ab ipso communi, sub pœna librarum ducentarum f. p. unicuique ipsorum contrasacienti, & vice qualibet auferenda, & ultra arbitrio D. Potestatis, vel D. Executoris ordinamentorum iustitiæ. Et quod nullus berovarius, nuntius, vel picconarius, vel aliqua alia persona pro dictis occasionibus, vel aliqua earum ipsum populum, commune, vel universitatem, vel singularem personam prædari, pignorare, vel gravare, vel molestare in personis, vel bonis possit, vel debeat contra prædicta, sub pœna librarum viginti quinque f. p. Quæ condemnationes pro dimidia applicentur communi Florentiæ, & pro alia dimidia, communi, populo, universitati, & singulari personæ prædata, pignoratæ, gravatæ, & molestata indebite, quam pœnam si non solverit ipse nuntius, & picconarius, vel berovarius infra decem dies proximos a die condemnationis fiendæ propterea computandos, aut non fuerit in fortia communis Florentiæ dicta de causa ab ipso termino in antea, teneantur, & cogi possint in personis, & rebus dicti emptores, ad quorum instantiam facta fuerit antedicta executio per huiusmodi nuntios, berovarios, & picconarios. Et ad hoc ut sciri possint, qui sint, & erunt ii, ad quorum instantiam mitteretur pro aliqua executione faciendâ, seu fieri faciendâ de aliqua, vel pro aliqua gabella, redditu, vel proventu, vel eius occasione, & qui sint nuntii, berovarii, vel picconarii, qui mittentur pro exactione faciendâ, ordinatum est, quod quilibet officialis, cuius licentia, vel mandato ad prædicta faciendâ mittetur, & ille, ad cuius instantiam mittetur, & quilibet nuntius, berovarius, vel picconarius, & quilibet alius, qui mittetur in ipsum comitatum, vel districtum pro prædictis, vel aliquo prædictorum, teneatur scribi facere in actis huiusmodi officialis sic mittentis nomina, & pronomina sic mitti facientium, & nuntii, berovariorum, & picconariorum, & aliorum, qui debent ire pro exactione prædicta, & eorum populorum, & communium, & plebarum, & singularium personarum, ad quem, & quam mittentur, & seu portare debeant sic euntes apodixam sigillatam sigillo talis officialis mittentis, seu de cuius mandato, vel licentia ierint, vel ire debuerint. Et aliter pro ipsa exactione, vel eius occasione non possint, etsi secus fecerint, vel iverint, puniantur sic mitti facientes in libris mille f. p. Et nuntius, berovarius, & picconarius, & quilibet alius iens sine apodixa huiusmodi, in libris centum f. p. quas libras si non solverit infra decem dies proxime numerandos a die huiusmodi condemnationis, pes amputetur eidem, & pignoratio, & gravamen non teneat; quæ apodixa, & licentia durare non possit, vel debeat nisi per sex dies tantum computandos a die, quo fuerit concessa ipsa licentia. Et de prædictis omni-

bus, & singulis, quilibet possit, eique liceat accusare, denuntiare, & notificare clam, & palam, & cum nomine, & sine nomine, & sine solutione alicuius gabellæ propterea fiendæ, vel securitate, seu satisfactione de proseguendo præstanda. Et quod sufficiat in præmissis, & quolibet eorum probatio, & pro plena probatione habeatur dictum unius testis de visu, cum uno alio de publica fama, etiam non reddente de fama legitimam causam sui dicti, vel per iuramentum gravati, vel molestati cum tribus testibus probantibus, ut dictum est, de fama, super quibus, & de quibus omnibus, & singulis dominus Potestas, & Executor ordinamentorum iustitiæ habeant arbitrium cognoscere, & procedere cum accusatione, & sine, & punire, & condemnare possint, & debeant in pœna, & pœnis superius adnotatis, & in restitutione eius, quod acceptum, & ablatum fuerit. Et postquam processum inceperit decidere teneatur infra quindecim dies proximos sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet eorum prædicta non servanti, vel aliquialiter contrafacienti, & vice quilibet auferenda.

Deferentes in fiscum remunerentur.

RUBRICA XXXV.

QUicumque deinceps deferet, vel dabit in scriptis officio dominorum omnium gabellarum communis Florentiæ, sive bonorum omnium rebellium communis eiusdem aliqua bona, quæ confiscari, & incorporari de iure debeant in commune prædictum, quæ confiscata, & incorporata, vel alias delata communi, vel in commune prædictum, seu officialibus dicti communis non fuerint, habeat, & habere debeat, & lucri facere denarios duodecim f. p. pro libra quilibet extimationis ipsarum rerum, quæ confiscatæ, vel incorporatæ fuerint in commune prædictum, quam pecuniæ quantitatem camerarius quinque rerum communis prædicti possit, teneatur, & debeat dare, & solvere illi, qui sic detulerit, secundum quod stantiatum, seu deliberatum fuerit per ipsos dominos omnium gabellarum, vel duas partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, & usque in quantitatem per eos declarandam, habito respectu ad extimationem prædictam, de qua etiam extimatione steretur, & stari debeat iudicio, seu declarationi officialium prædictorum.

De

De gabell

Si quis de condicio-
cerit, vel h
de denuntiat
ta, & ex ip
formam stati
quatur ex i
tus, vel ille
satio, si acc
draginta f. p
pro commu

*Quod
pass*

Provisum
tiaverin
solvant, &
soldos decen
incontinenti
tores, quot
catione, cor
catore, ante
nisi fuerit
tur ad citati
cem, vel o
ficialis condi
applicandis
bito non s
condemnat
pto, condes
lutione gabe
rint in eor
vigore ordi
venerint ad
tificatione p

De gabella rixarum manibus vacuis, ex quibus pax sequatur.

RUBRICA XXXVI.

Si quis de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ cuiuscunque conditionis existat, maior tamen quatuordecim annis, rixam fecerit, vel habuerit cum aliquo, vel aliquibus manibus vacuis, & inde denuntiatio, vel accusatio porrecta fuerit, aut inquisitio formata, & ex ipsa rixa pax apparuerit per publicum instrumentum, iuxta formam statutorum communis Florentiæ, & condemnatio non sequatur ex ipsa rixa, teneatur huiusmodi denunciatus, vel accusatus, vel ille, contra quem formata fuerit inquisitio, & etiã accusatio, si accusator extiterit, solvere communi Florentiæ soldos quadraginta f. p. Et quotiescunque gabella non vendatur, sed exigatur pro communi prædicto.

Quod omnes, qui accusaverint, notificaverint, & qui se post terminum banni excusaverint, solvant gabellam.

RUBRICA XXXVII.

Provifum eſt, quod omnes, & ſinguli, qui accuſaverint, denun-
tiaverint, vel notificaverint aliquem, vel aliquos pro maleſſito,
ſolvant, & ſolvere teneantur nomine gabellæ communi Florentiæ
ſoldos decem f. p. pro quolibet accuſato, denunciato, vel notificato
incontinenti, ita quod omnes accuſatores, denunciatores, notifica-
tores, quotquot fuerint in eadem accuſa, denuntiatione, vel notifi-
catione, computetur pro uno accuſatore, denunciatore, vel notifi-
catore, antequam recipiatur accuſa, denuntiation, vel notificatio. Et
nili fuerit ſoluta gabella prædicta non recipiatur, & non proceda-
tur ad citationem, vel bannum, vel aliquis proceſſus fiat per iudi-
cem, vel officialem, & ſi fieret, non teneat. Et talis iudex, & of-
ficialis condemnetur pro qualibet vice in libris viginti quinque f. p.
applicandis communi Florentiæ, excepta gabella accuſationis pro de-
bito non ſoluto; in quo caſu ſolvatur intra quintam diem poſt
condemnationem; & nili facta fuerit antedicta ſolutio in caſu ex-
cepto, condemnatio ſit nulla ipſo iure, & non exigatur. A qua ſo-
lutione gabellæ ſint excluſi cappellani, & rectores, de iis quæ fece-
rint in eorum officio, & denunciantes, accuſantes, & notificantes
vigore ordinamentorum iuſtitie. Et quod omnes, & ſinguli, qui
venerint ad ſe excuſandum ab aliqua denuntiatione, accuſa, ſeu no-
tificatione poſt terminum banni, antequam admittatur eorum, vel

eius excusatio, vel incontinenti post excusationem antequam de bella soldos a palatio recedat, solvat, & solvere teneatur, & debeat nomine gabella communis Florentiæ soldos quatuor f. p. & qui non solverit, ne, quam f. non intelligatur esse excusatus, & tamquam contra contumacem pro communi Florentiæ cedi possit, & debeat, & prædicta teneantur iudices, & officiales, communis, vel coram quibus esset, & fieret, prædicta notificare, & reddere certos p. Et quod accusatores, denuntiatores, & notificatores, & qui se excusarent bellam supra Quæ gabella non vendatur, sed exigatur pro communi Florentiæ. tur in huius

De officio approbatorum, & de solutione gabellæ in causis civilibus, vel fiat abso- & criminalibus facienda.

RUBRICA XXXVIII.

De tene.

Quilibet, qui pro aliquo malefitio, excessu, vel delicto satisficere debuerit, de aliqua quantitate, solvat communi Florentiæ pro gabella soldos sex f. p. pro quolibet centenario librarum f. p. huiusmodi satisfactionum usque in libras mille, & a libris mille supra soldos tres pro quolibet centenario a dicta quantitate librarum mille f. p. & prædicta gabella pro dicta, & una persona non possit excedere libras decem f. p. quantacumque fuerit quantitas, & a centum libris, usque ad viginti quinque libras f. p. soldos quinque f. p. & a viginti quinque libris infra, soldos duos f. p. Et iudex, coram quo processus penderet, teneatur exprimere quantitatem, pro qua satisficere debuerit, vel eius procurator, ut scire possit quid debeat solvi pro gabella præmissa; Et quod quilibet, qui debuerit, vel compulsus fuerit satisficere pro aliqua quantitate pecuniæ in curia civilium, vel pro aliqua causa, vel questione civili, solvat pro gabella communi Florentiæ soldos quatuor f. p. pro quolibet centenario librarum f. p. satisfactionis huiusmodi usque in libras mille f. p. & ab inde supra pro quolibet centenario librarum f. p. soldos duos f. p. & a centum libris usque in viginti quinque librarum soldos tres f. p. & a viginti quinque libris infra soldos duos f. p. Et huiusmodi gabella non possit excedere soldos centum pro una approbatoria & una persona, & si quantitas approbatoriæ non exprimeretur in processo, vel causa, & exprimi non possit ad plenum, solvatur arbitrio dicti iudicis, coram quo talis approbatoria fieri debuerit gabella præmissa, dummodo non excedat soldos centum f. p. pro una persona, & approbatoria. Salvo quod aliquis officialis communis Florentiæ, cui non sit ordinatum salarium solvendum per commune prædictum non teneatur solvere gabellam pro satisfactione talis officii; si vero non fuerit tali officiali statutum salarium, solvat pro ga-

Quilibet, qui pro aliquo malefitio, excessu, vel delicto satisficere debuerit, de aliqua quantitate, solvat communi Florentiæ pro gabella soldos sex f. p. pro quolibet centenario librarum f. p. huiusmodi satisfactionum usque in libras mille, & a libris mille supra soldos tres pro quolibet centenario a dicta quantitate librarum mille f. p. & prædicta gabella pro dicta, & una persona non possit excedere libras decem f. p. quantacumque fuerit quantitas, & a centum libris, usque ad viginti quinque libras f. p. soldos quinque f. p. & a viginti quinque libris infra, soldos duos f. p. Et iudex, coram quo processus penderet, teneatur exprimere quantitatem, pro qua satisficere debuerit, vel eius procurator, ut scire possit quid debeat solvi pro gabella præmissa; Et quod quilibet, qui debuerit, vel compulsus fuerit satisficere pro aliqua quantitate pecuniæ in curia civilium, vel pro aliqua causa, vel questione civili, solvat pro gabella communi Florentiæ soldos quatuor f. p. pro quolibet centenario librarum f. p. satisfactionis huiusmodi usque in libras mille f. p. & ab inde supra pro quolibet centenario librarum f. p. soldos duos f. p. & a centum libris usque in viginti quinque librarum soldos tres f. p. & a viginti quinque libris infra soldos duos f. p. Et huiusmodi gabella non possit excedere soldos centum pro una approbatoria & una persona, & si quantitas approbatoriæ non exprimeretur in processo, vel causa, & exprimi non possit ad plenum, solvatur arbitrio dicti iudicis, coram quo talis approbatoria fieri debuerit gabella præmissa, dummodo non excedat soldos centum f. p. pro una persona, & approbatoria. Salvo quod aliquis officialis communis Florentiæ, cui non sit ordinatum salarium solvendum per commune prædictum non teneatur solvere gabellam pro satisfactione talis officii; si vero non fuerit tali officiali statutum salarium, solvat pro ga-

Provisu. nomir. E. p. etiam

Ordin. nes, & ti. Tom.

bella soldos quatuor f. p. Et quod rector, & syndicus, communis, plebatus, vel populi comitatus, & districtus Florentiæ pro satisfactio-
ne, quam faceret pro suo plebato, commune, vel populo, solvat
communem Florentiæ pro gabella, videlicet syndicus, vel rector com-
munis, vel plebatus soldos decem f. p. Et populi soldos quatuor f.
p. Et quod syndicus communis, universitatis, vel populi solvat ga-
bellam supradictis modo, & ordine, & non expediat, nec requira-
tur in huiusmodi satisfactio approbatio supradicta. Et quod in ali-
qua curia communis Florentiæ nulla fideiussio præstetur, recipiatur,
vel fiat absque approbatione ipsius fideiussoris, ut supra dictum est,
fienda, & absque solutione gabellæ, de qua supra fit mentio.

De

De tenendo unum signum pictum apud quodlibet palmentum.

RUBRICA XXXIX.

Quilibet molendinarius, vel alia persona, quæ moraretur ad ali-
quod molendinum ad molendum aliquod frumentum, vel bla-
dam alicuius personæ, cuiuscumque conditionis existat, debeat tene-
re continue ante suum molendinum, ita quod publice videri possit
venientibus, & transuentibus extra introitum sui molendini inci-
sorium, sive signum pictum in uno latere in campo albo signum
Crucis populi florentini, & ex alio latere in campo albo signum lilii
rubei sub pœna librarum viginti quinque f. p. pro quolibet, qui
præstiterit cautionem idoneam coram sex officialibus gabellarum. Et
potestas, & capitaneus vinculo iuramenti omni mense, vel singulis
duobus mensibus recircare faciant, si ea signa teneant ad molendina
eorum, quod si non invenerit dicta signa, eum, vel eos condem-
nare teneatur, ut dictum est.

De gabella nuntiorum.

RUBRICA XL.

Provisum est, quod quilibet nuntius communis Florentiæ solvat
probatoria nomine gabellæ in anno communi prædicto soldos quadraginta
f. p. etiam si minori tempore unius anni fuerit.

De gabella treccorum, & pollaiolorum.

RUBRICA XLI.

Ordinatum est, quod quolibet anno omnes, & singuli trecco-
nes, & treccolæ tenentes, & vendentes pullos, pipiones, pernice,
Tom. II.

& alias aves volantes, domesticas, & silvestres, aut animalia silvestria cuiuscunque conditionis, & manierei existant in civitate Florentiæ, solvant, &olvere debeant communi Florentiæ nomine gabellæ pro quolibet treccone, & treccola librarum sex f. p. termino statuendo eisdem per DD. Gabellarum, seu Offitiales per ipsos dominos eligendos sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet eorum qui fecerit artem post dictum terminum assignandum eisdem penuntium, vel bannum, & nihilominus dictam gabellamolvere teneantur, non obstante quod velint arti renuntiare; nec non omnes treccolæ, & treccones de ovis, caseo, fungis, turdis, vel ucellinis pro quolibet, & qualibet eorum solvant, &olvere teneantur, & debeant modo, & forma, & ordine superscriptis libras tres f. p. sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet anno, non faciendo solutionem, prout, & quando per ipsos dominos Gabellarum, seu offitiales eligendos per eos declaratum fuerit. Treccones quoque, & treccolæ tenentes, & vendentes fructus, seu caulos, & olera in plateis, & viis publicis extra domum habitationis eorum, seu ad cellas, vel in domibus, solvant, &olvere teneantur, & debeant pro quolibet, & qualibet eorum quolibet anno communi Florentiæ libras tres f. p. termino, modo, & forma prædictis. Vendentes vero ad domum habitationis suæ, vel eorum, remotam tamen a plateis per 100. brachia, solvant, &olvere teneantur, & debeant quolibet anno sold. 20. termino, modo, & forma antedictis sub pœna librarum quinquaginta f. p. Si vero aliquis trecco, sive treccola de prædictis retinuerit, seu retinere voluerit aliquem famulum, vel famulam, discipulum, vel discipulam, vel aliam personam ad dictam artem exercendam solvant, &olvere debeant pro quolibet famulo, seu famula discipulo, vel discipula pro quolibet anno soldos viginti f. p. modo, & ordine præmissis, sub pœna soldorum quadraginta f. p. salvo quod si quis trecco, sive trecca magna, vel parva, qui, & quæ consuevit facere dictam artem per se, vel suo nomine, possit esse discipulus, vel discipula, seu pro seolvere teneatur ut magister, vel magistra. Item quod omnes treccones, seu treccolæ tenentes apothecas de paleis, vel de fœno, seu vendentes, vel ementes paleas, sive fœnum in civitate, vel plebato s. Ioannis de Florentiæ, solvant, &olvere teneantur, & debeant pro quolibet, & qualibet eorum singulis annis libras decem f. p. termino, modo, & forma præmissis. Salvo quod prædicta, vel aliquod eorum non vendent sibi locum, nec trahantur, vel ligent homines, & personas artis olendorum, caciaolorum scriptorum in matricula dictæ artis residentium, & tenentium apothecas. Et quod nulla persona ferat ad civitatem Florentiæ, vel teneat in civitate Florentiæ ad vendendum

aliquam famulorum centum libet, & quod numerum huiusmodi per

Offitiales & de venire, prout, & quando per ipsos dominos Gabellarum, seu offitiales eligendos per eos declaratum fuerit. Treccones quoque, & treccolæ tenentes, & vendentes fructus, seu caulos, & olera in plateis, & viis publicis extra domum habitationis eorum, seu ad cellas, vel in domibus, solvant, &olvere teneantur, & debeant pro quolibet, & qualibet eorum quolibet anno communi Florentiæ libras tres f. p. termino, modo, & forma prædictis. Vendentes vero ad domum habitationis suæ, vel eorum, remotam tamen a plateis per 100. brachia, solvant, &olvere teneantur, & debeant quolibet anno sold. 20. termino, modo, & forma antedictis sub pœna librarum quinquaginta f. p. Si vero aliquis trecco, sive treccola de prædictis retinuerit, seu retinere voluerit aliquem famulum, vel famulam, discipulum, vel discipulam, vel aliam personam ad dictam artem exercendam solvant, &olvere debeant pro quolibet famulo, seu famula discipulo, vel discipula pro quolibet anno soldos viginti f. p. modo, & ordine præmissis, sub pœna soldorum quadraginta f. p. salvo quod si quis trecco, sive trecca magna, vel parva, qui, & quæ consuevit facere dictam artem per se, vel suo nomine, possit esse discipulus, vel discipula, seu pro seolvere teneatur ut magister, vel magistra. Item quod omnes treccones, seu treccolæ tenentes apothecas de paleis, vel de fœno, seu vendentes, vel ementes paleas, sive fœnum in civitate, vel plebato s. Ioannis de Florentiæ, solvant, &olvere teneantur, & debeant pro quolibet, & qualibet eorum singulis annis libras decem f. p. termino, modo, & forma præmissis. Salvo quod prædicta, vel aliquod eorum non vendent sibi locum, nec trahantur, vel ligent homines, & personas artis olendorum, caciaolorum scriptorum in matricula dictæ artis residentium, & tenentium apothecas. Et quod nulla persona ferat ad civitatem Florentiæ, vel teneat in civitate Florentiæ ad vendendum

aliquam salmā palearum, panicalis, vel fœni minoris ponderis libra-
rum centum quinquaginta sub pœna soldorum centum f. p. pro qua-
libet, & quoties, & possit a quolibet auferri panicale, palea, & fœ-
num huiusmodi, & bestia super qua ferretur, & hoc publice ban-
niatur per civitatem Florentiæ.

*Quod officiales turris provideant super mensuris,
& barleclarii teneant mensuras.*

RUBRICA XLII.

Officiales prædicti, seu duæ partes eorum, ut moris est, possint,
& debeant, semel, & pluries, & quotiescumque viderint con-
venire, seu officia venire, providere, ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere,
etiam pœnalia circa mensuras vini ad minutum, & alias quascum-
que in plerumque in civitate, & comitatu, & circa formam ipsorum, dum tamen
non sit maioris, vel minoris capacitatis, quam nunc sint. Et offi-
ciales positi ad signandas mensuras, non possint aliter signare, nec
alias mensuras, nisi prout per dictos officiales gabellæ fuerit ordina-
tum. Et quilibet vinaterius de civitate, comitatu, vel districtu Flo-
rentiæ, & omnes alii, de quibus supra dicitur, teneantur d. mensu-
ras, ut supra dicitur, & non alias habere, & tenere ad eorum cel-
las, vel loca, ubi vinum vendent, vel cum mensuris aliquid ven-
deretur signatis, & sigillatis, & quæ signari, & sigillari debeant quo-
libet anno saltem semel sigillo per dd. officiales gabellæ, ut dictum
est ordinando sub pœnis per eos ordinandis. Et nullus barleclarius,
seu famulus, sive bottarius civitatis, seu comitatus Florentiæ, seu quivis alius,
qui pro pecunia, seu mercede aliquam mensuram comodaret, possit,
vel præsumat præstare aliquem, vel aliquos bariles, nisi dumtaxat,
qui essent ad mensuram communis Florentiæ, & signatos, ut dictum
est, nec possint, nec possit vendere in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ
aliquod barile, nisi rectum ad mensuram communis Florentiæ, &
nisi signatum signo sui magistri sub pœna librarum decem f. p. Et
quilibet ex dd. barleclariis, seu bottariis teneatur habere in sua apo-
theca, & retinere publice, & palam unam mezzinam terreā, seu
de rame signatam signo communis Florentiæ; ita quod cum ea cui-
libet volenti emergere ex barilibus supradictis sit licitum ipsa barilia
mensurare sub pœna librarum viginti quinque f. p. cuilibet contrafa-
cienti auferenda. Et quidquid in prædictis, & circa prædicta semel,
& pluries, & quotiescumque fuerit provisum, & ordinatum per ipsos
officiales gabellarum executioni mandetur per dominos Potestatem,
Executorem ordinamentorum iustitiæ, & Iudicem gabellarum, & cœ-

teros alios officiales communis Florentiæ, vel alterum eorum, & iudex camere, & gabellæ communis Florentiæ contrafacientes contra prædicta, & culpabiles de prædictis procedere possit, & debeat tam per inquisitionem, quam etiam per accusationem, & denuntiationem cuiuscumque, sine solutione alicuius gabellæ propterea faciendi, & eos punire, & condemnare, & executioni mandare in ea quantitate, & quantitatibus, & pœnis, de quibus per dictos officiales omnium gabellarum, & sicut per eos, seu duas partes eorum fuerit provisum, & ordinatum breviter, summarie, & de facto, & sine strepitu, & figura iudicii, & absque aliqua solemnitate servanda.

Officiales prædicti faciant signare barilia omni anno.

RUBRICA XLIII.

Officiales omnium gabellarum communis Florentiæ teneantur, & debeant in futurum facere annis singulis de mense novembri omnes lagenas, sive bariles aptos ad portandum oleum, & annis singulis ante quindecim dies mensis augusti, & de dicto mense augusti eligere officiales ad signandum barilia, seu lagenas, cum salario, & officio consuetis, quorum eligendorum duret officium singulis annis usque ad calendas novembris tunc proximi venturi, qui officiales signari faciant de dicto mense augusti omnes lagenas, & bariles aptos ad portandum vinum per officiales, & signis dicti communis, prout hactenus in aliis mensibus, seu temporibus fieri solebat, & quod quicumque elapsis dictis terminis mittet vinum in civitate Florentiæ cum barilibus non sic signatis, solvat, &olvere teneatur, & debeat pro quolibet barili non sic signato pro vice qualibet nomine pœnæ foldos quinque f. p. Quicumque vero elapsis dictis terminis mittet oleum in civitate Florentiæ cum barilibus non sic signatis, solvat, &olvere teneatur, & debeat pro quolibet barili non sic signato pro vice qualibet foldos decem f. p. Qui denarium solvi, & dari debeant officialibus, seu ministris gabellarum portarum communis Florentiæ, & mitti in capsâ dictæ gabellæ. Et circa exactionem dd. pœnarum, & solutionem dd. denariorum regulatores introituum, & expensarum communis Florentiæ, possint semel, & pluries ordinare, & providere quidquid viderint convenire. Et quod quidquid providerint valeat, & teneat, & debeat observari. Et insuper quod nulla lagena, quæ non sit ad rectam mensuram communis Florentiæ, & signata signo communis Florentiæ secundum ordinamenta dicti communis possit mitti in civitate Florentiæ cum vino, etiam si diccretur esse ipsa talis lagena quarantolensis sub pœ-

na librarum
deputato
quam ex
hilominus
teneantur.

DE red
furari
pro signatu
casione di
pro dirictat

officiales d
fuerit ordin
communi

De

Provisu

tur, si
aliquid ven

vitare, con

restatis, v
tionibus, si

delicet infi
f. p. de q

derratali, c
de qualibet

tuor f. p.
bea, ut m

rios tres l
de bossolo
tella trecc
calcinam d
nes, plant
de alia m
gnentur si
lido; de

eorum, & na librarum decem f. p. cuilibet immittenti; Et tantumdem cuilibet
na librarum, & deputato ad exigendum gabellam pro communi Florentiæ ad ali-
deputato, & debeat quam ex ianuis civitatis Florentiæ intromittere permittentem, & ni-
quam ex & denunti- hilominus gabellam tamquam pro barilibus veris, & integris accipere
hilominus propterea fa- teneantur.

De redditu signationis barilium.

RUBRICA XLIV.

DE redditu percipiendo occasione signationis supradictarum men-
surarum, de quibus supra fit mentio, quæ solutio fieri debeat
pro signaturis prædictis more solito solvantur expensis necessariis oc-
casione dictæ signationis, & exactionis, ut moris est, & barilectariis
pro directionibus barilium solvatur a communi prædicto per ipsos
officiales de pecunia dicti communis illud salarium, quod per eos
fuerit ordinatum, & dictus redditus non vendatur, sed exigatur pro
communi prædicto.

De gabella ponderum, mensurarum, & cannarum.

RUBRICA XLV.

PROvisum, & ordinatum est, quod singulis annis semel signen-
tur, seu sigillentur, pondera, mensura, & canna, cum quibus
aliquid venditur, vel emitur, seu ponderatur, vel mensuratur in ci-
vitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, videlicet signo armorum po-
testatis, vel vicarii civitatis Florentiæ, & solvantur pro ipsis signa-
tionibus, seu sigillatione infrascriptæ pecuniæ quantitates modo vi-
delicet infrascripto scilicet: de quolibet quarto ad vinum denarios tres
f. p. de quolibet medio quarto metreta, metretula, quartaruola, &
de quolibet barilo derratali, denarios duos f. p. de mezzina ad oleum denarios octo f. p.
Qui denarios de qualibet alia mensura minori, seu libra ad oleum denarios qua-
tuor f. p. Quæ mensuræ ad vinum, & oleum signentur bulla plum-
bea, ut moris est: de stario denarios quinque f. p. de mina dena-
rios tres f. p. de qualibet alia mensura minori denarios duos f. p.
de bossolo ad molendinum denarios quatuor f. p. de qualibet scu-
tella treccarum ad castaneas coctas denarios tres f. p. de stario ad
calcinam denarios quatuordecim f. p. de quolibet modano ad matto-
nes, planulas, quadrucios, tegulas, vel imbrices, denarios tres f. p.
de alia mensura minori denarios duos f. p. Quæ omnes mensuræ si-
gnentur si ferreæ fuerint cum stampa. Si lignæ fuerint cum ferro ca-
lido; de canna denarios tres f. p. de statera denarios sex f. p. de

marco duodecimæ, & alio marco soldos duos f. p. De quolibet pondere octonis ponderis librarum quinque, vel ab inde supra integro apto ad bilancias ferri, denarios quatuor f. p. si vero fuerit ponderis quinque libras infra, denarios duos f. p. de pondere ferri, seu plumbi duodecimæ, vel ab inde supra denarios quatuor f. p. si vero fuerit ab inde infra usque ad mediam duodecimam denarios duos f. p. ad mediam duodecimam ab inde infra denarium unum f. p. Mercatores, & artifices infra scripti, tam civitatis, quam comitatus & districtus Florentiæ, teneantur, & habeant infra scriptas mensuras, pondera, & stateras, & bilancias, marca, & cannas, ut dictum est signatas, quas, & quæ sigillari, & signari faciant supradicto modo de mense ianuarii, vel februarii cuiuslibet anni ad pœnam, & sub pœna infra scripta videlicet mercatores vendentes pannos laneos, si ve lineos, calzaiuoli ad mensurandum pannos, spetiarii cannas, bilancias, & marca; fabri, & ferrovecchii, clavauioli, qui faciunt vomeros, palas, secures, cultellos, spatas, vel similia, & qui ferrum novum vendunt bilancias cum pesis, & stateras: setaiuoli bilancias, marca, & cannas; camplores, seu tabolerii bilancias, & marca; tabernarii vendentes carnes porcinas recedentes stateras, vendentes vero carnes porcinas siccas, stateras, sive bilancia cum peso; aurifices bilancias, & marca; bladaiuoli omnes mensuras ad bladum; trecones, & treccolæ vendentes castaneas, ficos, & nuces siccas stantes ad apothecas pro dicta arte exerceenda, staria, & omnes mensuras descendentes, & scutellas ad castaneas singulæ trecchæ, quæ vendunt eas coctas: cribanerii, panattarii, & laganarii bilancias, & marca. Vinaretii, qui vendunt vinum ad minutum omnes mensuras ad vinum, videlicet quartum, medium quartum, metretam, metretulam, & detretale; molendinarii videlicet pro quolibet molendino duas stas, & unum bozzolum; fornaciarii starium ad calcinam de ferro, & modonos aptos ad tegolas, & mattonies; vendentes salem pro communi Florentiæ omnes mensuras ad salem; farfettarii, bilancias, marca, & cannas; tintores pannorum stateras; calderarii, & flascaiarii stateras; setaiuoli bilancias, stateras, & pesos; Sellarii, & qui faciunt bastos, & corazzarii stateras; lanifices stateras, & pesos, & bilancias; pennaiuoli, & copertoriarii stateras, & cannas, bilancias, & pesos. Et in quolibet populo, & communi comitatus, & districtus Florentiæ, ubi non esset rector, vel syndicus teneant, & habeant starium, & minam de ferro, vel ligno; & ubi esset rector, vel syndicus teneatur ipse rector, vel syndicus habere, ac tenere in ipso populo, & communi simili modo starium, & minam. Si quis vero de dictis mercatoribus, aut artificibus, non haberet, aut teneret, ut supra dictum est, mensuras, pondera, cannas, & bilan-

cias, stateras, licet pro alia mensuris centum p. pro bobus f. p. singularum, tera, & bita f. p. est starium f. p. & p. vitate, com aliquas metias, vel vel sigillatatoribus, signatas, v. lancia, pro dicum, v. libet alia romano in decim lib. si fuerit p. nis pro al. eorum sup. bus, & n. rius est de ponderibus ad commu. aliquo. por. p. si tame. lum debeat. est. Supra. teris cum. neraliter n. caccis lign. exigatur p. tiales, &

cias, si
 licet pr
 alia me
 dis cen
 p. pro
 bus f.
 gularu
 tera, &
 ra f. p.
 est star
 f. p. &
 vitate,
 aliquas
 tias, &
 vel sig
 catorib
 signat
 lancia,
 dicum
 libet a
 romano
 decim
 si fuer
 nis pro
 eorum
 bus, &
 rius est
 ponder
 ad com
 aliqua
 p. si
 lum de
 est. Sup
 teris
 neralite
 caccis
 exigatur
 tiales,
 ac tenere
 minam. Si
 haberet, aut
 , & bilan-

cias, stateras, marcas, & pesos, condemnentur pro qualibet vice sci-
 licet pro quarto ad vinum in soldis quadraginta f. p. pro qualibet
 alia mensura in soldis viginti f. p. pro mezzina ad oleum in sol-
 dis centum f. p. pro qualibet alia mensura in soldis quadraginta f.
 p. pro bozzolo in soldis centum f. p. pro scutella in soldis duo-
 bus f. p. pro modono mattonum, planularum, quadruciorum, te-
 gularum, & imbricum in soldis quadraginta f. p. pro canna, sta-
 tera, & bilancia, & marco pondere, seu peso in soldis quadragin-
 ta f. p. et populus in quo non habeatur, & teneatur, ut dictum
 est starium, vel mina condemnentur pro stario in soldos centum
 f. p., & pro mina in soldis sexaginta f. p. Et quod nullus in ci-
 vitate, comitatu, vel districtu Florentie mercando, vel vendendo
 aliquas mercantias, vel res mensuret, vel ponderet ipsas mercan-
 tias, vel res ad aliquod pondus, vel mensuram non signatam,
 vel sigillatam, ut supra scriptum est. Nec aliquis ex dictis mer-
 catoribus, vel artificibus teneat ipsum pondus, vel mensuras non
 signatas, vel sigillatas sub poena librar. decem f. p., pro qualibet bi-
 lancia, pro qua ponderaretur aurum, vel argentum, sindonem, in-
 dicum, vel sciamitum, seu similes res in soldos 40. f. p. pro qua-
 libet alia bilancia in soldis centum f. p. pro qualibet statera, vel
 romano in libris quinque f. p. pro quolibet marco ponderis duo-
 decim librarum, vel ab inde supra in soldis sexaginta f. p.
 si fuerit ponderis a duodecim libris infra, & sub poena, & poe-
 nis pro aliis mensuris, ponderibus, canis, & pesis. Et quodlibet
 eorum superius impositis mercatoribus, & artificibus non habenti-
 bus, & non tenentibus eos, & ea, & quolibet eorum, ut supe-
 rius est descriptum. Et mercantia, & res, quae mensurantur cum
 ponderibus, & mensuris non signatis, vel sigillatis, ut dictum est
 ad commune Florentie deveniant. Et quod nullus ponderet cum
 aliquo pondere lapideo, nisi lanifices sub poena librarum decem f.
 p. si tamen ipsi lanifices ponderarent cum lapidibus habentibus annu-
 lum debeant eos lapides signari facere, ac solvere ut supra dictum
 est. Supradicta quoque locum non habeant, nec intelligantur in sta-
 teris cum quibus ab antiquo, & moderno tempore ponderantur ge-
 neraliter mercantie singulorum florentinorum, nec in bilanciis sive
 caccis ligneis lanaiolorum. Et quod dicta gabella non vendatur, sed
 exigatur pro communi Florentie per officiales eligendos, per offi-
 ciales, & dominos Gabellarum.

Quod

*Quod vendentes oleum ad minutum satisfient de non
portando extra comitatum Florentie.*

RUBRICA XLVI.

PROvisum est, quod vendentes oleum ad minutum in civitate Florentie, satisfient de libris vigintiquinque f. p. Et vendentes in comitatu, & districtu de libris decem f. p. satisfient de non portando, vel immittendo, seu portari, vel immitti faciendo oleum extra comitatum, seu districtum predictum, & de faciendo dictam artem bene, & legaliter, & qui non satisfiderit, non possit oleum vendere ad minutum, & ipsius artis remaneat in deveto.

Pro Gabella olei.

RUBRICA XLVII.

PRO oleo, & super oleo existenti, & quod erit in comitatu Florentie indicatur, & indici possit, & debeat de cetero certa gabella pro quolibet urceo, & ad rationem urcei, quæ gabella solvatur, & solvi debeat dicto communi, vel alii pro dicto communi recipienti. Et quod domini Priores, & Vexillifer, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri, & regulatores communis Florentie, seu duæ partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, possint semel, & pluries, & quotiescumque ordinare, & indicare gabellam predictam mittendo pro quolibet urceo, usque in quantitatem infra scriptam, prout eis videbitur, & non ultra pro anno quolibet, & pro, & circa eius ordinationem, indictionem, exactionem, & solutionem, terminum, & poenas, solutiones ipsius gabellæ, cui, vel quibus, & quomodo pro communi predicto solvi debeat, & circa interventionem dicti olei, & circa fraudes dictæ gabellæ, & alia, quæ pro ea viderint opportuna, seu utilia, seu circa prædicta, & quolibet prædictorum possint providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam poenalia quæ, & prout eis, pro ut dictum est videbitur expedire semel, & pluries, & quotiescumque, quæ ordinata, & etiam quæ in ipsis immutata, & correctæ fuerint secundum mutationem, & correctionem valeant, & teneant, & debeant observari, non tamen excedat, aut excedere possit gabella prædicta solidos decem f. p. pro quolibet urceo, & ad rationem urcei olei pro quolibet anno.

legi

Sol-

QUicunqz tiaz rio ianuz bet urceo bere, & f vere tener dicto com quicumque tatu, & di meræ com ginti f. p.

Quo

QUicunqz erit tem infra atur, & d communis & iusti p quo vende mensis lul libet etian dentem c denuntiare senti, & d ulmodi o dida qua camera d persolvend storem ass dimidiam solvere te libere, lic neris, vel Tom.

Solvatur gabella olei pro quolibet urceo.

RUBRICA XLVIII.

Quoniam in civitate
rio in vendente
bet urce non por
bere, & oleum ex
vere & dictam an
dicto possit oleum
quicumque.
tatu, &
merz
ginti f.

Quicumque, & undecumque fuerit, mittet in civitatem Floren-
tiæ oleum, solvat, & solvere teneatur nomine gabellæ capse-
rio ianux per quam tale oleum mittet soldos viginti f. p. pro quoli-
bet urceo. Et quod de cætero quicumque qui repertus fuerit ha-
bere, & seu habuerit oleum in comitatu Florentiæ, solvat, & sol-
vere teneatur camerario gabellæ portarum communis Florentiæ pro
dicto communi recipienti soldos octo pro quolibet urceo. Et quod
quicumque extrahere voluerit aliquem urceum olei de civitate, comi-
tatu, & districtu Florentiæ, solvat, & solvere teneatur camerariis ca-
meræ communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus soldos vi-
ginti f. p. pro quolibet urceo olei.

*Quod quicumque vendet oleum prope civitatem Florentiæ
per tria milliaria solvat gabellam.*

RUBRICA XLIX.

Quoniam & gonfa
regulatore
tem in absentia
atur, & possit
commune gabellam
& iusti
quo vendet, &
mensis
libet etiam, vel qui
dentem
denunti
fenti, & quod
almodi
dicta
cameræ
perfolven
torem
dimidia
solvere
libere,
neris.

Quicumque de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ volu-
erit vendere extra civitatem Florentiæ, & prope ipsam civita-
tem infra duo milliaria, vel ab inde infra oleum ad minatum, tene-
atur, & debeat dare, & solvere nomine gabellæ camerariis camerae
communis Florentiæ florenos auri quinquaginta boni, & puri auri,
& iusti ponderis, & conii communis Florentiæ, pro anno quolibet,
quo vendet, & seu vendere voluerit, incipiendo verbigratia die 18.
mensis Iulii, & faciendo solutionem in principio anni, & quod qui-
libet etiam undecumque fuerit, possit, & ei liceat quemlibet ven-
dentem contra dictam formam non soluta gabella prædicta, primo
denuntiare, notificare, & accusare cuicumque rectori, & officiali præ-
senti, & futuro civitatis Florentiæ secrete, & palam. Et quod hu-
iusmodi officialis possit, & valeat talem notificatum condemnare in
dicta quantitate pecuniæ dicto communi Florentiæ, & camerariis
camerae dicti communis pro dicto communi Florentiæ recipientibus
persolvendam, sub pœna qua voluerit intra terminum per ipsum re-
ctorem assignandum, ac etiam in florenis auri vigintiquinque quorum
dimidiam ipsi camerarii notificatori, & aliam dimidiam dicto rectori
solvere teneantur, statim facta exactione condemnationis prædictæ
libere, licite, & impune, & absque alia apodixa, vel retentione o-
neris, vel gabellæ. Et contra tales notificados dicti rectores, & quili-

Tom. II.

I

bet eorum teneantur procedere summarie, & de facto, & sine strepitu, & figura iudicii, & nulla iuris, vel iudicii solemnitate servata, donec pro termino prætermisso dictæ pœnæ sint plenarie exactæ.

*Quod cuicumque inventum fuerit oleum in comitatu
Florentiæ solvat gabellam.*

RUBRICA L.

Silicui personæ, loco, collegio, societati, vel universitati inventum fuerit in comitatu Florentiæ oleum ultra urceos duos, teneatur, & debeat solvere camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus nomine gabellæ soldos octo pro quolibet urceo invento. Et quod gubernatores gabellæ portarum, & qui pro tempore in officio residebunt teneantur, & debeant mittere perquisitores per comitatum Florentiæ, & circa prædicta providere, prout viderint esse decens pro utilitate communis prædicti.

*Quod oleum possit vendi ad minutum prope civitatem
Florentiæ per duo milliaria.*

RUBRICA LI.

Quicumque civis, comitatinus, vel districtualis Florentiæ, vel forensis, etiam undecumque fuerit, miserit in civitate Florentiæ aliquem urceum olei, solvat, & solvere teneatur gabellam portarum scilicet soldos viginti pro quolibet urceo. Si vero eidem in comitatu Florentiæ, vel alicui inventum fuerit oleum ultra duos urceos solvat, & solvere teneatur camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti sold. 8. pro quolibet urceo olei. Si vero extra civitatem, comitatum, & districtum Florentiæ aliquem urceum olei mittere voluerit, seu de dicta civitate, comitatu, & districtu extrahere voluerit, seu extrahi faceret, solvat, & solvi faciat, & solvere teneatur camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti soldos 20. s. p. nomine gabellæ. Et quod gubernatores gabellæ portarum præsentem, & qui pro tempore fuerint, teneantur, & debeant anno quolibet trium annorum proxime venturorum quandocumque eis, vel duabus partibus ex eis videbitur conveniri rimari facere per comitatum Florentiæ de habentibus oleum in comitatu. Et dictam gabellam solvi facere omnes, & singulos, qui etiam invenerint facta primo rimatione, & reductione olei, oleum fraudasse punire, & condemnare secundum quod eis videbitur.

convenire, & secundum quod per formam statutorum, & ordina-
 mentorum communis Florentiæ puniantur, & condemnentur, puniri,
 & condemnari debent fraudem committentes in aliquibus rebus ga-
 bellatis, & ad ipsorum gubernatorum arbitrium, & voluntatem. Salvo
 semper eo quo deliberatum est etiam de habentibus duos urceos olei
 in comitatu, qui ad solutionem dictæ gabellæ modo aliquo cogi non
 possint. Oleum quod inventum fuerit per perquisitores in comitatu
 Florentiæ facta pro eo una solutione non cogantur iis, nisi semel
 ad solvendum pro eo ita quod una solutio sufficiat pro eodem. Et
 quod gubernatores gabellarum portatum pro tempore existentes te-
 neantur taliter providere circa prædicta quod solutio non fiat nisi se-
 mel, & quod fraus non committatur de eodem.
 pro quolibet
 rum, & qui
 mittere per
 fidere, prout

convenire, & secundum quod per formam statutorum, & ordina-
 mentorum communis Florentiæ puniantur, & condemnentur, puniri,
 & condemnari debent fraudem committentes in aliquibus rebus ga-
 bellatis, & ad ipsorum gubernatorum arbitrium, & voluntatem. Salvo
 semper eo quo deliberatum est etiam de habentibus duos urceos olei
 in comitatu, qui ad solutionem dictæ gabellæ modo aliquo cogi non
 possint. Oleum quod inventum fuerit per perquisitores in comitatu
 Florentiæ facta pro eo una solutione non cogantur iis, nisi semel
 ad solvendum pro eo ita quod una solutio sufficiat pro eodem. Et
 quod gubernatores gabellarum portatum pro tempore existentes te-
 neantur taliter providere circa prædicta quod solutio non fiat nisi se-
 mel, & quod fraus non committatur de eodem.

*Quod extrahentes oleum de comitatu, & districtu solvant
 solidos viginti pro urceo, & habeant apodixam.*

RUBRICA LII.

Omnēs, & singuli volentes extrahere de comitatu, vel districtu
 Florentiæ oleum, teneantur, & debeant solvere camerario ca-
 meræ communis Florentiæ, seu camerario gabellæ portarum pro
 communi Florentiæ recipienti, pro tempore existenti, solidos viginti
 pro urceo quolibet, & habere apodixam subscriptam per notarium
 dictorum officialium etiam finito officio eius, durante tempore trium
 annorum, & aliter non possit extrahere dictum oleum, sed habea-
 tur ac si devetum esset.

Omnēs, & singuli volentes extrahere de comitatu, vel districtu
 Florentiæ oleum, teneantur, & debeant solvere camerario ca-
 meræ communis Florentiæ, seu camerario gabellæ portarum pro
 communi Florentiæ recipienti, pro tempore existenti, solidos viginti
 pro urceo quolibet, & habere apodixam subscriptam per notarium
 dictorum officialium etiam finito officio eius, durante tempore trium
 annorum, & aliter non possit extrahere dictum oleum, sed habea-
 tur ac si devetum esset.

De gabella treccolarum.

RUBRICA LIII.

Quicumque, & quæcumque treccola, treccones, pizzicagnolus,
 oliandolus, stovigliarius, pollaiuolus, pollaiuola, vel alia quæ-
 cumque persona in civitate, comitatu, seu districtu Florentino vo-
 luerit emere, seu emet ante tertiam publice sonatam in civitate præ-
 dicta aliquod camangiare, seu popones, vel fructus cuiuscumque
 manierici fuerint, seu ova, caseum, pullos, seu aliquas aves, vel
 aliquod salvaticum, vel aliquam quamcumque grasciam teneatur, &
 debeat saltem pro una die ante emptionem solvisse, & dedisse nomine
 gabellæ camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi
 recipienti libras tres s. p. pro ea die solummodo, qua emere volue-
 rit, seu emerit. Et quod quicumque ex prædictis emet ante dictas

Quicumque, & quæcumque treccola, treccones, pizzicagnolus,
 oliandolus, stovigliarius, pollaiuolus, pollaiuola, vel alia quæ-
 cumque persona in civitate, comitatu, seu districtu Florentino vo-
 luerit emere, seu emet ante tertiam publice sonatam in civitate præ-
 dicta aliquod camangiare, seu popones, vel fructus cuiuscumque
 manierici fuerint, seu ova, caseum, pullos, seu aliquas aves, vel
 aliquod salvaticum, vel aliquam quamcumque grasciam teneatur, &
 debeat saltem pro una die ante emptionem solvisse, & dedisse nomine
 gabellæ camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi
 recipienti libras tres s. p. pro ea die solummodo, qua emere volue-
 rit, seu emerit. Et quod quicumque ex prædictis emet ante dictas

tertias aliquam ex dictis rebus non soluta gabella prædicta, teneatur decim millia
& debeat pro qualibet vice, qua inventus, vel inventa fuerit emer gentia, solva
præter dictam formam, dare, & solvere dictis camerariis pro dicta gentia, vel inc
communi recipientibus libras tres f. p. Et quod quilibet cuiuscum ipso commu
que status, conditionis, seu præminentie fuerit contra prædictam anno, quo f
formam ementis, possit accusare, denunciare, & notificare secrete, & ni florenos 2
palam mittendo cedula notificationis, denunciationis, & accusa
tionis in ianuam cameræ supradictæ, & seu eam dando notario in
troitus dictæ cameræ, & seu alicui ex provisoribus dictæ cameræ
Qui provisos teneantur, & debeant statim ipsa cedula notifica
tionis recepta, talem, seu tales notificados, accusatos, vel denun
tios describere in libro appellato *del giglio* existente in dicta ca
mera; Et dictæ gabellæ exigere, seu exigere facere, & ipsa exacta cas
ferius dictæ cameræ teneatur, & debeat, dare, & solvere notifica
tori quartam partem dictæ gabellæ exactæ licite, libere, & impune quod solitum
& absque sui præiudicio, vel gravamine, & sine aliqua apodixa, ve civitatis Flo
retentione oneris, vel gabellæ, viso solummodo quod dictus noti
ficans sit descriptus in dicto libro *del giglio*, quem notificatorem dict
provisores in dicto libro scribere teneantur, si cedula notificationis
viderint, seu reperierint esse descriptus, & nominatus. Et quod
nullus comitatus, seu ortolanus possit, vel valeat ante tertias ali
cui prædictorum vendere, vel in eorum apothecam mittere aliquam
ex dictis rebus, si primo non solverit camerariis prædictis libras
tres pro vice qualibet, etiam si talis comitatus, vel ortolanus
proponeret vendidisse suum hortum. Et quod quilibet prædictorum
in pretiis dictarum rerum debeat tam venditor, quam emptor ob
servari pretia ordinata, seu ordinanda per officiales grasciæ, & do
nec aliquid per dictos officiales grasciæ provideretur honeste pro
dictis pretiis se portare, & gerere aliter cogatur ad solutionem trium
librarum pro vice qualibet faciendâ camerariis supradictis. Et quod
officialis grasciæ præsens, & qui pro tempore fuerit, & quilibet a
lius rector civitatis Florentiæ præsens, & futurus teneatur, & de
beat de prædictis inquirere, & contrascentes notificare, ut supe
rius est expressum, & tali rectori quartam partem gabellæ exactæ
solvere, ut supra dictum est, teneatur capserius cameræ supradictæ

Quod f

AD soda,
solvat,
quod solitum
civitatis Flo

Quod j

QUicum
ab inc
aterum, &
solvere
uni recipi
ornace nor
debeat pro
æ solve
ta civitate

*Quod facientes fornacem cyathorum solvant anno
quolibet florenos ducentos.*

RUBRICA LIV.

QUicumque voluerit facere fornacem cyathorum, & aliorum vi
trium in civitate Florentiæ, vel prope ipsam civitatem per duo
tia huius

QUicum
nis f
liqua flor
diquibus

decim millia, teneatur, decim milliaria, vel ab inde infra ubicumque in comitatu Florentiæ, fuerit emere, solvat, & solvere teneatur antequam ipsam fornacem faciat, vel incipiat facere camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus nomine gabellæ talis fornacis quilibet anno, quo fornacem faciet, vel facere voluerit, & ad rationem anni florentiæ, & accusetur, & notario in dicta cameræ, & nota notificatione vel denun- in dicta ca-

Quod soda, & alia pertinentia ad fornacem cyathorum solvant duplum solito.

RUBRICA LV.

AD soda, & aliis rebus pertinentibus ad fornacem cyathorum, solvat, & solvere teneatur pro gabella introitus duplum eius, quod solitum est solvere pro gabella ianuæ, seu ianuis, vel portis civitatis Florentiæ.

Quod fornaciarii solvant florenos duos pro qualibet cotta & soldum unum pro qualibet salma de calce.

RUBRICA LVI.

QUicumque prope civitatem Florentiæ per unum milliare, vel ab inde infra, fecerit, facit, seu faciet fornacem calcinæ, seu laterum, & aliarum rerum quarumcumque teneatur, & debeat dare, & solvere camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus pro qualibet cotta quam faciet in anno in dicta fornace nomine gabellæ, florenos duos auri, & etiam teneatur, & debeat pro qualibet salma calcinæ, quam mittet in civitate Florentiæ solvere capserio portæ per quam dictam calcinam mittet in dicta civitate Florentiæ soldum unum f. p.

De facientibus facta stipendiariorum.

RUBRICA LVII.

QUicumque receperit promissionem a camerariis cameræ communis Florentiæ, vel eorum capserio, seu a camera antedicta de aliqua florenorum auri, & pecuniarum quantitate pro aliquo, vel aliquibus stipendiariis equestribus, vel pedestribus communis Florentiæ, presentibus, vel futuris, intelligatur fecisse, & facere negotia huiusmodi stipendiariorum. Et quod prædicta non vendicent

sibi locum in illo, vel illis, qui promissionem receperint a dictis camerario, capserio, vel camera de aliqua quantitate pecuniæ pro portio, seu mercede equorum, panis, vini, victualia, pannorum, drapporum, vel armorum habitarum, vel emptarum, vel emendarum per aliquem, vel aliquos ex dictis stipendiariis, vel aliqua, vel aliquibus persona, vel personis, loco, communi societate, vel universitate. Et quod si promissio facta fuerit pro aliqua, vel aliquibus ex dictis rebus, vel non stet, & stari debeat de prædictis declarationi provisorum dictæ camerae pro tempore existentium corum officio durante; & in casu quo provisorum camerae non existent, stetur declarationi camerariorum camerae communis Florentiæ pro tempore existentium.

Quod qui gerent negotia stipendiariorum solvant gabellam florenorum mille quingentorum.

RUBRICA LVIII.

OMnes, & singuli procuratores, nuntii, negotiorum gestores, commissarii, vel factores, tam cives, quam comitatini, seu districtuales, tam civitatis Florentiæ, quam etiam aliunde, qui die banni missi de infrascriptis in antea procurabunt, gerent, facient, administrabunt, seu exigent, & seu recipient, confitebuntur, vel finient, vel finiri facient aliquas quantitates florenorum auri, seu pecuniæ pertinentes, seu debendas, vel quæ deberentur ratione stipendii, seu conductæ alicui stipendiario ad aliquem stipendiarium equestrem, vel pedestrem conducendo ad stipendium commune Florentiæ per dominos decem balie officiales conductæ, & octo custodiae officiales castrorum, vel quemcumque alium civem, vel officialem, seu officiales civitatis Florentiæ quomodocumque, vel qualitercumque, directe, vel indirecte, vel ipsorum stipendiariorum, vel alicuius ipsorum facta modo aliquo administrabunt in exactione dicti stipendii, seu receptione, vel occasione receptionis, vel solutionis, vel faciendæ de dicto stipendio cuicumque, & qualitercumque, seu quomodocumque, seu per se, vel alium prædicta, vel prædictorum aliquid quod fecerint, teneantur, & debeant solvere camerariis camerae communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus florenos auri mille quingentos infra octo dies proxime futuros a die, qua prædicta, vel prædictorum aliquid fecerint, procurabunt, gerent, & administrabunt, seu exigent, seu recipient, confitebuntur, vel finient, vel finiri facient nomine gabellæ. Quorum florenorum auri mille teneantur pro communi Florentiæ mittere ad introitum dictæ camerae

& reliquos
diam videb
notificabit
& aliam di
fuerint not
solvere præ
commissariis
quoscumque
auri, quos
re teneatur
et stipendia
pro quolibet
supradictis
& quolibet
e, & den
possit, tene
de suo sala
æ, de præ
e, & pro
fidis, ut
endis; &
ur, & de
ere flor.
æ, & flor.
orem, ut
liqua locu
illis stipe
chæ, seu
mittentur
ros comm
edestribus
nem, vel
endum, n
endia; qui
rigata, se
ores consti
missi, & tr
uratores, t
orum pro
ellæ soluti
el valeant
beat. Co

& reliquis a dicta
diam vana pro pro
notificatorum, drap
& aliam emendarum
fuerint in qua, vel al
solvere vel univer
communi vel aliquib
quoscumque dictis decla
auri, cum eorum o
re teneant, si
et si stipendia pro tem
pro quod
supradictis
& quolibet
e, & q
possit, re
de suo
et, de
e, & p
dictis, m
tendit, unde, qui
tur, & g
gere flor
et, & h
torem, ut
liqua loc
et illis
ochæ, &
mittentur
ros co
edestrib
quem, r
tendum.
endia; q
rigata, p
ores co
bissi, &
urators
orum
ella sol
el vale
beat.

& reliquos quingentos, teneantur distribuere, dare, & solvere dimi
diam videlicet illi, seu illis, qui talem contra prædicta facientem
notificabit cuicumque rectori præsentem, vel futuro civitatis Florentiæ,
& aliam dimidiam dare, & solvere rectori, & officiali, cui prædicta
fuerint notificata; Et teneantur camerarii pœnitus ad solutionem non
solvere prædictis procuratoribus, nuntiis, negotiorum gestoribus, seu
commissariis, vel factoribus dicta stipendia, & notificare omnes, &
quoscumque prædicta administrantes sub pœna florenorum centum
auri, quos nomine gabellæ dictus camerarius dicto communi solve
re teneatur si præter, & contra dictam formam solverent, & di
cti stipendiarii, qui utentur dictis factoribus, ut supra dicitur, solvant
pro quolibet floreno sui stipendii soldos quatuor camerariis cameræ
supradictis pro dicto communi recipientibus. Et quod de prædictis
& quolibet prædictorum, quilibet possit palam, & secrete notifica
re, & denuntiare contrascentes; & quilibet rector, & officialis
possit, teneatur, & debeat sub pœna librarum quingentarum f. p.
de suo salario retinenda per camerarios cameræ communis Floren
tiæ, de prædictis, & quolibet prædictorum omni modo cognosce
re, & procedere contra delinquentes, & condemnari in pœnis præ
dictis, ut supra dicitur nomine gabellæ communis Florentiæ persol
vendis; & facta condemnatione, & exacta, camerarii cameræ tenean
tur, & debeant sine aliqua apodixa, vel retentione dicto rectori sol
vere flor. auri ducentos quinquaginta absque alia restitutione gabel
læ, & flor. auri 250. solvere notificatori nominando per alium re
ctorem, ut supra. Dictæ provisiones, & contenta in eis, vel earum
aliqua locum non habeant, nec effectum, nec vendicent sibi locum
illis stipendiariis, qui sunt, vel erunt deputati ad custodiam alicuius
ochæ, seu qui ad dictam custodiam transmissi sunt, vel tran
smittentur per aliquem, vel aliquos officiales præsentem, vel fu
turos communis Florentiæ, nec in illis stipendiariis equestribus, vel
pedestribus, qui procuratorem, vel procuratores constituerint ali
quem, vel aliquos de sua brigata, vel societate, ad petendum, exi
gendum, recipiendum, & confitendum, seu finiendum eorum sti
pendia; qui procurator, seu procuratores sint forenses, & descripti in
brigata, seu societate talis, seu talium procuratorem, seu procura
tores constituentis, vel constituentium, qui supra nominati trans
missi, & transmittendi ad dictam custodiam possint constituere pro
curatores, ut supra dictum est; & dicti procuratores unus, vel plures
eorum procuracionis officium valeat exercere sine aliqua dictæ ga
bellæ solutione, & eos, vel aliquem eorum afficere non possint,
vel valeant, nec dicta gabella per eos, vel eorum aliquem solvi
debeat. Contra alios vero, & quoscumque dicta gabella intelligatur

habere locum, & habeat ac effectum, & sic habere voluerint non obstantibus quibuscumque legibus, statutis, ordinamentis, provisionibus, & reformationibus communis Florentiæ in contrarium disponentibus quoquomodo.

Quod regulatores, & provisores camera inquirant pro recipientibus ultra eorum salarium.

RUBRICA LIX.

Offitium regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ præsentibus, & qui pro tempore fuerint, nec non officium provisorum camera dicti communis præsentibus, & qui pro tempore fuerint, teneantur, & debeant inquirere, & perquirere, & recerare omnes, & singulos camerarios, & officiales communis præsentibus, & qui pro tempore fuerint dicti communis ad quodvis officium deputati, qui modo aliquo directe, vel indirecte abstulerint camerarium receperint, & seu in eorum utilitatem converterint aliquam pecuniæ quantitatem, vel rem sibi non licitam auferri, recipi, vel in utilitatem sui converti per formam alicuius statuti, ordinamenti, & seu reformationis communis Florentiæ, & seu quam pro sui salario vel ultra sui salarium recipere non deberet. Et omnes, & singuli contra dictam formam recipientes cogere, & compellere ad dampnum, & solvendum camerariis camera communis Florentiæ præsentibus, & qui ipso communi recipientibus illud quod exinde receperint, & etiam ultra prædicta nomine poenæ duplum, & omnem aliam quantitatem, quæ videbitur tali officiali esse conveniens qualitate facti, & personæ considerata; Et in prædictis, & circa prædicta, & quolibet prædictorum taliter operari, quod statuta communis Florentiæ, & dictorum officialium per eos facta. & etiam illa, quæ loquuntur de captis per familiam cuiuscumque officialis, & in palatio tenentibus ultra terminum trium dierum aliquem captum plenarie observentur.

Provisio contra capserium, & officiales recipientes ultra debitum.

RUBRICA LX.

Quilibet qui deputatus est, vel deputabitur in futurum per viam electionis, seu extractionis in camerarium, vel alium officium, & ac etiam quicumque notarius deputatus, vel deputandus per viam extractionis, vel electionis ad aliquod notariatus, vel scribanatus officium, & quilibet prædictorum, qui non observabit statuta communis.

Tom.

muris Florentiæ edita, vel facta per officiales communis Florentiæ qui vulgariter appellantur *gli ufiziali della massarizia*, quorum quidam liber loquens de quantitativibus, quas notarii deputati ad quædam officia in dicto libro esistenti in palatio communis Florentiæ, in loco ubi congregatur officium regulatorum, & loquitur de quantitativibus pecuniarum, quas ipsi notarii accipere, & recipere possunt, & est sub catenis ligatus, & dicta ordinamenta transgredientur in recipiendo, & accipiendo ultra eorum salarium, & quantitates eis permissas per formam dictorum ordinamentorum ab aliqua, vel aliquibus persona, vel personis solvat, & solvere teneatur nomine gabellæ communis Florentiæ, & camerariis cameræ dicti communis pro dicto communi recipientibus libras quinque f. p. pro qualibet partita, pro qua aliquid receperit, vel recipiet ultra id quod sibi permissum est per formam dictorum ordinamentorum. Et quod quilibet civis, comitatus, vel districtualis Florentiæ, vel etiam forensis, & alius quicumque possit, & valeat quemlibet officialem, camerarium, vel notarium contra prædicta, vel eorum aliquod facientem, accipientem, vel recipientem notificare, denunciare, accusare palam, & secrete cuicumque rectori, iudici, & officiali, & etiam provisoribus cameræ mittendo notificationem in hostium cameræ in loco ubi mittuntur capti pro ludo. Et quod dicti provisorum cameræ teneantur quamlibet notificationem scriptam notificatum continentem in libro appellato, *il libro del giglio*, & facere exigi per se, & Florentiæ præse, & quemlibet rectorem dictam condemnationem, seu gabellam, qua gabella exacta, & per capserium cameræ recepta, teneatur, & debeat ipse capserius dare, & solvere de dicta quantitate cuilibet notificatione facti, & noticatori quartam partem, & rectori qui exigerit unam aliam quartam partem sine aliqua apodixa, vel retentione alicuius gabellæ, vel Florentiæ, & alia, vel oneris libere, licite, & impune, & absque sui præiudicio, vel gravamine loquantur vel gravamine.

De balia dominorum Collegiorum, & regulatorum circa gabellas.

RUBRICA LXI.

DOmini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfalonariis societatum, duodecim bonis viris, & regulatoribus introituum, & exituum communis prædicti & duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, & non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint semel & pluries, & quotiescumque tam circa venditionem, & regimen quarumcumque gabellarum communis prædicti, & civitatis, & co-

Tom. II.

K

mitatus Pisarum, & Aretii; & circa electiones, & deputationes quorumcumque officialium tam forensium, quam civium florentinorum, guelforum, & quorumcumque servitium, seu ministrorum ipsarum gabellarum, et cuiuslibet, seu alicuius, vel aliquorum eorum, & circa salaria ipsorum, & cuiuslibet ipsorum, & modum solutionis cuiuslibet ipsorum salariorum, & circa observantias tenendas per ipsos officiales, seu ministros, & generaliter circa omnia & singula, quæ possint contingere gubernationem, regimen, seu administrationem, vel venditionem dictarum gabellarum, & cuiuslibet vel alicuius earum, providere, & ordinare provisiones, & ordinationes facere etiam poenalia, quæ, prout, & quemadmodum viderint convenire, seu utilia fore dicto populo, & communi, & quid quid in prædictis, & circa prædicta providerint, ordinauerint, & seu fecerint semel, & seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat observari in omnibus, & per omnia, & proinde ac si provissum, factum, & ordinatum fuisset per opportuna consilia dicti populi solemniter, firma tamen, & in sua virtute remanente omni alia balia, auctoritate, & potestate hactenus quibuscumque concessa circa venditionem quarumcumque gabellarum communis prædicti, quibus per prædicta in nihilo derogetur, vel derogari intelligatur, vel possit.

Quod Gubernatores gabellarum stent ad eorum officia certis diebus.

RUBRICA LXII.

Gubernatores quarumcumque gabellarum communis Florentie faciant, & ordinent, quod duo gubernatores ad minus cuiuslibet officii stent qualibet die ad dictas gabellas pro eorum officio exercendo. Et teneantur, & debeant dicti gubernatores ad dictas gabellas se coadunari qualibet die dicti officii de mane, aut de sero ad dictas gabellas causa examinandi, & investigandi utilitatem dictarum gabellarum, & differentias, & quæstiones earum ponere in nota; & deinde qualibet die martis, & die veneris determinare debeant secundum iustitiam sub poena periurii, & sic qualibet hebdomada ad minus bis, videlicet qualibet die martis, & die veneris, sub poena soldorum viginti pro qualibet vice, & quolibet appuntato, salvo quod prædicta non habeant locum in illis, qui excusatione legitima excusati essent ad scrutinium per sex ad minus gubernatores illius gabellæ, de qua excusatione appareat apodicta manu eorum notarii coram regulatoribus, quæ poenæ, & ap-

puntatur deputationes
beant per florentino
ficialis ministrorum
ri debeat quorum—ex
dictus offitium so-

puntaturæ mitti debeant in capsâ, ut supra dictum est, & solvi de-
beant per supradictos appuntatos infra octo dies, & quos dictus of-
ficialis referre debeat dicto offitio regulatorum. Quæ capsâ aperi-
ri debeat omni mense, & habeat Commune medietatem, & aliam
dictus officialis.

Infra scripta offitia possunt cassare eorum notarios.

RUBRICA LXIII.

Officiales modum vide
Officiales ni, & quid
Officiales naverint, &
Officiales valeat, & te
Officiales ter omnia, &
Officiales ter opportun
Capitanei a virtute re
Officiales tenus quibus
Officiales ellarum com
Gubernato r, vel dero

Officiales conductæ stipendiarior.
Officiales defectuum.
Officiales omnium Gabellarum.
Officiales turris.
Officiales bonorum rebellium.
Officiales pontium, & murorum.
Capitanei partis guelfæ.
Officiales extorsionis gabellarum.
Officiales grasciæ.

Et quodlibet offitium, seu colle-
gium ipsorum officialium per se
possint, eisque liceat, præmisso,
& facto inter eos omnes de ipso
collegio, vel saltem duas partes
omnium ipsorum, aliis etiam ab-
sentibus, & irrequisitis, non ac-
ceptantibus, mortuis, vel remo-
tis, partito, & scrutinio ad fabas
nigras, & albas, ut moris est, ob-
tento saltem per duas partes om-
nium ipsorum de collegio ante-
dicto, cassare, & removeere semel
& pluries, & quotiescunque om-
nes, & singulos notarios, seu scri-
bas corum, seu offitii eorundem, qui ad ipsum notariatus offitium
seu scribanatus extracti essent, quo facto in locum talis notarii, seu
scribæ sic cassi, seu remoti, alius idoneus extrahatur pro tempore,
quo ille remotus præfuturus erat ad offitium antedictum, & cum
eisdem salario, modis, tenoribus, atque formis.

*Quod qui cassus esset ab offitio gabellarum per gubernatores non
possit ad ipsum offitium eligi, vel assumi.*

RUBRICA LXIV.

Gubernatores gabellarum communis Florentiæ, & cuiuslibet ea-
rum teneantur, & debeant omnes cassationes, quas facient de
aliquo, vel aliquibus officialibus dd. gabellarum, vel alicuius earum,
seu ad aliquod offitium, vel servitium dd. gabellarum, vel alicuius
earum deputatos, vel deputandos facere per scripturam factam per
notarium procuratorem dd. gabellarum, & cuiuslibet earum, infe-

Gubernatores gabellarum communis Florentiæ, & cuiuslibet ea-
rum teneantur, & debeant omnes cassationes, quas facient de
aliquo, vel aliquibus officialibus dd. gabellarum, vel alicuius earum,
seu ad aliquod offitium, vel servitium dd. gabellarum, vel alicuius
earum deputatos, vel deputandos facere per scripturam factam per
notarium procuratorem dd. gabellarum, & cuiuslibet earum, infe-

rendo causam in talibus cassationibus clare, & aperte, & ad hoc ut nullus valeat prætereignorantiam talium cassatorum, vel cassandorum ab aliquo, vel de aliquo officio, seu servitio, ad quod deputatum esset, nec causam cassationis. Quod in qualibet gabella communis Florentiæ, quæ ad manus eius erit, debeat fieri unus liber de cartis de membranis, qui continue stet, & stare debeat in qualibet dd. gabellarum penes unum ex officialibus gabellarum dictarum penes quem gubernatores talium gabellarum duxerint ordinandum in quo libro notarius, qui conficiet instrumentum cassationis alicuius ex officialibus, vel servitibus dd. gabellarum, vel alicuius earum teneatur infra decimam quintam diem cassationis scribere nomen talis sic cassi, diem cassationis, & causam, prout in instrumento cassationis continebitur sub pœna librarum centum f. p. & privationis officii ad quod tunc deputatus reperietur. Et quod nullus, qui ut supra dicitur cassus fuerit, vel erit, seu reperiretur, aut aliquo modo præterito tempore reperiretur, vel diceretur condemnatus, vel remotus fuisset ab aliquo dictorum officiorum pro aliqua barattaria furto, vel fraude per ipsum talem sic cassum, condemnatum, vel remotum, ut dicitur in officio, vel circa officium, aut servitium appositis, vel deputatus esset, vel reperiretur, aut exerceretur in perpetuum non possit, vel debeat remitti, eligi, vel assumi directe, vel indirecte per se, vel per alium ad aliquod officium, seu servitium dd. gabellarum, vel alicuius earum sub pœna librarum quingentarum f. p. contrafacienti auferenda, & privationis officii; & si electus vel assumptus esset, non possit, vel debeat recipere, vel acceptare seu exercere modo aliquo sub pœna prædicta.

*De balia gubernatorum gabellarum communis Florentiæ
in vendendo bona debitorum.*

RUBRICA LXV.

Gubernatores gabellæ vini, & portarum, & omnium aliarum gabellarum communis Florentiæ præsentibus, & qui pro temporibus fuerint, & duæ partes eorum, alius etiam absentibus, & irrequisitis non acceptantibus, mortuis, vel remotis, seu quomodolibet impeditis, possint seniel, & pluries, & quotiescumque declarare debitores & cessantes solvere dicto communi huiusmodi gabellæ, vel qui huiusmodi gubernatoribus solvere tenerentur, & eorum res, & bona quæ ipsorum debitorum fuerint postquam iam etiam obligata erant communi Florentiæ, & etiam quæ bona dicta occasione, dicto communi Florentiæ fuerint obnoxia. Et quod dictæ declarationes, & quælibet eatur citatione, & teneantur tione, & fœminæ electionis huiusmodi gabellarum declaratorum, cassione, quæ per ipsos gubernatores ipsa bona tione, vel possessione alios, & ceteris, seu in pretio, & pactis, & satisfactione teneantur communi recti huiusmodi. Et in dictis interdictis potestatem Florentiæ, & illi, qui libet iure curatibus seu gaude quibus fin per factis norum in pecunia, quæ statuti populi, & tem aliqui ipsorum, vel modo libet recte

libet et ad hoc ut
 citatione vel cassando
 & teneat quod depu-
 tatione, abella com-
 fœminæ unus liber
 tionis at in quali-
 etiam in dictarum,
 rint de ordinandum;
 bitorum onis alicuius
 catione ius earum,
 per ipse nomen ta-
 gubernamento cas-
 ipsa bona privationis
 tione, illis, qui ut
 possessione aliquo mo-
 alios, natus, vel re-
 re, & barattaria,
 ter, annatum, ve
 pretio, servitium ap-
 pactis, retur in per-
 tificatione directe, ve
 teneantur servitium
 muni quingentarum
 huiusmodi si electus
 ni. Et acceptare
 dictis
 potestatem
 rentia
 illi, qui
 liber
 curitatem
 seu gaudium
 quibus aliarum ga-
 per factis pro tempore
 norum & irrequisitis
 pecunia, libet impedi-
 que stare debitores
 populi, vel qui hu-
 tem alios, & bona
 ipsorum obligata erant
 vel modo dicto com-
 libet rationes, & qua-

libet earum, qualitercumque facta appareant, etiam nulla præcedente
 citatione, & aliis debitis, & aliis quibuscumque non factis valeant,
 & teneant, & eis omnino irrefragabiliter fletur, nulla obstante cita-
 tione, & qualibet defensione reiecta. Et quod illi tam mares, quam
 fœminæ esse intelligantur, & sint occasione dictæ gabellæ, & cassa-
 tionis huiusmodi debitores dicti communis, & cessantes solvere di-
 ctam gabellam in ea, & in illa quantitate qua, & in qua sic fue-
 rint declarati, & illa intelligantur fuisse, & esse bona huiusmodi de-
 bitorum, & cessantium, & communi Florentiæ obligatorum dicta oc-
 casione, quæ semel, seu pluries, & quotiescumque declarata fuerint
 per ipsos gubernatores, & duas partes ipsorum. Possint etiam ipsi
 gubernatores, & duæ partes eorum, ut dictum est semel, & pluries
 ipsa bona apprehendere etiam propria auctoritate, & nulla alia cita-
 tione, vel solemnitate quacumque præcedente, vel ipsorum bonorum
 possessionem, & tenutam ingredi, & tenere per se, vel alium, seu
 alios, & ea usufructuare, & usufructuari, & coli facere, atque loca-
 re, & concedere cui, & quibus volent, & ipsa, & de ipsis totali-
 ter, seu particulariter vendere, & alienare, & alii concedere pro eo
 pretio, & pretiis, & quantitibus, cui, & quibus, & cum quibus
 pactis, & conventionibus volent, omni solemnitate postposita pro sa-
 tisfactione dicti communis, & ipsum pretium, seu pretia solvi facere
 teneantur camerarii dictæ gabellæ vini, & portarum pro ipso com-
 muni recipientes pro satisfactione, & usque in satisfactionem plenam
 huiusmodi debiti dictæ gabellæ, ut dictum est debiti dicto commu-
 ni. Et in prædictis, & aliis dependentibus, & cohærentibus a præ-
 dictis intelligantur habere, & habeant illam baliam, auctoritatem, &
 potestatem liberam, & absolutam, quam habet totum commune Flo-
 rentiæ; & quod ipsæ venditiones, concessiones, alienationes, & omnes
 illi, qui ipsas, vel aliquas ipsarum recipient, & cuiuslibet eorum quo-
 libet iure successores potiantur, & gaudeant omnibus, & singulis se-
 curitatibus, privilegiis, & favoribus, quibus potiuntur, & gaudent,
 seu gaudere possent quicumque hætenus emerint ab aliquo, seu ali-
 quibus sindicis pro communi Florentiæ constitutis, seu deputatis su-
 per factis, & negotiis alicuius, seu quorumcumque civium florenti-
 norum mercatorum, seu artificum cessantium, & fugitivorum cum
 pecunia, & rebus alienis, vigore, & secundum formam quorumcum-
 que statutorum, ordinamentorum, provisionum, & reformationum d.
 populi, & communis, nec possint dicta bona in totum, vel in par-
 tem aliquam ab ipsis, qui sic eument, vel recipient, vel ab aliquo
 ipsorum, seu alicuius eorum iure successionis evinci, & advocari,
 vel modo aliquo tolli, quinimmo ipsos, & ipsorum quemlibet, qui-
 libet rector, & officialis populi, & communis Florentiæ possit, te-

neatur, & debeat defendere, & manutenere tales emptores, & receptores in tenuta, & possessione dd. bonorum, nec aliquem contra prædicta dicentem, vel dicere, aut facere volentem admittere, vel aliquammodo audire sub pœna mille librarum f. p. sibi de suo salario per camerarium cameræ communis Florentiæ retinenda, & nihilo minus quidquid contrafecerit sit ipso iure nullum, & pro infecto, & inani habeatur, & sit.

Gubernatores gabellarum possint committere exactiones gabellarum cuilibet officiali.

RUBRICA LXVI.

Gubernatores quarumcumque gabellarum communis Florentiæ, qui sunt, & pro tempore fuerint, possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque committere officiali maiori gabellarum communis prædicti pro tempore existenti, & seu cuicumque alteri officiali dicti communis, qui pro tempore fuerint, exactionem omnium, & singulorum denariorum, & omnium, & singularum rerum quæ dicto communi debentur, & seu debebuntur pro ipsa, & seu pro ipsis gabellis, ad quorum gubernationem gubernatores ipsi fuerint deputati, & tam in specie, quam in genere, de quibus ipsis gubernatoribus videbitur convenire; in quarum gabellarum solutione cessatum, seu tardatum fuerit, seu erit, adeo quod ipsa tardatione, seu cessatione aliqua pœna sit commissa, ac etiam exactionem omnium poenarum, & omnis pecuniæ, seu rei debitarum dicto communi pro huiusmodi pœna, ut dictum est, committenda, & pro illo, & illis temporibus quibus volet. Et quod ipse, & ipsi officiales, quibus huiusmodi commissio facta erit, quilibet ipsorum possit, & possint ipsas exactiones, & quamlibet ipsarum pro se, & sua familia facere, & fieri facere quocumque loco, & tempore quantumlibet feriato, vel prohibito, etiam summarie, & de facto per personarum capturam, & pignorum acceptationem, & per domorum, & bonorum destructionem, & multam in dictis, & omnibus iuris, & facti remediis, quibus volet. Et pecunias, quæ vigore, seu prætextu dicti sui officii exigeretur dari, & solvi facere camerariis dicti communis, ad quorum officium perceptio ipsius pecuniæ pertinebit. Et quod ipsi officiales, & quilibet ipsorum, qui huiusmodi exactiones faciant, seu fieri facient, habeant, & habere debeant pro se, & dicta sua familia, & nuntiis, & exactoribus, qui ibunt cum sua familia ad faciendum dictam exactionem tantum quantum tempore ipsius commissionis sibi factæ, seu fiendæ deliberatum fuerit per ipsos governa-

tores non
bet quant
pignoratic
rum distr
cuniæ qu
nis, ad
beant de
nuntiis of
& absque
qua solu
quod ip
nes, quil
liger, &
cum effec
fecissent;
per neglig
lint, &
per ipsos
plum eiu
ipsum of
Q

Gubernatores
&
neantur;
cere que
modo, &
cuius lib
camerari
rum de
perventa
tamen d
etum lib
libro gul
dicti sub
voluerint
quascum
quibus h
modi ca

tores non excedendo decem, & octo denarios f. p. pro libra qualibet quantitatis pecuniæ, quam realiter, & vere sua sollicitudine pro pignoratione videlicet, seu pro personarum detentione, vel bonorum distractione venire fecerint in commune prædicto, quam pecuniæ quantitatem ad rationem prædictam camerarii dicti communis, ad quorum manus ipsa pecunia perveniet, teneantur, & debeant de pecunia dicti communis dare, & solvere exactoribus, & nuntiis officialibus prædictis, habita apodixa ipsorum gubernatorum, & absque aliqua licentia, vel subscriptione servanda, & absque aliqua solutione, vel detractioe directuræ, oneris, vel gabellæ. Et quod ipsi officiales, quibus factæ fuerint huiusmodi commissiones, quilibet ipsorum teneantur, & debeant ipsas exactiones diligenter, & sollicitè, & sine mora, & dispendio facere, & fieri facere cum effectu, & si videretur ipsis gubernatoribus, qui commissionem fecissent, vel successoribus ipsorum officialium, vel ipsorum aliquem per negligentiam omisisse facere aliquam ex ipsis exactionibus, possint, & vinculo iuramenti teneantur, & debeant facere sibi retineri per ipsorum camerarium de pecuniâ sibi quomodocumque debita duplum eius, quod habere debuisset, si ipsam exactionem fecisset, seu ipsum officialem ad ipsius dupli solutionem cogere cum effectu.

Quod consilia reddita ad gabellam debeant registrari.

RUBRICA LXVII.

Gubernatores quarumcumque gabellarum dicti communis possint, & sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet eorum teneantur, & debeant infra quindecim dies proxime secuturos fieri facere quemdam librum de cartis pecudinis ligatum cum assidibus, & modo, & forma, & prout ad infrascripta idoneum esse crediderint, cuius libri sic fiendi pretium solvatur, & solvi possit, & debeat per camerarium cameræ armorum palatii populi florentini, vel alter eorum de quacumque pecunia ad eorum manus, vel alicuius eorum perventa, seu pervenienda occasione dicti eorum officii, præcedente tamen deliberatione, & stantiamto eorum, ut moris est, & dictum librum tenere, ita quod evidenter appareat; in quo quidem libro gubernatores prædicti quarumcumque gabellarum communis prædicti sub dicta pœna teneantur, & debeant scribi facere, per quem voluerint omnes, & singulos casus, seu dubia occurrentia circa quasumque gabellas, ad quas præsidebunt, super quibus, seu de quibus habeant consilium sapientis, nec non consilium super huiusmodi casu, seu debito redditum, & deliberationem super prædictis

fiendam, secundum formam dicti consilii summam, prout viderint expedire ad habendum notitiam de prædictis, ita quod evidenter appareat, super quo dubio huiusmodi consilium redditum fuerit, & deliberatione subsecuta, quibus per quemlibet possit videri, & etiam de contentis in eo copiam sumi, & allegari, & produci possit ad cuiuscunque defensionem coram officio prædicto, & quotiescumque contingerit aliquem casum occurrere, & allegaretur similem casum evenisse, & super simili casu consilium redditum fuisse, seu fore decisum per gubernatores dictæ gabellæ, & hoc apparet per dictum librum, seu contenta in eo, teneantur, & debeant gubernatores dictæ gabellæ, seu duæ partes eorum, ut moris est, semel, & pluries quotiescumque examinare, & declarare, utcumque super simili casu, sive dubio fuerit, ut prædicitur, alias redditum consilium sapientis, seu determinatio facta fuerit per gubernatores dictæ gabellæ, & super huiusmodi causa deliberare, providere, & terminare, prout simili casu alias reperierit fore consultum, vel determinatum absque eo, quod aliud consilium habeatur, & absque alia solemnitate servanda, & quidquid per eos determinatum fuerit debeat observari.

Notarii, & camerarii scribant introitus gabellæ ea die, qua recipiunt.

RUBRICA LXVIII.

OMnes, & singuli camerarii quarumcumque gabellarum communis Florentiæ, & omnes, & singuli notarii eorundem, seu scribæ introitus eorundem teneantur, & debeant, sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, omni die in suis libris scribere omnes eiusdem diei introitus, & proventus eius gabellæ, ad quam fuerint deputati, etiam si per modum immisionis in aliquam capsam, seu cippum, vel aliter quomodolibet pervenerint ad gabellam prædictam.

Non potest expendi per gubernatores, vel camerarios pecunia gabellæ.

RUBRICA LXIX.

Gubernatores quarumcumque gabellarum communis Florentiæ, vel alicuius earum, seu camerarii ipsarum, seu aliqui alii officiales dicti communis, non possint, seu audeant aliququaliter expendere, seu deliberare de expendendo de aliqua pecunia dicti communis perven-

tas, seu p
eorum m
traordinari
quæ appo
sis, vel p
cuniarum qu
alteri cuius
sam directi
quemadmod
dinamento
rum pro
alia maiori
contractam
munis. Et
de pecuni
tenda
de eis ten
qua solut
directe;
ta dicti
vel minis
modo alio
munis fac
ipforum
subscript
tiam p
modis d
ficio, qu
seu aliam
tibus, seu
munis p
dicto, se
larium,
dicti com
detur alio
alio modo
portuna c
dicto, int
recterii,
communi
& reputet
& nihilon
Tom.

tas, seu perveniendas ad ipsas gabellas, seu ad eorum, vel alicuius eorum manus prætextu officii supradicti, etiam quantumcumque extraordinarie perveniret, nec etiam possint, vel audeant de capsis, quæ apportantur ad ianuas civitatis, seu de quibuscumque aliis capsis, vel pecuniis dicti communis extrahere, vel auferre aliquam pecuniæ quantitatem pro dando aliquibus officialibus dictæ gabellæ, vel alteri cuicumque, seu pro expendendo in aliquam quamcumque causam directe, vel indirecte, seu quovis colore quæsito, nisi prout, & quemadmodum eis expresse concederetur per formam aliquorum ordinamentorum communis Florentiæ, sub pœna librarum quingentarum pro quolibet, & qualibet vice, salva, & firma manente omni alia maiori pœna introducta, vel imposita contra auferentes, vel contractantes, seu tenentes indebite de bonis, vel pecunia dicti communis. Et camerarii dictor. officialium, vel alicuius ipsorum etiam de pecunia quantumcumque extraordinaria ad eorum manus pervenienda teneantur in eorum libris facere singulariter mentionem, & de eis tempore debito reddere rationem, nec de eis possit fieri aliqua solutio alicui officiali, vel ministro, seu alicuiumque personæ directe, vel indirecte, nisi quatenus permissum esset per ordinamenta dicti communis, sub dicta pœna. Et camerarii, seu expensores, vel ministri dictor. officialium, vel alicuius eorum nequeant quoquomodo aliquam solutionem, vel pagamentum de pecunia dicti communis facere alicui personæ aliqua ratione, vel causa absque apodixa ipsorum talium officialium, qui mandarent dictam solutionem fieri subscriptam per aliquem de officio regulatorum introituum, & exituum prædictorum, sub pœna librarum centum f. p. Et quod nihilominus de suo proprio solvisse intelligatur, & removeri debeat ab officio quod haberet. Qui autem de pecunia dicti communis alicui, seu aliquibus officialibus, seu servitilibus communis eiusdem recipientibus, seu qui recipere deberent secundum ordinamenta dicti communis pro ipso tali officio salarium, vel mercedem a communi prædicto, seu de pecunia dicti communis pro ipso tali officio salarium, vel mercedem a communi prædicto, seu de pecunia dicti communis dabunt, seu dari faciant, vel deliberabunt, quod detur aliqua pecuniæ quantitas, sub nomine provisionis, vel alio modo ultra salarium ordinatum, seu ordinandum per opportuna consilia, seu per habentes circa id baliam a communi prædicto, intelligantur esse baracterii, & corruptores, & tamquam baracterii, & corruptores, & condemnati per rectorem, & officiales communi Florentiæ pro baractaria habeantur, censeantur, tractentur, & reputentur, & sint in omnibus, & per omnia, & quoad omnia, & nihilominus possint, & debeant ultra alias pœnas hæcenus ordi-

natas tamquam baracterii, & corruptores condemnari per quemcumque rectorem, seu officialem communis Florentiæ etiam ex notificatione facta solo verbo, & quolibet etiam si sua non interesset possint de prædictis, & quolibet prædictorum accusare, denuntiare, & notificare etiam sine nomine, & solutione alicuius gabellæ, & satisfactione non præstita, & secrete, & palam, non tamen condemnari possint, nisi præcedente deliberatione dominorum collegiorum, seu duarum partium ex eis; Et quidquid secus fieret sit irritum, & inane ipso iure. Prædicta tamen in provisiones quæ darentur, vel deliberarentur per officiales conductæ per se, vel simul cum aliquo, vel aliquibus, qui servirent, vel servivissent ad stipendia communis Florentiæ, seu ad id conducti, seu essent extracti, vel ultra tempus eorum conductæ servissent, seu servirent minime extendantur.

Prohibitio electionis notariorum ad gabellam.

RUBRICA LXX.

Gubernatores gabellarum communis Florentiæ, seu alicuius earum non possint, seu audeant quoquomodo eligere, deputare, seu assumere ad aliquod officium gabellarum prædictarum, seu alicuius earum aliquem notarium nisi extractum, seu qui extraheretur in posterum ad officium notariatus, seu scribanatus, seu aliud officium ipsius talis gabellæ, & pro eo tempore, pro quo extractus fuisset sub pœna librarum centum f. p. cuilibet eligenti, assumpti, seu deputanti pro vice qualibet auferenda, & nihilominus electio sit nulla. Nullus quoque notarius possit, audeat, vel præsumat directe, vel indirecte aliam quam electionem, seu assumptionem, quæ de eo fieret contra prædicta aliquammodo acceptare, seu vigore talis electionis, seu assumptionis alicui officio dictarum gabellarum, vel alicuius earum se ingerere, vel immiscere, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda.

De modo, & forma vendendi bona immobilia, & mobilia.

RUBRICA LXXI.

Quotiescumque contingerit debere vendi aliqua bona mobilia, vel immobilia per aliquem officialem communis Florentiæ, teneatur, & debeat quilibet ex eis publice facere banniri, & præconizari circa horam tertiarum in mercato vecchio, & aliis locis publicis, & consuetis civitatis Florentiæ, quod tales officiales debent vendere talia bona, tali die, & tali hora incantabuntur, & subhastabuntur, &

tali loco
loca, quæ
ditio non
profertam
& incantari
lis possit
valeat, &
vice, & q
timare, v

*Quod gu
facere*

Nulla t
gabelle
vel offic
quam futu
bellarum,
sub infrac
supra usq
quinque f
ducentis
quolibet
hori quan
supra pro
libet; &
facientes
ad solver
& etiam
trafacient

Qu

Quilibet
fala
aliquod c
res, & o

tali loco tribus diebus, nominando dies, & horas cuiuslibet diei, & loca, quæ sint publica, & manifesta, quibus non servatis talis venditio non valeat; Et notarius dicti officii teneatur scribere omnem profertam, & quemlibet offerentem, & bannimenta, & satisfactions & incantamenta pœna quingentarum librarum f. p. Et nullus officialis possit per se, vel alium emere de dictis bonis, & si fecerit non valeat, & incidat in pœnam quingentarum librarum pro qualibet vice, & quolibet contrafaciente; Et nullus eorum etiam possit eos extimare, vel emere, sub pœna prædicta.

Quod gubernatores gabellarum, & officiales carniū non possint facere taxas debitoribus eiusdem, nisi ut infra describitur.

RUBRICA LXXII.

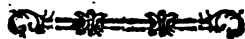
Nulla taxa possit fieri, vel debeat per magistros, & gubernatores gabellarum civitatis Florentiæ, tam præsentēs, quam futuros, vel officium abundantiae carniū civitatis Florentiæ tam præsentēs, quam futuros, vel per aliquem, seu aliquos eorum alicui debitori gabellarum, vel alicuius eorum dicti officii abundantiae carniū, nisi sub infra scripta forma videlicet: qui esset debitor a libris quinquaginta supra usque in libras centum pro minori quantitate solvat libras quinque f. p. pro quolibet mense, & a libris centum usque in libris ducentis quinquaginta pro minori quantitate libras decem f. p. pro quolibet mense; Et a libris quingentis usque in libras mille pro minori quantitate libr. 40. f. p. pro quolibet mense, & a libris 1000. supra pro omni quantitate libras quinquaginta f. p. pro mense quolibet; & quidquid fieret in contrarium non valeat, & non teneat; Et facientes contrarium possint, & debeant cogi personaliter, & realiter ad solvendum ipsi de eorum propriis denariis communi Florentiæ, & etiam, sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet contrafaciente.

Quilibet officialis electus ad aliquod ministerium alicuius gabellæ habeat devetum unius anni.

RUBRICA LXXIII.

Quilibet, seu quicumque officialis communis Florentiæ electus, salariatus, aut quomodolibet confirmatus, seu deputatus ad aliquod officium alicuius gabellæ communis Florentiæ per gubernatores, & officiales communis Florentiæ ad officium gubernatoris alicui-

ius gabellæ extractos, & pro communi Florentiæ deputatos, seu in posterum deputandos durante suo officio, & etiam deposito, seu finito dicto officio intra unum annum tunc proxime secuturum de cetero non possint eligi, extrahi, vel deputari ad aliquod officium gubernationis alicuius, seu aliquarum gabellarum communis Florentiæ, & si eligeretur, extraheretur, aut quomodolibet deputaretur ad aliquod officium gubernationis alicuius gabellæ remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto, electo, aut deputato habeatur, & sit ac si extractus, electus aut deputatus non fuisset, nec esset; Et etiam quod quilibet, seu quicumque officialis communis Florentiæ electus, aut quomodolibet deputatus, seu confirmatus ad officium turris, seu dominor. omnium gabellarum, seu murorum pontium, & viarum dicti communis, seu officium castrorum communis Florentiæ, vel ad aliquod ipsorum, per officiales communis Florentiæ ad dicta officia, vel ad aliquod eorum extractos per commune Florentiæ deputatos, seu deputandos durante suo officio, seu etiam deposito suo officio intra unum annum tunc proxime secuturum a die depositi dicti officii de cetero non possit extrahi ad aliquod dictorum officiorum in officialem, & pro officiali alicuius dictorum officiorum, & si extraheretur ad aliquod dictorum officiorum, remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto habeatur, & sit, ac si extractus non fuisset, nec esset; Et quod etiam nullus officialis communis Florentiæ electus, aut quomodolibet deputatus ad aliquod officium communis Florentiæ per officiales communis Florentiæ extractos ad aliquod officium dicti communis possit durante dicto suo officio, seu etiam deposito dicto officio infra annum unum tunc proxime secuturum a die depositi dicti officii, eligi, & extrahi, vel deputari ad aliquod officium communis Florentiæ, ad quod extracti fuissent illi tales officiales, qui eum sic elegerant, seu confirmassent, vel aliquis ipsorum; Et si eligeretur, vel extraheretur, aut quomodolibet deputaretur ad aliquod dictorum officiorum, ut dictum est, remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto, electo, aut deputato habeatur, & sit, ac si extractus, electus, aut deputatus non fuisset, nec esset, sub pœna, & ad pœnam librarum quingentarum .f. p. pro quolibet officialium, qui dictum officium, ad quod extractus esset, acceptaret, seu iuraret, vel exerceeret, & nihilominus a dicto officio sit remotus ipso iure, & non remittatur.

Quod

Quod cum introitu

GUbet nea quingenta non sole pensarum scriptam munis Fl aliquem i ipsorum qui depu & cuiusli tatem pe die, seu rariatus gulatorib tiam in nectarum mittere, ribus ang gulatoru & debea libro per dinem, omnes, quorum nus perv Florentia merariis teneantu die lune munis Fl quantitat cunia ad rariatus of tarum q pluris cu pœnam

Quod camerarii gabellarum singulis diebus notificent regulatoribus introituum gabellarum, & solvant camerariis singulis diebus.

RUBRICA LXXIV.

Gubernatores quarumcumque gabellarum communis Florentiæ teneantur, & debeant vinculo iuramenti, & sub pœna librarum quingentarum f. p. ab eis si non fecerint auferenda singulis diebus non solemnibus, & festivis notificare regulatoribus introituum, & expensarum communis Florentiæ, vel alicuius ipsorum per cedula[m] scriptam per camerarium gabellarum, seu aliorum introituum communis Florentiæ, ad quarum gubernationem fuerint deputati, vel aliquem ipsorum camerariorum, seu per ipsos camerarios, vel aliquem ipsorum substitutos, vel aliquem ipsorum subscriptum per notarium, qui deputatus fuerit ad scribendum introitus talium camerariorum, & cuiuslibet, vel alicuius eorum continentem numerum, seu quantitatem pecuniæ, quæ ad ipsum camerarium pervenerit in futurum, die, seu diebus præcedentibus, prætextu sui cuiuscumque camerariatus officii, de quibus autem ea non notificassent eisdem regulatoribus, vel ipsorum alicui, ut dictum est, & continentem etiam in qua, seu quibus monetis, & quarumcumque qualitatibus monetarum fuerit quantitas antedicta, seu huiusmodi cedula[m], dare, mittere, vel destinare ipsis regulatoribus, vel alicui ipsorum temporibus antedictis. Quas quidem cedulas rationerius, seu scribanus regulatorum introituum, & expensarum communis prædicti teneatur, & debeat, sub pœna librarum quingentarum f. p. registrare in uno libro per se ad hoc habendo sine temporis intervallo, & ita per ordinem, ut cuiuscumque maniere[m] faciliter possit ratio revideri; Et omnes, & singuli camerarii communis Florentiæ præsentis, & futuri, quorum officia exercerentur in civitatem Florentiæ, ad quorum manus pervenerit, seu perveniet aliqua pecuniæ quantitas pro communi Florentiæ danda, seu solvenda per aliquem ipsorum camerariorum camerariis camerae communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus teneantur, & debeant, & teneatur, & debeat quilibet ipsorum singulo die lunæ cuiuslibet hebdomadæ sui officii dare camerariis camerae communis Florentiæ pro dict. communi recipientibus omnem ipsam pecuniæ quantitatem tunc penes ipsum existentem, seu etiam debentem ex pecunia ad eum perventa pro communi prædicto vigore sui camerariatus officii, & in eadem, seu eisdem monetis, seu generibus monetarum quibus recepit ipsam quantitatem pecuniæ, sub pœna quarti pluris cuilibet sic non danti pro vice qualibet auferenda, in quam pœnam intelligatur incidere, & incidat ipso facto sine aliqua con-

Quod

demnatione fienda, & ad eam solvendam possit, & debeat cogi per quemcumque rectorem, seu officialem, communis Florentiæ, summarie, & de facto; Et nihilominus camerarii cameræ dicti communis ab eo qui aliquibus diebus lunæ prædictis cessaret dare pecuniam camerariis cameræ supradictæ, nequeant post lapsum talium dierum pecuniam, quam recepisset, seu recepisse diceretur, recipere absque dicta pœna quarti, quod si contrafecerit ipsum quartum de suo solvere teneatur. Et quilibet ipsorum camerariorum tempore, quo portabit, seu mittet dictam pecuniam ad cameram supradictam, teneatur portare, dare, seu mittere camerariis cameræ antedictis, unam cedula scriptam, vel subscriptam per aliquem ex dictis regulatoribus, vel rationerium ipsorum, continentem quantitatem, & qualitatem pecuniæ tunc per ipsum camerarium dandæ dictis camerariis cameræ communis prædicti, quam apodixam cuilibet camerario, vel alii pro eo petenti ipsi regulatores, sub pœna librarum centum f. p. illico dare, seu dari facere teneantur, nihilominus remanentibus firmis in suo robore, & virtute omnibus aliis ordinamentis dicti communis disponentibus contra camerarios dicti communis; qui ad certos terminos, seu ad mandatum dominorum Priorum, Vexilliferi iustitiæ seu regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ seu aliquorum officialium dicti communis pecuniam, quam deberent non solverent, ut deberent. Eo tamen addito, & expresse quod dictum mandatum sufficiat fieri, seu factum esse per aliquem ipsorum regulatorum, seu officialium, vel aliquem ex mazzeriis officii dominorum Priorum, & Vexilliferi prædictorum, de quo statari debeat relationi mazzerii antedicti, ipsis camerariis, & cuilibet, vel alicui ipsorum, seu eorum, vel alicuius ipsorum vices gerenti in ipso camerariatus officio, vel quomodolibet recipienti pro ipso camerario pecuniam ad ipsum camerariatus officium pertinentem. Et quando videretur dominis Prioribus Artium, & Vexillifero iustitiæ populi & communis Florentiæ, & regulatoribus introituum, & expensarum communis prædicti, vel duabus partibus omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, vel remotis, servatis etiam aliis solemnitatibus, quæ ad prædicta requirerentur per formam aliquorum ordinamentorum communis prædicti, quod aliquis ex camerariis supradictis pro utilitate, seu necessitate communis Florentiæ posset, seu deberet sibi retinere de pecunia, quam secundum supradicta deberet solvere, seu dare possint ipsi domini Priores, & Vexilliferi, regulatores, & duæ partes eorum, ut dictum est providere, & deliberare semel, & pluries, & quoties, quid, & quantum, & quanto tempore, & ob quam causam camerarii, & quilibet, seu aliqui ipsorum possit de dicta, seu de dictis pecuniis, & secundum formam

dum formam
ipsis camerariis
absque me
debeat nihilominus
omnem pecuniam
dicti penes
& nominare
re fuerit,
& officialibus
tium regulatores
possint, &
beant, pro
sine strepitu

Quoniam

NULLUS bellarum communis
natorum
tialium
de Florentiæ
re alicuius
di per officium
fitiis antedictis
nec ipsi
do directe
pecunia
pœna
tianti, vel
ordinamentum
fierent in
tate videlicet
re talem
dare officium
rentiæ in
lent, qui
diligenter
eis in ser

dum formam provisionis, & seu deliberationis eisdem licitum sit ipsis camerariis, & teneantur, & debeant talem pecuniam retinere absque metu pœnæ supradictæ superius ordinatæ, dicto tamen casu debeat nihilominus dare in scriptis præfatis dominis regulatoribus omnem pecuniæ quantitatem, quam haberet vigore camerariatus prædicti penes se; Et de prædictis, & quolibet prædictorum singulariter, & nominatim iudex rationum communis Florentiæ, qui pro tempore fuerit, non solum ipse, verum etiam quilibet alius ex rectoribus, & officialibus communis Florentiæ, qui de hoc requireretur per officium regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ possint, & sub pœnâ quingentarum librarum f. p. teneantur, & debeant, procedere, & cognoscere breviter, summarie, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicii, & repositos culpabiles condemnare.

*Quod camerarii gabellæ portarum, & alii non solvant
nisi servata forma infra scripta.*

RUBRICA LXXV.

NULLUS camerarius officialium turris, seu dominorum omnium gabellarum, vel bonorum rebellium, seu portarum, vel murorum communis Florentiæ, seu etiam quinque rerum, seu gubernatorum quarumcumque gabellarum communis Florentiæ, seu officialium castrorum dicti communis seu plateæ S. Michaelis in borgo de Florentia, qui pro tempore fuerit, audeat, vel præsumat vigore alicuius stantiamenti provisionis, seu ordinamenti facti, vel fieri per officiales prædictos, vel aliquem ipsorum, seu aliquod ex officiis antedictis dare, seu solvere de pecunia communis prædicti, nec ipsi supradicti officiales, vel aliqui ipsorum possint quoquomodo directe, vel indirecte stantiare, vel deliberare quod aliquid de pecunia dicti communis detur, vel solvatur alicui quoquomodo sub pœnâ quingentarum librarum f. p. cuilibet alteri solventi, vel stantiati, vel deliberanti, nisi quatenus fieri possit secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ hætenus editorum, vel quæ fierent in futurum, & nisi etiam superaddita infra scripta solemnitate videlicet, quod illi ex officialibus supradictis, qui volent facere talem stantiamentum, vel provisionem teneantur, & debeant dare officio regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ in scriptis illas expensas, quas deliberare, seu stantiare volent, qui regulatores, vel saltem tres ex eis ipsas expensas debeant diligenter examinare saltem infra tres dies a die, quo datæ fuerint eis in scriptis, & utrum sibi videantur approbandæ, vel non. Et

deinde referre dominis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ populi communis Florentiæ numquid ipsæ expensæ in totum, vel in partem aliquam videantur eis approbandæ, vel non. Et quod facta relatione prædicta, ipsi domini Priores, & Vexilliferi, & regulatores prædicti facto inter eos solemniter scrutineo ad fabas nigras, & alias, ut moris est, & obtento saltem per novem ex eis deliberare, quæ ex ipsis expensis stantiari, & solvi possint tamquam veræ, necessariæ, & utiles dicto communi, quibus solemnitatibus servatis ipsæ expensæ stantiari, & solvi possint, libere, licite, & impune; prædicta quoque ad stantiamenta, seu solutiones, quæ fiendæ veniunt de certis, & determinatis pecuniarum quantitatis solvendæ secundum formam statutorum communis Florentiæ, facientium de solutionibus expressam, & claram mentionem, minime extendantur, nec eis sit opus superadditione solemnitatis prædictæ. Servetur tamen solemnitas in iis solutionibus requisita secundum ordinamenta dicti communis.

Qualibet pecunia solvenda nomine pœne, vel multa solvatur camerariis camera communis Florentiæ.

R. U. B. R. I. C. A. LXXVI.

Qualibet pecunia, quæ deinceps solveretur, aut solvi quomodo libet deberet communi Florentiæ, seu ad utilitatem dicti communis, vigore, causa, vel prætextu alicuius condemnationis, vel munitæ, seu præcepti, vel deliberationis pœnalis, vel quæ fieret in scriptis, vel sine scriptis per aliquod officium civitatis, vel communis prædicti pro dicto communi recipienti ad introitum mitti, & postea ad dictam cameram, & non alii personæ, vel loco possit, vel dari facere beat dari directe, vel indirecte quoquomodo; & quod officiales dicti communis, tam præsentis, quam futuri, & tam cives, quam forenses, & quilibet ipsorum possint, teneantur, & debeant prædictum quod cum effectu, & omni fraude, & simulatione cessante, & prædictis tam qualibet via, & forma indirecta remota facere observari, & executioni mandari; & non possint, nec debeant facere, vel fieri facere, nec permittere, quod contra prædicta fiat, aut quod in eis fraude aliqua committatur, aut aliqua causa, vel forma indirecte debeat ad caput, aut observetur contra prædictorum aliquod sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet contrafacienti, vel fieri facienti directe, vel indirecte, aut in hoc fraudem aliquam committenti, seu quod oneriosius quomodo viam indirectam tenenti pro vice qualibet auferenda, & communis pœnæ applicanda. Et in qua pœna quilibet contrafaciens

Tom. II

: pot vel fieri faciens ipso facto incurrat, & incurrisse intelligatur dicto
 el in communi, & ab ipso exigere possit, & debeat cum effectu, & quo-
 facta cumque tempore, & etiam ultra pœnam teneatur ad restitutionem
 itores dicto communi de qualibet quantitate expensarum de pecunia præ-
 & al dicta contra, seu præter ordinamenta expressa; & quod in simili
 erare incidat pœnam, & incidere intelligatur ipso facto quilibet, qui de
 , ne tali pecunia expenderet, solveret, seu daret, & etiam ad talem re-
 tis ip restitutionem teneatur, & idem intelligatur de recipiente; & quod
 ; præ ia omnibus, & per omnia, ut supra dicitur observetur, & fiat, &
 eniunt observari, & fieri possit, & debeat de qualibet pecunia, quæ solvi
 secundum deberet, aut solvenda quoquomodo veniret de mandato, vel deli-
 : solut beratione officii regulatorum dicti communis pro taxatione, vel alia
 r, nec pœna, seu causa per aliquem fœneratorem, seu fœnerantem, aut
 tamen ad usuram mutuantem, vel mutuare volentem, seu qui pro fœne-
 a dictatore diceretur in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ; &
 quod quælibet talis pecunia solvatur, & detur camerariis camerae
 dicti communis pro ipso communi recipientibus, & non alibi, &
 natur sic faciant regulatores effectualiter observari sub pœnis prædictis,
 & singula etiam supradicta cum effectu officiales grasciæ, officiales tur-
 ris, & officiales castrorum dicti communis observent, & faciant ob-
 servari etiam de condemnatione, vel præcepto, quæ de mandato,
 vel deliberatione alicuius ex dictis officialibus pro communi prædi-
 quomodo eo in rei veritate solvenda veniret; & quod sub dicta pœna li-
 dicti comitarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, quam etiam
 vel sub pœna restitutionis eius quod daretur, aut solveretur, seu re-
 t in solveretur, officiales prædicti, de quibus in præsentī provisione con-
 munitur daretur, aut fit mentio, vel aliqui, seu aliquis ipsorum non possint
 , & potest debeant quoquomodo, vel causa solvere, vel solvi facere, aut
 , vel daretur facere aliquam pecuniæ quantitatem dicti communis, & seu
 officiales quæ in rei veritate ad dictum commune qualitercumque pertineret
 res, quam contra, seu præter ordinamenta dicti communis, & nisi secun-
 nt prædictum quod expresse per ipsa ordinamenta disponeretur. Hoc in
 essante, & prædictis tamen addito, & declarato, quod de pecunia, quæ
 & execute extraordinarie per deliberationem, præceptum, multam, seu con-
 ieri facere emnationem officii regulatorum, & seu aliter extraordinarie, aut
 n eis frange taxatione fœneratorum comitatus, vel districtus Florentiæ perve-
 directe daretur ad camerarios camerae dicti communis possint, & debeant di-
 na librarum camerarii solvere secundum deliberationem dominor. Priorum ar-
 nti directe, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gon-
 ti, seu quod loneriorum societatum populi, & duodecim bonorum viro-
 uferenda, & communis prædicti, vel duarum partium eorum pro salariis ratio-
 contrafaciens eriorum, qui deputarentur pro utilitate dicti communis de tem-

pore in tempus ad revidendum aliquas rationes pro dicto communi, & per officium regulatorum declarando expresse in stantiamen-
to quolibet personas rationerorum, & tempus, & salaria ipsorum,
& etiam declarato, & ordinato, quod prædicta sint, & cedant in
augmentum, & non in aliquam diminutionem alicuius ordinamenti
prohibentis pecuniam, seu de pecunia dicti communis expendi con-
tra, seu præter ordinamenta communis prædicti, sed tamen non
impediat, nec prohibita intelligantur per prædicta, vel aliquod præ-
dictorum aliquæ solutiones, quæ fieri possent secundum ordinamen-
ta dicti communis de quibus ipsa ordinamenta expresse disponent.
Et proviso etiam, & declarato, quod non obstantibus prædictis,
quælibet pecunia cuiuscumque redditus, & seu introitus dicti com-
munis, & alia pecunia communis prædicti, & seu quæ ad ipsum
commune quomodolibet pertineat possit mitti ad introitum cuius-
cumque cameræ dicti communis secundum ordinamenta dicti com-
munis ad hoc deputata, vel deputanda, & prout, & secundum di-
cta ordinamenta hætenus poterat similiter solvi, & poni ad ex-
itum secundum ipsa ordinamenta.

*Exactores, & nuntii ad pignarandum non vadant sine litera
dominorum, & de mercede per eos recipienda.*

RUBRICA LXXVII.

Quilibet nuntius, vel exactor seu aliquis, sub alio nomine, vel
vocabulo nuncupatus, qui pro commune Florentiæ, aut alio
quem officialem dicti communis, & seu pro dicto communi mitte-
retur, vel iret extra civitatem Florentiæ ad faciendum aliquas ca-
pturas, gravationes, pignorationes, vel exactiones, non possit pro-
pterea ullo modo pro se, & seu pro sua mercede, salario, vel la-
bore aliquid petere, recipere, vel habere, nisi primo habuerit, &
receperit pro communi Florentiæ a debitore dicti communis, si
fuerit persona singularis, aut plebatus, vel populus, communitas
vel universitas, pecuniam, quam talis debitor dare, aut solvere de-
beret communi præfato, aut pignora tanti valoris, quod verisimili-
ter exinde solvi possit talis pecunia debita communi Florentiæ
sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet dictorum nun-
tiorum, exactorum, & aliorum prædictorum, & pro qualibet vice
si contra prædicta facerent, aut ea non servarent, & seu aliter pete-
rent recipere, vel haberent quod superius dictum est, quam po-
nam quilibet rector, & officialis civitatis, & seu communis Floren-
tiæ, & seu eius comitatus, & districtus, & tam civis quam fore-

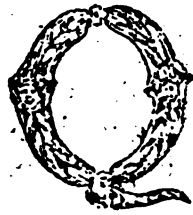
sis, etiam de-
re devenire in
naliter compe-
dictam pœnam
re, licite, &
natus, & tem-
beat fustigari
tria papiri in
exactoribus, &
extra civitate
continue secti
Priorum artium
tiæ pro tem-
non habeant
concederent
tam mittent
qualibet vice
positione co-

sis, etiam de facto possit exigere, & in commune Florentiæ facere devenire quoscunque delinquentes propterea realiter, & personaliter compellendo. Salvo quod talis rector, seu officialis exigens dictam pœnam, quintam partem ipsius pro se valeat retinere libere, licite, & impune. Et si aliquis prædictorum bis fuerit condemnatus, & tertia vice erraret in observatione prædictorum, tunc debeat fustigari in locis consuetis per civitatem Florentiæ cum mitria papiri in capite tamquam falsarius. Et quod nullus ex dictis exactoribus, & nuntiis, & seu aliis prædictis possit iri, vel mitti extra civitatem Florentiæ occasionibus supradictis nisi haberet, & continuè secum portaret literas officii magnificorum dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ pro tempore existentium, quæ literæ non durent, & vires non habeant, nisi dumtaxat durante officio illorum, qui ipsas concederent sub dicta pœna dictarum librarum vigintiquinque f. p. tam mittenti, quam eunti aliter quam supra dictum est, & pro qualibet vice exigenda, & applicanda, ut in proxime præcedenti dispositione continetur. Explicit.

TRACTATUS GABELLÆ CONTRACTUUM

De gabella contractuum, & ultimarum voluntatum.

RUBRICA I.

Quolibet anno de sex mensibus in sex menses, sint, & esse debeant septem cives videlicet sex populares, & guelfi, & unus magnas civitatis Florentiæ extrahendi de burfis ad hoc ordinatis, quorum trium officium inchoare debeat die undecima mensis ianuarii, & reliquorum quatuor die sexta decima mensis februarii, extrahendi temporibus debitis, & consuetis, ita quod semper in officio deinceps remaneant, ut dictum est, qui sint, & esse debeant, & nominari, & appellari gubernatores, & magistri gabellæ contractuum civitatis, & comitatus Florentiæ, cum salario florenorum trium pro quolibet mense solvendorum eisdem per camerarium dictæ gabellæ sine aliqua retentione, visa solum extractione, & stantiammento regulatorum, secundum ordinamenta dicti communis; & habere debeant unum notarium eligendum per dictos magistris, & confirmandum per dominos cum officiis collegiorum, & regulatorum communis Florentiæ duraturum per annum cum salario florenorum octo mense quolibet solvendorum per camerarium prædictum ad rationem librarum trium, & soldorum tresdecim, & denariorum quatuor pro quolibet floreno, sine alia retentione, visa electione, confirmatione, & stantiammento regulatorum. Et esse debeat ad dictam gabellam unus camerarius, qui nominetur camerarius gabellæ contractuum, extrahendus de burfis ad hoc deputatis pro sex mensibus cum salario florenorum sex mense quolibet ad rationem prædictam, & retinendorum sibi, præcedente tantum stantiammento, & regulatione prædictis, cuius officium inchoare debeat vigesima die februarii, & sic successive de sex mensibus in sex menses. Et habere debeat unum notarium extrahendum de burfis ad hoc ordinatis, qui vocetur notarius introitus, & exitus dictæ gabellæ, cuius officium inchoare debeat die quintadecima mensis decembris, & durare debeat sex mensibus tantum. Et esse debeat in dicta gabella unus notarius qui vocetur notarius registri cedularum extrahendus de burfis ad hoc ordinatis, cuius officium duret sex mensibus, & inchoare debeat d

sexta martii
dorum ad d
notarius ad
contri, extr
cum salario
dictam, & f
custos librol
quolibet, &
confirmandu
fitium duret
vo eligi ad
nuntii deput
& confirmat
pro mense
matoes, &
noribus cor
die sui offi
causa exam
ferentias, &
& deinde
libet hebdo
sticiam, su
fitialem ac
positum e
timatione
lutionis g
tionem fa
trafieret
etæ gabel
contra fo
sub pœna
dicti poss
pluries,
tamen n
idoneos,
fitium e
nibus, &
consuetu
dicti cor
licite, &
& debe
omnia,

sexta martii cum salario florenorum quinque mense quolibet solven-
 dorum ad dictam rationem, ut supra. Et debeat esse ibidem unus
 notarius ad rescontrandum imbreviaturas, qui vocetur notarius res-
 contri, extrahendus ut supra, & eius officium duret sex mensibus
 cum salario florenorum quinque pro mense quolibet ad rationem præ-
 dictam, & solvendorum, ut supra; & habeatur in dicta gabella unus
 custos librorum cum salario florenorum quatuor auri pro mense
 quolibet, & ad dictam rationem eligendus per præfatos magistrōs
 confirmandus per dominos cum collegiis, & regulatoribus, cuius of-
 fitium duret per annum, qui possit cassari, & removeri, & de no-
 vo eligi ad beneplacitum dictorum gubernatorum, & habeantur duo
 nuntii deputati ad servitia dictæ gabellæ duraturi per annum eligendi,
 & confirmandi, & removendi, ut supra cum salario librar. decem f. p.
 pro mense quolibet solvendo ut supra, habere possunt etiam exti-
 matores, & exactores consuetos cum muneribus, commodis, & ho-
 noribus consuetis. Qui gubernatores videlicet duo ex eis quolibet
 die sui officii de mane, aut de sero stare debeant ad dictas gabellas
 causa examinandi, & investigandi utilitatem dictæ gabellæ, & dif-
 ferentias, & quæstiones occurrentes; & prædicta ponere in notam,
 & deinde diebus ordinatis, videlicet die martis, & die veneris cuius-
 libet hebdomadæ se congregari, & terminare prædicta secundum iu-
 stitiam, sub pœna periurii, & reassignari possint, & debeant per of-
 fitialem ad hoc deputatum ut supra in generalibus gabellarum dis-
 positum est; & gubernatores prædicti non possint extimare, vel ex-
 timationem facere aliquam de aliqua re immobili, quæ occasione so-
 lutionis gabellæ haberent extimari, nisi fuerint concordēs ad extima-
 tionem faciendam sex ex ipsis septem ad minus, & quidquid con-
 traheret pro infecto penitus habeatur, & sit, & aliquis notarius di-
 ctæ gabellæ non possit aliquam extimationem, quæ ex tunc fieret
 contra formam, & effectum capituli præsentis, scribere, vel notare,
 sub pœna periurii, & librarum viginti quinque f. p. Et officiales præ-
 dicti possint, eisque liceat eligere, & deputare in futurum semel, &
 pluries, & quoties pro eo tempore, in termino quo volent, & dum
 tamen non maior sex mensium pro qualibet vice, unum, vel duos
 idoneos, ac sufficientes notarios, ad rescontratorum, seu rescontri of-
 fitium explicandum sub illis formis, modis, tenoribus, & conditio-
 nibus, sub quibus, & prout, & sicut in omnibus, & per omnia
 consuetum est; & notarius introitus, & exitus gabellæ contractuum
 dicti communis præsens, & futurus in officio prædicto possit libere,
 licite, & impune, & sine suo præiudicio, vel gravamine, teneatur,
 & debeat proponere, & pro vera, & legitima solutione describere
 omnia, & singula quæcumque disposita, facta, & facienda cuicum-

que camerario dictæ gabellæ, seu eius locum tenenti præterito, præfenti, & futuro, & ponere, & distribuere, & aptare in libris dictæ gabellæ. Et nullus camerarius gabellæ contractuum audeat, vel præsumat dare, solvere, vel pagare de pecunia communis Florentiæ ad eius manus pervenienda vigore dicti sui officii camerariatus alicui personæ cuiuscumque status, vel conditionis existat, seu ad exitum dicti communis ponere directe, vel indirecte aliquam pecuniæ quantitatem, nisi vigore stantiamenti confecti, vel conficiendi per gubernatores dictæ gabellæ contractuum, secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ, & dictæ gabellæ, & subscribendi manu propria notarii extraordinarii gabellæ contractuum, & subscribendi per unum ex regulatoribus, & scribanum dictorum regulatorum, ut consuetum est. Quod si secus fecerit, seu solverit, talis solutio non valeat, & non teneat, nec possit modo aliquo ad rationem communis Florentiæ poni, vel acceptari, sed de suo proprio facta sit, & facta esse intelligatur.

Quod notarius introitus gabellæ contractuum possit recipere certas quantitates.

RUBRICA II.

NOtarius introituum gabellæ contractuum possit, eique liceat etiam non obstantibus quibuscumque aliis ordinamentis communis Florentiæ in contrarium disponentibus, percipere, recipere, & habere a quolibet solvente aliquam gabellam pro qualibet partita denarios sexdecim pro qualibet apodixa, ultra partitam denariorum duodecim, & de depositis percipere potest soldos quinque. Si vero ultra, vel aliter reciperet, solvat, & solvere teneatur nomine gabellæ camerariis cameræ communis Florentiæ, pro communi Florentiæ recipientibus soldos quinque f. p. pro qualibet partita, de qua notificatum fuerit provisoribus cameræ recepisse.

Ordinamenta, quibus exigitur gabella contractuum.

RUBRICA III.

PER dominos Gubernatores, & magistros gabellæ contractuum communis, & populi Florentini exigatur, & exigi possit, & exigi facere possint officiales prædicti de omnibus, & singulis contractibus, instrumentis dotium, & augmentorum dotium, emptionum domorum, terrarum, & possessionum, vel aliquarum rerum immo-

bilium, si
rum in e
licuius de
rum ex
torum ex
tate, &
bilium, &
accomand
vel exigi
bus bone
ipius co
rit, solva
decim f.
sem com
vel posse
remaneri
ceptaretu
bellæ pe
comitatu
fuerit, a
vel fact
sum, v
libra eu
strument
pra solv
gabellæ
muni p
cipere a
bellam
f. p. p
tæ, &
uxorem
habuisse
re pro
bra, p
libet lil
habuerit
in aliis
nibus,
merata
res, ve
cuniam

bilium, five redditus, colonatus afflictuum, vel pensionum, livellario-
 rum in emphiteusim, & in solum receptione, & translatione a-
 licuius domini dictarum possessionum, vel rerum, vel alicuius ea-
 rum ex donatione, alienatione, vel iudicio, & reddituum, & lega-
 torum ex testamento, vel codicillo, vel alia quavis ultima volun-
 tate, & donationis inter vivos, & cessionis iurium, rerum immo-
 bilium, & iuriam pecuniæ, nec non mutuorum, depositorum, &
 accomandiarum pecuniæ celebratis, & celebrandis nihil peti tamen
 vel exigi possit pro dicta gabella de receptionibus, vel perceptioni-
 bus bonorum in solum a communi Florentiæ, vel aliqua curia
 ipsius communis. Et quilibet, cui ab intestato quidquid remanse-
 rit, solvat, &olvere teneatur, & debeat gabellam denariorum duo-
 decim f. p. pro qualibet libra eius, quod ei remanserit infra men-
 sem computandum a die, quod ei remanserit, & adeptus fuerit,
 vel possessionem habuerit, sub pœna quarti pluris, nisi talis, cui
 remanserit, ut dictum est per ordinamenta gabellæ infra scripta, ex-
 ceptaretur a solutione gabellæ præmissæ qui ad solutionem ipsius ga-
 bellæ per præmissa nullatenus teneatur. Et quicumque de civitate,
 comitatu, vel districtu Florentiæ, vel aliunde mutuaverit, depo-
 fuerit, aut accomodaverit aliquam pecuniæ quantitatem, unde fiat,
 vel factum fuerit instrumentum ad terminum solutionis sex men-
 sium, vel minus solvat nomine gabellæ denarios tres pro qualibet
 libra eius, quod in dicto instrumento continebitur. Et si fuerit in-
 strumentum confectum ad terminum solutionis a sex mensibus su-
 pra solvat denarios sex pro qualibet libra; Salvo, quod huiusmodi
 gabella non intelligatur in mutuis, & depositis, quæ fierent in com-
 muni prædicto. Et mutuans, vel deponens huiusmodi nequeat re-
 cipere aliquo modo a debitore, vel aliqua alia persona talem ga-
 bellam, vel aliquid occasione ipsius ad pœnam denariorum sex
 f. p. pro qualibet libra summæ pecuniæ in instrumento conten-
 tæ, & quicumque de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ
 uxorem acceperit, & propter eandem uxorem confessus fuerit se
 habuisse dotem pro eadem muliere, teneatur, & debeat solve-
 re pro dote nomine gabellæ denarios sex f. p. pro qualibet li-
 bra, pro augmento vero dotis denarios novem f. p. pro qua-
 libet libra eius quod in dotem, vel augmentum dotis receperit,
 habuerit, aut confessus fuerit, tam in pecunia numerata, quam
 in aliis quibuscumque rebus, vel bonis, possessionibus, & actio-
 nibus, creditis, aut iuribus redactis, aut extimatis in pecunia nu-
 merata; Si vero fuerint data inextimata aliqua bona, possessiones,
 res, vel iura, debeant tunc extimari, & redigi ad numeratam pe-
 cuniam per officiales gabellæ, vel per extimatores dictæ gabellæ se-

cundum deliberationem dictorum magistrorum, & secundum extimationem per eos fiendam, debeat solvere, ut dictum est. Et quicumque de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ emerit, aut emi fecerit aliquas domos, possessiones, terras, vel aliquas res immobiles, sive redditus, colonatus, affictus, vel pensiones, vel livellarii, vel in emphiteosim, aut in solutum receperit, aut aliquod dominium dictarum possessionum, vel rerum, vel alicuius earum ex donatione, alienatione, vel iudicio sibi transfulerit, vel translatum fuerit, exceptis divisionibus, & emancipationibus, solvat, & solvere teneatur, & debeat nomine gabellæ sold. unum f. p. pro aliqua libra pretii, vel extimationis, vel valoris possessionis, rei, aut domini, ut dictum est translati, habituri regressum contra venditorem, aut translatores domini in eum pro dimidia parte eius, quod solverit. Et liceat sibi retinere de pretio, quod solvere debet. Et qui pretium habuerit recipere de prædictis teneatur eidem dimittere, & pati quod sibi retineat. Et quod dictum est supra de solutione gabellæ, & de regressu habendo, non intelligatur habere locum ad fideiussionem, nec in cambio, vel permutatione, quod, vel quam facerent inter se patres, matres, filii, filiæ, nepotes, & neptes ex filio, vel filiis, seu fratre, vel fratribus, fratres, sive sorores carnales, patruus, vel avus de bonis, vel possessionibus suis. Et si cui personæ, vel loco fuerit aliquod relictum, seu legatum in testamento, codicillo, seu quavis ultima voluntate, vel inter vivos donatum, vel ex testamento, vel ab intestato quid remanserit, teneatur, & debeat solvere camerario dictæ gabellæ nomine gabellæ, & augmenti gabellæ soldum unum f. p. pro qualibet libra relictæ, sive legati, donationis, vel eius quod ab intestato, vel testamento remanserit. Et si tale relictum, legatum, donatio inter vivos, vel aliud quod ab intestato, vel testamento remanserit non esse in pecunia numerata, debeat tunc extimari, & redigi ad pecuniam numerabilem per dictos gubernatores, vel maiorem partem eorum, quos ad hoc deputaverint, & secundum extimationem, & redditionem in pecunia, solvi debeat gabella, ut dictum est. A qua solutione gabellæ, excludantur, & exceptuentur patres, matres, filii, filiæ, nepotes, neptes ex filio, vel filiis, fratres, sive sorores carnales illorum qui reliquerint, legaverint, vel inter vivos donaverint, vel ab intestato, vel ex testamento remanserit eis, & etiam nepotes, vel neptes ex fratre, vel fratribus carnalibus, & patruus, & amita, & avus. Et is, cui quidquam remanserit ab intestato, teneatur solvere gabellam eius quod remanserit infra quindecim dies, a die quo ipse adeptus fuerit, vel possessionem habuerit, sub pœna quarti plus, quod quartum exigatur eidem ultra ipsam gabellam per dictos gubernato-

res; Et d
sex pro q
gumenti
pro qual
nus pro
vel obliga
principalis
ipse fidei
redes ten
qua quant
rit comm
aliquo co
rentiæ, v
vel debeat
& exigi f
olei, & c
dam, ad
bestiarum
debeant,
mercede
mutuis fa
dictis con
ter possin
promissio
sa contra
pecunia,
peti pote
merata
vel exigi
rum, ter
ad mediu
clarum,
suis; Qu
fra conti
sive blad
promissio
possession
cationibu
cleiastici
norum
monetari
mercanti

Tot

res; Et de cessionibus iurium rerum immobilium solvantur denarii sex pro qualibet parte pro unaquaque libra nomine gabellæ, & augmenti gabellæ. De cessionibus iurium solvantur denarii tres f. p. pro qualibet libra, & qualibet parte, & quilibet eorum teneatur unus pro alio; salvo quod qui receperit iura tamquam fideiussor, vel obligatus pro alio, & hoc appareat per publicum instrumentum principalis debiti, aliqua gabella in dicto casu non solvatur, nec ipse fideiussor, nec obligatus pro alio, ut dictum est, aut eius hæredes teneantur ad solutionem gabellæ prædictæ. Et quod de aliqua quantitate, vel pro aliqua quantitate pecuniæ, quam quis solverit communi Florentiæ tamquam coactus, vel animo rehabendi pro aliquo communi, populo, vel loco comitatus, vel districtus Florentiæ, vel aliqua singulari persona, nulla exigatur, vel exigi possit, vel debeat gabella, & gubernatores prædicti possint exigere, & peti, & exigi facere de contractibus rerum mobilium, scilicet grani, vini, olei, & cuiuscumque alterius fructus, locationis bestiarum ad soccidam, ad caput saluum, vel in guardiam ad medium, & locatores bestiarum prædictarum, vel rerum mobilium teneantur, & solvere debeant, & pro extimationibus dictarum bestiarum, & rerum, & mercede ipsarum, eam quantitatem pecuniæ, quæ solvi debet de mutuis factis in pecunia numerata. Et hæc locum habeant si de prædictis contractibus factum fuerit publicum Instrumentum; Et similiter possint dicti gubernatores exigere, & peti, & exigi facere de promissionibus, tam pecuniæ, quam aliarum rerum quacumque causa contractarum, vel contrahendarum per instrumentum publicum in pecunia, vel aliare eam quantitatem pecuniæ pro dicta gabella, quæ peti potest, & exigitur, & solvitur de mutuis factis in pecunia numerata. Salvo quod nulla gabella petatur, vel solvatur, aut peti, vel exigi possit de contractibus, & instrumentis locationis domorum, terrarum, & possessionum ad pensionem, vel ad affectum, vel ad medium, sive ad laborerium, nec de locationibus bestiarum factarum, seu quæ fierent per dominos laboratoribus, seu fictaiuolis suis; Quæ locationes terminum quinque annorum, vel ab inde infra contineant, nec de promissionibus, quæ fierent de frumento, sive blado per laboratores, seu fictaiuolos dominis suis, neque de promissionibus, quæ fierent de vendendo, seu revendendo aliquas possessiones, vel bona immobilia infra certum tempus, nec de locationibus factis, seu quæ fierent de bonis, seu possessionibus ecclesiasticis non obstante aliquo termino in talibus locationibus bonorum ecclesiasticorum appposito, vel apponendo. Et de cambiis monetarum, seu pecuniarum, & de venditionibus quarumcumque mercantiarum, de quibus inter Florentinos rogarentur, vel fierent

Tom. II.

N

in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliqua instrumenta, solvatur ea gabella, quæ solvi debet de mutuis, & hæc locum non habeant in instrumentis dictorum cambiolorum, vel venditionis mercantiarum, quæ fierent inter Florentinos, & forenses. Et de laudis, & sententiis arbitratorum, seu arbitratorum, quæ ferrentur, aut darentur, solvatur, & solvi debeat nomine gabellæ, videlicet pro re, & de re mobili, de qua ferretur, seu daretur, aut dari contingerit in futurum laudum, vel sententia, ea quantitas pecuniæ, quæ peti, & exigere potest, seu solvitur de mutuis quæ fierent in pecunia numerata, aut datum, vel sententiatum fuerit de re, vel pro re immobili, de qua laudum, vel sententia daretur, vel ferretur, sive datum, vel sententiatum fuerit, quæ solvitur, seu peti potest, & exigere de re, vel pro re immobili vendita, vel alienata. Et quia plerumque contingit, quod ille qui emit, vel vendit, vel alienat, seu acquirit, seu cuius nomine facta est emptio, alienatio, vel acquisitio de rebus mobilibus, vel immobilibus recognoscit, seu confitetur alicui se ipsam alienationem, vel emptionem, seu acquisitionem fecisse pro dicto tali, vel alia persona, seu de pecunia aliena, vel recognoscit esse fictitium; Quod de dictis recognitionibus tam factis, quam fiendis solvatur gabella ad modum emptionis rei mobilis, & immobilis secundum estimationem rei, de qua facta fuerit recognitio, vel secundum pretium appositum in prima translatione rei; Et si non esset appositum pretium, secundum estimationem inde fiendam per duos bonos viros convicinos talis rei eligendos per gubernatores, & officiales prædictos; Salvo quod nulla gabella solvatur de recognitione, quæ fieret infra quadraginta quinque dies, a die quo talis qui recognosceret, emerit, vel acquirit, & fuerit soluta gabella de emptione, & acquisitione prædictis; Et si quis recognoverit possessionem, domum, vel res esse alicuius personæ, vel ad alium pertinere, vel se in bonis ius non habere, teneatur recognoscens, & cui recognitio facta esset, vel fieret, ad solvendum gabellam, ac si talis recognoscens rem, & possessionem ipsam vendidisset, & cui recognitio facta esset, emisset, & pretium persolvisset, a qua solutione gabellæ excludantur, & exceptentur, patres, matres, filii, & filiæ, nepotes, & neptes ex filio, vel filiis, & fratres, sive sorores carnales illorum, qui recognoverint, vel quibus facta fuerit recognitio, & etiam nepotes, & neptes ex fratre, vel fratribus carnalibus, & patruus, & amita, & avus; Et intelligantur carnales in tota ista materia gabellarum nati ex eodem patre, vel utroque parente tantum, non si ex matre tantum. Et de venditionibus, & alienationibus molendinorum in navibus existentium solvatur gabella ad modum estimationis rerum immobi-

lium. Et
re immo-
gabella,
pecunia
bus, seu
& si cor-
rentiæ,
pro aliquo
cui, qui
cui, qui
ratione
muni Fl-
ret a d
aliqua n
tum do
ctus tali
confessat
tis pro
solvend
vel in
florenti
si quis
in aliq
quid al
ret in
augume
tur de
verit,
tum so
rei im-
per qu
les, si
quod l
aut lib
eo casu
beratio
bellæ
rit alic
timatis
norum
populi
fuerint

gium. Et ad solutionem dictæ gabellæ dicta molendina habeantur pro re immobili; Et de cessionibus iurium, & rerum mobilium solvatur ea gabella, quæ solvitur, & exigi, & peti potest de cessionibus factis in pecunia numerata, facta extimatione valoris talium rerum, de quibus, seu quorum iurium fieret cessio per publicum instrumentum; & si contingat aliquem civem, comitatum, vel districtualem Florentiæ, vel forensem dedisse, vel fecisse, aut dare, vel assignare pro aliqua muliere aliquid in dotem, vel in augmentum dotis alicui, qui non fuerit sub iurisdictione communis Florentiæ, vel alicui, qui se defenderet a solutione gabellæ, & augmenti gabellarum ratione alicuius privilegii, vel immunitatis, quam, vel quod a communi Florentiæ, vel a quocumque haberet, seu confessari contingeret a dicto cive, vel comitatino florentino, sive forense pro ipsa aliqua muliere aliquid habuisse, vel habere in dotem, vel augmentum dotis, tunc in eo casu, & casibus, & quolibet ipsorum dictus talis, qui dedit, seu dabit, vel assignabit, seu a quo fuerit confessatum habuisse, vel habere in dotem, vel augmentum dotis pro ipsa tali muliere, teneatur, & cogi possit in solidum ad solvendum gabellam pro dicta dote, & augmento personaliter, vel in rebus, modo, & forma, quibus compelli debet, & potest florentinus recipiens aliquid in dotem, vel augmentum dotis. Et si quis renuntiaverit alicui iuri quod haberet, vel habere diceretur in aliqua re, vel finem, seu remissionem, aut liberationem, vel aliquid aliud simile fecerit de iuribus, quæ haberet, vel habere diceretur in aliqua re certa, & determinata, solvet nomine gabellæ, & augmentum gabellæ tantum, quantum solveret, seuolvere teneretur de mutuis factis in pecunia numerata, si ipsa res, cui renunciaverit, fuerit mobilis, si vero fuerit immobilis solvat tantum, quantum solveret, seuolvere deberet in emptionem, & pro emptione rei immobilis secundum extimationem de ipsa re immobili fienda per quatuor bonos viros vicinos talis rei eligendos per ipsos officiales, si ipsa res mobilis, vel immobilis extimata non fuerit. Salvo quod si de re, vel pro re, cui renunciatio, vel finis, sive remissio, aut liberatio facta fuerit, & soluta esset gabella, vel solveretur, in eo casu nulla gabella pro ipsa renuntiatione, sive remissione, aut liberatione, vel ipsa occasione solvatur, nec ad solutionem ipsius gabellæ dd. de causis aliquis teneatur, vel cogi possit. Et si contigerit aliquos contractus, vel alienationes fieri de bonis, & rebus inextimatis, de quibus solvi debeat gabella pro extimatione talium bonorum, & rerum, fieri debeat per duos bonos viros ex convicinis populi, vel contradae, in quo, vel qua talia bona, vel res positæ fuerint, eligendos per officiales præmissos; & quia multoties sub spe

locationis possessiones multorum transferuntur in alios, & etiam multa mutua, deposita, recomanditiæ, similesque contractus fiunt, in quibus obligantur bona pro talibus mutuis, depositis, recomanditiis, & similibus contractibus nominatim quinque, cum pacto, quod si non fuerit satisfactum termino in eis contento, liceat creditori ea bona nominata, maxime in instrumento talis contractus, ingredi, habere, tenere, vendere, & pignorare, & omnia facere suo libito. Et hæc, vel similia fieri dicuntur, ut pro venditione, vel alienatione, vel aliis superscriptis contractibus non sit locus solutioni gabellæ emptionis, sed mutui, quod liceat compellere tales, qui sic contraherent, obligando nominatim certa bona ad solutionem gabellæ, ac si mere factus esset contractus emptionis, & venditionis talium bonorum. Et idem intelligatur de locationibus factis dicta de causa, & quando contractus locationis excedit tempus quindecim annorum, intelligatur de contractibus, qui, ut dictum est fieret, contractus emptionis, & venditionis. Et hæc locum non habeant in dote, & donatione propter nuptias, nec in contractibus locationis factis cum presbyteris de bonis, & possessionibus ecclesiæ excedentibus tempus quindecim annorum, qui propterea intelligantur contractus venditionis. Et si contingeret, quod de huiusmodi contractibus, qui post iudicaretur vim emptionis, & ex eo debere solvi gabella, secundum extimationem, a principio fuisset gabella soluta, secundum quod ipse contractus prima facie apparebat talis, prima solutio imputetur in id, quod postea solvi debere contingerit, iuxta determinationem dicti contractus, facta tamen prius in omnibus causis supradictis probatione, ac fide, quæ, & prout, & sicut videbitur dictis officialibus, vel maiori parti eorum. Et nulla gabella solvatur, petatur, exigatur de aliquibus, vel pro aliquibus compromissis, vel laudis, seu sententiis, quæ fierent, darentur, vel ferrentur super causis motis, vel movendis in aliqua curia consulum cuiuscunque artis civitatis Florentiæ, seu officialis mercantiæ dictæ civitatis ex vera, & iusta mercantia, vel arte, unde transferri non debeat ex tali laudo dominium, vel proprietas rei immobilis, nec de aliquibus, vel pro aliquibus compromissis, laudis, vel sententiis, quæ ferrentur, darentur, vel fierent inter patrem, matrem, filios, filias, nepotes, neptes ex filio, vel filiis, fratres, sive sorores carnales, & etiam neptes, & nepotes ex fratre, vel fratribus carnalibus, & patruum, avum, & amitam. Nec de divisionibus, quæ fierent inter socios, vel olim socios, vel hæredes olim sociorum de quibuscunque bonis, rebus, creditis, & iuribus, tam mobilibus, quam immobilibus, quæ fierent communes inter eos, & quæ tempore talis societatis tenebantur, & possidebantur communiter inter ipsos socios. Nec de cessionibus iurium communium,

quæ fierent
dictæ divi
sive pro
aliquid cu
munis pra
Nec pro
cta de br
dentes re
icipatione
facerent
filio, ve
les, pat
la perso
ultima
remiserit
Et legat
liquerit
dictæ, i
legato,
liquerit
volunta
do de
strumen
manu
faceret
nomine
rei im
ro ipsa
vat pre
debet
lis vale
lis reli
mutui
tum,
ret ali
recepti
vel in
tractui
nuntia
ne fac
bellam
rit, te

quæ fierent inter ipsos socios tempore divisionis societatis ex causa dictæ divisionis. Nec de cambiis rerum mobilium, nec de aliquo, five pro aliquo instrumento, five contractu, in quo obligaretur ad aliquid commune Florentiæ, vel aliquis vice, & nomine ipsius communis pro rebus pertinentibus ad commune Florentiæ prædictum. Nec pro divisione aliquarum rerum immobilium inter quoscumque facta de bonis communibus inter ipsos dividentes, seu quæ ipsi dividentes tempore divisionis communiter possidebant. Nec pro emancipationibus, nec pro cambio, vel permutatione, quod, vel quam facerent inter se, patres, matres, filii, filiæ, nepotes, & neptes ex filio, vel filii, seu fratre, vel fratribus, fratres, five sorores carnales, patruus, avus, & amita de bonis, & possessionibus suis. Et nulla persona, cui factum fuerit legatum, seu relictum in quacumque ultima voluntate, & ipsi legato, vel relicto renuntiaverit, vel illum remiserit, teneantur, & cogi possint ad solutionem gabellæ, pro dicto legato, vel relicto hæredes, & bonorum possessores eius, qui reliquerit, vel legaverit intra quadraginta dies a die renuntiationis prædictæ; nec etiam teneatur aliqua persona ad solutionem gabellæ pro legato, vel relicto, quod quis in ultima voluntate legaverit, seu reliquerit uxori suæ pro dote suâ, vel quod quis dixerit in ultima voluntate se debere dare illi, cui reliquerit, vel legaverit, dummodo de quantitate talis relicti, vel legati appareat per publicum instrumentum, vel scripturam, librum testatoris, vel scripturam factam manu dicti Testatoris. Et si tale relictum, vel legatum, quod quis faceret uxori suæ pro dote, fuerit in re immobili, solvat ipsa uxor nomine gabellæ denarios sex s. p. pro qualibet libra valoris ipsius rei immobilis usque in concurrentem quantitatem dotis ipsius. Si vero ipsa res immobilis excederet valorem quantitatis ipsius dotis, solvat pro re immobili ab ipso valore supra, sicut solvitur, &olvere debet nomine gabellæ de re immobili empta, de cuius rei immobilis valore stetur dicto quatuor vicinorum huiusmodi rei immobilis relicte, vel legatæ uxori. Et si qua venditio, alienatio, ex causa mutui, promissio, donatio, vel quivis alius contractus, & instrumentum, de quo solvi debeat gabella secundum ordinamenta gabellæ fieret alicui recipienti pro aliquo absente, & ipse talis, pro quo fuerit receptio facta requisitus ad solvendam gabellam pro tali contractu, vel instrumento recusaveritolvere ipsam gabellam, volens ipsi contractui renuntiare, & instrumento renuntiaverit, in eo casu facta renuntiatione post requisitionem prædictam, vel etiam nulla requisitione facta, non teneantur, seu cogi possint ad solvendam dictam gabellam, nec etiam ille, qui nomine alterius, vel pro aliquo receperit, teneatur ad solvendam gabellam pro tali contractu, vel instru-

mento, possint tamen facta renuntiatione, ut dictum est cogere, & cogi facere realiter, & personaliter illum, qui dictam alienationem, venditionem, promissionem, donationem, vel quemvis alium contractum fecerit, contraxerit, vel fieri mandaverit ad solvendum gabellam pro tali contractu, & instrumento. Possint etiam dicti gubernatores, eisque liceat gabellam petere, & exigere de omni instrumento facto de quolibet augmento, & quantitate pecuniæ nomine augmenti pretii habiti, vel confessati ad eandem rationem pro qualibet libra dicti augmenti, ut tolli debuit, & potuit de illa, quæ expressa, & expressa fuit nomine pretii instrumento venditionis antea alienationis primo factæ de tali re vendita, vel aliquo alio titulo alienata. Et omnes, & singuli, qui debent, vel tenebuntur solvere, seu cogi possint, vel poterunt ad solvendum aliquam pecuniæ quantitatem pro dicta gabella, & augmento secundum ordinamenta gabellarum communis Florentiæ de aliquibus, vel pro aliquibus instrumentis, vel contractibus eam solvere teneantur infra quadraginta quinque dies a die celebrati huiusmodi contractus, & instrumentorum, & infra alium terminum in ordinamentis gabellæ contractuum sub pœna quarti pluris, quæ pœna quarti pluris pertineat, & perveniat ad dictum commune Florentiæ.

Quod contractus non vitietur occasione gabellæ non solutæ, vel registrationis non factæ.

RUBRICA IV.

Nullum instrumentum, vel contractus confectus, vel conficiendus possit vitari, vel obici, vel dici, quod non valeat, vel teneat occasione non solutæ gabellæ, vel etiam debito tempore, vel infra certum tempus, vel secundum ordinamenta gabellarum non solutarum, sed valeat, & teneat, & servari, & executioni mandari debeat, non obstante quod gabella debito tempore, vel secundum ordinamenta gabellarum non fuisset soluta, vel quod ipsum instrumentum, & contractum non fuerit registratum, nisi specialiter aliter foret provisum.

De modo exigendi dictas gabellas.

RUBRICA V.

Gubernatores prædicti possint, eisque liceat ad solutionem dictæ gabellæ, & augmenti ipsius cogere, & cogi facere personaliter, & in rebus superscriptos, & infrascriptos contrahentes, & alios

qui de p.
facient,
libet cor
vel aliqui
ctioni co
omnes,
solvi deb
aliquid f
bonorum
quæ solv
huiusmodi
nus Port
vitatis f
offitiales
Florenti
pro qual
rint, ve
gubernat
strepitu
prædicta
ipsis gul
gendum
ad coge
dum in
cum eff
gi possu
si quam
augume
pœnam
cuiuslib
pœna p
libet cor
na, &
pœna,
rum, &
& favo
præsent
executi
& hero
ferius,
in præ
ve. priv

qui de prædictis, & infraSCRIPTIS, vel aliquo eorum acquirerent, vel facerent, vel in quorum favorem fieret, vel factum fuerit, & quemlibet eorum in solidum, etiam si aliquis ex dictis contrahentibus, vel aliquis de prædictis non fuerit suppositus, vel subiectus iurisdictioni communis Florentiæ, & etiam compellere, & compelli facere omnes, & singulos habentes, vel possidentes de bonis, de quibus solvi deberet gabella, vel augmentum, vel aliis bonis debentibus aliquid solvere pro dicta gabella, vel augmento usque ad valorem bonorum, quæ tenent, vel possident, si tantum ascenderet pecunia, quæ solvi debuerit pro ipsa gabella, vel augmento, nisi appareat huiusmodi tenentes, & possidentes fore priores tempore; & dominus Potestas, Capitaneus, vel Executor ordinamentorum iustitiæ civitatis Florentiæ, eorumque iudices, & iudices gabellæ, cæterique officiales ad iustitiam in civitate Florentiæ constituti pro communi Florentiæ proprio iuramento, & sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet vice, qua supraSCRIPTA, vel infraSCRIPTA non observaverint, vel observare neglexerint, vel omiserint ad instantiam ipsorum gubernatorum, omni die, non obstantibus aliquibus feriis absque strepitu, & figura iudicii, & sine iuris, & statutorum solemnitate, prædicta, & infraSCRIPTA teneantur exequi, & dare, & concedere iplis gubernatoribus, nuntios, & herovarios, & picconarios ad exigendum, & pro exigendo gabellam promissam, & augmentum, & ad cogendum, & capiendum; & cogi, & capi, & detineri faciendum in carceribus communis Florentiæ personaliter, & in rebus, & cum effectu omnes, & singulos, qui debent, vel debebunt, seu cogi possunt, vel poterunt ad solutionem dictæ gabellæ, & pœnam, si quam incurrissent, & augmentum occasione ipsius gabellæ, vel augmenti quousque solverint ipsam gabellam, vel augmentum, & pœnam. Nec non dicti rectores, & officiales, & quilibet eorum, & cuiuslibet eorum iudices ad petitionem dictorum gubernatorum sub pœna præmissa teneantur, & debeant bona, & res eorum, & cuiuslibet eorum sequestrari facere, & eis dare, & pronuntiare dicta bona, & res in tenutam, & adiudicare in solutum pro dicta gabella, pœna, & augmento, & pro executione, & observatione prædictorum, & infraSCRIPTORUM eis præstare, & dare auxilium, consilium, & favorem. Et prædicta, & infraSCRIPTA, & omnia, & singula in præsentī ordinamento contenta exequi, & observare, observari, & executioni mandari, facere banna, & dare litteras, licentias, nuntios, & herovarios, & picconarios pro faciendo ea, quæ continentur inferius, & prout, & quando ipsi gubernatores petierint, non obstante in præmissis, vel infraSCRIPTIS aliqua exceptione iurium, vel facti, si-ve privilegio, beneficii, vel immunitate, quod, vel quæ fierent, vel

allegarentur, vel proponerentur in contrarium, vel derogationem præmissorum, vel infrascriptorum, vel alicuius eorum; & si quis prætenderet, vel uteretur exceptione privilegii, vel immunitatis, non audiat, vel in eius iure in aliquo admittatur. Et quod nuntii communis Florentiæ, & berovarii dd. rectorum, & officialium contentorum in supradicto capitulo, & cuiuscumque ipsorum, & picconarii possint, eisque liceat ad instantiam præfatorum gubernatorum, habita prius licentia alicuius ex dd. rectoribus, vel officialibus, prædare, pignorare, in quocumque loco res quaslibet non solventium, vel solvere cessantium, seu recusantium pecuniam pro dicta gabella, & augmento, & pœnas, quas incurrissent occasione ipsius gabellæ, & augmenti. Et nuntii communis Florentiæ, & berovarii rectorum, vel alicuius eorum, & picconarii, quos dicti gubernatores habere voluerint, possint, eisque liceat frangere ostia solvere debentium, & cameras intrare, & pignorare, in, & de quibus domo, in qua habitaret aliquis debens solvere gabellam de quibuscumque pignoribus existentibus in dicta domo, eosque capere, & detinere personaliter, & captos, & detentos in carceribus communis Florentiæ captivare, de licentia tamen alicuius ex dd. officialibus, vel rectoribus. Et ipsa pignora, & prædas de ipso loco extra populum, ubi acceperint, & quo voluerint ipsi gubernatores portare, seu portari facere, ac ponere licite, & impure, dum tamen talia pignora scribantur in libro, vel actis ipsorum gubernatorum, ut ipsorum habeatur memoria, & teneantur nuntii, qui talia pignora, & prædas acceperint, relinquere ad domum, ubi acceperint, cedula continentem nomen, & pronomen ipsius, pro quibus iverint, & pignus, & prædam prædictam, & locum, quo portare intendit sub pœna soldorum centum f. p. tali nuntio prædicta, & quodlibet prædictorum non servanti auferenda pro communi Florentiæ de facto, & restitutionis talis pignoris, & prædæ, vel valoris ipsius. Et quilibet possit de prædictis huiusmodi nuntios accusare, & denunciare sine solutione gabellæ propterea communi Florentiæ faciendâ, ad quam restitutionem huiusmodi pignoris, & prædæ, vel valoris ipsius, teneantur nuntii in solidum. Qui gubernatores possint talia pignora vendere facta subhastatione publice plus offerenti, dummodo prius requiri faciant personaliter, vel his sub diversis diebus, domui, ecclesiæ, & vicinis illi, cuius fuerint pignora, quod ea luat intra terminum banni, vel requisitionis præmissæ, qui terminus saltem sit octo dierum, ipsumque pretium convertatur in solutionem, quæ fieri debuit pro dicta gabella, & eius occasione. Et si vendita fuerint plus, restituatur ei, cuius fuerint dicta pignora; & quod dd. gubernatores possint, eisque liceat pignorare patrem pro filio, & filiis, &

filiabus n
patris exi
pro dicta
cogere po
libet præ
concella,
nis, & di
per regen
gabellæ, t
forsitan d
rogari, q
etæ gabell
vel refort
dictæ, si
& debeat
giis, bent
concedent
nem præ
munitates
tæ, & m
annullatis
gans, off
munitates
vel debeat
vitatis Fl
officialis
producen
exception
rent, seu
legiorum
protestati
prædictis
aliquibus
puli, seu
verbis ex
generalibu
prædictis,
seu repug
quibus op
bus per
gatum, &
& speciali
Tom

filiabus non nuptis, seu quæ nuptæ non fuerunt, & in potestate patris existentibus, & virum pro uxore solvere debentibus aliquid pro dicta gabella, & eos, & quemlibet eorum in persona, & rebus cogere possint ad solvendum pro prædictis, & infra-scriptis, & quolibet prædictorum. Et cum multa privilegia, multæque immunitates concessa, sive concessæ dicantur multis tam civibus, quam comitatibus, & districtualibus Florentiæ tam pro commune Florentiæ, quam per regentes ipsum commune, propter quæ, seu quas exactio dictæ gabellæ, & executio prædictorum, & infra-scriptorum posse diceretur forsitan aliquantulum impediri, vel retardari, seu diminui, vel eis derogari, quod omnes, & singuli, qui modo aliquo ad solutionem dictæ gabellæ tenerentur, vel tenebuntur vigore cuiuscunque statuti, vel reformationis, seu provisionis dicti communis, vel gabellæ prædictæ, si privilegium, vel beneficium aliquod haberent, teneantur, & debeant dictam gabellam solvere, non obstantibus ipsis privilegiis, beneficiis, sive immunitate, vel aliquibus, tam concessis, quam concedendis. Et quantum ad solutionem dictæ gabellæ, & executionem prædictorum, & infra-scriptorum dicta privilegia, dictæque immunitates, seu beneficia cassa, & cassæ, & annullata, seu annullatæ, & nulla, & nullæ intelligantur esse, & sint, & pro cassis, & annullatis habeantur, & haberi, & teneri debeant, & nullus allegans, ostendens, vel producens talia privilegia, beneficia, seu immunitates audiatur, seu admittatur, seu audiri, vel admitti possit, vel debeat per aliquem rectorem, iudicem, vel officialem dictæ civitatis Florentiæ præsentem, vel futurum; sed talis rector, iudex, vel officialis teneatur, & debeat talem allegantem, ostendentem, vel producentem dicta privilegia, beneficia, seu immunitates, & eius exceptiones, & defensiones, quas facerent, allegarent, vel opponerent, seu facere, allegare, vel opponere vellet vigore talium privilegiorum, & immunitatum totaliter reiicere, non obstante aliqua protestatione, vel consilii assessoris petitione, qua sibi facerent in prædictis. Et non obstantibus in prædictis, & quolibet prædictorum aliquibus statutis, provisionibus, ordinamentis, seu stantiamentis populi, seu communis Florentiæ editis, seu edendis, seu aliquibus verbis existentibus in dictis privilegiis, beneficiis, seu immunitatibus generalibus, seu specialibus, derogatoriis, seu non derogatoriis in prædictis, seu in aliquo prædictorum quomodolibet contradicentibus, seu repugnantibus directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, de quibus oporteat, vel non oporteat fieri specialem mentionem, quibus per prædicta intelligatur, & sit nominatim, & specialiter derogatum, & proinde esse, & haberi, ac si eisdem esset nominatim, & specialiter derogatum, & specialis mentio, & derogatio facta fo-

Tom. II.

O

ret in presenti provisione. Et ut obvietur fraudibus, quæ sæpiissime committuntur pro evitando solutionem dictæ gabellæ, debeant, & possint ipsi gubernatores, eisque liceat non obstantibus supradictis ipsam gabellam exigere tamquam de rebus immobilibus de quibuscumque contractibus, seu instrumentis divisionis, quæ fierent de bonis immobilibus inter illos, quorum ipsa bona non essent, vel per quos talia bona non possiderentur tempore talis divisionis. Et etiam debeat dicta gabella, & exigi possit, & peti per dictos gubernatores de quibuscumque contractibus, & instrumentis donationis, quæ fierent inter illas personas coniunctas, quæ secundum formam statutorum communis Florentiæ, vel contentorum in eis exceptuentur a solutione dictæ gabellæ, si in donatione prædicta, vel instrumento donationis interveniat obligatio, consensus, seu ratificatio alterius cuiuscumque personæ, nisi talis persona quæ se obligaverit in dicto contractu donationis, vel consentiret, vel approbaret, seu ratificaret dictum contractum donationis esset de numero illarum personarum, quæ per formam ordinamentorum gabellarum exceptuatum, & exceptuari debeat, & exceptuarentur si talem donationem recepissent, vel cepisset, & hoc locum non habet in uxore, vel matre sic donante, seu obligante, consentiente, vel approbante huiusmodi donationem; hoc tamen actio, & pacto expresse appposito, quod dicta ordinamenta, sub quibuscumque verbis in genere, vel in specie excepta, & contenta, non extendantur, nec extendi possint, vel debeant ad clericos, vel religiosos, & ecclesiasticas personas, vel in aliquo contra ecclesiasticam libertatem nulla fiat, vel fieri possit exactio gabellæ prædictæ in persona, vel in bonis prætextu dictorum ordinamentorum, & contentorum in eis, & in ea parte, in qua, vel quibus statutum gabellæ contractuum communis Florentiæ loquitur, seu in aliquo tangitur in favorem, & commodum dictæ gabellæ intelligatur, & sit in favorem, & commodum communis Florentiæ in omnibus, & per omnia, & gubernatores dictæ gabellæ, teneantur, & debeant vinculo iuramenti toto eorum posse facere pignori omnes, & singulos, qui hætenus inciderint, seu in futurum incident in pœnam quarti pluris pro eo quod non solvissent, seu solverent illud, quodolvere debuissent, seu deberent occasione, seu prætextu gabellæ prædictæ quemlibet ipsorum saltem infra unum mensem a die quo inciderit in ipsam pœnam quarti continuo computandum, facta de ipso contractu, seu instrumento, pro quo, seu cuius pretextu talis gabella debuisset, seu deberet solvi relatione penes gubernatores, seu notarios gabellæ prædictæ, vel aliquem ipsorum ut moris est, ut de hoc ignorantes se ad solutionem teneri, ac etiam immemores facilius possint alias pœnas, quæ inferuntur prop-

terea evit-
gerit in f-
ceat per f-
re, & ex-
& cogere,
gulos, qui
personalite-
stantibus,
quod ban-
etiam a p-
pignorum
iuris, & c-
inductis,
currerint
habenda,
condemna-
iudicii sol-
luerint in-
debitur,
sit appell-
aut benef-
cte, vel
bellæ, se-
quem vol-
Florentiæ
prout, &
læ videb-
flore noru-
bellæ po-
formam
fiendi, &
gulatorib-
fieri cont-
gabella d-
mento,
aut aliis
teneri ad
supradict-
dubium
existenti-
nens nor-
les pro t

terea evitare. Et dicti officiales deputati, aut quod deputari contingerit in futurum super exactione dictæ gabellæ, possint, eisque liceat per se, & alios, quos voluerint, & quibus commiserint exigere, & exigere facere dictam gabellam, & pœnas; & quamlibet eorum, & cogere, & compellere, & cogi, & compelli facere omnes, & singulos, qui ad solutionem dictæ gabellæ quomodolibet tenerentur, & personaliter, & realiter, & omni tempore, feriis aliquibus non obstantibus, & in quolibet loco, & etiam in domo, et non obstante, quod bannitum esset ad consilium, & inceptum pulsari, incipiendo etiam a personarum captura, & destructione honorum, & captione pignorum, condemnatione, sive multa, & omnibus aliis remediis iuris, & omnibus aliis viis, modis, & formis per dicta ordinamenta inductis, vel opportunis, & inobedientes in, & super iis, quæ occurrerint pro exactione dictæ gabellæ, & pro veritate indaganda, & habenda, ad hoc ut dicta gabella exigatur, & peti possit, punire, & condemnare, & multare breviter, & summarie, & etiam iuris, & iudicii solemnitate, & substantialitate omissis, & prout, & sicut voluerint in ea quantitate, & quantitatibus, & prout, & sicut eis videbitur, & placuerit. Et ab iis, seu contra ea, quæ fecerint non possit appellari, aut de nullitate opponi, seu peti consilium sapientis, aut beneficium restitutionis, vel aliquid aliud peti, dici, poni directe, vel indirecte, tacite, vel expresse. Et gubernatores dictæ gabellæ, seu duæ partes eorum possint eligere, & deputare quemlibet, quem voluerint forensem ad faciendum dictas exactiones in civitate Florentiæ cum salario, tempore, modis conditionibus, & formis, prout, & sicut, & quemadmodum dictis gubernatoribus dictæ gabellæ videbitur, & placuerit, non excedendo propterea quantitatem florenorum trium auri pro quolibet mense. Et camerarius dictæ gabellæ possit solvere tali sic eligendo, & deputando, secundum formam stantiamenti per dictos gubernatores dictæ gabellæ propterea fiendi, & subscribendi per notarium dictæ gabellæ, & unum ex regulatoribus, & per scribanum dictorum regulatorum, ut hactenus fieri consuevit, & in casu quo deduceretur in dubium, utrum dicta gabella deberet, aut non deberet solvi aut exigere pro aliquo instrumento, aut ultima voluntate, aut hæreditate ab intestato veniente, aut aliis scripturis, tunc, & eo casu liceat unicuique, qui diceretur teneri ad solutionem dictæ gabellæ, facere depositum infra tempora supradicta, infra quæ fieri deberet solutio gabellæ eius, de quo in dubium reduceretur penes camerarium dictæ gabellæ pro tempore existentem. Et dicto deposito facto, ut dictum est, talis sic depone non incurrat, nec incidat in aliquam pœnam; Et dicti officiales pro tempore existentes super exactione dictæ gabellæ per eorum

sententiam teneantur, & debeant declarare, decidere, & terminare infra duos menses a die facti depositi prædicti, utrum solvi debeat gabella de eo, quod reduceretur in dubium, aut, & si solvi debeat, quid, & quantum; & quod tali sententiæ, & declarationi debeat stare, & in contrarium non debeat fieri, aut venire. Et tali deliberatione facta camerarius talis gabellæ teneatur restituere deponenti tale depositum in casu quo contingeret declarari gabellam solvi non debere; & in casu quo contigerit declarari per dictos officiales gabellarum solvi debere, & quid, & quantum camerarius prædictus ponere, & mittere ad introitum dictæ gabellæ illam quantitatem ex tali deposito, quæ solvi deberet secundum talem declarationem, & de huiusmodi deposito quod fieret penes dictum camerarium, nulla solvatur gabella. Et prædicti officiales possint eisque liceat unicuique, qui aliquem accusaret, denuntiaret, aut notificaret de prædictis, aut aliquo prædictorum, si contra talem denunciatum, accusatum, vel notificatum probaretur dare, & solvere usque in quartam partem totius eius, quod a tali accusato, denunciato, vel notificato auferretur, tam nomine fortis, quam poenatum, & cum tali, qui accusaret, denuntiaret, aut notificaret, transigere, & componere usque in quartam partem totius eius, quod ex tali denuntiatione, & notificatione, ut dictum est, haberetur prout, & sicut dictis officialibus videbitur, & placuerit. Et quod ad observationem omnium prædictorum quilibet rector, & officialis communis, & populi Florentini præsens, & futurus sit strictus vinculo iuramenti, & possit, teneatur, & debeat in perpetuum, non obstante temporis cursu, aut in futurum deputatus super exactione dictæ gabellæ, vel alicuius ex dictis officialibus, vel alterius officialis dictæ gabellæ sine solutione alicuius directuræ, & cuiuscumque alterius gabellæ promissionis, & satisfactionis de proseguendo, & sine aliquo iuramento, & prout, & sicut petatum fuerit, & repositos culpabiles condemnare, & punire poenis supradictis.

De pecunia redigenda ex pignoribus dictæ gabellæ, & de depositis factis in dicta gabella.

RUBRICA VI.

NOtarius, & camerarius introitus, & exitus gabellæ contra-
ctuum omnes pecunias, quæ solventur occasione venditionis
faciendæ de quibuscumque pignoribus gabellæ prædictæ, teneantur
ponere ad introitum, quas pecunias idem camerarius teneatur, &
debeat quolibet die lunæ dare, & solvere camerario modis prædi-

ctis simul
met aliqui
sens a di
modi pig
non solve
merarius
introitum
non scrib
minus ad
camerari
vel mand
dare, vel
perius di
& ordin
ad exitu
quæ per
etum, su
de suo p
etæ gabe
providere
pensis ei
rum pig
vere ten
eas pecu
stantiam
pe diver
dictæ ga
lam dict
sub mo
munis,
teri succ
Sancim
futurus
bere ali
recordat
numerat
gubernat
pecunia
merariu
que tale
merarius
camerari

etis simul cum aliis pecuniis gabellæ præfatæ; Et quod ille qui e-
 met aliqua pignora supradicta teneatur, & debeat infra duos men-
 sēs a die venditionis huiusmodi dare, & solvere pretium huius-
 modi pignorum camerario dictæ gabellæ, sub pœna quarti pluris si
 non solverit intra terminum supradictum. Quod pretium dictus ca-
 merarius scribi faciat per dictum camerarium, atque notarium ad
 introitum ordinatum gabellæ prædictæ, & si ad dictum introitum
 non scriberent, talis emptor de suo solvisse intelligatur, & nihilo-
 minus ad solvendum dicto modo tale pretium compellatur. Et quod
 camerarius gabellæ prædictæ non possit ex præcepto, deliberatione,
 vel mandato gubernatorum dictæ gabellæ, aut alterius, expendere,
 dare, vel solvere aliquid de dicta pecunia pignorum aliter quam su-
 perius dictum sit, nisi dumtaxat per stantiammentum, deliberationem,
 & ordinamentum faciendum per dictos gubernatores, & ponendum
 ad exitum, prout, & sicut exigitur ad solvendum alias pecunias,
 quæ perveniunt ex gabellis contractuum ad camerarium supradi-
 ctum, sub pœna dupli camerario supradicto si aliter solveret, &
 de suo proprio tunc solvisse intelligatur. Et quod gubernatores di-
 ctæ gabellæ, qui vendunt pignora supradicta teneantur, & debeant
 providere de pecunia habenda ex dictis pignoribus, ut deductis ex-
 pensis exactionis pignorationis ponatur ad computum illorum quo-
 rum pignora fuissent per solutionem gabellæ supradictæ, quam sol-
 vere teneantur, & si eas solvissent, restituatur illis talibus, qui per
 eas pecunias peterent infra annum a die venditionis huiusmodi per
 stantiammentum gubernatorum prædictorum. Et considerato, quod sæ-
 pe diversis respectibus, & in damnum dicti communis camerario
 dictæ gabellæ deponitur pecunia per eos qui solvere debent gabel-
 lam dicto communi, quæ scribitur in libro privato dicti camerarii,
 sub modo recordationis, & non ponitur ad introitum dicti com-
 muni, sed unus camerarius tradit alteri, & postmodum alter al-
 teri successive, & commune Florentiæ non habeat talem pecuniam;
 Sancimus quod aliquis camerarius dictæ gabellæ, vel præsens, vel
 futurus dicti communis non possit aut debeat recipere, vel scri-
 bere aliquam promissionem, aut aliquam pecuniam, vel aliam rem
 recordationis, vel alio modo, vel nomine, nisi solum pecuniam
 numeratam, & sub nomine gabellæ, vel depositi ordinati, si per
 gubernatores dictæ gabellæ deliberatum fuerit depositum fieri, quæ
 pecunia debeat poni ad introitum ordinarium dictæ gabellæ per ca-
 merarium atque notarium, sub nomine gabellæ, aut depositi, ipsam-
 que talem pecuniam ad introitum positam teneatur, & debeat ca-
 merarius supradictus quolibet die lunæ dare, & solvere supradicto
 camerario montis, sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet ca-

merario, & pro qualibet vice qui aliter reciperet, vel scriberet, & seu qui solveret dicto modo. Et quod gubernatores dictæ gabellæ, aut aliqui alii officiales dicti communis non possint, aut debeant deliberare, providere, & ordinare, vel fieri facere aliquod depositum quod esset minoris quantitatis quam esset quantitas debita cum pœnis, si in pœnis foret incursum, quæ solvi deberet ex contractibus, sive instrumentis pro quo tale depositum fieri deberet. Et quilibet deponens pecunia, seu cuius nomine deponeretur dicta pecunia pro gabella quæ solvi deberet teneatur, & debeat infra duos menses immediatos a die talis depositionis dictum tale depositum aptari, & scribi facere pro solutione huiusmodi gabellæ, alias elapso dicto termino, possit ad solvendum gravari, atque compelli realiter, & personaliter non obstante dicto deposito. Et nihilominus tale depositum computetur in solutione dictæ gabellæ; Et quod notarius dictæ gabellæ deputatus ad scribendum deliberationes gubernatorum gabellæ prædictæ teneatur, & debeat camerariis dictæ gabellæ, nec non gubernatoribus gabellæ præfatæ, & emptoribus pignorum præfatorum semel ad minus notificare prædicta, quæ ipsos respiciunt, ita quod non possint ignorantiam allegare.

Quod exactores dictæ gabellæ non possint aliquid pro eis recipere si non fecerint executionem, & quod non solventes possint multari.

RUBRICA VII.

Considerantes, quod exactores gabellæ prædictæ quando vadunt extra civitatem ad exigendum gabellas non solutas sibi solvi faciunt pro se, a multisolvere debentibus gabellas, & pro communi Florentiæ nil solvi faciunt, seu recipiunt, & sic commune decipitur, & comitatini prædicti vexantur pessime. Quod nullus exactor sive nuntius gabellæ prædictæ, qui vadat extra civitatem Florentiæ ad exigendum aliquid pro gabella prædicta, possit, vel audeat, nec debeat per se aliquid recipere, vel habere ab aliquo nisi solum illud, quod permittitur per ordinamenta, aut per gubernatores gabellæ prædictæ, & nisi primo recipiant per camerarium Florentinum pecuniam in tanta quantitate, aut pignus talis valoris, quod exinde solvi possit omnis gabella, quamolvere deberet talis gravatus communi Florentiæ, sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet exactore, sive nuntio, & vice qualibet qui plus, vel aliter accipiet, seu recipiet, quam superius dictum sit, in quas pœnas dicti gubernatores condemnare possint dictos exactores, & nuntios,

& alios f
dum; Et
possunt a
natores
quibus e
muni pr
iuris sol
pluries, &
tur, ut
multas,
seu civit
portunis
condemn
bellæ hu
seu exac
& seu c
multato
bra pect
ciet, pro
gabellæ;

ET c
solu
translati
parente,
dicta de
quibus f
nes, ap
nis, vel
seu dese
disgumb
aliquos,
aliquo a
conserve
Quod i
solvi de
& vend

& alios suprascriptos, & eos cogi facere modis omnibus ad solvendum; Et considerantes, quod aliqui non solvunt gabellas, & non possunt ad solvendum cogi, nisi novum remedium præbeatur, gubernatores dictæ gabellæ, qui pro tempore fuerint, possint illos, de quibus eis videbitur, qui solvere deberent aliquam gabellam communi prædicto summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, etiam iuris solemnitate non servata multare, seu condemnare semel, & pluries, & quoties in illis quantitatibus pecuniæ, de quibus eis videbitur, ut debitæ solutiones gabellæ fiant cum communi præfato. Quas multas, & condemnationes quilibet rector, & officialis communis, & seu civitatis Florentiæ exequi debeat, ac possit modis omnibus opportunis, salvo quod dicti gubernatores aliquem multare, aut condemnare non possint, nisi sit elapsus terminus solutionis gabellæ huiusmodi per unum annum; Et quilibet rector, vel officialis, seu exactor, qui exigeret, & solvi faceret dictas huiusmodi multas, & seu condemnationes, habeat, & sibi solvi facere possit a dicto multato, & seu condemnato usque in soldos duos pro qualibet libra pecuniæ quam exigeret, & in commune Florentiæ devenire faciet, prout deliberabitur, & seu ordinabitur per gubernatores dictæ gabellæ, pro tempore existentes.

De solvendo gabellam pro fideiussoribus datis, pro translationibus, & dationibus in solutum.

RUBRICA VIII.

ET cum multoties factæ fuerint, & fiant donationes, dationes in solutum, immissiones, apprehensiones, sive dationes tenutæ, sive translationes possessionum per indirectum, & sine aliquo titulo apparente, vel etiam cum titulo pro fraudando dictam gabellam, & dicta de causa, seu causis darentur in posterum illi, seu illis, cui, vel quibus fierent huiusmodi donationes, & dationes in solutum, immissiones, apprehensiones, seu dationes tenutæ, seu translationes possessionis, vel alterius pro eis recipienti, aliqui fideiussores, promissores, seu defensores ipsorum bonorum, seu pro bonis defendendis, seu disigumbrandis, seu aliqua alia promissio eis fieret per aliquem, seu aliquos, principaliter, seu fideiussorio, seu promissorio nomine, seu aliquo alio modo de defendendo ipsa bona immobilia, seu indemne conservando eum, qui dicta bona haberet, teneret, seu possideret; Quod in dicto casu, & casibus, & pro his bonis occasione prædicta solvi debeat ea, & singulis gabella, quæ solvi debet de emptione, & venditione bonorum immobilium secundum ordinamenta dictæ ga-

bellæ, nisi appareat illum, seu illos, quibus foret facta promissio prædicta, de huiusmodi acquisitione, seu pro ipsis bonis quandocumque gabellam solvisse. Et contenta in præsentī capitulo locum non habeant in iis, quæ exceptuantur vigore ordinamentorum gabellæ ad solutionem gabellæ prædictæ, ad cuius gabellæ solutionem teneatur, & cogi possit quilibet possessor ipsorum bonorum, qui dictam possessionem sic incepisse, apprehendisse, seu habuisse reperiretur, & etiam ille, cuius facta, seu causa ipsa possessio fuerit tradita, habita, seu quæsitā, qui dictam promissionem faceret, seu cuius precibus, & mandato, vel voluntate huiusmodi promissio fieret in posterum, & quilibet ipsorum in solidum; hoc intellecto quod eo casu quo aliqua fideiussio, promissio, seu satisfactio fieret occasione prædicta alteri recipienti pro alio, & dictus talis cuius nomine receptus fuisset, voluerit renunciare, & renuntiaverit per publicum instrumentum omni iuri, quod sibi quæri posset vigore, seu occasione dictæ receptionis factæ alteri recipienti pro eo ad solutionem alicuius gabellæ, dictus talis sic renuntians nullatenus teneatur, sed teneatur ille talis, qui dictam talem promissionem, obligationem, seu fideiussionem receperit pro dicto tali absente, & etiam pars altera, quæ ad solutionem dictæ gabellæ cogi posset, si huiusmodi renunciatio facta non esset.

*Solvatur gabella, quando per scripturam privatam
apparet venditio facta, vel donatio.*

RUBRICA IX.

SI qua persona fecerit, vel fieri fecerit aliquam scripturam privatam manu sua, vel aliena, ex cuius tenore appareat factam esse, vel fieri aliquam venditionem, donationem, dationem in solutum, vel aliam quamvis alienationem bonorum, seu rerum immobilium, de quibus, vel quorum aliquo si facta esset, vel fieret, per publicum instrumentum manu publici notarii secundum statuta, vel ordinamenta prædicta, vel aliquod prædictorum deberet solvi gabella, & talis scriptura infra dicta tempora recognita esset, vel recognita fuerit per publicum instrumentum manu publici notarii extra iudicium, vel iudicio per acta publica coram aliquo iudice, vel officiali civitatis Florentiæ manu cuiuscumque notarii, teneatur sic recognoscens, & cui talis recognitio facta est, vel facta fuerit, & uterque eorum in solidum compelli possit ad solvendum exinde gabellam quam solveret per dicta statuta, & ordinamenta, eorum teneretur, si talem donationem, venditionem, dationem in solutum,

vel alian-
per publ-
habeat r-
solutione-
ditione f-
nis per
quilibet
diam lib-
tempore
hernaton-
se, vel
sumi de
fiendis
Omnes,
tus Florenti-
quam sc-
tenoris,
que per
vel reco-
scripturam
illam qu-
cut, &
bet de i
Florenti-
bligatio-
vel aliq-
specialit-
commut-
modum
cum, &
vigore
tis Florenti-
fieri, ni-
rum f-
applican-
iure nul-
de facto
tiæ, pro
iurisdic-
To

vel aliam alienationem bonorum immobilium fecisset, vel faceret per publicum instrumentum, manu publici notarii; Et qui solverit habeat regressum contra alium de sic contrahentibus pro dimidia ex solutione fienda per alterum ex contrahentibus in emptione, & venditione facta, vel fienda per publicum instrumentum de talibus bonis per statuta, & pacta prædicta, vel aliquod prædictorum. Et quilibet officialis civitatis Florentiæ, nec non notarii, qui ad custodiam librorum cameræ civitatis Florentiæ sint deputati, & qui pro tempore fuerint, teneantur, & debeant ad petitionem dictorum gubernatorum ostendere acta, & libros, & gubernatores prædictos per se, vel per alios promittere, & pati ex dictis libris inde copiam sumi de huiusmodi scripturis privatis, et recognitionibus factis, & fiendis ut supra dicitur absque aliquo pretio inde percipiendo. Omnes, & singuli homines, & personæ tam civitatis, quam comitatus Florentiæ, qui, seu quæ de cætero facient, seu fieri facient aliquam scripturam privatam, quæ talis scriptura privata cuiuscumque tenoris, & continentiæ extiterit quomodocumque, & qualitercumque per publicum instrumentum, vel acta publica recognosceretur, vel recognita fuerit, de cetero teneatur, & debeat de talibus ipsis scripturisolvere gabellam camerario contractuum civitatis Florentiæ illam quantitatem pecuniæ, & eo modo, & forma, & prout, & sicut, & illis terminis, & temporibus, quibus solvitur, & solvi debet de instrumentis mutuorum, quæ fierent in civitate, & comitatu Florentiæ. Et insuper ex omnibus, & de omnibus, & singulis obligationibus, de quibus in futurum fierent ipsæ scripturæ privatæ, vel aliquæ ipsorum, per quas quis subicit se iurisdictioni mercantiæ specialiter, ex quacumque causa solvi debeat gabella contractuum communi Florentiæ in omnibus, & per omnia, sicut, & quemadmodum solvi deberet, si ipsa scriptura esset instrumentum publicum, & autenticum manu publici, & autentici notarii factum, nec vigore ipsius scripturæ possit in aliqua curia communis, seu civitatis Florentiæ detineri, cogi, & compelli, vel aliqua executio inde fieri, nisi dicta gabella soluta fuerit, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda, & communi Florentiæ applicanda; Et nihilominus quidquid in contrarium fieret, sit ipso iure nullum, & possit, & debeat illico removeri, & summarie, & de facto per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, pro qua tamen submissione officium mercantiæ non consequatur iurisdictionem aliquam.

De locationibus fictitiis solvatur gabella.

RUBRICA X.

OMnes, & singuli, qui locaverint, seu conduxerint ad affectum alicui, seu aliquibus personæ, seu personis aliquam, vel aliquas possessionem, vel possessiones, seu locaverint aliquam, vel aliquas domum, seu domos ad pensionem, quæ talis locatio ad affectum, seu ad pensionem facta non inveniatur vere fuisse, & esse vera locatio ad affectum, seu ad pensionem, sed inveniatur facta causa evitandi gabellam contractuum civitatis Florentiæ, tunc, & eo casu teneatur, & debeat de cætero quilibet, qui dicta instrumenta ad affectum, vel pensionem modo prædicto fecerit, seu fieri fecerit solvere gabellæ contractuum civitatis Florentiæ illam quantitatem pecuniæ illo modo, & illis formis, & terminis, & temporibus, prout, & sicut in omnibus, & per omnia statutum, & ordinatum est secundum ordinationem gabellæ contractuum civitatis Florentiæ, quod solvatur, & solvi debeant de instrumentis mutuorum, quæ fiunt in civitate, & comitatu Florentiæ; Et de prædictis, & quolibet prædictorum, stetur, & stari debeat declarationi officialium, seu magistrorum gabellæ contractuum civitatis Florentiæ, utrum contractus affectus, vel pensionis in futurum fiendæ sit vere contractus affectus, vel pensionis, nec ne; Et quilibet notarius tam civis, quam comitatus civitatis Florentiæ teneatur, & debeat deferre ad gabellam contractuum civitatis Florentiæ quælibet instrumenta fictitia pensionum, quæ rogaverit de cætero, prout portare teneatur alia instrumenta, de quibus solvitur, & solitum est solvi gabella supradicta.

Tenens bona de dote, vel alia, licet non appareat instrumentum solvat gabellam.

RUBRICA XI.

ET quia plerumque contingit, quod notarius, & notarii, tam cives, & districtuales Florentiæ, quam forenses, inter cives, & comitatinos contractus celebratos non referunt eos, ut tenentur, sed occultant, ob quod gabella damnificatur, & læditur. Si quis de novo tenebit, vel possidebit aliqua bona immobilia, de quibus instrumentum non apparebit, vel uxorem acceperit, & non fiet confessio dotis per notarium, vel alium quam inde acceperit de contractu inde facto, teneatur, & debeat huiusmodi tenens, & possidens de novo talia bona, vel contrahens de novo matrimonium

dicto mo-
lis dotis
ostenderi
per duos
scientia
aliquo ti-
augment-
rum fieri
empta so-
& matrin-
bantes,
si de do-
talibus bonis
ipsis bonis
debere p-
titatem.

Fa

NULLus
aliquem
& non
vinciæ F-
prope ip-
quinquag-
quam ip-
& augur-
ut omni-
tis, & i-
niæ quar-
cuius oc-
eorum i-
fitionem
quibus f-
libet die-
lam eis
illos, qu-
solvente

dicto modo ostendere titulum talium bonorum, & instrumentum talis dotis ad instantiam dictorum gubernatorum coram eis; & si non ostenderit infra terminum assignandum per eos, & probatum fuerit per duos testes fide dignos, dicentes publicam famam esse, vel conscientia eorum credere, quod talis tenens, vel possidens de novo, aliquo titulo acquisiverit talia bona, teneatur solvere gabellam, & augmentum gabellæ pro ipsis bonis secundum æstimationem bonorum fiendam per quatuor vicinos propinquos talibus bonis, ac si empta forent, vel probaverit de quantitate dotis talis matrimonii, & matrimonio per quatuor testes fide dignos, ut dictum est probantes, cogatur ipso iure ad solvendum gabellam pro tali dote, ac si de dote appareret publicum instrumentum; Et si postea emerit talia bona, vel confiteretur dotem, non teneatur ad solvendum pro ipsis bonis, vel dote gabellam, nisi quantitas, quæ diceretur solvi debere pro ipsis bonis, vel dote nomine gabellæ, transcenderet quantitatem gabellæ, ut dictum est, solutæ.

Faciens fieri instrumentum per notarium non suppositum communi Florentiæ, solvat gabellam.

RUBRICA XII.

Nullus audeat, vel præsumat fieri, vel rogari facere aliquod instrumentum, vel contractum, ex quo debeat solvi gabella, per aliquem notarium non suppositum iurisdictioni communis Florentiæ, & non scriptum matriculæ collegii iudicum, & notariorum provincie Florentinæ in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel prope ipsum districtum per decem milliaria, sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet instrumento, vel contractu auferenda, quam ipso facto incurrat; Et nihilominus peti, & exigi possit gabella, & augmentum gabellæ de ipso contractu, & instrumento, & ad hoc, ut omnes, & singuli, qui ex forma alicuius ex ordinamentis prædictis, & infrascriptis cogi possint pro aliis ad solvendam aliquam pecuniæ quantitatem pro dicta gabella, vel augmento, vel aliqua pœna, cuius occasione sint promptiores, & faciliores ad solvendum, in eorum iustitia non ledantur, teneantur dicti gubernatores ad requisitionem illorum, qui pro aliis capti fuerint compellere illos, pro quibus solverint realiter, & personaliter, summarie, & de plano quolibet die non obstantibus feriis, & in omnibus, & per omnia illam eis iustitiam summariam facere, quam facere tenentur contra illos, qui tenerentur principaliter ad solvendum, & habeant ipsi solventes pro aliis, pro quibus solverent, contra eos, & eorum bo-

na regressum sine aliqua cessione, sive coacti fuerint, sive non

*Si non suppositus iurisdictioni communis Florentiae habens
de bonis in iurisdictione communis predicti
contrahit, solvatur gabella.*

RUBRICA XIII.

SI contingerit aliquem forensē, vel iurisdictioni communis Florentiæ non suppositum habentem de bonis suis in civitate, vel districtu Florentiæ contrahere per se, vel alium aliquam venditionem, emptionem, vel alienationem bonorum suorum sitorum in dicta civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel mutuum, sive promissionem, vel alium contractum, sive instrumentum, de quo solvi debeat gabella, ut dictum est, facere teneatur, & obligatus sit ad solutionem dictæ gabellæ ac si foret civis, & districtualis Florentiæ. Et compelli possint personaliter, & in rebus laboratores, & pensionarii, fisciarii, & qui steterint in eis, vel ea, tenerentur ad solvendam dictam gabellam, & augmentum, & pœnam, quam incurrissent de facto, & sine strepitu, & figura iudicii omni tempore, non obstantibus aliquibus feriis, dummodo nullus eorum gravari possit ultra id quod tenerentur ipsi forenses, vel non suppositi iurisdictioni dicti communis per ipsos gubernatores; Et si contingerit aliquem contrahentem negare contractum celebratum esse, qui spectet ad eum, & postea apparuerit ipsi contractum celebratum fore, teneatur talis negans solvere dictæ gabellæ duplum totius eius, quod pro ipso contractu solvi debet pro ipsa gabella, ut dictum est; Et si qua quæstio esset, vel oriretur occasione gabellæ, vel augmenti inter aliquem, vel aliquos, & gubernatores prædictos, teneatur talis, qui haberet quæstionem cum ipsis gubernatoribus antequam in aliquo audiatu facere depositum penes camerarium dictæ gabellæ numerata pecunia usque in quantitatem, quæ solvi peteretur per ipsos gubernatores, vel si placuerit eisdem officialibus, ad ipsorum officialium voluntatem; Et quod iudex gabellæ, vel alius officialis communis Florentiæ, coram quo ipsa quæstio fuerit valeat talem quæstionem vertentem coram eo cognoscere, & diffinire quantum citius poterit expedire per se ipsum absque aliqua commissione in iudicio faciendâ, nisi de voluntate ipsorum emptorum processerit, vel nisi dicto iudici, vel officiali coram quo quæstio verteretur committendum videbitur, non obstante in his statuto communis Florentiæ posito, sub Rub. *Quod nullus cogatur eligere &c.* Et dicto iudice non existente, possint dicti gubernatores dictam causam

decidere;
iori parti

Omnis
qu
sitis, vel
posito i
dignitat
supposit
agerent
exinde
liter ad
dum a
non po
non tet
tum, l
gatione
supposit
debeant
stantibu

Con
u
legatis
ligiosis
sicuti
æquitat
funt c
more
Floren
qua, f
mas d
amore
rem u

decidere; vel habito consilio sapientis, vel aliter, prout eis, seu maiori parti ipsorum videbitur, & placebit.

Quod suppositi teneantur pro non suppositis.

RUBRICA XIV.

OMnes, & singuli suppositi iurisdictioni communis Florentiæ, qui contraxerunt, vel contrahent in futurum cum non suppositis, vel aliquid aliud, vel postea agent, vel agerent cum non supposito iurisdictioni communis Florentiæ, cuiuscunque status, vel dignitatis existant, & quocumque privilegio muniantur tales non suppositi, qui si acta, gesta, vel contracta, seu facta essent, vel agerentur in posterum inter suppositos, deberetur integre gabellam, exinde teneantur, & debeant, & cogi possint, & debeant integraliter ad solvendum totam gabellam cum quarto, & pœnis secundum ordinamenta dictæ gabellæ, non obstante quod regressus dari non possit contra non suppositos, vel non suppositus sit talis, qui non teneatur, nec cogi possit ad solvendam gabellam, & quartum, & pœnas, & non obstante quavis alia exceptione, vel allegatione, quæ fieret, vel fieri possit pro tali supposito, vel non supposito iurisdictioni communis Florentiæ. Et prædicta observari debeant ad plenum, ut iacent, & executioni mandentur, non obstantibus aliquibus consiliis in contrariam redditis.

De legatis amore Dei non solvatur gabella.

RUBRICA XV.

Considerantes, quod per ordinamenta gabellæ instrumentorum, & ultimarum voluntatum provisum, & ordinatum est, quod de legatis, & relictis, quæ fiunt in ultimis voluntatibus ecclesiis, & religiosis, & ecclesiasticis personis nulla debeat solvi gabella; & quod sicuti de talibus non solvitur gabella, sic etiam conveniens est, & æquitati consonum, quod de quibuscunque legatis, & relictis, quæ fiunt quibuscunque miserabilibus personis ad pias causas, & seu amore Dei, seu pro elemosina, nulla etiam gabella solvatur communi Florentiæ, & maxime quando in ultima voluntate relinquatur aliqua, seu aliquæ pecuniæ quantitates, seu rerum quantitates, & summas distribui, seu dari inter pauperes, seu miserabiles personas, seu amore Dei, seu pro anima, seu pro elemosina per aliquem executorem ultimæ voluntatis, seu talis relinquentis, vel disponentis, seu,

vel quibus talis distributionis commissio fieret in tali ultima voluntate, & deinde ipsarum pecuniarum, & rerum per tales distributio, & executio huiusmodi executioni mandetur; & de his per formam ordinamentorum dictarum gabellarum videatur posse exigi dicta gabella, prout exacta fuerit temporibus retroactis, quod non cedit ad honorem communis Florentiarum, provisum, & ordinatum est, quod de, & seu pro aliquibus legatis, & seu relictis, quæ deinceps fierent, seu quæ factæ essent, de quibus gabella soluta non esset in aliqua ultima voluntate aliquibus pauperibus, seu miserabilibus personis, seu pro amore Dei, seu pro anima, seu pro elemosina de aliqua re, seu pecuniarum quantitate, seu de aliquibus solutionibus, vel confessionibus, seu distributionibus, quæ deinceps fierent, seu quæ factæ essent, ut dictum est de aliqua re, seu pecuniarum quantitate, quæ relicta esset, vel relinqueretur distribuenda, vel eroganda amore Dei, seu pro anima, aut inter pauperes, vel miserabiles personas, seu pro elemosina in aliqua ultima voluntate facta, seu deinceps fienda, nulla deinceps gabella solvatur, petatur, vel exigatur communi, seu pro communi Florentiarum, dummodo si, & in quantum fides facta fuerit coram gubernatoribus gabellarum contractuum, & instrumentorum, & ultimarum voluntatum, seu eorum officio huiusmodi, & tales personæ, quibus huiusmodi legata, seu relicta facta forent, vel fient, seu inter quos, seu quibus talis huiusmodi confessio facta foret, vel fieret esse pauperes, & miserabiles personas, saltem per duos de populo talium pauperum, & seu miserabilium personarum iurantes, & affirmantes ipsos tales esse pauperes, & miserabiles, secundum eorum conscientiam, seu credulitatem, & deinceps facta tali fide per gubernatores dictarum gabellarum contractuum, & seu officio ipsorum declaratum fuerit ipsos esse tales personas pauperes, & seu miserabiles personas, & talia relicta, & legata in fraudem dictarum gabellarum non fieri, nec facta fore.

De restitutione bonorum ecclesiasticorum gabella non solvatur.

RUBRICA XVI

DE, vel pro restitutionibus, seu relaxationibus, quæ de cætero fient de bonis, seu iuribus ecclesiasticis, vel aliquo, seu aliquibus eorum, tam inter vivos, quam in quacumque ultima voluntate, etiam per quæcumque verba restitutio deinceps, seu relaxatio facta fuerit, & in quocumque contractu, vel scriptura, aut instrumento, vel codicillo, aut per viam restitutionis, vel relaxationis, aut alio quocumque modo relaxatio, seu restitutio in effectu de cætero facta fuerit, nulla gabella debeat communi prædicto, nec ex-

inde, vel
beat ullor
bonorum
quinto d
minatis:

CUM
tate
quo aliq
quanta p
tas cont
& iustiti
maxime
taxatam
quament
ultra ad
rei ad a
tur, &
rum co
nus ext
lis rei
extiman

Si q
fin
transfer
mercan
vel qu
totum
rentiæ
tem re
neatur
gabella
partes

inde, vel propterea aliqua dictæ gabellæ exactio fieri possit, vel debeat ullo modo; & prædicta vendicent sibi locum de restitutione bonorum olim emptorum anno millesimo trecentesimo septuagesimo quinto de mense ianii citra ab officialibus communis Florentiæ nominatis: *Gli Uffiziali de' Preti*.

De taxatione temporis ususfructus.

RUBRICA XVII.

CUM sæpe accidat, quod pro usufructu rerum legatarum, donatarum, vel aliter concessarum errorem in gabella committi, ex quo aliquando tanta venit solvenda gabella pro usufructu legatorum, quanta pro re legata, aut translata libera, quod licet videatur utilitas communis, tamen est cum partis detrimento, & læsione iuris, & iustitiæ, quod non cedit ad honorem communis Florentiæ, quod maxime venit cum personæ debitoris, vel debitorum dictæ gabellæ taxatam vita viginti annis, vel ultra; ideo provisum est, quod per quamcunque causam huiusmodi taxationis vitæ viginti annorum, & ultra acciderit in dicta gabella pro usufructu taxando, vel comodo rei ad vitam extimando, gubernatores dictæ gabellæ possint, teneantur, & debeant providere, & declarare quid, & quantum inde eorum conscientiæ visum fuerit solvi debere, ita tamen quod non minus extimetur, quam valuta dimidiæ proprietatis, & ususfructus talis rei legatæ, vel translata, si libere in proprietate, & usufructu extimanda veniret.

Venditiones annullatæ ex recursu non solvant.

RUBRICA XVIII.

SI quis emerit, vel in solum acceperit aliqua bona ab aliquibus sindicis, vel officialibus habentibus haliam vendendi, aut in aliam transferendi, ut sæpius consuevit cum clausula recursus ad officium mercantiæ, vel alibi, & per ipsum recursum contigerit annullari, vel quomodolibet infringi huiusmodi venditionem, vel dationem in totum de tali venditione, vel datione, nulla gabella communi Florentiæ debeat; & idem intelligatur si non in totum, sed in partem revocari, vel infringi, vel de huiusmodi parte solvere non teneatur, nisi pro parte, qua valida remanebit, prout per gubernatores gabellæ contractuum pro tempore in officio præidentes, vel per duas partes ipsorum, aliis etiam absentibus &c. fuerit declaratum, & quod

nihilominus fiat depositum, & fieri debeat, & possit de toto pretio, & seu valore rei venditæ infra quadraginta quinque dies a die celebrati contractus penes camerarium dictæ gabellæ poni debeat ad introitum pro communi Florentiæ, vel illud reddere, & restituere deponenti, prout per gubernatores dictæ gabellæ declarari contigerit quandocumque elapso termino recursus, secundum formam, quæ superius est notata.

De gabella compromissorum.

RUBRICA XIX.

OMnes, & singuli notarii civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & seu in arte iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ, tam matriculati, quam matriculandi, qui rogabunt aliqua compromissa, quæ ad compromittendum, vel alicuius eorum hæredum transeant, seu transire videantur, & seu, in quibus compromissis, vel eorum aliquo contineatur, quod compromissum factum fuerit in duos, tres, vel plures quocumque fuerint arbitri, seu arbitratores, in quemlibet eorum in solidum; & seu concessa halia huiusmodi arbitris, & arbitratoribus; & cuilibet eorum in solidum laudandi, & sententiandi, teneantur, & debeant ipsa compromissa, & quodlibet eorum, quilibet videlicet ex dictis notariis, qui de eis, vel eorum aliquo rogati fuerint infra unum mensem proxime venturum a die, de qua de eo, & seu eis rogati fuerint producere ad gabellam contractuum, & instrumentorum communis Florentiæ, prout, & sicut tenetur, & debet per formam ordinamentorum dictæ gabellæ producere instrumenta, de quibus solvi debet gabella, ponendo in tali productione nomina, & pronomina partium compromittentium, & seu contrahentium, & nomina, & pronomina arbitratorum, & arbitratorum, & tempus, & terminum, quo durare debet huiusmodi compromissum, & quantitatem, de qua arbitri, & arbitratores possunt laudare, sententiarum, & si in compromisso specificata fuerit; si vero non fuerit specificata, dicendo possunt laudare, & sententiarum. Si quis vero omiserit aliquam, vel aliquos ex dictis compromissis reducere ad gabellam dictam, ut supra dicitur, teneatur, & debeat solvere nomine gabellæ camerario dictæ gabellæ pro dicto communi recipienti libras quinque f. p. pro quolibet compromisso huiusmodi non reducto, ut præfertur, & nihilominus in pœna, & ordinamentis gabellæ contractuum impositis, non portantibus ad gabellam contractuum, & instrumentorum intelligatur incurrisse, & incurrant. Et quod facta tali reductione gubernatores gabellæ contractuum pro tem-

pore exi
facere d
mentum
comprom
curitate
alia secul
titatis, l
terminun
tum esse
gnus, se
concessa
vel alio
parente,
bonis ve
menta d
renuerit
neantur
reret, &
centem
gnoverit
exequi,
quibus
pro evi
vendicem
ne gabe

Quomodo

OMn
re
ctæ, tal
curatio
raturus
constitu
ipsas pr
me fut
produce
torum
ipsas pr
eti con
Te

porre existentes, teneantur, & debeant tales partes compromittentes facere coram eorum præsentia comparere, & examinare per iuramentum, & quocumque modo viderint esse decens, qua de causa compromissum factum fuerit, & si iuraverint revera esse factum pro securitate pecuniæ, & denariorum mutuatorum, vel depositorum, vel alia securitate, cogere teneantur partes ad solvendum gabellam quantitatis, seu quantitatum mutuatorum, vel depositorum, secundum terminum maiorem, vel minorem, prout cognoverint, vel depositum esse factum; si vero pro securitate bonorum datorum in pignus, seu pro aliqua partium fuerit in pignus, vel pro securitate concessa alicui in compromisso nominato, quæ per viam locationis, vel alio modo possiderentur, alio instrumento, vel scriptura non apparente, eo casu gabellam debitam, seu quæ deberetur tamquam de bonis venditis, vel alienatis faciant partes solvere secundum ordinamenta dictæ gabellæ. Si vero aliquis ex compromittentibus citatus renuerit comparere, tunc contra eum procedatur, & procedere teneantur tamquam contra gabellam fraudantes, & similiter si compareret, & veritatem reperirent eum non dicere, veritatem non dicentem gabellam faciant solvere eum gratiose tractando, prout cognoverint expedire. Prædicta quoque providerunt, & deliberaverunt exequi, & executioni mandari debere, non derogando propterea aliquibus statutis, vel ordinamentis dictæ gabellæ, sed ipsis addendo pro evidenti dicti communis utilitate, & prædicta sibi locum non vendicent in compromissis, quæ fierent inter exceptuatos a solutione gabellæ.

Quomodo procura post mortem, quæ sunt finita in actis reducantur.

RUBRICA XX.

OMnes, & singuli notarii civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & seu in arte iudicum, & notariorum civitatis prædictæ, tam matriculati, quam matriculandi, qui rogabunt aliquas procuraciones alicuius, qui procuratorem, seu curatorem constituat duraturos post mortem, & seu irrevocabiles, quæ procuraciones per constituentem, seu constituentes sint finitæ, teneantur, & debeant ipsas procuraciones, & earum quamlibet infra unum mensem proxime futurum a die, qua de ipsis, vel earum aliqua fuerint rogati, producere coram notario registri gabellæ contractuum, & instrumentorum tunc in officio esistenti; qui notarius teneatur, & debeat ipsas procuraciones sic productas describere, & registrare in libris dicti communis, & dictæ gabellæ, prout alii contractus, & instru-

Tom. II.

Q

amenta solitum est describere, & registrare. Et quod gubernatores dictæ gabellæ contractuum pro tempore existentes, teneantur, & debeant per omnem viam, & modum, quibus melius potuerint, inquirere, & investigare, qua de causa procuratio prædicta, seu procurationes factæ fuerint, & si invenerit talem, seu tales procurationes, seu procuratores esse factas promittendo ad executionem aliquas scripturas privatas testamenti, seu ultimarum voluntatum alicuius defuncti, seu pro securitate aliquarum quantitatum pecuniæ mutuatarum; & seu pro tenendo aliquod debitum, seu creditum exigibile, vel non, vel evitando recipere aliquam actionem, vel iussum cessionem, vel modo aliquo fraudando gabellam, in quolibet casuum prædictorum teneantur, & debeant cogere, & cogi facere, & compellere contrahentem, videlicet tam procuratorem, quam procuratores constituentes, quam constitutum, & constitutos ad solvendum gabellam debitam. Quicumque vero notarius dictas procurationes, vel earum aliquam intra terminum supradictum non produxerit, teneatur, & debeat solvere, & pagare camerario gabellæ contractuum pro tempore existenti pro communi Florentiæ recipienti libras quinque f. p. nomine gabellæ; & nihilominus in pœnas omnes per ordinamenta communis Florentiæ, & gabellæ contractuum indutas non portantibus instrumenta gabellata, incidisse, & incurrisse intelligatur; & quod quilibet notarius ad officium rescontri dictæ gabellæ pro communi Florentiæ deputatus, vel deputandus ipsas procurationes, & earum quamlibet elevare, & sumere teneatur de libris, seu cedulis notarii rescontrationum, prout alia instrumenta gabellata, & non reducta solitum est elevare, & sumere, sub pœna in dictis statutis, & ordinamentis contenta. Prædicta quoque, quæ dicta sunt de procurationibus producendis gabellæ, non intelligantur locum habere, nec habeant in procurationibus, quæ fierent, seu fiunt inter coniunctos, & exceptuatos a solutione gabellæ, nec in procurationibus, quæ fierent in testamentis, codicillis, vel ultimis voluntatibus per testatorem, codicillatorem, vel alium disponentem. Omnes, & singuli notarii tam præsentis, quam futuri alicuius artis, ex viginti una artibus civitatis Florentiæ teneantur, & debeant intra unum mensem proxime futurum a die quo rogabunt, seu scribent in actis alicuius artis aliquam confessionem fiendam per aliquem, seu aliquos undecumque fuerint suppositos, vel non suppositos tali arti, cuius submissionem, vel non, per quam confiteatur se esse debitorem alicuius dictæ artis, artificis, vel non suppositi dictæ arti, qui se dictæ arti submiserit in aliqua quantitate pecuniæ, vel re, quæ quantitas pecuniæ non sit, vel descendat ex vera, & non ficta mercantia, vel re ad ipsam artem pertinentem, vel de qua consilium

dictæ arti
prædictæ,
titatis pec
scriptura
rentiæ pro
pellere, &
acta prædi
cerint, ac
acta ad so
vera mutu
etorum lot
& confessio
in confessi
cium, seu
strum, sed
bella excep
eorum ten
actorum ar
riscontri di
bris, imbr
cumque va
ut præferti
& debeat
gabellæ co
producta,
bras decem
gabellabilia
rum dictæ

Quicum
tia,
rem alicui
officiale
curia, tam
tus, teneat
datus fuer
existenti
qualiter di

dictæ artis sit permissum cognoscere per formam statutorum artis prædictæ, & seu aliquam promissionem restitutionis huiusmodi quantitatis pecuniæ, vel rei, dictæ gabellæ portare intra mensem a die scripturæ. Et quod gubernatores gabellæ contractuum communis Florentiæ pro tempore existentes teneantur, & debeant cogere, & compellere, & cogi, & compelli facere omnes, & singulos, qui se per acta prædicta confessi fuerint debitores, seu aliquam promissionem fecerint, ac etiam promissionem, & confessionem receperint per dicta acta ad solvendam gabellam contractuum, ac si essent instrumenta vera mutui, vel contractus essent. Et prædicta, & quodlibet prædictorum locum habeant, & effectum in illis, qui talem promissionem, & confessionem facerent per dicta acta, & non vendicent sibi locum in confessionibus, vel promissionibus, quæ fierent de socio ad socium, seu per discipulum ad factorem, vel laborem, seu magistrum, sed intelligantur tales confessiones, & promissiones a dicta gabella exceptuata. Et quod dicti notarii dictarum artium, & quilibet eorum teneantur, & debeant quolibet anno semel producere libros actorum artis, ubi, vel in qua præfuerit pro notario per notarium riscontri dictæ gabellæ, riscontrandos, prout prædicitur, & sic de libris, imbrevisuris, & protocollis, cuiuslibet alterius notarii. Quicumque vero notarius dictas confessiones, & promissiones fiendas, ut præfertur non produxerit, & reduxerit dictæ gabellæ, teneatur, & debeat solvere nomine gabellæ camerario pro tempore existenti gabellæ contractuum libras quinque f. p. pro qualibet partita non producta, & quolibet libro, quem non produxerit rescontrandum libras decem f. p. & nihilominus in pœnas indictas non portantibus gabellabilia instrumenta gabellæ prædictæ per formam ordinamentorum dictæ gabellæ incurrisse, & incidisse intelligatur.

Qualiter curator datus comparere debeat.

RUBRICA XXL

QUicumque civis, comitatus, seu districtualis civitatis Florentiæ, vel etiam aliunde, qui de cætero datus fuerit in curatorem alicuius hæreditatis iacentis per aliquem rectorem, iudicem, vel officialem præsentem, vel futurum civitatis Florentiæ, vel in aliqua curia, tam ecclesiastica, quam sæculari, vel in aliqua curia consularis, teneatur, & debeat infra octo dies proxime futuros, postquam datus fuerit in curatorem, comparere coram notario pro tempore existenti gabellæ contractuum extraordinario, & eidem notificare, qualiter datus fuerit in curatorem talis hæreditatis, & satisficere per

Q₂

bonos, & idoneos fideiussores, unum, seu plures approbandos per gubernatores dictæ gabellæ pro tempore existentes, se per dictum notarium de solvendo quamlibet gabellam contractuum, quæ solvi deberet de tali hæreditate infra terminum competentem, & ea solvere secundum ordinamenta dictæ gabellæ, vel taxationem fiendam per huiusmodi gubernatores, sub pœna, & pœnis in statutis, & ordinamentis dictæ gabellæ contentis. Et quod quilibet notarius, & procurator, qui acta causæ huiusmodi dationis curatoris fecerit, teneatur etiam, & debeat dationem dicti curatoris notificare, & referre dictæ gabellæ intra terminum referendo tempus dati curatoris, & in qua curia, & per quem, & nomen, & pronomen, & cognomen curatoris dati, & cuius hæreditatis, seu cui hæreditati datus fuerit sub pœna, & pœnis prædictis. Quicumque autem curator datus, & notarius, & procurator prædictus non notificaverit, & retulerit, ut supra dictum est, teneatur, & debeat dare, & solvere camerario dictæ gabellæ contractuum pro tempore esistenti, libras viginti quinque f. p. infra alios octo dies a die elapsi termini octo dierum supra statutorum, quam gabellam dicti officiales imposuerunt cuilibet non notificanti, & non referenti pro quolibet curatore dato, non notificato, & non relato.

De laudis, & instrumentis conditionatis referendis.

RUBRICA XXII.

QUILIBET notarius civis, comitatus, vel districtualis civitatis Florentiæ, seu in arte iudicum, & notariorum civitatis matriculatus, hodie, & seu in posterum matriculandus, teneatur, & debeat reducere gabellæ contractuum, & instrumentorum civitatis Florentiæ infra unum mensem proxime futurum a die, qua de instrumentis, laudis, & sententiis, vel eorum aliquo fuerit rogatus, omnia, & singula lauda, & sententias, quæ dabuntur, aut ferrentur per aliquem, seu aliquos arbitros, & arbitratores inter quancumque, seu quascumque personam, vel personas, locum, commune, collegium, societatem, seu earum aliquo, vel aliqua fuerit appositæ, vel additæ aliqua conditione in hac forma, vel simili *laudamus, & sententiamus, quod in casu, quo Martinus non dederit, vel solverit infra tale tempus tantam pecuniæ quantitatem Ioanni, eo casu tale potere, petita terra, seu talis possessio, sit, & esse debeat dicti Ioannis, & ipsum eidem Ioanni adiudicamus*, & seu alia quæcumque conditio, per quam ipsa gabella modo aliquo fuerit, vel appareat damnificata esse. Et in casu, quo talis notarius, laudum, & senten-

tias dictæ
ctum est,
gabellæ d
communi
bet laudo
superius d
a die, q
gubernato
tario noti
hens, in
ducta, la
vere cam
tiæ non
viginti q
& deputa
& senten
dis, & se
tuatos, t
& protoc
Et quod
læ contr
viam, &
lauda, &
& person
& senten
tractuum
titate pe
fuerint p
terminum
niæ quæ
sessione
debeat se
torum, &
de prædi
declarati
quolibet
ceat de
denuntia
re dictis
& cuilib
etiam di
in eo lo

tias dictæ gabellæ non retulisset, seu non referret, ut superius dictum est, teneatur, & debeat ipse notarius dare, & solvere nomine gabellæ camerario gabellæ contractuum pro tempore existenti, & pro communi Florentiæ recipienti libras viginti quinque f. p. pro quolibet laudo, & sententia non reductis, seu relatis dictæ gabellæ, ut superius dictum est, & dictam solutionem facere infra unum mensem a die, qua dictum laudum, & sententia fuerit inventa, seu fuerit gubernatoribus dictæ gabellæ pro tempore existentibus, vel dicto notario notificata sub pœna quarti pluris. Et quod etiam ille contrahens, in cuius favorem tale laudum, & sententia non relata, & reducta, lata, seu latum fuerit, teneatur etiam, & debeat dare, & solvere camerario infra unum mensem a die inventi laudi, & sententiæ non reducti, & seu notificati, ut superius est narratum, libras viginti quinque f. p. sub pœna prædicta, & quod notarii deputati, & deputandi ad officium rescontri dictæ gabellæ, quodlibet laudum, & sententiam, quod invenerint conditionalem rogando, exceptis laudis, & sententiis latis inter coniunctos a gabellæ solutionem exceptuatos, teneantur, & debeant sumere, & elevare de imbreviaturis, & protocollis notariorum rescontrandis per eos sub pœna prædicta. Et quod non relati, gubernatores pro tempore existentes dictæ gabellæ contractuum teneantur, & debeant diligenter, & per omnem viam, & modum inquirere, & investigare, qua de causa huiusmodi lauda, & sententiæ datæ fuerint, & cogere, & compellere realiter, & personaliter contrahentes ad solutionem gabellæ huiusmodi laudi, & sententiæ fienda communi Florentiæ, & camerario gabellæ contractuum pro communi Florentiæ recipienti de ea, & pro ea quantitate pecuniæ, de qua invenerint gabellam debitam, & declarare, si fuerint pro securitate pecuniæ mutuata, vel depositata, & ad quem terminum, si maiorem, vel minorem, vel alterius quantitatis pecuniæ quacumque alia de causa debita, vel promissa, & seu pro possessione empta, vel pro defensione possessionis, & per quem gabella debeat solvi, prout viderint esse decens. Et quod ipsorum gubernatorum, & duarum partium ex eis dicto, & declarationi stari debeat de prædictis, & stetur, nec possit per aliquem ab eorum dicto, & declaratione modo aliquo appellari, vel de nullitate opponi. Et quod quilibet cuiuscumque status, vel conditionis fuerit, possit, & ei liceat de prædictis, & quolibet prædictorum notificare, accusare, & denunciare, & notificationes, denuntiationes, & accusationes porrigere dictis gubernatoribus pro tempore existentibus, & dictis notariis, & cuilibet, vel alteri eorum secreta, & palam, prout voluerint, & etiam dicti gubernatores si voluerint, possint, teneantur, & debeant in eo loco, quem viderint esse decentem, tamburum ponere, in quo

huiusmodi notificationes per quemlibet mitti possint, ac etiam debeantur, & teneant cogere, & compellere, & cogi, & compelli facere quemlibet contrahentem, in cuius favorem tale laudum, & sententia lata foret, ad dandum, & solvendum camerario dictæ gabellæ libras sex f. p. per ipsum camerarium, libere, licite, & impune solvendas, & absque aliquo stantiamento, vel apodixa notificari, denunciari secrete, & seu palam, prout cognoverint expedire. Prædicta quoque, quæ superius dicta sunt, seu provisio locum non habeant, nec effectum in aliquibus laudis, & sententiis dandis, seu promulgandis inter illos coniunctos, qui exceptuati sunt a solutione gabellæ, contra quos præsens provisio, & ordo non se extendat, nec extendi possit modo aliquo, & quod per prædicta, vel aliquod prædictorum non intelligatur præiudicari alicui pænæ impositæ notariis, vel reducentibus instrumenta, & contractus gabellarum, nec fraudem committentibus in dicta gabella, sed ipsæ pænæ firmæ remaneant, & pænæ in præsentī provisione adiectæ, & appositæ cedant ad augmentum omni colore, & non in diminutionem.

Quod filii legitimated solvant gabellam.

RUBRICA XXIII.

OMnes, & singuli illi filii non legitimi, & naturales alicuiuscunque personæ undecumque existentes, qui deinceps per ordinationem, seu vigorem ordinamentorum, seu provisionum, vel reformationum, consiliorum populi, & communis Florentiæ consequentes beneficium legitimationis, seu quod possint ex testamento, seu ex quavis ultima voluntate, vel ab intestato succedere patri suo, teneantur de omnibus, & singulis, quæ sibi a patre suo relinquantur in testamento, seu quavis ultima voluntate, seu quæ ab intestato ad ipsos pervenient ex hæreditate paterna, de quo si legitimated non essent, seu dictum beneficium non fuissent, ut prædicitur, assecuti, haberent aliquid solvere nomine gabellæ denarios duodecim pro quolibet libra eius, seu extimationis eius, quod ad ipsum, ut prædicitur perveniret; & ipsam dationem, & solutionem facere camerario gabellæ contractuum communis Florentiæ, pro ipso communi Florentiæ recipienti infra eundem terminum, & sub eisdem pænis, quæ & quibus deberent, si dictum beneficium assecuti non fuissent, seu quæ, & quibus solvere deberet quilibet extraneus, ad quem ipsa bona sic pervenissent.

De

De ga

DE, vel qua posse communi debeant cem, & inserti, & nariis pri solvi deb fieri debe tractuum

Volentes

QUia corpterea pr mutuantibere, & modum, cebit, so pænis in florenum annorum vantur, centenari quinque tur gabellum ord nii, vel dictas re fieri insti dicto cal tionibus, tionem r

De gabella contractuum, & venditionum factarum per syndicos.

RUBRICA XXIV.

DE, & pro qualibet venditione, quæ facta fuerit per aliquem, vel aliquos syndicos, vel officiales communis Florentiæ de aliqua possessione, vel bonis immobilibus, quæ non sint, vel sint revera communis Florentiæ, seu ad eum non pertineant, solvantur, & solvi debeant communi Florentiæ nomine gabellæ contractuum denarii decem, & octo f. p. pro qualibet libra pretii instrumento venditionis inserti, computatis in dictis decem, & octo denariis, duodecim denariis pro libra, qui pro tali gabella secundum ordinamenta vetera solvi debent, & quod solutio dictorum decem, & octo denariorum fieri debeat infra terminum, & terminos ad solutionem gabellæ contractuum hætenus ordinatos, & sub eisdem pœnis.

Volentes acquirere mutuo per viam compromissi super possessionibus debeant solvere gabella contractuum.

RUBRICA XXV.

QUicumque de civitate, comitatu, & districtu Florentiæ velit de cætero mutuo aliquam pecuniæ quantitatem acquirere, & propterea pro securitate dictæ pecuniæ subpignorare, & obligare dicto mutuanti aliquas possessiones, & res immobiles, possit, & valeat libere, & licite obligare eidem dictas possessiones per quemcumque modum, prout, & quemadmodum dicto mutuanti videbitur, & placebit, solvendo gabellam intra tempus aliis gabellis deputatum, sub pœnis in dicta gabella contentis pro quolibet centenario florenorum, florenum unum cum dimidio auri videlicet, usque in tempus trium annorum, si vero dicta obligatio fieret usque in quinque annos solvantur, & solvi debeant nomine gabellæ floreni duo pro quolibet centenario; si vero obligatio semel facta tantum trascenderet tempus quinque annorum, non habeat locum præsens deliberatio, sed solvatur gabella, sicut solvitur de emptionibus, & venditionibus, secundum ordinamenta dictæ gabellæ; & quod elapso dicto tempore triennii, vel quinquennii, si contingat dictum alienatorem non revelare dictas res immobiles, pignoras, & obligatas, ita quod contingat fieri instrumentum venditionis de dicta re sic obligata, & tunc, & dicto casu solvatur gabella, quæ solvitur de emptionibus, & venditionibus, non secundum pretium rei venditæ, sed secundum estimationem rei sic venditæ, seu vendendæ, fiendam per dictos governa-

tores; & quod dictæ res immobiles sic pignoratæ, & obligatæ non possint obligari, & ipotecari alicui alteri personæ durante dicto tempore obligationis, sed toto dicto tempore effectualiter sint obligata, & ipotecata dicto mutuanti, dummodo de prædicta obligatione appareat in libro gabellæ contractuum communis Florentiæ, & de dicta obligatione, & pignoratione soluta fuerit gabella, prout, & quemadmodum superius continetur; ita vero quod per prædicta, vel aliquod prædictorum non intelligatur diminui, nec diminuatur aliquod ius alicui, qui haberet, seu prætenderet super dictis bonis taliter obligatis, sed remaneat integrum, illæsum, & intactum; & quod deinceps quicumque emet, seu acquirat, seu eius nomine facta esset emptio, seu acquisitio alicuius intraturæ super aliqua re immobili, solvat, &olvere teneatur, & debeat communi Florentiæ, seu camerario gabellæ contractuum dicti communis pro ipso communi recipienti nomine gabellæ pro dicta tali intratura, seu iure intraturæ ad rationem florenorum duorum pro quolibet centenario florenorum, & ad dictam rationem, sive talis venditio, vel alienatio, seu acquisitio fieret verbotenus, sive per scripturam publicam, sive privatam, vel quomodocumque fieret. Et quod per prædicta, vel aliquod prædictorum nullum ius minuatur, vel minui possit domino talis rei, super qua vendita esset dicta intratura, seu ius intraturæ, sed remaneat, & sit inempta penitus, & intacta, prout, & quemadmodum erat ante venditionem talis intraturæ, seu ius intraturæ.

Infra quantum tempus debeat solvi gabella.

RUBRICA XXVI.

OMnes, & singuli, qui secundum ordinamenta communis Florentiæ debentolvere gabellam contractuum, & instrumentorum, vel ultimarum voluntatum,olvere teneantur hoc modo videlicet, de instrumentis, contractibus, & ultimis voluntatibus, & aliis factis, & celebratis, aut quæ fieri, & celebrari contingerit in civitate, comitatu, & districtu Florentiæ infra quadraginta quinque dies proxime secuturos a die celebrati instrumenti, seu contractus, seu aliis, de quibus solvi debet dicta gabella, ut dictum est, & a die qua talis ultima voluntas vires habere inceperit, & de instrumentis, & contractibus, & ultimis voluntatibus, & aliis prædictis, factis, & celebratis, aut quæ fieri, & celebrari contingerit in aliqua terra, castro, & loco confinante cum civitate, aut districtu Florentiæ infra duos menses proxime secuturos a die celebrati instrumenti, seu contractus, seu aliorum prædictorum, & a die, qua talis ultima vo-

luntas v
timis vol
contingerit
tra terra
ctu Flor
dictis tr
venturum
qua talis
poenam
eorum q
infra ten
ra, infra
proxime
quarto,
datores
& debeat
ditatibus
tur, ex
dictæ ga
ris, in
soluta d
exigi po
non esse
ra, habi
to, ut
in ante
tum. E
abbrevia
turum
lias scri
nomine
strumen
bet, &
quos de
vel eor
dictis o
confecti
rius ser
tione te
cit testi
non ex
quinqua
Te

lant as vires habere inceperit; Et instrumentis, contractibus, & ul-
 timis voluntatibus factis, aut celebratis, aut quæ fieri, & celebrari
 contigerit extra dictam civitatem, & districtum Florentiæ, & ex-
 tra terram, castrum, & locum confinantem cum civitate, & distri-
 ctu Florentiæ, & intra trecenta miliaria inde ad sex menses, & a
 dictis trecentis miliaribus ultra, infra unum annum tunc proxime
 venturum a die celebrationis instrumenti, seu contractus, & a die,
 qua talis ultima voluntas vires habere inceperit, sub pœna, & ad
 pœnam quarti pluris infra quod incidant, & incurrant, & ab eis, &
 eorum quolibet effectualiter exigatur, nisi dictam gabellam solverint
 infra tempora supradicta, & ut dictum est. Si vero post dicta tempo-
 ra, infra quæ fieri debet solutio præfata, ad duos menses tunc
 proxime secuturos dict. gabella non fuerit integre persoluta cum dicto
 quarto, habeantur tales dictam gabellam non solventes, tamquam frau-
 dadores dictæ gabellæ, & ab inde in antea exigatur, & exigi possit,
 & debeat ab eis, & eorum quolibet aliud quantum; Et de hære-
 ditatibus alicui ab intestato delatis, aut quæ in futurum deferren-
 tur, exigatur, & solvatur ea gabella, quæ secundum ordinamenta
 dictæ gabellæ exigi, & solvi potest, & debet, sub pœna quarti plu-
 ris, in qua incidant, & incurrant, nisi intra dicta tempora fuerit
 soluta dicta gabella, ut dictum est, & ab eis, & eorum quolibet
 exigi possit cum effectu. Si vero dicta gabella, & dictum quantum
 non esset integre persolutum infra duos menses post dicta tempo-
 ra, habeantur tales ipsam gabellam non solventes cum dicto quar-
 to, ut dictum est, tamquam fraudadores dictæ gabellæ, & ab inde
 in antea exigatur, & solvatur, & exigi, & solvi possit aliud quar-
 tum. Et omnes, & singuli notarii, qui confecerint, rogaverint, &
 abbreviaverint, aut conficient, & rogabunt, & abbreviabunt in fu-
 turum aliqua instrumenta, contractus, & ultimas voluntates, seu a-
 lias scripturas, de quo, seu qua, seu quibus solvi deberet aliquid
 nomine dictæ gabellæ contractuum, teneantur, & debeant talia in-
 strumenta, & ultimas voluntates, seu alias scripturas, & quodli-
 bet, & quamlibet eorum, & earum referre officialibus deputatis, aut
 quos deputari contigerit in futurum super exactione dictæ gabellæ,
 vel eorum notario, & scribis, eo modo, & forma, de quibus in
 dictis ordinamentis fit mentio infra quadraginta dies a die rogati,
 confecti, & abbreviati instrumenti, & ultimæ voluntatis, seu alte-
 rius scripturæ tunc proxime secuturos; Salvo quod sufficiat in rela-
 tione testamentorum, & ultimarum voluntatum si dicatur, talis fe-
 cit testamentum, seu codicillum die tali, non obstante, quod aliud
 non exprimat in tali relatione, sub pœna, & ad pœnam librarum
 quinquaginta s. p. pro quolibet instrumento, & ultima voluntate

Tom. II.

R

non relata; Et credatur, & stet de tali relatione libris, & scripturis gabellæ prædictæ. Verumtamen non possit, nec debeat occasione contentorum in præsentis capitulo procedi contra aliquem notarium, nisi primo, & ante omnia declaratum fuerit per officium dictorum officialium pro tempore existentium super exactione dictæ gabellæ talem notarium, contra quem procedi peteretur, non retulisset infra debita tempora instrumenta, seu ultimas voluntates, quas, & quæ rogasset. Et omnes, & singuli notarii, qui conficiunt instrumenta teneantur, & debeant talia instrumenta, quæ confecerint, seu conficient in futurum ponere, & mittere in actis, & libris eorum imbreuiaturas infra tres menses a die rogati, & confecti instrumenti in actis sub pœna, & ad pœnam librarum quinquaginta f. p. pro quolibet instrumento in actis, & libris suarum imbreuiaturarum non posito, vel misso, & quod si aliquod instrumentum, aut ultima voluntas, de quo, qua, & quibus solvi deberet gabella, non esset, aut non reperiretur relatam dictis officialibus pro tempore existentibus super exactione dictæ gabellæ, ut dictum est infra tres menses tunc proxime secuturos a die celebrati instrumenti, & ultimæ voluntatis, sed reperiretur malitiose, & animo fraudandi dictam gabellam occultum, & celatum, notarii qui tale instrumentum, & ultimam voluntatem rogassent, & abbreviassent, puniantur pœna supradicta. Et nihilominus ab ea, & ab eius hæredibus, & in suis bonis peti, & exigi possit, & debeat dicta gabella, cum dictis quartis, & nihilominus exigi possit, & debeat a contrahentibus, & ab omnibus, & singulis aliis qui ad prædicta secundum dicta ordinamenta teneantur, seu cogi possint, ut dictum est; & solutio ab uno facta alteri non profit, quin possit a notario, & eius hæredibus, & in suis bonis, & contrahentibus, & ab utroque eorum in solidum peti, & exigi possit, & valeat cum effectu; Et intelligatur notarius malitiose, & animo fraudandi dictam gabellam celasse, & occultasse instrumentum, si per officium dictorum officialium super exactione dictæ gabellæ deputatorum pro tempore existentium sic declaratum fuerit, & non aliter.

Non potest proponi in consilio de remittendo pœnas gabellæ contractuum nisi obtineatur per 37. fabas.

RUBRICA XXVII.

Aliqua petitio provisio, reformatio, vel proposita, quæ contineat, vel disponeret de solutione, seu remissione pœnarum prædictæ gabellæ contractuum in totum, vel in partem fienda alicui, vel

aliquibus, bus, quia mel, aut vel ad am mo fuerit iustitiæ, ros comæ pœna lib ferenda, Et nihil ita quod casione de merum t neficium aliquante superius

Provi per visse cap pienti ga fessionis & dicta nem ma ipsius in que dict si consu debeat quadrag quantita tores di illos qu

DEc ti nullum

aliquibus, qui hactenus in dictam pœnam incidissent, & seu aliquibus, qui deinceps tum aliqua remissione, tum ultra ordinarium semel, aut pluries habuerit, non possit proponi, seu mitti in aliquod, vel ad aliquod consilium populi, seu communis prædicti, nisi primo fuerit deliberatum per dominos Priores Artium, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & ad minus per triginta septem ex eis sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi prædicto applicanda omni privilegio cessante; Et nihilominus quidquid in contrarium fieret, sit irritum, & inane, ita quod nullus possit pro eadem solutione, quam facere deberet occasione dictæ gabellæ ultra unam vicem obtinere remissionem per numerum antedictum, nec aliquis, qui vigorem dicti præsentis capituli beneficium habet, aut habere potest, possit ulterius dictum beneficium aliquo modo consequi nisi interveniente deliberatione, exquisto numero superius declarato.

De tempore solvendi gabellam pro matrimonio.

RUBRICA XXVIII.

PROvisum, & ordinatum est, quod quæcumque persona, quæ acceperit, aut duxerit uxorem, teneatur, & debeat solvere, & solvisse camerario gabellæ contractuum pro communi Florentiæ recipienti gabellam ipsius dotis infra quadraginta quinque dies a die confessionis ipsius dotis, sub pœna in ordinamentis communis Florentiæ, & dictæ gabellæ contentis, si dōs confessa fuerit ante consumationem matrimonii, & si dicta dōs confessa fuerit post consumationem ipsius matrimonii teneatur solvisse gabellam infra quadraginta quinque dies a die consumationis ipsius matrimonii, sub dicta pœna; Et si consumato matrimonio dōs non fuerit confessata, teneatur, & debeat solvere, & solvisse gabellam dotis infra terminum dictorum quadraginta quinque dierum a die consumationis matrimonii illius quantitatis, quæ declarabitur, & taxabitur per officiales, & gubernatores dictæ gabellæ contractuum, qui pro tempore fuerint, vel per illos quibus fuerit commissum.

De officio rationeriorum gabellæ contractuum.

RUBRICA XXIX.

DECernimus quod rationeriis gabellæ contractuum, & eorum notariis, seu nuntio directe, vel indirecte, tacite, vel expresse nullum salarium per aliquem camerarium præsentem, vel futurum

dari possit, seu concedi, vel modo aliquo stantiari, vel per ipsos, vel eorum aliquem percipi, seu recipi, nec per eos aliquem, vel aliquos eorum in dicto officio successores, & quod loco salarii, & ut de eorum labore satisfiat eisdem ipsi rationerii, & eorum in officio successores possint recipere, petere, & exigere, consequi, & habere ab omni, & quolibet cive, & districtuali, vel alio quocumque, qui quocumque tempore declaratus fuerit debitor dicti communis, & seu dictæ gabellæ contractuum in aliqua florenorum auri, & pecuniæ quantitate, & qui reperiretur in camera communis Florentiæ, declaratus, vel condemnatus solidos duos pro libra qualibet totius eius, in quo declaratus fuerit; Et quod dicti rationerii faciant in commune devenire, videlicet totius eius, quod capserius cameræ dicti communis recipiet a tali declarato, seu condemnato pro sua declaratione, vel condemnatione, non minuendo propterea quantitatem declarationis communis Florentiæ debitam, sed ipsam quantitatem duorum soldorum pro libra talis declarationis, seu condemnationis communi Florentiæ debitam, de suo proprioolvere teneatur rationeriis antedictis ultra summam talis declarationis, vel condemnationis. Et dicti rationerii gabellæ contractuum possint, teneantur, & debeant loco salarii eorum supradicti percipere, recipere, petere, & exigere de omnibus, & singulis quantitatibus florenorum auri, & pecuniæ, quas pervenire facient in commune. Et capserius cameræ supradictæ præsens, seu futurus recipiens a quocumque, seu quibuscumque hominibus, & personis declaratis, seu declarandis condemnatis, vel condemnandis per dictos rationerios, vel eorum in officio successores de, & pro quibuscumque gabellis contractuum, & instrumentorum, quas dicti homines, & personæolvere tenerentur dicto communi de quibuscumque contractibus, & instrumentis relatis, vel non relatis dictæ gabellæ contractuum, & factis, & rogatis ab anno Domini millesimo quadringentesimo retro, solidos duos pro qualibet libra totius eius, quod dictis occasionibus pervenire facient in commune, ut supra dictum est, non diminuendo sortem declarationis, & condemnationis, sed talis declaratus, vel declarandus, de suo proprioolvere teneatur rationeriis supradictis ultra sortem dictæ declarationis, & seu condemnationis, & dicti rationerii gabellæ contractuum, possint, teneantur, & debeant loco complementi eorum salarii supradicti percipere, recipere, petere, & exigere de omnibus, & singulis quantitatibus florenorum auri, & pecuniæ quantitatibus, quas pervenire facient in commune, & capserius cameræ supradictæ præsens, seu futurus recipiet a quacumque, seu quibuscumque hominibus, & personis declarandis, & condemnandis per dictos rationerios, vel eorum in officio successores de, & pro quibuscumque ga-

bellis
& perso
tractibus
tractum
pore, q
mensium
pro libe
cient in
declara
dos de
tem di
& qui
conten
est satis
rint est
re, me
tus, q
sit, vel
biicere
taciti,
ctos ra
tra pra
dicio,
riis ca
qualib
vel ex

Qua

R
nerios
deince
distric
tiare,
dum,
& co
seu al
sed ii

bellis contractuum, & instrumentorum, & quas dicti homines, & personæ solvere teneantur dicto communi de quibuscumque contractibus, & instrumentis relatis, vel non relatis dictæ gabellæ contractuum, seu occulte factis, vel rogatis hæcenus quocumque tempore, quorum terminus quadraginta dierum, & terminus duorum mensium dati ad solvendum dictas gabellas essent elapsi, foldos duos pro libra qualibet totius eius quod dictis occasionibus pervenire faciant in commune, ut supra dictum est, non diminuendo sortem declarationis, vel condemnationis, sed talis declaratus, vel declarandus de suo proprio solvere teneatur rationeris supradictis ultra sortem dictæ declarationis. Providentes quod dicti rationerii præsentis, & qui pro tempore fuerint teneantur, & debeant prædictis stare contenti, & de dictis quantitatibus per eos percipiendis, ut dictum est satisfacere, & providere eorum notario, & nuntiis, prout viderint esse decens, & plus ultra, vel aliter non posse petere, exigere, recipere, consequi, vel habere. Et quod quilibet tam declaratus, quam declarandus, condemnatus, quam condemnandus, non possit, vel valeat contra prædicta, vel aliquod prædictorum dicere, obicere, vel opponere, sed perpetuo teneantur prædictis stare quieti, taciti, & contenti, salvo tamen eius recurso competenti contra dictos rationerios secundum formam eorum ballæ. Quilibet autem contra prædicta, vel prædictorum aliquod faciens, vel opponens in iudicio, sive extra iudicium, nomine gabellæ solvere teneatur camerariis cameræ communis Florentiæ florenos auri quinquaginta pro vice qualibet, qua contravenerit, vel fecerit quoquomodo in iudicio, vel extra.

*Quod pecunia exigenda de declarationibus, sive de per rationerios
detur camerario dictæ gabellæ contractuum.*

RUBRICA XXX.

Rationerii gabellæ contractuum dicti communis in omnibus, & singulis declarationibus, & condemnationibus per ipsos rationerios, & eorum offitio, potestate, & balia dandis, & referendis deinceps contra, & adversus quoscumque de civitate, comitatu, vel districtu, quam etiam aliunde, non possint, nec debeant pronuntiare, declarare, & condemnare quoscumque condemnandos ad dandum, & solvendum quantitates pecuniæ, in quibus fuerint declarati, & condemnati camerarii, sive capserii cameræ communis Florentiæ, seu alii quicumque camerarii dicti communis, prout consueverint, sed in futurum teneantur, & debeant pronuntiare, ipsos condemna-

tos ad dandam, & solvendum quantitates pecuniarum, in quibus fuerint declarati, & condemnati camerario gabellæ contractuum communis Florentiæ præfati, & qui pro tempore fuerit pro ipso communi Florentiæ recipienti sive recepturi. Et præsentem provisionem, & ordinamentum voluerunt, & solemniter decreverunt, & mandaverunt efficaciter valere, & robur, atque vires adipisci, mereri, & habere, & tenere, ac etiam inviolabiliter ab ipsis rationeris, & aliis quibuscumque observari, & cum effectu in omnibus eius partibus, & in omnibus, & per omnia prout superius continetur, & dictum est plenarie adimpleri, & executioni mandare omni exceptione, cavillatione, & contradictione postpositis, & remotis non obstante quod hætenus consuetum fuerit condemnationes, & declarationes per rationerios factas, & quantitates pecuniæ in dictis condemnationibus contentas solvi camerario, sive capserio camerae communis Florentiæ, sive alii camerario dicti communis, & non obstantibus aliquibus statutis, ordinamentis, seu provisionibus dicti communis Florentiæ, & dictæ gabellæ contractuum in contrarium quomodocumque disponentibus, quibus, & cuilibet eorum, & earum, quoad supradicta intelligatur, & sit generaliter, & specialiter derogatum.

DE

ET OFFICIO

ficiunt, seu que contra seu iudicio ant ad dicti cripti, col mandatum riorum c fule tantum promittere, neos fidei ex approba tis f. p. de quod conti rentiæ, vel de non fac de ponendo librum, & quos secun & infra un servando o facere, & c bunt de iur & dictæ a

DE ARTE IUDICUM ET NOTARIORUM

ET OFFITIO PROCONSULIS ET ALIORUM MERCATORUM ET ARTIFICUM

*Que debeant observari per notarios, ut officia
possint exercere.*

RUBRICA I.

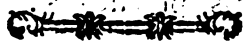

Uilibet notarius de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ tam imburseatus, quam imburseandus, & tam electus, quam eligendus, vel extractus, vel extrahendus ad aliquod officium, civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ antequam dictum officium acceptet, vel exerceat, & qui confecerint, seu conficiunt, seu conficere intendunt publica instrumenta de quibuscunque contractibus, vel quasi contractibus, seu ultimis voluntatibus, seu iudiciorum acta, seu de aliis quibuscunque, teneantur, & debeant ad duos menses proximos postquam fuerint in matricula descripti, comparere per se, vel alium habentem ad hoc sufficiens mandatum coram proconsule, & consulibus artis iudicum, & notariorum collegii florentini pro tempore existentium, aut proconsule tantum, vel consulibus tantum, & coram eo, & ei, vel eis promittere, & cavere, ac etiam idonee satisfacere per bonos, & idoneos fideiussores per ipsum proconsulem, aut consules, seu aliquem ex approbatoribus communis Florentiæ approbandos de libris ducenis f. p. de faciendo, & exercendo officium, & officia, ad quos, & quod contigerit eos extrahi, promoveri, vel eligi pro communi Florentiæ, vel alio quocunque, bene, diligenter, fideliter, & legaliter, & de non faciendo aliquam extorsionem illicitam, vel inhonestam, & de ponendo, & presentando in camera actorum communis Florentiæ librum, & libros actorum dictorum officiorum communis Florentiæ, quos secundum ordinamenta communis mittere, seu ponere debent, & infra unum mensem a die depositi officii; & de faciendo, & observando omnia, & singula, quæ circa dictum officium, seu officia facere, & observare tenentur, & debent, seu tenebuntur, vel debent de iure, seu per quæcumque ordinamenta communis Florentiæ, & dictæ artis, tam edita quam edenda, & de referendo gabellæ

contractuum communis Florentiæ omnia, & singula instrumenta per eos, vel aliquem eorum confecta, vel conficienda, de quibus deberetur, & seu deberitur, gabella communi Florentiæ; & infra tempus & terminum debitum secundum ordinamenta dicti communis, & de representando officialibus montis communis Florentiæ, recepta tamen competentem mercedem, omnia, & singula testamenta, & ultimas voluntates, & contractus quomodolibet pertinentes communi Florentiæ, cui deberetur, vel acquireretur per eos rogandos, seu substantiam, vel effectus ipsarum ultimarum voluntatum, contractuum in parte, seu partibus contingentibus communi prædicto, quæ dari sufficiat in ea forma, quæ dantur gubernatoribus gabellæ contractuum dicti communis, & hoc facere infra unum mensem proximum a die rogationis huiusmodi computandum; qui quidem terminus unius mensis non currat quantum ad testamenta, seu ultimas voluntates, nisi a die mortis illius, qui tale testamentum, seu ultimam voluntatem condiderit; quæ promissiones, cautiones, & satisfactiones apparere debeant, & scribi debeant in libro actorum d. domini proconsulis, & consulum artis prædictæ manu publici notarii; Et quod nullus dictorum notariorum audeat, vel præsumat recipere, acceptare, facere seu exercere aliquod officium in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ quod habere non possit, nisi esset notarius, vel rogare, vel conficere aliqua publica instrumenta elapsis dictis duobus mensibus, nisi primo factis dictis promissionibus, cautionibus, & satisfactionibus, ut dictum est, sub pœna librarum ducentarum s. p. in quam pœnam dictus proconsul, & consules, aut proconsul tantum, vel consules tantum contrahentes teneantur, & debeant condemnare, solvendam tribus quartis partibus communi Florentiæ, & pro aliqua quarta parte dictæ arti, sub eadem pœna eidem domino proconsuli, & consulibus auferenda. Et quod nullus notarius possit ultra dictum tempus duorum mensium aliquod officium tabellionatus facere, vel exercere, nisi eo, vel pro eo tempore, seu id tempus, quo reperiretur eius satisfactio durare, sub pœna, & pœnis, & gravaminibus prædictis; Et quod proconsul quilibet, & consules, qui pro tempore fuerint, possint suam promissionem, cautionem, & satisfactionem, quam secundum formam dictæ primæ, & præsentis provisionis facere tenetur, & eius fideiussores approbari coram uno, & per unum ex consulibus dictæ artis, de qua satisfactio appareat, & apparere debeat in libro actorum dictæ artis manu publici notarii. Et quod quilibet notarius civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, qui non sit, vel sit matriculatus, vel descriptus in dicta arte, matricula, sit, & esse dicatur, & intelligatur inhabilis ad quodcumque officium notariatus acceptandum, quod esset faciendum,

vel exerce
de iis offi
& illud in
facere, vel
supradictis
dinamenta
referri, p
vel imbut
tus comm
ut dictum
sumi, nisi
& si secus
vel imbut
formam f
efficaciæ,
tus, insac
tractus ad
præsumat
brarum q
pœnam c
sules; &
rentiæ so
& pro a
nus in q
quod per
dicti com
mittendis
munis Fl
possint d
sex officia
vel etiam
bitur, de
fitia, eti
omnia q
valeant,
munc Fl

vel exercendum in ipsa civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ de iis officiis, in quibus notarii sunt imburseati in civitate Florentiæ, & illud in ipsa civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ acceptare, facere, vel exercere non possit sub pœna, & pœnis, atque gravaminibus supradictis, salvo etiam aliis prohibitionibus, & decretis inductis per ordinamenta communis prædicti. Et quod nullus notarius possit, vel debeat referri, poni, eligi, vel admitti ad aliquod scrutinium infaccationis, vel imbursationis alicuius officii cuiuscumque scribatus, vel notariatus communis Florentiæ, qui non promiserit, caverit, & satisfecerit, ut dictum est, nec possit imburseari, vel infaccari, extrahi, vel assumi, nisi in eo quarterio in quo habitat, & in quo solvit onera; & si secus factum fuerit ipsa exactio, seu electio, aut infaccatio, vel imbursatio quantum ad eum, vel ad eos, qui contra prædictam formam fuerint relati, infaccati, vel imburseati, sit nulla, & nullius efficaciæ, vel valoris. Et quicumque notarius imburseatus, vel relatus, infaccatus, vel imburseatus contra prædictam formam fuerit extractus ad aliqua officia notariatus, vel scribatus, non audeat, vel præsumat illa officia acceptare, iurare, vel accipere, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, in quam pœnam condemnari debeat per proconsulem prædictum, aut consules; & per quemcumque officialem, & rectorem communis Florentiæ solvendam pro tribus quartis partibus communi Florentiæ, & pro alia quarta parte dictæ arti, salva omni maiori pœna hactenus in quocumque supradictorum casuum ordinata, & salvo etiam, quod per prædicta non intelligatur in aliquo derogari ordinamentis dicti communis disponentibus de aliquibus libris, seu scripturis dimittendis, dandis, vel consignandis custodibus actorum cameræ communis Florentiæ, salvo eo, quod supra dictum est de mense. Et possint dicti priores cum collegiis, & capitaneis partis guelfæ, & sex officialibus mercantiæ, quandocumque deficerent burse notariorum, vel etiam non deficientibus, si eis, & duabus partibus eorum videbitur, de omnibus, & singulis notariis supradictis ad quæcumque officia, etiam pro quibuscumque officiis dicti communi deputare, & omnia quæ facta fuerint per eos in prædictis, & circa prædicta valeant, & teneant, ac si facta essent per totum populum, & commune Florentiæ, & ipsorum consilia opportuna.

*Quod notarii, qui, vel quorum pater, vel frater non solverit
præstantias per certum tempus, non possint habere officia.*

RUBRICA II.

Aliquis, qui sit, vel esset in futurum notarius, qui, seu cuius pater, vel patruus, vel frater carnalis ex eodem patre non solvit præstantias in civitate Florentiæ hætenus ad minus pro tempore viginti annorum iam completorum, & continue per dictum tempus, & qui non steterit familiariter in civitate Florentiæ per decem annos continuos, non possit deinceps ullo tempore habere, obtinere, vel aliquammodo exercere in ipsa civitate aliquod officium notariatus alicuius officii dicti communis Florentiæ, ad quod notarii cives, seu de notariis civibus florentinis, solent pro notariis, & ut notarii eligi, extrahi, vel deputari. Hoc tamen in prædictis appposito, & declarato, quod quilibet ex prædictis, de quibus supra disponitur, possit, postquam compleverit ipse, vel cum patre, aut patruus, vel frater carnalis ex eodem patre solvere præstantias in dicta civitate per tempus viginti annorum continuorum, & continue, ut dictum est, habere officia supradicta, nisi aliam prohibitionem habuerit. Quicumque autem contra prædicta, vel aliquod prædictorum acceptaret, vel exerceret officium, ipso facto incurrat, & incurrere intelligatur dicto communi Florentiæ pro qualibet vice, ultra alias prohibitiones, & poenas, in poena librarum quingentarum f. p., quæ poena ab ipso exigatur pro dicto communi, & etiam quidquid contrafecerit, sit irritum, & inane censeatur, & sit, & ab officio revocetur, & remotus intelligatur, & de prædictis possit cognosci infra quinque annos, & incumbat dicto notario onus probandi, quod prædicta observaverit. Et insuper quod quilibet ex supradictis, de quibus supra est dispositum, qui fuerit extractus ad aliquod officium, antequam compleverit solvere per dicta tempora singula singulis referendo, non possit habere, nec exercere officium, ut supra dicitur. Et etiam qualibet cedula sua extractionis qualibet vice possit, & debeat laniari, reïci, & non remitti sub poena prædicta, & quidquid contraficeret sit irritum, & inane, salvo tamen privilegiis per commune Florentiæ concessis aliquibus personis expressis, & nominatis in dictis privilegiis, seu eorum descendantibus, si de prædictis etiam in genere sit facta mentio in dictis privilegiis.

No-

Nullus
disti
demnatus
res comm
artis, sec
& propte
ctæ artis
per artem
seu in di
dictam a
dictum p
dicta art
creto scr
omnium
bendum
beat sol
pro ipso
quingua
ctæ arti
eius, qui
dictam c
ipso iure
seu matr
cundum
est, nor
offitium
centum
sit accus
cum no
& absque
munis F
fuerit, t
libet præ
cursu, &

Notarii abradi de matricula pro falsitate, vel falsamento, non restituantur, nisi ut infra.

RUBRICA III.

Nullus de arte iudicum, & notariorum civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, qui occasione falsitatis, seu falsamenti condemnatus fuerit in abrasione de matricula supradictæ artis per rectores communis Florentiæ, vel per proconsulem, seu consules dictæ artis, secundum formam statutorum dictæ artis, & ordinamentorum, & propterea abrasus fuerit de dicta matricula, & libro matriculæ dictæ artis, possit ad dictam artem, vel matriculam recipi, vel admitti per artem prædictam, & seu ipsius artis proconsulem, & consules, seu in dicta matricula, vel libro dictæ matriculæ se subscribere, seu dictam artem aliquatenus exercere, nisi primò deliberatum fuerit per dictum proconsulem, & consules, & consiliarios, & sex artotus de dicta arte pro quolibet quarterio, facta ad fabas nigras, & albas secreto scrutinio, & obtento partito inter eos per tres quartas partes omnium prædictorum, ipsum sic abrasum remittendum, & subscribendum esse, & denuo ante dictam receptionem teneatur, & debeat solvere communi Florentiæ, seu ipsius communis camerario pro ipso communi recipienti nomine pœnæ, si fuerit iudex libras quinquaginta, & si fuerit notarius libras viginti quinque f. p. & dictæ arti, seu camerario dictæ artis pro ipsa arte recipienti duplum eius, quod solvere teneretur arti prædictæ, si de novo ad artem prædictam deveniret; & quod si secus fieret, non valeat, & non teneat ipso iure. Et quod quicumque deinceps abrasus fuerit de dicta arte, seu matricula dictæ artis, qui non fuerit in dicta arte remissus, secundum formam præsentis provisionis, & non solverit, ut dictum est, non possit, audeat, vel præsumat dictam artem exercere, vel officium advocationis, seu procurationis facere, sub pœna librarum centum f. p. persolvendam, & quoties. Et quilibet de prædictis possit accusare, denunciare, notificare, & publice, & palam, & secrete cum nomine, & sine nomine, & absque solutione alicuius gabellæ, & absque alia satisfactione. Et quod quilibet rector, & officialis communis Florentiæ, ac etiam proconsul dictæ artis, qui pro tempore fuerit, teneatur, & debeat contra prædictos, & de prædictis, & quolibet prædictorum procedere, & cognoscere, non obstante temporis cursu, & repertos culpabiles punire, ut superius est expressum.

Notarii officiorum registrent reformationes ad d. officium pertinentes.

RUBRICA IV.

Scriba, & notarius regulatorum, & quilibet alius deputatus in scribam, vel notarium aliquorum quorumcumque officiorum, & officialium civium civitatis Florentiæ teneantur, & debeant sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, omnes reformationes quæ tempore sui officii fierent infra quindecim dies a die, quo talis reformatio firmata esset in consilio communis Florentiæ sumere, transcribere, & ponere ad registrum, & librum, in quo aliæ reformationes, & balzæ suorum talium officialium solitæ sunt apponi. Et hoc intelligatur solum de reformationibus tangentibus officium, ad quod sunt deputati. Et teneantur, & debeant singuli notarii notificare, & denunciare eorum officialibus, idest eis ad quorum officium fuerint deputati in omnibus, & singulis agendis per eos baliam dictorum officialium per his, super quibus vellent aliquid agere, vel disponere, vel providere, & utrum habeant baliam, vel non, & eis posse resistere, ne suam baliam excedant sub pœna periurii; & notarius reformationum teneatur permittere sumi copiam sub pœna prædicta, & privationis officii. Et teneatur notarius reformationum incontinenti notificare cuilibet officio, seu notario cuiuslibet officii talem reformationem ad ipsum officium pertinentem, & non possit aliquis notarius recipere aliquod partitum de aliquo, de quo non habeat potestatem faciendi sub pœna prædicta, & privationis officii, & possit de hoc cognosci infra quinque annos.

Quod notarii libras assignare debeant.

RUBRICA V.

Omnes, & singuli notarii, & omnes officiales, qui ad aliquod officium communis Florentiæ positi, vel deputati fuerint, maxime ad scribendum introitum quarumcumque pecuniarum communis Florentiæ debitarum, seu debendarum, & quæ solvi deberent, seu solverentur dicto communi, seu alicui camerario, seu camerariis pro ipso communi recipientibus, seu pro aliquibus officialibus ipsius communis Florentiæ, teneantur, & debeant scribere, & ponere ad introitum clare, & aperte omnes, & singulas tales solutiones fiendas, ut dictum est, in omnibus, & singulis libris, quaternis, & registris, in quibus scribi, & poni opportunum fuerit infra decem dies a die factæ solutionis prædictæ, quicquid sic solutum fuerit sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice. Et quod nullus

notarius, deat, vel vari, cog qui sic se retur, seu re pecuni pro quolib facienti p fine aliqu Florentiæ quæ dict omnes, antur, & officiali actorum nis confi publicum scriptura tialitatib grossis, re quo neantur tiorum que lice facient etiam f da, & te. Et & iude & quili eisque l punire, servant arbitriu eorum quo sta legio, curren aliquod nem, privati dic qu

notat
 deat,
 vari,
 qui in
 retur
 re per
 pro
 facien
 fine
 Flor
 que
 omne
 antr
 offic
 adora
 nis
 publi
 scrip
 tialit
 gro
 re
 ne
 tati
 que
 etiam
 da,
 re.
 & in
 & et
 effi
 pum
 feni
 art
 com
 quo
 lega
 cur
 ali
 nec
 prin
 die

nentes.
 ntatus in
 brum, &
 sub poe-
 mationes
 quo talis
 ere, tran-
 formatio-
 . Ex hoc
 ad quod
 ficare, &
 fuerint
 rum of-
 sponere,
 posse resi-
 tarius re-
 predicta;
 inconti-
 talem re-
 aliquis
 abeat po-
 & possit

*De non compellendo aliquem recolligere imbreviaturas,
nisi per illum notarium, qui scripserit.*

RUBRICA VI.

Nullus compelli possit recolligere aliqua instrumenta, nisi per notarium, qui imbreviaturas, vel protocolla scripserit, vel filium eius, qui notariatus officio decoretur, & si de salariis esset quaestio inter eos coram aliquo iudice, stetur taxationi proconsulis, vel consulum artis iudicum, & notariorum.

Quod notarii, ei cui pertinent instrumenta in forma publica restituere compellantur.

RUBRICA VII.

Dominus Potestas, & dominus Capitaneus civitatis Florentiae, & eorum iudices, & quilibet eorum, & etiam proconsul, & consules, & solus proconsul, vel soli consules possint, teneantur, & debeant cogere quemlibet notarium habentem aliquam imbreviaturam, vel scripturam, de qua fuerit ipse rogatus, vel de qua sibi commissio facta fuerit complere, & in publicam formam reddere cuique postulanti, competenti tamen mercede recepta, dummodo alicui ex praedictis, coram quo fuerit postulata, videretur pertinere ad utilitatem, vel favorem postulantis, vel ipsius quomodolibet interesse.

*De scripturis notariorum, & imbreviaturis defunctorum,
vel absentium committendis.*

RUBRICA VIII.

Notario defuncto, vel infirmo, vel aliter impedito, vel extra districtum Florentiae absentem non commissis scripturis, de quibus fuerit rogatus, proconsul, & consules, seu ipse proconsul tantum artis iudicum, & notariorum committat illas bono, & legali notario de civitate Florentiae, si imbreviaturae factae fuerint per notarium civitatis, si vero factae fuerint per notarium comitatus possint committere notario civitatis, vel comitatus nominando per eum, ad quem spectat commissio. Et si nullus appareat petens commissionem fieri nominando per ipsos proconsulem, vel consules, ut faciat, & compleat eas, quae valeant, & teneant, ac si ab eodem notario, qui de eis fuerit rogatus factae, completae, & publica-

ta fuissent, commissione viaturis alicui batur in re consul, & chartis mercede teneantur cui commissis scripturis, tere, vel notariorum dictas. Quos teneant quilibet notariorum fa libus artis, facere in commissione, sione alicui. Et teneantur ad instantiam compellere consul, & notariorum illi videlicet vel districtus alicui eorum quingentis scutum, & portunis tractae, & Potestas, invenienc consulis, vel altera tempora cuius notatur pro illas alii ad scribendum. Q & teneant

tæ fuissent, & eodem modo valeant, & teneant omnes, & singulæ
 commissiones factæ, vel fiendæ per aliquem notarium de suis imbre-
 viaturis alicui notario, & talis commissio valeat, & teneat, & scri-
 batur in registro artis iudicum, & notariorum, quod registerum pro-
 consul, & consules dictæ artis fieri faciant expensis ipsius artis de
 chartis membranis, & dictam commissionem notarii ipsius artis scri-
 bere teneantur registro duodecim denariis f. p. Et quod notarius,
 cui commissio, vel mandatum factum fuerit ab altero notario de
 scripturis, vel imbreviaturis suis post mortem ipsius, teneatur mit-
 tere, vel repræsentare proconsuli, & consulibus artis iudicum, &
 notariorum in publicam formam mandatum, & commissionem præ-
 dictas. Quam scripturam mandati, & commissionis, supradicti con-
 sules teneantur, & debeant facere scribi in registro artis præfatæ. Et
 quilibet notarius, cui commissio illarum scripturarum, vel imbrevia-
 turarum facta fuerit modo prædicto ab aliquo proconsule, & consu-
 libus artis iudicum, & notariorum, teneatur, & debeat mentionem
 facere in publicatione, & subscriptione de tali publicatione, & com-
 missione, vel mandato, & tali subscriptioni detur fides sine osten-
 sione alicuius mandati, vel commissionis factæ ex causa prædicta.
 Et teneantur potestas, & capitaneus, & executor, & quilibet eorum
 ad instantiam prædictorum proconsulis, & consulum cum effectu
 compellere in personis, & rebus omnes, & singulos, quos ipsi pro-
 consul, & consules dicerent habere scripturas, vel imbreviaturas no-
 tariorum defunctorum, vel absentium, ut coram eis exhibeant illas,
 illi videlicet de civitate infra quindecim dies, & illi de comitatu,
 vel districtu Florentiæ intra mensem, postquam præceptum eis, vel
 alicui eorum factum fuerit, & inobedientes condemnare in libris
 quingentis f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua fuerit contrafa-
 ctum, & nihilominus exhibere teneantur, & cogantur remediis op-
 portunis. Et si aliquod protocolium, vel imbreviaturæ fuerint sub-
 tractæ, & ablatae alicui notario, teneatur, & debeat tunc dominus
 Potestas, capitaneus, & executor dictæ civitatis Florentiæ pro ipsis
 inveniendis, & acquirendis facere ad voluntatem consulum, & pro-
 consulis, vel alterius eorum iudicum, & notariorum dictæ civitatis,
 vel alterius eorum; & hæc extendantur ad præterita, & futura
 tempora. Et si aliquis notarius, cui imbreviaturæ, vel scripturæ ali-
 cuius notarii fuerint committæ, ut supra dicitur, decesserit, tenean-
 tur proconsul, & consules artis iudicum, & notariorum scripturas
 illas alii bono, & singulari notario de civitate Florentiæ committere
 ad scribendum, & complendum, & in publicam formam redigen-
 dum. Quæ scripta, & exemplata, completa, & publicata, valeant,
 & teneant, ac si ab eodem notario, qui de eis fuerit rogatus com-

pleta, scripta, & publicata fuissent. Notarius vero, cui commissæ imbreiaturæ, vel scripturæ fuerint, ut prædicitur, possit tam in morte, quam in vita suas illas sibi commissas, alii committere sicut suas, & de quibus ipse fuisset rogatus; & ille, cui commissæ fuerint, possit illas scribere, & complere, & in publicam formam redigere, & valeant, & teneant, & eis fides detur, ac si essent ab illo completæ, scriptæ, & publicatæ, & qui de eis fuisset rogatus; & scriptura, vel instrumentum completum, vel complendum de mandato alicuius notarii valeat, & teneat, dummodo de tali mandato publica instrumenta appareant, vel subscriptio illius, qui de ipsa scriptura, vel imbreiatura fuerit rogatus, & talibus scripturis, & instrumentis detur fides, ac si per eundem notarium, qui de ipsis fuerit rogatus, completæ, & publicatæ fuissent, & hæc extendantur ad præterita, & futura. Et notarius, cui commissæ fuerint alicuius notarii scripturæ, vel imbreiaturæ, possit, teneatur, & debeat complere ipsas scripturas, & imbreiaturas, & ipsas in publicam formam redigere cum omnibus, & singulis clausulis opportunis, & consuetis apponi in talibus scripturis, & in ea forma, in qua complevisset, & redegisset, vel complere, & redigere debuisset. Notarius, qui de ipsis fuisset rogatus, vel secundum consuetudinem civitatis Florentiæ, vel ipsius notarii complentis; & hæc extendantur ad præterita, & futura. Et si contingeret aliquem notarium mori, qui suas scripturas, vel imbreiaturas alicuius notarii non commiserit, tunc dominus Proconsul, & consules dictæ artis iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ, vel alter eorum accipiant, seu accipiant faciant imbreiaturas, & scripturas illius notarii, & illas sigillatas detineant, quousque facta fuerit commissio de eisdem. Et teneantur potestas, & capitaneus, & executor cogere eos habentes imbreiaturas, & scripturas prædictas, ut eas omnes incontinenti dent, & tradant proconsuli, & consulibus antedictis. Et si commissio facta fuerit de prædictis, & postea evenerit, quod notario defuncto, cuius fuerint imbreiaturæ, & scripturæ, existeret aliquis filius notarius, tunc teneatur, & debeat ille notarius, cui dictæ imbreiaturæ, vel scripturæ commissæ fuerint, restituere eas tali notario filio notarii defuncti, cuius fuerint imbreiaturæ, vel scripturæ prædictæ; & si notarius, cui commissæ fuerint aliquod præceperit de talibus imbreiaturis, vel scripturis per eum completis, vel redditis, dare teneatur tertiam partem eius, quod exinde perceperit filiis, & hæredibus defuncti notarii, cuius fuerint imbreiaturæ, & scripturæ præfatæ, detracto, & habito prius eo, quod pro prædictis solvisset. Et possit prædictus notarius filius notarii defuncti complere, publicare, & cancellare imbreiaturas, & scripturas sui patris absque alia com-

missione si-
per omnia
fui defuncti
per eos,
Et nullus
chartis ba-
nus proco-
dare omni-
viaturis et
& quemad-
facta per

*Quod i
in ei*

O Mne
ta
deinceps
strictu F
nis Flor
tantum,
tum, se
& com
aut ex
cameræ
rum art
vel alio
seu alic
cumque
tiæ, &
mercant
mitatu
libet co
executi
riginale
rentur
gavit,
lia, no
citatio
T

missione sibi propterea facienda; & idem intelligatur de omnibus, & per omnia de patre notario, quoad imbreviaturas, & scripturas filii sui defuncti alteri non commissis, qui valeant, & teneant, ac si per eos, qui de ipsis fuissent rogati, scriptæ, & publicatæ fuissent. Et nullus notarius possit se subscribere alicui instrumento scripto in chartis bambaginis, & nulla fides detur tali instrumento; & dominus præconsul, & consules possint, & valeant corrigere, & emendare omnes errores commissos per notarios in scripturis, & imbreviaturis eorum, & omnes omissiones, & defectus supplere, prout, & quemadmodum eisdem, vel duabus partibus eorum videbitur, & facta per eos, valeant, & teneant.

Quod notarii exemplantes statuta communis Florentiæ teneantur in eorum subscriptionibus ponere annos domini, & de quo libro statutorum exemplantur.

RUBRICA IX.

OMnes, & singulæ scripturæ, & acta, tam sumptæ, & exemplatæ in præteritum, quam quæ sumerentur, & exemplarentur deinceps per quemcumque notarium de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ ex reformationibus consiliorum populi, & communis Florentiæ, seu consilii domini Capitanei, & populi florentini tantum, seu consilii communis Florentiæ, & domini Potestatis tantum, seu ex actis scribæ reformationum consiliorum dicti populi, & communis, seu ex statutis domini Capitanei, populi florentini, aut ex ordinamentis iustitiæ populi florentini, aut ex ordinamentis cameræ dicti communis, seu ex quibuscumque actis dominor. Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel aliorum quorumcumque officiorum dicti populi, & communis, seu aliorum quorumcumque ad iustitiam constitutorum in quorumcumque foro, vel officio quorumcumque officialium civitatis Florentiæ, & in quacumque curia ecclesiastica, vel sæculari, aut in curia mercantiæ, vel consulum artis, seu alicuius officii in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, valeant, & teneant, & eis, & cuilibet eorum plena fides adhibeatur, & observetur, & observari, & executioni mandari possint, & debeant, ac si fuissent, vel essent originales, vel authenticæ, & scriptæ, & publicatæ essent, seu scriberentur, & publicarentur per notarium primum, qui scripsit, vel rogavit, seu scripserit, vel rogaverit tales scripturas, & acta originalia, non obstante quod auctoritas, vel decretum iudicis, vel partis citatio non intervenerit, vel alia solemnitas, quæ exigeretur ex for-

Tom. II.

T

ma iuris communis, seu statutorum, & ordinamentorum populi, & communis servata non fuerit. Teneantur quoque notarii exemplantes, seu sumentes aliqua statuta, seu ordinamenta in eorum subscriptionibus ponere annos domini, indictionem, mensem, & diem, sub quibus exemplant, seu sumunt.

Quodlibet commune comitatus, & districtus Florentiae possit eligere notarium ad infra scripta officia.

RUBRICA X.

Quodlibet commune, comitatus, & districtus Florentiae, si voluerit, possit, & ei liceat sine poena eligere sibi notarios de civitate, comitatu, & districtu Florentiae guelfos, & populares, de consensu tamen, & licentia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiae, & collegiorum pro tempore existentium, qui notarii possint, & eis liceat ipsa officia recipere, & acceptare, & ea exercere, & cogere omnes, & singulos de communi, in quo electi fuerint ad faciendum custodias de die, & de nocte, prout consuetum, necessarium, & utile fuerit in tali commune, & cogere omnes, & singulos antedictos ad solvendum libras, & factiones, & impositas, quas fieri contigerit in tali communi ad ipsorum extimam, secundum ordinamenta communis Florentiae, & inter eos cognoscere usque in quantitatem soldorum quadraginta f. p. & ab inde infra non descendentem ex maiori summa, & punire, & condemnare quoslibet inobedientes, & sibi non parentes in d. suo officio usque in quantitatem quadraginta soldorum f. p. & ab inde infra, & ipsas condemnationes pro ipso communi exigere cum effectu. Et exbannitos, rebelles, & malefactores prosequi, & capere, & in fortiam communis Florentiae praesentare cum salario, & familia sibi per dicta communia ordinanda. Et quod ipsi notarii, sic electi, approbati, & confirmati per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiae, & eorum collegia pro tempore existentia, antequam ipsa officia, ad quae electi fuerint, faciant, vel exercent, teneantur, & debeant comparere coram domino executore ordinamentorum iustitiae populi, & communis Florentiae, & ipsa officia iurare, promittere, & satisfacere quilibet eorum de libris ducentis f. p. Et de eorum officio bene, & legaliter faciendo, & de non exercendo contra modum, & ordinamenta supradicta, & de observando statuta, & provisiones communis Florentiae, & in praedictis dare idoneos fideiussores approbatos per approbatores communis Florentiae, & nullus notarius per se, vel alium directe, vel indirecte possit eligi ultra sex menses in ali-

quo ex p.
iustitiae po
dictis offit
offitii, &
cuiuscumq
viter, & l
facientia,
offitia reci
vel dolum
bitrio, inl
fitiales de
coram d.

Quor

Provisi
renti
sit eligi,
rum con
poena qui
ficiam ar
ciationem
& de pla
quod nul
sci notar
qua ortu
quingent
tur, inli

Quod

Nulle
sul
viaturam
sui cont
mentum

quo ex prædictis offitiis una vice. Et priores artium, & vexillifer iustitiæ possint eos remove, ut eis videbitur, si male se gerent in dictis offitiis, & habeant devotum duorum annorum a die depositi offitii, & executor, & quilibet officialis pro se, & ad petitionem cuiuscumque secrete, & palam inquirere debeat omni tempore breviter, & summarie, & procedere contra communia contra prædicta facientia, & contra omnes, & singulos notarios contra prædicta ipsa officia recipientes, seu committentes aliquas baractarias, vel fraudes, vel dolum, illicita, vel inhonesta facientes, & eos punire suo arbitrio, inspecta qualitate delicti, & personæ, & dicti notarii, & officiales deposito eorum offitio stent, & stare debeant ad sindacatum coram d. domino Executore per octo dies tunc proxime secuturos.

Quod nullus, qui non sit de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ possit esse notarius alicuius ligæ, nec ligæ in qua ortus fuerit, vel fuisset.

RUBRICA XI.

PROVISUM, & ordinatum est, quod nullus, qui non sit civis Florentinus, seu oriundus de comitatu, vel districtu Florentiæ possit eligi, deputari, vel esse notarius, seu in notarium alicuius ligarum communis, vel populi comitatus, seu districtus Florentiæ, sub pœna quingentarum librarum f. p. tam eligenti, quam acceptanti, officium antedictum per quemlibet rectorem, & officialem ad denunciationem cuiuslibet secretam, vel publicam infligendam summarie, & de plano, & nihilominus talis electio sit irrita, & inanis. Item quod nullus possit extrahi, eligi, vel assumi in capitaneum, vicarium, seu notarium alicuius dictarum ligarum communis, seu populi, in qua ortus fuisset, vel prope decem milliaria, sub pœna librarum quingentarum f. p. tam eligenti, quam acceptanti, ut præmittitur, infligendam.

Quod nullus notarius Florentinus roget instrumenta sui consortis.

RUBRICA XII.

NULLUS notarius civis Florentiæ, possit, audeat, vel præsumat, sub pœna librarum quingentarum f. p. rogare aliquam imbreviaturam, seu aliquod instrumentum pertinens ad favorem alicuius sui consortis, seu coniuncti per lineam masculinam, & tale instrumentum non valeat ipso iure.

*Quod notarii debeant referre gabellæ contractuum instrumenta
infra scripta compromissorum, procurationum,
confessionum, & laudorum.*

RUBRICA XIII.

OMnes, & singuli notarii civitatis, comitatus communis Florentiæ, vel districtus, & seu in arte iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ, tam matriculati, quam matriculandi, qui rogabunt aliqua compromissa, quæ ad compromittentium, vel alicuius eorum hæredes transeant, seu transire videantur, & seu in quibus compromissis, vel eorum aliquo contineatur, quod compromissum factum fuerit in arbitros, seu arbitratores, & quemlibet eorum in solidum laudandi, & sententiandi, teneantur, & debeant ipsa compromissa, & quodlibet eorum, quilibet videlicet ex notariis, qui de eis, vel aliquo eorum rogati fuerint producere infra totum mensem tunc proxime venturum, a die qua de eo, & seu eis rogatus fuerit ad gabellam contractuum, & instrumentorum communis Florentiæ, prout, & sicut tenetur, & debet per formam ordinamentorum dictæ gabellæ instrumenta, de quibus debet solvi gabella, ponendo in tali productione nomina, & pronomina partium compromittentium, & seu contrahentium, & nomina, & pronomina arbitratorum, & arbitratorum, & tempus, & terminum, quo durare debet huiusmodi compromissum, & quantitatem, de qua arbitri, & arbitratores possint laudare, & sententiarum, si in compromisso specificatum fuerit, si vero non erit specificata, debeant ponere dicendo generaliter possunt laudare, & sententiarum &c. & prout in dicto compromisso continetur, & similiter infra tempus unius mensis a die qua rogatus fuerit de laudis, vel aliquo eorum reducere teneatur, & debeat huiusmodi lauda, & sententias dandas, & quæ dabuntur, & referentur per aliquem, seu aliquos arbitrum, & arbitratorem, seu arbitros, & arbitratores, inter quancumque, & quascumque personam, vel personas, locum, commune, collegium, societatem, seu universitatem, in quibus laudis, & sententiis, vel eorum, seu earum aliqua fuerit apposita, vel addita conditio, additio in hac forma, vel simili *laudamus, & sententiamus, quod in casu quo Martinus non dederit, seu solverit infra tale tempus tantam pecuniæ quantitatem Ioanni, eo casu tale podere, seu talis possessio sit, & esse debeat dicti Ioannis; Et ipsum eidem adiudicamus, & seu alia quæcumque conditio, per quam ipsa gabella modo aliquo fuerit, vel appareat esse damnificata; Et etiam teneantur, & debeant reducere gabellæ prædictæ omnes procuraciones quas rogabunt, si aliquis procuratorem, seu*

procurator,
quæ pro
& teneant
infra unum
rum aliqu
contractum
beat ipsa
frascripta
prout alie
nes, & si
tis ex vi
infra unum
bent in a
vel aliqu
arti cum
cuius dic
submisit
vel rei n
ad ipsam
permisso
aliquam
seu rei.
tentias,
prædicti
teneatur
um pro
bras qu
per or
non po
gatur.
pro co
nes, &
vare,
trando
solitum
conter
bus, &
locum
laudis
gabellæ
codici
vel al

procuratores confiterit duraturos post mortem, & seu irrevocabiles, quæ procuraciones per constituentem, seu constituentes sint finitæ, & teneantur, & debeant ipsas procuraciones, & quamlibet earum infra unum mensem proxime futurum a die qua de ipsis, seu earum aliqua fuerint rogati, producere coram notario registri gabellæ contractuum tunc in officio esistenti. Qui notarius teneatur, & debeat ipsas procuraciones super dicta compromissa, & lauda, & infra scriptas confessiones describere, & registrare in libris dictæ gabellæ, prout alios contractus solitum est describere, & registrare. Et omnes, & singuli notarii, tam præsentis, quam futuri, vel alicuius artis ex viginti una artibus civitatis Florentiæ teneantur, & debeant infra unum mensem proxime venturum a die qua rogabunt, seu scribent in actis alicuius artis aliquam confessionem fiendam per aliquem, vel aliquos undecumque fuerint suppositos, & non suppositos tali arti cum submissione, vel per quam confiteatur se esse debitorem alicuius dictæ artis, artificis, & non suppositi dictæ arti, qui se dictæ arti submisserit, in aliqua quantitate pecuniæ, vel re, quæ quantitas pecuniæ, vel rei non sit, vel descendat ex vera, & non ficta mercantia, vel re ad ipsam artem pertinentem, vel de qua consulibus dictæ artis sit permissum cognoscere per formam statutorum artis prædictæ, & seu aliquam promissionem restitutionis huiusmodi quantitatis, pecuniæ, seu rei. Quicumque vero notarius dicta compromissa, lauda, sententias, procuraciones, confessiones, seu aliquod supradictorum infra prædictum terminum non reduxerit dictæ gabellæ, ut dictum est, teneatur, & debeat solvere, & pagare camerario gabellæ contractuum pro tempore esistenti, & pro communi Florentiæ recipienti libras quinque f. p. nomine gabellæ; Et nihilominus in pœnas omnes per ordinamenta communis Florentiæ, & dictæ gabellæ inductas non portantibus instrumenta gabellata incidisse, & incurrisse intelligatur. Et quod quilibet notarius ad officium rescontri dictæ gabellæ pro communi Florentiæ deputatus, & deputandus ipsas procuraciones, & compromissa, & lauda, & eorum, & earum quamlibet elevare, & sumere teneatur de libris, seu cedula notariorum, rescontrando, prout alia instrumenta gabellata, & non reducta gabellis, solitum est elevare, sub pœna in dictis statutis, & ordinamentis contenta. Prædicta quoque, quæ dicta sunt supra de procuracionibus, & compromissis, & laudis producendis gabellæ non intelligantur locum habere, nec habeant in procuracionibus, seu compromissis, vel laudis, quæ fierent inter coniunctos, & exceptuatos a solutione gabellæ, nec in procuracionibus quæ fierent in aliquo testamento, codicillo, vel ultimis voluntatibus per testatorem, codicillatorem, vel alium disponentem, & de omnibus, & singulis promissionibus,

procuraciones
quæ per
& teneantur
infra unum
mensem
proxime
futurum
a die qua
de ipsis
seu earum
aliqua
fuerint
rogati
producere
coram
notario
registri
gabellæ
contractuum
tunc in
officio
existanti
Qui notarius
teneatur
& debeat
ipsas
procuraciones
super dicta
compromissa
& lauda
& infra
scriptas
confessiones
describere
& registrare
in libris
dictæ
gabellæ
prout alios
contractus
solitum est
describere
& registrare
Et omnes
& singuli
notarii
tam præsentis
quam futuri
vel alicuius
artis
ex viginti
una artibus
civitatis
Florentiæ
teneantur
& debeant
infra unum
mensem
proxime
venturum
a die qua
rogabunt
seu scribent
in actis
alicuius
artis
aliquam
confessionem
fiendam
per aliquem
vel aliquos
undecumque
fuerint
suppositos
& non
suppositos
tali arti
cum
submissione
vel per quam
confiteatur
se esse
debitorem
alicuius
dictæ artis
artificis
& non
suppositi
dictæ arti
qui se dictæ
arti
submisserit
in aliqua
quantitate
pecuniæ
vel re
quæ
quantitas
pecuniæ
vel rei
non sit
vel descendat
ex vera
& non
ficta
mercantia
vel re
ad ipsam
artem
pertinentem
vel de qua
consulibus
dictæ artis
sit
permissum
cognoscere
per formam
statutorum
artis
prædictæ
& seu
aliquam
promissionem
restitutionis
huiusmodi
quantitatis
pecuniæ
seu rei
Quicumque
vero notarius
dicta
compromissa
lauda
sententias
procuraciones
confessiones
seu aliquod
supradictorum
infra
prædictum
terminum
non reduxerit
dictæ gabellæ
ut dictum
est
teneatur
& debeat
solvere
& pagare
camerario
gabellæ
contractuum
pro tempore
existanti
& pro
communi
Florentiæ
recipienti
libras
quinque
f. p.
nomine
gabellæ
Et nihilominus
in pœnas
omnes
per ordinamenta
communis
Florentiæ
& dictæ
gabellæ
inductas
non portantibus
instrumenta
gabellata
incidisse
& incurrisse
intelligatur
Et quod
quilibet
notarius
ad officium
rescontri
dictæ gabellæ
pro communi
Florentiæ
deputatus
& deputandus
ipsas
procuraciones
& compromissa
& lauda
& eorum
& earum
quamlibet
elevare
& sumere
teneatur
de libris
seu cedula
notariorum
rescontrando
prout alia
instrumenta
gabellata
& non reducta
gabellis
solitum est
elevare
sub pœna
in dictis
statutis
& ordinamentis
contenta
Prædicta
quoque
quæ dicta
sunt supra
de procuracionibus
& compromissis
& laudis
producendis
gabellæ
non intelligantur
locum habere
nec habeant
in procuracionibus
seu compromissis
vel laudis
quæ fierent
inter coniunctos
& exceptuatos
a solutione
gabellæ
nec in procuracionibus
quæ fierent
in aliquo
testamento
codicillo
vel ultimis
voluntatibus
per testatorem
codicillatorem
vel alium
disponentem
& de omnibus
& singulis
promissionibus

obligationibus, seu contractibus, quæ, seu qui fient in futurum in quacunque curia tam seculari, quam ecclesiastica, tam in civitate, quam in comitatu, & districtu Florentiæ, & in quacunque curia cuiuscunque consulatus, etiam in curia mercantiæ civitatis Florentiæ, de quibus deberet solvi gabella contractuum communi Florentiæ, si extra dicta loca fierent, solvi debeat gabella dicto communi, non obstante quod in dictis locis, seu curiis fierent, & non obstante, quod sententia daretur super eis, nisi fieret super vera mercantia, & non ficta, & utrum fuerit vera, vel non, stetur declarationi officialium gabellæ contractuum, & nisi fuerit soluta gabella, talis obligatio, promissio, contractus, & sententia super eis lata, non valeat, & dicti officiales gabellæ contractuum teneantur, & debeant mittere exploratores ad perquirendum in curiis prædictis, de prædictis, & pro prædictis promissionibus, contractibus, obligationibus, & sententiis, & referre ipsis officialibus.

*Communitates volentes eligere notarios teneantur
presentare tres dominis.*

RUBRICA XIV.

Communitates comitatus Florentiæ, possint, sibi que liceat eligere notarios officiales, hoc modo videlicet, quod communitates comitatus prædicti, quæ sunt, seu erunt descriptæ in extimo comitatus eiusdem in quantitate quadringentarum librarum, vel maiori, circa electionem suorum officialium, quos eligere vellent cum aliqua iurisdictione, teneantur & debeant tenere modum infra scriptum, videlicet nominare, & eligere tres notarios cives, seu de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ vere guelfos quos volent, & nomina eorum cum pronomibus transmittere ad dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui domini Priores, & Vexillifer possint, teneantur, & debeant facere una cum gonfalonariis societatum populi, & duodecim bonis viris communis Florentiæ in sufficienti numero congregati more solito, & celebrare scrutinium ad fabas nigras, & albas de ipsis tribus nominatis notariis, & illum ex tribus in quem plures ex ipsis dominis Prioribus, & Vexillifero, & Gonfalonariis, & duodecim bonis viris reperirentur vota sua, quod in aliquem alium ex dictis tribus notariis decessisse, possint, & debeant confirmare, qui sic confirmatus intelligatur esse, & sit electus legitime, & solemniter, & approbatus, & confirmatus ad ipsum tale officium pro illo tempore, & cum illo salario, & familia, quibus electus fuerit, & ipsum officium acceptare, &

exercere potest, ne, quam pœnam communis Florentiæ nihilominus, & pro vice quæ tres eligere collegiis, qui confirmatus, & vexillifer stri tantum, civitatis Florentiæ cum salario habeat de primi officii

Omn

OMnes, tiam que stantiarum, beant in suorum, se habere in priorem timentibus, & ad quod a liber scripturationibus possit autem nihilominus possit per munis pro ribus vide

Quoa

NULLUS pœna libe

exercere possit, statuto aliquo non obstante, præstata tamen satisfactio-
ne, quam præstare tenetur secundum formam ordinamentorum com-
munis Florentiæ. Et quod secus fieret sit ipso iure nullum, & ni-
hilominus quælibet communitas contrafaciens in libris ducentis f. p.
pro vice qualibet condemnetur. Commune tamen de campi possit
tres eligere eodem modo, & præsentare dominis præfatis, & eorum
collegiis, quod commune si non præsentaverit, ut dictum est, vel
confirmatus per dictos non acceptaverit, tunc pro una vice priores,
& vexillifer iustitiæ possint ad dictum officium eligere pro uno seme-
stri tantum unum notarium, civem, comitatum, vel districtualem
civitatis Florentiæ, & vere guelfam, quem volent pro sex mensibus
cum salario, comodo, onere, & honore consuetis, qui notarius
habeat de verum a dicto officio per tempus unius anni a die primo
primi officii inchoandum.

Omnes notarii ponant in principio libri titulum officii.

RUBRICA XV.

OMnes, & singuli notarii ad aliquod officium communis Floren-
tiæ quomodolibet deputandi, etiam notarius speculi, & præ-
stantiarum, sub pœna librarum centum f. p. teneantur, & de-
beant in singulis libris actorum, deliberationum, seu provisionum fa-
ctorum, seu faciendorum circa officium antedictum ponere, & scri-
bere in principio huiusmodi libri, seu librorum, idoneum, & suffi-
cientem titulum in effectu inter alia continentem, sub quibus, offi-
cialibus, & quo tempore ipse liber editus, seu expositus fuerit, &
ad quod officium ipsi officiales deputati fuerint, & per quem ipse
liber scriptus, & per omnia alia opportuna, ita quod ex dictis deli-
berationibus, seu provisionibus in huiusmodi libro descriptis, sumi
possit autentica copia, prout de libris autenticis quibuscumque; Et
nihilominus ad prædicta facienda, & observanda quicumque cogi
possit per officium regulatorum introituum, & expensarum dicti com-
munis pro tempore existentium, prout, & quando ipsis regulato-
ribus videbitur, & placebit.

*Quod nullus notarius exercent aliquod officium ex officiis
imburjatis, nisi per viam extractionis.*

RUBRICA XVI.

Nullus notarius civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, sub
pœna librarum mille de facto auferenda per potestatem, capitane-

um, vel executorem ordinamentorum iustitiæ, & etiam perpetuo, possit, audeat, vel præsumat directe, vel indirecte, tacite, vel expresse ire, esse, stare, seu exercere aliquod ex offitiis imburfatis, seu imburfandis, nisi ille qui ad dicta offitia, vel aliquod eorum extractus fuerit de bursis tam factis, quam fiendis secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ. Et insuper ille notarius, qui contra prædicta fecerit, seu ultra formam prædictorum aliquod ex offitiis imburfatis, seu imburfandis acceptaverit, seu quomodolibet exercuerit, vel fecerit non possit ex dicta, vel prædicta imburfatione habere aliquod offitium. Et nihilominus si ad aliquod offitium ex dictis bursis, vel aliqua earum aliquo tempore extraheretur, quod incontinenti de facto dicta cedula, quæ sic de bursis extraheretur continens eius nomen, in præsentia dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi iustitiæ delanari debeat, & delanietur, & illud offitium habere, seu exercere non possit aliquo modo sub dicta pœna, & removeatur ab arte, & remotus sit, & nunquam possit restitui, & alius loco sui extrahatur de dictis bursis, ac si ille notarius sic prohibitus, non fuisset imburfatus, vel scrutinatus, vel extractus.

Consules artium possint sibi eligere notarios.

RUBRICA XVII.

Consules cuiuslibet artium civitatis Florentiæ cum illis arrotis dictæ artis quos voluerint, seu duæ partes eorum, aliis absentibus, & irrequisitis, mortuis, remotis, vel contradicentibus, possint semel, & pluries, & quotiescumque ex civibus Florentinis vere guelfis eligere, & habere illum, vel illos notarios, quos volent in notariis, & notarios dictæ artis, cum salario, offitio, auctoritate, & balia, modis, & formis consuetis secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ, & dictarum artium, & cuiuslibet earum.

Contra notarios exigentes contra debitum.

RUBRICA XVIII.

Nullus notarius cuiuscumque conditionis, & undecumque fuerit deputatus, vel deputandus ad aliquod offitium communis Florentiæ, seu pro ipso communi, possit, audeat, vel præsumat per se, vel alium directe, vel per obliquum accipere, vel recipere aliquam pecuniæ quantitatem ab aliquo communi, populo, universitate, vel

aliqua sing
li offitio
sub pœna
quemlibet

Nullus
lum
offitium
audeat, v
exercere,
ores Arti
populi, &
etiam ab
sit ipso i

Quili
ad
ta popul
tia ab of
puli, vel
acceptet
renuntiet
parte iuc
quem ex
mum h
qua ren
vendo t
dum ore
dicta au
portarun
bus duc
mentis
fitiis pr
tiare sol
To

aliqua singulari persona in eius, seu pro eius officio pro dicto tali officio contra formam ordinamentorum communis Florentiæ, sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, & per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ auferenda.

Notarii ligarum approbentur per dominos.

RUBRICA XIX.

Nullus notarius, seu vicarius in posterum eligendus per capitulum ligarum comitatus Florentiæ, vel aliquem ipsorum ad officium vicariatus, seu notariatus alicuius ipsarum ligarum, possit, audeat, vel præsumat ipsum officium aliquammodo acceptare, gerere, vel exercere, nisi primo talis electio fuerit confirmata per dominos Priores Artium, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros, seu duas partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, & quidquid fieret in contrarium, sit ipso iure nullum.

Notarii extracti possint renuntiare.

RUBRICA XX.

Quilibet notarius civis Florentinus, qui in posterum extrahetur ad aliquod scribatus officium, seu secundum aliqua ordinamenta populi, & communis Florentiæ, possit habito consensu, seu licentia ab officio dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, vel in eorum præsentia, sibi que liceat antequam dictum officium acceptet, si sibi placuerit ipsum officium renuntiare, dum tamen renuntiet infra octo dies a die quo sibi notificatum fuerit pro parte iudicis cameræ, & gabellæ communis Florentiæ, vel per aliquem ex mazzeriis communis Florentiæ in persona, vel ad domum habitationis, seu solvendo tamen id quod depositum est, qua renunciatione facta, ad extractionem alterius procedatur, solvendo tamen prius pro renunciatione, id quod solvi debet secundum ordinamenta, & provisiones cameræ communis Florentiæ. Prædicta autem non habeant locum in notariis extractis ad officium portarum extra, & ad officium operariorum Sanctæ Reparatae, quibus duobus officiis renuntiare non possit, salvo tamen aliis ordinamentis de prædictis disponentibus, & aliis, quam extra duobus officiis prædictis, & aliis renuntiare prohibitis, possint libere renuntiare solvendo tamen, ut supra.

Tom. II.

V

*Quod ars iudicum, & notariorum provideant quolibet
anno una de avvocato, & procuratore pauperum.*

RUBRICA XXI

AD honorem, & reverentiam Omnipotentis Dei, & laudem, & gloriam gloriosissimi, & beatissimi confessoris, & doctoris egregii sancti Ivi protectoris, & defensoris doctorum, iudicum, & notariorum, qui suam vitam duxit in defensionem, & protectionem pauperum in romana curia, & ad gloriam, & honorem totius ven. collegii, & artis iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ, requisiti a iudicibus, & notariis dicti collegii, decernimus, & iubemus, quod singulis annis in vigilia festi beati Ivi prædicti, vel die sequenti per dominos Proconsulem, & Consules artis prædictæ, debeat eligi unus iurista pro avvocato, & unus procurator, sive notarius pro procuratore pauperum, seu miserabilium, vel depressarum personarum, qui in eorum litigiis, & quæstionibus tam civilibus, quam criminalibus, debeant assistere absque aliquo pretio, salario, vel mercede, ab eis, vel eorum aliquo percipienda, & qui tempore electionis, si per electionem procederetur, vel per viam extractionis, si per imbursementem de eis provideri contigerit, de quo stetur deliberationi domini Proconsulis cum eius consulibus, & consiliariis, quos secum habere voluerit, usque in numerum duodecim consiliariorum; Et quod per eos, vel maiorem partem eorum fuerit deliberatum, sit firmum, & validum, & iurare debeat in manibus domini Proconsulis prædictas defensiones, & protectiones fideliter, sollicitè, & laudabiliter, & sine fraude facere, & nullus possit refirmari pro anno sequenti, nisi de eius spontanea processerit voluntate, & obtentum fuerit, ut dictum est; Et habeant pro salario ab arte prædicta, advocatus libras quinquaginta in anno sine aliqua diminutione, & procurator libras triginta similiter; Et quod camerarius dictæ artis solvere debeat visa dumtaxat apodixa facta manu notarii dictæ artis, & subscripta manu propria dicti proconsulis; hortantes in Domino dictum Proconsulem, & omnes de arte prædicta, ut prædicta fideliter agant, & sollicitè, & promittant dictus advocatus, & procurator, ut eorum notarii, qui scripturas de, & pro dictis personis faciant, ita bene se habeant erga eos, quod non sint causa derelictionis, defensionis, & causæ; & in hoc dictus Proconsul providere debeat, & si de qualitate dictarum personarum controversia fieret per dictos advocatum, & procuratorem de quo abstineant, & caveant pro Deo, sit in deliberatione dicti domini Proconsulis, & Consulum, seu maioris partis eorum declarare,

quæ sunt
per agen

Instr

OMnes
liber
vel ter
notari
eos, vel
rio, cast
rum, &
favente
beri, de
fuisse
tum in
& eis
vari pe
rentiæ,
fectum
tarium
sent, &
eius
ne eis
supra
contra
fuerint
& not

OM
riatus
solutio
tiones

quæ sint personæ prædictæ, pie tamen, & misericorditer semper agendo.

Instrumenta facta a notariis Pisanis matriculatis ibidem in territorio olim Pifarum, valeant in civitate Florentiæ, & eis fides adhibeatur.

RUBRICA XXII.

OMnes, & singula instrumenta, contractus, acta, & scripturæ quælibet facta, & rogata, fienda, & roganda, a notariis Pisanis, vel territorio olim Pifarum, vel aliquo eorum matriculatis in arte notariorum Pifarum, civibus, vel comitatibus dictæ civitatis, & per eos, vel eorum aliquem in dicta civitate Pifarum, vel in territorio, castris, & seu locis, quæ olim tenebantur per commune Pifarum, & hodie tenentur per commune Florentiæ, vel in futurum, favente altissimo tenebuntur, valeant, & teneant, & eis fides adhiberi debeat, & servari in omnibus, & per omnia, ac si confecta fuissent, rogata, & publicata per notarium florentinum matriculatum in arte iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ prædictæ, & eis in publicam formam reductis fides adhiberi debeat, & servari per omnes iudicantes in civitate, comitatu, & districtu Florentiæ, & haberi, & reputari sic, & pro talibus quoad omnem effectum ac si essent rogata, publicata, completa, & scripta per notarium Florentinum prædictum. Et idem si per eosdem sumpta essent, & in publicam formam reducta de rogatis, sive protocolis aliquius ex notariis prædictis Pisanis, mortuis, vel aliter ex commissione eis legitime, & ex legitima causa facta, rogatis tamen in locis supra in principio dictis, vel aliquo eorum, ita quod non possit contra prædicta instrumenta, vel aliquod eorum opponi, quod non fuerint publicata, & confecta a notario matriculato in arte iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ.

Notarii registrent solutiones extense.

RUBRICA XXIII.

OMnes, & singuli notarii Florentini qui quocumque, & qualitercumque deputabuntur in posterum ad aliquod officium notaratus in quo, vel cuius prætextu debuissent, seu deberent aliquas solutiones registrare, seu scribere teneantur, & debeant ipsas solutiones extense scribere, ut est iuris, & libros, & registra ipsarum

solutionum subscribere, & publicare infra quindecim dies venturos numerandos a die quo eorum complebuntur officia continue numerandos, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet ipsorum, qui prædicta non fecerit auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis.

Notarii infirmi possint alios substituere.

RUBRICA XXIV.

Quomodocumque contigerit, quod per officium dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatis populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, vel aliter impeditis deliberari, quod aliquis notarius extractus, vel electus, seu qui extraheretur, vel eligeretur ad aliquod scribatus officium civitatis Florentiæ, seu in ciuitate Florentiæ exercendum, reputari, vel esse adeo infirmum, quod ipsum tale officium nequeat per se ipsum commode exercere, quodque ipsum officium possit per substitutum facere, seu exercere liceat, & licitum sit ipsi tali notario illud tale officium, & ad omnia ad ipsum spectantia gerere, facere, & exercere etiam per substitutum, seu coadiutorem approbandum per officia dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, solvere tamen debeat camerario cameræ communis Florentiæ libras viginti quinque f. p. & eidem substituto, seu coadiutori liceat, & licitum sit tale officium, & omnia ad ipsum spectantia facere, & exercere in omnibus, & per omnia, sicut posset ipse notarius principalis, & per omnia, & singula scripta facta, seu gesta, seu quæ fierent, scribantur, seu gerentur per ipsum talem substitutum, seu coadiutorem circa ipsum officium, vel pertinentia ad ipsum officium, valeant, teneant, probent, & fidem faciant perinde ac si gesta, scripta, & facta forent per ipsum notarium principalem.

Quomodo, & qualiter notarii, & camerarii possint per substitutum servire.

RUBRICA XXV.

Nullus notarius extractus ad aliquod officium notariatus possit in dicto officio substituere aliquem non habentem viginti quinque annos completos, & qui non sit civis, & non habitaverit in civi-

tate Florentiæ per non fuerit munis Florentiæ per se, officium tractus v modo sub te substitui. Qui v libris qu rium fa

De

Don-
lis ex
cem ar
qui ar
lem,
partes
dumme
nisi un
omniu
duabus
eligere
tarioru
consul
artis a
cundu
tiæ, f
statuti
Floren
quod
rint,
tis. E
super

tate Florentiæ, & non solverit per se, & alios onera communis Florentiæ per viginti annos, secundum formam eiusdem communis, & non fuerit approbatus per regulatores introitus, & expensarum communis Florentiæ, & ante dictam substitutionem non solverit communi Florentiæ libras quadraginta f. p. Et exercens dictum officium per se, possit secum habere unum coadiutorem. Extractus vero ad officium notariatus civitatis Pisarum possit libere substituere. Extractus vero ad officium camerariatus possit libere substituere, dummodo substitutus fuerit approbatus per dominos, & collegia, & ante substitutionem solverit communi Florentiæ libras quinquaginta f. p. Qui vero in aliquo prædictorum casuum contrafecerit, puniatur in libris quingentis, & substitutio aliter facta, & quidquid in contrarium factum fuerit non valeat ipso iure.

De officio, & potestate proconsulis, & consulum in eligendo, & scrutinando eorum officia.

RUBRICA XXVI.

Dominus Proconsul, & consules artis iudicum, & notariorum, semel, & quoties voluerint, possint, eisque liceat una cum illis ex consiliariis dictæ artis pro tempore existentibus, & cum decem arrotis pro quolibet quarterio ad minus artificibus dictæ artis, qui arroti prius debeant scrutinari inter ipsum dominum proconsulem, & consules, & consiliarios, & obtineatur partitum per duas partes ipsorum domini proconsulis, & consulum, & consiliariorum, dummodo servetur æqualitas in quolibet quarterio, & non possit esse nisi unus de eadem domo, familia, seu progenie. Et duæ partes omnium prædictorum possint, eisque liceat quandocumque eis, seu duabus partibus ipsorum videbitur, scrutinare, imburse, nominare, eligere, & deputare, seu infaccare illos de ipsa arte iudicum, & notariorum, quos crediderint fore sufficientes ad officia proconsulatus, consulatus, & pro consiliariis, camerariis, & aliis officialibus dictæ artis ad illa officia dictæ artis, ad quæ eligi possunt, & debent, secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ, seu dictæ artis, dummodo non prohibeatur per formam alicuius statuti, & ordinamenti, seu provisionis, vel reformationis communis Florentiæ, eligi, assumi, seu nominari ad ipsa officia, vel eorum aliquod, & notarios ad dicta officia eligere, & deputare, prout voluerint, semel, pluries, & quoties, & secundum ordinamenta dictæ artis. Et quod providere possint, & ordinare de modo, & forma, & super modo, & forma nominationis, & electionis dictorum officia-

lium, & infaccationis, & conservationis capsæ, in qua ponentur bur-
sæ, in quibus scripta erunt nomina talium ad dicta officia electo-
rum, seu nominatorum, vel deputatorum, si quæ, & qui infaccari
contigerit, & de modo, & forma extractionis eorum, ad quodlibet
dictorum officiorum, duraturi tales extracti in dictis officiis secun-
dum formam statutorum, & ordinamentorum dictæ artis, seu officii
dictorum proconsulis, consulum, consiliariorum, & adiunctorum, ut
dictum est. Et quod prædicti proconsul, consilarii, & consules tunc
præsentibus cum dictis adiunctis, & duæ partes eorum omnium, etiam
aliis absentibus, & irrequisitis, & non citatis, seu defunctis, vel non
acceptantibus per se ipsos, seu per illos, quibus commiserint, pos-
sint, eisque liceat in prædictis, & circa prædicta, & occasione prædi-
ctorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta face-
re, semel, & pluries, & quoties. Et quod ea omnia, & singula,
quæ in prædictis, & circa prædicta, & occasione prædictorum, &
circa electionem, & infaccationem, conservationem, & extractionem
dictorum officialium facta, provisæ, ordinata, & confirmata fuerint
per dictos dominos Proconsulem, & consules, consiliarios, & adiun-
ctos, ut dictum est, vel duas partes eorum, etiam alio, & aliis ab-
sentibus, & irrequisitis, seu per illos, de dicta arte, quibus commi-
serint prædicti domini Proconsul, & consules, & consilarii, & adi-
uncti prædicti, & duæ partes eorum, ut dictum est, etiam si tales
quibus prædicta commissa, ut dictum est, essent ex dictis adiunctis,
valeant, & teneant, & observentur, & executioni mandentur per
populum, & commune Florentiæ, & quemlibet officialem dicti com-
munis præsentem, & futurum, & per quamlibet singularem perso-
nam, ac si per populum, & commune Florentiæ, & ipsius populi,
& communis consilia facta forent; hoc declarato, quod retentores,
seu secretarii scrutinantes non possint esse, nisi quatuor de arte, unus
videlicet pro quolibet quarterio, & duo fratres religiosi, videlicet
unus de ordine fratrum minorum, & alius de ordine s. Dominici;
& qui retentores artifices debeant scrutinari prius inter dominum
Proconsulem, & consules, & arrotos, obtineatur partitum per duas
partes, & quidquid aliter contrafecerit, sit nullum ipso iure, & si
plures obtinerent, prior in ordine obtineat.

Tra-

CON

De non e

xercere se

Qu

Quilibet
par
Florentiæ
qua, & p
ipsa, qua
liarius, &
in aliqua
aliarum
mercanti
tur, &
cundum
non con
extrahi,
de saccu
consiliar
latus, se
& accep

TRACTATUS ET MATERIA CONSULUM ARTIUM ET MERCATORUM.

De non eligendo ad officium consulatus, nisi illum qui fecerit artem.

RUBRICA I.

Nullus sit, & esse possit consul alicuius artis, seu mercantiae, nisi ipsam artem, & mercantiam exercent, & exercuerit continue ipso anno, quo eligeretur, vel assumeretur in consulem, & si contrafactum fuerit non valeat, & ille qui electus fuerit contra dictam formam, ipsum consulatum recipere non debeat, nec exercere sub poena librarum centum f. p.

Quod existens de pluribus artibus, eligat, de qua vellet esse potius consul.

RUBRICA II.

Quilibet, qui est, vel erit in futurum de pluribus artibus, comparere debeat coram officiali universitatis mercatorum civitatis Florentiae, & eligere sibi, & in actis dicti officialis scribi facere in qua, & pro qua arte vult extrahi, & esse consul, & in ipsa, & pro ipsa, quam elegerit, & dixerit, extrahatur, & sit consul, & consiliarius, & devetum habeat, nec possit esse consul, vel consiliarius in aliqua alia arte, sed quando extraheretur in consiliarium ipsarum aliarum artium, delanietur cedula sui nominis per dictum officialem mercantiae, & etiam alibi ubicumque extraheretur, & esse prohibeatur, & extrahatur alius loco sui devetum non habens, seu alius secundum ordinamenta dicti communis eligatur; & quod ille, qui sic non comparuerit, & sibi elegerit artem, in qua, vel pro qua velit extrahi, & esse consul, ut praedicitur, & extractus fuerit deinceps de sacculo pro consule, seu consiliario alicuius artis consulatus, seu consiliarius officium acceptaverit, sive remaneat ad officium consulatus, seu consiliarius in ipsa arte, pro qua primo extractus fuerit, & acceptaverit, ut praedicitur, in aliis, & de aliis artibus devetum

habeat, & consul, sive consiliarius esse non possit, sed quando extraheretur de sacculo consulum, seu assumeretur in consiliarium aliarum artium prædictarum, cedula sui nominis delanietur per dictum officialem mercantiæ, & esse nequeat, & aliud de verum non habens extrahatur loco sui, & quod nullus audeat, vel præsumat accipere, vel exercere officium consulatus, seu consiliarium aliquarum artium civitatis Florentiæ, contra dictam formam, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, in qua condemnari debeat communi Florentiæ per dominum Potestatem civitatis Florentiæ, & possit denunciari, & accusari per quemlibet, & quolibet tempore, & condemnare, cursu temporis non obstante in prædictis, vel aliquo prædictorum.

Quod nullus possit esse consul, vel alius officialis sue artis nisi sit oriundus de civitate, vel comitatu Florentiæ.

RUBRICA III.

Nullus possit esse consul alicuius artis, nisi sit guelfus, fidelis, & devotus s. Romanæ Ecclesiæ, & civis, vel oriundus de civitate, vel comitatu Florentiæ, & nisi fuerit habitator, & præstantiatus ipse, vel sui antecessores in civitate prædicta, & præstantias solverit per viginti annos continuos ante, & si fieret electio contra dictam formam nullius valoris existat, & qui consulatum, vel rectoriam acceptaverit contra prædicta, puniatur per potestatem, & capitaneum, & executorem ordinamentorum iustitiæ in libris trecentis f. p. Quod si electus, vel extractus fuerit aliquis ghibellinus, & officium receperit, condemnatur talis electus in libris trecentis f. p. & quilibet de electoribus in libris 100. f. p. & unusquisque de capitudinibus, & adiunctis, qui electioni, vel extractioni interfuerit in libras viginti quinque f. p. Et teneatur officialis mercantiæ forensis tempore huiusmodi electionis, notificare prædicta electoribus sub pœna librarum quingentarum quinquaginta f. p. & idem intelligatur de notariis, iudicibus, & consultoribus ipsarum artium, & de eligentibus, recipientibus, vel officium gerentibus contra dictam formam, qui puniantur in libris centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & ad prædicta observanda, teneatur potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & etiam ad cassationem talium contra dictam formam electorum, sub pœna librarum 200. f. p. sibi de suo salario per camerarium cameræ dicti communis retinendarum, si prædicta non servaverit, & idem intelligatur, & fiat de omnibus, & singulis officialibus communis Florentiæ etiam extractis, & talis electio, vel extra-

ctio non
bus foren-
ruti, vel
ctis quilib-
si elector
demnetur
devotus s.
blica fama
testas, cap-
re, & pr-
cumque c-
declarato,
dinamento
Florentiæ
eius filiis
bus, vel
opportum
1379. de
vilegium
propter a-
munis Fi-
retur ipsi
seu hono-
nus ipsi,
narii civi-
censeantur
vibus, &
& singul-
Florentia
gaudeant
tiantur,
Florentia
quibus
omnibus

Quod

NEm-
ric
Florenti-
Toi

Etio non valeat ipso iure ab omnibus supradictis, exceptis officialibus forensibus, qui eligerentur ad aliqua officia vigore alicuius statuti, vel ordinamenti populi, & communis Florentiæ, & de prædictis quilibet possit accusare, & denuntiare, & teneatur secretum. Et si elector non inveniatur ars talis electi contra dictam formam, condemnatur in libris ducentis f. p. & quod non sit guelfus fidelis, & devotus s. Romanæ Ecclesiæ probari possit per duos testes de publica fama probantes, & de prædictis, & in prædictis dominus Potestas, capitaneus, & executor, possit, teneatur, & debeat inquirere, & procedere secrete, & palam suo motu ad instantiam cuiuscumque cum accusa, & denuntiatione, & sine, salvo, expresso, & declarato, quod contenta in præsentī statuto, vel in aliquo alio ordinamento, vel statuto dicti communis, vel alicuius artis civitatis Florentiæ edito, vel edendo, non præiudicent alicui notario, aut eius filiis, vel descendantibus per lineam masculinam, cui, seu quibus, vel eius, vel eorum patri notariatum concessum fuisset per opportuna consilia populi, & communis Florentiæ de anno Domini 1379. de mense novembris, tam sibi, quam suis descendantibus privilegium civilitatis, seu cittadinanza civitatis Florentiæ, maxime propter aliqua benemerita, seu favores impenso in honorem communis Florentiæ, seu in cuius concessione, seu provisione proponeretur ipsum tale, vel eius ascendentes aliquid fecisse in favorem, seu honorem dicti communis, vel alia quacumque de causa, quominus ipsi, & quilibet eorum sint, & esse intelligantur veri, & originarii cives, & oriundi dictæ civitatis Florentiæ, & habeantur, & censeantur, & haberi, & censi habeant pro veris, & originariis civibus, & oriundis dictæ civitatis Florentiæ, & habiles ad omnia, & singula officia, beneficia, & honores dicti communis, & civitatis Florentiæ, & cuiuscumque artis dictæ civitatis, & potiantur, & gaudeant omnibus, & singulis privilegiis, & honoribus, quibus potiuntur, & gaudent quicumque alii cives, & oriundi de civitate Florentiæ, & etiam quoad omnia officia, & privilegia, & honores, quibus gaudent veri, & originarii cives civitatis Florentiæ, & in omnibus, & per omnia, & quoad omnes, & omnia.

Quod non residentes ad fundacum, vel apothecam non possint esse consules, & de faciendo unum librum in qualibet arte.

RUBRICA IV.

Nemo possit assumi, extrahi, seu eligi in consulem, seu consiliarium alicuius artis, seu in aliqua, vel pro aliqua arte civitatis Florentiæ, excepta dumtaxat arte iudicum, & notariorum, & arte
Tom. II. X

magistrorum lapidum, seu lignaminis civitatis Florentiæ, nisi erit tempore talis extractionis, seu assumptionis matriculatus in ipsa arte, & residens ad fundacum, seu apothecam de ipsa tali arte continue, seu quasi continue, prout communiter faciunt alii cives residentes in ipsorum apothecis, seu fundacis, vel nisi esset socius talis, ut prædicitur, residentis, & si extraheretur, eligeretur, seu affumeretur, non valeat; nec sibi liceat acceptare; & nihilominus si acceptaverit, puniatur in libris quingentis f. p. communi Florentiæ applicandis, de quo possit a quolibet accusari, & notificari sine aliqua solutione gabellæ, vel satisfactione præstanda; & insuper quod in qualibet artium prædictarum penes consules cuiuslibet artis esse debeat quidam liber, quem ipsi consules fieri facere teneantur sub pœna quingentarum librarum f. p. in quo scripti sint omnes artifices ipsius artis matriculati, & residentes, ut dictum est, & illi solum intelligantur esse matriculati, & residentes dictæ artis, qui in dicto libro erunt descripti per sua nomina, & pronomina, seu agnomina; & notarius, qui habebit scribere talem extractionem, teneatur, & sub pœna librarum quingentarum f. p. tempore extractionis eiusdem, si extraheretur aliquis non descriptus ad aliquod ipsorum officiorum, ipsum laniare.

Quod nullus possit esse rector, vel camerarius uno eodemque tempore duarum artium.

RUBRICA V.

NULLUS possit esse rector, vel camerarius, uno eodemque tempore duarum artium, vel hominum, quorum aliqui unam artem exercent, & alii aliam, & qui essent electi, vel erunt in futurum cassentur, & potestas, & eius iudices, & assessores, & omnes iudices curiarum teneantur quoties ab aliquo fuerint requisiti, cassare, & facere cassari talem electionem, & nullus teneatur, & debeat obedire talibus electis.

De sedandis discordiis, quæ inter artes orientur.

RUBRICA VI.

SI aliqua ars haberet discordiam cum alia arte, dominus Potestas capitaneus, & defensor pro tempore existentes una cum dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ, teneantur vocare coram se capitulines duodecim maiorum artium, & coram eis proponere

huiusmodi dictarum, & provisum dominus observare & defensor

Quod

OMNES si ceciderint alio vel qui si Capitaneum ipsum tatem ipsi beant, ut

Quod

MERCI cantiz, consules, rum, vel & debeat do quon communi vel ab il

Qu

QUILL tur, &

huiusmodi discordiam; & quidquid per ipsas capitulines artium prædictarum, semotis, & absentibus partibus inter quas discordia esset, provisum fuerit, & deliberatum circa sedationem, possit, & debeat dominus Potestas, capitaneus, & defensor compellere effectualiter observare sub pœna, & banno ipsius domini Potestatis, capitanei, & defensoris arbitrio imponenda, & auferenda.

Quod rectores communis Florentiæ exequantur condemnationes consulum ad eorum instantiam.

RUBRICA VII.

OMnes artifices teneantur subesse consulibus suæ artis, & quod si consules alicuius viginti unius artium civitatis Florentiæ fecerint aliquas condemnationes de aliquo, vel super aliquibus eorum, vel qui sub eis tenerentur, teneatur dominus Potestas, & dominus Capitaneus, & eorum, & cuiuscumque eorum iudices ad requisitionem ipsorum consulum facere ipsas condemnationes exigi ad voluntatem ipsorum consulum; & salvo quod prædicta locum non habeant, ubi aliud per statuta communis Florentiæ disponderetur.

Quod mercatores florentini numero duodecim, vel ultra extra civitatem Florentiæ existentes possint consules habere.

RUBRICA VIII.

Mercatores florentini, qui in quacumque terra morabuntur extra civitatem Florentiæ, comitatu, & districtu, occasione mercantiarum, vel cambii, vel libri faciendi, possint, & debeant habere consules, vel rectores, vel quoslibet nominandos de se ipsis pro eorum, vel aliorum florentinorum utilitatibus procurandis. Et possint, & debeant tales mercatores, tali consuli, vel rectori, aut alio modo quomodolibet nominando secundum ordinamenta facta ab eis a communi Florentiæ approbata, subesse ipsis existentibus duodecim, vel ab inde supra.

Quod mercatores debentes dare alteri debeant promittere, cui ille voluerit.

RUBRICA IX.

Quilibet mercator, artifex, & unusquisque alius, qui dare teneatur, & debet aliquam quantitatem pecuniæ adscriptam sui libri ali-

cui personæ, vel personis, teneatur, & debeat ad petitionem illius personæ, & personarum, cui, vel quibus sic dare debuerit, promittere, & scriptam facere illi personæ, ac personis, cui, & quibus voluerit de ipsa quantitate pecuniæ, & parte quantitatis, prout, & quando voluerit ille, qui habere deberet ad pœnam librarum ducentarum f. p. & cui promissionem, & scripturam huiusmodi non fecerit auferenda, & nihilominus scripturam, & promissionem prædictam facere teneatur, & cogatur.

Quod quilibet faciens scribi in libro tabulæ sit absolutus a debito.

RUBRICA X.

Si quis fecerit alicui personæ, vel loco scribi aliquam pecuniæ quantitatem in libro tabulæ alicuius campforis tenentis publicam tabulam, sive mensam, præsentem, & volente creditore, statim liberatus sit ab illo, cui fecerit scribi usque in quantitatem scriptam, siue talis campfor solverit, siue non, & teneatur dicto casu talis mercator, vel artifex in scriptura promissionis dicere, quod hoc fecit præsentem, & volente tali creditore, & tali debitore, si præsentem fuerint, vel quod de ipsorum processerit voluntate, & consensu sub pœna librarum quingentarum f. p. Et nullus rector, sive officialis civitatis Florentiæ possit, vel debeat eum, qui sic fecerit, vel fecisset scribi, postea cogere, vel compellere ad solutionem eius, quod scribi fecerit, vel fecisset aliqua occasione; etiam si talis debitor esset obligatus ex instrumento guarantigiæ, vel habente vim guarantigiæ, vel ex sententia, vel ex aliquo iure exequibili; & omnes scripturæ sic factæ, & quibuscumque verbis conceptæ intelligantur esse, & sint in favorem huiusmodi debitoris, & ab eo factæ scribi; sed solummodo campfor teneatur de dicta pecunia ei, cui in dicto libro scripta esset, & idem intelligatur, & sit de scripturis factis, & faciendis in libro cuiuslibet mercatoris calismalæ, vel portæ s. Mariæ, vel artis lanæ, vel cuiuscumque alterius personæ, quæ publice haberet librum rationum, in quo aliquid scriptum diceretur dandum, vel recipiendum.

De fide adhibenda libris mercatorum.

RUBRICA XI.

Omnis scriptura facta in libris alicuius mercatoris cuiuscumque negotiationis, aut alibi per aliquem mercatorem, vel alium, valeat,

& sit firmum
sic scripte
rantigiæ
nec aliqui
talis recipi
tempore
manu illius
ostenderetur;
tum; &
possit cogi
qui talem
bus com
serint, d
retractari
Verum si
esset de
error, vel
campfor
fuerit pe
pitulo co
socios et
scriptura
etiam p
sufficiat
per quat
si quis
rium pr
p. nec
in tali
rit, post
infra qu
mercanti

Si in
libro
neatur,
tur ibi

& sit firma in eo, quod continetur in ea scriptura contra eum, qui sic scripserit, & executioni mandetur, ac si esset instrumentum guarantigiæ post quindecim dies a die requisitionis factæ, quod solvat, nec aliquid possit tali scripturæ opponi, etiam non obstante, quod talis recipere debens non esset, seu non appareret fuisse præsens tempore talis scripturæ factæ, nisi per contrariam scripturam factam manu illius, in cuius favorem scriptura prima facta fuisset, vel nisi ostenderet contrarium, vel satisfactionem per publicum instrumentum; & salvo, si error allegaretur in tali scriptura, quod talis error possit cognosci, & corrigi per consules illius artis, unde esset ille, qui talem scripturam fecisset sicut eis videbitur, vel per illos, quibus committeretur; & quod dicti consules, vel illi, quibus commiserint, diceretur super illo errore, observetur in totum, nec possit retractari per viam appellationis, seu nullitatis, vel alia occasione. Verum si ille, qui scripturam fecisset, de qua error allegaretur, non esset de aliqua certa arte, quæ haberet consules, tunc possit talis error videri, & cognosci per consules mercatorum calimalæ, & camporum, vel per illos, quibus committeretur, & sicut factum fuerit per eos, ut dictum est, sit firmum. Et prædicta in hoc capitulo contenta de erroribus, intelligantur, & locum habeant inter socios tantum, & discipulos, & factores; & quod talis liber, seu scriptura fuerit, vel sit talis mercatoris, vel artificis possit probari etiam post capturam infra terminum quinque dierum utilium, & sufficiat ad hoc probandum, si liber sit ita intitulus, vel probeatur per quatuor testes de fama, vel per alias legitimas probationes, & si quis negaverit scripturam scriptam sua manu, & postea contrarium probeatur, vel inveniatur, condemnatur in libris quingentis f. p. nec postea contra ipsam scripturam probari possit solutio debiti in tali scriptura contenti, de quibus iudex, coram quo quæstio fuerit, possit, & debeat invenire veritatem, & declarationem recipere infra quindecim dies proximos post negationem cum sex officialibus mercantiæ civitatis Florentiæ, & etiam sine eis, prout ei videbitur.

*Quomodo, & qualiter credatur libris mercatorum,
& de acceptis, & datis.*

RUBRICA XII.

SI in aliquo libro camporis, vel mercatoris, vel alterius publicæ librum tenentis, ubi esset scripta ratio debiti, & accepti continetur, quod sit sibi facta solutio alicuius quantitatis, & continetur ibi quantitas, & causa, & cui sit facta numeratio, & quis nu-

dem illius;
promit-
quibus
prout, &
arum du-
modi non
nem præ-

debito.

pecunie
publicam
libera-
tam, si
casu talis
hoc fe-
præsen-
consensu
ve offitia-
cerit, vel
ius, quod
debitor ef-
guaranti-
mnes scri-
ntur esse,
scribi; sed
dicto li-
factis, &
s. Ma-
publice
retur dan-

S
nec
tur
cuiuscumque
m, valeat,

meraverit; & quando, & talis campfor, vel mercator, vel habens librum publicum, habeatur legalis persona, & non videatur malicia in scriptura, & concordet dies secundum continuationem scripturæ; si dubium esset, vel discordia de scriptura soluti, vel dati, & probaretur persona, cuius esset liber tamquam persona legalis, & scriptura libri, & modus, & forma scribendi tamquam legaliter facta per consules suæ artis, & per consules septem maiorum artium civitatis prædictæ, vel maiorem partem ipsorum, & per aliud consilium, si aliud habere voluerit, debeat credi tali scripturæ non solum accepti, sed etiam dati, & soluti, non obstante aliqua exceptione, vel capitulo statutorum. Et potestas, & quilibet alius constitutus ad iustitiam teneatur sic credere, & facere observari. Salvo quod non obstantibus antedictis, vel solemnitatibus in eis contentis, in quæstionibus, quæ non essent per sententiam definitæ, fides dari, & adhiberi debeat scripturæ librorum mercatorum, & artificum septem maiorum artium civitatis Florentiæ, vel alicuius eorum in acceptis, & datis scripturæ videlicet approbatæ per consules artis, & qua fuerit ille, de cuius scriptura, vel solemnitate referretur quæstio, cum consilio sex proborum virorum de illa arte, quarum scripturarum approbationem, vel improbationem teneatur requirere iudex, coram quo quæstio fuerit ad instantiam cuiuscunque ex litigantibus, & secundum eorum consilium in prædictis procedere. Et quod hic dicitur de credendo scripturam dati, vel soluti, non profit cessantibus in præteritum, vel in futurum cum pecunia aliorum, & dominus Potestas, & dominus Capitaneus, & defensor artium, & artificum civitatis Florentiæ, & quilibet eorum proprio iuramento primo mense sui regiminis teneantur convocare consules mercatorum californale, & campforum, & aliarum artium habentes libros, quibus publice creditur ad scripturam libri de acceptis, & datis, & præcipue eis ad pœnam suo arbitrio auferendam, & etiam compellere illos cum effectu, quod infra certam diem per ipsos dominos, vel unum ex eis statuendum, ipsi debeat præcipere, & cum effectu compellere omnes habentes libros, & quibus publice creditur in acceptis, & datis, qui eis subiant. Quod ipsi debeant scribere in principio, & prologo librorum ipsorum per scriptorem ipsorum, cuius societatis sit ille liber, & etiam nomen capitis societatis, dicendo, *hic est liber talis filii, & sociorum talium, & talis societatis*, nominando socios eius, & si dicti tituli non fuerint scripti, non detur fides ipsis libris in favorem talis mercatoris, vel artificis; & prædicta debeant scribi in omnibus libris societatum prædictarum, & etiam habentium libros; & in prædictis dominus Potestas, & dominus Capitaneus dictæ civitatis Florentiæ, & quilibet eorum habeant arbitrium, ut præ-

dicta fian
libris ten
dicendo
que f. p.
ptori vic
ciat ban
mota in
nis Flore
Et comm
turis, set
qua vigi
acceptor
que scri
dictis lib
vel artifi
quo, &
sationem
dictum
beat alie
sit unu
petere
curfus,
dictus re
rentie,
giorem p
petiti re
lantur;
deliberal
per dict
partem
ipsorum
bus, ve
omnes
definitio
ci, obit
claration
re tene
tialem
qua dic
tus fue
vel aliq

dicta fiant, & celeriter, & cum effectu terminentur; & in prædictis libris teneatur prædictus scriptor scribere dies singulorum mensium, dicendo die tali, intranti tali mense, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. per dictum potestatem, vel capitaneum auferenda tali scriptori vice qualibet, qua contrafecerit. Et hoc statutum Potestas faciat banniri primo mense sui regiminis. Et quod in qualibet causa mota in aliqua curia, vel coram aliquo quocumque officiali communis Florentiæ, vel quæ in futurum moveretur in aliqua curia prædicti communis Florentiæ, vel officialis mercantiæ de aliquibus scripturis, seu rationibus librorum alicuius mercatoris, vel artificis de aliqua viginti unius artium civitatis Florentiæ occasione datorum, vel acceptorum, vel occasione alicuius compensationis, vel deductionis, quæ scripta esset, vel scriberetur in dictis libris, vel ex eo, quod in dictis libris scriptum esset, vel scriberetur, quod dictus mercator, vel artifex, cuius essent dicti libri deberet aliquid recipere ab aliquo, & teneretur eidem aliquid solvere, quod quantum ad compensationem, & deductionem eius, quod scriptum esset, vel scriberetur dictum mercatorem, vel artificem recipere, seu dare, vel solvere debeat aliqui personæ, aliqua dubitatio, vel controversia oriretur, possit unusquisque ex partibus litigantibus actoris, vel rei, si voluerit petere, quod super ipsa dubitatione, vel controversia habeatur recursus, & recurrere possit ad iudicium consulum artis, de qua esset dictus mercator, vel artifex, & sex officiales mercantiæ civitatis Florentiæ, & sex bonos viros ipsius artis per dictos consules, vel maiorem partem ipsorum eligendos, quos eligere infra tres dies a die petiti recursus per officialem mercantiæ opportunis remedijs compellantur; & quidquid super huiusmodi dubitatione, vel controversia deliberationem, seu definitionem, vel declarationem factum fuerit per dictos sex saltem consules, & sex bonos viros, vel maiorem partem ipsorum, dummodo in tali deliberatione intersint duæ partes ipsorum omnium, aliis etiam absentibus, non citatis, contradicentibus, vel defunctis, valeat, & teneat, & executioni mandetur per omnes ad iustitiam constitutos; & non possit a tali deliberatione, definitione, vel declaratione appellari, neque de nullitate aliquid dici, obici, vel opponi. Quam deliberationem, definitionem, seu declarationem prædicti sex, & consules, & sex boni viri eligendi facere teneantur, & ad eam faciendi cogi possint, & debeant per officialem mercantiæ omnibus iuris remedijs infra duos menses a die, qua dictus recursus primo coram dicto officiali propositus, seu petitus fuerit, & durante dicto recursu non currat aliquis terminus, vel aliquod tempus in causis.

*Quilibet mercator habens librum rationum cogatur exhibere
& de modo super hoc procedendi.*

RUBRICA XIII.

Quilibet campfor, mercator, vel artifex de aliqua viginti unius artium, excepta arte iudicum, & notariorum, & quilibet alius habens librum rationum, in quo scribantur, vel scripta fore dicerentur accepta, & data, seu accepta tantum, vel data tantum, teneatur, & debeat ipsum librum exhibere, & copiam facere inde cuilibet, qui diceret, se rationem habere in eo, vel esse eius creditorem, vel debitorem, exprimenti in sua petitione quid, & quantum petat, & annum, & de qua arte fuerit, vel sit ille, a quo peteret, & de ipso libro permittat, & faciat sumi, & exemplari omnes rationes ad petentem spectantes manu notarii publici ex ipso libro authoritate domini Potestatis, vel capitanei dictæ civitatis, vel alicuius iudicis eorum, vel alterius eorum, aut consulum artis illius, sub qua fuerit, vel esset ille, cuius esset liber, nullo tamen salario, vel mercede recipiendo exinde pro exhibitione prædicta; Et teneatur potestas, & capitaneus, & quilibet iudex cuilibet eorum ad petitionem cuiuslibet, cuius interesset, vel interesse diceretur habentem librum, cogere ut ipsum librum exhibeat, & ipsum librum facere sequestrari, & deponi penes consules artis, de qua fuerit ille, a quo peteretur. Et si quis ex mercatoribus, vel artificibus prædictis, vel alius, a quo peteretur huiusmodi liber, negaret se habere, vel habuisse ipsum librum, seu non exhiberet, & copiam, ut dictum est, sumi, & exemplari non permetteret, vel celaret, & tunc per consules artis, de qua proponeretur fuisse, vel esse illum, a quo peteretur liber, & quatuor bonos viros de ipsa arte per ipsos consules, vel maiorem partem ipsorum eligendos, seu maiorem partem ipsorum consulum, & quatuor bonorum virorum, eorumque credulitate diceretur, quod talis mercator, vel artifex habuerit, vel habeat dictum librum, vel verisimile fore librum rationum habuisse, vel habere dictum librum, vel aliter probaretur legitime ipsum habere dictum librum condemnatur petenti in quantitate petita, & communi Florentiæ in libris quingentis f. p. & plus, & minus arbitrio domini Potestatis, vel domini Capitanei qualitate negotiis, & conditione personæ inspecta; Et dicti consules cogantur ad eligendum dictos quatuor bonos viros, & ipsi consules, & quatuor boni viri compellantur, & compelli possint, & debeant ad prædicta per iudicem, coram quo quæstio verteretur; & si aliquis eorum non comparuerit in termino sibi dato per dictum iudicem, qui non

fit maior
nor octo
minare
Florentia
rit contr
in nume
virum el
super pra
& figura
omni ter
quæ fier
pellari, v
qui comit
bro, pur
vel rasur
victo de
hæc exte
de debita
singula,
habeant
& eodem
qui dicet
tem hab
mo, &
dictis, vi
pientis,
modi scr
bus debita
ca docum
tur esse
mandant
& ad vo
& hæred
stantibus
terita, &

Quoma

Si com
tia
mercatori
Tom

fit maior octo dierum, infra quos octo dies, si dilatio esset minor octo dierum, die sequenti idem iudex debeat expedire, & terminare processum coactionis prædictæ, & condemnatur communi Florentiæ in ea pœna, quæ iudici videbitur, vice qualibet qua fuerit contrafactum. Et ubi dicti consules, & boni viri essent pares in numero, iudex prædictus possit, & debeat unum alium bonum virum eligere ad prædicta, qui simul vocem habeat cum eis; & super prædictis procedatur breviter, & summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, & omni iuris, & statutorum solemnitate ommissa omni tempore, nec feratur super prædictis sententia. Et ab his, quæ fierent in prædictis, vel aliquo prædictorum, non possit appellari, vel de nullitate aliquo modo dici, obiici, vel opponi. Et qui committeret malitiam, aut rasuram frudolenter in huiusmodi libro, puniatur arbitrio domini Potestatis. Et talis, qui malitiam, vel rasuram commisisse diceretur, habeatur pro confesso, & convicto de eo, quod petatum, vel expositum fuerit contra eum; & hæc extendantur ad præterita, & futura; Et prædicta intelligantur de debitis, de quibus non esset publica scriptura; Et omnia, & singula, quæ in hoc statuto continentur, intelligantur, & locum habeant in omnibus mercatoribus, & artificibus dictarum artium, & eodem modo, & iure procedatur, & fiat contra quemcumque qui diceretur librum prædictum habere, vel qui diceretur potestatem habere ipsum librum ostendendi, vel exhibendi, facta primo, & ante omnia probatione, ut dictum est super, & de prædictis, vel eorum aliquo, non possit peti, nec dari consilium sapientis, aliquo statuto non obstante. Et omnes, & singula huiusmodi scripturæ librorum factæ de aliquibus pecuniarum quantitibus debitæ ab eo, cuius sint ipsi libri, habeantur, & sint ut publica documenta garantigiæ, & omnia bona ipsius debitoris intelligantur esse, & sint obligata per ipsos, quæ valeant, & executioni mandentur, tamquam scripturæ præceptum garantigiæ continentes, & ad voluntatem creditoris procedatur contra huiusmodi debitores, & hæredes eorum, in personis, & rebus, omni tempore, non obstantibus quibuscumque exceptionibus, & hæc extendantur ad præterita, & futura.

Quomodo libri mercatorum in remotis defunctorum exhibeantur.

RUBRICA XIV.

SI contigerit aliquem de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliquam querimoniam ponere coram officiali universitatis mercatorum civitatis Florentiæ, de aliquo, seu aliquibus civibus,

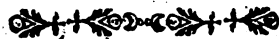
Tom. II.

Y

fit ma
nor or
minar
Floren
rit cor
in ne
viro
super
& se
omni
quæ
pellat
qui
bro,
vel
vicio
hæc
de
singul
habere
& co
qui
tem
mo,
dictis
pient
mod
bus
ca de
tur
man
& æ
& h
stan
tenta
fit ma
nor or
minar
Floren
rit cor
in ne
viro
super
& se
omni
quæ
pellat
qui
bro,
vel
vicio
hæc
de
singul
habere
& co
qui
tem
mo,
dictis
pient
mod
bus
ca de
tur
man
& æ
& h
stan
tenta

libere
ati unius
libet alius
bre dice-
tum, te-
ere inde
eius cre-
& quan-
a quo
emplari
iplo li-
is, vel a-
is illius,
rio, vel
atur po-
peritio-
abentem
in facere
a quo
ictis, vel
ere, vel
dictum
tunc per
a quo
mos con-
partem
e credu-
vel hæ-
habuisse,
psum hæ-
etita, &
nious ar-
goti, &
eligen-
tuor bo-
prædicta
eorum
qui non

seu comitatibus, vel districtualibus civitatis Florentiæ existentibus tunc in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ tamquam hærede, vel hæredibus alicuius olim civis, comitatus, vel districtualis civitatis Florentiæ hætenus defuncti, qui extra civitatem, comitatum, vel districtum Florentiæ tenuerit publice apothecam, seu fundacum ab ipso tali hærede, vel hæredibus petere aliquid sibi dari, vel fieri, & per ipsum conquerentem, seu querimoniam ponentem, petentem ab officialibus, seu sex consiliariis universitatis prædictæ, vel quatuor ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, vel quomodolibet in prædictis, quod ipse, seu ipsi rei conventi cogerentur ad exhibendum, seu producendum libros rationum sui, seu suorum prædecessorum prædictorum, cuius, seu quorum dicerentur hæredes; Qui tunc ipsi sex consilarii universitatis prædictæ, & quatuor ex eis ut dictum est, possint sub pœna quingentarum librarum f. p. ab eis auferenda per quemcumque rectorem, seu officialem communis Florentiæ teneantur, & debeant, habitis primo aliquibus indiciis, seu præsumptionibus pro actore, facere præceptum tali reo, seu convento uni, vel pluribus, quod infra certum terminum eorum consiliariorum arbitrio statuendum, & tunc declarandum exhibeat, producat, inducat coram ipso officiali universitatis prædictæ prædictos libros dicti sui prædecessoris, unius, seu plurium, & de lite mota veritas indagetur, & si infra talem terminum statutum, vel postea prorogatum, ipsi libri non fuerint exhibiti, & producti, ut dictum est, possint teneantur, & debeant ipsi consilarii mercatorum, & quatuor ex eis aliis etiam absentibus, & irrequisitis declarare utrum petita coram ipso officiali fieri debeant in totum, vel in parte aliqua, nec ne; Et quod ipsa declaratio facta sic valeat, & teneat, & ipse officialis universitatis prædictæ iuxta ipsam declarationem, possit, teneatur, & debeat questionem ipsam terminare absolvendo, seu condemnando, perinde ac si sibi plene constarent omnia, & singula in ipsa declaratione contenta, vera, & iusta esse, & fieri debere. Quod autem dicti libri producti, & exhibiti sint, vel non, stet, & stari debeat declarationi consiliariorum prædictorum, vel quatuor ex eis, ut dictum est, quam sub dicta pœna, si requisiti fuerint, infra decem dies a die requisitionis facere teneantur.

De

De obsequiis

Protestatur
que strep
& singul
ter aliqu
ius socie
behunt i
ris libron
obstante

Quod

Statur
bus
in tali
& talis
per aliqu
iusmodi
quilibet
ne cont
nem se
obligati
daci, se
sociis i
traxerit
te, vel
quacum
nis, ve
lium so
talium
neatur,
tali con
dicta, l
de præ
tatis Fl

De observandis promissionibus factis inter mercatores, & artifices.

RUBRICA XV.

POtestas, & eius iudices, & quilibet, qui requisitus fuerit, teneatur facere observari, & effectu demandari summarie, & absque strepitu, & figura iudicii die feriata, vel non feriata omnes, & singulos contractus, promissiones, obligationes, & pacta inita inter aliquos mercatores, & alios artifices quoscumque, occasione alicuius societatis cuiuscumque mercantiæ, quam simul haberent, vel habebunt in posterum, & intelligatur idem, & esse debeat de scripturis librorum, quæ initæ essent inter tales socios in prædictis, non obstante aliquo statuto, vel ordinamento civitatis Florentiæ.

Quod quilibet sociorum teneatur in solidum ad debita contracta.

RUBRICA XVI.

STatutum, & ordinatum est, quod si quis de aliqua arte ex artibus civitatis Florentiæ contraxerit, vel se obligaverit asserendo in tali contractu, vel obligatione, se facere per se, & suis sociis, & talis contractus, vel obligatio esset, vel fuisset de aliqua, vel super aliqua re spectante, & pertinente ad societatem, seu trafficum huiusmodi sociorum, omnes socii talis contrahentis, vel obligantis, & quilibet eorum, possint, & debeant ex illo contractu, vel obligatione conveniri, & cogi, sicut ille qui contraxerit, vel obligationem fecerit, etiam non obstante quod de dicto contractu, vel obligatione nil reperiretur scriptum in libro, seu libris rationum fundaci, seu apothecæ, vel traffici talium sociorum. Si vero aliquis ex sociis in aliqua, vel de aliqua dictarum artium aliquod debitum contraxerit, vel promissionem, vel obligationem fecerit, etiam ignorante, vel ignorantibus socio, vel sociis ipsius ex quacumque, seu de quacumque, vel super quacumque re, & ratio talis debiti obligationis, vel promissionis reperiretur descripta in aliquo libro idoneo talium sociorum, seu eorum fundaci, vel apothecæ, eo casu quilibet talium sociorum sit, & esse intelligatur in solidum obligatus, & teneatur, & cogi possit ad solvendum, & satisfaciendum debitum in tali contractu, promissione, vel obligatione comprehensum, & prædicta, & quodlibet eorum quilibet officialis communis Florentiæ, de prædictis cognitionem habens, ac etiam officialis mercantiæ civitatis Florentiæ, possit, teneatur, & debeat prædicta omnia observare,

& executioni mandare, & observari, & executioni mandari facere cum effectu.

Quod factores dona, & lucra restituant.

RUBRICA XVII.

SI aliquis factor negotiorum alicuius societatis expensis dictæ societatis exercuerit, & gesserit aliquam mercantiam, vel mutuum, vel lucratum fuerit inde, vel aliunde, vel etiam si fuerit sibi donatum, vel quomodocumque aliquid acquisiverit sibi, illud tale acquisitum lucrum, seu donum ipso facto intelligatur esse, & sit quæsitum societati prædictæ. Et si talis factor decesserit, & societati prædictæ non consignaverit dictum acquisitum lucrum, vel donum, tunc cogantur hæredes eius ad satisfaciendum dictæ societati de dictis lucris acquisitis, & donis; Et si talis factor illud tale acquisitum lucrum, vel donum, vel illud quod acquisierit expensis societatis deposuerit apud aliquam personam dictæ civitatis, tunc potestas dictæ civitatis teneatur, & debeat cogere illum apud quem huiusmodi acquisitum lucrum, seu donum esset depositum, restituere illi societati, ad quam cognoverit pertinere de iure.

Quod mercatores teneantur suos discipulos liberare.

RUBRICA XVIII.

SI contigerit aliquem discipulum, vel factorem alicuius mercatoris detineri in posterum pro aliquo mercatore fugitivo, vel cessante solvere, vel occasione talis mercatoris fugitivi, vel cessantis, quia non solvit quod debet ipse mercator suis creditoribus, teneatur, & debeat potestas civitatis Florentiæ, & quilibet eius iudex causarum civilium ad instantiam cuiuslibet postulantis procedere, & cogere cum effectu in personis, & rebus ad voluntatem talis postulantis talem mercatorem, quod dictum talem discipulum, vel factorem restituat, seu restitui faciat pristinæ libertati, & eum perinde conservare indemnem.

Quod discipulus sequatur forum magistri sui.

RUBRICA XIX.

Quilibet discipulus in qualibet arte, & ministerio sequatur forum magistri sui, & debeat, subesse, & respondere, sub consiliis, sub quibus, subest magister talis discipuli.

*Quod nunc
Florentiæ.*

NUllus
quo
re, quod
stare, va
Florentiæ
quibuscum
mune, v
comitatu
contentu
habet, n
alium F
ctu, scu
neus, q
sibi per
titionem
tium, v
inferend
quod si
molestia
& defe
bet, tal
bannire
bona d
vel mo
ciat de
iuris or
rum fi
quod e
iniuria
fuerit
qui rat
quam
num
præcis

Quod nullus creditor gravet aliquos Florentinos pro debito alterius Florentini, vel pro damno sibi dato per partem guelfam, vel ghibellinam, & de pœna contrafacientis.

RUBRICA XX.

NULLUS audeat, vel præsumat aliquo modo, vel causa pro debito, quod deberet recipere ab aliquo Florentino, vel pro aliquo iure, quod diceret se habere contra cum propterea gravare, vel molestare, vel gravari, vel molestari facere in aliquo extra districtum Florentiæ in persona, vel rebus in aliquibus nundinis, mercatis, seu quibuscumque aliis locis per aliquem dominum, collegium, vel commune, vel alium officialem cuiuscumque loci, aliquem Florentinum, comitatum, vel districtualem Florentiæ, sed solum debeat esse contentus, & sit de tali Florentino debitore, & eius sociis, si quos habet, non gravando, vel non gravari faciendo propterea aliquem alium Florentinum qui tali petenti non esset obligatus in contractu, seu debito antedicto: Et curent domini Potestas, & Capitaneus, quod nullus contra prædicta faciat, & si denuntiatur fuerit sibi per aliquem, quod aliquis esset contrafaciens, teneatur ad petitionem cuiuslibet petentis requirere ipsum contrafacientem per nuntium, vel litteras, quod de tali molestia, vel iniuria inferenda, vel inferendi facienda alicui districtuali Florentiæ desistat omni modo, quod si post dictas litteras præsentatas per nuntium missum a tali molestia, vel iniuria non desisterit teneatur potestas, capitaneus, & defensor, & executor, & quilibet eorum ad petitionem cuiuslibet, talem contrafacientem, & eius filios etiam emancipatos exbannire, & condemnare, & contra bona eius procedere, & ipsa bona dare, & adiudicare tali Florentino, vel districtuali iniuriato, vel molestato de omni suo damno, ita quod sibi integre satisfaciat de talibus bonis de sua iactura, & hoc diebus feriatis, & omni iuris ordine prætermisso fieri possit. Et tales contrafacientes, & eorum filii, etiam emancipati habeantur pro exbannitis pro debito, ita quod eis, vel alteri pro eis nullum ius reddatur in civilibus de tali iniuria, molestia, vel damno, donec tali iniuriato, vel damnificato fuerit integre satisfactum. Et idem intelligatur, & fiat contra illos qui ratione alicuius damni dati sibi per commune Florentiæ, vel aliquam partem scilicet guelfam, vel ghibellinam, iniuriam, vel damnum faceret alicui Florentino. Et hoc capitulum sit præcisum, & præcise debeat observari, & extendatur ad præterita, & futura.

Qua-

Quod tri facere

*N*ulla socie-
mutuum,
re, sibi dona-
stare. de acqui-
Florentiæ sit quæsi-
quibet petenti præ-
mune donum,
comitatu de di-
comitatu districtum
habe societatis
alio testas di-
ctæ, huiusmo-
des de illi so-
cietati
tine
tine
infe-
qua
mo-
& mercato-
bet, vel celi-
bati cessantis,
bonis, tenea-
vel index ca-
cie re, & co-
iure postulan-
rum factorem
qua de confer-
in-
fac
qu
qu
ne
per forum
consuli-

Qualiter procedatur contra illos, quorum de causa in nundinis, vel alibi Florentini molestantur.

RUBRICA XXI.

QUoniam cum contingat aliquem de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ existentem in aliquibus nundinis, de ipsis aufugere, seu fugam arripere cum rebus, & pecunia alienis, seu alteri debitis, propter talem fugam, & cessationem multo maius damnum, dedecus, & rubor fit toti civitati Florentiæ, & mercatoribus florentinis, quam si cessaret de Florentia cum pecunia suorum creditorum, quapropter tales coguntur, & gravantur alii cives mercatores, seu districtuales florentini; idcirco statutum, & ordinatum est, quod quando aliquæ litteræ, vel mandata mitterentur, vel fierent a custodibus nundinarum campaniæ, vel alterius domini, vel communis, contra aliquam personam, vel personas de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, dominus Potestas, vel capitaneus, vel eorum, & cuiuscumque eorum iudices teneantur, & debeant ad instantiam, & petitionem consulum mercatorum calismalæ, vel eorum syndici, vel procuratoris invenire, detinere, seu inveniri, & detineri facere personam, vel personas, contra quam, vel quas fierent, seu mitterentur tales litteræ, & mandata, si eas habere poterit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & ipsas talem personam, vel personas, contra quam, vel quas mitterentur, vel requirerentur cogere effectualiter tam de iure, quam de facto securare bene, & sufficienter, seu idonee cavere per bonam, & idoneam cautionem per dictorum mercatorum consules, vel maiorem partem ex eis approbanda, ad defendendum questionem, seu de iudicio sisti, & de conservando commune Florentiæ, & quamlibet personam, societates, & socios, & mercatores florentinos, cives, comitatinos, vel districtuales, & eorum mercantias, & res a tali, & de tali mandato, & literis penitus sine damno. Quod si talis persona, cuius occasione prædicta fierent talem securitatem, & cautionem non fecerint dicto modo, teneantur, & debeant prædicti dominus Potestas, & capitaneus, & eorum, & cuiuscumque eorum iudices, & eorum quicumque fuerit requisitus invenire, & inveniri facere bona mobilia, & immobilia illius talis personæ, seu personarum, contra quam, vel quas tales litteræ, & mandata, seu requisitiones mitterentur, vel fierent eorumque bona mobilia, & immobilia sequestrare, & stagire, & seu sequestrari, vel stagiri facere, ipsaque bona ad instantiam, & requisitionem, & petitionem dictorum consulum, vel maioris partis ex eis, vel eorum procuratoris, vel secundum mandatum dictorum custodum nundinarum vendi fa-

cere per
nos Priore
et venditi
dictorum
dicta bon
strum, set
cumque p
dum dict
requisition
Potestas,
quicumque
& observ
cessantur
ponere, &
mentis, &
continent
vorum re
stodum,
res, vel
mandata
mittere
quæ tene
dictæ lite
monstran
infra deo
quæ tene
quicumque
bonis fac
litteræ, &
mentio i
re; & in
verit, su
re bona
ra, quæ
iam dict
lum ad
persona
modo t
ipsum, &
vel gene
antur,
lum cal

cere per syndicum communis Florentiæ ad hoc specialiter per dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ, qui tunc fuerint eligendum, et venditio ipsorum bonorum fiat, & fieri debeat ad voluntatem dictorum consulum calismalæ, vel maioris partis ex eis. Quod si dicta bona vendi non possent, dari, & assignari debeant in sequestrum, seu stagimentum sergenti dictorum custodum, & alteri cuiuscunque personæ referenti tales literas, & mandata; & ad inveniendum dicta bona dictorum talium, contra quos fuerint literæ missæ requisitiones, sive mandata, teneantur, & debeant dicti dominus Potestas, & capitaneus, & eorum, & cuiuscunque eorum iudices, quicumque ex eis, ut dictum est, exinde fuerit requisitus procedere, & observare illum modum, qui fieri debet ad reinveniendum bona cessantium, & fugitivorum mercatorum cum pecunia aliena, & imponere, atque tollere illas pœnas, & banna, quæ in talibus ordinamentis, & reformationibus, & statutis cessantium, & fugitivorum continentur contra personas de bonis talium cessantium, & fugitivorum retinentes. Et si in talibus literis, & mandatis dictorum custodum, vel alterius dicti communis, vel loci nominabuntur aliquæ res, vel bona illorum talium, contra quos fierent dictæ literæ, & mandata, teneantur, & debeant dicta regimina, & quodlibet eorum mittere pro quacunque persona, quærere cuius sint illa bona, quæ tenet; & si negaverit illa bona esse illius, contra quem fierent dictæ literæ, & mandata debeant eum cogere cum effectu ad demonstrandum ius, & causam, per quam, vel quod tenet ipsa bona infra decem dies. Et quod si legitime non monstraverit dicta bona, quæ tenet rationabiliter esse sua, tunc dicta regimina, & officia, & quicumque eorum fuerit requisitus, teneantur, & debeant de dictis bonis facere tamquam de bonis illorum, contra quos essent dictæ literæ, & mandata. Et si talis talia bona tenens, de quibus fieret mentio in dictis literis, ostenderet se tenere rationabiliter, & de iure; & intelligatur rationabiliter, & de iure tenere, quando monstraverit, sicut monstrare, & ostendere convenit illis, qui dicunt tenere bona cessantium, & fugitivorum cum pecunia aliena; & talia iura, quæ dicto modo monstraverit dare debeat authentica consulibus iam dictis, & facere procuratorem ad voluntatem dictorum consulum ad sua iura coram magistris nundinarum, & alia quacunque persona de defendendo expensis artis mercatorum calismalæ, dummodo tale iudicium, seu quæstio mota, non possit in præiudicium ipsius, qui procuratorem fecerit occasione talis procuræ, redundare, vel generari. Et quod prædicta regimina, & officialis quilibet teneantur, & debeant ad petitionem, & requisitionem dictorum consulum calismalæ, vel eorum syndici, vel procuratoris incontinenti

procedere contra quamlibet personam, vel personas, contra quam, vel quas venient, seu mitterentur, & fient dictæ literæ, & mandata, procedendo contra eos in avere, & persona, faciendo, tenendo, & observando, procedendo omni modo, via, iure, & forma, quibus teneri, fieri, & observari debet, & potest contra cessantes, & fugitivos, cum hoc sit, quod satis sit cessans, & fugitivus ille, qui de dictis nundinis, vel alia terra, vel loco cessat, & fugit cum pecunia, & rebus alienis. Et prædicta omnia, & singula teneantur, & debeant dicta regimina, & officiales, & quicumque eorum fuerit requisitus sollicitè facere ad pœnam librarum mille f. p. pro quolibet, quas camerarii cameræ communis Florentiæ de salario illius, qui contrafecerit, vel neglexerit, retinere, & non solvere teneatur.

De indemnitate communis Florentiæ, & singularum personarum pro gestis, & factis per quoscumque florentinos in quolibet loco, propter quæ dictum commune, vel singulares persone damnum, vel iniuriam paterentur, & qualiter procedatur contra eos.

RUBRICA XXII.

SI quis de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ principalis, vel socius alicuius societatis mercatorum civitatis Florentiæ fecerit aliquem contractum, vel obligationem, vel quasi contractum cum aliqua persona, in quocumque loco, & occasione talis contractus, vel obligationis, vel quasi, commune Florentiæ, cives, vel mercatores florentini contigerit in aliquo gravari, inquietari, vel damnificari, teneantur, & debeant prædicti dominus Potestas, & capitaneus, & defensor, & quilibet alius rector dictæ civitatis, & quilibet eorum ad petitionem cuiuslibet petentis compellere, & compelli facere omni modo, via, & de iure, & de facto, sicut melius fieri poterit talem personam, quæ contractum, vel quasi contractum, vel obligationem fecerit, & eius hæredes, & bonorum possessores donec inveniri poterunt, & socios de tali societate respondere tali personæ, cum qua contractus, & quasi contractus, & obligatio factus, & facta fuerit. Et teneantur, & debeant ita, & taliter facere, & fieri facere, quod commune Florentiæ, seu cives, vel mercatores florentini in aliquo loco propter huiusmodi causas non damnificentur, vel graventur in aliquo, & hæc locum habeant ad præterita, & futura, & quod potestas, defensor, & capitaneus, & eorum iudices, & assessores, & omnes officiales dicti communis,

qui inde
nem con
nium; &
& districtu
& extra
alios hon
facto, ve
vel distric
exacti, v
& rebus
damnoru
rum culp
diti perso
rint ad p
tineantur
tisfaction
causas pe
neantur
detentum
prædictor
locum o
bus resp
in factis
neatur d
qui ad l
de facto
rum occ
districtua
tionibus
vel opp
garetur
nus co
quem p
num eis
contra i
bona eo
rum pr
& iniur
occasion
tium de
tæ, &
tione d
To

qui intra quam,
nem a, & man-
nium liendo, te-
& dicit, & for-
& contra ces-
alios, & fugiti-
facto cessat, &
vel & singula
ex quicumque
& rem mille f-
damatiz de fa-
rum non sol-
diti p-
runt a-
tinenterum pro
tibus loco,
causam-
neantur
deten-
præf-
locum
bus
in principalis,
neantiz fe-
qui contractum
de his contra-
rum fines, vel
distric-
tione, & ca-
vel a, & qui-
garet & com-
nus ut melius
quæsi contra-
num pos-
con- respon-
bona, & obli-
rum, & tali-
& fines, vel
occas-
tus non
tineant ad
ex, lineus, &
tione communis,

qui inde fuerint requisiti teneantur proprio iuramento ad requisitio-
nem consulum, & rectorum cuiuscumque artis Florentiæ, & om-
nium, & singulorum mercatorum, & artificum, & aliarum artium,
& districtualium communis Florentiæ procedere summam, breviter,
& extra ordinem, & non in figura iudicii contra mercatores, &
alios homines civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, quorum
facto, vel culpa mercatores, vel alii homines civitatis, comitatus,
vel districtus Florentiæ in aliis partibus fuerint repræhensi, gravati,
exacti, vel quomodolibet impediti contra eos procedere in personis,
& rebus ad conservationem indemnitis, & refectionem integram
damnorum reficiendorum prædictis omnibus, & singulis, qui ab eo-
rum culpis, & facto fuerint exacti, gravati, repræhensi, vel impe-
diti personaliter, vel realiter. Et prædicti tales, qui talia commise-
runt ad petitionem illorum, qui damnum substinuissent, pro eis de-
tineantur personaliter, integraliter, & efficaciter compellantur ad sa-
tisfactionem prædictam, & si aliquando quicumque talium, ob tales
causas personaliter detineri contigerit, et qualitas facti exigeret, te-
neantur rectores, iudices, & officiales supradicti prædictum talem sic
detentum ad instantiam mercatorum, & aliorum quorumlibet
prædictorum sub fida custodia, expensis tamen petentium, ad ipsum
locum contractus, vel debiti transmittere, ibidem de suis contracti-
bus responsurum, & hoc capitulum intelligatur, & locum habeat
in factis præsentibus, & futuris, & præcise debeat observari. Et te-
neatur dominus Potestas, & capitaneus, & quilibet alius officialis,
qui ad hoc fuerit requisitus efficaciter observare hoc capitulum, &
de facto procedere in personis, & rebus contra dictos tales, quo-
rum occasione dicta damna fuerint, vel etiam iniuriæ illatæ talibus
districtualibus florentinis, reiectis quibuslibet oppositionibus, excep-
tionibus, vel cavillationibus, quæ in eorum favorem allegarentur,
vel opponerentur per aliquem, salvo quod si dictorum talium alle-
garetur absentia, & legitime probaretur, debeat eis tunc dari termi-
nus competens secundum distantiam loci in quo fuerit, intra
quem possint requiri, quod veniant, & venire debeant intra termi-
num eis datum. Quod si non venerint intra terminum eis datum,
contra ipsos, tamquam contra cessantes, & fugitivos procedatur, &
bona eorum dentur in solutum illis talibus, qui occasione prædicto-
rum prædicta damna, & iniurias passi fuerint, & de dictis damnis,
& iniuriis in districtuales florentinos datis, quæ data, & datæ sint
occasione, vel culpa prædictorum probari possit per literas, & nun-
tium domini, vel rectoris loci, in quo talia damna, & iniuriæ da-
tæ, & data dicuntur per sacramentum talis petentis, cum affirma-
tione duorum consulatuum ad minus, ex duodecim capitudinibus

Tom. II.

Z

maiorum artium civitatis Florentiæ. Et omnis alia reformatio, & omnia capitula tractantia de hac materia sint cassa, & hoc solum capitulum in prædictis omnibus observetur. Et si aliquæ represalia de cetero concederentur contra commune Florentiæ, & singulares personas dicti communis, ex eo quod aliquis cives, comitatus, vel districtualis communis Florentiæ aufugisset, vel cessasset cum pecunia, vel rebus alienis, vel derubasset aliquam personam, teneatur dominus Potestas, & capitaneus compellere in persona, & rebus illum talem, cuius occasione talis represalia concederetur, quod det fideiussores idoneos de conservando indemne commune Florentiæ, & districtuales dicti communis, & hoc ad petitionem cuiuscumque, facta tamen fide prius, quod talis sic aufugisset, vel derubasset, ut dictum est. Et prædicta teneatur dominus Potestas, & capitaneus observari facere cum effectu, sine strepitu, & figura iudicii. Et si aliquis de prædictis fuisset positus in banno tamquam fugitivus, & cessans in civitate Florentiæ, & eximi se fecisset de tali banno, antequam satisfacisset mercatoribus, vel personis de Florentia damnificatis, seu damnificandis in alia provincia, vel terra, non intelligatur, nec sit exemptus, vel liberatus ab ipso banno, quod habuisset tamquam fugitivus, vel cessans, donec satisfacere ipsi mercatoribus, & personis pro eo damnificatis, sed tractetur, & habeatur tamquam fugitivus, & cessans.

Qualiter procedatur contra contrahentes in nundinis, quorum occasione literæ communi Florentiæ mitterentur a custodibus ipsarum nundinarum.

RUBRICA XXIV.

SI contingat aliquem de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ contrahere in nundinis Campaniæ, & Bridæ, & se obligare ad aliquod dandum, vel faciendum alicui, qui non sit de civitate Florentiæ, comitatu, vel districtu, de qua obligatione, & contractu constet per publicum instrumentum, vel aliam scripturam, quæ vim habeat instrumenti, dictus dominus Potestas, & capitaneus, & defensor, & quilibet eorum fuerit requisitus per nuntium, vel literas custodum talium nundinarum, teneantur, & debeant illum talem requiri facere ad domum, vel habitationem familiæ dicti talis, si quam habet in civitate Florentiæ, comitatu, vel districtu, & coram se facere comparere, & ipsum talem compellere ad satisfaciendum idonee de respondendo in civitate Florentiæ ad requisitionem sui creditoris, & de iudicatum solvendo, vel de comparando pro se, vel

legitimum
pondendo
bligaverit
tur illum
prædictos
cendo per
teneatur
& pretium
tari coram
tamen iur
bentibus
& prædic
non obsta

De repr

REpres
cedi
approbata
liis oppor
alio modo
omnia ali
cumque
erunt in
ctorem Fl
miliam, i
lis forensi
turus, &
debeat du
mensum,
quentem,
seu sequen
vigore, c
præsentiu
fuerint, i
ti, & set
Florentie
rit, & sen
de facto

legitimum responsalem coram custodibus supradictis, & ibi de respondendo, & solvendo de omnibus, quæ ibi contraxerit, & se obligaverit in nundinis, ut dictum est. Quod si non fecerit, teneatur illum talem mittere ad locum contracti debiti, & ad custodes prædictos expensis petentis, præstando securum ducatum de tali ducendo per districtum Florentiæ tantum. Quod si haberi non posset, teneatur bona talis debitoris facere inveniri, & extimari, & vendi, & pretium usque in quantitatem debiti, si tanti vendentur, præsentari coram dominis custodibus pro dictis debitis persolvendis. Salvo tamen iure cuiuslibet habentis potiora iura in talibus bonis, cum habentibus potiora iura ex prædictis nullum præiudicium generetur, & prædicta facere teneantur sine strepitu, & figura iudicii, feriis non obstantibus.

De represaliis, & modum eas concedendi, & quod exerceri non possint contra officiales, & conducentes victualia.

RUBRICA XXIV.

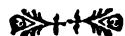
Represaliæ, vel licentiæ reprehendendi solummodo possint concedi, & dari per viam provisionis, seu petitionis, quæ fuerit approbata, & obtenta inter dominos cum eorum collegiis in consiliis opportunis populi, & communis Florentiæ, & non aliter, aut alio modo, aut per alium modum, cassantes, & abolentes in totum omnia alia statuta, tam universitatis mercatorum, quam alia quæcumque aliter disponentia. Ille autem, cui concessæ fuerint, vel erunt in futurum represaliæ, non possit eis uti contra aliquem rectorem Florentiæ de illa terra, vel loco, & eius officialem, & familiam, ut sequitur. Et quod deinceps aliquis rector, & seu officialis forensis communis, & seu civitatis Florentiæ præsens, & seu futurus, & seu aliquis de sua comitiva, vel familia, non possit, nec debeat durante officio suo, & seu ante initium officii sui per unum mensem, & seu post finem officii per unum mensem immediate sequentem, vel in aliquo dictorum temporum capi, detineri, flagiri, seu sequestrari, gravari, vel molestari in persona, bonis, seu rebus vigore, causa, vel prætextu alicuius, vel aliquarum represaliarum præsentium, vel futurarum hætenus quocumque tempore concessæ fuerint, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, & seu fieri facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contra factum fuerit, & seu fieret, sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & etiam de facto possit, & debeat per quemlibet revocari. Provisum, & or-

dinatum est, quod omnes, & singuli forenses possint, eisque liceat per se, & cum eorum bestiis de quibuscumque partibus mundi extra comitatum, & districtum Florentiæ conducere, & conduci facere granum, bladum, & omnem aliam victualiam, & ipsum vendere, & vendi facere, prout de eorum sic conducentium processerint voluntate. Et quod sic conducentes, & vendentes prætextu, seu occasione alicuius repræsalie hætenus concessæ, vel in futurum concedendæ pro communi Florentiæ alicui singulari personæ, communi, collegio, & universitati, quacumque de causa contra aliquod commune, locum, aut singularem personam cuiuscumque civitatis, communis, villæ, aut loci de quibuscumque partibus mundi, non possint per aliquem rectorem, vel officialem civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, aut alium quemcumque dictæ civitatis, prætextu ipsarum repræsaliarum in persona, vel rebus quomodolibet repræhendi, capi, detineri, flagiri, arrestari, vel modo aliquo gravari, sed intelligantur esse, & sint suspensæ durante tempore offitii abundantie communis Florentiæ contra aliquem sic conducentem, aut vendentem durante tempore venditionis, aut conductionis; & quod contra factum fuerit, sit ipso iure nullum, & hoc intelligatur ultra unam salmam in eundo, stando, & redeundo per sex dies pro quolibet vice.

Quod ponantur in concordia, que fierent cum aliqua terra, que satisfaciatur civibus florentinis.

RUBRICA XXV.

SI concordiam, & pacem fieri contingeret inter commune Florentiæ, & aliquod aliud commune, tunc communi Florentiæ inimicum, teneatur potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, priores artium, & vexilliferi iustitiæ, & cæteri officiales florentini poni facere, & declarare in ipsa concordia, & pace, quod civibus, & comitatibus Florentiæ satisfieri debeat, & faciat de omnibus debitis, quæ recipere debent in districtu, & terra illius communis, cum quo commune Florentiæ fecerit pacem, ac etiam communi Florentiæ de omni eo, quod retinuerit de bonis, & rebus communis Florentiæ, ac exegerint, & exigi fecerint a communi Florentiæ, vel singularibus personis ipsius communis contra formam pactorum, alias initorum inter commune Florentiæ, ac ipsum commune.

De

DOmni
cim dies
posse, quod
dam præ
& a qui
gantur, &
sueverant

De co

COnst
red
& inter
tes, &
gotiis ad
formam
tales cor
vel con
una arti
sint, se
lis artis
fuerint
non sit
cumque
omnibus
rum of
triculati
ipsa ara
stualcm
tibus, p
fidens a
bi dare
vel per
esset de

De procurando quod passagium non tollatur

RUBRICA XXVI.

Dominus Potestas, capitaneus, & executor primo mense sui regiminis, & priores artium, & vexillifer iustitiæ infra quinde-
cim dies mensis eorum offitii, procurare teneantur cum effectu pro-
posse, quod passagia, & exactiones, quæ exiguntur, & fiunt ad mo-
dum prædæ per quoscunque a florentinis civibus, & districtualibus,
& a quibuscunque aliis victualia Florentiæ deferentibus, non exi-
gantur, vel saltem ea sola exigantur, quæ ab antiquis moderate con-
sueverant exigi, & ista procurent sub debito iuramenti.

De consulum cognitione, & quod ab eorum sententiis appellari non possit, & de eorum executione

RUBRICA XXVII.

Consules cuiuslibet viginti unius artium possint cognoscere, iura
reddere, & terminare inter omnes, & singulos eorum artifices,
& inter quascunque alias personas coram eis sponte litigare volen-
tes, & eorum iurisdictionem expresse prorogantes de rebus, & ne-
gotiis ad talem artem, cuius fuerint consules spectantibus secundum
formam statutorum suæ artis, & in ea quantitate, de qua possunt
tales consules cognoscere secundum formam statutorum talis artis,
vel communis Florentiæ. Et quod quælibet ars ex dictis viginti
una artibus, teneatur, & debeat habere matriculam, in qua scripta
sint, seu scribi faciant nomina, & pronomina omnium artificum ta-
lis artis, seu eorum, quos receperint in futurum ad artem, pro qua
fuerint consules, & qui non fuerit repertus in matricula suæ artis,
non sit, nec esse intelligatur de tali arte, & quod consules cuius-
cumque artis de viginti una artibus civitatis Florentiæ possint de
omnibus, & super omnibus petitionibus, quæ coram eis, vel ipso-
rum offitio porrigerentur, offerrentur, vel fierent per aliquem ma-
triculatum in ipsa tali arte, & ad ipsam artem, seu apothecam de
ipsa arte residentem contra aliquem civem, comitatum, vel distri-
ctualium florentinum non matriculatum in aliqua ex viginti una ar-
tibus, per quam, seu quas petitiones petitor ipse matriculatus, & re-
sidentem aliquid sibi dari, vel tradi ab ipso non matriculato, quod si
bi dare deberet pro aliquo mercato, sive emptione, vel venditione,
vel permutatione alicuius mercantiæ veræ, & non fictæ. Et si non
esset de mercantiis pertinentibus ad dictam artem, possint cognosce-

re, & procedere, & diffinire, & terminare, & exequi, & executioni mandari in omnibus, & per omnia, prout, & quamadmodum possent de quibuscumque mercantiis, seu rebus, seu de mercatis quarumcumque mercantiarum, seu rerum ad ipsammet artem spectantium, seu eiusdemmet artis; ita tamen, & eo excepto, & proviso, quod si de huiusmodi credito, sive debito, de quo, vel pro quo ageretur, appareret, vel confectum esset publicum instrumentum, non possint, nec debeant ipsi consules se intromittere vigore presentis provisionis super ipsa petitione, vel quærela facta, porrecta, vel exposita quocumque modo, & quidquid etiam in contrarium fieret, sit ipso iure nullum. Item quod in curia officialis mercantiæ non possit procedi super aliqua quæstione pertinente ad aliquem ex sex consiliariis mercantiæ, vel eorum, aut alicuius eorum socios, seu fratres, patrem, matrem, vel nepotes, aut eorum, vel alicuius eorum socios, & quod similiter in aliqua curia viginti unius artium non possit cognosci super aliqua quæstione pertinente ad aliquem ex consulibus illius artis, vel ad patrem, fratres, filios, vel nepotes, vel socios eorum, vel alicuius eorum; et hoc durante officio illius de sex, seu consulibus, cuius ille esset pater, filius, nepos, seu frater, aut socius, & quod secus fieret, sit ipso iure nullum. Et sub dictis artibus, & qualibet earum sub earum consulibus, & earum iurisdictione, teneantur, & subsint, ac teneri, & subesse debeant, & cogi possint, & potuerint ultra eos, qui per formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ tenebantur, & tenentur sub dictis artibus, & eorum consulibus omnes, & singuli non matriculati in aliqua ex dictis artibus, & eorum consulibus vendentes, emptores, seu quomodolibet traficari facientes, tam in grossum, quam ad minutum de rebus, & mercantiis quibuscumque spectantibus, ac pertinentibus ad d. artes, vel aliquam earum; & quod omnes, & singuli factores, seu discipuli quarumcumque artium prædictarum, vel alicuius earum, aut laborantes, vel operantes de ipsis artibus, vel aliqua earum cuiuscumque nominis, & conditionis existant, teneantur, & cogi possint sub dictis artibus, & consulibus dictarum artium, & cuiuslibet earum, ac si descripti forent in matricula, vel matriculis dictarum artium, vel alicuius earum. Et omnes, & singuli, qui essent, aut esse dicerentur, vel apparerent nunc, vel in posterum hæredes cuiuscumque mercatoris, vel artificis alicuius artium prædictarum, & cuiuscumque personæ, quæ esset, seu fuerit in futurum obligata alicui artifice artium prædictarum, vel alicuius earum, tam defuncto, quam qui in futurum decederet pro illius dumtaxat promissionibus, obligationibus, conventionibus, atque rebus, quæ factæ, vel receptæ quomodolibet apparerent per illum, cuius essent, vel esse apparerent hæ-

redes, &
si vivere
possint,
matricula
modis,
matricula
vel alicui
cuiuslibet
quantitat
nam sta
ita non
de quib
di cognit
de nullit
continet
per ipsos
seu nullit
dari poss
civilium
bona ille
ad volun
cipiendo
etiam int
sicut pot
secundum
rendis;
tari cess
& collat
su sex
vel quos
neret, v
deretur
vel indi
tria pot
tate opt
sam app
oppositi
admissis
quolibet
quamlib
tatem e
nullitatem

redes, & prout teneretur, & cogi posset ille, cuius apparet hères, si viveret. Et quod consules dictarum artium, & cuiuslibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant contra huiusmodi non matriculatos cognoscere, & procedere, & sententias ferre ex causis, modis, & formis superius enarratis, perinde ac si in dictæ artis matricula scripti essent, & ac si essent artifices artium prædictarum, vel alicuius earum ad petitionem, & instantiam, & requisitionem cuiuslibet, & secundum formam statutorum talis artis, & in ea quantitate, in qua possent dicti consules cognoscere secundum formam statuti talis artis, & communis Florentiæ. Salvo quod prædicta non vendicent sibi locum in iis casibus, & de iis creditis de quibus apparet publicum instrumentum. Et quod ab huiusmodi cognitione, processu, sententia, seu pronuntiatione appellari, vel de nullitate opponi non possit, vel debeat ullo modo, nisi ut infra continetur; Et quod etiam ipsæ sententiæ, tam latæ, quam ferendæ per ipsos consules, & tam illæ, de quibus quæstio appellationis, seu nullitatis pendet, quam de quibus non pendet, executioni mandari possint, & debeant per dominum Potestatem, & eius iudices civilium causarum, & officialem mercantiæ contra personam, & bona illorum, contra quos latæ sunt, seu ferri contigerit in futurum ad voluntatem illius, in cuius favorem talis sententia lata foret, incipiendo etiam a personæ captura, omni die, in quocumque loco, etiam in domo, & habitatione domus, in omnibus, & per omnia sicut potest, & poterat ipse officialis mercantiæ, & ei permissum est secundum formam statutorum mercantiæ de sententiis latis, & ferendis; Et pro executione ipsarum sententiarum possint pronuntiare cessantes, & fugitivi per dictum potestatem, & eius iudices, & collaterales, prout possunt per officialem mercantiæ cum consensu sex consiliariorum, non obstante, quod talis, contra quem, vel quos sententiæ latæ forent, vel fieri contigerit in futurum proponeret, vel probaret, vel pro quo proponeretur, probaretur, vel ostenderetur aliquod privilegium, immunitas, status, vel dignitas, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, vel quod fuerit, vel esset in patria potestate; Et non obstante quod esset appellatum, vel de nullitate oppositum, vel diceretur, vel proponeretur iudicium, vel causam appellationis nullitatis pendere, vel aliqua alia iuris, vel facti oppositione. Quibus exceptionibus reiectis, & etiam penitus non admissis dicti domini Potestas, iudices, & officialis mercantiæ, & quilibet eorum, possint, teneantur, & debeant dictas sententias, & quamlibet earum breviter, & summarie, & secundum bonam æquitatem executioni mandare; Et quod nullus iudex appellationum, vel nullitatum communis Florentiæ audeat tales appellationes, petitio-

& executioni mandare, & observari, & executioni mandari facere cum effectu.

Quod factores dona, & lucra restituant.

RUBRICA XVII.

SI aliquis factor negotiorum alicuius societatis expensis dictæ societatis exercuerit, & gesserit aliquam mercantiam, vel mutuum, vel lucratum fuerit inde, vel aliunde, vel etiam si fuerit sibi donatum, vel quomodocumque aliquid acquisiverit sibi, illud tale acquisitum lucrum, seu donum ipso facto intelligatur esse, & sit quasi tum societati prædictæ. Et si talis factor decesserit, & societati prædictæ non consignaverit dictum acquisitum lucrum, vel donum, tunc cogantur hæredes eius ad satisfaciendum dictæ societati de dictis lucris acquisitis, & donis; Et si talis factor illud tale acquisitum lucrum, vel donum, vel illud quod acquisierit expensis societatis deposuerit apud aliquam personam dictæ civitatis, tunc potestas dictæ civitatis teneatur, & debeat cogere illum apud quem huiusmodi acquisitum lucrum, seu donum esset depositum, restituere illi societati, ad quam cognoverit pertinere de iure.

Quod mercatores teneantur suos discipulos liberare.

RUBRICA XVIII.

SI contigerit aliquem discipulum, vel factorem alicuius mercatoris detineri in posterum pro aliquo mercatore fugitivo, vel cessante solvere, vel occasione talis mercatoris fugitivi, vel cessantis, quia non solvit quod debet ipse mercator suis creditoribus, teneatur, & debeat potestas civitatis Florentiæ, & quilibet eius iudex causarum civilium ad instantiam cuiuslibet postulantis procedere, & cogere cum effectu in personis, & rebus ad voluntatem talis postulantis talem mercatorem, quod dictum talem discipulum, vel factorem restituat, seu restitui faciat pristinæ libertati, & eum perinde conservare indemnem.

Quod discipulus sequatur forum magistri sui.

RUBRICA XIX.

Quilibet discipulus in qualibet arte, & ministerio sequatur forum magistri sui, & debeat, subesse, & respondere, sub consiliis, sub quibus, subest magister talis discipuli.

*Quod nullo
Florentiæ.*

NUllus
quo
re, quod
stare, ve
Florentiæ
quibuscum
mune, v
comitatu
contentu
habet, n
alium F
ctu, scu
neus, q
sibi per
titionem
tium, v
inferend
quod si
molestia
& defe
bet, tal
bannire
bona d
vel me
ciat de
iuris or
rum si
quod c
iniuria
fuerit
qui rat
quam
num
præciso

Quod nullus creditor gravet aliquos Florentinos pro debito alterius Florentini, vel pro damno sibi dato per partem guelfam, vel ghibellinam, & de pœna contrafacientis.

RUBRICA XX.

Nullus audeat, vel præsumat aliquo modo, vel causa pro debito, quod deberet recipere ab aliquo Florentino, vel pro aliquo iure, quod diceret se habere contra eum propterea gravare, vel molestare, vel gravari, vel molestari facere in aliquo extra districtum Florentiæ in persona, vel rebus in aliquibus nundinis, mercatis, seu quibuscumque aliis locis per aliquem dominum, collegium, vel commune, vel alium officialem cuiuscumque loci, aliquem Florentinum, comitatum, vel districtualem Florentiæ, sed solum debeat esse contentus, & sit de tali Florentino debitore, & eius sociis, si quos habet, non gravando, vel non gravari faciendo propterea aliquem alium Florentinum qui tali petenti non esset obligatus in contractu, seu debito antedicto: Et curent domini Potestas, & Capitaneus, quod nullus contra prædicta faciat, & si denuntiatum fuerit sibi per aliquem, quod aliquis esset contrafaciens, teneatur ad petitionem cuiuslibet petentis requirere ipsum contrafacientem per nuntium, vel litteras, quod de tali molestia, vel iniuria inferenda, vel inferendi facienda alicui districtuali Florentiæ desistat omni modo, quod si post dictas litteras præsentatas per nuntium missum a tali molestia, vel iniuria non desisterit teneatur potestas, capitaneus, & defensor, & executor, & quilibet eorum ad petitionem cuiuslibet, talem contrafacientem, & eius filios etiam emancipatos exbannire, & condemnare, & contra bona eius procedere, & ipsa bona dare, & adiudicare tali Florentino, vel districtuali iniuriato, vel molestato de omni suo damno, ita quod sibi integre satisfaciat de talibus bonis de sua iactura, & hoc diebus feriatis, & omni iuris ordine prætermisso fieri possit. Et tales contrafacientes, & eorum filii, etiam emancipati habeantur pro exbannitis pro debito, ita quod eis, vel alteri pro eis nullum ius reddatur in civilibus de tali iniuria, molestia, vel damno, donec tali iniuriato, vel damnificato fuerit integre satisfactum. Et idem intelligatur, & fiat contra illos qui ratione alicuius damni dati sibi per commune Florentiæ, vel aliquam partem scilicet guelfam, vel ghibellinam, iniuriam, vel damnum faceret alicui Florentino. Et hoc capitulum sit præcisum, & præcise debeat observari, & extendatur ad præterita, & futura.

Qua.

Qualiter procedatur contra illos, quorum de causa in nundinis, vel alibi Florentini molestantur.

RUBRICA XXI.

QUoniam cum contingat aliquem de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ existentem in aliquibus nundinis, de ipsis aufugere, seu fugam arripere cum rebus, & pecunia alienis, seu alteri debitis, propter talem fugam, & cessationem multo maius damnum, dedecus, & rubor fit toti civitati Florentiæ, & mercatoribus florentinis, quam si cessaret de Florentia cum pecunia suorum creditorum, quapropter tales coguntur, & gravantur alii cives mercatores, seu districtuales florentini; idcirco statutum, & ordinatum est, quod quando aliqua litteræ, vel mandata mitterentur, vel fierent a custodibus nundinarum campaniæ, vel alterius domini, vel communis, contra aliquam personam, vel personas de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, dominus Potestas, vel capitaneus, vel eorum, & cuiuscumque eorum iudices teneantur, & debeant ad instantiam, & petitionem consulum mercatorum calismalæ, vel eorum syndici, vel procuratoris invenire, detinere, seu inveniri, & detineri facere personam, vel personas, contra quam, vel quas fierent, seu mitterentur tales litteræ, & mandata, si eas habere poterit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & ipsas talem personam, vel personas, contra quam, vel quas mitterentur, vel requirerentur cogere effectualiter tam de iure, quam de facto securare bene, & sufficienter, seu idonee cavere per bonam, & idoneam cautionem per dictorum mercatorum consules, vel maiorem partem ex eis approbanda, ad defendendum questionem, seu de iudicio fisci, & de conservando commune Florentiæ, & quamlibet personam, societates, & socios, & mercatores florentinos, cives, comitatinos, vel districtuales, & eorum mercantias, & res a tali, & de tali mandato, & literis penitus sine damno. Quod si talis persona, cuius occasione prædicta fierent talem securitatem, & cautionem non fecerint dicto modo, teneantur, & debeant prædicti dominus Potestas, & capitaneus, & eorum, & cuiuscumque eorum iudices, & eorum quicumque fuerit requisitus invenire, & inveniri facere bona mobilia, & immobilia illius talis personæ, seu personarum, contra quam, vel quas tales litteræ, & mandata, seu requisitiones mitterentur, vel fierent eorumque bona mobilia, & immobilia sequestrare, & stagire, & seu sequestrari, vel stagiri facere, ipsaque bona ad instantiam, & requisitionem, & petitionem dictorum consulum, vel maioris partis ex eis, vel eorum procuratoris, vel secundum mandatum dictorum custodum nundinarum vendi fa-

cere per
nos Priore
et venditi
dictorum
dicta bon
strum, seu
cumque p
dum dict
requisition
Potestas,
quicumque
& observa
cessantium
ponere, &
mentis, &
continent
vorum re
stodum,
res, vel
mandata,
mittere
quæ tene
dictæ lite
monstran
infra dec
quæ tene
quicumque
bonis fac
litteræ, &
mentio i
re; & in
verit, sic
re bona
ra, quæ
iam dict
lum ad
persona
modo t
ipsum, &
vel gene
antur,
lum cal

cere per *indinis*,
nos Prin
et veni
dictorum
dicta be
strum, el districtu
cumque ligere, seu
dum d^{is}, propter
requisit^{is}, & rubor
Potestas si cessaret
quicunq^{ue} tales co-
& obla^{is} florenti-
cessante^{is} litteræ,
ponere^{is} rum cam-
mentis^{is} um perso-
contine^{is} florentia;
vorum^{is} ne eorum
studium^{is} am confu-
res, v^{is} satoris in-
mandat^{is} vel per-
mittere^{is} s litteræ,
quæ^{is} vel distri-
dictæ^{is} ra quam,
monstr^{is} tam de
infra^{is} nec cave-
quæ^{is} rum con-
quicunq^{ue} um quæ-
bonis^{is} Floren-
litteræ^{is} ores flo-
mentis^{is} mercantias,
re; & damno
verit^{is} in securi-
re bon^{is} debeant
ra, cumque
iam^{is} re, & in-
lum^{is}, seu per-
peric^{is}, seu re-
mox^{is}, & im-
ipulis^{is} facere,
vel^{is} um dicto-
antur^{is} ratoris,
lum^{is} vendi fa-

procedere contra quamlibet personam, vel personas, contra quam, vel quas venirent, seu mitterentur, & fient dictæ literæ, & mandata, procedendo contra eos in avere, & persona, faciendo, tenendo, & observando, procedendo omni modo, via, iure, & forma, quibus teneri, fieri, & observari debet, & potest contra cessantes, & fugitivos, cum hoc sit, quod satis sit cessans, & fugitivus ille, qui de dictis nundinis, vel alia terra, vel loco cessat, & fugit cum pecunia, & rebus alienis. Et prædicta omnia, & singula teneantur, & debeant dicta regimina, & officiales, & quicumque eorum fuerit requisitus sollicitè facere ad pœnam librarum mille f. p. pro quolibet, quas camerarii cameræ communis Florentiæ de salario illius, qui contrafecerit, vel neglexerit, retinere, & non solvere teneatur.

De indemnitate communis Florentiæ, & singularum personarum pro gestis, & factis per quoscunque florentinos in quolibet loco, propter quæ dictum commune, vel singulares persone damnum, vel iniuriam paterentur, & qualiter procedatur contra eos.

RUBRICA XXII.

Si quis de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ principalis, vel socius alicuius societatis mercatorum civitatis Florentiæ fecerit aliquem contractum, vel obligationem, vel quasi contractum cum aliqua persona, in quocunque loco, & occasione talis contractus, vel obligationis, vel quasi, commune Florentiæ, cives, vel mercatores florentini contigerit in aliquo gravari, inquietari, vel damnificari, teneantur, & debeant prædicti dominus Potestas, & capitaneus, & defensor, & quilibet alius rector dictæ civitatis, & quilibet eorum ad petitionem cuiuslibet petentis compellere, & compelli facere omni modo, via, & de iure, & de facto, sicut melius fieri poterit talem personam, quæ contractum, vel quasi contractum, vel obligationem fecerit, & eius hæredes, & bonorum possessores donec inveniri poterunt, & socios de tali societate respondere tali personæ, cum qua contractus, & quasi contractus, & obligatio factus, & facta fuerit. Et teneantur, & debeant ita, & taliter facere, & fieri facere, quod commune Florentiæ, seu cives, vel mercatores florentini in aliquo loco propter huiusmodi causas non damnificentur, vel graventur in aliquo, & hæc locum habeant ad præterita, & futura, & quod potestas, defensor, & capitaneus, & eorum iudices, & assessores, & omnes officiales dicti communis,

qui inde
nem con
nium; &
& districtu
& extra
alios hom
facto, ve
vel districtu
exacti, ve
& rebus
damnorum
rum culpa
dicti perso
rint ad p
tineantur.
tisfactione
causas pa
neantur i
detentum
prædictor
locum o
bus resp
in factis
neatur d
qui ad l
de facto
rum occ
districtua
tionibus
vel oppo
garetur
nus con
quem p
num eis
contra i
bona eo
rum præ
& iniur
occasion
tium de
tæ, &
tione d
To

qui inde fuerint requisiti teneantur proprio iuramento ad requisitionem consulum; & rectorum cuiuscumque artis Florentiæ, & omnium; & singulorum mercatorum, & artificum, & aliarum artium, & districtualium communis Florentiæ procedere summam, breviter, & extra ordinem, & non in figura iudicii contra mercatores, & alios homines civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, quorum facto, vel culpa mercatores, vel alii homines civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ in aliis partibus fuerint reprehensive, gravati, exacti, vel quomodolibet impediti contra eos procedere in personis, & rebus ad conservationem indemnitis, & refectionem integram damnorum reficiendorum prædictis omnibus, & singulis, qui ab eorum culpis, & facto fuerint exacti, gravati, reprehensive, vel impediti personaliter, vel realiter. Et prædicti tales, qui talia commiserint ad petitionem illorum, qui damnum sustinuerint, pro eis detineantur personaliter, integraliter, & efficaciter compellantur ad satisfactionem prædictam, & si aliquando quicumque talium, ob tales causas personaliter detineri contigerit, et qualitas facti exigeret, teneantur rectores, iudices, & officiales supradicti prædictum talem sic detentum ad instantiam mercatorum, & aliorum quorumlibet prædictorum sub fida custodia, expensis tamen petentium, ad ipsum locum contractus, vel debiti transmittere, ibidem de suis contractibus responsurum, & hoc capitulum intelligatur, & locum habeat in factis præsentibus, & futuris, & præcise debeat observari. Et teneatur dominus Potestas, & capitaneus, & quilibet alius officialis, qui ad hoc fuerit requisitus efficaciter observare hoc capitulum, & de facto procedere in personis, & rebus contra dictos tales, quorum occasione dicta damna fuerint, vel etiam iniuriæ illatæ talibus districtualibus florentinis, reiectis quibuslibet oppositionibus, exceptionibus, vel cavillationibus, quæ in eorum favorem allegarentur, vel opponerentur per aliquem, salvo quod si dictorum talium allegaretur absentia, & legitime probaretur, debeat eis tunc dari terminus competens secundum distantiam loci in quo fuerit, intra quem possint requiri, quod veniant, & venire debeant intra terminum eis datum. Quod si non venerint intra terminum eis datum, contra ipsos, tamquam contra cessantes, & fugitivos procedatur, & bona eorum dentur in solutum illis talibus, qui occasione prædictorum prædicta damna, & iniurias passi fuerint, & de dictis damnis, & iniuriis in districtuales florentinos datis, quæ data, & datæ sint occasione, vel culpa prædictorum probari possit per literas, & nuntium domini, vel rectoris loci, in quo talia damna, & iniuriæ datæ, & data dicuntur per sacramentum talis petentis, cum affirmatione duorum consulatuum ad minus, ex duodecim capitudinibus

Tom. II.

Z

maiorum artium civitatis Florentiæ. Et omnis alia reformatio, & omnia capitula tractantia de hac materia sint cassa, & hoc solum capitulum in prædictis omnibus observetur. Et si aliquæ represaliæ de cetero concederentur contra commune Florentiæ, & singulares personas dicti communis, ex eo quod aliquis cives, comitatinus, vel districtualis communis Florentiæ aufugisset, vel cessasset cum pecunia, vel rebus alienis, vel derubasset aliquam personam, teneatur dominus Potestas, & capitaneus compellere in persona, & rebus illum talem, cuius occasione talis represalia concederetur, quod det fideiussores idoneos de conservando indemne commune Florentiæ, & districtuales dicti communis, & hoc ad petitionem cuiuscunque, facta tamen fide prius, quod talis sic aufugisset, vel derubasset, ut dictum est. Et prædicta teneatur dominus Potestas, & capitaneus observari facere cum effectu, sine strepitu, & figura iudicii. Et si aliquis de prædictis fuisset positus in banno tamquam fugitivus, & cessans in civitate Florentiæ, & eximi se fecisset de tali banno, antequam satisfacisset mercatoribus, vel personis de Florentia damnificatis, seu damnificandis in alia provincia, vel terra, non intelligatur, nec sit exemptus, vel liberatus ab ipso banno, quod habuisset tamquam fugitivus, vel cessans, donec satisfecerit ipsis mercatoribus, & personis pro eo damnificatis, sed tractetur, & habeatur tamquam fugitivus, & cessans.

Qualiter procedatur contra contrabentes in nundinis, quorum occasione literæ communi Florentiæ mitterentur a custodibus ipsarum nundinarum.

RUBRICA XXIV.

SI contingat aliquem de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ contrahere in nundinis Campaniæ, & Bridæ, & se obligare ad aliquod dandum, vel faciendum alicui, qui non sit de civitate Florentiæ, comitatu, vel districtu, de qua obligatione, & contractu constet per publicum instrumentum, vel aliam scripturam, quæ vim habeat instrumenti, dictus dominus Potestas, & capitaneus, & defensor, & quilibet eorum fuerit requisitus per nuntium, vel literas custodum talium nundinarum, teneantur, & debeant illum talem requiri facere ad domum, vel habitationem familiæ dicti talis, si quam habet in civitate Florentiæ, comitatu, vel districtu, & coram se facere comparere, & ipsum talem compellere ad satisfaciendum idonee de respondendo in civitate Florentiæ ad requisitionem sui creditoris, & de iudicatum solvendo, vel de comparando pro se, vel

legitimum
pondendo
bligaverit
tur illum
prædictos
cendo per
teneatur
& pretium
tari coram
tamen iur
bentibus
& prædic
non obsta

De repr

REpres
cedi
approbata
liis oppot
alio modo
omnia ali
cumque
crunt in
ctorem F
miliam,
lis forensi
turus, &
debeat de
menscm,
quentem
seu seque
vigore,
præsentiu
fuerint,
ti, & se
Florentie
rit, & se
de facto

legitimum responsalem coram custodibus supradictis, & ibi de respondendo, & solvendo de omnibus, quæ ibi contraxerit, & se obligaverit in nundinis, ut dictum est. Quod si non fecerit, teneatur illum talem mittere ad locum contracti debiti, & ad custodes prædictos expensis petentis, præstando securum ducatum de tali ducendo per districtum Florentiæ tantum. Quod si haberi non posset, teneatur bona talis debitoris facere inveniri, & extimari, & vendi, & pretium usque in quantitatem debiti, si tanti vendantur, præsentari coram dominis custodibus pro dictis debitis persolvendis. Salvo tamen iure cuiuslibet habentis potiora iura in talibus bonis, cum habentibus potiora iura ex prædictis nullum præiudicium generetur, & prædicta facere teneantur sine strepitu, & figura iudicii, feriis non obstantibus.

De represaliis, & modum eas concedendi, & quod exerceri non possint contra officiales, & conducentes victualia.

RUBRICA XXIV.

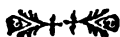
Represaliæ, vel licentiæ reprehendendi solummodo possint concedi, & dari per viam provisionis, seu petitionis, quæ fuerit approbata, & obtenta inter dominos cum eorum collegiis in consiliis opportunis populi, & communis Florentiæ, & non aliter, aut alio modo, aut per alium modum, cassantes, & abolentes in totum omnia alia statuta, tam universitatis mercatorum, quam alia quæcumque aliter disponentia. Ille autem, cui concessæ fuerint, vel erunt in futurum represaliæ, non possit eis uti contra aliquem rectorem Florentiæ de illa terra, vel loco, & eius officialem, & familiam, ut sequitur. Et quod deinceps aliquis rector, & seu officialis forensis communis, & seu civitatis Florentiæ præsens, & seu futurus, & seu aliquis de sua comitiva, vel familia, non possit, nec debeat durante officio suo, & seu ante initium officii sui per unum mensem, & seu post finem officii per unum mensem immediate sequentem, vel in aliquo dictorum temporum capi, detineri, flagiri, seu sequestrari, gravari, vel molestari in persona, bonis, seu rebus vigore, causa, vel prætextu alicuius, vel aliquarum represaliarum præsentium, vel futurarum hætenus quocumque tempore concessæ fuerint, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, & seu fieri facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contra factum fuerit, & seu fieret, sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & etiam de facto possit, & debeat per quemlibet revocari. Provisum, & or-

dinatum est, quod omnes, & singuli forenses possint, eisque liceat per se, & cum eorum bestiis de quibuscumque partibus mundi extra comitatum, & districtum Florentiæ conducere, & conduci facere granum, bladum, & omnem aliam victualiam, & ipsum vendere, & vendi facere, prout de eorum sic conducentium processerint voluntate. Et quod sic conducentes, & vendentes prætextu, seu occasione alicuius repræsalix, hæcenus concessæ, vel in futurum concedendæ pro communi Florentiæ alicui singulari personæ, communi collegio, & universitati, quacumque de causa contra aliquod commune, locum, aut singularem personam cuiuscumque civitatis, comitatus, villæ, aut loci de quibuscumque partibus mundi, non possint per aliquem rectorem, vel officialem civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, aut alium quemcumque dictæ civitatis, prætextu ipsarum repræsaliarum in persona, vel rebus quomodolibet apprehendi, capi, detineri, flagiri, arrestari, vel modo aliquo gravari, sed intelligantur esse, & sint suspensæ durante tempore officii abundantie communis Florentiæ contra aliquem sic conducentem, aut vendentem durante tempore venditionis, aut conductionis; & quod contra factum fuerit, sit ipso iure nullum, & hoc intelligatur ultra unam salmam in eundo, stando, & redeundo per sex dies pro quolibet vice.

Quod ponantur in concordia, que fierent cum aliqua terra, que satisfaciat civibus florentinis.

RUBRICA XXV.

SI concordiam, & pacem fieri contingeret inter commune Florentiæ, & aliquod aliud commune, tunc communi Florentiæ inimicum, teneatur potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, priores artium, & vexilliferi iustitiæ, & cæteri officiales florentini poni facere, & declarare in ipsa concordia, & pace, quod civibus, & comitatibus Florentiæ satisfieri debeat, & faciat de omnibus debitis, quæ recipere debent in districtu, & terra illius communis, cum quo commune Florentiæ fecerit pacem, ac etiam communi Florentiæ de omni eo, quod retinuerit de bonis, & rebus communis Florentiæ, ac exegerint, & exigi fecerint a communi Florentiæ, vel singularibus personis ipsius communis contra formam pactorum, alias initorum inter commune Florentiæ, ac ipsum commune.

De

Domi-
cim dies
posse, qu-
dam præ-
& a qui-
gantur,
fuerant

De co

Const-
rec-

& inter
tes, &
gotiis a
formam
tales co
vel co
una art
sint, se
lis artis
fuerint
non sit
cumque
omnibu
rum o
triculat
ipsa at
æualen
tibus,
fidens
bi dar
vel pe
esset c

De procurando quod passagium non tollatur

RUBRICA XXVI.

Dominus Potestas, capitaneus, & executor primo mense sui regiminis, & priores artium, & vexillifer iustitiæ infra quindécim dies mensis eorum officii, procurare teneantur cum effectu pro posse, quod passagia, & exactiones, quæ exiguntur, & fiunt ad modum prædæ per quoscunque a florentinis civibus, & districtualibus, & a quibuscunque aliis victualia Florentiæ deferentibus, non exigantur, vel saltem ea sola exigantur, quæ ab antiquis moderate consueverant exigi, & ista procurent sub debito iuramenti.

De consulum cognitione, & quod ab eorum sententiis appellari non possit, & de eorum executione.

RUBRICA XXVII.

Consules cuiuslibet viginti unius artium possint cognoscere, iura reddere, & terminare inter omnes, & singulos eorum artifices, & inter quascunque alias personas coram eis sponte litigare volentes, & eorum iurisdictionem expresse prorogantes de rebus, & negotiis ad talem artem, cuius fuerint consules spectantibus secundum formam statutorum suæ artis, & in ea quantitate, de qua possunt tales consules cognoscere secundum formam statutorum talis artis, vel communis Florentiæ. Et quod quælibet ars ex dictis viginti una artibus, teneatur, & debeat habere matriculam, in qua scripta sint, seu scribi faciant nomina, & pronomina omnium artificum talis artis, seu eorum, quos receperint in futurum ad artem, pro qua fuerint consules, & qui non fuerit repertus in matricula suæ artis, non sit, nec esse intelligatur de tali arte, & quod consules cuiuscumque artis de viginti una artibus civitatis Florentiæ possint de omnibus, & super omnibus petitionibus, quæ coram eis, vel ipsorum officio porrigerentur, offerrentur, vel fierent per aliquem matriculatum in ipsa tali arte, & ad ipsam artem, seu apothecam de ipsa arte residentem contra aliquem civem, comitatum, vel districtualem florentinum non matriculatum in aliqua ex viginti una artibus, per quam, seu quas petitiones petitor ipse matriculatus, & residens aliquid sibi dari, vel tradi ab ipso non matriculato, quod sibi dare deberet pro aliquo mercato, sive emptione, vel venditione, vel permutatione alicuius mercantiæ veræ, & non fictæ. Et si non esset de mercantiis pertinentibus ad dictam artem, possint cognosce-

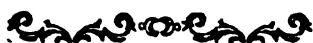
De

re, & procedere, & diffinire, & terminare, & exequi, & executioni mandari in omnibus, & per omnia, prout, & quamadmodum possent de quibuscumque mercantiis, seu rebus, seu de mercatis quarumcumque mercantiarum, seu rerum ad ipsammet artem spectantium, seu eiusdemmet artis; ita tamen, & eo excepto, & proviso, quod si de huiusmodi credito, sive debito, de quo, vel pro quo ageretur, appareret, vel confectum esset publicum instrumentum, non possint, nec debeant ipsi consules se intromittere vigore presentis provisionis super ipsa petitione, vel quærela facta, porrecta, vel exposita quoquo modo, & quidquid etiam in contrarium fieret, sit ipso iure nullum. Item quod in curia officialis mercantie non possit procedi super aliqua quæstione pertinente ad aliquem ex sex consiliariis mercantie, vel eorum, aut alicuius eorum socios, seu fratres, patrem, matrem, vel nepotes, aut eorum, vel alicuius eorum socios, & quod similiter in aliqua curia viginti unius artium non possit cognosci super aliqua quæstione pertinente ad aliquem ex consulibus illius artis, vel ad patrem, fratres, filios, vel nepotes, vel socios eorum, vel alicuius eorum; et hoc durante officio illius de sex, seu consulibus, cuius ille esset pater, filius, nepos, seu frater, aut socius, & quod si secus fieret, sit ipso iure nullum. Et sub dictis artibus, & qualibet earum sub earum consulibus, & earum iurisdictione, teneantur, & subsint, ac teneri, & subesse debeant, & cogi possint, & potuerint ultra eos, qui per formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentie tenebantur, & tenentur sub dictis artibus, & eorum consulibus omnes, & singuli non matriculati in aliqua ex dictis artibus, & eorum consulibus vendentes, euentes, seu quomodolibet traficari facientes, tam in grossum, quam ad minutum de rebus, & mercantiis quibuscumque spectantibus, ac pertinentibus ad d. artes, vel aliquam earum; & quod omnes, & singuli factores, seu discipuli quarumcumque artium prædictarum, vel alicuius earum, aut laborantes, vel operantes de ipsis artibus, vel aliqua earum cuiuscumque nominis, & conditionis existant, teneantur, & cogi possint sub dictis artibus, & consulibus dictarum artium, & cuiuslibet earum, ac si descripti forent in matricula, vel matriculis dictarum artium, vel alicuius earum. Et omnes, & singuli, qui essent, aut esse dicerentur, vel apparerent nunc, vel in posterum hæredes cuiuscumque mercatoris, vel artificis alicuius artium prædictarum, & cuiuscumque personæ, quæ esset, seu fuerit in futurum obligata alicui artifice artium prædictarum, vel alicuius earum, tam defuncto, quam qui in futurum decederet pro illius dumtaxat promissionibus, obligationibus, conventionibus, atque rebus, quæ factæ, vel receptæ quomodolibet apparerent per illum, cuius essent, vel esse apparerent hæ-

redes, &
si vivere
possint,
matricula
modis,
matricula
vel alicui
cuiuslibet
quantitat
nam sta
cta non
de quibu
di cognit
de nullit
continet
per ipsos
seu nullit
dari poss
civilium
bona ille
ad volun
cipiendo
etiam int
sicut pot
secundum
rendis;
tiari cess
& collar
su sex
vel quos
neret, v
deretur
vel indi
tria pot
tate opp
sam app
oppositu
admissis
quolibet
quamlib
tatem e
nullitatu

redes, & prout teneretur, & cogi posset ille, cuius appareret hæres, si viveret. Et quod consules dictarum artium, & cuiuslibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant contra huiusmodi non matriculatos cognoscere, & procedere, & sententias ferre ex causis, modis, & formis superius enarratis, perinde ac si in dictæ artis matricula scripti essent, & ac si essent artifices artium prædictarum, vel alicuius earum ad petitionem, & instantiam, & requisitionem cuiuslibet, & secundum formam statutorum talis artis, & in ea quantitate, in qua possent dicti consules cognoscere secundum formam statuti talis artis, & communis Florentiæ. Salvo quod prædicta non vendicent sibi locum in iis casibus, & de iis creditis de quibus appareret publicum instrumentum. Et quod ab huiusmodi cognitione, processu, sententia, seu pronuntiatione appellari, vel de nullitate opponi non possit, vel debeat ullo modo, nisi ut infra continetur; Et quod etiam ipsæ sententiæ, tam latæ, quam ferendæ per ipsos consules, & tam illæ, de quibus quæstio appellationis, seu nullitatis pendet, quam de quibus non pendet, executioni mandari possint, & debeant per dominum Potestatem, & eius iudices civilium causarum, & officialem mercantiæ contra personam, & bona illorum, contra quos latæ sunt, seu ferri contigerit in futurum ad voluntatem illius, in cuius favorem talis sententia lata foret, incipiendo etiam a personæ captura, omni die, in quocumque loco, etiam in domo, & habitatione domus, in omnibus, & per omnia sicut potest, & poterat ipse officialis mercantiæ, & ei permissum est secundum formam statutorum mercantiæ de sententiis latis, & ferendis; Et pro executione ipsarum sententiarum possint pronuntiare cessantes, & fugitivi per dictum potestatem, & eius iudices, & collaterales, prout possunt per officialem mercantiæ cum consensu sex consiliariorum, non obstante, quod talis, contra quem, vel quos sententiæ latæ forent, vel fieri contigerit in futurum proponeret, vel probaret, vel pro quo proponeretur, probaretur, vel ostenderetur aliquod privilegium, immunitas, status, vel dignitas, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, vel quod fuerit, vel esset in patria potestate; Et non obstante quod esset appellatum, vel de nullitate oppositum, vel diceretur, vel proponeretur iudicium, vel causam appellationis nullitatis pendere, vel aliqua alia iuris, vel facti oppositione. Quibus exceptionibus reiectis, & etiam penitus non admissis dicti domini Potestas, iudices, & officialis mercantiæ, & quilibet eorum, possint, teneantur, & debeant dictas sententias, & quamlibet earum breviter, & summarie, & secundum bonam æquitatem executioni mandare; Et quod nullus iudex appellationum, vel nullitatum communis Florentiæ audeat tales appellationes, peticio-

nes, & propositiones de nullitate recipere, vel admittere; Et quod dicti potestas, & sui iudices, & officiales mercantiæ non audeant, vel præsumant aliquod privilegium, vel immunitatem contra prædicta recipere, audire, vel admittere, sed ea, & quodlibet eorum reiicere, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, quam pœnam ipso facto incurrant, eisdem tempore sindicatus auferendam; hoc etiam in prædictis omnibus, & singulis addito, & modificato, quod consules artis iudicum, & notariorum, calismalæ, portæ S. Mariæ, cambii, medicorum, spectiariorum, pellizzariorum possint cognoscere de omni quantitate; alii vero consules videlicet a dictis sex maioribus artibus supra usque ad consules quatuordecim artium inclusive, possint sententias proferre usque in quantitatem librarum trecentarum f. p. dumtaxat, & consules artium a quatuordecim artibus supra usque ad viginti unam artes, possint sententias proferre usque ad quantitatem dumtaxat librarum ducentarum f. p., a quibus sententiis appellari non possit, vel de nullitate opponi, ut supra dictum est, nisi talis sententia esset lata contra formam statutorum. Et quod omnes, & singuli consules dictarum artium teneantur, & debeant omnes, & singulas causas, & quæstiones, quæ coram eis moverentur, ventilarentur, seu fierent terminare, & decidere a die motæ, seu quæ mota, vel facta fuerit coram eis causa, vel quæstio infra quadraginta dies proximos, nisi partes, vel aliqua earum producere velit super tali causa, vel quæstione testes, aut iura, quæ dicerentur esse extra civitatem, & districtum Florentiæ, quo casu si fuerint testes, vel iura in Italia, dictas causas, & quæstiones definire, & terminare debeant infra tres menses, & si fuerint extra Italiam, infra quatuor menses a die motæ, seu factæ talis quæstionis, vel causæ, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet consuli de maioribus artibus, & librarum centum f. p. cuilibet ex consilibus quatuordecim minorum artium; Et si dictæ causæ non fuerint terminatæ infra tempora supradicta, earum cognitio, & iurisdicatio pertineat, & devoluta sit, & esse intelligatur ad officialem, & sex consiliarios mercantiæ, qui officialis, & sex consilarii debeant dictas causas terminare infra dicta tempora disposita supra, sub dicta pœna.

De

Quil
ci
tis, ten
lud, qu
To

Domit
ceat
qualiter
pecuniarum
laribus,
sconto, v
qui se im

Qua

Quil
the
per eum,
debeat ac
vel fund
daci, &
tori. Et
eidem fa
minus ta
cum cui
que etia
ducere a
li, vel c
vel ordi
dictis qu

*De providendo, quod solutiones fiant per mercatores
absque sconto, & cambio.*

RUBRICA XXVIII.

Domini Priores Artium, & Vexillifer iustitiæ possint, eisque liceat per se, vel alios quibus voluerint committere, providere qualiter solutiones fiant per eos, qui faciunt scriptas de aliquibus pecuniarum quantitibus dandis alicui, vel aliquibus personis singularibus, quod tales solutiones faciant de dictis quantitibus sine sconto, vel cambio die termini, & super & contra eos, & seniales, qui se immiscerent videbitur convenire, salvo eo quod disponitur.

*Quod dimittentes apothecam quam conduxerant teneantur
renuntiare omni iuri, quod habebant.*

RUBRICA XXIX.

Quilibet artifex, qui de sua spontanea voluntate dimiserit apothecam, vel fundacum conductum, vel quod conduceretur per eum, vel de ipsa apotheca, vel fundaco exiverit, teneatur, & debeat ad requisitionem illius, cuius est, vel fuerit talis apotheca, vel fundacum renuntiare conductioni huiusmodi apothecæ, & fundaci, & omni iuri, quod quæsitum esset, vel quæreretur ipsi conductori. Et si renuntiaverit, vel infra decem dies post requisitionem eidem factam denuntiatione prædicta non renuntiaverit, possit dominus talis apothecæ, & fundaci locare ipsam apothecam, & fundacum cuicumque voluerit, & ipsam apothecam, & fundacum unicuique etiam de arte, de qua fuerit talis, qui conduxerit, liceat conducere absque aliqua solutione facienda pro intratura, vel alia simili, vel quavis alia causa, non obstante in prædictis aliquo statuto, vel ordinamento alicuius artis, vel alio quovis obstaculo, quod prædictis quoquo modo contradiceret, vel obstaret.

Quod quilibet possit exercere artem, quam voluerit.

RUBRICA XXX.

Quilibet de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ possit, & ei liceat exercere artem, quam voluerit, & consules ipsius artis, teneantur, & debeant ipsum admittere ad ipsam, solvendo illud, quod consuetum est solvi pro intratura dictæ artis, seu quod

Tom. II.

Aa

Et quod
audeant,
contra præ
et eorum
olibet eo
r, eisdem
nibus, &
licum; &
rum, spe
ritate; a
supra us
sententias
dumtaxat,
ad viginti
n dumta
non pos
is senten
s, & sin
s, & sin
ventila
per seu qua
debeat a quadra
vel tere velit
daci, nicerentur
tori, si fuerint
eidem finire, &
minis Italiam,
cum onis, vel
que consuli de
ducc consuli
li, non fue
vel & iurisdic
dici, &
debeant
ra, sub

Q
tis,
lud,
De

dispositum est per ordinamenta dictæ artis debere solvi pro dicta intratura, & nullus capi possit ad petitionem consulum pro eo, quod diceret, quod debeat se matriculare, nisi primo declaratum fuerit per sex consiliarios mercantiæ, an debeat matriculari, nec ne, & quidquid in contrarium fieret, sit ipso iure nullum.

Quod ars alicui non vetetur, nisi per falsitatem.

RUBRICA XXXI.

Nulla ars, vel consul, seu officialis alicuius artis, vel alius, seu alii nomine ipsius artis, possit, vel debeat cassare, vel remove-
re, seu vetare aliquem, qui sit de dicta arte, seu prohibere, vel interd-
dicere alicui de ipsa arte, seu supposito ipsi arti, de ipsa, vel ab
ipsa arte, seu prohibere, vel interd-
dicere alicui de ipsa arte, seu ali-
cui, qui non sit de tali arte, quod ipsam artem, vel eius mini-
sterium facere, vel operari, quod ars, seu aliquis, vel aliqui de ipsa
arte, non habeant facere, seu mercari cum eo, seu de mercantiis
suis, nisi pro falsitate, vel occasione falsitatis, quam faceret, seu
committeret in tali arte, vel de rebus, seu negotiis ipsius artis, ut
sit mentio infra in rubrica *Quod officialis, vel consules alicuius ar-
tis &c.* & quod ipsa ars, seu consules, vel officialis, vel alius, seu
alii pro ipsa arte, vel nomine ipsius artis, prædicta, vel aliquod præ-
dictorum non faciant, vel attentent, vel fieri faciant, nec contra-
ea, vel aliquod eorum utantur aliquo statuto, provisione, vel ordi-
namento ipsius artis modo aliquo, seu iure, directe, vel per obli-
quum, tacite, vel expresse sub pœna librarum quingentarum f. p.
officiali, & librarum ducentarum f. p. cuilibet consuli, & librarum
centum f. p. cuilibet alteri contrafacienti, & librarum quinquaginta
f. p. nuntio de prædictis præceptum, vel inhibitionem aliquam faci-
enti, & quoties auferenda, & prædicta non præstent beneficium ali-
cui forensi. Et salvo in prædictis, & quolibet eorum statuto popu-
li, & communis Florentiæ, quod prohiberet aliquam artem, seu mi-
nisterium exerceri, vel fieri, & quibuslibet aliis, & provisionibus
prædictis, quibus statutis, & ordinamentis, & provisionibus prædi-
ctis, vel alicui eorum per prædicta non sit, nec intelligatur esse in
aliquo derogatum, & salvo, quod prædicta non præiudicent arti mer-
catorum calismalæ, arti lanæ, mercatorum portæ s. Mariæ, vel ali-
cui earum, vel officiali earum, vel alicuius eorum, qui possint co-
gere tinctores, & factores, affectatores, tiratores, conciatores, &
gualchatores ad satisfaciendum coram eis de restituendo integraliter
pannos, & tales eos, quæ darentur eis per dictas artes, & artifices

earum, v-
pro tinge-
pannos,
quo statu
in contra

Cuic-
ceat-
eius distr-
exonerari
easque v-
mercanti-
& extral-
cum mit-
contradi-
vel conc-
extrahi t-
cite, vel
seu contra-
contrafac-
singularit-
lici conc-
læ, non
bus artis-
mense o-
pannis il-

Quod

Nulla
&
persona
faceret,
negotiis
rum f.

earum, vel alicuius earum pro eorum ministeriis faciendis; videlicet pro tingendo, gualchando, conciando, tirando, & affectando ipsos pannos, & res eis quorum fuerint, non obstante in prædictis aliquo statuto, vel ordinamento alicuius artis facto, vel quod fieret in contrarium.

Quilibet possit exonerare mercantias ubi vult.

RUBRICA XXXII.

Cicumque tam civi, & districtuali Florentiæ, quam forensi liceat conducere, & conduci facere ad civitatem Florentiæ, & eius districtum, quascunque mercantias, & res, & eas exonerare, & exonerari facere in eo loco, qui magis placuerit ei, cuius fuerint, easque vendere libere, ubi, & cui, & quibus voluerit, ac etiam mercantias, & res, quas ubicumque habuerit, & exinde extrahere, & extrahi facere ad domum, vel apothecam suam, vel alium locum mittere, & tenere pro vendendo, & vendere absque aliqua contradictione, gravamine, vel molestia inferenda tali conducenti, vel conduci facienti, vel vendenti, vel huiusmodi extrahenti, vel extrahi facienti, seu mittenti, & tenenti, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse; & si quis contradiceret, gravaret, vel molestaret, seu contradici, gravari, vel molestari faceret, siquidem fuerit ars contrafaciens, condemnetur in libris ducentis f. p., si vero aliqua singularis persona in libris quinquaginta f. p., salvo quod panni gallici conduci non possint, nisi iuxta formam statutorum artis calismalæ, non obstantibus antedictis, & salvis aliis privilegiis competentibus artis calismalæ, & salvis prohibitionibus factis in anno 1393. de mense octobris per illos de ballia de pannis de Londra, & de aliis pannis in dictis prohibitionibus contentis.

Quod officiales, vel consules alicuius artis non possint cognoscere de falsitatibus in dicta arte commissis.

RUBRICA XXXIII.

Nulla ars, nec aliquis officialis, nec consules alicuius artis possint, & debeant cognoscere, seu punire, vel condemnare aliquam personam de aliqua, vel pro aliqua falsitate, quam committeret, vel faceret, committi, vel fieri fecerit in arte, aut de rebus, vel pro negotiis spectantibus ad dictam artem sub pœna librarum quingentarum f. p. officialibus, cuilibet ex consulibus, & alii contrafacienti,

& prædicta non servanti, & quoties auferenda, sed talis falsitas per potestatem communis Florentiæ cognoscatur, & tam committens, vel faciens, quam committi, vel fieri faciens, condemnatur, & puniatur. Possit tamen, & teneatur infra quinque dies proximos referre, & denuntiare domino Potestati huiusmodi falsitatem, & teneatur potestas super falsitate prædicta cognoscere, & punire, & exequi secundum formam iuris, statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ; salvo tamen in prædictis, quod proconsul, & consules artis iudicum, & notariorum una cum consiliariis de XII. & duæ partes omnium ipsorum, possint cognoscere, procedere, & diffinire, de omnibus falsitatibus commissis per aliquem, vel aliquos de ipsorum arte; ac etiam consules artis lanæ possint cognoscere de falsitatibus commissis in, & circa pannos lanæ, & tinturam pannorum, & circa dependentia a prædictis.

Artifices litigantes in alia curia, non puniantur ab arte sua.

RUBRICA XXXIV.

NULLA ars utatur aliquo statuto, vel ordinamento contra aliquem de ipsa arte, qui conquereretur de aliquo de ipsa arte in aliqua curia coram aliquo rectore, vel alio officiali, quam talis artis, seu coram alio, quam consulibus, seu officialibus dictæ artis, nec ipsum pro tali quærimonia, seu causa, vel quæstione, quam faceret, vel moveret in aliqua curia, seu coram aliquo rectore, seu officiali, gravet ipsa ars, consules, vel officiales, etiam officialis mercantiæ, vel sex consilarii ipsius artis personaliter, vel in rebus sub pœna librarum quingentarum f. p. arti, & librarum centum consulibus, & officiali contra prædicta, vel aliquod prædictorum directe, vel per obliquum contrafacienti, seu fieri facienti pro vice qualibet auferenda. Et quilibet de civitate, comitatu, & districtu Florentiæ, possit, & valeat libere, licite, & impune litigare, & trahere quamlibet personam de qualibet terra, castro, vel loco supposita, vel supposito communi Florentiæ, seu de comitatu, & districtu Florentiæ coram potestate, capitaneo, & executore ordinamentorum iustitiæ civitatis Florentiæ civiliter, & criminaliter, non obstante aliquo statuto, vel ordinamento illius terræ, vel loci edito, vel edendo, & non obstante, quod esset de aliqua arte, seu ordinamento dictæ artis edito, vel edendo. Et nullus occasione prædicta possit condemnari, multari, vel aliquo modo gravari, seu molestari in persona, vel rebus, seu bonis prædictorum occasione, vel dependentium ab eisdem per aliquod commune, villam, vel universitatem, vel aliquem rectorem,

CC
vel officiali
librarum q
auferenda,
puniatur
quocumque
quidquid c
tiam talis
talis grava
titionem f
in curia d

NULLA
aliqu
sit approb
utatur, v
traheret,
sul in lib
namentum
tius, qui
aliquod p

OMne
&
tias, &
floreos,
campsoni
possint v
ipsorum
tem in l
cusare,
tem con
tes facer
dictum
dominus

vel officialem, seu per consules, & consiliarios illius artis sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, & vice qualibet auferenda, in quam pœnam quilibet contrafaciens condemnatur, & puniatur per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ quocumque tempore, non obstante temporis cursu; & nihilominus quidquid contraheret, sit ipso iure nullum, & ille, ad cuius instantiam talis molestaretur, possit de facto capi, & detineri quousque talis gravatus sit liberatus, & intelligatur tale gravamen ad eius petitionem factum fuisse, contra quem talis sic gravatus movisset litem in curia dict. potestatis, capitanei, & executoris.

Quod artes non utantur statuto non approbato.

RUBRICA XXXV.

Nulla ars, vel universitas civitatis Florentiæ habeat, vel utatur aliquo statuto, vel reformatione, vel ordinamento, quod non sit approbatum per approbatores communis Florentiæ, nec etiam utatur, vel uti possit infra annum post approbationem, & si contraheret, puniatur in libris quingentis f. p., & unusquisque consul in libris ducentis f. p., notarius scribens ipsum statutum, ordinamentum, vel reformationem in libris quinquaginta f. p., & nuntius, qui per observationem, vel executionem alicuius eorum fecerit aliquod præceptum, in libris vigintiquinque f. p.

Nullus debeat vendere, nisi ad monetam parvam.

RUBRICA XXXVI.

Omnes, & singuli mercatores, & artifices civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, teneantur, & debeant eorum mercantias, & merces vendere ad monetam parvam tantum, & non ad florenos, exceptis mercatoribus calismalæ, portæ S. Mariæ, artis lanæ, campsoribus, spetiariis grossis, pellitieriis vendentibus varia, qui licite possint vendere ad florenos varia, cuniculos, & hermellinos, & dorfa ipsorum, & qui contraherit, condemnatur per dominum potestatem in libris centum f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit accusare, & denunciare, & teneatur ei secretum, & habeat medietatem condemnationis, & potestas teneatur contra tales contrafacientes facere inquisitionem ex suo officio, & procedere contra eos, ut dictum est secrete, & palam, sicut sibi videbitur, & teneatur idem dominus potestas prædicta singulis mensibus facere banniri per civi-

tatem Florentiæ, & quælibet venditio, & contractus simpliciter facta, vel factus, intelligatur facta, vel factus ad monetam parvam.

Quod mercatores calismalæ, mercatores portæ S. Mariæ inter se ad invicem non accipiant apothecas, vel fundacos.

RUBRICA XXXVII.

Mercatores portæ S. Mariæ inter se, & mercatores calismalæ, ac etiam mercatores portæ S. Mariæ, mercatoribus calismalæ, vel mercatores calismalæ, mercatoribus portæ S. Mariæ, non possint, nec eis liceat ullo modo per se, vel per alios accipere, conducere, vel tenere apothecam, vel apothecas, vel fundacos, quas prædicti, vel aliquis eorum conduxerit, vel conductam haberet, vel teneret, volente illo, qui teneat apothecam, vel fundacum tenere, & iustam pensionem persolvere, & si quis eorum contrafecerit, condemnatur per dominum capitaneum, & defensorem in libris centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quod apothecam, vel fundacum ei dimittat, qui prius tenebat.

Quod consules artium possint constituere procuratorem, et syndicum.

RUBRICA XXXVIII.

Consules artis calismalæ, & cuiuslibet alterius ex viginti una artibus possint pro dicta arte, & artificibus eius constituere syndicum, & procuratorem, quem, & quos, & quot, & quoties voluerint ad agendum, & causandum in causis civilibus, & criminalibus, seu mixtis, & ad intrandum in tenutam, & ad faciendum aliquem capi, vel relaxari, & ad substituendum, & generaliter ad omnia alia, & singula faciendum, quæ in prædictis, & circa prædicta fuerint necessaria, & opportuna, & cum clausulis solitis, & consuetis in talibus mandatis, & instrumentis talium mandatorum apponi, & similiter possint tales syndicos, & procuratores revocare toties quoties voluerint.

Quod mercatores portæ S. Mariæ non possint vendere pannos ultramontanos, & illi de calismala, salvo nisi iuraverint sub consule alterius.

RUBRICA XXXIX.

Nullus de mercatoribus portæ S. Mariæ in civitate Florentiæ possit vendere pannos ultramontanos, & e converso, nullus ex mercatoribus calismalæ possit vendere pannos in civitate Flo-

rentiæ, vel portaneum, & gintiquinibus, & nis; salvo consulibus mercatoribus ex tunc tramontani Mariæ v. dicti concepto, e montanos

Quod

Nulla lam ipsa arte, do, seu rum pret reali, vel hominibus salva om munis f. rit suppo apotheca montanos panni int ipsius pa pro vice possint, tenere in bonenses vonescas, tamen v. nisi f. p. ad

rentiæ, nisi ultramontanos, & si quis ex mercatoribus calismalæ, vel portæ S. Mariæ contrafecerit, puniatur per dominum capitaneum, & defensorem pro quolibet, & qualibet vice in libris vigintiquinque f. p., & quilibet possit accusare, & denunciare de omnibus, & singulis supradictis, & habeat medietatem condemnationis; salvo quod si quis de mercatoribus calismalæ vellet iurare sub consulibus mercatorum portæ Sanctæ Mariæ, teneantur dicti consules mercatorum portæ Sanctæ Mariæ ipsum recipere, & ipso recepto ex tunc possint vendere pannos quoscumque voluerint etiam ultramontanos, & e converso, si quis de mercatoribus portæ Sanctæ Mariæ voluerit iurare sub consulibus mercatorum calismalæ, teneantur dicti consules mercatorum calismalæ ipsum recipere, & ipso recepto, ex tunc liceat ei vendere pannos quoscumque etiam ultramontanos, salvo statuto infra posito.

Quod non fiat liga, vel postura inter mercatores calismalæ, & alios in vendendo certos pannos, & conducendo.

RUBRICA XL.

Nulla liga, seu conventicula contrahatur, vel fiat clam, vel palam, tacite, vel expresse per artem calismalæ, vel aliquos de ipsa arte, scilicet de conducendo, vel super deducendo, vel habendo, seu vendendo, vel emendo pannos ultramontanos, vel de ipsorum pretio ad parisienses, turinenses, seu marcos, vel ad soldum, aut reali, vel aliud computum sub pœna librarum mille f. p. arti, & hominibus ipsius artis contrafacientibus pro vice qualibet auferenda; salva omni maiori pœna, quæ per statutum aliquod populi, vel communis Florentiæ in prædictis esset appositæ, & nullus, qui non fuerit suppositus arti calismalæ, vendat, seu vendi faciat, aut in eius apotheca, vel fundaco causa vendendi teneat aliquos pannos ultramontanos sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet petia dicti panni integri, & libras vigintiquinque f. p. pro quolibet scampulo ipsius panni, qui fuerit a sex brachiis supra cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda; salvo quod mercatores portæ s. Mariæ possint, eisque liceat vendere, & vendi facere, & causa vendendi tenere in apotheca sua, seu fundaco eorum pannos tholosanos, nerbonenses, perpignanos, fargias teonicas, seu lombardas, vel schiavonescas, & saias Irlandæ, vel de Renis, & de circumstantiis, non tamen vendant pannos prædictos, vel aliquem eorum ad soldum, nisi saias Irlandæ, vel de Renis sub pœna librarum vigintiquinque f. p. ad soldum contra prædicta vendenti; & nullus suppositus artis

calismalæ, teneat, vel tenere possit in apotheca, vel fundaco, in quo tenet pannos ultramontanos ad vendendum, seu vendere, vel vendi facere ad taglium pannos florentinos, seu lombardos sub pœna librarum centum f. p. cuilibet contrasacienti pro vice qualibet auferenda.

De certa prohibitione certorum pannorum ultramontanorum.

RUBRICA XLI.

QUicumque de cetero mittet, vel conducet in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliquem pannum, seu pannos forenses undecumque fuerint, & cuiuscumque nominis, villaggii, vel conditionis extiterint, videlicet non fabricatum, vel fabricatos, & factos in dicta civitate, teneatur, & debeat nomine gabellæ portarum dictæ civitatis, & pro ipsa gabella solvere dicto communi Florentiæ, florenos quinque auri pro, & de qualibet petia talium pannorum forensium, intelligendo petiam usque in longitudinem brachiorum trigintaquatuor quantumque fuerit, & si longior fuerit allavenante, hoc eadem ratione solvere teneatur; & quod quicumque aliquem pannum, vel pannos forenses mittet in dictam civitatem, comitatum, vel districtum Florentiæ, & supradictam gabellam non solveret, perdat, & perdere teneatur, & amittet huiusmodi pannum, seu pannos missos in dictam civitatem, comitatum, & districtum Florentiæ, & ex nunc applicati intelligantur dicto communi ratione, & nomine fraudis commissæ in dicta gabella; & nihilominus sic immittentes pro vice qualibet incidant dicto communi in pœnam librarum quingentarum f. p. Quam pœnam domini potestas, & capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ dictæ civitatis, & quilibet eorum etiam de facto exigere teneantur, & debeant, & facere devenire in commune prædictum ex suo officio; ac etiam ad denunciationem simplicem gubernatorum dictæ gabellæ, vel alterius cuiuscumque personæ. Eo tamen addito, excepto, & declarato, quod prædicta non intelligantur, neque se extendant ad pannos perpignanos, neque ad bigellos de lana nostrata confectos, de quibus solvatur, & solvi debeat gabella hætenus consueta. Prædicta tamen, vel aliquod prædictorum non intelligantur aliquo modo, nec locum habeant ullo modo pro pannis infracriptorum locorum, & de infra scriptis locis, vel aliquo ipsorum, vel quoad pannos infra scriptorum locorum, & cuiuscumque ipsorum supra scriptorum, vel aliquod ipsorum non porrigantur, sed quo ad ipsos pannos omni tempore habeatur, & censeatur, & haberi, & censeri possit,

& debeatur, in non fuisse vel scripta, & pœna Ostrata = Alosta = alterius loci non intelligitur de Florentia intelligant forte, nec etiam est, qui vulgare quod prædicta ligantur, & pro aliquo tur de ex & mitter Florentiæ in civitate intelligantur.

Quod

NULLA habet districtu Florentiæ florenos taxatores, pœna libracum tacchatus qualibet tanos, qui ad parisi vel tacchati florenos libet car Florentia ad cameram mini potest Tor

& debeat, ac si disposita, provisa, ordinata, deliberata, seu facta non fuissent, quorum locorum nomina, seu vocabula in vulgari scripta, sunt hæc videlicet = *Bursella* = *Mellina* = *Loano* = *Diestri* = *Ostrata* = *Filimonte* = *Filiforte* = *Lira* = *Ipro* = *Bruggia* = *Guanto* = *Alosta* = *Vervi* = *Coltrai* = nec etiam pro aliquibus pannis alicuius alterius loci de Flandria, vel de Brabante. Et quod prædicta etiam non intelligantur, nec locum habeant ullo modo pro aliquibus pannis de Francia, exceptis pannis, qui dicuntur *di Linguadoca*, nec intelligantur prædicta, nec locum habeant in bianchettis de Gulidiforte, nec intelligantur, nec locum habeant, ut superius etiam dictum est, pro pannis de perpignano, nec pro pannis lanæ nostratis, qui vulgariter dicuntur *villaneschi*, *ovvero bigelli*; & insuper etiam, quod prædicta superius disposita, statuta, provisa, & facta non intelligantur, nec prohibitionem aliquam habeant, inducant, vel faciant pro aliquibus pannis forensibus undecumque essent, qui conducerebantur de extra comitatu Florentiæ, & districtu de quocumque loco, & mitterentur in comitatu, & per comitatum, & seu districtum Florentiæ, & portarentur extra ipsum comitatum, & districtum, & in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ non remanerent, sanc intelligendo.

Quod nulla persona non supposita arti calismalæ vendat pannos ultramontanos ad parifinos.

RUBRICA XLII.

Nulla persona non supposita arti calismalæ audeat, vel præsumat habere, vel tenere, seu vendere in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ pannos ultramontanos signatos, vel tacchatos ad parifinos tornenses, secundum quod signantur, & tacchare tenentur mercatores, & artifices dictæ artis calismalæ, & ipsi arti suppositi sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet panno, qui signaretur, vel tacchatus esset, vel inveniretur ipsi tali personæ non suppositæ, & qualibet vice; & quod nulla persona, quæ emeret pannos ultramontanos, qui non essent signati, vel tacchati ad aliam monetam, quam ad parifinos, vel tornenses audeat, vel præsumat ipsos pannos signare, vel tacchare ad parifinos, vel tornenses sub pœna librat. 50. f. p. ad florenos pro quolibet, & qualibet vice, quarum pœnarum, & cuiuslibet earum medietas deveniat ad camerarium cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienda, & alia medietas deveniat ad camerarium dictæ artis calismalæ pro ipsa recipiente. Et quod domini potestas, & executor ordinamentorum iustitiæ, tam præsentis,

Tom. II.

Bb

quam futuri, & quilibet eorum, qui inde fuerint requisiti, teneantur, & debeant vinculo iuramenti, sub pœna librarum quinquaginta f. p. retinenda de suo salario ad requisitionem consulum dictæ artis calismalæ, seu ipsorum, & artis prædictæ notario inquirere, & procedere contra dictas personas non suppositas dictæ arti, & contra signantes, & tacchantes pannos signatos, vel tacchatos ad aliam monetam, quam ad parisienses, & tornenses, ut prædicitur, & scrutari facere per eorum notarium, & familiarem de habentibus, signantibus, vel vendentibus contra formam prædictam, & repertos culpabiles punire, & condemnare in pœna prædicta, & condemnationem exigere, & exigere facere cum effectu.

De ritagliatoribus.

RUBRICA XLIII.

Quilibet, qui vendiderit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ pannum laneum, vel fargias de Irlanda ad ritagium, teneatur, & debeat habere, & tenere cannam, & passettum ferratum cum geriis planis de ære, seu ferro grossis, ita quod cultari non possit, & quod quando vendit dictos pannos, & fargias ad ritagium, debeat mensurare cum canna, & passetto, hoc modo videlicet: quod dictus pannus, & fargia, qui, & quæ venderent, poni, & extendi debeant super monstra, sive pancha plicata, ut fuerit, super quo panno, & fargia debeat poni canna, sive passettum huiusmodi sine tiratione panni, sive saizæ cum manibus aliter faciendo. Et si quis aliter mensuraverit, aut mensurari fecerit, condemnetur communi Florentiæ in libras centum f. p. pro vice qualibet, qua contrafecerit, vel fieret, vel non observaretur prædicta, & de his credatur iuramento emptoris talis panni, vel saizæ cum uno teste de visu, vel duobus de publica fama, & quod consules artis calismalæ, & consules artis mercatorum, artis portæ s. Mariæ, teneantur, & debeant sacramentum recipere, & promissiones ab omnibus artis eorum, quod omnia prædicta servabunt, & contra ea non facient, vel venient, seu fieri facient, sub dicta pœna, & quod unusquisque ritagliator, & quilibet alius, qui pannum vendiderit, seu vendi fecerit ad profitum, seu utile, teneatur, & debeat dicere ille, qui emerit, vel emere voluerit verum costum ipsius panni ad pœnam librarum centum f. p. cuilibet contrafacienti, & prædicta non servanti pro vice qualibet auferenda.

De

De ze

Teneatur
ta
audeat,
zendados
potestas
tores sec
nerit cor
ber vice
condemn
nis, vel
tatem, &

ARS
ria
ipsa arte
loco dis
per vigin
expresio
causa po
rium, ve
tibus ci
familia a
ipsatum
ctus pon
quere, si
contra p
pro vice
de præd
dicti con
re etiam
tialis præ
testatis e
ti facere
approbat

De zendadis, & imbocchaccinatis non vendendis ad minutum.

RUBRICA XLIV.

Teneatur potestas banniri facere, & maxime per contratam portæ s. Mariæ, quod nullus de civitate Florentiæ, vel aliunde, audeat, vel præsumat in civitate, vel districtu Florentiæ vendere zendados imbozzimatos ad ritaglium, vel ad minutum, & super hoc potestas inquirere, atque inquisitionem facere teneatur per exploratores secretos, & aliter, sicut melius fieri poterit, & si quem invenerit contrafacientem puniat in libris quinquaginta f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit esse denunciator, & habeat medietatem condemnationis; possit tamen in grossum quilibet vendere alienigenis, vel aliis mercatoribus, qui ipsos zendados deferunt extra civitatem, & districtum Florentiæ.

De arte lanæ, & pertinentibus ad eam.

RUBRICA XLV.

ARS lanæ, & seu artifices mercatores artis lanæ civitatis Florentiæ possint habere, assumere, & eligere officialem forensensem pro ipsa arte, dum tamen eligant aliquem, qui non sit de civitate, vel loco distante, vel qui non distet a civitate Florentiæ, saltem per viginti milliaria, salvo deventis hactenus ordinatis, hoc salvo, & expresse, quod nullus talis officialis possit, vel debeat ullo modo, vel causa procedere, vel cognoscere, nec habeat aliquam baliam, officium, vel iurisdictionem contra aliquem de aliquibus aliis viginti artibus civitatis prædictæ, vel aliqua ipsarum, nec contra aliquem de familia alicuius, qui sit de dictis aliis viginti artibus, & seu aliqua ipsarum, nec etiam possit, aut debeat aliquis talis officialis prædictus ponere aliquam personam ad collam, seu patibulum, seu torquere, sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet tali officiali, contra prædicta, vel aliquod prædictorum faciente, seu fieri faciente pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et de prædictis, & quolibet prædictorum, quilibet rector, & officialis dicti communis possit procedere, cognoscere, condemnare, & punire etiam durante officio illius, qui contrafecisset; possit tamen officialis prædictus vigore sui officii, & prout alias per formam suæ potestatis est ei permixsum facere capi, & carcerari, ac mittere, & mitti facere in cippis, prout permittitur eidem per statuta artis lanæ approbata per commune Florentiæ, stante firmo eo quod supra di-

ctum est de aliis, qui sunt de aliis viginti artibus, & seu aliqua ipsarum, & de eorum familiis, contra quos non possit cognoscere, vel procedere, nec habeat iurisdictionem, officium, vel baliam, ut superius est expressum. Hoc etiam expresso, proviso, & declarato, quod nullus fœnerator ad tappetum, & seu velam civitatis, & comitatus Florentiæ possit, aut audeat sine licentia officialis consulum dictæ artis mutuare super aliquo panno lano integro, seu aliquo scampulo, aut super lana, vel stamine, nec ipsum pannum, lanam, vel stamen, vel scampolum emere quoquo modo, sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet tali fœneratori pro vice qualibet auferenda, & per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, & ipsi communi applicanda; & nihilominus officialis artis lanæ possit contra quemlibet talem fœnematorem contra prædicta facientem procedere, & punire, etiam si talis fœnerator esset de aliqua ex aliis viginti artibus civitatis prædictæ. Unicuique liceat vendere, emere pannos, & lanam, boldronos, & stamen, & alias mercantias, & res his pactis, & modis, & cum tara de sacchis, humoris, succidi, & pulvere, & aliis rebus, prout voluerit, & convenierit, & ubi esset quæstio de pretio, & pactis, tara, & aliis rebus, stetur scripturæ sensalis, qui de huiusmodi emptione, & venditione fecerit senseriam, & teneatur quilibet sensalis, qui de huiusmodi venditione fecerit senseriam, scribere in suo libro, seu quaterno pacta omnia, quæ facta fuerint de ipsa venditione, ac emptione sub pœna librarum quinquaginta f. p. sensali, ut dictum est non scribenti, & quoties auferenda, & fiat tara de sacco, ubi fuerit lana, & stamen quantum fuerit ponderis, & non ultra. Si quis de arte lanæ discesserit, vel discederet, & ierit extra civitatem Florentiæ ad dictam artem exercendam, & non reverteretur ad voluntatem consulum dictæ artis lanæ, condemnetur per dominum Potestatem dictæ civitatis, & communis Florentiæ in libris ducentis f. p. pro qualibet vice, & plus arbitrio dicti domini potestatis. Et si aliquis dictæ civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, vel etiam aliunde ad civitatem aliquam, vel terram, seu locum, pelles, seu stamen miserit, vel scorillas, seu alias res ad artem lanæ, vel pannorum pertinentes, condemnetur per d. domin. potestatem civitatis Florentiæ in libris centum f. p. pro vice qualibet, qua fuerit contrafactum, & nulla persona de arte lanæ possit laborare, aut laborari facere in aliquo panno aliquam cardaturam sub pœna librarum mille laboranti, seu laborare facienti auferenda, & prohibitionis ab arte lanæ, & quod pannus, in quo inveniretur laborata cardatura comburatur, & quod omnes, & singuli lanifices, stamauoli, & lanaioli, habeant, & teneant, & habere, & tenere debeant iusta

pondera, aliqua
cias pares autem,
centarum in, ut
næ, vel ita,
fuerit in co-
ruptæ, videri
ducentarum
non possit
ciali, civitate
centarum
quoties autem
persona videri
bigelli, huius
ultramontani
caligas, autem
caputeo, huius
quinquaginta
persona
texturam
ciamitum
vel bacini
soldum,
facienti,
vendi facit
lanitium
næ, & quod
ditiones
emere de
mercator
qui pub
mercanti
ordinam
& empti
ipsum
cordaver
partes in
electi su
ditiones
lem sen
& vendi
civitate
boldron

pondera seu aliqua
 cias p^{ro}gnosce-
 centar^{um} baliam, ut
 na, & declarato,
 fuerit itis, & co-
 rupta. consulum
 ducenta^{rum} seu aliquo
 non p^{ro}in, lanam,
 ciali, pena libra-
 centar^{um} alibet au-
 quoties unis Flo-
 perlon^{is} artis
 bigelli p^{re}dicta fa-
 ultram^{ontanos} de ali-
 calig^{is} liceat ven-
 capiteo^{is} alias mer-
 quinq^{ue}is, humo-
 perlon^{is} convene-
 textur^{is} reb^{us},
 ciante venditio-
 vel b^ude huius-
 sold^{is}, seu qua-
 facient^{is}, ac em-
 vend^{is} dictum
 lanit^{ium} sacco, ubi
 na, & ultra. Si
 dirios civitatem
 emer^{it} ad vo-
 mer^{it}inum Po-
 qui ducentis
 mer^{it}itatis. Et
 ord^{is}ia, vel
 & c^{is}, pelles,
 ip^{is} lanae, vel
 con^{is}tem civi-
 pan^{is}qua fuerit
 elect^{is}, aut la-
 dir^{is}na libra-
 lem hibitionis
 & ita carda-
 civ^{is}maiuoli,
 bel^{is}tant iusta

pondera, & mensuras signatas signo communis Florentiæ, & bilan-
 cias pares sine aliquo travaglio, vel tracollo sub pœna librarum du-
 centarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda. Nullus emptor la-
 næ, vel pannorum, seu aliarum rerum possit de pretio, de quo
 fuerit in concordia cum venditore aliquid nomine *diricti*, vel libræ
 ruptæ, vel alio modo retinere, vel deducere sub pœna librarum
 ducentarum f. p. & quod ad ipsam deductionem, cogi, vel gravari
 non possit, vel debeat sub pœna librarum quingentarum f. p. offi-
 ciali, civi, vel forensi cum cogenti, vel gravanti, & librarum du-
 centarum f. p. cuilibet consuli contrafacienti, seu fieri facienti, &
 quoties auferenda. Et quod nullus de arte baldagiorum, vel alia
 persona vendere debeat aliquos pannos, qui dicuntur romandioli,
 bigelli, burelli, cremonenses, vel pignolai, vel alios pannos nisi
 ultramontanos, florentinos, mediolanenses, de Cumis, de Montia, nec
 caligas, caputeum, vel cappellinam, seu pannum pro ipsis caligis,
 caputeo, vel cappellina faciendis ad Florentiam, sub pœna librarum
 quinquaginta f. p. & quod nullus de arte baldagiatorum, vel alia
 persona vendat, seu vendi faciat ad florenos aureos aliquam bursam
 texutam, non fornitam, cappellum, sindonem, zendadum, catas-
 ciamitum, drappum, seu bursas sint minoris ponderis unius libræ,
 vel bacinum, misciobbam, ebur, vel aliud es, sed ad libram, & ad
 foldum, & denarios, sub pœna librarum quinquaginta f. p. contra-
 facienti, & quoties auferenda, & quod nullus possit vendere, vel
 vendi facere aliquam lanam, stamen, boldrones, tramam, vel aliud
 lanitium alicui, qui non sit publicus mercator, & artifex artis la-
 næ, & qui non habeat librum, in quo scribantur emptiones, & ven-
 ditiones tamquam publici artificis dictæ artis. Et quod nullus possit
 emere de dictis reb^{us}, vel aliqua earum, nisi a publico artifice, &
 mercatore, qui publice vendat de mercantiis, & reb^{us} prædictis. Et
 qui publice teneat librum, in quo scribantur venditiones harum
 mercantiarum, & rerum, & salvo semper, & intellectu, quod dicta
 ordinamenta non intelligantur, nec locum habeant in venditionibus,
 & emptionibus pannorum Florentiæ, vel in solutionibus pretiorum
 ipsorum, & de tara, quæ fiat intelligatur de ea, de qua partes con-
 cordaverint, secundum scripturam factam in quaterno sensalis, & si
 partes non essent concordantes, in eo casu fiat tara per taratotes, qui
 electi fuerint per artem prædictam, & huiusmodi emptiones, & ven-
 ditiones fiant in præsentia sensalis, & scribantur pretia fori per ta-
 lem sensalem, & ubi non esset sensalis, appareat scriptura emptoris,
 & venditoris. Nullus possit, vel debeat emere, vel emi. facere in
 civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliquam lanam, stamen,
 boldrones, vel aliud lanitium causa revendendi, nec emptum reven-

dat; & hoc intelligatur, nec habeat locum in lanis grossis, seu vilanescis, agnellatis, nostratibus, carfagninis, marittimanis, polibonis, edi, cammelli, vel stamine ligato, & salvo quod nullum lanitium, stamen, buldrones, gadum, seu robiam romandioli non possint, vel debeant extrahi de civitate Florentiæ absque licentia consulum artis lanæ. Et quod quilibet possit impune laborare, & laborari facere cardaturam in panno, cuius canna fuerit pretii unius floreni auri, vel ab inde infra; salvo quod in panno, qui fieret in accia, vel cum scardassis, vel in pannis, qui fierent more gallico, videlicet tintillanis, mescolatis, seu saggislingæ, vel in aliquo alio panno cuiuscumque pretii, gallico facto more. Et quod quælibet pondera, & mensuræ, quas, & quæ tenent, & habent lanifices, stamaoli, & lanivenduli, & habere debent, & tenere, sint iusta, & recta, & signentur sigillo communis Florentiæ absque aliquo rigaglio, vel tracollo semel in anno. Et quod lanauioli, & stamauioli possint, eisque liceat inter se mutuo vendere, & emere florettos, & grossuta, & lota. Et quilibet artifex, & quælibet alius cuius redditi fuerint panni, vel lana tinta per aliquem tintorem, teneatur, & debeat solvere tali tintori pretium ipsius tintoriæ infra terminum, de quo convenerint, qui non sit maior quatuor mensium, sub pœna librarum ducentarum f. p. & si non solverit infra ipsum terminum ab ipso termino in antea, capi, & detineri possit personaliter, & eius bona in tenutam, seu in solutum accipi ad voluntatem huiusmodi tintoris pro debito, quod ipse tintor habere debuerit pro tintura ipsorum pannorum, & lanæ absque aliqua contradictione, vel alicuius contradictionis, vel pœnæ impositione propterea faciendâ; & in his, & super his procedatur breviter, & summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, ac etiam iuris, & statutorum solemnitatibus omissis.

De non recolligendo stamen de aqua, vel terra.

RUBRICA XLVI.

Nulla persona magna, seu parva recolligat, seu recolligi faciat lanam, sive stamen de aqua, vel de terra cum manu, vel rete, nisi per illos, quorum esset lana, vel stamen, ad pœnam librarum decem f. p. ad quam pœnam pater pro filio, & filia teneatur, & dominus capitaneus, & defensor teneatur primo mense sui regiminis facere banniri per civitatem, quod prædicta observentur ad pœnam prædictam.

De

De non

Nullus seu i artem lanæ fuerit, vel tur in libræ & defensor

Quod qd

OMnes, faciunt tempore finis brum dictæ arcum, vel cent de n & quilibet dinare, & & regimen artis lanæ fulibus resp eis latæ int & eorum eis factæ d entiam, ve que debean libet alios tur in state & omnes vel arti, pe re, & facit de suo minis Flor & ars lanæ provifum e tum comm

De non vendendo, vel in pignore accipiendo aliquid pertinens ad artem lanæ.

RUBRICA XLVII.

Nullus de civitate, vel districtu Florentiæ emat, vel in pignus, seu in depositum, vel alio modo recipiat aliquid pertinens ad artem lanæ aliquo modo, vel causa, nisi ab eo, cuius esset, vel fuerit, vel eius mandato, seu voluntate, si quis contrafecerit puniatur in libras vigintiquinque f. p. & dominus Potestas, capitaneus, & defensor banniri faciat per civitatem primo mense eorum regiminis.

Quod qui operantur de arte lanæ, subsint consulibus dictæ artis.

RUBRICA XLVIII.

Omnes, & singuli, qui faciunt artem lanæ, seu qui de dicta arte faciunt, vel exercent sub dicta arte, & consulibus, qui pro tempore fuerint, respondeant, & consistent, ita quod nullum membrum dictæ artis, ut sunt tintores, & conciatores, & battitores ad arcum, vel camatum, & tonditores boldronum, & omnes, qui exercent de ministerio dictæ artis lanæ quocumque nomine censeantur, & quilibet alii per se, suum corpus, vel collegium non audeat ordinare, & ordinatum sit cassum, & irritum ipso iure. Et potestas, & regimen civitatis Florentiæ teneatur ad requisitionem consulum artis lanæ cogere verbo, & facto quemlibet de dicta arte, cuius consulibus respondere, & quod omnes sententiæ, & pronuntiationes ab eis latæ inter homines suæ artis, vel alios, qui litigarent coram eis, & eorum iurisdictionem expresse prorogantes, & denuntiationes ab eis factæ de suis subditis propter eorum contumaciam, vel inobedientiam, vel delictum, secundum formam suæ iurisdictionis ubicumque debeant observari, & executioni mandari per potestatem, & quolibet alios rectores, & officiales dicti communis, & prout continetur in statuto supra, de consulum cognitione. Salvo quod tintores, & omnes prædicti artifices, qui subesse debent dictis consulibus, vel arti, possint, & eis liceat eorum ministerium, & artem exercere, & facere, non obstantibus prohibitionibus aliquibus, & cuilibet de suo ministerio, & arte servire, non obstante aliquo statuto communis Florentiæ, & dictæ artis. Et ut prædicta observentur melius, & ars lanæ in iure suo perseverare valeat, furtaque tollantur in ea, provisum etiam, & firmatum est, quod omnis reformatio, & statutum communis Florentiæ, ac artis lanæ in favorem ipsius artis edi-

tum loquens in personam cuiuscumque officialis forensis dans, & concedens, seu committens ipsi officiali aliquam iurisdictionem, officium, exercitium, vel ministerium circa ipsam artem, vel homines, aut res ipsius artis, vel de ipsa arte locum habeant, & intelligantur habere, & renovatum habeatur, & sit in singulis forensibus personis, quæ deputarentur per ipsam artem, vel alios, qui ab arte prædicta iurisdictionem haberet deputandum ad idem officium. Et quod ille, vel illi, qui ad dictum officium deputarentur vigore præsentis statuti, habeant, & concessa sit ei, vel eis omnis balia, iurisdicção, officium, exercitium, & ministerium in omnibus, & per omnia in dicta arte data, concessa, sive commissa cuicumque rectori per commune Florentiæ.

De pœna battentis lanam, bambagiam, vel aliam rem de nocte.

RUBRICA XLIX.

Nullus battat, vel batti faciat Florentiæ intra muros civitatis ad arcum, vel ad draginatum aliquam bambagiam, vel lanam, seu aliquam rem de nocte post tertium sonum campanæ, usque ad sonum campanæ, quæ pulsatur in mane ad diem, sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet contrafaciente auferenda pro communi, & quilibet possit denunciare, & prædicta Potestas banniri faciat per civitatem Florentiæ de mense ianuarii.

De conducentibus guadam.

RUBRICA L.

Quilibet tam civis, comitatinus, districtualis, quam forensis, qui conduxerit ad civitatem Florentiæ guadam, & unusquisque forensis qui conduxerit ad dictam civitatem cinerem de vagello, teneatur, & debeat guadam, & cinerem exonerare, & reponi facere solummodo in fundaco guadi, & cineris artis lanæ, & non alibi, & in eo possit vendi per eum, cuius fuerit tale guadam, & cinis, & libere emi per unumquemque lanificem, & tintorem pro eo pretio, de quo fuerit in concordia venditor, & emptor ipsis guadi, & cineris; salvo quod guadam misceatur antequam de eo detur saggium, & dato saggio non mittatur super eo aliud guadam, sed illud vendi debeat absque aliqua mixtura, seu misculo, & nulla possit committi malitia. Et quod facta mixtione guadi prædicti solvat arti lanæ, seu fundacario ipsius artis pro arte prædicta recipienti ille cuius.

fuerit tam
uno anno
rit in ip
in principi
in ipso f
& quilibet
& cuilibet
di, tam
aliis nece
teneatur
sum func
& pignori
rit, vel
cui fuerit
vendere,
vendenti
in prædi
bus supra
rent, ve

Nullo
du
tem, ve
diderit,
quis cui
f. p. p
florentin
norum,
liceat p
fessionu
ab ind
a qualib
tenario
f. p. ul
librarum
bus usq
nario l
millibur
Te

fuert dans; & uno an em, offi-
rit in homines,
in pelligantur
in ipus perso-
& quarte præ-
& cui Et quod
di, præsentis
aliis risdidio,
teneat omnia in
sum per com-
& pig
rit, r
cui fa nocte.
vende
vende
in præ
bus itatis ad
rent, am, seu
ad so-
ldorum
mmuni,
ciat per

fuert tale guadam pro quolibet sacco guadi soldos duos f. p. pro uno anno a die immiffionis in antea computando, & si plus tenue- rit in ipso fundaco ab ipso anno in antea, etiam alios soldos duos in principio ipsius anni, & ultra pro immiffione, & seu retentione in ipso fundaco, vel extracto ex eo pro modo guado, nil solvatur, & quilibet, qui suum guadam habuerit in dicto fundaco, possit cui, & cuilibet voluerit obligare, & pignurare quartam partem ipsius gua- di, tam pro facienda solutione pro vecturis ipsius guadi, quam pro aliis necessitatibus, quæ incubuerint ei, cuius fuerit tale guadam; & teneatur fundacarius, & illi, qui pro parte artis lanæ fuerint ad ip- sum fundacum, scribere illam quartam partem guadi, quæ obligata, & pignorata fuerit, ut dictum est, & nomen eius, cui sic obligave- rit, vel pignoraverit, & pro quanta quantitate, & non possit ei, cui fuerit guadam commissum, seu positum in dicto fundaco alicui vendere, nisi tintori, vel lanifici, sub pœna librarum centum f. p. vendenti aliis, quam tintori, seu lanifici auferenda, non obstantibus in prædictis, vel aliquo eorum ordinamento, provisionibus, de qui- bus supra fit mentio, quoties in his, vel aliquo eorum contradice- rent, vel obstarent.

De sensalibus.

RUBRICA LI.

NULLUS civis, vel forensis, teneatur, vel cogi possit ad solven- dum alicui sensali, vel alii personæ aliquam pecuniæ quanti- tem, vel aliquid aliud pro salario alicuius mercantiæ, quam ven- diderit, nisi illi sensali, quem habere voluerit, vel habuerit, & si quis cum cogerit, vel cogi fecerit condemnetur in libris ducentis f. p. pro quolibet, & qualibet vice exceptis sensalibus pannorum florentinorum, vel ultramontanorum, & pro sensaria ipsorum pan- norum, non intelligatur adstringi, & quod sensales possint, & eis liceat petere, & accipere de sensariis domorum, terrarum, & pos- sessionum immobilium, quæ fuerint pretii librarum mille f. p. vel ab inde infra soldos decem f. p. pro centenario librarum f. p. a qualibet parte, dummodo non transcendat soldos quindecim cen- tenario librarum f. p. pro qualibet parte; & si fuerit a libris mille f. p. usque ad duo millia f. p. soldos octo pro quolibet centenario librarum f. p. ab utraque parte; Si vero fuerit a libris duomilli- bus usque ad libras quinquemillia f. p. soldos quatuor pro cente- nario librarum ab utraque parte. Si vero fuerint a libris quinque millibus f. p. usque ad libras decem millaria f. p. soldos duos pro

Tom. II.

C c

centenario librarum f. p. ab utraque parte. De sensariis autem matrimoniorum, in quibus fuerit dos centum flor. auri, vel ab inde supra usque ad ducentos florenos auri, petere, & accipere possit, eique liceat libras tres f. p. a qualibet parte, & si fuerit ipsa dos a ducentis florenis auri supra soldos viginti f. p. a parte qualibet pro quolibet centenario florenor. auri; & etiam dicti sensales possint accipere pro dictis sensariis ultra dicta salaria, si eis daretur absque aliqua petitione alicuius quantitatis pecuniæ, vel rei faciendæ propterea.

De medicis, & quod dicant infirmis, quod confiteantur sua peccata.

RUBRICA LII.

STatutum est quod nullus medicus fisticus, cerusicus, barbitonsor, muliet, & quicumque alius, qui curaret infirmos, vel curare se exercitaret audeat quoquo modo ire ad medendum, seu consulendum alicui infirmo ætatis quindecim annorum, vel ab inde supra existenti in civitate Florentiæ ultra duas vices, nisi primo dixerit ipsi infirmo clare, & aperte, quod confiteatur diligenter peccata sua, & nisi fide digno relatu, fuerit informatus, quod confessus fuerit peccata sua durante ipsa infirmitate, sub pœna centum librarum pro vice qualibet, qua contrafecerit, & quod executor ordinamentorum iustitiæ, sub pœna librarum quingentarum f. p. de mense februarii, & augusti teneatur, & debeat facere publice proclamari supradicta per civitatem Florentiæ. Et quod omnes, & singuli medici de civitate Florentiæ, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet sic non facienti auferenda, debeant coram ipso comparere intra octo dies a die bannimenti prædicti, & iurare corporaliter ad Sancta Dei Evangelia prædicta omnia vere, & efficaciter observare; qui executor sic non venientes, & quemlibet eorum condemnare, & punire teneatur summarie, sub pœna prædicta. Et etiam teneantur, & debeant dicti medici, & quilibet eorum sub pœna prædicta hortari, monere, & pro posse inducere talem infirmum, & etiam eidem consulere, quod negotia sua, & suæ domus, & suæ familiæ ordinet, & disponat.

Quod medicus non admittatur ad collegium, vel recipiatur in apotheca nisi fuerit examinatus per consules.

RUBRICA LIII.

Nullus medicus civis, vel comitatinus possit, vel debeat admitti ad collegium dictæ artis, vel civitatis, seu comitatus Floren-

tiz med
dicinæ
habere
iplos pro
voluerit,
trafacient
non fuer
tenere p
eidem sp

Qu

Quill
ad medic
ipse med
talis apo
cri, &
certam
in proer
cum aliq
pertinent
percipiat
narum,
sumere
percipiat
f. p. tan
ties auf

SPetia
50. f.
alia qua
sumere
precis
servatio

tiæ medicare, nisi primo talis medicus examinatus in scientia medicinæ fuerit per consules dictæ artis, & eos, quos ipsi consules habere voluerint ad faciendum examinationem prædictam, & per ipsos pro sufficienti approbato in scientia medicinæ, quam operari voluerit, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet medico contrafacienti, & quod nullus spetiarius aliquem medicum, qui primo non fuerit approbatus modo prædicto in sua apotheca, teneat, vel tenere præsumat ultra decem dies, sub pœna librarum centum f. p. eidem spetiario tenenti auferenda.

Quod medici possint contrahere societatem cum spetiariis.

RUBRICA LIV.

Quilibet medicus possit, & ei liceat facere, & contrahere societatem cum spetiariis, & quolibet alio de rebus pertinentibus ad medicinas, si res apothecæ ipsius spetiarii sint talis medici, vel si ipse medicus esset socius universalis spetiarii in omnibus rebus dictæ talis apothecæ spectantibus ad dictam artem ad certam partem lucri, & damni in dicta apotheca, ponat, seu posuerit, seu fulserit certam partem corporis dictæ talis societatis, & hoc scriptum fuerit in proemio libri talis spetiarii, non tamen faciat, vel contrahat cum aliquo spetiario, vel alio aliquam societatem de aliquibus rebus pertinentibus ad medicinam, vel aliquod lucrum, seu utilitatem percipiat, seu percipere debeat de medicinis, seu occasione medicinarum, quæ darentur alicui ægro, vel alii, qui medicinam aliquam sumere vellet, seu de rebus spectantibus ad ipsum ægrum, vel aliud percipiat a spetiario, vel alio aliquid, sub pœna librarum centum f. p. tam medico recipienti, quam spetiario, vel alii danti, & quoties auferenda.

Quod spetiarii dent medicinas bonas, & teneant apothecas apertas diebus festivis.

RUBRICA LV.

Spetiarii teneantur, & debeant vinculo iuramenti, & sub pœna libr. 50. f. p. dare, & vendere, & dari, & vendi facere medicinas, & alia quælibet, quæ pertinent pro ægros, vel aliis, qui medicinas sumere vellent bonas, & perfectas, & pro iustis preciiis, & de iustis preciiis credatur, & fides adhibeatur officialibus forensibus sub observatione ordinamentorum editorum super monopolis, & dogana

artium, & artificum, & aliarum positarum. Et habita super his per dictum officialem primo collatione, ac examinatione facta cum personis notitiam habentibus de talibus pretiis, & ipse officialis singulis mensibus de prædictis inquirat: Et nullus spetiarius in apotheca teneans medicum, vel vendens medicinas, vel alias res pro aliquo infirmo, teneatur tenere apertam apothecam, aut sportellum apertum quolibet die dominico, vel festivo, nisi mane usque ad tertiam, & post vespervas a sero ipsius diei dominici, vel festivi.

De pellizzariis.

RUBRICA LVI

Nullus de arte pellizzariorum, vel alia persona vendat, vel emat ingrossum, vel ad minutum aliquod copertorium, cultram, vel fodus cuiuscumque generis pellium, vel alterius cuiuscumque, seu pelles alias quascumque crudas, vel concias, vel aliquod aliud pertinens ad ipsam artem ad florenum, vel ad florenos auri, sed ad libram soldos, & denarios; Salvo quod varia fodera variorum, cuniculi, ermellini, copertoria foderi, & fodera ipsorum cunicolorum, & ermellinorum vendere possint ad florenum, & florenos auri; Et quod nullus de arte pellizzariorum, vel alia persona misceat, vel miscere debeat in fodero lombardo, vel ultramontano alium, vel alias pelles, vel in fodere non lombardo, vel non ultramontano pellem, vel pelles lombardas aut ultramontanas, salvo quod in orlis, & brachiis inferioribus foderaturarum prope pedes, sub pœna librarum centum f. p. in quibus contrafaciens quilibet condemnatur. Et quod in aliquam, vel ad aliquam foderaturam varii, vel alterius foderis, nullum varium, seu foderum vetus, vel usitatum, seu pansæ variorum, quæ dicuntur di Romania, salvo quod de terra Peræ misceantur, vel ponantur cum vario novo, vel fodero novo, nec mixtum vendatur, sub pœna librarum 100. f. p. miscenti, seu miscere facienti, seu mixtum vendenti, & quoties auferenda, & combustionis ipsius foderaturæ; Et quod in qualibet foderatura varii, vel alfanetti, vel vulpis non misceantur pelles gattæ, vel alterius cuiuscumque, sub pœna prædicta; Et quod nullus de arte pellizzariorum, vel alia persona sulphuret, tingat, vel ungat aliquod fodus, vel pelles ex latere pili, sub pœna librarum viginti quinque f. p. Et quod quilibet pellizzarius vendat, vel vendere debeat quascumque pelles, & fodera concia, & vincida excussa a farina, & gesso, & qualibet alia re, sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet fodere non excusso, & sold. 10. f. p. pro qualibet pelle

non excus per
pelle uti per
arbitrio cellis
tione duc re
Et quod in in
poni, venum
alio fodere, &
lium bra
Et quod
rensis, p
re ad ci
& aliarum
vitate Fl
vel in d
ti arti p
a consul
rum f. p.
vice qua

De lastre

Lastre
& per
neantur
strarum
larum,
mus in
decentib
quo pra
rum vic
dis, pra
tem tot
surarum
dendi,
demnar
commu
saltem
ria, &

non excussa ubi fodus non esset completum, de quo fodere, ac pelle utrum conveniens excussio facta fuerit, nec ne, relinquatur arbitrio officialis, sub observatione horum statutorum, cum deliberatione duorum maiorum artium cum iuramento super his præstito; Et quod nullus pellizzarius, vel alia persona ponat, vel mittat, seu poni, vel mitti faciat aliquo modo ad varium, seu in vario, vel alio foderi, seu in foderi varii, vel alio foderi quarumcumque pellium brancham aliquam, sub pœna librarum viginti quinque f. p. Et quod quilibet tam civis, quam districtualis Florentiæ, quam forensis, possit, eique liceat undecumque conducere, & conduci facere ad civitatem Florentiæ quodcumque foderum, & fodera variorum, & aliarum pellium, & ea laborare, & laborari facere in prædicta civitate Florentiæ, non tamen contra prædicta, vel aliquod eorum, vel in derogationem ipsorum, non obstante quod non sint suppositi arti pellizzariorum, & propterea gravari non possit, vel debeat a consulibus pellizzariorum, seu aliis, sub pœna librarum quingentarum f. p. Arti, & librarum centum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda.

De lastraiolis, & fornaciariis, & magistris lapidum, et lignaminum qui subsint officialibus grasciæ, & debeant satisfdare.

RUBRICA LVII.

L Astraioli, & fornacarii, & magistri lapidum, & lignaminum, & manuales dictarum artium subsint officio officialium grasciæ, & per eos possint cogi, & compelli, & dicti officiales possint, teneantur, & debeant cogere prædictos in observando mensuras lastrarum, & lapidum in qualitate, & mensura mattonorum, planellarum, & calcinæ in summis, & bonitate operis constructione domus in pretiis dictarum rerum, & cuiuslibet ipsarum, & in salariis decentibus, & iustis, seu competentibus eisdem prædictis, vel aliquo prædictorum, prout eisdem officialibus, vel duabus partibus eorum videbitur convenire, in quibus omnibus, & singulis constituendis, prædicti officiales habeant liberum arbitrium, & plenam potestatem toties quoties eis videbitur convenire pretia, & de pretiis mensurarum, & aliis supradictis, & quolibet, vel altero eorum providendi, constituendi, & ordinandi, & contrafacientes punire, & condemnare, dummodo non possit diminuere mensuras dudum per commune Florentiæ constitutas, & quod dicti officiales teneantur saltem semel tempore eorum officii constituere dicta pretia, & salaria, & pertinentia ad prædicta cum pœnarum adiectione, & eorum

acta publice banniri facere, ita quod possint devenire ad notitiam personarum civitatis Florentiæ, & quilibet anno de mense ianuarii debeant satisfacere de libris quinquaginta f. p. de observando, & obediendo mandatis dictorum officialium sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, & quod prædicti officiales, qui pro tempore fuerint teneantur prædicta observare, & observari facere sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet eorum, & banniatur de mense decembris, & etiam postea quando-cumque ad beneplacitum dictorum officialium.

De non contrahendo societatem de lastris.

RUBRICA LVIII.

Nullus magister lapidum, vel lignaminum, seu lastrarum, qui eorum manibus laborant, societatem contrahant cum aliquo, seu aliquibus, qui lastras vendant, seu teneant ad vendendum in civitate, vel comitatu Florentiæ, vel aliquo alio loco, nec occasione venditionis lastrarum, possit, vel debeat tolli, vel dari aliqua directura, & contrafacientes potestas condemnet pro qualibet vice in libris centum f. p. & quilibet possit tales contrafacientes accusare, vel denunciare etiam secrete, & medietas dictæ condemnationis sit denunciatoris, seu accusatoris, & teneatur dei secretum. Et potestas teneatur in introitu sui officii mittere pro rectoribus magistrorum lapidum, & lignaminum, & lastrariorum, & præcipere eisdem quod prohibeant hominibus eorum artis, ne contra prædicta faciant, sub dicta pœna.

De fornaciariis, & mattonariis.

RUBRICA LIX.

Teneatur potestas cogere omnes fornacios, qui facerent, seu facient artem fornaciariæ, & calcinæ, ut eam artem faciant bene, & legaliter, & bene, & optime coquant calcinam, & mattonēs, & recte mensurent ad starium, & quartum sigillatum sigillo communis Florentiæ ad starium ferreum calcinæ, & ad aliud non, & mittant eum ad domum ementis, & faciant, & fieri faciant mattones bene coctos, qui sint longitudinis medii brachii, & latitudinis quartæ partis brachii, alii vero mattones, qui vocantur plannellæ sint eiusdem latitudinis, & longitudinis, sed sint latitudinis octavæ partis brachii; tegolas vero ad solitam mensuram; mattones autem, qui dicuntur quadrucci sint mensuræ solitæ, & habeant

mensuram
rum sit f
Florentiæ
Florentiæ
eiusdem
ratis triu
granum i
bene coct
& quilibet
teneatur
sigillatum
nec coqu
qua forn
habere in
rii, seu
coquendu
vel fieri
minutis
galiter fa
da iusta,
& alium
cogat id
debeant
beant sig
dictis cur
dinet Po
tum duo
dum, si
venerit a
p. & ex
de qual
tur sacra
mittantur
cerit, &
& quilibet
& teneat
lium, ve
vel calci
vel de c
rum sub
libet vic
quam h

mensuram ad cannam de calismala, & quolibet ipsarum mensura-
rum sit ferrata circumquaque de ferro, & sigillata sigillo communis
Florentiæ, & habeant starium ferreum, & sigillatum sigillo communis
Florentiæ, quod sit tantæ latitudinis, quantæ altitudinis, & etiam
eiusdem amplitudinis ex latere superiori, & inferiori, & sit capaci-
tatis trium stariorum ad starium florentinum, cum quo venditur
granum in platea grani, in quo ipsi fornaciarii mensurent calcinam
bene coctam, & impleatur, & culmetur qualibet vice de calcina,
& quilibet fornaciarius, apud suam fornacem habeat, & habere
teneatur unum starium ferreum collectum ad dictam mensuram, &
sigillatum ad os. Et quod aliquis dictæ artis non audeat coquere,
nec coqui facere mattones, planellas, quadrucios, seu tegolas in ali-
qua fornace sine calcina; & quod nullus ipsorum possit tenere, seu
habere infra muros civitatis prope domum alterius, quam fornacia-
rii, seu mattonarii ad quinquaginta brachia aliquam fornacem ad
coquendum mattones, seu calcinam, nec possit, vel debeat facere,
vel fieri facere, vel mittere ignem in suis fornacibus, nisi de lignis
minutis sub pœna librarum decem f. p. Et ut prædicta bene, & le-
galiter faciant sint, & esse debeant duo staria pro calcina mensuran-
da iusta, & legalia, unum quorum stet in camera dicti communis,
& alium ubi videbitur prioribus artium, & vexillifero iustitiæ. Et
cogat idem dominus Potestas fornacios habere similia staria, quæ
debeant adæquari cum dictis stariis communis, & cum sigillo de-
beant sigillari, ut dictum est. Et ne aliqua fraus possit fieri in præ-
dictis cum consilio dominorum Priorum, & vexilliferi iustitiæ, or-
dinet Potestas, vel domini Priores, & vexillifer iustitiæ per se tan-
tum duos exploratores secretos bonos, & fide dignos ad inquiren-
dum, si fornaciarii faciunt bene, & legaliter suprascripta, & si in-
venerit aliquem contrafacientem, puniatur in libris vigintiquinque f.
p. & exploratores teneantur denunciare contrafacientes, & habeant
de qualibet condemnatione exinde fienda soldos centum f. p. & creda-
tur sacramento talium denuntiatorum, & teneatur ei secretum, &
mittantur dicti exploratores singulis diebus, & si potestas contrafe-
cerit, & prædicta non servaret, condemnatur in libris ducentis f. p.
& quilibet possit dictam artem exercere sine contradictione alicuius,
& teneantur homines dictæ artis non facere doganam, vel monopoli-
um, vel posturam super mattonibus, tegolis, planellis, quadrucis,
vel calcina, vendendi, vel non vendendi certo modo, vel pretio,
vel de coquendo, aut abstinendo a coquendo, omnes, vel pars eo-
rum sub pœna librarum centum f. p. cuilibet contrafacienti, & qua-
libet vice; & quilibet fornaciarius teneat in qualibet sua fornace,
quam habuerit in civitate Florentiæ calcinam, & mattones singulis

mensuram
rum sit
Florentiæ,
Florentiæ,
eiusdem
ratis in
granum
bene
& qui
teneatur
sigillat
nec co
qua se
habere
rii, &
coque
vel se
minore
galiter
da in
& alii
cogit
debet
beant
dictis
dinet
tum
dum
venit
p. &
de
tur
mitt
cerit
& c
& t
ligam
vel
vel
rum
libet
quon

noticiam
ianuarii
& obe-
quinqua-
prædicti
vare, &
quolibet
quando-
qui eo-
quo, seu
in civi-
occasione
qua diri-
ce in li-
accusare,
tionis sit
potestas
pistrorum
em quod
ciant, sub
sent, seu
faciant
matto-
in sigillo
ad non,
faciant
& latitu-
tur pla-
titudinis
mattones
habeant

duobus mensibus saltem semel, & quam habuerit in comitatu infra quinque milliaria prope civitatem singulis tribus mensibus semel ad minus sub pœna librarum centum f. p. cuilibet fornaciario, ut dictum est non coquenti pro qualibet fornace, & qualibet vice, & de prædictis possit quilibet accusare, & denunciare, & teneatur ei secretum; & quod prædicti fornacarii, & quilibet eorum teneantur, & debeant res ad eorum artem pertinentes vendere ad petitionem cuiuslibet, qui de prædictis rebus emere vellet pro pretiis, & quantitatibus, quibus videbitur per sex officiales plateæ horti s. Michaelis; si quis autem ex dictis fornacariis recusaverit, seu vendere noluerit pro dictis pretiis res prædictas, condemnetur per dominum Potestatem, vel capitaneum, qui inde fuerit requisitus ad petitionem illius, cui recusaverit vendere in libris vigintiquinque f. p. & credatur super dictis, & quolibet prædictorum, & pro plena probatione habeatur iuramento talis, cui vendere recusaverit cum uno teste fide digno, & aliis testibus probantibus de publica fama. Et teneatur quilibet fornaciarius vendere calcem cuilibet emere volenti, & dare medium ipsi communi Florentiæ, item officiali ipsius communis pro laborerio iam dicti communis faciendo, & cuilibet alii singulari personæ pro pretio statuendo per d. sex officiales, sub pœna librarum centum f. p. fornaciario cuilibet contrafacienti, & quod de prædictis inquirendis, & cognoscendis, Potestas habeat arbitrium inquirendi, & etiam dominus Capitaneus, si processus aliquis fieret coram eo de prædictis, & potestas, & capiraneus, & quilibet, qui prædicta facere omiserit, perdat de suo salario libras centum f. p. pro qualibet vice.

De salariis accipiendis per fornacarios ex calce, mattonibus, & eorum laboreriis.

RUBRICA LX.

Officiales grasciæ, qui pro tempore fuerint, possint, teneantur, & debeant quilibet duobus mensibus saltem semel statuere, ordinare, & tassare pretia per fornacarios percipienda ex calce, mattonibus, mezzanis, tegolis, pianellis, quadrucis, emplicis, & aliis laboreriis, qui, seu quæ venduntur, & coquantur, seu vendi soliti sint per fornacarios. Et quod nullus fornaciarius possit, audeat, vel præsumat ipsam calcem, mattones, mezzanas, & res alias prædictas vendere, aut de eis exigere, petere, vel recipere directe, vel per obliquum ultra, vel magis, quam secundum modum, & formam, & quantitatem ordinatam, ut dictum est per ipsos officiales, sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice.

Nullus præfatus civitate, rum cum cis ex pa sub pœna reperta fu dinantes, fornacem cuius, ve novem br tur, & d destri fa randum p ses, ad qu saltem sen & etiam bus, & si suram, te cis, qui novem cu & destri ciarios, & ultra dicta nantes, q vel præfur ce pro co natis, seu na viginti

De i

Nullus coqu vel prope tegolas, q pro quolib Tom.

Quanta altitudinis debeant esse fornaces.

RUBRICA LXI.

Nullus fornaciarius, vel quævis alia persona, possit, audeat, vel præsumat habere, vel tenere aliquam, vel aliquas fornaces in civitate, vel comitatu Florentiæ maioris altitudinis novem brachiorum cum dimidio, mensurando muros talis fornacis a fundo fornacis ex parte interiori usque ad summum murorum ipsius fornacis, sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua reperta fuerit ultra mensuram prædictam. Statuentes insuper, & ordinantes, quod quilibet fornaciarius, & quælibet alia persona habens fornacem in civitate, vel comitatu Florentiæ maioris altitudinis, & cuius, vel quarum muri talium fornacium sint maioris altitudinis novem brachiorum cum dimidio, mensurando, ut dictum est, teneatur, & debeat ipsas fornaces a dicta altitudine supra destruere; & destrui facere sub pœna prædicta infra tempus, & terminum declarandum per dictos officiales grasciæ cives. Et quod officiales forenses, ad quos pertinerent, teneantur, & debeant vinculo iuramenti saltem semel quolibet mense facere rimari per civitatem Florentiæ, & etiam extra dictam civitatem, si eis videbitur de dictis fornacibus, & si quos invenerint ultra dictam formam, ordinem, & mensuram, teneantur, & debeant ipsas fornaces, vel muros talis fornacis, qui forent, vel reperirentur esse a dicta altitudine brachiorum novem cum dimidio super mensurando, ut dictum est, destruere, & destrui facere a dicta altitudine supra; & nihilominus tales fornaciarios, & habentes, & tenentes fornacem, vel fornaces altitudinis ultra dictam mensuram, punire, & condemnare. Statuentes, & ordinantes, quod nullus fornaciarius, vel alia persona possit, audeat, vel præsumat immittere mattones, vel alia laboreria in aliqua fornace pro coquendo maioris altitudinis ipsa fornace, vel muri talis fornacis, seu qui excedant pro altitudine muros talis fornacis sub pœna vigintiquinque librarum f. p. pro quolibet, & quoties.

De laboreriis fornaciariorum absque calce non coquendis.

RUBRICA LXII.

Nullus fornaciarius, vel alia persona possit, audeat, vel præsumat coquere, vel coqui facere in aliqua fornace civitatis Florentiæ, vel prope dictam civitatem per unum milliare, mattones, mezzanos, tegolas, quadrucios, vel planellas absque calce, sub pœna prædicta pro quolibet, & qualibet vice.

Tom. II.

Dd

*Quod mattonaria non fiant intra muros civitatis,
& in locis infrascriptis.*

RUBRICA LXIII.

ALiquo tempore nullus cuiuscunque conditionis existat, possit, audeat, vel præsumat intra muros civitatis Florentiæ facere, vel fieri facere aliquam mattonariam, aut terram fodere, vel fodi facere prætextu, seu causa, aut occasione faciendi lateres, tegulas, imbrices, aut alia vasa, vel laboreria, & quæ demum coquuntur, nec mattonarias, vel concavitates terræ iam factas, vel inchoatas sequi, vel terræ foveam aliquam pro prædictis in suo, vel alieno territorio fieri facere, vel locare, aut vendere in aliquo dictorum quarteriorum intra dictam civitatem sub pœna librarum mille f. p. pro quolibet, & qualibet vice; & in qua quilibet contrafaciens condemnari possit, & debeat per quemlibet rectorem, & officialem communis prædicti, & cuilibet liceat accusare contrafaciētes; hoc tamen declarato, quod non obstantibus prædictis cuilibet liceat fieri facere, & facere intra dictam civitatem, etiam in quarteriis prædictis, mattones, imbrices, & alia prædicta, quæ conducerentur de extra civitatem prædictam, & similiter coquere, & coqui facere omnia prædicta, quæ ordinata forent conducta de extra civitatem, & quod de terra pro faciendo prædicta, vel aliquod prædictorum, quæ conducerentur intra civitatem, & similiter de mattonibus, & aliis supradictis, quæ cruda ad coquendum intra civitatem prædictam ferrentur, nulla gabella debeatur, & exigatur ad portas ullo modo.

Cuius mensuræ debeant esse mattones, & alia laboreria.

RUBRICA LXIV.

Quilibet fornaciarius teneatur, & debeat habere, & tenere mattones, mezzanas, quadrucios, & alia laboreria iustæ, & bonæ altitudinis, longitudinis, & largitudinis secundum rectam mensuram communis Florentiæ. Et quod nullus fornaciarius possit, audeat, vel præsumat vendere, habere, vel tenere aliquos mattones, mezzanas, quadrucios, tegulas, vel alia laboreria maioris grossitudinis, largitudinis, altitudinis, seu longitudinis, quam ex forma, & mensura communis Florentiæ sub ea pœna, & pœnis, qua videbitur dictis officialibus gratiæ pro tempore existentibus habita consideratione tam ad qualitatem, quam ad quantitatem.

OMne
ner
re, seu
absque d
sub pœn
vice qua

Nulla
run
ad domu
da, nec
quod nul
vel man
die, vel
pus, seu
dum tec
ad decim
octo f.
alio temp
duodecim
rum cent
ginta f.
vice qual
quis dari
salaria, v
quod alic
discedere
merendar
sem mart
copertori
auferenda
quod nor
stri teneat

Fornaciarii, & alii artifices vendant pretio statuto.

RUBRICA LXV.

OMnes, & singuli fornaciarii, & alii artifices, qui vendere tenentur pro certo pretio mercantias, seu res, teneantur eas dare, seu vendere pro tali pretio unicuique petenti sine fraude, & absque datione, seu venditione alicuius alterius mercantiæ, vel rei sub pœna librarum vigintiquinque f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda.

De observandis per magistros lignaminis, & lapidum, manuales, & eorum salario.

RUBRICA LXVI.

Nullus magister de lignamine, vel de petra, vel coopertor tectorum, vel manualis possit, vel debeat comedere die dominico ad domum illius, cum qua, & cum quo laboraverit illa hebdomada, nec recipere aliquid loco comestionis, vel ea occasione, & quod nullus magister lapidis, vel lignaminis, vel coopertor tectorum, vel manualis, possit, vel ei liceat pro suo salario, vel mercede in die, vel pro die, qua fuerit, vel esse debuerit talis magister ad opus, seu laborerium de lapidibus, vel lignamine, vel ad cooperiendum tectum videlicet a quartodecimo die mensis martii, usque ad decimum quintum diem mensis septembris ultra soldos decem octo f. p. & manualis ultra soldos octo, & denarios sex f. p. & alio tempore tantum talis magister, & coopertor tecti ultra soldos duodecim f. p. & manualis ultra soldos sex f. p. sub pœna soldorum centum tali magistro, & coopertori tecti, & soldorum quadraginta f. p. manualibus, & ultra, vel aliter accipientibus, & pro vice qualibet, & restitutionis eius quod ultra acceperit, nec aliquis dari debeat alicui magistro, coopertori, vel manuali ultra dicta salaria, vel aliquod eorum, sub pœna librarum quinquaginta f. p. Et quod aliquis magister, vel coopertor tecti, vel manualis non possit discedere, nec laborerium, ad quod fuerit dimittere pro eundo ad merendum a medio mense septembris, usque ad medium mensem martii, sub pœna soldorum centum f. p. cuilibet magistro, & coopertori, & soldorum quadraginta f. p. manuali pro vice qualibet auferenda, & quilibet possit exercere dictam artem non obstante, quod non sit suppositus dictæ arti; Et quod manuales, & magistri teneantur, & debeant ad observationem prædictorum; Et nul-

D d 2

lus magister in aliquo opere, quod in summam accipiet, possit, vel debeat discedere, vel ipsum opus relinquere absque licentia domini talis operis, vel laborerii, donec fuerit completum ipsum opus sub pœna librarum 100. f. p. cuilibet contrafacienti, & vice qualibet auferenda, & si dicti tales magistri, copectores, vel manuales relinquerent talia laboreria, liceat domino talis laborerii eligere, & deputare illum, & illos magistros, & copectores, seu manuales, vel alias personas, sicut sibi videbitur, non obstante aliqua prohibitione, vel præcepto per consules artis magistrorum alicuius personæ, vel regiminis, & quod consules, vel alii prædicti facientes, vel fieri facientes tale mandatum, vel præceptum puniantur in libris centum f. p. pro quolibet eorum, & nullus quoque magister, copector, vel manualis committat aliquam fraudem in laborerio, seu opere ad quod fuerit magister, copector, vel manualis, sub pœna librarum centum f. p. contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & quilibet possit contrafacientem quemlibet acculare, & denuntiare, & teneatur ei secretum, & habeat medietatem condemnationis, & potestas faciat, & curet, quod sic observetur proprio iuramento, & hoc banniatur infra octo dies regiminis dicti potestatis, & teneatur potestas hoc facere scribi in brevi sequenti, ut ita iurent, & teneantur, & non possit interdicere laborerium alicuius, vel præcipere aliis magistris, vel devertum facere ut non laborent; facienti contra Potestas tollat libras centum f. p. pro qualibet vice; Et liceat unicuique magistro civitatis, vel comitatus, vel undecumque sit accipere, vel conducere laboreria in summum, semper quod quilibet voluerit a qualibet persona sine aliqua solutione gabellæ, vel alia quantitate pecuniæ solvenda arti magistrorum, vel alii non obstante statuto, vel ordinamento, vel reformatione magistrorum, vel præcepto, seu prohibitione, quod, vel quæ fieret per consilium, vel rectorem artis magistrorum; quæ statuta, & ordinamenta, vel reformationes loquentia in contrarium sint cassa, & cancellentur omnino de libris, & statutis magistrorum, & si gravarent aliquem prædicta facientem, vel facere volentem, condemnentur per potestatem in libris centum f. p. pro vice qualibet, & quod consules magistrorum non possint, nec debeant in aliquo gravare magistros comitatus Florentiæ, nec aliquid ab eis recipere, & si contrafecerint, quilibet eorum condemnentur in libris centum f. p. & quod non gravent forenses magistros, nec magistros civitatis laborantes, vel laborare volentes in aliquo tempore cum aliquo forense magistro, & qui contrafecerit puniatur in libris centum f. p. & qui sine licentia domini, cuius est laborerium, dimiserit laborerium postquam incæperit laborare, potestas ei teneatur tollere nomine pœnæ libras centum f. p. pro qua-

libet vic
pro com
& labora
quibus m
tollantur
scribi fa
minis,
de nove
observent
eti magi
rarent u
dictorum
na soldo
lignamin
ctuales
pelli per
rum, ve
se in ali
netur ce
ipsum a
gravami
nullus n
quo lab
tem da
aliquem
quoque
tionis,
pœna
ce; Et
rerii,
solutio
quo su
rentiæ
huiusar
tatis su
ne, ad
cutor
bannia
gistri,
les, q
voluer
rentiæ

libet vice, nisi habuerit aliquam ægritudinem, vel foret exbannitus pro communi Florentiæ, & teneantur, & debeant magistri ædificare, & laborare omnibus, & singulis undecumque sint in laboreriis, in quibus magistri forenses laboraverint, vel ædificaverint; contrafacienti tollantur nomine pœnæ libras centum f. p. & teneatur potestas hoc scribi facere, & poni in statuto magistrorum, & manualium lignaminis, & lapidum, & omnes, & singulos magistros facere iurare de novo, & ab eis fideiussionem, & promissionem recipere, ut observent omnia, quæ in hoc statuto continentur; & teneantur dicti magistri, & discipuli die sabbati, & aliis diebus, quibus non laborarent ultra nonam dimittere & non accipere etiam partem salarii dictorum dierum, quibus non laboraverint ultra vespervas, sub pœna soldorum centum f. p. pro qualibet vice, & quod nulli magistri lignaminis, vel petræ, aut manuales, vel discipuli cives, vel districtuales Florentiæ, seu forenses possint, vel debeant gravari, vel compelli personaliter, vel in rebus contra eorum, vel per artem magistrorum, vel consules ipsius artis, nec ipsi arti teneantur inviti subesse in aliquo, & si ars prædicta compelleret, vel gravaret, condemnatur communi Florentiæ in libris ducentis f. p. & quilibet consul ipsius artis in libris 50. f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & de gravamine, vel compulsionem prædicta, credatur iuramento gravati. Et nullus magister de civitate, vel districtu Florentiæ, qui esset in aliquo laborerio, debeat ipsum laborerium dimittere contra voluntatem domini laborerii, si dominus voluerit in ipso laborerio ponere aliquem forenses, sub pœna librarum quinquaginta f. p. Nullus quoque magister, vel manualis discedat a laborerio causa comestitionis, vel alia quacumque nisi semel in die scilicet in sero, sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet, & qualibet die, & vice; Et prædicta probari possint iuramento domini antedicti laborerii, & si qua condemnatio facta esset per artem prædictam, vel solutio gabellæ ipsi arti de aliquo magistro, vel manuali pro aliquo summo, vel occasione alicuius summi murorum civitatis Florentiæ debeat restitui per artem videlicet medietas condemnationis huiusmodi condemnato, & alia medietas gabellæ officialibus deputatis super constructione murorum convertenda in ipsa constructione, ad quam restitutionem condemnationis, & gabellæ, cogat executor ordinamentorum iustitiæ, consules ipsius, & prædicta publice banniantur per civitatem Florentiæ, & quod omnes, & singuli magistri, seu exercentes magisterium magistrorum, & lignaminis forenses, qui venerint, seu venirent ad civitatem Florentiæ, & morari voluerint, & habitaverint in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ possint exercitium, & ministerium dictæ artis, & laborerium,

libet possit, vel
pro causa domini
& labore opus sub
quibus qualibet
tollantur relin-
scribi & depu-
minis, vel alias
de ratione, vel
obsequio vel regi-
stri facien-
rarentur f. p.
dictorum vel ma-
na fore opere ad
lignar librarum
districtuales
pellit teneatur
rum, potestas fa-
se in hoc ban-
netur potestas
ipsorum, & de
gravamine magi-
strorum Potestas
quod unicuique
tem perere, vel
aliquem a
quod quantitate
tionis statuto,
pro, seu
ce; forem ar-
rerit, lones lo-
solu de libris,
quo tinentem,
rent centum
huius possint,
tatis, nec
ne, am con-
curentes ma-
bannentes in
trafecerit
les, cuius est
volente, pote-
re, pro qua-

& quælibet ædificia facere, non obstante, quod non essent matriculati in matricula magistrorum civitatis Florentiæ, & cogi non possint, nec valeant a consulibus dictæ artis, vel aliis officialibus Florentiæ ad solvendum dictam artem, vel se scribi faciendum in matricula ipsorum, nec ad aliquid solvendum consulibus, seu arti prædictæ, vel eorum cameræ occasione dicti exercitii, seu artis, si contrafecerit auferenda. Et si quis ex magistris dictæ artis matriculatis, seu descriptis in matricula dictæ artis offenderet, vel offendi faceret aliquem de dictis forensibus, qui sic venirent, aut venient, ut dictum est, condemnatur, & puniatur saltem in quingentis libris f. p. pro vice qualibet, vel maiori pœna, quæ in statutis, & ordinamentis communis Florentiæ continetur si per ipsa statuta, seu ordinationa, aut eorum vigore imponeretur pro tali offensa commissa, seu committenda; Et quod nullus de arte legnaiolorum, vel capsettoriorum, vel toppaiolorum, vendat, vel vendere debeat res pertinentes ad ipsas artes, vel aliquam earum ad florenos, vel florenum auri, sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet contrafacienti, & qualibet vice.

De non accipiendo dirictum, vel pretium per aliquem magistrum lignaminum, vel lapidum, & de pœna contrafacientis.

R U B R I C A LXVII.

NULLUS magister lapidum, vel lignaminum, possit, vel debeat percipere, vel habere aliquam pecuniæ quantitatem pro sensaria, vel alio modo occasione lignaminis, vel alicuius rei ad edifitium opportune, quam ipse magister pro domino, cuius esset domus, seu ædificium, quod ipse dominus cum eo emeret a quocumque, contrafaciens puniatur per potestatem in libras decem pro qualibet vice; Et ad hoc, ut prædicta melius fiant, potestas, capitaneus, & executor, & eorum quilibet fieri faciat exploratores secretos, qui prædicta denuntient, & habeant dimidiam condemnationis, & sit secretum, & quilibet possit denuntiare, & accusare, & habeant dimidiam partem pœnæ, & teneatur ei secretum; & quod omnes, & singuli lignaioli, qui lignamina vendunt, & eorum discipuli cogantur per potestatem, vel eius iudices, vel notarios corporaliter tacto libro iurare, quod ipsi denuntiabunt omnes, & singulos magistros, quibus ipsi dederint diricturam, & pretium, & qualibet vice, & quod talibus legnaiolis, & eorum discipulis credatur, & sit probatio plena eorumdem, & etiam teneatur eis secretum.

MAgistri con-
certant,
strictu Florentie
muniter, & di-
de coetero p.
dictæ artium
turis, & sta-
& singula,
ad ipsam
advenæ p.
vere, nist
culandoru

Quod m
ci

PROVISI-
pidu-
gistorum
que terra
& secure
rum arte
Florentie
laboreria
tatinis a
vel eius
debeant
culam, v
quid faci
te, vel
suppositi
quo mod
possint,
fitalis c
etualiter

*Quod magistri lapidum subsint consulibus dictæ artis,
sive forenses, sive comitatini.*

RUBRICA LXVIII.

Magistri lapidum advenæ, seu forenses, & alii quicumque exercentes, & seu qui exercebunt in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ artem magistrorum lapidum, realiter, & prout communiter, & quasi continue exercent magistri lapidum dictæ artis, de cætero subsint, & subesse, ac subiecti esse intelligantur, & sint dictæ arti magistrorum, & consulibus ipsius artis præsentibus, & futuris, & iurisdictioni dictorum consulum in omnibus, & ad omnia, & singula, ad quæ, & prout, & quemadmodum sunt alii magistri ad ipsam artem. Eo declarato, quod prædicti magistri forenses, & advenæ pro matricolatura suæ matriculæ dictæ arti nihil debeant solvere, nisi dumtaxat soldos viginti f. p. pro quolibet ipsorum matriculandorum.

Quod magistri lapidum forenses libere exerceant artem eorum in civitate Florentiæ, nec cogantur describi in matricula.

RUBRICA LXIX.

Provisum, & ordinatum est, quod omnes, & singuli magistri lapidum, & lignaminum forenses, & seu non suppositi arti magistrorum civitatis Florentiæ undecumque sint, & etiam de quacumque terra, vel loco partium Lombardiæ, vel aliunde, possint libere, & secure venire, stare, morari, & habitare ad laborandum de eorum arte, & ipsorum artem exercendam in civitate, & comitatu Florentiæ, & conducere, habere, & facere quæcumque ædificia, & laboreria ad eorum artem pertinentia, prout cum civibus, & comitatiniis convenerit, & per artem magistrorum civitatis Florentiæ, vel eius consules, aut alios officiales dictæ artis, non possint, nec debeant ipsi magistri, vel aliquis eorum cogi, & compelli ad matriculam, vel ad aliquod onus, vel gravamen ipsius artis, nec ad aliquid faciendum, dandum, vel solvendum ipsi arti, vel pro ipsa arte, vel eius occasione non intelligantur esse, & sint aliquo modo suppositi, vel subiecti dictæ arti, vel eius consulibus, aut officio aliquo modo, nec per ipsam artem, vel eius consules, aut officiales, possint, aut debeant aliquo modo molestari. Et quilibet rector, & officialis civitatis Florentiæ teneatur, & debeat prædicta facere effectualiter observari. Subsint tamen consulibus dictæ artis pro omni-

bus contractibus, seu quasi, hoc tamen addito, quod quilibet ex prædictis magistris, qui artem prædictam fecerit in dicta civitate, vel comitatu, debeat pro quolibet anno, quo laboraverit, & artem exercuerit, solvere arti magistrorum civitatis Florentiæ, seu eius camerario, vel alii recipienti pro dicta arte libram unam, & soldos quatuor f. p.

De electione magistrorum, & mensuratorum communis Florentiæ, & notariorum, & eorum officio.

RUBRICA LXX.

Quolibet anno decima die, vel infra in exitu mensis decembris, eligantur per dominos Priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros unus magister de lapide, & unus magister de lignamine, & duo mensuratores terrarum pro communi Florentiæ, qui magistri continue artem exercent. Et qui mensuratores iure sint mensuratores, & rationarii pro scribendo acta eorum, & quod factum fuerit per aliquem ipsorum notariorum habeat firmitatem, qui notarii sint oriundi de civitate, vel comitatu Florentiæ, & etiam habitatores continui dictæ civitatis, & quorum etiam nomina sint in matricula artis ipsorum, qui etiam sint legales, boni, & experti, quorum omnium officium duret a kalendis ianuarii, usque ad kalendas iulii, & decima die, vel infra in exitu mensis iunii fiat electio magistrorum, mensuratorum, & notariorum per supradictos pro aliis sex mensibus, qui iurare debeant, & etiam cavere idonee de libris ducentis f. p. pro quolibet eorum coram collaterale domini Potestatis, & suorum iudicum, vel domini capitanei, & suorum iudicum, & debeant omnes, & singulas quæstiones, quæ inter eos fierent, vel moverentur occasione confinium, terminare, & etiam dividere, ac dirizzare, & squadrare, & terminos ponere, & postos dare, & mensurare, & omnia alia, & singula facere, quæ per ipsorum officium explicari possunt ad instantiam partium, vel alterius earum requisitionem, tamen partibus, & eorum iuribus diligenter auditis. Qui magistri, mensuratores, & notarii inter omnes possint habere pro qualibet quæstione, quam diffiniverint in civitate, burgis, vel subburgis soldos decem f. p. pro qualibet parte, & non plus. In comitatu vero, usque ad tria milliaria si iverint pedes pro qualibet die habeant a qualibet parte soldos decem octo f. p. & si eques soldos viginti f. p. & nihil aliud, vel aliter, vel per nuntium, vel occasione nuntii, vel alterius personæ possint percipere, vel habere,

& coden^{te} ex
pro facti^{re},
competet^{tem}
lum, m^{is} ca-
arbitrio^{ad}
debeant
& senten-
nis rescit⁴,
rali, vel
vel loco:
catum, l
sufficiat l
cassione a
timare al²,
aliquem^{tos}
& pro q^{tos}
Et prædi-
habeant^{tos},
ex dictis^{per}
acceptare^{ti}
rit, vel^{de}
vice. Et
tem dicta
quod m²
per unu²,
beant est²,
ministr²,
filius no²,
que ex e²
minando²
tur qual²
& emen²
stros m²,
contra p²,
cerit, v²,
lem men-
sibi fuer²,
suratores²,
lis men-
nullus n²,
ratorum²,
aliquid
Ton

& eodem modo satisfiat eisdem a camerario communis, si iverint pro factis communis, & notarii pro scriptura satisfieri sibi faciant competenter, & si inventi fuerint in eorum officio fraudem, dolum, maliciam, falsitatem, seu baractariam commisisse, puniantur arbitrio potestatis, & quilibet possit eos denunciare, & possint, & debeant sindicari sub iudice sindico communis, & ipsorum processus & sententiæ prætextu nullitatis non irritentur, sed per viam inquisitionis rescindi possint, non obstante aliquo capitulo statutorum generali, vel speciali. Et si aliquid receperint indebite ab aliqua persona, vel loco, illum compellantur sine libelli oblatione sibi reddere duplicatum, & insuper condemnetur per potestatem in quadruplum, & sufficiat probatio facta per unum testem per publicam famam, & occasione alicuius maleficii, vel condemnationis factæ, non possit extirpare aliquas domos, aut turres, vel palatia, nec occasione extimi aliquem gravare, nisi in illis casibus, & pro illis maleficiis, quibus, & pro quibus deberet domus destrui secundum formam statutorum. Et prædicti magistri de lapidibus, & lignaminis, & notarii devetum habeant per tres annos, & quicumque fuerit, seu exercuerit aliquod ex dictis officiis esse non possit, vel ipsum officium exercere, vel acceptare; Et quicumque contra prædictam formam receperit, gesserit, vel se intromiserit, puniatur in libris ducentis f. p. pro qualibet vice. Et quilibet possit accusare, & denunciare, & habeat medietatem dictæ pænæ, & ab officio removeatur talis contrafaciens; & quod mensuradores prædicti habeant devetum a die depositi officii per unum annum, & quod huiusmodi magistri, & mensuradores debeant esse boni, & experti in eorum arte, & qui eorum artem, & ministerium exercent, & quod duo fratres carnales, vel pater, & filius non possint eodem tempore in dictis officiis esse, & quicumque ex dictis magistris, vel mensuratoribus in mensurando, vel terminando deceperit, vel fraudaverit commune Florentiæ, condemnetur qualibet vice in libris ducentis f. p. & ad dictam restitutionem, & emendationem faciendam communi. Et quicumque dictos magistris mensuradores, vel aliquem eorum denunciaverit, quod fecerit contra prædicta, gravari, vel inquietari non possit de aliquo, quod fecerit, vel tractaverit, vel commiserit cum eis, ac etiam si per talem mensurationem, vel terminationem, vel quocumque alio modo sibi fuerit dimissum, vel relaxatum fuerit per dictos magistris mensuradores, vel aliquem ipsorum, debeat penes ipsum remanere, & talis mensuratio, & terminatio propterea non retractetur. Et quod nullus magister, vel mensurator, aut scriba magistrorum, & mensuratorum præco communis Florentiæ, aut nuntius, vel picconarius aliquid petat, vel exigat ab aliquo plebatu, communi, vel populo

Tom. II.

E c

comitatus, vel districtus Florentiæ, vel eius iudici, rector, vel mas-
farius, per se, vel alium occasione destructionis, vel incisionis, seu
vastis aliquorum bonorum, vel arborum alicuius condemnati, vel ex-
banniti, vel alterius personæ, quam, vel quod facerent, seu facere
deberent in ipso plebato, communi, vel populo sub pœna librarum
centum f. p. cuilibet eorum contrafacienti, & qualibet vice auferen-
da, & restitutionis eius, quod acceperit ultra formam prædictam. Et
quod nullus magister, vel mensurator communis Florentiæ, vel eo-
rum scriba, vel præco dicti communis, vel aliquis eorum possint,
vel debeant cum aliquo familiare alicuius rectoris, vel officialis ad
quodvis officium deputatum in civitate Florentiæ, vel districtu, ci-
vis, vel forensis, tam præsens, quam futurus, vel etiam sine ipsis,
vel aliquo eorum ire, vel etiam mitti, vel duci possit, vel debeat
in comitatu, vel districtu Florentiæ cum aliquo officio, vel exerci-
tio faciendo, nec in ipso comitatu, vel districtu aliquod officium,
vel exercitium facere possit, vel debeat sub pœna librarum 200. f.
p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, & privationis officii, in
quo tunc præfuerit, & amplius non recipiatur ad aliquod officium
communis Florentiæ sub pœna librarum quingentarum f. p. contra
prædicta dicenti, vel mittenti aliquem ex prædictis, & qualibet vice
auferenda. Possint tamen dicti magistri, & mensuratores, & scribæ
ire, & mitti in comitatum, & districtum Florentiæ pro eorum offi-
cio exercendo in negotiis, & pro negotiis dumtaxat singularum per-
sonarum, non obstantibus antedictis, & prædicta locum habeant e-
tiam si aliter, vel alio modo quocumque fuerint electi, vel deputati.

DE SARTORIBUS.

*Quod sartores debeant subesse officialibus grasciæ, & satisfacere,
& recipere pretia infra scripta.*

RUBRICA LXXI.

OMnes sartores intelligantur subesse iurisdictioni officialium civium
grasciæ, & teneantur satisfacere coram dictis officialibus de bene,
& legaliter incidendo, suendo, & conservando, & restituendo pan-
nos tam laneos, quam de serico, & cuiuscumque generis, & eo mo-
do, tempore, quantitate, & forma, prout deliberabitur per dictos
officiales, vel duas partes eorum, dummodo satisfactiones eorum,
quas facient, & præstabunt, teneantur facere, & præstare per duos
ad minus mercatores, vel artifices sufficientes ad nutum, & delibe-
rationem dictorum officialium, & non possint habere, vel recipere

pro eon-
quum,
permis-
brarum
vice qua
Pretia
De u
quinque
De un
De u
colore d
De u
de alio
De u
da, libra
De u
damasch
billotto,
De u
cum ucc
De u
vel schi
De u
quatuor
De u
ta, aut
De u
perta ct
quinque
De u
latere cu
De u
usque ad
De u
a latere
De u
glis, &
decim f
De u
maglis a
De u
cum ucc

pro eorum operibus, vel futuris, incisionibus, directe, vel per obliquum, vel aliquo quesito colore, ultra quam eis sartoribus accipi permiffum est, seu fuit per ordinamenta infra scripta sub pœna librarum viginti quinque f. p. cuilibet plus petenti, vel recipienti pro vice qualibet auferenda.

Pretia autem recipienda sunt infra scripta videlicet;

De una robba de sciamito de grana, vel alio sciamito, libras quinque f. p.

De una robba de baldacchino, vel drappo de damasco libras quinque f. p.

De una robba de scarlatto, vel pavonazzo, vel accolleo, vel alio colore de grana, aut albo, libras tres f. p.

De una cottardita de cilestrino, aut azzurrino, aut alia cottardita de alio colore, quam de grana, libras tres f. p.

De una cottardita de suriano, aut ciambillotto, aut faia d' Irlanda, libras tres, & soldos decem f. p.

De una cottardita bipartita de drappo, & panno, aut de drappo damaschino, aut cuiuscumque partitæ fieret cum sirico, aut ciambillotto, libras quatuor f. p.

De una cottardita aperta de ante de duobus pannis, aut schietta cum ucchiellis ante, libras quatuor, & soldos quinque f. p.

De una cottardita bipartita de sirico aperta cum ucchiellis ante, vel schietta, quæ sit ante aperta, libras quinque f. p.

De una cottardita circumdata panno, aut sirico cum panno, libras quatuor, & soldos quinque f. p.

De una cottardita de sciamito, aut drappo, vel soriano circumdata, aut ad spatatracta, libras quatuor, & soldos quinque f. p.

De una cotta sirici foderata panni linei, vel boccaccini ante aperta cum maglis, & cum ucchiellis usque ad cubitum, libras quinque f. p.

De una cotta sirici cum ucchiellis ante, & per tota brachia, & a latere cum maglis, libras quinque, & soldos decem f. p.

De una gamurra cum maglis ante, vel a latere cum ucchiellis usque ad cubitum, libras duas, & soldos quinque f. p.

De una gamurra ante aperta cum ucchiellis per tota brachia, & a latere maglis, libras duas, & soldos duodecim f. p.

De uno guarnello pro donna aperto ante, aut a latere cum maglis, & ucchiellis usque ad cubitum, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De uno guarnello aperto ante cum ucchiellis per tota brachia, & maglis a latere, libras duas, & soldos quinque f. p.

De una giubba, quæ sit imporchata a parte anteriori, aut a latere cum ucchiellis usque ad cubitum, libras quatuor, & soldos quinque f. p.

E e 2

pro vel mas-
quum nis, seu
perm vel ex-
brare u facere
vice librarum
Pre auferen-
De am. Et
quin vel eo-
De possint,
De tialis ad
De dictu, ci-
color ne ipsis,
De l debeat
De exerci-
da officium,
De 200. f.
De ffittii, in
dama officium
billo contra
De bet vice
cum & scribæ
De rum offi-
vel rum per-
De beant e-
quar deputati.
De
ta,
De
pera
quin
De
latere
De
usque
De
a la-
De
De
glis
decim
De
mag
De
cum

De una giubba, quæ sit imporchata a parte anteriori cum ucchiellis ante per tota brachia, & cum maglis a latere, libras quatuor, & foldos decem f. p.

De uno villano de sciamito cum collarino spicchato adiecto villano florenum unum, & libram unam f. p.

De uno villano de sciamito ad culpos, vel ad cozzettos, florenum unum, & libram unam, & foldos quindecim f. p.

De uno villano de drappo, aut de alio firico, aut foriano cum collarino spicchato adiecto villano, florenum unum, & libram unam f. p.

De uno villano de drappo ad culpos, vel ad cozzettos, florenum unum, & libram unam, & foldos quindecim f. p.

De uno villano de scarlatto, aut pavonazzo, vel rosato, aut a colle, vel de omnibus pannis granæ ad culpos, vel ad cozzettos, & albi intelligantur ad unum pagamentum, libras tres, & foldos quinque f. p.

De uno villano azzurrino, cilestrino, muschino, sbiadato, vel cuiuscumque alterius panni esset cum collarino separato, libras duas, & foldos quinque f. p.

De uno villano de dictis pannis ad cozzettos, vel ad culpos, libras duas, & foldos decem f. p.

De uno villano cerchiato dictorum pannorum, libras tres f. p.

De uno villano cerchiato drappi cum panno, aut sciamito cum panno, libras tres, & foldos decem f. p.

De uno villano cum una schisa duorum pannorum, libras duas, & foldos decem f. p.

De uno villano cum una schisa firici cum firico, aut foriano, vel de saia, libras tres f. p.

De uno villano ante cum ucchiellis, aut de sciamito, vel drappo, libras quinque f. p.

De uno sacco mulieris de sciamito aperto ante, & per brachia abbottonato, libras quatuor, & foldos quindecim f. p.

De uno sacco de sciamito, vel drappo mulieris clauso ante, libras quatuor, & foldos quinque f. p.

De uno sacco de scarlatto, vel rosato, aut pavonazzo, aut de quocumque alio panno granæ aperto ante, libras duas, & foldos decem f. p.

De uno sacco de homine aperto de ante, & per brachia de dictis pannis supra, libras duas, & foldos quindecim f. p.

De uno sacco de homine, aut de foriano, vel de saia d' Irlandia, vel ciambellotto, libras tres, & foldos quindecim f. p.

De uno mantello dominæ ad gherones simplo panni monachini, sanguigni, aut azzurrini, aut aliorum pannorum, aut ad collarinum spicchatum, libras duas, & foldos decem f. p.

De u
pos, vel

De u
pannis
decim f.

De u
de quoc

que, &

De u
pos, lib

De u
po, lib

De u
libram

De u
libram

De u
unam,

De u
nam, &

De u
unam,

De u

De u
fuere,

De u
fuere,

De u
rata par

De u

De u
libram

De u
bo, vel

De u
& fold

De u

De u
libram

De u
guado,

De uno mantello dominæ foderato dictorum pannorum ad culpos, vel ad cozzettos, libras quatuor, & soldos quinque f. p.

De uno mantello scarlattino de rosato pavonazzo, aut accolleo de pannis granæ cum collarino spicchato, libras duas, & soldos quindecim f. p.

De uno mantello dominæ de sciamito drappo de taba zetani, aut de quocumque panno esset de sirico foderato de drappo, libras quinque, & soldos decem f. p.

De uno mantello de dictis pannis granæ ad cozzettos, vel ad culpos, libras duas, & soldos quinque f. p.

De uno mantello tondo dominæ ad cozzettos foderato de drappo, libras quinque f. p.

De uno mantello dominæ causa portandi in capite cum cappa, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De uno mantello ad gherones cum cappa pro portando in capite, libram unam, & soldos decem, & octo f. p.

De uno mantello de soriano foderato de drappo corto, libram unam, & soldos duos f. p.

De uno mantello curto dominæ foderato de drappo, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De uno mantello curto dominæ simple pro equitando, libram unam, & soldos quinque f. p.

De uno panno imbastito dominæ a mortuis, soldos duodecim f. p.

De uno panno hominis imbastito a mortuis, soldos duodecim f. p.

De tagliatura omnium pannorum dominæ, quos domina vellet fuere, soldos octo f. p.

De tagliatura omnium pannorum hominum, quos domina vellet fuere, soldos septem f. p.

De una cottardita pro homine ad gherones usque ad genu foderata panni lini, libram unam, & soldos sex f. p.

De una cottardita illomet modo foderata de drappo, libras duas f. p.

De una gonnella quatuor quarteriorum suppannata de panno lineo, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De una gonnella ad quatuor quarterios dupla de panno laneo, albo, vel vermiglio, libras duas, & soldos duos f. p.

De una gonnella ad gheroncinos videlicet a punte, libram unam & soldos quindecim f. p.

De una gonnella grupponata, aut cum bombice, libras duas f. p.

De uno mantello tedeschino, aut compagnolo, videlicet grandi, libram unam, & soldos duos f. p.

De uno mantello tondo magno de octo brachiis, aut minus de guado, libram unam, & soldos decem f. p.

De ucchi-
pos, quatuor,
De
pannis
decim
De
de qua
que, &
De
pos,
De
po, aut a
De
s quin-
libram
De
libram
De
uam
De
nam,
De
uam
De
De
De
fuere
De
fuere
De
ran
De
De
libra
De
bo
De
&
De
De
libra
De
gu

De uno mantello tondo a novem brachiis, usque ad duodecim brachia guadi aperto ante, libram unam, & soldos decem f. p.

De uno mantello scarlattino de rubeo, de pavonazzo, aut de quocumque panno de grana aperto de ante, libras duas, & soldos octo f. p.

De uno mantello de dictis pannis, videlicet de guado foderato de drappo, libras duas, & soldos quindecim f. p.

De uno mantello dictorum pannorum videlicet de grana foderato de drappo, libras tres, & soldos quinque f. p.

De uno mantello ad gherones simplo pro homine de omni colore de grana in Florentia, aut albo, libram unam, & soldos decem, & septem f. p.

De uno mantello ad gherones foderato pro homine de grana, aut albo, libras tres, & soldos quinque f. p.

De una cioppa pro homine ad cozzettos de sciamito drappo zetani, aut tabi foderata de drappo soriano, aut ciambillotto, quæ sit usque ad mediam tibiam, aut plus de ante aperta, libras tres, & soldos decem f. p.

De una cioppa pro homine eodem modo non foderata ad mediam tibiam, aut plus de ante aperta, libras tres, & soldos decem f. p.

De una cioppa pro homine de grana, aut albo foderata de drappo boccaccino, aut alia foderata de ante aperta usque ad mediam tibiam, aut plus, libras tres, & soldos tresdecim f. p.

De una cioppa de dictis pannis clausa, videlicet de sciamito, aut de drappo clausa, libras tres, & soldos decem f. p.

De una cioppa de grana clausa, & foderata, libras duas, & soldos duodecim f. p.

De una cioppa de quatuor quarteriis simpla ad mediam gambam de panno guadi, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De una cioppa quatuor quarteriorum de panno granæ, foderata de drappo, aut alia foderata ad mediam tibiam, aut plus, libras tres f. p.

De una cioppa de quatuor quarteriis foderata de panno lini, aut de boccaccino, aut de alia foderata, longa usque ad mediam tibiam, & plus, libras duas, & soldos duodecim f. p.

De uno sacco pro homine affettato de ante aperto, libram unam, & soldos decem f. p.

De uno sacco, aut barlotto largo, aut giornea pro homine foderata de drappo boccaccino, aut panno lineo curto a media tibia sursum de ante aperto, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De uno sacco ad barlettos, aut giornea clausa, & foderata eodem modo, libram unam, & soldos quindecim f. p.

De uno mantello ad aliottos, aut de tabarris sine manichis simplo, libram unam, & soldos quinque f. p.

De uno^{decim} libram unam

Item quod^{co-} dinem hoc^{co-} non essent^{co-} sartorum, petere, nec^{co-} alterius la^{co-} f. p. pro^{co-} nus ad ve^{co-} huius iura possit acce^{co-} dentia, ve^{co-} de prædi^{co-} bet alius^{co-} tes accusa^{co-} modos, v^{co-} pulus, seu^{co-} ra alicui^{co-} na libraru^{co-} ranti cum^{co-} poenam se

Quod

NUllus^{na,} non incili^{na,} giubbam^{na,} suendum, aliqua p^{na,} vel alium^{na,} aliquo p^{na,} tatem, vi^{na,} tam muti^{na,} que pena^{na,} rum, rali^{na,} cogatur^{na,} vata, res

De re duodecim
libram & f. p.

Item de quo-
dinem octo f. p.
non esse foderato
fartorum
petere, & foderato
alterius

f. p. mni colo-
nus ad os decem,
huius
possit grana, aut
dentia,

de prappo zeta-
bet alio, quæ sit
res ad tres, &
modos.

pulus, & ad me-
ra alio decem f. p.
na lib de drap-
ranti ad diam ti-
pœna

nito, aut
Or, & fol-

gambam

N foderata
tres f. p.
non lini, aut
giubba tibiā,
suent
aliqua unam,
vel
aliqua sine fode-
tata tibia
tam & f. p.
que ta comet
sum
cogit his sim-
vati

De uno mantello, aut tabarro foderato cum manichis, aut duplo libram unam, & foldos quindecim f. p.

Item quod omnes robbæ veteres, quæ reducerentur ad consuetudinem hodiernam remaneant in iudicio duorum de arte sartorum, si non essent in concordia. Et quod nullus discipulus, sive laborator sartorum, sive sartuum, cuiuscumque conditionis existat, non possit petere, neque recipere aliquem denarium de fulcimento robbæ, aut alterius laborerii sine licentia sui magistri sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium, & sufficiat ad probationem huius iuramentum illius, qui denuntiaret, vel accusaret, & quilibet possit accusare, & denuntiare clam, & palam, & teneatur ei credentia, vel secretum, & habeat quartam partem condemnationis, & de prædictis possit cognoscere, & punire officialis graciæ, & quilibet alius officialis communis Florentiæ, & possint etiam contrafacientes accusari, & denuntiari, & incamerari, & contra eos per dictos modos, vel alterum eorum procedi, & nullus sartor, vel eius discipulus, seu laborans possit petere, percipere, vel habere pro forniture alicuius robbæ, seu vestimenti ultra foldos quinque f. p. sub pœna librarum viginquinque, tam magistro, quam discipulo, seu laboranti cum eo, vel ad eius apothecam pro qualibet vice, ad quam pœnam solvendam teneatur etiam magister pro discipulo.

Quod nullus sartor ponat aliquos pannos pignori, & quod nullus mutuet super his pannis.

RUBRICA LXXII.

Nullus sartor audeat pannos lanæ, sive sirici, sive mixtos de lana, & sirico, vel alterius cuiuscumque generis incisos, vel non incisos, futos, vel non futos, completos, vel non completos, giubbam, vel aliquid aliud ad vestimentum pertinens sibi datum ad suendum, ponere, aut dare in pignus alicui personæ, vel loco pro aliqua pecuniæ quantitate, vel re; Et nullus de civitate Florentiæ, vel aliunde audeat, vel præsumat alicui sartori, vel futori super aliquo prædictorum datorum ad suendum, aliquam pecuniæ quantitatem, vel rem mutuare, sub pœna librarum viginquinque f. p. tam mutuanti, quam in pignus danti, & contrafaciens, & quicumque penes quem fuerint inventi tales panni, & res, vel aliqua earum, tale pignus, pannos, & res sine aliqua pecuniæ quantitate cogatur de facto, & sine ulla iuris, & statutorum solemnitate servata, restituere ei cuius fuerint, & quod quilibet sartor, qui nūn-

sterium sartoriae faciat in civitate Florentiae, teneatur, & debeat annis singulis de mense ianuarii, & maii satisfacere idonee coram officialibus gratiae de libris centum f. p. de custodiendo, & salvando pannos, qui dati fuerint ad suendum eidem, ac restituendum eisdem quorum fuerint, & si non satisfecerit, ut dictum est, condemnetur in libris viginti quinque f. p. & ipsum ministerium ab inde in antea in civitate praedicta exercere non possit, & si non restituerit, ut dictum est, condemnetur de facto, & fideiussores eius teneantur ad conservandum indemnes eos, quorum fuerint dicti panni; Et teneatur notarius talium officialium dictas satisfactiones, scribere, & eas post finem sui officii ponere extensas in camera actorum dicti communis, sub poena librarum quinquaginta f. p. Et praedicta dominus Capitaneus faciat banniri publice per civitatem Florentiae quolibet anno infra octo dies intrante mense maii.

DE CALZOLARIIS

Quod calzolarii non possint vendere unam speciem corii pro alia.

RUBRICA LXXIII.

NUllus calzolarius, vel planellarius, vel alius vendens aluptas, vel usatos, vel alias res de corio, possit vendere aliquas aluptas montonis pro cordovano, vel usatos, vel alias res alicuius speciei corii pro alia specie sub poena soldorum quadraginta f. p. pro qualibet vice, & quod possint in eis apponere de utroque corio videlicet becchi aliquam partem corii montonis, exceptis formagliis, orecchiellis, & soppannis; Et quod nullus planellarius possit immiscere montonem cum vacchetta, salvo quam armaduris de supra.

De non tenendo, vel vendendo coriamen, in quo sit sepum appositum.

RUBRICA LXXIV.

NUllus pezzarius, caligarius, fundacarius, vel conciator, nec aliqua alia persona, possit mittere, vel vendere, in sua apotheca tenere coriamen aliquod, in quo sit, vel fuerit missum sepum sub poena facienti, vel fieri facienti, seu retinenti pro qualibet vice libras viginti quinque f. p. pro quolibet, & qualibet pelle, & vice qualibet, & conciator libras 25. f. p.

Quasi debeat coram & sal...

NUllus possit ministrate, comitatus posterius bestiarum, & civitate, vel quoper octo nudi aqua calida exerce, & quod...

NUllus praesentio alicuius in cinerem poena libra

De poena

NUllus audeat coriamen, nisi quo sepo, vice, & quales possint sine aliqua bus ex eis pellari, nec

NUllus sumat quatuor Tom.

Quanto tempore debeat coriamentum in concio permanere.

RUBRICA LXXV.

Nullus galigarius, pezzarius, aut conciator, aut quævis alia persona, possit, audeat, vel præsumat vendere, vel vendi facere in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ coriamentum bovis, vachæ, aut alterius bestię grossæ aptum ad calciamentum, quod conciatum fuerit in civitate, vel comitatu Florentiæ, nisi steterit in concium saltem per octo menses in aqua frigida, vel per tres menses ad minus in aqua calida, sub pœna librarum ducentarum f. p. pro qualibet vice, & quolibet contrafaciente.

De non conciendo coriamentum cum cinere.

RUBRICA LXXVI.

Nullus galigarius, vel quævis alia persona, possit, audeat, vel præsumat conciare aliquod coriamentum cum cinere, aut in concio alicuius coriaminis immiscere, vel immisci facere, vel immitti in cinerem a kalendis mensis aprilis proxime futuri in antea, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice.

De pœna vendentium coriamentum non bene siccum, nec gubernatum.

RUBRICA LXXVII.

Nullus galigarius, pezzarius, conciator, vel quævis alia persona audeat, vel præsumat vendere, vel vendi facere aliquod coriamentum, nisi asciutum, siccum, & bene gubernatum, & sine aliquo sepo, sub pœna librarum 100. f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit accusare palam, & secrete, & dicti officiales possint super his, & de his cognoscere summarie, & de plano sine aliqua solemnitate iuris, prout, & sicut eis, vel duabus partibus ex eis videbitur; & quod ab eorum sententia non possit appellari, nec de nullitate opponi, nec habere recursum ad alium iudicem.

De unghionibus, & zucchellis non comburendis.

RUBRICA LXXVIII.

Nullus pezzarius, galigarius, vel pagliazerius audeat, vel præsumat quando faciunt ignem pro conciendo coriamentum, & pelles mit-

Tom. II.

F f

Q, & debeat
onee coram
do, & sal-
te restituen-

Nullus ut dictum
possum mini-
tate, coram non pos-
terius bene facto, &
civitate, eos, quo-
per octo officialium di-
aqua calidè ponere ex-
ce, & statum quin-
banniri pu-
dies intran-

Nullus pro alia.

cio alicuius
in cinere
pœna

ns aluptas,
De pœna aliquas a-
res alicuius
ginta f. p.
utroque co-

Nullus
ariarius possit
s de supra.

riamen-
quo fit
vice, fit

les pos-
sine a-
bus ex
pellari-

, nec ali-
qua apothē-
um sepum
alibet vi-

Nullus pelle, &

sumat

tere, vel accendere ignem cum unghionibus bestiarum, & zuccolis pellium, vel coriamen, sub pœna librarum decem f. p.

Quod quilibet possit vendere, & emere gallam.

RUBRICA LXXIX.

Quilibet artis galigariorum, & etiam quicumque alius possit, & ei liceat emere gallam, & coria pertinentia ad dictam artem, & ea vendere ad eius libitum, & voluntatem; & si quis rector, vel alius officialis contradixerit, vel aliquam iniuriam, vel gravamen ei fecerit, potestas ei tollere teneatur nomine pœnæ libras viginti quinque f. p. pro qualibet vice.

Quod calzolarij teneantur vendere calceamenta diebus dominicis, & quod non vadant ad calceandum dominas ad domum earum.

RUBRICA LXXX.

Teneantur omnes calzolarij, & pianellarij tam diebus dominicis, quam festivis, & aliis diebus calciamenta unicuique petenti vendere, & calceare, & tenere apothecas apertas diebus dominicis, & festivis, & saltem usque ad horam tertiarum, non obstante quocumque statuto artis eorum, vel alio statuto communis Florentiæ, seu præcepto, vel alia prohibitione, quæ fieret ex parte consulum, seu constitutione quacumque absque aliquo gravamine, sub pœna librarum decem f. p. auferenda illi, qui contrafecerit, & qualibet vice. Et quod nullus calzolarius, vel discipulus eius vadat ad calceandum, vel calceat aliquam domnam, vel puellam in aliqua domo in civitate Florentiæ, sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda. Et consules artis calzolariorum faciant homines ipsius artis iurare observare dictum statutum, & ipsum observari facere, sub pœna librarum 100. f. p.

De non laborando corium non concium, & de corio non mittendo in concium.

RUBRICA LXXXI.

Nullus calzolarius in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ laboret, vel laborari faciat corium, vel coria bovina, vaccina, vel alterius bestię grossę in soleis alicuius calciamenti, quæ non stete-

rit in concio
que parti
tam conc
ipsum co
cium uni
possit alic
re in cor
cium dar
eorum fem
tur, & cer
tores super
arte galiga
dicibus n
rum, tan
nihilominu
propter i

D

Nullus
cholo
fos, vel
possint pa
deat, vel
zoccholos
na cuilibet
f. p., &
in aliqua
quolibet,
obstantibus
sibi que lic
neis, & at
tineant in
quibus con
nellas, &
archas sem
unicuique,

rit in concio per octo menses, & quilibet possit de quibuscumque partibus adducere ad civitatem Florentiæ quodcumque corium, tam concium, quam non concium, pro laborando, vel vendendo ipsum corium, dictumque corium tam concium, quam non concium unicuique liceat emere, ac laborare; non tamen quis possit aliquod corium concium ulterius mittere, ponere, vel tenere in concio, nec reingaligare, vel refoliare, vel aliud simile concium dare, vel facere. Si quis vero contra præmissa, vel aliquod eorum fecerit in libris ducentis f. p. pro qualibet vice condemnatur, & consules artis galigiariorum possint ponere secretos exploratores super prædictis, & denuntiare, tam calzolarios, quam illos de arte galigiariorum contrafacientes domino Potestati, vel alicui ex iudicibus maleficiorum, & idem facere possint consules calzolariorum, tam de calzolariis, quam de galigariis contrafacientibus, & nihilominus quilibet denuntiare valeat eos absque solutione gabellæ propter ipsa denuntia communi Florentiæ facienda.

De zoccholis, & planellis non retinendis absconsis.

RUBRICA LXXXII.

Nullus calzolarius, vel planellarius, audeat, vel præsumat zoccholos, vel planellas in domo sua, vel aliena tenere abscon-
sos, vel in aliqua capsa, vel in aliquo loco, per quem videri non possint palam, & aperte a quolibet volente emere. Et nullus audeat, vel præsumat retinere in sua domo, vel conductâ huiusmodi zoccholos, vel planellas huiusmodi calzolarij, vel planellarj, sub pena cuilibet planellario, vel calzolario contrafacienti librarum decem f. p., & insuper amittendi zoccholos, & planellas absconfas, vel in aliqua domo repositas, & retinenti, soldos centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; salvo semper, & reservato, quod non obstantibus supradictis, quilibet calzolarius, & planellarius possit, sibi que liceat huiusmodi planellas tenere in eorum capsis soppedaneis, & archis, dummodo ipsas capfas, soppedaneos, & archas retineant in eius, vel in eorum apothecis propriis, vel conductis, in quibus eorum artem exercent, operantur, & resident ad ipsas planellas, & zoccholos vendendum, & ipsas capfas, soppedaneos, & archas semper teneant apertas de die ita quod manifeste appareat unicuique, quod in ipsis capsis soppedaneis, & archis existant planulæ.

F f 2

rit in & zucco-
que pap.
tam co
ipsum
cium
possit
re in
cium possit, &
eorum in artem,
tur, & is rector,
tores vel grava-
arte gnae libras
dicibus
rum,
nihilominus,
proptarum.

dominicus,
inque pe-
Nubus do-
a non ob-
sos, & communis
possint et ex par-
deat, & gravami-
zoccho contrafe-
na cu discipulus
f. p., vel pu-
in alia librarum
quolibet renda. Et
obstant iurare ob-
sibi que poena li-
neis, &
tineant
quibus rio
nellas
archas
unicuique

Florentiæ
tcina, vel
non stete-

De non miscendo unum coriamentum cum alio in aliquibus calciamentis.

RUBRICA LXXXIII.

Nullus vendat aliquod calciamentum montonis pro corio hirci, nec misceat in aliquo calciamento corium montonis cum corio hirci, nisi in orlis, vel costalibus de osis, & osattis, sub pœna librarum viginti quinque f. p.

De non tenendo in calce coria infrascriptis mensibus.

RUBRICA LXXXIV.

Nullus teneat, vel tenere debeat de mense iulii, augusti, vel septembris in calce aliquod corium bovis, bufalini, vacchæ, bufalæ, equi, vel asini pro conciendo ipsum, sub pœna librarum vigintiquinque f. p.

DE VINATTERIIS

Prope ecclesiam S. Ioannis Baptiste non vendatur vinum.

RUBRICA LXXXV.

Nullus possit vendere vinum ad minutum in atrio S. Ioannis Baptistæ, vel iuxta ipsum per quinquaginta brachia, sub pœna decem librarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice.

Quod vinatterii habeant fognam, vel cavam copertam.

RUBRICA LXXXVI.

Quilibet publicus vinatterius residens ad locum ubi publice vendat vinum intra muros civitatis Florentiæ, vel extra ipsam civitatem, prope ipsam civitatem, vel loca ipsorum murorum per centum brachia, teneatur, & debeat facere, seu fieri facere, ac habere prope domum, seu locum ubi vendit vinum per decem brachia, unum puteum, fognam, vel cavam copertam, ita quod aqua quæ versatur, seu logorator ad cellam ubi tale vinum venditur, currat, & labatur subtus terram in talem puteum, cavam, vel fognam, ne forte aliquis, seu aliqua exputatione, seu effusione talis aquæ non valeat exalare, sub pœna librarum centum.

Quod v

ET quæ vitat habere, a sigillatum bet metrum cuius servaverit

Quod n

Prope muglis umbræ nulla taberna librai domini forem p

Quod a

Omnibus & nunc habere bestias, æquorum & bestiarum clavos; rit, vel demnet observat

Quod iamentis.

Quod vinatterii teneant urceum duarum terziolarum signatum.

RUBRICA LXXXVII.

Et si hirci,
cum co-
habere sub poena
sigillatim
bet m-
num d.
servat

Et quod quilibet vinatterius vendens vinum ad minutum in ci-
vitate, comitatu, & districtu Florentiæ, teneatur, & debeat
habere, ac tenere vas, seu urceum capacem duarum terziolarum
sigillatum sigillo communis Florentiæ, sicut signatur, & signari de-
bet metreta, & mezzetta, & cum ipso vase, seu urceo vendere vi-
num cuilibet petenti, & qui contra prædicta fecerit, vel ea non
servaverit condemnetur in soldis centum f. p.

Quod
iusti, vel
vacchæ,
librarum

*Quod non teneatur taberna prope locum dominarum de Faventia
vel dominarum de Monte Domini per 100. brachia.*

RUBRICA LXXXVIII.

Prope
lis
nulla
na
domi
fore
nnis Bap-
ab poena

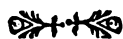
Prope monasterium dominarum S. Ioannis Evangelistæ de prope
mugnone, quæ etiam dicuntur dominæ de Faventia ordinis val-
lis umbrosæ, vel dominarum de Monte Domini ad centum brachia,
nulla taberna retineatur, nec vinum ad minutum vendatur, sub poe-
na librarum viginti quinque f. p. cuilibet contrafacienti tam per
dominum Potestatem, quam per dominum Capitaneum, & defen-
sores pro vice qualibet auferenda.

*Quod hospites, & tabernarii comitatus Florentiæ, teneantur
ad vendendum ferra, & clavos pro bestiis ferrandis.*

RUBRICA LXXXIX.

Omnibus ven-
tra ipsam
orum per
& ac ha-
ecem bra-
quod aqua
venditur,
, vel fo-
sione talis

Omnibus, & singuli hospites, & tabernarii habitantes in comitatu,
& districtu Florentiæ iuxta stradam aliquam, teneantur conti-
nue habere, ac tenere ferra, & clavos pro ferrando equos, & alias
bestias, & omnia necessaria pro ferratura, & ad ferraturam ipsorum
æquorum, & bestiarum, & unicuique petenti ferrare ipsos equos,
& bestias, & etiam vendere, & vendi facere huiusmodi ferra, &
clavos; & si quis ex dictis hospitibus, & tabernariis non servave-
rit, vel servare omiserit prædicta, vel aliquod prædictorum, con-
demnetur in libris decem f. p. pro vice qualibet, qua omitteretur
observatio prædictorum, vel alicuius eorum.

Quod

Quod tenentes tabernam, vel vendentes aliqua commestibilia prope palatium non commorentur.

RUBRICA XC.

NON patiaturs dominus Capitaneus, vel dominus Potestas Florentiæ, quod aliqua persona, masculus, vel foemina tabernam tenens, seu aliqua foemina, nec etiam aliquis vendens panem, vinum, carnes, pisces cottos, vel aliqua commestibilia, commoretur, vel stet prope palatium dominorum Priorum, vel Capitanei per ducenta brachia, & contrafacientes teneantur condemnare in libris centum f. p. & si prædicti dominus Potestas, & dominus Capitaneus prædicta non fecerint, perdat quilibet eorum de suo salario libras centum f. p. & mensuratio dictorum ducentorum brachiorum fieri debeat, & incipiat a porta introitus palatii mensurando per terram.

Quod nulla persona vendens vinum det comedere alicui.

RUBRICA XCI.

NULLA persona vendens vinum ad minutum in civitate Florentiæ burgis, vel subburgis possit, vel debeat dare comedere, vel pati, quod in sua canova, vel aliqua domo, seu curia, quæ tenet per se, vel alium quocumque nomine eam teneat comedatur. Et quod nullus civis Florentinus possit in eis comedere pœna contrafacienti auferenda scilicet danti comedere libras decem f. p. & soldorum sexaginta f. p. cuilibet comedenti in huiusmodi domo, canova, seu curia præter suam familiam. Et quod nullus in civitate Florentiæ vendat vinum ad minutum post tertium sonum campanæ, quæ de sero pulsatur usque ad sonum campanæ dici sub pœna librarum centum f. p. nec aliquem retineat, vel recepit in sua cella, domo, vel curia, in qua vinum venditur sub dicta pœna librarum decem f. p. cuilibet in ea stanti, pro qualibet vice, & de his quilibet possit esse denunciator, & habeat medietatem pœnæ dictæ condemnationis, quæ exigeretur, & quod nulla persona vendat, vel audeat vendere, seu ad vendendum stare, vel tenere aliquos fructus commestibiles prope aliquam tabernam, vel cellam, ubi vendatur vinum ad minutum per quinquaginta brachia, sub pœna librarum decem f. p. salvis semper ordinamentis gabellæ, & pactis in venditione gabellæ vini facta, contentis.

Quod

Quod

OMnes trices tenent prona non artem non impune vendi facti muni Florentiam didi tales per veniri, vtem vina vel indin contrafac

Qua

Quili art omnes i gore, & commun sasque n dum sta officialib cari, pu & veter & quem quoties fuerit, i

Legibilia

Quod albergatores, & alia personæ vendentes vinum ad minutum signatum, non possint cogi per consules artis vinatteriorum.

RUBRICA XCII.

OMnes, & singulæ personæ matriculæ, & matriculandæ in matricula artis albergatorum ad eorum hospitia, & domos, quas tenent pro faciendo de ministerio ipsius artis, & quælibet alia persona non matriculata in arte vinatteriorum civitatis Florentiæ ipsam artem non exercens continue possit, eique liceat libere licite, & impune in civitate, comitatu, & districtu Florentiæ vendere, & vendi facere ad minutum vinum signatum, & gabellatum pro communi Florentiæ, & eius officiales, & quod propter dictam venditionem dicti vini signati, & gabellati, non possint, vel debeant dictæ tales personæ, vel aliqua earum in persona, vel bonis gravari, conveniri, vel aliquo modo molestari per consules, vel artifices, vel artem vinatteriorum, vel alium pro eis, vel aliquo eorum directe, vel indirecte sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet persona contrafaciante sciante, & quoties communi Florentiæ applicanda.

DE PIZZICAGNOLIS.

Quod pizzicagnoli teneantur habere mensuras, & pondera.

RUBRICA XCIII.

Quilibet pizzicagnolus de dicta arte pizzicagnolorum, & seu ipsi arti suppositus deinceps teneatur, & debeat habere, & tenere omnes mensuras, & pondera, & maxime omnia, quas, & quæ vigore, & secundum formam quorumcunque antiquorum statutorum communis Florentiæ, habere, & tenere tenebatur, & debebat, ipsasque mensuras, & pondera signare, & signatas, & sigillatas secundum statuta antiqua, & vetera dicti communis habere, & tenere, ac officialibus rimantibus ostendere, & præsentare, & de prædictis recitari, puniri, & condemnari possint, & debeant secundum antiqua, & vetera statuta dicti communis, & secundum, & prout, & sicut, & quemadmodum per officiales dicti officii, semel, seu pluries, & quoties provisum, seu ordinatum, aut deliberatum, vel mandatum fuerit, contradictione, vel repugnantia aliqua non obstante.

Quod

Quod pizzicagnoli, & oliandoli possint tenere pisces salatos.

RUBRICA XCIV.

OMnes, & singuli artifices artis oliandolorum, & aliorum membrorum artis prædictæ, & pizzicagnoli, possint, eisque liceat per se, & eorum familias, seu discipulos, aut cui commiserint ad eorum apothecas, seu domos, seu quæ per ipsorum aliquem habitarentur, vel tenerentur ubicumque positas, seu existentes in civitate, burgis, vel subburgis civitatis Florentiæ libere, licite, & impune, & absque eorum, vel alicuius eorum præiudicio, vel gravamine tenere, & vendere, & tam in grossum, quam ad minutum de omni, & quolibet genere piscium salatorum.

Quod pizzicagnoli possint emere ova, & caseos.

RUBRICA XCV.

OMnes, & singuli pizzicagnoli possint, & eis liceat impune ad apothecas eorum, in quibus morantur ad eorum artem, ac ministerium exercendum, emere ova, & caseos ad apothecas prædictas, & vendere cuicumque volenti, & petenti, non obstantibus in prædictis ordinibus, & provisionibus aliis per officium officialium prædictorum editorum, quibus inter cætera continetur, quod nulla persona emat in civitate Florentiæ, vel infra quinque milliaria a civitate prædicta ova, caseum, pullos, fungos, aves, vel salvagginas causa revendendi, vel revendi faciendi.

Quod facientes urceos, & ciatos subsint consulibus pizzicagnolorum.

RUBRICA XCVI.

OMnes, & singuli illi, qui faciunt, seu fieri faciunt ex dictis, seu dictos urceos, seu ciatos in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ habeant, & habere intelligantur illud idem officium, & eandem potestatem, in, contra, & adversus ipsos facientes, vel fieri facientes urceos, seu ciatos in civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ in eodem modo, & forma, quibus habent contra alios quoscumque suppositos consulibus dictæ artis.

NULLUS
summa
do, & pro
similia, ni
libus de t
non com
riam sub

NULLUS
denar
dos quatu
asini ultra
tra soldos
remissione
liceat de v
sufficiens
piat pro ip
missione sul
res omni
ferrare equ
pœna prædi
dictæ artis
præceptum
rum ferrato

NULLUS d
tolario
& qui vend
Tom. I

DE FERROVECCHIS.

De satisfactione ferrovecchiorum.

RUBRICA XCVII.

NULLUS cuiuscumque conditionis existat possit, audeat, vel præsumat ire per civitatem Florentiæ, vel comitatu ipsius gridando, & proclamando *ferro vecchio, vel rame vecchio a vendere*, & similia, nisi primo, & ante omnia satisfecerit coram dom. officialibus de blado, vel eorum notario de libris quinquaginta f. p. de non committendo fraudem, deceptionem, vel malitiam, aut robariam sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente.

De ferratoribus.

RUBRICA XCVIII.

NULLUS ferrator vendat ferrum de ferreriis ultra soldos duos, & denarios sex f. p. & ferrum muli, equi, vel ronzini ultra soldos quatuor f. p. & muletti, & mulettæ ultra soldos tres f. p. & asini ultra soldos duos, & denarios sex f. p. & ferri equi grossi ultra soldos sex f. p. & mediocris ultra soldos quinque f. p. & pro remissione, & extractione accipiat tertiam partem eius, quod sibi liceat de venditione ipsius ferri. Et ipsa, quæ, ut dictum est, sint sufficientia more solito sine fraude, & aliter non vendat, vel accipiat pro ipsis ferris, immissione cum clavis, vel extractione, & remissione sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & teneantur ferratores omni die, etiam diebus dominicis, & festivis cuilibet petenti ferrare equos, & bestias supradictas, & tenere apothecas apertas sub pœna prædicta, non obstante quocumque statuto, vel ordinamento dictæ artis edito, vel edendo. Et quod consules non possint facere præceptum in contrarium sub dicta pœna, & de sufficientia dictorum ferratorum stetur dicto officialium prædictorum.

De rigatteriiis.

RUBRICA XCIX.

NULLUS de arte rigatteriorum, pennaiolorum, linaiolorum, coper-tolariorum, farsettariolorum, & qui faciunt cultras quascumque, & qui vendunt etiam linum, vel cortinam, vel aliquam tobaliā,

Tom. II.

G g

salatos.

rum mem-
isque liceat
miserint ad
nem habita-
in civitate,
& impune,
similia,
vamine te-
de omni,
non cor-
riam sub

NULLUS impune ad
tem, ac mi-
ecac prædi-
dos quatuor
asini ultra
tra soldos
remissione
liceat de
sufficiens
piat pro
missione
res omni
ferrare et
pœna præ-
dictæ artis
præceptum
rum ferratorum
ex dictis,
vel distri-
n officium,
cientes, vel
leu districtu
contra alios

NULLUS
& qui v-
Tir

vendat ad florenos, vel ad florenos auri sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet contrafacienti, & quoties auferenda; & dicti rigatterii non debeant aperire apothecas ante campanam scolarium de mane, & de sero debeant claudere ante pulsatam vigesimam quartam horam, & non possint, vel debeant rigatterii aliquos pannos, vel quamcumque aliam rem incidere, vel eius formam mutare infra octo dies, a die quo ipsas res emerint, sed eas tenere debeant palam, ita quod omnes videre possint tales res emptas, & teneantur ostendere cuilibet petenti, nec possint tales res emptas tenere ad domum, sed in apotheca palam, & nullis aliis pannis inclusis, nec possint emere res ab hominibus incognitis, & debeant scribere nomen, & pronomen vendentis, & alias demonstrationes clare, & aperte, & contrafaciens in aliquo ex prædictis puniri possit, & debeat per quemlibet rectorem communis Florentiæ in libris ducentis f. p. & ad restitutionem rei furatæ, vel subtractæ, quam de facto cogatur restituere.

DE BECCARIIS.

De balia consulum artis beccariorum.

RUBRICA C.

AT consules artis beccariorum civitatis Florentiæ, possint eorum artifices volentes a recto tramite deviare, compescere, & præsertim ne in ponderibus, vel exercendo, vel in pretio carnum, vel in aliis inconvenientibus trascurrant. Quod tam dominus Potestas, quam dominus Capitaneus populi florentini, quam Executor ordinatorum iustitiæ, teneantur, & debeant vinculo iuramenti ad omnem requisitionem consulum artis prædictæ, præstare ipsis consulis unum ex suis notariis cum duobus berovariis pro arcendo, & cogendo illos de arte prædicta, qui ordinationa communis Florentiæ, seu artis prædictæ in pertinentibus ad dictam artem non servarent, vel aliquammodo violarent; qui notarii, & quilibet ipsorum possint, & teneantur, & debeant iuxta commissionem, seu deliberationem ipsorum consulum, vel duorum ex eis corrigere, & punire ipsos, qui sic non servasse, vel violasse dicerentur per dictos consules, vel duos ex eis, & tam in avere, quam in persona, & condemnationes, quæ per ipsos consules fierent de artificibus dictæ artis, vel aliquo ipsorum exigere, & camerario dictæ artis solvi facere cum effectu; qui quidem notarii de eo, quod sic exigent, habeant, & lucri faciant quartam partem, non derogando per prædi-

cta, vel i
potestati,
cundum f
ret contra
artis, seu

Quod b

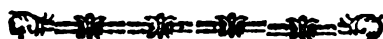
Item qu
rum d
nullus aud
unum mil
feu de ger
alicui, nisi
libet contr
populi flor
vel commu
tulo conte
cum nomi
tialis com
modi accu
riurii, &
tur, & del
libet ipsor
les conden
probatione
nionis, &
cienti red
qui huiusm
re debeat,
merarii ca
de ipsame
vel subscri
da; prædic
nec locum
cellis temp

Qua, vel infrascripta, vel aliquod ipsorum, iurisdictioni, ballæ, vel potestati, quam aliquis rector, vel officialis communis Florentiæ, secundum formam ordinamentorum dicti communis habet, seu haberet contra dictos artifices, vel aliquem ipsorum ordinamenta dictæ artis, seu communis Florentiæ non servantes, vel in aliquo delinquentes.

Quod beccarii non emant in mercatis causa alteri revendendi.

RUBRICA CL.

Item quod in diebus iovis, seu in diebus veneris, quibus fit forum de bestiis in civitate Florentiæ, vel aliquo ipsorum dierum, nullus audeat, vel præsumat in ipso foro, seu mercato, vel prope unum milliare aliquam bestiam quadrupedem aptam ad macellum, seu de genere bestiarum macellabilem emere pro revendendo vivam alicui, nisi ad macellum sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuiuslibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda per dom. Capitaneum populi florentini, & per quemlibet rectorem, & officialem d. populi, vel communis, & quod quilibet possit de prædictis in præsentis capitulo contentis accusare, & denunciare, & notificare clam, & palam cum nomine, & sine nomine, & quod quicumque rector, seu officialis communis Florentiæ, cui, seu coram quo facta fuerit huiusmodi accusatio, denuntiatio, & notificatio, possit, & sub pœna perjurii, & centum librarum f. p. sibi de suo salario retinenda, teneatur, & debeat contra huiusmodi accusatos, seu notificados, & quemlibet ipsorum procedere summarie, & de facto, & repertos culpabiles condemnare, & punire, & quod ipso casu hebeatur pro plena probatione, etiam testificatio, seu dictum trium testium bonæ opinionis, & famæ deponentium de publica fama, etiam absque sufficienti redditione rationis dicti sui. Ipse quoque rector, & officialis, qui huiusmodi condemnationes fecerit, & exegerit, habeat, & habere debeat, & lucri facere soldos duos pro qualibet libra, quos camerarii cameræ communis Florentiæ sibi rectori, seu officiali dare de ipsamet pecunia illico teneantur absque ulla apodixa, licentia, vel subscriptione propterea habenda, vel solemnitate aliqua observanda; prædicta quoque in præsentis capitulo contenta non intelligantur, nec locum habeant in agnis de lacte, nec in caprettis, nec in porcellis temporilibus vulgariter vocabulus intellectis.

Quod debeant eligi taxatores carniū, quando gabella non venderetur.

RUBRICA CII.

QUandocumque continget gabellam macelli civitatis Florentiæ non esse venditam, vel concessam, domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint, teneantur, & debeant infra primos dies offitii sui extrahi facere, seu aliter eligere quatuor cives florentinos populares, & guelfos ad taxandum pretium carniū vendendarum, qui sic electi, seu extracti, possint, teneantur, & debeant infra decem dies a die electionis eiusdem sub pœna centum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda per quemcumque rectorem, seu officialem populi, & communis Florentiæ taxare pretia carniū recentium vendendarum ad macellum, prout crediderint tam emptoribus, quam venditoribus convenire, & ipsam taxationem infra ipsum eundem terminum, vel saltem infra post biduum referre officio dominorum Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonieriorum, societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ in sufficientibus numeris congregatis. Qui domini priores, & vexillifer, & gonfalonierius, & duodecim boni viri, teneantur, & debeant sub pœna periurii, & quinquaginta librarum cuilibet ipsorum auferenda, privilegio prioratus, vel alio non obstante, ipsa eodem die, qua facta fuerit ipsa relatio dictas taxationes approbare, seu minuere, vel augere, prout crediderint convenire, & pœnas tollendas non servantibus ordinem, & quod prout per ipsos priores, vexilliferum, gonfalonierium, & duodecim bonos viros, vel duas partes eorum deliberatum fuerit, debeat observari, donec aliud fuerit innovatum. Quicumque autem dictas taxationes, seu pretia non servaverit, seu ultra dicta pretia vendiderit, puniatur pœnis statutis in ordinamentis communis Florentiæ, & de prædictis omnibus potestas, capitaneus, & executor, & quilibet alius rector, & officialis possit cognoscere, procedere, & punire.

Quod domini cum collegiis provideant, an sit utile vendere carnes ad ianuas Florentiæ.

RUBRICA CIII.

Domini Priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, quorum officium quandocumque in posterum incohabit, teneantur, & debeant infra primos triginta dies sui offi-

tii sub p
per quen
legio pri
ter colle
norum v
gregatis,
vendende
extra ian
fita, qu
seu extra
contrariu
minis pr
& duode
græ, qu
obiection
stitiæ. su
& debeat
tatis Flo
vendere
convenia
sicque ip
sione pr
si aliter
sint, &
ter auct
efficacit
neat, &

*Quod q
& ch*

ARS
qu
artis, v
dogana
cuiuscu
victuali
vel no
cere su

tii sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, privilegio prioratus artium, & alio quolibet non obstante, proponere inter collegia gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ in sufficientibus numeris congregatis, utrum beccarii teneant talem modum in macellando, & vendendo carnes, quod utilius sit carnes vendi posse ad ianuas, seu extra ianuas civitatis Florentiæ, & partitum facere super ipsa proposita, quod quicumque credit utilius esse carnes vendi ad ianuas, seu extra ianuas civitatis Florentiæ det fabam nigram, & credentes contrarium dent fabam albam, & recollectis fabis, tam ab ipsis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, quam ab ipsis gonfalonerio, & duodecim adstantibus, si quidem reperiretur plures esse fabæ nigrae, quam albæ, in eo casu non obstantibus supradictis, aut aliis obiectionibus, quibuscumque dicti domini Priores, & vexillifer iustitiæ sub pœna qua supra, & ut prædicitur auferenda, teneantur, & debeant illico mittere pro gubernatoribus gabellæ portarum civitatis Florentiæ, & eis imponere, & mandare, quod cum volentibus vendere ad ianuas, vel extra ianuas civitatis carnes ad macellum, conveniant, & componant, quam utilius poterunt pro communi; sicque ipsi gubernatores, & duæ partes ipsorum facta sibi commissione prædicta, seu etiam absente dicta commissione, vel mandato, si aliter ad eorum notitiam pervenerit deliberationem prædictam possint, & teneantur, & debeant, sub simili pœna, qua supra, & similiter auferenda ad compositionem prædictam diligenter procedere, & efficaciter pervenire. Et quod ipsa eorum compositio valeat, & teneat, & debeat observari.

Quod quilibet possit vendere carnes ad grossum, & minutum libere & expedite, & de pœna consiliariorum, & aliorum contrascentium contra prædicta, & offendentium prædictos.

RUBRICA CIV.

ARS beccariorum, seu vendentium carnes quascumque cuiuscunque bestię, quæ pertinerent ad victualia, vel homines dictæ artis, vel quicumque alii, non possint, nec eis liceat facere aliquam doganam, monopolium, conventionem, vel pactum super carnibus cuiuscunque animalis pertinentis ad victualia, seu super bestiis ad victualia pertinentibus certo modo, vel forma suo pretio vendendis, vel non vendendis, emendis, vel non emendis, vel aliquid aliud facere super prædictis, vel aliquo prædictorum, quod possit redundare

in præiudicium Reipublicæ, vel hominum, carnes, & bestias emere volentium, nec in præiudicium eorum, qui dictas bestias conducere voluerint ad civitatem Florentiæ, vel comitatum Florentiæ pro ubertate carniū faciendā civibus, & districtualibus florentinis, sed cuilibet, tam civi, quam forensi liceat bestias prædictas, seu carnes earum vendere emere volentibus ad grossum, vel minutum, prout sibi placuerit, absque contradictione alicuius, seu aliquorum libere, & expedite, nec possint, vel audeant consules artis prædictæ, vel quicumque alii contradicere, vel in aliquo obviare talibus bestias conducentibus Florentiam, seu carnes ad minutum, seu ad grossum emere volentibus; nec possint propterea dictos tales vendentes carnes, vel conducentes dicta animalia, accusare, convenire, vel gravare coram aliquo rectore, vel officiali communis Florentiæ, vel universitatis, vel consulibus suæ, vel alterius cuiuscumque artis; nec possit cogi aliquis alienigena volens subesse, vel iurare sub consulibus dictæ artis, vel alicuius artis vendentis carnes, seu bestias ad victualia pertinentes, nec propterea molestari possit in iudicio, vel extra per aliquem rectorem, seu consules dictæ artis, vel alium quemcumque; sed liceat cuique volenti vendere carnes ad minutum, vel grossum animalia, vel bestias conducere ad civitatem, vel districtum Florentiæ absque aliqua gabella, pedagio, præstanda, salario, vel alio alicui personæ, vel arti, dando occasione prædicta, excepto quam communi Florentiæ. Et quilibet rector, & officialis dictæ civitatis teneatur dictos tales vendentes carnes, vel adducentes animalia defendere, & manutenere, ita quod libere possint bestias adducere, & carnes vendere, prout eis placuerit. Et si quis, vel si qui ausi fuerint doganam, seu monopolium, vel conventionem, vel aliquid aliud facere contra prædicta, siquidem universitas ipsius artis condemnatur in libris mille f. p.; si vero fuerit consul dictæ artis, privetur consulatu; & insuper condemnatur in libris quingentis f. p. & si fuerit aliquis dictæ artis condemnatur in libr. 200. f. p. & quilibet possit accusare, denuntiare, & revelare, & notificare facientes contra supra prohibita, vel aliquod eorum. Et si quis de dicta arte beccationem fecerit de prædictis, non possit in aliquo gravari, vel molestari, vel condemnari, sed ipse, & eius descendentes, & fratres sint liberi ab arte prædicta, & non cogantur, nec cogi possint postea subesse, vel iurare sub consulibus ipsius artis, vel sub aliquo suæ artis. Et si quis consul, vel alius dictæ artis ausu temerario offendiderit, vel offendi fecerit in persona, vel rebus aliquem civem, vel forensem, qui adduceret Florentia tales bestias pro copia carniū faciendā, sive ipsas carnes venderet ad grossum, vel minutum

in civitate
offendi fam
alium offa
de scient
seu colleg
tali cond
facta sit
ctæ artis
ars, sive
presse de
centibus
pertinent
mercatur
mercari,
emendo a
& venden
que aliis
restatem,
Et teneat
tales artifi
iusto preti
beat domi
& eorum
ut dictum
prædicta
gandi de
curent on
mitti mo
ncus præ
quolibet
vendere
comitatu
carnes cu
sine pond
ut, & sic
provisione
non aliter
ti, vel fa
que faciat
dominum
nus Capitu
dictum est

las emere
in civitate
offendi pro u-
alium dnis, sed
de scientia
seu comitatu
tali comitatu
facta scientia, vel
dicta ars bestias
ars, sine grosso
prelle mtes car-
centibus el grava-
pertine vel uni-
mercatoec possit
mercandibus di-
emendo victua-
& vendit el extra
que aliam cum-
restituere vel gros-
Et tunc strictum
tales vel alio
iusto pretio quam
beat civitatis
& comitatus
ut dictum est, &
prædictum si fue-
gandi ad aliud
curentur demne-
mitti privetur
neus si fue-
quolibet pos-
vendere contra
comitatus becca-
carnes in reve-
sine potest el mo-
ut, & fratres
provincie sint po-
non de aliquo
ti, vel ario of-
que in civem,
dominus pia car-
nus comitatus
dictum

in civitate, vel comitatu Florentiæ, condemnatur talis offendens, vel offendi faciens in duplum quantitatis, in qua condemnari deberet si alium offendisset, vel offendi fecisset, & si talis offensio facta fuerit de scientia, & voluntate artis præfatæ, condemnatur ipsa ars, seu collegium ipsius artis in libris mille f. p., & de tali offensa facta tali conducenti dicta animalia, vel carnes vendenti, videlicet, quod facta sit talis offensa occasione prædicta, & facta sit de voluntate dictæ artis, & probari possit per publicam famam; & quod aliqua alia ars, sive homines ipsius artis convenire, vel pacisci tacite, vel expresse de non emendo, vel mercando cum dictis talibus conducentibus dictas bestias, vel vendentibus dictas carnes de his, quæ pertinent ad dictam artem, non possint, sed teneatur quilibet, qui mercatur cum dictis beccariis de rebus pertinentibus ad artem eorum mercari, & cum adducentibus dictas bestias, & carnes vendentibus emendo ab eis coria, & interiora animalium, & alia emendo ab eis, & vendendo eis, sicut faciunt cum dictis beccariis, vel quibuscumque aliis pro iusto pretio. Et si contrafecerit condemnatur per potestatem, vel capitaneum pro qualibet vice in libris viginti quinque. Et teneatur quilibet rector, qui requisitus fuerit cogere cum effectu tales artifices mercari cum prædictis, & emere eorum merces pro iusto pretio. Et de prædictis, & quolibet prædictorum possit, & debeat dominus Potestas, & dominus Capitaneus, & quilibet eorum, & eorum iudices cognoscere, procedere, & punire, & condemnare, ut dictum est, & super iis ponere teneatur exploratores secretos ad prædicta investiganda, & habeant plenum, liberum arbitrium investigandi de prædictis, & puniendi contrafacientes, ut dictum est, & curent omnino omnibus fraudibus, quæ contra prædicta possent committi modis omnibus obviare, & dicti dominus Potestas, & capitaneus prædicta omnia faciant publice banniri per civitatem prædictam quolibet mense, ita quod omnibus innotescat, & quod quilibet, qui vendere voluerit carnes recentes, vel siccas ad minutum in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, teneatur, & debeat vendere ipsas carnes cuiuscumque generis, vel maneriei fuerint ad pondus, vel sine pondere, & pro illo pretio, & pretiis, quæ, & quibus, & pro ut, & sicut providerint officiales ad hoc deputati, secundum quam provisionem quilibet, qui vendere voluerit dictas carnes vendat, & non aliter sub pœna librarum vigintiquinque f. p. vel ultra vendenti, vel facienti vendere, quam in ipsa provisione continebitur, ea-que faciat observari, & executioni mandari, et contrafacientes per dominum Potestatem in capite debeant condemnari. Et quod dominus Capitaneus inquisitionem faciat, & contrafacientem puniat, ut dictum est, statuto aliquo non obstante. Et quod quæcumque persona

terrigena, vel forensis undecumque fuerit, sive supposita arti beccariorum civitatis Florentiæ, sive non supposita, possit, eique liceat, tam in civitate, quam in comitatu, sive districtu Florentiæ in quocumque loco, excepto quam in platea mercati novi de Florentia, macellare, & macellari facere, ac vendere, & vendi facere quascunque carnes, non tamen vetitas, secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ, etiam ad macellum vendere omnibus, & singulis volentibus inde emere pretio, seu eis pretiis quibus volet, salvo eo quod inferius dicitur, & quod ipsi, qui sic macellabunt, sive vendent, seu eorum, vel alicuius eorum factores, servitiales, seu famuli, vel aliqui ipsorum, qui alias non essent suppositi consulibus universitatis beccariorum civitatis Florentiæ, non possint aliqua ratione, vel causa per ipsos consules, vel officiales universitatis prædictæ, seu coram eis, vel aliquo ipsorum molestari, inquietari, gravari, trahi, vel aliquo aliter conveniri, sed ab omni eorum, & cuiuslibet ipsorum universitate eiusdem officio, potestate, & iurisdictione intelligantur esse, & sint exempti, liberi, & immunes. Et quod consules dictæ artis, vel aliquis eorum, seu notarius vel nuntius dictæ artis aliquem ex prædictis, vel aliquem ex infrascriptis, qui renuntiaret, ut infra dicitur, non possint, vel audeant directe, vel indirecte aliquo aliter gravare, vel molestare personaliter, vel in rebus, seu in ius vocare sub pœna librarum quinquaginta f. p. Et insuper quod quicumque de arte beccariorum suppositus ipsi arti, vel universitati prædictæ renuntiabit coram officio dominorum Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis universitatis prædictæ intelligatur esse, & sit illico facta renuntiatio prædicta, & ab ipsa universitate, & consulibus, & officio universitatis eiusdem, & ab omni eorum, seu alicuius eorum officio, potestate, & iurisdictione liber, & immunis, & totaliter exemptus, nec per ipsos, seu aliquem ipsorum, seu coram eis, vel eorum aliquo possit aliquo aliter gravari, inquietari, molestari, conveniri, vel trahi aliqua ratione, & causa, & si quid contra prædicta, vel aliquid prædictorum fecerit, quoquo modo, sit ipso iure irritum, & inane. Et hoc expresso, & declarato, quod per prædicta, vel aliquid prædictorum non intelligatur, nec possit aliquod præiudicium generari exactoribus gabellæ communis Florentiæ, seu alicui ipsorum; & insuper declarato, quod omnes, & singuli, qui carnem macellabunt, seu ad macellum vendent, suppositi, vel non suppositi dictæ arti, intelligantur esse, & sint suppositi iurisdictioni, & coercitioni officialium tam forensium, quam civium deputatorum ad officium plateæ s. Michaelis in orto de Florentia. Et quod prædicta, vel aliquid prædictorum non derogetur, vel derogatum esse intelligatur, vel sit

offitio pr
ruta, &
beant ob
ctis, vel

Quali
ve
& s. Frid
rius, seu
dens carn
ianuas bu
tus fuerit
mat emer
civitate,
ad macell
cato, seu
cuiuslibet
rentiæ ap
riis possit
cato, seu
dum, qu
cuturos,
tedictum
futurum
rum, seu
pro macel
pellatur p
deat, vel
cellando e
tiæ alibi
veneris;
cato dicta
macellande
verisimilit
prædicta,
quod præ
alicui em

Tom.

offitio prædictorum, neque ordinamentis dicti offitii, & eorum statuta, & ordinamenta, & provisiones, & præcepta teneantur, & debeant observare, prout alii quicumque suppositi officialibus antedictis, vel alicui ipsorum.

*De modo tenendo per beccarios in emendo animalia
in mercatis causa macellandi.*

RUBRICA CV.

Qualibet hebdomada in die iovis fiat, & fieri debeat forum, si-
ve mercatum de bestiis pro macellando extra portam Crucis,
& s. Fridiani civitatis Florentiæ ibi prope. Et quod nullus taberna-
rius, seu beccarius faciens incidi, seu vendi, seu incidens, seu ven-
dens carnes recentes ad minutum in civitate Florentiæ, seu extra
ianuas burgorum civitatis eiusdem, sive matriculatus, sive descrip-
tus fuerit in arte beccariorum, sive non, possit, audeat, vel præsu-
mat emere, vel emi facere, per se, vel alium, seu alios pro eo in
civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliquam bestiam grossam
ad macellum, seu pro macello, alibi quam in dicto foro, seu mer-
cato, seu alio die, quam die iovis sub pœna librarum centum f. p.
cuiuslibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Flo-
rentiæ applicanda. Et quod nullus ex dictis tabernariis, seu becca-
riis possit per se, vel alium, seu alios pro eo emere in dicto mer-
cato, seu foro aliquo die iovis plures bestias grossas ad macellan-
dum, quam debeat macellare inde ad septem dies tunc proxime se-
cuturos, seu quas verisimiliter sit macellaturus infra terminum an-
tedictum sub pœna prædicta, ut præmittitur auferenda; & quod in
futurum qualibet hebdomada in die veneris fiat, & fieri debeat fo-
rum, seu mercatum bestiarum minutarum ad macellandum, & seu
pro macellando extra, & prope portam civitatis Florentiæ, quæ ap-
pellatur porta Crucis. Et quod nullus ex dictis beccariis possit, au-
deat, vel præsumat aliquam bestiam minutam macellabilem pro ma-
cellando emere in civitate, comitatu, vel districtu civitatis Floren-
tiæ alibi quam in dicto foro, seu mercato, seu alio die, quam die
veneris; nec etiam possit aliquis ex prædictis in ipso foro, seu mer-
cato dicta die emere plures ex dictis bestiis, quam sibi expediat pro
macellando inde ad septem dies tunc proxime secuturos, seu quas
verisimiliter sit macellaturus infra terminum antedictum sub pœna
prædicta, ut præmittitur auferenda; salvo quod prædicta, vel ali-
quod prædictorum non prohibeatur, nec intelligatur esse prohibitum
alicui emere ubicumque, & quodcumque voluerit, fues, capret-

Tom. II.

Hh

offitio
ruti,
beant
dis,
rti becca-
ne liceat,
e in quo-
Florentia,
quascum-
rum, &
vendere
retiis qui-
n sic ma-
factores,
stent sup-
ria, non
finales u-
molestari,
omni co-
poteitate,
& immu-
notarius
& infra-
audeant
lonaliter,
aginta f.
stus ipsi
minorum
munis u-
nuntiatio
universi-
tio, po-
temptus,
rum ali-
iri, vel
vel ali-
tum, &
aliquod
in gene-
tum; &
ellabunt,
da arti,
i offitia-
plateæ
aliquod
b vel sit

tos, agnos cuiuscumque sexus, quandocumque volet pro vendendo, & macellando, seu vendi faciendo ad macellum cuicumque voluerit, non tamen causa alteri revendendi.

Quod beccarii non vendant carnes alibi quam ad suam apothecam.

RUBRICA CVI.

Nullus ex beccariis, seu tabernariis supradictis possit, audeat, vel præsumat sub dicta pœna, ut præmittitur auferenda, retinere, seu retineri facere, vel permittere alibi quam ad suum discum, seu in sua apotheca, seu in loco, qua, vel quo carnes venderent ad macellum aliquam stateram, seu balanceas, sive aliquas carnes recentes vendere ad pondus quoquo modo in civitate, seu burgis civitatis prædictæ. Et quod nullus ex beccariis, seu tabernariis supradictis possit, audeat, vel præsumat sub pœna prædicta, ut præmittitur auferenda, habere, seu tenere discum aliquem clausum, seu cum aliqua ferratura, vel repositoio, seu artificio, in quo carnes possent clandestine retinere.

*Quod beccarii non teneant ad suum discum, vel prope
ad decem brachia carnes pecudinas, & similes.*

RUBRICA CVII.

Nullus ex beccariis, seu tabernariis supradictis possit, audeat, vel præsumat in illo disco, seu super illum discum, in quo, vel super quo venderentur, seu tenerentur ad vendendum carnes castratinæ, seu carnes de porco masculo castrato ad macellum, seu prope ipsum discum per decem brachia vendere, seu retinere ad vendendum carnes pecudinas, hircinas, caprinas, bufalinas, seu de porco non castrato, seu de troia, sive bina sub pœna vigintiquinque librarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; & quod de contentis in præsentis capitulo, cuilibet liceat quemlibet, qui contrafecerit, accusare, & denunciare sine solutione alicuius gabellæ, & cum nomine, & sine nomine, secrete, & palam, & habeat, & habere debeat medietatem pœnæ prædictæ, seu pecuniæ, quæ propterea solveretur. Et quod de omnibus, & singulis suprascriptis, & infra scriptis, cognitio, & punitio pertineat, & spectet ad officiales forenses civitatis Florentiæ, & maxime ad officialem forenses grasciæ, seu plateæ s. Michaelis in horto de Florentia, & ad executores ordinamentorum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & quemlibet ipsorum, ita ta-

men quando
præventum
nimino
de suo
quolibet
condemni
quod on
vel solve
seu aliqu
tiæ, seu
quæ ver
bus dictæ
dictæ præ
tum por
gotia d
ris eiusd
ipsi can
muni Flo
civibus
viri offi
di, ut i
absentib
possint,
fitio ips
das per
non, q
pereria,
vitate,
do cara
nere ill
vari de
Reman
quælibe
tiæ, ge
munis

Qui
recente

men quod utroque ipsorum de eodem crimine procedente locus sit præventioni. Et quod ipse officialis grasciæ non solum possit, quinimmo vinculo iuramenti, & sub pœna librarum centum f. p. sibi de suo salario retinenda, teneatur, & debeat de prædictis saltem quolibet mense inquirere semel, & repertos culpabiles punire, & condemnare in pœnis prædictis, ut præmittitur exsolvendis. Et quod omnis pecuniæ quantitas, quæ in futurum solvenda veniret, vel solveretur vigore alicuius condemnationis, quæ fieret per aliquem seu aliquos consules, seu officiales artis beccariorum civitatis Florentiæ, seu pro aliqua directura alicuius quæstionis, vel controversiæ, quæ verteretur coram aliquo, seu aliquibus consulibus, vel officialibus dictæ artis, solvatur, & solvi debeat solum camerario artis prædictæ pro ipsa arte recipienti, & per ipsum camerarium ad introitum poni, & mitti debeat incontinenti, seu in utilitatem, seu negotia dictæ artis, iuxta formam statutorum, & ordinamentorum artis eiusdem approbatorum legitime sub pœna librarum centum f. p. ipsi camerario contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & in futurum sint, & esse debeant ex civibus popularibus florentinis, & guelfis quatuor boni, & sapientes viri officiales communis, & pro ipso communi eligendi, & assumendi, ut inferius continetur, qui, & duæ partes eorum, & aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque durante officio ipsorum circa stateram, seu balanceas tenendas, vel non tenendas per beccarios antedictos, & circa vendendum ad pondus, vel non, carnes aliquas ad macellum, & circa taxanda, & ordinanda præria, quibus carnes possint, seu debeant vendi ad macellum in civitate, & seu burgis civitatis Florentiæ, & circa ordinandum, quando carnes debeant quilibet quandolibet macellare facere, & componere illa ordinamenta, etiam pœnalia, quæ volent, quæ facta observari debeant, ac si facta forent per populum, & commune Florentiæ. Remanente nihilominus auctoritate, & balia circa prædicta, & alia quælibet competente dominis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ, gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti in pristinam roboris firmitatem.

De satisfactione beccariorum.

RUBRICA CVIII.

Quilibet macellarius, beccarius, sive tabernarius vendens carnes recentes cuiuscumque manierici existant, teneantur satisfacere coram

Hh 2

officialibus grasciæ quolibet anno de mense ianuarii cuiuslibet anni de libris quinquaginta f. p. per fideiussores de ipsorum artem legaliter exercendo, & prædicta, & infra scripta ordinamenta, & statuta observare, & pœnas dicta occasione impositas, & imponendas eisdem solvere; & quod si quis non satisfecerit, ut dictum est, non possit, nec ei liceat carnes vendere, vel incidere sub pœna dictorum officialium arbitrio auferenda, & nihilominus cogi possit per dictos officiales, & officialem forenses postea quemcumque ad dictam satisfactionem præstandam.

Quod beccarii vendant carnes pretio ordinato.

RUBRICA CIX.

BEccarii carnes, pro quibus vendendis fuerit statutum certum pretium, debeant cuilibet petenti pro dicto pretio vendere, nec maius pretium vendere, & recipere sine fraude, & absque datione, seu venditione alterius rei sub pœna vigintiquinque librarum f. p. cuilibet contrafacienti, & pro qualibet vice.

Quod bestiae non occidantur in via, & quod fiant fognae sub terra.

RUBRICA CX.

Nulla persona in civitate Florentiæ in aliqua via publica occidat, vel occidi faciat aliquam, vel aliquas bestias sub pœna librarum vigintiquinque f. p. exceptis caprettis, & agnis, ac salvaggine, & similibus, & quod in domo, vel curia civitatis Florentiæ, qua quis occidere, vel occidi facere voluerit bestias, construatur fogna, quæ fiat, & fodiatur usque ad aquam, in qua labatur sanguis, & putredo manans ex occisione huiusmodi bestiarum, ita quod ex macello eorum fetor exhalare non possit, vel reddi aer aliquo modo pestilentiosus sub pœna prædicta occidenti, vel occidi facienti in domo, vel curia, qua non fuerit talis fogna, de quo fetore, ac aere pestilento stetur dicto officialis forensis, qui positus fuerit super observantiis, & ordinamentis per officium officialium prædictorum factos contra beccarios, & alios; salvo quod per prædicta non sit, nec intelligatur derogatum alicui ordinamento edito per commune Florentiæ contra occidentes, vel occidi facientes bestias in quarterio s. Mariæ Novellæ in eadem videlicet parte, quæ comprehendebatur sub sexto burgi civitatis prædictæ, nec in aliqua eius parte,

IN civitate
ria, ne
Florentiæ,
cellum ve
cellari ali
ætatis oct
contrafacie
communis

Quod va

MAccel
legat
dere, &
modo dan
nere, &
quolibet c
quaginta f

Da

NUllus
etas
na libraru
modo tali
teris, &
ratur in
exceptis
ut consue
bet die bi
possit acci

Quod vituli masculi non macellentur.

RUBRICA CXI.

IN civitate Florentiæ, nec prope ipsam civitatem per tria millia-
ria, nec etiam in aliqua terra murata comitatus, seu districtus
Florentiæ, nemo possit macellare, seu pro macellando, vel ad ma-
cellum vendendum occidere, vel occidi facere, vel vendi, seu ma-
cellari aliquem vitulum, vel bovem masculum, qui non sit saltem
ætatis octo annorum sub pœna quinquaginta librarum f. p. cuilibet
contrafacienti auferenda per quemcunque rectorem, & officialem
communis Florentiæ.

Quod vendantur carnes iusto pretio, & carnes non mazichentur.

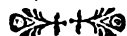
RUBRICA CXII.

Macellarii, & vendentes carnes recentes debeant eorum artem
legaliter exercere, & bona pondera dare, & iusto pretio ven-
dere, & carnes alicuius speciei, pro carnibus alterius speciei nullo
modo dare, nec in suo disco plusquam de una specie carniū reti-
nere, & nullus audeat mazicare carnes alicuius bestię sub pœna in
quolibet casuum prædictorum, & pro qualibet vice librarum quin-
quaginta f. p. & amittendi carnes.

De non vendendo pecoram infra grillandam mercati.

RUBRICA CXIII.

Nullus vendens pecoram, vel carnes pecudinas possit vendere di-
ctas carnes nisi in loco per consules dictę artis deputando pœ-
na librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, dum-
modo talis locus sit, & esse debeat extra grillandam plateę fori ve-
teris, & in loco per dictos consules ordinando, & dummodo refe-
ratur in infrascripto officio officialium grasciæ, ut consuetum est,
exceptis agnellis utriusque sexus, qui vendantur, & vendi possint;
ut consuetum est. Et quod officialis forensis grasciæ teneatur quoli-
bet die bis recercare de omnibus, & singulis prædictis, & quilibet
possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De

*De tenendo testam bufalæ super disco, quando venduntur
carnes bufalinæ.*

R U B R I C A CXIV.

Quilibet vendens bufalam, seu carnes bufalæ teneat, & tenere debeat testam talis bufalæ cum corio ipsius bufalæ donec vendere voluerit ipsas carnes, ita quod omnibus emere volentibus, manifeste appareat tales carnes esse bufalinas sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & nihilominus nullus vendat bufalam, seu carnes bufalæ prope locum, seu discum, ubi seu in quo venduntur carnes bovis, seu vitulæ per decem brachia sub dicta pœna. Et quod nullus vendens carnes, possit retinere testam alicuius bestię, quæ non sit illius bestię, quæ venderetur sub pœna prædicta.

De non vendendo bestias proprio morbo mortuas.

R U B R I C A CXV.

Nullus audeat vendere in civitate Florentiæ carnes alicuius bestię, quæ suo morbo, vel ex casu fortuito, vel vulnere non consueto præmortua sit sub pœna librarum centum f. p. & comburendi carnes, & discum; & quod nullus possit mittere aliquas carnes in civitate Florentiæ mortuas, & morticinas, vel morbosas sub dicta pœna, excepto, & salvo quod porcis silvestribus, & silvaticis, & aliis salvaginis, & carnibus mortuis cum cultello.

De non banniendo, quod carnes vendantur.

R U B R I C A CXVI.

Nullus cuiuscumque conditionis existat, possit bannire, gridare, vel bannum immittere in alio loco, platea, vel via civitatis Florentiæ, vel eius burgis, vel subburgis, quod vendantur, vel non vendantur carnes, vel aliqua alia commestibilia, sine expressa licentia dictorum officialium grasciæ sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & quoties, quam pœnam si non solverit infra decem dies, fustigetur per civitatem Florentiæ, & nihilominus teneatur ad solutionem dictæ pœnæ.

De

Nullus
na :
Florentiæ
ra, seu v
tea, vel
aliqua ali
quolibet,

De pœna

Nullus
tra
adurere,
mortuum
qualibet
eufare, &
facere qu

Nullu
re,
vel troia
rum tol
tem libr
tiare. &
neatur e

De non proiiciendo interiora bestiarum in via.

RUBRICA CXVII.

NUllus beccarius, scorticator, ventraiulus, vel quævis alia persona audeat, vel præsumat proiicere in aliquam viam civitatis Florentiæ, burgorum, & subburgorum dictæ civitatis aliqua interiora, seu viscera alicuius, seu aliquarum bestiarum, seu in aliqua platea, vel fossa iuxta aliquam viam dictæ civitatis, nec non facere aliqua alia non facienda sub pœna ducentarum librarum f. p. pro quolibet, & quoties, excepto quam in flumine arni.

De pœna bruciantis, vel mattantis porcum mortuum in via.

RUBRICA CXVIII.

NUllus beccarius, vel alius vendens, vel vendi faciens carnes intra muros civitatis Florentiæ in via publica, vel platea possit adurere, seu abrufare aliquem porcum, & porcā, seu porcellum mortuum, vel fieri facere sub pœna quadraginta soldorum f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit clam, & palam denunciare, & accusare, & de his Potestas teneatur, & debeat inquirere, & banniri facere quolibet mense semel.

Quod nullus beccarius teneat pro se, vel aliis troias causa revendendi ad macellum.

RUBRICA CXIX.

NUllus beccarius, seu tabernarius, vel alius pro eis possit vendere, vel emere causa revendendi ad macellum aliquam troiam, vel troias figliaticcias: facienti contra prædicta, vel aliquod prædictorum tollatur nomine pœnæ, etiam de facto per dominum Potestatem libras decem f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit denunciare. & habeat mediam partem condemnationis, seu pœnæ, & teneatur ei secretum.

*De**De*

*De faciendo purgari mercatum vetus, & de his, quæ beccarii
facere tenentur, vel utentur.*

RUBRICA CXX.

Dominus Potestas civitatis Florentiæ, consules tabernariorum, seu beccariorum coram se vocari faciat, & præcipiat eis, ut præcipiant vinculo iuramenti omnibus aliis tabernariis, seu beccariis, quod omni sero removeant ossa de mercato veteri, & per se observent omnimodo, & hoc faciat banniri dictus dominus Potestas per civitatem Florentiæ quod dicti tabernarii, seu beccarii discos qui ponuntur ibi omni die iovis in sero, & omni die sabbati in sero, & singulis vigiliis paschatum, & festivitatum solemniū, remaneant, & coadunentur in dicto foro in loco condecienti, ut liber transitus esse possit per dictum forum dictis diebus, & inde servetur per alios beccarios, seu tabernarios civitatis burgorum, & subburgorum Florentiæ: facientes contra prædicta, vel aliquod prædictorum, tollat idem dominus Potestas soldos centum f. p. & faciat insuper dictus dominus Potestas prædictos consules tabernariorum, seu beccariorum quod curent, & faciant ita quod præcipiatur omnibus eorum artis, quod iurent, & eos iurare faciant, quod nullus vendat, vel vendi faciat unam carnem pro alia. Et quando interrogatus fuerit ab emptore dicat veritatem de qua bestia sit, & illi qui petierint carnes de castrato, vel porco masculino, non det alias. Faciat etiam iurare dictos consules tabernariorum, seu beccariorum, & omnes tabernarios, seu beccarios quod quisque alius possit occidere bestias quas voluerit, & facere vendi, cui, quibus, & ubi voluerit, & placuefit, & non impedire aliquem, vel alicui interdicere quominus bestias occidat, vel carnes vendat, & quod denuntient contrafacientes, & quod non vendant carnes infirmas aliquo modo, vel tempore, & quod vendant carnes illa die qua occiderint, & non sequenti de mense iunii, iulii, & augusti, exceptis carnibus bovinis, & vaccinis, sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet qui contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit, pro qualibet vice auferenda, & teneantur dicti beccarii, sive tabernarii non vendere agnos, & hædos, nisi eos occiderint in civitate, vel burgis, & quod in prædictis non committant aliquam fraudem; facienti contra tollatur ei nomine pœnæ soldos centum f. p. & deinde non sinat dictus potestas contrafacientem dictam artem exercere; Teneantur etiam dicti beccarii, sive tabernarii non occidere aliquam bestiam, nec sanguinem prolicere, vel fundere in civitate Florentiæ, burgis, aut sub-

burgis in
f. p. pro
tuos ad
agnum,
in soldis
libet arte
solvendo
artis, ve
de prædi
consules
carii, qu
mense r
quod no
posturam
dis, nec
faciant
beccarior
nationem
tabernari
& teneat
dendum,
quas fac
facientem
præsump
bus tam
& teneat
sto preti

VEnde
dict
antur an
di comp
quolibet
cere, &
& manda
eisdem p
Ton.

burgis in strata publica, faciens contra puniatur in soldis centum f. p. pro qualibet vice, & nullus apportet, vel reducat agnos mortuos ad civitatem prædictam nec inflat, vel inflari faciat aliquem agnum, vel hædum, contrafaciens de quolibet agno inflato, puniatur in soldis quinque f. p. & perdat agnum, vel hædum. Et possit quilibet artem tabernariorum, vel beccariorum dictorum exercere nihil solvendo consulibus prædictis, vel alteri personæ pro ingressu ipsius artis, vel pro dicta arte addiscenda; & teneatur potestas inquirere de prædictis singulis mensibus tribus vicibus ad minus; & prædicti consules tabernariorum, sive beccariorum, & ipsi tabernarii, & beccarii, qui carnes vendunt, compellantur a Potestate prædicto primo mense regiminis dicti potestatis iurare, & promittere, & satisfacere quod non facient inter se, nec fieri permittant aliquam doganam, posturam, sive interdictum de carnibus vendendis, vel non vendendis, nec de certo numero bestiarum vendendarum, nec quod aliud faciant in fraudem prædictorum, & consules tabernariorum, seu beccariorum, vel aliquis alius pro eis non facient aliquam condemnationem de aliquo tabernario, nec aliquo modo gravent aliquem tabernarium, seu beccarium per prædictis, vel aliquo prædictorum, & teneatur quilibet tabernarius, seu beccarius non tenere ad vendendum, nisi de uno genere bestiarum tantum, & quod carnes quas facient die sabati, non reducant ad vendendum die lunæ; facientem contrarium puniatur, & punire possit, & debeat tam per præsumptionem, quam per publicam famam suo arbitrio; super quibus tam puniendis, quam cognoscendis potestas habeat arbitrium, & teneatur potestas procurare omnino, quod carnes vendantur iusto pretio, & super his potestas habeat arbitrium.

DE PESCIVENDOLIS.

Quod vendentes pisces debeant quolibet anno satisfacere.

RUBRICA CXXI.

VEndentes pisces recentes scilicet cives Florentini, qui continue diebus quibus pisces venduntur exercent dictam artem, teneantur anno quolibet de mense ianuarii coram dictis officialibus bladi comparere, iurare, & satisfacere de libris quinquaginta f. p. pro quolibet eorum artem prædictam bene, fideliter, & legaliter exercere, & dolum, fraudem, vel malitiam in ea non committere, & mandato dictorum officialium, & officialibus, & constitutionibus eisdem præstare, sub pœna, & ad pœnam de eis fiendam solvere,

Tom. II.

I i

& quod dicti officiales bladi teneantur cum effectu compellere dictos pesciaiolos ad dictam satisfactionem præstandam infra dictum tempus, vel eos condemnare in quantitativis prædictis, sub pœna librarum viginti quinque f. p. pro quolibet officiali communi Florentiæ applicanda.

De deferendo pisces ad locum deputatum, & de non extrahendo.

RUBRICA CXXII.

OMnes, & singuli mercatores, & aliæ personæ solitæ, & soliti vendere pisces recentes, aut vendi facere, teneantur ipsos pisces reducere continuo directe, & tenere ad locum deputatum, vel deputandum per commune Florentiæ, seu officiales dicti communis ipsos pisces deponere, & scaricare apud pontem veterem loco dicto *a pesciaioli in via publica*, & loco deputato, & teneantur omnes pisces, & salmas piscium tenere ibidem publice, & palam, & non possint aliquam salmam, vel cistam piscium reponere in aliqua eorum, vel alterius apotheca, sub pœna librarum centum f. p. & quilibet possit accusare, & istud capitulum publice banniat per civitatem, & si pisces recentes invenirentur in aliquo alio loco positi, quam in loco prædicto possint per quemcumque accipi, & reportari coram ipsis officialibus per quancumque personam, & habeat quartam partem ipsorum, & nullus possit eos recipere sub dicta pœna, & prædicta etiam possint probari per publicam famam cum iuramento accusatoris, & nullus officialis possit dare licentiam retinendi alibi quam in dicto loco sub dicta pœna.

De pœna tossicantis pisces.

RUBRICA CXXIII.

Nullus audeat, vel præsumat pisces in flumine, vel aliis quibuscumque aquis tossicare, sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit accusare, & habeat medietatem condemnationis.

De non retinendo pisces in sua domo, sine licentia officialium.

RUBRICA CXXIV.

Nullus possit, vel debeat tales pisces venales retinere in sua domo sine licentia dictorum officialium, & qui contrafecerit puniatur in libris quinquaginta f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit de prædictis denunciare, & accusare, & habeat quartam par-

tem co-
quentiur
ri invet
facere b

T Incl
vic
in quin
ponderis
Si vero
vendatur
pra cui
codem
Bientina
nam lib
octo f.
quatuor
bus, &
soldis tr
modo p
vendatur
soldis tr
vendatur
vice qu
& quil
tes cont
demnatio
exegerit
batio cu
no teste

N Ulla
que
librarum

tem condemnationis in quolibet dictorum casuum de piscibus lo-
quentium; & de prædictis teneantur dicti officiales vinculo iuramen-
ti investigare, & inquirere ex suo officio, & hæc omnia publice
facere banniri, ita quod nullus prætextu ignorantia se valeat excusare.

De pretio piscium.

RUBRICA CXXV.

Tinchæ de lacu vallis Chianæ vendantur ad pondus hoc modo
videlicet; Tinchæ grossæ unius libræ, vel ab inde supra usque
in quindecim uncias soldis duobus libra quælibet; si fuerit minoris
ponderis vendatur sold. 1. & denar. 8. libra qualibet, & non plus.
Si vero maioris ponderis quindecim unciarum, usque in duas libras
vendatur soldis duobus, & denariis quatuor, & a duobus libris su-
pra cuiuscumque quantitatis, soldis duobus, & denariis octo; &
codem modo fiat de tinchis Padi, vel Lombardiæ. Tinchæ de
Bientina, & Guscianæ, & aliorum locorum ad pondus usque ad u-
nam libram, soldo uno qualibet libra, & a libra infra, denariis
octo f. p. & a libra cuiuscumque ponderis soldo uno, & denariis
quatuor quælibet libra. Pisces de mazza cum bastone soldis duo-
bus, & denariis quatuor, & anguillæ de lacu pro libra qualibet
soldis tribus, & lucci, & anguillæ prædictorum locorum vendantur
modo prædicto soldis uno, & denariis quatuor f. p. Sturionis libra
vendatur non ultra soldis sex, lampreda non vendatur ultra quam
soldis triginta soda, & ovata soldis viginti f. p.; sardella vero ad plus
vendatur denariis octo, sub pœna in quolibet dictorum casuum pro
vice qualibet librarum viginti quinque f. p. & amissionis piscium
& quilibet possit sine solutione gabellæ accusare vendentes facien-
tes contra formam prædictam, & quartam partem piscium, & con-
demnationis habeat, & rector qui invenerit, & condemnationem
exegerit habeat quartam partem condemnationis, & sufficiat pro-
batio cum duobus testibus de fama, & cum iuramento, & cum u-
no teste de visu, & cum iuramento.

De non vendendo pisces pro de aliquo loco, quam sint.

RUBRICA CXXVI.

Nulla tincha, vel anguilla possit vendi per aliquem, vel de ali-
quo flumine, nisi pro, vel de eo, de quo fuerit, sub pœna
librarum decem f. p. pro qualibet vice; Item libra mugginorum

maris, ragnorum, & oratæ maris, a libris duabus supra, vendatur libra ad plus soldis tribus, & a duabus libris infra, soldis duobus, libra tonni panciæ vendatur ad plus soldis tribus, libra testæ tonni ad plus soldis duobus, libra dosli tonni ad plus soldo uno, & denariis tribus.

De non contrahendo societatem cum forensibus.

RUBRICA CXXVII.

NUllus tabernarius, sive beccarius, aut pesciaiuolus civitatis Florentiæ cum alio forensi pisces deferenti, vel deferre facienti ad civitatem Florentiæ, societatem contrahere debeat, vel ad discum cum eo morari pro piscibus vendendis, vel alio modo cum eis participare possit, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit eos accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De non vendendo pisces crudos emptos alicui.

RUBRICA CXXVIII.

NUllus, & maxime coquus audeat, vel præsumat in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ emere pisces recentes, & ipsos crudos revendere, vel revendi facere, sub pœna librarum viginti quinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & perdat pisces, & cuilibet liceat accusare, & denunciare, & habeat quartam partem condemnationis, & teneatur ei secretum.

De non vendendo pisces, nisi per eum cuius sunt.

RUBRICA CXXIX.

NUllus audeat, vel præsumat stare ad vendendum pisces recentes, vel salatos, nisi ille, vel illi, quorum essent pisces, & quod nullus possit stare cum eis, vel aliquo eorum ad vendendum pisces recentes, vel salatos, vel iuvare ipsos, vel aliquod mercatum inde facere de piscibus, vel in aliquo se intromittere, sub pœna librarum viginti quinque f. p. & quod nullus possit vendere pisces recentes, nisi iuxta arnum ad pontem veterem, sub pœna librarum viginti quinque, vel ubi deputatum fuerit per commune Florentiæ.

C
Quo¹ vinda
duo
a test
a. 230

NUllus
dum
ad venden
fit stare,
decem f.
tur quolib
dragesima
dicti de b
inquirere
libet possi
habeat qu
beant dict
nia, & si
quod vene
fore iustu
nopolia in
quam, &
rit factum
modo cat
tis statuti

NUllus
que
mitatu,
erint cap
liquo viv
centes co
ad vende
viginti q
& qual
nuntiare
demnatio

*Quod ad nullum discum, vel banchum ubi pisces salati
venduntur, audeat stare nisi unus solus.*

RUBRICA CXXX.

NULLUS qui vendat pisces salatos, audeat stare ad pisces vendendum sociatum, sed solus absque aliqua societate stare debeat ad vendendum, & quod ad unum discum, vel banchum non possit stare, nisi unus solus ad pisces vendendum, sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & prædicta banniantur quolibet mense in locis deputatis ad vendendum pisces in quadagesima semel qualibet hebdomada; & de prædictis officiales prædicti de blado, & potestas, & capitaneus, & executor, teneantur inquirere publice, & palam, & secrete, & prout voluerint, & quilibet possit accusare, & quicumque accusaverit, vel denunciaverit habeat quartam partem condemnationis, & possint, teneantur, & debeant dicti officiales bladi providere, & ordinare circa prædicta omnia, & singula ordinamenta, per quæ habeatur copia piscium, & quod vendantur pro iusto precio, & pro bono, prout eis videbitur fore iustum, & quod non fiant conventicula, vel postura, aut monopolia inter vendentes pisces, & imponere illam penam, & penas, quam, & quas, & quoties placuerit eis, & quidquid per eos fuerit factum, provisum, & ordinatum, obtineat plenum robur, dummodo ea quæ fecerint, non præiudicent prædictis, vel infra scriptis statutis, nec ea diminuantur.

De non includendo pisces in aliquo vivario.

RUBRICA CXXXI.

NULLUS civis, comitatus, aut advena, sive foresterius cuiuscunque conditionis existat, audeat, vel præsumat in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ pisces recentes venales postquam fuerint capti includere, vel inclusos, aut incarceratos tenere in aliquo vivario, seu gabbia, vel in quacumque aqua, sed ipsos si recentes conducere, & portare libere, & directo itinere, & continuo ad vendendum in loco ordinato, vel ordinando, sub pœna librarum viginti quinque f. p. & amissionis piscium cuilibet contrafacienti, & qualibet vice auferenda; & quilibet possit contrafacientem denunciare palam, & secrete, & habeat mediam partem dictæ condemnationis, & teneatur ei secretum, & quod nullus civis, vel co-

mitatinus Florentiæ permittat tales pisces in suo vivario, vel remittere, vel tenere, sub pœna prædicta.

Quod procedatur contra mercatores celantes copiam piscium, avium, & similium.

RUBRICA CXXXII.

POtestas infra unum mensem postquam intraverit suum officium teneatur inquirere, seu facere inquiri coram se, vel aliquo ex suis iudicibus treccones piscium, qui ab aliquibus piscatoribus emunt pisces, & postmodum revendunt, & illos faciat iurare, & eis præcipiat quod non emant ab aliquo in civitate Florentiæ burgis, vel subburgis, vel aliquibus contra formam statutorum aliquos pisces causa revendendi ipsos pisces, & quod non stabunt in platea pontis veteris iuxta arnum, vel alibi in publico loco ad vendendum pisces per eos emptos in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis, vel alibi contra formam statutorum, nec pisces aliarum personarum, & hoc ad pœnam librarum viginti quinque f. p. contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & de his observandis recipiat a quolibet fideiussores idoneos.

Quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum collegiis habeant baliam super abundantia carniū.

RUBRICA CXXXIII.

DOmini Priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ præsentis, & qui pro tempore fuerint, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, qui pro tempore fuerint, vel duæ partes omnium ipsorum alius etiam absentibus, & irrequisitis, seu tacentibus, contradicentibus, vel aliter impeditis, possint, sibi que liceat semel, & pluries, & quoties providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere pro habendo, & ad hoc ut habeatur abundantia carniū in civitate, & comitatu Florentiæ, quæ, & quot, & quoties eis, seu duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur convenire; & pro ipsa abundantia habenda disponere, providere, & ordinare semel, & pluries, & quoties circa modum, & ordinem tenendum per universitatem, seu homines universitatis beccariorum civitatis Florentiæ, vel aliquem, seu aliquos ipsos, seu alios quoscunque vendentes, seu vendere volentes carnes ad macellum in civitate, seu comitatu

Florentiæ, omnium p vel aliquos fecerint, p ties valeat factum for possint etia los commi pluries, & do, & præ in civitate quem, seu debeant in bestia pro seu vendi, vellent cum pro macella dendo, & comitatu, pretiis, & & articulis, venirent de vel aliqua vel concedi collegia sup & ipsas pec rentiæ mut ut, & quer conventioni res invicem & alia qua eorum expe namenta et formare, & quid in præ facient, sem beat observa set per totu semel, & p xillifer iustit rentiæ, & d quam suprad

Florentiæ, & circa gubernationem, & regimentum dictæ artis, & omnium prædictorum, & quidquid in prædictis, & circa prædicta, vel aliquod prædictorum, seu pro eorum, vel alicuius eorum causa fecerint, providerint, seu ordinaverint semel, seu pluries, & quoties valeat, & teneat, & plenam obtineat firmitatem, perinde ac si factum foret per opportuna consilia dicti populi, & communis, & possint etiam, ut dictum est, tam per se ipsos, quam etiam per illos commissarios, quos elegerint providere, & ordinare semel, & pluries, & quotiescumque omnia, & singula infra scripta, & de modo, & pretio quarumcumque carniū vendendarum ad macellum in civitate, & seu comitatu Florentiæ, ubi, quomodo, & per quem, seu quos, & quibus pretiis ipsæ carnes vendi possint, seu debeant in futurum, & etiam ubi, & quomodo, & quemadmodum bestię pro macellando possint, & seu debeant immitti, teneri, & seu vendi, ac etiam componere cum quocumque, & quibuscumque vellent cum eis componere deducendo, seu conduci faciendo bestias pro macellando in civitate, seu comitatu Florentiæ, & seu de vendendo, & vendi faciendo ad macellum carnes in civitate, & seu comitatu, & districtu Florentiæ, & quomodo, & qualiter, quibus pretiis, & cum illis pactis, gabellis, & modis, formis, tenoribus, & articulis, quibus volent, etiam si propterea component, seu convenirent de aliqua quantitate pecuniæ dicti communis mutuanda, vel aliqua cautione, vel securitate danda, facienda, seu præstanda, vel concedenda illi, & illis, cum quibus ipsi domini Priores, & collegia supradicta componerent, vel convenirent. Possint etiam ipsam & ipsas pecunias mutuare, & per camerarios cameræ communis Florentiæ mutuari, & dari facere, concedere, & præstare, quas, & pro ut, & quemadmodum volent, & cum illis pactis, & articulis, & conventionibus, securitatibus, & cautelis, de quibus ipsi compositores invicem concordabunt, & quod in prædictis, & circa prædicta, & alia quæcumque dependentia, cohærentia, vel connexa, & pro eorum expeditione, providere, & ordinare, & provisiones, & ordinationa etiam pœnalia facere, & pacta, & conventiones inire, & formare, & de novo facere, prout viderint convenire, & quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providebunt, & ordinabunt, seu facient, semel, & pluries, & quoties, valeat, teneat, possit, & debeat observari, & executioni mandari, ac si provisum, & factum esset per totum populum, & commune Florentiæ. Ac etiam possint semel, & pluries, & quotiescumque tam ipsi domini Priores, & vexillifer iustitiæ, gonfalonerii societatum populi, & communis Florentiæ, & duodecim boni viri, & duæ partes eorum, ut dictum est quam supradicti eorum commissarii supra nominati, quam etiam ille,

vel illi, quibus commiserint, seu qui eligentur, & deputabuntur per eos, ut dictum est componere cum quocumque, & quibuscumque, undecumque existentibus, volentibus cum eis componere de conducendo, seu conduci faciendo bestias pro macellando in civitate, seu comitatu Florentiæ, & quomodo, & qualiter, & quibus pretiis, & cum illis pactis, gabellis, & modis, formis, & tenoribus, & articulis, quibus volent, & etiam si pro bestiis macellandis, habendis, vel conducendis ad civitatem Florentiæ, seu pro maiori abundantia carnum habenda videretur eis de aliqua quantitate pecuniæ dicti communis mutuanda, vel danda, seu de aliqua cautione, sive securitate danda, facienda, seu præstanda, vel concordanda illi, vel illis, cum quibus ipsi domini Priores, & vexillifer iustitiæ, & collegia supradicta, præsentia, vel futura, vel duæ partes eorum, ut dictum est, & seu ipsi eorum commissarii, sive illi, vel illi, qui ad hoc electi, seu deputati fuerint, vel eligentur, seu deputabuntur, ut dictum est, vel duæ partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis componerent, seu convenirent, semel, seu pluries, & quotiescumque seu etiam mutuanda, vel danda camerario officialium, sive commissariorum prædictorum, possint ipsam, & ipsas pecunias mutuare, & per camerarios communis Florentiæ, & seu etiam per camerarios per ipsos eligendos mutuari, & dari facere; & quascumque cautiones, & satisfactiones, sive securitates dari facere, & concedere, & præstare, quas, & prout, & quemadmodum volent, & cum illis pactis, articulis, conventionibus, securitatibus, & cautelis, de quibus invicem concordabunt, semel, & pluries, & quotiescumque, & quod ipsi camerarii, & quilibet ipsorum possint, teneantur, & debeant dare, & mutuare etiam absque solutione aliqua, vel retentione diricturæ, oneris, vel gabellæ. Et insuper possint ipsi commissarii semel, & pluries, & quoties sibi ipsis commissariis, seu officialibus videbitur eligere de civibus florentinis, & guelfis illum camerarium, quem volent, & cum illo, & illis salario, & salariis, & mercedibus non excedente pro mense quolibet tres florenos auri, & eo modo dandis, & solvendis pro illo, & illis temporibus non excedentibus tempus unius anni pro qualibet vice, & cum illis offitiis, de quibus, & prout, & quemadmodum ipsis electoribus, vel duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur convenire, & electos revocare, & alium, seu alios subrogare, & quod ipsi domini Priores, & vexillifer iustitiæ, & collegia supradicta, seu etiam ipsi eorum commissarii tam electi, quam eligendi, vel aliquis ipsorum nullo modo, tempore, vel causa, possint pro iis, vel de iis, quæ in prædictis, vel circa prædicta providerint, deliberaverint, ordinauerint, seu quomodo-

C
libet fecer
lectari per
communis
tur ipsi,
dicto com
præsertim
munis est
gendi; &
seu factur
& gonfalc
duas parte
que, seu
corum, u
gatur esse
stum, &
ni manda
per ipsum
prædictis,
tum, factu
totum, vi
gia, vel
seu eligen
pulum, &
aliquo præ
tum, vel
quo mole
que depen
tione pro
etiam pœ
care, &
quid in
facient,
tioni man
& comm
quorumcu
beccarios
do abund
rogatione
quibus pe
quis ipso
cogi, vel
vel in cu

Tom

libet fecerint, sindicari, inquietari, recircari, vel quomodolibet molestari per commune Florentiæ, vel aliquem rectorem, seu officialem communis eiusdem, aut aliam quamcumque personam, nec teneantur ipsi, vel eorum aliquis dicto communi Florentiæ, vel alteri prædicto communi reddere de prædictis aliquam rationem, considerato præsertim, quod ad eorum manus nulla quantitas pecuniæ dicti communis est perventura, sed ad manus camerarii, ut prædicitur eligendi; & quod quidquid deliberabitur, seu fiet, vel deliberatum, seu factum fuerit per eos dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros, vel duas partes eorum, ut dictum est, semel, & pluries, & quotiescumque, seu per dictos electos, seu eligendos ab eis, vel duas partes eorum, ut dictum est, semel, & pluries, & quotiescumque intelligatur esse, & sit bene provisum, ordinatum, actum, factum, gestum, & administratum, & possit, & debeat observari, & executioni mandari, ac si provisum, factum, & ordinatum fuisset, & esset per ipsum populum, & commune Florentiæ, & quod si quid in prædictis, vel circa prædicta, vel aliquid prædictorum fuisset ordinatum, factum, vel in aliquo provisum, vel executioni mandatum in totum, vel in partem per dictos dominos Priores, & eorum collegia, vel duas partes eorum, ut dictum est, vel per ipsorum electos, seu eligendos, valeat, & teneat, ac si factum fuisset per totum populum, & commune Florentiæ; & similiter nullam de prædictis, vel aliquo prædictorum teneantur reddere rationem, vel rationis computum, vel possint, vel debeant sindicari, inquietari, vel modo aliquo molestari. Et in prædictis, & circa prædicta, vel alia quæcumque dependentia, coherentia, vel connexa, & pro ipsorum expeditione providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam pœnalia, & pacta, & conventiones inire, & firmare, & revocare, & de novo facere, & prout viderint convenire, & quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providebunt, ordinabunt, seu facient, valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari, ac si factum, & provisum esset per totum populum, & commune Florentiæ, & quod prædicta procedant in augmentum quorumcumque aliorum ordinamentorum, hætenus editorum contra beccarios civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, seu pro habendo abundantiam carniū, & non in eorum, vel alicuius eorum abrogationem, derogationem, vel detractionem aliquam. Et quod illi, quibus per præfatos dominos fuerit facta commissio prædicta, vel aliquis ipsorum non possint, vel possit durante officio suo aliquo cogi, vel compelli ad acceptandum aliquod compromissum in eos, vel in eum factum, vel fiendum, & quidquid in contrarium fieret;

Tom. II.

Kk

sit ipso iure nullum, & habeant etiam officiales deputati, & habere intelligantur in habendo, & pro habendo, & circa habendum abundantiam quorumcumque piscium, & alia propterea opportuna, omnem, & totam illam balliam, auctoritatem, & potestatem, quam habebunt, seu habent vigore quorumcumque ordinamentorum dicti communis pro habendo abundantiam carniū, ut prædicitur vendendarum in civitate, & comitatu Florentiæ ad macellum, & quod supradictæ provisiones, & alia quæcumque ordinamenta dicti communis disponentia de prædictis ubicumque disponunt, seu tractant de aliquibus carnibus vendendis ad macellum, intelligatur idem in omnibus, & per omnia dixisse, & disposuisse, & dicere, & disponere de quibuscumque piscibus conducendis, habendis, & vendendis in civitate, & comitatu prædictis, & quod tam ipsi officiales, seu commissarii, tam electi, quam etiam qui in posterum eligentur vigore dictarum provisionum, vel alicuius earum, & duæ partes omnium ipsorum officialium, qui pro tempore fuerint, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, possint, eisque liceat, vice, & nomine populi, & communis Florentiæ, & tamquam syndici, & procuratores dicti populi, & communis Florentiæ, semel, & pluries, & quotiescumque omnibus, & singulis illis, & qui pro aliquo, vel aliquibus penes eorum officium intercessissent, vel intercederent tamquam fideiussores, vel mandatores pro aliqua quantitate pecuniæ, vel re pure in diem, vel sub conditione danda, præstanda, vel fienda, cedere, dare, mandare, & transferre omnia iura, & actiones reales, & personales, utiles, & directas, tacitas, & expressas, seu mixtas dicto communi Florentiæ, seu dictis officialibus prætextu eorum officii quomodolibet competentes, vel competituras contra, & adversus quamcumque, personam, locum, commune, collegium, & universitatem, causâ, prætextu, seu occasione cuiuscumque contractus, vel quasi contractus initi, vel facti, seu qui in futurum fieret cum ipsis officialibus, seu aliquo ipsorum, vel ipsorum camerario ex tunc, seu cuiuscumque provisionis factæ, vel fiendæ per aliquem ex supradictis officialibus, vel aliquo ipsorum, vel ipsorum camerario occasione quacumque, & pro eo, & pro eis pretiis, seu pecuniæ quantitatis ex illo, & illis titulis, seu causis, de quibus ipsis officialibus, vel duabus partibus ipsorum, ut dictum est, videbitur, & placebit, & ad constituendum ipsum, vel ipsos cessionarios, & quemlibet ipsorum in solidum, & in totum procuratorem, & procuratores in rem suam, & ad ponendum eum, vel eos, & quenlibet ipsorum in solidum in locum communis prædicti, vel officialium eorundem, ita quod deinde possint actionibus utilibus, & directis, & iuribus quibuscumque agere, experiri, exci-

pere, rep
quæ ipsi
re per
omnibus,
semel, &
cum obli
capitulis,
ut dictum
singula fa
& facti si
ro, &
singula,
pluries,
duas part
debeant
sti comm

Qua

OFfici
cium, q
scribi ad
& quid
ordiname
gabellæ
niæ solve
teneri de
fra duos
bus sub
bernator
dictis off
te, &
quam g
eos miss
ratum;
que cort
rum, q
modo,

pere, replicare, consequi, & se tueri, & omnia, & singula facere, quæ ipsum commune Florentiæ, seu ipsimet officiales possunt facere per se ipsos, vel suos legitimos mandatarios, & de prædictis omnibus, & singulis, & quolibet prædictorum facere, & fieri facere semel, & pluries, & quotiescumque instrumentum, & instrumenta cum obligationibus, bonorum hypothecationibus, renuntiationibus, capitulis, & articulis, de quibus eis, vel duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur convenire, & quod ad prædicta omnia, & singula facienda intelligantur esse, & sint creati, constituti, deputati, & facti syndici, & procuratores communis Florent. cum pleno, libero, & generali mandato, & administratione; & quod omnia, & singula, quæ in prædictis, & circa prædicta facta fuerint semel, & pluries, & quotiescumque per ipsos officiales, vel commissarios, seu duas partes eorum, ut dictum est, valeant, teneant, & possint, & debeant observari, & quod pro ipsorum observantia omnia bona dicti communis intelligantur esse, & sint perpetuo obligata.

Quod de bestiis mittendis in civitate pro macello solvatur gabella, nec possit tolli dicta gabella.

RUBRICA CXXXIV.

Officiales abundantiæ carniū, & piscium pro tempore existentes possint, & debeant omnes bestias, & omnes quantitates piscium, quas mittent, vel mitti facient in civitate Florentiæ facere scribi ad portas per se, & clare, ita quod appareat id, & de quo, & quid solvere debet omni vice integra gabella eorum, secundum ordinamenta dicti communis, & gabellæ prædictæ, & gubernatores gabellæ portarum teneantur, & debeant omnem quantitatem pecuniæ solvendam per dictos officiales dicta de causa recipi facere, & teneri de eis computum de per se, & ipsas quantitates pecuniæ infra duos menses, postquam receperint restitui faciant dictis officialibus sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet dictorum gubernatorum, & dicti gubernatores possint dictas quantitates restituere dictis officialibus libere sine aliquo stantiamento, vel alia solemnitate, & non teneantur dicti officiales abundantiæ postea solvere aliquam gabellam de bestiis, & bestiamine, quæ intra civitatem per eos missa fuerint, sicut dictum est, quantum per eos fuerit deliberatum; & dicti officiales abundantiæ non possint vigore cuiuscunque eorum balie tollere in totum, vel in partem gabellam bestiarum, quas ipsi immitterent intra civitatem Florentiæ quocumque modo, & quantum in hoc intelligatur derogatum eorum balie.

*De officio, & cognitione officialium grascie, & plateæ,
horti s. Michaelis.*

RUBRICA CXXXV.

Offitiales plateæ horti s. Michaelis, qui vulgariter dicuntur *Gli Uffiziali della Grascia*, sint, & esse debeant sex extrahendi, seu deputandi temporibus, & modis consuetis, & eorum officium duret quatuor mensibus, & non ultra, & quidquid per duas partes ipsorum factum fuerit aliis absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis in dicto officio, & circa dictum officium valeat, & teneat, & plenam obtineat firmitatem, ac si factum foret per omnes, & quod contrafactum fuerit, non valeat, nec teneat, sed sit irritum, & inane ipso iure, & non habeant aliquod salarium occasione, seu prætextu dicti officii, nec eis exinde salarium aliquod solvi possit, vel debeat. Et dicti officiales, vel duæ partes ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non iurantibus, vel non acceptantibus, mortuis, contradicentibus, vel aliquo modo quomodolibet impeditis, possint, teneantur, & debeant cognoscere, terminare, procedere, decidere, sententiaré, & finire quæstiones, quæ moverentur coram eis, vel eorum prædecessoribus, & de omnibus, & singulis, quæ continentur in infrascriptis statutis, ordinamentis, connexis, & dependentibus ab eisdem, & de frumento, blado, vino, legumine, farina, & oleo, & aliis victualibus quibuscumque usque in quantitate librarum centum f. p. non descendente ex maiori summa, valore, vel re, de qua quantitate non sit publica scriptura. De quantitate vero librarum decem f. p. vel ab inde infra, breviter, & summarie sine strepitu, & figura iudicii, & iuris, & statutorum solemnitatibus omissis, & omni tempore non obstantibus feriis, de quibus quantitatibus, ac rebus prædictis, ut dictum est, cognoscere possint, quando petantur, & dicuntur deberi, & debeantur a duobus annis tunc proxime elapsis citra, vel infra ipsos duos annos, & non ante, & quod de quantitatibus, & rebus ascendentibus ad quantitatem, valorem, & summam decem librarum f. p. vel ab inde supra usque ad quantitatem librarum centum, sufficiat fore probatum per unum testem de visu, & duos de publica fama. De iis autem, quæ essent decem librarum, vel ab inde infra sufficiat fore probatum per duos testes de publica fama cum iuramento agentis. Et teneantur summarie finire, decidere, & terminare dictas quæstiones infra unum mensem a die motæ litis vinculo iuramenti sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, & si non expedierint devolvatur cognitio, & expeditio, & decisió ad dominum Po-

testatem,
infra unu
& inquire
cholas, n
los supral
contra in
eos punir
infrascriptum
nuntiatio
pellari, v
aliquid al
vel solem
possint c
apotheca
causam c
dicti offic
Et officia
ras, &
pro dicto
voluerint
statorum
in capite
pœna so
salarium
rum num
rio libra
& solvan
tionum
rium, v
pro tem
custodes
iori qua
quibus

Quod a

Dict
vel per

testatem, & eius iudices, & collaterales decidenda, & terminanda infra unum mensem sub dicta pœna; ac etiam possint cognoscere, & inquirere, contra fornarios, piscatores, pollaiolos, trechones, trecholas, molendinarios, biadaiolos, pisciaiolos, & omnes, & singulos suprascriptos, qui delinquerent, & facerent, vel fieri facerent contra infra-scripta statuta, & ordinamenta, vel aliquod eorum, & eos punire, & condemnare in quantitativis contentis in dictis, & infra-scriptis statutis, & ordinamentis; a quorum processibus, pronuntiationibus, & sententiis ferendis, ut dictum est, non possit appellari, vel de nullitate opponi, nec in integrum restitutio peti, seu aliquid aliud obijci, vel opponi, nisi ratione defectus iurisdictionis, vel solemnitatis statutorum dicti officii omiffæ, & dicti officiales non possint cognoscere contra aliquem matricolatum in aliqua arte, & apothecam tenentem in civitate Florentiæ; salvo quod si consules causam coram eis vertentem non expedirent infra duos menses, tunc dicti officiales de tali quæstione habeant plenam cognitionem. Et dicti officiales, & eorum notarii possint, & teneantur recipere scripturas, & iura quæcumque partium sub dicta pœna. Possint quoque pro dicto officio melius exercendo pro eo tempore, & termino quo voluerint eligere, ac habere quatuor nuntios, & unum custodem stariorum, qui nuntii portent, & teneant continue in dicto officio in capite cappellinas albas, & magnas cum spicis croceis in eis sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice cum salario librarum quatuor f. p. singulis mensibus pro quolibet dictorum nuntiorum, & custodum, ac etiam unum sapientem cum salario librarum trium f. p. pro quolibet mense, quæ salaria recipiant, & solvantur eisdem de pecunia directuræ quæstionum, & condemnationum, quæ pervenirent ad dictos officiales, seu eorum camerarium, vel notarium. Item possint officiales bladi præsentés, & qui pro tempore fuerint, eligere, cassare, & revocare illos castaldos, & custodes secretos, toties quoties pro tempore, & termino non maiori quatuor mensium, & salario, & parte condemnationis, quo, & quibus eisdem, vel tribus ex eis videbitur, & placebit.

Quod dicti officiales non possint cognoscere de causis civilibus contra aliquos matriculatos in aliqua ex viginti una artibus.

RUBRICA CXXXVI.

Dicti sex officiales cives grasciæ, vel eorum aliquis non possint quoquomodo, iure, vel causa aliquo quæsito colore directe, vel per obliquum se intromittere, cognoscere, procedere, & senten-

tiare, vel diffinire contra aliquem, vel aliquos existentes de ex viginti una artibus civitatis Florentiæ, & seu suppositos, & matriculatos in aliqua dictarum viginti unius artium habitantes in civitate Florentiæ, vel subburgis dictæ civitatis, sed eo casu creditor, seu qui assereret se debere recipere a tali, vel talibus de dictis viginti una artibus esistenti, vel matriculato, seu matriculatis, & subscriptis in aliqua, vel sub aliqua dictarum viginti unius artium, primo, & ante omnia debeat ire, & quærelam exponere, & litem, & quæstionem movere, & suum creditum, & ius petere in arte, & coram consulibus artis illius talis sui debitoris, seu de qua dictus suus debitor esset, & eorum curia, & siquidem infra duos menses a die factæ suæ petitionis, & reclami positi, & causæ inchoatæ coram dictis consulibus, & in dicta arte non fuerit terminata, cognita, & decisa dicta causa coram dictis consulibus, seu in dicta arte talis debitoris, possit postea dictus creditor, & qui assereret se debere recipere suum ius consequi, & litem, & causam, & quæstionem prædictam movere, & in ius vocare dictum eius debitorem pro dicto tali suo credito coram officialibus prædictis grasciæ, seu plateæ, & eorum curia, ubi ultra dictum suum creditum possit etiam petere expensas per eum creditorem factas in causa facta primo coram dictis consulibus, seu in dicta arte dicti talis eius debitoris, & eorum curia.

Quod qui subsunt dicto officio, non sint officiales ad dictum officium.

RUBRICA CXXXVII.

Nullus, qui subsit dicto officio dictorum officialium de blado, & grasciæ, plateæ horti s. Michaelis possit eligi, extrahi, vel assumi ad dictum officium, nec etiam illud acceptare sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet iuranti, acceptanti, vel exercenti.

De deveto castaldorum officii dictorum officialium.

RUBRICA CXXXVIII.

Castaldi dicti officii de blado, seu dictæ plateæ horti s. Michaelis habeant devetum in dicto officio per unum annum, & nullus, qui sit, vel fuerit castaldus dicti officii, vel plateæ, possit, audeat, vel præsumat dictum castaldatus officium per se, vel alium eius nomine directe, vel per obliquum aliquialiter exercere, nec in

CC
eis se aliqui
datus ad
libet, qui
ret, & ac
care publi
lutione ga
prædictis
fama, &

De pr

Offitia
exist
que, &
manieriei
quibus vo
tia consti
artifices
rebus, se
vitaris Fl
cuius ex

Quod

Offiti
hab
di contra
nius arti
habitandi
aliqua ex

eis se aliquo modo immiscere a die depositi, vel finiti sui officii castaldatus ad duos annos sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, qui dictum castaldatum officium quomodolibet exerceret, faceret, & acceptaret, & quilibet possit accusare, denunciare, & notificare publice, & secrete cum nomine, & sine nomine, & sine solutione gabellæ absque promissione de proseguendo, & sufficiat in prædictis probatio trium testium deponentium de publica voce, & fama, & sine redditione causæ scientiæ dicti sui.

De pretiis constituendis quarumlibet rerum, de quibus habent cognitionem officiales grasciæ.

RUBRICA CXXXIX.

Officiales cives grasciæ, & plateæ horti s. Michaelis pro tempore existentes possint, eisque liceat constituere pretia de quibuscumque, & super quibuscumque rebus cuiuscumque conditionis, vel rei maneriei existant, semel, & pluries, & quoties, & qualiter, & de quibus voluerint, & eis videbitur convenire, dum tamen nulla pretia constituent, vel constituere possint contra aliquas personas, vel artifices ex septem maioribus artibus civitatis Florentiæ, vel super rebus, seu mercantiis spectantibus ad ipsas septem maiores artes civitatis Florentiæ, vel alteram eorum, vel aliquod membrum alicuius ex dictis septem artibus maioribus civitatis iam dictæ.

Quod officiales de blado, & grasciæ habeant cognitionem contra certas personas.

RUBRICA CXL.

Officiales de blado horti s. Michaelis, tam cives, quam forenses habeant iurisdictionem procedendi, & cognoscendi, & puniendi contra laboratores, seu laborantes, & artifices alicuius viginti unius artium foresterios, seu advenas, qui venerunt, vel venient ad habitandum in civitate, vel comitatu Florentiæ non matriculatos in aliqua ex viginti unius artibus civitatis Florentiæ.

De

*De bannis mittendis per officiales plateæ horti S.
Michaelis, & grasciæ.*

RUBRICA CXLI.

Officiales prædicti possint, eisque liceat facere mitti, & poni banna pro parte dicti domini Potestatis, & Capitanei, & officialis forensis dictæ plateæ, & cuiuslibet eorum occasione dicti officii pro utilitate dicti officii, & communis, & contrafacientes punire, & condemnare, & condemnationes exigere, & exigi facere secundum formam præsentis statuti, & quod quilibet rector, & officialis forensis prædictus dictæ plateæ, debeat condemnare, & ad instantiam, & requisitionem officii dictorum officialium in quantitativibus in præsentii volumine notatis delinquentes, & contra formam præsentium capitulorum facientes.

De solutione directuræ querimoniarum.

RUBRICA CXLII.

Quilibet movens litem, quæstionem, querimoniam, vel causam, solvat notario ipsorum officialium pro communi Florentiæ recipienti nomine gabellæ, & directuræ denarios quatuor f. p. pro quolibet libra quantitatis, & extimationis rei contentæ in petitione, antequam talis petitio recipiatur, seu talis petens in aliquo admittatur, & succumbens in causa, condemnatur per eos victori in expensis causæ, ac etiam in tantundem, quantum solverit ille victor pro gabella iam dicta, dummodo notarius, qui pro tempore fuerit, teneatur reddere rationem de salario directurarum officio dictorum officialium.

*Quod pecunia exigenda ex satisfactionibus ponatur in
cippo officii grasciæ.*

RUBRICA CXLIII.

Omnes, & singulæ pecuniæ quantitates, quas solvi contingeret per artifices, & alios quoscumque satisfacere debentes coram officialibus grasciæ communis Florentiæ, & pro aliis quibuscumque apodixis, mittantur, & ponantur in cippo dicti officii grasciæ per notarium tunc dicti officii, vel scribanum, seu camerarium ad ipsius camerariatus officium pro tempore deputatum, & per ipsum nota-

rium, vel
ta singulis
dationes,
nia ex ipse
tem sibi
residentes,
non derog
notarius d
nia in ipse
quod quic
rit pro ta
in cippum
supra fit
tatem con
nam fidem
factam, int
& privatus

De in

Officiales
liceat
feriato brev
plano supe
baliarum,
merariorum
ficialibus p
vel domina
minare, &
tialibus vid
beneficio a
vel alterius

Nullus
libus sex gr
Tom. 1

rium, vel saltem per talem scribanum scribatur quantitas sic recepta singulis diebus, & pro labore suo impenso in scribendo satisfactiones, & apodixas talium satisfactionum, habeat ex tali pecunia ex ipsis satisfactionibus, & promissionibus receptis quintam partem sibi dandam, & solvendam per officiales, tunc ibi in officio residentes, vel maiorem partem ipsorum licite, & impune, & hoc non derogando alicui alio statuto, vel ordinamento, cuius vigore notarius dicti officii debeat recipere ex ipso cippo ab omni pecunia in ipso missa aliquam partem, quacumque alia ratione, & quod quicumque notarius dicti officii pro tempore existens, receperit pro talibus satisfactionibus aliquam pecuniæ quantitatem, quam in cippum prædictum non miserit, vel ad manus scribani, de quo supra fit mentio, devenire non fecerit, sed potius in suam utilitatem converterit, & hoc clare apparuerit per sufficientem, & bonam fidem de hoc officialibus dicti officii pro tempore existentibus factam, intelligatur esse, & sit a dicto officio ipso facto remotus, & privatus.

De iurisdictione, & balia officialium civium grasciæ super famulis, & famulabus.

RUBRICA CXLIV.

Officiales grasciæ, sive plateæ horti S. Michaelis possint, & eis liceat cognoscere, diffinire, & sententiare omni tempore etiam feriato breviter, & summarie, sine strepitu, & figura iudicii, & de plano super questionibus, causis, & querimoniis nutricium, sive baliarum, famulorum, famularum, domicellorum, ragazzorum, camerariorum, & castaldorum motis, vel movendis coram dictis officialibus per aliquem, vel aliquos ex prædictis contra dominum, vel dominas ipsius, & e converso etiam de facto decidere, & terminare, & sufficient in prædictis illæ probationes, quas ipsis officialibus videbitur fore probatum, & si, & prout eis videbitur omni beneficio appellationis, & nullitatis, seu in integrum restitutionis vel alterius oppositionis remotis.

De non dicendo contumeliam coram officialibus.

RUBRICA CXLV.

Nullus quoque audeat, vel præsumat dicere coram dictis officialibus sex grasciæ, seu aliquo eorum notario aliqua verba iniuriosa,
 Tom. II. L I

rium, & S.
ta sing-
datione
nia ex
tem sit
residente
non de
notario
nia in
quod
rit pro
in cippo
supra
tatem
nam fide
factam,
& priv.

De

el causam,
prentiæ re-
pro qua-
tione, an-
admittatur,
pensis ca-
pro ga-
rit, tenea-
dictorum

O
feriato
plano
baliarum
merariorum
ficialibus
vel doc-
minare,
tialibus
benefici
vel al-

ontingeret
tes coram
uscumque
per no-
ad ipsius
fam nota-

N
libus
T

vel contumeliam, vel similia sub pœna librarum decem f. p. & maiori, inspecta qualitate personæ, & iniuriæ, quam de facto dicti officiales tollere, & tolli facere teneantur, & debeant.

Quod nuntii dictorum officialium subsint dicto officio.

RUBRICA CXLVI.

Nuntii, recircatores, exploratores, vel castaldi dictorum officialium grasciæ, sive de blado, si in aliquo delinquerint, vel deliquisse dicerentur circa eis commissa, vel occasione officii, officialis grasciæ de prædictis cognoscere, & eos punire, & condemnare, & remove ab officio, & cassare, & carceribus mancipare, & omnia, & singula facere possint, quæ ad punishmentem talis delicti eis videbitur convenire, & quod officiales forenses grasciæ de his nullatenus possint se intromittere, nisi solummodo ad requisitionem officii prædicti, sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, salva iurisdictione aliorum officialium forensium civitatis Florentiæ.

Quod officiales grasciæ cives possint expendere pro habendis ordinamentis pertinentibus ad dictum officium.

RUBRICA CXLVII.

Possint quoque prædicti officiales cives grasciæ scribi, & exemplari facere, & recolligere scripturas, statuta, capitula, & ordinamenta ad dictum officium spectantia de pecunia dicti communis occasione dicti officii, & ad eorum manus, & eorum notarii, vel camerarii perventa, & pervenienda, & solvere, & solvi facere salaria huiusmodi scripturarum notario, qui eam, vel eas scripserit, & alia salaria supradicta, & alias opportunas expensas occasione dicti officii, prout eis, vel quatuor ex eis videbitur convenire.

Quod officiales habeant unum scribanum, sive camerarium, & notarium, & custodem steriorum.

RUBRICA CXLVIII.

Habeant dicti officiales unum scribanum, & seu camerarium, & notarium cum officiis consuetis, & per ordinamenta communis Florentiæ deputatis, provisus, & ordinatis, qui scribanus, & seu

camerarii causa die mensis, merarius dictis officii, p quolibet non alite banus, & semel vel habere p offi- tos mensi gentarum factum f. p. de unum c. de eligatur, volent, & p. octo, & s. que dir castaldos sium ut

OR

De ob

Nullus seu seu stent risdictione minum c dere ab seu stat, seu stabit qualibet bus puer stat, & famulum tiorum g

camerarius, & notarius non possint, vel debeant ullo modo, vel causa dictis officiis præesse, & in ipsis stare pro vice ultra quatuor menses, sic & taliter, quod dicti scribanus, & notarius, & seu camerarius inchoent, & finiant eorum officium simul, & semel cum dictis officialibus, & magistris, & habeat ipse scribanus, seu camerarius, pro eius salario, & mercede libras decem f. p. pro mense quolibet de dictis pecuniis, quæ in dictum cippum pervenirent, & non aliter ultra, vel plus ullo modo. Qui officiales grasciæ, scribanus, & notarius eorum officia incipiant, & finiant una simul, & semel, & ultra prædicta tempora, & salaria nullatenus stare, & habere possint dicti officiales scribanus, & notarius, nuntii, & custos mensurarum singula singulis referendo, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum, & vice qualibet, qua contrafactum fuerit, & habeant dicti officiales pro tempore eorum officii unum custodem plateæ grani, & mensurarum, & statorum, qui eligatur, & eligi debeat per dictos officiales pro eo tempore, quo volent, & non maiore unius anni cum salario, & mercede librarum octo, & soldorum decem f. p. pro mense quolibet, & integre absque diminutione aliqua, & etiam usque in quatuor nuntios, seu castaldos pro tempore, quo voluerint, & non maiore quatuor mensium ut supra in *Rubr. CXXXVIII.* continetur.

ORDINAMENTA DE FAMULIS ET FAMULABUS.

De observandis per famulos, & famulas, & domicellos, & ragazzos, & nutrices, & eorum salariis.

RUBRICA CXLIX.

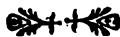
NULLUS famulus, famula, domicellus, alumna, cameraria, factor, seu negotiorum gestor, & ragazzus, qui, & quæ morentur, seu stent cum aliquo cive, seu comitatino Florentino supposito iurisdictioni dicti communis, possit audeat, vel præsumat infra terminum ordinatum inter famulum, & famulam, & dominum discedere ab illo tali domino, seu domina, cum quo, seu qua stabit, seu stat, aliqua ratione sine licentia illius, cum quo, seu qua stat, seu stabit, sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, salvo quod infra continetur de alumnis, seu nutricibus puerorum; Et quod nullus alius cuiuscumque conditionis existat, & undecumque fuerit audeat, vel præsumat talem famulam, famulum, domicellum, alumnam, camerariam, factorem, seu negotiorum gestorem, vel ragazzum retinere, seu receptare in aliqua

sua domo, vel conducta, nisi de licentia illius personæ cum qua stat, seu stabit talis famula, domicellus, alumna, camereria, factor, seu negotiorum gestor, seu ragazzus, sub poena librarum centum f. p. de qua licentia debeat apparere publicum instrumentum manu publici notarii, vel scriptura facta manu talis domini, vel domine cum quo, vel qua moratur, vel stabit dicto tempore, vel manu alterius privatæ personæ facta in præsentia, & de voluntate talis domini, vel domine in præsentia duorum testium bonæ opinionis, & famæ, & quod nullus famulus, famula, domicellus, alumna, camereria, factor, seu negotiorum gestor, seu ragazzus, possit, audeat, vel præsumat petere, & recipere, vel habere nisi infra scripta salaria; famulus servitialis masculus ultra cibum, & potum sui corporis libras tres pro quolibet mense, & nihil aliud ultra; qui famulus servitialis omnia facere, & operari teneatur, & debeat, & quæ fieri debeant, & consueta sint per tales famulos, & servitiales. Famula femina ultra cibum, & potum sui corporis quolibet mense similiter libras tres, & nihil aliud; quæ famula omnia facere teneatur, & debeat, quæ fieri consueta sunt. Et quod alumna, sive nutrix pueri, & puellæ commorans in domo habitationis illius, qui eam retinet, vel retinebit, ultra cibum sui corporis, & potum quolibet anno ad rationem anni florenos quindecim auri, & nihil aliud ultra, & quod alumna, sive nutrix lactans puerum, vel puellam commorans extra domum, vel habitationem domini, vel domine pueri, vel puellæ, quem, vel quam retinet ad lactandum, & nutriendum in civitate Florentiæ, seu in plebato S. Ioannis extra muros civitatis prædictæ pro quolibet mense libras quatuor f. p. & extra civitatem Florentiæ, & plebatum S. Ioannis prope civitatem Florentiæ per duodecim milliaria ab inde citra, libras tres f. p. pro mense quolibet, & extra, sive ultra duodecim milliaria ubicumque libras duas solidos decem f. p. & nihil aliud ultra, vel aliter petere, vel recipere possit, sub poena infra scripta. Et quod domicellus, sive familiaris, qui se induat quolibet anno ad rationem anni ultra cibum, & potum sui corporis florenos duodecim auri, & nihil aliud ultra petere, vel recipere possit; Et quod ragazzus equi, vel ronzini, seu qui cum bestiis ibit ultra cibum, & potum sui corporis quolibet anno ad rationem anni libras quatuor f. p. pro quolibet mense, qui ragazzus omnia facere teneatur, & debeat quæ consueta sunt fieri, & nihil aliud ultra possit petere; Et quod camereria ultra cibum, & potum sui corporis quolibet anno ad rationem anni florenos decem auri, quæ camereria facere teneatur, & debeat, & operari omnia, & singula quæ consueta sunt per ta-

lem camereria quæ
seu servientior
bique licentia
in servient ma-
rum sui do-
putando t. vel
dabuntur
verit in
rans rures, a-
mini, veritas,
vitate Floren-
tur, & de po-
libet annu ul-
potum sit, &
omnia e
nulla alu-
di, seu
& lactan-
etatis t
lem pue-
nec fuer-
centia pe-
sentes e
tes non
& puella
stare ter-
triginta
qualibet
dictum
talem al-
poenam
quam in-
beat in
os, &
ius recte
carcerib-
ad min-
getur m-
Florenti-
possit, &
relaxari
ctorem.

lem camereriam, & nihil aliud ultra; Et nulla mulier custodiens, seu serviens in partu dominabus, possit audeat, vel præsumat, si bique liceat petere, vel recipere pro dicto servitio, quod exerceret in serviendo alicui dominæ existenti in partu ultra cibum, & potum sui corporis, libras quatuor, & soldos decem f. p. non computando in dicta summa denarios eidem mulieri dandos, vel qui dabuntur ad baptismum pueri, vel puellæ talis dominæ, cui servierit in partu, & nihil aliud ultra; factor, sive castaldus commorans rure ad recolligendum, & custodiendum bona, & redditus domini, vel dominæ, cum quo, vel cum qua fiat, vel stabit in civitate Florentiæ ad faciendum ea omnia, quæ castaldus facere tenetur, & debet, & consuetum est florenos duodecim auri pro quolibet anno ad rationem anni, & nihil aliud ultra, nisi cibum, & potum sui corporis, pro quo salario facere teneantur, & debeant omnia consueta per dictos tales castaldos, & factores: Et quod nulla alumna, quæ lactat, seu retinetur causa nutriendi, & lactandi, seu quæ in futurum lactabit, seu retinebitur causa nutriendi, & lactandi, aliquem puerum masculum, sive foeminam minorem ætatis triginta mensium, possit, audeat, vel præsumat dictum talem puerum masculum, sive foeminam dimittere, & relaxare donec fuerit ætatis prædictæ aliqua ratione, vel causa sine expressa licentia patris, & matris talis pueri, & puellæ si viverent, & præsentesset essent. Si vero pater, & mater mortui essent, seu præsentesset non essent, tunc de licentia duorum proximiorum dicti pueri, & puellæ, sed ipsum puerum, vel puellam sollicite nutrire, & lactare teneatur, & debeat usque ad dictum tempus, & terminum triginta mensium, sub poena librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, nisi de licentia prædictorum, ut dictum est, si ante dictum tempus dimiserit, & nullus possit, audeat, vel præsumat talem alumnam, vel famulam retinere, sub poena prædicta, quam poenam, si dicta alumna non solverit infra quindecim dies, postquam in fortiam communis Florentiæ pervenerit, stet, & stare debeat in carceribus communis prædictæ per quatuor menses continuos, & fustigari possit, & debeat per rectorem, seu officialem, cuius rectoris, seu officialis parte, & mandato commendata fuerit in carceribus stincharum communis Florentiæ, seu eius successore, & ad minus semel quolibet mense dictorum quatuor mensium fustigetur nuda a cintura supra de die palam, & publice per civitatem Florentiæ per vias, & plateas dictæ civitatis, & sic fiat, & fieri possit, & debeat condemnatio. Et finito dicto tempore quatuor mensium relaxari possit, & debeat a dictis carceribus stincharum per talem rectorem, seu officialem, ex parte cuius recommendata fuerit, vel sui suc-

cesloris, libere, & licite, & impune ac si dictam condemnationem integre solvisset, de qua licentia dictæ alumnæ, ut dictum est apparere debeat publicum instrumentum validandum, & roborandum per publicum notarium, vel per scripturam factam manu patris, vel matris dicti pueri, vel puellæ, vel manu alicuius alterius personæ, factam præsentibus duobus testibus, personis bonæ opinionis, & famæ, & quod de prædictis omnibus, & singulis insuper dictis statutis, & ordinamentis contentis, domini Potestas, Capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & officialis forensis plateæ horti S. Michaelis, & quilibet ipsorum, habeat cognitionem, & coercionem, & possit cognoscere, & procedere breviter, & summarie sine strepitu, & figura iudicii, & omni tempore, pro quo potest de aliis maleficiis cognosci, non obstantibus quibuscumque feriis, & repertos culpabiles punire, & condemnare in pœnis prædictis, & quilibet possit, eique liceat etiam si sua non interesset omnes, & singulos contra prædicta, vel aliquod prædictorum facientes, seu ea non observantes, & de omnibus, & singulis, de quibus in dictis statutis, & ordinamentis fit mentio, accusare, denuntiare, & notificare, publice, & secrete, cum nomine, & sine nomine absque solutione alicuius gabellæ, & seu directuræ, & absque aliqua satisfactione, seu promissione præstanda de prosecutione; Et quod prædicti dominus Potestas, Capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & officialis forensis dictæ plateæ horti S. Michaelis præsentis, & futuri, & quilibet ipsorum possit, eisque liceat, reneantur, & debeant ad petitionem cuiuscumque accusantis, denuntiantis, seu notificantis etiam, & eorum, & cuiuscumque eorum officio per inquisitionem, etiam parte aliqua non requisita, contra prædictos culpabiles, seu qui de prædictis, vel aliquo prædictorum culpabiles esse dicerentur inquirere, & procedere, & repertos culpabiles punire, & condemnare in pœnis prædictis, & quod processus, quem aliquis ex prædictis rectoribus fecerit, teneatur, & debeat expediri per absolutionem, vel condemnationem tantum infra unum mensem proxime secuturum a die inquisitionis ex suo officio formatæ, seu a die talis accusationis notificationis, seu denuntiæ porrigendæ, sub pœna librarum quingentarum f. p. eisdem, & cuilibet eorum tempore sindicatus de eorum salario retinenda, & quod tempore sindicatus etiam possit sindicari per syndicos, qui sindicabunt tales rectores, seu officiales.

Quod

Quod fa

Nulla
vitat
f. p. & f
& quod
vestes def
soldis vig
stas, capi
minis, &
los, ut
aliqua de
civitatem
& pœna

Quod

Nulla
dat
indument
dinament
mitti bar
mulier,
quæ, ve
vitatem
venta v
rectoribus

Quod

Notar
sem
dicto ol
commun

Quod famule & nutrices non portent planellas, cappuceum, vel cappellinam, & pannas tangentes terram.

RUBRICA CL.

NULLA famula, quæ cum aliquo stet pro salario possit ire per civitatem Florentiæ cum planellis, sub pœna soldorum centum f. p. & plus, & minus ad arbitrium dictorum officialium grasciæ, & quod nulla alumna, vel famula alicuius possit, vel præsumat vestes deferre, quæ tangant terram; Contrafacientes puniantur in soldis viginti f. p. pro qualibet vice, & prædicta teneantur potestas, capitaneus, & executor facere banniri primo mense sui regiminis, & sæpius faciant rimari per civitatem Florentiæ per famulos, ut sciatur, si quæ facerent contra formam dicti capituli, nec aliqua de prædictis possit portare cappuceum, vel cappellinam per civitatem Florentiæ, vel burgos, vel subburgos, sub dictis banno, & pœna.

Quod nulla mulier incedat induta veste virili, & e converso.

RUBRICA CLII.

NULLA mulier per civitatem, burgos, vel subburgos Florentiæ vadat induta virilibus vestimentis, nec aliquis vir muliebribus indumentis, & quod dominus Potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, teneatur primo mense sui regiminis facere mitti bannum per civitatem Florentiæ de prædictis, & quod nulla mulier, vel vir audeat, vel præsumat contra prædicta facere, & quæ, vel qui contrafecerit post bannum missum, fustigetur per civitatem Florentiæ a palatio communis usque ad locum, ubi inventa vel inventus fuerit pro vice qualibet per aliquem ex dictis rectoribus forensibus tantum.

Quod notarius officialium grasciæ dimittere debeat acta post finem officii apud cameram actorum.

RUBRICA CLII.

NOTARIUS seu scriba dictorum officialium grasciæ infra unum mensem post depositionem dicti sui officii, acta per eum gesta in dicto officio, seu eorum copiam repræsentet custodibus actorum communis Florentiæ, & etiam infra quindecim dies post eius offi-

N
dicto
comit
Quod

tii depositionem ad dictum officium gratiæ relinquat omnes satisfactiones, quæ tempore dicti sui notariatus officii fierent, & copiam omnium causarum civilium non terminatarum in dicta curia eius officii tempore, sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet in contrarium faciente.

De salariis recipiendis per notarios dictorum officialium.

RUBRICA CLIII.

NOtarius, & scriba dictorum officialium possit, sibi que liceat pro suo salario, & mercede, tollere, & exigere de scripturis per eum conficiendis, & quas ponet in actis occasione dicti officii infra scripta salaria, & non ultra, sub pœna librarum triginta quinque f. p. pro qualibet vice videlicet.

Pro qualibet querimonia quando non datur petitio in scriptis soldos tres f. p.

De qualibet petitione in scriptis usque in quantitatem vigintiquinque librarum petitarum, soldos duos f. p.

Et ab inde supra usque in centum libras, soldos quinque f. p.

Pro qualibet relatione citationis, vel præcepti soldum unum f. p.

Pro qualibet comparitione soldum unum f. p.

De qualibet intentione continente duo capitula, vel infra soldum unum f. p.

Et ab inde supra ad eandem rationem.

De qualibet examinatione testium, pro quolibet capitulo, soldos tres f. p.

De qualibet sententia completa quantitatis viginti quinque librarum, usque in dictam quantitatem, soldos decem f. p.

Et ab inde supra usque ad libras centum, soldos viginti f. p.

De aliis autem actis fiendis in dicta curia per dictum notarium, habere debeat illam quantitatem, quæ declarata fuerit per dictos officiales gratiæ, vel duas partes eorum, & de aliqua, seu pro aliqua apodixa, quam scriberet, seu faceret quoquo modo etiam si ipsa apodixa de pluribus rebus, salmis, seu bestiis contineret recipere debeat soldos duos f. p. & de satisfactionibus fiendis per artifices suppositos dicto officio, & de bulleis debitorum cuiuscumque gratiæ recipere debeat illud, quod declarabitur per ipsos officiales, vel duas partes eorum, dummodo de bulleis dictarum satisfactionum non possit habere pro dictis satisfactionibus, vel bulleis eorum ultra quintam partem eius, quod solveret pro dicta satisfactione, & nullum aliud salarium recipere possit, vel habere a communi Florentiæ.

Satisfacti
fiant,
pœna libra
cienti pro
da; & qu
tiones sum
tarii officii
chas, pag
randarii m
De qualib

OMnes
qui h
gore satisf
& eorum
consuetudin
& debeant
Florentiæ
fitii mittel

De non ch

Nulla p
sumat
causa porta
burgos, &
num, vel
sub pœna
plus, & m
sidentium,
tam partem
laboratorib
per quinq
Tom.

De artificibus, qui debent satisfacere, & qui non.

RUBRICA CLIV.

Satisfactiones infra-scriptæ ex nunc, & pro tempore secuturo, non fiant, nec ad ipsas faciendas aliquis compellatur, nec cogatur, sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet contrasacienti, aut fieri facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda; & quidquid contrasaceret sit irritum, & inane; quæ satisfactiones sunt istæ, videlicet; Satisfactiones pecuniariæ officii, seu notarii officii grasciæ fieri solitæ per textores, testrices pannilini, trecchas, pagliaiuolos, trecchones, & similes, sed molendinarii, & curandarii more solito debeant satisfacere.

De qualibet satisfactione solvatur communi Florentiæ soldos quinque.

RUBRICA CLV.

Omnes, & singuli cuiuscunque status, & conditionis existant, qui horum statutorum, capitulorum, & ordinamentorum vigore satisfacere tenentur, & satisfabunt pœnes dictos officiales grasciæ, & eorum officium de aliquo faciendo, seu non faciendo secundum consuetudinem hactenus practicantem, solvant, & solvere teneantur, & debeant scribano, seu camerario dicti officii grasciæ pro communi Florentiæ recipienti, & per eum in capsam, & cippum dicti officii mittendam pro qualibet vice soldos quinque f. p.

De non emendo granum causa portandi extra civitatem Florentiæ.

RUBRICA CLVI.

Nulla persona cuiuscunque conditionis existat, audeat, vel presumat emere in platea grani, vel alibi in civitate Florentiæ causa portandi, vel portari faciendi, nec portare extra civitatem, burgos, & subburgos civitatis Florentiæ cum bestiis, vel sine granum, vel bladum, & legumina sine licentia dictorum officialium sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, seu sextario, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium pro tempore residentium, & quilibet possit accusare, & denunciare, & habeat quartam partem condemnationis, & non habeat locum hoc statutum in laboratoribus, & habitantibus in comitatu prope civitatem Florentiæ per quinque milliaria, quibus liceat portare usque in quantitatem

*Tom. II.**Mm*

duorum steriorum cum licentia dictorum officialium, nec in molendinariis, seu portantibus granum, vel bladum causa molendinandi farinam, & reportandi infra terminum, in quem reportare tenerentur.

Quod officiales cives grascie, seu platee possint providere super copia victualium.

RUBRICA CLVII.

Domini officiales grascie, cives, sive platee predicti, qui pro tempore fuerint, & duae partes eorum, possint, teneantur, & debeant super copia victualium cuiuscumque maneriei habenda, providere, & ordinare, & quidquid per eos fuerit ordinatum, & provisum, vel duas partes eorum, ut dictum est, valeat, & teneat, & debeat executioni mandari.

De non portando victualia extra civitatem.

RUBRICA CLVIII.

Nulla persona cuiuscumque conditionis, & status existat, audeat, vel praesumat portare, vel portari facere, guidare, vel guidari facere extra civitatem Florentiae, & eius comitatum aliquod granum, vel bladum, legumen, oleum, boves, castrones, porcos, vinum, carnes, pisces, corium non concium, sugnam, cibaria, caseum, vel alia victualia cuiuscumque conditionis, vel maneriei existant, sub poena, & banno librarum ducentarum f. p. & plus ad voluntatem dictorum officialium, inspecta qualitate delicti, & personarum, & nihilominus perdant bestias, super quibus conducerentur, & apporarentur dictae res vetitae, & quilibet possit denunciare, & accusare, & habeat medietatem dictarum rerum, & bestiarum, sic conductarum, vel pretii, quo venderentur. Salvo quod devetum non sit, nec intelligatur de cepibus, nec de alleis, & quolibet genere camangiariorum, seu olerum, quae extra comitatum Florentiae possint libere, licite, & impune deferri, & quilibet rector possit de praedictis cognoscere, & habeat quartam partem condemnationis.

De non miscendo lolium in grano.

RUBRICA CLIX.

Nullus granaolus, vel alia persona ponat, vel poni faciat lolium, vel venam, vel aliam malam mixturam in grano, vel blado,

quod vend
grano, ven
neet sub
minus ad
re, & hal

De non

Nullus
dictis offici
repraesentat
persona, qu
sub poena l
tatem dict
mediam pa

Nullus
vel bladum
centia dict
libet, & qu
& minus ar
ni, scilicet

Nullus
nis Flo
dum ad dom
natariae, seu
naria sub po
pienti pro q
linquentes ad
cuniariae, &

quod venderetur in civitate, vel comitatu Florentiæ, nec in ipso grano, vel blado aquam ponat, vel ipsum granum, vel bladum balneet sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium, & quilibet possit accusare, & habeat medietatem condemnationis.

De non presentando granum pro alia persona, quam cuius sit.

RUBRICA CLX.

NULLUS granaiolus, vel alia persona, quæ conducit granum, vel bladum ad vendendum, possit, audeat, vel præsumat coram dictis officialibus, vel aliquo alio officiali ad prædicta deputato illud repræsentare pro aliquo communi, vel universitate, vel aliqua alia persona, quam ipsius mittentis, vel conducentis granum, vel bladum sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium, & quilibet possit accusare, & habeat mediam partem condemnationis.

De non emendo ultra duos sextarios grani.

RUBRICA CLXI.

NULLUS trecchulus, vel trecchola, masculus, vel fœmina audeat, vel præsumat emere in platea grani communis Florentiæ granum, vel bladum ultra duos starios ipsius grani, vel bladi pro die sine licentia dictorum officialium sub pœna soldorum quadraginta pro quolibet, & qualibet vice, & perdat quidquid emptum fuerit, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, exceptis tribus mensibus anni, scilicet augusti, septembris, & octobris.

De non mittendo granum ad domum fornarii.

RUBRICA CLXII.

NULLUS granaiolus, vel vendens granum in platea grani communis Florentiæ audeat, vel præsumat mittere granum, vel bladum ad domum alicuius fornarii, seu panatricis, fornariæ, seu panatariæ, seu ad molendinum pro aliquo paneterio, fornario, vel fornaria sub pœna librarum decem f. p. tam ipsi mittenti, quam recipienti pro qualibet vice, & amissionis grani, & quilibet possit delinquentes accusare, & habeat quartam partem condemnationis pecuniariæ, & grani, & bladi, & plus, & minus arbitrio dd. officialium.

M m 2

in molen-
quod molendinandi
grano, teneantur.
neet se
minus idere
re, & :

De :

i, qui pro
cantur, &
habenda,
Natum, &
dictis of & teneat,
repræsentare
persona
sub pœ
tatem
medietatem

it, audeat,
vel guidari
ad granum,

i, vinum,
scum, vel

Nstant, sub
voluntatem
vel blatum, & ni-
centia & apporta-
libet, & accusare,
& minus conducta-
ni, scilicet non sit,

genere ca-
litæ possint
de prædi-
is.

Nne
dum ad
natariz,
naria se
pienti præ
linquente
cuniariz!

solium,
vel blado,

De non vendendis scampulis grani.

RUBRICA CLXIII.

Scampulos grani, & bladi, vel leguminis, quod, vel quæ aliquis venderet in platea grani prædicta, nullus audeat, vel præsumat emere, vel vendere sub pœna soldorum viginti f. p. & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, & non intelligatur scampulus, nisi sit minus quarto.

De farina vendenda in platea.

RUBRICA CLXIV.

Quilibet civis civitatis Florentiæ, vel de eius comitatu, & districtu, & alii quicumque possint, & eis liceat conducere, & apportare, & conduci, & apportari facere undecumque, & a quibuscumque partibus, & vendere, & vendi facere in platea grani dicti communis quamcumque farinam grani, vel alterius bladi libere, licite, & impune, dummodo ipsam farinam vendat, & vendi faciat nitidam, & puram, & non mixtam, & eam vendere non possit, nisi solum, & dumtaxat in dicta platea sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice.

De non emendo granum magis quam expediat emere pro sua familia.

RUBRICA CLXV.

Nullus emat, vel emi faciat in civitate, vel districtu Florentiæ frumentum, vel bladum ultra quam sit sibi, & suæ familie necessarium pro eorum vita pro uno anno tantum, nisi foret unum modium plus ultra dictam quantitatem, & si contrafieret perdat granum, & bladum, & insuper puniatur in libris centum f. p. & quilibet possit accusare, & hoc banniatur per civitatem Florentiæ de mense iulii.

Quod conducentes granum deferant illud in platea grani communis Florentiæ.

RUBRICA CLXVI.

Teneantur omnes, & singuli, qui conducunt, vel conduci faciunt granum, vel bladum ad vendendum in civitate Florentiæ illud recto, & continuo itinere, conducere, & conduci facere ad plateam

grani præ
gonciis,
re, nec i
ingenio,
& minus
delinquen

De n

Nullus
vel
vel bladum
do condu
gintiquin
dellam præ
tra modiu
re accipie
quilibet p
nis, & p

De frum

Quic
ad
ficare, &
riatur, ve
mentum,
neatur ho
discaricem
in sua de
prædictum
de quibus

Nulla
emi

grani prædictam, & ibidem descargare, & descargari facere in bigonciis, & incontinenti mittere, & mitti facere, & ibi vendi facere, nec idem extrahere possint, vel extrahi facere aliqua causa, vel ingenio, poena contrafacienti librarum vigintiquinque f. p. & plus, & minus ad arbitrium dictorum officialium, & unusquisque possit delinquentes accusare, habiturus quartam partem condemnationis.

De non emendo granum, vel bordeum, seu bladum in platea causa revendendi.

RUBRICA CLXVII.

Nullus treccho, vel alia persona audeat, vel præsumat emere, vel emi facere in platea grani causa revendendi frumentum, vel bladum aliud, nec etiam mutuet super aliquo frumento, vel blado conducto ad vendendum in dicta platea sub poena librarum vigintiquinque f. p. exceptis vendentibus hordeum, speltam, & scan- dellani pro equis, dummodo non emat tantum, quod habeatur ultra modium, & perdat granum, & bladum talis emptor, vel pignore accipiens, & de mutuo non fiat aliqua redditio, & de prædictis quilibet possit denunciare, & habeat quartam partem condemnationis, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium.

De frumento, & blado descargando, & vendendo in platea grani.

RUBRICA CLXXIII.

Quicumque portaverit, vel portari fecerit granum, vel bladum ad civitatem Florentiæ causa revendendi, debeat ipsum descargare, & vendere in platea grani tantum, & nullus hospitator patiatur, vel audeat recipere in sua domo, vel hospitio aliquod frumentum, vel bladum, aut discargari permittere, sed denunciare teneatur hospitalibus suis, quod ad dictam plateam grani deferant, & discargent, nec emat idem hospitator, nec patiatur emi, vel vendi in sua domo, vel hospitio granum, seu frumentum, vel bladum prædictum, hospitator contrafaciens puniatur in libris decem f. p. de quibus accusator habeat medietatem.

De non emendo ultra duo sextaria castanearum.

RUBRICA CLXIX.

Nulla persona possit emere ultra duos starios de castaneis, nec emi facere sine licentia dictorum officialium grasciæ sub poena

quadraginta soldorum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & minus ad arbitrium dictorum officialium.

Quod homines deferentes bladum, & alia victualia sint securi.

RUBRICA CLXX.

Teneatur potestas infra quindecim dies post introitum sui officii facere mitti bannum per civitatem, burgos, & subburgos Florentiæ, quod omnes homines, & personæ, qui, & quæ adducerent, vel afferrent, vel facerent deferri, vel apportari granum, bladum, vinum, fabas, cicera, ligna ad comburendum, aut aliquas res comestibiles ad civitatem Florentiæ, veniant, & redeant salvi, & securi in persona, & rebus, & non permittere tolli, vel auferri aliquod pedagium, vel malam toltam in civitate Florentiæ, vel extra; nec obsit ei, vel eis aliquod debitum domini, vel dominorum suorum, sive communis, & universitatis, unde sint ipsi; Contrafacienti vero tollantur nomine pœnæ libræ quinquaginta f. p. pro qualibet vice; salvo quod possit exigi ab eis gabella ordinata, & quæ ordinaretur per commune Florentiæ.

De non guidando, vel sociando conductores victualium extra comitatum.

RUBRICA CLXXI.

Nullus magnas, vel potens, vel alius, cuiuscumque conditionis sit, audeat, vel præsumat guidare, vel associare aliquam personam conducentem granum, vel legumen, oleum, bestias, vel græciam, aut res prohibitas extra districtum Florentiæ, vel eos conducere debeat, vel præsumat sub pœna librarum centum f. p. & si condemnationem solvere non posset, abscindatur ei pes, & quilibet possit accusare, & habeat medietatem pœnæ pecuniariæ.

De non extrahendo robbiam extra civitatem, vel districtum Florentiæ.

RUBRICA CLXXII.

Nulla persona extrahat, vel extrahi faciat de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ robbiam de Romandiola, seu Marchia sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice. Et unusquisque possit licite auferre talem robbiam; teneatur

tamen qui
turam, di
sentare, curi
sit talis au
facientes c
nuntiare,

UT gñ
best
& cascii
ferantur
licentia
curam, &
officiales
perducere
victualia,
bita de d
statutis o
qualibet v
merarium

NE ali
seu
aut distri
ad præse
ullo tem
quo mod
grano, si
ducerent
terra, va
strum, u
ad civita
bus sic c
ad civita

tamen quilibet eam auferens infra tertiam diem tunc proxime secuturam, dictam robbiam massariis cameræ communis Florentiæ præsentare, cuius robbiæ medietas sit dicti communis, aliaque medietas sit talis auferentis eamdem, & quilibet possit extrahentes, & extrahi facientes de dicta civitate, comitatu, vel districtu talem robbiam denuntiare, & accusare, prout voluerit.

De devetis.

RUBRICA CLXXIII.

UT granum, bladum, oleum, legumen, boves, castrones, porci, bestiae, & carnes commestibiles, pelles, & coria non concia, & cascii nostrates, & quaecumque alia victualia, & grasciæ non deferantur, vel conducantur extra comitatum Florentiæ sine expressa licentia officialium bladi dicti communis, qui pro tempore fuerint, curam, & sollicitudinem habeant specialem, & teneantur, & debeant officiales prædicti omnibus modis in fortiam communis Florentiæ perducere, & perducere facere deferentes, & conducentes huiusmodi victualia, & portantes, & ipsas res prohibitas, ut communi pars debita de dictis rebus applicetur, & deferatur, & deferentes poenis in statutis contentis puniantur poena librarum quinquaginta f. p. pro qualibet vice applicanda communi Florentiæ, & ei retinenda per camerarium communis Florentiæ prædicti de eius salario.

Communia civitatis Aretii non faciant devetum.

RUBRICA CLXXIV.

NE aliquam universitatem de comitatu, aut districtu olim Aretii, seu quæ hæcenus ullo tempore soliti sunt esse de comitatu, aut districtu Aretii, in qua commune Florentiæ habuerit, & habeat ad præsens dominium, aut præminentiam, non possit de cætero ullo tempore fieri, teneri, observari, aut ordinari, seu indici quoquo modo directe, vel indirecte aliquod devetum, seu prohibitio de grano, seu aliquo blado, vel grascia conducendis, & seu quæ conducantur, seu conducere, vel deferri velle per aliquem de castro, terra, vel territorio ipsius universitatis, aut etiam aliunde per castrum, terram, vel territorium alicuius talis universitatis Aretii, seu ad civitatem, vel comitatum Florentiæ, nec super, vel de ipsis rebus sic conducendis, vel deferendis ad ipsam civitatem Aretii, seu ad civitatem, vel comitatum Florentiæ, nec super, vel de illis sic

conducendis, vel deferendis ad ipsam civitatem Aretii, seu ad civitatem, vel comitatum Florentiæ aliqua gabella, seu onus de novo ultra antiquam observationem indici, ordinari, aut augeri quoquo modo sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet tali universitati, & etiam cuilibet de ipsa tali universitate, aut pro ipsa, vel ad eius instantiam contrafacienti, seu fieri facienti, seu prædicta cum effectu non observanti, aut in iis fraudem committenti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, etiam summarie, & de plano, & quod etiam de facto talis pœna intelligatur esse commissa; & quod de contentis in præsentis capitulo, & dependentibus, & connexis, & de, & super dicta pœna augenda, minuenda, & commissa tollenda, & super dispensatione prædictorum, & infrascriptorum, & pro, & super declaratione omnium prædictorum, & eorum, quæ pro prædictis quoquo modo concurrerent, & pro prædictorum observantia, & effectu, domini Priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, possint providere, disponere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta etiam pœnalia facere semel, & pluries, & quoties, de quibus, & prout, & quemadmodum eis, & duabus partibus ipsorum videbitur expedire, aut voluerint, quæ provisæ, dispositæ, & ordinatæ valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari. Eo declarato, & proviso, quod per contenta in præsentis capitulo, non fiat contra pacta, ad quæ commune Florentiæ obligatum esset alicui tali universitati.

*Quod vicarii, & potestates comitatuum nil accipiant
ab apportantibus visualia.*

RUBRICA CLXXV.

Vicarius vallis nebulæ, seu aliquis potestas universitatis dictæ provincie, vel aliquis vicarius, capitaneus, vel potestas cuiuscumque alterius loci in comitatu, vel districtu Florentiæ deputati, vel deputandi, & seu aliquis quicumque officialis quacumque auctoritate fungens, non possit, nec debeat de cœtero directe, vel indirecte accipere, exigere, vel recipere, aut aliquid exigi, vel recipi facere etiam sub prætextu, vel nomine apodixæ, aut bullestinii, vel licentiæ, vel sub alio colore, appellatione, vel causa pro aliquo, vel de aliquo grano, vino, oleo, vel aliqua grascia, quæ portaretur, vel conduceretur versus civitatem Florentiæ sub pœna quingentarum li-

b̄rarum f. civ
communi
hoc capit
rialibus
pro com
vel gabel

De m

UNicu
stri
re, & de
cumque
granum,
pertinent
libere, lic
ditionis,
existat,
præsumat
pedire h
ferentes,
etas detin
sub pœn
contenta
credatur
conduci
ma, etia

NUllus
que
aliquam
tra prædi
non nota
periurii,
prædicta
Ton

beſiarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, etiam ſummarie, & de plano; & hoc capitulum non intelligatur, nec locum habeat in aliquibus officialibus communis Florentiæ pro eo quod exigent, vel reciperent pro communi Florentiæ, pro ipſius communis Florentiæ pedagis, vel gabellis.

De non impediendo conducentes viſtuala beſtiarum, vel alia pertinentia ad veſtimenta, & calceamenta.

RUBRICA CLXXVI.

UNicuique tam civi, quam comitatino, ac etiam cuicumque diſtrictuali, & forenſi, liceat undecumque deferre, & conducere, & deferri, & conduci facere ad civitatem Florentiæ de quocumque loco ad civitatem, & comitatum, & diſtrictum Florentiæ granum, bladum, vinum, oleum, carnes, caſcum, viſtuala, & res pertinentes ad veſtimenta, & calceamenta, & quaſcumque alias res libere, licite, & impune; & quod nulla perſona cuiuſcumque conditionis, dignitatis, ſtatus, generis, auctoritatis, & præminentie exiſtat, clericus, vel laicus, etiam rector locorum, audeat, vel præſumat directe, vel indirecte quoquo modo contradicere, vel impedire huiuſmodi cives, comitatinos, vel diſtrictuales Florentiæ deferentes, vel conducentes res prædictas, vel beſtias, aut res prædictas detinere, vel detineri facere, aut inhibere, vel inhiberi facere ſub pœna librarum quingentarum f. p. vel alia pœna in ſtatutis contenta pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & de his credatur iuramento deferentis, vel conducentis, ſeu deferri, vel conduci facientis cum uno teſte de viſu, & duobus de publica fama, etiam non reddentibus legitimam cauſam ſui dicti.

Quod boves non extrabantur de comitatu.

RUBRICA CLXXVII.

Nullus rector, ſeu officialis communis Florentiæ etiam quocumque officio fungeretur, poſſit, audeat, vel præſumat licentiam aliquam cum ſcriptura, vel ſine ſcriptura dare, vel concedere contra prædicta, vel aliquod prædictorum, nullus quoque notarius, vel non notarius dictam licentiam poſſit, vel audeat ſcribere ſub pœna periiuri, & infamiæ, & librarum quingentarum f. p. cuilibet contra prædicta, vel aliquod prædictorum facienti auferenda per quemcum-

Tom. II.

N n

que rectorem, & officialem communis Florentiæ, etiam summarie, & de facto, & quod quilibet undecumque esset, possit de prædictis, & quolibet prædictorum accusare, denuntiare, & notificare publice, & secrete, cum nomine, & sine nomine, & absque alicuius gabellæ solutione, & absque aliqua satisfactione præstanda, & teneatur sibi credentia si volet; & quod quilibet rector, & officialis communis Florentiæ, cui sic accusatum, denuntiatum, seu notificatum fuerit, teneatur, & debeat sub pœna qua supra, & etiam ex suo officio per inquisitionem possit cognoscere, procedere, & terminare etiam, ut dictum est, summarie, & de facto, & repertos culpabiles condemnare, & punire, privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante, & quod ad probationem prædictorum sufficiat etiam probatio unius testis de visu, & duorum de publica fama, & seu etiam quatuor testium de publica fama etiam non reddentium plenam causam sui dicti.

Medietas mercantiarum, & bestiarum delatarum in devetum detur capienti.

RUBRICA CLXXVIII.

Cuilibet, qui aliquas mercantias, seu res, quæ portarentur, seu conducirerentur contra ordinamenta dicti communis edita, vendenda per dictos officiales præsentis, præteritos, vel futuros circa dictos portus, vel itinera electos, vel eligendos, seu officium ipsorum, secundum balsam eis traditam in prædictis, vel circa prædicta caperet, seu arrestaret, seu capi, vel arrestari faciet, & in fortiam communis Florentiæ ducere, vel officialium prædictorum seu dicti communis repræsentaret, seu repræsentari faceret, habeat, & habere debeat, & lucri faciat integram medietatem ipsarum mercantiarum, & rerum, ac bestiarum, quæ deferrent ipsas mercantias seu res, quam medietatem sibi dimittere, & dare, & dimitti, & dari facere, possint, & teneantur dicti officiales infra quinque dies a die repræsentationis eiusdem sub pœna centum librarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda.

De non portando extra civitatem, comitatum, vel districtum Florentiæ sepum, vel candelottos sepi.

RUBRICA CLXXIX.

Nullus audeat, vel præsumat portare, vel portari facere extra civitatem, vel districtum Florentiæ sepum, vel candelottos sepi, nisi

primo so
Florentiæ
bet salma
perdat se
condemna
mitatu, v
de sepo
possit mi
unum mi
linquendo
nuæ de r

De pœna

Quicunq
vel
re venire
gressum fe
tem, vel
derobaverit
tutorum,
quocumque
rium, vel
vel timore
possent, s
mentum p
& personal
minus Pot
sint, teneat
etiam ad
accusatoris
nem, & p
dictus dom
procedenda
& execution
maleficia po
ret, seu con
aliqua victu
stipam ad
venerit, &

primo
Florent
bet
perdat
conder
mitat
de sex
possit
unum
linque
nuæ
etiam
De p
nmarie, &
prædictis
e publico
ius gabellæ
neatur sibi
communis
um fuerit
suo officio
are etiam
abiles con
et non ob
m probatio
etiam qua
De p
lenam cau

primo soluerit communi Florentiæ, vel camerario ipsius communis Florentiæ tres florenos auri pro qualibet salma ad rationem cuiuslibet salmæ; & si absque dicta solutione portaret, seu portari faceret, perdat sepum, & bestiam, super qua ferretur, vel esset, & insuper condemnetur in libris centum f. p., salvo quod possit portari in comitatu, vel districtu Florentiæ usque ad decem libras candelottorum de sepo absque solutione dictæ gabellæ, nec non etiam salvo quod possit mitti, & portari sepum extra civitatem, prope civitatem per unum milliare pro laborando, seu laborari faciendo ipsum sepum relinquendo pignus ad ianuam, per quam exhibit pedagerio ipsius ianuæ de reducendo ipsum sepum in civitatem Florentiæ.

De pœna impediētis conducentes victualia ad civitatem Florentia.

RUBRICA CXLIX.

QUicumque impedimentum præstiterit, vel aliquid fecerit dicto, vel facto, propter quod victualia nonducerentur, vel libere venire non possent, & apportari ad civitatem Florentiæ, vel aggreffum fecerit, contra conducentem ipsa victualia ad ipsam civitatem, vel districtum, seu ad eius districtum undecumque, vel ipsos derobaverit, vel aliquod pedagium abstulerit ei contra formam statutorum, vel aliquam iniuriam realem, vel personalem intulerit, vel quocumque modo fecerit, vel procuraverit, ut animos conducendum, vel conducere volentium ipsa victualia averterent a prædictis, vel timorem eis inferrent de conducendo, vel conduci secure non possent, seu ad prædicta, vel aliquod prædictorum aliquod impedimentum procuret, per dominum Potestatem dictæ civitatis realiter, & personaliter condemnetur, prout sibi placuerit. Et quod dicti dominus Potestas, & sui iudices malefictorum, & quilibet eorum possint, teneantur, & debeant procedere cum accusa, vel denuntia, & etiam ad instantiam, seu dictum cuiuslibet, & etiam sine nomine accusatoris, vel denuntiatoris, & etiam suo motu, & per inquisitionem, & prout voluerit; & in prædictis, & quolibet prædictorum dictus dominus Potestas habeat plenum, & liberum arbitrium in procedendo, & accusando, cognoscendo, puniendo, & terminando, & executioni mandando, prout voluerit ita, & taliter quod dicta maleficia puniantur, & nulla persona, quæ cum asino, seu asina ferret, seu conduceret granum, vinum, oleum, legumen, civaia, vel aliqua victualia, potabilia, vel commestibilia, seu ligna, carbones, vel stipam ad civitatem, vel versus civitatem ea die, qua duxerit, vel venerit, & etiam sequenti, possit, & debeat de licentia, & mandato

N n 2

alicuius rectoris, vel officialis ad quodvis officium constituti, vel constituendi in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, capi, detineri, staggiri, vel ipsæ bestię, vel aliquæ earum, quæ victualia, vel aliud quod ex prædictis super eis existentibus staggiri, vel arrestari sub pœna librarum vigintiquinque f. p. cuilibet contrafacienti pro vice quolibet auferenda, & non possint conductores portare, vel scaricare granum ad domum, vel apothecam pizzicagnoli sub eadem pœna. Et quæ supra disponuntur, videlicet quod nulla persona, quæ cum alino, sive asina ferret, vel conducirer granum, vel alia supradicta &c. non vendicent sibi locum in aliquibus molendinariis, sed huiusmodi conductores dictas bestias pro suis singularibus debitis, in quibus essent personis singularibus specialiter obligati, & pro suis excessibus de dictis maleficiis, bannis, vel condemnationibus criminalibus possint capi, & detineri personaliter, & staggiri, & etiam possint libere, licite, & impune dictæ bestię capi, & staggiri, & detineri, & ad petitionem cuiuslibet habentis eos specialiter obligatos, & seu habentis ius in eis non obstantibus antedictis.

De pœna facientis, vel conducentis contra devetum.

RUBRICA CLXXXI

NULLA persona cuiuscunque conditionis, vel status existat, portare vel conducat, seu portare, vel conduci faciat extra civitatem, vel districtum Florentiæ, seu per comitatum, vel districtum ipsius nisi versus civitatem Florentiæ frumentum, bladum, legumen, oleum, boves, castrones, porcos, vel alias bestias, quarum carnes sint comestibiles ad usum hominis, vel carnes earum, sive pelles, vel coria ipsorum non concia, seu caseos nostrates, exceptis porcis temporilibus, qui huic deveto non intelligantur includi, sub pœna librarum quingentarum f. p. tam magnati, quam populari, & etiam familiari, factori, castaldo, masnaderio, aut laboratori dicti magnatis portandi, vel conducendi, & librarum ducentarum f. p. viduali contra prædicta, vel aliquod prædictorum facienti pro vice quolibet auferenda, contra quem magnatem, familiarem, factorem, castaldum, masnaderium, aut laborem ipsius magnatis, & alias ad petitionem ipsius magnatis facientes contra prædicta, vel aliquod prædictorum probetur, & pro plena probatione habeatur dictum trium testium de publica fama. Quas condemnationes non solverint, ut dictum est infra decem dies a die condemnationis huiusmodi numerandos, si tunc fuerint in fortiam dicti communis seu infra decem dies postquam in fortiam dicti communis perve-

nerint, & si magnati vel alii per lineam personis, & demeritis prædictarum tempore vel reperiatis dictos vel alteri infra annum in fortiam tunc can- rint de solutam solverit nium tium, & si, vel sit aliquatione tur, & essent, & best auferentis, & tæ inf men e portari boves, valeat erit p tenuer vel lo ventu salvo ri, & Bisent dicta go, & nc, g

nerint, si fuerit famulus, factor, vel masnaderius, castaldus, aut laborator dicti magnatis, siue fuerit vecturalis, amputetur eis pes, & si magnas fuerit teneantur, & cogantur coniuncti ipsius magnatis per lineam masculinam usque in tertium gradum cum effectu in personis, & rebus etiam per destructionem bonorum multam, condemnationem, & banna solvere communi Florentiæ condemnationem prædictam factam de ipso magnate, nisi talis magnas condemnatus, tempore huiusmodi condemnationis esset in fortiam dicti communis, vel representaretur infra dictos decem dies in fortiam d. communis per dictos coniunctos, vel alterum eorum; & si huiusmodi coniuncti, vel alter eorum solverint conamuni Florentiæ dictam quantitatem infra annum a die solutionis huiusmodi computandum repræsentarent in fortiam dicti communis ipsum magnatem, pro quo solverint teneantur camerarii cameræ communis Florentiæ, qui pro tempore fuerint de communis antedicti pecunia, quantitatem pecuniæ per eos solutam eis restituere, atque dare, si fuerit popularis, & etiam si solverit infra decem dies prædictos, non habeat infra quinquenium tunc proxime secuturum a communi Florentiæ aliquod officium, vel honorem, de quibus quidem condemnationibus, prædicti, vel aliquis eorum in perpetuum eximi, vel cancellari non possit aliquo modo etiam per viam oblationis nisi solverit condemnationem integre absque detractioe quarti, & res quæ portarentur, vel conducerentur contra devetum, & bestię, super quibus essent, possint impune capi, & auferri a quolibet; quarum rerum, & bestiarum medietas sit communis, & alia medietas capientis, & auferentis prædicti, & quicumque receperit de prædictis rebus, vel bestiis, teneatur ea repræsentare camerario cameræ communis Florentiæ infra tertiam diem sub pœna librarum centum f. p. Possit tamen extra civitatem Florentiæ, & per comitatum, & districtum portari, & duci libere una libra olei, & infra, & unus, vel duo boves, vel vaccæ aratoriæ, de quibus bobus, & vaccis fieri fides valeat per duos testes, vel iuramentum laboratoris, qui eos tenuerit pro laborando, & domini terrarum, quas huiusmodi laborator tenuerit ad colendum, & non intelligatur frumentum, bladum, vel legumen portari, vel conduci contra devetum, nisi fuerit inventum in extremitate districtus prope confines per medium milliare, salvo quod de mense augusti, & septembris liceat impune deferri, & mitti frumentum, & bladum ad molendum versus Elsam, & Bisentium ad molendina ipsorum fluminum hominibus, qui sunt de dicta contrata; Et salvo quod nullum devetum sit de pipere, gongo, zizibere, thure, siue incenso, galluzza, melle, indico, alumine, gomma salis, sale, vel aliqua robbia, excepto quod de rob-

bia Romandiola, vel Marchiæ, nec etiam devetum fiat de aliis quibuscumque rebus artis spectariæ, vel ad dictam artem pertinentibus, cum dictæ res deferrentur a longinquis partibus mundi, & non inveniatur, quod aliquod devetum sit in aliqua terra, vel loco. Et quod per dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ, & iudicem cameræ, & gabellæ portarum, ordinentur, & fiant exploratores secreti, qui facientes contra prædicta, vel infra scripta, vel aliquod eorum, teneantur clam denuntiare magistris gabellæ portarum, & dicto iudici, quibus quarta pars condemnationis, quæ sequeretur secrete solvatur per camerarium cameræ communis Florentiæ de ipsius communis pecunia, de conscientia tamen dominorum Priorum, & Vexilliferi, & officialium prædictorum etiam nomine non expresso in huiusmodi solutione, & quod syndici, & rectores communium, populorum, & terrarum, comitatus, & districtus Florentiæ, per quorum territoria prædicti contrafacientes, vel alter eorum transirent cum dictis rebus, teneantur, & debeant denuntiare officio prædicto, & iudici gabellæ, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet populo, communi, & terræ, cuius rector, vel syndicus non denuntiaverit, & librarum quinquaginta f. p. huiusmodi rectori, vel syndico pro vice qualibet auferenda; Et insuper tales syndici, & rectores, & homines ipsorum populorum, comunium, & terrarum, teneantur, & debeant tales contrafacientes, & ipsas res capere, & in fortiam communis Florentiæ præsentare infra tertiam diem, & ipsos non receptare, cum dictis rebus sub dicta pœna rectori, syndico, & cuilibet singulari personæ talis communis, & loci; Et quod officiales prædicti, & iudices cameræ, & gabellæ, mandent expresse omnibus populis, & communibus comitatus, & districtus Florentiæ, ac eorum, & cuilibet eorum rectoribus, & syndicis, quod prædicta observent, & observari faciant, & quod officiales prædicti teneantur, & debeant inquirere, & in scriptis habere omnes, & singulos mercatores bladarum, victualium, & bestiarum, & eos compellere ad satisfaciendum idonee cum bonis fideiussoribus de libris ducentis f. p. pro quolibet eorum singulis annis semel de non conducendo, vel mittendo, seu conduci, vel mitti faciendo extra civitatem, & districtum Florentiæ aliqua victualia, bestias, vel devetum contra supradictam formam, & contrafacientes, & inobedientes in præmissis, & aliquo eorum, procedatur, & condemnetur in quantitate iam dicta. Et quod potestas, capitaneus, & executor, & dicti officiales, & quilibet eorum de prædictis, & in prædictis, & super prædictis omnibus, & singulis inveniendis, quæ committentur, vel commissæ essent suo tempore, vel ante per duos annos inceptio huiusmodi processus, habeant

plenum a
cedendo
niendo,
perit, e
ginti si
prædicta
sibus se
supra scri
care ab
& palat
deputat
habeat,
dem b
do, co
vel po
Floren
que or
rectore
& vige
lum d
vel qu
sen ca
possit
di, y
domin
tam
licent
devet
reddi
stia
apodi
deve

N
mer
sue
de

plenum arbitrium, & baliā in inquirendo, cognoscendo, & procedendo etiam per tormenta, & in condemnando tantum, & puniendo, prout superius continetur, dummodo qui processum incæperit, expediat infra decem dies, si fuerit magnas, & infra viginti si fuerit popularis, postquam ad eius notitiam pervenerit, & prædicta publice banniri faciat per civitatem Florentiæ singulis mensibus semel; & quilibet possit facientem, seu fieri facientem contra superscripta, vel eorum aliquod, accusare, denuntiare, & notificare absque solutione gabellæ fiendæ propterea, prout voluerit clam, & palam. Et quod quilibet officialis forensis ad quovis officium deputatus in civitate Florentiæ, vel aliquam iurisdictionem habens, habeat, & habere intelligatur illud idem arbitrium, & illam eandem baliā inquirendo, procedendo, cognoscendo, & condemnando, contra omnes, & singulos, qui portarent, vel conducerent, vel portari, vel conduci facerent extra civitatem, & districtum Florentiæ dicta victualia, & res supra prohibitas vigore cuiuscunque ordinamenti dicti communis, quod, & quam habent quicumque rectores, & officiales dicti communis per formam præsentis statuti, & vigore cuiuscunque ordinamenti dicti communis. Et quod nullum devetum, nullaque bestia, super qua portaretur devetum, quod, vel quæ caperetur, & in fortiam communis Florentiæ duceretur, seu camerariis, vel massariis camere dicti communis repræsentaretur, possit, vel debeat vendi, vel quomodolibet alienari, vel alicui reddi, vel restitui per aliquem, nisi primo de iis habeatur licentia a dominis Prioribus Arrium, & Vexillifero iustitiæ per apodixam scriptam manu ipsorum dominorum Priorum, & Vexilliferi, in qua licentia, & apodixa debeat contineri quantitas pretii, pro qua tale devetum, vel bestia vendi possit, & debeat aut ei debeat libere reddi, vel restitui, & non possit, vel debeat tale devetum, vel bestia vendi, vel alienari, nisi pro eo pretio, quod continetur in tali apodixa, ita, & taliter, quod tale devetum, & pretium omnino deveniat in camera communis Florentiæ.

De pena facientis endecchas.

RUBRICA CLXXXII.

Nulla persona cuiuscunque conditionis, & status existat, audeat vel præsumat in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ emere, aut emi facere granum, vel bladum, seu oleum eius, & suæ familiæ vitæ superfluum pro eo tenendo, vel reponendo, seu de eo endiccham faciendo, & quod quicumque emisset, seu emet, aut

emi fecisset, vel faciet granum, vel bladum in dicta civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ, eius, suæque familiæ vitæ superfluum, teneatur, & debeat infra octo dies proximos, postquam publice bannitus fuerit per civitatem Florentiæ comparere coram officialibus civibus Florentinis deputatis super abundantiam grani, & bladi habenda in civitate Florentiæ, seu eorum notario, scribique facere quantitatem grani, & bladi, quam emet, seu emi faciet; Et quilibet trecchulus, biadaiuolus, & quilibet alius, qui emet granum, sive bladum, ut dictum est eius, & suæ familiæ vitæ superfluum teneatur, & debeat infra octo dies post talem emptionem per eum fiendam, & bannum mittendum, ut dictum est, coram dictis officialibus, & notario comparere, & se, & quantitatem grani, & bladi per eum emptam, & a quo, vel quibus emerit scribi facere se, & ipsum granum, & bladum reducere, & repræsentare coram dictis officialibus, seu eorum notario in platea grani ad vendendum, sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet contrafaciente, & pro qualibet vice, & dominus Potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & quilibet eorum possit, teneantur, & debeant de prædictis, & quolibet prædictorum inquirere, & procedere, & repertos culpabiles pœna prædicta punire, & condemnare, & condemnationem exigere, & exigi facere, prout, & sicut cis, vel alteri ipsorum videbitur, & placuerit, dummodo officialis forensis dictæ plateæ non possit, vel debeat se in prædictis, vel aliquo prædictorum intromittere, vel aliquid facere absque consensu dominorum officialium abundantiam grani, & bladi, seu maioris partis eorum, etiam aliis absentibus, & irrequisitis, & quilibet possit contra prædicta, vel aliquod prædictorum facientes denunciare, accusare, & notificare clam, & palam absque aliqua solutione gabelæ, & habeat quartam partem condemnationis fiendæ; & ille intelligatur contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecisse, seu facere, seu delinxisse, vel delinquere quocumque modo, qui declarati fuerint per dictos officiales, seu eorum successores pro tempore existentes; & quælibet persona, quæ emet, seu emi faciet in futurum quoquo tempore de grano aut quocumque blado, vel oleo civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ causa endicandi, aut faciendi carestiam, teneatur, & debeat illud mittere in platea grani, & bladi civitatis Florentiæ ad vendendum illud emere volentibus, vendere pro pretio, & sub illis pœnis, de quo, seu quibus, & prout semel, & seu pluries deliberatum fuerit per dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, vel alios, quibus semel aut pluries commiserint, ac etiam possint quemlibet talem condemnare semel, & pluries, aut condemnari facere in illa pœna pecu-

niaria, & e
ria, & e
nariis,
& quo
contra
& præ
collegi
ties vi

NU
f
emat
que ad
pro q
alia m
etis fi
sint le
tatu,
vel vi
tra qu
fecerit
bergat
re, v
contra
ginta
sit eff
emat,
di vi
simili
nem
mense

Po
muni

niaria, de qua, & prout deliberaverint; & pro prædictorum observantia, & executione possint providere, & ordinare etiam cum pœnis pecuniariis, prout, & sicut, & quoties viderint expedire aut voluerint; & quod prædicta auctoritas duret in futurum omni tempore, ut contra committentes similia locum habeat, & effectum omni tempore, & prædicta autoritas possit per dictos dominos Priores, & eorum collegia in alios committi semel, & pluries, prout, & sicut, & quoties viderint expedire, aut voluerint.

De non faciendo endicham de musto.

RUBRICA CLXXXIII.

NULLUS vestrualis, qui ad civitatem Florentiæ deferret, aut deferri faceret vinum mustum, aut vinum clarum, cum bestis emat mustum ab aliqua persona durante tempore vindemiarum usque ad festum omnium Sanctorum ad pœnam librarum decem f. p. pro qualibet vice, de qua pœna medietatem habeat accusator, & alia medietas sit dicti communis, & sufficiat si probatio de prædictis fieret per testes probantes de publica fama, dummodo testes sint legales, & honestæ personæ; & quod nullus in civitate comitatu, vel districtu Florentiæ faciat endicham vini, vel emat mustum, vel vinum causa vendendi, & quod nullus emat mustum, vel vinum ultra quam sit ei necessarium pro se, & sua familia, & qui contrafecerit puniatur in libris decem f. p. Et nullus vinatterius, vel albergator, qui solitus est vendere vinum ad minutum, debeat emere, vel emi facere mustum ante festum omnium Sanctorum, qui contrafecerit puniatur per dominum Potestatem in libris quinquaginta f. p. de quibus medietatem habeat accusator, & quilibet possit esse accusator de prædictis, & teneatur ei secretum, & nullus emat, vel emi faciat de prædictis, vel incanovet causa revendendo vinum mustum ante dictam festivitatem, & qui contrafecerit simili modo puniatur, & etiam contra eum possit per inquisitionem procedi, & hoc capitulum banniatur octo diebus intrante mense septembris.

De reficiendis viis, & pontibus.

RUBRICA CLXXXIV.

Possint officiales turris, & dominus Capitaneus populi, & communis Florentiæ cogere, & compellere, & cogi, & compelli face-

Tom. II. O o

re per rectores, & officiales communis Florentiæ homines, popu-
lorum, communium, comitatus, & districtus Florentiæ ad reficien-
das vias, pontes, & ponticellos, dogaias, & fossata super viis ma-
estris, ubi distructæ sunt in totum, vel in partem, seu ubi dif-
ficilis est transitus per eisdem, vel per easdem, ita quod defe-
rentes granum, & victualia cum eorum bestiis, possint sine im-
pedimento, & tardatione temporis venire, & conducere victualia
ad civitatem Florentiæ quolibet tempore.

*Quod exactores pecuniarum pro pontibus, & ponticellis
teneantur dare exacta per eos.*

RUBRICA CLXXXV.

OMnes, & singuli tam cives, quam comitatini cuiuscumque sta-
tus, & conditionis existant quocumque titulo, officio, vel co-
lore exegerint, aut receperint per viam, & modum solutionis, &
satisfactionis, vel depositi a sex annis citra de dicta pecunia, vel
rebus preparatis, vel emptis pro constructione, & reparatione pon-
tium, & ponticellorum, vel alterius teneantur, & debeant infra
quindecim dies post bannimentum præsentis statuti comparere co-
ram dictis officialibus, & dare scriptum, & signatum per ordinem,
quidquid exegerint, perceperint, aut habuerint etiam in depositum di-
cta de causa, & quidquid expenderint pro rebus necessariis dictis
pontibus, & ponticellis, & magistris, & manualibus, & quibuscum-
que operariis eorundem sub pœna librarum ducentarum f. p. &
quod prædicti officiales, & eorum successores, visis rationibus de-
co, quod remanserit pœnes aliquem de pecuniis prædictis, tenean-
tur, & debeant vinculo iuramenti dare operam cum effectu per
illum modum, qui eis videbitur facilior, quod dicta pecunia in
perfectionem, & reparationem dictorum pontium, & ponticellorum
convertatur. Et quod dicti pontes, & ponticelli reficiantur quam-
citius refici possunt, & in prædictis, & quolibet prædictorum, &
dependentibus, & connexis ab eisdem habeant arbitrium, hanc, &
potestatem pro executione prædictorum, quilibet officialis commu-
nis Florentiæ præsens, & futurus ad omnem requisitionem dicto-
rum officialium, teneatur procedere contra prædictos, & quemlibet
eorum, etiam incipiendo a personarum captura, & bonorum de-
structione, & hoc capitulum vendicet sibi locum contra hæreses de-
functi, & quilibet possit accusare, & denunciare contrafacientes, &
habeat quartam partem condemnationis pœnalis, & teneatur ei
secretum -

Pro
ti
comita
to vol
cius q
prout
panem
rentiæ
beant
sic pa
colore
inquit
vel ex
fitiale
prime
ciæ p
semel

N
dem
causa
plus,

F
gran
habi

DE FORNARIIS ET PANATTERIIS.

Quod cuilibet liceat panem venalem facere.

RUBRICA CLXXXVI.

PRO uberiori copia panis cocti habenda in dicta civitate Florentiæ, provisum, & ordinatum est, quod cuilibet tam civi, quam comitatino, & districtuali civitatis, atque forensi liceat pro suo libito voluntatis facere, & fieri facere quancumque panem venalem eius qualitatis, & ponderis, pro eo pretio, & modo, & forma, & prout, & sicut, & quemadmodum sibi placuerit. Qui sic facientes panem, qui non sint matricolati in arte fornariorum civitatis Florentiæ, vel panem ad pretium non coquant, sublint, & subesse debeant solum, & dumtaxat dicto officio officialium grasciæ, nec tales sic panem venalem facientes possint, vel debeant quoquo exquisito colore sub aliis, vel aliorum iurisdictione dicta de causa esse, nec inquietari, urgeri, vel molestari per consules dictæ artis fornariorum, vel eorum artem, sed manuteneri, & defendi debeant per dictos officiales grasciæ, tam cives, quam forenses a quibuscumque eos opprimere, vel molestare volentibus, & quod prædicti officiales grasciæ prædicta banniri facere teneantur per civitatem Florentiæ saltem semel, anno quolibet.

De non dicendo panem esse alienum mendacisq

RUBRICA CLXXXVII.

NON audeat fornarius, vel fornaria, panatterius, vel panatteria, vel alia persona, quæ faciat panem venalem ipsum panem eisdem inventum in domo, vel furno dicere esse alienum aliqua de causa, sive sit coctus, sive crudus, pena librarum decem f. p. & plus, & minus arbitrio dictorum officialium.

De signo tenendo ad domum fornarii.

RUBRICA CLXXXVIII.

Fornarii, & panatterii tam masculi, quam foeminae, qui, & quæ faciunt panem ad vendendum, seu vendunt panem venalem de grano, vel blado, debeant ponere, vel tenere ante domum, in qua habitant tabulam pictam cum lilio publico, ita quod per omnes scia-

tur, quod faciunt, seu vendunt panem venalem sub poena soldorum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium; & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De non retinendo panem fornariorum in domo aliena.

RUBRICA CLXXXIX.

Nulla persona de civitate, burgis, & subburgis Florentiae debeat tenere panem de grano alicuius fornarii, vel panatterii in domo sua, vel conducta, nisi esset tabernarius, qui coquisset, vel coqueret talem panem, & tunc per unam diem tantum possit tenere, & non plus sub poena librarum trium f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice; & quod nulla persona parva, vel magna talem panem emere debeat ad domum, vel hospitium alterius, nisi eius, cuius esset talis panis sub poena praedicta, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De non dicendo panem panatteriorum esse suum.

RUBRICA CXC.

Nulla persona cuiuscunque status, vel conditionis existat, audeat, vel praesumat dicere panem alicuius fornarii, vel fornariae, panatterii, vel panatteriae esse suum, vel pro suo defendere sub poena librarum quinque f. p. plus, & minus pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit accusare contrafacientem, & habeat quartam partem condemnationis.

De tenendo panem venalem palam.

RUBRICA CXCI.

Palam fornarii, & panatterii vendentes panem, teneantur, & debeant ipsum panem venalem, ut praedicitur tenere, & habere palam in domo, seu habitatione sua, & non in alia domo, nisi super plateis communis Florentiae, & locis, ubi panis venalis venditur; contrafacientes puniantur in soldis centum f. p. pro qualibet vice, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium; & cuilibet accusatori solvatur quarta pars condemnationis, & liceat cuilibet accusare palam, & secrete.

De eme

Prae
na
stituere
eum de
credenc
onere
quantit
fint di
care,
tiam
eorum
quilibet
bet, 8
sibi re
panis,
mento
fornar
pradic

T
paner
coque
p. pr
famul
bet
muli

I
c
natto

De emendando damnum datum per fornarios, & de non scaldando cum sanfa, & de non inverniciando cum arena.

RUBRICA CXCI.

Prædicti officiales bladi, & grasciæ cogant, & cogi faciant cribanarios, fornarios, & quemlibet eorum ad restituendum, & restituere, & emendare damnum passo, vel eius nuntio illud, quod eum damnificavit circa cocturam, vel eo quod tardaverit coquere, credendo simplici verbo domini, vel dominæ talis panis sine alio onere sacramenti, & quod eius fuerit, vel ipsius nuntii usque in quantitatem soldorum viginti f. p. pro qualibet vice; & non possint dicti cribanarii, vel debeant panes simul coniungere, vel applicare, vel ita stringere, quod applicetur simul, & iungatur; nec etiam mittere, vel mitti facere, vel pati, quod mittatur in furnis eorum arena aliqua ad verniciandum, & si contraxerit in aliquo, quilibet tenens furnum puniatur in soldis centum f. p. pro quolibet, & vice qualibet, & teneatur quilibet fornarius panem, quem sibi retineret emendare domino, vel dominæ panis pretium ipsius panis, & de damno panis, & in omnibus prædictis credatur iuramento domini, vel dominæ, famuli, vel famulæ, & non possint fornarii scaldare furnum cum sanfa, nec ponere arenam, sub pœna prædicta.

De coquendo panem post pascha.

RUBRICA CXCI.

Teneantur ipsi fornarii coquere panem post duos dies paschatis, sub pœna prædicta, nec possint modo aliquo recusare coquere panem illis, qui consueti sunt panem sibi deferre, seu mittere ad coquendum modo aliquo, vel ingenio sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, & quilibet consuetus cum eo coquere, & eius famulus, vel famula possit eum denunciare de prædictis, & quolibet eorum, & credatur iuramento domini, vel dominæ, & sui famuli, vel famulæ.

De cogendo fornarios ad faciendum panem.

RUBRICA CXCI.

Insuper dicti officiales plateæ possint cogere, & cogi facere quibuscunque remediis opportunis omnes, & singulos fornarios, & panatterios inspecta temporis qualitate, ad faciendum, & fieri facien-

dum panem venalem eo modo, & forma, & tempore, & prout
& sicut, & quemadmodum per dictos officiales semel, seu pluries
fuerit provisum, & ordinatum.

*De fornariis, & panatteriiis, & de eorum iuramento,
& satisfactione fienda.*

RUBRICA CXCV.

Quolibet anno de mense decembris banniantur, & banniri de-
beant omnia, ad quæ tenentur panatterii, & fornarii, & po-
stea quodcumque dictis officialibus videbitur, & teneantur forna-
rii, & panatterii comparere coram dictis officialibus, vel eorum no-
tario, & promittere bene, & legaliter eorum ministerium exercere,
& in nullo fraudem committere, & attendere, & observare omnia,
ad quæ tenentur per formam statutorum communis Florentiæ, non
tamen aliquid solvendo notario prædicto pro dicta promissione, nisi
quinque solidos f. p.

De ponderibus custodiendis.

RUBRICA CXCVI.

Liceat dictis officialibus constituere pondera, & pesa panis vena-
lis, quoties eis, vel duabus partibus eorum videbitur secun-
dum qualitatem, & conditionem temporis, & insuper quilibet for-
narius, vel fornaria, panatterius, vel panatteria panem venalem de
grano, vel blado facientes, faciant ipsum panem ad pondus, secun-
dum quod constituerint dicti officiales sub pœna soldorum centum
f. p. & plus, & minus arbitrio dictorum officialium auferenda, &
amittendi panem, & quilibet possit eos accusare, & denunciare se-
crete, & palam, & habeat quartam partem condemnationis.

Quod panatterii, & fornarii non emant granum in platea.

RUBRICA CXCVII.

Nullus quidem fornarius, vel fornaria, panatterius, vel panatte-
ria, panicoquolus, vel panicoquola civitatis, burgorum, &
subburgorum civitatis Florentiæ audeat, vel præsumat sine licentiâ
dictorum officialium emere granum in platea grani, vel alibi in ci-
vitate Florentiæ, nec enim facere per se, vel aliam personam ultra

duo staria
& minus
bus possit

Quilibet
cie
ipsum p
panem t
dus, &
ctos, su
ponderis
& quilibet
nis pani

L

Nullus
ve
quos el
quod d
lum in
vel sup
tangere
denti p
tangere
contras
& quil

De

Ter
ter sec
nis fru

duo staria pro qualibet vice sub pœna librarum trium f. p. & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, & quilibet exceptis forensibus possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De faciendo panem ad pondus.

RUBRICA CXCVIII.

Quilibet fornarius, vel fornaria, panatterius, vel panatteria faciens, vel tenens panem venalem de grano, vel blado, faciat ipsum panem ad pondus eis dandum per dictos officiales, & ipsum panem bene coctum, & bene stagionatum vendat ad dictum pondus, & pro eo pretio dando, & determinando per officiales iam dictos, sub pœna denariorum duodecim pro quolibet pane minoris ponderis, male cocti, non bene stagionati, & amissionis panis ipsius, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis panis sic reperti in defectu, & plus, & minus.

De non brancicando panem, & quod teneatur baculus.

RUBRICA CXCIX.

Nulla persona cuiuscunque conditionis, vel status existat, audeat, vel præsumat tangere panem venalem, nisi illos solummodo, quos elegerit oculis, & mente, & ad hoc ut possit fieri nitide, quod dictum est, teneatur, & debeat quilibet vendens tenere baculum in zana, sive panerio, aut canistro, tabula, vel disco, in quo, vel super quo sit talis panis venalis, cum quo volens emere possit tangere talem panem, & dicere hunc, & hunc volo, pœna vendenti panem, & non habenti talem baculum, seu permittenti alicui tangere dictum panem, soldorum viginti f. p. pro qualibet vice, qua contrafactum fuerit, & inventus fuerit non habere talem baculum, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De salario tollendo per fornarios pro cocitura panis, & aliis.

RUBRICA CC.

Teneantur dicti officiales vinculo iuramenti cogere omnes cribarios, & fornarios, qui ipsam artem faciant bene, & legaliter secundum præstitum iuramentum tollendo de quolibet stario panis frumenti, vel bladi bene cocti, & legaliter gubernati, denarios

decem, & octo, & non plus, directe, vel indirecte, vel in alia re sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet fornario, & pro plena probatione habeatur, & stetur sacramento talis, a quo plus receperit, ut supra dictum est, & quilibet possit accusare de prædictis, & habeat quartam partem condemnationis.

De carnibus coquendis in furno.

RUBRICA CCI.

TEneantur dicti cribanarii, & fornarii assare, & coquere carnes in eorum furnis bene, & optime in diebus dominicis, & aliis diebus solemnibus, & festivis, quibuscumque hominibus, qui ad eorum furnum portaverint, & consueti sint portare panem, vel miserint ad coquendum pro pretio consueto sub pœna facienti contra soldorum quadraginta f. p. & plus, & minus, ut videbitur dictis officialibus.

De furnis murandis.

RUBRICA CCII.

POtestas, & capitaneus Florentiæ primo mense eorum regiminis ad instantiam cuiuslibet postulantis teneantur præcise compellere omnes, & singulas personas, quæ habent furnos in civitate Florentiæ, ut domos, in quibus habent furnos murent infra duos menses proximos, & murari faciant undique usque ad duo brachia tetum, ita quod furnos teneant in domibus muratis, ut supra dictum est, & quemlibet contrafacientem puniat Potestas in libris centum f. p. & nihilominus prædicta faciant observari, vel furnos teneant in domibus, quæ sunt adeo ab illis domibus separatæ, ita quod ignis periculum exinde non possit timeri.

Quod nullus fornarius, vel tinctor teneat scopas contra modum, & formam infra scriptas.

RUBRICA CCIII.

Quilibet tinctor, & fornarius possit, eique liceat reponere, & incanovare, habere, & tenere in civitate Florentiæ burgis, & subburgis ipsius in uno, vel duobus locis tantum in quacumque, seu quibuscumque domo, vel domibus, curia, vel curiis unusquisque tinctor usque in quantitatem mille salmarum scoparum, & aliorum.

lignoru
quanti
lignoru
aliquis
le saln
quis fo
parum
incano
mo, v
populi
p. pro
etor in
sumat
caldari
vel ca
ret pu
minur
cramer
dentia
ret co
vasse,
tenere
vitatis
tiales
cum,
ne, ac
dum
& for
non a

TE
bris c
recipie
bus de
bus et
portar
non c

lignorum minutorum semel, & unusquisque fornarius usque in quantitatem centum quinquaginta salmarum scoparum, & aliorum lignorum minutorum, ut supra dictum est, simul quodcumque aliquis eorum voluerit; si vero aliquis tinctor ultra quantitatem mille salmarum scoparum, vel aliorum lignorum minutorum, vel aliquis fornarius ultra summam centum quinquaginta salmarum, scoparum, vel aliorum lignorum minutorum, ut supra, reponeret, aut incanovaret, haberet, vel teneret in civitate Florentiæ in aliqua domo, vel curia, condemnetur per dominum potestatem, capitaneum populi, & executorem ordinamentorum iustitiæ in libris centum f. p. pro qualibet vice, qua contraheret. Et nullus fornarius, sive tinctor in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis audeat, vel presumat tenere in domo ubi habet furnum prædictus fornarius, vel caldariam dictus tinctor aliquid aliud necessarium ad ipsum furnum, vel caldariam scaldandam ultra sex salmas tantum, & qui contraheret puniatur, & condemnetur communi Florentiæ per dictum dominum capitaneum pœna prædicta pro qualibet vice, & credatur sacramento denuntiatoris, vel accusatoris cum uno teste, & sibi credentia teneatur; salvo quod si qua quærimonia moveretur, vel fieret contra aliquem tinctorem, vel fornarium, qui diceretur incanovasse, vel reposuisse, vel reponere, seu incanovare, aut habere, vel tenere scopas, vel alia lignamina supradicta intra muros veteres civitatis Florentiæ in loco non convenienti, seu congruo, possint officiales gratiæ, qui pro tempore fuerint declarare, ac ordinare locum, qui videbitur eis conveniens pro repositione, ac incanovatione, ac retentione huiusmodi scoparum, & lignaminum, & secundum declarationem per ipsos officiales gratiæ fiendam, talis tinctor, & fornarius possit tenere, & incanovare scopas, & lignamina, & non aliter sub pœna prædicta.

Quod barcariuoli satisfident.

RUBRICA CCIV.

Teneantur omnes, & singuli navalestri, & barcariuoli quolibet anno de mense ianuarii comparere, iurare, & satisficere de libris centum f. p. pro quolibet eorum de non sinendo mitti, vel recipiendo, aut portando in eorum navibus aliquid de prædictis rebus devetitis per conductores, vel portatores ad aliquas partes, quibus esset verisimile, vel suspicari posset, quod conducerentur, vel portarentur extra civitatem Florentiæ pœna librarum centum f. p. non comparenti, & non satisficenti, ut prædicitur auferenda; & hoc

Tom. II.

P p

decem, & octo, & non plus, directe, vel indirecte, vel in alia re sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet fornario, & pro plena probatione habeatur, & stetur sacramento talis, a quo plus receperit, ut supra dictum est, & quilibet possit accusare de prædictis, & habeat quartam partem condemnationis.

De carnibus coquendis in furno.

RUBRICA CCI.

Teneantur dicti cribanarii, & fornarii assare, & coquere carnes in eorum furnis bene, & optime in diebus dominicis, & aliis diebus solemnibus, & festivis, quibuscumque hominibus, qui ad eorum furnum portaverint, & consueti sint portare panem, vel miserint ad coquendum pro pretio consueto sub pœna facienti contra soldorum quadraginta f. p. & plus, & minus, ut videbitur dictis officialibus.

De furnis murandis.

RUBRICA CCII.

Potestas, & capitaneus Florentiæ primo mense eorum regiminis ad instantiam cuiuslibet postulantis teneantur præcise compellere omnes, & singulas personas, quæ habent furnos in civitate Florentiæ, ut domos, in quibus habent furnos murent infra duos menses proximos, & murari faciant undique usque ad duo brachia tetraëtrum, ita quod furnos teneant in domibus muratis, ut supra dictum est, & quemlibet contrafacientem puniat Potestas in libris centum f. p. & nihilominus prædicta faciant observari, vel furnos teneant in domibus, quæ sunt adeo ab illis domibus separatæ, ita quod ignis periculum exinde non possit timeri.

Quod nullus fornarius, vel tinctor teneat scopas contra modum, & formam infrascriptas.

RUBRICA CCIII.

Quilibet tinctor, & fornarius possit, eique liceat reponere, & incanovare, habere, & tenere in civitate Florentiæ burgis, & subburgis ipsius in uno, vel duobus locis tantum in quacumque, seu quibuscumque domo, vel domibus, curia, vel curiis unusquisque tinctor usque in quantitatem mille salmarum scoparum, & aliorum

lignorum
quantita
lignorum
aliquis
le salm
quis fo
parum,
incanov
mo, ve
populi,
p. pro
ctor in
sumat
caldaria
vel cal
ret pu
minum
cramen
dentia
ret cor
vasse,
tenere
vitatis
tiales
cum,
ne, ac
dum d
& forr
non al

TEn
bris c
recipie
bus de
bus el
portar
non c

lignorum minutorum semel, & unusquisque fornarius usque in quantitatem centum quinquaginta salmarum scoparum, & aliorum lignorum minutorum, ut supra dictum est, simul quandocumque aliquis eorum voluerit; si vero aliquis tinctor ultra quantitatem mille salmarum scoparum, vel aliorum lignorum minutorum, vel aliquis fornarius ultra summam centum quinquaginta salmarum, scoparum, vel aliorum lignorum minutorum, ut supra, reponeret, aut incanovaret, haberet, vel teneret in civitate Florentiæ in aliqua domo, vel curia, condemnetur per dominum potestatem, capitaneum populi, & executorem ordinamentorum iustitiæ in libris centum f. p. pro qualibet vice, qua contraheret. Et nullus fornarius, sive tinctor in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis audeat, vel præsumat tenere in domo ubi habet furnum prædictus fornarius, vel caldariam dictus tinctor aliquid aliud necessarium ad ipsum furnum, vel caldariam scaldandam ultra sex salmas tantum, & qui contraheret puniatur, & condemnetur communi Florentiæ per dictum dominum capitaneum pœna prædicta pro qualibet vice, & credatur sacramento denuntiatoris, vel accusatoris cum uno teste, & sibi credentia teneatur; salvo quod si qua quærimonia moveretur, vel fieret contra aliquem tinctorem, vel fornarium, qui diceretur incanovasse, vel reposuisse, vel reponere, seu incanovare, aut habere, vel tenere scopas, vel alia lignamina supradicta intra muros veteres civitatis Florentiæ in loco non convenienti, seu congruo, possint officiales gratiæ, qui pro tempore fuerint declarare, ac ordinare locum, qui videbitur eis convenienti pro repositione, ac incanovatione, ac retentione huiusmodi scoparum, & lignaminum, & secundum declarationem per ipsos officiales gratiæ fiendam, talis tinctor, & fornarius possit tenere, & incanovare scopas, & lignamina, & non aliter sub pœna prædicta.

Quod barcariuoli satisfident.

RUBRICA CCIV.

Teneantur omnes, & singuli navalestri, & barcariuoli quolibet anno de mense ianuarii comparere, iurare, & satisficere de libris centum f. p. pro quolibet eorum de non sinendo mitti, vel recipiendo, aut portando in eorum navibus aliquid de prædictis rebus deventis per conductores, vel portatores ad aliquas partes, quibus esset verisimile, vel suspicari posset, quod conducerentur, vel portarentur extra civitatem Florentiæ pœna librarum centum f. p. non comparenti, & non satisficenti, ut prædicitur auferenda; & hoc

Tom. II.

P p

statutum banniatum ter diversis diebus quolibet anno, & mense decembris, ut nulla ignorantia quis valeat se excusare; res vero, de quibus fit prohibitio, & deventatio extrahi de comitatu Florentiæ, sunt hæc videlicet: granum, bladum, legumen, oleum, boves, castrones, porci, vinum, caseum ultra centum libras carnis salatæ, pisces, tinchæ de lacu, panis coctus ultra unum stariam, sugnia, & quælibet alia, ut supra commestibilia, & quæ sunt de genere grasciæ.

De observantiis, & iuramento molendinarii.

RUBRICA CCV.

Molendinarii quolibet anno de mense ianuarii comparere teneantur coram dictis officialibus, vel eorum notario, & iurare observantias infrascriptorum statutorum, quæ pertinent ad eos, & satisficere dicti molendinarii cum idoneis fideiussoribus, qui sint artifices de libris quinquaginta f. p. & de non faciendo contra ipsa statuta, & de solvendo omnem quantitatem pecuniæ, & rerum, in qua per officiales prædictos fuerint condemnati, & de restituendo farinam grani, quod receperint ad macinandum poena librarum vigintiquinque f. p. molendinario cuiuslibet, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium puniatur, & nihilominus ad dictum sacramentum, & satisfactionem cogi possint quancumque præstare.

De restituendo granum datum ad macinandum.

RUBRICA CCVI.

Quilibet molendinarius debeat bene, & legaliter granum, & bladum ei traditum ad macinandum restituere, & debeat facere cuiuslibet personæ bonum servitium, nec ipsum alicui recusare sub poena soldorum centum f. p. & ad restitutionem dupli dicti damni dati in ipso grano, vel blado, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis pecuniariæ.

Quod molendinarii non emant granum in civitate.

RUBRICA CCVII.

Nullus molendinarius, vel portator ad molendinum audeat, vel præsumat enire granum, vel bladum in civitate Florentiæ, burgis, & subburgis per se, vel alium, nisi, ut quando laborator

terratur
lium p
bladum
conden

Null
ei
menti,
rio blac

Quod

Mol
ram dir
nis Flo
frument
cto fru
næ, far
pondus
farinam
tis, &
quam
molend
vel pon
tor fari
lationen
plere te
famula
libet, &
prædicti
vel doi
damna
plici sa
emenda
sine lib

terrarum indiget pro semine, & tunc de licentia dictorum officiorum pœna soldorum centum f. p. & amittendi tale granum, vel bladum, & quilibet possit accusare, & habeat tertiam partem talis condemnationis.

De non accipiendo ultra tres libras grani pro stario.

RUBRICA CCVIII.

Nullus molendinarius, seu portator ad molendinum, possit, vel ei licitum sit accipere ultra tres libras pro quolibet stario frumenti, pro portatura, macinatura, & reportatura pro quolibet stario bladi sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro qualibet vice,

Quod molendinarii ferant stateras, & de aliis eorum observantiis.

RUBRICA CCIX.

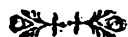
Molendinarii, & portatores teneantur, & debeant semper cum portant, & reducant frumentum, seu farinam deferre stateram directam, & signatam per dirizzatore, & signatorem communis Florentiæ, cum qua statera teneantur, & debeant ponderare frumentum, quod accipiunt, & etiam farinam, quam postea de dicto frumento reportabunt, & dicere teneantur domino, vel dominæ, famulo, vel famulæ eorum pondus frumenti, quod portant, & pondus farinæ, quam reducant; & quod semper quando reducant farinam teneantur portare proprium saccum farinæ bonæ, & recentis, & in sufficienti quantitate, ut si aliquis defectus farinæ fuerit, quam reducant ex sua farina supplere teneantur; & quod nullus molendinarius, vel portator audeat, vel præsumat tenere farinam, vel ponere in loco humido, & si aliquis molendinarius, vel portator farinam non reduxerit ad iustum pondus incontinenti ad postulationem domini, vel dominæ, vel alicuius famuli, vel famulæ supplere teneantur, prout dixerit dominus, vel domina, famulus, vel famula eius, & si quis prædictorum contrafecerit, puniatur pro quolibet, & qualibet vice in libris vigintiquinque f. p. & sufficiat in prædictis, & pro plena probatione habeatur sacramentum domini, vel dominæ, famuli, vel famulæ quoad pœnam imponendam, & damna teneantur in duplum emendare, de quo damno credatur simplici sacramento domini, vel dominæ, famuli, vel famulæ, & ad emendationem dicti damni compelli realiter, & personaliter possint sine libello, vel litis contestatione, & omni iuris solemnitate omitta

ad petitionem cuiuslibet famuli, vel famulæ, domini, vel dominæ, omni appellatione, & iuris oppositione de nullitate remota; & quilibet molendinarius, aut portator teneatur satisfacere, ut superius continetur, & si dicta satisfactio non esset posita de mense ianuarii postea quodcumque ea prestare teneatur, duraturam uno anno, & quod de prædictis, & pro prædictis damnis supplendis, & emendandis cogantur dicti molendinarii, & portatores de facto, & per capturam personæ personaliter, & realiter, & in rebus quolibet tempore non obstantibus feriis, & quod prædicti molendinarii, & portatores non possint habere aliquem advocatum, vel procuratorem pro aliqua causa eis mota occasionibus prædictis, vel aliqua earum scilicet grani, bladi, vel farinæ sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet contrafaciente, & quod non possint habere rectorem, vel consulem, dominum, procuratorem, vel potestatem, vel defensores quocumque nomine censeantur, nec cui subsint prædicti; & quod statutum aliquod non possint habere sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, & quod eodem modo domini molendinarios non possint habere rectorem, consulem, vel dominum sub eadem pœna; & circa prædicta non possint habere de se ipsis dominos, qui in securitatibus, & aliis, qui pro ipsa universitate respondeant domino Potestati, & capitaneo communis Florentiæ, & aliis officialibus dicti communis.

De retinentibus in eorum molendinis cruscam.

RUBRICA CCX.

Nullus civis, vel foresterius recipiat sub sua protectione prædictos molendinarios contra prædictam formam sub pœna librarum centum pro quolibet, & qualibet vice, & quod nullus in molendino retineat cruscam sub pœna librarum vigintiquinque pro quolibet, & qualibet vice, nec etiam farinam fraudare, vel scambiare in aliquo, vel aliquid faciat in fraudem in prædictis, vel aliquo prædictorum; & quod pro tempore officiales de prædictis faciant scrutari, etiam si molendinarii, & portatores portent stateram prædictam, & etiam de prædictis inquisitionem faciant quolibet mense, & puniatur quilibet contrafaciens, ut supra dictum est, & quilibet possit accusare, & denunciare contrafacientes, & habeat quartam partem condemnationis.

De

Mtem ter
sub pœ
mento
notoria
tempore
debeat,
dominæ

Quod

NU bl
nare, v
libus,
annis 1
sub po
dictoru

NU r
vel bl
conder
simplic
compe
vel bl
se, ve
re infi
meran
nari d

De reportando farinam eius bladi, quod eis datur.

RUBRICA CCXI.

Molendinarii teneantur, & debeant reportare farinam de grano, vel blado eis tradito ad macinandum sequenti die, vel saltem tertia die, qua granum receperint, & tulerint ad macinandum sub pœna soldorum viginti pro quolibet stario, nisi iusto impedimento inundationis aquarum, quæ aquæ inundatio sit publica, & notoria impediti fuerint. Et quod non reportaverint, ut prædicitur, tempore antedicto, seu infra terminum antedictum, stetur, & stari debeat, & pro plena probatione habeatur iuramentum domini, vel dominæ, famuli, vel famulæ.

Quod molendinarii non portent aliquid diebus paschalibus, & festivis.

RUBRICA CCXII.

Nullus molendinarius, vel portator ad molendinum granum, vel bladum ad macinandum datum, audeat, vel præsumat macinare, vel macinari facere, portare, vel portari facere diebus paschalibus, s. Mariæ, & s. Zenobii, s. Reparatae, & Apostolorum s. Iohannis Baptistæ per totam diem, & diebus dominicis ante tertias sub pœna librarum decem f. p. & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium.

Quod nullus capiat granum, vel bladum sub pignore ab aliquo molendinario.

RUBRICA CCXIII.

Nullus audeat, vel præsumat accipere pro suo pignore, vel alterius ab aliquo molendinario, vel portatore aliquod granum, vel bladum datum eis ad molendum, vel farinam; contrafaciens condemnatur in libris vigintiquinque f. p. & granum, & bladum simplici iuramento cuiuscunque, qui diceret suum esse, & restituere compellatur, & quicumque molendinarius, vel portator cum grano, vel blado aliquo sibi dato ad molendum; aufugeret, & noluerit per se, vel alium tale granum, vel bladum restituere, vel restitui facere infra octo dies proximos a die dictæ fugæ, vel pignorationis numerandos, sit ipso iure in banno communis Florentiæ, & condemnari debeat per potestatem, vel alios rectores in libris quinquaginta

f. p. communi Florentiæ, & ad ipsum ministerium molendinariorum, & portatorum ulterius recipi non debeat, vel teneri sub eadem pœna solvenda a quocumque, qui eum sic tenuerit; & si aliquis molendinarius, vel portator aufugiat cum grano, vel blado alterius, socius pro socio, quocumque modo inter se morentur, cogatur facere emendam in totum de grano, & blado sic accepto a suo quocumque socio, vel discipulo, sive factore.

Quod lasagnarii promittant ut infra.

RUBRICA CCXIV.

Lasagnarii teneantur quolibet anno de mense ianuarii comparere coram dictis officialibus grasciæ, & ab eis recipere formam pretii sub quo vendant libram lasagnarum, & vermicellorum, & quidquid recipiant de manufactura data eis farina, pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & plus, & minus ad arbitrium dictorum officialium, vel duarum partium eorum in omnibus prædictis.

Quod coqui subsint dictis officialibus, & satisfident.

RUBRICA CCXV.

Coqui subesse intelligantur iurisdictioni, & coercitioni dictorum officialium grasciæ, & teneantur promittere, & iurare, ut supra dictum est, de lasagnariis sub dicta pœna.

De salariis coquorum.

RUBRICA CCXVI.

Acipere non debeat, audeat, vel præsumat coquus ultra salaria infra scripta, pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & quoties, & ad restitutionem eius, quod ultra acceperit, videlicet: ad corredum militis novi florenos auri duos, ad nuptias florenum auri unum, ad convivium duodecim personarum foldos viginti f. p. & ab inde supra foldos triginta f. p. & minus habita consideratione ad quantitatem personarum, quæ fuerint in convivio. Nec accipiant de ipsiis nuptiis, vel corredo interiora, pennas, vel capita, seu sepum sub dicta pœna.

De

VEn
ac
me fut
de mer
de ser
rint su
post di

Cor
ri
die, fu
habeat
aliquo

E

VEn
a
est de
spere

D

*De ventraiolis, & quid facere teneantur, & de
facientibus mortadellas.*

RUBRICA CCXVII.

VEntraioli, & ventraiola, & qui faciunt mortadellas, & coquunt
ad tabernas, teneantur, & debeant de mense februarii proxi-
me futuri pro anno praesenti, & postea successive quolibet anno
de mense ianuarii promittere notario dictorum officialium grasciae
de servando infra scripta statuta, & poenam solvendo si delinque-
rint sub poena librarum decem f. p. pro quolibet, & nihilominus
post dictum mensem teneantur, & cogantur personaliter, & realiter.

De facientibus bonis commestibilibus.

RUBRICA CCXVIII.

Commeslibilia, quae facerent, & facient, faciant bona, & odo-
riferi, & ea quae facient una die non vendant nisi eadem
die, sub poena librarum decem f. p. & quilibet possit accusare, &
habeat quartam partem condemnationis dicta occasione de eis, vel
aliquo eorum fienda.

De non vendenda unam speciem commestibilium pro alia.

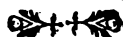
RUBRICA CCXIX.

Vendentes dicta commestibilia, non vendant unam speciem pro
alia sub dicta poena, & in venditione dicere teneantur, quod
est de bove, vel de castrone, vel de porco, seu porca, & de
specie, de qua est.

Quod commestibilia laventur, & mundentur.

RUBRICA CCXX.

Dicta commestibilia, laventur, & nitidentur optime apud flumen
arni, vel aliud flumen poena librarum decem, & quoties.

Quod

Quod caupones vendant pisces coctos, & recentes.

RUBRICA CCXXI.

CAupones, tabernarii, & alii supradicti qui emunt pisces recentes, & salatos causa revendendi coctos, non possint cos retinere, neque vendere, nisi ea die, qua coxerint, nisi essent pisces in gelatina pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice.

De non vendendis fegatellis.

RUBRICA CCXXII.

Nullus hospitor, albergator, coquus, vel coqua, vel alia persona cuiuscumque conditionis existant, possint, & eis liceat tacite, vel expresse, directe, vel indirecte coqui facere, vel fieri facere causa revendendi in sua domo, habitatione, hostello, vel capona, vel quovis loco in civitate Florentiæ, burgis, subburgis, & prope ipsam civitatem per tria milliaria, aliquos fegatellos, mortadellos, vel milzas, vel aliquam aliam vivandam alterius fegati alicuius bestię, & si contraxerit, puniatur quilibet ipsorum, & qualibet vice in libris quinquaginta f. p. & subsint, & subesse intelligantur iurisdictioni, & coercitioni officialium grasciæ, & dominorum Potestatis, Capitanei, & executoris, ac etiam teneantur quolibet anno de mense ianuarii coram dictis officialibus de libris quinquaginta f. p. per idoneos fideiussores satisfacere sub dicta pœna de parendo, & obediendo mandatis dictorum officialium grasciæ, & solvendo omnem condemnationem, quæ fieret de eis per dictos officiales, & quod dicti officiales teneantur facere banniri supradicta, & de prædictis facere secretam inquisitionem virtute præstiti iuramenti; & si dicti officiales non servaverint, & negligentēs fuerint, incidant in pœnam viginti quinque librarum f. p. quilibet eorum, in quibus possint, & debeant condemnari per quemlibet rectorem, & officialem civitatis Florentiæ, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De non emendo fructus nisi in civitate.

RUBRICA CCXXIII.

Nulla mulier, vel aliquis pro ea emat, vel emi faciat olera, vel aliquos fructus, nisi in civitate Florentiæ, sub pœna soldorum

quadra
bus,
quilibet
demna

N
emere
intrare
sub p
official
sint in
quilibet

N
pœna
offitia

N
burgi
vel a
pe c
rum
quali
bann

quadraginta f. p. contrafacienti auferenda, item de prædictis omnibus, & singulis in proximis capitulis contentis contrafacientes, quilibet possit esse accusator, & habeat quartam partem condemnationis.

De non emendo fructus ante nonam.

RUBRICA CCXXIV.

Nullus treccolus, vel treccola cuiuscunque conditionis, ætatis, vel loci existat, audeat, vel præsumat ante nonam aliqua die emere aliquos fructus, vel emi facere aliqua ratione, vel causa, nec intrare, vel stare in locis in quibus venduntur ante dictam horam sub pœna librarum duarum f. p. & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, salvo quod intrare, & stare ante nonam prædictam possint in conductis ad vendendum dumtaxat, ut supra dictum est, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

De nucibus non vendendis.

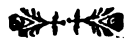
RUBRICA CCXXV.

Nullus treccolus, vel treccola audeat, vel præsumat vendere aliquas nucas virides nec eas tenere in domo, vel extra sub pœna soldorum viginti f. p. & amissionis nucium prædictarum, si officialibus pro tempore existentibus videbitur, & placebit.

De non portando uvas acerbas.

RUBRICA CCXXVI.

Nulla persona civitatis Florentiæ, vel eius districtus, audeat, vel præsumat, portare, vel portari facere in civitate Florentiæ burgis, vel subburgis uvas acerbas ultra tres grappolos, nec aliquis vel aliqua vendat, vel vendi faciat in supradictis locis, nec prope civitatem per tria milliaria ipsas uvas acerbas sine licentia dictorum officialium sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, & banniat de mense iulii, & augusti.

De non vendendo uvas de vinea.

RUBRICA CCXXVII.

Nulla persona cuiuscunque conditionis existat, audeat, vel præsumat conducere ad vendendum, vel vendere in civitate Florentiæ burgis, & subburgis uvas de vinea maturas, vel quæ loco uvarum vinearum sunt in faciendo de eis vinum, sine licentia dictorum officialium, grasciæ pœna soldorum centum f. p. antequam vendemietur, nisi sint uvæ præmices, vel de pergula.

De pœna vendentis camangiare in foro veteri diebus dominicis, vel pascalibus.

RUBRICA CCXXVIII.

Trecchæ, & trecchones non vendant camangiare in foro veteri in diebus dominicis, vel pascalibus sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro qualibet vice.

De pœna impediens vendentes olera, & alias res in plateis, & locis publicis.

RUBRICA CCXXIX.

Cuilibet liceat habere libere, & expedite absque contradictione aliqua, & absque aliqua solutione alicui fienda tenere ad vendendum in plateis, & capitibus pontium, & aliis locis consuetis civitatis Florentiæ, olera, fructus herbarum, paleas, caseum, ova, pisces, ovas, aves, pullos, vulpes, lepores, & huiusmodi selvagginas, & nullus possit, vel debeat impedire, vel repellere aliquem prædictorum, vel ab eis aliquid extorquere pro eo quod starent ante apothecas, vel discos alicuius existentis in dictis locis, vel aliqua occasione, iure, vel modo, & qui contrafecerit, condemnetur per dominum Potestatem pro qualibet vice in libris quinquaginta f. p. salvo in prædictis omni iure communis Florentiæ, & quod in nulla platea civitatis Florentiæ aliqua gabella exigatur alicui forensi de comitatu, vel districtu Florentiæ pro fructibus, herbis, vel paleis, sed possit quilibet forensis volens vendere de huiusmodi rebus in dictis plateis, vel aliqua earum, venire, stare, & vendere in eis, vel earum qualibet prout voluerit absque solutione gabellæ, salva gabella paliariorum.

N capre
lias
nitur
riæ,
etorum
civita
becca
dendi
contr
facto
ce qu
tam
teneat
in di
nullus
tate,
librar
denti
parter

T delite
re, &
re, &
teneat
rantib
sem
banni
& ad

*De pena ementis porcos, vel caprettos, vel alias res
infra scriptas infra tria milliaria.*

RUBRICA CCXXX.

Nullus tabernarius, treccha, vel treccho, vel aliquis mercator infra scriptarum rerum ullo modo emat, vel emi faciat porcos, caprettos, pecudes, pullos, pipiones, ova, caseum, carnes, vel alias res commestibiles in infra scriptis stratis publicis, per quas venitur ad civitatem per sex milliaria, nec in ipsa civitate Florentiæ, nec aliqua alia persona emat, vel emi faciat aliquod prædictorum in dictis stratis causa revendendi infra sex milliaria prope civitatem Florentiæ, nec in ipsa civitate, & nullus tabernarius, sive beccarius, vel alius pro eis possit vendere, vel emere causa revendendi ad macellum aliquam troiam, vel troias figliatricias; facienti contra prædicta, vel aliquod prædictorum nomine pœnæ, & de facto per dominum Potestatem libras viginti quinque f. p. pro vice qualibet tollantur, & quilibet possit denuntiare, & habeat quartam partem condemnationis, & teneatur ei secretum, & potestas teneatur rimari diebus hebdomadariis quibus, si videbitur convenire, in dictis stratis, & contrafacientes punire. Turdos vero, vel merlos nullus treccho, vel treccha, vel alia persona possit emere in civitate, comitatu seu districtu Florentiæ causa revendendi, sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice tam ementi, quam vendenti, & quilibet possit denuntiare, & accusare, & habeat quartam partem, ut supra dictum est,

De trecchonibus, & treccholis, & de eorum iuramento.

RUBRICA CCXXXI.

Trecchones, & treccholæ semel in anno videlicet de mense ianuarii coram dictis officialibus grasciæ iurent eorum artem fideliter exercere, & constitutiones huius libri eos tangentes observare, & pœnas impositas, & imponendas per dictos officiales solvere, & super his fideiussionem, & promissionem præstare legitime teneantur de libris decem pro quolibet, & qualibet non obtemperantibus præsentī legi, & nihilominus prædicta post dictum mensem facere teneantur, & compellantur personaliter, & realiter, & banniantur de mense decembris, & etiam postea quodcumque, & ad voluntatem dictorum officialium.

De non emendo pullos, & similia ante nonam.

RUBRICA CCXXXII.

NULLUS trecchulus, vel trecchola, sive pollaiulus, vel pollaiola, cuiuscumque ætatis, vel conditionis existat, audeat, vel præsumat emere, vel emi facere fungos, caseum, vel ova, aut pullos, vel aliqua alia volatilia, vel salvaggina cuiuscumque manieri- ei in civitate Florentiæ, vel intra sex milliaria extra civitatem Florentiæ, nec in locis ubi venduntur stare, vel morari ante nonam ullo modo cum licentia, vel sine licentia, nec prope ad ducenta brachia, sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium grasciæ, quam si solvere non poterit, si fuerit mulier fustigetur per civitatem Florentiæ, si masculus, stet in carceribus per unum mensem, salvo quod etiam ante nonam stare possit in locis prædictis ubi vendunt, si per eos conducti reperirentur a communi Florentiæ, seu officiali dicti communis, vel alio abente auctoritatem a communi, tunc dumtaxat, ante horam prædictam ad venditionem tantum, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis pecuniariæ, & nihilominus si invenirentur in foro veteri, vel prope, ut dictum est, aliquid emere, & tunc emptum habere, ex prædictis eidem impune possit accipi libere, licite, & impune per quemcumque, dummodo accipiens se præsentet coram dictis officialibus, & scribi faciat cui, & quomodo, & quid.

De pratiis constituendis super volatilibus, & selvagginis.

RUBRICA CCXXXIII.

PRetia constituere possint officiales grasciæ super volatilibus, & selvagginis, & aliis quibuscumque rebus tam commestibilibus, quam non, de quibus, cognitionem habeant vigore præsentis statuti, & ordinamenti, prout pro tempore viderint convenire, & pœnam imponere, & tollere illis, qui ultra talem præmium vendiderint, & ad hoc deputare circatores, & exploratores tot, & quot voluerint, & dare eis illam partem, quæ eis placuerit de quantitate pecuniæ exigendæ contrafacientibus dummodo non ultra quartam partem.

Quod

NU
conder
vice
& alia

SU
aliqu
recept
f. p.
dictus
mitti
prædi
prim
re ei
soldos
astore
vel a
libris
est,
dicci
domi

D

N
ultra
turd
par

Quod trecchones non vendant qualias nisi certo tempore.

RUBRICA CCXXXIV.

Nullus treccho, vel treccha teneat ad vendendum qualias, nisi de mense augusti, septembris, & octobris, & contrarietur condemnentur per dominum Potestatem in soldis centum f. p. pro vice qualibet, cuius condemnationis medietas sit dicti communis, & alia medietas sit denuntiatoris, & accusatoris.

Quod capiens sparverium, falconem, astorem, vel terzolum, debeat illum assignare.

RUBRICA CCXXXV.

Si quis coeperit aliquem sparverium, vel falconem, aut astorem, vel terzolum alicuius, teneatur reducere in foro veteri apud aliquem ex pollaiolis civitatis Florentiæ, & eum, & eos dimittere receptis ab eo pro quolibet sparverio, vel falcone soldis quinque f. p. & pro quolibet astore, & terzolo soldos viginti f. p. & prædictus pollaiuolus teneatur solvere illi, qui reduceretur, & faciat mitti bannum per civitatem, quod quicumque emiserit aliquem de prædictis avibus, venire debeat ad apothecam eius, & eas recepta primo fide, vel signo talium avium, debeat ostendere, & restituere ei cuius fuerit, recipiendo ab eo id quod solverit, & ultra soldos quinque f. p. pro sparverio, & soldos decem pro quolibet astore, terzolo, & falcone pro expensis; Et si quis contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit, teneatur potestas condemnare in libris decem f. p. ex quibus medietas detur accusatori, ut dictum est, & quod nullus homo capiat qualias ad quagliere, nec ad scudicci volum, vel ad badaluccum, faciens contra, condemnetur per dominum Potestatem in soldis decem.

De non vendendo starnas, vel alia similia, nisi certo pretio.

RUBRICA CCXXXVI.

Nullus trecchulus, vel trecchola, vel alius possit vendere, vel vendi facere par starnarum ultra soldos decem f. p. fagianum ultra soldos quindecim f. p. leporem ultra soldos decem, & octo f. p. turdum ultra denarios sex f. p. columbum ultra soldos quatuor f. p. par pippionum ultra soldos quatuor f. p. libram caprioli ultra sol-

dum unum, & denarios sex f. p. & quod nulla gallina, vel capra vendatur mortuus sub pœna librarum decem f. p. in quolibet prædictorum casuum cuilibet contrafacienti auferenda, & plus, & minus arbitrio dictorum officialium, & nihilominus possit puilibet libere, licite, & impune accipere vendentibus contra formam prædictam, dummodo accipiens se præsentet, & scribi faciat, ut supra dictum est, & credatur cum iuramento, & banniatu publice per civitatem Florentiæ ante medium mensem ianuarii, & etiam postea quodcumque ad voluntatem officialium, & sic de similibus, nisi aliud pretium fuerit statutum per officiales grasciæ.

Quod venditiones, & emptiones per treccholas palam fiant.

RUBRICA CCXXXVII.

Treccholi, & treccholæ, pollaioli, & pollaiolæ teneantur prætiis prædictis constitutis, & ordinatis, seu ordinandis cuilibet emere volenti vendere sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & quod res prædictæ vendi, & emi debeant publice, & palam in locis publicis, ubi vendere consueta sunt, non in domibus, vel apothecis ipsorum treccholorum, & treccholarum, pollaiolorum, & pollaiolarum propriis, vel conductis, sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice tam vendentibus, quam ementibus imposita.

De balia dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ cum officialibus grasciæ providendi, & ordinandi super prædictis.

RUBRICA CCXXXVIII.

Domini Priores Artium, & Vexillifer iustitiæ una cum officialibus grasciæ, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis semel, & pluries pro coercitione, & ordinatione, & punitione illorum, qui ex dictis, seu aliis trecchonibus, seu treccholis quibuscumque delinquerent circa ministerium antedictum, possint facere, & componere illa ordinamenta, quæ volent, quæ inviolabiliter observentur.

De concedendo licentiam deferentibus oleum.

RUBRICA CCXXXIX.

Possint dicti officiales concedere licentiam, prout eorum discretioni videbitur deferentibus oleum ad illas partes comitatus Florentiæ, ubi copia olei non habetur, & alias licentias consuetas con-

cedi per
rentibus
mo, &
libet sal
ctura, q
tione in
non pol
comitati
mitaru
tummo
dendum
tiam, r
salmaru
librarum

OME
le
ctualia
eorum
p. pro
cendo,
officiali
& de
tenean
sub po
ni Flo
etiam

OE
cipian
quæ
ciendi
vigore
de qu

cedi per eorum prædecessores, dummodo nulla licentia detur deferentibus per comitatum, concedi possit per dictos officiales, nisi primo, & ante omnia solutis per talem, qui voluerit deferre pro qualibet salma foldos decem f. p. omnibus tam pro licentia, vel dirittura, quam pro bullecta computatis, habita moderatione, & discretionem in prædictis, & deliberatione solemnem inter eos, & dummodo non possit concedere licentiam alicui personæ deferendi oleum extra comitatum, & districtum Florentiæ, nec etiam deferentibus in comitatu Florentiæ ultra infra-scripta; quam licentiam debeant dare tantummodo per tres dies, & si pluribus personis deferentibus ad vendendum per comitatum, & districtum Florentiæ concesserint licentiam, non possint excedere pro quolibet deferente summam quatuor salmarum in mense sub pœna prædictis officialibus contrafacientibus librarum quinquaginta f. p. pro qualibet vice.

De caciaialis, & oliandolis, & eorum iuramento.

RUBRICA CCXL.

OMnes, & singuli cives, & comitatini vendentes ad minutum oleum, caseum salatum, vel passum, vel carnes, & cœtera victualia, teneantur quolibet anno de mense ianuarii satisfacere idonee eorum dictis officialibus, & eorum notario de libris quinquaginta f. p. pro quolibet eorum, & de eorum artem bene, & legaliter exercendo, & observando statuta, & ordinamenta edita, vel edenda per officiales prædictos, & de obediendo mandatis eorundem officialium, & de solvendo pœnas, in quas incurrerint, ad quæ dicti officiales teneantur compellere, & punire prædictos, & eos pœnis prædictis, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet eorum communi Florentiæ applicanda, & hoc banniatur de mense decembris, & etiam postea quandocumque ad voluntatem dictorum officialium.

Quod oliandoli subsint officio officialium grasciæ.

RUBRICA CCXLI.

Oliandoli, & vendentes carnes salatas, caseum salatum, & passum subsint officio dictorum officialium grasciæ, & ab eis recipiant leges, quibus vendant oleum, carnes, caseum, etiam cœtera, quæ pertinent ad victum, & quod ddi. officiales eos cogant ad faciendum, & observandum prædicta, quemadmodum cōgere possunt vigore statutorum fornarios, molendinarios, & cœteros superscriptos, de quibus statuta loquuntur.

Quod oliandoli vendant bona olea, & carnes.

RUBRICA CCXLII.

PRædicti, de quibus in proxime præcedenti capitulo fit mentio teneantur dare oleum clarum, purum, & boni saporis, carnes cuiuslibet generis, & sexus de per se, & non unam pro alia, non fracidas, vel putridas, poena librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & plus, & minus ad voluntatem dictorum officialium pro tempore existentium, vel duarum partium ex eis, & eorum arbitrio.

Quod mensura olei sit equalis mensura vini.

RUBRICA CCXLIII.

Mensuræ olei in omnibus, & per omnia mensuræ vini debeant coequari, ita & taliter quod mensurarum nulla differentia esse possit, & quod officiales, & castaldiones communis Florentiæ ipsas mensuras signatas dare teneantur æqualiter cum mensura vini cameræ communis Florentiæ, & quod nullus audeat, vel præsumat ipsum oleum vendere nisi ad mensuram vini, & qui contrafecerit puniatur pro qualibet vice in foldis centum f. p. & plus, & minus inspecta qualitate facti, & conditione personarum.

Quod oliandoli non possint habere in comitatu ultra quatuor urceos olei.

RUBRICA CCXLIV.

Nullus oliandolus infra sex milliaria prope civitatem possit habere, vel tenere, vel emere in domo sua, vel conducta, vel alibi ultra quatuor urceos olei poena librarum vigintiquinque f. p. nec endecam de ipso oleo facere in ipsa civitate Florentiæ, vel eius comitatu, & districtu, vel in aliqua ipsius parte, & quilibet possit eum accusare, & denunciare, & habeat quartam partem condemnationis fiendæ.

Quod nullus teneat oleum oliandoli, nec portet oleum in utribus.

RUBRICA CCXLV.

Nulla persona cuiuscumque conditionis existat, audeat, vel præsumat extra civitatem Florentiæ tenere in sua domo propria, vel conducta oleum alicuius oliandoli sub poena librarum vigintiquin

que f.
prædic

NU
dere
tatem
sepi
rios
libra
tur d
tes in

N
nec
renti
delic
pum
rum

O
men
obse
fitia

N
pæ

que f. p. & quod nullus audeat portare oleum in utribus sub pœna prædicta.

De vendendis bonis candelis sepi.

R U B R I C A CCXLVI.

Nullus pizzicagnolus, vel faciens, vel fieri faciens candelas sepi pro vendendo, vel alius quicumque audeat, vel præsumat vendere candelas sepi, nisi boni, & puri, & bene bambagiati ad voluntatem dictorum officialium grascie, nec libram dictarum candelarum sepi boni, & bene apti ad voluntatem, ut prædicatur, ultra denarios triginta f. p. sub pœna quadraginta soldorum f. p. pro qualibet libra sic inventa facta venditione, & quod officiales prædicti teneantur de prædictis inquirere, & inquire facere, & si fuerint negligentes incidant in pœnam pro quolibet ipsorum librarum decem f. p.

De non struggendo sepium in infra scriptis locis.

R U B R I C A CCXLVII.

Nullus possit, audeat, vel præsumat bullire, vel struggere, bulliri, aut struggi facere intra muros civitatis Florentiæ sepium, nec facere, nec fieri facere candelas sepi infra muros civitatis Florentiæ, vel prope aliquam viam mæstram per sexaginta brachia videlicet a loco ubi, seu in quo bulliretur, seu struggeretur tale sepium, seu fierent tales candelæ a dicta via magistra sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice.

De pagliaioli, & eorum satisfactione.

R U B R I C A CCXLVIII.

Omnes, & singuli pagliaioli, & vendentes paleam, ligna, fœnum, teneantur promittere coram dictis officialibus quolibet anno de mense ianuarii de libris quinquaginta f. p. pro quolibet ipsorum de observando statuta infra scripta, & de parendo mandatis dictorum officialium sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet eorum.

De non vendendo paleas infra quatuor milliaria.

R U B R I C A CCXLIX.

Nullus ex dictis pagliaioli audeat, vel præsumat emere paleas, vel fœnum intra quatuor milliaria prope civitatem Florentiæ pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet eorum, & qualibet

vice, & quilibet possit eos, de prædictis denunciare, & accusare, & habeat quartam partem condemnationis fiendæ.

De faciendo bonas salmas, & bona pondera.

RUBRICA CCL.

Quilibet mittens, vel deferens paleas, & fœnum, vel vendentes, teneantur facere, & fieri facere bonas, & idoneas salmas, & sincerarum palearum, ita quod tales sint in parte interiori, quales se ostendunt in parte exteriori, & ponderis ad minus ducentarum librarum pœna librarum decem f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & qualibet salma; & insuper si fraus aliqua inventa fuerit in talibus paleis, & fœno, pœna amittendi asinum, & comburendi paleas, & fœnum; si vero non fuerit ponderis iusti, comburatur palea, & hoc capitulum non vendicet sibi locum, nisi contra pagliaiolos, & trecchones, qui debent quolibet anno comparere coram dictis officialibus, ut superius continetur.

Quod nullus emat paleas, vel palearia causa revendendi.

RUBRICA CCLI.

Nullus emat Florentiæ, vel prope civitatem per quatuor millaria paleas, vel palearia causa revendendi, & qui contrafecerit puniatur in libris centum pro qualibet vice.

De mensura, & pondere lignorum.

RUBRICA CCLII.

Trecchones deferentes, vel deferri facientes ligna ad comburendum, teneantur facere salmam ipsorum lignorum longitudinis brachii unius cum dimidio, & ponderis pro qualibet salma librarum ducentarum, sub pœna librarum decem f. p. & amissionis lignorum pro quolibet, & qualibet vice, & qualibet salma, & quod dd. officiales teneantur vinculo iuramenti pœna librarum decem f. p. pro quolibet eorum de prædictis rimari, & inquirere per se, & inquire facere per officiales forenses qualibet hebdomada ad minus bis, & pœnis debitis punire, & condemnare.

De

N
ceptis
nis ex
dos d

Quod

N
platea
vel fa
vel c
quo
bet r
quam
possi
omiss
Quod

Q
forn
tuti
ad
con
long
ficu
cess
tud
nor
offi
eos

De non emendo ligna, vel carbones casu revendendi.

RUBRICA CCLIII.

Nullus cuiuscumque conditionis existat possit emere, vel emi facere pro revendendo ligna, vel carbones ultra duas salmas, exceptis laboratoribus, & artificibus macellorum cuiuscumque conditionis existant, & quod non vendatur centinarium carbonum ultra soldos decem f. p. sub pœna librarum decem f. p.

Quod in mercato novo non vendantur palee, ligna, vel alie res.

RUBRICA CCLIV.

Nulla persona audeat, vel præsumat super ammattonato, & platea fori novi, nec in viis circum circa, maxime in introitu plateæ vendere, vel ad vendendum tenere paleam, ligna, carbones, vel salmas aliarum rerum, nec super dicta platea ducere currum, vel carrettam sub pœna librarum quinque f. p. contrafacienti in aliquo prædictorum pro vice qualibet auferenda, quam pœnam quilibet rector, & officialis forensis communis Florentiæ, tam ex officio, quam etiam ad postulationem simplicem cuiuscumque solvi facere possit camerariis dicti communis summarie, & omni substantialitate omissa.

Quod quibuscumque liceat ferre ligna, & paleas ad vendendum eo modo, ut sibi placebit, dummodo non sint trecones.

RUBRICA CCLV.

Quilibet cuiuscumque conditionis existat, exceptis superscriptis treconibus, & pagliaiolis, qui satisfacere teneantur secundum formam superius traditam, & aliis prohibitis ex forma alicuius statuti liceat conducere de quibuscumque partibus voluerit, & ferre ad vendendum ad civitatem Florentiæ, & vendere possit ligna pro comburendo, & paleas eius qualitatis, & ponderis superscripti, & longitudinis, & pro eo pretio, & modo, & forma, & prout, & sicut, & quæquodmodum de eorum afferentium, & vendentium processerit voluntate, libere, licite, & impune, dummodo ligna longitudinis unius brachii cum dimidio sint, & ponderis superscripti, & non subsint, nec subesse debeant dicto officio grasciæ, aut dictis officialibus tam civibus, quam forensibus dicta occasione, nec per eos officiales, vel eorum nuntios, vel castaldos possint, vel debeant

quocumque exquisito colore inquietari, gravari, vel molestari sub pœna librarum centum f. p. cuilibet dictorum officialium, & nuntiorum, & castaldorum pro vice qualibet contrafacienti auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ.

De non ligandis bestiis in platea horti s. Michaelis.

RUBRICA CCLVI.

NULLUS cuiuscumque conditionis sit, audeat, vel præsumat ligare, vel ligari facere aliquem asinum, vel somerium, vel bestiam sub loggia, vel ad columnas ipsius loggiæ, nec etiam retinere, vel ligare in platea horti s. Michaelis sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua fuerit contrafactum, & minus ad voluntatem dictorum officialium.

Quod treccholi non stent in via, qua venit a porta Roggerii de cuona.

RUBRICA CCLVII.

NULLUS trecchulus, vel trecchola, beccarius, vel alius, debeat, vel possit stare cum panerio, vel disco, vel morari infra portam, quæ dicitur porta Roggerii de cuona, neque super portam ipsam causa vendendi fructus, vel carnes, sed quicumque voluerit carnes vendere, vel alias res commestibiles tenere ad vendendum, stare debeat, & morari extra locum prædictum, ita quod quilibet possit per ipsam portam, & stratam venire, & mercatores cum grano, victualibus, & aliis necessariis, & quod nullus supra, vel infra dictam portam carnes incidat, vel bestias teneat mortuas ad vendendum, nisi incidat, & teneat super suam fenestram confixam, & non extra fenestram pœna soldorum vigintiquinque f. p. pro quolibet, qui contrafecerit, & qualibet vice. Et quod nullus in platea pontis rubacantis possit ligna combustibilia, vel scopas tenere, vel vendere sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit eos accusare, & denunciare, sed ipsa tenere, & vendere possint in castro altefrontis usque ad pontem rubacantis iuxta arnum, & prædicta procuret fieri, & observari dominus capitaneus, & iudex, & officialis grasciæ, & banniatu quolibet mense semel in platea prædicta.

De

De

H mulas
tur ef
illam
& ex
cumq

Q

S Ta
ri
remi
pœna
Et h
decen
domo
cos p
bet
tem
se re

Qui

N rum
cente
ce, &
rime

Q

N cuius

De officio, & cognitione dictorum officialium contra lavandarias.

RUBRICA CCLVIII.

HAbeant dd. officiales cognitionem, & cognoscere possint contra lavandarias, seu fullones, & tescrices panni lini, & contra famulas, & nutrices, sive balias, & ex nunc suppositi intelligantur esse, & sint iurisdictioni, & coercitioni dictorum officialium, & illam baliā, & officium habeant in procedendo, & condemnando, & exequendo, quam habent vigore præsentis statuti contra quemcumque alium suppositum iurisdictioni dictorum officialium.

Quod ligna, nec porci vivi vendantur in infra-scriptis locis.

RUBRICA CCLIX.

Statutum, & ordinatum est, quod in platea fori novi, & veteris, vel palatii residentie dominorum Priorum teneri, reduci, remitti ad vendendum non debeant porci vivi, vel porchæ sub pœna librarum quinque f. p. pro vice qualibet, & quolibet porco. Et hoc banniri debeat maxime de mensibus octobris, novembris, & decembris. Et nullus hospitator de burgo omnium Sanctorum in domo sua, vel aliena de nocte hospitetur, vel teneat aliquos porcos pingues sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit de hoc denuntiare, & habeat medietatem pœnæ, & teneatur ei secretum, & hoc banniat primo mense regiminis cuiuslibet rectoris.

Quod beccarii non teneant ventres, & pelles in mercato veteri.

RUBRICA CCLX.

NON audeat, vel præsumat aliquis beccarius, vel aliquis alius tenere, vel portare, aut teneri, vel portari facere ventres aliquorum animalium, nec capita castrorum, vel arietum, nec pelles recentes alicuius animalis ad pœnam decem librarum pro qualibet vice, & prædicta banniantur quolibet die sabbati, & officiales rectorum rimentur pro prædictis.

Quid accipere possit vecturalis de centinario alicuius victualis.

RUBRICA CCLXI.

Nullus vecturalis audeat accipere, vel exigere de centinario alicuius victualis vecturæ ultra duos denarios f. p. pro quolibet millia-

re viæ, seu itineris sub pœna soldorum centum pro quolibet, & qualibet vice, & credatur iuramento locantis.

De pretiis portatorum debendis.

RUBRICA CCLXII.

Nullus portator audeat, vel præsumat recipere, vel petere de quolibet fascio ponderis librarum ducentarum quinquaginta pro via, vel itinere ducentorum quadraginta brachiorum, ultra quam denarios sex, & pro via ad eandem rationem de maiori, vel minori pondere, & via, & non audeat suum servitium alicui denegare pœna soldorum centum f. p. pro qualibet vice, & de his stet iuramento denuntiantis, vel accusantis, & si non poterit delinquens solvere condemnationem, stet in carceribus communis Florentiæ per unum mensem, & hæc conditio apponatur in huiusmodi condemnatione, & prohibeatur ab huiusmodi ministerio.

De iurisdictione dd. officialium contra mulatterios, & portatores.

RUBRICA CCLXIII.

Omnes, & singuli vecturales, & mulatterii, & portatores ad cerinum, & deferentes ad vecturam granum, vinum, bladum, oleum, vel grasciam, ligna, vel quascunque res, & locatores dictarum salmarum, & vecturalium, vel alicuius eorum subsint coercitioni dd. officialium, & quod non possint accipere ultra solita salaria supradicta pœna librarum vigintiquinque f. p. & plus, & minus pro ut videbitur dictis officialibus, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis.

Quod vinatterii non teneant frascas ad tabernas.

RUBRICA CCLXIV.

Vinatterii, & hospitatores non possint, audeant, vel præsumant tenere ad suam cellam, hospitium, vel alibi pro suo signo aliquam frascam, vel ramum lauri, vel olivæ, seu alterius alboris fructiferi sub pœna arbitrio dictorum officialium, seu duarum partium eorum auferenda.

Quod

NU
mini p
re, &
brarum
coganti
proban
& futu
nem,
læ, vel

Quod

NU
sumat
re, sed
quingu
commi
ratores
bus, &
tur eo
possit
seu ali
brarum
rit, q
domin

Quod

QU
mitatu

Quod laboratores non renuntient conductionibus poderium.

RUBRICA CCLXV.

Nullus laborator possit, vel ei liceat renuntiare aliquod prædium, vel terram, quod, vel quam laboraverit, nisi de consensu domini poderis, vel terræ, sed cogantur, & compellantur ipsum potere, & terram laborare cum pactis usitatis, & cum, & sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet eorum, & nihilominus etiam cogantur laborare, & in prædictis sufficiat probatio duorum testium probantium de fama, & quilibet rector communis Florentiæ præsens, & futurus super dicto capitulo habeat plenam baliam, & cognitionem, & quilibet possit accusare, & denunciare sine solutione gabelæ, vel eius prosecutione, vel aliqua satisfactione propterea fienda.

Quod laboratores non possint locare operas suas ad mercedem, vel ad diem.

RUBRICA CCLXVI.

Nullus agricola, vel laborator terrarum habens uxorem, & non habens proprium prædium, vel conductum, audeat, vel præsumat locare operas suas ad mercedem, vel ad diem in aliquo opere, sed teneatur conducere terram ad annos, & annum, sub pœna quinquaginta librarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice. Rectores communium, populorum, & seu locorum, ubi morantur tales laboratores, teneantur huiusmodi contrafacientes denunciare dd. officialibus, & eorum curia sub pœna librarum quingentarum f. p. & stetur eorum iuramento; si autem habuerit prædium conductum, non possit locare operas suas in aliquo opere terrarum, vel vinearum, seu alterius laborerij sine licentia domini, vel dominæ sub pœna librarum centum f. p. tam recipienti, seu in cuius laborerio laboraverit, quam ipsi laboranti, & pro qualibet vice, & stetur sacramento domini, vel dominæ.

Quod liceat cuilibet ire per mercata, & de uno mercato ad aliud, & emere animalia, & conducere ad civitatem Florentiæ.

RUBRICA CCLXVII.

Quilibet cuiuscumque status, & conditionis existat liceat per comitatum, & districtum Florentiæ vendere, & mercari, & ire ad e-

mendum, vendendum, & mercandum boves, & vitulas, castrones, porcos, & alia quaecumque bruta animalia de uno loco, & foro ad aliud locum, & forum ad civitatem Florentiæ perducere, & perducere facere libere, licite, & impune de uno foro ad aliud eundo renes volveret, & ostenderet prædictæ civitati, hic tamen sane intelligendo.

De tempore vindimie.

RUBRICA CCLXVIII.

Cuilibet liceat vindemiare, & vindemiari facere ab octo diebus mensis septembris in antea ad voluntatem suam, banno aliquo non obstante, excepto quod illi, qui haberent vineas de vino trebiano, secchiano, muscadello, vernaccia, greco, vel alio vino albo, possint illas vindemiare ad eorum voluntatem, & quod signatores barilium exercent continue eorum officium ab ipsa octava die mensis septembris in antea.

De cognis vini, & quod cognus sit decem lagenarum.

RUBRICA CCLXIX.

Cognus vini etiam musti sit, & esse debeat decem lagenas, & portetur in quinque salmis coequatis, atque communibus, ita quod quælibet salma contineat duas lagenas in duobus barilibus signatis, ut moris est, signo communis; ita tamen quod signatores barilium habeant, & habere debeant rectam mezzinam æream, seu ferream, & dirigantur, & mensurentur dicti bariles antequam signentur, & sigillentur, & prædicti potestas, & alii rectores banniri faciant omni mense usque ad vindemias singulorum mensium, & dicti bariles ultra minui non valeant, vel augeri tempore, quo signantur.

De non emendo, vel vendendo mustum sub indeterminato pretio.

RUBRICA CCLXX.

Nulla persona audeat, vel præsumat emere, vel vendere vinum mustum sub indeterminato, & non certo, & non liquido pretio sub pœna, & ad pœnam alicui ementi, vel vendenti librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet possit accusare, & habeat quartam partem condemnationis, & hoc capitulum banniat quolibet anno de mense iulii, & quod talis em-

ptio,
suprad
quo c

Vl
statis
bet co
pœna
soldos
rius t
& ren
trafac
p. p. p.
barile
oleo

Pr
quar
aliis
modu
semil
reant
mibā
milag
prædi
prædi
cuius

O

ptio, & castrones,
supradictis foro ad
quo cum & perduc
do renes
telligendo.

ptio, & promissio non teneat, & qui vendiderit, incidat in pœnas
supradictas, & in eo casu venditor habeat duas partes illius pretii,
quo cum vendiderit aliud venderetur.

De non portando vinum nisi in barilibus.

RUBRICA CCLXXI.

Vinum
qu
statis die
bet com
pœna, no
soldos, vi
rius ten
& rem
trafaci
p. pro
barile
oleo su

Vinum novum, & vetus reduci debeat in barilibus vegetibus,
quæ barilia debeant esse signata sigillo armorum domini Pote-
statis dictæ civitatis, qui tunc potestariæ officio præfuerit, & quili-
bet contrafaciens vinum, & bariles amittat, & possit ei tolli sine
pœna, & insuper tollat ei dominus Potestas, & quilibet alius rector
soldos quadraginta f. p. pro vice qualibet, & unusquisque barlecta-
rius teneatur dare unum barile pro quadraginta soldis f. p. ad plus,
& remittere circulum novum barili veteri, & nihil plus tollat. Con-
trafacienti tollat idem dominus Potestas pro pœna soldos viginti f.
p. pro vice qualibet, & medietatem habeat accusator, & nullum
barile non signatum possit mitti in civitate Florentiæ cum vino, vel
oleo sub pœna vigintiquinque librarum f. p. etiam solvendo gabellam.

De lagenis, & semilagenis signandis.

RUBRICA CCLXXII.

genas, &
bus, ita
libus si-
gnatores
quam, seu
modo signen-
semilagenis fa-
reant, & dicti
mibari signantur.
milagenis
prædicti pretio.
prædicti
cuiuslibet

Provideant, & providere debeant insuper dd. officiales, & duæ
partes eorum, ut dictum est, quod lagenæ, & semilagenæ, ad
quarum mensuram, & cum quibus venditur, & emitur mensuris
aliis observatur, & nullus portator, seu vendens, vel emens vinum
modo prædicto, audeat, vel præsumat talem, vel tales lagenas, &
semilagenas tenere, vel portare, contra prædicta, quin signata appa-
reant sub pœna soldorum vigintiquinque pro quolibet barili, & se-
mibarili, aut lagena aliter reperta, & amissionis talis barilis, & se-
milagenæ, ut sic prædicitur non signatæ, vel non signati, & quod
prædicti officiales, ut prædicta notescant, teneantur banniri facere
prædicta bis in anno, videlicet de mense ianuarii, & de mense iulii
cuiuslibet anni.

*De licentiis, & apodixis salmaram bestiarum habendis,
& fiendis sub certa forma.*

RUBRICA CCLXXIII.

vinum
do pre-
librarum
bet pos-
hoc ca-
talis em-

Omnes, & singuli mercatores bestiarum, & alii quicumque con-
ducentes, & qui conducunt bestias macellabiles, vel non ma-
Tom. II. S f

cellabiles ad comitatum, & in comitatu Florentiæ, non possint, au-
deant, vel præsumant inde extrahere, & alio loco ferre, vel con-
ducere, vel conduci facere absque licentia expressa, & voluntate
dominorum Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & com-
munis Florentiæ, ut hactenus moris fuit, & dicta licentia habita
primo solutis scribano, seu camerario dicti officii grasciæ pro com-
muni Florentiæ recipienti pro qualibet bestia grossa, seu bovina de-
narios duodecim f. p. pro quolibet porco, seu bestia porcina dena-
rios octo f. p. pro quolibet castrato, & bestia minuta denarios qua-
tuor f. p. & nulla licentia, seu apodixa, vel bullecta, fieri, dari,
aut concedi, vel accipi possit ad dictum officium, seu per dictos of-
ficiales grasciæ, vel eorum scribanum, camerarium, vel notarium de
extrahendo, vel quæ contineret extractionem aliquarum salmarum de
comitatu, vel districtu Florentiæ ultra tres salmas pro apodixa, vel
bullecta sub pœna in quolibet dd. casuum librarum centum f. p.
cuilibet aliter concedenti, scribenti, facienti, vel recipienti pro vice
qualibet auferenda per quemlibet rectorem, & officialem communis
Florentiæ, & dicto communi applicanda.

De cognitione, & officio dictorum officialium.

RUBRICA CCLXXIV.

Possint dicti officiales cives grasciæ in quolibet casu, & articu-
lo contento in presentibus statutis, & decretis cognoscere
per accusationem, denuntiationem, notificationem, & inquisitionem
ex suo officio de facto, & sine aliqua solutione gabellæ, vel satisf-
datione, aut promissione; Et in his, & super his, & quolibet
eorum testes compellere cives, & comitatinos, & quoslibet alios
ad deferendum in testimonium, & testificandum denuntiandum, &
notificandum, & inobedientes punire, & condemnare quemlibet
usque in quantitatem librarum vigintiquinque f. p.

De procedendo contra accusatos, & denuntiatos.

RUBRICA CCLXXV.

Contra accusatos, & denuntiatos, & huiusmodi delinquentes, &
qui deliquerint in emendo, vel vendendo granum, vel bla-
dum, aut legumen, aut conducendo, aut scaricando alibi quam
concessum sit per formam presentium statutorum, vel faciendo
malam mensuram in eis aut alia committendo contra formam sta-
tutorum loquentium de prædictis procedant, & eos puniant, &
condemnent secundum formam statutorum de prædictis loquentium

offiti
rint
senti
parte
aut
tenti
pro

D
etoru
fueri
& in
tra s
quifi
lingu
dicto
fieri

Q

U
beat
per
fore
vel
in a
quin
tis
solve
natio
gant

O
cum

officiales prædicti, vel duæ partes eorum, qui pro tempore fuerint in officio antedicto, & etiam alii rectores, qui secundum præsentia ordinamenta, & non aliter, & habeat talis rector quartam partem condemnationis, & quilibet possit accusare, & denuntiare, aut notificare de prædictis pertinentibus ad grasciam, & de contentis in prædictis statutis sine solutione gabellæ, vel satisfactione pro ipsius executione.

De investigando, & perquirendo contra delinquentes.

RUBRICA CCLXXVI.

Dictus officialis forensis, & quilibet alius officialis forensis communis Florentiæ teneantur, & debeant ad requisitionem dictorum officialium, & duarum partium eorum, qui pro tempore fuerint, mittere suos nuntios, & de sua familia ad investigandum, & inquirendum de omnibus, & singulis, quæ committerentur contra statuta dicti officii, vel aliquod eorum toties quoties fuerit requisitus, & formare processus, & inquisitiones contra omnes, & singulos delinquentes, & eos punire, & condemnare iuxta formam dictorum statutorum, & ordinamentorum sub pœna privationis officii eius.

Quod solventes condemnationem infrascripto beneficio potiantur.

RUBRICA CCLXXVII.

Ut condemnatis consentientibus sponte, & libere maleficium materia persolvendi, & citius, & cum minori incomodo præbeatur, statutum est, quod quilibet, qui de cetero condemnabitur per dictos officiales cives, vel duas partes eorum, seu officialem forenses dictæ plateæ pro aliquo delicto in aliquo suprascriptorum, vel infrascriptorum statutorum in presenti volumine contentorum in aliqua quantitate pecuniæ, si civis fuerit, possit solvere infra quinque dies a die latæ sententiæ numerandos medietatem quantitatis contentæ in dicta condemnatione, & si fuerit comitatus possit solvere infra decem dies numerandos, ut supra dimidiam condemnationis de eo factæ, & a reliqua dimidia sic solventes intelligantur esse, & sint totaliter liberi, & absoluti.

Quod condemnationes ponantur in camera actorum communis Florentiæ, & quæ ponantur in cippo, vel capsâ ad dictum officium posito.

RUBRICA CCLXXVIII.

Omnes pecuniarum quantitates, quæ exigentur occasione cuiuscunque condemnationis, quæ fieri contingeret per dictos officia-

les cives, seu per quoscumque officiales communis Florentiæ vigore præsentium statutorum, & ordinamentorum, quæ non excederent quantitatem librarum decem f. p. solvi debeant camerario dictorum officialium, seu in capsâ, & cippo ad dictum officium posito; Si vero talis condemnatio excederet quantitatem librarum decem f. p. solvi debeat camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti exceptis soldis duobus f. p. pro libra qualibet talis condemnationis sic exigendæ, quæ solvi debeat, & venire ad illum, qui ut prædicatur ipsam condemnationem exiget, seu exigere faciet, ut superius est statutum.

Quod executor inquirere teneatur, si dicti officiales sollicitant eorum officium, & exercent.

RUBRICA CCLXXIX.

Quia parum esset pœnas ponere, nisi esset qui eas exigeret, ideo statuerunt, & providerunt, quod executor ordinamentorum iustitiæ, qui pro tempore fuerit vinculo iuramenti teneatur singulis diebus, & mensibus inquirere, & inquiri facere, si prædicti officiales grasciæ eorum officium bene fideliter, & legaliter, & sollicitè exercent, & probi fuerint, & si inquirunt de omnibus, & singulis, de quibus inquirere tenentur vigore præsentium capitulorum, & ordinamentorum, quibus omissis incidant in pœnam, & eos repositos culpabiles, seu deliquisse, & omisisse in dictis casibus, eos punire, & condemnare pœnis contentis in ipsis capitulis, & statutis, & ordinamentis omissis.

De officio, auctoritate, & balia officialis forensis grasciæ, & de modo procedendi.

RUBRICA CCLXXX.

Officialis forensis grasciæ, cui, & ad quem spectat observantia, & executio dictorum ordinamentorum, & provisionum, & aliarum, quæ facta fuerint, possit eique liceat contra omnes, & singulos, qui fecissent, vel facient, seu fecisse, vel facere, vel fieri facere dicerentur contra dicta ordinamenta, & provisiones prædictas, & alias de materia prædicta disponentes, suo motu possit inquirere, & ad instantiam cuiuslibet denuntiantis, vel accusantis clam, seu palam, etiam sine solutione alicuius gabellæ pro ipsa denuntiatione, accusatione, notificatione, vel prosecutione; & teneatur, & debeat procedere, & cognoscere, & præcedente fama, vel

alio i
provil
is ha
proce
dicii,
munis
ni dic
unius
iuram
provil
vel ti
fide
tiam
fui d
dictis
debea
ni, &
da fi
in ho
mand
bus,
sente
cond
quam
dempt
ipsis
mod
lem
relati
cuis
diver
nitus
arbit
præc
in
vare
frasc
occa
pœn
rem
fion
bet

alio iudicio torquere, & pœna, & pœnis in ipsis ordinamentis, & provisionibus contentis punire, & condemnare, & in iis, & super iis habeat arbitrium, & potestatem inquirendi, & cognoscendi, & procedendi breviter, & summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, etiam iuribus, & statutis, & ordinamentis populi, & communis Florentiæ, & substantialitatibus omissis, & non servatis omni die non obstantibus aliquibus feriis, credendo in iis relationibus unius ex suis notariis, vel duobus berovariis, qui retulerint suo iuramento se invenisse aliquem contra huiusmodi ordinamenta, vel provisiones fecisse, vel invenisse, vel uni testi fide digno de visu, vel tribus testibus fide dignis de publica fama, quorum testium fide dignorum de publica fama depositio in prædictis sufficiat, etiam si interrogati de causa scientiæ non reddiderint iustam causam sui dicti, & quod a processibus, & sententiis ferendis super prædictis, vel aliquo eorum per eundem officialem non possit, nec debeat appellari, nec de nullitate, seu iniquitate obici, vel opponi, & quod dictus officialis possit, eique liceat sententias quæ ferendæ fuerint per eundem in officio, & circa suum officium ferre in hospitio habitationis suæ, & ipsas sententias exequi, & executioni mandare, & mandari facere contra condemnatos in personis, & rebus, quemadmodum potest Potestas Florentiæ condemnationes, & sententias, quæ per ipsum dominum Potestatem ferrentur contra condemnatos, & eorum bona, & quod quælibet persona, contra quam procederetur per dictum officialem vigore sui officii, condemnari possit, & debeat per ipsum officialem pœna, & pœnis in ipsis ordinamentis, & provisionibus præfatis contentis in eis, dummodo de maleficio, vel delicto; pro quo procederetur contra talem personam, constet eidem officiali per confessionem ipsius, vel relationem, quæ fieret, ut supra dictum est, vel per contumaciam eius contra quem procederetur, vel ipse contumax fuerit bis per diversos nuntios citatus, & per præconem communis Florentiæ bannitus; in quibus citationibus, & banno possit assignare terminum arbitrio officialis præfati; Salvo quod nullus possit condemnari, nisi præcesserit inquisitio, denuntiatio, vel accusatio, quæ fuerit scripta in actis dicti officialis, & quod officialis prædictus teneatur observare, & executioni mandare omnia, & singula superscripta, & infra-scripta ordinamenta, & provisiones quascumque factas, & fiendas occasionibus, & causis ad eius officium gratiæ pertinentibus, sub pœna librarum centum f. p. in quibus condemnentur per executores ordinamentorum iustitiæ pro quolibet ordinamento, & provisione, quam non observarent, vel observare omitterent pro qualibet vice; & quod quilibet qui palam accusaverit, denunciaverit,

vel notificaverit aliquem, vel aliquos, qui fecissent, vel facerent contra ordinamenta, & provisiones, tam quæ facta sunt, quam quæ fient, habeant, & habere debeant a communi Florentiæ quartam partem eius, quod occasione prædicta devenerit in commune Florentiæ de condemnationibus, quæ factæ, seu sequutæ fuerint ex huiusmodi accusationibus, denuntiationibus, seu notificationibus, quam quartam partem camerarii cameræ communis Florentiæ dent, & solvant, & dare possint, teneantur, & debeant tali denunciatori, accusatori, seu notificatori absque aliqua licentia, seu apodixa habenda propterea a dominis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ infra tertiam diem a die, qua talis condemnationis solutio facta fuerit communi prædicto. Et vacante officio dicti officialis forensis, vel etiam non vacante, quilibet alius rector, & officialis communis Florentiæ possit, teneatur, & debeat omnia facere, & exequi, quæ, & prout posset dictus officialis forensis secundum formam præsentium statutorum, & dictus officialis teneatur exigere infra quindecim dies omnes condemnationes factas per officialem grasciæ, sub pœna librarum vigintiquinque f. p.

Quod officiales communis Florentiæ debeant condemnationes, quas faciunt die condemnationis, vel sequenti mittere ad cameram communis Florentiæ.

RUBRICA CCLXXXI.

OMnes, & singuli officiales communis Florentiæ, qui in dicta civitate Florentiæ alicui officio præsidebunt condemnantes aliquem in aliqua re, seu pecuniæ quantitate danda communi Florentiæ, seu alicui pro dicto communi recipienti, quam condemnationem facerent infra muros civitatis Florentiæ, teneantur, & debeant ipsam condemnationem in forma publica scriptam mittere, seu mitti facere in cameram communis Florentiæ, & dare notario actorum cameræ antedicto vel alicui ipsorum die, qua ipsa condemnatio lata fuerit, vel saltem die sequenti sub pœna librarum quingentarum f. p. cuiuslibet prædicta non servanti auferenda, & sub simili pœna notarii eas recipere teneantur, & eas in dicta camera reponere, & servare, & de eis facere teneantur, & debeant, & similiter de condemnationibus potestatum, seu aliorum rectorum communis Florentiæ, quæ mittuntur ad cameram antedictam seu dandam notariis custodibus actorum cameræ antedictæ.

DE

N
re,

DE EXTIMIS.

Quomodo, & qualiter extimum fiat, & ordinetur.

RUBRICA I.

EXtimus comitatus, & districtus Florentiæ fiat, & ordinetur eo modo, & forma, & toties quoties, & illis temporibus quibus, & prout, & sicut deliberatum fuerit per commune Florentiæ, & ipsius communis, & populi consilia opportuna.

Quod asta allibratores deponantur in camera communis Florentiæ.

RUBRICA II.

Allibrationes, & indictiones præstantiarum, & aliorum onerum quorumcumque civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ debeant esse in camera communis Florentiæ fideliter custodiendæ, & nullus qui non fuerit in dicta camera allibratus, vel præstantiatus, & seu descriptus, intelligatur, vel habeatur pro allibrato, præstantiato, seu descripto, & secundum extimum & præstantiam, & descriptionem, quæ erunt in dicta camera fiat exactio tam in civitate, quam in comitatu, & districtu Florentiæ; & non aliter; Et quod ipsum solum extimum sit, & habeatur pro extimo, & si quod commune, populus, vel universitas comitatus, vel districtus Florentiæ ad aliud extimum, quam prædictum faceret aliquam actionem, condemnatur in libris centum f. p. & exactio quæ contra prædicta fieret retractetur.

Quod rebellēs exbanniti, vel cessantes a factionibus communis Florentiæ, non possint vendere.

RUBRICA III.

Nullus rebellis, vel exbannitus communis Florentiæ, vel cessans a solutione factionum dicti communis possit aliquo modo, iure, vel causa vendere, vel alienare, cedere, vel transferre in aliam

personam sua bona, vel iura, & si contrafactum fuerit, vel in futurum fieret non valeat, nec teneat ipso iure. Possint tamen tales cessantes solvere, seu banniti vendere bona, & iura sua pro solvendo onera communis Florentiæ, dummodo hoc faciant cum deliberatione officii regulatorum, & præmium deponatur pro solutione dictorum onerum.

Quod nulla alienatio possit fieri in non subeuntem onera communis Florentiæ.

RUBRICA IV.

Nullus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ audeat, vel præsumat vendere, permutare, donare, alienare, obligare, vel alio modo concedere, aut titulo alienationis transferre, seu dare, vel concedere ad affectum pro tempore decem annorum, vel in emphyteusim aliquas terras, domos, vel vineas, molendina, colonos, servitia, vel aliquas possessiones, vel aliqua immobilia iura, vel actiones alicui, qui non sit de districtu, territorio, & iurisdictione communis Florentiæ, vel alicui, vel aliquibus, qui non subeant factiones, & onera, & non solvant libram cum hominibus Florentiæ, comitatus, vel districtus communis Florentiæ sine deliberatione solemnium consiliorum populi, & communis Florentiæ, & nullus notarius inde faciat instrumentum, & nullus intersit ibi pro teste, vel pro iudice legista. Alienator autem contrafaciens puniatur pro qualibet vice in libris mille f. p. notarius in libris centum f. p. & testes in libris vigintiquinque f. p. & insuper talis alienatio, & contractus non valeat, & talis res sic alienata, vel concessa semper sit, & remaneat obligata communi pro defensione semper teneatur, & sit, & exigatur, & eius bona teneantur pro dictis libris, & factionibus, & oneribus talis alienationis tam præteritis, quam futuris; & insuper teneatur dominus Potestas hoc facere banniri per civitatem Florentiæ infra octo dies intrante suo regimine, & postea semel singulis mensibus; Et quod nullus de civitate Florentiæ, comitatu, vel districtu vendat, vel alienet, vel aliquo titulo inter vivos transferat in aliquem prælatum, conventum, collegium, capitulum, vel locum ecclesiasticum, hospitale, vel aliquem clericum, vel aliquam ecclesiasticam personam, & in laicum pro clerico, vel in aliquo ex prædictis recipientem, vel facientem aliqua bona, vel iura supradicta sub illa pœna, & pœnis & cassatione contractus, prout superius continetur, & quod notarii, qui confecerint instrumentum, vel instrumenta talium instru-

mento
mam,
re co
de p
& qu

Orentia
ma li
impos
artur
tandi
rint
rii co
mam
comi
inter
renti
hoc
quar
facet
eoru
maio

D

Cin c
visu
con
rent

mentorum vel in fu-
mam, men tales
re como solven-
de pro delibe-
& quatione di-

mentorum debeant dare copiam cuilibet petenti in publicam for-
mam, & potestas, capitaneus, & executor possint, & debeant face-
re condemnationem, & exigere non obstante temporis cursu, &
de prædictis possit dominus Potestas, Capitaneus, & executor,
& quilibet eorum cognoscere, & condemnare.

Quod nobiles comitatus debeant allibrari.

RUBRICA V.

Omnibus, vel
rentiare, vel
ma liba dare,
imponere, vel in
artium, colo-
tandi iura,
rint hancdictio-
rii con subeant
mam Floren-
comitatus delibe-
inter, &
rentiare, ibi
hoc faciendi
quartieri in li-
facere, & in-
eorum sic alie-
maiori pro
na tene-
nationis
De Potestas
intrante
nullas de
et, vel
conven-
spirale,
& in
in co vel fa-
visum pœnis
comitatus nota-
rent instru-

Omnēs, & singuli nobiles comitatus, & districtus Florentiæ de-
beant allibrari per se separatim a civibus, & comitatinis Flo-
rentiæ, & quod ipsorum libra non detrahatur de extimo, sive sum-
ma libræ comitatus, vel districtus Florentiæ, sed ultra addatur, &
imponatur eis ultra extimum supradictum, & quod domini Priores
artium, & vexillifer iustitiæ, qui pro tempore libræ, & extimi mu-
tandi erunt in officio cum consilio sapientum, quos ad hoc volue-
rint habere nobilibus de comitatu, & districtu cuiuscumque quarte-
rii comitatus, & districtus Florentiæ certam possint imponere sum-
mam pro libra, seu extimo ipsorum, quæ sit ultra summam extimi
comitatus, & districtus Florentiæ. Et quod talis summa dividatur
inter nobiles cuiuscumque quarterii per duos probos viros cives flo-
rentinos eligendos per officium dominorum, & vexilliferi iustitiæ;
hoc videlicet modo, quod tales duo distribuant libram nobilium sui
quarterii in comitatu, & alibi nihil habeant in dicta distributione
facere, & sic de singulis, & quod tales nobiles, quamdiu duraverit
eorum extimum, libram solvant in eo loco, ubi sunt allibrati in
maiori summa.

*De terris, possessionibus, & bonis comitum, positis in comitatu
Florentiæ allibrandis, & quod nullus eis alienet.*

RUBRICA VI.

CUM commune Florentiæ sit enormiter defraudatum per domi-
nos comites, & fideles ipsorum habentes terras, & possessiones
in comitatu Florentiæ, & quibus libras hætenus non solverint, pro-
visum, & ordinatum est, quod terræ, & possessiones, & bona dd.
comitum, & ipsorum fidelium, quæ posita sunt in comitatu Flo-
rentiæ debeant allibrari in illis populis, & communibus, in quorum

Tom. II.

T t

territoriis sita sunt, & ex eis libræ persolvi communi Florentiæ, quas libras solvere debeant laboratores ipsarum terrarum, & possessionum, si dicti comites eas non solverint, vel si fideles ipsorum extra districtum Florentiæ habitantes non solverint, ad quas libras solvendas pro dominis Comitibus teneantur eorum fideles habitantes in districtu Florentiæ. Statuentes, quod nullus civitatis, vel districtus Florentiæ possit emere, vel aliquo alio titulo alienationis acquirere, terras, & possessiones, & bona dominorum comitum, quæ sunt in districtu Florentiæ, vel terras ipsorum fidelium positas in districtu Florentiæ, vel aliqua alia iura ipsorum in ipso districtu residentia sine licentia, & expresso consensu communis Florentiæ, & tunc talis emptor, vel aliquo alio titulo acquirens dicta bona, terras, possessiones, & iura, primo satisfat, & legitime permittat solvere libras communi Florentiæ pro dictis bonis, & iuribus sic quasitis. Statuentes etiam, quod nullus de comitibus, qui extra comitatum Florentiæ commoratur possit de cætero per se, vel alium emere, vel aliquo alio titulo alienationis acquirere in comitatu, vel districtu Florentiæ aliquas terras, possessiones, vel bona fideles accommandatos, vel aliqua alia iura ad pœnam mille florenorum auri. Et quod nullus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ vendat, vel aliquo alio titulo alienationis concedat dictis comitibus, vel alicui recipienti pro eis, vel altero eorum terras, & possessiones, vel bona fideles, vel aliqua alia iura, vel redditus, quæ sita, vel posita essent in districtu Florentiæ ad pœnam librarum mille f. p. decernentes nihilominus ex nunc tales contractus irritos, & inanes, & ad cautelam ipsos cassantes, & irritantes, & prohibentes etiam ne aliquis ex magnatibus civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ pro ipsis comitibus, vel aliquo eorum, vel coram prioribus artium civitatis Florentiæ, seu vexillifero iustitiæ audeant, vel præsumant procurare, vel advocare, vel aliquod patrocinium præstare ad pœnam librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, in quibus omnibus, & singulis dominus Potestas, & capitaneus, & quilibet eorum plenissimum arbitrium inquirendi, puniendi, & procedendi habeant, non obstante aliquo privilegio prioribus, & vexillifero iustitiæ indulto.

Quod nullus populus cogatur solvere, vel subire onera alterius populi.

RUBRICA VII.

Nullus populus comitatus possit compelli modo aliquo solvere libras, & factiones alterius populi, nisi suas tantum, & quod nul-

lus populi, & communis, sive realia, sive mixta sint, & quæ ad solvendum extimi totius plebatus cogendis.

lus populus cogatur solvere, seu subire onera alterius populi, vel communis, sive realia, sive mixta sint.

Quod commune, vel universitas, quæ esset in duobus populis, solvat ubi est maior pars eius.

RUBRICA VIII.

Si quæ universitas, vel commune esset in territorio duorum plebatuum, sit, & esse debeat in territorio de illo plebato, quæ ad libras, & factiones, & onera communis Florentiæ, in quo est maior pars ipsius communis, & universitatis, & hæc locum non habeant in aliquo comuni, quod esset, vel sit commune per se, & de hoc habeat speciale privilegium, secundum formam statutorum.

De plebatibus comitatus, & ad solvendum integram summam librarum pro summa extimi totius plebatus cogendis.

RUBRICA IX.

Omnes, & singuli plebatus comitatus Florentiæ suis exactoribus, ad id per commune Florentiæ ordinatis, & in posterum ordinandis, teneantur, & debeant solvere omnem summam extimi eiusdem plebatus deputatum pro omnibus libris impositis, & in posterum imponendis.

De allibratis in pluribus locis ad solvendum maiorem summam cogendis.

RUBRICA X.

Quicumque de comitatu, vel districtu Florentiæ allibratus, vel præstantiatus reperiretur in pluribus locis, seu populis, teneatur, & debeat solvere suas libras, præstantias, & onera, & alias factiones subire secundum maiorem summam extimationis factæ de bonis suis, vel etiâ faciendæ, & cum tali maiori summa in eo populo, vel loco allibratus, aut præstantiatus, vel descriptus remaneat. Si vero quis in diversis populis, seu locis, vel præstantiatus reperiretur, vel allibratus in aliqua maiori pari quantitate, & ibi, vel alibi non reperiretur allibratus in alia maiori pari quantitate, tunc in eo casu remaneat in eo populo, vel loco allibratus, quem ipse duxerit eligendum, & illi, qui habent summas extimi, vel præstantiæ

per officiales communis Florentiæ, debeant solvere in eo populo, & pro illa quantitate extimi contenti in summa.

De modo solvendarum factionum, & onerum.

RUBRICA XI.

Quilibet, qui fuerit allibratus, vel præstantiatus in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ in uno loco tantum, in eo loco solvat libram, & præstantiam, & faciat, & subeat omnes, & singulas factiones, & onera realia, & mixta in eo loco, ubi allibratus, vel præstantiatus remanere debet, & libras solverit, & ab alia, seu ab aliis sit totaliter absolutus, salvo in eo quod dicitur in præcedenti statuto.

Quod allibrati in extimo comitatus sint liberi a gabella nobilium.

RUBRICA XII.

Omnes, & singuli, qui reperirentur fuisse, & esse allibrati in extimo comitatus Florentiæ intelligantur esse, & sint liberi totaliter, & absoluti a solutione gabellæ nobilium comitatus, vel civium habitantium in comitatu Florentiæ, quam videretur, vel diceretur eum debere solvere pro tempore, quo allibratus fuerit, vel est in extimo supradicto.

De taxa habitantium extra muros.

RUBRICA XIII.

Habitantes extra civitatis muros quantum ad gabellas, præstantias, & alia quæcumque onera, tam realia, quam personalia, seu mixta, & tam ordinaria, quam extraordinaria, & tam indicta, quam indicenda, tractentur tamquam cives florentini habitantes in civitate, vel tamquam alii comitatini comitatus Florentiæ, & altero duorum modorum prædictorum, vel alio modo, de quo per dd. Priores artium, & vexilliferum iustitiæ gonfalonarium societatum, & duodecim bonos viros communis prædicti, seu duas partes ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, aut contradicentibus, vel quomodolibet impeditis fuerit deliberatum, vel provisum, & aliter non.

Quod

Quod

N

vel al
aliquo
tis c
pro p
eorum
molest
perfor
trem,
inquil
in: ter
rund
storia
tate,
fieri
vel r
solve
aliis
lestar
nia,
eis,
vel
pro
grav
deve
emit
de l
aliqu
re a
nia,
cuil
rum
plet
dati
vel
aliqu

Quod apulo, &

Quod communis non possint directe, vel indirecte gravare cives ad subeundum onera, quæ ibi non debent subire.

RUBRICA XIV.

N
U
llum commune, populus, vel plebatus comitatus, & districtus
Florentiæ, seu homines, rectores, sindici, vel officiales eorum,
vel alicuius eorum, possint, audeant, vel præsumant aliquem, vel
aliquos cives, vel incolas civitatis Florentiæ, qui non debent in di-
ctis communibus, plebatibus, seu populis factiones, & onera subire
pro possessionibus ipsorum dictorum civium, vel incolarum, sitis in
eorum territoriis, vel eorum personis modo aliquo, iure, vel causa
molestare, vel gravare, vel exigere factiones, vel onera realia, &
personalia, seu mixta directe, vel indirecte, vel gravare patrem, fra-
trem, consanguineum, coniunctum, laboratorem, pensionarium, vel
inquilinum, vel alicuius eorum bona talium possessiones habentium
in territoriis eorundem faciendo capi columbos, columbariarum eo-
rundem, vel inhibendo ne ad molendina, gualcherias, vel infran-
ctoria eorum eatur, vel indebite, vel iniuste, vel in maiori quanti-
tate, quam debeant allibrare, vel de ipsis laboratoribus facere, vel
fieri, facere falsas denuntiationes, vel personalibus servitiis, diurnis,
vel nocturnis onerare, vel cogere modo aliquo ad satisfaciendum de
solvendo huiusmodi factiones, vel onera per aliquas vias similes, vel
aliis quibuscunque gravaminibus, vel oneribus, vel factionibus mo-
lestare modo aliquo, vel gravare, nec huiusmodi plebatus, commu-
nia, vel populi possint, vel debeant districtuales suos, vel alios pro
eis, seu laboratores, colonos, inquilinos, pensionarios, coniunctos,
vel quovis alios, vel bona eorum iniuste, vel indebite, maxime
pro bonis alienatis, vel quæ vere non possident supradictis modis
gravare, molestare directe, vel per obliquum, nisi pro bonis ad eum
deventis durante extimo, quod vigeat, sive vigerit tempore, quo
emit, vel emerit, vel ad eum devenerint ipsa bona. Et hoc quod
de bonis alienatis dictum est, non intelligatur de bonis relictis in
aliqua ultima voluntate alicui ecclesiæ, vel alii pio loco, qui de iu-
re ad factiones, & onera non teneantur, & quod prædicta commu-
nia, plebatus, & populi, & eorum rectores, & officiales teneantur
cuilibet petenti dare copiam extimorum, & possessionum extimato-
rum, & quorumcumque actorum, & librorum dd. communium, &
plebatuum, & populorum, & cuiuslibet eorum, & etiam ad man-
datum potestatis, capitanei, & executoris ordinamentorum iustitiæ,
vel eorum, aut alicuius eorum iudicium. Et si contra prædicta, vel
aliquid prædictorum factum, vel ventum fuerit, quoquo modo pu-

N
U
llum commune, populus, vel plebatus comitatus, & districtus
Florentiæ, seu homines, rectores, sindici, vel officiales eorum,
vel alicuius eorum, possint, audeant, vel præsumant aliquem, vel
aliquos cives, vel incolas civitatis Florentiæ, qui non debent in di-
ctis communibus, plebatibus, seu populis factiones, & onera subire
pro possessionibus ipsorum dictorum civium, vel incolarum, sitis in
eorum territoriis, vel eorum personis modo aliquo, iure, vel causa
molestare, vel gravare, vel exigere factiones, vel onera realia, &
personalia, seu mixta directe, vel indirecte, vel gravare patrem, fra-
trem, consanguineum, coniunctum, laboratorem, pensionarium, vel
inquilinum, vel alicuius eorum bona talium possessiones habentium
in territoriis eorundem faciendo capi columbos, columbariarum eo-
rundem, vel inhibendo ne ad molendina, gualcherias, vel infran-
ctoria eorum eatur, vel indebite, vel iniuste, vel in maiori quanti-
tate, quam debeant allibrare, vel de ipsis laboratoribus facere, vel
fieri, facere falsas denuntiationes, vel personalibus servitiis, diurnis,
vel nocturnis onerare, vel cogere modo aliquo ad satisfaciendum de
solvendo huiusmodi factiones, vel onera per aliquas vias similes, vel
aliis quibuscunque gravaminibus, vel oneribus, vel factionibus mo-
lestare modo aliquo, vel gravare, nec huiusmodi plebatus, commu-
nia, vel populi possint, vel debeant districtuales suos, vel alios pro
eis, seu laboratores, colonos, inquilinos, pensionarios, coniunctos,
vel quovis alios, vel bona eorum iniuste, vel indebite, maxime
pro bonis alienatis, vel quæ vere non possident supradictis modis
gravare, molestare directe, vel per obliquum, nisi pro bonis ad eum
deventis durante extimo, quod vigeat, sive vigerit tempore, quo
emit, vel emerit, vel ad eum devenerint ipsa bona. Et hoc quod
de bonis alienatis dictum est, non intelligatur de bonis relictis in
aliqua ultima voluntate alicui ecclesiæ, vel alii pio loco, qui de iu-
re ad factiones, & onera non teneantur, & quod prædicta commu-
nia, plebatus, & populi, & eorum rectores, & officiales teneantur
cuilibet petenti dare copiam extimorum, & possessionum extimato-
rum, & quorumcumque actorum, & librorum dd. communium, &
plebatuum, & populorum, & cuiuslibet eorum, & etiam ad man-
datum potestatis, capitanei, & executoris ordinamentorum iustitiæ,
vel eorum, aut alicuius eorum iudicium. Et si contra prædicta, vel
aliquid prædictorum factum, vel ventum fuerit, quoquo modo pu-

niantur, & condemnentur contrafacientes pro qualibet vice, videlicet plebatus, & commune in libris quingentis f. p. Et rectores, syndici, & officiales in libris centum f. p. & nuntius, & quævis alia persona in libris quinquaginta f. p. & ad restitutionem exacti, & ablati, & in prædictis, & super prædictis, & circa prædicta, & quolibet prædictorum, & super connexis, & dependentibus ab eisdem dominus Potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ civitatis Florentiæ, & quilibet eorum, & eorum, & cuiuslibet eorum iudices, possint ex suo officio, & proprio motu, & ad petitionem cuiuslibet conquerentis, denuntiantis, vel accusantis, notificantis clam, vel palam cum nomine, & sine nomine, & sine solutione alicuius gabellæ pro ipsa denuntiatione, seu notificatione, seu prosecutione ipsius facienda communi Florentiæ, & absque satisfactione fienda pro ipsa prosecutione, teneantur, & debeant cognoscere, & procedere breviter, & summarie, & de facto, iuris, & statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ solemnitatibus omissis, & non servatis, & condemnare in pœnis superius adnotatis, & civiliter, etiam si hoc placuerit conquerenti, cognoscere, procedere, ac definire, & terminare possint, ac debeant, & in prædictis, & super prædictis, & quolibet eorum, habeant plenam iurisdictionem, arbitrium, & balliam in procedendo, & cognoscendo, & sufficiat, & pro plena probatione habeatur in omnibus, & super omnibus, & singulis supradictis sacramentum eius, qui diceretur pro dictis modis, vel aliquo simili gravatus, vel gravari ipse, vel sui laboratores, coniuncti, vel inquilini, coloni, vel alii, vel quod habeant libros, & copiam non dederit, ut supra dictum est cum duobus, vel tribus testibus dicentibus publicam famam esse, vel se publice audivisse dici, etiam si interrogati de causa scientiæ, non reddiderint causam legitimam sui dicti, & testes reprobari non possint per homines communis, plebatus, vel populi, cum quo esset quæstio de prædictis, & a processibus, & sententiis super prædictis faciendis, & ferendis per potestatem, capitaneum, vel executorem, vel eorum iudices non possit appellari, vel de nullitate opponi, vel modo aliquo contradici.

De his, qui privilegio clericatus, vel oblationis se defendere conantur.

RUBRICA XV.

OMnes, & singuli, qui clericatus, oblationis, aut alterius recommendationis privilegio se defendunt, & subterfugere conantur factiones, & onera communis Florentiæ, vel quomodolibet iurisdictionem ipsius communis deludere, nullo modo, vel tempore ad ali-

quod
& si q
nem ci
rem, &
& ab
Consul
de hab
tinis,
contra

Quo

M
dicus
per pe
ficiali
aliquo
præci
pronu
si nor
tem
bonis
idem
solvan
bras,
quod

N
to, c
runt
solva
ra,
fuern

quod officium, vel beneficium communis Florentiæ possint admitti, & si quando assumpti fuerint ipsi, vel aliquis eorum ad denuntiati- nem cuiuslibet per dominum Potestatem, capitaneum, & defen- so- rem, & eorum iudices, & quolibet ipsorum, repellantur omnino, & ab omni quoque artium civitatis Florentiæ consortio excludantur. Consules etiam sub quibus extiterint, teneantur quancumque exin- de habuerint notitiam denuntiare eos in scriptis regiminibus floren- tinis, & etiam eos ab eorum artis collegio remove-; hoc tamen contra religiosos camerarios non vendicat sibi locum.

Quod fratres gaudentes teneantur solvere libras, & factiones reales facere communis Florentiæ.

RUBRICA XVI.

Militēs, qui dicuntur fratres gaudentes, teneantur solvere libras, & facere reales factiones communis Florentiæ, & qui ex præ- dictis cessaverit solvere libras, & factiones facere, eis, & eius filiis per potestatem, capitaneum, & defensorem, vel aliquem alium of- ficialem, vel rectorem ius aliquod non reddatur, nec habere possint aliquod beneficium a communi prædicto, & hæc habeant locum ad præterita, & futura, non obstante in prædictis aliqua sententia, vel pronuntiatione, quæ hactenus in contrarium prolata ostenderetur, & si non essent allibrati, vel præstantiati, allibrentur secundum qualita- tem eorum patrimonii, vel eorum filii, & familie, ita quod de bonis ipsorum solvantur libras, & factiones communis Florentiæ, & idem intelligatur de dominabus, sive mulieribus pinzocheris, quæ solvant, & solvere teneantur de eorum bonis, & possessionibus li- bras, & factiones reales si non sunt præstantiati, vel allibrati, quod allibrentur, & præstantientur omnino.

Beneficium inventarii non profit ad onera communis.

RUBRICA XVII.

NON obstante apprehensione hæreditatis facta cum beneficio in- ventarii, sive fienda per quoscumque hæredes, sive ab intesta- to, dicti hæredes, qui dictas hæreditates, vel aliquam earum adive- runt, & seu adibunt in futurum cum beneficio inventarii, teneantur solvere communi Florentiæ omnes, & singulas præstantias, & one- ra, ad quas, seu quæ defunctæ personæ, quarum hæreditates aditæ fuerunt, quomodolibet obligatæ reperirentur, non obstantibus dictis

apprehensionibus hæreditatis factis, & seu fiendis per quoscumque cum beneficio inventarii, & quod dicti hæredes remaneant, & sint obligati solum, & dumtaxat ad solutionem dictarum præstantiarum, & onerum, & non aliis creditoribus hæreditariis, nisi in quantum de iure ex forma statutorum communis Florentiæ obligati sint.

De pœna nolentium ex privilegio solvere libram.

RUBRICA XVIII.

Nullus advocatus, vel procurator audeat, vel præsumat renuere solvere libram, vel solutionem librarum, præstantiarum, vel onerum communis Florentiæ, & sui populi impositarum, vel quæ in posterum imponderentur, vel indicerentur prætextu alicuius privilegii, & si secus facerent, qui allegaverint privilegium contra prædicta puniantur in libris centum f. p. pro qualibet vice, & deinde ad unum annum non audiat in aliqua advocacione, vel procuracione, vel aliquo suo iure, & iudex, vel officialis, coram quo fieret talis allegatio privilegii, teneatur illam allegationem scribere, vel scribi facere in actis ipsius iudicis, vel officialis, & ipsa eadem die referre potestati, & condemnetur pœna imminente dicto iudici, vel officiali, si facere omitteret in libris vigintiquinque f. p.

De exactione librarum illorum, qui per exceptionem, vel defensionem a solutione ipsarum librarum se defendunt.

RUBRICA XIX.

Si quis opet alicuius exceptionis, vel defensionis opponeret, qua se teneretur ad solutionem librarum, & factionis impositarum, & imponendarum per commune Florentiæ, teneatur, & debeat potestas, & capitaneus, & quilibet eorum omnis dilatione, exceptione, & contradictione remotis, compellere cum effectu eorum agricolas, & affectuolos, & inquilinos domorum unum, vel plures, quæ, vel quos citius habere potuerit ad solvendum libras, & factiones illius, qui se per aliquam exceptionem, vel defensionem quomodolibet defenderet.

De exactione præstantiarum, & librarum, & aliorum onerum communis Florentiæ, & a quo tempore bona præstantiarum, & allibratorum sint, & intelligantur obligata.

RUBRICA XX.

Bona cuiuscumque civis, comitatini, vel districtualis civitatis Florentiæ, & alterius cuiuscumque personæ, qui, & seu quæ præstantia-

tus, seu
rent in
tate Flo
thecata
oneribus
ne dura
pore tal
incamer
tiæ. Et
die, qu
vel hæ
nem pr
ligatur
fieret in
oneribu
cuiuscu
rius cu
fuerit i
extimi
tiæ reg
thecata
oneribu
distrib
etiam
extimi
munis
ea die
tiæ,
butior
rentiæ
in dis
Floren
extim
aliquo
volur
colleg
sona,
secul
cumc
renti
de f
de f

tus, seu quicumque
rent in ea, & sint
tate Florentiarum,
thezata quantum
oneribus sint.
ne. dura
pore talis
incamerata
tate. Et
die, quæ renuere
vel habere, vel
nem potest, vel quæ
ligatur, ut privi-
fieret in prædi-
oneribus, unde ad
cuiusque ratione,
rius, cuius talis
fuerit, vel scribi
extimi, & referre
tate, & officiali,
thezata, &
oneribus, &
distributionem
etiam in
extimi, &
munis, &
ea die, quæ se-
tate, & im-
butionem, &
rentia, & bon-
in dista, & af-
Florentiam, vel
extimi illius,
aliquo, & de-
voluntate
collegiorum,
sona, &
sæculi
cumque
rentia
de factis Flo-
de præstantia-

tus, seu præstantiata fuerit in distributione præstantiarum, quæ fie-
rent in civitate Florentiæ de civibus, seu habitantibus in ipsa civi-
tate Florentiæ, sint, & esse intelligantur expresse obligata, & hypo-
thecata communi Florentiæ pro omnibus, & singulis præstantiis, &
oneribus, quæ imponerentur super tali distributione, ipsa distribu-
tione durante, & intelligatur talis distributio durare etiam finito tem-
pore talis distributionis, donec nova distributio præstantiarum facta,
incamerata, & ordinata fuerit in camera actorum communis Floren-
tiæ. Et incipiat, & incipere intelligatur talis bonorum obligatio ea
die, quæ provisum, seu ordinatum fuerit per commune Florentiæ,
vel hætenus habentes baliam a dicto communi, novam distributio-
nem præstantiarum fieri debere in civitate Florentiæ; & idem intel-
ligatur esse, & sit in omni, de, & pro omni alia distributione, quæ
fieret in civitate Florentiæ de præstationibus, & aliis quibuscumque
oneribus dicti communis sub quocumque vocabulo. Item quod bona
cuiuscumque comitatini, vel districtualis civitatis Florentiæ, & alte-
rius cuiuscumque personæ, qui, & seu quæ allibratus, seu allibrata
fuerit in distributione extimi comitatus Florentiæ, & registro dicti
extimi, quod custoditur in camera actorum dicti communis Floren-
tiæ registrata, sint, & esse intelligantur expresse obligata, & hypo-
thecata communi Florentiæ pro omnibus, & singulis impositis, &
oneribus, quæ imponerentur super tali distributione extimi ipsa tali
distributione durante, & intelligatur talis distributio extimi durare
etiam finito tempore talis distributionis, & donec nova distributio
extimi facta, ordinata, & incamerata fuerit in camera actorum com-
munis, & incipiat, & incipere intelligatur talis obligatio bonorum
ea die, quæ provisum, seu ordinatum fuerit per commune Floren-
tiæ, vel hætenus habentes baliam a dicto communi novam distri-
butionem extimi, seu novam extimum comitatus, seu districtus Flo-
rentiæ fieri debere. Et si bona alicuius ex dictis præstantiis, seu
in distributione præstantiarum, vel aliorum onerum dictæ civitatis
Florentiæ descripta, aut alicui allibrata in extimo, seu distributione
extimi comitatus Florentiæ sic obligata, & hypothecata pervenerint
aliquo titulo, vel aliquo iure, vel causa inter vivos, vel ex ultima
voluntate ad aliquam, vel in aliquam personam, locum, commune,
collegium, vel universitatem ecclesiasticam, vel sæcularem, talis per-
sona, locus, commune, collegium, seu universitas ecclesiastica, vel
sæcularis cogatur, & cogi, & compelli possit, & valeat per quem-
cumque rectorem, & officialem civitatis, comitatus, & districtus Flo-
rentiæ, ac etiam officium regulatorum dicti communis summarie, &
de facto, & nulla iuris, vel statutorum solemnitate servata, & etiam
de facto, ad solvendum præstantias, libras, onera, & factiones im-

positas, & imponendas, durante distributione, quæ tunc vigeret tali personæ, cuius, seu quorum bona ad ipsum locum, commune, collegium, universitatem ecclesiasticam, vel sæcularem pervenissent titulo universalis, seu hæreditario, pro ea parte, pro qua esset hæres talis personæ sic præstantiatæ, vel allibratæ, seu aliter oneratæ; salvo tamen iure hypothecæ competenti in solidum contra dicta bona occasione dictorum onerum; Si vero pervenissent ad aliquem titulo singulari, tunc saltem usque ad valorem, & extimationem talium bonorum ad ipsam personam, locum, commune, collegium, & universitatem devenita, nulla exceptione, vel defensione obstante, nisi talis persona, locus, commune, collegium, sive universitas, ad quam, seu quas bona prædicta titulo singulari devenissent, dimiserit ea libera, & expedita, ita quod de eis, & in eis possit fieri executio pro talibus oneribus solvendis, & prædicta omnia fiant, & observentur, nisi talis possessor, seu detentor, in quem talia bona pervenissent potentius ius hypothecæ haberet in talibus bonis ad eum deventis, vel per eum possessis, seu etiam præcedens ius, obligatio, de qua, & quo supra in præsentis statuto fit mentio. Et nihilominus quod quodlibet commune, populus, universitas, villa, & locus comitatus, & districtus Florentiæ per eorum officiales, rectores, syndicos, massarios, seu exactores, & quos voluerint durante distributione extimi possint, eisque liceat cognoscere, & compellere, cogi, & compelli facere in bonis, persona, & rebus omnes, & singulos tam mares, quam fœminas in eorum populo, communi, & universitate, villa, & loco allibratos, & descriptos ad solutionem librarum, onerum, factionum, & impositarum communis Florentiæ, & talis communis, populi, villæ, seu loci ab eis, & quolibet eorum exigere, & exigere facere ipsas libras, & onera, & factiones per omnem modum, viam, & ius, per quem, & quam, & prout eis videbitur, & tam per sequestrationem, pignorationem, seu acceptationem rerum, & bonorum mobilium, quam per apprehensionem bonorum immobilium & ipsas res, & bona, propria auctoritate vendere, distrahere, pignorare, alienare donec, & quousque prædicti tales solvere cessantes integre solverint ipsas libras, impositas, & onera, & factiones; Et quod quilibet rector, iudex, & officialis communis Florentiæ ad petitionem talis communis, populi, & universitatis, villæ, & loci, & cuiuscumque eorum syndici, rectoris, massarii, seu exactoris, teneantur, & debeant sub pœna quingentarum librarum f. p. per dictos tales non solventes etiam de facto in persona, & rebus cogere, & compellere ad solvendum tales libras, & onera impositas, & factiones etiam per personarum capturam incipiendo, & dare eisdem nuntiis, & berovariis,

opem;
non de
lem p
eorum
cundo
posse
& fact
sent,
seu lil
vel a
tiam
conde
bitore
fiscari
rentiæ
ferant
bus t
obstar
dictis
omni
trahe
tium
tus
pian
ultim
ve;
hilon
omni
dicis
stati
seu
stant
respo
coge
rent
ad
ftri,
libr
bon
posi
ne;
mu

opem, nec tali
non dare, col-
lem per titulo
eorum personarum
cundo iuramento
possessione
& faciendo
sententiam ad
seu libram
vel aliam per-
tiam, seu
condemnationem
bitores pro
fiscatione
rentur
ferantur
bus de qua
obstant quod
dictis
omnibus
trahent
tium, & com-
tus tam
pianur
ultimam
ve; talis
bilominus
omnem
dies
stationem
seu
stant
respe
cogere
rentur
ad
stri
libram
bonis
positum
ne
manu

opem, & omne auxilium, & favorem in prædictis necessarium, nec non dare, tradere, concedere, & pronuntiare tenutam, & corporalem possessionem in ipsorum solvere cessantium, & cuiuscumque eorum bonis, & rebus ex primo decreto, etiam in solutum ex secundo decreto, & inductos manutenere, & conservare in huiusmodi possessione, & tenuta donec, & quousque solverint libras, onera, & factiones impositas, non obstante quod talia bona alienata fuissent, vel essent per huiusmodi allibratos, & descriptos in extimo, seu libra, vel habentes, seu prætendentes ius, vel causam ab eis, vel aliquo eorum post obligationem, de qua supra fit mentio, etiam si per plures manus ambulassent; Et non obstante aliqua condemnatione, vel banno lato, dato, seu facto contra ipsos debitores, vel aliquem ipsorum, vel bonorum publicatione, vel confiscatione, seu incorporatione. Quibus omnibus, & communi Florentiæ talia communia, populi, universitates, & villæ, & loca præferantur in omnibus, & potiora iura intelligantur habere in omnibus talium allibratorum solvere cessantium, & cuiuslibet eorum non obstante condemnatione, alienatione, banno, & confiscatione prædictis; Hoc in prædictis omnibus declarato, & proviso, quod in omnibus casibus supradictis, ut tollatur materia litium longius protrahendarum antequam ad bona talium debitorum solvere cessantium, quæ per alium, vel per alios cuiuscumque gradus, sive status existeret possiderentur deveniretur, primo, & ante omnia capiantur, & apprehendantur, & graventur bona talium debitorum ultimo alienata, & si non sufficerent, deveniant ad alia successive; Et quod omnia, & singula supra disposita a versiculo = *Et nihilominus &c.* habeant locum, & effectum in omnibus, & pro omnibus gonfaloneriis, & seu vexilliferis civitatis Florentiæ, & indicis dictorum gonfaloneriorum pro quibuscumque præstantiis, præstationibus, residuis, accattis, & oneribus quibuscumque quas, & seu quæ aliquis præstantiatus, seu descriptus in distributione præstantiarum, seu onerum solvere cessaret, pro quibus, seu quorum respectu dictus vexillifer, seu omnes dicti vexilliferi ullo tempore cogerentur, seu cogi possent, vel deberent, seu modo aliquo tenerentur solvere aliquod residuum, vel onus communi Florentiæ; Et ad probandum omnia supradicta, & iustificationem capturæ, sequestri, & stagimenti tam realis, quam personalis, sufficiat dumtaxat allibratio facta de tali capto, stagito, vel sequestrato, seu de cuius bonis esset factum sequestum, stagimentum, vel pignoriatio, & impositio libræ, & seu oneris impositarum factarum per tale commune, populum, villam, locum, vel massarios, seu officiales talis communis, populi, villæ, vel loci, & sufficiat si in impositione libræ

imponentes dicant se esse massarios, vel officiales, & habere balliam a tali populo, communi, universitate, villa, vel loco de imponendo onera, vel impositas in ipso communi, populo, universitate, vel loco absque aliqua ostensione; ac etiam sufficiat ad probandum, quod talis descriptus in præstantia, vel oneribus in civitate cessaverit solvere, sola ostensio descriptionis factæ de eo, vel eius auctoritate in distribuendo, vel præstantiando, vel onerando libras, præstantias, in quibus apparet soluta præstantia, vel onera imposita absque aliqua ostensione; Hoc etiam declarato in omnibus supradictis, quod nulla mulier vigore, seu prætextu contentorum in præsentī statuto nullo modo capi, vel detineri possit personaliter; Hoc etiam appposito, & declarato in omnibus, & singulis supradictis, quod quælibet mulier pro dotibus suis etiam post obligationem bonorum, de qua supra fit mentio traditis, vel confessatis præferatur, & præferri debeat in dotibus, & iure, & pro iuribus dotis prædictæ communi Florentiæ, & cuilibet populo, communi, & universitati, & loco, non obstantibus aliquibus supra in contrarium dispositis; Et quod regulatores introitus, & expensarum communis Florentiæ possint, teneantur, & debeant dare, & concedere regressum cuilibet solventi contra quoscumque obligatos, & in quibuscumque bonis obligatis pro iis, quæ solvisset, & quod nullus civis Florentinus, vel eius bona qui haberet in aliquo populo, communi, vel villa comitatus, seu districtus Florentiæ possit, vel valeat allibrari, vel sibi aliquod onus imponi pro aliquibus bonis positis, seu situatis in tali populo, communi, vel villa sub pœna librarum quingentarum cuilibet contrafacienti, & vice qualibet auferenda, & quod quidquid in contrarium fieret, sit ipso iure nullum, & possit, & debeat revocari per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ summarie, & de facto, & nulla iuris, vel statutorum solemnitate servata, possint tamen tales cives, & eorum bona gravari ad solvendum onera, & factiones pro bonis eidem deventis durante distributione extimi, de qua, & prout, & sicut supra fit mentio.

Quod onus impositum aliquibus coniunctis quilibet cogatur in solidum solvere, & quod dividi possit.

RUBRICA XXI.

SI qua libra, præstantia, imposita, vel onus imponeretur aliquibus insimul, & coniunctim, quilibet eorum in solidum teneatur, & cogatur solvere, & talis solvens regressum habeat summarie

contra
introit
forum
ries, &
Floren
vel or
civit
invice
pecuni
cem,
tur, f
cripto
quanti
ipso
ma,
nes,
deind
cogi
script
quibu
vo, e
coniu
casu
ligato
tione
occaf
ut di
nomi
tra i
& ei
lator
aliqu
rum
mun
& d
rum
feria
face
nori
solu
qua
fact

contra re ba-
introitu de im-
forum, universi-
ries, & ad pro-
Florenti in civi-
vel onco, vel
civitate li-
invicem im-
pecuniis su-
cem, cum in-
tur, taliter;
criptores suprad-
quantum ligatio-
ipso eodem satis
ma, in iuribus
nes, cum uni,
deinde contra-
cogi per com-
scripta accedere
quibus in qui-
vo, cum nullus
conium populo;
casu dicit, vel
digitorum bonis
tionem poena
occasione au-
ut dicitur nul-
nomine & offi-
tra illius iuris,
& eidem, &
latores bonis
aliqua tunc, &
rum,
munis
& de
rum de
feriatis
facere
norum
soluunt aliqui-
quam tene-
factis sumarie

contra consocios sine strepitu, & figura iudicii; Regulatores tamen introituum, & expensarum communis Florentiæ, & duæ partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, possint semel, & pluries, & quotiescumque omnes, & singulos, qui in extimo civitatis Florentiæ facti, vel fiendo, seu in aliqua, vel aliquibus præstantiis, vel oneribus impositis, indictis, & imponendis, vel indicendis in civitate Florentiæ, vel comitatu reperirentur coniuncti, colligati, seu invicem scripti ad unam, & eandem summam, seu quantitatem pecuniæ, separare ad invicem, & eos dividere, & partire ad invicem, & ipsam, & ipsas scripturas, in quibus sic descripti reperirentur, facere aboleri, & cancellari, & unumquemque ipsorum sic descriptorum facere de per se scribi, & in ea summa, & pecuniæ quantitate, quam ratam sibi contingentem viderint convenire, & in ipso eodem quarterio, & gonfalone; ita tamen, quod de prima summa, in qua primitus descripti erant nihil diminuatur inter omnes alias summas de novo scribendas, ut dictum est; Et quod deinde quilibet ipsorum sic secundarie descriptorum teneatur, & cogi possint ad solutionem solummodo dictæ suæ ratæ, quæ sibi descripta fuerit, ut dictum est, & pro rata, seu ratis aliorum, cum quibus primo erat coniunctus, seu colligatus in nihilo teneatur, salvo, expresso, & proviso, quod si dictus, seu dicti alii secum prius coniuncti, seu colligati in debita solutione cessarent, tunc, & eo casu etiam quilibet alius ipsorum, sic prius coniunctorum, seu colligatorum possit conveniri, cogi, & compelli, & teneatur ad solutionem totius eius, quod ipse cessansolvere debuisset, seu deberet occasione prædicta. Et quod quilibet, qui pro ipso cessante solveret, ut dictum est aliquid dederit, seu solverit, sive nomine fortis, sive nomine pænæ, habeat, & habere intelligatur, & debeat regressum contra illum sic cessantemolvere, & contra suos hæredes, & bona, & eidem dictus regressus concedi possit, & debeat per dictos regulatores, quæ concessio valeat, & teneat, & etiam absque ostensione aliqua propterea fienda de solutione, vel balia dictorum regulatorum, vel eorum offitii, & quod quilibet rector, & officialis communis Florentiæ possit, teneatur, & debeat, & breviter, summarie, & de facto, & captis pignoribus, & multa indicta, & per personarum capturam, & alio quovis modo, & quocumque loco, tempore feriato, vel prohibito, cogere, & compellere, & cogi, & compelli facere ipsum, & ipsos sic cessantes, & eius hæredes, & suorum bonorum possessores ad dandum, & solvendum illi, & illis, qui sic solvissent omne totum, & quidquid sic solvissent, tam pro sorte, quam pro pænâ cum omnibus etiam damnis, & expensis propterea factis sui officialis arbitrio declarandis.

Communia debentia solvere taxas, vel munera solvant infra terminum sub pœna quarti.

RUBRICA XXII.

OMnes, & singulæ comunitates, universitates, & personæ de comitatu, seu districtu Florentiæ, quæ debent, seu debebunt in recompensationem aliquam aliquarum gabellarum, munerum, seu onerum aliquorum communi Florentiæ debitorum, vel debendorum, seu secundum compositionem, vel taxationem factam, vel fiendam cum eis, vel de eis per aliquos officiales communis Florentiæ debent, seu debebunt aliquid dare, vel solvere communi Florentiæ, vel alicui pro dicto communi recipienti ad certum, seu certos terminos præfixos, sive ordinatos pro aliqua imposita, seu cassatione, seu pro aliquo munere sibi imposito, vel indicto, vel in posterum indicendo quocumque nomine nuncupetur, teneantur, & debeant id dare, & solvere dicto communi Florentiæ, vel officialibus dicti communis ad id recipiendum deputatis, vel deputandis infra terminum, & terminos, ut prædicitur ordinatos, vel ordinandos sub pœna quarti pluris cuilibet ipsorum non sic solventium auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, & dicto communi applicanda, in quam pœnam quilibet ipsorum contrafacientium, vel prædicta non servantium intelligatur incurrere ipso facto, etiam absque aliqua condemnatione propterea fienda.

Quod uxor non cogatur solvere libram, præstantiam, vel aliquod onus vivente viro.

RUBRICA XXIII.

UXor alicuius postquam fuerit nupta, & viro tradita, vivente viro suo, non possit, vel debeat præstantiari, vel allibrari, neque in aliqua præstantia, vel libra, aut aliquo onere describi nomine suo, aut iure hæreditario, vel alio nomine sibi aliquod onus, impositio, & indictio sit ipso iure nulla, nec propterea ipsa uxor, vel alius pro ea, vel eius bona gravari, vel molestari possint quoquo modo. Et talis allibratio, præstantiatio, descriptio, & oneris impositio, possit, & debeat libere, & impune aboleri, & cancellari in, & de quibuscumque libris, & registris existentibus in camera actorum communis Florentiæ, vel alia per notarium actorum cameræ dicti communis, vel alium ad prædicta deputatum. Et dominus Potestas civitatis Florentiæ, & eius iudices causarum civilium, tenean-

tur, &
dies, i
qua m
tiata,
rentiæ
hæres
munis
rit, in
ratio,
distrib
stantiæ
banniti
absolut
si qua
do del
esset,
re, sta
stantia
ralis f
mulier
minor
rum.
cripta
ses a
ad ip
vel a
deant
mulie

Q
in u
civit
tiata
aliis
canc
rum
stant

tur, & debeant dictas cancellationes fieri facere infra quindecim dies, postquam petum fuerit ab eis, vel aliquo ipsorum. Et si qua mulier tempore, quo esset vidua, vel nondum nupta, præstantiata, vel allibrata esset, seu in aliquibus oneribus communis Florentiæ descripta, seu vel hæreditario nomine alicuius, seu efficeretur hæres alicuius præstantiati, vel allibrati, seu aliter in oneribus communis Florentiæ descripti, statim cum nupserit, & viro tradita fuerit, intelligatur, & sit finita dicta præstantiatio, allibratio, incameratio, & descriptio, nec possit amplius prætextu illius, & super illa distributione gravari, præstantiari, vel molestari, nisi ratione præstantiæ, vel gravaminis iam indictæ, & bannitæ, seu indicti, & banniti antequam nuberet, sed ex tunc intelligatur, & sit perpetuo absoluta a dicta allibratione, præstantiamento, vel descriptione. Et si qua mulier reperiretur præstantiata, vel allibrata, seu quoquo modo descripta in oneribus dicti communis Florentiæ antequam nupta esset, & viro tradita, vel tempore, quo esset vidua una cum sorore, statim cum nupserit, & viro tradita fuerit, intelligatur dicta præstantiatio, allibratio, vel descriptio finita quoad personam eius, nec talis soror secum descripta possit gravari pro rata contingente dictam mulierem nubentem, de qua rata quanta sit, stetur declarationi dominorum Priorum, & eorum collegiorum, & duarum partium eorum. Quam declarationem dicta soror, vel alia persona secum descripta, allibrata, vel præstantiata facere fieri teneatur infra sex menses a die, quo dicta mulier nupserit; si qua vero bona pervenissent ad ipsam mulierem nuptam constante matrimonio, iure hæreditario, vel alio iure, pro dictis bonis, quæ sic ad eam devenissent, non gaudeant beneficio præsentis statuti, sed talia bona transeant ad dictam mulierem cum onere suo durante dicto matrimonio.

Pro descriptis pluries in uno gonfalone.

RUBRICA XXIV.

QUæcumque persona, seu partitæ sub nomine proprio, vel appellativo, qualitercumque repertæ fuerint pluribus vicibus descriptæ in uno eodem vexillo in aliqua distributione præstantiarum facta in civitate Florentiæ in quolibet gonfalone, debeat remanere præstantiata in illa partita, in qua esset in maiori summa, & de alia, seu aliis possit, & debeat per officium regulatorum impune, & libere cancellari in quocumque libro, registro, & loco, & in camera actorum, & quæcumque persona, seu partita esset quomodolibet præstantiata sub nomine proprio, vel appellativo quocumque modo in

pluribus, & diversis vexillis, & seu onus præstantiæ habere, possit, & debeat remanere præstantiata solummodo in uno loco, & vexillo, & non possit gravari, nisi pro una partita unius vexilli, & remaneat in illo loco, seu vexillo, in quo declaratum fuerit per officium regulatorum dicti communis, salvis tamen, quæ infra dicentur, & de iis omnibus stetur declarationi dicti officii, & de aliis cancelletur per notarium dictorum regulatorum, secundum dictam declarationem ubicumque expedierit etiam in camera actorum, citatis primo, & ante declarationem gonfalonarium utriuscuiusque, & cuiuscumque vexilli, in quo essent descripti ad dicendum si voluerint eorum iura, & hoc insuper declarato, & appposito, quod quælibet partita excedens florenos duos auri, & in ipsa distributione, de qua per officium regulatorum fuerit deliberatum, quod de uno, vel pluribus vexillis debeat cancellari, & solummodo in uno remanere, antequam possit cancellari, & consequi effectum, de quo supra fit mentio, atque dicitur, debeat primo approbari inter ipsos DD. Priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia ad minus per duas partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, aut quomodolibet impeditis, aut præsentibus, & contradicentibus; & postquam sic approbata fuerit infra dictum tempus, valeat, & teneat, & plenum sortiatur effectum, prout in approbatione continebitur, & illa ex dictis talibus partitis sic excedentibus duos florenos, cuius deliberatio fuerit approbata nullatenus cancelletur, & declaratio sit nullius effectus.

*Omnes descripti in extimo communis Florentiæ solvere teneantur
secundum dictum extimum, & quod regulatores
non possint contra providere.*

RUBRICA XXV.

OMnes, & singuli qualitercumque, & quomodocumque etiam de facto, & sub nomine proprio, vel appellativo, vel aliter positi, vel descripti in distributione extimi comitatus Florentiæ, existenti in camera actorum civitatis Florentiæ teneantur, & debeant solvere deinde extimum, & omnia onera super dicto extimo, aut occasione, vel prætextu ipsius extimi, vel secundum ipsum extimum, item imposita, & imponenda onera ipsa, & etiam quascumque expensas dicti extimi, vel eius causa, aut occasione, vel ex ipso, aut super ipso procedentia supportare tam præterita, quam futura in illo, & cum illo communi, populo, seu villa, in qua, vel quo allibrati, seu descripti sunt in ipsa distributione existente, ut præfertur in camera

actorum
tem so
distribu
beundu
quemlibet
tempor
ne cess
vel vig
quod si
insuper
munis,
nec de
cere in
præsent
præsent
facere
f. p. c
ferenda
ret, au
ligatur
tum,
præsen
tempor
butio,
si in c
specie
vel pr
rentiæ

Vig
ceps
offitia
sona
qualit
bus,
tus,

actorum
tem sol
distrib
beundum
quemlibet
tempore
ne cessan
vel vigo
quod sit
insuper
munis,
nec debet
cere in
præsentis
præsentis
facere
f. p. cuilibet
ferenda
ret, aut
ligatur
tum, &
præsentis
tempore
batio,
si in qu
specie
vel pro
rentiz,

actorum communis Florentiæ pro illa, & secundum illam quantita-
tem solummodo, in qua quilibet est descriptus, & seu positus in ipsa
distributione existente in dicta camera actorum, ad solvendum, & su-
beundum dicta onera, & expensas, possint, & debeant etiam per
quemlibet rectorem, & officialem realiter, & personaliter cogi pro
tempore futuro, omni iuris oppositione, & allegatione, & exceptio-
ne cessante. Nec possit aliqua persona aliquo privilegio, iure, modo,
vel vigore defendere, nisi ut infra in fine dicetur de consiliis, &
quod sic debeat observari per quemlibet etiam sub dicta pœna. Et
insuper quod regulatores, vel aliqui alii officiales civitatis, aut com-
munis, vel pro communi Florentiæ, vel alia persona, non possit,
nec debeat ullo modo, causa, vel vigore aliquam deliberationem fa-
cere in contrarium, aut aliquid contra prædicta, vel in præiudicium
præsentis legis, aut contra effectum, executionem, vel observantiam
præsentis provisionis, & legis ordinare, deliberare, vel disponere, aut
facere de iure, vel de facto ullo modo sub pœna librar. quingentarum
f. p. cuilibet contrafacienti, aut fieri facienti pro vice qualibet au-
ferenda, & communi Florentiæ applicanda, & quidquid contrafie-
ret, aut hactenus factum fuisset quocumque modo, vel forma, intel-
ligatur esse, & sit ex tunc revocatum, cassum, & annullatum, irri-
tum, & inane, & sub dicta pœna non debeat observari, sed effectus
præsentis legis observetur, & fiat, & executioni mandetur tam pro
tempore præsentis, quam pro futuro, usquequo duraverit ipsa distri-
butio, vel secundam ipsam distributionem quomodocumque fiet, nisi
si in quantum, & quando in futurum de novo in genere, vel in
specie contra prædicta, vel aliquod prædictorum erit deliberatum,
vel provisum per consilia opportuna dicti populi, & communis Flo-
rentiæ, & non aliter ullo alio modo, aut vigore quocumque.

*Nullus possit eximi de oneribus comitatus, & districtus
eo quod esset præstantiatus in civitate.*

RUBRICA XXVI.

etiam de
inter po-
tenti
Vigore
re occasio-
ceps facta
officialem
sona non
qualiter
bus, aut
tus, vel
camera

Vigore alicuius statuti, vel ordinamenti, & seu per aliquam sen-
tentiam, vel deliberationem, vel aliam ordinationem, quæ deinceps
facta fuerit, aut fieret per aliquem, vel aliquos officiales, vel
officialem forensem, vel civem, vel alium quemcumque, aliqua per-
sona non possit, nec debeat deinceps eximi, vel removeri, aut ali-
qualiter cancellari, vel extrahi in totum, vel in partem de oneri-
bus, aut factionibus alicuius communis, vel universitatis, comita-
tus, vel districtus Florentiæ, ex eo quod allegaret, vel diceret se
Tom. II. XX

esse descriptum, aut reductum, vel positum in præstantia, vel præstantiis civitatis Florentiæ, & seu ex eo, qui habitaverit in civitate, & onera solveret, vel solverit in ipsa civitate, ut civis, & seu ut cives solvunt, seu solverent. Et quod quoad prædicta quodlibet statutum, & quælibet reformatio, & ordinamentum intelligatur esse, & sit revocatum, & revocata. Et aliquis rector, vel officialis, aut officiales forenses, vel cives, non intelligantur deinceps habere, nec habeant in hoc, aut super his aliquam auctoritatem, vel potestatem, sed solummodo super prædictis, & quolibet prædictorum de cætero providendi, disponendi, & deliberandi auctoritas, & potestas resideat solummodo in DD. Priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti; salva tamen auctoritate, & potestate, quæ supra, & infra ad tempus per aliqua capitula præsentis provisionis conceditur, & datur, ut in ipsis capitulis continetur.

In favorem pupillorum, & adulterum in præstantiis.

RUBRICA XXVII.

IN qualibet distributione, quæ de novo fiet, seu ordinabitur in civitate Florentiæ, quilibet pupillus, adultus, seu pupilla, & adulta existens sub tutela, & cura officialium pupillorum, & seu qui, vel quæ veniret præstantiandus, seu præstantianda in ipsa nova distributione, possit, & debeat in huiusmodi, & quacumque tali distributione, quæ de cætero de novo fieret præstantiari, & præstantia eius in quantitate debita reduci, & describi per DD. Priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros, & officiales pupillorum pro tempore existentes, & octo cives antiquos, & bonos de gonfalone, de quo esset talis pupillus, & seu pupilla, vel adulta, quæ deberet præstantiari eligendos tunc simul, vel divisim per DD. Priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, vel duas partes eorum, & in illa, & illis quantitate, & seu quantitativibus, de qua, seu quibus deliberatum, seu ordinatum fuerit per ipsos dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarium societatum populi, & duodecim bonos viros officiales pupillorum, & octo cives de ipso tali gonfalone, & seu duas partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, vel quomodolibet impeditis, & non per alios, & sic debeat, & possit scribi, & poni in libris talis distributionis, & quidquid in prædictis, seu pro prædictis, vel per alium, vel alios fieret, sit irritum, & inane, & nullius efficacitæ, vel effectus, & executionem, vel exactionem non habeant.

NU
poni p
do, &
& del
modi
licite,
lata fi
vigent
ctu di
dum
præsta
esset
aliis c
cumq

Q
fui q
vel in

Quoa

O
incor
seu
gonfi
dici

*Nullus possit præstantiari in alio gonfalone ratione
hæreditatis sibi delatæ.*

RUBRICA XXVIII.

NULLI sub eius nomine, vel alieno semel præstantiato, possit, vel debeat nomine, vel prætextu alicuius hæreditatis sibi delatæ poni pluries, vel in alio gonfalone aliquod de præstantia quoquomodo, & quod secus factum fuerit, non valeat ullo modo, sed possit, & debeat de dicto gonfalone, in quo, ut prædicitur nomine huiusmodi hæreditatis præstantiatus esset, tolli, cassari, & aboleri libere, licite, & impune, sed si alicui non præstantiato modo prædicto delata fuerit aliqua hæreditas emanans ab aliquo in præstantiis, tunc vigentibus nominato, & descripto, tunc ipse talis nomine, & respectu dictæ hæreditatis sibi delatæ, possit, & debeat præstantiari secundum suæ merita facultatis. Et si contingat, quod tempore, quo præstantiæ imponerentur, aliqua hæreditas iaceret, nec per aliquem esset apprehensa, possit, & debeat talis hæreditas præstantiari; & in aliis oneribus describi, sicut posset defunctus, si viveret, & quandoque postea apprehenderetur transeat cum d. onere in quemcumque.

• *Quod quilibet populus faciat factiones in suo quarterio.*

RUBRICA XXIX.

QUILIBET populus, & communitas Florentiæ debeat ire in exercitium, & solvere factiones, & servitia facere cum hominibus sui quarterii, non obstante quod fuerit de plebatu alterius quarterii, vel in pluribus quarteriis.

Quod alii de gonfalone non graventur pro rebellibus, & condemnatis.

RUBRICA XXX.

OCcasione præstantiarum, aut onerum non solutorum alicuius rebellis, vel condemnati, & cuius bona in communi Florentiæ incorporata, & per sententiam confiscata sunt hætenus de cætero, seu pro tempore præterito, vel futuro, nullum residuum aliis de gonfalone veniat imponendum, nec imponi, nec imputari, aut indici possit ullo modo, & quidquid contraheret pro irritato habeatur.

Quod

*Quod termini solutionum currant de quarterio in quarterium
diversis temporibus:*

RUBRICA XXXI.

Provifum, & ordinatum est. Conciofiacofachè i termini delle paghe della imposta di soldi dodici per lira dell' estimo del detto contado ogni anno corrano l' uno il dì ultimo di maggio, e l' altro il dì ultimo di fettembre, e che quasi tutti li contadini s' indugiano a fare le loro paghe l' ultimo dì di detti termini, e da ciò fequiri, che per la grande moltitudine, e calca dei detti paganti, grandi errori spesse volte si commettano in danno del camarlingo del detto estimo, et a lui sia quasi impossibile a ricevere e detti pagamenti, e simile addivenga nelle paghe, e intorno alle paghe del fale, che fanno i detti contadini al comune di Firenze di doverfi fare le dette paghe, o alcuna di quelle non corrino, ovvero finichino in un medesimo dì ai popoli, comunità, e comuni, e persone di tutti quattro i quartieri, ma intendasi el quartiere di s. Croce avere più termine che quello di s. Spirito tre dì, e quello di s. M. Novella più che quello di s. Croce altri tre dì, e quello di s. Giovanni più che quello di s. M. Novella altri tre dì, e così si osservi per l' innanzi in ogni paga universale, che avessino a fare e contadini al comune di Firenze.

Quod ins non reddatur non allibratis.

RUBRICA XXXII.

Nullus de comitatu Florentiæ, vel districtu, qui allibratus non fuerit, & qui non solverit libram communi Florentiæ audiatur in civilibus, vel criminalibus, ipse, vel eius procurator, nec habens ius cessum ab eo pro ipso iure cesso, nisi in casu homicidii, debilitationis membri, vel vulneris enormis in vultu, seu facie cum vituperatione faciei per evidentem cicatricem perpetuo remansuram, & allibrari debeant per regulatores communis Florentiæ, quæ allibratio fiat per eisdem eo modo, quo convenire viderint, & scribatur inter alios allibratos per notarios actorum cameræ, & secundum extimum ipsius allibrationisolvere debeant omnes libras impositas, & imponendas per commune Florentiæ, qua solutione facta in futurum audiatur, & omnia acta, & processus antefacti sint ipso iure nulla, & hoc capitulum non habeat locum in famulis, & familiaribus, & scutiferis stantibus publice ad panem, & vinum alienum;

& si
quod
contra
excepti
possit
& seu

*Quod
datur*

O
aut
in
per
seu
alias
per
liter
trahi
dicta
lium,
nec
neris
agenc
donec
bri,
faciei
neret
homi
ce,
ad
decla
perat
quid
cessu
aut
com
p. c
lem

& si quis in aliqua quaestione civili, vel criminali opposuerit alicui, quod non soluerit libras, vel quod non sit allibratus, & demum contrarium appareat, condemnatur in libris decem, & quod dicta exceptio, quod non solverit libram, vel non fuerit allibratus, non possit obici, vel opponi contra aliquam mulierem in repetitionem, & seu super repetitione dotium.

Quod allibratis non solventibus præstantias, & alia onera non reddatur ius, & de modo exigendi, & regressum consulariorum dandi.

RUBRICA XXXIII.

OMnes, & singuli, qui in solutione alicuius præstantiæ, vel alterius oneris, quod sibi, aut ei, cuius hæres esset imponeretur, aut imposita esset in civitate Florentiæ per officiales dicti communis in hoc balliam habentes ab ipso communi cessabunt, seu tardabunt per quatuor menses proxime secuturos a die, quo ipsa præstantia, seu ipsæ præstantiæ impositæ fuerint intelligantur esse ultra omnes alias pœnas ordinatas, vel ordinandas per commune Florentiæ, seu per officiales dicti communis ad id deputatos, vel deputandos totaliter privati omnibus officiis communis, ad quæ contingeret eos extrahi, seu per modum extractionis eligi, & deputari. Et ultra prædicta in civilibus, seu criminalibus causis in agendo per se, vel alium, seu pro alio, vel pro aliis audiri non possit quoquo modo, nec etiam habentes ius cessum ab eo pro dicto iure post dictam oneris impositionem, in cuius solutione cessatum fuerit, nec eis in agendo ius aliquod observetur in civilibus, vel criminalibus causis, donec solvere distulerit, nisi in casu homicidii, debilitationis membri, vel vulneris enormis in vultu, seu facie, cum vituperatione faciei per apparentem cicatricem perpetuo remansuram, & si contineretur in aliquo processu de aliqua dictarum offensionum, videlicet homicidii, debilitationis membri, vel vulneris enormis cum cicatrice, ut dictum est, teneatur iudex, coram quo penderet processus ad petitionem partis, vel eius procuratoris ante litem contestatam declarare, an ex tali offensione sequatur debilitatio, vel faciei vituperatio per apparentem cicatricem, nec ne, ita quod reus sit certus quid respondere debeat. Et prædicta locum habeant in quolibet processu, in quo de dictis offensionibus, aut aliqua earum contineretur, aut mentio fieret, & quod regulatores introitus, & expensarum communis Florentiæ teneantur sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ fieri facere, & tenere unum librum distin-

Etum per quarteria, in quo describantur, vel describi faciant omnes, & singulos non solventes, seu solvere cessantes dictas præstantias, & onera infra terminum supradictum. Qui liber vocetur speculum retinendum per notarium speculi, qui notarius teneatur, & debeat infra unum mensem proxime secuturum post quartum mensem nomina, & pronomina dictorum non solventium, seu solvere cessantium dicta onera describere clare, & aperte, & per quarteria, & per alphabetum, & pro quo onere, & pro quo tempore fuit impositum, seu tempus talis oneris impositi, & quantitatem dicti oneris, in qua solvenda cessaverit sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet omisso, & pro qualibet vice. Et ad probandum, quod talis solvere cessaverit, sufficiat, & pro plena probatione habeatur descriptio facta de tali, ut non solvente in dicto libro speculi, vel eius exemplum sumptum manu dicti notarii dicti speculi, vel alterius notarii publici florentini absque aliqua alia probatione, vel adminiculo. Item quod quilibet gonfalonarius societatum populi, cum suis penneriis, vel ipsorum aliquo, & vigintiquinque hominibus dicti vexilli in eo præstantiatis possint, eisque liceat, semel, & pluries, & toties quoties voluerint constituere syndicum, & syndicos, quem, & quos voluerint de hominibus dicti vexilli ad exigendum a cessantibus solvere eorum præstantias, & onera eisdem imposita in dicto vexillo, & ad vendendum, & alienandum bona talium cessantium, & cum eo mandato, auctoritate, & potestate, quam, & prout voluerint, dum tamen contra venditiones, & alienationes, quæ fierent per dictos syndicos, quilibet sentiens se gravatum, recurrere possit ad DD. Priores, & eorum collegia, & suum gravamen exponere infra duos menses post bannum missum; qui DD. Priores teneantur prædictos recurrentes audire, & super tali recurso procedere, & deliberare quidquid ipsis DD. Prioribus, & eorum collegiis, & duabus partibus eorum videbitur, quorum deliberationi stetur, & stari debeat.

Quod domus Pinzocherorum Tertii Ordinis B. Francisci sit exempta, nec gravari possit.

RUBRICA XXXIV.

DOmus Pinzocherorum Tertii Ordinis B. Francisci de Florentia posita in populo S. Pauli de Florentia, & seu dicti pinzocheri tam præsentibus, quam futuri cum omnibus, & singulis iuribus, & bonis præsentibus, & futuris, ad dictam domum, seu dictos pinzocheros respectu ipsius domus quomodolibet spectantibus,

& perti
ac libera
buscunq
subsidiis,
mune Fl
aut ab ip
tione, au
nis, eccl
clesiastici
bet impe
personas,
neralis,
clesiastici
seu convi
iuribus,
dium in
sona etia
existeret
possit, v
factæ, v
prætextu
vare, c
vari, ve
aut dict
domus,
rum pir
fionarios
imponere
pituli,
rum f.
plicanda
tiam fu
ret sit
vocari
quod c
civis,
facere

& pertinentibus, intelligantur esse, & sint exempta, & exempti, ac libera, & liberi, & immunes ab omnibus, & singulis, & quibuscumque impositis, & indictionibus, præstantiis, datiis, collectis, subsidiis, quæ deinceps quocumque tempore imponerentur per commune Florentiæ, & seu per quoscumque officiales dicti communis, aut ab ipso communi auctoritatem habentes pro utilitate, & subventionem, aut subsidio ipsius communis, & seu pro expensis dicti communis, ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, locis ecclesiasticis, & seu ecclesiasticis personis, & seu quæ deinceps indicerentur, aut quomodolibet imponerentur per clericos, aut clericatum, aut per ecclesiasticas personas, una, vel pluries, etiam vigore cuiuscumque auctoritatis generalis, vel specialis, ecclesiis, vel ecclesiasticis personis, aut locis ecclesiasticis, & seu dictis pinzocheris sub appellatione pinzocherorum, seu conventus, vel capituli eorum, pro dicta domo, vel suis bonis, vel iuribus, seu eorum domus, prædictæ pro subveniendò, seu subsidium impendendo dicto communi Florentiæ; Et quod aliqua persona etiam cuiuscumque status, officii, conditionis, aut dignitatis existeret, & seu aliquis exactor, nuntius, vel alius non præsumat, possit, vel audeat etiam vigore cuiuscumque auctoritatis, vel legis factæ, vel fiendæ, & seu alio quoquo modo, occasione, causa, vel prætextu prædictorum, vel alicuius eorum directe, vel indirecte gravare, convenire, exigere, vel aliquammodo molestare, aut exigi, gravari, vel molestari facere dictam domum dictorum pinzocherorum, aut dictos pinzocheros, vel aliquem ipsorum respectu dictæ eorum domus, aut pro bonis, vel occasione bonorum ipsius domus ipsorum pinzocherorum in dicta eorum domo famulos, servientes, pensionarios, laboratores, inquilinos, bona, & iura, etiam si onus imponeretur sub nomine hospitalis, vel domus prædictæ, aut capituli, vel conventus pinzocherorum sub pœna librarum quingentarum f. p. pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, per quemlibet rectorem, & officialem dicti communis etiam summarie, & de plano, & nihilominus quidquid contra fieret sit irritum, & inane, & de facto possit, & debeat illico revocari omni contradictione cavillatione, & oppositione cessante, & quod etiam quilibet rector, & officialis communis Florentiæ, tam civis, quam forensis, possit, teneatur, & debeat prædicta omnia facere effectualiter observari.

Prior

Prior hospitalis durante offitio exemptus est a muneribus.

RUBRICA XXXV.

QUicumque fuerit rector hospitalis, ac etiam hospitalarius spectiariorum civitatis Florentiæ, quod situm est in terra podii bonizi pro temporibus secuturis, quamdiu dumtaxat fuerit rector, & hospitalarius ipsius hospitalis intelligatur, & sit exemptus, & immunis, ac liber ab omnibus, & singulis oneribus, & factionibus quibuscumque communis Florentiæ a die electionis, & acceptationis ipsius cuiuscumque hospitalarii quomodolibet pro communi Florentiæ, vel aliud commune, populum, & universitatem, seu offitium, & singularem personam imponendis, & indicendis comitatinis comitatus Florentiæ, hoc modo videlicet, quod quamdiu durabit libra, & libræ incameratio, quæ tempore huius electionis vigeret in camera communis Florentiæ, ipse hospitalarius solvat onera, prout erat solvere consuetus, & quando nova allibratio, & novum catastrum tunc fieret, in eo, vel pro eo non possit, vel debeat huiusmodi hospitalarius describi, vel notari, & si allibraretur, describeretur, vel notaretur, huiusmodi allibratio, vel descriptio pro infecta penitus habeatur. Quodque nullus, qui de cætero fuerit hospitalarius dicti hospitalis, possit, vel debeat quoquomodo per aliquem rectorem, vel officialem, exactorem, vel nuntium communis Florentiæ, vel aliam quamcumque personam, cogi, compelli, vel gravari ad faciendum, solvendum, vel subeundum aliquas factiones cuiuscumque maneriei, vel aliquas impositas, vel gravedines, quæ quomodolibet indicerentur comitatinis comitatus Florentiæ quocumque nomine censeantur ulterius, & præter modum superius declaratum, & ordinatum, & quod prædictum beneficium non competat alicui, qui fuerit in extimo comitatus allibratus a quinquaginta soldis f. p. supra, nec intelligatur, nisi pro oneribus, quæ communiter comitatinis indicerentur, & seu ad quæ ipsi gravarentur.

De immunitate fratrum humiliatorum omnium Sanctorum.

RUBRICA XXXVI.

CUM fratres humiliati omnium Sanctorum de Florentia quotidie quasi labores tollerent, & incomoda, expensas, & servitium populi, & communis Florentiæ, & maxime in retinendo officiales ipsius communis, & populi, qui ad condendum leges, & statuta, & faciendum alia negocia populi, & communis eiusdem deputantur

& ad e
libra, i
reale in
um, &
tur, in
& rebu
vari, v
mune
munis,
imposu
centari
contra
ni Flo

C
muni
impo
perfo
mona
versis
ipso
beat
conv
aut
bet
tiale
pœn
imp
aufe
thol
pro
qua
bea
sent
tim
tres

& ad egestatem venerunt; provisum, & ordinatum est, quod nulla libra, imposita, factio, præstantia, vel aliquod onus personale, vel reale imponatur, indicatur, vel fiat isdem directe, vel per obliquum, & si impositum, indictum, seu factum esset, vel imponeretur, indiceretur, seu fieret, non possint, nec debeant in personis, & rebus ipsi, vel eorum inquilini, coloni, vel livellari cogi, gravari, vel molestari, vel quomodolibet impediri, vel exigi per commune Florentiæ, vel aliquos officiales, vel exactores ipsius communis, præsentis, & futuros, vel alios quoscumque pro ipsa libra imposita, factione, præstantia, vel onere, sub pœna librarum ducentarum f. p. gravanti, vel molestanti, impediendi, vel exigenti contra prædicta, vel eorum aliquod, & qualibet vice pro communi Florentiæ auferenda.

*De immunitate abbatis, & conventus S. Salvatoris
de Septimo.*

RUBRICA XXXVII.

CUM abbas, & fratres, & monaci abbatiæ S. Salvatoris de Septimo quotidie labores tollerent in obsequium populi, & communis Florentiæ, provisum, & ordinatum est, quod nulla libra, imposita, seu factio, præstantia, seu aliquod onus, aut gravamen personale, vel reale indicatur, vel fiat directe, vel per obliquum monasterio, vel abbatiæ prædictæ, aut abbati, fratribus, vel conversis, aut oblatis. Et si contra fieret, non valeat, nec teneat ipso iure, nec ipsis occasionibus, vel aliqua earum possit, vel debeat in personis, vel rebus ipsum monasterium, abbas, fratres, conversi, aut oblatis, vel eorum inquilini, coloni, aut livellarii, aut ipsius monasterii iura, vel bona cogi, gravari aut quomodolibet impediri, vel exigi per commune Florentiæ, aut aliquos officiales, aut exactores ipsius communis, vel alios quoscumque sub pœna librarum ducentarum f. p. gravanti, molestanti, exigenti, vel impediendi contra prædicta, vel eorum aliquod, & qualibet vice auferenda pro communi Florentiæ; Et quod monasterium S. Bartholomæi de Bonsolatio reputetur in omnibus supradictis sub eadem protectione, ac defensione communis Florentiæ, in quibus, & sub qua est monasterium prædictum de Septimo, & gaudeat, & habeat eandem immunitatem in omnibus, & super omnibus in præsentis statuto contentis, qua gaudeat, & habeat monasterium de Septimo, scilicet tam ipsum monasterium, quam abbatis, monachi, fratres, conventus, & abbas eiusdem.

Tom. II.

Y y

*De immunitate forensium facientium ferros pro
cardis artis lane.*

RUBRICA XXXVIII.

Quilibet forensis de extra civitatem, comitatum, & districtum Florentiæ, qui deinceps faciet, & fabricabit in ipsa civitate, vel comitatu de filo ferreo sbavato pro faciendo cardos ad cardandum pannos, sive lanam, sit, & esse intelligatur, quamdiu de dicto filo facere, & fabricare perseveraverit, liber, exemptus, & immunis ab, & de omnibus, & singulis futuris factionibus, & oneribus dicti communis tam realibus, quam personalibus, & ab omnibus, & singulis debitis, promissionibus, & obligationibus hætenus quomodocumque, & qualitercumque gestis, dictis, vel factis hinc ad decem annos proxime futuros, initiandos anno domini millesimo quatuorcentesimo quarto de mense iunii, & quod durante tempore supradicto vigore, causa, vel prætextu dictorum huiusmodi futurorum onerum, & factionum, seu debitorum, promissionum, vel obligationum, vel alicuius eorum nullus forensis qui deinceps faciet, & fabricabit in dicta civitate, vel comitatu de dicto filo, & quamdiu facere, & fabricare perseveravit, sane intelligendo personaliter, & in bonis gravari, exigi, vel molestari non valeat quomodolibet per aliquem rectorem, vel officialem, nuncium, vel exactorem dicti communis præsentem, vel futurum, vel aliquam quamcumque personam, & quidquid in contrarium fieret, sit irritum, & inane.

Pro hospitale S. Mariæ Novæ, & hospitali della Scala.

RUBRICA XXXIX.

Hospitale S. Mariæ della Scala, & Hospitale S. Mariæ Novæ de Florentia, vel bona quæ devenirent ad illa, vigore, aut prætextu alicuius institutionis, vel substitutionis hæreditatis factæ, vel fiendæ in aliqua ultima voluntate, & occasione cuiuscumque ultimæ voluntatis, non graventur, nec gravari possint pro præstantiis, extimis, residuis, vel accattis indictis, vel indicendis in civitate Florentiæ postquam alicui ex dictis hospitalibus foret devoluta hæreditas, seu bona, & per ipsum hospitale adita, vel apprehensa, & quælibet exactio munerum, & onerum prædictorum facta, cesset contra prædicta hospitalia, & quodlibet eorum, & cuiuscumque eorum bona, & etiam bona, quæ ex tali hæreditate ad

ipsa ho
omnis
in præ
gens
ipso al
se, &
commu
dicti
seu pe
vi, v
ptum,
liquali
vel de
per o
tibus
liis;
vel a
tero
quibu
rium
stante
ponen
dictæ
sitis;
maxi
aliqu
nium
cta,
fidei
ipsi
ris
tine
foru
li u
tent
rati
tial
par
cen
atu

ipsa hospitalia venirent, & quoad ipsa hospitalia, & bona prædicta omnis exactio omnimodo sit extincta, & omnis molestia cesset. Eo in prædictis etiam declarato, quod omne residuum propterea resurgens, non resultet alicui gonfaloni civitatis prædictæ, nec pro ipso alicui gonfaloni residuum imponatur, & idem intelligatur esse, & sit dispositum in omni casu, & in omni eo, & toto, quod commune Florentiæ, seu vigore alicuius statuti, vel ordinamenti dicti communis editi, vel edendi, quod disponderet, vel in quo, seu per quod disponderetur præstantias, vel onera non debere solvi, vel aliquem, seu bona alicuius ab aliquibus oneribus esse exemptum, vel exempta, ita quod pro prædictis oneribus, de quibus aequaliter exemptio facta esset, nullum residuum, vel onus, possit, vel debeat alicui gonfaloni, vel hominibus eius imponi, & insuper ordinato quod istud tantum intelligatur, & in effectu pro partibus hæreditatis ad aliquod hospitale pertinentibus, & non pro aliis; & prædicta intelligantur pro hæreditatibus ipsis hospitalibus, vel alteri ipsorum deferendis, & pro ipsa, seu ipsis, vel altero ipsorum apprehendendis, & adeundis, non obstantibus aliquibus ordinamentis, vel provisionibus, vel statutis in contrarium facientibus, & maxime quæ disponunt, quod non obstante aliquo privilegio debeant solvi onera imposita, & imponenda durante, & vigente distributione, quæ vigeret tempore dictæ hæreditatis delatæ, seu bonorum delatorum etiam superpositis; hoc tamen in prædictis appposito, & excepto, & declarato, maxime ad fraudes revocandas, quod quandocumque contingeret aliquem, vel quemcumque in sua ultima voluntate facere suis coniunctis, vel aliis quibuscumque personis, vel locis legata, seu relicta, & dicta hospitalia, vel aliquod eorum instituere hæredes, vel fideicommissarios, solvi debeant onera prædicta quæcumque de bonis ipsius hæreditatis per tales legatarios pro rata quantitatis, seu valoris legati, aut rerum legatarum; Salvo quod de illis quæ pertinerent, seu devenirent ad dicta duo hospitalia, vel alterum ipsorum, & seu etiam quæ in veritate legata essent in futurum in tali ultima voluntate amore Dei ad pias causas. Et quod de contentis in præsentis capitulo stet, & stari debeat cuicumque declarationi, & taxationi, quæ semel, seu pluries facta fuerit per officiales diminutionis debitorum montis communis Florentiæ, vel duas partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, & quælibet talis detractio, & taxatio habeatur pro veritate, & observetur, & executioni mandetur.

*Quod pia loca, & alii solvant quolibet anno florenos duos
pro quolibet milliaro de bonis ad eos perventis
post onera tunc imposita.*

RUBRICA XL.

PRO omnibus, & singulis bonis immobilibus, quæ in futurum per viam emptionis, vel quocumque titulo, seu modo, aut iure, & inter vivos, vel in ultima voluntate, vel quocumque modo transferuntur, vel pervenirent ad quemcumque locum, collegium, conventum, vel universitatem, vel personam, quæ, vel qui non subeat, & solvat onera publica, & reipublicæ, ut communiter faciunt laici, seu seculares debeant solvi communi Florentiæ, ultra alia ordinata pro quolibet anno futuro post perventionem ipsorum bonorum ad locum, collegium, & alia prædicta floreni duo auri pro quibuslibet florenis mille, quibus ipsa bona transferrentur, vel pervenirent, & si pretii nominatio non intervenerit pro extimatione, seu valuta ipsorum bonorum ad rationem prædictam, & sic effectualiter reperta veritate observetur. Et quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ quocumque tempore existentes una cum offitiis gonfalonierorum, societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis, & sive duæ partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis possint quandocumque, & quotiescumque, & prout, & sicut eis videbitur super prædictis, & circa prædicta, & pro declaratione veritatis, & pro utilitate publica, & ut prædictorum effectus executionem habeat providere, & ordinare, & declarare, & provisiones, & declarationes deliberare, & ordinamenta facere etiam pœnalia, & corrigere, & mutare semel, & pluries, & quoties, & prout, & sicut, & quemadmodum voluerint, & eis videbitur expedire etiam aliis committendo, vel aliter disponendo non obstantibus quibuscumque statutis, ordinamentis, vel provisionibus in contrarium facientibus.

DE

nè ezia
so por
petto,
sopra è
perle,
di qua
a' sopr
can bi
ricama
modo
stimen
camato
di seta
robba
vestire
retto
tende
parte
più,
inorat
per n
ment
luto
un c
in ti
si no
chiar
vero
sia c
presu

DE PROHIBITIS ORNAMENTIS MULIERUM,

Nluna donna femmina, o fanciulla di qualunque stato, o condizione si sia maritata, o non maritata, possa, ardisca, ovvero presuma per alcun modo nella città, contado, o distretto di Firenze portare perle, nachare, o pietre preziose, o alcuna ragione di esse in, o addosso, o in capo, o in qualche altra parte del corpo, nè eziandio sopra alcun vestimento, nè sopra altra cosa, che addosso portasse, nè ancora alcun collare, o formaglio, sopra, o nel petto, o in alcuno, o sopra alcun altro luogo della persona, come sopra è detto, d'oro, o d'argento, o inorati, o inargentati, o di perle, o di alcuna ragione di pietre preziose, ovvero di altre pietre di qualunque altra ragione, o di altri metalli eziandio dissomiglianti a' sopradetti. Item non possa, ardisca, ovvero presuma portare alcun broccato d'oro, o d'argento, inorato, o inargentato, tessuto, ricamato, cucito, o nastrato, o profilato, o per qualunque altro modo posto indosso, o in capo, o altrove in sulla persona, o vestimenti, come detto è nel primo capitolo. Nè ancora alcuno ricamato d'oro, o d'argento, o di filo inorato, o inargentato, o di seta, o profilato, o cucito, o in altro modo posto su alcuna robba, o vestimento di seta, o d'alcuno panno, o d'alcun altro vestire, nè in dosso, nè in capo; salvo possa nondimeno sul collaretto del vestimento, non discendendo punto in sullo imbusto, intendendosi il collaretto di grandezza, ovvero d'altezza della terza parte d'un braccio alla misura della canna di calismala, e non più, solamente avere, e portare ricamato d'oro, o d'argento, o inorato, o inargentato, o di seta, o di profilato, e non altrimenti per niun modo, nè in niuna altra parte della sua persona, o vestimento; nè ancora possa per verun modo portare indosso alcun velluto affigurato in tutto, o in parte, o vestimento benchè fussi di un colore di seta, o più, nè alcun drappo dommaschino vellutato in tutto, o in parte, nè simile a damaschino in qualunque modo si nomini, o altro drappo vellutato, che damaschino volgarmente si chiami, nè alcun velluto, o vellutato, che abbi il piano suo, ovvero il pelo maggiore, che al presente fussi, nè alcun velluto, che sia di più d'un colore di seta. Item non possa, ardisca, ovvero presuma portare più argento, che una libbra, tra in grillanda, o

imbottonatura; o in altro modo, o indosso, o in capo, o altrove, come nel primo capitolo è detto; salvo, che oltre alla detta libbra d'argento, possa portare una cintola d'argento di peso colla fietta d'onze quindici, e non più, e eziandio l'anella, come di sotto si permetterà, e possa essere il detto argento inorato, purchè non passi il detto peso; nè ancora avere, o tenere per alcun modo, nè in suo nome, nè in nome altrui, o a suo dosso più che due robbe, o vestiri di seta in un medesimo tempo, delle quali ne possa, e a lei sia lecito portare indosso solamente una per volta, cioè in un medesimo tempo, e non più, e intendasi averne più che due ogni volta che sarà trovata portare robba, o vestiri di seta, che non fussino scritte, o scritta in su un libro, che a ciò si deputerà, come di sotto si dirà. Nè possa portare ancora alcuna manica, nè imbusto, nè mantellone, giornea, nè altro vestire foderato di alcuna pelle dimestica, o salvatica, o gentile, o grossa, o in qualunque modo si nonini, o dica, nè d'alcuna ragione, drappo di seta, nè di panno lano, ma solo di boccaccino valescio, panno lino, o guarnello; salvo che possa foderare il collaretto, come a lei piacerà, intendendosi il collaretto di grandezza di un terzo di braccio, come detto è di sopra, e non più; possa nondimeno orlare le maniche come vorrà. Item non possa, ardisca, ovvero presuma portare alcun intaglio ad alcuna robba, o vestire, nè all'imbusto, nè alle maniche, nè ai manichini, o al collaretto, o da piedi, o in altra parte di esso, che sia largo più che la sesta parte di un braccio alla detta misura della canna di calismala, e detti intagli non possino essere foderati d'alcuna ragione di pelli nè dimestica, gentile, nè salvatica, nè grossa, nè di drappo di seta, ma solo di panno lano, o lino, o boccaccino, o valescio, nè alcuna frangia di seta, d'oro, o d'argento, o dorata, o inargentata intorno alle maniche, o all'imbusto, ma solamente d'intorno al collaretto, a' manichini, e in capo possa portare ogni frangia. E per questo non s'intenda, che non si possino foderare i guazzeroni da piedi delle cose predette, proibite nel presente capitolo, e quello che è vietato degli intagli, e della frangia solamente, non si intenda per le fanciulle non maritate in sino, nè sieno andate a marito, nè possa ancora portare alcuna robba, o vestire di seta larga da piè più che braccia dieci alla misura di calismala nelle maniche lunghe in sul diritto del braccio, o della mano più che un braccio, e dietro più che braccia due, e un quarto, sicchè venga il giro braccia cinque, e non più, e le dette maniche non possino essere piegate, nè cucite dinanzi in parte solamente della larghezza, nè crescate, nè faldate, o rotante, ovvero acconce in qualunque altro

modo, p
portare
braccia
possa po
tutte le
la, o un
dette an
fi è dett
spezie, a
mano, c
giuntura
nocchio
alcuna
non è d
gliate pe
ancora
ne con
inargent
piccata
altro v
della, p
mente
to. Nè
gamurg
in, cre
mestica
to per
che la
portare
possa a
al prim
to por
cuna a
per ni
sopra
nica,
età di
non si
tempo
fatto il
femmi
detti

modo, per lo quale il giro verrebbe ad esser più largo. Nè possa portare alcuna robba, o vestire di panno larga da piè più che braccia undici, e le maniche, come è detto di sopra. Item non possa portare in dito, o in dita più che tre anella in tutto, e tra tutte le dita, e le dette anella non possino avere più che una perla, o un' altra pietra preziosa, o di simile ragione per uno, e le dette anella non s' intendano nel peso dell' argento, che di sopra si è detto. Nè possa ancora portare manichini a tromba, o d' altra spezie, a maniera di manichini, che aggiungano in sul dosso della mano, o cuoprano la mano in alcun modo, ovvero passino la congiuntura della mano col braccio, o intendasi la congiuntura dal nocchio del braccio in su verso la mano. Nè possa portare ancora alcuna giornea, mantello, o mantellino, o altro vestire sparato se non è dinanzi, nè maniche d' alcuna ragione fosse, sparate, o tagliate per lo lungo delle braccia in alcun modo. Nè possa portare ancora alcun aghetti, o stringhe di seta, o d' altra qualunque ragione con puntali, o senza puntali d' oro, o d' argento, o dorati, o inargentati, o con nappe di seta, o d' altra qualunque ragione appiccati, legati, o per altro modo sopra alcuna robba, o qualunque altro vestire che portasse in, o addosso, e sopra in qualunque parte della persona, e questo che vietato degli aghetti, e stringhe solamente non s' intenda per le fanciulle infino non ne siano ite a marito. Nè possa ancora portare alcuna gamurra, o altro vestimento per gamurra, che sia d' alcuno panno tinto di grana, o in sangue, o in cremisi foderato d' alcuna pelle salvatica, ma solo di pelle di mistica. Nè ancora possa portare alcuna gamurra, o altro vestimento per gamurra d' alcuno sciamito, drappo, velluto, o seta, salvo che la cotta, sì veramente, che a un medesimo tempo non possa portare più che un vestire di seta, siccome detto è di sopra. Nè possa ad alcuna gamurra, o guarnello, o altro vestire che di sotto al primo vestimento portasse, o per quello principalmente fussi fatto portare alcuna manica, o altra parte di velluto, drappo, o d' alcuna altra spezie di seta, nè ricamato, nè profilato, o tessuto, nè per niun simile modo. Da tutte le sopradette proibizioni dette di sopra sono eccettuate le donne de' cavalieri, dottori di legge canonica, e civile, o delle arti, o di medicina, e fanciulle minori di età di anni dieci, e fanciulle, donne, o femmine forestieri, le quali non sieno abitate nella città, o contado, o distretto di Firenze per tempo almeno di quattro mesi continui, o quasi continui, ma passato il detto tempo di quattro mesi, le dette donne, fanciulle, o femmine forestiere si comprendano, e siano astrette ad osservare i detti ordini, come qualunque fanciulla, donna, o femmina, città-

dina, contadina, o distrittuale sotto le pene, come di sotto si dirà, & intendasi essere la forestiera ognuna che fosse nata fuori della città, contado, o distretto di Firenze. Item che niuna persona della città, contado, o distretto di Firenze, nè verun altro ardisca, ovvero presuma mandare, o mettere per mandare alcuno, o in alcun forzerino, il quale si manda alle donne, ovvero fanciulle giurate, o sposate per parole presenti, o future colle gioie, o altriamenti, nè eziandio in niun altro modo dare, ovvero donare alle predette veruno collare, o formaglio, o ghirlanda, o brocchetta di perle, o d'oro, o d'argento, o d'alcuna altra pietra preziosa, nè ancora alcuna simile cosa a quelle in qualunque modo si nomini. Item che niuna persona di qualunque stato, o condizione si sia, nè ancora sarto, sartrice, vaiaio, o pellicciaio, possa, ardisca, ovvero presuma tagliare, cucire, o foderare, nè far tagliare, cucire, o foderare alcuna delle dette cioppe, robe, cottardite, villani, o maniche, o vestiri proibiti, o fare alcuna delle dette cose divietate, e proibite per i presenti ordini per se, o per altri direttamente, o indirettamente. E che qualunque donna, femmina, o fanciulla eziandio forestieri, delle quali forestiere detto è di sopra, porterà, o farà trovata portare in qualunque luogo della città, contado, o distretto di Firenze, eziandio in Chiese, o luoghi ecclesiastici, o sacrali in, o addosso, o in capo, in mano, ovvero mani, o in altro modo, come di sopra si dice, alcuna delle predette robbe, o vestiri, e altre cose vietate, e proibite dette di sopra ne' presenti ordini, o veramente farà contro ad essi in alcuna parte direttamente, o per indiretto, sia tenuta, e debba per gabella, e nome di gabella al camarlengo della camera del comune di Firenze per esso comune ricevente in pecunia numerata infra dieci dì prossimi, che verranno dal dì che la porterà, o sarà trovata portare alcuno di detti vestimenti, o cose proibite, o contro farà gli ordini detti di sopra, fiorini cinquanta d'oro per ciaschedun vestimento, vestire, o cosa proibita alla pena del quarto più, nel qual quarto s'intenda esser caduta ipso facto, se la detta quantità di fiorini cinquanta d'oro non averà pagata infra dieci dì, e la qual pena del quarto più si possa, e debba risquotingere come la detta quantità di fiorini cinquanta d'oro, e che i provveditori della camera del comune di Firenze, che saranno per gli tempi, siano tenuti, e debbano infra cinque dì prossimi futuri, dal dì che sarà loro notificato, risquotingere, e far risquotingere le dette gabelle col detto quarto più, se infra dieci dì pagato non fusse, come detto è di sopra. E se i detti provveditori fossero negligenti in risquotingere le dette gabelle, sieno tenuti, e debbano, e possino le dette gabelle non riscosse essere ritenute di loro sa-

lario, e
giglio a
detto L
tuire, o
per le
la quale
vesse,
debba i
per le
tità così
caso la
tale do
gate de
sartrice
tra per
rettame
masse,
per i
linghi,
gabella
bita pe
che co
qual g
ze fier
le pen
sartrici
di qua
modo
essere,
per te
possa
o dist
detta
per o
fiorini
sotto
detti
dal d
sono
tere.
prese:
denar

lario, e ancora possino, e debbino essere scritti in su el libro del giglio ai debitori per le dette cagioni, come gli altri debitori in sul detto Libro. Et in caso, che le doti si dovessero rendere, o restituire, o consegnare ad alcuna donna femmina, o fanciulla, la quale per le dette cagioni, o alcuna di esse, o altri per lei, o per cosa, la quale essa avesse commessa contro a' presenti statuti, e ordini avesse, o fusse stata pagata alcuna quantità di pecunie, si possa, e debba in tale restituzione contare ogni quantità di pecunia, la quale per le dette cagioni, o alcuna di esse si fosse pagata, e da quella quantità così pagata in su allora restituire, sicchè di suoi propri denari in tal caso la d. donna s' intenda avere, et abbia pagato; e così chi avessi tale dote a restituire possa le dette quantità per le dette cagioni pagate detrarre, o ritenere nelle dette doti. E che qualunque sarto, sartrice, vaiaio, e pellicciaio, oraf, e ricamatore, o qualunque altra persona di qualunque stato, o condizione si fusse, e 'l quale direttamente, o indirettamente tagliasse, o cucisse, foderasse, o ricamasse, o facesse, o facesse fare alcuna delle predette cose proibite per i presenti ordini, debbano, e siano tenuti pagare a' detti camarlinghi, come è detto di sopra ricevuti in nome, e per nome di gabella per ogni robba, vestire, foderatura, ricamatura, o cosa proibita per ogni volta fiorini venticinque d' oro infra dieci dì, dal dì che contrafacesse in alcun modo sotto la pena del quarto più, la qual gabella i detti provveditori della camera del comune di Firenze sieno tenuti, e debbino risquotere infra il termine, e sotto quelle pene, e gravezze, che dette sono di sopra. Item che detti sarti, sartrici, vaii, pellicciai, orafi, e ricamatori, e qualunque persona di qualunque stato, o condizione si sia, la quale facesse in alcun modo contro alle sopradette cose, o alcuna di quelle, s' intenda essere, e sia sospeso dalla sua arte, et esercizio, ovvero mestiere suo per tempo di un anno, la qual' arte, esercizio, ovvero mestiere non possa fare, nè esercitare infra al detto tempo nella città, contado, o distretto di Firenze, e se per niun modo facesse, o esercitasse la detta arte, esercizio, ovvero mestiere, sia tenuto, e debba pagare per ogni volta ai camarlinghi della camera del comune di Firenze fiorini venticinque d' oro infra dieci dì, dal dì che contrafacesse, sotto la pena del quarto più, la qual quantità, gabella, e pena, i detti provveditori sieno tenuti, e debbano risquotere infra cinque dì dal dì che li fusse notificato sotto le pene, e gravezze, che dette sono di sopra delle altre gabelle, le quali essi sono tenuti a risquotere. Item che i camarlinghi della camera del comune di Firenze presenti, e che per li tempi faranno, siano tenuti, e debbino ogni denaro, e quantità di pecunia, la quale perverrà loro nelle mani

Tom. II.

per le cagioni, che si contengono ne' presenti ordini, mettere a entrata alla cassa della condotta, e non in altra cassa. Item che qualunque donna femmina, e fanciulla, e qualunque altra persona facesse contro a' predetti ordini, o alcuno di essi, sia tenuto, et obbligato il marito per la moglie sua, il suocero per la nuora, e chi con lui abitassi, il padre per la figliuola emancipata, o non emancipata, o non maritata, se con lei abita continuamente, o quasi, e la madre per la figliuola, quando non avesse padre, e stesse con lei, e il fratello maggiore d'età per la firocchia minore, quando la firocchia non ha padre, a pagare le sopradette gabelle, e possino essere presi, e gravati realmente, e personalmente, e per ogni rettore, officio, e ufficiale del comune di Firenze, cittadino, o forestiere a pagare le dette gabelle, e nondimeno debbano essere scritti sul libro dello specchio del comune di Firenze, siccome debitori del detto comune, e contro a loro abbino luogo, et effetto tutti, e ciascuno ordini, statuti, provvisioni, e reformagioni del comune di Firenze, e popolo, i quali parlano, e dispongano contro a chi è descritto in sul libro dello specchio del detto comune di Firenze insino che averanno pagato tutto quello, che sono tenuti, et obbligati secondo la forma de' presenti ordini. Item che niun rettore, officio, ovvero ufficiale, o loro famiglia, o alcuno di loro della città, contado, o distretto di Firenze possa, ardisca, ovvero presume direttamente, o indirettamente, tacitamente, o espressamente dare, o concedere alcuna licenza, o fidanza, o sicurtà ad alcuna donna fanciulla, ovvero femmina di portare alcuna cosa delle cose proibite per i presenti ordini, nè ad alcuna persona, che faccia, o facesse fare alcuna cosa contro ai presenti ordini, o alcuna cosa che sia proibita pe' presenti ordini alla pena, e sotto la pena di fiorini cento d'oro, nella qual pena s'intenda esser caduto ipso facto, e senza alcun processo, o sentenza. E la qual pena si debba, e possa risquotere, ed eligere da ciascheduno de' detti rettori, offizi, et ufficiali, e debbasi al comune di Firenze applicare, e possasi, e debbasi ritenere del suo salario per li sindachi, che al tempo li findacheranno. Item che i signori Priori delle arti, e gonfalonieri della giustizia, e loro officio, e alcuno di loro presenti, e futuri non possino, nè debbino per verun modo, direttamente, o indirettamente, tacitamente, o espressamente dare, o concedere, o far dare in alcun modo alcuna licenza, fidanza, o sicurtà ad alcuna donna femmina, o fanciulla, o alcun' altra persona, di portare, o fare alcuna delle cose di sopra per i presenti ordini proibite, e vietate, nè dare, nè concedere mazziere, comandatore, famiglia, o donzello, o veruna compagnia a veruna donna femmina, o fanciulla, o

alcuna
proibite
di fiori
quale s
li debb
possa
tante
gnori,
specchi
contro
formag
no coi
ne di
fiorini
renze.
glia, e
oltre
o il n
dino
no, e
le qua
de' sig
tito d
sband
quattr
del pe
zello,
giusti
fanciu
cose
coma
esecu
dall'
casso
falon
pong
fizi
tenu
sia il
di g
o al
vint

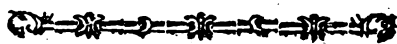
alcuna persona, di portare, e far portare alcuna cosa delle cose proibite, e vietate per i presenti ordini, alla pena, e sotto la pena di fiorini cento d' oro per ciascheduno, e ciascheduna volta, nella quale s' intendino essere caduti ipso facto, ed al comune di Firenze si debba applicare, e da loro, e da qualunque di loro si debba, o possa risquotere, ed eligere sommariamente, & de facto, non ostante il privilegio del priorato, gonfalonierato, e notariato de' signori, e nondimeno possa, e debba essere descritto nel libro dello specchio del detto comune, come debitore del detto comune, e contro lui abbino luogo, et effetto ogni ordine, provvisione, o riformazione del popolo, e del comune di Firenze, i quali dispongono contro chi è descritto nel libro dello specchio del detto comune di Firenze insino che averà pagato la detta pena, e quantità di fiorini cento d' oro al camarlingo della camera del comune di Firenze. E nientedimeno tale sicurtà, licenzia, compagnia non vaglia, e non tenga, ma sia, et essere s' intenda di niun valore. Et oltre alle dette pene il proposto, il quale mettesse il detto partito; o il notaio, che lo ricevesse, o scrivesse, o fusse rogato, s' intendino essere, e sieno ipso facto privati del loro officio, a che fussino, e intendansi essere caduti in tutte quelle pene, e gravezze, nelle quali cade, e cadere s' intende qualunque proposito dell' uffizio de' signori Priori, e gonfaloniere di giustizia, il quale mettesse partito di dare, o concedere bullettino, licenzia, o sicurtà a veruno sbandito, o condannato dal comune di Firenze per più tempo di quattro mesi quanto dura l' officio de' gonfalonieri delle compagnie del popolo di Firenze; e che qualunque famiglio, mazziere, o donzello, o comandante de' signori Priori delle arti, e gonfaloniere di giustizia andasse, stesse, o accompagnasse alcuna donna femmina, o fanciulla, o altra persona, che portasse, o facesse alcuna cosa delle cose proibite secondo i presenti ordini, e che andasse a pregare, o comandare ad alcun ufficiale, o ad altri, a cui si appartenessi la esecuzione dei detti ordini, s' intenda essere, e sia casso, e rimosso dall' uffizio dove fosse in tutto, e per tutto, come se fosse stato casso, e rimosso per le sei fave delli signori Priori dell' arti, e gonfaloniere di giustizia, secondo gl' ordini, e riformagioni, che dispongono della detta materia, e che el notaio delle tratte degli uffizi del comune di Firenze presente, o che per li tempi sarà, sia tenuto, e debba in continente, che a lui sarà venuto a notizia che sia stato messo tra l' uffizio de' detti signori Priori, e gonfaloniere di giustizia alcun partito di dare, e fare contro alle predette cose, o alcuna di esse, non ostante che il detto partito così messo fusse vinto, o non vinto per la tratta, e acciocchè si tragga lo scambio

di quel tale de' signori, o gonfaloniere di giustizia, il quale si fusti trovato proposto del detto ufizio a mettere il detto partito del notaio, che l' ha ricevuto scritto, o fosse stato rogato fare, et osservare in tutto, e per tutto, se il detto proposto avessi messo di dare alcuni di detti bullettini, contro alla detta forma, et il notaio l' avessi ricevuto scritto, o fulli stato rogato, non ostante alcun comandamento, che li fusse stato fatto in contrario, e alla pena di fiorini mille d' oro per ogni volta, che contrafacesse, o le predette cose non osservasse, e nondimeno s' intenda essere, e sia ipso facto cassò, e rimosso dal detto ufficio del notariato della tratta in tutto, e per tutto come se fusti stato cassò, e rimosso per le sei fave de' signori Priori dell' arte, e gonfaloniere di giustizia, e che il detto notaio delle tratte presente, e futuro sia tenuto, e debba tutte le soprascritte cose dette del detto ufficio de' signori Priori, e gonfaloniere di giustizia, o di qualunque di loro, e del detto proposto, e loro notaio dare loro, per ricordo la mattina, che eglino entrano, acciocchè non si possa in alcuno di loro ignoranza pretendere, sotto, e alla detta pena, e privazione. Item che non ostante le predette cose, e alcuna di esse, ciascuno rettore, officio, e ufficiale della città di Firenze eziandio, se per altri ordini a lui non si appartenessi la esecuzione, possa, sia tenuto, e debba contro ciascheduna persona, che facesse, o commettesse alcuna cosa delle cose proibite per i presenti ordini, o alcuna di quelle, procedere, conoscere, pronunziare, incamerare, punire, e condannare omni tempo quantumcumque feriato in perpetuo, non ostante alcun corso di tempo nelle pene dette di sopra sommariamente, & de facto, e senza servare alcuna sostanzialità, o solennità, e che ogni persona possa, e a lui sia lecito delle predette cose, e ciascuna di quelle accusare, denunziare, e notificare, palesemente, e secretamente, e senza pagare alcuna gabella per l' accusa, denunzia, o notificazione, o prosecuzione di essa, e senza dare alcuna mallevadoria per le dette cagioni, o per dependenti da esse, dinanzi a qualunque rettore, giudice, ufficiale, e officio della città di Firenze, cittadino, o forestiere liberamente, e senza veruna pena, e che ogni rettore, ufficiale, et officio della città di Firenze possa, sia tenuto, e debba procedere, pronunziare, incamerare, conoscere, punire, e condannare, e le dette pene, gabelle, ovvero condennazioni risquotere, et esigere sommariamente, & de facto, e quelle far venire nella camera del comune di Firenze, e qualunque di dd. rettori, ufizi, o ufiziali risquoterà le dette condennazioni, ovvero gabelle, o alcuna di quelle, abbia, & aver debba dalla camera, ovvero dai camarlinghi della camera del comune di Firenze la metà

di quell
il detto
quotesse
deanalfi
debba c
ne di I
mera c
deva a
et aver
present
delle si
cessino
denti
opport
ridizic
alle sc
femmi
stimen
sopra
effetto
cinqua
fa, &
lecito
ment
incon
casor
oraso
cucir
o far
altre
prese
tre

di quello si fuffi
il detto del no-
quotefse, et offer-
deanasse, o di da-
debbà dalla notaio-
ne di Fire alcun
mera de pena di
deva ancora predette
et aver io facto
presenti in tutto,
delle scalfi fave-
cellino, e che
denti d'auto, e
opporre de' si-
riddizione di lo-
alle sopradde la
femmina uno di
stimenti, o zione.
sopra per ciascuno
effetto, se per
cinquanta tenu-
fa, & amettesse
lecito alcuna di
mente, e
incominciando, non
caso di amaria-
orato, e solenni-
cucire le cose,
o fante, e
altre o denun-
presente alcuna
tre anni, dinan-
città di
pena,
e possa,
scoscere,
edenna-
e quelle
di dd.
ovvero
e, ov-
la metà

di quello farà venire nella camera del detto comune in caso, che il detto tale rettore, uffiziale, uffizio trovasse, condannasse, o risquotesse, o pronunziasse, e incamerasse; in caso che solamente condannasse, pronunziasse, o incamerasse, e risquotesse, abbia, et aver debba dalla detta camera, ovvero dalli detti camarlinghi del comune di Firenze la quarta parte di quello farà venire nella detta camera del detto comune. E se solamente risquotesse abbia, et aver deva ancora la detta quarta parte, e un' altra quarta parte abbia, et aver debba il notificatore, il quale notificasse chi contrafacesse ai presenti ordini, o veruna cosa contenuta ne' detti ordini. Item che delle sentenze, pronunzie, o condannazioni, o processi, che si faccessino per le dette cagioni, o alcuna di quelle, o per cose dipendenti da quelle, non si possa, nè debba appellare, nè di nullità opporre, e per verun modo contradire eziandio per difetto di iurisdizione. Salvo espresso, e dichiarato nelle sopradette, e intorno alle sopradette cose, e ciascuna di quelle, che qualunque donna femmina, o fanciulla volesse portare, o far portare, i sopradetti vestimenti, perle, anella, o fare, o far fare, altre cose proibite di sopra per i presenti ordinamenti, o alcuna di quelle, e pagherà con effetto ai camarlinghi della camera del comune di Firenze fiorini cinquanta d' oro per nome di gabella, allora, et in quel caso possa, & a lei, e a quella, per chi avesse pagato, possa, & a lei sia lecito portare ogni vestimento, perle, anella, e cose proibite liberamente, e senza averuna pena per tempo, e termine di un anno, incominciando il dì del fatto pagamento, e non più, e nel detto caso del detto fatto pagamento, sia lecito ad ogni fatto, vaiaio, orafio, e ricamatore, o a ciaschedun altra persona fare, tagliare, e cucire, e lavorare, e far fare per quella così fatta donna femmina, o fanciulla, e a suo dosso, e a suo uso ogni robba, e vestire, e altre cose delle soprascritte cose proibite, e non altrimenti, e che i presenti ordini durino, ed abbino effetto per tempo, e termine di tre anni prossimi futuri, incominciando a dì

OR.

ORDINAMENTA CIRCA SPONSALIA ET NUPTIAS.

De adunamento personarum tempore sponsalium.

RUBRICA I.

Nulla congregatio sive invitata gentium, quæ fieret in posterum in civitate Florentiæ, & ipsius fortia, comitatu, & districtu occasione alicuius matrimonii, seu sponsalitii; quod, seu quæ fieret, seu contraheretur in civitate Florentiæ, & eius comitatu, fortia, & districtu pro futuro tempore excedat numerum ducentarum personarum, videlicet centum personarum pro qualibet parte, sub pœna, & ad pœnam librarum quinquaginta f. p. plures invitanti, seu invitari facienti aliqua de causa pro vice qualibet auferenda, & librarum decem f. p. cuilibet ad talem congregationem ultra dictum numerum eunti; Et omnes ultra dictum numerum euntes intelligantur invitati, nec excusari possint eo quod dicerent se eos non invitasse, & insuper iens seu accedens ad talem congregationem sic invitatus vadat ad plus cum octo sociis sua persona in dicto numero computata; quæ congregatio prædictis de causis sic facienda, & homines eorundem ire, & intrare debeant in unam ecclesiam ordinatam pro libito voluntatis, & in eadem ecclesiam sponsalia huiusmodi debeant celebrari, & non alibi sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti, & sensalis sit præsentis, qui matrimonium, seu sponsalia tractabit, vel aliquis ex partibus, inter quas matrimonium, seu sponsalia huiusmodi fieri debent, vel aliquis eorum uno tantum denuntiante cæteri liberentur nomina illorum inter quos fieri debet matrimonium, seu sponsalia in ecclesia, in qua debebunt convenire simul, & nomina, & pronomina principalium invitandorum a dictis partibus, & qualibet earum in scriptis teneantur dare, & notificare rectori, & officiali communis Florentiæ super executione ordinamentorum pro tempore esistenti saltem per unum, antequam tale matrimonium, seu sponsalia contrahantur sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet prædictorum non observanti de facto, & sine processu solvenda per eum camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti, hoc excepto, scrip-

to, & c.
num, &
debeant
valeant
catio fi
seu pro
cunia,
norum,

Q

Null
ri
tequam
tere, a
cheras,
diglio,
vel in
quo al
ginta f
mittent
& sub
las, na
cordigli
ra, rica
usu hu
bet po
etiam
vel sol
notifica
quemli
dicti co
habenti
eius co
possit
valeant
tra am
que in
decem

to, & expresse, quod familiares proprii ad unum panem, & vinum, & simul in eadem domo existentes in dicto numero non debeant computari, sed impune cum suis dominis ire, & interesse valeant supradictis; hoc excepto, & declarato, quod dicta notificatio fieri non debeat de sponsalibus, sive matrimoniis in quibus, seu pro quibus daretur, seu danda veniat, seu dabitur dos in pecunia, seu bonis usque in quantitatem, seu valutam centum florenorum, vel ab inde infra.

to, & expresse, quod familiares proprii ad unum panem, & vinum, & simul in eadem domo existentes in dicto numero non debeant computari, sed impune cum suis dominis ire, & interesse valeant supradictis; hoc excepto, & declarato, quod dicta notificatio fieri non debeat de sponsalibus, sive matrimoniis in quibus, seu pro quibus daretur, seu danda veniat, seu dabitur dos in pecunia, seu bonis usque in quantitatem, seu valutam centum florenorum, vel ab inde infra.

Quod tempore sponsalium non possint dari nisi duo anuli, & de cena, prandio, & forzerino.

RUBRICA II.

NULLA persona audeat, vel præsumat, nec etiam possit in forzerino, vel scatola, vel aliqua alia re alicui mulieri nuptæ, antequam viro tradatur, nec postea pro usu huiusmodi mulieris mittere, aut portare, aut mitti, vel portari facere aliquas perlas, nacharas, vel lapides pretiosos in grillanda, in frenello, cordono, cordiglio, cintura, vel alia re apta ad cingendum, vel in formaglio, vel in fregiatura, ricamatura, abbottonatura, aut fogliettis, nec aliquo alio modo pro usu huiusmodi mulieris valoris ultra quadraginta florenos auri, sub pœna florenorum auri centum cuilibet tam mittenti, quam mitti facienti, vel recipienti pro vice qualibet, & sub pœna quinquaginta librarum f. p. cuilibet portanti dictas perlas, nacharas, vel lapides pretiosos in grillanda, frenello, cordone, cordiglio, cintura, vel alia re apta ad cingendum, aut in fregiatura, ricamatura, vel bottonatura, aut fogliettis, aut alio modo pro usu huiusmodi mulieris; Et de contentis in præsentis capitulo quilibet possit accusari, inquiri, denunciari, tamburari a quocumque etiam si sua non interesset absque aliqua satisfactione, promissione, vel solutione alicuius gabellæ, & huiusmodi accusanti, denuncianti, notificanti, vel tamburanti, teneatur, & teneri debeat secretum per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ, & rationerium dicti communis, & quamlibet aliam personam de prædictis cognitionem habentem. Et quod nullus sponsus, quando in civitate Florentiæ, vel eius comitatu dabit anulum matrimonialem eius sponsæ, seu uxori, possit eidem dare, vel mittere ultra duos anulos, qui non possint, nec valeant excedere valorem, seu costum duodecim florenorum auri intra ambobus. Et quod non possit donari portanti forzerinum, nisi usque in unum florenum, & non ultra, nec alii sub pœna florenorum decem tam danti, quam recipienti, nec possit dictus famulus, vel

NULLA persona audeat, vel præsumat, nec etiam possit in forzerino, vel scatola, vel aliqua alia re alicui mulieri nuptæ, antequam viro tradatur, nec postea pro usu huiusmodi mulieris mittere, aut portare, aut mitti, vel portari facere aliquas perlas, nacharas, vel lapides pretiosos in grillanda, in frenello, cordono, cordiglio, cintura, vel alia re apta ad cingendum, vel in formaglio, vel in fregiatura, ricamatura, abbottonatura, aut fogliettis, nec aliquo alio modo pro usu huiusmodi mulieris valoris ultra quadraginta florenos auri, sub pœna florenorum auri centum cuilibet tam mittenti, quam mitti facienti, vel recipienti pro vice qualibet, & sub pœna quinquaginta librarum f. p. cuilibet portanti dictas perlas, nacharas, vel lapides pretiosos in grillanda, frenello, cordone, cordiglio, cintura, vel alia re apta ad cingendum, aut in fregiatura, ricamatura, vel bottonatura, aut fogliettis, aut alio modo pro usu huiusmodi mulieris; Et de contentis in præsentis capitulo quilibet possit accusari, inquiri, denunciari, tamburari a quocumque etiam si sua non interesset absque aliqua satisfactione, promissione, vel solutione alicuius gabellæ, & huiusmodi accusanti, denuncianti, notificanti, vel tamburanti, teneatur, & teneri debeat secretum per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ, & rationerium dicti communis, & quamlibet aliam personam de prædictis cognitionem habentem. Et quod nullus sponsus, quando in civitate Florentiæ, vel eius comitatu dabit anulum matrimonialem eius sponsæ, seu uxori, possit eidem dare, vel mittere ultra duos anulos, qui non possint, nec valeant excedere valorem, seu costum duodecim florenorum auri intra ambobus. Et quod non possit donari portanti forzerinum, nisi usque in unum florenum, & non ultra, nec alii sub pœna florenorum decem tam danti, quam recipienti, nec possit dictus famulus, vel

ſamula portans forzerinum, ducere ſecum aliquem puerum, vel puellam ſub pœna florenorum decem pro quolibet tam ducenti, quam puero, vel puellæ, & nil poſſit eis donari ſub dicta pœna; Et quod nulla domina poſſit portare, vel portari facere, mittere, vel mitti facere forzerinos ad domum ſui mariti valoris ultra ſexdecim florenorum, & quod gabella poſita arti, & artificibus legnatorum ſuper forzerinis, & eorum occasione ſit ſublata, & contrafaciens puniatur in libris centum f. p. & in dictam pœnam incidant Ars, & conſules ipſius artis pro qualibet vice, qua dicta gabella non fuerit ſoluta; & quod nullus poſſit facere forzerinos maioris pretii ſexdecim florenorum, niſi in veritate vellet mittere extra civitatem, & territorium Florentinum.

De tempore ſponſalium.

RUBRICA III.

DIE quo ſient ſponſalia, ſponſus, & ſponſa, vel alius pro eo, vel ea, vel alicuius ipſorum contemplatione non poſſit, audeat, vel præſumat dare prandium, vel cenam, niſi uſque in numero quatuor dominarum ultra illas quæ habitabunt in domo talis ſponſi, ſeu ſponſæ reſidentes ad unum panem, & unum vinum, & non poſſint parare eiſdem niſi de duabus vivandis; Et quod ad corredum ſponſæ ea die, qua ſient ſponſalia ex latere ſponſi ad domum ſponſi, non poſſint ire ultra quatuor dominas & ea die, qua contrahentur ſponſalia in domo ſponſæ, non poſſit dari niſi de duobus maneriebus confectionum; intelligendo ſemper traggea triſta pro una confectione, & quod dicta die quando ſponſus ibit ad domum ſponſæ ad eam videndum, non poſſit ſponſus ſecum ducere ultra quatuor ſocios, & ſimiliter ille qui ibit pro dicto ſponſo non poſſit ſecum ducere ultra quatuor ſocios, & quod interea a dicta die ſponſalitii uſque ad diem qua dicta ſponſa ibit ad domum viri, de novo non poſſint dari in domo dicti ſponſi aliquæ confectiones aliquibus dominabus, vel mulieribus euntibus ad domum dictæ ſponſæ per modum corredi, vel ad corredum, ſeu ad dictam ſponſam ſub pœna librarum quinquaginta f. p. cuiſlibet contrafacienti, & in quolibet caſuum prædictorum, & toties de facto auferenda, quoties contrafactum fuerit, & quod nulla die poſſint dari confectiones occasione talis matrimonii, nec etiam alicui iuveni cuiuſcumque ætatis foret poſſint dari confectiones a die ſponſalitorum, ad diem quo iverit ſponſa ad maritum incluſive, niſi ad menſam cum prandio, vel cena, pœna librarum quinquaginta pro qualibet vice.

QUa
ri
beat, ſe
do prin
quod n
uſque i
domum
rias re
lieribus
duabus
mum
rum vi
vo, &
tur ad
impunc

D

AD
tiarum
ex pa
ro no
res ca
liarum
domo
in ali
vitore
ad n
vitore
nam
ad n
ſive
ro, i
quo
poſte

Quando vadunt ad maritum.

RUBRICA IV.

Uxor sexdecim
 annos legna-
 beat, seu & contra-
 do primo incidant
 quod nulla non
 usque in pretii
 domum civitatem,
 tias reve-
 lieribus,
 duabus
 mum vi-
 rum vigi-
 vo, & pro eo;
 tur ad eum, aude-
 impune in numero

Qualibet mulier, quæ de novo pro futuro tempore ibit ad ma-
 ritum, possit ire equestris impune, & redire teneatur, & de-
 beat, seu reverti ad domum patris, vel alterius a qua discedat quan-
 do primo nupta fuerit, sive iverit ad maritum pedestra; ita tamen
 quod nullus talis mulieris ex suo latere ad eius nuptias ire possit
 usque in numerum sex dominarum, & non ultra, & quando ad
 domum patris, vel suorum, ut supra dictum est, post factas nup-
 tias reverteretur, revertere, & reverti debeat sociata duabus mu-
 lieribus, & non sociata viris, & similiter reverti debeant sociatæ
 duabus mulieribus, & non pluribus, & non sociatæ viris ad do-
 mum viri secunda vice, qua ibit ad domum viri sub pœna libra-
 rum viginti f. p. pro qualibet contrafaciente, & qualibet vice; Sal-
 vo, & excepto, quod mulier seu sponsa quæ iret seu quæ ducere-
 tur ad virum de extra civitatem Florentiæ, ire possit, & redire
 impune equestris, seu sociata viris.

De numero mulierum & hominum, & aliis pro nuptiis.

RUBRICA V.

Ad nisi de
 villa gea tri-
 tiarum sponsus i-
 ex parte sponsus
 ro non ibit pro
 res car, & quod
 liarum sponsa ibit
 domo spon-
 in aliquibus ad
 vitores, seu ad
 ad nuptias con-
 vitores de facto
 nam possint
 ad nuptias iuve-
 sive spon-
 ro, sive
 quo contrafactum
 postea

Ad aliquas nuptias alicuius sponsi, & sponsæ in futurum in ci-
 vitate Florentiæ fiendas esse non possint, vel haberi die nup-
 tiarum ultra sexdecim dominas, ex quibus sint, & esse possint sex
 ex parte sponsæ, & decem ex parte sponsi, & in hoc nume-
 ro non computetur, nec computari possint mater, soror, seu sor-
 res carnales sponsi, uxor fratrum carnalium, vel patruelis, vel a-
 liarum mulierum, seu puellæ, quæ stent continuo residentes in
 domo sponsi, ad unum panem, & vinum inventæ. Et similiter
 in aliquibus nuptiis non possint esse ultra decem viris, & octo ser-
 vitores, non intelligendo in hoc casu familiares ipsorum, qui irent,
 ad nuptias, nec etiam pueros a quatuordecim annis infra, qui ser-
 vitores occasione nuptiarum de novo se induere non possint ad u-
 nam tagliam, vel assisiam, vel alio modo, possint etiam haberi
 ad nuptias die nuptiarum ultra prædictos usque in tres ioculatores,
 sive sonatores, & non plures, sub pœna librarum centum f. p. vi-
 ro, sive sponso auferenda ab eo in quolibet casuum prædictorum,
 quo contrafactum fuerit, & quod ante diem nuptiarum, seu etiam
 postea, nisi solum ipsa die nuptiarum haberi non possint in domo

Tom. II.

A a a

nuptiarum ioculatores, vel sonatores, nec etiam servitores in mensa, non intelligendo in hoc casu residentes in familia domus nuptiarum, nec etiam pueris prædictis sub pœna librarum centum f. p. cuilibet sponso, & librarum decem cuilibet personæ contrafacienti, sive contra facere facienti pro vice qualibet, & quod solummodo die nuptiarum in domo, qua fierent nuptiæ, dari possint confectiones, & non primo, vel postea infra quinque dies, & tunc non ultra quam duæ confectiones, seu confectionis maneries, & in hoc casu tragæa trita pro una confectione intelligatur. Quæ confectiones dari possint in prandio, & cena post manuum lotionem, & in die istud est correctum; Et in nuptiis aliquibus dari non possint in prandio nuptiarum ultra tres vivandas, inter quas possit esse unum arrostum cum torta; Si quis voluerit arrostum cum torta, pro una vivanda intelligatur, hoc tamen expresso, & declarato, quod fructus, & confectiones pro vivanda non debeant computari; Et insuper pro corredo, seu prandio nuptiarum parari non possint ultra viginti incisoria de qualibet vivanda, intelligendo pro una vivanda, raviolos, bramangeria, seu tortellettos, sub pœna librarum centum f. p. sponso. In prandio vero, sive corredo nuptiarum sponsæ militis portare possint usque in triginta incisoria nuptiarum de qualibet vivanda iuxta prædictorum traditionem, & in domo nuptiarum nocte sequenti post dictam diem nuptiarum post tertium sonum campanæ, quæ pullatur de sero *alle tre*, non possit danzari, sonari, carolari, vel tripudiarum, & quod contra fecerit puniatur in libris viginti quinque f. p., & quod in dicta domo nuptiarum post dictum tertium sonum, seu post cenam nullus masculus maior decem annis, nisi solum residentes in familiis domus nuptiarum, stare, vel remanere possint, vel debeant sub dicta pœna; & hæc non intelligantur, & non habeant locum in, & de coquis, & paggis, & rusticis, seu famulis, vel famulabus salariatis.

De notificatione fienda per coquos de vivandis, & aliis.

RUBRICA VI.

COquus, qui coquet, seu parare debuerit, & debet in futurum aliquas nuptias in civitate Florentiæ fiendas, teneatur, & debeat una die saltem ante fiendas nuptias notificare, & referre officialibus communis Florentiæ super executione, & observatione præsentium ordinamentorum pro tempore existentibus, & deputatis nuptias fiendas, pro quibus debet coquere, & quot, & quas vivandas paraturus est, nomen, & pronomen sponsi, & quarterii, &

populi
quinq
currat
ret, v
tiarun
tia vi
dus,
nisi u
f. p.
vivan
clarat
nisi u
vel u
pollat
pollat
pollat
contr
seu
casio
eorum
qui

N
aut
extra
libet
hoc
pœr
acci
nup
ense
f. p
pra
eide
qua
qua
des

populi, de quibus sunt, & diem nuptiarum sub pœna librarum quinquaginta f. p. eidem coquo auferenda, & eandem pœnam incurrat ipse coqus si plura incisoria, aut plures vivandas coqueret, vel pararet, quam superius permittatur; Et si in prandio nuptiarum dabitur vitula, non possint dari aliæ carnes cum ea, & petia vitulæ non possint esse maioris ponderis septem librar. ad pondus, & insuper super uno incisorio non possit dari solummodo, nisi una petia vitulæ ponderis supradicti sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet incisorio tali sponso auferenda, & pro qualibet vivanda, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit; hoc etiam declarato, quod super incisorio arrosti non possit dari, vel haberi nisi unus capo cum torta, vel unus paparus tamen cum torta, vel unum par starnarum, seu perdicum cum torta, vel unum par pollastrorum cum uno pipione, vel unum par pipionum cum uno pollastro, vel unus anatroccolus cum duobus pipionibus, vel duobus pollastris, & non pluribus sub dicta pœna pro qualibet alia re, qua contrafieret; Et quod tubatores, trombettæ, nacharini, sonatores, seu alii quicumque ioculatores non possint habere, vel recipere occasione talium nuptiarum ultra unum florenum auri pro quolibet eorum, & pro dicto die nuptiarum sub pœna librarum decem f. p. qui ultra, seu plus acceperit quoquo modo, & tantundem qui daret.

De enseniis non mittendis.

RUBRICA VII.

Nulla persona cuiuscumque ætatis existat, die nuptiarum, vel ante per tres dies, vel postea infra octo dies, det, mutuet, aut concedat alicui personæ aliquod ensenium crudum, vel coctum extra domum nuptiarum sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet re tam mittenti, quam mitti facienti, & similem pœnam in hoc casu incurrat etiam sponso, & portans ensenium contra prædicta pœna soldorum centum f. p. incurrat, & in eadem pœna incurrat accipiens ensenium, & quod nulla ex dominabus, quæ in talibus nuptiis foret, audeat de dicta domo extrahere, vel portare aliquod ensenium coctum, vel crudum sub pœna librarum viginti quinque f. p. salvo tamen, quod si die nuptiarum sponso desinaret, seu pranderet in alia domo extra domum usque in quinque incisoria, eidemque liceat impune facere sibi portari in talem domum de qualibet vivanda, non tamen excedendo numerum incisiorum, quæ possint parari pro nuptiis, prout supra continetur; in qua sic desinaret, seu pranderet dictus sponso nihil portari faciat, seu co-

A a a 2

quere, seu portari, seu coqui facere sub dicta pœna; Et salvo quod enseniari, & donari possit militibus, qui sponfam sociabunt ad domum, scilicet eorum cuilibet una petia carniū vitularum ponderis octo librarum ad pondus, unus capo, vel duæ starnæ, vel unus paparus; Et salvo etiam, quod de domo nuptiarum de gelatina possit impune a quolibet præsentari extra domum nuptiarum quantumcumque, & quotiescumque placuerit cuicumque personæ; Et insuper quod reliquia, seu residua nuptiarum possint impune, & sine fraude aliqua Christi pauperibus elemosinaliter erogari illis, quos duxerint eligendos.

De merenda, & cœna.

RUBRICA VIII.

In domo alicuius in civitatē Florentiæ in die nuptiarum, vel postea inde ad diem decimam proxime subsequentem, non possit fieri, vel dari merenda, in qua dentur, parentur, seu edantur aliquæ carnes, pisces, tartera, herbolatum, vel tortam, vel ravioli; Et quod in cena die nuptiarum parari non possint ultra quindecim incisoria, & duo vivandæ sub pœna librarum quinquaginta f. p. sponso in quolibet prædictorum casuum pro vice qualibet auferenda, si in aliquo prædictorum factum fuerit contra; & intelligatur vivanda in casu dictæ cenæ solcium, gialadinam, & tartara, & quodlibet eorum de per se.

De non danda prandium, vel cœnam infra octo dies foresteriis.

RUBRICA IX.

Die sequenti post nuptias, nec etiam inde ad octo dies proxime venturos, vel infra ipsum tempus in domo nuptiarum non possint esse, nec haberi ad prandium, seu ad cœnam aliqui forenses, seu foresterii, & non intelligantur foresterii in casu prædicto mater, foror, seu sorores carnales sponſi, uxor fratrum carnalium, seu patruces, vel filii talis sponſi, vel nepos, aliæ mulieres, seu puellæ, quæ stent continue residentes in domo sponſi ad unum panem, & vinum, nec etiam homines existentes in ipsis gradibus, seu pedissequæ, seu illa, quæ ibit per camereriam cum sponſa, & quod nullus coquus, vel alia persona præter habitantes in domo nuptiarum prædicta possit, vel audeat dicta die sequenti post nuptias, vel inde

ad octo
na libra
p. tali

NULL
va
seu con
fes, po
lum, b
quamcu
f. p. p
ctum f
vo ad
gintaf
pœna
rius ex

OM
latione
præsen
cto, p
mento

O
quem
denu
tiæ,
temp
cuius

ad octo dies proximos venturos coquere in domo prædicta sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet vice, & librarum centum f. p. tali sponso.

De donis prohibitis.

RUBRICA X.

Nulla domina, sive sponsa, seu aliquis pro ea, die qua de novo vadit ad virum, vel die, qua revertitur ad domum patris, seu coniunctorum suorum, vel postea quodcumque infra sex menses, portet, donet, mittat, aut dari, vel donari faciat aliquod velum, bursam, vel aliquam cinturam, scarfiam, zonam, vel aliam quamcumque rem alicui personæ sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro qualibet vice, qua aliquo prædictorum casuum contrafactum fuerit, & quoties; salvo quod si sponsa, die qua ibit de novo ad virum, possit donare pro sua scalcatura usque in solidos viginti f. p. cui voluerit, & non ultra sub dicta pœna, & sub dicta pœna cuilibet alteri personæ plura, vel maiora dona, quam superius exprimantur, vel ab alio recipienti pro vice qualibet.

Quando duplicatur pœna.

RUBRICA XI.

Omnes, & singuli, qui horum præsentium ordinamentorum, vel alicuius eorum vigore fuerint condemnati prohibitione, seu delatione alicuius, seu aliquarum rerum de prohibitis vigore dictorum præsentium ordinamentorum, & reperiantur incidisse in eodem delicto, puniantur pœna dupla eius, quod vigore præsentium ordinamentorum, si non recidissent, deberent condemnari.

Quod condemnatio detrahi possit de dote.

RUBRICA XII.

Omnes, & singulæ pecuniæ quantitates, quæ in futurum solventur communi Florentiæ, vel alteri cuicumque personæ per aliquem maritum, pro condemnatione, seu nomine, & occasione condemnationis, quæ fieret per officialem forenssem communis Florentiæ, ut prædicitur super executione præsentium ordinamentorum pro tempore deputatum vigore supradictorum ordinamentorum, vel alicuius eorum, de eius uxore detrahantur, & ex nunc huius præsentis

provisionis vigore detractæ esse intelligantur, & sint de quantitibus dotis talis uxoris, quæ, ut prædicitur, condemnata fuerit, ita & taliter, quod si casus repetendæ, & restituendæ dotis evenierit quantitas, & quantitates pecuniæ pro condemnatione talis uxoris, ut prædicitur condemnatæ soluta, seu solutæ, ut dictum est, in solutione, seu restitutione dotis talis computari, & compensari debeant, & usque in quantitatem pecuniæ sic solutæ in casu restituendæ dotis, vir vel eius hæredes, vel alii quicumque conveniri, vel gravari non possint, nec aliqua mulier, vel habens ab ea ius in contrarium debeant audiri per aliquem iudicem, notarium, vel officialem communis Florentiæ, non obstante aliquo statuto dicti populi, & communis in contrarium loquente, quibus quoad prædicta intelligatur esse, & sit specialiter, & generaliter derogatum.

DE EXEQUIIS MORTUORUM.

RUBRICA XHI.

PROvisum, & ordinatum est, quod qualibet persona pro sepeliendo, vel sepeliri faciendo, seu ad sepulturam deferri faciendo aliquod corpus alicuius mortui, vel mortuæ, possint, & debeant ponere, & tenere, & seu poni, vel teneri facere baram, & seu capsam in domo, & seu ante, vel prope domum, in qua esset tale corpus, vel alibi ubicumque. Et quod de cætero quodlibet corpus in bara, seu capsâ mitti, & portari possit ad ecclesiam, prout voluerit. Quæ baræ, & seu capsæ cooperiri possint desuper dumtaxat syndone, sive drappo, sive panno in drappo, dummodo drappum non sit deauratum, seu argentatum; sive cum drappellonibus, & sive alio ordine; salvo quod si mortuus, vel mortua fuerit alicuius religionis, sive in morte alicuius religionis habitum assumpserit, possit etiam hoc casu portari super ipsa bara, seu capsâ unus pannus lanæ illius habitus, seu religionis, cuius regulæ, seu religionis fuerit, ut dictum est; salvo etiam, quod super bara, seu capsâ corporis alicuius militis, iudicis, medici, doctoris possit portari unus drappus etiam deauratus, etiam ad aurum, & cum drappellonibus, & vario, & qui contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit, aut venerit, puniatur in libris trecentis pro qualibet vice auferenda, & quolibet casuum prædictorum, in quibus hæredes talis mortui condemnentur; salvo quod si tales hæredes fuerint pupilli, condemnentur eorum tutores, & teneatur vir pro uxore, & frater pro sorore non nupta, & habente patrem, & filius pro matre, &

pater pro
aut pro
& dictan
lis conde
que non
pluri ad
traheret
si quis si
ceptaveri
tiæ, & i
obstantib
munis F
& illud
prout de
sticiæ, &
& seu f
collegiis
ca dicta
facere, c

De non

NULLa qu
seu coni
visitandi
dumtaxa
dum, c
domo,
taretur,
turam f
exequiu
invitatio
f. p. cu

NULL st

pater pro quantitatibus
aut pro pnt, ita &
& dictam herit quan-
lis conderioris, ut
que non sit, in solu-
pluri ad pensari de-
traheretur, restituen-
ti quis fieri, vel
ceptaverit, a ius in-
tia, & nro, vel offi-
obstantibus popu-
munis Florentia in-
& illud p
prout declaratum
stitia, &
& seu sal
collegiis
ca dicta
facere, qu

pater pro filiis, & filii pro patre, & avo. Et si quis de prædictis, aut pro prædictis in præsentis capitulo contentis fuerit condemnatus, & dictam condemnationem non solverit infra decem dies a die talis condemnationis computandos, non possit eligi, vel assumi quousque non solverit dictam condemnationem de eo factam cum quarto pluri ad aliquod officium communis Florentiæ, & si eligeretur, extraheretur, vel assumeretur, talis electio, & extractio non teneat. Et si quis sic extractus non solvens, ut prædicitur, & tale officium acceptaverit, condemnatur in libris quingentis f. p. communi Florentiæ, & nihilominus tale officium non audeat exercere. Et quod non obstantibus supradictis unicuique solventi camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti florenos decem auri, & illud plus usque in quantitatem florenorum quinquaginta auri, prout declaratum fuerit per DD. Priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros, & seu saltem per viginti octo ex eis, & prius licentiam a DD. collegiis per viginti octo fabas ex eis obtenta, liceat, & possit circa dicta funera, de quibus in præsentis capitulo fit mentio, omnia facere, quæ in dictis licentiis continebuntur fieri posse.

De non faci-
faciendo
debeant
& seu ca-
esset tale

De non eundo ad visitandum corpus mortui, nec de exequiis fiendis.

RUBRICA XIV.

Nulla persona occasione fun-
eris alicuius, & seu pro sepul-
tura, de quibus supra fit mentio,
seu pro honorando aliquod funus,
& seu coniunctos alicuius mortui,
possit in futurum visitare, seu ad
visitandum ire ad dictum defunctum,
& seu eius coniunctos, nisi
dumtaxat semel pro quolibet funere,
& huiusmodi funera sepeliendum,
quando dictum funus extraheretur,
seu extrahi deberet de domo,
seu ecclesia, in qua, seu quibus
dictum funus esset, & portaretur,
seu portari deberet ad sepeliendum,
nec post dictam sepulturam
factam de huiusmodi funere fieri
possit, vel debeat aliquod
exequium, seu exequia, nec aliqua
congregatio, seu adunatio, vel
invitatio huiusmodi exequiis
fiendis sub pœna librarum
quinquaginta f. p. cuilibet
contra prædicta facienti, &
qualibet vice.

Nulla persona occasione fun-
eris alicuius, & seu pro sepul-
tura, de quibus supra fit mentio,
seu pro honorando aliquod funus, &
seu coniunctos alicuius mortui, possit
in futurum visitare, seu ad visitandum
ire ad dictum defunctum, & seu eius
coniunctos, nisi dumtaxat semel pro
quolibet funere, & huiusmodi funera
sepeliendum, quando dictum funus
extraheretur, seu extrahi deberet de
domo, seu ecclesia, in qua, seu quibus
dictum funus esset, & portaretur, seu
portari deberet ad sepeliendum, nec post
dictam sepulturam factam de huiusmodi
funere fieri possit, vel debeat aliquod
exequium, seu exequia, nec aliqua
congregatio, seu adunatio, vel invitatio
huiusmodi exequiis fiendis sub pœna
librarum quinquaginta f. p. cuilibet
contra prædicta facienti, & qualibet
vice.

De quo indui possit corpus mortui.

RUBRICA XV.

Nullum corpus alicuius mortui,
seu mortuæ indui possit nisi in
stamina alba, & in capite caputeo,
vel capellina panni lanæ,

Nullum corpus alicuius mortui, seu
mortuæ indui possit nisi in stamina
alba, & in capite caputeo, vel capellina
panni lanæ,

quod caputeum, seu capellina possit esse foderata simplici drappo, vel sindone tantum, & non alterius rei sub pœna librarum quinquaginta f. p. in quibus condemnentur hæredes talis defuncti, ut scilicet in proximo præcedenti capitulo observatur, & qui fratrem se fecerit, possit vestiri habitu religionis, & si fuerit miles, iudex, vel medicus, possit tale caputeum, seu capellinam portare foderatam vario.

De cera, & aliis huiusmodi pro funere.

RUBRICA XVI

Nulla persona pro sepulturis prædictis, seu pro honorando ipsam sepulturam, seu funus alicuius defuncti, possit mittere cum ipso mortuo, vel ante post eum plures quatuor torchiis ceræ sine hastis ponderis librarum octo ceræ pro quolibet eorum ad plus, seu faciant, seu fieri faciant arcam de luminaribus, seu arcam de lignamine, vel alia re super sepultura talis defuncti, & seu occasione talis mortui, nec aliquam personam induere, seu indui facere, nisi dumtaxat uxor talis defuncti, quæ possit indui una robba nigra, scilicet tunica, guarnacca, & mantello, & una capellina, quæ robba habere possit unum fodus varii grigi tantum ad guarnaccam, & mantellum, & non ultra sub pœna librarum quinquaginta f. p. in quibus hæredes, aut bonorum possessores viri mortui, vel alterius communi Florentiæ condemnentur; salvo quod filiæ, sorores carnales, nepotes ex filiis, quæ essent ætatis decem annorum, vel ab inde supra non nuptæ, quæ habitaverint in domo eadem, in qua habitabat defuncta persona, & fuerint de eius familia, possint impune indui panno lanæ. Et exceptuentur a prædictis milites de corredo, iudices, iuristæ, & medici filii conventati in medicina, in quorum funere haberi possint usque in octo torchios ceræ sine hastis ponderis supradicti pro quolibet torchio. Possint etiam occasione mortis alicuius militis ultra prædictas personas vestire usque in duos familiares de panno bruno, seu nigro, & non plures, qui stent pedestres iuxta baram; & pro quolibet dictorum militum possint esse duo equi coverti quilibet cum uno familiari, ut prædicitur induto; qui familiares, seu famuli pro morte talis militis possint portare super dictis equis unam banderiam, & unum pennonem cum scuto, & si iudex erit, vel medicus persona defuncta, possit portare unum librum super equo. Qui equi prædicti in quolibet prædictorum casuum possint esse coverti sindone, drappo, vel panno etiam cum armis, seu signatibus, ut moris est mortuorum, & militum, & prout cuilibet placuerit, & quod ultra prædicta nemini liceat portari facere, vel habere, vel fieri fa-

cere sul
ut infra

A^D di
pitulo
beri, &
tatum,

NUI
q
quos te
vel soc
propria
fitiis,
cuius i

E^T si
una li
quolib
ctori,
torchii
florent
plus,
ctis si
libras
& ne
hæred
f. p.

cere sub drappo ,
ut infra rum quin-
di, ut sci-
fratrem se
index, vel
ram vario.

cere sub pœna librarum quinquaginta f. p. ut supra auferenda , nisi,
ut infra dicitur .

Quod possint portari torchii societatis .

RUBRICA XVII.

AD funus cuiuslibet mortui, seu mortuæ in quolibet casuum prædictorum, non obstantibus superius in proximo præcedenti capitulo dictis, ultra torchios qui supra habere permittuntur, etiam haberi, & portari possint torchii, sive doppierii quarumcumque societatum, seu fraternitatum libere, licite, & impune.

Quod societates non mutuent nisi eorum torchios.

RUBRICA XVIII.

Nullus audeat, vel præsumat mutuare, aut mutuari facere ad aliquod corpus, seu pro honorando aliquod corpus mortuum aliquos torchios, vel aliqua luminaria sub nomine alterius fraternitatis, vel societatis, qui, seu quæ non sint torchii proprii, seu luminaria propria alicuius talis societatis, & nisi ab ipsa societate, vel eius offitiis, quorum commodum revertatur solum ad talem societatem, cuius signo signati fuerunt sub pœna librarum centum f. p. & quoties.

De numero candelarum dandarum.

RUBRICA XIX.

ET in funere, seu pro ossequio alicuius corporis mortui non possint haberi, vel dari candelæ, nisi de his, quarum duæ sint una libra, quæ candelæ dari possint hoc modo videlicet, una pro quolibet fratre sacerdote, seu clerico, priori vero, guardiano, lectori, vel abbati duæ candelæ. Episcopo vero si interfuerit unus torchius librarum quatuor ceræ ad pondus. Vicario vero episcopi florentini, vel fœsulani unus torchius mediæ libræ ceræ dari possit ad plus, & non ultra alicui prædictorum. Et ultra prædicta in prædictis funeribus dari possint pro luminaribus cappellæ usque in viginti libras ad pondus ceræ, & luminaria militis usque in viginti quinque, & non ultra, & qui contrafecerit in aliquo prædictorum casuum, hæredes, seu bonorum possessores dicti talis defuncti in libris centum f. p. communi Florentiæ condemnentur.

Tom. II.

B b b

AD si
dia
pitulo di
beri, &
tatum, ludo ipsam

ecum ipso
sine hastis
seu faci-
lignami-
one talis

NUlli nisi dum-
qua, scilicet
quos torchia habere
vel socie mantel-
propria in quibus
fitiis, quæ communi
cuius signi, nepotes

supra non
defuncta
panno la-
s, iuristæ,
haberi

ET in prædicti
finitis militis
una libra de panno
quolibet baram;
etori, reueri qui-
torchius res, seu
florentini, unam
plus, & vel me-
tis fune quo. Qui
libras de coverti
& non s, ut mo-
hæredes, & quod
f. p. communi fieri fa-

Quæ domine possint remanere in domo defuncti pro prandio, vel cena.

RUBRICA XX.

IN domo, de qua extracta fuerit persona defuncta, & seu de qua ipsa persona defuncta fuerit, non possit, audeat, vel præsumat remanere ad prandium, vel cenam ultra quatuor dominas præter duas existentes de familia domus talis defuncti, vel defunctæ, seu de qua fuerit defuncta persona, et facientes in ipsa domo continuam residentiam. Non possit ibi parari ad prandium, vel cenam, nisi de una vivanda, & unius specie carniū, non computatis carnibus porcinis salatis pro vivanda sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuiuslibet contrasacienti, & quoties auferenda. Possint tamen in dicta domo remanere ad prandium, vel cenam ultra dictas quatuor dominas, filiæ personæ defunctæ, & cognatæ personæ defunctæ ex fratribus carnalibus, & neptes personæ defunctæ ex fratre, vel sorore carnali.

Quod beccamorti notificent nomen defuncti.

RUBRICA XXI.

OMnes, & singuli beccamorti, qui bannire habeant, seu bannient in futurum in civitate Florentiæ de aliquo mortuo sepeliendo, seu qui sepulturæ habeant interesse, teneantur, & debeant sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice antequam incipiat tale bannum, mittere per civitatem, vel tales interesse sepulturæ notificare dicto officiali forensi super executione prædictorum ordinamentorum deputato, nomen defuncti cum suo pronomine, & quarterium, & populum, de quibus fuerit scriptum in quadam cedula, uno tamen eorum denuntiante, alii liberentur.

Qui possint indui pro mortuo.

RUBRICA XXII.

Filii mortui, si filii mortui extarent, si vero non extarent, & extarent nepotes ex filio, vel fratre mortui, possint ire post funus induti, prout eis placuerit aliquo ex supradictis capitulis non obstante, impune, & sine pœna, dummodo dicti nepotes sic induti non possint esse ultra quatuor, & hoc capitulum non habeat locum, nisi in filiis, & nepotibus tantum, & solummodo, & quod faciens

expensa
requis
per tot
dictum
bat ex

QUo
frascritt
in nom
renze c
mettere
cherà,
le dett
bano a
tenzior
sona d
ra abit
porta
alcuna
di cav
toro;
rini di
camarl
cioli ir
mezzo
lunque
licherà
fenti c
della c
chedu
fenti c

expensas, vel expendens, sive sit beccamortus, sive sit alius pro exequiis mortuorum possit per officialem constringi de facto etiam per tormenta ad dicendum, ad cuius petitionem sit obsequium praedictum, & quod debeat credi notario officialis referendo quis faciebat expensas dicti obsequii.

Impositio gabella, & pena de novo super dictis prohibitionibus mortuorum.

RUBRICA XXIII.

Qualunque persona della città, distretto, o contado di Firenze, o forestiera abitante nella detta città contra quelli, o gl' infrascritti capitoli in alcuna parte farà, sia tenuto, e debba pagare in nome di gabella ai camarlinghi della camera del comune di Firenze cento lire, le quali per il cassiere della camera si debbono mettere a entrata per lo comune, e lire venticinque a chi notificcherà, e lire venticinque al rettore, che ne conoscerà, e risquoterà le dette gabelle pagandoli al detto cassiere, i quali per lui si debbono al notificatore, e al rettore dare, e pagare senza alcuna retenzione, e senza alcuna bulletta, o licenzia. Ancora qualunque persona della città di Firenze, e contado, forza, o distretto, forestiera abitante per alcun drappo, o panno, o altro fornimento che si porta sopra la bara fuori del costo dello speciale darà, o pagherà alcuna persona, luogo, comune, collegio, o università per mortorio di cavalieri, giudice, o medico dottorati, fiorini quattro per mortorio; e per mortorio d'altra persona qualunque più che infino fiorini due, sia tenuto, e debba pagare per nome di gabella ai detti camarlinghi, come detto è di sopra riceventi, lire cinquanta di piccioli intieri, e lire dodici, e mezzo al notificatore, e lire dodici, e mezzo al rettore, come è detto di sopra, pagandoli ancora che qualunque persona i detti ordinamenti di mortori in alcuna cosa travalicherà, o spenderà, o farà più che per li predetti, e per li presenti ordini è permesso, paghi per nome di gabella al camarlingo della camera del comune di Firenze fiorini ottanta d'oro per ciaschedun mortorio, nel quale più spese farà, o travalicherà questi presenti ordini scritti per volgere.

In

Bbb 2

In funere alicuius ex dominis, vel collegiis non habeant locum prohibitiones prædictæ.

R U B R I C A XXIV.

PRO funeribus, vel eorum occasione, vel exequiis alicuius, qui tempore mortis suæ esset de officio DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, seu gonfalonerii societatum, seu duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, seu capitaneorum partis guelfæ, vel aliquo eorum, nil debeat solvi dicto communi pro honorando corpus, vel exequia, vel aliquid faciendo ultra id, quod permittitur per ordinamenta communis Florentiæ disponentia, non possint expendi in funeribus, vel exequiis, aut certa fieri, nisi secundum dispositionem, & limitationem dicti communis. Et quod quoad talia funera, quæ fierent, & fieri vellet semel, aut pluries etiam qualiacumque ordinamenta dicti communis, & maxime prohibentia certam formam, seu quantitatem, vel aliud quid exercendum habeantur, & censeantur penitus pro infectis.

Quod vestes mortui sint ecclesiæ.

R U B R I C A XXV.

VEstes mortui, cum quibus ob suæ nobilitatis honorem ad ecclesiam deferretur, esse debeant illius ecclesiæ, ad quam sepultus fuerit, nisi aliter in sua ultima voluntate disposuerit.

Quod nulla persona præsumat portare cereos, torchios, vel candelottos ponere occasione alicuius presbyteri, vel monaci, vel laici.

R U B R I C A XXVI.

Nulla persona audeat, vel præsumat portare cereos, vel torchios, vel candelottos, aut præsentare, vel offerre ad aliquam ecclesiam, monasterium, seu religiosum locum occasione alicuius singularis presbyteri, vel monialis, vel loci; sed si quis pro honore huiusmodi presbyteri, vel monialis voluerit offerre, possit, & ei liceat loco cerorum offerre minutam pecuniam quantam voluerit, dummodo ultra sex socios non ducat secum aliquis invitator; si quis autem contrafecerit, puniatur invitator in libris vigintiquinque f. p. & quilibet consocians in soldis quadraginta f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit contrafacientes denunciare, & habeat medietatem

denunti
& capit
se ipsur
hoc eti
menfe
ad ipsa

Nul
el
nenti
tum,
tis, ve
poris
sti triu
pro qu
tis, v
voluer
bita li
quod
tismat
nam
tiarium
dicta
merar
de de
& qu

Q
feu
te,

denuntiationis, & sit secretum, & de his teneatur etiam potestas, & capitaneus facere inquisitionem a cappellanis, & cuilibet alii per se ipsum, suamque familiam omni modo, quo viderit expedire, & hoc etiam facere banniri publice per civitatem Florentiæ quolibet mense teneatur. Et potestas, & capitaneus mittant famulos eorum ad ipsa loca ad investigandum de prædictis.

DE BAPTISMATE.

RUBRICA I.

NULLA persona possit tempore baptismatis alicuius pueri, vel puellæ cuiuscumque conditionis, & status existat sibi eum tenenti ad baptismum, vel alteri donare nisi unum florenum auri tantum, & solummodo, nec possint etiam eis donare in vestimentis, vel cera, seu argento, vel in alia quacumque re postea tractu temporis quamcumque rem quocumque nomine nuncupetur maioris costii trium florenorum auri, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & vice qualibet, qua contrafactum fuerit in prædictis, vel aliquo prædictorum tacite, vel expresse; & quicumque voluerit excedere summam prædictam florenorum trium, possit habita licentiâ, & obtentâ, prout fit de expensis mortuorum; Et quod spectarii vendentes aliquid causa donandi occasione dicti baptismatis ultra valorem dictorum trium florenorum; incidant in pœnam librarum vigintiquinque f. p. & sic procedi possit contra spectarium, sicut etiam contra quemlibet alium committentem contra dicta ordinamenta; Et teneatur officialis mercantiæ mittere in cameram nomen, & pronomen spectarii, & comperatricem sicut fit de devetis dominarum, & habeant similem partem condemnationis, & quod compadres non possint esse ultra tres numero sub dicta pœna.

Quod tenentes puerum ad baptismum solvant pro quolibet, vel expendant florenum unum.

RUBRICA II.

QUICUMQUE bannitus fuerit in, & per civitatem Florentiæ per bannitores communis Florentiæ quod fecerit christianum, & seu tenuerit ad baptismum aliquem puerum, vel puellam in civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ, vel aliqua terra, seu loco di-

flo communi Florentiæ supposita, & expenderet in faciendo christianum, vel christianam aliquam puellam, seu puerum, computatis legitimis expensis præbiteri, seu nutricis deferentis ad baptismum puellam, vel puerum, & aliis quibuscumque expensis circa prædicta in præsentando matri pueri, vel puellæ ultra quantitatem unius floreni auri pro quolibet compatre, vel christianum, vel christianam faciente; intelligendo semper pro uno compatre communiter sindicum, & procuratorem villæ, seu castri, populi, civitatis, & plebatus, solvat, & solvere debeat nomine gabellæ camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipientibus florenos decem. Et quod quilibet cuiuscumque conditionis, status, seu præeminentiæ, existat, possit, & sibi liceat quomodolibet ultra quantitatem unius floreni auri expendente dicta de causa, denuntiare, notificare, & accusare cuicumque rectori, & officiali civitatis Florentiæ præfenti, seu futuro, palam, & secrete prout voluerit, mittendo cedula huiusmodi notificationis in tamburo ponendo in sala residentiæ domini Executoris ordinamentorum iustitiæ, seu ostii cameræ communis Florentiæ si secrete notificare voluerit, & ponendo in tali notificatione nomen, & pronomen notificatoris, & notificati, si voluerit, & locum ubi talis puer, vel puella baptizatus fuerit, & cuius filius, vel filia, & quas expensas fecerit, & quod quilibet rector, & officialis, cui facta fuerit talis notificatio teneatur, & debeat, contra talem notificatum procedere summarie, & de facto, sine strepitu, & figura iudicii, & nulla iuris, & iudicii solemnitate servata, & talem notificatum condemnare in quantitate prædicta florenorum auri decem solvenda infra octo dies sub pœna quarti pluris, nec non in quantitate florenorum duorum auri, & dimidii solvenda dicto camerario pro dando dicto notificatori, & florenorum duorum auri, cum dimidio pro dando rectori, qui condemnaverit, quas quantitates florenorum duorum auri, & dimidii in una parte, & florenorum auri duorum, & dimidii in alia parte capserius dictæ cameræ illico sine aliqua retentione oneris, vel gabellæ teneatur, & debeat solvere, & pagare notificatori, & rectori secundum provisiones, & ordinamenta superius descripta ea die, vel sequenti, qua ipsas quantitates receperit.

De cognitione officialis.

RUBRICA III.

DE prædictis, & infrascriptis, & supra prædictis, & infrascriptis omnibus, & quolibet eorum iurisdictionem, cognitionem, & potestatem inveniendi, & scrutandi pro prædictis, & occasione prædi-

ctorum,
nament
& ratio
quibet
tionum
ita tam
rum, a
raverit
risdictio
prædict
to, qu
num,
die qu
notariis
tibus c
decem
dicta fi

Dic
ex suis
per ex
referer
mento

L

C
aliqua
comm
visior
& Ex
tium
& se
supra

etorum, habeant potestas, & capitaneus populi, & executor ordinamentorum iustitiæ, & iudex appellationum communis Florentiæ, & rationerii ordinarii, & extraordinarii pro tempore existentes, & quilibet dictorum potestas, capitaneus, & executor, iudex appellationum, & officiale rationum in solidum principaliter, & per se; ita tamen quod qui horum processum prius super aliquo prædictorum, vel infracriptorum formaverit, vel aliquam partium prius citaverit, re vel verbis intelligatur quantum ad dictum processum iurisdictionem præoccupasse, & alium prævenisse, & alii officiales de prædictis se tunc non intronittant quoquo modo; & etiam addito, quod dicti potestas, capitaneus, & executor, iudex appellationum, & quilibet eorum de per se teneatur, & debeat saltem in die quolibet facere rimari per suam familiam, & per unum ex suis notariis in civitate Florentiæ, & per civitatem Florentiæ de facientibus contra prædicta, vel prædictorum aliquod sub pœna librarum decem f. p. cuilibet dictorum officialium pro vice qualibet; qui prædicta facere omiserit, & neglexerit.

De deputatione notarii.

RUBRICA IV.

Dicti potestas, capitaneus, & executor, & iudex appellationum, & quilibet eorum de per se teneatur, & debeat saltem unum ex suis notariis eligere, & deputare, & etiam plures si voluerit super executione dictorum ordinamentorum, & ad inveniendum, & referendum eidem contrafacientes in aliquo prædictorum ordinamentorum.

De modo procedendi contra delinquentes circa ordinamenta prædicta, & similia.

RUBRICA V.

Contrafaciens, seu veniens contra prædicta ordinamenta, vel prædictorum aliquod tacite, vel expresse quocumque modo, & seu aliquid contra præsentia ordinamenta, vel eorum aliquod fraudem committens, puniatur in pœnis super dictis ordinamentis, sive provisionibus contentis per dictos dominos Potestatem, Capitaneum, & Executorem, officialem grasciæ, & appellationum, & per officium rationeriorum extraordinariorum, & ordinariorum prædictorum, & seu per alterum ipsorum de prædictis potestatem habentem, ut supra dictum est, de facto, summarie, & de plano, & sine strepitu,

& figura iudicii, & quolibet tempore, etiam feriato ad honorem Dei, nulla iuris, seu statutorum solemnitate servata quoquo modo in aliquo prædictorum, & per modum, & viam præcepti, provisionis, deliberationis, seu deliberationum, & absque alia vacatione, vel non possit dari, vel haberi consilium sapientis, etiam si ab aliquo peteretur super prædictis, & ab huiusmodi præceptis, sententiis, seu provisionibus, declarationibus, seu deliberationibus præcedentibus, vigore præsentium ordinamentorum in prædictis, vel aliquo prædictorum non possit appellari, vel de nullitate opponi, nec aliquis recursus haberi quoquomodo tacite, vel expresse, directe, vel indirecte, & de prædictis, & super prædictis, & occasione prædictorum dicti potestas, capitaneus, & executor, officialis grasciæ, & rationerii tam præsentis, quam futuri, & quilibet eorum rectorum, & officialium, nec aliquis eorum non possit sindicari, vel aliquo modo in sindicatu, vel alibi inquietari, vel molestari, nisi de furto, & baractariis dumtaxat, possint tamen dicti potestas, capitaneus, & executor, & officialis grasciæ, & officium rationeriorum, & quilibet eorum sindicari, & etiam puniri, & condemnari per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ de negligentia commissa, seu quæ committeretur in executione præsentium ordinamentorum de quacumque parabola, licentia, vel securitate, quam alicui darent, seu concederent contra prædicta ordinamenta, vel aliquod eorum in ea quantitate, in qua veniret imponenda pœna de eo, etiam de quo dicta licentia, parabola, vel securitas concederetur, ac etiam camerarii cameræ communis Florentiæ, possint, teneantur, & debeant huiusmodi rectoribus, seu officialibus, qui huiusmodi licentiam, parabolam, seu securitatem concederent, etiam de facto retinere illam quantitatem pecuniæ, in qua condemnari deberent, ut supra dictum est, pro huiusmodi licentia, parabola, seu securitate.

*Quod stetur relationi notarii, & duorum famulorum
& declarationi rationeriorum.*

RUBRICA VI.

DE inventionibus facientium contra prædicta ordinamenta, vel aliquod prædictorum, stari debeat relationi notarii, seu officialis dictorum potestatis, capitanei, & executoris, & officialis grasciæ, & cuiuslibet, seu alterius eorum duorum, ex eorum, vel alterius eorum berovariis, nec non declarationi, & seu deliberationi fiendæ per officium rationeriorum prædictorum, & dictam relatio-

nem faci-
gulis in
quinque
libet eor-
& sine
ralionis,
etis, &
quatuor

CU
pr
men, q
casu in
prædict
trafacie
quantit
trio, q
librarum

Po
omnes
condi
dicta,
bi no
sentia
qua
rit in
comr
contr
cum
cum
ipsi
noti

nem facere debeant antequam intrent palatium in omnibus, & singulis in presentibus ordinamentis contentis, pœna librarum viginti quinque dicto officiali, & librarum decem dictis berovariis, & cuilibet eorum, & quilibet possit accusare, denunciare, & notificare, & sine solutione alicuius gabellæ, sine subscriptione ad pœnam talionis, & sufficiat, & pro plena probatione habeatur in predictis, & quolibet predictorum probatio duorum testium de visu, & quatuor de fama.

De pœna non dicentis nomen.

RUBRICA VII.

Cum multæ mulieres, & viri nolint dicere eorum nomina, & pronomina, imo quod peius est quandoque dicunt aliud nomen, quod sit eorum proprium nomen, quod tunc, & in dicto casu inspecta qualitate personæ, & rei, & temporis, quilibet de predictis cognitionem habens, cui predicta contigerit, possit contrafacientem punire, & condemnare prout sibi placuerit usque in quantitatem librarum quinquaginta f. p. Item quod sit in eius arbitrio, quæ pœna contrafacientem afficiat usque in dictam quantitatem librarum 50. f. p.

Quod officiales notificent camerariis camera facientes contra predicta.

RUBRICA VIII.

Potestas, capitaneus, & executor, & officialis appellationum, & omnes alii potestatem habentes in predictis, & quolibet eorum, omnes, & singulos tam masculos, quam fœminas cuiuscunque conditionis, status, seu præminentie quos invenerint contra predicta, vel aliquod predictorum portare de supra prohibitis, seu sibi non permissis per presentia ordinamenta, & contra formam presentium ordinamentorum, vel alterius eorum ea die, vel sequenti, qua invenerit contrafacientes, vel saltem cum primo stare potuerit in scriptis teneatur, & debeat notificare camerariis camerae communis Florentiæ, & in scriptis mittere nomen, & pronomen contrafacientis, & viri, si virum haberet, & domini, sive dominæ, cum quo, sive qua staret, faciendo mentionem de re prohibita, cum qua fuerit inventa sub pœna librarum viginti quinque f. p. ipsi officiali de facto auferenda pro vice qualibet, qua predicta notificare omiserit per suos syndicatores.

Tom. II.

Ccc

Quod debeat fieri condemnatio infra quindecim dies.

RUBRICA IX.

Teneantur dicti rectores, & officiales, & rationarii, & quilibet eorum super prædictis potestatem habentes, omnes contrafacientes, & venientes contra prædicta ordinamenta, vel aliquod eorum punire, & condemnare saltem per viam præcepti infra quindecim dies continuos a die, qua ipsos invenerit, & ipsorum nomen sciverit, sub pœna librarum decem f. p. ipso officiali pro quolibet, & qualibet vice, qua prædicta facere cessaverit, & omiserit, & nihilominus dicto termino elapso, eos postea condemnent.

De rimando diebus festivis.

RUBRICA X.

Teneantur, & debeant dicti potestas, capitaneus, & executor, & index appellationum, & quilibet eorum quolibet die saltem festivo mittere unum ex suis notariis rimando per civitatem causa inveniendi contrafacientes in prædictis, & portantes contra devetum sub pœna decem librarum f. p. ipsi officiali in prædictis negligenti.

Quod non detineatur satisfdans.

RUBRICA XI.

Omnes personæ, quibus vigore præsentium ordinamentorum venit imponenda personalis pœna in subsidium, liberetur a retentione carceris interim iudicio pendente, præstita per eas idonea satisfactione de iudicio sisti, & iudicato solvendo, approbata per duos cives idoneos, & sine solutione alicuius gabellæ.

De parte condemnationis danda officiali.

RUBRICA XII.

DE quantitibus, quas venire fecerint effectualiter, & cum effectu aliquis ex dictis potestatibus, capitaneo, executore, iudice appellationum super prædictis potestatem habentibus occasione contentorum in præsentibus ordinamentis; Salvis tamen quæ disponuntur supra in devetis ornamentorum dominarum, habeant, &

habere
pellatio
fecerit,
re fece
dicti c
oneris,
debeant
minis
gulator
munis
sub pœ
in præ
exigenc
tionem

QU
in qua
quis t
præsen
dictis
beat i
aperiri
tiales,
quotie
quo
vel t
tum
milie
iufinc
eorun
ille,
modi
velle
te fir

habere debeant dicti potestas, capitaneus, & executor, iudex ap-
 pellationum, ille videlicet, qui condemnationem, vel præceptum
 fecerit, & in cameram communis Florentiæ cum effectu deveni-
 re fecerit habeat quartam partem totius eius, quod sic in cameram
 dicti communis fecerit devenire absque aliqua retentione alicuius
 oneris, vel gabellæ; quam solutionem dicti camerarii teneantur, &
 debeant facere dicto officiali absque aliqua apodixa propterea a do-
 minis Prioribus artium, & Vexillifero iustitiæ, seu ab officio re-
 gulatorum introituum, & exituum, sumptuum, & expensarum com-
 munis Florentiæ, vel alterius cuiuscumque officii dicti communis
 sub pœna dictis camerariis centum florenorum auri pro quolibet, si
 in prædictis fuerint negligentes, ab eis, & quolibet eorum de facto
 exigenda per quemcumque officialem communis Florentiæ ad peti-
 tionem cuiuscumque petentis.

*Quod aperiantur ostia domus, in qua fierent
 nuptiæ, vel esset mortuus.*

R U B R I C A XIII.

Quilibet habitator tam masculus, quam fœmina alicuius domus
 in qua fierent nuptiæ, & seu fieri dicerentur nuptiæ, & seu
 in qua esset, vel esse diceretur aliquis mortuus, vel mortua, & ali-
 quis rector, vel officialis de prædictis cognitionem habens, vigore
 præsentium ordinamentorum vellet intrare dictam domum pro præ-
 dictis supra in superscriptis ordinamentis prohibitis, teneatur, & de-
 beat in continenti huiusmodi officiali, & seu familiæ aperire, & seu
 aperiri facere ostia dictæ domus, & permittere huiusmodi offi-
 ciales, & suam familiam de prædictis omnibus perquirere toties
 quoties huiusmodi officiali, & suæ familiæ placuerit absque ali-
 quo impedimento. Si quis vero in huiusmodi domo existens,
 vel habitans in prædictis, & circa prædicta aliquod impedimen-
 tum dederit, & seu ostia dictæ domus in continenti dictæ fa-
 miliæ, & officiali non fuerint aperta, puniatur, & condemnetur hu-
 iusmodi contrafaciens, nec non habitator dictæ domus, & quilibet
 eorum in ea quantitate pecuniæ, in qua condemnandus veniret
 ille, & seu illa pro re, & seu rebus, pro qua, & seu quibus huius-
 modi officialis, & seu familia investigare vellet, & seu se diceret se
 velle investigare apud dictam domum, ostio dictæ domus existen-
 te firmato.

Quod

Quod fiat protestatio rectoribus.

RUBRICA XIV.

IN futurum quolibet mense per magnificos DD. Priores artium, & vexilliferum iustitiæ dicti communis pro tempore existentes, fiat, & fieri debeat dictis rectoribus, & officialibus, & cuilibet eorum de dictis cognitionem habentibus, nec non quibuscumque rationeriis, specialis protestatio de observatione, & quod observent suprascripta ordinamenta, & omnia in eis contenta, quantum ad eos, & quemlibet, seu alterum eorum spectat, & pertinet vigore suprascriptorum ordinamentorum sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet eorum ex prædictis DD. Prioribus, & vexillifero iustitiæ pro tempore existentibus, & qualibet vice, qua dicta protestatio facta non fuerit, ut supra dictum est, in qua quantitate condemnari possint, & debeant per executores ordinamentorum iustitiæ dicti communis.

Quod fiat excommunicatio per episcopum.

RUBRICA XV.

Supplicetur pro parte dicti communis reverendo in Christo patri domino Episcopo florentino, & seu eius vicario, qui pro honestate omnium prædictorum, & dictorum ordinamentorum observatione, debita monitione præmissa, sententiam excommunicationis ferat specialiter, & nominatim contra omnes, & singulos homines, & personas mittentes, seu recipientes palam, vel occulte perlas, lapides pretiosos, nacheros, drappos ad aurum, vel argentum contra formam prædictorum ordinamentorum, & quod in prædictis, & circa prædicta per dictum dominum Episcopum, & seu pro eius vicarium, & suam curiam per viam monitionis, vel excommunicationis, prout sibi videbitur, fiat, & providebitur, quod dictæ perlæ, lapides pretiosi, nacharæ, drappi ad aurum, vel argentum, vel ali-quod eorum contra dicta ordinamenta non mittantur, portentur, vel recipiantur quoquo modo.

De licentia non danda contra prædicta ordinamenta.

RUBRICA XVI.

Domini Priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, gonfalonarius societatum populi, & duodecim

boni viri
dictis o
Florenti
ordinam
colore
vel præ
tiam pr
condem
secundu
collegia
condem
libris c
nec de
dari, c
tas, pr
faciend
verios,
faciend
per qu
vel ali
cutio
cuilibe
gonfale
dicta
mazze
familia
dicta
ceptor
prædic
de fa
præce
rum,
facien
ti, se
danti
offitia
bet,
terum
vel in
vari
etiam
came

boni viri dicti communis omnes simul congregati, nec aliquod ex dictis officiis, nec aliquod aliud officium civitatis, seu communis Florentiæ de per se possint dare licentiam desuper in presentibus ordinamentis prohibitis alicui quoquo modo, & quocumque quæsito colore tacite, vel expresse, directe, vel indirecte contra prædicta, vel prædictorum aliquod, & quod per eos factum fuerit circa licentiam prædictam sit ipso iure nullum, & nihilominus puniantur, & condemnentur contrafacientes in aliquo ex prædictis ordinamentis, secundum formam presentium ordinamentorum, & ipsi priores, & collegia, & quilibet de officio priorum, & collegiorum prædictorum condemnentur de facto per executorem ordinamentorum iustitiæ in libris quinquaginta pro quolibet, & qualibet vice, & non possit, nec debeat contra prædicta ordinamenta, vel aliquod prædictorum dari, concedi, vel fieri directe, vel indirecte aliqua licentia, securitas, præceptum, vel mandatum, vel aliquod aliud, maxime in fieri faciendo aliquem bullethinum, vel scripturam, vel in mittendo mazzerios, vel aliquem familiarem, vel aliquid aliud faciendo, vel fieri faciendo, re, vel verbo, palam, vel secrete, directe, vel indirecte, per quod, seu quæ ordinamenta supradicta, & quodlibet eorum, vel aliquod eorum, possint aliquo modo impediri, vel eorum executio retardari sub pœna periurii, & librarum quinquaginta f. p. cuilibet ex dictis dominis Prioribus artium, & vexillifero iustitiæ, gonfalonerio societatum, & duodecim bonorum virorum contra prædicta facienti, & sub pœna librarum vigintiquinque f. p. cuilibet mazzerio, præceptori, familiari, famulo, & seu cuicumque alii de familiaribus dictorum dominorum Priorum, & vexilliferi contra prædicta facienti. Quæ quantitas librarum vigintiquinque huiusmodi præceptori, familiari, famulo, & seu cuicumque alii de familia contra prædicta facienti, & toties quoties contraxerit, & sic contrafacienti de facto exigatur, & ipso facto huiusmodi mazzerius, familiaris, præceptor, famulus, & seu de familia dictorum dominorum Priorum, & vexilliferi contra prædicta ordinamenta, vel aliquod eorum facienti, & seu prædicta ordinamenta, vel aliquod eorum impediendi, seu opem, vel causam dicto, vel facto, vel demonstratione danti, vel aliquid aliud facienti, propter quod, seu quæ supradicti officiales, & rationerii de prædictis cognitionem habentes, & quilibet, seu alter eorum supradicta ordinamenta, & quodlibet, seu alterum eorum non observaverit, & seu eorum executionem in totam, vel in partem modo aliquo retardarent, sint, & esse intelligantur privati ipso facto eorum officio, & eorum salario, nec eis, ut supra dictum est, contrafacientibus solvi possit, vel debeat de eorum salario per camerarios cameræ dicti communis. Hoc tamen declarato, quod circa

artium,
silentes,
liber co-
aque ra-
vent su-
ad eos,
supraf-
ta f. p.
no iusti-
procelta-
re con-
m iusti-

ho patri
pro ho-
obser-
tationis
omnes,
tas, la-
contra
& cir-
vica-
micatio-
perle,
vel ali-
teatur,

ommu-
tationem

funera, & exequias mortuorum, non obstantibus supradictis unicuique solventi camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti, quinquaginta florenos auri, & illud plus usque in quantitatem florenorum quinquaginta auri, prout declaratum fuerit per dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, gonfalonarium, & duodecim bonos viros, seu saltem per viginti octo ex eis, & habita prius licentia a dd. collegiis saltem per viginti octo fabas ex eis obtenta, liceat, & possit circa dicta funera, & osssequia mortuorum omnia facere, quæ in dicta licentia continentur; & quod quilibet notarius, vel officialis alicuius dictorum rectorum, vel iudicis gratiæ, possit, si velit ducere secum unum nuntium pro cognoscendo contrascentes in prædictis, vel aliquo prædictorum, & notitiam de eis habendo; & quod relationi dicti officialis, & nuntii, & cuiuslibet eorum credi debeat, si quis impediret eius officium in executione dictorum ordinamentorum, & etiam si quis negaret dicere suum nomen dicto officiali, vel falsum diceret, & etiam de domo, ubi domina inventa est contra devetum portare, vel alia persona cum deveto intraret, & etiam de ostio domus ubi fierent nuptiæ, quæ quandoque non aperiuntur, quando officiales vadunt ad domos prædictas causa inquirendi de devetis nuptiarum.

INCIPIT TRACT. & MATER. EXTRAORDINARIORUM

De pœna arrengantis in consilio extra propositum.

RUBRICA I.

Nullus in aliquo consiliorum populi, vel communis Florentiæ præsumat consulere, vel arrengare super aliquo negotio, quod non sit principaliter propositum, & qui contrasfecerit puniatur de facto in soldis viginti f. p. & plus, & minus ad voluntatem D. Potestatis, & quidquid consultum fuerit extra propositum non valeat, nec teneat.

Quod nullus ad arrengandum surgat, donec alius arrengat.

RUBRICA II.

Nullus existens in aliquo consilio surgere debeat ad arrengandum, donec prior arrengator finierit dictum suum, & ire inceperit ad sedendum sub pœna soldorum centum f. p.

Nullus
se
vel alio
filio, n
ratis, 8
ret. cau

Nullus
q
puniatur
D. Po

Quod

Nullus
vel D
aliqua
tione
aliquil
fender
niretu
volun
sonar

S
nitor

Quod nullus stet in pedibus in consilio.

RUBRICA III.

NULLUS stet in pedibus in loco ubi congregatur aliquod consilium, sed sedere debeat postquam dominus Potestas, & capitaneus, vel aliquis alius loco ipsorum, vel domini erunt in ipso consilio, nec surgere debeat, nisi causa consulendi, vel alterius necessitatis, & contrafaciens in soldis quinque f. p. puniatur, nisi surget causa faciendi honorem alicui.

Quod nullus turbet arrengantem.

RUBRICA IV.

NULLUS audeat, vel præsumat turbare aliquem arrengantem in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, & contrafaciens puniatur in soldis quadraginta f. p. & plus, & minus ad voluntatem D. Potestatis, vel capitanei inspecta qualitate personæ, &urbationis.

Quod nullus dicat verba iniuriosa contra aliquem in aliquo consilio.

RUBRICA V.

NULLUS in aliquo consilio, vel arrengatione faciendo, vel facienda de mandato DD. Priorum populi, & vexilliferi iustitiæ, vel D. Potestatis, vel D. Capitanei, audeat, vel præsumat dicere aliqua verba iniuriosa contra aliquem in ipso consilio, vel arrengatione existentem, nec aliquam militiam, seu rixam cum aliquo, seu aliquibus ibi facere, nec aliquem ibi existentem percutere, vel offendere, & si quis contrafecerit, puniatur in pœna dupli, qua puniretur, si alibi prædicta dixisset, vel fecisset, & plus, & minus ad voluntatem domini Potestatis, vel capitanei, inspecta qualitate personarum, & facti.

Quod consilarii non dicant contra prohibita.

RUBRICA VI.

SI quis consiliarius, vel aliquis alius in ipso consilio existens, postquam prohibitus fuerit per dominos, vel potestatem, vel bannitorem communis, vel alio modo, quod non loquatur, contra ip-

sam prohibitionem, vel bannum fuerit loquutus, possit potestas, & eius assessor contrafacienti nomine pœnæ auferre de facto soldos quinque, & minus, prout præceptum fuerit per dominos, vel per ipsum potestatem, vel eius assessorem.

De pœna popularium arrengantium contra ordinamenta in consilio populi, & domini capitanei.

RUBRICA VII.

SI quis popularis arrengaverit, vel protulerit, vel aliqua assignaverit, vel allegaverit, vel dixerit, quod supersedeatur super ordinamenti firmatis, & stabilitis, seu posuerit se ad partitum in consilio communis Florentiæ, contra quæ ordinamenta firmata, & stabilita fuerint per consilium ipsius domini Capitanei, teneatur ipse dominus capitaneus, & defensor condemnare illum talem in libris quinquaginta f. p. & plus, & minus inspecta qualitate negotii, de quo tractaretur.

De pœna euntis ad consilium non requisitus.

RUBRICA VIII.

Nullus, qui ex parte officii DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ per aliquem mazzerium, seu alium de familia ipsorum non fuerit requisitus ad hoc, audeat, vel præsumat accedere, venire, vel stare ad aliquod consilium, vel in aliquo consilio requisitorum, vel de cætero fieret pro dicto communi, quando in ipso fieret aliqua proposita, vel consuleretur, vel arrengaretur, ut moris est, sub pœna librarum centum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi prædicto applicanda, in qua pœna quilibet contrafaciens possit, & debeat condemnari per quemcumque rectorem, & officialem dicti communis, & summarie, & de plano, privilegio prioratus artium, aut alio quolibet non obstante, & insuper addito, & declarato, quod pro prædictis quilibet possit, & debeat condemnari, & omni solemnitate, & substantialitate omissa, & de facto, & sine aliquo processu per quemlibet rectorem, & officialem in dicta pœna habito bulleatino officii DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis, in quo inter cætera in effectu contineatur, quod ille, contra quem bulleatinus directus erit, fuisset, seu fuerit in consilio requisitorum, & seu ad aliud venerit, & non fuerit requisitus, sed de tot vicibus etiam condemnatur, de quo in bulleatino tali expressum fuerit; &

quod
pro ve
prædicti
palatio
& ve

De

SI q
ve
comm
seu se
comm
tatis
prædi

De ca

SI
cere
bedie
potel
& de
amba

Quo

O
rum
conc
mita

quod ea, quæ contenta fuerint in huiusmodi bulleſtino habeantur pro veritate, & omni obiectione, & contrarietate ceſſante, & quod prædicta non intelligantur in officialibus dicti communis deputatis in palatio populi florentini ad instantiam offitii dominorum Priorum, & vexilliferi iuſtitie.

De pœna arrengantis in conſilio, quod poteſtati, vel executori dentur ambasciatores, vel milites finito offitio.

RUBRICA IX.

Si quis arrengaverit in aliquo conſilio, quod poteſtati, capitaneo, vel executori dictæ civitatis Florentiæ dentur pro parte dicti communis finito offitio alicuius eorum ambasciatores, vel milites, ſeu focii extra comitatum, vel diſtrictum Florentiæ expenſis dicti communis Florentiæ, condemnatur per dominum Poteſtatem civitatis prædictæ in libris quinquaginta f. p. & ſi contra prædicta, vel prædictorum aliquod fieret, non valeat, nec teneat ullo modo.

De compellendo arrengantem exercitum fieri, ſtare in ipſo exercitu.

RUBRICA X.

Si aliquis cuiuſcumque conditionis fuerit, arrengaverit, quod exercitus fieret, teneatur poteſtas ipſum compellere, & compelli facere ad eundem, & continue morandum in dicto exercitu, & ſi inobediens fuerit, tollat ei nomine pœnæ libras centum f. p. Quod ſi poteſtas facere neglexerit, perdat de ſuo ſalario libras centum f. p. & durante tali exercitu, non poſſit talis arrengator mitti in aliquam ambasciatam pro communi Florentiæ.

DE LABORATORUM TRACTATU ET MATERIA.

Quod laboratores, & agricultores non poſſint dimittere bona inculta.

RUBRICA XI.

OMnes, & ſinguli agricultores, ſeu laboratores terrarum teneantur, & debeant bene, & diligenter colere, & laborare cum eorum familiis continue terras, poſſeſſiones, & poderia, quæ, & quas conduxerunt, ſeu conducent ad laborandum ab aliquo cive, ſeu comitatino comitatus Florentiæ ſuppoſito iurisdictioni dicti communis,

Tom. II.

D d d

masculo, vel foemina, seu qui de voluntate talium civium, seu comitatorum dicti communis laboraverint, seu ab hodie laborant, seu laborabunt ipsas possessiones, & poderia per se, vel alios, & ea, & eas inculta non dimittere, sed tenere cum illis pactis, conventionibus, modis, & conditionibus, cum quibus, seu secundum quae conduxerant, seu laboraverant, & quae pacta, & conventiones semper intelligantur appositae, & specificatae, & pro appositis, & specificatis habeantur, & intelligantur. Et si pactum certum, & clarum factum non fuerit inter tales agricultores, & locatores talium terrarum, & possessionum, seu tales laboratores, & illos, pro quibus tales terras, & possessiones laborant, & seu laborabunt, & concordantes non essent, aut esse non possent inter se de pactis, & conventionibus praeteriti temporis, praesentis, & futuri, stetur, & stari debeat dicto, & declarationi officialium gratiae, & bladi communis Florentiae. Et quod quidquid factum, & ordinatum fuerit per dictos officiales, & duas partes ipsorum in praedictis, & circa praedicta, valeat, & teneat, & observari, & executioni mandari possit, & debeat per commune Florentiae. Et officiales dicti communis praesentes, & futuros, & quamlibet singularem personam sub poena librarum quingentarum f. p. non obstantibus aliquibus statutis hactenus factis, & ordinatis, nec aliquibus aliis statutis, & ordinamentis, seu reformationibus communis Florentiae. Et quod ipsi agricultores, seu laboratores ipsarum terrarum, poderium, & possessionum habitare, & morari teneantur, & debeant cum eorum familiis, & bestiis, quas retinere debent toto tempore, & continuo super dictis terris, poderibus, & possessionibus, & in domo talium civium, seu comitatorum suppositorum iurisdictioni dicti communis, a quibus talia poderia, & possessiones, & terras conduxerunt deputata, seu deputanda pro habitatione talium laboratorum, seu agricultorum, & ipsas terras, & possessiones, & poderia incultas non dimittere sub poena librarum ducentarum f. p. pro quolibet tali agricultore, & pro quolibet de sua familia aetatis sexdecim annorum masculo, qui praedicta non servaverit, & seu contra praedicta fecerit, & pro qualibet vice. Et de praedictis, & pro praedictis, & quolibet praedictorum sufficiat, & pro plena probatione habeatur iuramentum illius, qui tales terras, & possessiones, & poderia locaverit, seu locabit, seu cuius nomine laborata fuerunt, seu erunt cum duobus testibus de populo talis laboratoris, seu agricultoris, seu de aliquo ex populis confinantibus cum dicto populo, in quo positae erunt tales terrae, & possessiones, quas talis laborator, seu agricultor laboraverit, seu laborabit, seu laborare fecit, vel faciet, seu conduxerit, vel conducet ad laborandum probantibus de publica fama, etiam si causam scientiae non reddide-

rint, &
ditionis
tores t
iporum
inceps
eis loc
cedere
borerit
tia, u
libet,
praedic
nibus.
quod
lia, &
& po
& ter
etiam
tari,
& ali
rum
quo
fessio
pro
bunt
publ
lis l
ras,
re,
volu
pro
& f
in

A
co
ali
pe

rint, & quod nullus alius undecumque fuerit, & cuiuscumque conditionis existat, audeat, vel præsumat tales laboratores, seu agricultores talium terrarum, possessionum, & poderium, seu aliquem de ipsorum familia scienter, vel ignoranter conducere, seu retinere deinceps pro suo laboratore, vel pro laborerio aliquo faciendo, seu eis locare aliquas alias terras, poderia, & possessiones, seu eis concedere ad laborandum, seu permittere, quod laborent, seu quod laborerium aliquod faciant in suis terris, & possessionibus sine licentia, ut infra dicetur sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, qui contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit, seu prædicta non servaverit, & qualibet vice; salvo, & reservato in omnibus, & singulis superscriptis, & infra scriptis capitulis, & statutis, quod prædicti agricultores, seu laboratores terrarum, & eorum familiarum, & quilibet ipsorum possit de prædictis terris, & possessionibus, & poderibus quandocumque discedere, & alia poderia, possessiones, & terras conducere, & laborare, & laborerium quodcumque facere etiam pro mercede, & etiam per quemlibet alium possit eos receptari, vel retineri in suo laborerio, & eis concedere ad laborandum, & alia facere de licentia talis, seu talium civium, & comitatinarum suppositorum iurisdictioni dicti communis, ut dictum est, a quo, seu quibus conduxissent, seu conducerent talia poderia, possessiones, & terras, de quibus supra fit mentio, seu pro quo, seu pro quibus talia poderia, possessiones, & terras laborant, seu laborabunt; de qua licentia constare debeat per publicum instrumentum, publice scriptum manu publici notarii, seu scriptura facta manu talis locatoris, seu illius, vel illorum, pro quo, vel quibus tales terras, possessiones, seu poderia laborant, vel laborabunt dicto tempore, seu manu alterius privatæ personæ factum in præsentia, & de voluntate talis laboratoris, & laboratorum, & locatorum, vel illius, pro quo laborabunt in præsentia duorum testium bonæ opinionis, & famæ, & in superscriptis non requiratur consensus illius parentis in cuius potestate esset.

De salario, & mercede locantis operas ad diem.

RUBRICA XII.

Agricolæ, laboratores terrarum, qui sine uxore fuerunt, & propter eorum paupertatem laborant, & colunt, & laborabunt, & colent terras, & possessiones pro mercede, & ad diem, & quilibet aliis, cui permissam est, seu permetteretur, quod prædicta facere posset, seu quomodolibet non est prohibitum prædicta, & infra scripta

D d d 2

facere pro mercede, & ad diem, non possint deinceps exigere, vel habere ab aliqua persona ultra infra-scripta salaria, & mercedes pro quocumque laborerio deinceps fiendo, videlicet, a quinta decima die mensis novembris usque ad kal. mensis februarii cuiuslibet anni soldos sex pro quolibet die dicti temporis, seu opera ad rationem dierum, quo laboraverint, expensis, & ferramentis omnibus dicti talis laboratoris operas suas locantis, & pro mercede laborantis. Et a d. kal. dicti mensis februarii cuiuslibet anni usque ad quintam decimam mensis iunii cuiuslibet futuri anni, soldos octo f. p. suis expensis, & ferramentis omnibus pro qualibet die, & opera ad rationem diei. Et a quintadecima die mensis iunii prædicti cuiuslibet anni usque ad kal. septembris ad rationem diei quo laboraverint, soldos decem pro quolibet die, & quolibet opere similiter cuiuslibet anni suis expensis, & ferramentis. Et a dictis kal. mensis septembris usque ad quintam decimam diem mensis novembris cuiuslibet anni soldos octo f. p. pro quolibet die, seu opere ad rationem diei, quo laboraverint, omnibus expensis, & ferramentis dicti talis locantis operas suas, & nihil aliud ultra dicta salaria directe, vel per obliquum petere, exigere, habere, vel recipere possint pro quolibet die, & opere ad rationem diei, ut dictum est, sub pœna librarum vigintiquinque pro quolibet, & qualibet vice, quam pœnam solvere teneatur talis contrafaciens infra decem dies proxime secuturos a die condemnationis fiendæ computandos. Et si talis delinquens pœnam pecuniariam non solverit, ut dictum est infra dictos decem dies a die condemnationis de eo fiendæ computandos, fieri possit, & debeat, stet, & stare debeat in carceribus stincharum communis per unum mensem, & sic fiat, & fieri possit, & debeat condemnatio. Et quod elapso, & finito dicto mense, a dictis carceribus relaxetur, & relaxari possit, & debeat per supstantes, seu custodes carcerum stincharum prædictarum libere, licite, & impune absque aliqua apodixa propterea fienda ab omni pœna, & condemnatione, & a quarto pluri intelligatur esse, & sit liber, & absolutus a dicto communi Florentiæ. Et quod elapso dicto mense dicti superstitites, seu custodes pro tempore existentes dictos tales captos retinere non possint in dictis carceribus stincharum, sed cos relaxare possint, & debeant sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet ipsorum superstitum, & custodum. Et quod nullus cuiuscumque conditionis exiit, audeat, vel præsumat conducere, seu retinere, vel retineri facere pro aliquo laborerio fiendo aliquem ex prædictis operariis pro maiori mercede, vel salario, nec ipsis talibus operariis dare, seu dari, vel solvi facere aliquid aliud, nisi supradicta salaria, ut supra dictum est. Et quod pro, & de prædictis, quæ fierent, vel quæ committerentur

per dicto
bet eoru
tur iuran
seu solvi
non red
reddider

De su

Si con
is,
cede vo
nolent,
re, seu
& merc
stam li
ti pro
stentis
minis
noris
dendo
libet v
cramer
seu do

Qu

Nu
ire, l
tandu
pro
ras,
seu p
labor
duxit
scilio
beat

per dictos operarios contra contenta in præsentî capitulo, & quolibet eorum, stetur, & stari debeat, & pro plena probatione habeatur iuramentum talis, qui occasione prædicta talia salaria solverit, seu solvisse diceretur cum duobus testibus de publica fama, etiamsi non redderent causam eorum dicti, seu sufficientem causam non reddiderint.

De salariis, & mercedibus operarum laboratorum ad summam.

RUBRICA XIII.

SI contingeret quod aliqui ex prædictis laboratoribus, seu operariis, qui locare possint operas suas, vel ad diem, seu pro mercede volent operas eorum locare ad diem, sed ad summam laborare nolent, non liceat eis, vel alicui eorum petere, exigere, vel recipere, seu recipi facere pro infra-scriptis causis, nisi infra-scripta salaria, & mercedes, videlicet, pro incidendo, & dirizando quamlibet catastram lignorum grossorum, & pro suo labore ultra soldos viginti pro qualibet salma scoparum cuiuslibet alterius lignaminis existentis inter dictas scopas, & pro qualibet salma cuiuscumque lignaminis cuiuscumque nemoris, temporis quatuor annorum, vel minoris temporis ultra soldum unum, & denarios sex f. p. pro incidendo, & legando sub præna librarum decem pro quolibet, & quolibet vice, & de prædictis credatur, & stetur, & stari debeat sacramento illius qui dicta ligna incidi fecerit, seu pretia solverit, seu domini, ad quem dicta lignamina pertinent seu spectabunt.

Quod nullus laborator mittat bestias, vel vadat ad vecturam.

RUBRICA XIV.

Nullus laborator, seu agricola aliquarum terrarum, possessionum, & poderium, nec aliquis de sua familia audeat, vel præsumat ire, seu mittere aliquem de sua familia cum aliqua bestia ad portandum, seu portare aliquod cuiuscumque rei ad vecturam, seu pro mercede, nec præstare boves alicui personæ pro laborando terras, & possessiones alterius personæ, quam illius cuius esset podere, seu possessio, quod laborat, & laborare debet, seu debebit, seu laborabit, seu laborare debuerit sine licentia illius, a quo conduxit, seu retinuerit, seu conducet, vel retinebit tales terras, possessiones, & podere pro laborando; de qua licentia apparere debeat publicum instrumentum, seu scriptura facta manu talis nota-

rii, vel locatoris, seu manu alterius privatæ personæ factæ in præsentia duorum testium bonæ opinionis, & famæ sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quod de prædictis, & quolibet prædictorum in præsentī capitulo contentorum stetur, & stari debeat, & pro plena probatione habeatur iuramentum locatoris talium terrarum, & possessionum, seu illius pro quo talia bona, & possessiones, & terras laborabit, seu laborabat.

Laboratores tenentes bestias civium super poderibus debent confiteri teneri per instrumentum ab eis.

RUBRICA XV.

Quilibet ex dictis laboratoribus, & quilibet alius, qui habet, seu tenet ad foccidam, vel ad laborerium bestias, vel possessiones ab aliquo cive, vel comitatino, seu districtuali Florentiæ supposito iurisdictioni dicti communis Florentiæ aliquam possessionem, vel bestias, videlicet hoves, & quaslibet alias bestias, & possessiones, seu quæ emptæ fuerint de pecunia talis dicti civis, comitatini, seu districtualis Florentiæ illius, vel illorum, pro quo seu quibus tales possessiones, seu bestias tenent, teneantur, & debeant tales possessiones, & bestias, boves confiteri se habere a dicto tali cive, comitatino, vel districtuali Florentiæ, & pro eodem retinere, & eidem promittere de restituendo dictas bestias, & possessiones pro eisdem locatoribus retinere, se obligare per publicum instrumentum vallandum pactis, promissionibus, pœnis, & pœnarum adiectionibus, & præceptis garantigiæ, & aliis solemnitatibus usitatis ad voluntatem dicti talis civis, comitatini, vel districtualis sub pœna librarum ducentarum pro quolibet, & qualibet vice.

Nullus laborator vendat vinum vinearum existentium in possessionibus conductis.

RUBRICA XVI.

Nullus laborator, seu agricola terrarum, & possessionum alicuius civis, seu comitatini, seu districtualis, nec alicuius cuiuscunque conditionis existat, & undecumque fuerit, possit, audeat, vel præsumat deinceps vendere vinum vinearum existentium super dictis terris, & possessionibus, quas conduxerint, seu conducerent ad laborandum, seu quas pro aliquo laborant, seu laborabant, nec etiam quæ ad ipsum pertinent, seu pertinebunt existentium in vi-

ris talis v
personæ su
libet vice
que fuerit
re, vel
dictis vine
& qualibe
bus, seu
num, que
bus condu
districtuali
debeat al
ctualis su
seu condu
neatur ip
pro eo p
sub pœna
& si dict
cto tali
miæ, &

Si con
let v
grani, l
re unico
nia requ
conduxe
per quil
voluerit
sum gra
men cu
boratori
etiam r

ris talis vineæ ante vindemiam, & recollectionem dicti vini alicui personæ sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; Et nullus cuiuscumque conditionis existat, & undecumque fuerit, possit, audeat, vel præsumat per se, vel alium emere, vel emi facere ab aliqua persona aliquod vinum existens in dictis vineis sub dicta pœna ducentarum librarum f. p. pro quolibet & qualibet vice; Et nullus ex prædictis laboratoribus, seu agricultoribus, seu aliquis de sua familia, vel aliquis alius pro eis ipsum vinum, quod colligetur super dictis terris, poderibus, & possessionibus conductis, & conducendis ab aliquo cive comitatino, vel districtuali Florentiæ, etiam post quandocumque vendere possit, & debeat alicui personæ, si dictus talis comitatinus, civis, & districtualis suppositus iurisdictioni dicti communis, a quo conduxerit, seu conducet, seu pro quo tenuerit tales vineas, emere voluerit, teneatur ipse laborator, seu conductor ipsum vinum vendere eidem pro eo pretio, pro quo vendi poterit dicto tempore aliis personis sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; & si dictus locator dictum vinum emere voluerit, licitum sit dicto tali laboratori, seu conductori ipsum vendere tempore vindemiæ, & postea quandocumque voluerit absque metu alicuius pœnæ.

*Laboratores non vendant granum, vel oleum
ante recollectam sine licentia.*

RUBRICA XVII.

SI contigerit, quod aliquis agriculator, seu laborator terrarum vellet vendere granum, seu oleum, antequam fieret recollecta talis grani, seu olei, possit, eique liceat illud granum, & oleum vendere unicuique personæ voluerit, dummodo primo, & ante omnia requirat, & requirere debeat illum, seu illam, a quo, vel qua conduxerit, seu conduceret terras, & possessiones, seu poderia, super quibus recolligetur tale oleum, & granum, si ipsum emere voluerit, & si emere voluerit talis locator, tunc talis laborator ipsum granum, & oleum vendere possit cuicumque voluerit, ita tamen quod post recollectam talis grani, & olei licitum sit dicto laboratori vendere dictum granum, & oleum cuicumque voluerit, etiam non requisito locatore.

De

*De pœna laboratoris dimittentis possessiones incultas
& euntis ad laborandum alias.*

RUBRICA XVIII.

SI contigerit, quod aliquis agriculator, seu laborator terrarum, vel aliquis de sua familia, qui conduxerit ad laborandum aliquas terras, possessiones, seu poderia ab aliquo cive, comitatino, vel districtuali civitatis Florentiæ supposito iurisdictioni dicti communis, seu poderia alicuius ex dictis civibus, seu comitatinis, vel districtualibus laborabit, seu laborari fecerit, teneatur, & debeat redire ad laborandum possessiones dimissas infra quindecim dies sub pœna librarum ducentarum f. p. ad quam possit cogi de facto.

Quod laboratores non possint incidere ligna in possessionibus.

RUBRICA XIX.

NULLUS ex dictis laboratoribus, seu agricolis, de quibus in supradictis statuteis, seu ordinamentis fit mentio, nec aliquis de sua familia possit, audeat, vel præsumat incidere, seu incidi facere aliquas arbores, seu nemora scoparum, seu lignaminum, & aliorum similium, seu arboretos, seu salcetos absque licentia domini, seu possessoris talium bonorum, & possessionum, seu illius, a quo talia bona, & possessiones conductæ fuerint sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; Quam pœnam si dictus talis sic condemnatus non solverit infra decem dies a die, qua in fortiam communis venerit, stet, & stare debeat in carceribus communis Florentiæ ad minus per duos menses continuos, & demum nudus fustigari per civitatem Florentiæ publice, & palam per plateas, & vias publicas dictæ civitatis, & sic fiat, & fieri possit, & debeat condemnatio prædictorum, & hoc non derogando aliis pœnis in statutis communis Florentiæ contentis de dicta materia loquentibus.

*Quod laboratores teneantur potare vites, & manutene-
re fossata.*

RUBRICA XX.

QUILIBET de prædictis laboratoribus, & quilibet de ipsorum familia possint, & eis liceat, teneantur, & debeant vineas, omnesque arbores, & vites super arboribus existentes potare, & po-

tari fac
dictis,
legalite
& sicu
conduc
centur
te don
libere,
pere t

Nullus

NU
f
conduc
pulos
vel de
terram
que f.
& star
illius,
seu te

O
fientes
ellet r
munis
mines
beant
quand
grascia
seu sc
curia,
& sing
2

tari facere bene, & diligenter, & sepes, & foveas existentes in dictis, & super dictis terris, & possessionibus, bene, diligenter, & legaliter manutere sine aliqua fraude, & arbitrio boni viri, prout, & sicut continetur, seu continebitur in instrumentis locationum, & conductionum talium bonorum, & possessionum sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice; Salvo quod de voluntate domini, seu possessoris talium bonorum, & possessionum possint libere, licite, & impune palos pro vinca, & pergulis facere accipere temporibus debitis, & congruis.

Nullus laborator possit retinere porcos, vel gallinas, nisi ut infra.

RUBRICA XXI.

Nullus laborator terrarum masculus, vel fœmina audeat, vel præsumat retinere, vel retineri facere super dictis talibus bonis sic conductis, & conducendis porcum, seu porcos, vel troias, neque pullos a duobus gallinis, vel aliis pullis supra sine licentia domini, vel dominæ, seu a quo conduxerit, vel conducet dictam talem terram, & possessionem, & bona sub pœna librarum viginti quinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & de prædictis stetur, & stari debeat iuramento domini, vel dominæ talis possessionis, seu illius, vel illorum, pro quo, vel quibus conduxerint, tenent, seu tenebunt.

Rectores populorum debeant dare in scriptis nomina laboratorum offitio grascie.

RUBRICA XXII.

Omnes, & singuli rectores, & syndici populorum, communium, castrorum, & villarum comitatus Florentiæ pro tempore existentes, ubi, seu in quo populo, vel communi, seu universitate non esset rector, tunc unus ex hominibus, & personis populi, & communis, seu universitatis ad hæc eligendus, vel deputandus per homines, & personas ipsius populi, & communis teneantur, & debeant quolibet anno de mense decembris, vel ianuarii, & post quandocumque de voluntate sex officialium civium de blado, & grasciæ, & quatuor ex eis aliis absentibus, & irrequisitis, scribere, seu scribi facere, ac reducere, dare, ac exhibere in scriptis in curia, & coram dictis officialibus, & coram eorum notario, omnes, & singulos homines, & personas laboratores, seu laborari facientes

Tom. II.

Ecc

quascumque terras, seu possessiones alienas, & molendina quaecumque in civitate, & comitatu Florentiæ, seu tenentes, seu conducentes ad præsens, seu in futurum ipsas terras, & possessiones per nomina, & pronomina, & quorum laboratores sunt, vel erunt, seu pro quibus tenent, vel tenebunt ipsas terras, & possessiones, nec non terras possessiones, & bona, quas laborant, seu conduxerunt, seu conducent, vel tenebunt ad laborandum, saltem sub vocabulo, & designatione talium possessionum, terrarum, & bonorum absque confinibus, nomina, & pronomina hominum, & personarum, pro quibus, & a quibus talia bona conducent, & conduxerint, seu conducent, tenent, & laborant, & seu tenebunt, & laborabunt, ut dictum est, & nomina, & pronomina omnium, & singulorum hominum, & personarum ipsorum populorum, & comunium, qui, & seu quæ laborant ad operam, & seu pro mercede, vel pro aliquo salario, seu præmia non habentes terras, vel possessiones, quas colunt, seu laborant proprias, vel conductas distincte, & per se, quas relationes, & reductiones faciant, & reducant, & facere, & reducere teneantur, & debeant singulis annis de mense decembris, seu ianuarii cuiuslibet anni, vel post quodcumque ad voluntatem dictorum officialium bladi, & grasciæ pro tempore existentium, vel quatuor ex eis coram dictis officialibus, vel coram eorum notario in dicta curia sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet populo, communi, & universitate; Et domini Potestas, Capitaneus, & Executor ordinamentorum instituti populi communis Florentiæ præsentis, & qui pro tempore fuerint, & quilibet eorum, qui exinde quodcumque fuerit requisitus, tam a dictis officialibus grasciæ, quam a quacumque alia persona, possint, teneantur, & debeant vinculo iuramenti, & sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet eorum eisdem, & cuilibet sic requisitis retinendarum de eorum salario, & a camerariis cameræ communis Florentiæ per eorum litteras, notificationes, monitiones, & mandata de prædictis, & quolibet prædictorum continentes, transmittere per nuntium communis Florentiæ quibusdam populis, & communibus comitatus Florentiæ, & eorum populis, rectoribus, consulibus, massariis, officialibus, & personis singulis talium populorum, & comunium, nec non possint, teneantur, & debeant de prædictis, & prædictorum quolibet inquirere etiam nulla habita notificatione, vel informatione tam contra rectores, populos, & communia, quam contra homines, & singulares personas eorundem, & quoslibet alios, qui contra formam præsentis ordinamenti aliquo modo fecerint, seu venerint, & culpabiles punire, & condemnare in pœnam, & pœnis supra declaratis; Et in

prædictis
testatem
ut supra
fiendis
officialium
gruam fa
& mitti
rum sic
dictus no
reduction
in dicto
& person
in public
& esse d
rem, &
& cuilibet
quantum
dictis or
fides, qu
curia dic
uniqui
notario
dandis, &

DE o
gu
flas, Ca
& quilibet
sint pro
cii, &
tos culpa
non inte
publice,
bellæ, v
absque a
rere, &
debeat i
ciæ accu
rum qui

prædictis habeant largum, & generale arbitrium, auctoritatem, potestatem, & hanc in cognoscendo, procedendo, & condemnando, ut supra dictum est; Et quod de prædictis omnibus relationibus fiendis per dictos rectores, & alios, liceat dicto notario dictorum officialium petere, exigere, & recipere, & peti, & exigi facere congruam satisfactionem, seu salarium pro recipiendo, ac etiam mittendo, & mitti faciendo in actis, & libris a prædictis, & quolibet prædictorum sic referentibus de facto; Statuentes insuper, & ordinantes, quod dictus notarius possit, eique liceat omnes, & singulas relationes, & reductiones coram dictis officialibus, & ipso notario fiendas occasione in dicto capitulo contentorum per quoscunque rectores, homines, & personas, ut dictum est, registrare, & scribere, vel scribi facere in publicis libris, saltem uno pro quolibet quarterio, qui libri sint, & esse debeant intitulati per dictum notarium, vel eius coadiutorem, & subscripti per eum. Quibus libris, & scripturis sic relatis, & cuilibet ipsorum, & omnibus in eis, & quolibet eorum contentis quantum ad prædicta contra laboratores, & alios de quibus supra in dictis ordinamentis fit mentio, adhibeatur, & adhiberi debeat plena fides, quæ scripturæ sic relatæ, & libri, stare, & esse debeant in curia dictorum officialium grasciæ penes eundem notarium, & quod unicuique sit licitum exinde habere copiam ita tamen quod dicto notario solvatur, & satisfiat de suo labore, & de copiis per eum dandis, & de scripturis sequendis occasione dictorum ordinamentorum.

De balia, & potestate rectorum contra laborantes.

RUBRICA XXIII.

DE omnibus, & singulis contentis in supradictis omnibus, & singulis statutis editis contra laboratores tetrarum domini Potestas, Capitaneus, & executor, & iudex appellationum, & grasciæ, & quilibet ipsorum, habeant cognitionem, & coercionem, & possint providere breviter, summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, & omni tempore, quo possent de aliis maleficiis, & reprobos culpabiles punire pœnis prædictis, & quilibet possit etiam si sua non interesset contrafacientes denuntiare, accusare, vel notificare, publice, & secrete, cum nomine, & sine, & absque solutione gabellæ, vel directuræ, & absque præstatione aliqua satisfactionis, & absque alia promissione faciendâ, & possint etiam ex officio inquirere, & procedere; Processus tamen quilibet de prædictis expediri debeat infra triginta dies, a die formatæ inquisitionis, vel productionis accusationis, denuntiationis, vel notificationis sub pena librarum quingentarum f. p. de quo debeat specialiter sindicari.

Ecc 2

De pœna conductoris locantis alteri rem sibi locatam.

RUBRICA XXIV.

Nullus conductor alicuius terræ, vel domus possit eam, quam conduxerit, alteri locare sine licentia domini rei, faciens contra condemnetur per dominum Potestatem dictæ civitatis in libris quinquaginta f. p. & locatio, quæ fieret contra formam huiusmodi capituli, non valeat, nec teneat ullo modo, sed sit irrita ipso iure.

De pœna locantis, vel alienantis rem sibi locatam, vel ad affectum datam.

RUBRICA XXV.

Nullus colonus, vel ficticiuolus alicuius possit possessionem aliquam sibi locatam, vel ad affectum datam vendere, vel aliquo modo alienare, vel obligare alicui personæ, loco, universitati, vel in ea aliquod ius acquirere sine expressâ licentia eius, ad quem pertineat sub pœna librarum 100. f. p. & quod contra factum fuerit, non valeat ipso iure, & hoc locum habeat in præteritis, & futuris, & quod contra fieret, sit ipso iure nullum.

De pœna facientis statuta, vel ordinamenta, per quæ possunt impediri laboreria solventium libras.

RUBRICA XXVI.

Nulla universitas, vel populus comitatus Florentiæ, vel aliquæ speciales personæ possint ordinamenta, vel statuta habere, vel ordinamentum facere, vel coniurationem, vel compositionem, per quæ, vel quam impedirentur, vel impediri possint, vel impedire viderentur culturæ terræ, vinearum, vel possessionum illorum, qui solverent libras, & factiones communis Florentiæ, & si contraficeret, vel factum esset, capitaneus, & defensor teneatur, & debeat ipsa talia cassari facere, & insuper punire contrafacientes in libris ducentis f. p. & minus secundum qualitatem communis, & personarum ad suum arbitrium, & de damnis, & interesse facere satisfieri secundum iuramentum petentis, & quod potestas, capitaneus in prædictis habeant arbitrium procedendi secreta, & palam, prout eis, vel alteri eorum convenire videbitur.

TRACT

Q

Quilibet rim que mitti contra factum sua familie seu famulis eis simul vice, quæ plicanda dictos re & debeat prædictis her, & quam possint, retinere, demerit

De pœna

Nullus potest die totius dum alio ronæ, vel deis, vel etiam per me dicta vel hanc secreta perhibitorum stare ad

TRACTATUS CONTRA LUDENTES AD LUDUM ZARDI ET ALIOS LUDOS PROHIBITOS.

Quod officiales rectorum rimari debeant pro ludentibus.

RUBRICA XXVII.

Quilibet rector, & officialis mittere debeat quolibet die semel ad rimandum pro ludentibus ad ludos prohibitos, & quandocumque mitteret ad scrutandum, & rimandum pro ludo, & ludentibus contra formam statutorum, & ordinamentorum dicti communis de sua familia ad minus teneatur, & debeat mittere decem berovarios seu famulos, & unum militem, socium, vel notarium de suis cum eis simul sub pœna librar. quingentar. f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & quod syndici deputati, vel deputandi ad sindicandum dictos rectores, & officiales tempore sindicatus, possint teneantur, & debeant sub pena librarum centum f. p. pro quolibet eorum de prædictis investigare, inquirere, punire, & condemnare pro quolibet, & qualibet vice in dicta pena librarum quingentarum f. p. quam penam provisores, & camerarii cameræ communis Florentiæ, possint, teneantur, & debeant de salario talis rectoris, & officialis retinere, & retineri facere, visa dumtaxat deliberatione, seu condemnatione dictorum syndicorum.

De pœna ludentis ad ludum zardi, & aliorum prohibitorum, locis, & temporibus infra scriptis.

RUBRICA XXVIII.

Nullus in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliquo tempore, etiam ultima die aprilis, & prima die maii, & qualibet die totius anni ad ludum zaræ, sive zardi cum taxillis, vel ad ludum aliofforum, vel gherminelle, vel ad ludum, qui dicitur code-ronæ, vel ad ludum cum taxillis ossis, ceræ, vel terræ, vel lapideis, vel ligneis uno, vel pluribus, vel ad ludum narborum; nec etiam possit tenere, erigere, vel habere aliquo die, anni, & maxime dicta die ultima aprilis, & prima die maii aliquod tabolerium, vel hancum, vel aliquod simile in stratis, vel locis aliis publice, vel secrete pro ludendo ad aliquem ludorum prædictorum, vel alias prohibitorum per formam statutorum communis Florentiæ, nec etiam stare ad videndum ludentes ad aliquod ludum zardi, vel prohibi-

tum, & si quis contrafecerit in prædictis, vel aliquo prædictorum solvat de facto pro qualibet vice decem libras integras, & hoc si inventus fuerit per familiam domini Potestatis, domini Capitanei, domini Executoris, iudicis grasciæ, barigelli, vel alterius officialis forensis de hoc potestatem habentis, quando irent scrutando de ludis. Et nullus possit accusari, vel denunciari, nisi fuerit inventus per familiam domini Potestatis, vel domini Capitanei, vel excutoris, vel aliorum prædictorum, & credatur uni ex eis iuranti se invenisse ludentes ad ludos prohibitos. Et quicumque inventus fuerit ludere ad ludum zardi, vel aliquem alium prædictorum dicta de causa steterit in carceribus stincharum communis Florentiæ per triginta dies postquam in ipsius communis fortiam fuerit, & non solverit pœnam totam integram, secundum formam præsentis statuti, possit, & debeat cum aqua baptizari, & aqua totus perfundi, & nisi solverit dictam pœnam, vel nisi steterit per triginta dies, & baptizatus, & perfusus aqua fuerit, ut dictum est, minime relaxari possit, & aliter relaxans pœna librarum centum f. p. puniatur ita tamen, quod nullus possit sic aqua perfundi plusquam semel.

De pœna ludentis in platea dominorum.

RUBRICA XXIX.

Aliquis cuiuscumque conditionis existat, etiam si esset stipendiarius, aut de familia alicuius rectoris, vel officialis, non audeat, nec sibi liceat super platea palatii DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ civitatis Florentiæ, aut prope ipsum palatium per brachia vigintiquinque, vel minus, & seu etiam expressius dicendo in loggia dicti communis, aut super arrengheriani dicti palatii ludere ad ludum zardi, aut narbæ, vel narborum, vel alium ludum taxillorum prohibitum per statuta, vel ordinamenta dicti communis, vel si esset de familia dominorum, quoad ludum zardi, & similia sub pœna librarum vigintiquinque f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, etiam sine processu, aut aliquo actu, vel condemnatione, & quod qui propterea captus fuerit ante solutionem, non relaxetur sub pœna librarum centum f. p. officiali relaxanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & qui non solverit, & steterit propterea in carceribus stincharum ad minus per duos menses, non possit relaxari, prius aqua eo perfuso. Et in prædicta pœna intelligatur, & sit confusa, & compræhensa alia pœna pecuniaria pro ludo, seu contra ludentes ad dictos ludos prohibitos ordinata, dictaque pœna

non auge
ut supra
tres quar
rum non
librarum
prædicta

Nulla
zard
ginta f.
non solv
commun
ceribus
a die tal
solverit,
ut supra
tea, dict
inquirere
pabiles
nullus
lateribus
p. pro c
lere tale
rios, qu
namento
tum ad
Mariæ
cannam
tum ad
cum cir

Aliq
fra
ad ludu
vel ad

non augeatur, neque duplicetur occasione temporis, seu loci, nisi, ut supra ordinatum est; & solvens infra decem dies possit solvere tres quartas partes dictæ pœnæ, & sit liberatus, & familia domorum non impediatur ludentes prædictos capi sub pœna privationis, & librarum quingentarum f. p. Et capitaneus dictæ familiæ teneatur prædicta facere observari.

*De pœna ludentis in platea horti s. Michaelis,
vel ecclesiæ s. Ioannis.*

RUBRICA XXX.

Nulla persona possit, audeat, vel præsumat ludere ad ludum zardi in platea horti s. Michaelis sub pœna librarum quinquaginta f. p. de facto auferenda, quam pœnam si talis contrafaciens non solverit infra decem dies, postquam captus fuerit in fortiam d. communis detentus occasione prædicta, debeat stare detentus in carceribus stincharum communis Florentiæ per triginta dies continuos a die talis capturæ. Et si infra d. triginta dies dictam pœnam non solverit, debeat aqua baptizari, & in omnibus, & per omnia fieri, ut supra in aliis statutis fit mentio, & contra ludentes in dicta platea, dicti rectores, & quilibet eorum possint, teneantur, & debeant inquirere, procedere, & investigare eorum arbitrio, & repertos culpabiles prædicta pœna punire, & condemnare, etiam de facto. Et nullus possit ludere ad taxillos in ecclesia s. Ioannis Baptistæ, vel lateribus, seu in atrio ipsius ecclesiæ sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit, eique liceat impune expellere tales ludentes de quolibet dictorum locorum, & accipere denarios, qui in tali ludo essent, non obstante aliquo statuto, vel ordinamento communis Florentiæ, & in platea horti s. Michaelis, quantum ad hoc intelligantur omnes viæ circumstantes dicto oratorio s. Mariæ Virginis horti sancti Michaelis per viginti quinque brachia ad cannam calismalæ, & atrium s. Ioannis, & latera intelligantur quantum ad hoc ab ipsa ecclesia s. Ioannis per quinquaginta brachia circum circa.

De pœna ludentium in infrascriptis locis.

RUBRICA XXXI.

Aliquis non audeat, nec præsumat ludere in aliquo loco ex infrascriptis locis ad aliquem infrascriptorum ludorum, videlicet ad ludum pilæ, ad ludum zardi, seu ad alium ludum cum taxillis, vel ad marellas, vel ad aliossos, vel ad pomum, seu ad ludum

vulgariter appellatum *al pome*, vel ad ludum narborum, vel aliud ludum vetitum per aliquod ordinamentum. Et quilibet contrafaciens de facto, & absque aliqua condemnatione, vel actu ibidem repertus compellatur per quemlibet rectorem, seu officialem forensem civitatis Florentiæ, & seu suam familiam, solvere camerariis cameræ dicti communis pro ipso communi recipientibus libras quindecim f. p. pro qualibet vice, & quilibet rector, & officialis prædictus, seu sua familia possit, & debeat de prædictis rimari, & repertos culpabiles cogere de facto ad solvendam pœnam prædictam, & aliquem pro prædictis captum nullatenus relaxare, nisi soluta pœna, sub pœna librarum centum f. p. ipsi officiali auferenda pro vice qualibet, & communi Florentiæ applicanda. Eo declarato, quod quilibet pro prædictis captus, seu aliter criminatus, possit pro pœna prædicta infra decem dies solvere quartum minus, videlicet libras undecim, & soldos quinque f. p. & sit ab integra pœna absolutus. Et etiam possit de prædictis per quemlibet rectorem civitatis Florentiæ ex suo officio procedi per inquisitionem contra quemlibet, qui non esset in delicto captus, & quemlibet condemnare etiam per contumaciam, ut in aliis delictis. Et quod quilibet rector, seu officialis prædictus, qui, seu cuius familia ceperit aliquem, vel aliquos culpabiles in prædictis, vel aliquo prædictorum, possit, & sibi liceat a quolibet capto, & pro qualibet vice pro se exigere, & accipere ultra pœnam prædictam soldos 30. f. p. & quod sufficiat ad fidem prædictorum contra delinquentes, contra inventos ludere illa fides, seu relatio, quæ sufficit contra inventos ludere ad ludum zaræ, seu aliosorum, & etiam secundum statutum supra positum, & quod in supradicta pœna confundatur, & confusa esse intelligatur pœna librarum decem in dicto statuto contra ludentes ordinata. Loca de quibus supra fit mentio, pro quibus dicta provisio facta est, sunt ista, videlicet. Pratum muratum iuxta, & ante ecclesiam, & monasterium monialium s. Dominici de Florentia, & porticus dictæ ecclesiæ, seu ante ecclesiam, & quilibet locus dicti monasterii, & circa dictum monasterium circumdatum muris, seu muro, & idem intelligatur quoad ludum pilæ de quolibet muro dicti monasterii, seu eius ædificiorum cum illo existentium, sane intelligendo quilibet locus circumdatus muris, seu muro monasterii monialium de ripolis de Florentia, & murus dicti monasterii, & ædificiorum suorum cum ipso monasterio, seu iuxta illud existentium. Quilibet locus circumdatus muro, seu muris monasterii monialium de cistella de Florentia, & murus quilibet ædificiorum ipsius monasterii cum ipso monasterio, seu iuxta illud existentium. Cimiterium muratum, seu muris circumdatum monasterii monialium s. Felicita-

tis de
terius
rio s.
cta no
prædict
quoad

Qu

A
pecuni
ricocol
est, q
parte,
cientes
compo
vere c
munis

De po

Q
pro l
Flore
tos a
debea
dus v
alibi,
vel p
ludos
gia,
tur f
scire
vel l
re, v

vel aliud
trafaciens
a repertus
in civita-
tameræ di-
ecim f. p.
s, seu sua
culpabilcs
quem pro
sub pœna
alibet, &
alibet pro
dicta in-
decim, &
colum pos-
ex suo
te, a esset in
ntes amaciam,
mpredictus,
re dables in
quis quolibet
ultra pœ-
De p predicto-
s, seu re-
seu aliof-
od in su-
na libra-
Q de qui-
stant ista,
pro la monaste-
Florentie eccle-
tes al, & circa
debeat in intel-
dus ruerii, seu
alibi quilibet lo-
vel p de ripo-
ludos, am suo-
gia. Qui-
tur istum de
scire monaste-
vel miterium
re, Felicita-

tis de Florentia, & quoad ludum pike muri faciei, & cuiuslibet al-
terius partis ecclesiæ s. Felicitatis, & idem intelligatur de monaste-
rio s. Verdianæ de Florentia. Et etiam declarato, quod per prædi-
cta non derogetur alicui maiori pœnæ contra prædictos, vel pro
prædictis, aut aliquo prædictorum hactenus ordinatæ, nisi solummodo
quoad confusionem dictæ pœnæ librarum decem, ut supra dictum est.

Quod cialderii non possint ludere etiam cum sigillis rectorum.

RUBRICA XXXII.

Attendentes, quod cialderii, seu similes, aut cum sigillis recto-
rum, aut aliter vadunt ludendo ad cialdas, & bericocolos, &
pecuniam, & seu faciunt ludere sub tali velamine cialdarum, & be-
ricocolorum vulgariter, & sane intelligendo provisum, & ordinatum
est, quod hoc omnino sit prohibitum, & vetitum in qualibet sui
parte, & modo, & quod cialderii, & alii ludentes, & ludere fa-
cientes contra effectum præsentis provisionis capiantur, & solvere
compellantur, prout alii, qui caperentur pro ludo prohibito, & sol-
vere deberent pœnam, & pro pœna secundum ordinamenta com-
munis Florentiæ.

*De pœna retinentis ludum in aliqua loggia, & de modis tenendis
per familiam rectorum, & de ludo tabularum permissio.*

RUBRICA XXXIII.

Quandocumque familia alicuius ex officialibus forensibus civitatis
Florentiæ potestatem habentibus rimandi, & rimari faciendi
pro ludentibus ad ludos vetitos per formam statutorum communis
Florentiæ eundo sic rimando invenerint tabularios, vel lapides ap-
tos ad ludendum, & super quibus luderetur, possint, teneantur, &
debeant d. lapides, vel tabularios frangere, vel frangi facere. Lu-
dus vero tabularum fieri possit in viis publicis, & plateis, & non
alibi, & nullus in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ audeat,
vel præsumat ludum ad taxillos, vel tabulas, aut ludentes ad ipsos
ludos, vel alterum eorum retinere, vel retineri facere in aliqua log-
gia, sive curte, vel porticu clausis, aut in aliqua domo, vel patia-
tur scienter, quod contra aliquod prædictorum fiat. Et intelligatur
scire, si fuerit persona usitata retinere, vel retineri facere ludum,
vel ludentes, vel si locus etiam fuerit usitatus ad ludum aliquo ia-
re, vel modo, quam in domo sua, curia, vel loggia, vel alibi lu-

Tom. II.

Fff

datur sub pœna librarum quingentarum, & plus arbitrio dom. Potestatis, capitanei, vel executoris pro quolibet contrafaciente, & quolibet vice auferenda; salvo quod quilibet libere, licite, & impune possit ad tabulas ludere in viis publicis, & plateis, & quæ vulgariter appellantur viæ publicæ, & plateæ, & non intelligatur sub porticu ludere, & qui ad tabulas in viis publicis, & plateis sub tectis, sporticis, vel porticis luderent, & si qua persona inventa fuerit ludere cum taxillis, vel ad tabulas in aliqua domo, curia, vel loggia in civitate Florentiæ, condemnnetur in libris quinquaginta f. p. pro qualibet vice. Et intelligatur ludere ad taxillos quicumque inveniretur in aliquo prædictorum locorum ad videndum ludum, vel ludentes. Et quod de prædictis, & super prædictis, & quolibet prædictorum casuum, in quolibet supradictorum statutorum, & infrascriptorum comprehensorum sufficiat probatio, & pro plena probatione habeatur relatio unius berovarii domini Potestatis, & domini Capitanei, & executoris hoc dicentis suo iuramento. Et quilibet possit accusare, & denunciare de prædictis retinentibus, vel retineri facientibus ludum, vel ludentes, & sufficiat probatio unius testis de visu cum aliis duobus testibus probantibus de publica fama. Et de prædictis retinentibus, & retineri facientibus possit veritas indagari etiam per lutores, ac etiam per tormenta. Et quod loggia, curia, domus, vel porticus ubi inveniretur fieri ludus cum taxillis modo prædicto, debeat funditus dextrui, & devastari; si vero ludatur ad tabulas in aliquo prædictorum locorum, condemnnetur ille, cuius fuerit talis locus in libris quinquaginta f. p. salvo quod possit ille, cuius esset talis loggia, & curia, domus, vel porticus redimere talem destructionem, sive tale vastum pro qualibet vice, qua sequeretur condemnatio pro libris quingentis f. p. Et potestas, capitaneus, & executor, vel aliquis eorum, vel quicumque alius non possit concedere licentiam, ut fiat contra prædicta, vel aliquod prædictorum, & si aliquis eorum concederet, perdat de suo salario libras centum f. p. pro qualibet vice.

Quod nullus mutuet ad ludum zardi, vel ad alium ludum prohibitum.

RUBRICA XXXIV.

Nullus quomodocumque, & qualitercumque possit, audeat, vel præsumat ad ludum zardi, vel ad aliud ludum, ut supra prohibitum nutuare, vel mutuari facere sub pœna librarum ducentarum f. p. contrafacienti vice quolibet auferenda. Et si ratione, vel occasione ludi aliquis receperit promissionem aliquam, vel obligatio-

nem,
sio, q
sit n
iudice
figura
tiones
rum,
petiti
ict, a
coniu
quocu
cipale
& qu
testes
& co
vel a
domi
quilib
public
mitat
soliti
quod
mutu
libris
quod
loco
rum
rit lu
quod
Bapti
na. li
vendo
ditur
dendi
cient
creda
pitane
deat
vel t
dente
civita
civita

nem, vel acquisitionem, vel contractum, vel pignora, talis promissio, obligatio, contractus, acquisitio, vel pignorum datio ipso iure sit nulla, & potestas, capitaneus, & executor, & quilibet eorum iudices, breviter, & summarie, & sine libello, & sine strepitu, & figura iudicii talia pignora faciant restitui, & promissiones, obligationes, & contractus cassari, non obstante aliquo capitulo statutorum, & maxime statuto de guarantigia. Et hoc facere teneatur ad petitionem illius, qui pignora dedisset, vel obligationem contraxisset, aut acquisitionem fecisset, vel eius patris, fratris, vel alicuius coniunctorum usque in quartum gradum. Et pendente tali causa a quocumque ex prædictis mota nulla novitas fieri possit contra principales, & fideiussores, vel expromissores, & sufficiat in prædictis, & quolibet prædictorum unus testis de visu cum publica fama, & testes legitime habeantur ad condemnationem prædictam faciendam, & communi solvendam, ipsi lusores, vel quibus mutuum esset, vel aliquem contractum fecisset in ludo, vel occasione ludi. Et dominus Potestas, capitaneus, & executor, & eorum iudices, & quilibet eorum teneantur, & debeant diligenter facere inquisitionem, publice, vel occulte, prout voluerint per rectores populorum comitatus Florentiæ, aliasque personas de omnibus, & singulis, qui soliti sunt ludos retinere, vel mutuare, vel qui soliti sunt pati, quod in domibus eorum, loggiis, & curiis, vel aliis eorum locis mutuetur, & ludatur, & a quolibet eorum recipere securitatem de libris ducentis f. p. de non retinendo, vel mutuando ad ludum, & quod non patiat, et quod in eius domo, loggia, curia, vel alio loco ludetur, vel mutuetur ad ludum prohibitum. Et si aliquis eorum post prædicta mutuaverit, vel retinuerit ludum, vel passus fuerit ludi, vel mutuari in dictis libris ducentis f. p. condemnatur. Et quod nullus possit vendere vinum ad minutum in atrio s. Iohannis Baptistæ, vel iuxta ipsum atrium per quinquaginta brachia sub pœna libratum decem f. p. pro qualibet vice, & nullus vinatarius vendens vinum ad minutum teneat ad tabernam, ubi vinum venditur tabuletum tabularum, vel aliud instrumentum aptum ad ludendum, nec taxillos, vel alia apta ad aliquos ludos, & contrafacientes puniantur in libris viginti quinque f. p. pro qualibet vice, & credatur de prædictis relationi militis domini Potestatis, domini capitanei, & executoris, vel unius ex betovariis, & nullus possit, audeat, vel præsumat ludere in civitate Florentiæ in aliqua domo, vel taberna sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet ludente, & vice qualibet. Nullus quoque possit ludere ad mareas in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis, salvo quod iuxta muros civitatis Florentiæ intus, vel extra sub pœna soldorum viginti quin-

que f. p. pro qualibet vice, & quilibet tabernarius, sive vendens vinum debeat habere, & retinere insignia cum campo albo, et lilio rubeo, ut possint cognosci vendentes vinum ad minutum, & possit inquiri facilius de ludis vetitis.

Denarii perdati ad ludum repetantur.

RUBRICA XXXV.

QUicumque, & undecumque existens vicerit, aut pro quo victum fuerit ad ludum taxillorum, vel ad aliquem alium ludum prohibitum ex forma statutorum communis Florentiæ alicui de dicta civitate, comitatu, vel districtu in ipsa civitate, comitatu, aut districtu, seu in quacumque alia Mundi parte, quantitatem aliquam pecuniæ, vel aliquam aliam quamcumque rem, teneatur, & efficaciter obligatus sit ad restitutionem totius eius, quod eidem vicerit, & ad hoc efficaciter cogi possit per quemcumque rectorem, & officialem forenses dictæ civitatis. Qui rectores in prædictis habeant jurisdictionem, & potestatem procedendi, cognoscendi, & sententiandi, & terminandi, & exequendi sine strepitu, & figura iudicii, summarie, & de plano, nulla iuris, & statutorum solemnitate servata, & tam realiter, quam personaliter, tam contra illum, qui vicerit, quam contra illum, qui victus fuerit, & licitum sit ei, qui perdidit, aut cui victum fuerit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ petere restitutionem eius, quod perdidit infra quinquennium a die perditionis; si tamen non peteret infra duos menses a die perditionis, tunc eis elapsis, pater eius petere possit infra alios duos menses, & fiat ei ius, sicut fieret ipsi perdati; si vero pater infra dictos duos menses non peteret, possit ex tunc frater ipsius perdati carnalis ex eodem patre petere infra alios duos menses. Et ipso non petente infra dictam tempus, possit infra alios duos menses mater eius petere, & ipsa non petente, possit infra alios duos menses petere soror eius ex eodem patre, & cuilibet ex prædictis fiat summarium ius, sicut fieret ipsi perdati. Si vero perdidit extra civitatem, comitatum, & districtum Florentiæ, tunc ei liceat, & licitum sit infra decem annos a die perditionis petere restitutionem, ut supra dictum est. Et si talis, qui perdidit non petierit infra sex menses a die perditionis, tunc possit infra alios sex menses petere pater eius, & eo non petente possit infra alios sex menses petere frater. Et eo similiter non petente possit mater, & soror, prout supra dictum est ordine successivo, ita quod loco trium mensium habeant isto casu sex menses. Et nihilominus in quolibet præ-

dictorum
quennium
de dictis
ex prædi-
sit profe-
nis, qui
rantigian-
cerit, au-
ius effec-
perdati
ex eode
vel mat-
omnibu
masculi
vel esse
restituti
sicut ip-
nibus,
tione,
perdati
& idem
quocun-
aliquo,
fuerit
ponent

De p

QU
vel di-
xillos
endi
petere
taggiu
que in
rum;
ecce qu-
rentia
trafate

dictorum casuum possit semper ille, qui perdiderit petere infra quinquennium, vel decennium sic, ut supra dictum est, etiam si aliqua de dictis personis petierit. Si tamen adhuc non exegit, & si aliquis ex prædictis perdiderit, aliis, vel alteri non noceat, quominus possit prosequi, & petere, ut supra dictum est. Et nullum pactum, finis, quietatio, vel liberatio, seu renuntiatio, etiam si contineat garantigiam factam, vel factam per illum, qui perdiderit, & qui vicerit, aut pro quo victum fuerit, valeat, vel teneat, vel sit alicuius effectus, nisi factum, vel facta esset cum consensu patris dicti perdentis, vel si non haberet patrem, cum consensu fratris carnalis ex eodem patre, vel si non haberet fratrem cum consensu matris, vel matre non existente cum consensu sororis ex eodem patre, vel omnibus deficientibus cum consensu alicuius consanguinei per lineam masculinam dicti perdentis, & si pecunia, vel res perdita fuisset, vel esset magistri ipsius perdentis, tunc ipse magister possit petere restitutionem, & fiat ei summarium ius in omnibus, & per omnia, sicut ipse qui perdidit; & sicut si ipse magister fuisset victum in omnibus, & per omnia, non obstante quocumque pacto, sine, liberatione, aut quietatione dicti perdentis, & non obstante quod ipse perdens, vel aliqua ex supradictis personis egisset, & succubuisset, & idem intelligatur de hæredibus, & de sociis ipsius magistri, & de quocumque alio, qui ius, seu causam haberet ab eis, vel eorum aliquo, & ad probandum, quod pecunia, vel res prædicta sit, vel fuerit magistri ipsius perdentis, sufficiat probatio per duos testes deponentes de publica fama.

De pœna ludentis de vantagio, aut cum taxillis de vantagio.

RUBRICA XXXVI.

Quicumque luserit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel alibi ubicumque cum aliquo de dicta civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ ad aliquem ludum de vantagio, seu ad taxillos de vantagio, intelligendo secundum communem usum loquendi licet sub alio vocabulo diceretur, intelligatur talis ludens, qui peteret, seu qui peti fecisset, seu qui reciperet, aut cui fieret vantagium secrete, vel palam, directe, vel indirecte, & qualitercumque incurrere, & incurrisse ipso facto in pœnam librarum ducentarum applicandarum communi Florentiæ pro quolibet eorum, & vice qualibet. Quam pœnam quilibet rector, & officialis civitatis Florentiæ possit, & debeat exigere infra unum annum a die, quo contractum esset, seu quo luserit, & dictam pœnam incurrisset, &

possit procedere per accusationem, denuntiationem, inquisitionem, & notificationem, quilibet facere possit, & habeat dictus rector quartam partem condemnationis totius eius, quod fecerit devenire in communi Florentiæ. Et camerarius cameræ communis Florentiæ possit, teneatur, & debeat absque aliqua apodixa, vel solemnitate solvere, & quilibet rector possit de prædictis sindicari.

De eo quod rectores, & officiales civitatis Florentiæ possunt petere, & accipere a captis per suam familiam pro ludo.

RUBRICA XXXVII.

Quilibet ex rectoribus, & officialibus civitatis Florentiæ possit, & quilibet eorum liceat accipere, & sibi, aut suæ familiæ solvi facere per quemlibet, & a quolibet, qui captus fuerit per suam familiam pro ludo, seu occasione ludi prohibiti, soldos quindecim f. p. ubi aliter, vel aliquo casu per statutum, vel reformationes communis Florentiæ aliud non disponderetur.

De pœna ludentis in aliqua taberna, vel hospitio.

RUBRICA XXXVIII.

Provisum, & ordinatum est, quod in aliqua taberna, vel hospitio comitatus, vel districtus Florentiæ, vel prope eam per trecenta brachia in via publica, nullus civis, comitatus, vel districtualis Florentiæ, vel alia persona undecumque fuerit, possit, vel debeat ludere ad ludum zardi, vel aliud ludum prohibitum pœna librarum quingentarum f. p. pro vice qualibet, & ad hoc probandum sufficiant probationes, de quibus habetur in statuto *de pœna retinentis ludum*.

De pœna facientis bellum cum mazzis, lapidibus, vel pusillis.

RUBRICA XXXIX.

Nullus audeat, vel præsumat facere, vel fieri facere in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ bellum de mazzis, & contrafacienti auferatur pro communi Florentiæ per dominum Potestatem, vel per quemlibet alium rectorem pro qualibet vice decem libræ f. p. & quod nullus cuiuscumque conditionis existat, ludat, vel prælietur in civitate Florentiæ ad pusillos, vel lapides, vel proiciat la-

pides in
neat ad
dum, ve
cem ludo
tra præd
seu præli
ad ipsum
videndum
præliantil
rum circ
ex berov
qui capt
entem,
seu ludo
tur secui
mini Po
puli, &
res, & l
ri tales
muni Fl
vel relat
absque a
solverit
in fortia
eti com
anno el
commun
ex tali
incæptu
gentis a

*De post
& me*

Null
ve
retrices
libidini
aliquam
ptarum

sitionem,
dor quar-
renire in
entia pos-
itate sol-

petere,

possit, &
lie solvi
suam fa-
decim f.
es com-

el hospi-
per tre-
el distri-
stut, vel
a pœna
oc pro-
de pœna

illis.

civitate,
contra-
estatem,
libræ f.
el præ-
ciat la-

pides in ipso, vel ad ipsum ludum, seu prælium, vel stet, seu maneat ad videndum ipsum ludum, vel prælium, vel circa talem ludum, vel prælium, vel circumstantiis eius sub pœna librarum decem ludenti, aut prælianti ad puxillos, seu cum puxillis, vel contra prædicta stanti, vel manenti, in libris vigintiquinque ludenti, seu prælianti ad lapides, vel cum lapidibus, vel proiicienti lapides ad ipsum, vel in ipso ludo, seu prælio, seu stanti, seu manenti ad videndum ipsum ludum, & prælium, vel circumstantiis eius. Et de præliantibus, & stantibus ad videndum dicta prælia, vel aliquod eorum circumstantiis credatur, & stetur relationi unius, vel duorum ex berovariis, vel famulis rectorum populi, & communis Florentiæ, qui captum duxerint, seu retulerint se invenisse aliquem contrafacientem, & qui percusserit aliquem in aliquo dictorum præliorum, seu ludorum, vel aliquo genere ferramenti, puniatur, & condemnatur secundum formam statutorum communis Florentiæ. Et quod domini Potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ populi, & communis Florentiæ teneantur, & debeant eorum familiares, & berovarios mittere ad loca, ubi sciverint, vel audiverint fieri tales ludos, vel prælia, & quod ad solutionem faciendam communi Florentiæ de pœnis huiusmodi, cogatur quilibet sic ductus, vel relatus de facto, antequam relaxetur de fortia ipsius communis absque aliqua condemnatione propterea fienda; quam pœnam si non solverit infra decem dies a die capturæ, seu a qua ductus fuerit in fortia communis prædicti, stet, & stare debeat in carceribus dicti communis per unum annum a die prædicta computandum, quo anno elapso ab ipsis carceribus relaxetur nihil propterea solvendo communi præfato; si quis vero proiecerit lapidem contra aliquem ex tali proiectione bellum cum lapidibus, vel alio genere armorum inceptum fuerit in civitate Florentiæ, condemnatur in libris quingentis ad minus.

De postribulis, & meretricibus, & earum roffianis non tenendis, & meretricibus non emendis prædicto de causa, & eorum pœna.

RUBRICA XIII.

Nulla persona teneat, vel teneri, seu stare faciat in domo sua, vel aliena in civitate Florentiæ publicum postribulum, vel meretrices, aut aliquam meretricem, quæ palam præbeat corpus suum libidini pro pretio, lucro, vel quæstu, nec extra civitatem prope aliquam ecclesiam per ducenta brachia, nec prope aliquam infra scriptarum stratarum per quinquaginta brachia videlicet, stratum per

quam itur ad portam omnium sanctorum versus pratum, stratum per quam itur ad portam di polverosa, stratum dominarum de Faventia, stratum s. Galli, stratum portæ de pinti, stratum portæ s. Candidæ, stratum portæ novæ de prope s. Crucem iuxta arnum, stratum portæ s. Nicholai, stratum portæ s. Miniatis, stratum portæ s. Georgii, stratum portæ s. Petri in gattolino, vel stratum portæ s. Fridiani. Et si contingerit aliquod postribulum, vel aliquam talem meretricem morari publice, vel dicta de causa in aliquo prædictorum prohibitorum locorum, talis domus, in qua moraretur, vel esset dicta de causa, nulla exceptione admissa, funditus diruatur, & talis meretrix publice fustigetur per civitatem, & puniatur, qui tenuerit, seu teneri, vel stare fecerit eas, vel eam in libris quingentis f. p., dominus talis domus, qui eam stare permiserit, puniatur in libris ducentis f. p. Si vero talis meretrix, quæ ut dictum est, fustigata fuerit inveniatur postea recidivisse in meretricium in aliquo dd. locorum vetitorum, iterum fustigetur, & ducatur in publicum postribulum, & quilibet rector, vel officialis communis Florentiæ possit ad requisitionem cuiuscunque personæ, publice, vel secrete etiam solis verbis factam, ipsas huiusmodi mulieres, & quamlibet ipsarum illico, & summarie, & de facto expellere, & expelli facere de ipsa, & ipsis domibus summarie, & de facto, & cogere, & compellere per personarum capturam, & alio quovis modo ad solutionem pænæ prædictæ, & absque ulla condemnatione fienda camerariis cameræ communis Florentiæ, de qua quantitate sic soluta, camerarii dictæ cameræ possint, teneantur, & debeant illico dare, & solvere ipsi rectori, seu officiali decimam partem pecuniæ prædictæ integre, & absque ulla retentione, vel solutione directuræ, oneris, vel gabelle, & absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, vel solemnitate servanda, & ad probationem prædictorum; videlicet quod ipsæ mulieres habitantes, vel morantes publice, seu manifeste corporis sui quæstum faciant, & seu quod sint publicæ meretrices, & seu in aliqua ipsarum domorum habitaverint, seu moratæ fuerint, sufficiat etiam probatio trium testium deponentium de publica fama sic esse verum, etiam si non reddiderint plenam causam scientiæ dicti sui. Et rectores populorum, in quibus contra dictam formam, postribulum, vel meretrices inveniuntur, vel essent, teneantur denunciare uni ex rectoribus communis Florentiæ, vel alicui ex suis iudicibus infra octo dies sub pœna librarum vigintiquinque f. p. quas si non solverit infra decem dies a die condemnationis ipsius, nudus fustigetur per civitatem Florentiæ, & quatuor proximiores vicini, duo videlicet ex utraque parte postribuli, vel loci ubi tales meretrices morarentur, retinerentur,

vel essent
brarum
præsum
gare ali
vel alibi
simili c
pro aliq
ausus t
seu rog
bere pr
in libris
demnati
fuerit,
Et nota
tur in
a die c
modi a
quolibet
demnati
stigentur
& irrita
sint libe
beræ,
& oblig
& querr
fiti fuer
ipsos ce
annullar
cto mo
libet ec
cum no
datione
rem co
dentia
tatem F
bulum
meretrix
bulis co
re, vel
lestari i
contract
tem, fo
To

vel essent, denuntiare teneantur huiusmodi rectoribus sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet vicino. Item nulla persona præsumat emere, vel sub aliquo genere obligationis aliquatenus alligare aliquam meretricem cum carta, vel sine in civitate Florentiæ, vel alibi causa retinendi eam in postribulo, taberna, vel alio loco simili causa peccandi. Et qui contrafecerit, aut aliquam mulierem pro aliqua tali promissione, vel expensis, seu pannis, invitam fuerit ausus tenere, vel si quis aliquam mulierem per viam peccationis, seu rogationis, mercationis, vel alterius cuiuscumque contractus habere præsumpserit, & ei peccandi necessitatem imposuerit, puniatur in libris mille f. p. quas si non solverit infra decem dies a die condemnationis, igne cremetur. Et qui semel tali causa condemnatus fuerit, postea in similem materiam recidivaverit, igne comburatur. Et notarius, qui de prædictis confecerit instrumentum, condemnetur in libris quingentis f. p. quas si non solverit infra decem dies a die condemnationis manus abscindatur eidem, & testes, qui huiusmodi adfuerint instrumento pro teste in libris quinquaginta f. p. pro quolibet ipsorum, quas si non solverint infra decem dies a die condemnationis ipsius, cum mitra in capite per civitatem publice fustigentur, & nihilominus dicti contractus, & obligationes cassæ sint, & irritæ, nulliusque valoris, & ipsæ mulieres intelligantur esse, & sint liberæ a talibus contractibus, & obligationibus, & tamquam liberæ, impune adiuventur ab omnibus. Et qui tales contractus, & obligationes receperint, vel habuerint per dominum Potestatem, & quemlibet alium rectorem, & eorum iudices, qui de hoc requisiti fuerint de facto, & cum effectu cogantur in personis, & rebus ipsos contractus, instrumenta, & obligationes cassare, & ea totaliter annullare, ampliusque ipsas mulieres non receptare, seu retinere dicto modo, vel causa. Et quod quilibet possit de prædictis, & quolibet eorum clam, & palam denuntiare, accusare, ac notificare cum nomine, & sine nomine, absque solutione gabellæ, vel satisfactione propterea communi Florentiæ facienda, & habeat medietatem condemnationis, quæ sequeretur exinde, sibi teneatur credentia. Et quod dominus Potestas singulis mensibus semel per civitatem Florentiæ debeat prædicta publice facere proclamari. Postribulum tamen publice retineri possit in locis consuetis, & quælibet meretrix libere possit venire, & stare in civitate Florentiæ in postribulis consuetis. Et nulla meretrix possit, vel valeat ullo modo, iure, vel causa capi, flaggiri, detineri, gravari, inquietari, vel molestari in persona, vel bonis pro aliquo debito, obligatione, vel contractu, seu quasi, quod, quem, vel quam fecisset extra civitatem, fortiam, vel districtum Florentiæ, non obstante aliquo iura-

Tom. II.

G g g

mento, promissione, vel obligatione, aut fori, vel loci destinatione, vel alia causa per aliquem rectorem, vel officialem civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ civem, vel forensem, nec per officialem mercantiæ civitatis Florentiæ sub pœna librarum mille f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice; quæ pœna sibi retineri possit de suo salario, nec etiam pro aliquo debito, quod fecisset cum aliquo rossiano in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ sub dicta pœna. Et quælibet meretrix possit portare quæcumque vestimenta, & etiam ire sine sonaglis, non tamen cum mantello.

De pœna tenentis cacos in civitate Florentiæ.

RUBRICA XLI.

Dominus Potestas civitatis Florentiæ teneatur, & debeat facere banniri per dictam civitatem in kal. aprilis, quod nullus, cui fuerint oculi extracti, possit stare, & habitare, vel morari intra muros ipsius civitatis, neque prope ipsam civitatem per medium miliare; alii vero cæci, & privati lamenibus non possint stare, vel morari in civitate prædicta intra dictos muros, & quicumque aliquem illorum teneret, seu morari, vel esse permetteret in sua domo contra dictam formam, condemnatur per dictum Dom. Potestatem communis Florentiæ in libris quinquaginta, f. p. pro qualibet vice.

De expellendis leprosis de civitate.

RUBRICA XLII.

Dominus Potestas civitatis Florentiæ non permittat aliquem leprosum stare, vel morari in dicta civitate, burgis, vel subburgis eiusdem; & insuper hoc teneatur ipse Dom. Potestas primo mense sui regiminis eligi facere per officium DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ duos bonos viros unum pro duobus quarteriis, & alium pro duobus aliis quarteriis, quos iurare faciat ipsos expellere de ipsa civitate, burgis, & subburgis, quod si non fecerint, teneatur dictus dominus Potestas tollere soldos centum nomine pœnæ cuilibet contrafacienti, & qualibet vice, cuius pœnæ medietas sit dicti communis, & alia denuntiatoris. Quorum duorum officium daret per sex menses, & quilibet possit dictos leprosos expellere de dicta civitate, burgis, & subburgis sine aliqua pœna; & quilibet leprosus, qui inveniretur in prato omnium sanctorum civitatis Florentiæ, possit per quemlibet impune offendi, & quilibet dictorum

officiali
viginti
hebdom
dictam
& insu
quod c
men r
nullate
ducent
cise in
ducent

N
prope
duas
tunc
cerit
libet
per b
se sui
locor
nis,
forma
quis
teneat
de q
ment
per c
quatu
pedir
vel
sub
sibi
a si
rece

officialium habeat, & habere debeat a communi Florentiæ foldos viginti f. p. pro eorum salario. Et excepto quod dicti leprosi de hebdomada s. Lazzari, & olivarum impune possint ire, & redire per dictam civitatem, burgos, & subburgos pro elemosinis acquirendis; & insuper dictus dominus Potestas teneatur, & debeat opem dare, quod qui moram dare consueverint in s. Eusebio, stent ultra flumen mugnonis infecti, & infectæ, ita quod citra dictum flumen nullatenus moram trahant, sed stent longe a strata ad minus per ducenta brachia, & prædicta dominus Potestas teneatur facere præcise infra duos menses post introitum sui officii sub pœna librarum ducentarum f. p. de suo salario retinenda.

De capris non tenendis infra quatuordecim milliaria.

RUBRICA XLIII.

Nulla persona civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ audeat, vel præsumat tenere, seu teneri facere capram, vel hircum prope dictam civitatem a quatuordecim milliaria, nisi unam, vel duas quis teneat pro lacte habendo causa alicuius infirmitatis, quæ tunc custodiatur, ut alicui damnum non inferatur, & qui contrafecerit condemnetur per dictum dominum Potestatem pro vice quilibet in foldis centum f. p. Et hoc dominus Potestas faciat banniri per bannitores dicti communis per civitatem prædictam primo mense sui regiminis, & teneantur rectores communium, populorum, vel locorum comitatus denuntiari facere hominibus sui populi, communis, vel loci, quod tales hircos, vel capras non retineant contra formam huius statuti, & si post octo dies denuntiatione facta, aliquis inveniatur retinere hircos, vel capras contra formam prædictam teneantur, & debeant illum talem denuntiare iudici maleficiorum, de qua denuntiatione stetur, & credatur dicto rectori, & eius sacramento, & si dictus rector prædicta non observaverit condemnetur per dictum dominum Potestatem in libris decem f. p. Ultra autem quatuordecim milliaria cuilibet liceat tenere capras, & propterea impediri, vel molestari non possit per aliquem officialem communis, vel comitatus Florentiæ, nec per aliquem nuntium dicti communis sub pœna cuilibet officiali contrafacienti librarum quinquaginta f. p. sibi de facto auferenda, non obstante temporis cursu, & absolutione a sindicatu, & restitutionis in duplum eius, quod habuerit, vel receperit.

De

G g g 2

De pœna proiicientis palum ferreum, vel lapidem.

RUBRICA XLIV.

IN civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis, in viis publicis, vel plateis nullus proiiciat, vel ludat cum palo ferreo, vel ligneo, aut stanga, vel proiiciat lapidem impinctam, vel involutam sub pœna soldorum centum pro qualibet vice.

Quod nullus vadat per civitatem clamando aurum, vel argentum.

RUBRICA XLV.

NVllus vadat per civitatem Florentiæ, burgos, vel subburgos clamando, vel petendo ad vendendum fregios, bottones, anulos aureos, vel argenteos, æs, ferrum vetus, aut similia sub pœna soldorum 25. f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & nullus vendat, vel emat de dictis rebus in civitate Florentiæ, nisi publice in apotheca propria, vel conductâ sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice.

Quod nullus per civitatem tamquam vellus vadat indutus.

RUBRICA XLVI.

LUdus velli de montanea, vel aliquis alius ludus, per quem aliquis se transfiguret ab aliquo, non fiat in civitate Florentiæ, burgis, aut subburgis, qui vero contrafecerit puniatur per potestatem in libris quinquaginta f. p. & quilibet possit contrafacientes accusare, & habeat medietatem condemnationis, & teneatur ei secretum, & potestas teneatur hoc publice facere banniri per civitatem Florentiæ in locis consuetis quolibet mense semel; Et nullus in vigilia S. Ioannis Baptistæ, seu in die festi eius, aut alia die, vel festo, possit, audeat, vel præsumat in civitate Florentiæ facere, vel fieri facere, maxime tempore oblationis fiendæ, aliquem ludum, seu iocum, seu mascheram inhonestam, vel turpem sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, vel fieri facienti, & vice qualibet; Et nullus gonfalonarius societatum patiat, seu fieri permittat in suo vexillo, aut secum ad aliquam oblationem ducat, aut ire permittat aliquem contra prædicta facientem sub dictâ pœna; Et nullus civis, comitatus, aut districtualis communis Florentiæ cuiuscumque conditionis existat, audeat, vel præsumat in die

S. Ioann
vigesima
de facto
habeant
tur in
gazzinis
ctum ci

L

NULL
m
beat, n
eademq
levata;
minum

De p

SI qui
tra
netur p
quis in
aliqua
bet; E
vel an
pœna,
tem p
domini
per su
subbur
nam,
viten
dicti c
rit; &
qui p

S. Ioannis per cursum, seu iter bravii ab hora decimanona usque ad vigesimam secundam ire eques sub pœna librarum ducentarum eidem de facto auferenda; Et idem observetur, & fiat, & eundem locum habeant in aliis omnibus diebus, quibus ad aliquod bravium curritur in civitate Florentiæ; & prædicta locum non habeant in ragazzinis, seu familiaribus servienti ragazzino in dicto, seu circa dictum cursum bravii.

De pœna pingentis, vel pingi facientis arma alterius.

RUBRICA XLVII.

NULLUS pingat, vel pingi faciat arma, imagines, seu signa armorum alicuius alterius personæ nec aliquis pictor pingere debeat, nisi arma illius personæ, cui pinguntur, & intelligatur una, eademque pictura gialla, & aurea, alba, & argentea, plana, & levata; Et si quis contrafecerit, puniatur, & condemnetur per dominum Potestatem dictæ civitatis in libris quinquaginta f. p.

De pœna tenentis porcum, vel anserem in civitate Florentiæ.

RUBRICA XLVIII.

SI quis tenuerit porcum, porcā, porcellinum, vel porcellinam intra muros civitatis Florentiæ ultra quindecim dies condemnetur per dominum Potestatem prædictum in soldis centum, & si quis intra muros tenuerit aliquem anserem, qui vadat, seu stet in aliqua via publice, vel palam condemnetur in soldis viginti pro quolibet; Et quilibet possit porcum, porcā, porcellum, vel porcellinam, vel anserem si inveniretur in aliquo dictorum locorum accipere sine pœna, & faciat dictus dominus Potestas prædicta banniri per civitatem prædictam in locis consuetis singulis mensibus, ac etiam dictus dominus Potestas teneatur, & debeat pro prædictis facere rimari per suos officiales, & familiam per dictam civitatem, burgos, & subburgos, & si aliquem porcum, porcā, porcellinum, porcellinam, vel anserem per suos officiales, & familiam inveniretur per civitatem prædictam faciat eum capi, & captum camerariis cameræ dicti communis consignari, & dare illa die, qua captio facta fuerit; & prædicta locum non habeant in treconibus, & pollaiuolis, qui prædicta animalia tenere possint inclusa in suis habitationibus.

De

De repræsentandis bestiis inventis in exercitu.

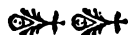
RUBRICA XLIX.

SI in exercitu, vel cavalcata communis Florentiæ aliquæ bestię, vel res alterius ad aliquem pervenerint, teneatur, & debeat is, ad quem pervenerint eas in continenti, vel eadem die qua pervenerint ad eum repræsentari domino Fori exercitus, vel illi, qui ad hoc esset deputatus; Qui vero contrafecerit tamquam de furto reus exbanniatur; Si vero, ut dictum est eas restituerit domino talis bestię, vel rei, debeat habere ab ipso domino pro qualibet bestia, vel re soldos quinque, quos dominus Fori, a domino bestię, seu rei persolvi facere teneatur.

De pena scutiferi currentis æquum, asinarii portantis guantos, vel portantis caligas solatas per civitatem Florentiæ.

RUBRICA L.

NUllus scutifer, seu famulus, vel familiaris alicuius possit, vel debeat currere per civitatem Florentiæ aliquem æquum, vel cum aliquo æquo, nisi præsentem, & volente domino suo, cuius fuerit æquus, & qui contrafecerit puniatur per dominum Potestatem in libris decem f. p. pro qualibet vice, & unusquisque possit contrafacientem impune offendere absque aliquo genere ferramenti, & quilibet possit tales scutiferos, famulos, vel familiares facientes contra prædicta accusare, vel denunciare clam, & palam sine solutione gabellæ facienda propterea, & habeat dimidiam condemnationis; alia vero dimidia deveniat in communi, & si talis condemnatusolvere non posset dictam condemnationem, debeat fustigari per dictam civitatem; Et prædicta banniri faciat dominus Potestas per civitatem Florentiæ quolibet mense, & nullus scutifer debeat portare infulam, aut cinturam de sirico, & qui contrafecerit, puniatur in soldis viginti pro qualibet vice, & qualibet re prædicta; Et quod nullus ducens per civitatem Florentiæ asinos, vel aliquam bestiam aptam ad portandum salnam debeat, vel possit portare guantos in manu, vel caligas solatas per civitatem; Qui contrafecerit, puniatur in soldis viginti f. p.

NUllus alius quod terre civitatis p subburgos ve terreni contraface in libris c mune Flo testas ten investigari & per qu excepto q & si inv de terren aliqua fir tunc sit inde rece Salvo on vari, & num, ve p. & dir

QUili vit viam us Potestas compell prædict tes con tales co steterit, demnar ri possi

De pœna vendentis terreno de greti iuxta arnum.

RUBRICA LI.

Nullus audeat, vel præsumat auctoritate propria per se, vel per alium, vendere, vel vendi facere alicui personæ, vel loco aliquod terrenum, sive gretum iuxta flumen arni civitatis, sive burgis civitatis prædictæ, seu subburgis eiusdem, sive prope burgos, vel subburgos ad ducenta brachia, vel ab inde infra, cum gretum, sive terrenum de iure pertineat ad commune Florentiæ; Qui vero contrafecerit puniatur per dominum potestatem civitatis Florentiæ in libris centum f. p. & de tali terreno, & greto spectante ad commune Florentiæ ipsum capitulum loqui intelligatur, & teneatur potestas tempore sui regiminis per se, & suos officiales investigare, & investigari facere, & inquirere, qualiter, & quomodo sibi placuerit, & per quos factum fuerit, vel esset aliqua venditio per aliquem, excepto quam per commune Florentiæ de dicto terreno, seu greto, & si invenerit, & inventum fuerit, quod aliqua venditio sit facta de terreno, & greto prædicto ad commune Florentiæ spectante ab aliqua singulari persona, illam venditionem casset, & irritet, & ex tunc sit cassa, & irrita, & nullius valoris, vel momenti, & pretium inde receptum a tali venditore restitui faciat communi Florentiæ; Salvo omni iure in prædictis omnibus, & singulis cuiuscumque privati, & quod nullus occupet, & occupatum teneat aliquod terrenum, vel gretum communis sub pœna librarum quingentarum f. p. & dimissionis ipsius.

Quod casolaria debeant remurari.

RUBRICA LII.

Quilibet habens aliquod casolare non muratum intra muros civitatis teneatur, & debeat ipsum murare, vel claudere iuxta viam usque ad altitudinem quatuor brachiorum, & quod dominus Potestas infra unum mensem sui regiminis, teneatur, & debeat compellere ipsum talem casolare habentem facere prædicta modo prædicto etiam si contingeret tale casolare esse inter aliquos consortes commune, eo casu teneatur, & debeat ipse dominus potestas tales consortes compellere, & illum solum condemnare per quem steterit, quin muretur, vel claudatur, ut dictum est, & non condemnare volentes super prædictis parere, & ut prædicta melius fieri possint, teneatur potestas mittere unum ex suis notariis per ci-

vitatem prædictam, & inquirere a vicinis de illis, qui habent casolaria, quæ non essent murata, vel clausa, & præcipere eis sub pœna viginti librarum quod infra quindecim dies debeant murasse, & clausisse ex latere viæ ipsa casolaria, & hoc capitulum potestas banniri faciat semel quolibet mense sui regiminis.

Quod non concedantur private persone populi, vel plebatus ad aliqua laboreria.

RUBRICA LIII.

Nullus plebatus, commune, vel populus possit, vel debeat concedi, vel concedatur alicui, vel aliquibus pro faciendo, vel construendo aliquo, vel aliquibus laboreriis privatarum personarum, sub pœna arbitrio domini Potestatis auferenda.

Quod nullus teneat in domo ultra 20. fascellos scoparum, vel similium.

RUBRICA LIV.

Nulla persona de civitate Florentiæ audeat, vel præsumat intra muros civitatis prædictæ in aliqua domo retinere, vel retineri facere ultra 20. fascios scoparum, ginestrarum, seu frascarum sub pœna librarum ducentarum cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & quilibet possit accusare, denunciare, & notificare sine solutione gabellæ, vel directuræ.

Quod nullus reponat, vel incanovet ultra quatuor salmas palarum, vel fœni.

RUBRICA LV.

Nullus in civitate Florentiæ burgis, vel subburgis per se, vel per alium audeat, vel præsumat reponere, habere, vel tenere in aliqua domo, vel curia coperta, vel copertura, quæ sit apodiata alicui domo ultra quatuor salmas palarum, vel fœni sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti per dominum Capitaneum auferenda pro quolibet, & qualibet vice, & qualibet salma, & quilibet possit accusare, & denunciare de prædictis, & teneatur ei credentia, & habeat medietatem condemnationis, quæ inde sequeretur, & prædicta publice banniantur, & quod dominus Capitaneus de contentis in dicto statuto singulis mensibus inquiret.

Si qui seu ficium munis l mus ædificium novum stringantem civ ædificiu pristinu do, ve sint id a latere terrenu sus via structur non po renum norum

Si q ter lium l rere, potesta antur, qui ha mo ta & litis statum terum p. per fovean 7

*De mensura domorum, vel viarum facienda per
magistros communis Florentiæ.*

RUBRICA LVI.

SI quis domum murare, seu ædificare voluerit, non debeat ædificium, seu murum, sive columnas remove, nisi prius domus, sive ædificium palam videatur a vicinis, & magistris, & mensuratoribus communis Florentiæ, scilicet a vicinis proximioribus ex utraque parte domus ædificandæ, & antequam aliqua claudenda, seu clausura fiat ibi, vel novum ædificium ponatur ibi, faciat quod viæ, & plateæ non restringantur; Qui vero contrafecerit puniatur per dominum Potestatem civitatis Florentiæ in libris quinquaginta f. p. & nihilominus si ædificium fuerit factum, de facto debeat facere removeri, & in pristinum statum reduci; Si vero vicini concordarent de mittendo, vel ponendo columnas, vel aliam clausuram, tunc facere possint id absque mensuratoribus, & magistris supradictis, excepto quod a latere platearum, & viarum; & quicumque habet domum, vel terrenum iuxta aliquam viam, quæ domus, vel terrenum sit versus viam, ultra quam domum, vel terrenum, vicinorum, & destruetur domus pro ædificio de novo ædificare, vel ædificari facere, non possit, vel debeat versus viam ultra quam sit domus, & terrenum vicinorum, scilicet ad squadam ponere cum domibus vicinorum ad cordam iuxta viam.

De aqua nociva arcenda.

RUBRICA LVII.

SI quis fecerit, vel faciet per se, vel alium aliquod opus, propter quod aqua pluvialis, vel alia aqua currat, vel fluat per alium locum, vel altiori modo, vel rapidiori quam consuevit currere, seu fluere in detrimentum, vel damnum alicuius vicinorum, potestas civitatis Florentiæ, vel eius iudices causarum civilium teneantur, & debeant cogere illum, qui fecerit illud opus, vel illum, qui haberet terras ab eo, ut reducat illud in pristinum statum, primo tamen cognito de iure partium summarie sine libelli oblatione, & litis contestatione. Et si quis non reduxerit illud in pristinum statum termino sibi dato per dictum dominum Potestatem, vel alterum ex dictis iudicibus, condemnatur in libris viginti quinque f. p. per dictum dominum Potestatem; Et quilibet habens fossam, vel foveam iuxta domum, vel bona alterius, teneatur ipsam tenere

Tom. II.

H h h

mundam, & ita, & taliter, quod aqua pluvia; vel aliqua alia aqua, seu putredo non fluat, seu vadat in domum, vel bona vicini, vel alterius, nec aliquod damnum inferat eidem, vel inferri possit sub pœna librarum centum pro vice qualibet.

Qualiter liceat habere fenestras super tectum, domum, vel curtem vicini.

RUBRICA LVIII.

Q Vicumque in civitate, burgis, vel subburgis Florentiæ habens curtem, & terrenum post, & iuxta domum alicuius, & ipse cuius est domus non habuerit aliquod terrenum proprium amplitudinis ad minus unius brachii post, & iuxta eius domum, talis persona, cuius esset domus nullo modo possit facere, vel fieri facere, habere, vel tenere hostium, vel fenestras ex illa parte prope terram per decem brachia, nisi esset fenestra pro lumine reddendo, & tunc ipsa fenestra debeat esse ferrata, ita quod per eam non possit ingredi, vel exire. Et idem intelligatur de fenestra facta; vel facienda in muro, seu porticu supra tectum vicinorum, & potestas dictæ civitatis, & quilibet eius iudex civilium causarum ad petitionem illorum, qui habent curtem, vel terrenum, debeant facere fieri, ut supra permittitur, ac etiam removeri, & tolli facere, si quod proiectum, vel immissum esset supra domum, vel terrenum alicuius, de aliquibus lignis, vel rebus aliis quibuscumque ad petitionem eius, qui huiusmodi domum haberet, vel terrenum, & punire inobedientem, seu contrafacientem in libris viginti quinque s. p. pro qualibet vice, super quibus omnibus, & singulis dictus dominus Potestas, & iudex teneantur, & debeant procedere de plano, sine strepitu, & figura iudicii, & ea modo prædicto fine debito terminare.

Quod non fiat ferra cum muro in aliquo fossato.

RUBRICA LIX.

Si qua persona fecerit, vel fieri fecerit aliquam ferram cum muro in aliquo flumine, vel fossato, occasione cuius muri, & ferræ, aliquis ex vicinis circumstantibus in aliquo læderetur, D. Potestas dictæ civitatis teneatur, & debeat facere præcipi illi, qui talem murum fecisset ad petitionem talis convicini, quod talem murum faciat removeri infra tertiam diem, & nisi infra dictum terminum remotus fuerit talis murus, dictus dominus Potestas teneatur, & debeat dictum inobedientem condemnare in libris viginti quinque com-

muni F
faciat r
set, ve

D

Si al
as
tum f
concess
condu
vel ali
esset,
te, no
mali p
let loc
frascij
dat, v
lium,
dari,
mensil
xillifer
bonor
ctis p
alius
sex m
riæ N
notari
nes fi
offitia
a cor
quæst
tis i
iudici
infra
differ
post
ius a
dicta

muni Florentiæ applicandis, & nihilominus talem murum de facto faciat removeri, & dextrui expensis illius, qui talem murum fecisset, vel fieri fecisset.

De extimatoribus vecturarum, & magagnarum animalium irrationabilium, & de quantitate vecturæ exigenda.

R V B R I C A L X.

SI aliquod animal irrationale, vel equus, mulus, iumentum, vel asinus fuerit ad vecturam locatum, & mortuum, vel magagnatum fuerit apud conductorem, vel eius nuntium, vel alium, cui concessisset ante restitutionem factam de ipso, vel occasione dicti conductoris, debeat emendari locatori per conductorem, si eius, vel alicuius prædicto facto, vel culpa magagnatum, vel mortuum esset, ita tamen quod extimatio fienda de tali magagna, vel morte, non debeat excedere summam extimationis factæ de dicto animali per infra scriptos officiales, ut infra dicitur, & quilibet qui vellet locare animal ad vecturam debeat ipsum facere extimari per infra scriptos officiales ad hoc electos, antequam ad vecturam concedat, vel locet. Quæ extimatio debeat scribi in actis ipsorum officialium, & dicta extimatione non scripta de morte nihil debeat emendari, & ad ipsa animalia sic locanda, & extimanda eligantur de sex mensibus in sex mensibus tantum per DD. Priores artium, & vexilliferum iustitiæ una cum officio gonfalonieriorum, & duodecim bonorum virorum dicti communis duo officiales dicti communis dictis primis sex mensibus, videlicet unus de quarterio s. Spiritus, alius de quarterio s. Crucis, & unus notarius cum eis, & secundis sex mensibus alii duo officiales, videlicet unus de quarterio s. Mariæ Novellæ, alter de quarterio s. Ioannis, & unus notarius; qui notarii scribant, & scribere teneantur, & debeant omnes extimationes fiendas per dd. officiales de animalibus sic locandis, & prædicti officiales habeant pro dicto tempore sex mensium pro eorum salario a communi Florentiæ libras tres f. p. pro quolibet eorum; Et de quæstionibus dd. magagnatum, de morte, vectura, & damnis habitis ipsa occasione cognoscant summarie, & sine strepitu, & figura iudicii, & sententiam ferant iudices causarum civilium D. Potestatis infra quindecim dies postquam petatum fuerit. Et si quis locator differre moveret quæstionem de animali sic locato per sex menses post locationem factam de ipso animali, dictus locator, vel habens ius ab eo amplius non audiat, & observari debeant omnia supradicta, non obstante iuramento guarantigiæ inde facto in maiori exti-

.H h h 2

matione inde facta, vel scriptura libri, vel instrumenti mutui, vel emptionis propterea facti. Et non debeat peti, vel exigi pro vectura alicuius dictorum animalium ultra soldos octo f. p. pro qualibet die, si locatio facta fuerit pro sex diebus, vel ab inde infra; si vero facta fuerit pro maiori tempore ultra soldos sex pro qualibet die, & si amplius quis exigeret, vel reciperet, reddere compellatur nulla exceptione obstante; Et si quis allegaret se non posse sine incomodo restituere tale animal sic locatum, liberetur a locatione, & liberatus sit ipso iure, & esse intelligatur solvendo extimationem eius, ac etiam vecturam pro tempore, quo id tenuerit ultra tempus conductionis secundum modum prædictum, dummodo prædicta vectura non possit excedere summam librarum octo f. p. Et quod probatio incumbat conductori, si per eum diceretur, quod sine sua culpa, vel alicuius prædictorum, tale animal fuerit mortuum, vel magagnatum. Et si aliquod ex dictis animalibus fuerit extimatum, & postea locatum, videlicet steterit in locatione ultra tempus officii officialium, qui eum extimarunt, sufficiat quantum ad prædicta extimatio ante locationem factam per totum tempus talis locationis.

Quod quilibet habens propriam cavam, possit mittere cavatores.

R V B R I C A LXI.

Quilibet habens propriam cavam, possit mittere suos cavatores, & cavari facere in ea suo arbitrio. Et si quis fecisset, vel faceret aliquam doganam, compositionem, vel posturam contra prædicta, dominus Potestas civitatis Florentiæ teneatur, & debeat illam doganam dextrui facere vigore huius capituli, & si quis ad eundem ad cavam lapidum, non habeat viam per quam expedite possit ire, & redire ad eam, teneatur, & debeat dictus dominus Potestas, cum fuerit requisitus a domino cavæ, aut ab alio, qui ius haberet cavandi in dicta cava cogere homines habentes terras iuxta dictam cavam, dare iuxta terram, in qua est sua cava illi tantum de sua terra usque ad viam publicam, quod possit ire, & redire, & eius familia, & bestię, & lapides, & deferre a dicta cava usque ad viam publicam, vel vicinalem, ita quod non possit de dicta via damnificari, vel dextrui ex ipso cavamento. Facienti contra Potestas teneatur tollere pro pœna libras quinquaginta f. p. & ipsam viam facere reaptari expensis contrafacientis, ita quod bene, & expedite quilibet possit ire, & redire per eam, & ille, qui voluerit ire ad cavam suam per terram sui vicini, satisfaciat illi, cuius fuerit terra pro usu tantum dictæ viæ, secundum quod fuerit declaratum per tres bonos, & legales vicinos ipsorum.

Quod li

Si con
quar
familiæ,
cuius p
per agro
& terra
num in
bus exi
sub pœ
quam i
per cui
quam t
pœna l
per qu
rentiæ
etiam
quam t
credatu
maioris

De p

Ter
f
nes, &
Floren
sit dei
vitate,
per se
libris
elevari
inceps
pra al
rentiæ
tem,
octo l

Quod liceat unicuique ire per terram vicinorum ad terram suam.

RUBRICA LXII.

SI contigerit aliquem agrum habere, & non habere viam, per quam possit ire, & redire ad dictum agrum, liceat ei suæque familiæ, & laboratoribus licite, & impune, & sine contradictione aliquius personæ ire, & redire, & reducere boves, & alia animalia per agros, & terras vicinorum pro laborerio faciendo in dicto agro, & terra, dummodo eatur per eam partem, per quam minus damnum inferat vicino, vel vicinis in agro, seu possessione, & fructibus existentibus in eisdem. Et nullus impediat d. iter, vel reditum sub pœna librarum decem f. p. & quod ille, cuius esset terra, ad quam iretur per terram vicini, teneatur illam vendere illi vicino, per cuius terram iter habuerit pro iusto pretio, si terra talis, ad quam sic itur, sit pretii librarum centum, vel ab inde infra sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & de hoc summarie cognoscatur per quemcumque iudicem causarum civilium dicti communis Florentiæ ad petitionem talis convicini, & quod simili modo teneatur etiam convicinus, in cuius terra sit iter, emere talem terram, ad quam sic itur sub pœna prædicta. Et de pretio talis rei stetur, & credatur dicto quatuor proximiorum vicinorum talis terræ, vel maioris partis ex eis.

De pœna facientis veronem, sportum, pontem, vel cavalcaviam.

RUBRICA LXIII.

TENEATUR potestas ad petitionem cuiuscumque infra unum mensem, postquam fuerit requisitus, facere dextrui omnes verones, & palchetta lignaminis, qui essent super viis publicis civitatis Florentiæ prope terram a quinque brachiis, vel infra, & nullus possit deinceps construere, vel ædificare, vel construi facere in dicta civitate, burgis, & subburgis, verones, sportos, palcos prope terram per sex brachia, vel ab inde infra, & qui contrafecerit puniatur in libris vigintiquinque f. p. & Potestas nihilominus ædificatum faciat elevari, & hoc faciat potestas quolibet mense banniri, & nullus deinceps construat, vel ædificet, vel construi, seu ædificari faciat supra aliquam viam publicam dictæ civitatis, burgis, & subburgis Florentiæ, quæ sit latitudinis a sex brachiis supra aliquam voltam, pontem, vel cavalcaviam de lapidibus, vel lignamine prope terram per octo brachia, mensurando a terra usque ad culmen voltæ, vel ca-

valcaviæ sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & destructionis ædificii contra dictam formam ædificati, vel constructi. Et salvo quod in via, vel supra viam de via maggio quarterii s. Spiritus a platea Frescobaldorum usque ad ecclesiam s. Felicis non possit fieri aliquod sportum palchi in aliqua domo sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & destructionis eius, quod contrafactum fuerit, ac etiam quod in aliqua via noviter constructa in dicta civitate burgis, & subburgis in futurum construendis, non fiat aliquod sportum palchi supra viam, non obstante aliqua licentia, reformatione, vel ordinamento sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & destructionis talis ædificii facti contra dictam formam. Possit tamen quilibet, & ei liceat in viis dictæ civitatis exceptis viis prædictis, videlicet in ea via, ubi essent domus exportatæ, domum suam facere exportatam illius longitudinis, cuius esset sportum domus proximioris tali domui, ubi foret sportum, & non ultra, vel aliter sub pœna librarum vigintiquinque f. p.

De pœna appodiantis viæ, vel domui ligna, vel storia.

RUBRICA LXIV.

Nulla persona in civitate Florentiæ infra muros civitatis eiusdem audeat, vel præsumat retinere, vel pati, quod retineatur, vel sit appodiata viæ, domui, curiæ, vel alii ædificio aliqua copertoria de storiis, panno, assidibus, lignamine, vel frascato supra viam aliquam sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice; Et quilibet possit de prædictis denunciare, & accusare clam, & palam, cui credentia, si voluerit, teneatur, & potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, et quilibet ipsorum teneatur de prædictis inquirere, & per familiam ipsorum facere perscrutari, sicut perscrutatur de armis, & ea banniri facere, & prædicta non extendantur ad fundacos, & apothecas mercatorum calismalæ, artis lanæ, portæ S. Mariæ, medicorum, speiariorum, & camporum dictæ civitatis.

De ædificibus communibus murandis, ædificandis, vel reparandis.

RUBRICA LXV.

Siquis habeat, vel possideat in totum, vel in partem aliquod casolare, solum, seu ædificium, & voluerit ipsum murare, vel ædifi-

care, vel
sum ædific
plici contr
& debeat
ram quo
liendo, si
rum si ill
tum se ha
quod habe
xaminet in
num tri
si infra t
ipsum iuc
opere mo
ne, licent
stiterit in
dictorem
tunc si i
ipsam æd
factus ad
nisi esset
tum eff
vel fieri
sortes m
ipsum m
propriis e
ea grossit
fortis, ve
morum r
ciat pun
reaptari,
a latere e
ter, &
factura e
quus eff
factum e
quod fec
dicto suc
quantitat
ctus fuer
bitur per
vel turri

care, vel & qualibet
sum ædificati, vel
plici contra via maggio
& debeat ecclesiam s.
ram quo domo sub
liendo, si quod con-
rum si illa structa in
tum se hanc dis, non
quod habe qua licen-
xaminet iuratum f. p.
num triu tionis talis
si infra et, & ei
ipsum iudicet in ea
opere mo exporta-
ne, licentia maioris tali
stiterit in poena li-
dictorem
tunc si i
ipsam ædificat
factus ad
nisi esset
etum esse
vel fieri
sortes m
ipsum m coperto-
propriis epta viam
ea grossit
fortis, vel & accu-
murum m & pote-
ciat pun et quilibet
reaptari, m ipsorum
a latere m facere,
ter, & m acatorum
factura m
quus esse
factum d
quod fecit
dicto suo
quantitate
ctus fuer
bitur per
vel turre
vel ædifi-

care, vel murari, vel ædificari facere, augendo, vel meliorando ip-
sum ædificium, possit, & sibi liceat hoc facere non obstante sim-
plici contradictione alicuius personæ; & si contradiceretur teneatur,
& debeat talis ædificans, vel ædificare volens præstare iudici co-
ram quo quæstio verteretur, fideiussorem idoneum de opere demo-
liendo, si per sententiam apparuerit iniuste ædificatum fuisse; Ve-
rum si ille, qui contradiceret, ostenderet per publicum instrumen-
tum se habere ius prohibendi ratione dominii, vel alterius iuris,
quod haberet in ipsa re, tunc antequam ædificetur dictus iudex e-
xaminet iura utriusque partis, & quæstionem definiat intra termi-
num trium mensium, & interim in opere non procedatur, &
si infra terminum prædictum ipsa quæstio decisa non fuerit per
ipsum iudicem, tunc iudex ipse recepta satisfactione idonea de
opere moliendo ab ædificare volente, non obstante contradictio-
ne, licentiam eidem ædificandi concedat; Si vero legitime con-
stiterit infra dictum tempus talem prohibentem, seu contra-
dictorem esse consortem talis ædificare volentis in ipsa re,
tunc si ipse contradicens vellet potius ipsam rem dividi, quam
ipsam ædificari, fiat ipsius rei divisio, nisi esset communis murus
factus ad sustinendam domum utriusque, & utriusque tigna, vel
nisi esset domus, vel turris, vel aliud ædificium, de quibus pa-
ctum esset de non dividendo, & in quibus causis divisio pcti,
vel fieri non possit. Et si inter duos convicinos, vel plures con-
sortes murus esset communis, & alter consors dextruere voluerit
ipsum murum, & ædificare meliorem, vel super ipso murare suis
propriis expensis, tunc possit, & ei liceat hoc facere, & murare, &
ea grossitie, quæ sibi placuerit non obstante contradictione talis con-
sortis, vel vicini, dummodo de terreno talis consortis ultra talem
murum nil accipiat contra ipsius voluntatem, & domum vicini fa-
ciat puntellari, & indemnem conservari, & ipsam in muro novo
reaptari, & reduci sicut erat in veteri omnibus suis expensis. Et
a latere consortis eius murari faciat ipsum murum bene, & æquali-
ter, & sine malitia, nil propterea recipiendo a dicto consorte pro
factura dicti muri, nisi ipse murus novus fieret aptior, quam anti-
quus esset, et dictus consors ad dictum murum ultra antiquum
factum domum suam applicaret, & tunc de illo ædificio muri,
quod fecisset ultra id quod erat primo, teneatur dare, & solvere
dicto suo consorti, qui murum suis expensis fecisset, dimidiam
quantitatem eius, quo extimatus fuerit dictus murus, qui constru-
ctus fuerit supra dictum murum veterem, secundum quod declara-
bitur per magistros dicti communis Florentiæ; Et si aliqua domus,
vel turris, seu aliquod ædificium dextructa, seu dextructum fuerit

in totum, vel in partem propter aliquod malefictum, vel delictum aut culpam alicuius ex consortibus dictæ domus, turris, seu ædificii, teneatur dominus Potestas dictæ civitatis Florentiæ sub virtute præstiti iuramenti præcise compellere, & cum effectu ad petitionem consortis, vel consortium dictæ domus, turris, seu ædificii, talem consortem propter cuius malefictum, culpam, vel delictum talis domus, turris, seu ædificium fuerit dextructa, vel dextructum, ipsam domum, turrim, vel ædificium reædificare in pristinum statum, seu meliorem reponere infra tres menses proximos postquam inde fuerit requisitus, & si talis consors cessaverit prædicta facere, ut dictum est, tunc liceat consorti eius dictam domum, turrim, seu ædificium ad placitum reædificare, & reparare, seu edificari, & reparari facere suis propriis expensis, & ipsam domum, & eius terrenum habitare ad sui beneplacitum absque contradictione, vel molestia dicti consortis pro quo talis dextructio foret facta, quousque tali consorti reædificanti fuerit satisfactum integre per ipsum consortem, pro quo fuerit dextructa huiusmodi domus, turris, vel ædificium de expensis factis per ipsum ædificantem in refectione prædicta; Et dicta satisfactio fiat secundum quod declaratum fuerit per magistros communis Florentiæ, vel quatuor vicinos dicti terreni, & soli, bonos, & legales viros, remanente semper proprietate dicti terreni ei pro quo fuerit dextructum secundum partem sibi contingentem de iure; Salvo quod si talis consors, pro quo facta fuerit talis devastatio voluerit potius vendere terrenum, & solum talis ædificii ædificati tali consorti reædicatori, quam expensas dictæ reædificationis restituere, tunc teneatur talis ædificans dare, & solvere eidem consorti pro quo fuerit dextructio facta pretium partis terreni, & soli contingentis eidem secundum estimationem faciendam per dictos magistros, vel quatuor convicinos eorum prædictos eligendos per dictum dominum Potestatem, vel per iudicem, & recipere inde instrumentum venditionis, & alia facere quæ requiruntur in prædictis. Possit autem quilibet consors ædificium dextructum occasione delicti, vel culpæ alterius consortis reædificare post annum a die dextructionis computandum, & in dicto ædificio habitare cum conditionibus supradictis; Et si quis super solo, vel terreno communi ædificaverit propriis expensis, & hoc ante inceptum opus denuntiaverit potestati per publicum instrumentum, tunc non possit potestas, nec aliquis alius officialis dicti communis deinceps dextruere, vel damnificare ædificium prædictum pro debito, libra, seu pro aliquo delicto commissio per aliquem alium consortem, nisi talis consors delinquens ædificaret postea, vel habitaret in ipso ædificio, seu tali reædicatori restituisse partem expensarum contingentem

cidem;
bet cre
ter ma
possint
essent
de vol
quis su
coninu
per eis
fructus
alii con
quod
dummo
rat con
decim
velit
de sua
in pos
marie,
a con
bus n

OM
capita
incon
ipsi
& no
facere
conde
inspe
dies
salvis

eidem; Salvo semper, & reservato in bonis prædictis iure cuiuslibet creditoris, & quod supra dictum est de bonis destructis propter maleficium, culpam, vel delictum alicuius consortis, quod possint reædificari per alios consortes, intelligatur, nisi ipsa bona essent publicata pro ipso maleficio, vel excessu, & nisi hoc fieret de voluntate, licentia, & concessione communis Florentiæ; Et si quis super domibus combustis, vel derutis, aut solo, vel terreno communi ædificare voluerit, possit ædificare, & ædificari facere super eis, & ædificium tenere, & possidere, & alii locare, & usufructus percipere, donec consors de parte ædificii facti satisfecerint alii consorti de expensis factis per eum in ipso ædificio secundum quod declaratum fuerit per ipsos magistros, vel vicinos, ut supra, dummodo qui ædificare, vel ædificari facere voluerit primo requirat consortem, & consortes si vult ædificare, & tunc infra quindecim dies a die requisitionis, possit contradicere, & dicere, quod velit ædificare; Et si voluerit ædificare, & ædificari facere prout de sua processerit voluntate, & si quis receperit aliquod damnum in possessione, vel domibus suis occasione sui consortis, possit summarie, de plano, & sine strepitu, & figura iudicii illud damnum a consorte repetere, & cogatur ad illud restituendum feriis aliquibus non obstantibus.

De illicitis salariis per officiales extortis restituendis.

RUBRICA LXVI.

OMnibus illis quibus officiales aliqui communis Florentiæ illicita, & gravia salaria extorserint, vel acceperint dominus Potestas, capitaneus, & defensor teneatur facere restitui totum illud quod inconvenienter acceperit, stando de prædictis illi præsumptioni, quæ ipsi domino Potestati, Capitaneo, & defensori videtur convenire & non obstante quod plenam probationem ille talis, qui petierit, facere non possit, & talem extorforem possit dominus Capitaneus condemnare usque in summam librarum quinquaginta, vel minus inspecta qualitate personæ, & hoc publice banniri faciat infra octo dies introitus sui officii, & quilibet possit denunciare de prædictis, salvis aliis statutis maiorem pœnam imponentibus.

Qualiter tregue fiant, & securitates præstentur.

RUBRICA LXVII

SI quis civis, comitatinus, vel districtualis civitatis Florentiæ coram potestate peteret treguam fieri, seu securitatem sibi præstari ab aliquo, de quo dicat se timere, ne ipsum offendant ratione alicuius odii, vel inimicitiae, vel alterius evidentis, & manifestæ causæ, teneatur D. Potestas dictæ civitatis, qui fuerit requisitus, requiri facere personaliter per nuntium dicti communis, vel saltem domui, ecclesiæ, & vicinis talem, a quo tregua, vel securitas fieri, vel præstari peteretur, ut infra terminum competentem comparere debeat coram dicto D. Potestate, vel iudice ad treguam faciendam, & securitatem præstandam tali petenti. Et si comparuerit talis requisitus, cogat D. Potestas, vel iudex ad faciendum dictam treguam, & securitatem præstandam tali petenti, & pro tali securitate, vel tregua servanda dare fideiussores idoneos, secundum sui facultatem, & possibilitatem, & etiam secundum qualitatem discordiæ, si fuerit civis, si vero fuerit comitatinus, vel districtualis, vel forensis, cogat satisfacere solummodo secundum sui facultatem, & possibilitatem, & de facultate, & securitate sit in cognitione, & arbitrio d. D. Potestatis, vel iudicis, & possit talis forensis, forenses dare pro securitate prædicta. Et talis tregua, seu securitas pro tribus annis tantum fiat, quibus finitis iterum peti possit, si duret eadem causa inimicitiae, vel alia evidens causa inimicitiae de novo supervenerit. Si vero talis requisitus non venerit, vel securitatem non præstiterit, & treguam non fecerit, ut supra præmittitur, tunc teneatur pater talis, qui securitatem non præstiterit, & treguam non fecerit, ipsam treguam facere, & securitatem præstare tali petenti pro ipso tali suo filio etiam exbannito. Et dicti D. Potestas, & iudex talem patrem ad prædicta facienda cogere realiter, & personaliter teneantur. Si quis vero requisitus ad talem treguam faciendam, vel securitatem præstandam non venerit, vel non comparuerit infra terminum supra præfixum, ut dictum est, exbanniatur per præconem dicti communis per civitatem Florentiæ in locis consuetis, & maxime apud domum eius, si fuerit civis, & condemnatur arbitrio D. Potestatis inspecta personæ, & negotii qualitate, & habeatur pro exbannito pro maleficio, & offendi possit impune tamquam exbannitus pro maleficio, nec audiatur in aliquo iure per aliquem officialem dicti communis. Et quod D. Potestas quando condemnabit talem non facientem prædictam treguam, vel prædictam securitatem non præstantem, debeat eum condemnare cum hac conditione, videlicet. Quod si in-

fra quin
rit, vel
offender
dicto b
muni,
minus
positus,
habeatu
guam f
quilibet
condem
da con
dex fec
netur
bris di
vel sec
ipsum
cepto
manda
ab alic
guam.
tis Flo
offensu
tatem
cienti
neis o
confer
præste
natis,
ritate
mitati
quod
pellat
causa
eius
sonas
inter
secur
di,
stans
tes
taten

fra quindecim dies a die condemnationis de eo factæ treguam fecerit, vel satisfecerit, ut dictum est, ipse, vel alter pro eo de non offendendo, ut dictum est, quod ipse eximatur, & cancelletur de dicto banno, & condemnatione nihil propterea solvendo dicto communi, vel alii pro communi, ratione prædicta. Et si prædictus terminus quindecim dierum in prædicta condemnatione non fuerit appositus, ipso iure intelligatur appositus, & pro scripto, & appposito habeatur, & non habeatur pro exbannito, vel condemnato, si treguam fecerit, & satisfecerit, ut dictum est, & eo casu teneatur quilibet notarius cameræ actorum dicti communis tale bannum, vel condemnationem cancellare de actis cameræ absque solutione facienda communi dicta de causa. Quod si potestas, vel aliquis eius iudex fecerit contra prædicta, vel prædicta non servaverit, condemnatur per syndicos communis Florentiæ, qui eos sindicabunt in libris ducentis f. p. & quicumque reperiretur fecisse dictam treguam, vel securitatem pro tempore trium annorum, ut dictum est, infra ipsum tempus eidem facere, vel præstare amplius non cogatur; excepto quod nullus, qui offensionem fecerit, vel fieri fecerit, seu mandaverit in futurum in persona alicuius, possit a tali offenso, vel ab aliquo eius consanguineo petere, vel habere securitatem, vel treguam. Et quod D. Potestas, vel aliquis rector, vel officialis civitatis Florentiæ non possit modo aliquo compellere, vel gravare talem offensum, vel aliquem eius consanguineum præstare aliquam securitatem, vel aliquam treguam facere dicto offendenti, vel offendi facienti, seu mandanti. Et hoc capitulum non præiudicet consanguineis offendentis, quin treguam, & securitatem ab offenso, vel eius consanguineis possint petere, & habere. Hoc etiam capitulum non præstet beneficium, nec locum habeat in exbannitis, vel condemnatis, vel eos excuset, nec etiam possit aliquis ex magnatibus securitatem, vel treguam petere ab aliquo populari dictæ civitatis, comitatus, vel districtus, nisi pro evidenti causa, vel odio, quæ, vel quod sufficiens videretur D. Potestati prædicto, & nullus alius compellatur ad dictas treguas faciendas, nisi evidens, & manifesta sit causa, quare petatur. Possit etiam, & debeat D. Potestas, & dicti eius iudices, & assessores omnes cuiuscumque casati, & omnes personas habentes inter se guerram, discordiam, seu brigam, facere fieri inter eos treguam, & securitatem præstare. In his autem treguis, & securitatibus contineantur, & contineri intelligantur infra scripti modi, & articuli; in primis videlicet, quod ipsa tregua legalis, & constans erit inter ipsas partes, & debeant, & promittant prædictæ partes per publicum instrumentum servare dictam treguam, vel securitatem usque ad tres annos integros cum adiectione pœnarum, &

promissionum, secundum quod videbitur D. Potestati, & ad conservationem dictarum treguarum, & obligationum, quælibet dictarum partium dicto communi Florentiæ præstet corporaliter sacramentum, & det fideiussores idoneos approbandos per approbatores dicti communis, prout videbitur d. D. Potestati. Item quod aliqua dictarum partium non possit emere, vel accipere, vel emi, vel accipi facere in civitate Florentiæ, vel extra aliquam domum, vel casolare, vel terram, in qua domo, casolare, sive terra alia pars sit confors, vel confines habeat cum eisdem. Item quod nulla dictarum partium offendet, vel offendi faciat aliam in personis, & rebus, vel advocabit contra aliam, vel litigabit, vel aliquid dicet personaliter facie, vel ad faciem, nisi per procuratorem popularem, qui non sit de eius domo. Item quod omnes promissiones, obligationes, & renunciationes, & ratificationes, & omnia alia, quæ continentur in dictis treguis factis, vel fiendis tam per principalem, quam per fideiussorem, sint firmæ, & ratæ, nec retractari possint de iure, vel de facto prætextu minoris ætatis, vel alicuius privilegii, vel beneficii suffragio iuris canonici, vel civilis, nec etiam auxilio alicuius statuti, vel ordinamenti dicti communis Florentiæ editi, vel edendi. Et in promissione treguarum intelligatur facta legitima stipulatio in pœna, si ibi quantitas pœnæ reperiatur adiecta, & renuntiatum, et omnia, & singula supradicta etiam scripta, vel dicta non forent. Et potestas, & quilibet eius notarius, qui recipiet stipulationes, & promissiones treguarum, ipsas treguas, & pœnarum adiectionem stipuletur dari pro dimidia dicto communi Florentiæ, & pro alia dimidia parti, seu personæ cui sit tregua. Et si quis ruperit treguam qualitercumque committendo aliquod malefictum in personam eius, cuius facta est tregua, condemnnetur de tali malefictio secundum formam statutorum, reformationum, vel ordinamentorum dicti communis, si illud malefictum commisisset in personam alterius, cui facta tregua non esset. Et infra quindecim dies post condemnationem factam de dicto malefictio, etiam per contumaciam dictus D. Potestas, & quilibet eius iudices præcise teneantur, & debeant ad pœnam centum librarum f. p. quas camerarii dicti communis de suo salario retinere teneantur absque libelli petitione, vel oblatione, sine strepitu, & figura iudicii, in persona, & rebus præcise compellere prædictum offensorem, vel eius fideiussores datos pro dicta tregua observanda ad solvendam pœnam conventionalem promissam pro dicta tregua servanda, videlicet dimidiam camerariis dicti communis pro ipso communi recipientibus, & aliam dimidiam offenso, vel si mortuus esset eius hæredibus. Et sufficiat ad prædicta probanda condemnatio facta de tali malefictio etiam per contumaciam, ita quod præcise possint

compelli
salvo qu
deccm d
vitate, c
malefictio
& deven
aliqua r
modi ex
non poss
no ratio
eti fidei
pra dict
cta non
condemn
qua fuer
& tregua
super eis

De ugi

SI pot
nia
quæ non
alicuius
mensurat
Potestas
eam fac
post peti
dantur e
minum
libras vi
Et tenea
suis offic
talis offi
na proba
Et si qu
Potestas
terræ vo
tres de
testate,

compelli ipse, & eius fideiussores ad solvendam prædictam pœnam; salvo quod si talis offensor non solverit condemnationem factam infra decem dies a die factæ condemnationis, exbanniaturo perpetuo de civitate, comitatu, & districtu Florentiæ, & tamquam exbannitus pro malefitio sit, & teneatur, & bona eius devastentur, & confiscentur, & deveniant in communi prædicto, nec possint aliqua bona redimi aliqua ratione, vel causa, quin omni anno devastentur. Et huiusmodi exbanniti, vel condemnati, si non solverint, ut dictum est, non possint eximi, vel cancellari de dicta condemnatione, vel banno ratione beneficii pacis, vel alicuius alterius, & nihilominus dicti fideiussores compellantur solvere pœnam conventionalem, ut supra dictum est. Et si dictus D. Potestas omnia, & singula supradicta non observaverit, & effectui non mandaverit, ut dictum est, condemnetur per syndicos, qui cum indicabunt pro vice qualibet, qua fuerit contrafactum in libris quingentis f. p. & quod securitates & treguæ, de quibus supra fit mentio, peti possint, & in eis, & super eis procedi breviter, & summarie.

De uggis incidendis, & de arboribus in certis casibus cadendis,

RUBRICA LXVIII.

Si potestati, vel alicui de iudicibus civilium causarum, quærimonia facta fuerit de aliqua uggia quercuum, vel aliarum arborum, quæ non producerent fructus commestibiles ad usum hominis, seu alicuius canneti, quæ uggia sit prope bona vicini ad octo brachia mensuranda ab ipsa arbore, cuius removeri uggia postulaverit, d. D. Potestas, & quilibet ex dictis suis iudicibus teneatur, & debeat eam facere removeri, & incidi iuxta terram infra quindecim dies post petitionem, vel denuntiationem sibi factam, quæ arbores inciduntur expensis eorum, quorum essent, & non incidenti infra terminum sibi iniunctum, Potestas teneatur ei tollere nomine pœnæ libras vigintiquinque f. p. & incidi faciat illas postea, ut dictum est. Et teneatur, & debeat iudex de hoc requisitus mittere aliquem ex suis officialibus ad videndum si petita vera sint, & stetur relationi talis officialis, qui ad prædicta missus fuerit, & eius relatio pro plena probatione habeatur in omnibus, & quoad omnia suprascripta. Et si quis habuerit arborem, vel arbores in terra alicuius, teneatur Potestas illum compellere, vendere eas domino, vel possessori illius terræ volenti eas emere pro illa quantitate pretii, quam dixerint tres de proximioribus, & legalioribus convicinis illius loci electi a Potestate, vel aliquo ex dictis eius iudicibus, coram quo de hoc quæ-

stio verteretur, & eodem modo teneantur dominum illius terræ compellere ad emendum huiusmodi arborem, vel arbores, si dominus earum id petierit, secundum quod illi tres vicini dixerint ordinandum, & hoc capitulum locum habeat inter laicos tantum.

De turribus, muris, & palatiis ruinam minantibus.

RUBRICA LXIX.

SI turris, domus, terrazius, vel murus existens in civitate, burgis, aut subburgis Florentiæ, existeret sub tali conditione, quod dubitaretur de casu alicuius ipsius, & denuntiatur fuerit D. Potestati civitatis Florentiæ, vel alicui suorum iudicum causarum civilium, Potestas, & quilibet eius talis iudex talem turrim, terrazium, domum, vel murum facere videri teneatur a magistris communis Florentiæ, seu aliis magistris eligendis per ipsum D. Potestatem, vel iudicem. Et si dicti magistri dixerint esse dubitandum de tali turri, terrazzo, domo, vel muro, Potestas, & quilibet de prædictis iudicibus teneatur talem domum, turrim, terrazium, vel murum facere dextrui expensis illius, cuius esset infra tres dies post dictum talium magistrorum.

De pœna cavantis terram iuxta muros civitatis Florentiæ & destruentis steccatum.

RUBRICA LXX.

SI quis cavaverit terram iuxta muros civitatis Florentiæ ex parte interioris civitatis per sex brachia, vel de foris per decem brachia, vel aliquem lapidem muratum extraxerit de ipsis muris condemnatur per dominum Potestatem dictæ civitatis in libris quinquaginta f. p. & de prædictis, & quolibet prædictorum quilibet possit accusare, & denunciare, & habeat, & habere debeat talis denuntians, vel accusans quartam partem dictæ condemnationis. Et quod homines habitantes in aliqua parrochia, vel loco, unde prædicta terra, vel lapides tollerentur, teneantur, & debeant denunciare talem contra prædicta facientem D. Potestati. Et si non denuntiaverit dictus dominus Potestas teneatur, & debeat de facto ipsam terram reponi, & muros refici facere in locis, unde extracti fuerint expensis contrafacientis, & condemnare talem non denuntiantem pro quolibet eorum, & qualibet vice in soldis centum f. p. & quod quicumque reperiretur murum dictæ civitatis rumpere, condemne-

tur per
libet, qu
rentiæ,
to, vel
ce qualil
tres dies

De pu

SI qui
rate
vari fec
recipere
tur reapi
giminis

De

OM
f
umbro
Laurer
condic
ni, fe
Domu
ma iai
clemen
tus ef
Ioanni
s. Re
festun
festun
s. Bar
mens
listari
Sanct
Mariæ

tur per dominum Potestatem in libris quingentis f. p. pro vice qualibet, qui vero dextruxerit steccatum, vel bertescam civitatis Florentiæ, vel elevaverit, aut removerit aliquod lignamen de d. steccato, vel bertesca, condemnetur per dictum dominum Potestatem vice qualibet in libris vigintiquinque f. p. quas si non solverit infra tres dies post condemnationem de eo factam publice fustigetur.

De pœna cavantis terram iuxta domum, vel casolare alterius.

RUBRICA LXXI.

SI quis habens terram iuxta domum, vel casolare alterius in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ eam cavaverit, vel cavari fecerit, ita quod domus, vel casolare dissiparetur, vel damnum reciperet in eo, condemnetur in libris vigintiquinque f. p. & teneatur reaptari facere suis expensis, & hoc banniatur primo mense regiminis rectoris.

De festivitibus infra scriptis custodiendis, & quod apothecæ his diebus teneantur clausæ.

RUBRICA LXXII.

OMni tempore, & in perpetuum celebretur in civitate Florentiæ festum s. Ioannis Gualberti capitis, & principis ordinis vallis umbrosæ, qui fuit de partibus vallis pœsæ die duodecima iulii, s. Laurentii, & festum s. Augustini de mense augusti ob memoriam conflictus dati Duci Mediolani prope mantuam dicta die s. Augustini, festum s. Sebastiani martiris, die Epiphaniæ, festum Baptismatis Domini Nostri Iesu Christi in octava die Epiphaniæ, die tertiadecima ianuarii, quo die dictus Dominus Noster Iesus Christus pro sui clementia, & pro redemptione humanæ naturæ homo factus, dignatus est in flumine Iordano sacrum Baptismum recipere per manus s. Ioannis Baptistæ, & festum s. Benedicti de mense martii, & festum s. Reparatae, ad cuius honorem ædificata est Ecclesia cathedralis, & festum s. Zenobii, qui fuit civitatis Florentiæ pastor, & præsul, & festum s. Ludovici ordinis minorum, & festum s. Iuliani, & festum s. Barnabæ, & festum s. Romuli de mense iulii, festum s. Alò de mense iunii post diem festi s. Ioannis, & festivitatis quatuor Evangelistarum, & omnium duodecim Apostolorum, & festum omnium Sanctorum, & omnium festivitatum beatæ, & gloriôsæ Virginis Mariæ, & festivitatis s. Lucæ, & s. Nicolai, & nativitatis Domini.

ni Nostri Iesu Christi, cum duobus sequentibus diebus, & festum paschatis Pentecostem, cum duobus sequentibus, & festum s. Dionisii de mense octobris ob captam possessionem civitatis Pifarum, & festum s. Victoris de mense iulii ob memoriam conflictus dati Pisanis prope Cascinam dicta die, & festum s. Annæ, & celebrentur dictæ festivitates etiam apothecis, & fundacis clausis, quæ clausæ, & clausa teneantur, & custodiantur, ut communiter custodiuntur festa in civitate Florentiæ sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda per rectores communis Florentiæ, & etiam officialem mercantiæ dictæ civitatis, & quilibet rector forensis, & seu officialis mercantiæ teneatur quolibet anno banniri facere dicta festa, quod custodiantur, & rimari facere teneatur, & contrafacientes de facto dicta pœna punire.

Quod infra scriptis diebus teneantur apothecæ clausæ.

RUBRICA LXXIII.

Diebus infra scriptis teneantur, & teneri debeant clausæ apothecæ, & fundaci cuiuslibet artis, & mercantiæ sub pœna librarum vigintiquinque cuilibet contrafacienti, & pro qualibet vice, etiam de facto auferenda per officialem mercantiæ pro medietate dictæ universitati, & pro alia communi Florentiæ applicanda, & per quemlibet alium rectorem forenses dictæ civitatis, & quod sub dicta pœna officiales prædicti teneantur, & debeant ipsis diebus, & quolibet ipsorum facere rimari de contrafacientibus, & per eos solvi facere pœnam prædictam cum effectu. Dies vero prædicti sunt infra scripti videlicet; dies prima quadragesimæ quolibet anno usque ad horam tertiarum, quælibet dies veneris de mense martii, quæ venerit in quadragesima usque ad horam tertiarum, die iovis sancti, & veneris sancti per totum diem, dies vigiliæ festi s. Ioannis Baptiste de mense iunii ab hora nona usque ad per totam ipsam diem, dies quælibet introitus, & initii DD. Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ communis, & populi florentini usque ad horam tertiarum, dies quælibet introitus, & initii officii DD. & gonfalonierum societatum populi civitatis Florentiæ usque ad horam tertiarum.

Quod fœneratores infra scriptis diebus abstineantur a fœnerando.

RUBRICA LXXIV.

Aliquis fœnerator, qui mutuæ, seu mutuaret ad velam, seu pannellum, non audeat, vel præsumat mutuare per se, vel per

alium i
milliaris
gnus ac
quod p
rum co
re dire
rum ce
qualibe
dum a
probat
dies de
ritus s
dies R
pascha
cim A
Petri,
Anton
festi s
vigiliæ
tialis
dus p
accusa
quili
qui co
tem e
meræ
qua a
dictis
seu al
ceat
pécun
fœner
possit
tutor
ut pr

Q
liceat

alium & festum
milliarum s. Dio-
gnus ad usum, &
quod p. d. Pifa-
rum debeantur
re directe clausæ,
rum custodiuntur
qualibet a cuilibet
dum ab communis
probat quilibet
dies debet anno
ritus Sere tene-
dies Re
paschatis
cim Apr.
Petri,
Antonii
festi s. apothe-
vigilæ s. libra-
tialis, & vice, e-
dus potestate di-
accusari, & per
quolibet sub di-
qui cohibebus, &
tem eos solvi-
mere, sunt in-
qua, & quæ ad
dictis, & vene-
seu ab sancti, &
ceat in Baptista
pecuniæ, dies
fœnerari iu-
possit, etiam, &
tutionem so-
ut p. m.

Quando.

Quam, seu
licet vel per

alium in civitate Florentiæ, aut prope ipsam civitatem per quinque
milliaria, vel minus aliquo infrascriptorum dierum super aliquod pi-
gnus ad usum, vel aliter, nec aliquo ipsorum dierum restituere ali-
quod pignus, nec audeat, vel præsumat aliquo tempore ipsorum die-
rum contra prædicta, vel aliquod prædictorum facere, vel fieri fac-
re directe, vel indirecte, aut aliquo quæsito colore sub pœna libra-
rum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, vel fieri faciente, &
qualibet vice communi Florentiæ applicanda. Et quod ad proban-
dum aliquem, vel aliquos fecisse contra præsentem legem, sufficiat
probatio duorum testium de visu. Dies sunt infrascripti, videlicet
dies dominicales, dies paschatis corporis Christi, dies paschatis Spi-
ritus Sancti, dies paschatis nativitatis Domini Nostri Iesu Christi,
dies Resurrectionis eiusdem, dies festivitatis omnium Sanctorum, dies
paschatis Epiphaniæ, dies quocumque festi cuiuscumque ex duode-
cim Apostolis, excepto die cathedrationis, & etiam vinculorum s.
Petri, dies cuiuscumque festivitatis B. Virginis Mariæ, dies festi B.
Antonii, dies festi s. Zenobii, dies iovis, & veneris sanctorum, dies
festi s. Laurentii, dies festi s. Ioannis Baptistæ de mense iunii, dies
vigilæ dicti festi post horam nonæ. Et quod quilibet rector, & offi-
tialis civitatis Florentiæ ad iustitiam constitutus, & seu constituen-
dus possit de prædictis cognoscere, procedere, & condemnare cum
accusatione, & sine, & quod de prædictis, & quolibet prædictorum
quilibet possit palam accusare, & notificare, & quod quilibet rector,
qui condemnationem fecerit, & exegerit habere debeat quartam par-
tem eius, quod in commune fecerit devenire, & sic camerarii ca-
meræ tali rectori possint, & debeant dare, & solvere etiam sine ali-
qua apodixa, vel solemnitate. Et insuper cuilibet, qui in aliquo ex
dictis diebus, qui mutuare per prædicta prohiberetur aliquod pignus,
seu aliquam rem subpignoraverit alicui ex dictis fœneratoribus, li-
ceat tale pignus, & rem pignoratam repetere, etiam sine restitutione
pecuniæ mutuatae, & absque aliqua solutione. Et quilibet ex dictis
fœneratoribus teneatur restituere quodlibet tale pignus, & compelli
possit, & debeat cum effectu, & per quemlibet rectorem ad resti-
tutionem, etiam sine restitutione pecuniæ absque aliqua solutione,
ut præfertur.

*Quod barbitonforibus liceat habere discipulos, & exercere
suam artem etiam diebus dominicis.*

RUBRICA LXXV.

Quilibet barbitonfor civitatis, & comitatus Florentiæ possit, eique
liceat retinere discipulos, & serventes in dicta arte, unum, vel plu-
Tom. II. K k k

res, prout ei placuerit, ac etiam possint, & debeant, si fuerint requisiti abradere barbam, & exercere artem suam quolibet die, & etiam diebus dominicis, & festivis, dum tamen ipsis diebus dominicis, vel festivis non ponant tobalias, vel baccinos extra apothecam ad stangham, & teneatur quilibet eorum baccinum tenere ad apothecam, & speculum, & ablucere in baccino quemlibet petentem, & qui contrafecerit puniatur in soldis decem f. p. pro qualibet vice. Et quilibet barbitonsor possit diebus dominicis, & in festivitate s. Mariæ; & Apostolorum abradere barbam hominibus ad domum alterius, sed non ad apothecam ipsius barbitonsoris, ac etiam possint, teneantur, & debeant abradere barbam ad lumen candelæ diebus sabbathorum, in sero cuilibet petenti, non obstante aliquo statuto dictæ civitatis, vel artis prædictæ.

Quod D. Potestas, capitaneus, vel executor, vel alius officialis forensis non inquiret de ponderibus, vel mensuris.

RUBRICA LXXVI.

Dominus Potestas, Capitaneus, & D. Executor ordinamentorum iustitiæ, iudex rationum, officialis de blado præsentis, & futuri, aut aliquis ipsorum, aut eorum, vel alicuius eorum notarii, & familia officiales, nuntii, & castaldi, aut aliquis alias forensis, seu cuiusvis nominis officii, aut dignitatis cuiuscumque non audeat, vel præsumat aliquo, seu alio tempore in futurum inquirere, perquirere, aut recircare in civitate Florentiæ, seu eius comitatu quodquo modo de aliquibus mensuris, ponderibus, stateris, bilanciis, aut aliquem processum, molestiam, aut condemnationem facere sine expressa licentia DD. Officialium turreis, & officii præsentium, & futurorum, sub pœna, & ad pœnam librarum dacentarum f. p. pro quolibet eorum, & quoties auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & de committendis in prædictis, iudex cameræ gabellæ communis Florentiæ pro tempore existens cognitionem, punitionem, condemnationem, & exactionem habeat de prædictis.

De stateris, & mensuris habendis, & dirizandis.

RUBRICA LXXVII.

Capitaneus primo mense sui regiminis fieri facere teneatur pro communi Florentiæ cum consilio DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & aliorum ad hoc deputatorum mensuras ferreas, & unum

quartu
& etia
& me
mensu
lendu
rentur
quenti
tiæ, &
vel de
tur di
Floren
debitu
& ve
vendit
num,
beant
enda,
vendit
p. pti
potest
nulla
menti
recta
que f
libran
cont
in co
aliam
cond
cond
præd
faciet
quere
per c
Capi
& de
nunt
seu i
fal,
pro
alios
rio,

quartum, & medium quartum de ferro pro mensura grani, & bladi, & etiam mensuras pro vino, & oleo statuendo, starium, quartum, & medium quartum, & mensuras necessarias magnas, & parvas pro mensurando vinum, & oleum, salem, & bozzolum ferreum pro molendinis, si prædictæ mensuræ factæ non essent, & si factæ reperirentur eas faciat revideri, & cœquari, cum quibus mensuris adæquantur, & fiant omnes mensuræ in civitate, & comitatu Florentiæ, & cum quibus fiat emptio, vel venditio, & ne aliqua fraus, vel deceptio fiat, aut diminutio, vel augmentum, stent; & ponantur dictæ mensuræ in duobus, vel tribus locis ad minus in civitate Florentiæ, in camera communis Florentiæ, & alibi, ubi magis videbitur convenire ipsis viris super victualibus, vel DD. Prioribus, & vexillifero iustitiæ, & cum aliis mensuris non fiat emptio, vel venditio, nisi sint adæquatæ cum prædictis. Et quilibet emens granum, bladum, legumen, sale, vel salinam, quæ mensurantur, debeant implere mensuram sine aliqua percussione cum manibus facienda, & ipsam mensuram cum quodam baculo radere. Et si quis venditor hoc facere non permiserit, condemnatur in soldis viginti f. p. pro qualibet vice. Et ad hoc ut habeatur prædictorum notitia, potestas faciat ea banniri in locis consuetis semel in mense, & quod nulla persona in comitatu Florentiæ, vel eius districtu mensuret frumentum, bladum, seu legumen cum aliqua alia mensura, quam cum recta mensura communis Florentiæ sub pœna librarum vigintiquinque f. p. mensuranti, & librarum ducentarum f. p. communi, & librarum centum f. p. populo, in quo fieri permitteretur mensuratio contra dictam formam, nec aliqua persona locet aliquas possessiones in comitatu, vel districtu Florentiæ, vel ad assietum solvendum ad aliam, quam ad dictam mensuram communis Florentiæ. Nec aliquis conducat sub pœna librarum vigintiquinque f. p. tam locanti, quam conducenti huiusmodi. Et quilibet possit accusare, & denunciare de prædictis, & infra scriptis clam, & palam absque solutione gabelle facienda propterea, sed habeant medietatem condemnationis, quæ sequeretur exinde; quæ omnia etiam infra scripta banniantur publice per civitatem Florentiæ pro parte D. Capitanei, de quibus idem D. Capitaneus cognoscat, ut dictum est, & infra dicetur condemnet, & de prædictis sex de blado inquire faciant, & contrafacientes denuntient D. Capitaneo, ipsique sex de blado prædicta notificent, & seu notificari faciant communibus, & populis ne contra fiat. Et quod sal, & salina detur, & vendatur in comitatu, & districtu Florentiæ pro communi Florentiæ, seu per officiales dicti communis, seu per alios ius habentes a dicto communi, vel eius officialibus cum stario, & mensura doganæ salis communis Florentiæ sub pœna libra-

K k k 2

rum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, si cum alio stario, vel mensura venderetur.

In omnibus terris, quæ sunt, & essent comitatus, & districtus Florentiæ, sint pondera, & mensuræ communis Florentiæ.

RUBRICA LXXVIII.

IN omnibus, & singulis terris, quæ sunt, seu erunt de comitatu, & districtu Florentiæ possit, & debeat vendi, & emi solummodo, & dumtaxat ad pondera, & mensuras communis Florentiæ, & non ad alia pondera, vel mensuras sub pœna vigintiquinque librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda.

Nullus vendat nisi ad pondera, & mensuras communis Florentiæ.

RUBRICA LXXIX.

NULLUS de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel aliunde audeat, vel præsumat emere, vel vendere ad alias mensuras, vel pondera, nisi recte signata, & ad rectum pondus, & rectam mensuram, & secundum ordinamenta dicti communis sub pœna decem librarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua contrafactum fuerit auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis, seu civitatis, vel comitatus, seu districtus Florentiæ, de quibus quidem condemnationibus quilibet officialis, qui eas fecerit, & exegerit, habeat, & habere debeat pro qualibet libra, & ad rationem libræ eius, quod exegerit, solidos duos f. p. sibi dandos per illum camerarium, seu officialem, ad cuius manus pervenerit pecunia condemnationis eiusdem, & quod domini omnium gabellarum communis Florentiæ, seu duæ partes eorum, vel etiam regulatores, seu duæ partes eorum ad corroborationem, & pro observantia omnium prædictorum, vel duæ partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries facere, & componere illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent pro expeditione, executione, & effectu omnium prædictorum, quæ facta valeant, & teneant, & observari debeant in omnibus, & per omnia, prout, & sicut, & etiam si facta forent per populum, & commune Florentiæ remanentibus nihilominus aliis statutis, & ordinamentis editis circa prædicta, in quantum prædictis non essent contraria in sua roboris firmitate.

De

NULLUS
be
panni d
furari d
& super
absque
tra alie
commu
& præc
re poni

2

PON
m
& atta
tiquitu
nium
suras
contra

NU
Florer
tem
qualib
Flore
xerce
quilib
adæqu

nam alio

De pœna vendentis pannum nisi ad cannam calismalæ.

RUBRICA LXXX.

NUllus vendat, vel mensuret pannum lanæ, vel zendadum, vel buccheramen, nisi ad cannam calismalæ, & in mensuratione panni debeat servari talis modus videlicet, quod pannus, qui mensurari debet, ponatur extense super monstram, seu assidem monstræ, & super eo ponatur dicta canna, & procedatur ad mensurationem absque aliqua tractione, vel extensione ipsius panni, & si quis contra aliquod prædictorum fecerit, pro qualibet vice condemnetur communi Florentiæ per dictum D. Potestatem in libris decem f. p. & prædicta teneantur, & debeant consules vendentium pannos facere poni in eorum statutis.

Quod statera, & mensura non sigillentur, sive signentur, nisi semel in anno.

RUBRICA LXXXI.

PONdera, sive mensuræ non sigillentur, sive signentur, nisi semel in anno, sicut fieri hactenus consuevit, & pro signatione, & attactione staterarum exigantur salaria similia, quæ exigebantur antiquitus, vel saltem id, quod videbitur per officium dominorum omnium gabellarum communis Florentiæ, & quod officiales, qui mensuras signant, teneantur, & debeant ipsas recte signare, & si quis contrafecerit puniatur in libris quinquaginta f. p. pro qualibet vice.

De pœna ponderantis ad aliud pondus, quam ad pondus communis Florentiæ.

RUBRICA LXXXII.

NUllus in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ audeat, vel præsumat ponderare, vel adæquare, nisi ad pondus communis Florentiæ, & qui contrafecerit, condemnetur per dictum D. Potestatem dictæ civitatis communi Florentiæ in libr. decem f. p. pro vice qualibet, & teneatur potestas compellere ponderatores communis Florentiæ, qui ponderant cum stateris, ut bene ponderent, & exerceant officium tam pro emptoribus, quam pro venditoribus, & quilibet ponderator quolibet die lunæ antequam ponderet, debeat adæquare stateras, & dodicinas ad rectum pondus operæ, & ad dop-

pias, & marcos ad pondus dicti communis; & teneantur, & debeat eligere de eorum arte, quem voluerit ad dirizandum, & corquantum eorum stateras expensis ponderantis; teneatur quoque d. Dom. Potestas per totum mensem maii facere omnes, & singulos ponderatores dictæ civitatis iurare, ut ponderent, & corquant, ut dictum est. Et quod nullus possit, vel debeat ponderare cum lapidibus, sed cum marchis tantum, & qui contrafecerit, condemnatur per d. D. Potestatem communis Florentiæ pro qualibet vice in soldis centum f. p. Et quod nullus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ possit ponderare ad minutum, vel grossum, nisi ad marchum, vel doppiam communis, vel stateram, & qui contrafecerit condemnatur per ipsum D. Potestatem dicto communi pro qualibet vice in soldis centum f. p. & quilibet qui vendere voluerit, teneatur, & debeat de mense ianuarii colligere marchum, & doppiam ad pondus dicti communis.

Quod commune, vel populus non habens extimum ultra centum libras, vel non habens forum, non teneatur ad signandum pondera, vel mensuras.

RUBRICA LXXXIII.

Nullus commune, populus, vel villa comitatus, vel districtus Florentiæ descriptus in extimo communis Florentiæ, quod, vel quæ, vel qui non sit in extimo in maiori quantitate librarum centum, vel in ipso non sit mercatum, sive forum, teneatur, vel debeat, aut astringi, vexari, puniri, vel condemnari possit per aliquem officialem, notarium, nunciam, vel aliam personam, civem, vel forensem civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ ad tenendum, vel signandum statium, minam, cannam, passettum, vel alias mensuras, vel signatas tenere in communi, populo, vel villa, etiam si non habent, vel tenent, non obstante aliquo statuto, ordinamento, vel provisione in contrarium facta; qui vero contrafecerit, vel scripserit, ipso facto incurrat in pœnam librarum quinquaginta f. p. pro qualibet vice, & quoties, & ad restituendum duplum eius, quod receperit, quam pœnam, & duplum solvere, & restituere teneatur, non obstante temporis cursu.

De marchis, & doppiis dirizandis.

RUBRICA LXXXIV.

Teneatur, & debeat D. Potestas facere dirizare omnes, & singulos marchos, & doppias, cum quibus aliquid ponderatur, vel ad

pondus
nullus p
& vend
zatum a
Florenti
dus ven
f. p. pr
investig
rum, &
pondus
beat ve
statera
cta, rei
& conf
norum
& state
quorum
domine
civitati
adæque
etiam
omniu
vender
tas in
aliquoc
de fac

O
rum
ta, &
delice
de fe
vas p
pro r
nisi i
vigin
habea
cis c

pondus venditur in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & nullus ponderet cum lapide, sed quisque, qui ad pondus vendit, & vendet aliquam rem, debeat habere marchum, & doppiam dirizatum ad rectum pondus civitatis Florentiæ cum sigillo communis Florentiæ in qualibet eius parte signatum, & ei, qui ad aliud pondus vendiderit, teneatur potestas tollere nomine pœnæ libras decem f. p. pro qualibet vice, & singulo mense teneatur d. D. Potestas investigare omnes doppias, & marchos civitatis Florentiæ, burgorum, & subburgorum, ut in eorum dirizamento permaneant. Et si pondus rei, quæ venditur, excederet doppiam, vel marchum, habeat venditor aliud pondus æquum, & rectum ad ponderandum cum statera bona, & legali, & ad hoc ut bene, & legaliter fiant prædicta, teneatur potestas cum consilio consulum calismalæ mercatorum, & consulum medicorum, & spectiariorum portæ s. Mariæ, & dominorum monetæ facere fieri pro dicto tali marchum, & doppiam, & stateras, & bilancias rectas, & iustas, duo paria de quolibet, unum quorum stare debeat semper in camera dicti communis, aliud apud dominos monetæ pro dicto communi. Et quod omnia alia pondera civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & bilancia, & statera adæquentur cum prædictis, & per illas personas sicut videbitur, & etiam infra illud tempus, quod ordinabitur per officium dominorum omnium gabellarum communis Florentiæ, & quilibet vel emens, vel vendens habeat bilancias saldas, & non fractas in fusto, & perforatas in arcu, & potestas faciat inquiri in civitate, si fieret contra aliquod prædictorum, & si quem invenerit contrasacientem, tollat ei de facto soldos quadraginta f. p. pro qualibet vice.

De stateris, & mensuris habendis, & eorum materia.

RUBRICA LXXXV.

OMnes, & singuli, qui vendunt ad pondus, vel mensuram in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ teneantur habere eorum mensuras cuiuscunque conditionis bilancias, & pondera signata, & dirizzata, & æquata per officiales communis Florentiæ, videlicet mensuras ferreas, & unum quartum, & medium quartum de ferro pro mensura grani, & bladi, & mensuras magnas, & parvas pro mensurando vinum, oleum, & salem, & bozzolum ferreum pro molendinis, & cum aliis mensuris non fiat venditio, & emptio nisi sint æquata cum prædictis, sub pœna contrasacienti librarum vigintiquinque f. p. auferenda pro qualibet vice, & ad hoc, ut habeant notitiam prædictorum, banniatur semel in mense in locis consuetis.

RUBRICA LXXXVI.

Teneantur vendentes ad pondus aliqua victualia, habere, & tenere bilanciis, & stateras rectas, drizatas, & æquatas, marchos, & doppias iusti ponderis, & sigillatas cum sigillo communis in qualibet eius parte signatas, & quod mensura olei in fundo intus nihil armurcatum, vel alterius materie habeat, sub pœna contrafacienti pro bilanciis, & quolibet pondere, & qualibet mensura non recta, ut est dictum, librarum vigintiquinque f. p. pro qualibet vice; Et quod quilibet officialis forensis teneatur, & debeat, cum omni sollicitudine facere rimari de prædictis, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. de eius salario retinenda per camerarios cameræ communis Florentiæ, & quod iudices prædicti ponderis ponantur, & stent in camera, apud dictos officiales, & quod quilibet vendens, & emens cum bilanciis habeat bilanciis saldas, & non fractas inusitatas, sub dicta pœna.

Quod reducentes arenam debeant eam reducere cum cestis capacitatis unius starii.

RUBRICA LXXXVII.

Omnes, & singuli reducentes, seu reduci facientes arenam in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis, vel alibi ubicumque debeant eam reducere, & reduci facere in cestis, quarum qualibet sit capacitatis unius sextarii, sub pœna soldorum centum f. p. pro quolibet contrafaciente, & qualibet vice, & cuicumque sit licitum denunciare qui contrafecerit, & hoc banniat per civitatem Florentiæ de mense ianuarii, & dicti reducentes, vel reduci facientes arenam non possint habere rectorem, vel aliquam doganam, vel posturam inter se facere, sub pœna librarum quinquaginta f. p. & librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet rectore, qui rectoriam reciperet, vel in rectoriam se intromitteretur.

Quod renaiuoli, qui portant arenam in infra scriptis locis exonarent.

RUBRICA LXXXVIII.

Quilibet renaiolus, & quicumque alius, qui per se, vel cum bestia, aut carretta portaret terram foditam in vexillis clavium, & rotarum dictæ civitatis, vel de altero, aut in altero ipsorum

existenti
f. p. p.
portari
ro eoru
lia, &
ut ipsæ
& simil
& exec
teneant
pœna l
qualibet

D.

IN al
qua
que su
sextarii
carum
contra
pro qu
cusator
foris
ea die
Floren
regulis
terram
f. p.
catum
p. pro
singuli
contra

N
bitrio

existentium teneatur, & debeat sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice huiusmodi terram portare, & portari facere ad illas concavitates, quæ in dictis vexillis, seu altero eorum intra civitatem factæ sunt pro faciendo mattones, & similia, & non ad alia loca, vel locum, extra vexilla prædicta, & hoc, ut ipsæ concavitates repleantur, & eidem intelligatur de calcinariis, & simili materia, & in dictis vexillis, & quod de observatione, & executione contentorum in præsentī capitulo, Officiales turris teneantur, & possint procedere, & condemnare, & punire in dicta pœna libr. vigintiquinque f. p. per quemlibet contrafacientem, & qualibet vice, prout, & quoties eorum officio videbitur convenire.

De pœna tenentis in civitate Florentiæ velam, vel tectum prope terram per quinque brachia.

RUBRICA LXXXIX.

IN aliqua parte civitatis Florentiæ nullus ponat, aut teneat aliquam velam prope terram per quinque brachia, nec in via neque supra viam aliquid teneat, vel ponderet, vel esse faciat aliquem sextarium, mercantiam, vel rem, ultra quam sint fenestræ apothecarum, vel ante, sive iuxta ipsas fenestras versus viam; facienti contra potestas teneatur tollere nomine pœnæ soldos viginti f. p. pro qualibet vice, de quibus medietatem solvi, & dari faciat accusatori, & teneatur secretum ei; Salvo quod res venales, quæ de foris deferuntur in civitate prædicta possint libere teneri in via, ea die qua deferuntur, vel venduntur, & quod nullus in civitate Florentiæ construat ædificet, vel teneat aliquod tectum de lastris, regulis, vel alfidibus prope terram per quinque brachia mensurando terram usque ad stillicidium ipsius tecti, sub pœna librarum centum f. p. & remotionis ipsius; Nec aliquis teneat sestoriam, seu frascatum supra viam aliquam civitatis, sub pœna soldorum centum f. p. pro qualibet vice, & remotionis eiusdem, & potestas teneatur singulis hebdomadis facere rimari per suam familiam de facientibus contra aliquod prædictorum.

De prato sito in populo S. Lucie omnium Sanctorum, & eius fogna.

RUBRICA XC.

Nullus occupet pratum communis situm in populo S. Lucie omnium Sanctorum, vel aliquam eius partem sub pœna arbitrio domini Potestatis auferenda; & si quis fecerit aliquam put

Tom. II.

LII

tredinem puniatur in soldis decem pro qualibet vice, & quod in dicto prato fiat, & esse debeat quædam fogna coperta, per quam currat, & defluat, & quoquomodo currere, & defluere possit tota aqua quæ plueret, vel decurreret in ipso prato, & ipsa fogna exitum habeat, & habere debeat in gora fluminis arni existente extra dictum pratum.

Quod viæ, & plateæ civitatis comitatus Florentiæ, mercata, & trebbia dicti comitatus sint communis Florentiæ, & de pena ingombrantis eas.

RUBRICA XCI.

Plateæ pontis rubacantis, pontis veteris, pontis S. Trinitatis, pontis carrariæ ex utraque parte dictorum pontium, & cuiuslibet eorum, & viæ circumstantes ipsas plateas, & pontes usque ad domos inhabitantium circa dictas plateas, & pontes, & omnes aliæ plateæ, & viæ publicæ civitatis, burgorum, & subburgorum Florentinorum usque ad domum inhabitantium circum circa ipsas plateas, & vias pleno iure sint, & esse debeant, & pertineant, & esse, & fuisse, & pertinuisse intelligantur, ac etiam fuerint, & pertinuerint retroactis temporibus, & in futurum pertineant ad commune, & populum Florentiæ, ita quod nulla singularis persona dictæ civitatis, vel comitatus, vel etiam aliunde, seu aliqua universitas, vel collegium cuiuscumque conditionis existat, habeat, & habere possit, aut debeat; seu habuisse intelligatur aliquod ius proprietatis, vel possessionis, vel altero quocumque nomine censeatur, seu dici possit in plateis, vel viis prædictis, & quod semper fuerit, & intelligatur esse pleno iure proprietatis, & possessionis dicti communis, & populi detentione, possessione, vel quasi occupatione, vel præscriptione personæ, vel universitatis cuiuslibet non obstante; Et nulla persona, vel universitas habens, vel inhabitans aliquam domum, vel apothecam circum circa dictas plateas, vel vias publicas civitatis, burgorum, & subburgorum Florentiæ, possit, vel audeat habere, vel tenere aliquam bancam, vel tabulam, vel discum, vel stangam, bigonciam, palam, marram, vel aliquid aliud extra suum murum, vel parietem, nec possit habere, vel tenere super aliquam viam, vel plateam publicam dictæ civitatis, burgorum, & subburgorum aliquem tectum, vel palchettum, vel aliquid aliud super ipsam viam, vel plateam, nisi in altitudine quinque brachiorum, vel ab inde supra, mensurando a terra ad rectam mensuram, & cannam calismalæ, nec possit, vel debeat habere,

vel ter
angarii
librarum
renda,
quod c
chum,
pro in
dus, si
inter o
domus
& ten
substine
dicta q
lia, tre
Florent
Florent
vastet,
taliam
eis sub
ducent
persona
tere ter
bium,

Quo

NULLI
qu
postqua
ctam; l
chium
brarum

Q

QVI
Florent

vel tenere aliquam tabulam, discum, vel pancham versus viam in angariis quæ possit flecti, vel erigi ultra unum brachium, sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti, & vice qualibet auferenda, & remotionis talis tabulæ, disci, vel panchæ; Salvo tamen, quod quilibet possit habere ante suam domum, vel apothecam palchum, vel pedistallum medietatis unius brachii ad plus, & etiam pro introitu suæ domus in dictis viis, & plateis possit habere gradus, sive scagliones amplitudinis ad plus unius brachii, & dimidii inter omnes computando, & mensurando a muris, seu pariete suæ domus ipsi gradus sive scagliones; & etiam quilibet possit habere, & tenere in suo muro, sive pariete bracciuculos in sua domo ad substinendum sportum, tectum, vel palchettum dictæ domus infra dicta quinque brachia, & quod omnia, & singula mercata, mercatalia, trebbia, & viæ, quæ sunt, & habentur in comitatu, vel districtu Florentiæ publica, & usitata, sint, & maneant publica communi Florentiæ, & nullum commune, populus, vel singularis persona devastet, vel occupet, vel devastare, vel occupare possit, & debeat talia mercata, mercatalia, plateas, trebbia, vel vias, vel aliquod ex eis sub pœna librarum quingentarum f. p. communi, & librarum ducentarum f. p. pro populo, & librarum centum f. p. singulari personæ contra prædicta facienti, & nihilominus restituere, & remittere teneatur in statu pristino huiusmodi mercatum, mercatale, trebbium, seu viam sic devastatam, seu devastatum.

Quod lignaiuoli non teneant vias ingombratas de lignamine.

RUBRICA XCII.

NULLUS lignaiuolus, vel alius pro eo teneant ingombratam aliquam viam, vel plateam cum suo lignamine ultra tres dies postquam reducta fuerint ad apothecam suam propriam, vel conductam; salvo quod possit huiusmodi lignamen retineri per unum brachium prope domum, vel apothecam suam, & hoc, sub pœna librarum quinque f. p. contrafacienti, & vice qualibet auferenda.

Quod occupans viam, vel plateam disgombrare teneatur infra quindecim dies.

RUBRICA XCIII.

QVICUMQUE occupaverit aliquam viam, vel plateam communis Florentiæ in civitate, burgis, vel subburgis teneatur, & debeat in-

fra quindecim dies post bannum mittendum reponere, seu reducere illam talem viam, vel plateam in pristinum statum sicut erat, sub pœna librarum quingentarum f. p., & potestas teneatur hoc facere banniri quolibet mense semel.

De pœna ingombrantis plateas, & vias, seu alia loca publica.

RUBRICA XCIV.

NULLUS treccho lignaminis, vel tenentes lignamen ad vendendum in foro veteri, audeat, vel præsumat lignamen de nocte dimittere extra suam apothecam, sub pœna librarum decem f. p. nisi illud retineret extra suas fenestras, nec debeat ibi, vel in aliqua platea, vel via civitatis Florentiæ stare lignamen, vel assides ad secam cum telariis, sub pœna prædicta pro qualibet vice qua contrafecerit, & nullus treccho, vel alius emat lignamen ea die, qua venerit usque ad horam vespertinam causa reponendi, sub pœna librarum 100. f. p. & quilibet possit accusare, & habeat medietatem condemnationis, & potestas cum consilio dominorum Priorum Artium, & Vexilliferi iustitiæ possit ponere accusatores secretos, & habeat accusator, vel denunciator medietatem condemnationis, & teneatur ei secretum, & potestas teneatur facere stare ex omni latere fori novi, & veteris ita quod circumdet totum mercatum viam desgombratam per sex brachia ad minus a fenestris ibidem positis in mercato, ita quod dischi, & aliæ banchæ, aut cestæ non ponantur, & quod euntes, & redeuntes possint ire, & redire libere, & potestas qualibet hebdomada teneatur mittere unum ex suis officialibus, & facere rimari cum magistris, & mensuratoribus ipsas vias ex utraque parte cum canna calismalæ, & si invenerit aliquem ingombrasse contra formam prædictam condemnetur talis ingombrans in libris decem f. p. & quod extra sex brachia ex parte illorum qui vendunt pannos lineos circa forum novum, non teneantur aliqui dischi per ipsos pannaiuelos, sed velæ possint teneri more solito, & nulla persona possit ingombrare pontem veterem usque ad ultimum in aliqua sui parte, vel pertinentiis, bigonciis, vel dischis aliquo lignamine, lapidibus, aut aliis rebus, & nullus apothecarius, vel habitans super ipso ponte retineat velam super ipso ponte prope terram per quinque brachia, sub dicta pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit denunciare, & accusare, & habeat medietatem condemnationis, & nullus possit retinere litamen, lapides, lignamen, vel aliquid aliud, quod ingombraret, in mercato novo, vel veteri, vel in platea horti S. Michaelis sub dicta pœna,

nisi esset
nere ul
niri, &
teris, u
extrahat
Et ille
omnes
rum, &
libras d
nuntiatio
rentiæ
rit tene
prædict
via cali
rem ni
hoc fac

De 1

NU
to
mile a
quam
ponat
dat, v
viam,
conder
libet v
chadur
obstan

NU
audeat
supra
& qui

nisi esset lignamen pro laborerio faciendo, & tunc non possit tenere ultra mensem, sub pœna prædicta, & hoc potestas faciat ban-
niri, & teneatur potestas compellere spazzatores fori novi, & ve-
teris, ut totum lignamen, & spazzatura postquam adunaverint, ex-
trahant de dictis locis infra tertiam diem, sub pœna prædicta;
Et ille qui spazzaverit forum veterem teneatur denunciare potestati
omnes trecchones, & alias personas, quæ ponerent lapides per fo-
rum, & in ipso foro, & teneatur potestas tollere tali, qui posuerit
libras decem f. p. nomine pœnæ, de quibus medietatem habeat de-
nuntiator. Et nullus super pontibus, viis, vel plateis civitatis Flo-
rentiæ ponat, vel poni faciat litamen, vel putredinem, & si posue-
rit teneatur tollere, vel remove infra tertiam diem, sub pœna
prædicta, & nullus ponat, vel poni faciat discos, vel banchos in
via calismalæ extra apothecas a foro veteri usque ad pontem vete-
rem nisi per unum brachium tantum, sub pœna prædicta, & de
hoc faciat potestas inquiri quolibet mense.

*De pœna tenentis pannos ad siccandum supra portas civitatis
nec prope portas ponat putredinem.*

RUBRICA XCV.

NULLUS supra aliquam portam civitatis Florentiæ ponat, vel præ-
tendat petias pannorum, aut stamen, aut quodlibet aliud si-
mile ad siccandum, & quod nullus, in aliqua via, vel prope ali-
quam de prædictis portis per quinquaginta brachia proiciat, vel
ponat paschadum, vel putredinem, vel aliud sic simile, vel ten-
dat, vel prætendat petias pannorum, vel pannos, vel stamen supra
viam, vel prope terram ad quinque brachia, & qui contrafecerit,
condemnetur per dominum Potestatem civitatis Florentiæ pro qua-
libet vice in libris decem f. p.; liceat tamen cuilibet proicere pas-
chadum supra pontem rubacontem, vel subtus pontem carrariæ non
obstante prohibitione prædicta.

De pœna tenentis testos, vel hortos supra vias publicas.

RUBRICA XCVI.

NULLA persona civitatis Florentiæ, burgorum, vel subburgorum
audeat, vel præsumat ante domum suam supra davanzali domus suæ
supra vias publicas aliquem hortum, vel tectum facere, vel tenere,
& qui contrafecerit puniatur in soldis centum f. p. pro quolibet, &

nisi effe-
nere ult-
niri, &
teris, ut
extraham
Et ille
omnes t
rum, &
libras de
nuntiatu
rentiæ p
rit tene
prædicta
via calis
rem nisi
hoc faci

reducere
at, sub
facere
blica.
venden-
de no-
decem f.
vel in
prædicta
assides
vice qua
a die,
sub pœ-
medie-

De Prio-
secretos,
onis, &
omni la-

NULLUS
positis
non po-
libere,
quam
his offi-
ponat
vias
dat, ve-
viam,
ambrans
condem-
illorum
libet
chadum
ore soli-
obstante

dischis
ecarius,

prope
m f. p.
& ha-
tamen,
audeat,
supra
& qui

qualibet vice, & quilibet possit accusare, & denunciare, & teneatur ei secretum, & habeat medietatem dictæ pœnæ, & hoc banniat per dictam civitatem Florentiæ.

*De pœna proiicientis aquam, vel immunditiam in viam publicam
ante tertium sonum campanæ, nec etiam in atrio
S. Ioannis Baptiste.*

RUBRICA XCVII.

SI de aliqua domo civitatis Florentiæ exierit, vel proiecta fuerit aqua in viam publicam de die, vel de nocte ante tertium sonum campanæ communis Florentiæ, quæ pulsatur de sero, habitantibus, seu capiti familiæ talis domus auferatur pro pœna per dominum Potestatem dictæ civitatis Florentiæ pro vice qualibet, qua fuerit contrafactum sold. quadraginta f. p. & quilibet possit de prædictis accusare, & denunciare, & teneatur sibi in secreto, de qua condemnatione habeat, & habere debeat dictus accusator, vel denunciator soldos decem f. p., & nulla proiciatur spazzatura, putredo, vel immunditia in via publica, habitantibus, seu capiti familiæ domus ex qua projectum fuerit aliquod prædictorum, auferat potestas etiam de facto similem pœnam pro vice qualibet, & nullus proiciat, vel proiici faciat in atrio S. Ioannis Baptiste aliquam spazzaturam, immunditiam, vel putredinem, sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet vice.

De pœna proiicientis aquam multicii, vel putridam in via publica.

RUBRICA XCVIII.

Nullus proiciat aquam multicii in viam publicam, contrafaciens condemnatur per d. D. Potestatem in soldis centum f. p. pro qualibet vice, & nullus faciat multiccium, ut infra disponitur. Et quilibet proiciens aquam multicii, vel putridam, teneatur, & debeat proicere eam extra civitatem prædictam, & extra foveas communis, & extra ripas dictarum fovearum, & extra vias publicas dicti communis. Et quilibet portet pelles agnellinas, quando eas extrahit de multiccio ad tenendum ad flumen arni. Et quod quilibet possit accusare quemlibet contrafacientem, & teneatur denunciatori secretum: medietas cuius condemnationis sit denunciatoris, & reliqua sit dicti communis Florentiæ, & hoc capitulum d. D. Potestas teneatur, & debeat banniri facere secundo mense sui regiminis per civitatem Florentiæ in locis consuetis.

Nullus
ce
veis civ
non co
ctam,
etorum
viare p
sed ipsa
cere de
lare no
multice
pannon
proicia
pone,
pertam
cerit,
quibet
domini
& cui
fieri in
habeat
ctum
perdat
munis
deroget
banniri

Nullus
t
vitat
vel m
ficium

*De pœna tinctorum, & aliorum proiicientium aquam
putridam in viam publicam.*

RUBRICA IC.

NUllus tinctor, vel aliqua alia persona audeat, vel præsumat proiicere, vel proiici facere, vel tenere in viis publicis, vel in foveis civitatis, vel in aliis foveis civitatis, & in civitate Florentiæ non copertis aquam putridam, vel non claram, vel aquam detinctam, vel herbam aliquam extractam de caldariis, vel de coppis tinctorum cuiuscumque generis sit herbarum ad tinctam, vel ipsam deviare per viam publicam, vel aliquem alium locum non copertum, sed ipsam talem aquam ipsi tinctor, & quilibet alius teneantur facere deviare super terram per fognas copertas, ita quod fœtor exhalare non possit, & nullus audeat, vel præsumat facere, vel tenere multiccium de pellibus in civitate Florentiæ, nec aliquis actorum pannorum in truogo, vel coppo cum sapone, seu terra, vel alia re, proiciat aquam extractam de huiusmodi truogo, seu coppo cum sapone, seu terra in aliquam viam, seu foveam, nisi per fognam copertam; & quicumque contra prædicta, vel aliquid prædictorum fecerit, condemnatur pro qualibet vice in libris quinquaginta f. p. & quilibet possit accusare, & habeat medietatem condemnationis. Et dominus Potestas, capitaneus, & executor dictæ civitatis, & eorum, & cuiuslibet eorum iudices maleficiorum teneantur de prædictis facere fieri inquisitionem secrete, & palam singulis mensibus, & quilibet eorum habeat arbitrium inquirendi de prædictis, & ipsa puniendi, ut dictum est, & si quis ipsorum fuerit negligens in aliquo prædictorum perdat de suo salario libras centum f. p. quas camerarii cameræ communis Florentiæ teneantur de suo salario retinere, & hoc capitulum deroget omnibus aliis in contrarium loquentibus, & potestas faciat banniri singulis mensibus per civitatem in locis consuetis.

*Quod iuxta arnum habitantes faciant de sua domo exire
putredines sub terram.*

RUBRICA C.

NUllus de civitate Florentiæ habens domum, turrin, vel palatium iuxta flumen arni, vel iuxta aliquam viam publicam civitatis Florentiæ, possit, audeat, vel præsumat facere in ipsa domo, vel mittere extra dictam domum doccioem, vel aliquid aliud ædificium aptum ad faciendum putredinem, nisi exeat subter terram;

salvo quod iuxta flumen arni possit prædicta quis habere sub aqua, vel iuxta terram, & quicumque habet in domo sua illum talem docationem, vel aliud ædificium simile iuxta arnum a ponte carrariæ usque ad pontem rubacontem contra formam prædictam illum, & illud teneatur elevare, & potestas, & quilibet alius rector dictæ civitatis Florentiæ prædicta teneatur facere observari, & condemnare contrafacientem in libris vigintiquinque f. p. pro qualibet vice.

De artibus, & aliis rebus, ex quibus fætor oritur non fiendis, seu tenendis in civitate, vel aliis certis locis.

RUBRICA CL.

Nullus artifex possit exercere, vel facere intra muros civitatis aliquam artem, seu aliquod laborerium, seu ministerium, unde fætor oriretur, sed debeat talem artem, & laborerium, & ministerium exercere extra muros civitatis in locis, unde fætor venire non possit. Et nulla putredo, per quam fætor venire possit, teneatur in aliqua apotheca per aliquem, seu proiciatur in aliqua via publica intra muros civitatis Florentiæ. Et si quis contra aliquod prædictorum fecerit, teneatur ipse D. Potestas eum condemnare pro qualibet vice in libris centum f. p. & insuper debeat sibi præcipere, & eum cogere, quod talem artem non faciat contra dictum devetum, & de hoc credatur publicæ famæ vicini, in qua foret dictus fætor, & quilibet de prædictis possit esse denunciator, & teneatur ei secretum. Et nullus possit, vel debeat scarnare coria animalium mortuorum, vel ipsa tenere, vel ponere antequam actata sint intra muros civitatis in aliqua via, vel platea publica, vel terrena alicuius sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro qualibet vice, qua contrafecerit auferenda. Et D. Potestas primo mense sui regiminis teneatur facere banniri per civitatem, quod infra muros civitatis in strata publica, quæ venit a s. Petro in gattolino recte per piazzam, & pontem veterem in via portæ s. Mariæ, & calismalæ, non debeat aliquis tenere in aliqua statione, vel apotheca dictæ viæ coria alicuius animalis fœtentia, & non præparata sub pœna prædicta, & quilibet possit denunciare contrafacientem, & teneatur ei secretum, & credatur ei cum teste fide digno, & habeat medietatem pœnæ, nec aliquis teneat coria virida fœtentia in stratis, vel in viis publicis civitatis, vel in apothecis existentibus iuxta ipsas vias, & qui contrafecerit condemnetur per D. Potestatem in libris decem f. p. Et nullus audeat occidere bestias pro carnibus vendendis in civitate Florentiæ in viis, vel plateis publicis, & qui contrafecerit condemnetur in libris

25. f.
pune ub
ciis cur
contra,
que f.
nullus
aut per
prolicia
theca f
nocte a
cium,
civitatis
quaginta
dictorum
in quo
pœna p
vel apo
per quir
lus deb
tum de
nis Flo
ros civ
super p
iniuriam
potestas
evacuan
pœna;
num, v
ros civ
tur per
rium; c
nullus
in aliqu
contra
lus aud
combur
pœnæ l
beat pr
aliquid
foveam
condem
vel det
To

ab aqua,
 25. f. p. pro qualibet bestia exceptis porcis, qui possunt im-
 pune ubilibet occidi; Et nullus pellizarius actet pelles de multic-
 ciis cum corballo ferreo, seu ligneo in aliqua via publica, facienti
 contra, potestas tollat pro pœna qualibet vice libras vigintiquin-
 que f. p., & quilibet possit esse inde accusator, & denuntiator. Et
 nullus tinctor, vel ervarius, seu cerbolatarius, vel pergamenarius,
 aut pezzarius, vel solarius, vel galigarius, vel conciator pellium
 proiciat, vel proici faciat, aut patiatur, quod de domo, vel apo-
 theca sua, seu conductâ proiciatur aliquo modo, de die, vel de
 nocte aqua tinctor, vel putredo coriorum, vel cartarium, vel pis-
 cium, seu urinam, vel aliquid aliud fœtidum in via publica dictæ
 civitatis, facienti contra potestas tollat nomine pœnæ libras quin-
 quaginta f. p. excepta aqua granæ, vel verzinî. Et quilibet præ-
 dictorum teneatur facere foveam, vel aquarium, sive fognam in loco
 in quo exercet artem, in quo, vel qua proiciat talem aquam, sub
 pœna prædictâ. Et non debent pergamenarii tenere extra domum
 vel apothecam circulos cum pergamenis nisi appensos longe a terra
 per quinque brachia ad minus, sub pœna librarum decem f. p. & nul-
 lus debeat evacuare aliquam cloacam, sive cessum de die, sed tan-
 tum de nocte possit hoc facere, exceptis cloacis carcerum commu-
 nis Florentiæ, & debeant illam rem proicere evacuantibus extra mu-
 ros civitatis, vel in flumine arni, dum tamen non proiciant de-
 super pontibus, quod eos deturpent, vel quod aliquis recipiat
 iniuriam ab ipsis evacuantibus. Facientem vero contra prædictâ
 potestas condemnet in libris viginti quinque f. p. & possint tales
 evacuantes ire, & redire de nocte faciendo prædictâ sine aliqua
 pœna; Et non possit, vel debeat aliquis excoriare equum, vel asi-
 num, vel aliam similem bestiam in civitate, vel extra prope mu-
 ros civitatis per medium milliare, & qui contrafecerit, condemne-
 tur per dominum Potestatem in libris quinque f. p. & perdat co-
 rium; cuius pœnæ medietas sit communis, & alia denuntiatoris; Et
 nullus maliscalculus tollat sanguinem alicui equo, vel alteri bestię
 in aliqua via publica, vel platea intra muros civitatis; facientem
 contra puniantur in soldis centum f. p. pro qualibet vice. Et nul-
 lus audeat in civitate, vel prope unum milliare comburere, vel
 comburi facere fœces vini; facienti contra potestas tollat nomine
 pœnæ libras vigintiquinque f. p. pro qualibet vice. Et nullus de-
 beat proicere, vel retinere aquam tinctor, vel paschadum, vel
 aliquid aliud stercolentum infra foveas civitatis, vel aliquam aliam
 foveam, nisi coopertam infra muros civitatis, facientem contra
 condemnet potestas in libris vigintiquinque f. p. Et nullus possit,
 vel debeat facere artem sepi, seu coquere, vel retinere intestina
 Tom. II. M m m

ab aqua,
 25. f. p. pro qualibet bestia exceptis porcis, qui possunt im-
 pune ubilibet occidi; Et nullus pellizarius actet pelles de multic-
 ciis cum corballo ferreo, seu ligneo in aliqua via publica, facienti
 contra, potestas tollat pro pœna qualibet vice libras vigintiquin-
 que f. p., & quilibet possit esse inde accusator, & denuntiator. Et
 nullus tinctor, vel ervarius, seu cerbolatarius, vel pergamenarius,
 aut pezzarius, vel solarius, vel galigarius, vel conciator pellium
 proiciat, vel proici faciat, aut patiatur, quod de domo, vel apo-
 theca sua, seu conductâ proiciatur aliquo modo, de die, vel de
 nocte aqua tinctor, vel putredo coriorum, vel cartarium, vel pis-
 cium, seu urinam, vel aliquid aliud fœtidum in via publica dictæ
 civitatis, facienti contra potestas tollat nomine pœnæ libras quin-
 quaginta f. p. excepta aqua granæ, vel verzinî. Et quilibet præ-
 dictorum teneatur facere foveam, vel aquarium, sive fognam in loco
 in quo exercet artem, in quo, vel qua proiciat talem aquam, sub
 pœna prædictâ. Et non debent pergamenarii tenere extra domum
 vel apothecam circulos cum pergamenis nisi appensos longe a terra
 per quinque brachia ad minus, sub pœna librarum decem f. p. & nul-
 lus debeat evacuare aliquam cloacam, sive cessum de die, sed tan-
 tum de nocte possit hoc facere, exceptis cloacis carcerum commu-
 nis Florentiæ, & debeant illam rem proicere evacuantibus extra mu-
 ros civitatis, vel in flumine arni, dum tamen non proiciant de-
 super pontibus, quod eos deturpent, vel quod aliquis recipiat
 iniuriam ab ipsis evacuantibus. Facientem vero contra prædictâ
 potestas condemnet in libris viginti quinque f. p. & possint tales
 evacuantes ire, & redire de nocte faciendo prædictâ sine aliqua
 pœna; Et non possit, vel debeat aliquis excoriare equum, vel asi-
 num, vel aliam similem bestiam in civitate, vel extra prope mu-
 ros civitatis per medium milliare, & qui contrafecerit, condemne-
 tur per dominum Potestatem in libris quinque f. p. & perdat co-
 rium; cuius pœnæ medietas sit communis, & alia denuntiatoris; Et
 nullus maliscalculus tollat sanguinem alicui equo, vel alteri bestię
 in aliqua via publica, vel platea intra muros civitatis; facientem
 contra puniantur in soldis centum f. p. pro qualibet vice. Et nul-
 lus audeat in civitate, vel prope unum milliare comburere, vel
 comburi facere fœces vini; facienti contra potestas tollat nomine
 pœnæ libras vigintiquinque f. p. pro qualibet vice. Et nullus de-
 beat proicere, vel retinere aquam tinctor, vel paschadum, vel
 aliquid aliud stercolentum infra foveas civitatis, vel aliquam aliam
 foveam, nisi coopertam infra muros civitatis, facientem contra
 condemnet potestas in libris vigintiquinque f. p. Et nullus possit,
 vel debeat facere artem sepi, seu coquere, vel retinere intestina

Tom. II.

M m m

bestiarum alio modo in civitate, vel prope muros civitatis per medium milliare, vel prope aliquam viam publicam per centum brachia, sed possint stare inter rifredum, & mugnonem, facientem contra potestas condemnet in libris decem f. p. pro qualibet vice. Et nullus debeat excarnare coria æquorum, bovum, mulorum, vel ainorum, vel super funibus, vel stanghis tenere coria virida eorum ante domum alicuius in civitate, burgis, subburgis, in viis publicis, vel plateis, nec etiam facere artem pelacanorum extra domum in via qua itur a ponte veteri ad castrum altæ frontis, sed ipsam quilibet facere possit in dicta contrata in domo sua: contra prædicta, vel aliquod prædictorum facienti, potestas tollat nomine pœnæ libras vigintiquinque f. p. & illi, qui deferunt intestina bestiarum, seu ventres, deferant ea in bigonciis coopertis, ne videantur, et cadavera bestiarum portentur extra civitatem, burgos, & subburgos, & proiciantur in flumine arni, & non prope viam per civitatem, nisi portarent causa proiiciendi, & quilibet etiam portans litamen, seu aliquid aliud turpe per civitatem, burgos, vel subburgos portet coopertum, exceptis recolligentibus litamen, & puzzuras cum palis per viam qui non teneantur hoc statuto. Facienti contra prædicta potestas tollat nomine pœnæ soldos centum f. p. & nullus possit habere, vel tenere in civitate Florentiæ in sua domo aliquod aquarium per quod aqua defluat in viam, sed teneatur, & debeat fieri facere foveam, sub terra, in qua fluat, sub pœna librarum viginti quinque f. p. pro qualibet vice. Et de prædictis, & eorum quolibet, quilibet possit accusare, denunciare, notificare clam, & palam, & sine solutione gabelle, & absque aliqua promissione, vel satisfactione propterea præstanda, & de prædictis possit cognoscere, pronuntiare, & punire quilibet officialis communis Florentiæ, & etiam officialis turris. Et in prædictis casibus omnibus in hoc capitulo contentis habeat denunciator, seu accusator medietatem condemnationis, & prædicta omnia potestas teneatur facere banniri per civitatem primo mense sui regiminis.

De cogendo habentes cessas, seu aquarias, ut eos claudant.

RUBRICA CII.

Teneatur potestas, & quilibet alius rector civitatis Florentiæ infra octo dies post requisitionem factam per scripturam publicam alicuius vicinorum, cogere illum, vel illos, qui habent cessum, vel aquarium aliquod, in quibus proiciatur, vel cadat turpitudine, vel putredo, ut ipsum claudat, & curet, ut illa putredo non cadat,

exeat, v.
domum
aperiri,
aqua, v.
teneantur
set dom
seu hab
condenu
ex cuiu
turpitud
ius con
tredo n
currat
icere
ædificiu
proiciat
testas t
bet vic
niri fa
sui offi
tum. I
& ingo
ingoml
& hoc
denunt
ei licea
vel pr
tem ac
mine
ponat,
nem,
portas
facient
ne pa

N
in ali

exeat, vel decurrat in aliquam viam, vel plateam publicam, vel in domum alterius, & postea sic clausum tenere, & non permittere aperiri, sed fiat fogna expensis illius, de cuius domo exiverit dicta aqua, vel turpitudine. Facienti contra prædicta, potestas, & rector teneantur tollere pro qualibet vice libras centum f. p. illi cuius esset domus; Et si prædicta facere neglexerit talis cuius esset domus, seu habitatio infra ipsum tempus octo dierum, teneatur ipsum condemnare poena prædicta; Et qui proiici faceret, proiiceret, vel ex cuius domo proiiceretur, vel veniret talis aqua, putredo, vel turpitudine, fogna debeat fieri ante buccam ipsius cessi sine alicuius contradictione bene murata, & cooperta, ita quod aliqua putredo non exeat, vel fluat in via, vel domo, sed in ipsam fognam currat fluat, & vadat; Et nulla persona possit, vel debeat proiicere turpitudinem, sive aliquam putredinem super murum, vel ædificium, seu terrenum vicinorum, seu pati, quod de domo proiciatur; facienti contra, vel de cuius domo proiectum fuerit potestas teneatur tollere nomine poenæ libras decem f. p. pro qualibet vice, & plus, & minus arbitrio potestatis; Et prædicta baniri faciat dominus Potestas infra viginti dies utiles post introitum sui officii, & facere denuntiari per ecclesias civitatis præsens statutum. Et si qui vicini haberent cessum commune, vel necessarium, & ingombratum fuerit putredine, teneatur potestas illos, per quos ingombratum fuerit, seu repletum, cogere, ut disgombrant illum, & hoc teneatur potestas facere, & fieri facere infra octo dies post denuntiationem sibi factam; Et nulla persona possit, vel debeat, aut ei liceat lavare pannos, vel aliud, vel aliquam putredinem ponere, vel proiici facere, aut labi in viis, vel plateis prope aliquem pontem ad decem brachia, facienti contra potestas teneatur tollere nomine poenæ soldos centum f. p. pro qualibet vice; Et nulla persona ponat, aut poni faciat, vel deponat aliquo modo aliquam putredinem, vel puzzuram ad necessitatem sui corporis alio modo prope portas, vel ponticellos, aut pontes civitatis ad quinquaginta brachia, facienti autem contra potestas tollere teneatur soldos centum nomine poenæ pro qualibet vice.

De poena ponentis letamen in via publica, & illud emementis causa revendendi.

RUBRICA CIII.

NULLA persona ponat, vel poni faciat aut teneat, vel teneri faciat in aliqua via, platea, vel loco intra muros civitatis Florentiæ, nec

M m m 2

extra muros in burgis, vel subburgis ipsius aliquod letamen, & si quis posuerit ipsum, debeat elevare, & elevari facere infra tertiam diem postquam posuerit, vel poni fecerit, & nulla persona emere debeat letamen, nisi haberet, vel laboraret terram, sub pœna soldorum centum f. p. pro qualibet vice, & nemo ipsum letamen emens possit ponere, vel tenere in civitate quin emptor incontinenti deferat extra civitatem, sub pœna soldorum 100. f. p. pro qualibet vice, & quilibet possit denunciare contrafacientes, & habeat medietatem dictæ condemnationis, & sit secretum, & nullus emat, vel emere possit letamen in civitate Florentiæ, burgis, & subburgis causa revendendi, & qui contrafecerit puniatur, & condemnetur per dominum Potestatem dictæ civitatis pro qualibet vice in soldis centum f. p. de quibus medietatem habeat accusator; & nullus possit, vel debeat ducere secum ultra tres somerios per civitatem nisi essent plures personæ cum eis, exceptis mercatoribus, qui ducerent granum ad vendendum ad civitatem Florentiæ; & qui contrafecerit, puniatur, & condemnetur per dominum Potestatem pro qualibet vice in libris decem f. p. & hoc capitulum faciat banniri potestas primo mense sui regiminis per dictam civitatem in locis consuetis.

De pœna mulieris tenentis filatorium in via.

RUBRICA CIV.

Nulla mulier in civitate Florentiæ in via publica audeat, vel præsumat tenere filatorium sub pœna soldorum centum f. p. auferenda per dominum Potestatem civitatis Florentiæ pro vice qualibet etiam de facto. Et nullus artifex in civitate Florentiæ verberet lanam, vel pelles cum cannatis in via publica, & contrafacienti auferat dictus dominus Potestas etiam de facto soldos centum f. p. pro qualibet vice. Et quod nulla mulier vendens panem, herbas, vel aliquas res commestibiles, filet aliquo modo, nec ipsas res possit tenere in aliqua via ad vendendum. Et quod nulla mulier audeat, vel præsumat ire, vel stare filando per d. civitatem Florentiæ in via publica, facienti contra dominum Potestatem auferat de facto soldos viginti f. p. pro qualibet vice, & quod nulla mulier per civitatem Florentiæ portet filatorium in capite cum fuso ferreo ad pœnam soldorum viginti, & prædicta faciat banniri dictus dominus Potestas in principio sui regiminis.

De

TEn
go
vias, at
in eis,
rum, c
Et si a
quam p
aqua p
& repe
fi quis
quinque
tur po
statum

TE
r
vel po
los, o
aptatur
tollere

TE
gnas,
fognas
quod
ordine
magn
rum,
ubi e

De custodiendis puteis civitatis Florentiæ..

RUBRICA CV.

Teneatur potestas facere custodiri puteos civitatis Florentiæ, burgorum, & subburgorum, qui sunt in viis publicis, vel iuxta vias, aut in locis publicis, ne aliqua turpitudine fiat, vel proiciatur in eis, & quolibet anno semel tempore congruenti expensis vicinorum, qui aquam extrahunt de ipsis puteis, faciat cos remondari. Et si aliqua persona in aliquem puteum fecerit, vel proiecerit aliquam putredinem, vel aliquid, ex quo possit resultare putredo, seu aqua putrescere, teneatur ipse dominus Potestas inquirere veritatem, & repertum culpabilem condemnare in libris quinquaginta f. p. & si quis ingombraverit iuxta puteos, vel prope gradum puteorum ad quinque brachia, vel ultra, quam consuetum sit antiquitus, teneatur potestas positum supradictum facere removeri, & in antiquum statum reponi, & de his debeat stare dictis vicinorum.

Quod nihil tollatur pro mondatura viarum.

RUBRICA CVI.

Teneatur D. Potestas, si invenerit, quod aliquis in civitate Florentiæ, burgis, vel subburgis, aut in aliquibus viis, plateis, vel pontibus accipiat, vel tollat aliqua ligna, denarios, paleas, caulos, olera, fructus, vel aliquid aliud pro spazzatura aliqua, vel reaptatura viarum, platearum, pontium, vel quia stet ex opposito, tollere de facto nomine pœnæ soldos viginti f. p. pro qualibet vice.

De compellendis vicinis fongearum ad remundandum eas.

RUBRICA CVII.

Teneatur D. Potestas civitatis Florentiæ primo mense sui regiminis compellere vicinos, & alios habentes domos prope fognas, ut remuniant, & remundent, seu remundari faciant omnes fognas, per quas consuevit aqua labi, & currere subtus vias, ita quod per ipsas decurrant, & labantur aquæ, ut moris est; & quod ordinent, & poni faciant in ipsis viis, ubi opus fuerit, lastrones magnos, qui possint aperiri, quos aperiri faciant tempore pluviarum, & hoc fiat expensis illorum, qui habent domum iuxta viam, ubi est talis fognas, scilicet a capite fognæ usque ad finem, sicut

De

tangit ad brachia de expensis, & eligantur consilio DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ duo boni viri, qui prædicta faciant fieri, & studeant cum effectu. Et quod fognæ, quæ sunt in populo s. Petri scheradii, & s. Petri maioris, & s. Simonis, & s. Iacobi inter foveas, remundentur, & vacuentur per tinctorum, & expurgatores, videlicet per dominos apothecarum dictorum tinctorum, & purgatorum expensis eorundem dominorum.

Quod cuilibet ædificanti liceat coadunare lapides in quolibet flumine.

RUBRICA CVIII.

CUicumque de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ volenti ædificare domum, sive rem aliquam, liceat coadunare, & coadunari facere lapides, & arenam in quibuscumque fluminibus, sive rivis, vel littoribus, & facere exportari, non obstante aliqua contradictione, vel iure habentis terram iuxta flumen, vel littora prædicta, & quemlibet contrafacientem dominus Capitaneus, & defensor punire possit in libris centum f. p. pro qualibet vice, & sufficiat in prædictis probatio unius testis cum publica fama; salvo iure cuiuslibet habentis ius a communi Florentiæ.

Quod non fiat capanna de paleis, vel palearum, nisi ut infra continetur.

RUBRICA CIX.

IN aliquo castro, seu terra comitatus, vel districtus Florentiæ, vel prope ipsum castrum, seu terram per quinquaginta brachia, non construatur, habeatur, vel sit aliqua capanna coperta de paleis, vel aliquod palearium de scæno, vel paleis, nec etiam in comitatu, vel districtu prædicto construatur, vel sit talis capanna, seu palearium prope aliquam domum alicuius personæ ad vigintiquinque brachia sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & destructionis, & amotionis talis capannæ, & palearii, quod, vel quæ construeretur, teneretur, haberetur, vel esset in aliquo castro, vel terra, vel prope aliquam domum intra vigintiquinque brachia, auferenda illi, qui contra prædicta construeret, vel construi faceret, seu haberet, vel teneret.

Quod cuilibet liceat lavare, & abeverare, & alia facere in flumine, & aquis civitatis, vel comitatus Florentiæ.

RUBRICA CX.

CUilibet sit licitum ubicumque, & in quolibet flumine vivo, seu aquis currentibus quibuscumque civitatis, vel districtus Floren-

tiæ, & vandum laneos, ad dictas prohibita tutorum tierit, vaneum centis f. Et quod ex quoc & teneri libere ac in flum vel dist mananti eique licet liqua se quod n vel aliq rum du murorum abbever quod & expedie viderint constru denunti ptear, rum de beant,

NU n duci d tem s domin

tiz, & in qualibet eorum parte lavare, & lavari facere, & ad lavandum ire lanam, petias, bultrones, stamen; pannos lineos, & laneos, & res alias, & bestias ducere ad bibendum, & guazzandum ad dictas aquas, dummodo non fiat in prædictis aquis, aliqua, quæ prohibita sint, vel essent in eis fieri ex forma alicuius capituli statutorum; & si quis prohibuerit, vel contradixerit, vel aliquid petierit, vel exegerit pro prædictis causis per dictum dominum Capitaneum pro quolibet, & qualibet vice, condemnatur in libris ducentis f. p. salvo iure cuiuslibet habentis ius a communi Florentiæ. Et quod quodlibet guazzatorium, abbeveratorium, & gora manans ex quocumque flumine civitatis, vel comitatus Florentiæ, teneatur, & teneri debeat expeditum, & liberum, ita quod ad illud iri possit libere ad bibendum bestias, & alia opportuna faciendum. Et quod in flumine, & de flumine arni, & quolibet alio flumine civitatis, vel districtus Florentiæ, ac littoribus huiusmodi fluminis, & gori manantibus ex ipsis fluminibus, & quolibet eorum, quilibet possit, eique liceat tollere, ac portare lapides, arenam, & glaream sine aliqua solutione facienda propterea, vel contradictione alicuius; & quod nullus aliquem impediat, vel impedimentum præstet alicui, vel aliquibus in prædictis casibus, vel aliquo eorum sub pœna librarum ducentarum f. p. Et quod officiales positi super constructione murorum civitatis Florentiæ, teneantur huiusmodi guazzatoria, & abbeveratoria, sive lavatoria conservare, & conservari facere, ita quod ad ea, & eorum quodlibet expedite, & libere possit iri; & si expedierit apportari facere teneantur, prout expedire, & convenire viderint expensis communis Florentiæ de pecunia ipsius deputata in constructione prædicta, de quibus omnibus, & singulis unusquisque denunciare, & accusare valeat absque solutione gabellæ facienda propterea, & quod potestas, capitaneus, & executor, & quilibet eorum de prædictis omnibus, & singulis cognoscere possint, & debeant, & ut dictum est condemnare.

*Quod nulla bestia morbosu ducatur ad bibendum
ad fontem s. Hilarii.*

RUBRICA CXI.

NULLUS equus, vel alia bestia patiens morbum vermis, vel capimorbi, vel aliam infirmitatem morbi contagiosi, ducatur, vel duci debeat ad bibendum ad fontem, seu potatorium factum ad fontem s. Hilarii, vel ad fontem dictum *al porto*; & si contraxerit dominus equi, vel bestię condemnatur communi Florentiæ in sol-

tiz, & Priorum, vandum fieri, & laneos, s. Petri ad dictas inter fo-

prohibitores, virtutorum; purgato-

tierit, ve taneum

centis f. *flumine.*

Et quod ex quoc

& tenere volenti

libere ad, & coa-

in flumibus, sive

vel aliqua con-

manantia præ-

eique lib & defen-

liqua sol & suffi-

quod salvo iure

vel aliqua

rum duc

murorum

abbever

quod ad

expedire

viderint, vel

constru

denunti

pterea, vel

rum de

beant, & brachia

amotio-

tenere-

ope ali-

qui con-

teneret.

NU

duci de

tem s. Hilarii,

dominus Floren-

dis centum f. p. & quilibet possit denunciare, & accusare contrafacientes, & habeat dimidiam partem condemnationis, & teneatur ei secretum.

De modo, & forma eundi ad stufas.

RUBRICA CXII.

AD thermas eatur hoc modo, videlicet, quod una dies vadant mares ad thermas, sequenti vero die mulieres, & non aliter, ita quod ea die, qua mares iverint, vel nocte sequenti mulieres non vadant ad illas, & e contra, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. tam mari, quam mulieri contrafacienti, & vice qualibet, & tenentes ipsas thermas, non permittant, nisi ut dictum est sub pœna prædicta, & quilibet possit de prædictis, & quolibet eorum accusare, & denunciare, & quod D. Potestas, capitaneus, & executor teneatur, & debeat de prædictis inquirere, & ut est dictum, condemnare, & quolibet mense banniri facere maxime in contratis ubi thermæ consistunt.

De ranocchis non portandis per civitatem Florentiæ.

RUBRICA CXIII.

NULLA persona audeat, vel præsumat mittere, vel mitti, vel portare, vel portari facere in civitate, & comitatu Florentiæ ranocchias, vel eorum coscias sub pœna librarum decem f. p.

De pœna capientis irundines.

RUBRICA CXIV.

NULLUS audeat, vel præsumat irundines capere, emere, vendere, vel occidere, contrafacientes aliquid prædictorum dominus Potestas dictæ civitatis condemnet in libris decem f. p. pro qualibet vice, & de prædictis, & quolibet prædictorum quilibet possit esse accusator, & habeat medietatem condemnationis.

De pœna non facientis callariam in piscariis molendinorum.

RUBRICA CXV.

TENEATUR potestas facere, quod omnes piscariæ molendinorum, positæ in flumine arni, vel in molendinis abbatis de septimo, &

inferius
callaria
sed sit
assides i
mentum
libere p
batis de
ne, qu
neceffe
callaria
molendi
mare, l
nare in
placueri
omnem
latere c
meridie

NU
v
campo
& nihi
in prill
mense

OM
v
rum,
debean
octo d
vitium

inferius habeatur una callaria amplitudinis decem brachiorum, in qua callaria non debeat ficcari aliquod lignum, quod impediat naves, sed sit cava usque ad fundum, & lectum fluminis. Et possint poni assides in fundo dictæ callariæ, dummodo nullum præstet impedimentum navibus, ita quod naves, & plattæ, quæ veniunt de Pisis libere possint venire, & duci usque ad piscariam molendinorum Abbatibus de septimo. Et omnia molendina cum navibus in dicto flumine, quæ accoppiatæ essent, debeant se discoppiare quancumque necesse esset pro itinere dictarum navium; possit tamen in qualibet callaria retineri una assis pro claudendo aquam illis, quorum sunt molendina, & quando veniunt dictæ naves, & plattæ debeant clamare, & quod qui contrafecerit, teneatur potestas ipsum condemnare in libris ducentis f. p. pro qualibet vice. Et hæc fiant, sicut placuerit consulibus artis lanæ, & teneatur potestas dextrui facere omnem piscariam in flumine arni cuiuslibet molendini constructi ex latere districtus Pistorii supra medietatem piscariæ existentis versus meridiem, & versus arnum ex latere districtus Florentiæ.

De pœna proiicientis lapides in rivos, vel vias.

RUBRICA CXVI.

Nullus audeat, vel præsumat immittere, vel proiicere de terra, vel de campo suo, vel alieno lapides in rivo, vel via, vel campo alterius sub pœna soldorum centum f. p. pro qualibet vice, & nihilominus talem rivum, campum, vel viam vacuare teneatur, in pristinum statum reducere, & hoc potestas banniri faciat primo mense sui regiminis.

De pœna rectorum comitatus non reparantium fontes.

RUBRICA CXVII.

Omnes fontes comitatus, vel districtus Florentiæ, qui sunt in viis publicis, dissipati, vel repleti in aliquo, rectores populorum, in quibus ipsi fontes sunt, seu in quo siti essent tales fontes, debeant facere reparari, & evacuari expensis hominum populi infra octo dies proximos postquam præceptum fuerit ipsis rectoribus servitium communis sub pœna librarum decem f. p.

*De pontibus, & muris communis reparandis, & conservandis,
& eorum iuribus recuperandis.*

RUBRICA CXVIII.

Teneatur dominus Capitaneus sollicitè, & actente procurare, & cum effectu facere, quod pontes civitatis Florentiæ, ac apothecæ positæ super eis, vel circa eos, & eorum pilæ, spondæ, ripæ, muri, terrena, & iura, quæ habet ipsum commune Florentiæ in ipsis pontibus, apothecis, plateis, muris, pilis, porticibus, & aliis circumstantiis, & coherentibus eorundem, servantur, & custodiantur integra, & illæsa, & quod non occupentur, apprehendantur, vel ingombrentur per aliquem, & si ingombrata, vel occupata, vel apprehensa essent per aliquem, faciat ea disgombrari, & in pristinum statum reduci, & reaptari, & dimitti pro communi, & specialiter terrenum, & solum, quod est a capite pontis rubacontis usque ad castrum altæ frontis per amplitudinem a muro civitatis usque ad murum rivi arni; salvo iure cuiuslibet specialis personæ in prædictis, & quolibet prædictorum. Et quod deinceps non fiat super eis, vel in eis, vel aliquo eorum, tectum, stillicidium, ostium, vel fenestram, & teneatur in singulis mensibus, maxime de mense maii mittere ad dictos pontes, pilas, & muros, quatuor bonos magistros, & quatuor bonos homines, & legales eligendos per DD. Priores, & vexilliferum iustitiæ, qui magistri, & homines scrutentur, & videant, si aliqua reparatione, vel reaptatione indigent, & si invenerint indigere, in continenti faciant, & procurent, quod reparentur, & reaptentur, prout fuerit opportunum, expensis dicti communis. Et teneatur D. Capitaneus requirere DD. Priores, & vexilliferum, & coram eis protestari, quod pro expensis faciendis in prædictis, & prædictorum occasione faciat teneri consilia opportuna. Et nullus cum bastone, vel ligno, vel alia re audeat, vel præsumat frangere, vel percutere pontes, vel aliquem eorum in aqua, vel prope aliquem ipsorum per decem brachia, nec etiam muros communis, qui essent secus arnum sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quolibet possit esse accusator, & denunciator, & habeat medietatem condemnationis, & teneatur sibi credentia, & teneatur capitaneus de prædictis inquirere, & ea banniri facere saltem bis tempore sui regiminis, & non permittat, vel patiatur D. Capitaneus, quod aliquod molendinum, vel aliqua piscaria construatur, vel fiat in flumine arni ex parte superiori pontis rubicantis versus orientem, nisi prout cavetur in statutis positis sub *rubr. quod non fiant molendina, vel piscaria*, & si facta fuerint,

faciat re
vitatatis
& reapt
neatur,
flumen
palatium
complea
chiorum
situm,
ro non
fractura
dis citr
duodeci
siti sup
cti con
muroru
de ipsa
dicti m
cto die
netur,
niverfit
ipsius
tix un
virorum
commu
dicti m
da, ne
lio pos
tionem
tere, r
presse,
iure,
singuli
fieri f

De j

H
tuum

faciat removeri. Et teneatur D. Capitaneus facere rimari muros civitatis Florentiæ, & si fracti, vel rupti fuerint, eos faciat remurari, & reaptari, ut supra dictum est de pontibus, & prædicta facere teneatur, non obstante aliquo capitulo. Et quod murus, qui est iuxta flumen arni a castro altæ frontis usque ad pontem rubacantis, seu palatium, quod dici consuevit de Mozzis, & postea de Albertis, compleatur, & fiat cum merlis decentibus usque ad altitudinem brachiorum trium supra explanationem terreni iuxta ipsum murum positum, non inclusis merlis positus in altitudine prædicta, in quo muro non sit, nec esse possit infra dictos confines aliqua porta, seu fractura, nisi una porta, qua itur in flumine arni pro equis potandis citra, qui murus ita construatur, & remaneat via amplitudinis duodecim brachiorum; quem quidem murum, ac viam officiales positi supra constructione murorum civitatis Florentiæ, de pecunia dicti communis deputata in constructione, ac perfectione dictorum murorum fieri facere teneantur. Et camerarius huius pecuniæ debeat de ipsa pecunia expensas, & solutiones opportunas pro constructione dicti muri, & viæ facere. Et quod dictus murus, seu terrenum dicto die, seu aliqua pars ipsius muri, vel terreni non vendatur, donetur, vel alio quovis modo concedatur alicui singulari personæ, universitati, vel loco per commune Florentiæ, vel aliquos officiales ipsius communis, nec possit per DD. Priores, & vexilliferum iustitiæ una cum offitiis gonfalonierum populi, & duodecim bonorum virorum, vel sine, deliberare utile fore teneri consilia populi, & communis Florentiæ super venditione, donatione, seu concessione dicti muri, vel terreni, totius, vel partis facienda, vel fieri facienda, nec vigore alicuius balliæ, qua recipere, vel haberent a consilio populi, & communis Florentiæ huiusmodi venditionem, donationem, vel concessionem facere, nec alicui, vel aliquibus committere, nec aliquid fieri facere, vel permittere, vel veniri valeat expresse, vel tacite contra prædicta, & si contrafieret, non valeat ipso iure, & contrafacientes, seu contra prædicta venientes puniantur singuli in libris quingentis f. p. & prædicta D. Capitaneus facere, & fieri facere teneatur observari.

De stratis, viis, & pontibus reparandis, & de novo faciendis, & de ingumbratis disigumbrandis, & ipsorum materia.

RUBRICA CXIX.

Homines comitatus, & districtus Florentiæ teneantur in perpetuum aptare, & aptari facere, seu reficere, & conservare, & man-

Nnn 2

tendere stratas, & vias infra scriptas, & ad ipsam reaptationem, & constructionem secundum infra scriptum modum per D. Capitaneum, vel defensorem compellantur; ita quod nullus populus, vel plebatus ad hoc ullo modo, vel iure se valeat excusare: quæ strata, & viæ macstræ sunt hæc, videlicet: via, & strata, qua sumitur a porta, seu burgo s. Nicolai, per quam itur in vallem arni, strata de chiantri, quæ sumit initium a pilastro, ubi est crux ultra ponticellum de ricorboli, strata, per quam itur pratum, & incipit a ponte, seu burgo s. Pauli; strata de sexto, per quam itur pratum, & incipit a porta de campo corbolini; strata per quam itur ad s. Petrum de sieve versus Bononiam, & versus gallianum, & s. Agatham, & incipit a porta, seu burgo s. Laurentii; strata per quam itur ad pontem de sieve, & vadit versus decomanum, & incipit a burgo s. Petri maioris; strata per quam itur ad s. Cassianum, & podium bonizi, & s. Donatum in poggio; strata de giogoli, quæ sumitur a porta, seu burgo s. Petri in gattolino; & strata per quam itur Pisas, quæ sumitur a porta, seu burgo s. Fridiani. D. Capitaneus faciat, & procuret cum effectu infra quindecim dies mensis decembris, ita quod habeat penes se per scripturas divisionem hætenus factam per officiales communis Florentiæ ad hoc deputatos inter plebatus, populos, communia, terras, comitatus, & districtus Florentiæ, per quam divisionem appareat, per quos populos, comitatus, & plebatus, & communia quælibet dictarum viarum, & stratarum reparari, & conservari debeat, et etiam quantam partem quilibet plebatus, populus, commune reficere, & conservare teneatur de strata illis deputata. Et habita divisione prædicta procuret d. D. Capitaneus, & defensor cum DD. Prioribus, & vexillifero iustitiæ infra quindecim dies mensis decembris prædicti, quod eligant per se, vel cum eo consilio, quod habere voluerint octo cives florentinos, duos videlicet de quolibet quarterio dictæ civitatis, & unum notarium, civem, vel comitatum civitatis prædictæ, & eorum scribam pro tempore, & termino unius anni, quorum officium incipiat, & incipere debeat in kalendis ianuarii tunc secuturis per se, vel alios quibus commiserit cum scripturis dictæ divisionis, ire teneatur, & debeat ad ipsas stratas pro videndas, mensurandas, assignandas, at reaptari faciendum ubicumque forent destructæ, & dissipatæ, & diligenter scribi faciant, in quibus locis, & in quibus plebatibus, vel communis partibus dictæ viæ, seu stratæ sint in aliquo reparandæ, & antequam inde discedant, faciant coram se personaliter comparere syndicum, vel rectorem, & duos massarios talis plebatus, populi, & communis, in cuius parte dicta strata debeat reparari, & eis ostendant oculata fide, in quibus locis populorum, seu plebatuum,

& com
tione in
quem v
populo,
faciant
bus inte
pides n
quibus
dictorum
dictis
capitane
iustitiæ
neant,
fensor
tur ad
facta
commu
ubi, &
set fac
de tali
& defe
libris
magnit
& dic
sibi ne
divisio
tus a
tio ne
& Ve
visa f
que a
ad pr
magis
debea
tas,
ita q
somer
eos,
dies
braru
nihil
idem

nem, &
itaneum,
plebatus
& viæ
orta, seu
chianri,
de ri-
seu hur-
incipit a
trum de
, & in-
ad pon-
go s. Pe-
tum bo-
mitur a
itur Pi-
neus fa-
decem-
hactenus
mer ple-
Floren-
mitatus,
tratarum
quilibet
de stra-
D. Capi-
tæ infra
se, vel
os, duos
ptarium,
ham pro
, & inci-
lios qui-
, & de-
s, at re-
, & dili-
bus, vel
parandæ,
compare-
populi,
, & eis
batuum,

& communium eorum debeat reparari, & qualiter, & quali repara-
tione indigeat, & eis faciat præceptum, quod infra terminum,
quem voluerint sub pœna librarum viginti quinque f. p. plebatui,
populo, seu communi in dictis locis iuxta præceptum eis factum
faciant reaptari; Et eodem modo præcipiant eis, quod in confini-
bus inter partes plebatus, & communium prædictorum ponant la-
pides magnos, vel faciant pilastros de lapidibus, & calcina, in
quibus lapidibus sint scriptæ partes plebatuum, & communium præ-
dictorum intra dictum terminum, sub pœna prædicta; Et de præ-
dictis præceptis fieri faciant unum librum, seu quaternum apud
capitaneum conservandum, ex quo domini Priores, & Vexillifer
iustitiæ incontinenti faciant alium exemplari, quem apud se te-
neant, & conservent. Post hoc autem dominus Capitaneus, & de-
fensor elapsis terminis supradictis eosdem officiales remittere tenean-
tur ad stratas prædictas ad perquirendum, si iuxta præcepta per eos
facta dictæ viæ fuerint reparatæ per illos plebatus, populos, &
communia, quibus præcepta fuerint facta; & iterum scribi faciant,
ubi, & per quem populum, & plebatum, aut commune non ef-
set facta reparatio dictæ viæ secundum formam dicti præcepti; Et
de talibus defectibus, & inobedientiis dictus dominus Capitaneus,
& defensor condemnet tales populos, plebatus, seu communia in
libris vigintiquinque f. p. ad plus, & in decem ad minus inspecta
magnitudine, & parvitate talis plebatus, populi, vel communis,
& dictam viam omissam nihilominus reparare teneatur, sub pœna
sibi noviter, si secus fecerit, auferenda; Salvo quod si circa dictam
divisionem, & distributionem hæctenus factam, vel fiendam, defe-
ctus aliquis, vel dubietas appareret, vel dicta divisio, vel distribu-
tio non possit haberi, super hoc per officium dominorum Priorum,
& Vexilliferi iustitiæ salubriter provideatur, & quæ per eos pro-
visa fuerint, plenam obtineant firmitatem; Et quod uno, eodem-
que anno nullus populus, vel plebatus seu commune possit cogi
ad prædictam reaptationem faciendam, nisi de una strata, vel via
magistra; Et quod dominus Capitaneus, & defensor teneatur, &
debeat omnes vias veteres, publicas, & usitatas, occupatas, dissip-
atas, vel ingombratas qualitercumque facere disgombrari, & reparari,
ita quod commode, & decenter possit per eas iri cum equis,
someriis, & dictam reparationem, disgombrationem fieri faciat per
eos, qui ipsam viam ingombrassent, vel occupassent, infra decem
dies postquam eis fuerit præceptum, sub pœna, & ad pœnam li-
brarum viginti quinque f. p. contrafacienti, & vice qualibet, &
nihilominus faciat disgombrari, & reparari ut dictum est; Et hoc
idem intelligatur de dissipantibus, vel ingombrantibus pontes, vel

fontes publicos; Et ut prædicta efficacius observentur, teneatur, & debeat dominus Capitaneus, & Defensor primo mense sui regiminis facere banniri per civitatem Florentiæ, & per nuntios communis eiusdem publice faciat nuntiari per comitatum, vel districtum Florentiæ, quod quicumque tenet aliquo modo in totum, vel in partem occupatam, vel ingombratam aliquam viam publicam in civitate, vel comitatu, ipsam viam disgombrare, & disgombratam dimittere, & expeditam, & in pristinum statum reducere infra unum mensem proximum post bannum, & denuntiationem prædictam, sub pœna librarum viginti quinque f. p. Et intelligatur in civitate dictas vias occupasse, & ingombrasse, qui habent, & tenent portas in ipsis viis aut arpiones ad tenendum portas, quas portas, & arpiones remove teneantur post ipsum tempus banni missi, vel præcepti sibi facti ad pœnam librarum centum f. p. Et quod rectores comitatus teneantur denuntiare coram domino Capitaneo, vel eius assessori post mensem a die missi banni infra quindecim dies, omnes huiusmodi vias occupatas, ingombratas, dissipatas, & omnes earum ingombratores, & dissipatores non observantes prædicta, quorum denuntiationi debeat stari, & credi cum sacramento duorum hominum talis populi, & postmodum puniri debeant, hoc addito, quod si aliqua via etiam vicinalis usa sit publice per triginta annos tamquam via publica communis Florentiæ, tunc sit, & remaneat pro via publica dicti communis, & quod quicumque habens terram iuxta aliquam viam cavaverit, vel aliquid fecerit propter quod dissiparetur, teneatur dominus Capitaneus, & defensor expensis illius, qui cavaverit, vel dissipaverit dictam viam facere reaptari, & etiam condemnet illum in libris decem f. p. salvo quod non præiudicet alicui, qui dictam viam mutaverit de voluntate dictarum partium hominum populi, in quo extat dicta via, dummodo ipsam viam eque bonam remiserit prope dictam viam veterem per terrenum suum, quod esset iuxta ipsam viam. Et quod nullum capitulum scribatur in statuto domini Potestatis, vel domini Capitanei de aliqua speciali via, vel ponte, vel ponticello faciendo in civitate, vel comitatu Florentiæ; Sed cum tractaretur de aliqua via, vel ponte, seu ponticello faciendis, vel reparandis, possint, & debeant priores, & vexillifer circa prædicta sollicitè intendere, & providere, & ea, si eis videbitur utile facere fieri executioni mandare ad petitionem cuiuslibet, dummodo dicti domini Priores, & Vexillifer cum tractarentur de dicta via, vel ponte, vel ponticello faciendis, vel reparandis, & de officialibus super hoc eligendis, exponant prædicta capitudinibus viginti unius artium, & secundum quod declaratum fuerit per ipsas

capituli
expresso
alicuius
capta,
debeat
tulo, se
ram a
vel dist
quod co
& cuilib
que par
vel dist
classum
proximi
habere
quam
lum,
retur i
gis Flo
quæ est
pitane
sui reg
& qui
vel m
rectore
aptare
lis, it
vias, l
alia, e
prædic
arbor,
eius i
minur
popul
comm
domi
Flore
alia f
tiare
incide
tionis
incide

capitūdines super prædictis ita procedatur, & fiat. Hoc salvo, & expresse, quod si aliqua via, vel pons, seu porta, quæ ex forma alicuius capituli, reformationis, vel stantiamenti fieri debeat iam incæpta, seu incæptus fuerit, tunc ipsa via, porta, seu pons compleri debeat eo modo, & illorum expensis, sicut continetur in tali capitulo, seu stantiamento, seu reformatione; & quicumque habet terram a duobus partibus alicuius viæ non stratæ magistræ in comitatu, vel districtu Florentiæ, debeat ipsam manutenere, & aptare, ita quod commode per eam iri possit, sub pœna librarum decem f. p. & cuilibet personæ habenti casolare, domum, sive terram ex utraque parte alicuius viæ, vel classi communis in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, liceat dirizzare recta linea dictam viam, vel classum, secundum quod trahunt domus, casolaria, & terræ ipsius proximorum vicinorum circumstantium ibi iuxta, & reprehendere, & habere tantam de dicta via iuxta suum terrenum ex una parte, quam ex alia parte mittit in viam, vel classum, rectificando illum, vel illam de suo terreno, dummodo ipsa via non deterioretur in aliquo; Et quod quilibet de civitate, burgis, & suburbis Florentiæ teneatur facere lastrari, seu mattonari viam publicam, quæ esset ante domum suam, vel casolare, & de hoc teneatur capitaneus facere mitti bannum per civitatem Florentiæ primo mense sui regiminis, sub pœna librarum decem f. p. cuilibet contrafacienti, & qui secus egerit auferenda, & nihilominus dictam viam lastricari, vel mattonari teneatur; Et teneatur dominus Capitaneus compellere rectores singulorum populorum comitatus, & districtus Florentiæ aptare, reaptare, & reaptari facere vias, quæ sunt in suis populis, ita quod commode iri possit per eas, & sepes impediētes vias, facere incidi, & foveas iuxta vias facere remitti, & arbores, & alia, quæ viam, vel viatores impediānt, facere removeri, & fiant prædicta expensis illius populi, vel communis, in quo est via, seu arbor, vel sepes, & prædicta fieri faciat dominus Capitaneus; & eius iudex ad requisitionem cuiuslibet postulantis; & si infra terminum a capitaneo, vel eius iudice præfixum alicui communi, vel populo, vel eius rectori dictæ viæ non fuerint reaptatæ, & ipsum commune, & rector cui præceptum fuerit, non obediverit, teneatur dominus Capitaneus condemnare in libris decem f. p. communi Florentiæ, & nihilominus eos compellat ad eas vias reaptandas, & alia faciēda, quæ superius sunt expressa, & possit quilibet denunciare habentem arborem, seu sepem impediētem viam quod ipsam incidat, vel extirpet; quod si non faciat infra tertiam diem requisitionis licitæ, & impune possit quilibet talem arborem, seu sepem incidere, & extirpare ita quod non impediāntur viatores per ip-

nam viam, & quod non proiciant laboratores terrarum, nec cadere faciant lapides, vel terram, vel aliquid aliud in vias comitatus, de terris quas laborant; Et si aliquæ grottæ, vel aliqui muri terrarum existentium iuxta vias caderent in ipsas vias, teneantur ipsi laboratores, sub pœna librarum decem f. p. dictas vias disgombrare de tali terra infra quindecim dies, postquam eis laboratoribus denuntiatum fuerit per aliquem, ita quod per ipsam viam libere possit iri more solito. Intendat itaque dominus Capitaneus, & defensor sollicitè conservationi, reaptationi, & reparationi stratarum, & aliarum viarum, & quod ipsæ strætæ, & viæ solitæ in bono statu servantur, & in locis necessariis reparentur per illos, quibus illarum reparatio, & conservatio rationabiliter pertinet. Et omnia supradicta a principio usque ad finem huius capituli contenta, habeantur, & sint, & spectent proprie, & specialiter ad officium domini Capitanei, & Defensoris, & ipsa omnia, & singula teneantur observare, & effectui, & executioni mandare ad petitionem cuiuslibet, vel sine petitione, & in prædictis procedere, punire, & condemnare secundum dictam formam, & modum; quod si prædicta non servaverit, vel effectui, & executioni mandari neglexerit, perdat de suo salario libras centum f. p. quas camerarii cameræ communis Florentiæ teneantur, & debeant de suo salario retinere ad petitionem cuiuslibet denuntiantis; Et omnes, & singuli habentes, tenentes, seu possidentes quocumque titulo intra muros civitatis Florentiæ aliquod hortum, terram, seu casolare adfossatum, seu cum fossa iuxta aliquam viam publicam teneantur, & debeant replere, & repleti facere talem fossam, & ipsum terrenum, hortum, & casolare claudere muro ad calcem, vel sine calce, infra duos menses proximos post præceptum eis factum ex parte domini Capitanei, sub pœna librarum quinquaginta f. p. & ipsum præceptum fieri, & prædicta servari faciat dominus Capitaneus ad petitionem cuiuslibet, & excommunicari faciat publice per civitatem Florentiæ; Salvis in prædictis omnibus, & singulis arbitrio, & officio super viis, & pontibus concessis, & attributis per quemcumque ordinamenta communis Florentiæ officialibus turris.

Quod nulla via mittatur de novo sine licentia dominorum Priorum.

RUBRICA CXX.

Aliquis officialis forensis civitatis, seu districtus Florentiæ, qui positus, seu deputatus est, vel erit pro communi Florentiæ super stratis, vel viis in civitate, vel comitatu Florentiæ reparan-

dis, v
parari
vel ci
conce
ne Flo
dictis
te civ
viam,
agrum
dextru
Prioru
tum p
rint, c
ipso
quinge
cuilibet
qualibet

Quod

T
apient

T
novan
Monte

D
præcil

dis, vel reaptandis, vel de novo remittendis, seu faciendis, seu reparari, reaptari, vel de novo mitti, seu fieri faciendis, non possit, vel ei liceat vigore, vel auctoritate potestatis, vel balliæ cuiuscunque concessæ, vel datæ, seu quæ concederetur, vel daretur ei per commune Florentiæ, vel aliquos pro ipso communi super viis, & stratis prædictis mittere, vel mitti facere de novo in aliquam, vel aliqua parte civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ aliquam stratam, vel viam, vel aliquam viam, vel aliquam domum, casolare, murum, agrum, vel terrenum alicuius personæ destrucere, vel vastare, seu destrui, vel vastari facere absque expressa licentia, vel deliberatione DD. Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & officii gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, qui pro tempore fuerint, de qua debeat apparere publicum instrumentum manu scribæ ipsorum DD. Priorum, & Vexilliferi iustitiæ sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet officiali forensi, & librarum mille f. p. cuilibet officiali, civi, vel districtuali Florentiæ contrafacienti pro qualibet vice auferenda, & communi Florentiæ applicanda.

Quod foveæ existentes extra vias publicas remudentur annuatim.

RUBRICA CXXI.

Teneatur D. Capitaneus cogere omnes homines habentes foveas iuxta stratas, seu vias, quæ dictas vias omni modo purgent, aptent, & aperiant pro aqua recipienda, ubi fuerit opportunum.

De manutenenda strata carrareccia a Ponte Signæ usque ad Montem Lupum.

RUBRICA CXXII.

Teneatur D. Capitaneus, & defensor proprio iuramento præcise manuteneri, & servari facere illasam, & incorruptam stratam novam, & carrarecciam, confectam a Ponte de Signa, usque ad Montem Pefæ de Monte Lupo.

De manutenenda strata, per quam curritur ad bravium.

RUBRICA CXXIII.

Dominus Capitaneus, & defensor teneatur proprio iuramento præcise facere observari, & manuteneri incorruptam, solidam, &

Tom. II.

O o o

illam stratum, per quam itur, & curritur ad bravium, sicut modo condita, & determinata est a Porta Prati Omnium Sanctorum ad flumen, & Pontem Rifredi, alias *al Ponte alle Mosse*, usque ad locum, ubi tenetur bravium, & ipsam faciat absque diminutione, vel lesione aliqua conservari.

*De non proiciendo paschadum in gora fluminis
Omnium Sanctorum.*

RUBRICA CXXIV.

Teneatur D. capitaneus, & defensor proprio iuramento primo mense sui regiminis banniri facere per civitatem Florentiæ in locis consuetis, & maxime in Burgo Omnium Sanctorum, quod nulla persona audeat, vel præsumat proicere, vel proici facere aliquod paschadum, vel aliquem tinum vagelli evacuare directe in goram, seu per goram molendinorum, seu gualcheriarum fratrum Omnium Sanctorum, & eorum consortium in prædictis molendinis, seu gualcheriis, sed cuilibet liceat paschadum proicere, & proici facere in flumine arni extra goram, nec etiam possit, vel debeat aliquis ponere, vel mittere, vel poni facere aliquod paschadum, seu aquam de vagello in aliquo loco prope plateam Ecclesiæ Omnium Sanctorum per viginti brachia, nec in ipsa platea; nec etiam debeat aliquis guadam ponere, vel mittere in macerum, vel in aliquo loco prope Ecclesiam Omnium Sanctorum per quinquaginta brachia; qui vero contra prædicta, vel aliquod prædictorum fecerit, puniatur per dominum capitaneum, vel defensorem in libris decem f. p. pro vice qualibet, & liceat cuilibet accusare, & habeat dimidiam partem condemnationis propterea fiendæ.

De fontibus, & puteis faciendis circa stratas comitatus.

RUBRICA CXXV.

In qualibet villa, vel castro existente iuxta, vel supra aliquam stratum de septem viis magistris, seu in tali villa, vel castro non sit in ipsa strata fons, vel puteus publice patens omnibus viatoribus, qui in quolibet castro, vel villa fiat, & fieri debeat unus puteus, sive fons, si fieri commodè posset, ita quod quilibet transiens de ipsa aqua commodè uti, & libere bibere valeat; qui puteus, seu fons fieri debeat in loco communi, & decenti, sicut maior pars hominum de ipsa villa, vel castro concordaverint, & prædicta fie-

ri debet
vel for

Quæ

Q
facere
vel la
non e

T
cere
flumi
tatu,
serva
territ
Pote
præd

Q
tinis
Etam
iuxta
& r
quin
quar
prov

ri debeant expensis hominum de illo populo, ubi fiet talis puteus, vel fons ad petitionem cuiuslibet.

Quod super aquæductibus, qui per viam aliquam producantur sint ponticelli murati.

RUBRICA CXXVI.

QUicumque præciserit viam pro aquæductu faciendo, teneatur ad pœnam librarum vigintiquinque f. p. ponticellum, sive botalem facere in via prædicta super tali aquæductu de lapidibus, & calce, vel lateribus, & calcina, ita quod ipsa via deterioris conditionis non existat.

De manutenendis pontibus ligneis in plebatu Campi super bisentium.

RUBRICA CXXVII.

TENEANTUR commune, & homines plæbatus de Campi eorum sumptibus, & expensis manutenere, salvare, & custodire, & reficere omnes pontes ligneos, qui sunt in ipsorum territorio super flumine bisentii, vel marinæ; ac etiam omnes, & singuli de comitatu, & districtu Florentiæ similiter teneantur manutenere, & conservare omnes, & singuli pontes, & ponticellos existentes in eorum territoriis, suis expensis, & ad hoc efficaciter compellantur per D. Potestatem Florentiæ ad petitionem cuiuscumque petentis, & ad prædicta teneantur sub pœna librarum vigintiquinque f. p.

De manutenenda via, quæ est ex utraque parte mugnonis.

RUBRICA CXXVIII.

QUia via, quæ est ex utraque parte mugnonis, quæ debet esse amplitudinis brachiorum quinque, & est multum utilis florentinis, statutum, & ordinatum est, quod habentes terram iuxta dictam viam, teneantur dictam viam manutenere, ita quod semper iuxta dictum flumen, scilicet inter d. flumen, & terras eorum sit, & remaneat via, & manuteneatur dictæ amplitudinis brachiorum quinque ex utraque parte dicti fluminis, sicut esse consuevit, postquam dictum flumen fuit dirizzatum, & Potestas teneatur facere provideri ter in anno, ut hoc capitulum observetur.

O o o 2

Quod forum bestiarum fiat in foro iuxta, & extra portam crucis.

RUBRICA CXXIX.

Forum bestiarum fiat, & fieri debeat iuxta, & extra portam crucis civitatis Florentiæ quolibet die veneris cuiuslibet hebdomadæ de asinis, & aliis bestiis, ut moris est, quas quisque vendere, & emere voluerit; & quod nulla persona undecumque esset, & cuiuscumque conditionis existat audeat, vel præsumat dictis, vel dicta die emere, seu vendere publice, vel secrete, vel alio titulo alienare, vel acquirere aliquam de ipsis bestiis, seu de aliqua ipsarum mercatum facere in civitate Florentiæ, vel prope ipsam civitatem per duo milliaria, nisi in dicto prato sub pœna librarum decem f. p. pro qualibet dictarum bestiarum cuilibet contrafacienti vice qualibet auferenda summarie, & de facto, & sine strepitu, & figura iudicii per D. Potestatem, & per D. Capitaneum populi, & executorem ordinamentorum iustitiæ, vel alterius ipsorum, ad quem pervenerit notitia de prædictis. Et cuilibet liceat quomodolibet de prædictis, vel ipsorum quolibet accusare, & denunciare publice, & occulte, & teneatur sibi credentia si voluerit; super qua accusatione, seu denuntiatione teneatur capitaneus, & executor, ac etiam officialis plateæ horti s. Michaelis, & quilibet eorum, in cuius curia talis facta esset accusatio, seu denuntiatio, ac etiam suo proprio motu possit procedere, & inquirere, & repertos culpabiles punire, & condemnare, ut superius continetur; salvo quod non obstantibus prædictis cuilibet liceat vendere, & emere, & alio quolibet titulo concedere, & recipere ubicumque libere, licite, & impune omnes, & singulas bestias, quæ non venderentur, vel concederentur causa macellandi.

*Quod fiat forum in castro s. Angeli de ponte sevis,
& non possit ibi aliquis capi pro debito.*

RUBRICA LXXX.

DE cœtero in perpetuum quolibet die iovis fiat, & fieri possit, & debeat in castro s. Angeli de ponte sevis in loco magis ad hoc apto in castro prædicto generale forum, sane intelligendo, in quo vendi, emi, & mercari possit, & trafficari de grano, blado, & omnibus, & singulis mercantiis, bestiis, & rebus quibuscumque libere, & secure, de quibus, & prout fieri consuevit in aliis similibus mercatis comitatus Florentiæ, & quod homines dicti castri s. Angeli prædicti possint, & eis liceat, & etiam teneantur, & debeant

saltem
ti, publ
modus
ca, de
dum in
ad hoc
rum m
ad dict
augeatu
dictum
& singu
& secu
molesti
quod
ditionis
forum,
do pro
arrestar
petitior
vel bo
ctorem
aut ali
tarum
renda,
contra
etiam
dicta
tinuis
catum
bet cu
stia,
bus c
& loc
effectu
extra
non a
clarat
locum
bus c
seu f
ubi f
dicto

crucis.

m cru-
bdoma-
ndere,
& cu-
vel di-
do alie-
ipfarum
ritatem
nem f.
e quali-
gura iu-
recuto-
perve-
prædi-
& oc-
tione,
officia-
ni talis
motu
& con-
prædi-
conce-
& sin-
macel-

possit,
gis ad
do, in
blado,
omque
limili-
castri s.
debeant

saltem per quindecim dies ante diem initii dicti fori, seu merca-
ti, publice per illum modum, & viam, prout eis videbitur com-
modius notificari, & intimari facere in viis per illas partes, & lo-
ca, de quibus eis placuerit dictum mercatum, sive forum facien-
dum in castro prædicto, & etiam contenta in superscripto capitulo,
ad hoc ut volentes ad ipsum mercatum venire, sciant se cum eo-
rum mercantiis, & bonis secure ad illud accedere possint; & ut
ad dictum mercatum venire possint liberius, & ut ipsum mercatum
augeatur, & crescat, quælibet persona undecumque fuerit, quæ ad
dictum mercatum venire voluerit, possit, & debeat cum omnibus,
& singulis suis mercantiis, & rebus, venire, stare, & recedere libere,
& secure ad suæ libitum voluntatis absque aliquo impedimento, vel
molestia durantibus duobus diebus, de quibus infra dicetur. Et
quod ob dictam causam aliqua persona cuiuscumque status, & con-
ditionis existat, & undecumque fuerit veniens, seu quæ venerit ad
forum, sive mercatum prædictum, non possit, nec debeat aliquo mo-
do pro aliquo debito, obligatione, vel contractu, capi, detineri, &
arrestari, staggiri, vel sequestrari modo aliquo pro aliquo debito ad
petitionem, seu instantiam alterius cuiuscumque personæ in persona,
vel bonis in duobus diebus, de quibus infra dicetur per aliquem re-
ctorem, vel officialem etiam mercantiæ, nuntium, vel exactorem;
aut aliam quamcumque personam sub pœna, & ad pœnam quingen-
tarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet aufe-
renda, & communi Florentiæ applicanda; & nihilominus quidquid
contrafieret, sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & de facto
etiam possit, & debeat per quemlibet revocari, & retractari. Et quod
dicta securitas duret, & durare possit, & debeat duobus diebus con-
tinuis, qualibet hebdomada, videlicet die, quo fieret dictum mer-
catum, sive forum, & etiam die proxime sequenti, ita quod quili-
bet cum suis mercantiis, bestiis, & rebus, & absque aliqua mole-
stia, vel impedimento reparare possit, & ire quo voluerit duranti-
bus dictis duobus diebus, & quod prædicta securitas intelligatur,
& locum habeat, & se extendat, & observari possit, & debeat cum
effectu tempore supradicto, dumtaxat in dicto castro S. Angeli, &
extra dictum castrum per quatuor, vel infra quatuor milliaria, &
non alibi pro causa antedicta; eo tamen in prædictis omnibus de-
clarato, & appposito, quod prædicta securitas non intelligatur, nec
locum habeat, nec se extendat quoquomodo pro aliquo, seu aliqui-
bus debitis, obligationibus, seu contractibus factis, vel celebratis, &
seu faciendis, & contrahendis in dicto castro, seu super platea, &
ubi fieret mercatum antedictum, & seu intra medium milliare, a
dicto castro; & quod dicta securitas non intelligatur, nec locum ha-

beat pro aliquo debito dicti communis Florentiæ faciendo, & seu pro aliquo, vel aliqua alia persona, populus, vel universitas teneatur ad præsens, vel in futurum.

Quod prope Ecclesiam S. Mariæ de S. Ellero non fiat taberna.

RUBRICA CXXXI.

ALiqua persona non possit, nec debeat tenere, seu facere, aut teneri, vel fieri facere tabernam, & seu exercitium, ministerium, vel artem tabernæ, seu vendendi vinum ad minutum prope dictam Ecclesiam per centum brachia, vel infra sub pœna librarum ducen-
tarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & in qua quilibet contrafaciens, aut fieri faciens possit, & debeat compelli per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ, & condemnare etiam summarie, & de plano, & tam ex officio, quam ad instantiam cuiuscumque, ac etiam quilibet contrafaciens etiam de facto possit, & debeat compelli per quemlibet rectorem, & officialem ad destruendum, & removendum dictam tabernam, exercitium, seu ministerium tabernæ, vel vendendi vinum ad minutum, quam teneret, seu exerceret prope dictam Ecclesiam per centum brachia, vel minus, ut superius est expressum

STA-

Q
secur

tes, te
aquis,
quomo
vel p
notris
testati
dos n
singul
firmat
bus p
tatem
torior
bus,
nari.
ri, d

STATUTORUM

POPULI, ET COMMUNIS FLORENTIÆ.

TRACTATUS I. LIBRI QUINTI.

De Legibus.

RUBRICA I.

URBEM nostram florentinam cum toto eius territorio, legibus nostris regi, & gubernari decernimus, nisi, & quatenus loca nostri territorii propriis militarent legibus, iuribus, vel statutis, quæ tamen nostra auctoritate confecta, aut confirmata fuerint. Territorium autem prædictum, & loca eius decernimus fore civitates, terras, castra, oppida, & villas, mare, portus, insulas, padules, aquas, valles, alpes, montaneas, & loca quæcumque, quæ per nos quomodolibet, & nostro nomine reguntur, gubernantur, tenentur, vel possidentur, & in futurum favente altissimo acquirentur, & nostris legibus legari, unire, & affici omnes nostræ iurisdictioni potestati, dominioque quomodolibet subiectos, & in futurum subiciendos iubemus. Salvis semper specialibus statutis, & iuribus locorum singularium nostri territorii, quæ nostra auctoritate facta, vel confirmata fuerint, quæ tunc suis locis servantur, & salvis in omnibus prædictis consuetudinibus cuiusque dictorum locorum. Civitatem nostram florentinam, cuius appellatione, ad hoc totum territorium supradictam decernimus comprehendere per officia, de quibus, & prout in suis locis disponemus regi volumus, & gubernari. Officia autem prædicta, & officiales eis præsidere debentes creari, deputari, extrahi, vel eligi volumus, ut in suis locis describitur.

Quod civitas florentina sit divisa in quatuor quarteria.

RUBRICA II.

QUoniam res divisa clarius clucescit, & sepe ad nostra officia secundum divisionem civitatis nostræ, cives maxime deputantur, &

is, & seu
is teneat

berna.

re, aut
iterium,
e dictam
n ducen-
enda, &
ens, aut
rem, &
marie, &
aque, ac
compel-
k remo-
na, vel
prope di-
s est ex-

STA-

etiam iurisdictiones, ut in pluribus exercentur, ut suis locis providetur, ideo decernimus quod Civitas florentina in quatuor partes dividatur, & dividi possit, & debeat, & divisa intelligatur esse, & sit per quarteria. Quorum primum sit quidquid est intra muros civitatis ipsius, & etiam extra muros, quidquid est in aliquo populo civitatis ultra flumen arni, & etiam sit de dicto quarterio flumen arni, usque ad medietatem ipsius fluminis. Qui quarterius sit, & denominetur, & vocetur quarterius Sancti Spiritus, cuius quarterii felicia insignia sint campus coloris azzurri cum columba alba in eo, quæ habeat in ore radios aureos. Secundus quarterius sit, & esse debeat, & intelligatur quidquid erat in sextu, & de sextu Sancti Petri Scheradii intra muros civitatis, & etiam extra muros quidquid est in aliquo, vel de aliquo populo civitatis dicti olim sextus, & ultra quidquid est ab angulo calzaolorum, qui respondet in platea horti Sancti Michaelis, ex latere de Maccis recta linea, usque ad muros civitatis ex parte meridiei, procedendo per viam Sancti Martini Episcopi, & per viam Sancti Proculi, & per viam delle fornaci, & ipsa via usque ad medium, sive usque ad rigagnolum ipsius viæ. Qui quarterius denominetur, & vocetur quarterius s. Crucis. Cuius felicia insignia, & arma sint campus coloris azzurri, cum cruce aurea per totum. Tertius vero quarterius sit, & esse intelligatur, quidquid erat in sextu burgi, & Sancti Pancratii intra muros civitatis, & quidquid est extra muros ipsos, in aliquo, vel de aliquo populo dictæ civitatis dictum sextum. Qui quarterius vocetur, & denominetur quarterius Sanctæ Mariæ Novellæ. Cuius felicia insignia, & arma sint campus coloris azzurri, cum sole aureo cuius facies sit inflammata. Quartus quarterius sit, & esse debeat, & intelligatur quidquid erat in sextu, & de sextu portæ domus, & Sancti Petri intra muros civitatis dictorum sextuum, & quarteriorum, excepto eo quod superius assignatum est, & ordinatum est in quarterio, & de quarterio Sanctæ Crucis. Qui quarterius vocetur, & denominetur quarterius Sancti Iohannis, cuius felicia insignia, & arma sint campus coloris azzurri habens in eo pomum aureum cum cruce super eo, & pedestallo aureis. Et ubicumque aliquis dictorum quarteriorum in aliqua parte confinatur cum Flumine arni, talis pars intelligatur habere, & habeat, & sit de ipso quarterio, usque ad medietatem fluminis arni. Et quod honores, qui hactenus in ipsa civitate consueverunt dividi per sextus, dividantur, concedantur, & distribuantur per commune Florentiæ in ipsa civitate omnibus distincte per quarteria secundum formam, & modum dictorum quarteriorum. Cum autem, quod absit, contingeret fieri, vel imponi aliquod gravamen, vel onus, & maxime reale, & pecuniarium in

civitate
iuxta p
civitatis
fuerit d

Quod
cor

OM
ec
scribant
commu
dictum
dinis,
rius, it

SAn
ne
gitime
trium
vexilli
fitiis
cietatu
Et ad
artium
tiæ.
comm
filiari
tis. F
quolil
pular
que
bus,
tium
unius

civitate Florentiæ tale onus, & gravamen imponatur, & dividatur iuxta possibilitatem, & facultatem hominum, & personarum ipsius civitatis per quarterios, gonfalones quarteriorum, vel alteri prout fuerit deliberatum.

Quod nomina dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii, scribantur, & registrentur in duobus libris.

RUBRICA III.

OMnia nomina dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii qui sunt, & quæ hætenus fuerunt, & qui erunt scribantur in duobus libris per notarium Reformationum consilii communis, seu per alium notarium, dum tamen subscribantur per dictum notarium Reformationum in duobus libris in cartis pecudinis, quorum unus stet in camera communis alterum teneat notarius, ita quod quilibet possit inde copiam habere.

De scrutinio trium maiorum officiorum, & aliorum, & eius formam.

RUBRICA IV.

SAncimus quod singulis quinque annis futuris incipiendis circa finem præsentis vigentis imbursementis, vel alias prout fuerit legitime, & solemniter dispositum, & reformatum infracriptorum trium officiorum fieri possit, & debeat per dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, scrutinium novum pro officiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ. Et ad faciendum dictum scrutinium habeant interesse. Domini priores artium, & Vexillifer iustitiæ communis, & populi civitatis Florentiæ. Gonfalonarii societatum populi prædicti. Duodecim boni viri communis prædicti. Capitanei partis guelforum populares. Sex consilarii mercantiæ. Proconsul artis iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ. Viginti unus consules artium. Unus de, & pro quolibet consulatu civitatis prædictæ, ac etiam octuaginta arroti populares, & guelfi vere pro arrotis, seu adiunctis, videlicet, quinque de, & pro quolibet gonfalone civitatis Florentiæ popularibus, & guelfis inter quos quinque sit unus de XIV. minorum artium, faciendo tamen equationem in dictis duobus numeris viginti unus, & octuaginta, taliter quod in numero totali utriusque numeri

Tom. II.

P p p

TRACT. I. LIBRI QUINTI

ultra quartam partem de numero XIV. minorum artium,
 & terratio fiat in numero LXXX. prædictorum. Et quod dicti
 artium, videlicet unus pro quolibet consulatu, eligantur, & eligi
 possint, & debeant per officia dominorum Priorum artium, & Vexilliferi
 iustitiæ communis prædicti, & gonfalonierum societatum
 & duodecim bonorum virorum communis prædicti, ponen-
 tiæ & partium, & scrutinium singulariter, per se inter ipsos do-
 minos Priores, & vexilliferum gonfalonierum, & duodecim, & seu
 & tunc duas partes eorum, omnes, & singulos consules cuiuslibet
 & quod ille unus in quolibet, & pro quolibet con-
 sulate in omni tali partito repertæ fuerint plures fabæ nigræ, ita
 quod ad minus sint XXV. fabæ nigræ intelligatur esse, &
 & prædicti electus; & si plures in eodem consulatu in fabis
 & remittantur ipsi, sic concurrentes ad
 & quod unus in numero alterius prævaleat, & prævalens
 & declarato etiam, quod non sit aliquis de dictis
 & qui possit scrutineo interesse, aut eligi ut præfertur, qui
 & per lineam masculinam, alicuius de officiis antedi-
 & alicuius alterius ex eis qui possent scrutineo interesse, aut
 & & quidquid secum fieret habeatur, & sit pro irri-
 & & etiam penitus pro infecto, nec poni debeant ad
 & & Sicut etiam quod dicetur infra proxime in capitulo,
 & & Et quod aliquis qui aut cuius pater &c. in fine eius
 & & Et quod dicti octuaginta arroti eligantur, & eligi pos-
 & & & debent per officia dominorum Priorum, & Vexilliferi iu-
 & & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum
 & & prædicti, hoc proviso, & ordinato, quod qui-
 & & pro arroto debeat mitti, & poni inter dominos
 & & & Vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia ad partitum
 & & & per se, & nullo modo mixtim, & sic observetur,
 & & & Et illi qui obtinuerint ad minus per XXV. fabas
 & & & remaneant pro arroto secundum prædicta, ita
 & & & esse pro arroto nisi obtinuerit in suo partito
 & & & ad minus per XXV. fabas nigras inter D. Priores, &
 & & & partito singulariter, ut præfertur, & non ali-
 & & & numerum quoquo modo de, & pro quolibet
 & & & aliter, vel alio modo facta non teneat, nec
 & & & Ita tamen quod quilibet arroto sit ætatis 25.
 & & & sub pœna librarum quingentarum f. p. cuili-
 & & & eligenti minorem dictæ ætatis, & similiter ele-
 & & & si veniret ad scrutineum, aut acceptaret. Et
 & & & eligentes, & nominantes præstetur iuramen-

tum. E
 civitatis
 & sic
 possit et
 niunctus
 Vexilliferi
 vel XII
 consiliari-
 bus ad
 scrutineo-
 rum
 aut agi
 nullus
 præstare
 tra, &
 ret irri-
 ternus,
 isset ter-
 bus inf-
 iustitiæ
 virorum
 neorum
 quo ip-
 ri in
 dum a
 ctis off-
 societate
 dicti,
 f. p. c
 muni
 vel ex
 & inar-
 intelligi
 scrutineo
 & sic
 na. H
 pore
 concur-
 casu
 concur-
 sumatu
 non et

tum. Et de dictis arrotis sint duo, & pro quolibet quarterio dictæ civitatis, & non plures de membro quatuordecim minorum artium & sic in tali numero assumantur, & deputentur. Et quod nullus possit esse de dictis arrotis qui esset agnatus, vel consors, aut coniunctus per lineam masculinam alicuius ex dominis prioribus, & Vexilliferi iustitiæ, & seu gonfalonierorum societatum populi, vel XII. bonorum virorum, capitaneorum partis guelfæ, vel sex consiliariorum mercantiæ, aut proconsulis, aut alicuius ex consulibus ad prædicta eligendis, vel alicuius alterius qui posset in dicto scrutineo fabas reddere. Nec etiam in dicto numero arrotorum possit esse nisi unus de eadem progenie, seu stirpe, aut agnatione, seu coniunctione per lineam masculinam. Et quod nullus possit esse arrotus nisi pro vexillo in quo est descriptus in præstantiis, & seu in quo habitaverit familiariter ab uno anno citra, & sic debeat eligens, & nominans iurare, & quod contra fieret irritum sit. Et quod aliquis qui aut cuius pater, vel avus paternus, aut patruus, vel frater carnalis ex eodem patre non fuisset tempore electionis quæ fieret de arrotis, seu adiunctis de quibus infra dicitur de officiis dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel notarii dominorum, vel capitaneorum popularium partis guelfæ civitatis Florentiæ, vel de aliquo ipsorum officiorum non possit eligi, vel assumi, aut deputari in arrotum, vel adiunctum ad celebrandum, vel ad faciendum aliquod scrutineum, quod fieret, vel fieri vellet pro dictis officiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonieratus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel pro aliquo ipsorum officiorum, sub pœna librarum mille f. p. cuilibet ipsorum eligenti, vel nominanti auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & sub eadem pœna electo, acceptanti, vel exercenti contra prædicta, & quidquid contra fieret sit irritum & inane. Et quod quæ supra continentur de arrotis, & adiunctis intelligantur etiam de viginti uno consulibus qui eligi debent pro scrutineo prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & eorum collegiorum, & sic eodem modo requiratur, & observetur, & sub eadem pœna. Hoc addito, & proviso, quod pro illo consulatu in quo, tempore electionis capitulinum pro scrutineo non esset aliquis in quo concurreret aliqua de qualitatibus prædictis, tunc in quolibet tali casu ponantur usque in decem de hominibus dictæ artis in quibus concurrerent dictæ qualitates, vel earum aliqua ad partitum, & assumatur obtinens loco consulis ad scrutineum, & pro arte in qua non essent decem in quibus concurrerent dictæ qualitates, vel aliqua

earum possit accipi maior numerus. Et quod in dictis arrotis in quolibet quarterio, & gonfalone sit sua debita pars, & etiam secundum distributionem offitiorum, & membrorum prout distribui potest, & quid distribui totaliter non posset sorte decimatur. Et quod accoppiatores pro quolibet scrutineo dictorum trium offitiorum debeant eligi semper antea offitium scrutinei per illos qui debebunt interesse scrutineo, & in illo fabas reddere poterint, vel per duas partes eorum aliis etiam absentibus, & inrequitis non acceptantibus, vel remotis, aut quomodolibet impeditis, & per aliam viam deputari non possint, & sint in quolibet tali scrutineo quinque videlicet, quatuor de membro septem maiorum artium, & scioperatorum, & unus de membro XIV. minorum artium, & non possit esse de dictis accoppiatoribus aliquis de illis qui erunt ad faciendum scrutineum, vel in illo fabam reddere poterunt quoquomodo. Et de dictis quatuor accoppiatoribus de membro maiori esse debeat unus de, & pro quolibet quarterio, & ille de membro XIV. minorum artium sit in illo quarterio in quo tetigerit ex nominatis, & scrutinatis per maiorem numerum fabarum nigrarum. Et similiter in membro maiori ille qui habuerit plures fabas nigras in suo quarterio sit accoppiator, & concurrentes in numero sorte dirimantur, ut est moris. Et quod pro faciendo, & eligendo dictos accoppiatores debeant mitti ad partitum de dicto membro septem maiorum artium, & scioperatorum, & de quolibet gonfalone XII. de ipso membro, & non ultra, aut minor numerus. Et pro, & de membro XIV. minorum artium ponantur ad partitum quatuor pro, & de quolibet gonfalone, & non plures nec minor numerus, & sic effectualiter observetur. Et quod nullus possit esse accoppiator pro, vel de aliquo scrutineo, pro aliquo de tribus prædictis offitiis qui tunc esset de offitio dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ, & gonfalonariatus societatum, seu duodecim bonorum virorum communis prædicti, seu ex consortibus eorum, vel alicuius eorum, seu de eadem domo, progenie, seu stirpe. Et etiam nisi tempore initii dicti scrutinei fuerit etatis ad minus trigintaquinque annorum integre usque ad ultimam diem ultimi anni realiter completorum, sub pœna florenorum mille auri cuilibet acceptanti, vel exercenti tale offitium, nisi fuerit tunc dictæ ætatis auferenda communi Florentiæ applicanda, & per quemlibet rectorem, & officialem dicti communis, summarie, & omni tempore exigenda. Et utrum sit, vel non quam dubitaretur, stetur, & statari possit, & debeat declarationi dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & gonfalonariorum societatum populi, & duodecim bonorum

virorum
tiam a
tis, &
claratio
servent
commu
lus po
celebra
erit in
rentiæ
do po
quo p
illi qu
tum i
fecum
tur, &
gulis
ctum
aliter
rum i
rum
tam p
etiam
per se
alio se
de ret
possit
tum
gonfal
nis p
inrequ
pediti
scruti
cumq
commu
rum
& pa
eum
quam
mine
p. p
libet

virorum communis prædicti, & duarum partium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, & in his, & pro his quo ad dictam ætatem, & eius declarationem, & pœnas, & alia quælibet locum habeant, & observentur ordinamenta quæ disponunt de ætatibus officii dicti communis, ut in iis ordinamentis continetur. Et quod nullus possit esse accoppiator pro officiis antedictis qui tempore quo celebratum fuerit scrutineum pro officiis antedictis fuerit, & tunc erit in aliquo officio in quocumque loco extra civitatem Florentiæ, cuius officii extra civitatem tempus duraverit quoquomodo post diem qua completum fuerit scrutineum prædictum pro quo posset esse accoppiator, & hæc officialiter observetur. Et quod illi qui fuerunt electi accoppiatores intelligantur obtinuisse partitum in ipso scrutineo, sed teneantur secreti usque quo perfectum fuerit scrutineum, & post perfectionem scrutinei publicentur, & non prius, & sic observetur, nec in talibus a dictis regulis discedatur. Et quod nullus possit, aut debeat reduci ad dictum scrutineum qui non sit ætatis viginti annorum, vel ultra nisi aliter deliberatum fuerit per dictos dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ, cum eorum collegiis, seu duas partes omnium ipsorum. Et quod reductiones pro dicto scrutineo fiant, seu fieri possint tam per gonfalonarium, quam per capitaneum partis guelfæ, quam etiam per artes mittendo ad partitum quemlibet singulariter, & de per se distincte per gonfalones, & reducatur unum membrum ab alio separatum, & sic in quolibet gonfalone scrutinetur. Et quod de retentione soliti secreti in tali scrutineo observetur, & observari possit, & debeat quod infra dicetur, & etiam id quod deliberatum fuerit per dominos Priores artium, & Vexilliferi iustitiæ, & gonfalonarios societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu duas partes ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, vel quomodolibet impeditis semel aut pluries. Et ut possit haberi plena notitia de his qui scrutinabuntur decernimus quod gonfalonarii societatum, seu quicumque alii relationes facientes in aliquo scrutineo officiorum dicti communis teneantur, & debeant denotari, & scribi facere in eorum relationibus quemlibet quem reducerint cum nomine proprio, & patris, & casati appellatione, seu progeniei de quam fuerit, & eum qui vero esset de casato seu progenie cum appellatione artis quam exerceret, & si artem non exerceret reduci debeat cum nomine proprio, & patris sui, & avi, sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet reducto, & non sit tamen denotato, & quolibet vice, & quod de scrutinandis pro scrutineo supradicto fiat de

quodlibet partitum singulariter, & de per se, ut est moris, & quod omnes, & singuli illi qui obtinuerint in d. scrutineo ad minus, per duas partes præsentium de scrutinatoribus qui fabas in tali partito reddentes, ita tamen, quod existant duæ partes omnium scrutinatorum, intelligantur legitime obtinuisse, & possint, & debeant imburfari. Salvo quod si pro equatione facienda in aliquo, vel aliquibus quarteriis de artificibus, habito respectu ad numerum, vexillifer iustitiæ illius quarterii, videlicet quod pro quolibet vexillo quarterii, non obtinuissent duo artifices de membro 14. minorum artium, quod de aliis artificibus ipsarum artium scrutinati pro illo quarterio assumantur tot de illis, in quorum partitis plures fabæ reperirentur, quod suppleatur numeris supradictis. Ita tamen, quod nullus ex dictis artificibus, in cuius partito reperiretur numerus fabarum minor medietate scrutinatorum, tunc tali partito præsentium non possit, nec debeat aliquo modo imburfari, etiam si ob talem defectum numerus prædictus non impleretur. Et insuper eo, quod fiat equatio simili modo, & effectu de, & pro membro septem maiorum artium, & scioperatorum in illo, & pro illo quarterio, & quarteriis, in quo, vel quibus non obtinuissent de ipso membro tot quod essent in triplici numero cum artificibus, qui in ipso quarterio obtinuissent recte intelligendo, ita quod artifices minorum artium non excedant secundum prædicta, omnibus computatis, qui obtinuissent quartam partem. Et quod secretum scrutinei supradicti retineatur per cancellarium communis Florentiæ, & scribam reformationum, & notarium extractionum, & Fratres cameræ armorum palatii populi florentini, & seu per alios religiosos, de quibus videretur præfatis dominis Prioribus, & Vexillifero iustitiæ cum eorum collegiis, & aliis ad dictum scrutineum requisitis, vel duabus partibus ipsorum, ut moris est. Dictum autem scrutineum dictorum trium principalium offitiorum, fiat congregatis omnibus ad id requisitis, ut superius est expressum in sala magni consilii, adhibitis tribus, vel quatuor religiosis, vel aliis prout de dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, cum eorum collegiis, processerit voluntate, unus ex bannitoribus communis Florentiæ ascendat ad ringhieram in dicta sala constitutam, & cum nominatus fuerit aliquis, vel reductus ad scrutineum, secundum ordinamenta, consuetum, & ad mandatum per supradictos dominos dictus bannitor, dicat alta voce quod ab omnibus in scrutineo existentibus bene audiatur, talis filius talis, & cum nomine expresso & pronomine, & cognomine, & gonfalone, ita quod bene intelligatur, tunc prius datis fabis nigris, & albis supradictis omnibus, & singulis in scrutineo existentibus vadat ille, vel vadant illi, qui ad hoc fue-

rint de
ligiosi,
quemli
bi deb
pissider
dicta
hoc d
rinator
format
illos re
modo
a dicti
rentes
cognon
nigras
ut me
legis,
gulis
se, &
minati
debeat
sigillar
fidelit
todire
dum.
tuor
pedito
nis pr
& de
offitiu
storur
rius
Flore
sigilla
obtin
gras,
atur,
bi fa
singu
tineo
ad ip
ces.

rint deputati per præfatos dominos cum eorum collegiis, sive religiosi, sive seculares, & cum una pisside in manu singulariter, ad quemlibet in dicto scrutineo existentes, & fabam accipiat, quam sibi debeat dare secrete, quod a nemine videri possit, & in dictam pissidem ponat, & sic recollectis fabis, & partito de persona prædicta sic nominata portet, vel portent ad locum secretum, ad hoc designatum in parte loci dicti scrutinii, segregatum a dictis scrutinatoribus, & ibidem dictam pissidem assignet penes scribam reformationum cancellarium communis, & notarium extractionum, & illos religiosos, vel alii qui ad secretum dicti scrutinii deputati essent modo prædicto. Qui officiales dicti secreti debeant mox, & clam a dictis delatoribus dictam pissidem vacuare, & fabas in ea existentes numerare, & nomen dicti scrutinati cum pronomine, & cognomine, & numerum fabarum, quas habuerit, tam albas, quam nigras in uno libro, sive quaterno describere per unum ex eis, ut moris est, vel fuerit per dictos dominos cum dictis eorum collegiis, provisum, & deliberatum. Et sic fiat per ordinem de singulis nominatis in quolibet quarterio, & quolibet gonfalone per se, & per ordinem, ut moris est. Quibus omnibus, & singulis nominatis, & scrutatis, & descriptis, ut dictum est, teneantur, & debeant prædicti scribæ, & religiosi talem librum, sive quaternum sigillare, & sigillari facere sigillo communis Florentiæ, ut moris est fideliter, & sic clausum, & sigillatum in loco tuto fideliter custodire, donec ad imbursationem, & accoppiationem fuerit procedendum. Quæ quinque cives accoppiatores, ut supra electi, seu quatuor ex eis, alio etiam absente, & inrequisito, mortuo, vel impedito, recepto primo iuramento per scribam reformationum communis prædicti corporaliter, de suo officio bene, & legaliter exercendo, & de tenendo secretum quidquid viderint, seu fecerint circa eorum officium, seu de pertinentibus ad imbursationem officiorum prædictorum, simul cum dictis notariis, & religiosis, de quibus superius fit mentio, convenire debeant in loco fratrum minorum de Florentia, ubi eis videbitur, & dictum librum, seu quaternum disigillare, & diligenter videre, & examinare, qui ex dictis scrutatis obtinuerint per duas partes præsentium tali scrutineo ad fabas nigras, & albas intelligendo semper, quod per fabas nigras obtineatur, & si ipsos, quos sic obtinuisse reperierint signari, vel scribi facere per alterum ex notariis supradictis. Et quod omnes, & singuli, qui reperiuntur obtinuisse per duas partes præsentium scrutineo supradicto intelligantur fuisse, & esse approbati, & idonei ad ipsa officia, & quodlibet eorum, & ad ea habiles, & capaces. Et etiam ipsi quinque, ut superius dictum fuit. Salvis sem-

per devetis & prohibitionibus de quibus, in præsentibus ordinibus providetur. Teneantur, quoque dicti quinque sic electi, vel quatuor ex eis, ut dictum est, ex dictis quatuor sic obtinuiffe reperierint eligere illos probos, & virtuosos viros, quos volent, & idoneos extimabunt ad officium vexilliferatus iustitiæ prædictæ, & quot volent, quarteriorum æqualitate servata, habito respectu ad numerum aliorum remanentium imburseandorum ad officium prioratus pro imburseando ad dictum officium vexilliferatus. Et ipsos omnes distincte per quarteria singulariter in singularibus cedulis de membranis transcriptos, prout scripti reperirentur imburseare debeant ad officium vexilliferi iustitiæ prædictæ, & mittere, vel mitti facere in burfis signandis exterius pro officio antedicto, quæ debeant esse quatuor, una videlicet pro quolibet quarterio civitatis prædictæ, signatæ exterius, ita quod clareat, cui quarteriorum prædictorum deservat quælibet ipsarum, ita quod in bursa signata pro quarterio Sancti Spiritus mittantur omnes cedulæ prædictæ continentes nomina illorum de quarterio prædicto, & sic de aliis quarteriis successive. Et omnes, & singuli sic descripti, & imburseati intelligantur habiles ad dictum officium, salvo tamen devetis, & prohibitionibus eorundem. Quibus sic imburseatis teneantur, tunc ipsi quinque accoppiatores, vel quatuor ex eis, ut est dictum ex aliis supradictis, qui obtinuerint per duas partes præsentium scrutineo, ut dictum est eligere, & signari facere per se omnes, & singulos existentes de aliqua 14. minorum artium civitatis Florentiæ ab aliis, qui non essent de aliqua dictarum minorum artium distincte per quarteria civitatis. Et ipsos omnes, qui non erunt de aliqua minorum artium prædictarum distincte per quarteria singulariter in singularibus cedulis, ut dictum est, imburseare debeant ad officium prioratus artium dicti populi, & communis, & mittere, seu mitti facere in burfas signatas exterius pro officio antedicto, & per se separatim ab existentibus de aliqua septem maiorum artium civitatis Florentiæ, quæ burse debeant esse quatuor, ut dictum est supra signatæ exterius, ita quod clareat, cui quarterio prædictorum deserviat quælibet earum. Et quod in bursa signata pro quarterio Sancti Spiritus mittantur omnes cedulæ superius proxime continentes nomina prædictorum de dicto quarterio, & sic de aliis quarteriis successive. Et quod omnes, & singuli illi ex dictis reductis, seu relatis, & scrutinatis, quorum nomina cum pronomiibus, cognominibus, seu agnominibus descripta fuerint in prædictis cedulis, & quælibet, seu aliqua ipsarum intelligantur fuisse nominati, & deputati, & habiles ad officium prioratus prædicti, & eius officii capaces. Et ad ipsum officium extrahi possint, & debeant, ut inferius describen-

tur, &
omnes a
rum art
gulis ce
mina, c
ratus off
rius pro
rium pr
delicet
prout su
pro qua
xime di
& sic d
& exp
aliqua
tes præ
civibus
plendur
artium,
coequat
in quo
artibus
liceat
gere e
eis, v
de illo
quot, c
seu exc
eodem
est, &
reperire
que ha
ex dict
nomin
ipsis c
minati
neo ob
eiusder
ut info
infra
delicet
vident

tur, & salvis semper devetis, & prohibitionibus infrascriptis. Et omnes alios, & singulos supradictos existentes de aliqua 14. minorum artium prædictarum distincte per quarteria singulariter in singulis cedulis de membranis transumptos per sua nomina, & pronomina, cognomina, seu agnomina imburseare debeant ad ipsum prioratus officium, et mittere, seu mitti facere in bursas signatas exterius pro officio antedicto, & pro existentibus de aliqua minorum artium prædictarum. Quæ bursæ etiam debeant esse quatuor, una videlicet pro quolibet quarterio civitatis Florentiæ signatæ exterius, prout superius de aliis dictum fuit. Et ita quod in bursam signatam pro quarterio Sancti Spiritus mittantur omnes cedulæ superius proxime dictæ continentes nomina prædictorum de quarterio antedicto, & sic de aliis quarteriis successive. Hoc insuper declarato, addito, & expresso, quod si ex prædictis de dictis minoribus artibus, vel aliqua ipsarum scrutinatis non reperirentur obtinuisse per duas partes præsentium dicto scrutinio, tot quot videretur ipsis quinque civibus, seu quatuor ex eis, ut dictum est, sufficere ad supplendum numerum aliorum, qui non essent de aliqua dictarum artium, qui obtinuissent scrutineo prædicto, seu ad ipsum numerum coequando, secundum formam hactenus observatam videlicet. Quod in quolibet prioratus officio tamen duo debeant esse de minoribus artibus supradictis, vel aliqua, seu aliquibus ipsarum. Quod tunc liceat ipsis quinque civibus, & quatuor ex eis, ut dictum est, eligere ex aliis scrutinatis, ut dictum est, usque in numerum, qui eis, vel quatuor ex eis, ut dictum est, videbitur expedire, & de illo, seu illis quarteriis, de quo, seu quibus, & quos, & quot, expedire viderint, seu volent, dum tamen non eligant, seu excipiant aliquem, seu aliquos, quo, vel quibus aliquis alius de eodem quarterio, qui non obtinuisset per duas partes, ut dictum est, & ex dictis electis, seu exceptis non esset plures voces habuisse reperiretur in scrutineo supradicto, sed gradatim descendendo quousque habeatur numerus opportunus. Et quod omnes, & singuli illi ex dictis reductis, relatis, & scrutinatis, quorum nomina cum pronominibus, cognominibus, seu agnominibus, descripta fuerint in ipsis cedulis in qualibet, seu aliqua ipsarum, qui intelligantur nominati, & deputati fuisse per duas partes præsentium dicto scrutinio obtinuisse, & habiles ad dictum officium prioratus, & capaces eiusdem officii, & ad ipsum officium extrahi possint, & debeant, ut inferius describetur. Et salvis semper devetis, & prohibitionibus infrascriptis, & quod insuper habeantur quatuor aliæ bursæ, una videlicet pro quolibet quarterio civitatis Florentiæ signatæ exterius evidenter, videlicet singula ipsarum pro uno ex quarteriis supradictis

Tom. II.

Qq q

pro reformando officium 12. bonorum virorum communis prædicti. Et quod dicti quinque cives, seu quatuor ex eis, ut dictum est, omnibus, & singulis reductis, seu nominatis supradictis, qui in dicto scrutineo obtinuerint per duas partes præsentium ipsi scrutineo, ut dictum est, transcriptos, ut superius singulariter in singularibus cedulis de membranis, & distincte per quarterium mittere, seu mitti facere in ipsas quatuor bursas, videlicet, in bursam signatam exterius pro quarterio Sancti Spiritus cedulas continentes nomina illorum omnium de quarterio supradicto. Et sic de aliis quarteriis successive. Et quod omnes, & singuli illi ex dictis reductis, seu relatis, & scrutinatis, quorum nomina cum pronomibus, cognominibus, seu agnominibus descripta fuerint in aliqua, seu aliquibus dictarum cedularum intelligantur nominati, seu deputati fuisse ad ipsum officium duodecim bonorum virorum communis prædicti, & eiusdem officii capaces, & ad ipsum extrahi possint, & debeant, ut inferius describetur. Et salvis semper devetis, & prohibitionibus infrascriptis. Habeantur insuper aliæ 16. bursæ pro imburseando officium, seu extrahendo ad officium gonfaloneriorum societatum populi civitatis Florentiæ. Quatuor videlicet pro quolibet quarterio civitatis prædictæ, sic pro quolibet ipsorum quarteriorum sint vexilla signata exterius evidenter, quolibet ipsarum pro vexillo, cui debeat deservire. Et quod dicti quinque cives, seu quatuor ex eis, ut dictum est, supradictis omnibus, & singulis reductis, seu nominatis, & scrutinatis, qui in dicto scrutineo reperirentur obtinuisse per duas partes præsentium ipsi scrutineo, ut dictum est, transcriptis ut supra, singulariter in singulis cedulis de membranis distincte per quarteria, & per vexilla mittere, seu mitti facere in ipsis sexdecim bursis, videlicet, in bursam signatam per vexillum scalarum quarterii Sancti Spiritus omnes ipsas cedulas continentes nomina illorum de vexillo prædicto, & sic de aliis vexillis, seu gonfalonibus successive. Et quod omnes, & singuli illi ex dictis reductis, relatis, & scrutinatis, quorum nomina cum pronomibus, cognominibus, seu agnominibus descripta fuerint in aliqua, seu aliquibus dictarum cedularum intelligantur nominati, seu deputati fuisse, & habiles ad officium gonfalonieratus societatum populi florentini, & eiusdem officii capaces, & ad ipsum officium extrahi possint, & debeant, prout inferius describetur. Et salvis semper devetis, & prohibitionibus infrascriptis. Et quod dictæ omnes bursæ mittantur, & mitti debeant per dictos quinque cives, vel quatuor ex eis in præsentia dictorum religiosorum, notariorum, & scribæ in capsam triclaviam existentem in sacrestia fratrum minorum de Florentia, in qua sint aliæ bursæ continentes cedulas, in quibus sint descripta nomina imburseatorum

ad sup
quæ ca
vexillif
liam gu
capla,
idem v
nus. Et
tur in
dictum
vexillif
potestat
dominu
civitatis
tiæ, cu
bus ex
perfecte
dominō
ribus,
notariis
retineat
nei nul
vel illi
recurri

Ali
q
nos Pr
& eor
mercar
quod
nea, &
contra
rato,
neo co
super
comm
district
& imb

ad supradicta officia firmanda, & tenenda, ut hactenus consuevit; quæ capsula clausa, & clavata tribus clavibus, quarum unam teneat vexillifer iustitiæ, aliam teneat potestas civitatis Florentiæ, & aliam guardianus dicti loci fratrum minorum ponatur in quadam alia capsula, quæ similiter tribus clavibus claudatur, quarum unam teneat idem vexillifer, aliam idem dominus potestas, aliam idem guardianus. Et sic clausæ dictæ capsulæ una in aliam, ut dictum est, ponantur in quodam armario in dicto loco ordinis fratrum minorum, ut dictum est, clauso, & clavato, cuius armarii claves retinere debeat vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ. Et ubi officium potestatis vacaret dictæ claves, quæ tenentur, & teneri debent per dominum Potestatem retineantur per unum ex rectoribus forensibus civitatis Florentiæ, de quo dominis Prioribus, & vexillifero iustitiæ, cum eorum collegiis videbitur, & placebit, vel duabus partibus ex eis. Scrutineum autem notariorum dictorum dominorum, perfecto supradicto scrutineo, fieri possit quodcumque per præfatos dominos, cum eorum collegiis, & capitaneis partis guelfæ popularibus, & sex consiliariis mercantiæ, seu duabus partibus eorum de notariis Florentiæ guelfis, & fiant imbursementes per quarteria, & retineatur secretum more solito, & de bursis supradicti novi scrutinei nulla possit fieri extractio, nisi vacuis bursis, tunc vigentibus, vel illis decursis, quam propter ea devota expediret ad istas novas recurri, tamquam ad ultimas bursas, & sic realiter observetur.

Quod scrutinium non fiat sine capitaneis partis guelfæ, & sex mercantiæ nisi &c.

RUBRICA V.

Aliquod scrutineum officiorum, quæ sint solita imbursementari, & pro quibus imbursementatio fieret, non possit fieri, nec fiat per dominos Priores, & vexilliferam iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & eorum collegia, sine capitaneis partis guelfæ, & sex consiliariis mercantiæ, & universitatis mercatorum civitatis Florentiæ. Sed quod officia dictorum capitanei, & sex mercantiæ ad dicta scrutinea, & quodlibet ipsorum vocari debeant, & interesse. Et quidquid contraheret sit, & esse intelligatur irritum, & inane. Eo tamen declarato, quod prædicta non intelligantur pro imbursementatione, vel scrutineo consiliariorum consiliorum populi, & communis Florentiæ. Insuper etiam quod aliqua auctoritas, quæ concederetur per aliquam communitatem, seu universitatem existentem extra comitatum, & districtum Florentiæ, cuius vigore possit fieri aliquod scrutineum, & imbursementatio alicuius officii, non possit recipi pro dicto communi,

nec exerceri quoad scrutineum, & imbursementem, nisi ultra dominos Priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia etiam intervenerint officia capitaneorum partis guelfæ, & sex consiliariorum mercantiæ in celebratione scrutinii, & quod secus fieret irritum censeatur, & sit. Intelligendo in prædictis, quod in scrutineo, quod fieret de popularibus sint capitanei partis populares, & non magnates, & in scrutinio magnatum sint etiam magnates. Salvo quod prædicta non derogent auctoritati competenti dominis Prioribus, & vexillifero iustitiæ, & eorum collegiis, & regulatoribus super gabelis dicti communis, nec pro eis, quæ vigore talis auctoritatis fieri possent, prædicta aliquo modo intelligantur, vel locum habeant.

Quod scrutinatores non scrutinent se ipsos de infra scriptis officiis.

RUBRICA VI.

Aliquis, qui in celebratione, & seu dum fient quodcumque, & quotiescumque de cætero scrutinea, & seu scrutineum alicuius, vel aliquorum ex infra scriptis officiis poterit in ipso scrutineo vocem, seu fabam reddere prætextu alicuius officii, vel aliter quomodocumque sane intelligendo non possit in aliquo tali scrutineo, in quo posset interesse ad reddendum fabam, ut est dictum, poni, vel mitti ad partitum, vel scrutinari ullo modo, & quidquid contra secus fieret non valeat, & non teneat, nec aliquo modo exinde, vel propterea de aliquo tali imbursemente fieri possit, & si imbursemente non valeat, & aliqua extractio, quæ contra prædicta fieret, non teneat, sed sit irrita, & inanis, & cedula, quæ extraheretur possit, & debeat laniari, & reici, sed de ipsis talibus scrutinatoribus, & seu qui ad scrutinea fabam reddere habuerunt, seu potuerunt fiat, & fieri possit, & debeat omni vice post scrutineum, ut inferius disponetur. Officia quidem, de quibus supra fit mentio, & infra disponitur, sunt ista videlicet.

Offitium regulatorum introitus, & exitus communis Florentiæ.

Offitium camerariatus montium, & diminutiones montis dicti communis Florentiæ.

Offitia quælibet cuiuscumque camerariatus dicti communis.

Offitium capserii communis Florentiæ.

Offitium scribanorum dictæ cameræ.

Offitium provisorum cameræ, & seu communis prædicti, & seu aliorum provisorum cuiuscumque alterius officii, vel loci.

Offitium officialium castrorum communis prædicti. Offitium gubernatorum gabelle vini ad minutum.

Off
natorum.
Of
bonorum
Of
Offitium
Of
Of
ni, seu
Of
scribani
nerii g
Of
Michae
Of
pistorie
O
vallis
Of
iuscum
Of
Of
tatis
A
C
montis
C
miniar
taneati
C
næ
C
gradus
que
offitiis
ipsum
tali sc
scrutin
natori
cem
rum
popul
pitane
scruti

Offitium gubernatorum gabellæ contractuum. Offitium gubernatorum gabellæ portarum.

Offitium superstitum carcerum stincharum. Offitium turtis, & bonorum rebellium.

Offitium officialium conductæ stipendiariorum dicti communis. Offitium officialium grasciæ.

Offitium defectuum. Offitium abundantiae grani, & bladi.

Offitium scribani, seu rationerii regulatorum. Offitium scribani, seu rationerii offitii turtis.

Offitium scribani, seu rationerii offitii abundantiae. Offitium scribani, seu rationerii offitii castrorum. Offitium scribani, seu rationerii gabellæ vini. Offitium scribani grasciæ.

Offitium decem libertatis. Offitium capitaneatus orti Sancti Michaelis.

Offitium capitaneatus Pistorii. Offitium capitaneatus montanæ pistoriensis.

Offitium capitaneatus civitatis Vulterrarum. Offitium vicariatus vallis nebulae, & arianæ.

Offitium vicariatus vallis arni inferioris. Offitium vicariatus cuiuscumque comitatus Aretii.

Offitium vicariatus alpium. Offitium vicariatus Poderis.

Offitium capitaneatus civitatis Aretii. Offitium potestariæ civitatis Aretii.

Offitium potestariæ castilionis florentini. Offitium potestariæ montis politiani.

Offitium potestariæ terræ prati. Offitium potestariæ sancti geminiani. Offitium potestariæ terræ collis vallis ellæ. Offitium capitaneatus d. terræ collis. Offitium potestariæ sancti miniatis florentini.

Offitium capitaneatus romandiolæ. Offitium potestariæ Mutilianæ. Omnia, & singula officia potestariarum maioris, & seu primi gradus. Et officium vicariatus vallis arni superioris. Et quodcumque, & quotiescumque contigerit fieri scrutinium, vel scrutinia pro

offitiis prædictis, vel aliquo, seu aliquibus ex eis, qui scrutinatores ipsius, & seu ipsorum talis, vel talium officiorum, & seu qui in tali scrutinio, vel scrutiniis potuerint fabam reddere, scrutinare, &

scrutinari possint, & debeant finitis officiis omnibus ipsorum scrutinatorum, quorum officiorum respectu ipsi potuissent fabam, vel vocem reddere in scriptis, & non prius intra officia dominorum Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierorum, societatum

populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & capitaneorum partis guelfæ popularium in scrutinio popularium, & in

scrutinio magnatum etiam magnates, secundum ordinamenta, & sex

consiliarii mercantie civitatis Florentiæ, & sic domini Priores, & vexillifer iustitiæ pro tempore existentes teneantur, & sint adstricti facere omni tali vice scrutinium, & seu scrutinio de prædictis una cum dictis gonfaloneriis, & aliis officialibus supradictis. Et omnes, & singuli ex supradictis scrutinatoribus, qui in quocumque tali sequenti scrutinio obtinuerint per duas partes præsentium, ita tamen quod sint præsentibus duæ partes totius numeri intelligantur legitime obtinuisse, & possint, & debeant imburseari, & in bursa, & seu burfis ordinatis pro quocumque tali scrutinio præcedente, in quo ipsi fuissent scrutinatores, & seu in quo fabam, vel vocem reddere potuissent.

De numero dominorum, & collegiorum de, & pro quolibet membro de septem maioribus, & 14. minoribus artibus, & de reliquis offitiis.

RUBRICA VII.

AD. offitium, & in offitio prioratus artium populi, & communis Florentiæ sint, & esse debeant duo, & non plures artifices de numero, & membro 14. minorum artium civitatis Florentiæ, & sint, & esse debeant ipsi duo de, & pro quarterio, de quo, & in quo fuerint tempore ipsius prioratus, vexillifer iustitiæ, & sic extrahantur, & assumantur. Et in quolibet, & pro quolibet offitio prioratus sint, & esse debeant tres de bursellino, sane intelligendo videlicet in quolibet, & pro quolibet quarterio, ex tribus aliis, detracto quarterio, pro quo, & in quo tunc erit vexillifer iustitiæ unus de bursellino, & sic fiant extractions, & deputationes pro qualibet vice. Et quod ad offitium, & in offitio gonfaloneriorum, seu gonfaloneriatus societatum populi sint, & esse debeant quatuor, & non plures de numero, & membro dictarum quatuordecim minorum artium, & in dicto numero quatuor ad offitium ipsum deputentur, extrahantur, & assumantur unus videlicet in quolibet quarterio, reliqui vero duodecim gonfalonerii sint, & esse debeant de numero, & membro septem maiorum artium, & scioperatorum. Et quod ad offitium, & in offitio duodecim bonorum virorum communis prædicti sint, & esse debeant tres, & non plures de membro, & numero dictarum 14. minorum artium in diversis quarteriis, reliqui autem novem sint, & esse debeant de membro, & numero septem maiorum artium, & scioperatorum. In aliis autem, & pro aliis offitiis communis Florentiæ, quæ extraherentur intra civitatem Florentiæ, seu quæ non dicuntur extrinseca, artifices de membro, & numero quatuordecim minorum artium prædictarum assumi, & esse

possint.
anno n
current
observa
tim, p
titis, &
Offitium
fitium
tium si
camera
& ad
ctenus.
cto me
tariorum
quatuor
quantit
tur ad
norum
civitati
seu pro
cet, ut
& esse
pro qu
non u
esse p
criptis
pirane
sancti
est, co
Floren
tem n
debeat

Mferi iu
rorum
norum

possint, & debeant, prout, & sicut poterant, & observabatur de anno millesimo trecentesimo septuagesimo septimo, & sic in concurrentia ad ipsa officia, quo ad dictum membrum observetur, & observari possit, & debeat, prout tempore antedicto, videlicet mixtim, prout dederit sors, & fortuna de his, qui obtinebunt in partitis, & scrutiniis faciendis, & hæc in officiis infrascriptis videlicet. Offitium defectuum, offitium camerariorum cameræ communis, offitium superstitum stincharum, offitium priorum partis guelfæ, offitium secretariorum dictæ partis. Et quod ad dicta officia defectuum camerariatus, & superstitum stincharum extrahantur pro quolibet, & ad quodlibet dictorum officiorum quatuor populares, prout hactenus extrahi debebant tres, & quod dictus quartus additus sit dicto membro minorum artium, & ad dicta officia priorum, & secretariorum partis guelfæ fiant dictæ extractiones pro dicto membro quatuordecim minorum artium pro illa, & illis partibus, & in illa quantitate de dictis artificibus, pro quibus, & quota parte extrahuntur ad officia gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ. In officiis autem extrinsecis civitatis Florentiæ, & quæ pro dicto communi cum iurisdictione, & seu pro custodia exercentur extra civitatem Florentiæ, in illis videlicet, in quibus possint esse artifices de 14. minoribus artibus, sint, & esse debeant de ipsis artificibus, & membro 14. minorum artium pro quarta parte, & quarta pars eis competat in talibus officiis, & non ultra, salvo, & excepto quod nulla pars eis competat, nec esse possit aliquis, vel aliqui de dictis 14. minoribus artibus infrascriptis officiis videlicet. Vicariatus alpium. Vicariatus poderis. Capitanatus, & potestaria terræ collis vallis else. Potestaria barghæ, sancti miniatis, mutilianæ, & lucignani, & aliis, prout hactenus est consuetum, & seu prohiberetur ex forma statutorum communis Florentiæ. Et distributio suprascripta inter dicta duo membra septem maiorum artium, & scioperatorum, & 14. minorum artium debeat effectualiter observari.

De tracta dominorum, & collegiorum.

RUBRICA VIII.

Modum, & formam tradere volentes extractioni dictorum trium officiorum videlicet. Dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum communis, & populi florentini, & notarii præfatorum dominorum decernimus, quod per tres dies circa finem offitii domino-

rum Priorum, & vexilliferi iustitiæ, vel ante, si ex causa legitima, & necessaria videretur præfatis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, gonfalon. societatum, & duodecim bonis viris, vel duabus partibus eorum, etiam aliis irrequisitis, absentibus, vel contradicentibus, vel quomodolibet impeditis, convocato consilio populi civitatis Florentiæ, more solito, existentibus præfatis dominis Prioribus, vexillifero iustitiæ, & eorum collegiis supradictis, vel duabus partibus ex eis, ut supra dictum est, & domino Potestate civitatis Florentiæ, & eius collaterali, & vacante officio potestatis, vel eo absente, vel infirmo, adeo quod adesse non possit, præsentem capitaneo populi, vel executore ordinamentorum iustitiæ, prout prius deliberatum fuerit per præfatos dominos Priores, cum eorum collegiis, vel duas partes ex eis, prout superius dictum est, & eis præsidentibus in sala magna consilii palatii eorum residentie, more solito, portis apertis, ut cuilibet detur copia, & facultas intrandi, & adducta ibidem in loco, & consilio supradicto cassa supradicta, & conducta more solito per unum indutum vestimento, & caligis duorum colorum, scilicet ruber, & albi, ut moris est. Ibidem in omnium adstantium præsentia præfatus dominus Vexillifer iustitiæ, & dominus Potestas, & unus de fratribus minoribus, qui tertiam clavem de dicta cassa habuerit, & quilibet per se dent eorum claves cassæ prædictæ notario extractionum communis Florentiæ, qui notarius publice cum primis tribus clavibus aperiat cassam exteriorem, & inde extrahi faciat cassam triclaviam, ubi sunt bursæ, in quibus sunt imburseata nomina officiorum prædictorum, ut superius dictum fuit, & dictam cassam triclaviam cum dictis clavibus, & quolibet earum aperiat, & in præsentia supradictorum officiorum, & domini Potestatis, & notarii speculi communis, & populi florentini librum speculi ibidem publice secum habentis, & totius populi ibidem ad hæc coadunati, primo, & ante omnia legat de verum officii dominorum Priorum artium, & vexilliferi iustitiæ communis prædicti, & eorum notarii, & etiam gonfalonierum societatis, & duodecim bonorum virorum, si tunc contigerit secundum concurrentiam eorum officii debere extrahi secundum mores consuetos, & legat singulariter, & de per se quodlibet de verum voce ita alta, quod cuilibet ibidem in dicto consilio existenti notum sit, semper præmissa protestatione de ghibellinis nullo modo ad officia admittendis, vel recipiendis, & præmisso venerabili signo Crucis, bursam accipiat, quæ more solito debet primo accipi, & dicere alta voce: hæc est bursa, in qua sunt imburseata nomina illorum, qui debent extrahi ad officium dominorum Priorum artium in tali quarterio, ut moris est. Et dictam bursam aperire, & eam apertam præsentare domino Potestati Flo-

rentiæ,
dentibu
ex cer
Crucis
extraha
traction
legat,
sive ac
videlic
terio,
bro 14
extrahi
non el
minori
extra
prius
bursa
incipia
suetun
& ve
non
rios
dicti
bursati
extrah
distina
num
& sic
codex
riter,
nis u
to in
cedat
eorum
quart
rorum
cumq
culi
supra
retur
laniet
offiti

rentiæ, vel alteri ex rectoribus ex prædicta causa, tunc ibi præsi-
dentibus, vel ad aliquem ex dominis, si tunc prius sic deliberatum
ex certa causa fuerit. Qui rector, præmisso etiam venerabili signo
Crucis, manum mittat in dictam bursam, & unicam solam cedulam
extrahat, & manu cum ea elevata det, & assignet dicto notario ex-
tractionum, qui eam manu elevata, & publice omnibus videntibus
legat, & dicat talis filius talis &c. si devetum non habuerit. Succes-
sive ad extractionem aliorum procedat usque ad perfectionem numeri,
videlicet octo priorum artium, videlicet duorum pro quolibet quar-
terio, unius vexilliferi iustitiæ, quorum priorum duo sint de mem-
bro 14. minorum artium, & de quarterio unde fuerit extractus, &
extrahi debuerit pro dicta vice vexillifer iustitiæ. Et si contigerit
non esse vacuum borsellinum de imbursatis ad dictum officium do-
minorum Priorum, vel in futurum de novo legitime fieri, tunc
extractio de dicto bursellino fiat, & fieri debeat extractio una vice
prius de bursellino in quarteriis, in quibus tangit, alia vice prius de
bursa generali, & sic alternatim procedatur temporibus secuturis, &
incipiatur, ut continget, sequendo ordine in hoc hactenus con-
suetum. Et ad extractionem notarii dictorum dominorum Priorum,
& vexilliferi iustitiæ modo prædicto procedatur, & si devetum
non habuerit, tunc si tempus occurrerit extrahendi gonfalone-
rios societatum, tunc eodem modo procedatur acceptis bursis
dicti officii, ut superius dictum est de bursis in quibus sunt im-
bursati, qui ad officium dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ
extrahi debent. Primo tamen, & ante omnia lectis singulariter, &
distinctim alta voce, & publicatis per dictum notarium extractio-
num omnibus devetis dictorum gonfaloneriorum, & eorum officii,
& sic incipiendo a bursa, & gonfalone quibus solitum est incipi
eodem modo, & eadem solemnitate fiat eorum extractio singula-
riter, distincte semper prædicendo quarterium, & signum gonfalo-
nis unde est ille qui prius debet extrahi, & nullo existente deve-
to in aliquo eorum, & nullo eorum habente devetum, tunc pro-
cedatur ad extractionem omnium usque in prædictum numerum
eorum, videlicet in 16. gonfaloneriis, quatuor videlicet pro quolibet
quarterio, ut moris est. Et idem in officio duodecim bonorum vi-
rorum, servato tamen more temporis, & loci in eorum, & cuius-
cumque eorum extractione, præsentente tamen officiale, & notario spe-
culi supradicto, & semper tenente ibidem publice librum speculi
supradictum, ut dictum est. Sin aliquis qui extractus esset reperi-
retur fuisse defunctus, tunc notarius extractionum nomen eius di-
laniet. Sin autem allegaretur infirmus, in quolibet dictorum trium
offitiorum, vel absens, vel aliud devetum haberet, vel contra cum

Tom. II.

Rrr

allegaretur perpetuum, vel ad tempus, tunc procedatur ad remissione cedulae, vel delationem, prout in his casibus, & sicut infra singulariter disponetur de devetis dictorum trium officiorum. Et cum sepe contingit novum fieri scrutineum, non existentibus vacuis primis bursis, decernimus quotquot contigerit debere extrahi, & fieri tractam de dictis tribus officiis, vel altero eorum secundum morem consuetum, & si contigerit, quod in bursis scrutinei veteris continentibus nomina illorum, qui debent ad dicta tria officia extrahi essent aliqui, seu aliqua cedula continentis nomina, & pronomina alicuius ad ipsa officia, vel ipsorum aliquod insaccata, & imburseata, quae haberent devetum, & in novis bursis novi scrutinii non essent aliqui, qui haberent devetum secundum ordinamenta dicti communis, ut etiam inferius disponetur, quod multae inconvenientiae possent sequi, & inequalitates maximae, quod unus, & idem homo possit pluribus vicibus ad ipsa officia, & ipsorum quodlibet extrahi, antequam unus ex ipsis primitus in veteri scrutinio imburseatis sola una vice extraheretur. Quod quodcumque contingeret, quod omnes existentes in dictis bursis veteris scrutinii, vel ipsarum aliqua reperirentur devetum habere, quod tunc, & eo casu antequam ad bursas novi scrutinii procedatur, vel procedi possit extrahi debeat, & assumi ad tale officium de ipsa bursa ille unus habens devetum certi, & determinati temporis, si unicus in ea bursa fuerit, vel si plures fuerint, ille ex illis qui devetum haberent ad tempus certum, & determinatum, qui minori tempore aliis existentibus in dicta bursa reperiretur habere devetum ad ipsum officium ad quod tractus erit. Et si contigerit, plures ex eis in tempore deveti, & prohibitionis concurrere, quod tunc ille ex eis, qui primo tractus fuerit intelligatur assumi, & esse debeat officialis ad ipsum officium, perinde ac si nullum devetum haberet, & tractus fuisset, & esset, secundum ordinamenta dicti communis. Salvo quod per praedicta non liceat uni eidem debere eligi, vel assumi ad ipsa officia, vel ipsorum aliquod vigore praesentis provisionis, qui pro eodem tempore, vel parte eiusdem temporis extractus, vel assumptus fuisset ad aliquod ex officiis antedictis.

De iuramento dominorum, & collegiorum, & eorum promissione.

RUBRICA IX.

Decernimus, & iubemus, quod aliquo modo, vel causa, & omni allegatione etiam cuiuslibet impedimenti quantumcumque iusti, vel alia cessante, & remota, acceptatio, & iuramentum pro

offitiis
tus foc
praedict
pi poss
ter a
praedict
cuis pr
persona
praestet
menta
tum f
tum,
liter,
commu
tarum
guli il
liferati
gonfal
cim l
biles
quod
offitiis
mam
tum
possin
vato
conce
neant
extra
civita
infra
seu f
eto t
priva
ret,
ordin
seu
quod
sic
quoc
nas,
offit

offitiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiarum, & gonfalonieratus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & cuiuslibet officiorum prædictorum, recipiatur, & recipi possit, & debeat in civitate Florentiæ, & non alibi personaliter a quolibet, qui extractus vel aliter deputatus fuerit ad officia prædicta, vel aliquod ipsorum, & non ab aliquo, vel per aliquem eius procuratorem, commissarium, vel mandatarium, aut aliam personam quoquomodo, directe, vel indirecte, & recipiatur, & præstetur, & recipi, & præstari debeat intra tempus per ordinamenta dicti communis præfixum, & quidquid contra fieret irritum sit, & inane, & quod recipiens, aut præstans tale iuramentum, & seu acceptationem per alium, vel ab alio, quam personaliter, & ab extracto, seu aliter deputato, ut dictum est, incurrat communi Florentiæ, in pœna pro qualibet vice librarum quingentarum f. p. & contrafactum nullius sit effectus. Et omnes, & singuli illi qui extraherentur ad officium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiarum populi, & communis Florentiæ, seu ad officium gonfalonieratus societatum populi, seu ad ipsum officium duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, qui alias sint habiles ad ipsa officia, & quodlibet, vel aliquod ipsorum, ad quod, seu quæ extracti fuerint, seu qui ab ipso, seu ipsis officiiis, ad quod, seu quæ extracti fuerint excusationem legitimam, secundum ordinamenta communis Florentiæ, seu devetum non habeant, dicta officia, vel aliquod eorum renuntiare non possint, non obstante privilegio prioratus, salvo semper, & reservato cuilibet omni alio privilegio sibi in specie, vel in genere concesso, vel concedendo per ordinamenta communis prædicti, teneantur, & debeant ipsummet, seu ipsa officia, ad quod, seu quæ extracti fuerint, acceptare, & iurare, & promittere, & cavere in civitate Florentiæ, & secundum ordinamenta communis Florentiæ infra octo dies proxime secuturos a die quo sic extracti fuerint, seu fuerit numerandos, quod si non fecerit, incontinenti elapso dicto termino, intelligatur esse, & sit remotus ab ipso officio, & privatus omni beneficio, & omni privilegio, quod sibi competere, vel quoquomodo competere posset vigore quorumcumque ordinamentorum communis Florentiæ, vigore, prætextu, causa, seu occasione ipsius extractionis de se factæ, seu ipsius officii, ad quod extractus fuisset, ut dictum est; Et quod prædicti omnes, sic extracti qui non venient, seu etiam non promittent, secundum quod dictum est, seu non præbunt prædictis, ultra prædictas pœnas, condemnari possint, & debeant per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ in lib. quingentis f. p. pro quoli-

R r r 2

remissio-
infra
Et cum
cuis pri-
& fieri
m mo-
i vete-
ria offi-
mina,
infacca-
tis novi
m ordi-
nd mul-
quod u-
& ipso-
a veteri
ndocum-
tis ser-
nd tunc,
vel pro-
sa bursa
i unicus
devetum
pi tem-
devetum
t, plu-
t, quod
mi, &
um de-
namenta
dem de-
vigore
eiusdem
offitiis

issione.

& om-
cumque
um pro

bet ipsorum, & sic quilibet rector, & officialis communis Florentiæ possit, teneatur, & debeat ipsos, & ipsorum quemlibet condemnare, nisi ipse contra quem procederetur, probaret per publicum instrumentum, vel per duos saltem testes de visu, se die extractionis de se factæ ad ipsum officium, fuisse absens a civitate Florentiæ, in loco videlicet distante ab ipsa civitate Florentiæ per sexaginta milliaria, vel ultra; de qua distantia probari possit per testes fide dignos de communi opinione probantes. Et domini priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui tunc ipsi officio præsidebunt possint, & sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda, teneantur, & debeant, dum primo comode poterunt, & saltem infra tres dies a die supradicti termini completi continue numerandos, facere extrahi ad ipsum, seu ipsa eadem officia, alium, seu alios habiles in loco eius, seu eorum qui non acceptaverint, & non iuraverint, & non caverint, ut dictum est. Eo insuper addito, & proviso, quod ille, & illi, qui sic extracti non acceptaverint, & non iuraverint, ut dictum est, & omnes sui consortes, seu coniuncti per lineam masculinam intelligantur habere, & habeant non obstante remotione prædicta vacationem, & devetum a dictis tribus officiis, & quodlibet ipsorum, in omnibus, & per omnia, & perinde ac si ipsum officium ad quod extractus fuisset exercuisset, & complevisset toto tempore in sua extractione contento. Et quod nullus possit se a dictis duobus officiis gonfalonatus videlicet societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel ipsorum aliquo vigore, seu prætextu privilegii prioratus artium, seu Vexilliferatus iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel ipsorum aliquo, aliquo aliter excusare, seu contra, vel adversus acceptationem, & seu exercitium ipsorum officiorum, vel alicuius eorum ipsum privilegium aliquo aliter allegare, nec talis allegatio, & seu exceptio, seu excusatio possit, vel debeat recipi, vel admitti. Quodque quilibet qui ad dicta officia, vel ipsorum aliquod extraheretur qui alias sit habilis ad eadem teneatur, & debeat, & cogi possit, & debeat ipsa officia, & ipsorum quodlibet acceptare dicto privilegio non obstante. Salvo semper, & reservato cuilibet omni alio privilegio sibi in specie, vel in genere concessio, vel concedendo per ordinamenta communis prædicti.

De

De ten

Do
ses inc
antecel
in nur
satis a
residen
vitat
& esse
adunat
ribus
lumis
est, v
sis om
princij
domin
inde
pitane
omnes
cet, 1
du sec
bus q
bus, &
sentia
onis,
bus p
præfat
sentia
etorum
matio
muni
neo
tunc
fatus
dum
taneo
& al
ordin

De tempore modo, & forma iuramenti dominorum, & collegiorum.

RUBRICA X.

Dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ tempore eorum introitus, & initii eorum officii duraturi per duos menses inchoandos verbi gratia in kalendis ianuarii præsentibus eorum antecessoribus, & rectoribus forensibus civitatis Florentiæ supradictæ in numero civium copioso, præmisso primo & summo mane pulsatim ad gaudium more solito omnibus campanis in palatio eorum residentiæ existentibus, & non apertis apotecis artificum dictæ civitatis pro hora, & tempore introitus prædicti, ut in platea sit, & esse debeat civium copiosus, & infinitus numerus, & prius coadunatis, & simul existentibus, cum eorum præcessoribus, & rectoribus prædictis in audientia solita, eorum residentiæ descendere volumus, & venire in scalis altis ante dictum palatium, ut moris est, vel in loggia magna nova, si qualitas temporis requireret, ipsis omnibus præsentibus, non mixtis inter eos, nisi solum personis principalibus rectorum, videlicet domini Potestatis Florentiæ, post dominum Vexilliferum iustitiæ, quem primo loco iubemus stare, deinde aliis dominis, & cum eis intermissis more solito domino capitaneo populi, & etiam post executorem iustitiæ: & ultimo post omnes eos collateralibus, & iudicibus dictorum rectorum videlicet, potestatis, capitanei, & executoris, ut moris est, & in gradu sequenti ad pedes præfatorum dominorum, sedentibus illis civibus qui fideiubere, & satisfacere debent pro præfatis dominis Prioribus, & Vexillifero iustitiæ, cum Vexillo iustitiæ erecto stante ante præsentiam præfati domini Vexilliferi, & apposita corona in capite leonis, ibi in angulo a parte plateæ existentis, pulsantibus & sonantibus prius, & ante eos piferis, & trombettinis, & aliis instrumentis præfatorum dominorum, & existentibus ibidem ante eorum præsentiam, & iuxta locum dicti domini Vexilliferi iustitiæ, notario dictorum dominorum, novo, & veteri, & notario, & scriba reformationum, & cancellario, & notario extractionum, officiorum communis, & populi Florentini, domicellis, mazeriis, capitaneo famulorum præfatorum dominorum, & aliis more solito, tunc in arrengheriam ibidem iuxta leonem appositam accedat præfatus dominus Potestas, vel alter ex eius collateralibus, si secundum ordinem, qui servatur eidem occurrerit, vel domino Capitaneo, vel eius collateralis, si tunc secundo loco sibi concurrerit, & alia vice eodem potestate, vel eius collateralis sequendo sic per ordinem, quod in introitu dominorum Priorum, & Vexilliferi iu-

De

flitiæ, diceria primo loco fienda, debeat esse officii domini Potestatis, secunda in sequenti officio debeat esse domini Capitanei, tertia in sequenti officio debeat esse eiusdem domini Potestatis. Executor autem eidem eius collateralis facere debeat diceriam tempore introitus gonfaloniorum, cum per dominum Executorem, eis vexilla dentur, & assignentur. Et accedente dicto domino Potestate, vel eius collaterali, vel domino Capiranco, vel eius collaterali, prout occurrerit diceriam facere debeat, & sermonem vulgari sermone cum auctoritatibus divinæ scripturæ, vel poetarum, vel legum, prout libuerit ad commendationem præfati officii dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & totius status popularis, & guelfi dictæ civitatis, & personarum, & officii exerciti per dominos tunc exeuntes, & ad confortandum dominos tunc intrantes. Qua perfecta, & in ea concluso ad laudem, reverentiam omnipotentis Dei, & Virginis Gloriosæ Matris eius, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & beatorum Iohannis, Barnabei, Zanobii, Victorii, & Sanctæ Reparatæ, & Dionisii, & totius celestis curiæ. Ad honorem & statum Santissimi Domini nostri Papæ, & totius collegii Cardinalium, & Regis.

Et ad manutentionem honorem, & exaltationem officii præfatorum dominorum, & status totius civitatis, & honorem, & exaltationem, & augmentum sacrosanctæ, & invincibilis partis guelfæ dictæ civitatis, & cuiusque locorum, & perpetuum, & finale sterminium, confusionem, & destructionem cogitantium, dicentium, & operantium contrarium, descendat, & ad locum suum redeat, pulsantibus tunc piferis, trombettinis, & aliis instrumentis supradictis. Quibus explicitis notarius extractionum per unum ex bannitoribus dicti communis, ut moris est, nominet, & vocet omnes, & singulos fideiussores omnium, & singulorum dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, singulariter, & de per se, de quolibet qui promittant, & caveant, ut moris est, secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ. Quo facto præfatus notarius extractionum Christi premissis nomine, iuramentum det, & præstet, primo domino Vexillifero iustitiæ, secundo dominis Prioribus, prout in loco sederint, deinde eorum notario, præmissa tamen alta voce forma iuramenti, & singulariter explicitis, & specificatis per eum omnibus, & singulis, quæ debent observari per dominos præfatos, ut moris est, & tamen nominatim ad Sancta Dei Evangelia iurabunt se esse vere guelfos devotos, & amatores Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & sic perpetuo manutendere partem guelfam civitatis, & comitatus Florentiæ, & dictam civitatem, comitatum, & districtum Florentiæ conservabunt, procurabunt,

& facie
tur, su
quod t
que co
& obse
reforma
etiam
tunc in
fato de
Quibus
veterib
dictis
lis, &
torum
eorum
uno b
iustitia
tarium
ctum,
ille cu
fatorum
& sic
manda
partitu
do in
cui o
pœna
& sta
tigerit
erunt
mense
quolib
positu
& co
dicen
tiam
nus,
debea
rentia
moris
Et h
pœna

Potesta-
pitanei,
s. Exe-
tempore
eis ve-
xellate,
i, prout
sermone
i, prout
riorum,
lictæ ci-
: exeun-
fecta, &
& Vir-
etri, &
& San-
onorem
i Cardi-

i præfa-
& exal-
tis guel-
, & fi-
, dicen-
um re-
ntis fu-
ex ban-
omnes,
n Prio-
quolibet
m statu-
to præ-
mentum
i domi-
, præ-
plicitis,
observari
ad San-
& ama-
tutene
m civi-
trabunt,

& facient ipsa civitas, vel districtus non committetur, vel subverte-
tur, subiicietur, dabitur, seu concedetur in perpetuum, seu ad ali-
quod tempus alicui personæ ecclesiasticæ, vel seculari cuiuscum-
que conditionis, status, seu præeminentiæ, seu auctoritatis existat
& observabunt, & observari facient cum effectu omnia statuta, &
reformationes dicti populi, & communis de prædictis loquentia. Et
etiam statuta, & ordinamenta iustitiæ in qualibet sui parte. Et
tunc in Christi nomine dominus Potestas, præmisso oris osculo præ-
fato domino Vexillifero, det & assignet vexillum iustitiæ prædictum.
Quibus explicitis præfati domini Priores, & Vexillifer iustitiæ novi
veteribus eorum præcessoribus redeuntibus ad domos eorum cum
dictis rectoribus, præmissis sonis, & vexillo prædictis, & domicel-
lis, & mazeriis, & præceptoribus, & capitaneis familiarum præfa-
torum dominorum in Christi nomine intrent palatium supradictum
eorum residentie. Et cum intraverint, & quiescerint habeant in
uno bussolo nomina omnium prædictorum dominorum, & Vexilliferi
iustitiæ in singulis cedulis de membranis, & per eorum dictum no-
tarium eisdem præsentetur, & per dominum Vexilliferum prædi-
ctum, præmisso signo Crucis, una de illis cedulis extrahatur, &
ille cuius nomen tunc fuerit extractum, sit præpositus officii præ-
fatorum dominorum, cuius officium durare debeat per tres dies,
& sic de singulis tribus diebus fieri debeat. Qui præpositus habeat
mandare per quem rationerius exponentibus officio aliquid, & quod
partitum mitti faciat in occurrentibus inter eos, ut moris est, sequen-
do in omnibus, & singulis supradictis mores hætenus consuetos, &
cui obtemperare debeant alii, eorum proprio iuramento, & sub
pœna soldorum quinque, & secundum eius dispositionem venire, ire,
& stare, & duret dicta præpositura pro rata temporis, prout con-
tigerit quemlibet præpositum, dividendo duos menses pro quibus
erunt priores, & vexillifer iustitiæ in novem partes pro quolibet
mense, ita quod quilibet prior, & vexillifer iustitiæ sit propositus
quolibet mense pro rata temporis suprascripti. Et quod dictus pro-
positus faciat iurare dictos dominos suos socios, & ipse etiam iuret,
& eorum notarius, quod supra factis alicuius specialis personæ non
dicent alicui officiali forenti civitatis Florentiæ aliqua verba, ac e-
tiam non scribent eis, nisi fuerint in concordia sex ex eis ad mi-
nus, computato vexillifero iustitiæ. Quibus explicitis teneantur, &
debeant sex ex eis ad minus ire ad ecclesiam sancti Ioannis de Flo-
rentia, & ibidem offerre unum torchiettum ceræ pro quolibet, ut
moris est, & etiam cum rectoribus, si ipsos secum ducere voluerint.
Et hæc observari debeant per quodlibet officium supradictum, sub
pœna periurii, & librarum quingentarum f. p. pro qualibet vice, &

quolibet ipsorum auferenda eis, etiam summarie, & de plano, non obstante privilegio prioratus, vel alio quolibet. Et quod solemnitas super in principio huius statuti posita, præterquam quo ad fideiussorum dationes servari debeat in introitu gonfalonerii societatum, qui intrare debeant die octava mensis, puta ianuarii, & sic successive, & iurare debeant ipsi, & eorum pennerii, ut moris est, & ex eis vexilla dari debeant per executores ordinamentorum iustitiæ. Duodecim autem boni viri incipere debeant eorum offitium quinta-decima die, puta mensis martii, & sic successive de tribus mensibus in tres menses, & debeant extrahi in præsentia dominorum, & collegiorum in sala magna consilii, & ibidem die eorum offitii iurare debeant in manibus iudicis gabelle domini capitanei, sive eius notarii, & etiam gonfalonerii, ut moris est, de bene, & legaliter eorum offitium exercendo, & servando omnia statuta communis Florentiæ de eorum offitio loquentia, & disponentia. Et in die introitus, & initii, & iuramenti dictorum dominorum Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonerii teneri debeant apothecæ clausæ usque ad horam tertiarum, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. cuilibet contrafacienti.

*Quod protestationes rectoribus fiant infra quindecim dies,
& una sufficiat.*

RUBRICA XI.

Quolibet offitium prioratus teneatur, & debeat infra primos quindecim dies sui offitii facere solitas protestationes, & citationes, & monitiones, & favores se offerre impensuros tam rectoribus forensibus, quam sex consulibus mercantiæ, & ut audacter, & sollicite eorum offitium administrent, & cuilibet iustitiam faciant, & observent statuta, & ordinamenta communis Florentiæ de eorum offitio loquentia sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet ex dicto offitio prioratus prædicta non servanti, non obstante privilegio prioratus, aut alio quolibet, & sufficiat unica tamen protestatio pro quolibet offitio prioratus.

*De salario, & expensis dominorum, & eorum notarii,
& aliis observantiis circa prædicta.*

RUBRICA XII.

Habeant, & habere debeant domini Priores, & vexillifer iustitiæ cum eorum notario, & familiaribus, de quibus infra dice-

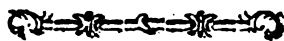
tur pro
riorum
contige
mensæ
iustitiæ
ductæ,
meræ,
no pra
moris
domini
aliam
pendi
data ef
pensis,
cere fa
cte, i
mensiu
tium,
earum
munis
express
pensis
vel fac
nis Flo
& men
commu
die del
deputat
iustitiæ
sam p
Florent
ad vict
eorum
expend
domice
ratione
quemli
placebi
militi
quem
furroga
debitur
T

tur pro expensis quotidianis florenos decem auri ab officio camerariorum camerae communis Florentiae, qui camerarii quotiescumque contigerit aliquam pecuniae quantitatem debere solvi pro expensis mensae, aut cibi, & potus officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiae communis, & populi praedicti possint solvere de capsa conductae, & de quacumque alia pecunia cuiuscumque capsa dictae camerae, omni contrarietate, & oppositione cessante, recepto bullettino praefatorum dominorum, manu eorum notarii, & scribae, ut moris est. Iurare tamen debeant ad sancta Dei Evangelia praefati domini priores, & vexillifer iustitiae dictam pecuniam, & omnem aliam eis datam pro ipsorum necessitatibus non expendere, vel expendi facere, nisi dumtaxat in dictos eorum sumptus, pro quibus data essent, & remittere teneantur, si quid superfuerit a dictis expensis, in camera communis praedicti, & nullam pecuniam dari facere familiaribus eorum, vel alteri, vel officiali, directe, vel indirecte, in fraudem praedictorum, & hoc pro quolibet die duorum mensium, quibus steterint, & stare debent ad dictum eorum officium, & in eo, nihilque ultra, vel aliter pro dictis expensis, vel earum occasione habere possint, nisi per consilia populi, & communis Florentiae solemniter deliberaretur, & tunc in ipsis consiliis expresse dicatur causa, quare habere debeant, & de ipsis supra expensis fiat proposita per se, non immiscendo cum alia proposita, vel facto, & servata solemnitate requisita per ordinamenta communis Florentiae interposita. Habeant etiam massaritias ad coquinam, & mensas opportunas, & affides pro lectis ad cameras de pecunia communis Florentiae. De dictis autem decem florenis pro quolibet die debeant etiam fieri expensae dicto notario, & novem domicellis deputatis ad serviendum praefatis dominis prioribus, & vexillifero iustitiae, & quinque fratribus religiosis, quorum unus celebret missam praefatis dominis, duo ex eis conservent sigillum communis Florentiae, quartus stet ad guardaspensam, & quintus emat necessaria ad victum pro praefatis dominis, quem ipsi domini, seu duae partes eorum possint eligere de conversis vallis umbrosae. Possint etiam ad expendendum, & emendum necessaria praedicta deputare unum ex domicellis eorum, sine aliquo alio salario exinde percipiendo, qui rationem suae expensae legaliter reddere teneatur, & supradictorum quemlibet remove, & alterum surrogare, prout eis videbitur, & placebit. Debeant etiam fieri expensae de dictis decem florenis uni militi curiali, duobus mazeriis die quolibet, & uni coquo magistro, quem praefati domini possint eligere, & electum capfare, & alium surrogare pro eorum tempore, & successorum suorum, prout eis videbitur. Qui habeant pro suo salario sex libras, & sold. decem f.

Tom. II.

Sff

p. quolibet mense a camerariis cameræ communis Florentiæ, & quolibet anno pro uno paro vestimentorum florenos . . . auri. Debeant etiam fieri expensæ duobus subcoquis, sive paggiis. Item illis qui apportant ligna detur esus de mane tantum. Item fiant expensæ duobus trombettinis, & duobus piferis, & quatuor campanariis, & uni famulo, qui serviat dicto fratri, qui celebrat missam. Nullus autem alius etiam alienigena possit comedere cum dictis dominis, etiam si moram, vel quasi moram traheret, vel faceret pro aliquo officio in palatio præfatorum dominorum eorum residentiæ, pœna librarum vigintiquinque f. p. & dominis permittentibus, vel fieri facientibus librarum centum pro qualibet vice. Ad mensam autem præfatorum dominorum nullus comedat præter eos, nullus etiam ex rectoribus, vel officialibus forensibus civitatis Florentiæ comedat cum eis, sub pœna librarum ducentarum f. p. Nullus etiam civis, comitatus, vel districtualis Florentiæ possit, aut ei liceat commedere ad mensam, sive tabulam, in qua, vel supra qua præfati domini comedunt, sub pœna librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & quilibet ex præfatis dominis, qui ad præfatam mensam essent, debeat eadem pœna condemnari per quencumque rectorem, & officialem communis Florentiæ summarie, & de plano, & etiam pro officio rationeriorum extraordinariorum dicti communis, privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante. Exceptis a supradictis notario, & scriba supradictorum dominorum, & omnibus aliis, de quibus deliberabitur per officium præfatorum dominorum ad minus per octo ex eis, antea actum comedendi. Et nullus civis, comitatus, vel districtualis Florentiæ ultra duos fratres camerarios cameræ armorum, aut aliquis, vel aliqui de officio dictorum dominorum possint, aut debeant prandere, vel cenare in palatio prædicto *in camera del Frate*, nisi deliberatum fuerit per octo ad minus ex dictis dominis Prioribus, & vexillifero iustitiæ, sub pœna prædicta. Possint etiam, & debeant præfati domini Priores, & Vexillifer iustitiæ, seu duæ partes eorum providere, & ordinare, & ordinamenta pœnalia facere circa coquinam palatii, & mensæ eorum, & circa utilitates ex dicta coquina, & eius occasione procedentes, & dependentes, & quidquid providerint, & ordinaverint circa prædicta semel, & pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & debeat observari.

De

De

D

& de
vitore
& op
minist
ores,
si alic
liorum
bene,
minist
rum l
de pe
comm
quinq
torum
offiti
qui
pro
pecur
offiti
teneat
podic
quod
& d
insim
iustit
cietat
decir
quo,
dum
ven
guel
habe
tion
quos
falor

De numero domicellorum, mazeriorum, præceptorum, & aliorum familiarium, & eorum salario præfatorum dominorum.

R U B R I C A XIII.

Domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & ipsorum officium habeant, & habere possint, & debeant in futurum novem domicellos sive familiares, & servitores pro serviendo, & specialiter ad mensam, & cameram, & opus mensæ, & cameræ, & generaliter in aliis servitiis, & ministeriis quæ eisdem, vel alicui ipsorum per ipsos dominos Priores, & Vexilliferum, vel ipsorum aliquem mandabitur, etiam si aliquem ex eis eligerent expensorem ipsorum mensæ, & aliorum ex eis ideo sibi incumbendum quem eligere possint qui bene, & legaliter expendere debeat, & rationem reddere de administratis expensis sine alio salario sibi ideo adiungendo. Quorum familiariorum quilibet habeat, & habere debeat pro suo salario de pecunia communis Florentiæ sibi danda per camerarios cameræ communis Florentiæ quolibet mense, & ad rationem mensis libras quinque f. p. Et insuper omni anno duas, seu duo paria vestimentorum illius valutæ prætii, seu extimationis quæ deliberabitur per officium dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ populi prædicti qui pro tempore fuerint, quæ tamen non excedat florenos decem pro qualibet robba, semel, pluries, & quoties. Quod salarium, & pecuniam pro ipsis robbis solvendis oportunam, seu deliberatam per officium antedictum camerarii cameræ communis Florentiæ possint, teneantur, & debeant solvere libere, licite, & impune, habita apodixa dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ antedicti. Et quod ad ipsorum familiarium electione procedatur, & procedi possit, & debeat. Et ipsa ipsorum electio fieri semel, & pluries, & tam insimul, quam divisim per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ qui pro tempore fuerint una cum officio gonfalonierum societatum populi, & communis Florentiæ, & cum officio duodecim bonorum virorum communis Florentiæ de illo, seu illis, quo, seu quibus, & quoties, & prout eis videbitur, & placebit, dummodo nullum ad prædicta possint eligere quoquomodo nisi civem, seu comitatum, vel districtualem Florentiæ popularem, & guelfum, & si secus fieret non valeat ipso iure. Et habeant, & habere possint, & debeant pro exercitio eorum officii, & expeditione eorum quando occurrerint mazerios duodecim, sive nuntios, quos præfati domini Priores, & Vexillifer iustitiæ una cum gonfalonerio societatum populi, & cum officio duodecim bonorum vi-

SSf 2

tiæ, &
ri. De-
em illis
expensæ
riis, &
Nullus
ominis,
aliquo
pœna
vel fieri
autem
tiam ex
lat cum
ris, co-
mmede-
ti domi-
polibet,
præfatum
cumque
plano,
munis,
is a su-
annibus
minorum
nullus ci-
s came-
llorum
tio præ-
ad mi-
pœna
& Ve-
lære, &
mæ eo-
proce-
circa
eat, &

De

rorum communis Florentiæ, & duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, mortuis, vel contradicentibus eligere possint, & debeant pro uno anno tunc proxime venturo de civitate, vel comitatu Florentiæ populares, & vere guelfos, cum salario librarum decem f. p. in mense pro quolibet, & florenorum quinque solvendo eisdem quolibet anno de mense maii, vel iunii per camerarios cameræ communis Florentiæ, sine aliqua detractione, vel solutione gabellæ, vel alia bulletta, solum visa dicta provisione; pro una robba honorabili pro quolibet eorum quolibet anno, & usque in dictam quantitatem, prout deliberatum fuerit per dictos dominos cum pactis, tenoribus, modis, & formis quibuscumque quos volent; quæ electiones sic factæ valeant, & teneant, & habeantur, & sint ac si facta essent per opportuna consilia dicti populi, & communis; & camerarii communis Florentiæ qui pro tempore fuerint possint, teneantur, & debeant libere, licite, & impune de pecunia dicti communis ad eorum manus perventa, vel perventura dictum salarium, & pecuniæ quantitate de duobus mensibus in duos menses dare, & solvere camerariis cameræ armorum palatii Florentini, vel alicui ipsorum integre, & absque ulla solutione, vel retentione directuræ, oneris, vel gabellæ, & absque aliqua apodixa licentia, vel subscriptione habenda, vel solemnitate servanda, & absque aliqua probatione, vel fide fienda de prædictis, vel aliquo prædictorum pro convertendo in satisfactione mazeriorum prædictorum, & non in cameram aliam quoquo modo. Qui camerarii cameræ armorum, & quilibet ipsorum possit, ac teneatur, & debeat dictam, & de dicta pecunia dare, & solvere dictis mazeriis, & inter eos distribuere, & convertere, prout cuilibet eorum contigerit pro rata sui salarii supradicti libere, licite, & impune. Et quod domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui pro tempore fuerint, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, possint, semel, & pluries, & quotiescumque, tam dictos duodecim mazerios, & quemlibet, vel aliquem, seu aliquos ipsorum, quam quoscumque alios mazerios in posterum eligendos, seu surrogandos, & quemlibet, seu aliquem, vel aliquos ipsorum cassare, & remove ab officio supradicto prout, & quemadmodum volent. Quodque in locum illius, seu illorum sic remotorum possit, & possint alius, & alii populares Florentini, & guelfi surrogare dumtaxat per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, facto partito inter eos ad fabas nigras, & albas, ut moris est, & obtento saltem per vigintiquinque ex eis.

Item quod tempore dem inter preter i sit aude cere qu seu nur contrafa cominur tiæ pro tionem mini P Florenti peritrii qua cor eorum micello servient pretii r rum, u tam, a mittere aut ali ne inte ordinat domice domine ribus f cumqu recte, sterio, librarum debeat tioneri in dict que ali tamen ex pa invitat pro, salioru privati

Item quod omnes, & singuli ipsi mazerii, & præsentes, & qui pro tempore fuerint teneantur, & debeant esse induiti ad unam, & eandem intaliam quolibet anno de mense iunii. Et quod nullus alius preter illos qui sic fuerint electi, & durante tempore sui officii possit audeat, vel præsumat dictum mazeriatum officium, seu nuntii facere quoquomodo, vel mazam, seu insignia dictorum mazeriorum, seu nuntiorum deferre, sub pœna centum librarum f. p. cuilibet contrafacienti auferenda per quemcumque rectorem, & officialem comunis Florentiæ, summarie, & de facto, & communi Florentiæ pro tribus partibus, & ipsi rectori, seu officiali qui condemnationem fecerit, & exegerit pro alia quarta parte applicanda. Et domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ, populi, & communis Florentiæ, aut aliqui ipsorum non possint, nec debeant sub pœna periurii, & librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice qua contrafecerit dare, aut dari facere, vel promittere nec aliquis eorum, mandato, vel commissione dare possit alicui eorum domicello, vel familiari, seu alteri ad, vel pro honore eorum mensæ servienti, vel modo aliquo ministranti pro robbis, sive pro auxilio pretii robbarum, vel robbis, vel vestimentis eorum, vel alicuius eorum, ultra id quod supra expresse continetur, nec aliquam benandaram, aut manciam, seu aliud simile dare, vel dari facere, seu promittere de pecunia dicti communis prædictis, vel alicui eorum, aut alicui de eorum familia, seu de eorum familia reputato, sane intelligendo, nisi prout, & quatenus permetteretur expresse in ordinamentis dicti communis. Et quod panni robbarum dictorum domicellorum debeant emi per illum, vel illos cui, vel quibus per dominos Priores, & Vexilliferum iustitiæ commissum fuerit temporibus secuturis, & non per alium, vel alios, aut alio modo. Quicumque vero prædictorum petierit, aut receperit directe, vel indirecte, aut aliquo quæsito colore, eo ipso a suo officio, sive ministerio, & servitio privatus intelligatur esse, & sit, & in pœnam librarum centum f. p. pro vice qualibet qua contrafecerit possit, & debeat condemnari, etiam summarie, & de plano, & etiam per rationarios extraordinarios dicti communis. Et similiter possit, & debeat in dicta pœna librarum centum pro vice qualibet condemnari quicumque alius qui contra prædicta fecerit, seu fieri fecerit ullo modo. Nullus tamen ex dictis mazeriis possit, aut debeat de cetero ullo tempore ex parte, vel pro parte alicuius privatæ personæ facere aliquam invitatum, sane intellecto vocabulo, & prout vulgariter dicitur pro, vel occasione aliquarum nuptiarum, prandii, convivii, sponsaliorum, aut funeris, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & privationis officii, & a quo officio ipso facto qua contrafecerit, ab-

ſque alio actu intelligatur eſſe, & ſit remotus nec abinde in antea poſſit ipſum offitium exercere, aut eius occasione ſalarium recipere, & ſi receperit teneatur, & debeat duplum remittere dicto communi. Debeant tamen mazerii prædicti, & quilibet eorum cui fuerit iniunctum per notarium extractionum communis Florentiæ notificare cuilibet civi qui fuerit extractus ad aliquod offitium perſonaliter, vel ad domum infra tres dies a die extractionis, & commiſſionis ſibi factæ, ſub pœna librarum centum f. p. pro vice qualibet eidem auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & ſub pœna caſſationis ab offitio, & infra eundem terminum facere relationem dicto notario ſub pœnis prædictis. Nullus etiam mazerius, vel alius familiaris etiam ex mandato præfatorum dominorum, vel alterius eorum debeat impedire executionem officialium circa ornamenta mulierum, & eorum devota, & contra convivia, & nuptias, & talis mazerius, vel familiaris, & quilibet qui impedimento executioni ordinamentorum circa prædicta ſe inmiſcuerit, aut aliquid fecerit tacite, vel expreſſe, directe, vel indirecte ſolvere teneatur nomine pœnæ dicto communi libras vigintiquinque f. p. quæ ab ipſo, non obſtante curſu temporis, exigantur pro dicto communi, & ab offitio, ſeu miniſterio ſuo ipſo facto remotus intelligatur eſſe, & ſit, nec exinde pro ipſo offitio, vel miniſterio aliquod ſalarium percipere poſſit, nec ei ſolvi, & qui ſolverit, de ſuo ſolvere intelligatur, & qui receperit etiam in perpetuum, & ſui hæredes ad reſtitutionem dicto communi teneantur.

Quod domicelli, & familiares dominorum Priorum non vendant ipſis dominis &c.

RUBRICA XIV.

Proviſum, & ordinatum eſt quod nullus de offitio dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iuſtitie populi, & communis Florentiæ. Nullusque ex domicellis, ſeu familiaribus eorum dominorum Priorum, & Vexilliferi iuſtitie. Nullusque notarius, ſeu ſcriba offitii dominorum Priorum, & Vexilliferi iuſtitie audeat, vel præſumat, ſeu alius pro eo, ſeu aliquis eorum pater, frater, filius, ſeu ſocius vendere durantibus ipſis offitiis ipſis dominis prioribus, ſeu alicui de familia ipſorum, vel alicui perſonæ pro ipſorum offitio ſeu pro communi Florentiæ ementibus, ſeu emere volentibus vinum, ligna, carnes, ceram, panem, aromata, ſeu confectiones, vel aliud mobile ſub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, non obſtante aliquo privilegio prioratus, vel

alio que
venditio
cunia ſe

Q

DEc
p
lia, &
accipiat
tiis, &
de mor
re, vel
vel occ
libet &
honest
cumqu
serviti
provid
grua,
ra ipſ
ctionit
quodli
ſemel,
& qua
tem c
& ord
excec
pra ſi
mitter
rector
alicui
que n
tialiu
favor
amb
Flor
randi
de al

alio quocumque officio, & sub pœna periurii, & nihilominus talis venditio, & emptio sit inanis nec ex inde pretium, vel aliqua pecunia solvi possit.

Quod domicelli, & mazerii nil accipiant pro ambasiatis nisi ut infra.

RUBRICA XV.

DEcernimus etiam quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ providere possint quod domicelli, mazerii, præceptores, & familia, & famuli officii ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi accipiant, & quod quantum, & nihil de, vel pro rebus, exercitiis, & seu artibus, aut eorum occasione, causa, vel prætextu, & de moderando, & seu minuendo ea quæ acciperent habere, petere, vel recipere solent, seu consueti forent, quacumque de causa, vel occasione, & de quibuscumque observantiis per eos, & quemlibet eorum tenendis, & in ministeriis, & exercitiis ipsorum, & de honestate eorum, & cuiuscumque eorum, & de, & super quibuscumque erroribus ipsorum, & cuiuscumque eorum, & in eorum, servitiis, & ministeriis, & de, & super dividendo, distribuendo, & providendo inter eos quæcumque ministeria, & exercitia congrua, & per eos fieri consueta, & utilitates, commoda, & onera ipsorum ministeriorum, & exercitiorum, & de, & super correctionibus, & punitionibus eorum in prædictis, & super his, & circa quodlibet ipsorum, provisiones, & ordinationes etiam penalia facere semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque voluerint, & quæ factæ fuerint declarare, interpretari, & in totum, & in partem corrigere, & mutare, & de nova facere; quæ quidem provisæ, & ordinatæ valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari. Causæ, res, & actus inter alios, de quibus supra fit mentio, sunt istæ videlicet. Dona, & seu honorantiæ quæ mitterentur, seu fierent pro communi Florentiæ cuicumque militi, rectori, vel officiali, aut alii cuicumque. Insignia quæ pro communi alicui, aut quoquomodo concederentur. Ensenia quæ fierent quocumque modo pro communi Florentiæ. Benandatiæ rectorum, seu officialium, vel alterius. Pro eundo ad portas civitatis ad dicendum in favorem alicuius, quod gabellæ non exigatur ab eo. Pro sociando ambaxiatores, vel alios forenses, aut aliam personam extra civitatem Florentiæ, & seu in ipsa civitate. Pro bullectinis, & licentiis portandis ad subscribendum, vel aliter. Pro eundo ad dicendum alicui de aliqua extractione alicuius officii, vel ad dicendum aliud no-

vum, vel ambaxiatam. Pro quibuscumque requisitionibus, seu citationibus, aut præceptis faciendis. Pro eundo ad custodiam alicuius loci, vel rei. Pro inducendo in tenutam, vel possessionem alicuius beneficii, vel alterius rei, aut inde removendo. Et generaliter de omnibus, & singulis actibus aliis, & observantiis congruis, & seu pertinentibus, servitiis, & ministeriis prædictorum, & cuiuscumque eorum. Salvis etiam aliis ordinamentis dicti communis super correctione, & seu pœnis, aut punitione prædictorum disponentibus. Decernimus etiam quod aliquis de cœtero sub nomine, colore, vel aliqua appellatione, aut aliter non possit, audeat, vel præsumat aliquammodo, etiam sub nomine vicepræceptoris, vel aliter exercere officium præceptoris officii, seu familiæ dominorum priorum, et vexilliferi iustitiæ sub pœna librarum quingentarum f. p. quæ contrahiens ipso facto incurrat communi Florentiæ, & ab ipso exigatur. Et quod aliquis de officio dominorum, qui contra prædicta faceret, vel deliberaret etiam incurrat in dictam penam. Et illi qui contra prædicta talem exercitium faceret nullum salarium, vel merces solvatur. Et provisor cameræ armorum, & seu camerarius, vel camerarii dictæ cameræ qui contra prædicta facerent in eandem pœnam incurrant, & de proprio solvisse intelligatur. Et capitaneus familiæ dominorum prædicta sub dicta pœna etiam faciat observari. Salvo quod prædicta non intelligantur pro septem præceptoribus qui nunc officium exercent. Et quod dicti septem præceptores debeant infra tres menses proxime secuturos, sub pœna privationis officii, & librarum centum pro quolibet ipsorum induere se, & vestem facere de pavonazzo, & sic induti sint tempore successivo pro honore dicti communis. Et debeant habere, & portare ad vestem bottonos sive maspillos argenteos, sub dicta pœna in qua non observans incidat ipso facto. Et talis vestis cuiuslibet sit cioppa, vel tunica. Et domicelli dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ debeant induere se omni vice de diversis coloribus, & una medietas sit coloris rubei, & alia alterius coloris non rubei, vel aliorum colorum, ut moris fuerit. Et debeant habere, & portare ad vestes bottonos argenteos sive argentatos, & qui non observaverit prædicta intelligatur privatus officio, & ministerio suo, & nullum salarium possit percipere a communi nec salarium sibi solvi possit, aut debeat ullo modo. Et prædicta domini Priores, & Vexilliferi iustitiæ, & alii officiales, & maxime officiales cameræ faciant observare sub dicta pœna. Item quod mazerii officii dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & quilibet eorum debeant semper ire vestiti de rubeo, & habere ad vestes maspillos argenteos, vel argentatos sub pœna supradicta, & officio, & mini-

sterio et
ant sub
videri p
tiæ pop
eorum
re, & c
familia,
consilio
revocare
rint, et
est, qui
neat sig
inter de
nis qui
se quol
guardas
quolibet
prædict
cerdos
voluerit
gratias
bi, &
munera
libras d
minutio
mento,
nis pro
dictorum
intellig
cto fan
ræ arm
non au
cappell
eidem
& hab
sibi lib
loco d
dem p
domin
berova
liæ dic
rum in

sterio ex tunc non observato, intelligatur privatus. Et etiam debeant sub dictis pœnis ipsi mazerii portare mazam discopertam, ut videri possit. Item quod domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ qui pro tempore fuerint una cum eorum collegiis possint semel, & pluries, & quotiescumque provide-
re, & ordinare sub quibuscumque pœnis de his qui essent de eorum familia, vel aliis extra cōsilia, ut non stent nec stare possint in consilio populi, vel communis, aut requisitorum, & deliberationes revocare, & corrigere, & augere, & de novo facere prout voluerint, etiam sub pœna. Et habeant, & habere debeant, ut dictum est, quinque fratres religiosos, quorum duo ex eis, vel unus retineat sigillum, & recolligat partitum inter Dominos mittendum, & inter dominos, & collegia, & etiam in consiliis populi, & communis qui habeant pro quolibet libr. quinque, & soldos sex f. p. mense quolibet sine detractioe aliqua fienda, & alter ex eis stet ad guardaspensam, qui habeant pro quolibet libras quinque f. p. mense quolibet sine aliqua detractioe, vel diminutione solvendas cuilibet prædictorum mense quolibet, ut moris est. Et quintus ex eis sit sacerdos qui celebret missam præfatis dominis omni mane, & prout voluerint, & benedicat mensam ante prandium, & cenam, & postea gratias reddat Deo in forma ecclesiæ consueta, & ultra expensas cibi, & potus habeat, & habere debeat quolibet mense pro sui remuneratione, & ut possit se vestire, & alia sibi expedientia facere libras decem f. p. a camera armorum prædicti palatii sine aliqua diminutione de duobus mensibus, in duos menses sine aliquo stantiamiento, vel solemnitate de pecunia quæ habetur de camera communis pro solutione stipendii, & salarii famulorum, & præceptorum dictorum dominorum, & de numero dictorum famulorum sit, & intelligatur diminutus unus, & de dicto salario, quod deberetur dicto famulo diminuto, solvatur dicto sacerdoti per provisorum cameræ armorum, prout solvitur aliis famulis prædictis, ut sic ex hoc non augeatur expensa communis Florentiæ, qui appelletur offitiator cappellæ dominorum. Et habeat dictus frater unum famulum qui eidem serviat, hodie tamen habeat Bernardum Lupacini qui habet, & habere dicitur, vigore provisionis factæ dicto suo patri, & etiam sibi libras vigintiquinque mense quolibet; alius autem surrogandus loco dicti Bernardi decedentis, vel recedentis, habeat salarium eidem per præfatos dominos declarandum. Et habeant etiam præfati domini septem præceptores, sive comandatores, qui sint de numero berovariorum, & famulorum conducendorum per capitaneum familiæ dictorum dominorum, qui pareant mandatis dictorum dominorum in omnibus eisdem committendis, cum salario de quo infra in

Tom. II.

T t t

collatione rectorum sub Rubr. *De electione capitanei familie dominorum* continetur, ut moris est. Non possint autem mazerii, & præceptores prædicti portare, vel referre aliquam ambaxiatam, vel scripturam ex parte alicuius, vel aliquorum, nisi quatenus imponeretur eis a dominis Prioribus, & Vexillifero Iustitiæ, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet, & qualibet vice. Et habeant quatuor campanarios deputatos ad pulsandum campanas pro collegiis, consiliis, & de sero, & de mane, & alias, ut moris est. Qui etiam facere debeant quæ eis imposita fuerint per præfatos dominos qui habeant pro cuiusque eorum salario libras quatuor f. p. mense quolibet, & pro una roba pro quolibet usque in quatuor flor. auri quolibet anno, & alias, ut moris est, solvendo eisdem per camerarios cameræ communis Florentiæ sine aliqua detractioe, ut moris est. Quorum electio remotio, & surrogatio aliorum pertineat, & pertinere debeat ad officium dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ cum officiis suorum collegiorum; Et possint etiam præfati domini deputare unum bonum, & sufficientem virum pro manutenendo oriolum magnum palatii dictorum dominorum cum salario florenorum trium auri quolibet mense, solvendo eidem, ut supra. Et habeant etiam trombettinos, piseros, tubatores, nacharinum, & cemmamellarium cum salario, & prout infra in eorum electione continetur. Et habeant, & habere debeant unum cantorem de cantionibus moralibus ad mensam præfatorum dominorum, & etiam quaecumque voluerint, cum salario trium florenorum auri mense quolibet, ut supra. Et habeant unum militem curialem, sindicum, & referendarium communis Florentiæ, qui in eorum convivis, & festis eos honoret, in dicendo, & dicerias faciendo, & sociando eum qui ire debeat quocumque missus fuerit per eos, qui habeat pro eius salario libras decem quolibet mense solvendas, ut supra, & ultra habeat a quolibet potestate civitatis Florentiæ quolibet semestri unam robam valoris vigintiquinque flor. auri. Et debeant habere præfati domini unum capitaneum cum nonagintatribus berovariis, & septem præceptoribus, ut infra in collatione rectorum forensium est provisum, non tamen possint esse de dictis berovariis pater, & filius, vel fratres similiter; quos, & quemlibet eorum dicti domini Priores, & Vexillifer iustitiæ possint remove, & expellere, & alios surrogare prout voluerint. Et ipsi berovarii, & capitaneus debeant consignari per camerarios religiosos cameræ armorum palatii populi singulis octo diebus, semel, & ultra de die, & de nocte, sicut prioribus, & vexillifero, vel dictis camerariis, aut alteri eorum placuerit. Ac etiam monstram faciant, prout, & sicut, & quando idem camerarii voluerint. Et qui non fuerit inventus in hu-

iusmodi
f. p. pro
liem in
possint n
dam ire
non per
anni. De
panno e
in palati
artium,
privation
si contra
coloris
bet eoru
rum, &
Florenti
se absen
feri iusti
rium pr
xilliferu
terint e
pro quo
rii came
omnibus
rum art
qui iviss
ciis, &
rum art
& etian
tali præ
lario re
scribere
ris quo
Florent
varet c
muni
obligati
puli, &
dare lic
per sui
sui sala
cumque

iusmodi consignatione, vel monstra solvat dictis camerariis soldos decem f. p. pro quolibet defectu. Et ipsi berovarii non permittant aliquam mulierem intrare palatium populi, quæ hospitetur in eo de nocte. Et non possint nec debeant aliquam executionem facere, nec ad ipsam faciendam ire in civitate, vel comitatu, seu districtu Florentiæ. Et per se, & non per interpositam personam servire continuo toto tempore ipsius anni. Debeant quoque dicti berovarii omnes esse, & stare induti de panno eiusdem coloris, & de apparenti colore, bibere, & comedere in palatio populi, & communis Florentiæ in quo morantur priores artium, & vexillifer iustitiæ, sub pœna soldorum centum f. p. & privationis sui officii. Et quilibet possit eos accusare, & denunciare si contrafecerint. Habeant quoque, & portent in tabulatis cruces coloris vermili cum campo albo. Qui omnes, & singuli, & quilibet eorum teneantur, & debeant obedire mandatis dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, & stare, & morari continue in civitate Florentiæ pro eorum officio exercendo. Salvo quod possint ire, & se absentare, & morari de licentia dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ, dum tamen ea die qua iverint faciant scribi per notarium priorum, & vexilliferi licentiam, quæ detur per priores, & vexilliferum, vel saltem sex ex eis, & diem, & qualibet die qua steterint extra civitatem extrahantur de eorum salario quatuor soldos pro quolibet die qua steterint extra civitatem Florentiæ. Et camerarii cameræ armorum palatii populi florentini teneantur, & debeant omnibus, & singulis præceptoribus, seu berovariis dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ qui ivissent, seu irent extra civitatem Florentiæ pro ipsorum negociis, & quantumcumque habita licentia ab officio dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & etiam quantumcumque in ipsa tali licentia contineatur, quod ipsi tali præceptori seu berovario nihil debeat de suo stipendio, seu salario retineri, retinere de sua paga, & ad introitum sui camerarii scribere, & scribi facere quantum tangeretur pro rata talis temporis quo ipse talis præceptor seu berovarius esset absens a civitate Florentiæ. Quicumque autem ex dictis camerariis prædicta non servaret cassari turpiter debeat, & de suo solvisse intelligatur, & communi prædicto ad restitutionem eius quod sic solvisset se noverit obligatus. Et insuper domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florent., aut alius quilibet nequeant quoquomodo dare licentiam alicui ex præceptoribus, seu berovariis antedictis se per suis negociis absentandi a civitate prædicta absque perditione sui salarii, seu stipendii sibi pro rata temporis contingentis. Quicumque autem, contra prædicta, licentiam aliquam dederit pœna

periurii, & quingentarum librarum f. p. incurrat, & intelligatur incurrare ipso facto, ad quam pœnam solvendam quilibet rector, & officialis communis Florentiæ possit, & debeat eos cogere summarie, & de facto, aliquo privilegio non obstante. Domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ qui in futurum erunt teneantur, & debeant infra primos octo dies offitii ipsorum sub pœna ducentarum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda facere coram se, vel duabus partibus eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, vocari omnes præceptores, & berovarios offitii eorundem, & approbare omnes, & singulos ex eis, quos sufficientes viderint, secundum ordinem communis Florentiæ, seu volent, eorum in hoc consensu oneratis. Et quod omnes, & singuli illi qui approbati fuerint per eosdem dominos, & vexilliferum, vel duas partes eorum, ut dictum est intelligantur, esse boni, idonei, & sufficientes ad offitia, seu ministeria suprascripta. Et eis dumtaxat solvi, & satisfieri possit de salariis ipsorum per camerarios cameræ armorum palatii populi Florentini, eo quoque addito, & intellecto quod in locum eorum qui tunc deficerent, seu qui tunc non approbarentur, vel postea cassarentur, possint alii remitti cum deliberatione offitii dominorum Priorum, & Vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis, & non aliter. Et per ipsos dominos Priores, & Vexilliferum, vel duas partes eorum, ut dictum est approbati, & sic approbati possit, & debeat etiam satisfieri. Et quod tempore cuiuscumque solutionis faciendæ ipsis præceptoribus, & berovariis interesse debeant unus ex propositis offitii gonfalonierorum societatum populi, et unus ex propositis offitii duodecim bonorum virorum communis prædicti, qui popositi debeant, & teneantur sub pœna periurii dare suo posse operam cum effectu quod ipsis omnibus præceptoribus, & berovariis libere, pure, & absque ulla detractioe, vel diminutione de dicto offitio satisfaciatur. Et quod ad ipsos nihil contra, vel præter formam ordinamentorum communis Florentiæ exigatur, vel quomodolibet recipiatur. Et insuper teneantur ad omnes appuntaturas factas de eis, vel aliquibus ipsorum, infra tempus pro quo tunc ipsis satisfiet. Et quidquid pro ipsis appuntaturis exactum fuerit, vel veniet exigendum dividere, & partiri in quinque equas partes, quarum quinque partium unam dari faciant capitaneo dictæ familiæ, alias duas distribui faciant inter dictos berovarios equalibus partibus. Et reliquas duas partes retineri faciant per camerarios cameræ armorum dicti palatii, & ipsæ pro communi prædicto, & ad eorum introitum distribuendo. Dicti quoque præpositi si prædicta non fecerint ad restitutionem eius in quo delinquerint teneantur. Et insuper teneantur, & debeant a quolibet ipsorum qui pro

sua pag
aliquo
liquid
liæ, ve
ceptorib
soldos
exceder

Nu
populi
rum f
in que
possit
palatii
mazer
& Ve
tale
vel i
audea
supra
audea
ctorum
quem
ric, &
accus
facto
vatus
bere
tialis
possi
quin
nem
secre
ret
tiam
sing
præc

sua paga venient exigere per iuramentum corporale; utrum se ab aliquo redimat de paga sibi danda, vel non; Et utrum propterea aliquid promiserit, seu dederit, vel dare debeat capitaneo dictæ familiæ, vel alteri pro eodem. Et quod deinceps nullus ex dictis præceptoribus seu famulis possit appuntari plusquam in summam viginti soldos pro quolibet mense. Ita tamen quod nulla appuntatura possit excedere summam decem soldorum pro vice.

Quod nullus de dominis Prioribus, & Vexillifer iustitiæ possit mittere aliquod ensenium extra palatium.

RUBRICA XVI.

NULLUS de officio dominorum Priorum artium, & Vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu eorum notario, seu aliquis eorum familiare, seu aliquis tunc existens in palatio populi florentini in quo ipsi domini Priores, & Vexillifer moram trahunt, seu trahent possit audeat, vel præsumat mittere, vel mitti facere extra ipsum palatium aliquod ensenium comestibile, vel potabile. Et quod nullus mazerius, domicellus, familiaris, vel berovarius dominorum Priorum & Vexilliferi prædictorum, aut alius quilibet possit, vel præsumat tale ensenium portare. Et nullus ex præceptoribus, seu berovariis, vel ianitoribus officii ipsorum dominorum Priorum, & Vexilliferi audeat, vel præsumat tale ensenium permittere extrahi de palatio supradicto. Nullusque civis Florentinus huiusmodi ensenium recipere audeat, vel attentet. Quicumque autem contra prædicta, vel prædictorum aliquod fecerit puniatur, & puniri possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ summarie, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicii, & etiam nemine accusante, vel denuntiante in lib. quingentis f. p. Et nihilominus ipso facto, & absque ulla condemnatione fienda intelligatur esse, & sit privatus omnibus officiis communis Florent. quæ tunc haberet, seu habere posset in perpetuum quoquomodo. Et quod quilibet rector, & officialis communis Florentiæ ad iusticiam constitutus seu constituendus possit etiam suo proprio motu, & teneatur, & debeat sub pœna quingentarum librarum f. p. de suo salario retinenda ad requisitionem, instantiam, seu petitionem, vel denuntiationem publicam, vel secretam, & cum nomine, vel sine nomine factam, vel quæ fieret per quamcunque personam, etiam si sua non interesset, & etiam si gabella aliqua non soluta fuerit de prædictis omnibus, & singulis procedere, & punire. Salvo expresse, & declarato quod prædicta, vel aliquod prædictorum non extendantur nec locum ha-

beant in enseniis quæ mitterentur alicui domino prælato, vel laico, seu ambaxiatori forenfi, non existenti de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ.

*De officio, auctoritate, & balia dominorum Priorum,
& Vexilliferi iustitiæ.*

RUBRICA XVII.

Domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ teneantur, & debeant facere sui copiam, & stare ad audientiam in loco ubi moris, & consuetudinis est, vel fuerit publice, & palam, ubi intersint saltem sex ex eis ad minus, tribus diebus quilibet ebdomada, videlicet die lunæ, die mercurii, & die veneris, nisi essent iusta causa impediti. Dicti quoque Priores, & Vexillifer iustitiæ solcite intendant ad salutem, & exaltationem, conservationem, & augmentum pacifici, & tranquilli status populi, & communis Florentiæ, & artium, & artificum civitatis Florentiæ. Ac etiam provideant ne aliquibus artificibus, vel aliis violentiæ, vel extorsiones iniquæ fiant per aliquos magnates, vel alias personas, & ne contra eos fiant impressiones illicitæ per aliquos officiales communis Florentiæ. Et si invenerint quod alicui artifice populari aliqua fiat violentia, vel illicita extorsio curent quod dominus Potestas, vel capitaneus, & defensor de prædictis cognoscant, puniant, & condemnent, prout honori, & bono statui populi, & communis Florentiæ eis videbitur convenire. Provideant etiam ad salubrem custodiam civitatis, & districtus Florentiæ, & ut homines, & nominatim mercatores per vias, & stratas cum mercibus, & sine mercibus secure valeant commeari. Et quod communia, & universitates in quorum sunt fortia, & districtus ipsas securas teneant, & conservent, ne aliquæ robariæ, violentiæ, iniuriæ, aut damna inferantur in eis. Curent etiam quod magnates non retineant, vel receperint aliquos exbannitos, vel homines malæ famæ nec etiam conducant aliquod devetum. Possint etiam convocare capitulines artium, & artifices, & consilia, & consiliarios consiliariorum domini Capitanei, & populi Florentini, & consilium communis Florentiæ, & domini Potestatis, & alia consilia quæ viderint convenire, quando, ubi, & quoties eis videbitur pro bono, & pacifico statu populi, & civitatis Florentiæ, & consilia reformare prout cavetur in statutis de dicta materia loquentibus. Et quod factum fuerit per eos obtineat plenum robur, non derogando statuto, quod est sub Rubr. *De arduis negociis &c.* Et domini Priores, & Vexillifer iustitiæ habita deliberatione inter se ipsos,

una cu
sint cu
vitat
viderin
tur per
dicta o
cialis
muni
cum al
capitul
ant, &
Floren
testas,
munis
pellatio
muni
punian
torum
& cor
procur
neum
ni Flo
nis Fl
si con
expent
necessa
rios,
quam
quotie
tu po
Ac e
videbi
esset,
tem,
tiæ te
omni
prædic
neanti
ordina
fitioni
pro q
tali c

una cum officio gonfalonarii, & duodecim bonorum virorum possint cum consilio, & consensu vigintiunius capitulum artium civitatis Florentiæ facere ordinamenta pro communi Florentiæ, quæ viderint expedire de factis communis Florentiæ, quanto eis conceditur per alia statuta communis Florentiæ, & non aliter, dum tamen dicta ordinamenta non fiant in favorem alicuius nominatæ, vel specialis personæ, vel super exercitu, vel cavalcata facienda pro communi Florentiæ, vel non sit super pœnis, vel compagna facienda cum aliquibus baronibus civitatis, vel comitatus, & non sint contra capitula communis Florentiæ, & talia ordinamenta valeant, & teneant, & executioni mandentur per quoscunque officiales communis Florentiæ. Teneantur quoque facere, & curare quod domini Potestas, & capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ communis Florentiæ eorumque officiales, & familia, & iudex appellationum, & quilibet alius officialis communis, vel pro communi Florentiæ cuilibet faciant iustitiæ complementum, maleficia puniant, & condemnationes exigant, secundum formam iuris statutorum. Et quod observent capitula, & ordinamenta populi Florentini & communis Florentiæ sine diminutione aliqua. Et cum effectu procurent per se, & dominum Potestatem, & dominum Capitaneum, & eorum familiam defendere, & manutenere pro communi Florentiæ, honores, iurisdictiones, & iura populi, & communis Florentiæ, & ipsa recuperare cum effectu. Curent etiam quod si contingat de avere communis Florentiæ expendi, quod utiliter expendatur, & dictæ expensæ raro fiant, & pro evidentibus, & necessariis causis communis Florentiæ. Possint etiam mittere nuntios, & exploratores pro explorandis conditionibus, prout, & quam voluerint, & etiam ordinaverint, vel mittere ambaxiatores, quoties, & quando, & ubi eis videbitur pro bono, & pacifico statu populi, & civitatis Florentiæ, & artium, & artificum ipsius. Ac etiam literas destinare quando, & quomodo, & quoties eis videbitur convenire, servatis tamen servandis. Et si aliqua discordia esset, vel oriretur inter dominum capitaneum, dominum potestatem, executorem, vel alium officialem forensem communis Florentiæ teneantur ipsi priores, & vexillifer ipsam discordiam reducere omni via, & modo, quibus melius potuerunt ad concordiam, & prædicti Potestas, capitaneus, executor, & alii officiales prædicti teneantur, & debeant stare eorum compositioni, prout dixerint, & ordinaverint inter eos. Et si quis eorum non pareret dictæ compositioni, & ordinationi perdat de suo salario libras quingentas f. p. pro qualibet vice. Et nihilominus teneatur esse, & stare contentus tali compositioni, & ordinationi. Et camerarii de suo salario dictas

libras quingentas retinere teneantur. Et si solverint debeant de hoc findicari, & talis compositio in scriptura publica reducatur, & deponatur apud camerarium communis Florentiæ, ut ex ea possit copia haberi. Habeant quoque dicti priores, & vexillifer sigillum herculis, & sigillum parvum cum lilio, cum quibus sigillari debeant literæ, quæ mittentur pro parte ipsorum priorum, & vexilliferi. Possint quoque, si viderint expedire, repellere, expellere, & ab officio remove iudices dominorum potestatis, capitanei, & executoris, & milites eorum, & notarios, & quemlibet eorum, & cuiuscumque eorum familiam, & familiares, ac etiam familiam iudicis appellationum, & nullitatis, & findicum communis Florentiæ, & eius notarium, & quemlibet alium officialem forensem, & eius familiam, quando, & quoties eis videbitur, non quærendo, nec dicendo aliquam causam potestati, vel capitaneo, vel alicui alii, quare ipsum repellant. Et si quem removerint teneantur ipsum talem in publico consilio dicti capitanei publicare, & dicere, quod ipsum talem repellunt propter mala, & iniqua eius opera. Et quod potestas, & capitaneus, & iudex appellationum, & executor ordinamentorum iustitiæ teneantur sub pœna quingentarum librarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice eidem auferenda repellere, & expellere quemlibet de sua familia, quem domini Priores, & vexillifer iustitiæ eis dixerint, & loco talis repulsi debeant alium substituere quam citius fieri poterit, & prout eis dictum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, nisi domini priores, & vexillifer iustitiæ prædicti, vel eorum successores eos remiserint, quod facere possint etiam dictum salarium nullum perdat dominus Potestas, si eos remiserint domini prædicti, vel ut remitterentur, deliberaverunt, & prout in eorum deliberatione continebitur. Teneantur quoque dominus Potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & quilibet ipsorum, & eorum cuiuslibet iudex, & familiaris, & unusquisque alius officialis forensis populi, & communis Florentiæ ad requisitionem officii dictorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ ire ad eos ad palatium more ipsorum, quando, & quoties aliquis eorum fuerit requisitus ex parte dicti officii sub pœna librarum quingentarum f. p. cuiuslibet eorum contrafaciendi pro vice quolibet auferenda, quas camerarii cameræ communis Florentiæ de suo salario retinere debeant. Et omnis quæstio tam civilis, quam criminalis, quam etiam mixta, tam mota, quam movenda coram quolibet rectore, vel officiali populi, vel communis Florentiæ, vel in aliqua curia ipsius communis, vel populi per aliquem, vel aliquos ex prioribus, vel vexillifero iustitiæ sileat, & super ea non procedatur, ipsorum Priorum, & Vexilliferi durante officio, & etiam

a die
statura
valeat,
ris, ve
puli, &
dicto,
pœna
quoque
& de
sint dil
factis c
Et quæ
sint, n
eundo.
tunc h
eis loq
vel ex
quando
xillifer
funus
præb
ad ba
brarui
causa
eorum
dumn
lario.
intrar
urgen
ex de
fabas
possit
cuius
gnos
privil
etiam

N
nis

a die eorum, & cuiusque eorum extractionis inclusive, & ut per statuta dicti populi, & communis continetur. Et si contraheret non valeat, nec teneat ipso iure. Et nullus ex berovariis alicuius rectoris, vel officialis communis aliqua ratione, vel causa palatium populi, & communis Florentiæ, in quo morantur pro communi prædicto, & populo priores, & vexillifer iustitiæ, intrare possit sub pœna libr. decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice. Teneantur quoque ipsi domini priores, & vexillifer iustitiæ simul stare reclusi, & de palatio in quo habitant priores, & vexillifer nullo modo possint discedere, nisi quando irent ad aliqua loca, ad quæ irent pro factis communis Florentiæ, ad quæ ire teneantur saltem sex ex eis. Et quod ad alia loca, vel de dicto palatio ire, vel exire non possint, nisi fuerint ad minus sex ex eis, ut dictum est, dummodo incundo, & redeundo nulli præbeant audientiam, vel responsum. Et tunc habeant secum berovarios eorum, qui prohibeant quod aliquis eis loqui non possit, nec vadant, vel ire possint ad aliquod funus, vel exequias, vel sociandum aliquod corpus alicuius defuncti, nisi quando decederet aliquis de dicto officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, tunc, & eo casu tantum vadant ad honorandum funus dicti defuncti, & alias non. Nec etiam vadant ad aliquem præbiterum novum, vel monialem, vel aliquem baptizandum, seu ad baptismum tenendum aliquem puerum, vel puellam sub pœna librarum quinquaginta f. p. Nequeant etiam de nocte exire palatium causa redeundi ad eorum domum, nisi obtenta licentia a præposito eorum officii, nec etiam ipse præpositus absque licentia sociorum, dummodo, & semper saltem sex ex eis remaneant de nocte in palatio. Nequeant etiam durante eorum officio de sero, vel de nocte intrare palatium alicuius rectoris civitatis Florentiæ, nisi ex causa urgentissima tangente commune Florentiæ, & tunc duo simul, & ex deliberatione eorum officii, & obtento partito inter eos per sex fabas nigras ad minus; & de omnibus prædictis, & quolibet eorum possit executor ordinamentorum iustitiæ suo motu, & ad instantiam cuiuslibet clam, vel palam denuntiantis, & teneatur, & debeat cognoscere, procedere, & condemnare pœnis supradictis, non obstante privilegio, vel immunitate dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, etiam post annum a die depositionis officii eorum computandum.

De observantiis dominorum in eorum deliberationibus.

RUBRICA XVIII.

NON possint domini priores artium, & vexillifer iustitiæ communis Florentiæ super negocia alicuius personæ deliberare, vel aliquid

Tom. II.

V v v

infirmare, nisi prius solemnī scrutinio celebrato per eos ad fabas nigras, & albas. Nec etiam aliquod grave, vel arduum negotium deliberare, nisi dicto scrutinio solemniter celebrato, & firmato in concordia per sex ex eis, in cuius celebratione scrutinii, & partiti habeatur unus de religiosīs cameræ armorum dicti palatii, qui habeat unum sacculum, sive marsupium, in quo habeat fabas nigras, & albas, & de ipso sacculo, sive marsupio extrahatur de ipsis fabis, & cuilibet ipsorum priorum, & vexilliferi exhibeat in quantitatē de ipsis fabis nigris, & albis. Et facta proposita, quod cui ex eis placet, & videbitur, quod tale quid super quo velint deliberare, vel providere, vel velint facere det fabam nigram dicto religioso, & cui ex eis displicet det ipso religioso albam, & quilibet ipsorum secrete det ipsi religioso unam fabam, quam voluerint, & non plures. Ita quod ipsius fabæ datio videri non possit, nisi per eum qui dederit. Et quod ipse religiosus ultra quam unam fabam, & tunc secrete, recipere non possit ab aliquo ex ipsis prioribus, & vexillifero, nec scriba eorum scribat provisionem, vel stantiamētum, nisi secrete datæ fuerint dictæ fabæ sub pœna libr. vigintiquinque f. p. talisque provisio, & stantiamētum non valeat. Et ipsa faba recepta mox claudat manu, & mittat in quadam pisside, quam deferat in aliam manum. Receptisque singulis fabis a singulis, & in ipsam pissidem singulariter missis immediate ipsas omnes extrahat de pisside in ipsorum priorum, & vexilliferi, eorumque scribæ conspectu, & eligat nigras ab albis, & numeret eas. Et dictis fabis numeratis quilibet ex prioribus, & vexillifero in instanti tradat ipsi religioso fabas secrete, quæ eis superaverint. Ipseque religiosus clam remittat omnes fabas in sacculum, vel marsupium prædictum. Et huiusmodi proposito scrutinio, & partito nullus alius civis, vel districtualis florentinus, seu forensis interesse possit, nisi scriba priorum, & vexilliferi, & scriba reformationum consiliorum dicti communis, & populi. Et nulla commissio fiat, seu fieri possit, vel debeat aliquis ex prioribus, & vexillifer iustitiæ in alium ex eis de his, quæ pertinent ad eorum officium, nisi committens esset absens a palatio populi, in quo moram trahant occasione infirmitatis. Et eodem tempore non possit in unum eundem de officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ concurrere, seu etiam esse ultra duas voces, scilicet suam propriam, & unam aliam de aliis de ipso officio, ita quod eodem tempore, vel aliquo modo in eodem partito unus idem non possit ultra reddere duas fabas, vel vices, & quidquid secus, vel contra fieret sit irritum, & inane. Et in dicto partito, & quolibet alio partito, & scrutinio, quod fieri deberet ad fabas nigras, & albas, faba nigra intelligatur, & detur pro sic, & alba pro

non. N
rabuntur
tiam pr
& tunc

Don
sc
facere
offitio,
palatii
sigillo
seu sup
tii, quæ
Pontific
nisi pri
unius f
obsequi
rentino
impedit
vel qui
qui pro
infra p
mel, &
lent ad
niem i
rum ca
rum pr
rum el
singulo
dicto,
quisitis
infra
rum f.
rare, si
confide
seu ter
piatur;

non. Nullus quoque possit, vel audeat ingredi locum, in quo morabuntur domini priores, & vexillifer, nisi horis, quibus audientiam præstabunt publice, vel nisi de ipsorum licentia, & consensu; & tunc in loco audientiae.

Quod domini possint eligere camerarios religiosos camerae armorum, & rationeros, & provisorum.

RUBRICA XIX.

Domini priores, & vexillifer prædicti electionem duorum religiosorum in camerarios camerae armorum palatii populi florentini facere possint pro eo termino, & terminis, quibus voluerint cum officio, balia, & salario consuetis. Et camerarii camerae armorum palatii populi florentini, vel aliquis alius non possint, vel debeant sigillo communis Florentiae sigillare aliquas literas recomendatorias, seu supplicatorias, seu pro impetratione alicuius gratiae, vel beneficii, quæ mitterentur pro parte communis Florentiae ad Summum Pontificem in obsequium, seu favorem alicuius singularis personæ, nisi primo facta fuerit eis, vel ei pro communi Florentiae solutio unius floreni pro talibus literis, quæ destinarentur in favorem, vel obsequium alicuius, vel aliquorum civium, seu districtualium florentinorum, etiam qui dicerentur derobati, repræhensi, capti, vel impediti, & ultra pro sigillatione ipsarum literarum non solvatur, vel quis solvere teneatur. Et domini priores, & vexillifer prædicti, qui pro tempore fuerint vinculo iuramenti teneantur, & debeant infra proximos decem dies eorum officii, & possint eisque liceat semel, & pluries eligere quatuor cives populares florentinos, quos volent ad revidendum, & calculandum rationem, & computum, omnium introituum, seu pecuniarum, & rerum ad manus camerariorum camerae armorum palatii perventiarum tempore officii proximorum præcessorum in officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, ipsorum eligentium prætextu ipsius camerariatus officii, & omnium, & singulorum sumptuum, & exituum ipsorum factorum tempore antedicto, qui, seu maior pars eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis simul cum iudice rationum possint, teneantur, & debeant infra viginti dies a die electionis ipsorum sub pœna librarum centum f. p. rationem ipsam revidere, seu calculare, & residua declarare, seu terminare, prout eis, ut dictum est, videbitur convenire, considerata negotii qualitate, & veritate, & quidquid declaraverint, seu terminaverint circa ea, vel aliquod ipsorum pro veritate accipiat, censeatur, & sit. Et totaliter observetur, & executioni man-

detur. Et quod residua ipsa, quæ declarabuntur, ut dictum est, habere possint, teneantur, & debeant dare, & solvere, seu sibi retinere in omnibus, & per omnia, prout, & sicut supra de aliis residuis dictum est. Et quod ipsi camerarii cameræ armorum teneantur, & debeant tempore rationis reddendæ officii prioratus artium facere, seu fieri facere novos libros suorum introituum, & expensarum, in quibus scribantur, & scribi debeant rationes, & eorum introitus, & expensas, quæ per ipsos fierent tempore prioratus eiusdem. Ita quod ratio singulorum duorum mensium semper sit per se ab aliis separata. Et iudex rationum dicti communis, qui pro tempore fuerit, teneatur, & debeat prædicta omnia a prædicto verficulo *Et domini priores, & vexillifer &c.* infra, declarationes, & terminos, quæ sequentur, seu fient secundum prædicta, vel aliquod prædictorum observare, & observari facere, & executioni mandare, & mandari facere pœna quingentarum librarum f. p. de suo salario retinenda. Et quod notarius, & scribe reformationum communis Florentiæ, sive scribe præfatorum dominorum teneatur, & debeat pœna decem libr. f. p. dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ civitatis Florentiæ infra primos quinque dies eorum officii de dicta electione fienda verbotenus sollicitare, de quo stari debeat assertioni ipsorum, vel duorum ex eis videlicet, quod eos informaverit debite. Et prædicta facere debeat dictus iudex, & in eis balliam habeat, sed etiam contra, & adversus quaecumque aliam personam quæ trafficalet, vel trafficaret, seu haberet, vel habuisset, vel haberet de pecunia dictæ cameræ possit, & etiam sibi liceat condemnare & punire summarie, & de plano, prout, & sicut sibi videbitur, & placebit omnem hominem, seu personam, quam invenerit commisisse, seu committere fraudem, dolum, seu baracteriam circa prædicta officia, vel aliquod ipsorum, seu de dictis, vel circa dictas res, vel aliquam ipsarum. Et insuper teneatur omnia supradicta exequi, & executioni mandari facere sub pœna librarum quingentarum f. p. sibi si contrafecerit auferenda. Et possint, & eis liceat eligere, & deputare unum probum, & expertum, ac legalem virum laicum ad assistendum fratribus camerariis cameræ armorum palatii populi florentini, & scribendum omnia, & singula occurrentia dictis camerariis, ac sibi iniungendum per officium dominorum priorum, & vexilliferi, ac ipsorum cameræ circa officium ipsorum camerariorum pro eo tempore, & termino, & cum eo salario, & salariis, quibus eisdem, & duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur, & placuerit, dummodo non pro maiori tempore unius anni, & cum salario consueto, & camerarii cameræ communis Florentiæ de quacumque pecunia ad eorum manus pervenienda alteri specialiter non deputata pos-

sint, &
sint eti
ordinar
que in
exitus,
pro ut
ordina

Quod

D
gere
timo,
armor
quibu
cum
tiæ.
mera
dece
perve
non
aliqu

E
bus
tem
rari
rari
pec
&
pec
pos
exi

sint, & debeant solvere dictum salarium illi, qui sic eligetur. Possint etiam prefati domini providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam poenalia semel, & pluries, & quotiescumque in minuendo, regulando, & magnificando quascumque expensas exitus, & negotia dictæ cameræ armorum, prout viderint expedire pro utilitate communis prædicti. Et quod ea, quæ providerint, & ordinaverint semel, aut pluries valeant, & debeant observari.

Quod domini possint eligere camerarios religiosos cameræ armorum.

RUBRICA XX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ possint semel, & pluries, & quotiescumque eligere ex fratribus, seu conversis monasterii Sancti Salvatoris de Septimo, vel aliunde, ut moris est, ad officium camerariatus cameræ armorum illum, & illos, & pro illo, & illis temporibus, quos, & quibus volent. Et electos remove, & alium, & alios subrogare cum officio, & salario contentis in ordinamentis communis Florentiæ. Et insuper habeant, & habere, & sibi retinere possint ipsi camerarii annuatim, & quolibet anno eorum officii quilibet ipsorum decem florenos de auro de quacumque pecunia ad ipsorum manus perventura pro subsidio indumentorum, & calciamentorum suorum, non derogando propterea alicui alteri balix, seu potestati alicui, seu aliquibus competenti circa electionem camerariorum cameræ antedictæ.

Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere super expensis cameræ armorum.

RUBRICA XXI.

Domini priores, & vexillifer prædicti una cum officiis collegiorum, & regulatorum, tam per se ipsos, quam per illos, quibus comiserint, possint, & valeant semel, & pluries, & quocumque tempore providere, & ordinare de modo, & forma, quibus camerarii dictæ cameræ procedere debeant circa expensas per ipsos camerarios, & seu pro ipsa camera fieri contingeret, & de denariis, & pecunia, qui ad manus dictorum camerariorum pro talibus expensis, & aliis quibuscumque negociis ad dictam cameram pertinentibus expediendis, & faciendis pervenire debeant, aut eis, vel per eos solvi possint. Et generaliter circa dictam cameram, & ipsius introitus, & exitus, & eius negotia, & pro ipsis providere, & ordinare, addere,

& deputare, minuere, & corrigere non præiudicando assignamentis factis. Et ordinamenta facere etiam pœnalia, de quibus, & prout, & sicut dicti domini priores, & vexillifer, & gonfalonarius, & duodecim regulatores tam præsentis, quam qui pro tempore fuerint, & seu duæ partes eorum, & seu eorum commissariorum, vel duæ partes ipsorum commissariorum viderint convenire, quæ sic disposita, & ordinata possint, & debeant inviolabiliter observari, & executioni mandari. Eo tamen salvo, & excepto, quod vigore prædictorum non possit de camera generali dicti communis extrahi, vel haberi aliqua quantitas pecuniæ, nisi prout hætenus poterat secundum ordinamenta dicti communis.

De danariis repertis in capsetta sala consilii.

RUBRICA XXII.

Capsetta salæ consilii aperiatur, & aperiri possit, & debeat per tenentes eius claves solum, & dumtaxat ter in anno, semel videlicet de mense octobris, & alia vice de mense martii, & alia de mense iulii, præsentis uno ex camerariis cameræ armorum palatii, & scriba reformationum dicti communis, seu uno eius coadiutore, & non aliter, vel alio modo, aut alio tempore possit, aut debeat aperiri sub pœna periurii cuilibet tenenti claves aliter facienti, seu fieri facienti, & cuilibet alteri contrafacienti aut mandanti libr. ducentarum f. p. pro vice qualibet, privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante. Et quod pecunia quæ reperiretur in ipsa capsetta temporibus quibus aperiretur percipi debeat per unum ex camerariis cameræ armorum dicti palatii, & scribi quantitas per dictum scribam reformationum, aut eius coadiutorem, & converti per dictum camerarium cameræ armorum solum, & dumtaxat in emptione pancarum de ligno honorabilium principaliorum pro sala consilii, & demum pro aliis locis dicti palatii, & pancalium, & bussolorum expedientium in palatio supradicto, & non in aliam causam, vel usum converti possit, aut debeat ullo modo dicta pecunia quæ in dicta capsa ad præsens sit aut in posterum erit, & quidquid in aliam causam, vel usum conversum fuerit, aut expensum de ipsa pecunia, intelligatur ipsi camerarii cameræ armorum de suo expendisse, & convertisse, & ad restitutionem teneantur dicto communi, non obstante quod ab eorum camerariatu, seu sindicatu ipsorum officii fuissent absoluti. Ut tamen ratio eorum quæ in dicta capsetta mittuntur videri possit, decernimus quod præcones, & barnitores dicti communis, & approbatores fideiussorum dicti communis, qui no-

mine
ditatur
munis
mittun
ex cla
in pal
& seu
prout
tur, &
omnib
ne dic
forum
dicti
propri
fante
periret
dicti
tiescu
xillifer
viros
bus, &

Pri
p
utile
Floren
vel d
rum,
vel ali
rentiæ
super
neque
civita
bent
vel a
& iux
offitii

mine aliorum consueverint facere notificationes repudiationum hæreditatum, & renuntiationum artium in consiliis populi, & seu communis Florentiæ, & similiter facient in futurum, & propterea ipsi mittunt florenos debitos in dicta capsetta, debeant habere unam ex clavibus capsettæ quæ retinetur in sala dictorum consiliorum in palatio populi Florentini. Et propterea addatur unum ferramen, & seu habeant unum ex illis quæ ad præsens habetur ipsa capsetta prout officio dominorum videbitur pro maiori cautela, & teneantur, & debeant ipsi præcones, & approbatores reddere rationem de omnibus florenis qui de cætero mittentur in dicta capsetta occasione dictarum renuntiationum, tam de numero, quam de bonitate ipsorum florenorum, & quidquid ex illis defecerit quacumque vice, dicti præcones, & approbatores teneantur, & debeant de eorum proprio solvere, & dare communi Florentiæ omni traditione cessante. Et quod quælibet pecunia dictæ capsettæ, seu quæ in ea reperiretur de cætero expendatur, prout dictum est per ordinamenta dicti communis, seu prout, & sicut semel, & seu pluries, & quotiescumque deliberatum fuerit per dominos Priores artium, & Vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel duas partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis.

*Quod domini non possint deliberare super absolutione
infracriptorum Statutorum.*

RUBRICA XXIII.

PRiores artium, & Vexillifer iustitiæ civitatis Florentiæ pro tempore existentes non possint ordinare, vel stabilire, seu deliberare utile esse teneri consilium super absolutione, statutorum communis Florentiæ loquentium de sindicatu, adventu, vel mora, electione, vel deveto dominorum Potestatis, Capitanei, seu defensoris, vel eorum, seu alicuius eorum militum, iudicum, notariorum, berovariorum, vel alicuius de ipsorum familiis, vel iudice appellationis communis Florentiæ, vel suorum notariorum, vel alicuius officialis forensis, neque super absolutione statutorum loquentium de salario, seu salariis prædictorum, neque deliberare super danda licentia alicui prædictorum recedendi de civitate Florentiæ infra tempus sui officii, per quod tempus stare debent in civitate Florentiæ ad sua regimina, seu officia exercenda, vel ad sindicatum iuxta formam præstitorum iuramentorum per eos, & iuxta formam statutorum loquentium de eorum regiminibus, & officiis exercendis, & de ipsis sindicandis, neque super dando, conce-

dendo, vel assignando, vel quod detur, concedatur, vel assignetur expensis communis Florentiæ alicui rectori, vel officiali communis iam dicti forensi, seu alii pro eo, tacite, vel expresse, directe, vel per obliquum aliqui equitatores, seu berovarii, vel alia familia ultra quam continueatur in statutis, & ordinamentis præfati communis, & populi. Salvo quod quemlibet officialem prædictorum quem malum crediderint, secundum formam alterius statuti de ipsa materia loquentis, possint repellere quando voluerint eo modo, & forma quæ ibi continetur. Et salvo quod possint ire in exercitum, & cavalcata, & ambaxiatam communis Florentiæ de voluntate ipsius communis dummodo non possint ire, vel se transferre per dictum modum, vel alium ad terras eorum, nec possint esse absentes a civitate Florentiæ tempore sindicatus, vel antea per quindecim dies; nec etiam possint deliberare utile fore teneri consilium super absolutionem statutorum, vel ordinamentorum communis loquentium de fugitivis, & cessantibus cum pecunia, vel rebus alienis. Nec super reprefalia seu licentia reprehendendi danda, vel concedenda, vel quod detur, vel concedatur per populum, & commune Florentiæ, vel ipsius populi, & communis consilia cuiquam de civitate vel districtu Florentiæ contra aliquam civitatem, commune, terram, seu locum, aut singulares personas aliqua occasione. Neque super danda licentia, vel termino prorogando alicui scribæ officii dominorum Priorum, & Vexilliferi de representatione, ac assignatione actorum, ipsius officii ultra terminum in statuto populi contentum. Nec pati quod de prædictis absolutionibus, vel aliqua earum per ipsos priores, vel aliquem eorum, vel aliquem alium proposita fiat, vel consilium aliquod teneatur publice, vel private. Et non possint deliberare domini Priores utile esse teneri consilium super faciendis arbitris, vel statutariis ad faciendum aliquod statutum novum, vel reformandum, vel corrigendum statuta communis, vel domini Capitanei, nisi in anno quo reformari ac corrigi debent ipsa statuta iuxta formam statutorum loquentium de prædictis. Neque de arbitris, seu statutariis eligendis propositam aliquam, reformationem faciant, nec fieri permittant in aliquo consilio publico, vel privato contra modum prædictum. Et non possint domini Priores, nec Vexillifer iustitiæ deliberare super absolutione istius statuti totius, vel eius partis nec inde tenere aliquod consilium publicum, vel privatum, neque super tollendis verbis istius statuti, nec aliquid propter quod possint pervenire ad absolutionem istius statuti, vel aliorum in hoc statuto contentorum, vel verborum in hoc statuto contentorum. Et si domini Priores aliquid tractarent, vel facerent contra prædicta, vel aliquo prædictorum, vel tenerent aliquod consilium publice, vel private, vel fieri peteretur, vel inde con-

vocarent
mille f.
demnati
aliquid
ro, &
que, v
de iure
tis f. p.
habeant
ctibus
& pop
interfue
puli, v
propter
cuius c
vel qu
demnei
Potesta
de fue
gulos
prædic
vel inc
cere t
positu
nem l
ponere
torum
sit pr
quavis
dictis,
statuti
tioner
f. p.,
nomi
tur p
iure
ctari,
filiari
confi
tra fi
ti pr
tio,

vocarent iudices, vel alios, condemnetur quilibet eorum in libris mille f. p., non obstante aliquo privilegio prioratus. Quam condemnationem dominus capitaneus facere teneatur in continenti quod aliquid fuerit tractatum de prædictis, vel circa prædicta. Iudices vero, & alii qui de prædictis tractarent quemcumque, vel qualitercumque, vel aliquod consilium publicum, vel privatum deinde darent de iure, vel de facto condemnetur quilibet eorum in libris quingentis f. p. et nihilominus in consilio publicentur, & perpetuo infames habeantur, & tamquam infames ab omnibus officiis, & legitimis actibus repellantur. Et quilibet consiliarius consilii domini capitanei, & populi Florentini, vel communis Florentiæ, vel quicumque aliis interfuerit consiliis publicis, vel privatis domini capitanei, & populi, vel potestatis in quibus tractaretur, vel ordinaretur aliquid propter quod posset perveniri ad absolutionem huius statuti, vel alicuius quod in eo contineatur, vel verborum in eo contentorum, vel quocumque aliquid tractaretur de prædictis, puniatur, & condemnetur in libris quingentis f. p., quam condemnationem dominus Potestas facere teneatur infra tertiam diem postquam consilium exinde fuerit celebratum publice, vel private. Ac etiam capitaneus singulos consiliarios sui consilii, eo ipso quod aliquid fecerint contra prædicta condemnari teneatur non præcedente accusa, denuntiatione, vel inquisitione in libris quingentis f. p. quam condemnationem facere teneatur ipsa die incontinenti quod aliquid fuerit dictum, propositum, vel arengatum propter quod posset perveniri ad absolutionem huius statuti, vel verborum eius. Et eo ipso quod aliquid proponeretur de absolutione ipsorum verborum in hoc capitulo contentorum, vel alicuius eorum ipso iure, si capitaneus prædicta pateretur sit privatus suo capitaneatu. Notarius quoque reformationum, & quivis alius notarius qui aliquid scripserit, vel reformaverit in prædictis, vel circa prædicta, vel circa absolutionem verborum huius statuti, vel aliquid aliud propter quod posset perveniri ad absolutionem statutorum prædictorum, condemnetur in libris quingentis f. p., & ipso iure officio sit privatus. Et nihilominus illi quorum nomine prædicta, vel aliquod prædictorum facta fuerint condemnentur pro quolibet in libris mille f. p., & quod factum fuerit sit ipso iure nullum. Et consilarii, & capitales eo quod permetterent tractari, seu tractarent aliquid de prædictis, ipso iure desinant esse consilarii, & capitales. Et potestas, capitaneus, & eorum familiæ, consilarii, & capitales iurare teneantur omnia suprædicta, & contra fieri non permittere. Et quicumque consiliarius in defensione statuti præsentis, & aliorum statutorum de quibus supra facta est mentio, & pro quorum observantia præsens statutum loquitur, dixerit,

Tou. II.

XXX

attingaverit, seu consuluerit in aliquo consilio, in quo proposita fieret de prædictis, habeant de avere, & pecunia communis Florentiæ libras quinquaginta f. p., sive unus fuerit, sive plures.

Quod domini non possint mittere officiales in comitatum, nec stipendiarios extra, nec scribere sine collegiis.

RUBRICA XXIV.

PRæfati domini nequeant quoquomodo, pœna periurii, & quingentarum librarum f. p. cuilibet ipsorum auferenda, mittere in comitatum, seu districtum civitatis Florentiæ aliquem civem Florentinum in vicarium, capitaneum, seu officialem cum aliqua iurisdictione, ballia, vel potestate iurisdictionem aliquam exercendi, vel aliquid percipiendi, nisi electus, vel extractus esset secundum ordina-
menta communis Florentiæ. Et quod nullus qui contra prædicta mitteretur, seu deputaretur audeat ire, vel iurisdictionem aliquam, aut officium aliquod exercere, vel præceptum aliquod facere, vel exinde salarium aliquod, vel mercedem recipere sub simili pœna cuilibet contrafacienti auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis, etiam summarie, & de facto. Eo tamen acto, & expresso quod prædictæ pœnæ non vendicent sibi locum in electionibus quæ fierent per dominos priores, artium, & vexilliferum iustitiæ gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, nec in eis qui eligerentur per collegia supradicta. Et quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ dicti populi, & communis Florentiæ non possint mittere stipendiarios, vel gentem armigeram extra comitatum, vel districtum Florentiæ absque deliberatione præcedente dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis, & gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ. Et non possint dicti domini priores, & vexillifer mittere cum aliqua gente armigera, quæ ad aliquem locum mitteretur pro dicto communi aliquem capitaneum civem florentinum, nec dare, seu dari facere aliquam banderiam, seu insignam dicti communis, nec etiam capitaneo foresterio absque dicta deliberatione, pœna periurii, & librarum quingentarum f. p. pro quolibet, nec etiam scribere, seu scribi facere aliquas literas etiam pro factis communis ad Summum Pontificem, & Imperatorem, vel aliquem regem, absque deliberatione dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum prædictorum sub pœna periurii, & quingentarum librarum f. p. Et possint præ-

fati domi-
dos leon.

Quod
con

Quar-
nu-
vicario,
executor
& custo
& magr
tiarum,
& alios
aliquos
aliquem
extra co
randi q
nus pot
terales,
præstici
tionib
nibus
non di
liferum
tes pu
nium,
cundur
cundur
tionem
qui de
fentes
potesta
in præ
capitat
& sing
xillifer
ptura
contra
rio lit

fati domini priores, & vexillifer iustitiæ eligere officiales ad pascendos leones qui pascantur expensis communis.

Quod domini Priores, & Vexillifer iustitiæ possint mittere ad confinia, cum necesse fuerit, subditos, sed rectores non.

RUBRICA XXV.

Quandocumque domini priores artium, & vexillifer iustitiæ denuntiaverint verbo, vel scriptura potestati Florentiæ, vel suo vicario, aut capitaneo civitatis Florentiæ, vel eius collateralis, vel executori ordinamentorum iustitiæ, ut pro bono, & pacifico statu, & custodia civitatis, & districtus Florentiæ, seu occasione inforzandi & magnificandi exercitum, vel cavalcata, seu occasione differentiarum, guerrarum, & discordiarum quæ frequenter inter magnates, & alios quoslibet oriuntur, mittant, vel stare faciant aliquem, vel aliquos cives, comitatinos, vel districtuales, vel etiam aliunde ad aliquem locum in civitate Florentiæ, vel extra ipsam civitatem, aut extra comitatum, & districtum ad locum designatum, occasione morandi quacumque occasione tacita, vel expressa, incontinenti dominus potestas, & capitaneus, & quilibet, & cuiuslibet eorum collaterales, & executor teneantur, & debeant præcise, & sub religione præstiti iuramenti compellere tales cum iuramento, pœnarum appositionibus, obligationibus, fideiussionibus, securitatibus, & coactionibus opportunis quod vadant, & stent ad loca prædicta, & inde non discedant, nisi, sine, & quando per priores artium, & vexilliferum iustitiæ fuerit ordinatum. Et contrafacientes, seu inobedientes punire, & condemnare illa pœna, quæ tempore datorum confinium, arbitrio, dominorum priorum, & vexilliferi imponetur, secundum qualitatem facti, & negotii, & etiam personarum, & secundum excessum, & inobedientiæ qualitatem, & ipsam condemnationem exigere cum effectu. Et mittant notarios ad loca prædicta, qui de mora talium inquirant, & investigent diligenter, & tam præsentibus per se, quam absentes, & inobedientes per se eisdem potestati, vel capitaneo referant per publicum instrumentum. Et in præmissis, & circa præmissa teneantur tam dicti potestas, & capitaneus, quam etiam eorum collateralis, & executor omnia & singula dicere, & facere cum effectu, quæ priores artium, & vexillifer iustitiæ pro tempore existentes ei, vel eis verbo, vel scriptura denuntiaverint. Et si potestas, vel capitaneus, vel executor, contra prædicta facere, vel venire præsumpserit perdat de suo salario libras quingentas f. p. pro qualibet vice, quas camerarii retinere,

& ei, vel eis non solvere teneantur. Et teneantur, & debeant dictus dominus capitaneus, & dominus potestas ad instantiam partium, seu alterius earum odium inter se habentium ratione alicuius homicidii, vel alterius generis maleficii, dare confinia ipsis partibus, & præcipere hoc modo sub pœna librarum centum f. p. quod una pars non vadat, nec conversetur per contratam alterius partis. Et de his confinibus, & præcepto servando ab utraque parte idoneam securitatem recipiat, inspecta personarum, & discordiæ qualitate; dum tamen dicta confinia dentur de consensu dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ. Et quod potestas, vel capitaneus, vel aliquis iudex, alicuius eorum, vel alius officialis communis Florentiæ non possit, nec ei liceat aliquem, vel aliquos mittere ad confines, vel ad aliquem locum, vel partem aliqua ratione, vel causa, nec confines iniungere, vel aliquod gravamen propterea inferre alicui, vel aliquibus absque licentia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, qui pro tempore fuerint sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet eorum contrafacienti, & vice qualibet auferenda.

Quod non possit recomendari quis in carceribus pro parte dominorum, nisi obtineatur per octo fabas.

RUBRICA XXVI.

PRO parte officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel eorum officii vigore, nulla persona possit recomendari in carceribus, seu superstitibus carcerum stincharum dicti communis, nec aliquis bullettinus, vel deliberatio fieri ad recomendandum, vel pro recomendando aliquam personam in dictis carceribus, aut dictis superstitibus, vel alicui, seu aliquibus ex eis per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, vel aliquem, seu aliquos ex eis, nisi fuerit deliberatum saltem per octo ex ipsis dominis prioribus, & vexilliferum iustitiæ misso, vel celebrato partito ad fabas nigras, & albas, & obtento partito per octo fabas nigras, & quod secus fieret non valeat, nec executionem, seu observantiam aliquam mereatur, vel habere possit. Qui tamen sic, ut prædicitur partito obtento per octo fabas nigras fuerit recomendatus non possint superstites dictarum stincharum relaxare, nisi quando, & prout, & quemadmodum deliberatum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & misso partito inter eos ad fabas nigras, & albas, & obtento saltem per viginti octo ex eis, aliis etiam absentibus, irrequisitis, non acceptantibus, vel tacentibus,

seu cor
quingent
minus
fuerit
dicta
quod
fuerit

N
tandi
name
aliqu
cont
mam
possi
pedi
quoc
iustit
pœn
dicto
obst
stiti
cum
quis
præ
alia
vex
gra
par
sec
ran
spe
ta

seu contradicentibus, vel quomodolibet impeditis sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet ipsorum superstiti auferenda. Et nihilominus ad restitutionem relaxati in solidum teneantur. Sin autem non fuerit dicta recomendatio obtenta per octo fabas, ut dictum est, tunc dicta dispositio prohibitiva relaxationis non vendicet sibi locum, nec quod secus fieret; vel aliter in hoc directe, vel indirecte factum fuerit subiaceat dispositioni provisionis prædictæ.

*Quod domini non possint dare licentiam contra devota
nuptiarum, vel dominarum.*

RUBRICA XXVII.

NON possint etiam præfati domini priores, & vexillifer iustitiæ directe, vel indirecte, tacite, vel expresse dare licentiam portandi, vel habendi aliquid contra ordinamenta, & prohibitiones ornamentorum mulierum, & seu faciendi nuptias, vel convivia, seu aliquammodo expendendi, seu faciendi contra dicta ordinamenta, seu contra ordinamenta prohibentia fieri nuptias, vel convivia intra formam &c. seu contra aliqua disposita in eis, & quolibet eorum. Nec possit mazerius, aut alius familiaris mitti, vel stare, aut aliquod impedimentum contra executionem dictorum ordinamentorum præstari quoquomodo sub pœna cuilibet ex dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ pro tempore existenti librarum ducentarum f. p. in quam pœnam ipsi intelligantur ipso facto incurrisse, & in ipsa esse obligati dicto communi, & ab eis, & hæredibus, & in eorum bonis, non obstante temporis cursu, & privilegio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & non obstante absolutione sindicatus exigere possit, & debeat cum effectu. Et quod officialis grasciæ, & appellationum, & seu aliquis de sua familia non possit cassari, vel removeri occasione, vel prætextu offitii, quod fecerit vigore dictorum ordinamentorum, nec alia causa, nisi obtento partito diligenti inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ per omnes ipsos novem, & per novem fabas nigras, præstito etiam prius per eorum quilibet iuramento, quod in partito reddent fabas, prout crediderint iustitiæ convenire. Et quod secus fieret non valeat. Et quod notarius, qui de cassatione scripturam fecerit, teneatur tam de numero fabarum, quam de iuramento specificam facere mentionem in ipsa scriptura alias cassatio sit irrita, & inanis.

Quod

Quod domini non possint eligere se ipsos, vel eorum consortes ad aliquod officium.

RUBRICA XXVIII.

NON possint domini priores, & vexillifer iustitiæ eligere ad aliquod officium communis Florentiæ se ipsos, vel eorum aliquem de ipsorum priores, & vexillifer iustitiæ, aut alicuius eorum progenie sub pœna librarum centum f. p. contrafacienti auferenda, & talis electio evanescat. Et quod nullus possit eligi, vel assumi ad aliquod officium communis Florentiæ existente aliquo de sua progenie in officio prioratus, vel vexilliferatus sub pœna librarum centum f. p. ipsum officium acceptanti, & insuper talis electio non valeat.

Quod domini possint facere pulsari pro consiliis, & facere congregari officiales, & non possint impedire extractionum notificationes.

RUBRICA XXIX.

Possint præfati domini priores, & vexillifer iustitiæ, & eorum præpositus facere pulsari pro congregatione collegiorum, & eos facere gravari, & appuntari, & appuntaturas solvere de appuntaturis absolvere, prout per eos fuerit deliberatum, ut infra sub rubrica *de campanariis* continetur. Item possint ipsi, seu duæ partes ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis semel, & pluries, & quotiescumque, & quocumque tempore providere, & ordinare quando, & qualiter, & quo tempore officiales cives civitatis Florentiæ ad eorum officia solite congregentur, & in his, & pro his pœnas indicare, & ordinamenta facere etiam pœnalia, quæ, & de quibus exercitio officii, & utilitati publice videbitur expedire, quæ facta, provisæ valeant, & teneant, & possint, & debeant observari. Non tamen possit, vel debeat per præfatos dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, vel aliam personam præcipi, vel mandari, dici, aut deliberari ullo modo, quod ex parte notarii extractionum populi, & communis Florentiæ per mazerium, vel alium familiam non notificetur civi extracto ad aliquod officium infra tres dies a die extractionis, aut quod dicta commissio, aut notificatio, & seu relatio, vel aliquæ ex eis non fiat, aut differatur, & quidquid contra fieret non valeat, & non obstante aliquo prædictorum fieri debeat commissio, notificatio, & relatio sub pœna librarum centum f. p.

Quod

Qui resident & affigente p ne, qu sum pa norum fitii sui ti. Et demum accedat

Teg & coteri artium qui gra gravari benign per ali dictora dictora vel off quam ret, v p. & reliquo possit, maiori

Quod vexillifer iustitiæ assignet bacchettam rectoribus.

RUBRICA XXX.

IN OMNIBUS RECTORIBUS

Quilibet potestas, capitaneus, vel executor civitatis prædictæ teneatur sequenti die post finem eius officii venire ad palatium residentie dominorum priorum, & vexilliferi, & debeat restituere, & assignare bacchettam sui officii vexillifero iustitiæ, & seu eo absente præposito officii prædicti. Et successor ipsius rectoris ipso mane, quo est suum officium incepturus veniat cum sua familia ad ipsum palatium residentie dominorum, & in præsentia officii dominorum priorum, & vexilliferi sibi detur, & assignetur bacchetta officii sui per vexilliferum, vel eo absente per præpositum ipsius officii. Et fiat ipsi rectori solita protestatio de ministrando iustitiæ, & demum ipsemet rector cum sua familia ad palatium suæ residentie accedat ad suum officium exercendum.

Quod rectores recipiant benigne dominos, & familiares dominorum, & de pœna eos offendentis.

RUBRICA XXXI.

Teneantur proprio iuramento domini potestas, & capitaneus, & eorum iudices milites, & notarii, & famuli, & berovarii, & cœteri officiales communis Florentiæ officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ manutenere pro posse, & ipsos prosequi gratia, & honore, & non permittere ipsos, vel eorum notarium gravari, nec eis aditum claudere, vel claudi permittere. Sed ipsos benigne recipiant, & nullum hostium eis claudatur in aliqua domo per aliquem prædictorum. Et si contrafactum fuerit per aliquem prædictorum, vel si prædicti offenderent, vel offendi facerent aliquem dictorum dominorum priorum, & vexilliferi, vel notarius eorum, vel offendi permetterent perdat quilibet prædictorum, tam per se, quam pro quolibet de sua familia, qui faceret contra, vel offenderet, vel offendi faceret, vel permetteret de suo salario libr. mille f. p. & plus, & minus pro facti, & causæ qualitate ad voluntatem reliquorum dominorum priorum, & vexilliferi. Quæ punitio fieri possit, salva pœna reali, & personali, si causa, quod absit, acciderit maioris pœnæ imponendæ alicui ex prædictis.

Quod

*Quod domini possint eligere unum nuntium, & dare
licentiam stipendiariis.*

RUBRICA XXXII.

Possint domini priores populi, & vexillifer iustitiæ semel, & pluries, & quotiescumque ultra duos nuntios, quos habent domini omnium gabellarum eligere unum alium nuntium civem florentinum & guelfum, quem volent pro eo, & eis temporibus, quibus volent, & quod salarium debitum secundum ordinamenta communis Florentiæ ordinata ipsis duobus nuntiis pro tempore secuturo dividatur, & distribuatur inter ipsos omnes tres nuntios, & eis pro rata, & equis partibus solvi debeat. Et possint ipsi, & officiales conductæ, & maior pars ex eis dare, & concedere licentias stipendiariis communis Florentiæ veniendi Florentiam, & standi, & morandi in dicta civitate.

Quod domini possint eligere extimatores ronzinorum.

RUBRICA XXXIII.

Possint præfati domini, & duæ partes ex eis singulis annis de mense ianuarii, & de mense iulii de sex mensibus in sex menses, & debeant eligere duos cives florentinos, & guelfos, quorum unus saltem sit de arte marischalcorum civitatis Florentiæ ad extimandum equos ronzinos, & bestias locandas ad victuram secundum ordinamenta dicti communis de dicta materia loquëntia. Et unum notarium civem florentinum, & guelfum, quem voluerint ad scribendum gerenda per officiales prædictos, seu coram eis attitanda, & omnes prædicti sic electi intelligantur electi cum omnibus, & singulis comodis, favoribus, & emolumentis, & intelligantur habere, & hebeant omne officium, potestatem, & baliam, quam alii soliti sunt habere.

*Quod domini possint eligere ad registrandum debitores
gabellæ signoriarum,*

RUBRICA XXXIV.

Possint præfati domini, & eis liceat semel, & pluries, & quoties voluerint eligere, & deputare unum bonum virum, & expertum notarium, quem volent pro tempore sex mensium, & cum salario non maiore duorum floren. auri per mensem ad rationem mensis

eidem
tæ libe
bere, &
do om
tinos,
& ibur
in cor
& disti
tur ga
na, &
pus ec
corum
quod
quibus
secund
rint d
habitæ
gi, &
munis
kalenc
ab illi

A
iustiti
etiam
alicui
cio,
ret, f
tus,
temp
let su
ce q
ne. I
tiæ p
centi
ferti
ad il

eidem notario solvendo per camerarium cameræ communis Florentiæ libere, licite, & impune, qui notarius teneatur, & debeat scribere, & registrare in quodam libro per ipsos regulatores ordinando omnes, & singulos cives comitatinos, & districtuales Florentinos, qui iverunt seu acceptaverunt, vel exercuerunt, & qui stent, & ibunt, acceptabunt, vel exercebunt aliquod regimen, seu officium in comitatu, & districtu Florentiæ, seu extra ipsum comitatum, & districtum, qui pro ipsis officiis, seu regiminibus solvere tenentur gabellam dominationum communi Florentiæ per eorum nomina, & pronomina, & vocabula, regiminum, & officiorum, & tempus eorum electionis, seu quo exercuerunt officium, & nomina locorum, & terrarum in quibus deputati sunt, seu deputabuntur. Et quod omnes, & singuli qui deinceps exercebunt dicta officia, ex quibus debetur solvi gabella, possint, & debeant cogi, & compelli secundum ordinamenta communis Florentiæ, & omnes qui non solverint dictam gabellam dominationum pro officiis, & dominationibus habitis, & acceptatis a decem annis citra, possint, & debeant cogi, & compelli ad solvendum cum pœnis in ordinamentis communis Florentiæ descriptis. Salvo quod omnes qui solvent hinc ad kalendas novembris proximi futuri veram gabellam cum quarto pluri ab illis pœnis sint liberi, & absoluti.

Quod bullestinus damnitis dari non possint.

RUBRICA XXXV.

ALiqua licentia, fidantia, securitas, vel bullestinus non possit dari, vel quoquo modo concedi per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel aliquos ex eis per se, sive etiam cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris alicui pro aliqua condemnatione facta, vel facienda pro aliquo maleficio, vel delicto, quæ licentia, fidantia, securitas, vel bullestinus daret, seu concederetur pro maiori tempore quam daret officium prioratus, & vexilliferatus iustitiæ illis prioribus, & vexillifero quorum tempore daretur, vel concederetur, seu dari, vel concedi vellet sub pœna librarum quingentarum flor. cuilibet contrafacienti vice qualibet auferenda. Et quidquid contra fieret sit irritum, & inane. Et etiam quicumque de officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ partitum proponeret, vel fieri faceret de aliqua tali fidantia, licentia, vel securitate, aut bullestino pro maiori tempore, ut præfertur, ipso facto incurrat pro vice qualibet in dictam pœnam, & ad illam solvendam obligatus existat dicto communi in perpetuum,

Tom. II.

Y y y

& ultra ipsam pœnam intelligatur finito officio in quo tunc esset privatus in totum, & in perpetuum omni, & quocumque officio civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & ad aliquod officium ex tunc eligi, deputari, vel extrahi non possit, nec debeat ullo modo, & ipse aliquod ex dictis officiis non possit ex tunc acceptare, vel aliquammodo exercere sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, non invante, nec obstante in prædictis privilegio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, aut notariatus priorum, vel alio quocumque. Et insuper etiam quod in dictas pœnas incurrat, vel incurrere intelligatur quilibet notarius qui scripturam fecerit de aliqua licentia, securitate, fidantia, vel bullestinio, quæ, vel qui daretur, vel concederetur contra prædicta, vel aliquod prædictorum. Et quilibet notarius extractionum officiorum possit, teneatur, & debeat sub pœna librarum quingentarum f. p. pro qualibet vice quocumque, & quotiescumque aliquis qui incurrisset in pœnam privationis prædictæ extractus fuerit ad aliquod officium laniari illico, & reicere cedulam extractionis tanquam inhabilis, & privati, & ad extractionem alterius procedere, & quidquid contraxerit irritum censeatur, & sit. Et quilibet notarius qui scriberet aliquem bullestinum, securitatem, fidantiam, vel licentiam alicuius condemnari, vel exbanniti communis Florentiæ, contra, vel præter ordinamenta prædicta, vel aliquam aliam legem dicti communis, etiam si esset scriba præfatorum dominorum ex tunc condemnatus esse intelligatur, & sit communi Florentiæ pro quolibet tali bullestinio, licentia, vel securitate, ut superius dictum est. Et rector exigens pœnam prædictam habeat a camerariis cameræ dicti communis de pecunia quam solvi fecerit prædictis notariis, sive scribis quartam partem, & sic camerarii dicti communis possint, & debeant solvere ipsi rectori absque aliqua solemnitate, vel apodixa, aut licentia. Salvo, & excepto quod prædicta non intelligantur pro bullestinis, & licentiis, aut fidantiis, vel securitatibus, quæ darentur per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ solummodo pro tempore eorum officii, aut pro minori tempore, nec pro bullestinis, & licentiis, aut fidantiis, & securitatibus, quæ darentur per officium decem balie dicti communis pro tempore eorum officii, vel pro minori tempore, nec pro bullestinis, & licentiis, aut fidantiis, & securitatibus quæ darentur per capitaneum guerræ dicti communis, pro extra civitatem Florentiæ. Et quod prædicta cedant in augmentum aliorum ordinamentorum prohibentium bullestinos, licentias, & securitates.

Quod

DEco
vo
collegiis
licentia,
& seu p
aliis cap
ne. Et
iustitiæ,
bullestin
quam se
tiæ in
vice, &
in perp
munis,
dant in
dictis d

ALic
qu
cui sing
offitia i
gentaru
commu
sit irrit
pra fit
abunda
commu
rium. C
sex Ar

Quod bullestinus pro debitis dari non possit per dominos sine collegiis.

RUBRICA XXXVI.

DEcernimus quod solum per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ sine eorum collegiis non possit nec debeat dari, vel concedi aliquis bullestinus licentia, vel securitas pro aliquo debito alicuius singularis personæ, & seu pro quo in singularitate aliquis teneretur sub pœna super in aliis capitulis contenta. Et quidquid contraheret sit irritum, & inane. Et insuper quod notarius dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & seu eius coadiutor, aut commissarius qui de aliquo tali bullestino, licentia vel securitate conficeret instrumentum, vel aliquam scripturam inde faceret ipso facto incurrat communi Florentiæ in pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & etiam ex tunc quilibet talis notarius intelligatur esse, & sit in perpetuum privatus, & denotatus a quolibet officio dicti communis, & ad ipsorum quodlibet inhabilis censeatur. Et prædicta cedant in favorem, & augmentum aliorum ordinamentorum de prædictis disponentium, & dictos bullestinos, & alia disponentium.

Infrascripta officia non possunt dare bullestinum.

RUBRICA XXXVII.

ALiquis bullestinus, fidantia, vel securitas pro aliquo debito ad quod aliqua persona, communitas, vel universitas teneretur alicui singulari personæ non possit dari, vel aliquo modo concedi per officia infra scribenda, vel aliquod ipsorum sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrahenti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contraheret sit irritum, & inane, & nullatenus observetur. Offitia de quibus supra fit mentio sunt ista videlicet. Offitium regulatorum. Offitium abundantiae grani. Offitium castrorum. Offitium gabellarum dicti communis, & cuiuscumque gabellæ. Offitium diminutionis montium. Offitium officialium turris, & bonorum rebellium. Offitium sex Aretii, & Pistorii.

Quod

Yyy 2

Quod

Quod officiales abundantie carniū, & piscium non possint dare bullecinum pro delictis, vel debitis.

RUBRICA XXXVIII.

Officiales abundantie carniū, & piscium non possint, nec debeant deinceps ullo modo dare, directe, vel indirecte, vel concedere aliquam licentiam, fidantiam, vel securitatem, saluumconductum, aut bullecinum pro aliqua condemnatione, vel banno, pro aliquo tempore quantumcumque brevissimo, nec pro aliquo delicto alicuius singularis personæ, nec pro aliqua represalia, nec possint concedere, vel dare, aut dari, concedi, vel scribi facere aliquam bullecinam, licentiam, vel securitatem eundi de nocte, aut pro armis, vel delatione armorum sub pœna librarum ducentarum s. p. cuilibet ex eis, qui contrafecerit, aut fieri fecerit, in quam pro vice qualibet incurrere intelligatur, & solvere compellatur. Et quod in eandem penam incurrat ipso facto, & qualibet vice notarius, & alius quilibet qui de prædictis, vel pro aliquo prædictorum scriberet, aut scribi faceret aliquam licentiam, bullecinum, securitatem, fidantiam, vel scripturam, vel signum aliquod quoquo modo directe, vel indirecte. Et pœna prædicta per quoslibet officiales pro communi exigi possit, & debeat.

Quod domini possint providere famulis eorum infirmis.

RUBRICA XXXIX.

Domini Priores, & vexillifer iustitiæ prædicti possint semel, & pluries, & quotiescumque omnes, & singulos, qui tamquam familiares, & berovarii officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ retroactis, seu futuris temporibus, seu utrisque temporibus servivissent, seu stetissent in ipsis officiis, seu ministeriis per tempus decem annorum, vel ultra, qui propter senectutem, vel infirmitatem fuerint, vel erunt a dictis officiis, seu ministeriis cassi, seu remoti remittere ad hospitale sancti Galli de Florentia, seu ad aliud hospitale, vel locum pium, de quo deliberaretur semel, seu pluries per dominos, & collegia ibidem regendos, & gubernandos per hospitale prædictum, & rectorem, seu hospitalarium hospitalis eiusdem expensis dicti hospitalis, & competentem, prout reguntur, & gubernantur alii huiusmodi homines pauperes, & infirmi. Et quod omnes, & singuli illi, de quibus per dominos priores, & vexilliferum, vel duas partes ipsorum, aliis etiam

absentibus,
quotiescumque,
se, vel
sic fieri
prædictis
bus, &
possint,
ta, seu
more
oneris,
missorum
fuerint
factæ
anni
dixi d
commu
nebunt
fide f
vel re
nium
habent
priores
qui in
possint
hospit
nation
dictor

Quod

Po
fuffici
lario
cane
læ,
habea
tis E
& pr

absentibus, & irrequisitis declaratum fuerit semel, seu pluries, & quotiescumque sic steterit, & servivisse, & cassos, seu remotos fuisse, vel esse intelligantur absque ulla alia probatione, vel fide fienda sic steterit, & servivisse, & gaudere possint, & debeant beneficio supradicto. Et quod societas horti sancti Michaelis pro duabus partibus, & societas misericordiae pro tertia parte, & eorum camerarii possint, teneantur, & debeant de pecunia ad eorum manus perventa, seu perventura dare rectori, seu hospitalario hospitalis praefati amore Dei integre, & sine ulla solutione, vel retentione directurae, oneris, vel gabelle lib. sex f. p. pro quolibet ipsorum sic transmissorum, & pro quolibet mense, quo sic steterint, seu gubernati fuerint in hospitali praefato, incipiendo a die transmissionis eiusdem factae per ipsos dominos priores, & vexilliferum, & ad rationem anni. Et ipsas solutiones facere, habita, seu habitis dumtaxat apodixa dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiae populi, & communis Florentiae, & de quantitate, & quantitativibus, quae continebuntur in ipsa, seu ipsis apodixis, absque ulla alia probatione, vel fide fienda de dictis transmissionibus, seu servitiis, vel cassationibus, vel remotione, gubernatione, seu regimine, vel de aliquo alio omnium supradictorum, et absque ulla alia licentia, vel subscriptione habenda, vel solemnitate servanda. Quas quidem apodixas domini priores artium, & vexillifer iustitiae populi, & communis Florentiae, qui inde fuerint requisiti per rectorem, seu hospitalarium praebitum possint, teneantur, & debeant deliberare, & fieri facere, & sibi hospitalario dare recepta ab ipso hospitalario, seu illa fide de gubernatione, & regimine, & de tempore, & gubernatione regiminis praedictorum, de qua ipsis DD. prioribus, & vexillifero videbitur convenire.

Quod domini possint eligere pifferos, & trombettinos, & de eorum numero, & salario, & observantiis.

RUBRICA XL.

Possint praefati domini, & vexillifer quolibet anno eligere, & deputare tres pifferos, & septem trombettinos bonos, idoneos, & sufficientes, qui habeant quolibet mense pro cuicumque ipsorum salario floren. quatuor auri solvendo eisdem de mense in mensem per camerarios camerae communis Florentiae sine aliqua detractione gabelle, vel directura, vel alia apodixa, solum visa eorum electione, & habeant duas robbas pro quolibet in anno. Unam in festo nativitate Domini, aliam in festo sancti Ioannis de mense iunii valoris, & pretii librarum viginti, & soldos decem f. p. pro qualibet earum

solvendarum eisdem per camerarios prædictos, cum detractiōibus debitis, & solitis. Qui etiam possint refirmari per officium prædictum, & duas partes ex eis de anno in annum, prout eis videbitur. Qui sonatores, & trombettini pro dicto salario debeant retinere, & portare, & habere ad pectus smaltum, secundum ordinamenta communis Florentiæ quilibet ipsorum argenteum, cum lilio rubeo, & tubam argenteam eorum propriis expensis. Ita tamen quod dictum smaltum, & tuba trombettinorum debeant esse valutæ, & æstimationis ad minus inter ambos flor. quadraginta quinque, & de eorum observatione stetur, & stari debeat declarationi provisorum cameræ dictis communis. Et sic ipsi provisores secundum eorum conscientias qualibet vice tempore fiendæ solutionis dicti salarii debeant providere circa observatione prædictorum. Et quod illi ex dictis sonatoribus, qui prædicta non observaverint dicti provisores ordinent, quod salarium non solvatur. Qui sonatores debeant sonare semper omni die in prandio, & cœna præfatorum dominorum antea, & postea, & etiam eos sociare quocumque iverint per civitatem Florentiæ sonando, ut moris est, & debeant etiam sociare sonando eorum instrumenta omnia pallia communis Florentiæ, quæ, & quando portabuntur per civitatem Florentiæ, ut moris est. Quos pisseros, & trombettinos præfati domini possint eligere, cassare, & remove, & alios surrogare, quoties, & prout eis videbitur, & placebit. Et considerantes, quod per sonatores tam communis Florentiæ, quam etiam illos, qui non sunt deputati per dictum commune Florentiæ committuntur quamplurima, quæ cedunt quomodocumque ad diminutionem honoris dicti communis, maxime cum ipsi sonatores vadant ad loca, ad quæ non decet, & cum etiam quamplurimi nimis propter non opportuno captato tempore, & ante sonatores dicti communis vadant ad sonandum, quod etiam cedit in verecundiam dicti communis, & intendentes circa prædicta, & infra scripta providerunt pro honore dicti communis. Et ad tollendum omnem materiam scandali, quæ posset evenire inter sonatores dicti communis Florentiæ, & ad removendum præsumptiones, & etiam verecundas cupiditates lucrandi, decernimus, quod nullus ex sonatoribus cuiuscumque soni, seu infra scripti dicti communis Florentiæ, & seu pro ipso communi electus, vel deputatus, quomodocumque possit, audeat, vel præsumat quoquomodo, nec quavis de causa ire extra civitatem Florentiæ ad sonandum, visitandum, seu aliter quomodocumque ioculandum ad aliquem dominum, commune, prælatum, festivitatem, locum, & seu congregationem, vel nuptias quascumque, & seu ad alias quascumque personas quibuscumque nominibus nuncupentur, nisi vadat equester, & bene, ac

honorabi
quirit n
quam re
vice qua
cassation
Et quod
nieriei,
Florenti
dum, v
modo,
quem d
tores, v
civitate
Florenti
communi
prædicti
bita, &
& vexill
quod o
percipie
quomodo
gatur e
reliquæ
munis,
nec ali
habere
quod p
servent
runt, &
tores,
& tam
bita qu
rie, &
nis Flo
prævar
nare, &
commu
tialis,
partem
munis.
alia so
quilibet

honorabiliter fulcitus, & indutus vestimentis decentibus, prout requirit magnificentia communis Florentiæ, cuius signa portant, & quam representant sub pœna, & ad pœnam libr. vigintiquinque pro vice qualibet contrafacienti auferenda, & ultra prædicta, sub pœna cassationis, & remotionis ab officio, seu ministerio, quo fungeretur. Et quod nullus ex sonatoribus, vel ioculatoribus cuiuscumque manieriei, seu soni, qui non sit electus, & deputatus pro communi Florentiæ possit, audeat, vel præsumat quoquomodo ire ad sonandum, visitandum, ioculandum, vel aliquid aliud faciendum quoquo modo, vel causa antequam iverint sonatores dicti communis ad aliquem dominum quomodocumque nuncupatum, prælatum, ambaxiatores, vel alios quoscumque homines similibus honoribus dignos in civitate Florentiæ existentes, & seu qui venerint ad ipsam civitatem Florentiæ sub pœna prædicta. Et quod nullus ex sonatoribus dicti communis possit, audeat, vel præsumat ire ad faciendum aliqua ex prædictis, de quibus in primo capitulo continetur, nisi primo habita, & obtenta licentia magnificorum dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ pro tempore existentium sub dicta pœna. Et quod omne illud, quod largi sine, & seu pro dono, vel alio modo percipietur per dictos sonatores, seu eis dabitur, vel eis largietur quomodocumque, & sub quacumque spe, vel re, tertia pars intelligatur esse, & sit tubatorum nacharini, & cemmamellarii, & duæ reliquæ partes sint, & pertineant trombettinis, & pifferis dicti communis, & sic dividi debeat inter eos, & non aliter quoquomodo, nec aliquis ex prædictis aliter, vel alio modo petere possint, vel habere debeant sub pœna prædicta, & quoties contrafactum erit. Et quod pro observatione omnium prædictorum, & ut ipsa omnia observentur, & executioni mandentur, ut supra dictum est, provideant, ordinaverunt, & deliberaverunt, quod omnes, & singuli rectores, & officiales communis Florentiæ, & maxime dictæ civitatis, & tam cives, quam forenses, qui fuerint de prædictis requisiti habita qualitercumque fide de prævaricatione prædictorum, & summarie, & de facto, & omni solemnitate iure, & statutorum communis Florentiæ obmissa possint, & valeant, ac teneantur, & debeant prævaricatores, & seu non observantes prædicta punire, & condemnare, & exigi, & solvi facere pœnas prædictas camerariis cameræ communis Florentiæ. Quarum quantitatum, quæ sic exigentur officialis, & rector, qui illas exegerit, & solvi fecerit, habeat quartam partem, & sibi possit solvi, & debeat per camerarios cameræ communis, & sine aliqua apodixa, stantiamiento, vel deliberatione, vel alia solemnitate servanda. Et provisores cameræ, & capserium, & quilibet eorum possint, & debeant etiam ad instantiam cuiuscumque

retinere de salariis eorum dictas pœnas, ac etiam ipsas facere exigi cum effectu a quocumque contrafaciente, & eos gravare realiter, & personaliter.

Quod domini possint eligere tubatores naccharinum, et cemmamellarium.

RUBRICA XLI.

PRæfati domini, & vexillifer quolibet anno possint, & teneantur eligere sex tubatores, qui sint boni viri, & in arte experti, & unum naccharinum, & unum cemmamellarium, qui sciant bene dicta ministeria exercere, & electio fiat pro uno anno per quindecim dies ante finem eorum officii, quorum salarium sit quinque libr. quolibet mense pro quolibet eorum, & habere debeant duo paria vestimentorum pro quolibet eorum quolibet anno, unum in festo nativitatis, alius in festo sancti Ioannis de mense iunii in principio mensis. Et camerarii cameræ debeant solvere pro dictis vestimentis pro quolibet pari vestimentorum libr. viginti, & soldos decem f. p. & dictum salarium de duobus mensibus in duos menses sine aliqua solemnitate, vel apodixa, cum solita tamen detractioe gabellæ. Et dictos pannos portare debeant cum lilio communis posito, & applicato super ipsis pannis exterius ex parte anteriori, & debeant habere pennoncellos ad tubas, naccharos, & cemmamellas expensis communis, ut moris est. Et nullus eorum infra tempus, quo portare debet ipsos pannos, vendat eos, vel obliget sub pœna privationis officii supradicti, ad quod non possit aliquis in perpetuum contrafaciens eligi, vel assumi. Et prædicti tubatores, & cemmamellarius, naccharinus, & trombettini teneantur, & debeant iurare, & satisficere coram iudice cameræ, & gabellæ dicti communis de eorum officio, bene, & legaliter exercendo. Et si quis contrafecerit puniatur in libris quinquaginta f. p. Et dicti tubatores teneantur, & debeant habere, & tenere tubas argenteas, & trombettam, sive trombettas de argento, & non aliis servire, quam dicto communi Florentiæ. Et si contrafecerint, ipsi, vel alter eorum per dictum executorem ordinamentorum iustitiæ priventur ab officio antedicto. Et nihilominus contrafaciens per dictum dominum executorem vice qualibet condemnatur in libris decem f. p. Et loco talis remoti, & privati alius incontinenti subrogetur per dominos priores artium. Et quod tubatores, cemmamellarius, & naccharinus prædicti non intelligantur devetum habere in dicto officio, ipsum incipiendo, vel exercendo. Et habeant etiam pro eorum salario, quando irent in exercitum, vel cavalcata pro communi Florentiæ

de pecc
quolibet
cipere,
rint, &
beant
unum
tis Flo
defenso
tio cur
cra civi
& solv
equorur
quatuor

Qua

Diligere
rios,
domin
anni a
tis, &
tionib
tiæ,
per tu
tiæ m
quæ e
Cœter
prædi
camp
quæ
camp
cum
sonur
Et ca
pana
pulsa
pulsa

de pecunia dicti communis soldos quindecim f. p. per diem pro quolibet eorum ultra salarium supradictum, & ultra, vel aliter percipere, vel habere non possint, donec iverint, & steterint, & fuerint, & redierint de exercitu, vel cavalcata. Et teneantur, & debeant habere, & tenere in cavalcata, & exercitibus quilibet eorum unum ronzinum, & quando aliqua de causa iverit exercitus civitatis Florentiæ de mandato dicti domini Potestatis, & capitanei, & defensoris, vel executoris ordinamentorum iustitiæ pro ipsorum officio eundo extra civitatem Florentiæ, & redeundo eadem die in dicta civitate, camerarii cameræ prædicti teneantur, & debeant dare, & solvere de pecunia dicti communis eisdem dicta die pro vecturis equorum, & ultra salarium supradictum pro quolibet eorum soldos quatuor f. p. tantum, non obstante aliquo statuto dicti communis.

Quod domini priores possint eligere campanarios, & de eorum salario, & observantia.

RUBRICA XLII.

Domini præfati, & vexillifer iustitiæ, seu duæ partes eorum possint, eisque liceat, semel, & pluries, & quotiescumque eligere duos cives florentinos, & guelfos, quos volent in campanarios, & ad officium campanariorum palatii communis Florentiæ, & domini potestatis civitatis Florentiæ pro tempore, & termino unius anni a die electionis fiendæ cum salario, modis, & formis consuetis, & contentis in statutis communis Florentiæ, & maxime in electionibus potestatis, capitanei, & executoris ordinamentorum iustitiæ, & maior campana communis, & populi florentini, quæ est super turrim palatii populi, in quo priores artium, & vexillifer iustitiæ moram trahunt, nuncupetur campana leonis. Alia vero campana quæ est super dicto palatio nuncupetur campana populi supradicti. Cæterum campana maior, quæ est super turri palatii communis prædicti, videlicet ubi manet potestas civitatis Florentiæ nuncupetur campana domini potestatis civitatis Florentiæ. Alia vero campana, quæ est super ipsa turri nuncupetur *la montanina*. Et quod ipsæ campanæ pulsentur modo, & ordine, ac temporibus infrascriptis, ut cum campana leonis pulsetur de sero ave maria, & etiam tertium sonum, pullato primo tertio sono cum campana domini potestatis. Et cum campana domini potestatis primo, & immediate cum campana populi pulsetur campana diei. Et cum dicta campana populi pulsetur ad consilium populi. Et cum campana domini potestatis pulsetur ad consilium communis, & domini potestatis. Et dicta

Tom. II.

Zzz

campana dicta *la montanina* pulsetur ad iura reddenda quando curiæ retinentur. Et omnes prædictæ campanæ pulsentur ad martellum quando intrant de novo priores, & vexillifer iustitiæ. Ac etiam quando dantur vexilla societatum populi. Et cum dicta campana leonis pulsetur pro omnibus novis victoriis, & quando iretur pro communi Florentiæ. Ac etiam cum præfata campana leonis pulsetur in mane celebratis missis, quæ dicuntur in aurora dici, submissa voce, videlicet VII. tocchi, & etiam in sero post nonas, & ante vespertas alii sex tocchi, ad quorum sonitum omnes officiales communis Florentiæ intrare, ire, & esse debeant ad eorum officia pro ipsis eorum officiis exercendis. Ad sonitum vero sex toccorum, qui pulsentur in sero post nonas, & ante vespertas coadunari debeant gentes pro sponsaliis faciendis. Et cum dicta campana de *la montanina* pulsetur quando consignarentur balisterii, vel pedites populi civitatis Florentiæ, videlicet cum eorum quolibet ad martellum. Et singulis diebus de mane non multum antea horam mediæ tertiæ, & singulis diebus de sero post nonam, & non multum antea vespertas pulsari debeant ad campanam grossam existentem super turri palatii populi florentini tribus vicibus duo tocchi, videlicet duo duo tres equo spatio interposito inter unam vicem, & aliam, sic tamen moderatione, & diligentia adhibitis, quod de mane omnes pulsati sint in mediis tertiis, de sero in vespertis, & appelletur tocchus iuris. Et quod potestas civitatis Florentiæ cum suis omnibus iudicibus, lociis, & notariis, qui excusationem legitimam non haberent singulis diebus iuridicis, & quibus descendere, seu stare ad bancum iuris ad ius reddendum debent secundum formam statutorum communis Florentiæ teneantur, & debeant ad banchas, seu tribunalia ipsorum in tertia pulsatione dictorum toccorum, quæ fiet tam de mane, quam de sero descendisse, & palatii ianuas aperuisse. Et ibidem ex tunc pro tribunali sedere, seu stare publice ad ius reddendum, & ius dicere, videlicet de mane usque saltem quo pulsatum fuerit ad horam tertiarum, & de sero saltem per spatium duarum horarum, vel plus, prout necessitas incumberit, & præsertim allegationum requireret, sub pœna ducentarum librarum f. p. ipsi potestati, qui prædicta non fecerit pro vice qualibet auferenda, de quo etiam singulariter, & nominatim debeat sindicari. Et quod campanella vocata *la montanina* existens in turri palatii domini potestatis pulsari debeat in mane, & in sero post nonam, quando pulsentur tocchi iure secundum formam supradictæ provisionis iam firmatæ singulis vicibus, videlicet ante primam, & ultimam pulsationem ipsorum tocchorum, & non aliter, & sic campanarii palatii domini potestatis pulsare singulis vicibus teneantur sub pœna vigintiquinque

libr. f.
riorum
munis p
cum off
li, & c
super p
toccoru
cet uni
delibera
fitii do
ctis gor
unus e
Florent
re utru
sint suj
non re
sub pa
non se
salario
eorum
munis
teneant
pœna
quod
ctis ca
fra de
bet ne
& deb
ventur
næ, q
seu pe
possint
appun
quotie
& ver
ad mi
taturæ
satio
putan
cti te
minist
singul

libr. f. p. & privationis officii. Pro congregatione vero gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis pulsantur de cœtero ea hora, qua mandabitur per præpositum officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ centum tocchi campanæ solitæ existentis super palatio populi antedicti, misso inter unum, & alium ipsorum toccorum, ut moris est aliquo parvo temporis intervallo, videlicet unius horæ in totum, prout per officium dominorum priorum deliberabitur. Et quando ipsi tocchi incipient pulsari, præceptores officii dominorum priorum, vel aliquis ex eis mittat famulos pro dictis gonfaloneriis, & duodecim, & tunc pulsatis ipsis tocchis statim unus ex notariis domini potestatis, aut domini capitanei civitatis Florentiæ, aut alterius officialis debeat diligenter perquirere, & videre utrum omnes gonfalonerii, & duodecim venerint ad palatium, & sint super sala superiori dicti palatii, & quos ex eis ipse notarius non reperierit sic esse, teneatur dictus notarius ad hæc deputatus, sub pœna libr. decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice, qua hæc non servaverit, & officiali, cuius notarius fuerit, debeant de eius salario retineri per camerarium cameræ dicti communis punctare, & eorum nomina cum pronomibus ad scribanos cameræ dicti communis mittere incontinenti eadem die, & quod scribani prædicti teneantur dictas appuntaturas statim in eorum libris scribere, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet non descripto. Et quod quilibet ex prædictis collegiis sic punctatis teneatur solvere dictis camerariis cameræ pro qualibet puntatura soldos viginti f. p. infra decem dies a die appuntaturæ sub pœna quarti pluris. Et quilibet notarius ad dictas appuntaturas faciendas deputandus teneatur, & debeat dictas puntaturas exigere, & pro eorum comòdo observentur ordinamenta facta, & locum habeant omnes, & singulæ pœnæ, quæ in exactionibus puntaturarum consiliorum sunt ordinatæ, & seu per scribanos, seu camerarios cameræ observentur, & observari possint, & debeant. Eo addito, & excepto, quod quælibet dictarum appuntaturarum tolli possit, & per quemlibet cancellari, quando, & quoties deliberatum fuerit per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel per septem ad minus ex eis, dummodo ipsa deliberatio facta fuerit die appuntaturæ, vel infra tres dies proxime sequentes, & nulla alia excusatio admittatur, vel profit. Et quod campanarii deputati, & deputandi ad pulsandum campanas existentes in turri palatii supradicti teneantur, & debeant sub pœna privationis eorum officii, seu ministerii pulsare campanam existentem super palatio supradicto, & singulis diebus in posterum hora, & tempore competenti videlicet,

per unam horam, vel circa, postquam pulsatum fuerit ad tertiam in ecclesia cathedrali civitatis prædictæ, seu alio tempore, quo sibi imponeretur, semel, seu pluries, & quotiescumque per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis quæ communiter vocatur toiano, ideo sic appellata quia fuit accepta in guerra contra Pisanos de quodam castro Pisano vocato, el toiano. Et quod in posterum unus ex campanariis supradictis, seu alius pro eo teneantur, & debeant semper de die, & de nocte stare super palatio, seu turri prædictis pro exequendo pertinentia ad officium ipsorum. Et pro stando sollicitus, & intentus ad videndum signa quæ fierent in aliqua, seu aliquibus terris comitatus, seu districtus Florentiæ, & ipsis respondendum. Et signa etiam faciendum prout deliberabitur semel, seu pluries, & quotiescumque per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ. Et quod ipsi domini priores, & vexillifer teneantur, & debeant super dicto palatio miras fieri facere prout viderint convenire. Et ipsis campanariis pro labore ipsorum, & augmento laboris prædicti dari facere per camerarios cameræ armorum palatii populi Florentini singulis mensibus quantum ipsis dominis prioribus, & vexillifero pro tempore existentibus videbitur, non excedendo in totum summam quinque librar. f. p. pro mense quolibet inter omnes. Quam pecuniæ quantitatem ipsi camerarii, & quilibet ipsorum possint, teneantur, & debeant de quacumque pecunia ad eos perventa, vel perventura dare, & solvere dictis campanariis, & cuilibet ipsorum integre, & sine ulla retentione directuræ, oneris, vel gabellæ, & absque aliqua apodixa, vel subscriptione habenda, vel solemnitate servanda. Et quod illi intelligantur fuisse, & esse campanarii, & sic recipere, & habere quibus ipsi camerarii cameræ armorum, vel aliquis ipsorum dederit, seu dabit absque aliqua probatione, vel fide inde facienda. Provisum etiam, & ordinatum est quod campana grossior, quæ est super turri palatii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, quæ pulsatur de sero post tertium sonum campanæ palatii domini potestatis Florentiæ, pulsetur, & pulsari debeat etiam de mane ad diem hominibus nuntiandum. Et quod ipsam campanam omni mane congruis horis campanarii deputati, vel deputandi ad pulsandum campanam, quæ vulgariter dicitur *la campana del di* pulsare teneantur ipsam campanam ad idem sub pœna privationis officii, & perditionis salarii sibi dandi. Nullus tamen ex campanariis, seu servitoribus campanariorum existentium super turri palatii domini potestatis civitatis Florentiæ possit esse nuntius, vel ex nuntiis communis Florentiæ, seu alicuius rectoris, vel officialis dicti

commun
Florenti
modo d
Et quide
nus quil
beat per
condem
latii de
campan
& habe
ctionib
quolibet

IUber
tini
præ ce
nerari,
& in
comm
sedeat
domin
ut me
bus in
& ord
albo c
sibi te
potest
sta ca
fortili
& qu
sident
per
etiam
rum
retin
stent
domi
redu

communis, seu aliquod officium pertinens ad nuntios communis Florentiæ, vel citationem, seu requisitionem aliquam facere quoquo modo donec ad ipsum ministerium campanariatus fuerit deputatus. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et nihilominus quilibet contrafaciens in libras viginti quinque f. p. possit, & debeat per quemcumque rectorem, seu officialem communis Florentiæ condemnari summarie, & de plano. Et quod, in, & super turri palatii domini potestatis sint, & esse debeant semper deputati duo campanarii, quorum unus qualibet nocte ibi moretur, & pernoctet, & habeant ipsi duo pro eorum salario id de quo continetur in electionibus potestatis, capitaneo, & executoris civitatis Florentiæ, & quolibet eorum, prout in dictis electionibus continetur.

De officio, & auctoritate vexilliferi iustitiæ.

RUBRICA XLIII.

Iubemus semper vexilliferum iustitiæ communis, & populi Florentini stando in audientia, & in incessu, & sedendo ad mensam præ ceteris dominis honorari, & in omnibus, & super omnes venerari, & eidem semper caput unius mensæ de duabus attribuatur, & in incessu per civitatem, & in sedendo in consilio populi, vel communis civitatis Florentiæ, & alibi ubicumque semper in capite sedeat, & cameram per se separatam ab aliis in palatio residentiæ dominorum priorum populi, & communis Florentiæ, & suæ habeat, ut moris est, & continuam residentiam faciat, una cum aliis prioribus in palatio prædicto, ut, & in superioribus statutis dispositum, & ordinatum est. Et vexillum iustitiæ magnum de bono zendado albo cum una magna cruce in medio per totum vexillum extensa sibi tempore sui introitus, & iuramenti traditum, & assignatum per potestatem, ut supra in aliis statutis dispositum, sit secum, & in dicta camera retineat, & omnia signa, & contrasigna roccarum, & fortilitiarum comitatus, districtus, & terrarum communis Florentiæ, & quæ per commune Florentiæ quomodolibet detinentur, & possidentur habeat, & teneat, salvet, & conservet in capsâ quadam per eum clavata, & ferrata in câmera sua prædicta. Habeat etiam, & retineat sub sua fortia, & custodia claves portarum civitatis Florentiæ, quæ esse debeant duplicatæ, & aliæ retinendæ per præpositum dominorum in quodam armario esistenti in dicto palatio, cuius armarii claves retineantur per scribam dominorum, vel alter, ut moris est. Quæ claves omni sero debeant reduci ad palatium supradictum, & ibidem assignari detinendæ per no-

tarium dicti officii, & in una capsa clavata, & ferrata per eundem notarium. Qui vexillifer habeat expensis communis Florentiæ, & teneat pro tuendo dictum vexillum in palatio prædicto centum pavese, seu scutos, vel targias, & centum elmos, seu cappellos de ferro pictos de insigniis vexilli iustitiæ, & centum lanceas, & viginquique balistas cum quadrellis, & aliis ferramentis necessariis. Quod vexillum, quæ inter signa, & contrasigna, quas claves, & quæ arma custodire teneatur, & debeat, & ipsa integra consignare successori suo per publicum instrumentum.

De immunitate, & privilegio dominorum, & eorum notarii.

RUBRICA XLIV.

Domini potestas, capitaneus, seu eorum, vel alterius eorum iudices, notarii, seu aliquis alius officialis communis Florentiæ non possint, vel debeant dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, eorumque notarium, seu aliquem eorum officii aliquo modo, vel causa, quæ dici, vel excogitari possint durante eorum officio, vel post a die depositi officii ad unum annum proxime secuturum condemnare, gravare, molestare, seu damnificare personaliter, vel realiter, nisi propter homicidium, vel vulnus, seu vulnera cum sanguinis effusione in persona alicuius, quod, vel quæ commisissent, vel commisset in persona alicuius, de quo, vel quibus accusaretur talis offensor ab iniuriâ passo, in quo casu possit talis offendens condemnari secundum formam statutorum, & tunc de consensu dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ tunc in officio residentium. Et quod contrafactum fuerit non valeat ipso iure. Et potestas, capitaneus, vel alius officialis contrafaciens perdat de suo salario libras mille f. p. pro qualibet vice quas camerarius cameræ communis Florentiæ sibi retineri, & non solvere teneatur. Nullus tamen prædictorum priorum, & vexilliferi, aut notarii dict. tempore eorum officii, vel postea infra dict. annum possit, vel debeat per dictos rectores, vel officiales, vel eorum mandato poni ad tormenta, vel alicui generi tormentorum subiici aliqua ratione, nisi in casu homicidii per eum commissi, & tunc præcedentibus inditiis secundum formam iuris, & non aliter, & tunc cum consensu dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ. Quod si aliter poneretur ad tormenta per aliquem ex ipsis rectoribus, vel officialibus, vel poni faceret condemnetur talis rector, vel officialis, ponens, vel poni faciens ipsum ad tormenta in lib. quingentis f. p. pro qualibet vice, & de hoc credatur sacramento talis, qui diceretur, sic tormentatus, seu diceret se tormentatum.

Et dicto possit, & præfati eorum nuppositi eo aliquod muni, v. vel capit preste pro tario, qu vilegia, cium, v pactum quem eo vel alii mine, si munis Florentiæ possint quicunque iustitiæ, portare documq rentiæ, tialis dict aliquem modocu molestari consueta num, f. sumenti incurrat camerar tiam ca munis l hæc del rectorur ne poss & famu ne aliqu uguner & seu i & vexi

Et dicto eundem
possit, & te-
præfati eum pa-
orum nullo de-
positi & vigin-
aliquod cessariis .
muni, & claves, &
vel capite assignare
presse pro-
tario, qui
vilegia, &
cium, &
pactum
quem
vel alii
mine, si
munis Florentiæ
possint iustitiæ,
quicunque do, vel
iustitiæ, vel
portare, vel reali-
documentum sanguinis
rentiæ, vel com-
tialis dictæ of-
aliquem, condem-
modocum domino
molestare. Et
consuetum, ca-
num, & lio li-
fumentis, munis
incurra, prædicto-
camerarii, vel
tiam, & of-
munis prædicti tor-
hæc de prædictis, &
rectorum, &
ne possint vexil-
& famulatum ex
ne aliquem talis
ugumentum in
& seu tamen
& vexilliferum.

Et dicto statuto, privilegio, vel immunitate præmissa renunciari non possit, & si renunciatio facta fuerit non valeat, nec teneat. Et etiam præfati domini, & eorum notarius præsentis, & futuri, vel aliquis eorum nullo modo, vel causa compelli possint, vel debeant a die depositi eorum officii ad unum annum tunc proxime secuturum ad aliquod officium assumendum, vel ambaxiatam faciendam pro communi, vel populo Florentino, nec esse de consilio domini potestatis, vel capitanei communis, & populi Florentini; hoc tamen salvo, & expresse proviso, quod alicui ex prioribus, & vexillifero iustitiæ, vel notario, qui steterunt, vel fuerunt, vel erunt in futurum prædicta privilegia, vel immunitates, vel prædictorum aliquod nullum beneficium, vel favorem circa aliquam promissionem, obligationem, vel pactum per eosdem priores, & vexilliferum, & notarium, vel aliquem eorum factam communi Florentiæ, vel alteri pro communi vel alii cuicumque personæ speciali, vel loco, sive principali nomine, sive fideiussorio, nec contrafactiones aliquas, vel onera communis Florentiæ ad quorum factionum, & onerum solutione se non possint defendere dicti privilegii, vel immunitatis prætextu. Et quod quicumque fuit, est, vel erit de officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & seu notarius ipsorum possit in perpetuum omnia arma portare tam offensibilia, quam defensibilia, ubicumque, & quomodocumque sibi placuerit in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, libere, licite, & impune. Et quod nullus rector, aut officialis dictæ civitatis, atque districtus possit, audeat, vel præsumat aliquem, qui fuerit de officio supradicto propter arma, quæ quomodocumque deferret, aut secum haberet, detinere, capere, vel molestare maxime si fidem fecerit quod de tali officio fuerit per consuetum Instrumentum, sive bullectinum manu notarii extractionum, sive sui coadiutoris, aut alterius notarii de suis actibus assumptis. Et qui contrafecerit ipso iure in pœna libr. mille f. p. incurrat, quæ rectori cuius officialis, vel familia contrafecerint per camerarios cameræ de suo salario debeat retineri, solum ad denuntiam capti, gravati, vel aliter molestati, camerariis cameræ communis Florentiæ, vel officialibus dictæ cameræ faciendam. Et quod hæc debeant poni in notulis prædictorum priorum quorumcumque rectorum, & officialium, qui de hoc procedere possent specialiter, ne possint ignorantiam allegare. Et nihilominus miles, notarius, & famuli, qui contrafacerent ab officio intelligantur esse remoti, si ne aliqua cassatione propterea facienda. Et quod hæc veniant in augmentum privilegii prioratus. Et quod cancellarius Florentinus, & seu notarius extractionum officiorum dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & notarius ipsorum teneatur, & debeat in li-

bro extractionum in fine cuiuslibet extractionis dictorum officiorum scribere hæc verba videlicet. Et possint prædicti sic extracti, ad dictum officium deputati, & eorum notarius deferre omnia, & quæcumque arma tam offendibilia, quam defendibilia in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, libere, licite, & impune, & absque eorum præiudicio, vel gravamine. Et similiter etiam huiusmodi verba describere, inferere, seu inferi, & describi facere in eorum apodixis privilegii, & quolibet bullectino, seu instrumento extractionis ipsorum, quam, quem, seu quod dare consuetum est, seu dabit huiusmodi prioribus, vexillifero, & notario ipsorum quoties extracti fuerint, vel extraentur, & officium exercebunt. Provisum est etiam quod quandocumque contingeret in futurum (quod Deus per suam misericordiam caveat, & avertat) dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ pro tempore existentes, vel aliquem, seu aliquos ex eis pati, vel quomodolibet substinere aliquod damnum, vel detrimentum in suis bonis, vel substantia existentibus in civitate, aut comitatu Florentiæ tempore aliquius tumultus, vel rumoris, qui fieret in civitate Florentiæ, videlicet quod eius domus, vel alia sua bona in totum, vel in partem combusta, seu demolita, vel destructa, seu devastata fuerint, aut eius mobilia derobata ex eo, vel pretexto quod defenderent, vel tenerent ipsi domini priores, & vexillifer, vel aliqui ipsorum contra voluntatem tumultuantium, vel rumorem facientium in ipsa civitate, & pro manutentione præsentis felicitis, & guelfi Status, & palatii populi Florentini in quo ipsi domini priores, & vexillifer moram trahunt, possint, & debeant quæcumque huiusmodi damna, & detrimenta resarciri, & integre restitui, & emendari cuilibet ex ipsis dominis prioribus, & vexillifero talia damna, & detrimenta, vel eorum aliquod passio de pecunia, & avere communis prædicti ad aliud specialiter non deputata. Et huiusmodi resarciones, restitutiones, & emendationes, & quamlibet ipsarum facere possint, & debeant simul, vel divisim camerarii cameræ dicti communis tali pecunia prædicta omnibus, & singulis propterea debentibus recipere, vel habere, habita dumtaxat deliberatione, & declaratione super his facta per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu duas partes omnium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, seu contradicentibus, aut quomodolibet impeditis. Et quod in prædictis, & super prædictis tam de quantitate damni, & detrimenti, & restitutione, & emendatione fiendis, quam quod fuerit, & processerit ex causa antedicta stetur, & stari possit, & debeat de-

liberati-
que pe-
commu-
bonos
est. Et
& vale
mandat
fiat, &
stitibus
defend-
rentur
inde e-
inultu-
que r-
dantia
xillife-
ter pe-
nis Fl-
magis
priori-
tempu-
rum,
quing-
legia
minori

De s-

U
& no
in pu
eiusde
obser
prædi
rum
corar
tæ,
& q
tiam

liberationi, & declarationi fiendæ, semel, aut pluries, & quotiescumque per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis prædicti, & gonfalonem societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, & seu duas partes ipsorum, ut dictum est. Et huiusmodi declaratio, & deliberatio habeatur pro veritate, & valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari. Et insuper quod in omnibus, & per omnia intelligatur, fiat, & observetur, & fieri, & observari possit, & debeat in superstitibus carcerum stincharum communis prædicti, & quolibet ipsorum defendentibus, seu defendi facientibus carceres prædictos, ne caperentur, aut frangerentur, aut ne carcerati in totum, vel in partem inde exirent, vel extraherentur tempore alicuius rumoris, vel tumultus, ut præfertur. Et omnia ordinamenta prædicta, & quæcumque reperirentur in statutis, & ordinamentis communis Florentiæ dantia privilegia, & immunitates præfatis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & eorum notario debeant inviolabiliter, & firmiter per dominos potestatem, capitaneum, & alios officiales communis Florentiæ, & eorum familia observari, & illa videlicet capitulum magis prævaleant, & observentur, quæ magis fuerint visa utilia alleganti, priori, vexillifero, & notario eorum esistenti in officio, vel post in tempus, infra quod privilegium ei conceditur per formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet officiali contravenienti. Et omnia privilegia concessa præfatis dominis intelligantur esse concessa notario minorum præfatorum.

De sindicatu DD. Priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii.

RUBRICA XLV.

UT magnificis, & excelsis D. D. Prioribus artium, & vexillifero iustitiæ communis, & populi florentini eorumque scribæ, & notario detur materia in exercitio eorum officii, & gubernatione in publico florentinorum circa administrationem iustitiæ, & rerum eiusdem, sollicite omnia agere, & ordinamenta communis Florentiæ observare. Provisum est, quod domini priores, vexillifer, & scriba prædicti, quorum officium durare debeat secundum formam statutorum dicti communis per duos menses, stare ad sindicatum debeant coram executore ordinamentorum iustitiæ civitatis Florentiæ præfati, & sindicari per eum debeant de commissis, obmissis, neglectis, & quæ committere, obmittere, & negligere non debebant, imo etiam prohibebantur per statuta, & ordinamenta communis Floren-

Tom. II.

Aaaa

tiæ, & vacante officio executoris coram domino potestate civitatis Florentiæ, & per eum, & utroque vacante per capitaneum populi civitatis prædictæ, itaut qui eorum dicto casu inceperit perficere debeat, licet durante dicto sindicatu supervenerit, & advenerit executor, vel potestas prædictus. Et quod præfati domini priores artium & vexillifer iustitiæ communis, & populi prædicti, & eorum scriba, finito eorum officio, & prima die introitus suorum successorum post præstitum iuramentum per dictos coram successoribus debeant personaliter comparere coram præfato domino executore, vel eius officio vacante, coram domino potestate, vel utroque vacante coram domino capitaneo, & ibidem coram eo inquisitioni contra eos, & eorum quemlibet formatæ eorum, & cuiusque eorum primo corporali iuramento præstito in manibus rectoris prædicti de respondendo veritatem super his, de quibus contra eos, vel eorum quemlibet fuerit inquisitum, & specialiter de falsitatibus, baratariis, & aliis illicitis extorsionibus, quæ per eos, vel per eorum alterum in dicto officio, & eo durante commissæ fuissent, & de omnibus aliis, de quibus per formam statutorum, & ordinamentorum communis prædicti disponitur specialiter debere sindicari. Et si quis eorum inventus fuerit per aliquem ex dictis rectoribus, ut dictum est, commisisse, vel fecisse in dicto suo officio aliquam falsitatem, vel baratariam condemnatur per rectorem, qui sic invenerit in libris quingentis f. p. pro qualibet falsitate, & barataria, quam inventus fuerit commisisse, & ab inde in antea non possit esse prior, vel vexillifer iustitiæ, seu scriba officii priorum, & vexilliferi iustitiæ, vel habere aliquod officium, vel beneficium a communi Florentiæ, vel pro communi Florentiæ. Teneatur quoque de prædictis rector prædictus procedere, & inquirere, & super prædictis immediate finito eorum officio, & eis comparentibus, respondentibus, & negantibus, ea de quibus contra eos inquireretur, quem processum postquam inceperit aliquis ex dictis rectoribus seu casu prædicto debeat expediri per condemnationem, vel absolutionem infra decem dies a die prædicta formatæ inquisitionis computandos, procedendo summarie, de plano, sine strepitu, & figura iudicii inducta a iure, vel statutis, vel ordinamentis communis Florentiæ, & omni solemnitate obmissa, a cuius sindicatoris sententia appellari non possit, vel de nullitate opponi, vel dici per aliquem ex dictis prioribus, & vexillifero iustitiæ, vel scriba olim officii supradicti, imo inviolabiliter, & sine retentione, & spe retentionis, rescissionis, vel declarationis nullitatis, vel alia qualibet defensione, executioni mandari debeant, & possint per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ.

DE

Quod

Quod in
domini
& duos
ipsorum
mortuis
berent
teralem
quemcumque
tiam p
prædict
ries, &

Omnia
giorum
hactenus
eligend
obstant
sent, v
remoti
accepta
satisdec
omnia
& tene
seu ad
tuni e
sent, i
ctis, v
sent p
alius r
appare

DE BALIA DOMINORUM ET COLLEGIORUM.

Quod possint providere per quem extrahatur officium DD. Priorum.

RUBRICA XLVI.

Quandocumque videbitur dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ populi, & communis Florentiæ, expedire possint ipsi domini priores, & vexillifer una cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, & duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis omnes, & singulas extractiones, quæ fieri deberent per dominum potestatem civitatis Florentiæ, vel eius collateralem facere fieri, & seu deliberare, quod fiant, & fieri possint per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, & seu etiam per aliquem ex ipsis. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providerint, ordinaverint, seu deliberaverint, semel, & pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat observari.

Quod omnia gesta per duas partes officii teneantur.

RUBRICA XLVII.

Omnia, & singula quæ gerentur per opportunum, secundum ordinamenta communis Florentiæ, numerum, officiorum, sive collegiorum cuiuscumque officii, seu collegii, populi, seu communis tam hactenus deputatorum, quam etiam in posterum deputandorum, seu eligendorum, vel extrahendorum, fieri possint licite, & impune, non obstante quod aliquis, seu aliqui de ipsis officiis, seu collegiis fuissent, vel essent absentes, & etiam non requisiti, vel mortui, vel remoti, seu etiam non extracti, vel non electi, seu etiam quod non acceptaverint officium ipsorum, seu quod non iuraverint, vel non satisfecerint debite secundum ordinamenta dicti communis. Et quod omnia, quæ sic gesta, seu facta fuerint, vel fient, vel gerentur valeant, & teneant pleno iure, ac si omnes de ipso tali officio, vel collegio, seu ad perfectionem integram ipsius talis officii, seu collegii opportuni extracti, seu electi debite fuissent, & ipsum officium acceptassent, iurassent, cavissent, & satisfecissent, & talibus actibus sic factis, vel fiendis interfuissent, & consensissent, & ipsos actus gessissent per omnia secundum ordinamenta communis Florentiæ, & ubi alius numerus pro obtinendo partitum determinatus non esset, vel appareret, tunc sufficiat fieri, & obtineri per maiorem partem to-

tius numeri officialium ad hoc requisitorum, & etiam dominorum cum eorum collegiis.

Quod habentes bullestinum a dominis, vel a regulatoribus si non satisfiant non possint rehabere nisi per fabas XXXVI.

RUBRICA XLVIII.

Quælibet persona civis, vel forensis debens dare aliquid communi, & pro ipso debito habens licentiam, securitatem, vel bullestinum a dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & seu dominis prioribus, & vexillifero, & collegiis, & seu ab officio regulatorum, teneatur infra mensem idonee satisfacere coram notario dominorum priorum de solvendo ipsum debitum illico finito tempore licentiæ, securitatis, seu bullestini, & si non satisfecerit intelligatur talis licentia, securitas, & bullestinus elapso mense revocata, & revocatus, & annullata, & annullatus, & quod pro ipso debito non possit, nec debeat sibi amplius dari licentia, securitas, & bullestinus per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, vel alios officiales, nisi solummodo per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ una cum eorum collegiis, obtento partito ad minus per trigintasex fabas nigras, & non aliter; Et quidquid contra, vel aliter fieret non valeat, nec observetur.

Quod partita inter diversa collegia simul colligantur.

RUBRICA XLIX.

In nullo partito, seu scrutinio fiendo ad fabas nigras, & albas inter plures cives Florentinos officiales communis eiusdem de variis, & diversis officiis insimul congregatos, seu congregandos habentes insimul circa rem aliquam, seu de aliquo negotio providere, seu deliberare, aut aliquid declarare, vel facere, possint fabæ recolligi ab illis de uno collegio, seu officio segregatim ab aliis de alio collegio, seu officio ibidem assistente, sed insimul, & permixtim ab omnibus, ita quod datio, seu redditio fabarum nigrarum, seu albarum non possit alicui ipsorum collegiorum, seu officiorum, seu illis de aliquo ipsorum collegiorum, seu officiorum magis quam alteri imputari, nisi quando pro arduo negotio communis, quod non spectaret nominatim ad aliquam singularem personam videretur omnibus dominis prioribus, & vexillifero obtento partito inter eos ad fabas nigras, & albas nemine discordante. Et si secus fieret non valeat quod in

contrari
etiam n
in libri

*Quod
du*

Pro
xi
pore fa
rum v
& eis
singulis
cundur
quam
offitio
eorum
teresse
libet e
nia pe
camer
solvan
rum c
ferum
viroru
verter
comm
tiam
mutu
gonfa
deber

Quod

Pe
etian

contrarium ageretur. Et qualiscumque colligeret ipsas fabas, & etiam notarius qui scriberet talem provisionem, & ipsorum quilibet in libris quingentis f. p. pro ipsorum quolibet condemnatur.

Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii, & duodecim boni viri possint providere iis qui mutuaverint communi Florentiæ de interesse pecuniæ mutuata.

RUBRICA L.

Provisum, & ordinatum est quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui pro tempore fuerint una cum officio gonfaloneriorum, & duodecim bonorum virorum possint, eisque liceat, quando, & quoties voluerint, & eis placuerit providere illis hominibus, & singulis personis, & singulis societatibus, qui, & quæ ad instantiam, & præces, seu secundum deliberationem ipsorum priorum, & vexilliferi iustitiæ aliquam quantitatem, seu quantitates pecuniarum dicto communi, seu officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ mutuabunt pro eorum sic mutuantium, & cuiuslibet eorum damnis, damno, & interesse pecuniæ sic mutuandæ ad rationem libr. octo f. p. pro quolibet centenario pro anno, & ad rationem anni, temporis quo pecunia per eos mutuata, seu mutuanda rehabere destulerint. Et quod camerarii cameræ communis Florentiæ de communis ipsius pecuniæ solvant, & satisfaciant prædictis omnibus, qui sic mutuabunt in futurum omnem pecuniæ quantitatem, quæ per ipsos priores, & vexilliferum una cum dicto officio gonfaloneriorum, & duodecim bonorum virorum providebitur. Et si pecunia, quæ mutuo acciperetur converteretur in solutione, & pro solutione facienda stipendiariorum communis Florentiæ solvi, & satisfieri possit dictis mutuantibus etiam de pecunia capse conductæ. Et illi intelligantur mutuassee, seu mutuare, quibus ipsi priores, & vexillifer una cum dicto officio gonfaloneriorum duodecim providerint occasione prædicta solutionem debere fieri.

Quod domini priores cum gonfaloneriis, & duodecim bonis viris provideant de suprastallo rectorum territorii Florentini.

RUBRICA LI.

Potestas terrarum, & locorum comitatus, vel districtus Florentiæ etiam finito officio usque ad adventum successoris eorum officium

contrarium
etiam n
in libris

us si non

Quod

commu-
vel bul-
dominis
priorum,
pore minorum
rum videntur,
& eis talis li-
singulis vocatus,
cundum sit, nec
quam ex domi-
officio solum-
eorum eorum
teresse gras, &
libet dat, nec
nia per
camerarii
solvant.

rum o-
ferum
virorum
veritas
de vari-
tiam & habent
mutuare, seu
gonfalonerii
debeant collegio,

omni-
albarum
illis de
ni impu-
spectaret

domi-
nigras,
quod in

exercere debeant per id tempus quod deliberabitur semel, & pluries per dominos priores artium, & vexilliferam iustitiæ simul cum officio gonfaloneriorum, & duodecim bonorum virorum, & habeatur ac si ab initio per id tempus fuerint deputati, electi, vel extracti.

Quod priores, & gonfalonerii, & duodecim boni viri, vel alius officialis non teneantur ex electione quam fecerint de aliquo officiali.

RUBRICA LII.

Nullus de officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu de officio gonfaloneriorum, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, seu de alio quocumque officio, seu collegio ex nominatione, promotione, seu electione facta per eos, vel aliquem eorum teneatur, obligetur, vel teneri, seu obligari quomodolibet intelligatur, aut possit aliququaliter sindicari, recercari, gravari, vel quomodolibet molestari, conveniri, seu in ius vocari. Sed exinde intelligantur esse, & sint ipsi, & quilibet ipsorum liberi, & totaliter absoluti.

Quod provideatur de habendo pecuniam in communi sine libra.

RUBRICA LIII.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ infra quindecim dies ab eorum introitu proprio iuramento debeant, & teneantur tenere consilium cum duodecim bonis viris, & capitudinibus maiorum artium unum, quando, & qualiter possit, & debeat haberi pecunia in communi absque impositione libræ, præstantiæ, vel impostæ. Et quod domini potestas, & capitaneus infra dictum terminum proprio iuramento prædicta fieri facere teneantur, & secundum quod deliberatum fuerit, & provisum per iam dictum consilium, & in ipso consilio executioni mandetur per opportuna consilia populi, & communis Florentiæ.

Quod gonfalonerii cum duodecim possint eligere spias.

RUBRICA LIV.

Gonfalonerii societatum populi, & duæ partes eorum, & duodecim boni viri communis Florentiæ infra primos eorum quinque dies

eorum & legiorum spiarum, dicto officio, & genter, liam, quod officialis

Dominus communis annuum ipse voluerit et qui num bene guelfum tempore videbitur nec curationem pro terliceat, sic eligenda ab pro terdomini dictis, et cisque

Dominus communis

eorum & pluries
legiorum cum offi-
spiarum, habeatur
dicto offitio tracti.
rum, &
genter, vel
liam, quæ
officialis

eorum offitii possint, teneantur, & debeant quolibet dictorum col-
legiorum, unum de ipsorum collegio eligere, & deputare ad offitium
spiarum; & exploratorum dicti communis, qui sic eligendi supersint
dicto offitio donec fuerint de collegiis antedictis, seu aliquo ipso-
rum, & circa ipsum offitium teneantur, & debeant intendere dili-
genter, & habere intelligantur, & habeant omne offitium, & ba-
liam, quam, seu quod hactenus soliti sunt habere quicumque alii
officialis hactenus ad ipsum offitium pro communi Florentiæ deputati.

*Quod domini cum collegiis, & conductariis possint
eligere rationerium.*

RUBRICA LV.

litia po-
riorum,
alio quo-
seu ele-
tur, vel
munis aliquo
nium inveniri,
voluerint ipsi, &
et qui
nam bonum
guelfum libra.
tempore
videbitur
nec cum
ratione ab eo
pro tempore
liceat, & ar-
sic eligere pecunia
xa ab offitio. Et
pro tempore proprio
domini modo deli-
dictis, in ipso
eisque & com-

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & commu-
nis Florentiæ, & officiales conductæ stipendiariorum dicti com-
munis una cum eis, qui pro tempore fuerint, & duæ partes om-
nium ipsorum possint, & eis liceat, semel, & pluries, & quoties
voluerint eligere, & deputare in rationerium officialium conductæ,
et qui videat, & calculet rationes stipendii communis prædicti u-
num bonum, & sufficientem rationerium civem Florentinum, &
guelfum quem volent, devoto aliquo non obstante pro eo, & eis
tempore, & temporibus, & cum eo salario de quo, & quibus eis
videbitur, non tamen maiori tempore pro vice qualibet unius anni,
nec cum maiori salario librarum quindecim f. p. pro mense, & ad
rationem mensis. Et quod camerarii cameræ dicti communis, qui
pro tempore fuerint de ipsius communis pecunia possint, eisque
liceat, teneantur, & debeant dare, &olvere huiusmodi rationerio
sic eligendo salarium supradictum de quo eis videbitur habita apodi-
xa ab officiali conductæ stipendiariorum communis Florentiæ, qui
pro tempore fuerit. Et ipsum rationerium sic eligendum prædicti
domini priores, & vexillifer una cum officialibus conductæ præ-
dictis, qui pro tempore fuerint, & duæ partes ipsorum possint,
eisque liceat cassare, & removere toties quoties eisdem videbitur.

*Quod domini cum collegiis possint eligere rationerium
sive scribam regulatorum.*

RUBRICA LVI.

Domni priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & com-
munis Florentiæ una cum gonfalonariis societatum populi, & cum

Domni priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & com-
munis Florentiæ una cum gonfalonariis societatum populi, & cum

duodecim bonis viris communis Florentiæ, & duæ partes omnium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque, & pro eo & eis temporibus quibus volent non maioribus uno anno pro vice qualibet eligere ex civibus Florentinis, & guelfis, quæ, & quos volent, deveto aliquo non obstante ad dictum officium rationerii officii regulatorum introitus, & expensarum communis prædicti, et cum officio, salario, modis, formis, tenoribus, & articulis hactenus consuetis.

Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint facere revidere rationem introitus, & exitus communis.

RUBRICA LVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, & regulatores introitus, & exitus dicti communis, & seu duæ partes omnium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint semel, & pluries providere, & ordinare quomodo, & quemadmodum saltem semel quolibet anno temporis secuturi, ratio introitus, & totius exitus dicti communis revideatur, & diligenter calculetur, & revideri, & calculari diligenter possit, & debeat ita quod clare videatur quantum pro uno anno tunc præterito dictum commune habuerit in redditibus, & quantum in expensis omnibus computatis, quæ possent, seu potuerunt comode computari. Et propterea redditus, & expensas dicti communis ad unum, seu in uno, vel pluribus locis deveniendos, & faciendos, & seu devenire, & fieri debere in totum, & seu illos, & illas expensas de quibus eis videbitur ordinare, disponere, & destinare uti clarius videri possit ratio antedicta, & utilius in redditibus, & expensis procedatur pro communi prædicto, prout, quomodo, & quemadmodum crediderint invenire. Et possint insuper ad cameram dicti communis, & ut cautius ibidem procedatur ultra illos qui ad servitium, seu officia dictæ cameræ per viam extractionis deputantur eligere, & deputare semel, & pluries, & quotiescumque unum civem Florentinum popularem, & guelfum, etiam si videretur, religiosum, ad servitia, & ministeria dictæ cameræ, & super rationibus, & computo omnium, & singulorum introituum, & exituum communis Florentiæ, de quibus, & prout disponerent, seu expedire putarent, & cum salario de quo deliberarent habendo, & solvendo a camerario dictæ cameræ, & quod salarium huiusmodi deputando sol-

vi, & d
pro rata
apodixa
derint,
circa pr
observar
tiæ, &
dictum
cere sen
facta, &
tamen i
prædict
gatur ei
dinari p
quibus
creditor
& salvo
dictorum
tum, r
per qu
contra
munis
incipit
rum c
contra
ter pro

Quod

Qu
person
sonam
re, n
possit,
tra fie
debeat
qui ac
quod

vi, & dari possit, & debeat per dictos camerarios mense quolibet pro rata secundum retentionem gabellæ, vel directuræ, & absque apodixa, & subscriptione dum tamen in salario quantum decens viderint, & respiciant ad congruam quantitatem. Et pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & pro eorum executione, observantia, & effectu possint ipsi domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii, & duodecim, & seu duæ partes eorum, ut est dictum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere semel, & pluries, quæ, & de quibus viderint expedire, quæ facta, & provisæ valcant, & teneant, & debeant observari. Hoc tamen salvo, excepto, & declarato, quod per prædicta, vel aliquod prædictorum, aut ipsorum, seu alicuius eorum vigore nihil intelligatur esse, vel sit provisum, aut ordinatum, nec provideri, vel ordinari possit in præiudicium assignamentorum hætenus factorum ali- quibus creditoribus communis prædicti, seu factorum in ipsorum creditorum favorem, & quidquid contra fieret sit irritum, & inane, & salvo, expresse, & declarato quod per prædicta, vel aliquod prædictorum nihil intelligatur esse provisum, deliberatum, vel reformatum, nec in prædictis aliquod includatur, vel includi intelligatur per quoddam, seu cuius prætextu, vel vigore venire possit quoquomodo contra provisionem firmatam in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ die 29. mensis septembris anno domini 1378. quæ incipit *pro parte mercatorum &c.* Et tractat de distributione officiorum communis prædicti, imo omnia, & singula, per quæ possit contra ipsam venire, seu ipsi modo aliquo derogari habeantur totaliter pro infectis, & pro non dispositis, vel provisus.

Quod rationerii non possint facere officium per substitutum, & si nescit scribere non possit exercere.

RUBRICA LVIII.

Quilibet ex rationeriis ordinariis dicti communis qui tale officium acceptaverit teneatur sub pœna libr. mille f. p. ipsum officium personaliter exercere, & nullo modo per substitutum, vel aliam personam, etiam quantumcumque sibi coniunctam possit ipsum exercere, nec aliquis, ut substitutus, vel aliter nisi principalis persona possit, aut debeat illud exercere sub dicta pœna. Et quidquid contra fieret sit irritum, & inane, & nullum salarium contrafacienti debeatur, nec solvi, aut dari possit, vel debeat. Et quod quilibet, qui ad dictum officium fuerit extractus possit illud renunciare. Et quod aliquis, qui nesciret legere, & scribere non possit dictum offi-

Tom. II.

Bbbb

vi, & omnium
pro rata, & plu-
apodixa, & sub-
derint, & Flo-
circa prædicta, & ex-
observantia, & ex-
dictum, & ex-
cere semel, & pluries, quæ, & de quibus viderint expedire, quæ facta, & provisæ valcant, & teneant, & debeant observari. Hoc tamen salvo, excepto, & declarato, quod per prædicta, vel aliquod prædictorum, aut ipsorum, seu alicuius eorum vigore nihil intelligatur esse, vel sit provisum, aut ordinatum, nec provideri, vel ordinari possit in præiudicium assignamentorum hætenus factorum ali- quibus creditoribus communis prædicti, seu factorum in ipsorum creditorum favorem, & quidquid contra fieret sit irritum, & inane, & salvo, expresse, & declarato quod per prædicta, vel aliquod prædictorum nihil intelligatur esse provisum, deliberatum, vel reformatum, nec in prædictis aliquod includatur, vel includi intelligatur per quoddam, seu cuius prætextu, vel vigore venire possit quoquomodo contra provisionem firmatam in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ die 29. mensis septembris anno domini 1378. quæ incipit *pro parte mercatorum &c.* Et tractat de distributione officiorum communis prædicti, imo omnia, & singula, per quæ possit contra ipsam venire, seu ipsi modo aliquo derogari habeantur totaliter pro infectis, & pro non dispositis, vel provisus.

revidere

& com-

& duo-

& exi-

etiam

remotis

& que-

ratio inte-

atur, &

possit,

tunc præ-

in ex-

comode

munis ad

endos, &

as expen-

uti cla-

& expen-

& que-

cameram

os qui ad

putantur

unum ci-

re, & religio-

nibus, &

commu-

ire puta-

olvendo a

ando sol-

Q
per
sonam
re,
possit
tra
debe
qui
quod

tium, aut officium alicuius scribanatus, vel rationerii acceptare, vel in illo esse, nec alicui alii aliquod salarium dari possit. Et insuper quod quodcumque, & quotiescumque aliquis extraheretur ad dictum officium rationeriorum, vel alicuius scribanatus debeat tempore extractionis poni ad partitum inter officia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & eorum collegiorum, & si fuerit approbatus ad minus per duas partes omnium ipsorum possit officium exercere, & si non fuerit approbatus illico eius cedula remittatur, & alius extrahatur, & sic de quolibet observetur, & fiat partitum singulariter, & de per se.

*Quod rationerii extraordinarii extrahantur de bursis,
& non eligantur.*

RUBRICA LIX.

Si, & in quantum, & quando per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & seu duas partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis deliberatum fuerit expedire pro dicto communi haberi rationerios extraordinarios eo casu ad ipsorum deputationem procedatur, & procedi debeat, dumtaxat per viam extractionis, videlicet extrahendo, & quod extrahi possint, & debeant quatuor cives Florentini populares unus pro quolibet quarterio civitatis Florentiæ, & quorum tres sint de membro septem maiorum artium, & sciooperatorum, & unus de membro XIV. minorum artium civitatis Florentiæ, & extractio ipsorum fiat de bursis in quibus imburseati sunt cives Florentini pro officio regulatorum dicti communis, & quilibet talis extrahendus in bursa unus extractus fuerit illico remittatur, ita quod ob hoc officium regulatorum non perdat. Et quod officium ipsorum extrahendorum duret sex mensibus initiandis, prout per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu duas partes eorum, ut dictum est, deliberatum fuerit. Et quod illi prædicti quatuor extrahendi, & seu tres ex eis alio etiam absente, & irrequisito, non acceptante, mortuo, vel remoto, aut contradicente, vel quomodolibet impedito habeant, & habere intelligantur durante eorum officio illam auctoritatem, & potestatem, & illud arbitrium quam, & quod habuerunt rationerii extraordinarii dicti communis, quorum officium durabit per totum mensem martii proxime præteritum, & cum eisdem capitulis, partibus, reservationibus, recurso, & limitationibus quibuscumque, quæ omnia habeantur, & censeantur pro hic apposis,

descrip
quod p
munis
nos vi
etoritas
gi, mi
libet fi
priorib
partibu
visio,
vel de
seu pe
de de
aliquo
pœna
qualib
priorat
contra
posita
ferum
tatum
trigint
lus ad
privile
tenta
gonfal
XXV
vel in
debeat
salariv
quiden
pecun
& del
apodi
comm
bursa
came
qui fi
nerior
tur p
& ha
delico

descriptis, & singulariter repetitis. Eo etiam addito, & proviso, quod per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis prædicti, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, & seu duas partes eorum possit talis auctoritas, potestas, & arbitrium in qualibet sui parte limitari, corrigi, minui, etiam super illa, & qualibet eius parte, limitationes quælibet fieri, semel, & pluries, prout, & quemadmodum ipsis dominis prioribus, vexillifero, gonfaloneriis, & duodecim, & seu duabus partibus ipsorum videbitur convenire. Et quod nulla petitio, provisio, vel proposita, quæ disponderet, vel containeret de habendo, vel deputando rationeros extraordinarios pro dicto communi aliter, seu per aliam viam, vel modum, quam per viam extractionis fiendæ de dictis bursis supradicto modo possit proponi, vel mitti in aliquo, seu aliquod consilium populi, vel communis prædicti sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio prioratus artium, aut alio non obstante. Et nihilominus quidquid contraheret sit irritum, & inane nisi talis petitio, provisio, vel præposita primo deliberata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis prædicti, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis ad minus per triginta quatuor ex eis reddentes fabas nigras pro sic. Et quod nullus ad supradictum officium assumendus possit ipsi renunciare, salvo privilegio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, nisi deliberata, & obtenta licentia a dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ, & gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris saltem a XXVIII. ex eis. Et quod loco cuiuslibet renuntiantis dicto officio, vel inde aliter vacatione habentis extrahi, de eadem bursa possit, & debeat unus alius. Habeant quoque supradicti rationarii extrahendi salarium consuetum pro quolibet mense, & quolibet ipsorum. Quod quidem salarium camerarii cameræ dicti communis de quacumque pecunia ipsius communis ad aliud specialiter non deputata possint, & debeant ipsis solvere de mense in mensem, prout tangit, habita apodixa officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ absque alia solemnitate servanda. Et quod de bursa, in qua sunt imburseati notarii pro officio notariatus camerarii cameræ armorum palatii populi Florentini extrahatur unus notarius, qui sic extrahendus intelligatur esse, & sit notarius, & scriba rationeriorum prædictorum pro tempore supradicto. Et similiter observe- tur pro temporibus secuturis. Et quod quilibet talis notarius habeat, & habere debeat salarium a camerariis cameræ dicti communis, videlicet flor. quatuor auri pro quolibet mense habendo a camerariis

B b b b 2

cameræ dicti communis, prout, & quæmadmodum de salario dictorum rationeriariorum est dispositum, & provisum.

Quod rationerariis extraordinariis possit notificari de habentibus de bonis communis.

RUBRICA LX.

Cuilibet liceat notificare publice, & secrete rationerariis extraordinariis dicti communis, vel alicui, seu aliquibus ex eis quidquid sciverint, & qualitercumque pertinere ad commune prædictum, & seu ipsi communi quoquomodo deberi, & teneatur cuilibet tali notificanti credentia si voluerit. Et quod dicti rationerii, seu tres ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint, eisque liceat cum quolibet sic notificante, vel ad eorum notitiam deducente de bonis, rebus, vel iure dicti communis componere, & compositiones, & pacta facere de dando, & seu dari, & solvi faciendo cuilibet tali sic notificanti tantum quantum ipsis rationerariis, & seu tribus ex eis, ut dictum est, pro tali notificatione videretur convenire, non excedendo tamen solidos duos f. p. pro qualibet libra eius, quod occasione talis notificationis, & seu declarationis inde secuta in dictum commune realiter perveniret. Et quod camerarii cameræ dicti communis possint, ac etiam teneantur, & debeant de quacumque pecunia, quæ ad eorum manus pervenerit occasione alicuius declarationis officii dicti rationerii, quæ processerit ex notificatione alicuius dare, & solvere cuilibet, de quo per officialem ipsorum rationeriariorum dictum fuerit sibi deberi occasione notificationis eorum officio, vel alicui ex eis, ut prædicitur factæ totum, vel quidquid per dictos rationerarios, vel tres ex eis, ut dictum est, deliberatum fuerit semel, & pluries, & quotiescumque non excedendo tamen solidos duos pro libra, ut prædicitur totius eius, quod occasione talis notificationis realiter devenerit in commune prædictum. Et quod ipse talis, qui sic notificaverit, & occasione notificationis ipsius sic devenerit stetur, & stari debeat declarationi, & deliberationi officii dictorum rationeriariorum, in hoc remanente eorum conscientia onerata absque alia probatione, vel fide habenda. Et quod si occasione alicuius talis notificationis bona immobilia devenerint in commune prædictum, tunc, & eo casu camerarii antedicti possint, & debeant de quacumque pecunia dicti communis ad aliud singulariter non deputata dare, & solvere cuilibet, qui ipsis rationerariis, seu alicui, vel aliquibus ipsorum notificaverint ipsa bona pertinere ad commune prædictum usque in solidos duos pro qualibet libræ extimationis fieri-

dæ de ip
eius, qu
bona val
merarii
propterea
deliberati
retention
proviso
etorum f
pervenire
de aliqui
aliquibus
commun
etiam fir
iura sua
cui, seu
quolibet
& seu r
ctum est
nes faci
faciend
rium sic
concordi
tem ipse
quod d
vi fecer
ipsi cam
sic dona
riorum
ad ipsos
solution
retentio
licentia
visa du
quolibet
earum
liber, &
lutam
aliqua
nerint
nerii, &
assignar

no dicto-

mibus

extraordi-
 nis quid-
 dictum,
 libet tali
 seu tres
 ne liccat
 cente de
 dispositio-
 do cuili-
 seu tri-
 conveni-
 ra eius,
 e secuta
 cameræ
 acumque
 declara-
 alicuius
 rationerio-
 officio,
 per di-
 fuerit
 soldos
 talis no-
 mod ipse
 sic de-
 officii di-
 onerata-
 one ali-
 ne præ-
 tant de
 depu-
 ui, vel
 commune
 is fien-

dæ de ipsis bonis per officium rationeriorum prædictorum; & seu eius, quod ipsi rationerii, seu tres ex eis declaraverint ipsa talia bona valere. Et prædictas solutiones teneantur, & debeant facere camerarii antedicti absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione propterea habenda, aut alia solemnitate servanda, habita dumtaxat deliberatione officii rationeriorum prædictorum, & integre, & sine retentione, vel detractioe diricturæ, vel gabellæ. Hoc addito, & proviso quod nulla solutio per camerarios prædictos vigore prædictorum fieri possit, vel debeat de eo quod dicti rationerii fecerint pervenire in commune prædictum, aut solvere camerariis antedictis de aliquibus, vel pro aliquibus gabellis dicti communis, aut pro aliquibus præstantiis, residuis, vel accactis, aut extimationis dicti communis. Et pro utilitate publica cuilibet sponte volenti liceat etiam sine solutione alicuius gabellæ contractuum donare bona, & iura sua communi Florentiæ, & seu dictis rationeriis, vel alicui, seu aliquibus ex eis pro ipso communi recipienti, & cum quolibet sic donante, aut donare volente prædicti rationerii, & seu tres ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, ut dictum est, possint pro dicto communi componere, & compositiones facere de dando, & restituendo, & seu dari, & restitui faciendo cuilibet tali donanti illam partem bonorum, & seu iurium sic donatorum de qua ipsis rationeriis placuerit, & seu in concordia cum tali donante fuerint, non excedendo tamen medietatem ipsorum iurium, vel bonorum. Et quod de omni, & toto eo, quod dicti rationerii occasione alicuius talis donationis realiter solvi fecerint camerario cameræ dicti communis possint, & debeant ipsi camerarii de ipsa tali pecunia dare, & solvere cuilibet tali, qui sic donavit tantum quantum declaratum fuerit per officium rationeriorum prædictorum, non tamen excedendo medietatem eius, quod ad ipsos camerarios pervenerit, ut est dictum. Et quaslibet tales solutiones possint, & debeant facere dicti camerarii integre, & sine retentione alicuius gabellæ, vel diricturæ, & absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, vel alia solemnitate servanda, visa dumtaxat deliberatione officii dictorum rationeriorum. Et quod quilibet vigore talium donationum, & seu declarationum ex eis, vel earum aliqua sequatur exactio, qui solverit intelligatur esse, & sit liber, & absolutus de eo quod solverit, & usque in quantitatem solutam. Si autem aliquis donaverit modo prædicto immobilia, vel aliqua iura, per quæ, seu quorum occasione bona immobilia pervenerint in commune prædictum, tunc, & eo casu possint ipsi rationerii, & seu tres ex eis, ut dictum est, dare, concedere, & libere assignare de ipsis talibus bonis eam partem, de qua eorum officio

videbitur, non tamen excedendo dimidiam bonorum, possint dare, & assignare. Hoc in prædictis salvo, modificato, proviso, & declarato quod de his quæ prædicti rationerii, & seu tres ex eis, ut dictum est vigore prædictorum providerint, aut fecerint quoquo modo ea intelligantur dumtaxat valere, & executionem habere possint, quæ postquam facta, seu provisa fuerint confirmata, & approbata fuerint per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis prædicti, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, & alia ex eis, quæ ipsa approbatione, & confirmatione carerent nullam executionem mereantur, vel habere possint, nisi postquam talis approbatio, & confirmatio secuta fuerit.

Offitiales cives non possint eligere scribanum, vel rationerium, nisi permittatur per ordinamenta communis Florentiæ.

RUBRICA LXI.

Offitiales cives communis Florentiæ, vel aliqui ipsorum non possint, vel debeant de cætero, ullo tempore expensis, seu ad salarium dicti communis deputare, eligere, vel habere quoquo modo aliquem scribanum, vel rationerium, etiam sub alio nomine veritatem velante, vel alio quesito colore, nisi prout expresse, & directe ipsis officialibus per ordinamenta dicti communis est provisum sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet ex dictis officialibus contrarium facienti, vel in fraudem prædictorum aliquid modo aliquo attentanti, & similiter electo, deputato, & exercenti tale officium contra prædicta, seu in fraudem prædictorum pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quod quicumque rationerii extraordinarii dicti communis possint, & debeant quocumque tempore de prædictis inquirere diligenter, & repertos culpabiles punire, & condemnare in prædicta pœna cursu temporis, aut privilegio aliquo non obstante.

De observantiis notariorum camerariorum, & rationeriorum.

RUBRICA LXII.

Qualunche notaio secondo la tratta, e la sua elezione cominciasse l'offizio, e finisse insieme col camarlingo, debbano, e sieno tenuti dare i loro libri al provveditore, o scrivano dei regolatori infra uno mese dal detto suo uffizio diposto, e la pena, che

fi contien
dei detti
fia tenuto
bro, e c
dare con
tale cam
camarlin
ciascuno
dato, re
tragga i
ciascuno
tenuto i
alla dett
ordinati
che per
gionieri
fra otto
tali ragi
averann
e per q
quelle i
ranno i
del can
sette pe
del car
grascia
e per
cuno
nieri c
e vino
due, co
rini se
ra se
altre
dura la
me tra
la trov
dovran
gnato,
del co
capitar
dal di

fi contiene negli ordinamenti del nostro comune. E che se alcuno dei detti notai cominciassse l'offizio in variato tempo del camarlingo sia tenuto, e debba il detto notaio fare a ogni camarlingo uno libro, e così e converso ogni camarlingo a ogni notaio, e debbegli dare come di sopra si dice alla detta pena infra uno mese dal dì di tale camarlingo, o notaio, che finisse il suo offizio. E che el detto camarlingo, e provveditore, e scrivano a cui sarà dato il libro, e ciascuno di loro sia tenuto, e debbano infra otto dì, poichè avrà dato, ricevuto el detto libro notificare al notaio delle tratte, che tragga i ragionieri di esso camarlingo alla pena di lire dugento per ciascuno, e ciascuna volta. E che el detto notaio delle tratte sia tenuto infra otto dì dipoi tale notificagione, trarre i detti ragionieri alla detta pena di lire dugento f. p. E che della borsa de ragionieri ordinati del comune si tragga per lo notaio delle tratte, che è, o che per lo tempo sarà per ciascuno dei detti camarlinghi due ragionieri a rivedere le ragioni solo di uno dei detti camarlinghi infra otto dì poi che averà messo i detti suoi libri in camera, e che tali ragionieri così da esser tratti sieno tenuti, e debbano dal dì che averanno accettato, che al termine, che dura il detto suo offizio, e per quali saranno tratti a vedere, e rivedere le dette ragioni, e quelle rapportare, come di sotto si dirà a detti ragionieri, che faranno tratti si dia, ed abbino gli infra scritti salari, cioè, ragionieri del camarlingo delle prestanze, delle porte, e dell'estimo fiorini sette per ciascuno di loro per uno mese, e mezzo. E i ragionieri del camarlingo dei contratti, dei sei di Arezzo, della carne, della grascia, delle castella, delle stinche, fiorini sei per ciascuno di loro, e per uno mese. E ragionieri del camarlingo del sale per ciascuno di loro fiorini undici, e due mesi, e mezzo. E ragionieri del camarlingo generale da Pisa, ponti, e contratti, sale, e vino della città di Pisa. Camarlingo generale di Arezzo sieno due, come è detto, ed abbino di salario per ciascuno di loro fiorini sei d'oro per uno mese. E per loro cassiere della camera se tenga quello modo, che in fino a quì è usitato, e non altrimenti. E che e sopraddetti ragionieri da poi che averanno riveduta la ragione a ciascuna coppia del suo camarlingatico quella come trovano, e saldada che l'hanno, debbano, e siano tenuti come la trovano, e sottoscritta di loro mano infra otto dì, dal dì che la dovranno rivedere, non passando però el termine di sopra loro assegnato, e rapportare all'uffiziale della grascia, e della appellagione del comune di Firenze. E ove tale uffiziale non ce fosse al potestà, capitano, esecutore o a qualunque di loro. E che el detto uffiziale dal dì che avrà ricevuti e detti rapporti sia tenuto, e debba fra

otto di condannare, o assolvere i detti camarlinghi secondo el rapporto fatto, e secondo la forma delli statuti del comune di Firenze, e che il salario di detti ragionieri così tratti si debbano pagare pe camarlinghi della camera del comune con le retenzioni usate della cassa del generale. E dove questo non bastasse della cassa delle castella del detto comune veduta la bolletta dello stanziamento sottoscritta di mano del notaio dei signori, e la tratta, e il giuramento d'essi ragionieri. E che tali ragionieri, o alcuno d'essi non sia congiunto per parentado di tale camarlingo di cui si avesse a rivedere la ragione per linea, e di schiatta masculina, siccome si contiene per gli ordini del detto commune. E acciò che i detti ragionieri sieno solleciti, e cauti, e *cum diligentia* reveggano le dette ragioni, che qualunque di loro non rapportasse al detto ufficiale, come si dice appunto quello, che debba, e alcuna cosa omettesse in inganno, e in frodo del comune sia tenuto, e debba quello pagare del suo proprio, e per esso possa essere gravato, e convenuto come el camarlingo, che fusse vero debitore, ove, e quando tale errore fusse chiarito pe signori, e loro collegi, o la maggior parte di loro essere fatto per frodo, e per inganno del detto commune. E che alcuno dei detti ragionieri non possa rinunziare il detto suo officio se prima non paga alla camera grossi quattro d'ariento, e acciocchè le chiarigioni, che si faranno abbiano effetto, e vengansi al pagamento, che i notai degl'atti della camera, e ciascuno di essi siano tenuti, e debbano fra tre dì dal dì di tale dichiaragione, fatte le dette dichiaragioni con loro nomi, e soprannomi, e con loro quantità, e condizione mandare al provveditore della camera, e che i detti provveditori esse chiarigioni, come sono loro recate debbano, e sieno tenuti fare scrivere, e registrare a perpetua memoria nel libro della stella del detto commune. E se tale chiarito non pagasse la detta chiarigione, fra uno mese dal dì della dichiarigione, e detti provveditori allora, e in quello caso sieno tenuti, e debbono mandare, e fargli scrivere nello specchio del commune di Firenze. E che tutti l'ordini, e legge del detto specchio abbiano luogo, e osservinsi contra a tale chiarito, che in esso specchio fosse annotato, e che i detti ragionieri così da essere tratti abbiano devieto solo per altrettanto tempo quanto dura il d. loro officio secondo che usato. E questi ordini, e modi se debbano osservare, nelle ragioni che sono a rivedere, e che qualunque di sopra nominati alcuna delle predette cose non osservasse, o in alcuno modo mancasse, come scritto è di sopra caggia in pena al detto commune per ogni volta, che contrafacesse di lire cinquecento f. p. E che ogni rettore del commune di Firenze possa contra lui per la detta pena procedere.

Omnis
scilicet
tale officium
sitam per
nibus, &
nis. Et
materiali
sub eis
predicti
tre car
pro pat
riis, &
hac ce
qui ad
eligitur
cogi po
talem
gatur,
express
rit con
tium,
a die
& gab
extra
te, &
re, &
sens i

Dque
endo
seu c

Scribani exercoant offitium per se, & non per alium.

RUBRICA LXIII.

OMnes, & singuli deputandi per viam extractionis, aut aliter in scribanos alicuius offitii dicti communis teneantur, & debeant tale offitium exercere personaliter per se ipsos, & non per interpositam personam quoquo modo, sub illis pœnis, modis, & gravaminibus, sub quibus tenentur, & abstricti sunt camerarii dicti communis. Et quod ordinamenta, quæ disponunt de camerariis circa hanc materiam intelligantur disponere etiam de scribanis huiusmodi, & sub eisdem modis, & pœnis. Salvo quod possit, non obstantibus prædictis pater pro filio, & e converso, & frater carnalis pro fratre carnali, & nepos ex filio pro avo, & nepos ex fratre carnali pro patruo, & e converso tale offitium exercere, & sic in camerariis, & offitiis camerariorum in hoc possit observari, & fieri. Et hæc cedant in augmentum aliorum ordinamentorum. Et quilibet, qui ad dictum offitium in posterum extrahetur, seu quomodolibet eligetur, teneatur, & debeat ipsum offitium acceptare. Et ad id cogi possit, & debeat summarie, & de facto per quemcumque officialem communis prædicti. Et nihilominus etiam acceptasse intelligatur, & perinde habeatur, & sit in omnibus, & per omnia, ac si expresse ipsum offitium acceptasset, nisi ipsum offitium renuntiaverit coram aliquo, seu aliquibus de officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populis & communis infra sex dies a die quo requisitus, seu citatus fuerit pro parte iudicis cameræ, & gabellæ communis prædicti, infra quem terminum cuilibet sic extracto, seu electo, liceat dictum offitium renuntiare, libere, licite, & impune. Et nullus scribanus de prædictis, qui nesciat scribere, & legere possit, vel debeat acceptare aliquod offitium ad præsens imburseatum, vel quod deinceps imburseabitur.

*Domini cum collegiis habeant baliam destruendi arces,
& providendi de earum custodia.*

RUBRICA LXIV.

DOmini priores artium, & vexillifer iustitiæ, cum eorum collegiis, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare de destruendo, & destrui, & dirui faciendo, & destrui, & dirui facere illam, & illas fortilitias, comitatus, seu districtus civitatis Florentiæ, quæ per commune Florentiæ tene-

Tom. II.

Cccc

rentur, quam, & quas, & prout, & quemadmodum volent semel, & pluries, & quotiescumque. Et circa modificandam, & ordinandam custodiam quarumcumque arcium, roccarum, seu fortilitiarum comitatus, seu districtus Florentiæ, seu quæ per commune, vel pro communi Florentiæ tenerentur, seu custodirentur. Et circa refrenandos, & ordinandos sumptus propterea opportunos, dum tamen sumptos ipsos non augendo, & circa disponendo de qualitatibus, & conditionibus famulorum, seu peditum propterea habendorum, & de pœnis inobedientium, & circa refrenandum, & puniendum fraudes, & defectus commissos, & committendos per eosdem castellanos, & quemlibet, vel aliquem ipsorum, & alia dependentia, coherentia, & connexa possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare, & provisionem, & ordinamenta facere, quæ, & prout, & quemadmodum viderint convenire. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providebunt, ordinabunt, seu facient, vel disponent, valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari. Ita tamen quod circa electionem, vel extractionem castellanorum nihil providere possint quantum ad eorum personas. Et quod ipsi castellani quantum ad eas personas, dumtaxat tantummodo more solito extrahantur, & eligantur.

*Domini cum collegiis possunt augere salaria
infra-scriptarum castellaniarum.*

RUBRICA LXV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, una cum offitiis collegiorum, ut dictum est, possint simul, vel divisim, & semel, & pluries providere, deliberare, & disponere de augmento salarii castellanorum, & capitaneorum infra-scriptarum fortilitiarum, & cuiuslibet earum, & eorum famulorum, & de augmento numeri famulorum, & seu provisionatorum, & ipsa salaria, ac numeros augere, & augeri facere, prout, & sicut eis, vel duabus partibus eorum videbitur pro vera custodia expedire. Et quod huiusmodi augmenta valeant, & pro eis solutiones fieri possint, & debeant per camerarios cameræ dicti communis de pecunia capsæ castrorum dictæ cameræ. Hoc salvo, & declarato, quod vigore prædictorum non possit augeri pro aliqua ex dictis fortilitiis, ultra illud, & ea, quæ, & quod diminutum, & diminuta fuerint. Fortilitiæ de quibus supra fit mentio sunt istæ videlicet. Cittadella sancti Miniatis florentini. Roccha superior sancti Miniatis florentini. Roccha civitatis Vulterræ. Roccha terræ Montis Politiani. Roccha Sommecolognæ. Roccha, & fortilitia terræ Barghæ.

Domini

Domini
nis
irrequiriti
guelfam
stris, roc
tempore,
tio illius
castellane
dis, & f
dominos
me, & f
nis Flore

Eligendur

Ad a
nul
let per
puli, &
& duode
nus eis
servata
electione
lent pri
offitiis,
aliquo t
ctio fier
leat. Et
gatus fu
tionem,
mentio
solutio
vel præ
pro se,
priam p

*Domini cum collegiis possunt eligere castellanum in roccha
ubi deficit aliquis extrahendus.*

R U B R I C A LXVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint eligere, & deputare unum civem florentinum, & guelfum in castellanum, & ad officium castellanerie alicuius ex castris, rocchis, seu fortilitiis comitatus, vel districtus Florentiæ pro tempore, & termino sex mensium incipiendorum statim finito officio illius, qui ultimo loco extractus, seu electus esset ad officium castellanerie prædictæ, & cum comitiva, salariis, & stipendiis, & modis, & formis, capitulis, & articulis consuetis. Qui sic eligendus per dominos priores habeatur, ac si extractus, seu electus fuisset legitime, & secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ.

Eligendus, vel extrahendus ad castellaneriam videatur personaliter.

R U B R I C A LXVII.

AD aliquam castellaneriam, seu ad officium alicuius castellanerie nullus per viam electionis, quæ de cætero fieret, aut fieri vellet per officia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis prædicti, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis vigore hactenus eis concessæ, & competentis per ordinamenta requisita, etiam servata hac solemnitate, seu modo, videlicet quod ille, de cuius electione tractaretur, aut qui eligi quæreret, seu quem eligere vellet prius, & ante electionem venire debeat personaliter coram dictis officiis, taliter quod ipsum videant, seu videre possint, & quod de aliquo tali, qui sic prius non venerit personaliter, ut præfertur, electio fieri non possit, nec debeat ullo modo, & facta aliter non valeat. Et quod notarius, qui de quacumque huiusmodi electione rogatus fuerit, debeat de hac observantia, si facta fuerit facere mentionem, & quod electio, & quod electus in omni scriptura hæc mentio facta non fuerit nullius sit effectus, nec eius vigore aliqua solutio fieri possit. Et insuper quod aliquis deinceps non audeat, vel præsumat impetrare aliquam castellaneriam, quæ revera vellet pro se, seu ad sui utilitatem, nisi fecerit electionem cantare propriam personam, & quilibet contrafaciens ipso facto incurrat, & in

currere intelligatur in pœna pro qualibet vice librarum quingentarum f. p. quæ pœna ab ipso contrafaciente effectualiter exigatur. Et in similem pœnam incurrat, & incurrere intelligatur quilibet, qui revera pro alio aliquam castellaneriam acceptaverit, vel assumpserit, & electio sit inanis, & eius vigore aliqua solutio fieri non possit. Et quod in hoc domini priores, & vexillifer iustitiæ, & alii de eorum collegiis cum ipsis eligentes debeant adhibere diligentiam opportunam, & curare, quod in prædictis defectus non committatur, sed quod prædicta secundum veritatem realiter observentur; in his etiam eorum conscientias onerando.

Quod quando est renunciatum viginti vicibus castellanaria possit tunc fieri electio per dominos, & collegia.

RUBRICA LXVIII.

Quandocumque per extractos de bursis vigentibus pro castellaneis dicti communis fuerint factæ viginti renunciationes hactenus, vel in futurum, eo casu ad quamcumque talem castellaneriam, cui viginti vicibus renunciatum fuerit, possit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ dicti populi, & communis, & gonfalon. societatum populi, & duodecim bonos viros fieri electio de singulari persona, aut de aliqua communitate per sex menses, & pro illa vice duntaxat, & talis electio valeat, & possit, & debeat observari.

Basia dominorum, & collegiorum circa stipendarios, & famulas rectorum, & castellanorum, & de modis tenendis per eos, & de armis.

RUBRICA LXIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ cum offitiis collegiorum suorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque provisiones, & ordina-
menta communis Florentiæ disponentia facere, quod famuli quorumcumque officialium civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, seu quicumque stipendiarii pedestres dicti communis, qui appuntarentur, intelligerentur ipso facto capsi, nec possint remitti. Et omnia, & singula ordina-
menta dicti communis disponentia de coherentibus, vel connexis, seu circa coherentia, vel connexa prædictis, vel alicui prædictorum corrigere, modificare, mutare, & emendare, prout, & quemadmodum eis videbitur, & placebit. Et circa prædicta omnia,

& singu-
re, &
& ordi-
& singu-
tiæ tan-
debeant
conestal-
pendiar-
bus sua-
rum, &
diariori-
sint, &
capitan-
renses
& caste-
erunt i-
strictu-
tiæ cus-
suorum
cumque
bus po-
torem,
bit. Et
prædicti
riorum
prædicti
quoties
visione
dictis,
& seu

Diescu-
& circ-
& dist-
modos

& singula, & tam quo ad præterita, quam quo ad futura providere, & disponere quidquid viderint convenire. Ac etiam providere, & ordinare semel, & pluries, & quotiescumque, quibus armis omnes & singuli conestabiles, caporales, seu stipendiarii communis Florentiæ tam pedestres, quam equestres, & tam balistarii, quam arcerii debeant esse muniti, & sub quibus pœnis. Et in quibus pœnis tam conestabiles, quam caporales quicumque, quam quicumque alii stipendiarii dicti communis tam pedestres, quam equestres pro defectibus suarum personarum, seu equorum, palafrenorum, vel ronzenorum, & suorum ragazinorum, & suorum quomodocumque stipendiariorum defectibus quibuscumque commissis, vel committendis possint, & debeant condemnari. Ac etiam quibus pœnis potestates, capitanei, rectores, defensores, bargelli, & officiales quicumque forenses communis prædicti. Ac etiam vicarii, potestates, capitanei, & castellani de civitate, vel comitatu Florentiæ existentes, vel qui erunt in aliquo officio in aliqua terra de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel quæ pro communi, vel pro commune Florentiæ custodiretur puniri possint, & debeant pro defectibus ipsorum, seu suorum iudicum, sociorum, notariorum, vel familiariorum quorumcumque, & suorum equorum, & suorum ronzinorum. Ac etiam quibus pœnis puniri debeat, qui non consignaverit familiarem, equitorem, ragazinum, equum, seu ronzinum, quem consignare debet. Et providere, & ordinare quemadmodum in prædictis, & circa prædicta officiales conductæ, ac etiam officiales defectuum stipendiariorum dicti communis debeant se habere. Et in prædictis, & circa prædicta, & pro ipsorum expeditione possint semel, & pluries, & quotiescumque facere, & firmare, & mutare, & renovare illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providerint, ordinaverint, seu fecerint semel, & seu pluries, & quotiescumque valeat, & debeat observari.

*Balia dominorum cum collegiis in minorando expensas
infra-scriptarum roccharum.*

RUBRICA LXX.

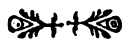
Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare de custodia, & modo custodiæ, & circa custodiam infra-scriptarum artium, & fortilitiarum comitatus, & districtus Florentiæ per illam, & illas vias, & per illum, & illos modos, de quibus eis, vel duabus partibus eorum videbitur conve-

nire. Et in prædictis, & circa prædicta, & pro eorum observantia, & executione facere, & componere semel, & pluries illa ordinamenta, quæ volent. Quæ facta valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari in omnibus, & per omnia ac si facta essent per opportuna consilia dicti populi, & communis. Fortilitiæ autem, seu arces, de quibus supra fit mentio, sunt istæ videlicet. Casserum de foci. Casserum de ozano. Casserum de civitella siccha. Casserum de Gello. Turris de Giovateio. Turris altopassus. Turris de cozille. Turris de galatrona partium casentini. Et circa eorum custodiam, & dependentia, & connexa eisdem providere, prout viderint convenire.

Quod domini cum collegiis possint scrutinare de castellaneriis minoribus, & debent providere intra membra, & etiam magnates.

RUBRICA LXXI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint de civibus florentinis guelfis scrutinare, & scrutinium facere pro officio castellaneriarum minorum dicti communis, & seu pro castellaneriis secundæ bursæ in secunda bursa imbursement, & pro imbursementibus, factionibus, relationibus, extractionibus, & aliis opportunis, & in similibus consuetis possint ipsi, & seu duæ partes ipsorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere semel, & pluries, & prout, & quemadmodum viderint expedire. Et providere, & ordinare taliter, quod extractiones ad extrinseca officia fieri possint per modum, ac formam talem, quod quodlibet membrum, tam artium maiorum, & scioperatorum, quam etiam XIV. minorum artium, quam etiam magnatum habeant in ipsis offitiis extrinsecis continue tam in extractionibus, quam in existentiam debitam sibi partem, secundum ordinamenta dicti communis, & quod de quolibet, & pro quolibet ex dictis membris fiant, & fieri, & haberi possint, & debeant pro prædictis offitiis extrinsecis bursæ separatæ, & de per se, ac generaliter. Et quod in supradictis omnibus observentur, & observari debeant ordinamenta vigentia, & disponentia de distributione offitiorum communis prædicti.

Quod

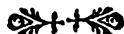
Quod

Domi
fe
& quot
nis, qu
modo
turum
rum co
muni I
& debu
comitat
& tene
lanis de
diis, &
Et etia
rium c
rappra
quidqu
Et in
nium,
defectil
seu soc
nes, &
derint
rentiæ
liter n
bitur
putand
deputa
lia po
singula
fuerint
mel, l
& deb

*Quod domini cum collegiis possint providere super castellanis,
& famulis, & eorum qualitatibus, & armaduris.*

R U B R I C A LXXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis
suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries,
& quotiescumque providere, & ordinare, quos, & cuius conditio-
nis, qualitatibus, seu maneriei, famulos, socios, seu pedites, & quo-
modo munitos, & armatos, & quemadmodum castellani, qui in fu-
turum extrahentur ad castellanerias terrarum, arcium, seu fortilitia-
rum comitatus, seu districtus civitatis Florentiæ, seu quæ pro com-
muni Florentiæ tenerentur, vel custodirentur, possint, & teneantur,
& debeant consignare, & ducere, & tenere. Et quomodo etiam
comitatus, & seu districtus Florentiæ, & quemadmodum possint,
& teneantur, & debeant ad ipsas castellanerias, & cum ipsis castel-
lanis de suis hominibus mittere, & tenere. Et cum quibus stipen-
diis, & salariis habendis a camerariis cameræ communis Florentiæ.
Et etiam quomodo ipsi omnes possint, & debeant scribi penes offi-
cium castrorum. Et quomodo etiam, & quemadmodum consignari,
rappresentari, & de ipsorum defectibus condemnari, & puniri. Et
quidquid per ipsos castellanos, & pedites fieri debeat, & servari.
Et in prædictis, & circa prædicta, & pro prædictorum etiam om-
nium, & singulorum expeditione. Et ad obviandum fraudibus, &
defectibus ipsorum castellanorum, & suorum peditum, famulorum,
seu sociorum possint semel, & pluries, & quotiescumque provisio-
nes, & ordinamenta etiam penalia facere, & componere, prout vi-
derint convenire. Ac etiam ad capsam castrorum communis Flo-
rentiæ de redditibus, & introitibus dicti communis ad aliud specia-
liter non deputatis deputare, & assignare, prout sufficiens esse vide-
bitur satisfactioni castellanorum, & peditum deputatorum, seu de-
putandorum ad custodiam dictarum terrarum, seu fortilitiarum. Quæ
deputationes firmæ maneant, nec possint, nisi per opportuna consi-
lia populi, & communis Florentiæ revocari. Et quod omnia, &
singula ordinamenta, & provisiones, quæ secundum prædicta facta
fuerint in prædictis, vel circa prædicta, vel aliquo prædictorum, se-
mel, seu pluries, & quotiescumque valeant, & teneant, & possint,
& debeant observari.

Quod

*Quod domini cum collegiis possint providere circa expensas
custodiæ carmignani.*

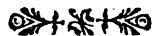
RUBRICA LXXIII.

PRæfati domini priores, & vexillifer iustitiæ, cum eorum collegiis, ut superius dictum est, possint semel, & seu pluries minuere expensas custodiæ castelli carmignani, aut aliter providendo, prout crediderint convenire parsimonie dictarum expensarum, quæ dictæ custodiæ quasi inutiles esse dicuntur. Et pro his providere, & disponere, prout crediderint convenire, semel, aut pluries. Et quid quid providerint, aut ordinaverint, semel, aut pluries valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari.

*Quod domini cum collegiis possint providere, ut obviatur fraudibus
offitium, & castellanorum.*

RUBRICA LXXIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque circa reformandas, corrigendas, artandas, tollendas, & puniendas malitias, & negligentias, atque fraudes, quæ per quoscumque potestates, seu castellanos quarumcumque arcium, fortilitiarum, seu terrarum communis Florentiæ, seu quæ pro ipso communi Florentiæ custodirentur, committantur, seu committi possent, inducendo, tenendo, vel habendo aliquem, seu aliquos famulos minus idoneos, vel insufficientes, seu non sufficientes, & prout expedit securitati communis Florentiæ, & bonæ custodiæ talis loci. Seu in non observando modum competentem, & debitum circa custodiam antedictam, seu circa victualia, arma, arnesia, & masseritias, seu res alias ipsius fortilitiæ, seu esse debentes, vel debentia in eadem, & alia qualibet prædictis cohærentia, vel connexa, vel dependentia ab eisdem, vel aliquo prædictorum facere, & componere illas provisiones, & ordinamenta, quæ volent. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta, vel aliquod prædictorum providerint, ordinaverint, seu fecerint, semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & debeat inviolabiliter observari.

Quod

Possint
co-
decim
fuerint
quando
stodia
Eius FF
stodire
& debe
gendo
talis le
cis dor
duodec
videbit
& quos
tes, se
tinere
& pro
rentiæ
seu de
cuilibet
commu
deliber
seu rat
seu soc
retiner
dum
qui in
riam

Dc
nis F

*Quod domini cum collegiis possint augere numerum
famulorum castellanis.*

R U B R I C A LXXV.

Possint domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti præsentés, & qui pro tempore fuerint, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis quando volent, seu eis videbitur convenire pro securitate, seu custodia alicuius loci, seu fortilitiæ, seu terræ comitatus, seu districtus Florentiæ, seu quæ pro communi Florentiæ tenerentur, vel custodirentur augere, seu deliberare quod augeantur, & augeri possint, & debeant castellano extracto, vel electo, seu extraendo, vel eligendo secundum ordinamenta communis Florentiæ ad custodiam talis loci, fortilitiæ, seu terræ tot famuli, socii, seu pedites quot eis dominis prioribus, vexillifero, gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris, seu duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur, & placebit, & pro tempore quo volent semel, pluries, & quotiescumque. Et deliberare, seu providere quot famulos pedites, seu socios quilibet ipsorum castellanorum possit, seu debeat retinere ad custodiam antedictam ultra numerum hætenus ordinatum, & pro quanto tempore. Et quod camerarii cameræ communis Florentiæ de quacumque pecunia dicti communis alteri non concessa, seu deputata possint, teneantur, & debeant istis talibus castellanis, & cuilibet ipsorum solvere, & satisfacere de quacumque pecunia dicti communis alteri non deputata pro rata temporis antedicti quantum deliberatum fuerit per collegia antedicta usque ad illam summam, seu rationem ad quam sufficiet, seu solvet eidem pro aliis famulis, seu sociis, quos secundum ordinamenta dicti communis tenceret, seu retinere deberet ad custodiam talis castri, terræ, fortilitiæ, seu loci dummodo talem deliberationem facere nequeant in favorem alicuius, qui in futurum extraheretur, seu eligeretur ad aliquam castellanariam nisi fieret ante ipsam extractionem, seu electionem.

*Quod domini cum collegiis possint providere quales
sint famuli castellanorum*

R U B R I C A LXXVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti præsentés, & qui pro tempore fuerint, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis quando volent, seu eis videbitur convenire pro securitate, seu custodia alicuius loci, seu fortilitiæ, seu terræ comitatus, seu districtus Florentiæ, seu quæ pro communi Florentiæ tenerentur, vel custodirentur augere, seu deliberare quod augeantur, & augeri possint, & debeant castellano extracto, vel electo, seu extraendo, vel eligendo secundum ordinamenta communis Florentiæ ad custodiam talis loci, fortilitiæ, seu terræ tot famuli, socii, seu pedites quot eis dominis prioribus, vexillifero, gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris, seu duabus partibus eorum, ut dictum est, videbitur, & placebit, & pro tempore quo volent semel, pluries, & quotiescumque. Et deliberare, seu providere quot famulos pedites, seu socios quilibet ipsorum castellanorum possit, seu debeat retinere ad custodiam antedictam ultra numerum hætenus ordinatum, & pro quanto tempore. Et quod camerarii cameræ communis Florentiæ de quacumque pecunia dicti communis alteri non concessa, seu deputata possint, teneantur, & debeant istis talibus castellanis, & cuilibet ipsorum solvere, & satisfacere de quacumque pecunia dicti communis alteri non deputata pro rata temporis antedicti quantum deliberatum fuerit per collegia antedicta usque ad illam summam, seu rationem ad quam sufficiet, seu solvet eidem pro aliis famulis, seu sociis, quos secundum ordinamenta dicti communis tenceret, seu retinere deberet ad custodiam talis castri, terræ, fortilitiæ, seu loci dummodo talem deliberationem facere nequeant in favorem alicuius, qui in futurum extraheretur, seu eligeretur ad aliquam castellanariam nisi fieret ante ipsam extractionem, seu electionem.

Tom. II.

D d d d

cim bonis viris communis Florentiæ, & duæ partes ipsorum omnium, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare quales, & cuius etatis, & unde, & quomodo, & quibus armis muniti esse debeant famuli castellanorum, qui in posterum ibunt in aliquam, seu ad aliquam castellaneriam alicuius arcis, fortilitiæ, seu terræ communis Florentiæ, seu quæ pro communi, vel per commune Florentiæ teneretur, & quomodo ipsi castellani teneantur, & debeant ipsos famulos præsentare, & scribi facere coram officialibus conductæ stipendiariorum communis Florentiæ. Et in prædictis, & circa prædicta, & pro eorum observantia, & effectu facere, & componere, semel, & pluries, & quotiescumque illas provisiones, & illa ordinamenta quæ volent. Et quod quidquid circa id providerint, seu fecerint valeat pleno iure.

*Balia dominorum collegiorum circa monstras stipendiariorum
& aliorum, & rectorum.*

RUBRICA LXXVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, & duæ partes eorum, ut dictum est, possint, semel, & pluries, & quotiescumque circa monstras, & consignationes stipendiariorum communis Florentiæ, & vicariorum, capitaneorum, & potestatum, & officialium qui mittuntur pro communi Florentiæ in comitatu, vel districtu Florentiæ, & castellorum roccarum, quæ tenentur pro ipso communi Florentiæ, & quodlibet prædictorum. Et circa modum tenendum in prædictis, & pro prædictis, & pro eorum expeditione, & pro resignando, & punctando, & puniendo omnes, & singulos supradictos stipendiarios, potestates, castellanos, & officiales qui pro communi Florentiæ mittuntur ad terras, seu regimen, vel custodiam terrarum comitatus, seu districtus Florentiæ, vel quæ per ipsum, vel pro ipso communi custodiuntur, tenentur, vel gubernantur, & quemlibet ipsorum præsentis, & futuros, & eorum familiares officiales, seu famulos de defectibus ipsorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere, semel, & pluries, & quotiescumque, quæ, & prout, & quemadmodum volent. Ac etiam ad prædicta, & quodlibet prædictorum eligere, & deputare, semel, & pluries, & quotiescumque tam de civibus Florentinis, quam aliis quibuscumque, etiam forensibus, & guelfis illum, & illos officiales, & cum eo, & eis salario, familiaribus, equis, offitio, auctoritate,

& potest
quemad
quidqu
ipsorum
& quot
gument
tenus

Quæ
& plur
cietatur
& seu
unus,
config
tes in
biecto,
supposi
rentinis
ipso, v
tiare,
tegras
cameræ
retentio
rendi
cum f
ries, &
de def
strum,
equoru
quoties
remove
totum
& sup
execut
tempo
penalis

& potestate, conditionibus, modis, forma, & tenoribus, quibus, & quemadmodum volent, semel, seu pluries, & quotiescumque. Et quidquid in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet, vel aliquod ipsorum providerint, ordinaverint, seu fecerint, semel, seu pluries, & quotiescumque valeat pleno iure. Et quod prædicta cedant in augmentum aliarum provisionum dicti communis circa prædicta hactenus editarum.

Quod domini cum collegiis possint mittere ad consignandum stipendiarios.

RUBRICA LXXVIII.

Quandocumque videbitur dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ populi, & communis prædicti expedire, possint semel, & pluries, & quotiescumque una cum offitiis gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum mittere, & seu deliberare quod unus, aut duo ex officialibus conductæ dicti communis vadant ad consignandum, & revidendum stipendiarios dicti communis existentes in comitatu, vel districtu dicti communis, aut in alio loco subiecto, recomendato, aut per modum custodiæ, vel præheminentiæ supposito communi prædicto, & cum ipso, vel ipsis ex civibus Florentinis, & guelfis eligere unum notarium quem volent qui cum ipso, vel ipsis dicta de causa vadat. Et ipsis talibus salaria stantare, de quibus eis videbitur, non excedendo libras tres s. p. integras pro quolibet, & qualibet die. Quæ quidem salaria camerarii cameræ dicti communis solvere possint, & debeant integre, sine retentione gabellæ. Et ipsi tales ad prædicta deputandi, vel mittendi ipsa salaria recipere possint, non obstante quod aliud officium cum salario tunc habeant possint, & omni tempore semel, & pluries, & quotiescumque providere, ordinare, & deliberare super, & de defectibus quibuscumque stipendiariorum, equestrium, & pedestrum, & castellanorum, & officialium quorumcumque, & eorum equorum, & cuiuslibet eorum continue totum, & quidquid, & quoties videbitur expedire, & de modo, & forma, & ordinamenta removendi, & non removendi, & absolvendi, & condemnandi in totum, & in partem, & pœnas augendi, & minuendi, & limitandi, & super his, & de his, & quolibet eorum, & pro observantia, & executione possint semel, & pluries, & quotiescumque, & omni tempore providere, & ordinare provisiones, & ordinamenta etiam penalia facere, mutare, & corrigere, ac revocare, & quod quid-

Dddd 2

quid, & quoties providerint, & ordinaverint, vel deliberaverint valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari.

Pro consignatione rectorum.

RUBRICA LXXIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis collegiorum, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quoties voluerint, & omni tempore providere, & ordinare super, & de consignatione rectorum, & cuiuslibet officialis forensis civitatis Florentiæ facienda aliter quam fiat, & de appuntaturis, pœnis, & solutionibus ipsorum, & de observantiis super hoc. Et propterea providere, & provisiones, & ordinamenta etiam pœnalia facere, corrigere, revocare, & mutare, & quæ inde, vel propterea facta, vel secuta essent revocare, & annullare, prout, & sicut, & quoties voluerint. Ac etiam restringere viam non concedendi licentiam alicui ex dictis rectoribus, & officialibus retinendi aliquem officialem, vel berovarium habentem devetum.

Quod domini cum collegiis possint providere de uno cive ad consignandum castellanos.

RUBRICA LXXX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis collegiorum suorum, & capitaneo parris guelfæ, civitatis Florentiæ, & seu duæ partes ipsorum, ut dictum est, possint simul, vel divisim, & semel, & pluries providere, ordinare, deliberare, & disponere de mittendo unum civem Florentinum cum quolibet ex notariis rectorum civitatis Florentiæ deputatum ad officium resignæ, in exercitio dd. offitii expensis communis Florentiæ, & de commissione sibi civi in prædictis, & pro prædictis facienda, & quid, & qualiter pro hoc, & pro dicta causa dictus civis facere habeat, & de observantiis dicti notarii, & dicti civis, & de regulis, & modis per ipsos, & quemlibet eorum tenendis, & de deputationibus dictorum notariorum, & civium, & defectibus quos committerent in prædictis, & de salariis solvendis huiusmodi civibus per camerarium cameræ dicti communis de pecunia capse castrorum, & seu de condemnationibus, quæ in prædictis fierent. Et prædicta intel-

ligantur
in futuro
deberet
talis civi
tendis de
scrutiniu
collegiis
dictum e
opportu
imbursat
sint don
& seu e
dere, &
visiones
eis, vel
care, c
quoties

Qu

QU
n
collegio
commu
possint
faciend
pro ut
non te
res, &
tes, &
pluries
dis, &
eos si
de sal
pecuni
flor. l
& de
aliqua
& de

ligantur pro tempore præfenti, & etiam pro quocumque tempore in futurum, & de tempore quo in prædictis duraret, seu durare deberet pro vice qualibet quælibet commissio, seu inter cuiuslibet talis civis. Eo tamen declarato quod de civibus prædictis sic mittendis debeat fieri scrutinium de civibus Florentinis, & guelfis, quod scrutinium domini priores, & vexillifer iustitiæ una cum eorum collegiis, & capitaneo partis guelfæ, & seu duæ partes eorum, ut dictum est, facere possint, & fieri facere imbursementem propterea opportunam. Ita quod dicti cives ad prædicta deputentur per viam imbursementis, & extractionis, & non aliter. Et pro prædictis possint domini priores, & vexillifer, & collegia, & capitanei partis, & seu duæ partes eorum, ut dictum est, semel, & pluries providere, & ordinare, ac disponere, & secundum dictos effectus provisiones, & ordinamenta facere etiam penalia, quæ, & de quibus eis, vel duabus partibus eorum videbitur expedire, & facta revocare, corrigere, mutare, & de novo facere, prout, & sicuti, & quoties viderint convenire.

Quod domini cum collegiis possint mittere consignatores ad consignandum stipendarios, & de eorum salario.

RUBRICA LXXXI.

QUandocumque, & quotiescumque deliberatum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, & seu duas partes eorum oportune pro utilitate dicti communis mittere consignatores ad consignandum stipendarios, & possint extrahi pro qualibet vice, & pro qualibet consignatione facienda unus de civibus imbursementis, & unus notarius de imbursementis pro una gita, & sic, & pro pluribus gitis possint facere extrahi non tamen ultra tres gitas pro vice. Et possint dicti domini priores, & vexillifer iustitiæ, gonfalonerii, & XII. pro tempore existentes, & seu duæ partes eorum deliberare, & providere semel, & pluries de locis ad quæ ire debeant dicti consignatores, & de modis, & formis tenendis per eos, & de pœnis pecuniariis contra eos si non irent in termino, seu terminis quos deliberaverint, & de salariis eis solvendis per camerarios cameræ dicti communis de pecunia capsæ generalis dictæ cameræ, non excedendo tamen unum flor. pro cive, & libras tres pro notario f. p. & pro quolibet die, & de tempore stantiae, & itineris, & redditus non excedendo pro aliqua gita temporis quindecim dierum die itineris inchoandorum, & de relationibus, & appuntaturarum defectibus faciendis, & remit-

tendis, vel non. Et quod aliquis qui fuerit extractus ad prædicta non possit renuntiare nisi cum deliberatione dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum collegiorum quæ obtineantur ad minus per vigintiocto fabas nigras, per quem numerum concedi possit renuntiatio, & etiam quilibet extractus possit a prædictis removeri, & alius extrahi loco sui.

Quod domini cum collegiis possint providere super appuntaturis, & defectibus, & remissionibus stipendiariorum, & officialium.

RUBRICA LXXXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, disponere, & ordinare, de, & super appuntaturis, & defectibus appuntaturarum, & seu con-signationum quorumcumque officialium, & quorumcumque stipendiariorum, & cuiuslibet eorum, & qualiter, & quibus debeat referri, scribi, solvi, & quomodo possint remitti, vel inde assolutio, aut remissio totalis, vel particularis fieri, & de exactionibus ipsorum quemadmodum, quando, & per quos prædicta, & quodlibet, vel aliquod prædictorum fiant, vel fieri possint, & de pœnis, & præiudiciis appuntaturarum, & seu officialium, vel stipendiariorum non retinentium familias continuas, vel equos in numeris debitis, seu prout, & sic debuérunt. Et pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet, & seu aliquod prædictorum, vel dependentibus, & connexis, & eorum, & cuiuscumque eorum prætextu, & occasione providere, & ordinare, & provisiones, & ordinaementa facere etiam penalia quæ, & quibus, prout, & sicut, & quemadmodum ipsis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, gonfaloneriis, & duodecim, & seu duabus partibus ipsorum, ut dictum est, semel, & pluries, & quotiescumque videbitur convenire. Et quod quidquid providerint, vel ordinaverint valeat, & teneat, & possit, & debeat observari.

Quod domini priores, & collegia possint facere ordinaementa contra stipendiarios, & castellanos, & alios officiales.

RUBRICA LXXXIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, & duæ partes ipsorum, aliis etiam ab-

sentibus, possint fementa que officumque facto casidicti concoherentimodificabitur, præteritaderint cories, & les, capocquam perarcerii denis tamalii stipe-defectibuszenorumdiariorum sint, & pitanei, ses comacastellani runt instrictu Etia custe seu suorumcum-hus pœrgazinum signis, cmodum officiales re. Et possint, mutare, lent. Et & ordin valeat,

sentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, possint semel, & pluries, & quotiescumque provisiones, & ordina-
 menta communis Florentiæ disponentia, quod famuli quorumcum-
 que officialium civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, seu qui-
 cumque stipendiarii pedestres, qui appuatarentur, intelligerentur ipso
 facto cassi, nec possint remitti. Et omnia, & singula ordina-
 menta dicti communis disponentia de coherentibus, & connexis, seu circa
 coherentia, vel connexa prædictis, vel alicui prædictorum corrigere,
 modificare, mutare, & emendare, prout, & quemadmodum eis vi-
 debitur, & placebit, & circa prædicta omnia, & singula tam quoad
 præterita, quam quoad futura providere, & disponere quidquid vi-
 derint convenire. Ac etiam providere, & ordinare, semel, & plu-
 ries, & quotiescumque, quibus armis omnes, & singuli comestabi-
 les, caporales, seu stipendiarii communis Florentiæ, tam equestres,
 quam pedestres, & tam anglici, quam alii, & tam balistarii, quam
 arcerii debeant esse muniti, & sub quibus pœnis. Et in quibus pœ-
 nis tam comestabiles, quam caporales quicumque, quam quicumque
 alii stipendiarii dicti communis tam pedestres, quam equestres pro
 defectibus suarum personarum, seu equorum, palafrenorum, vel ron-
 zenorum, & suorum ragazinorum, & suorum quorumcumque stipen-
 diariorum defectibus quibuscumque commissis, vel committendis pos-
 sint, & debeant condemnari, ac etiam quibus pœnis potestates, ca-
 pitanei, rectores, defensores, barigelli, & officiales quicumque foren-
 ses communis prædicti. Ac etiam vicarii, potestates, capitanei, &
 castellani de civitate, vel comitatu Florentiæ existentes, vel qui e-
 runt in aliquo officio in aliqua terra de civitate, comitatu, vel di-
 strictu Florentiæ, vel quæ pro communi, vel per commune Floren-
 tiæ custodiretur puniri possint, & debeant pro defectibus ipsorum,
 seu suorum iudicum, sociorum, notariorum, vel familiarium quo-
 rumcumque, & suorum equorum, seu ronzorum. Ac etiam qui-
 bus pœnis debeat, qui non consignaverit famulum, equitorem, ra-
 gazinum, equum, seu ronzinum, quem consignare debet, & cum
 signis, quibus consignare debet. Et providere, & ordinare quemad-
 modum in prædictis, & circa prædicta officiales conductæ, ac etiam
 officiales defectuum stipendiariorum dicti communis debeant se habe-
 re. Et in prædictis, & circa prædicta, & pro ipsorum expeditione
 possint, semel, & pluries, & quotiescumque facere, & firmare, &
 mutare, & renovare illas provisiones, & illa ordina-
 menta, quæ vo-
 lent. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta providerint,
 & ordina-
 verint, seu fecerint, semel, seu pluries, & quotiescumque
 valeat, & debeat observari.

sentibus, prædicta
 possint priorum,
 menta ad mi-
 que offi-
 cumque di possit
 removeri,
 facto cassi,
 dicti com-
 coherentibus,
 modificari,
 debetur,
 præterita
 derint co-
 rices, & com-
 munes, cap-
 uo decim
 quam possint se-
 arcerii ordinare;
 nis tam seu con-
 alii stipen-
 diariorum referri,
 zenorum, aut
 diariorum ipsorum
 sint, & vel ali-
 pitanei, præiudi-
 ces communis non re-
 castellani seu pro-
 runt in quodli-
 strictu connexis,
 tiæ custodi-
 seu suorum penalia
 rumcumque dominis
 bus pœnis, & seu
 gazinum, & quo-
 signis, sint, vel
 modum
 officiales
 re. Et contra
 possint
 mutare,
 lent. E-
 & ordina-
 vales, commu-
 uo decim
 tiam ab-

Quod pro nostris rectorum Florentiæ extrahantur consignatores, quorum officium duret duobus diebus tantum, & de eorum officio.

RUBRICA LXXXIV.

Provisum, & ordinatum est, quod pro consignatoribus rectorum civitatis Florentiæ videlicet capitanei, potestatis, & executoris ordinamentorum iustitiæ, ac etiam aliorum omnium rectorum, sive officialium forensium dictæ civitatis fiat unum marsupium. Et tales imburseandi imburseantur. Et officium prædictorum, ut dicitur, extractorum duret, & durare debeat per duos dies a die præstiti iuramenti, & non plus. Et teneantur dicti extractores cogere ad iurandum in eorum præsentia, quod bene, & legaliter exercebunt officium prædictum, nec non ad exercendum, & faciendum officium prælibatum; in extractionibus autem, lacerationibus, & omnibus aliis observentur statuta, & ordinationa communis Florentiæ; teneantur etiam consignatores prædicti facere consignationes omnium officialium forensium civitatis Florentiæ. Et in eorum notarium ad prædicta deputaverunt notarium dominorum, sive eius coadiutores, qui pro tempore præsidebunt. Et appuntaturæ, quæ fierent per prædictos mittantur ad officium defectuum. Quæ quidem appuntaturæ officiales defectuum teneantur incamerare infra octo dies a die delationis. Salvo quod si infra octo dies prædictos excusaverint se, ut erit iustum, & equum, atque conveniens pro innocentia sua liberentur, nihilominus conscientiam dictorum officialium defectuum onerando. Alii autem vere culpabiles, & reperti realiter in defectu per supradictos officiales defectuum mittantur ad cameram communis Florentiæ, prout, & sicut mittuntur delatores armorum, capti pro ludo, vel de nocte. Provisum est etiam quod extrahendi pro consignatoribus circa consignatione notariorum, equorum, & famulorum, qui sunt deputati ad eundem ad consignandum castellaneos, potestates, capitaneos, vicarios, & etiam contra prædictos in nihilo se intromittant consignatores prædicti. Item quod appuntati, & non excusati se, & reperti in defectu vere, & realiter intelligantur esse condemnati, & sint in paga, sive stipendio unius mensis pro quolibet equo, officiale, & famulo, & qualibet vice. Quæ quidem solutiones retineantur per capserium cameræ dicti communis Florentiæ de paga in pagam dictis rectoribus civitatis Florentiæ, ut prædicitur in prædictis delinquentibus quoquomodo. Et quod notarii cives deputati ad recipiendum consignationes prædictas, sive quascumque alias teneantur, & debeant pœna periurii, & centum libr. f. p. quasumque monstras fecerint registrare autentice, & extense in quaterno ordinato, non in foliis, vel in stracciasoli, & ordinate describere, & se in

fine sub
signare
ctuum

Don
documq
commu
mel, se
prædicti
pendiar
cassare
pendiar
& vxi
venire
ducte
cuilibet
commu
comme
dictum
fra pre
vel ali
ptum

D
semel
trahen
possin
ctæ,
namer
& eis
mensi

sine subscribere manu propria, & sic dictum librum ordinatum as-
signare teneantur, & debeant officialibus, sive eorum notario desc-
ritum communis Florentiæ.

Quod domini cum collegiis possint cassare stipendiarios.

RUBRICA LXXXV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, una cum eorum
collegiis, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint quan-
documque, & quotiescumque volent, omnes, & singulos stipendiarios
communis Florentiæ tam pedestres, quam equestres, quos volent se-
mel, seu pluries, & quotiescumque cassare a stipendiis communis
prædicti, ac providere, & ordinare, quod officiales conductæ sti-
pendiariorum communis Florentiæ possint, & teneantur, & debeant
cassare a stipendiis communis prædicti omnes, & singulos illos sti-
pendiarios communis Florentiæ, de quibus ipsis dominis prioribus,
& vexillifero, gonfaloneriis, & duodecim bonis viris videbitur con-
venire, semel, seu pluries, & quotiescumque. Et quod officiales con-
ductæ teneantur, & debeant sub pœna quingentarum librarum f. p.
cuiuslibet ipsorum auferenda per quemcumque rectorem, & officialem
communis Florentiæ cassare omnes, & singulos illos stipendiarios
communis prædicti, de quorum cassatione deliberatum fuerit, ut est
dictum. Et ipsam cassationem facere sub pœna supradicta, saltem in-
fra tres dies proxime secutoris a die, quo eis officialibus conductæ,
vel alicui ipsorum, vel ipsorum notario notificatum fuerit, sive scri-
ptum pro parte officii dominorum priorum, & vexilliferi prædictorum.

*Quod domini cum collegiis possint extrahere plures officiales
conductæ ultra numerum.*

RUBRICA LXXXVI.

Domini Priores artium, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum
collegiorum, seu duæ partes omnium ipsorum, ut dictum est,
semel, & pluries, & quotiescumque volent, deliberare possint de ex-
trahendo, seu extrahi faciendo, seu quod extrahantur, vel extrahi
possint ultra numerum solitum, ultra octo officiales conductæ prædi-
ctæ, duo alii cives florentini, populares, & habiles, secundum ordi-
namenta dicti communis de variis, & diversis quarteriis, pro eo,
& eis temporibus, quibus volent, non excedendo tempus quatuor
mensium pro qualibet vice. Et quod iuxta huiusmodi deliberatio-

Tom. II.

Eccc

nem possit, & debeat fieri quodcumque extractio ipsorum duorum officialium, eo modo, & forma, quo fieri debet extractio aliorum officialium conductæ prædictæ. Et quod omnes, & singuli illi, qui sic extrahentur sint officiales conductæ una cum aliis extractis, seu extrahendis, secundum ordinamenta dicti communis ad officium antedictum. Et quod in agendis, deliberandis, & fiendis quocummodo per officialem dictæ conductæ sufficiat præsentia, & consensus, seu deliberatio, tot ex numero ipsorum decem, quot sufficient ex numero solum octo officialium solitorum ad dictum officium deputari, extrahi, vel assumi; ipsi quoque duo, qui sic extraherentur, habeant, & habere debeant idem officium, & onus, & commodum, & privilegium quodcumque, quod, prout, & quemadmodum habent, seu habere debent alii officiales conductæ prædictæ.

Balia dominorum, & collegiorum eligendi officiales balistariorum

RUBRICA LXXXVII.

Domini Priores, & vexillifer iustitiæ una cum officiis collegiorum suorum, ut dictum est, possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque eligere octo cives florentini populares, & guelfos habiles, quos volent pro tempore, & termino unius anni proxime secuturi incipiendi a die electionis de eis fiendæ in officiales balistariorum civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & ad ipsum officium pro communi prædicto. Qui officiales sic eligendi, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, moris, vel remotis in dicto, & circa dictum officium, & omnia, & singula ad officium, seu erga ipsos balistarios, seu observantiam, siue executionem ordinamentorum communis Florentiæ disponentium de ipsis, seu circa ipsos balistarios habeant, & habere intelligantur omnem, & totam illam balliam, auctoritatem, & potestatem, & officium, quod, & quam hætenus habuerint Iohannes, Pierus, Arrighus, & alii eorum collegæ in officio antedicto, & cum eisdem validationibus, tenoribus, atque formis. Et quod omnia, & singula ordinamenta dicti communis, quæ quantum ad prædicta, vel aliquod prædictorum disponebant in officio, seu personis dictorum Iohannis, Pieri, & Arrighi, & dictorum suorum collegarum intelligantur disponere, & disponant, & locum habeant, & effectum in officio, & personis dictorum eligendorum, & duarum partium eorum, ut dictum est. Et quod ipsi domini priores, & vexillifer, gonfalonarii, & duodecim boni viri, & duæ partes eorum, ut dictum est, possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque

eligere
vetum
seu tem
licet, q
ad offit
familia
mentis
seu elige
electi fu
habere i
tem, &
& eis so
quam, c
runt, de
tus præ
ordinam
dinamen
lia, auct
ris, ac
beant, &
disponer
eligendis
familia
tam inf
forenses
officiales
quemlib
pore in
modis
communi
gendi,
ac si el
nentia

Poss
firi
siones

eligere unum, seu duos probos, & expertos viros forenses, & devetum ab offitiis communis Florentiæ non habentes pro tempore, seu temporibus in ipsa electione, seu electionibus declarandis, videlicet, quemlibet ipsorum pro uno semestri tantum in bargellos, & ad officium bargellorum comitatus, & districtus Florent. cum officio, familia, equis, salario, modis, formis, tenoribus, capitulis, emolumentis, & aliis hactenus in similibus consuetis. Et quod ipsi sic electi, seu eligendi, & quilibet ipsorum perinde habeantur, & sint, ac si electi fuissent per populum, & commune Florentiæ. Et habeant, & habere intelligantur eandem balliam, officium, auctoritatem, & potestatem, & omnia possint, teneantur, & debeant facere, & observare, & eis solvi, & satisfieri de ipsorum salario, & aliis emolumentis, quam, quod, & quæ, & prout, & sicut hactenus habuerunt, potuerunt, debuerunt, & satisfactionem habere debuerunt bargelli comitatus prædicti de proximo electi, secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ. Et pro omnia, & singula ordinamenta dicti communis, quæ hactenus disposuerunt de officio, ballia, auctoritate, & potestate, familia, equis, salario, & emolumentis, ac oneribus ipsorum bargellorum hactenus electorum locum habeant, & observentur, & observari possint, & debeant, & loqui, & disponere intelligantur in ipsis, & de ipsis bargellis, ut præmittitur, eligendis, & quolibet ipsorum, & eorum, & cuiuscumque ipsorum familia, & comitiva. Et possint, eisque liceat, semel, & pluries, & tam insimul, quam divisim eligere usque in quatuor providos viros forenses, & habiles, secundum ordinamenta communis Florentiæ in officiales, & custodes, & ad officium custodum civitatis Florentiæ quemlibet videlicet ipsorum pro uno semestri tantum incipiendo tempore in ipsa electione declarando, & cum officio, comitiva, salario, modis, formis, & tenoribus consuetis, seu contentis in ordinamentis communis Florentiæ disponentibus de officio antedicto. Qui sic eligendi, & quilibet ipsorum perinde habeantur, & sint quo ad omnia ac si electi fuissent secundum ordinamenta communis prædicti disponentia de officio antedicto.

Quod domini cum collegiis possint providere de vino mittendo ambaxiatoribus, vel non.

RUBRICA LXXXVIII.

Possint præfati domini priores, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis collegiorum semel, & pluries, & quoties voluerint provisiones facere, & revocare factas, & ordinamenta facere etiam pena.

E c c c 2

lia, & facta revocare super modo mittendi vinum ambaxiatoribus, & aliis forensibus ad civitatem Florentiæ venientibus, & seu in modificando, arcendo, & limitando hoc, & quod ordinauerint, & providerint debeat executioni mandari. Et super non mittendo, vel scribendo pro parte officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ ad faciendum venari, aucupari, vel piscari in comitatu, vel districtu Florentiæ, vel alibi, & in dependentibus, & connexis ab eisdem.

De officialibus extraordinariis, & de eorum deveto, & ipsorum materia.

RUBRICA LXXXIX.

NULLUS eligatur ad aliquod officium extraordinarium id est quod non sit determinatum ex forma alicuius statuti populi, & communis Florentiæ pro maiori tempore duorum mensium. Et quod nullus officialis extraordinarius habeat salarium ultra tres libras f. p. pro quolibet mense. Et quod talis officialis eligi debeat per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ. Et quod nullus qui habuerit aliquod officium pro communi cum salario possit habere, vel suscipere idem, vel aliud officium pro communi cum salario a die depositi officii primi ad sex menses. Et quod nullus habeat in civitate Florentiæ aliquod officium nisi pro duobus mensibus tantum, & si eligeretur, talis electio sit inefficax, & vana nisi solum pro mensibus duobus prædictis. Et si quid a duobus mensibus in antea post inchoatum officium steterit in officio careat qualibet firmitate. Salvo quod si per formam cuiuscumque statuti, vel ordinamenti populi, & communis Florentiæ pro maiori tempore duorum mensium fieri debeat electio alicuius officialis, vel officialium, vel alicui, seu aliquibus maius devetum sex mensium apponeret, illud statutum, & ordinamentum in quolibet dictorum casuum observetur. Et quod in quolibet electione cuiuslibet officialis, vel officialium communis Florentiæ celebranda teneantur electores ante ipsam electionem iurare ad Sancta Dei Evangelia de ipsa electione bene ac fideliter, & legaliter facienda, de dando voces, cui, & quibus magis, & melius convenire crediderint. Et teneatur quilibet notarius qui de electione alicuius, vel aliquorum officialium dicti communis conficeret, vel rogaret instrumentum non rogare, vel conficere dictum instrumentum sub pœna librarum centum f. p. nisi fuerit servata forma, & solemnitas statutorum, vel ordinamentorum de huiusmodi electione tractantium. Et si non servata forma, & solemnitate iam dicta electio fuerit celebrata non valeat, nec teneat talis ele-

ctio. Et officium & scribi nominatum p. stitiæ prorum motus ipso stare dorum iust exercend ipso offi pitaneus post die de tali officium restas, no officialis ad prædabit in vetum a per dom tiale m pli-salar nihilom nullus c ctionis, tempore pretext uno ip tum. E accepta commu quam t rante r offitio accepta riale m Et nih cto. E rentur rum.

Et in unaquaque electione, quæ fieret de aliquo ad aliquod officium in civitate, vel comitatu, vel districtu Florentiæ scribantur, & scribi debeant per notarium qui talem electionem scripserit nomen nominatoris, & promotoris sub dicta pœna eidem auferenda per dominum potestatem, capitaneum, & executorem ordinamentorum iustitiæ pro qualibet vice. Et si quis habens devetum aliquo prædictorum modorum electus fuerit ad aliquod officium teneatur talis electus ipsum officium non recipere, vel acceptare, sed debeat protestare domino capitaneo, vel potestati, aut executori ordinamentorum iustitiæ, aut officiali cuilibet cum cogeret recipere eum, seu exercendo, protestando, & allegando devetum quod ipse haberet in ipso officio recipiendo, vel exercendo. Et dominus potestas, & capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & officialis quilibet post dictam protestationem factam, vel ostensam causam sui deveti, de tali deveto non possit, vel debeat cogere talem electum ad suum officium exercendum, seu recipiendum. Quod si dictus dominus potestas, capitaneus, vel executor ordinamentorum iustitiæ, vel alius officialis contra dictam protestationem dictum talem electum cogeret ad prædicta puniatur, & condemnatur per syndicum qui eum sindicabit in libr. centum f. p. Si vero aliquis electus contra dictum devetum ad aliquod officium ipsum officium receperit, seu exercuerit per dominum executorem, vel quemlibet alium rectorem, vel officialem dicti communis in libris viginti f. p. et ad restitutionem duplici salarii quod percepisset occasione dicti officii condemnatur. Et nihilominus a dicto officio per dominum potestatem repellatur. Et nullus civis Florentinus possit vigore alicuius electionis, vel extractionis, quæ de eo fieret acceptare, consequi, seu habere uno eodem tempore plusquam unum officium pro quo, seu cuius occasione, vel pretextu salarium recipere deberet de pecunia dicti communis. Sed uno ipsorum officiorum durante intelligatur habere, & habeat devetum. Et nullus vigore alicuius extractionis, quæ de eo fieret possit acceptare, gerere, vel exercere uno eodemque tempore ex officiis communis Florentiæ, quæ in sacco, seu in saccata essent plusquam unum etiam si salariata non essent. Et quod uno eorum durante non possit ad aliud extrahi cuius initium esse deberet primo officio durante. Quicumque autem contra prædicta aliquod officium acceptaret, vel exerceret puniatur per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ in libr. centum f. p. pro qualibet vice. Et nihilominus removeatur ab officio antedicto summarie, & de facto. Et prædicta locum non habeant in aliquo illorum, qui assumerentur ad officium prioratus, vexilliferatus iustitiæ, duodecim bonorum virorum, gonfalonierorum societatum populi Florentini, vel

Et in unaquaque electione, quæ fieret de aliquo ad aliquod officium in civitate, vel comitatu, vel districtu Florentiæ scribantur, & scribi debeant per notarium qui talem electionem scripserit nomen nominatoris, & promotoris sub dicta pœna eidem auferenda per dominum potestatem, capitaneum, & executorem ordinamentorum iustitiæ pro qualibet vice. Et si quis habens devetum aliquo prædictorum modorum electus fuerit ad aliquod officium teneatur talis electus ipsum officium non recipere, vel acceptare, sed debeat protestare domino capitaneo, vel potestati, aut executori ordinamentorum iustitiæ, aut officiali cuilibet cum cogeret recipere eum, seu exercendo, protestando, & allegando devetum quod ipse haberet in ipso officio recipiendo, vel exercendo. Et dominus potestas, & capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & officialis quilibet post dictam protestationem factam, vel ostensam causam sui deveti, de tali deveto non possit, vel debeat cogere talem electum ad suum officium exercendum, seu recipiendum. Quod si dictus dominus potestas, capitaneus, vel executor ordinamentorum iustitiæ, vel alius officialis contra dictam protestationem dictum talem electum cogeret ad prædicta puniatur, & condemnatur per syndicum qui eum sindicabit in libr. centum f. p. Si vero aliquis electus contra dictum devetum ad aliquod officium ipsum officium receperit, seu exercuerit per dominum executorem, vel quemlibet alium rectorem, vel officialem dicti communis in libris viginti f. p. et ad restitutionem duplici salarii quod percepisset occasione dicti officii condemnatur. Et nihilominus a dicto officio per dominum potestatem repellatur. Et nullus civis Florentinus possit vigore alicuius electionis, vel extractionis, quæ de eo fieret acceptare, consequi, seu habere uno eodem tempore plusquam unum officium pro quo, seu cuius occasione, vel pretextu salarium recipere deberet de pecunia dicti communis. Sed uno ipsorum officiorum durante intelligatur habere, & habeat devetum. Et nullus vigore alicuius extractionis, quæ de eo fieret possit acceptare, gerere, vel exercere uno eodemque tempore ex officiis communis Florentiæ, quæ in sacco, seu in saccata essent plusquam unum etiam si salariata non essent. Et quod uno eorum durante non possit ad aliud extrahi cuius initium esse deberet primo officio durante. Quicumque autem contra prædicta aliquod officium acceptaret, vel exerceret puniatur per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ in libr. centum f. p. pro qualibet vice. Et nihilominus removeatur ab officio antedicto summarie, & de facto. Et prædicta locum non habeant in aliquo illorum, qui assumerentur ad officium prioratus, vexilliferatus iustitiæ, duodecim bonorum virorum, gonfalonierorum societatum populi Florentini, vel

alicuius eorum non obstantibus prædictis assumi possint ad quodlibet ipsorum officiorum; et si tunc temporis aliquod aliud officium haberet. Et quod quilibet officialis qui fuerit pretio electus ad aliquod officium removeatur per dominum executorem ab ipso officio; & ipse, & qui cum elegerit pretio, condemnatur per dominum potestatem in libris quinquaginta f. p. Et hoc casu sufficiat probatio unius testis legitime probantis, & duorum testium probantium per publicam famam. Et hoc capitulum teneatur dominus potestas primo mense sui regiminis facere banniri publice per civitatem. Et legatur etiam hoc capitulum in quolibet consilio domini potestatis, vel capitanei, in quo tractaretur de electione aliquorum officialium facienda. Et teneatur dominus potestas, vel capitaneus, vel alius quilibet officialis, qui talem electum ad aliquod officium faceret iurare, requirere eum, & sibi protestari ante eius iuramentum quod dictum officium non recipiat contra formam, & debitum superius adnotatam. Et teneatur sibi legere præsens capitulum. Et hoc capitulum non intelligatur habere locum in ambaxiatoribus, nec in nuntiis communis Florentiæ dummodo ipse uno eodem tempore ultra unum officium habere non possit sub pœna superius denotata. Et quod nullus qui est, aut fuerit deinceps in officio, vel ad officium duodecim bonorum virorum, gonfaloneriorum societatum populi, dominorum conductæ stipendiariorum, dominorum omnium gabellarum, dominorum monetæ auri, & argenti, officialium bladi possit, vel debeat ipso durante officio eligi, assumi, vel esse ad id officium videlicet XII. & gonfaloneriorum ipso durante, postea inde ad duos annos tunc proxime secuturos. Alii vero prædicti ad idem officium ipso officio durante, & post dictum officium ad unum annum tunc proxime secuturum. Et qui fuerit in officio duodecim non possit esse in officio gonfaloneriorum societatum populi ipso officio durante nec postea deinde ad sex menses, vel e converso. Et qui fuerit ad aliquod ex supradictis nominatis officiis non possit esse ad aliquod aliud ex ipsis officiis ipso primo officio durante inde ad quatuor menses tunc proxime secuturos. Et si eligeretur, vel assumeretur contra supradictam formam ipsum officium recipere, vel exercere non valeat. Et si reciperet, vel exerceret condemnatur in libris ducentis f. p. Et a dicto officio removeatur, & privatus, & remotus intelligatur esse, & sit, & insuper quod in ipso officio fecerit non teneat imo ex nunc sit irritum, & inane, nullusque rector, vel officialis communis Florentiæ sub pœna libr. centum f. p. eum compellat ad iurandum, vel exercendum illud officium. Et quod nullus, qui per formam, vel secundum formam cuiuscumque statuti ordinamenti seu provisionis populi, vel communis Florentiæ intersit, vel interesse

teneatur;
vel ad ab
f. p. cuilibet
qualibet
reciperet
per eum
haberet, &
haberet, &
quod ext
durante
tare con
Salva on
quæ seque
bus: sup
dicti con
mentum

QUat
ria
populi,
partibus
bravii f.
cto. fesse
prædicti
populi,
possint
quod de
summan
flor. sex
& quen

Domi

Do
collegio

reneatur, quodlibet
vel ad alium ha-
f. p. cuius aliquod
qualibet officio, &
recipere, potest
per eum uno unius
haberet per publi-
haberet per primo
quod erat legatur
durante, vel ca-
tare contra facien-
Salva omni quilibet
quæ sequitur, requi-
bus: superius offi-
dicti commotam
mentum non

commu-
nam offi-
ed nullus
decim bo-
minorum
in, domi-

Quod debeat
videlicet
populi, nec tunc
partibus officio
bravii in proxime
cto, festo in offi-
prædicti nec po-
populi, ad ali-
possint, sed aliud
quod de menses
summa contra su-
flor. sex valeat.
& quævis f. p.

intelligatur
Debeat imo
olis com-
et ad iu-

Dominus qui per
genti seu
collegio interesse

reneatur, vel debeat ad nominandum, vel eligendum in aliquo,
vel ad aliquod officium, vel officia sub pœna librarum ducentarum
f. p. cuilibet tam eligenti quam electo contra dictam formam pro
qualibet vice auferenda, & privationis officii. Et si contra prædicta
reciperet, vel haberet officium, vel exerceret quod factum fuerit
per eum ipso iure careat omni protinus firmitate. Et nullus qui
haberet aliquod officium communis Florentiæ propter quod de verum
haberet secundum ordinamenta dicti communis ab aliquo officio ad
quod extraheretur de aliquibus bursis possit, & debeat, vel audeat
durante dicto officio illud tale officium ad quod extraheretur accep-
tare contra formam talis de verum sub pœna librarum centum f. p.
Salva omni maiori pœna super his statuta, & ordinata, & etiam
quæ sequerentur ex his sint ipso iure nulla; Salvis etiam in omni-
bus supradictis, omnibus aliis quibuscumque statutis, & ordinamentis
dicti communis in quibus aliter provideretur, vel specialiter in aug-
mentum, vel detractionem prædictorum, quæ suis casibus servantur.

*De balia dominorum collegiorum super expensis festi
Sancti Donati de Aretio.*

RUBRICA XC.

Quandocumque videretur dominis prioribus, & vexillifero iusti-
tiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonariis societatum
populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, & seu duabus
partibus ipsorum Aretinos fore impotentes ad faciendum expensas
bravii festi Sancti Donati de Aretio, & alias expensas, quæ pro di-
cto festo opportuna, & solita fuerint, domini priores, & vexillifer
prædicti pro tempore existentes una cum gonfalonariis societatum
populi, & duodecim bonis viris, & seu duæ partes ipsorum omnium
possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & stantiare
quod de pecuniâ introituum civitatis Aretii solvatur usque in illam
summam de qua eis videbitur expedire, dum tamen non excedat
flor. sexaginta auti pro anno, & sic usque in illam summam, prout,
& quemadmodum deliberaverint solvi possit de dicta pecuniâ.

*Domini priores, & collegia possint reducere officium sex Aretii
& Pistorii ad unum, & certa alia officia.*

RUBRICA XCI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis
collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel,

& pluries providere, & ordinare prout, & sicut voluerint quod duo officia videlicet sex Aretii, & sex Pistorii reducantur ad unum officium simul, & non sint duo. Et similiter de notariis, camerariis, & aliis ministris officiorum prædictorum. Et etiam minuere expensas quasque cuiuscumque ex dictis officiis, & eorum ministrorum, & alterius eorumcumque fortilitiarum officiorum prædictorum, & seu etiam quarum, & quasque expensas dictorum officiorum, & expensas quomodolibet dependentes. Et ea quæ pro prædictis deliberaverint semel, & pluries, & quotiescumque, pro, & in effectus prædictos valeant, & possint, & debeant observari. Hoc declarato quod in dicta reductione dictorum duorum officiorum misceantur imbursementes factæ pro utroque officio, & pro notariis, & aliis ministris eorum simul, ita quod imbursementis non auferatur honor. Et provideant, si & prout eis videbitur convenire quod in unica bursa quæ restabit non remaneat eadem persona nisi semel imbursementata cum non videatur conveniens eundem in unica bursa bis reperiri:

Domini cum collegiis possint providere super notario damnorum datorum Aretii, & super directuris accipiendis per potestatem Aretii.

RUBRICA XCII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum possint providere, & ordinare, deliberare, & disponere, semel, & pluries, & quando-cumque, & quotiescumque super, & de officio notarii damnorum datorum civitatis Aretii, & de, & super exercitio dicti officii, & super, & de coercendo illicitas exactiones, & fraudes, quæ dicuntur contractæ in dicto officio, maxime in damnum communis Florentiæ, & in damnum etiam privatorum, & super, & de observantiis propterea faciendis, & maxime ut pecuniæ veniant in commune Florentiæ, & qualiter, & quomodo fiat dictum officium, & deputatio dicti notarii, & de deputationibus eius, & pro dependentibus, & connexis. Et insuper etiam de, & super directuris, & aliis quæ dicuntur accipi, exigere, seu recipi per potestatem dictæ civitatis Aretii, & seu eius officiales, vel familia, vel quemcumque ex eis, maxime super, & de civilibus, & dependentibus exinde, & super, & de modo procedendi, diffiniendi, & exequendi in civilibus per potestatem Aretii, & eius curiæ, & officiales, & de regulis, & observantiis super his, & propterea provisiones, & ordinamenta etiam penalia facere, mutare, corrigere, revocare, & de novo facere, quæ,

& de

Domini
& quoti
forma,
turum
& seu f
carcerate
quod of
tionibus
Indeque
modis,
que, in
& totu
prædicti
expediti
natum
executio

De

Domini
regulato
cumque
pedagiis
dinariis
augument
& subla
mentis,
vendis,
& pedagi
tione q

To

& de quibus, & prout, & sicut, & quoties voluerint.

*Domini cum collegiis possint providere super carceratis
Aretii offerendis.*

RUBRICA XCIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque voluerint providere, ordinare, & disponere de forma, modo, & effectu offerendi carceratos hactenus, & seu in futurum carcerandos in civitate Aretii pro condemnationibus factis, & seu faciendis per capitaneum, vel potestatem civitatis Aretii. Et carceratos facere offerri, & seu deliberate, ordinare, & disponere quod offerantur, & per viam oblationis a carceribus, & condemnationibus liberentur amore Dei, & intuitu pietatis, & misericordiæ. Indeque eximantur, & cancellentur in illis temporibus, & sub illis modis, formis, & conditionibus de quibus, & prout, & quotiescumque, in genere, vel in specie deliberatum, vel ordinatum fuerit, & totum, & quidquid semel, seu pluries, & quotiescumque in prædictis, super, vel pro prædictis, & seu pro eorum executione, expeditione, observantia, efficacia, & effectu deliberatum, seu ordinatum fuerit valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari.

*De balia dominorum, & collegiorum, cum regulatoribus
super gabellis Aretii.*

RUBRICA XCIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis suorum collegiorum, & officio regulatorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque super, & de quibuscumque gabellis, & pedagiis civitatis, & comitatus Aretii tam ordinariis quam extraordinariis, & tam usitatis quam non usitatis, & super diminutione, & augmento ipsarum gabellarum, & pedagiorum, & seu revocatione, & sublatione veterorum in totum, vel in partem, & super ordinamentis, terminis, & pœnis solutionum, & ipsis tollendis, & removendis, & remissionis in totum, & in partem ipsarum gabellarum, & pedagiorum, & pœnatum pro tempore futuro, & super deputatione quorumcumque officialium, & seu ministrorum cuiuscumque

Tom. II.

Ffff

appellationis pro dictis gabellis, & pedagiiis, & eorum salariis, & provisionibus, regulis, offitiis, & observantiis, ac cassationibus, & punctionibus, & super, & de gubernatione, & quacumque administratione, ac venditione, & quacumque concessione dictarum gabellarum, & pedagogiorum, & cuiuscumque ipsarum, vel ipsorum, & super, & de quibuscumque pertinentibus ad dictas gabellas, & pedagias, vel aliquem, seu aliquod ipsorum, vel ipsarum providere, ordinare, disponere, & deliberare omnia, & singula, quæ, & de quibus, prout, & sicut, & quemadmodum, & quotiescumque, & quomodocumque ipsis, aut duabus partibus eorum, ut est dictum, videbitur expedire, aut placuerit. Et provisiones, & ordinamenta etiam penalia, semel, & pluries, & quotiescumque facere, & revocare, & mutare, & de novo facere, quæ, & de quibus, & quoties, & prout, & sicut voluerint, quæ provisiones, & ordinamenta valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari. Eo tamen expresso, & declarato quod vigore prædictorum nihil fieri, aut provideri, vel disponi possit de gabella contractuum, & instrumentorum hæcenus factorum, aut de pœnis propterea iam commissis.

*Balia dominorum cum collegiis in extraendo
consules civitatis Aretii.*

RUBRICA XCV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum possint semel, & pluries, & quoties voluerint providere, & ordinare. Quod in civitate Aretii sint duo, vel plures consules, vel sub alia appellatione qui sint mercatores, & seu artifices prudentes, & intelligentes cives Aretini, & de auctoritate, offitio, & arbitrio in civilibus, seu criminalibus concedendis dictis consulibus, & de modo, & forma, & ordinamentis, & de numero, & tempore electionis, sive extractionis, vel alterius deputationis consulum prædictorum, & de observantiis, & regulis mercatorum, & artificum, & eorum factorum, & discipulorum, & de cognitione, processibus, & sententiis, & condemnatione offitii dictorum consulum, & ipsarum sententiarum, & condemnationum executione, & de notariis, seu scribanis, camerariis, nuntiis, & aliis servitoribus, seu ministris dicti offitii, & de residentia, & loco, & more ad ius reddendum pro dictis consulibus, & de his qui habeant subesse iurisdictioni, seu discretioni consulum prædictorum, & inter quos, & de quibus cognoscere, & definire possint. Et de impositis opportunis fiendis, & solvendis inter mercatores, & artifices. Ac etiam de ma-

tricularis,
& circa
pendenti
servantia
buscum
communi
duodeci
rum, u
quocum
facere,
trari, &
& quen
leant, &
mandari
quotiesc
palatio
populi,
ut de a
xinde
tium di
sumere

2

DOr
n
nuarii,
puli, &
& seu
dicti co
libet ip
rum, &
quemcu
priorate
putare
rum qu
ficienti
bundan
vice qu

triculariis, & iuramentis mercatorum, & artificum. Et super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & quibuscumque dependentiis, & connexis, & pro eorum, & cuiuscumque eorum observantia effectu, efficacia, & executione, & opportunitatibus quibuscumque possint domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris communis Florentiæ, & seu duæ partes eorum, ut dictum est, & semel, & pluries, & quotiescumque, & quocumque tempore provisiones, & ordinamenta etiam pœnalia facere, & revocare, mutare, corrigere, augere, & minuere, interpretari, & declarari, quas, & quæ, & de quibus, & prout, & sicut & quemadmodum voluerint, & seu crediderint expedire, quæ valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari, & quæ provisæ, & ordinatæ fuerint semel, & pluries, & quotiescumque, ordinate ad evidentiam scribantur, & registrentur in palatio populi florentini penes scribam reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ, & per eum, aut eius coadiutorem, ut de aliis scripturis Aretii est pluribus annis factum. Et etiam exinde demum tradantur Aretinis, ut in civitate Arétii penes officium dictorum consulum reperiantur, & sint, & inde possit quilibet sumere copiam, & habere.

Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ cum collegiis provideant de officialibus abundantia carniū.

RUBRICA XCVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui quolibet anno erunt in officio de mense ianuarii, & februarii, una cum officiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum possint secundum ordinamenta dicti communis, ac etiam sub pœna librarum quingentarum f. p. cuiuslibet ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi, ac gonfaloneriorum, & duodecim auferenda, & communi Florentiæ applicanda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ, privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante, teneantur, & debeant deputare de ipsis mensibus ianuarii, & seu februarii, vel altero ipsorum quosdam cives florentinos populares, & guelfos in numero sufficienti, observata semper distributione membrorum, in officiales abundantia carniū, & piscium saltem pro tempore unius anni pro vice qualibet, ita quod semper dictum officium vigeat, & sit in ci-

Ffff 2

vitae prædictæ, & cum auctoritate, & potestate solita, & prout, & quam habent præfentes officiales dicti officii.

Loco absentium officialium abundantia, & capitaneorum horti sancti Michaelis possint alii extrahi.

RUBRICA XCVII.

Possint etiam præfati domini priores, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis, ut prædicitur, non obstantibus quibuscumque disponentibus in contrarium, eisque liceat, teneantur, & debeant loco officialium abundantia absentium, vel impeditorum extractorum, vel extrahendorum quandocumque ipsis dominis, & collegiis, vel duabus partibus ipsorum, ut dictum est, videbitur, & placebit, semel, & pluries, & quoties eisdem videbitur oportunum, alios extrahi facere de bursis ad huiusmodi officium deputatis, vel in posterum deputandis, & similiter, loco electorum, vel eligendorum, absentium, vel impeditorum, ut supra alium, & alios semel, & pluries eligere, & deputare, prout viderint convenire. Ita tamen quod propter dictam extractionem, electionem, vel deputationem officialium præfatorum, in mittendis, & obtinendis partitis inter eos, vel eorum collegas obtineantur partita semper per duas partes præsentium, dummodo non sit minor numerus fabarum, quod fuerit hactenus consuetum; qui sic extracti, electi, vel deputati una cum eorum collegiis habeant, & habere intelligantur circa executionem dicti officii illam eandem auctoritatem, potestatem, & baliā in omnibus, & per omnia, quam, & quas habent officiales ad præsens in dicto officio præfidentes. Et similiter extrahi possint pro officio capitaneorum societatum sanctæ Mariæ horti sancti Michaelis per collegia supradicta in omnibus, & per omnia, prout, & sicut de dictis officialibus abundantia superius dictum est.

Quod domini cum collegiis possint committere officium abundantia, quibus velint.

RUBRICA XCVIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, & duæ partes ipsorum, ut dictum est, possint in totum, & in partem, & semel, & pluries committere exercitium officialium, & seu dictum officium abundantia bladi, & grani communis Florentiæ, & eius ministrorum, & dependentium.

quorum
de quib
nas, &
que me
& pluri
per ipse
que, &
possit,

Dominus
partes
officiali
rint ele
prout
mensib
volueri
fium. A
de dict
delibera
re, qu
tium p
posset
ordinat
tiæ gra
omnibu
dictum

D.

Null
li
gonfalc
rum v
conium

quorumcumque, & exercitium officialium servientium, & aliorum, de quibus supra fit mentio, & executiones, & receptiones opportunas, & alias, quæ erant commissæ dicto officio abundantie quocumque modo, cui, & quibus, & prout, & sicut eis videbitur semel, & pluries, & quotiescumque, & prout deliberaverint, & quidquid per ipsos, vel duas partes eorum semel, & pluries, & quodcumque, & simul, & divisim deliberatum fuerit valeat, & teneat, & possit, & debeat per quemlibet observari, & executioni mandari.

*Domini cum collegiis possint eligere ad officium
castrorum, & abundantie.*

RUBRICA XCIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duas partes eorum possint de civibus florentinis guelfis eligere ad officium officialium castrorum, quos, & quot viderint expediri, & qui fuerint electi intelligantur esse una cum aliis officialibus dicti officii, prout alii ad aliud solemniter deputati, & ipsa auctoritas duret sex mensibus. Et electio fieri possit de quolibet pro eo tempore, quo voluerint, non excedendo in electione alicuius temporis sex mensium. Et possint semel, & pluries deliberare, per quot ex omnibus de dicto officio obtineantur, & possint cum effectu fieri partita, & deliberationes, & alii actus dicti officii, non tamen possint deliberare, quod per minorem numerum, quam per duas partes præsentium possint fieri, aut deliberari, nec per minorem numerum quam posset obtineri, si officium esset reformatum solummodo de numero ordinario officialium dicti officii, & quod idem de officiis abundantie grani, & bladi fieri possit in dicto tempore sex mensium, in omnibus, & per omnia, prout, & sicut supra de officio castrorum dictum est.

Domini, & collegia non possint aliquem ex se ipsis eligere..

RUBRICA C.

Nullus existens de officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu de officio gonfalonierum societatum populi, seu de officio duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel alicuius eorum consors, seu coniunctus per lineam masculinam, seu de eadem domo, progenie,

vel casato possit quomodocumque eligi, vel deputari, nisi per viam extractionis fiendæ, secundum ordinamenta dicti communis ad aliquod officium alicuius vicariatus, potestariæ, vel capitaneatus alicuius provincie, terræ, seu loci comitatus, vel districtus Florentiæ directe, vel indirecte per se, vel alium, seu pro se, vel alio quocummodo, nec vigore alicuius electionis, vel deputationis, quæ aliter, quam per viam extractionis de eo fieret in futurum ad aliquod ipsorum officiorum possit, vel audeat aliquod ipsorum officiorum per se, vel alium, vel pro se, vel alio, directe, vel indirecte, vel quocumque colore quæsito acceptare, gerere, vel exercere, seu se ipsi officio aliquo aliter immiscere, vel cum illo, qui sic electus esset moram, habitationem, seu residentiam continuam, vel quasi continuam facere, vel contrahere sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contra prædicta, vel aliquod prædictorum facienti, vel venienti pro vice qualibet auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, vel communis etiam summarie, & de facto.

Nullus de dominis, vel collegiis, vel eorum consors possit eligi ad eundum Plumbinum durante officio.

RUBRICA CL.

Aliquis qui esset de officiis dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierum societatum populi, duodecim bonorum virorum dicti communis, vel de aliquo ipsorum officiorum non possit durante sibi tali officio eligi, vel aliquo aliter deputari in tutorem, vel pro tutore, aut gubernatore quocummodo magnifici militis domini Iacobi de Appiano domini Plumbini &c. & seu in commissarium, vel sub alio titulo, vel nomine ad eundum ad standum in terra Plumbini, vel aliquo loco supposito, vel obediens ipsi domino Iacobo sub pœna florenorum auri mille cuilibet eligenti, mittenti, vel deputanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio prioratus, aut vexilliferatus iustitiæ, vel quolibet alio non obstante. Et in eandem pœnam incurrat quilibet, qui contra prædicta fuerit electus, seu deputatus si acceptaverit, & seu iverit, vel quocummodo contra prædicta fecerit. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & eidem intelligatur, & locum habeat etiam de quocumque consorte, & coniuncto per lineam masculinam cuiuscumque existentis in aliquo ex dictis officiis, dum consors, seu coniunctus esset in aliquo ipsorum officiorum, & sub dictis pœnis, & quidquid contrafieret non valeat.

Non

Non pote

QUic ne & corum alicuius quis alit eorum i populi, dicti cc & comp viam ex te omni diminuci enti, flo prioribu per apo dicta sol dominis tibus fa huiusma rit dicto artium, tem hat fieri pot munis l quo offi Si vero collegia beat ult f. p. ad sit ille e positus ad parti in præd tenus p minos p tum, di cem lib

Non potest poni ad consilium, quod aliquis de dominis, vel collegiis, vel consortibus habeat officium, nisi ut infra.

RUBRICA CII.

QUicumque de officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ gonfalonatus societatum, & duodecim bonorum virorum existentes, & eorum alter, vel eorum notarius, & seu scriba, vel eorum, seu alicuius eorum consors, vel aliquis alius notarius florentinus, vel aliquis alius pro eis, vel altero eorum, seu ad eorum, vel alterius eorum instantiam durante suo officio voluerint impetrare in consilio populi, & communis aliquod, seu ad aliquod officium imbursement dicti communis, & seu ad dictum officium vigore consilii populi, & communis Florentiæ in futurum fieri, eligi, vel assumi nisi per viam extractionis, vel imbursationis factæ, vel fiendæ, primo, & ante omnia solvat, & solvere teneatur, & debeat camerario officialium diminutionum montis dicti communis, & pro dicto communi recipienti flor. centum auri, de qua solutione apparere debeat dominis prioribus tunc in officio existentibus per publicum instrumentum, vel per apodixam scriptam manu notarii officii diminutionis montis. Et dicta solutione apparente, ut supra dictum est, liceat, & licitum sit dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ pro tempore existentibus facere partitum inter semetipsos, & eorum collegia utrum huiusmodi solvens habeat, & habere debeat officium pro quo solverit dictos floren. centum auri. Et si obtentum fuerit inter priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia huiusmodi solventem habere debere officium pro quo solverit, ut supra dictum est, fieri possit provisio, & seu reformatio in consilio populi, & communis Florentiæ de huiusmodi officio habendo, dummodo de aliquo officio provideri non possit pro maiori tempore sex mensium. Si vero facta solutione prædicta non obtineretur inter priores, & collegia in primo, secundo, & seu tertio partito non possit, nec debeat ulterius de prædictis fieri partitum, sub pœna librarum mille f. p. ad quam solvendam communi Florentiæ teneatur, & obligatus sit ille ex dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ, qui propositus esset, & de prædictis ultra, vel aliter faceret, vel poneret ad partitum, quam superius dictum sit. Et quod ultra, vel aliter in prædictis, vel ad prædicta fieri, vel procedi non possit, nisi quatenus primo, & ante omnia fieret partitum, & obtineretur inter dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum, duodecim bonos viros, capitaneos partis guelfæ populares, decem libertatis populares, & unum ex capitudinibus cuiuslibet artis

Non per viam
ad ali-
tus alicu-
tentia di-
quoquo-

QUæ aliter,
mod ipso
& eorum per se,
alicuius quocum-
quis alicuius offi-
corum moram,
populi, & face-
dicti cuiuslibet
& communitati pro
viam eadem di-
te omnia
diminutionum
entium eligi
prioribus
per apodixam
dicta sol-
dominis
tibus vexilliferi
huiusmodi bonorum
rit dictum non pos-
artium, & eorum
tem habere do-
fieri per commissa-
munis montem in
quo officii domi-
Si vero mitten-
collegia Floren-
beat ultra, vel quo-
f. p. & seu
sit ille & seu
positus ad con-
ad partem habeat
in prædictam
tenus priores, seu
minos priores,
tum, &
cem. Non

viginti unius artium civitatis Florentiæ pro tempore existentes, vel saltem obtineretur per quinquaginta fabas nigras ex prædictis dominis prioribus, vexillifero, gonfaloneriis, duodecim bonis viris, capitaneis decem ex capitudinibus sub dicta pœna præposita pro tempore esistenti, & prædicta non observanti, seu prædicta facienti imponenda, & communi Florentiæ applicanda, in qua ipso facto incurrat, & exigi possit, & debeat per quemlibet rectorem, & officialem communis Florentiæ de facto, & absque aliquo processu propterea faciendo, vel formando. Prædicta omnia in præsentī capitulo contenta non vendicent sibi locum in minoribus potestariis, & castellaneriis, & eorum officialibus, de quibus provideri possit, ac si præsens provisio facta non esset. Et idem in omnibus, & per omnia, & quoad omnia observetur, & observari possit, & debeat in illis, & de illis notariis, qui eligerentur, vel eligi vellent ad officium alicuius notarii alicuius gabellæ communis Florentiæ per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, & regulatores introitus, & exitus communis Florentiæ, vel per officia ipsorum vigore quorumcumque ordinamentorum communis præfati, salvo tamen in supradictis statuto, & ordinamento proxime sequenti.

Super eadem materia.

R Û B R I C A CIII.

Aliqua provisio, petitio, vel proposita, quæ contineret de eligendo, aut quod eligeretur, vel deputaretur, & seu quod eligi, vel deputari posset quoquomodo directe, vel indirecte, in genere, vel in specie, tacite, vel expresse etiam vigore auctoritatis, quæ resultaret ex huiusmodi proposita, provisione, vel petitione aliquis, qui tunc esset de officiis dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, aut gonfaloneriorum societatum populi, vel duodecim bonorum virorum ad officium alicuius capitaneatus, vicariatus, potestariæ, seu castellaneriæ non possit proponi in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ sub pœna librarum mille f. p. cuilibet ex dictis prioribus, & vexillifero iustitiæ contrafacienti, seu proponenti, vel proponi facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, seu alio quolibet non obstante, & non obstante etiam absolutione sindicatus. Et nihilominus quidquid contrafieret sit irritum, & inane, nisi ipsa petitio, provisio, seu proposita prius, & antequam ad aliquod, vel aliquo consilio proponatur fuerit obtenta, & deliberata

inter do-
cietatum
triginta
mine d
proposit
aliquod
soluti p
tibus sic
nis, ve
populi,
dictis o
societatu
deputari
ad aliqu
neriæ q
petitio
gras, 8
quam a
ponatur
commu
libet co
quidqui
que cor
dem qu
etc, ve
pitaneat
vel exc
vice qu
stante
qui cor
existat
trarium

Domini

DO
bonis
pensare
T

inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti per triginta septem fabas, videlicet per omnes ipsos triginta septem nemine discordante, & nisi antequam talis provisio, reformatio, vel proposita mittatur, seu proponatur in aliquo, vel in aliquod, vel ad aliquod consilium populi, vel communis, pro ipso communi fuerint soluti pro ipsa camerariis cameræ dicti communis pro ipso recipientibus floren. quinquaginta auri. Et aliquis vigore alicuius provisionis, vel reformationis, quæ de cætero obtenta fuerit in consiliis populi, & communis prædicti tempore, quo ipse esset de aliquo ex dictis offitiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum, vel duodecim bonorum virorum non possit eligi, neque deputari per ipsam provisionem, seu reformationem, aut eius vigore ad aliquod officium potestariæ, capitaniæ, vicariatus, seu castellanariæ quoquomodo, nisi ipsa provisio, seu reformatio, aut si esset petitio obtenta fuerit, ut supra dicitur per triginta septem fabas nigras, & nisi pro tali provisione, reformatione, vel petitione, antequam ad aliquod, vel in aliquo consilio populi, vel communis proponatur fuerint soluti camerariis cameræ dicti communis pro ipso communi recipientibus floreni quinquaginta auri sub dicta pœna cuilibet contrafacienti auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quidquid secus, vel contra fieret sit irritum, & inane. Nullus quoque contra prædicta, vel aliquod prædictorum, seu in eorum fraudem quoquo modo audeat, vel præsumat per se, vel alium, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse aliquod ex dictis offitiis capitaneatus, potestariæ, vicariatus, vel castellanariæ acceptare, iurare, vel exercere sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, non obstante aliquo privilegio, ut præfertur, & ad quam pœnam quilibet, qui contrafecerit solvendam dicto communi in perpetuum obligatus existat. Non obstantibus aliquibus ordinamentis, vel statutis in contrarium disponentibus.

Domini cum collegiis, & regulatoribus possunt minuere ministros, & officiales infrascriptorum officiorum.

RUBRICA CIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfalonariis societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, & regulatoribus introituum, & expensarum dicti communis, & seu duæ partes omnium ipsorum, aliis

Tom. II.

G g g

etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque disponere, providere, & ordinare de minuendo, & minuere numerum, seu numeros officialium, & ministrorum, ac servitiorum quorumcumque infra scriptorum officiorum, & cuiuscumque eorum, & inde quem, & quos voluerint remove, & reducere, & reduci facere ad numerum de quo eis videbitur convenire, & circa modificandas, limitandas, & refrenandas, seu in totum tollendas expensas extraordinarias, ac salarium, & quantitatem salarii ipsorum officiorum, seu officiorum ministrorum, & servitiorum quorumcumque ipsorum officiorum. Et pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & pro ipsorum, & cuiuscumque ipsorum observantia, executione, & effectu providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta, etiam penalia facere, semel, & pluries, & quotiescumque de quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum viderint expedire. Quæ provisâ, & ordinata valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari, ac si facta, & provisâ forent legitime, & solemniter per totum populum, & commune Florentiæ. Offitia autem de quibus supra fit mentio sunt ista videlicet. Offitium castorum. Offitium turris seu dominorum, omniū gabellarum. Offitium conductæ. Offitium defetuum. Offitium camerariatus cameræ. Offitium superstitum carcerum, stincharum.

Balia dominorum, & collegiorum circa offitium regulatorum.

RUBRICA CV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries disponere, & providere eo modo, & forma de quibus eis videbitur quod in offitio regulatorum introitus, & exitus dicti communis semper sint de veteribus officialibus, & de novis. Et quod offitium omnium non incipiat eodem tempore sed diverso. Et quod providerint, & disposuerint in hoc valeat, & observetur; eo tamen declarato quod numerus eorum qui debent extrahi ad dictum offitium non possit minui.

Domini cum collegiis possint extrahere duos alios regulatores.

RUBRICA CVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ possint quando eis videbitur convenire facere extrahi sorte, & fortuna ultra nume-

rum qua
rentiæ ex
nis Flore
offitium
extractio
termino
do temp
simul cu
ex eis,
mortuis
pertinent
& sicut,
dinarie
cumque
ciendum
partitum
per quæ

Dom
tui
regulator
& qui p
tibus, &
tiescumq
& singul
tiæ unire
nire, si
ipsorum
fitia, sal
videre,
quæ, &
& debeat
populi,
ius came
pro mer
semel, &
singulor

rum quatuor regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ extractorum, seu extraendorum secundum ordinamenta communis Florentiæ, duos alios cives Florentinos populares, & guelfos ad officium prælibatum semel, & pluries, & quoties, & prout, & aliis extractionibus ipsorum officialium fieri solet, & pro eo tempore, & termino, & eis temporibus, & terminis quibus volent non excedendo tempus quatuor mensium pro vice qualibet. Qui sic extrahendi simul cum aliis regulatoribus, qui ordinarie extracti fuerint, & tres ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint omnia, & singula ad ipsum officium pertinentia facere, & gerere, & in omnibus, & per omnia prout, & sicut, & quemadmodum possent ipsi quatuor regulatores, qui ordinarie extracti essent. Salvo, expresso, & proviso quod in quibuscumque deliberationibus per ipsos regulatores fiendis, ad quas faciendum plures quam quatuor ex ipsis regulatoribus convenirent, partitum debeat obrineri. Et ipsæ deliberationes fieri debeant saltem per quatuor ipsorum.

*Basia dominorum, & collegiorum cum regulatoribus
uniendi camerarios, & notarios.*

RUBRICA CVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis Florentiæ, & regulatores introituum, & exituum communis Florentiæ præsentēs, & qui pro tempore fuerint, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque omnes, & singulos camerariatus, & notariatus, & omnia & singula officia camerariatum, & notariatuum communis Florentiæ unire, & unitos, seu unita distringere, & sic, vel aliter reunire, sive reconiungere, & circa ipsorum officiorum, & cuiuslibet ipsorum, & camerariorum, & notariorum, & cuiuslibet ipsorum officia, salaria, & mercedes, semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare, ac etiam provisiones, & ordinamenta facere quæ, & quando, & prout volent, quæ proinde valeant, & teneant, & debeant observari, ac si facta forent per opportuna consilia dicti populi, & communis dummodo non possint aliquod salarium alicuius camerarii taxare, seu deliberare esse debere maius sex flor. auri pro mense, & ad rationem mensis. Possint quoque, eisdemque liceat semel, & pluries, & quotiescumque refrenare numerum omnium, & singulorum nuntiorum, servitium, seu ministrorum quorumcum-

G g g 2

rum quatuor
rentiæ d
nis Flo
offitium
extrac
termino
do temp
simul cu
ex eis,
mortuis
pertinen
& sicut
dinari
cumque
ciendum
partitum
per quatuor
quoties
minuere
zialium
corum,
reduci
modi
expen
m. offi
cumque
quodli
obser
& pro
& plu
& que
ant, &
andari,
ma po
pra fit
nis seu
in defe
carce-

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis Florentiæ, & regulatores introituum, & exituum communis Florentiæ præsentēs, & qui pro tempore fuerint, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque omnes, & singulos camerariatus, & notariatus, & omnia & singula officia camerariatum, & notariatuum communis Florentiæ unire, & unitos, seu unita distringere, & sic, vel aliter reunire, sive reconiungere, & circa ipsorum officiorum, & cuiuslibet ipsorum, & camerariorum, & notariorum, & cuiuslibet ipsorum officia, salaria, & mercedes, semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare, ac etiam provisiones, & ordinamenta facere quæ, & quando, & prout volent, quæ proinde valeant, & teneant, & debeant observari, ac si facta forent per opportuna consilia dicti populi, & communis dummodo non possint aliquod salarium alicuius camerarii taxare, seu deliberare esse debere maius sex flor. auri pro mense, & ad rationem mensis. Possint quoque, eisdemque liceat semel, & pluries, & quotiescumque refrenare numerum omnium, & singulorum nuntiorum, servitium, seu ministrorum quorumcum-

que officialium civium civitatis Florentiæ, & ipsorum salaria ordinare, & circa ipsam diminutionem, & salariorum ordinationem, ac solutionem facere, & componere, semel, & pluries, & quoties illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent, quæ perinde valeant, & servantur, ac si facta forent per opportuna consilia dicti populi, & communis.

*Quod domini cum collegiis non possint diminueret
pretium gabellarum.*

RUBRICA CVIII.

NON possit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & officia gonfalonieriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & regulatorum dicti communis virtute cuiuscunque auctoritatis concessæ fieri diminutio, vel remissio in totum, vel in partem alicuius pretii, quo vendetur aliqua gabella dicti communis per officiales turris, vel alios officiales dicti communis, & quidquid contraheret sit irritum, & inane, & nullus efficaciar, vel effectus.

Basia dominorum cum regulatoribus super gabellis.

RUBRICA CIX.

Possint præfati domini, & collegia una cum regulatoribus communis prædicti, & duæ partes ipsorum, ut dictum est, semel, & pluries, & quotiescumque tam circa venditionem, quam gubernationem, & regimen quarumcumque gabellarum communis Florentiæ. Et circa electionem, & deputationem quorumcumque officialium, tam forensium quam civium Florentinorum guelforum, & quorumcumque servitium, seu ministrorum ipsarum gabellarum, & cuiuslibet, vel alicuius, seu aliquarum ex eis. Et circa salaria ipsorum, & cuiuslibet ipsorum, & modum solutionis ipsorum salariorum. Et circa observantias tenendas per ipsos officiales, & seu ministros. Et generaliter circa omnia, & singula, quæ possint contingere gubernationi, regimini, seu administrationi, vel venditioni dictarum gabellarum, & cuiuslibet, vel alicuius earum providere, & ordinare. Et provisiones, & ordinamenta facere etiam penalia, quæ prout, & quemadmodum viderint convenire, seu utilia fore dicto populo, & communi, & quidquid providerint, ordinaverint, seu fecerint semel, & quotiescumque ut dictum est, valeat, & debeat obler-

vari per
sta, &
nus con
bellarum
tur, vel

Qu

DOn
tate dic
seu plu
quando
& singu
Florent
commu
indiciu
comitat
huius
debeant
termini
rum,
ut dict
sint et
de ali
pulis,
getant
viderit
libet p
rint ei
& seu
leat, &

Qu

D
sint si

vari per ordinata, & nem, ac nus conies illas bellarum de valetur, vel alia dicti

vari perinde ac si per consilium dicti populi, & communis facta, & ordinata fuissent; firma tamen remanente omni balia hactenus concessa quibuscumque circa venditionem quarumcumque gabellarum communis prædicti, quibus per prædicta in nihilo derogetur, vel derogatum intelligatur.

Quod domini cum collegiis possint providere super gabellis cognorum vini comitatus.

RUBRICA CX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint, & debeant pro utilitate dicti communis Florentiæ simul, & seu divisim, & semel, & seu pluries providere, taxare, & deliberare, quid, & quantum, & quando de cetero quolibet anno, seu temporibus secuturis omnes, & singuli populi, universitates, communia, & villæ de comitatu Florentiæ debeant solvere communi Florentiæ, seu camerariis dicti communis pro gabella, & occasione gabellæ cognorum vini solitæ indici pro communi prædicto, quod vinum invegetabitur in ipso comitatu, ut est hactenus consuetum. Et quod omnes, & singuli huiusmodi populi, universitates comunia, & villæ teneantur, & debeant solvere quilibet suam talem taxationem in termino, seu terminis, & sub pœnis per dictos dominos priores, & vexilliferum, & gonfaloneros, & duodecim, & seu duas partes eorum, ut dictum est semel, & seu pluries statuendis, & ordinandis; possint etiam de civibus, & circa cives civitatis Florentiæ, ac etiam de aliis, & circa alios, qui ad solutionem talis gabellæ cum populis, & seu universitatibus non haberent concurrere ibidem invegetantes, & gabellam solvere debentes providere, & disponere prout viderint convenire. Et pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum providere, & ordinare totum, & quidquid viderint expedire. Et quod quidquid providerint, & ordinaverint ipsi, & seu duæ partes eorum, ut dictum est semel, & seu pluries valeat, & teneat, & possit, & debeat observari.

Quod domini cum collegiis possint providere super gubernatione gabellarum non venditarum.

RUBRICA CXI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque gubernationem, & regimen

potestatem, & exactionem gabellæ molendinorum, & gualcheriarum communis Florentiæ, & gabellæ nuntiorum dicti communis, & omnium, & singularum gabellarum communis eiusdem, quæ venditæ non essent, committere illis gubernatoribus quarumcumque aliarum gabellarum communis prædicti quibus volent. Ac etiam receptionem pecuniarum, & scripturam pecuniarum, quæ recipiuntur ex ipsis gabellis, & ipsarum quamlibet committere illi, & illis camerariis dicti communis, & etiam notariis communis eiusdem, quibus, & prout, & quemadmodum volent absque aliquo salario, vel mercede recipiendis propterea quoquomodo.

Balia dominorum cum collegiis super locatione molendinorum.

RUBRICA CXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint, & debeant semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare quomodo, & per quem, & quando, & pro quanto tempore, & qua, seu quibus mercedibus, affectibus, vel pensionibus, & cum quibus pactis, modis, formis, tenoribus, articulis, & capitulis molendina communis Florentiæ, & quodlibet, & aliquod ipsorum, & eorum, & cuiuslibet, vel alicuius eorum introitus, redditus, & proventus locentur, seu concedantur, seu locari, vel concedi possint, & debeant ad affectum seu pensionem. Et quod quidquid in prædictis, vel circa prædicta, vel aliquod prædictorum providerint, ordinaverint, seu fecerint semel, seu pluries, & quotiescumque, & rogatum, & scriptum, seu subscriptum fuerit per scribam reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ, vel per scribam offitii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis valeat, & teneat, & possit, & debeat observari inviolabiliter, & executioni mandari.

Domini cum collegiis possint providere super locis plateæ mercati veteris.

RUBRICA CXIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum per se ipsos, vel per eos, quibus committerent, possint, eisque liceat, prohibitione aliqua non obstante, circa locationes, venditiones, vel concessionem pro quocumque futuro tempore plateæ mercati veteris, & ipsius plateæ, &

cuiuslibet ministerium inde credentibus, & pluries, & forma, dictum et miserint, seu placu

Domini collegiorum, & pecunias singulare, a causis, & communium, u. seu assignari, per quoscumque, per quoscumque, singulariter, seu circa, sint, & de ista alicui dictis.

Quod.

Dominis cum offit

cuiuslibet ministerii, & omnes inde debendas de cœtero communi Florentiæ, & super dependentibus, & connexis, & super, & de quolibet prædictorum semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam poenalia eo modo, & forma, quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum ipsis, ut dictum est, aut illis, quibus semel, & seu pluries, & quoties commiserint, aut duabus partibus ipsorum commissariorum videbitur, & seu placuerit semel, & seu pluries, & quoties.

cuiuslibet eius partis, & loci, & circa residentias habitantium, vel ministerium facientium in illa, & circa pretia, mercedes, & utilitates inde debendas de cœtero communi Florentiæ, & super dependentibus, & connexis, & super, & de quolibet prædictorum semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam poenalia eo modo, & forma, quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum ipsis, ut dictum est, aut illis, quibus semel, & seu pluries, & quoties commiserint, aut duabus partibus ipsorum commissariorum videbitur, & seu placuerit semel, & seu pluries, & quoties.

Quod domini cum collegiis habeant baliam circa deputationes gabellarum.

RUBRICA CXIV.

Offitiis suis, & per rentis, & mercedibus, & modis, singulariter Florentiæ, & maior pars eorum redditus, introitus, & proventus, ac pecunias communis Florentiæ tam infimul, quam particulariter, seu singulariter, vel divisim, & semel, & pluries, & quotiescumque deputare, assignare, seu destinare ad illas expensas, usus, capias, seu causas, per commune Florentiæ, vel habentes auctoritatem a dicto communi ordinatas, vel ordinandas, de quibus eis, vel maiori parti eorum, ut dictum est, videbitur convenire. Et ipsas deputationes, seu assignamenta tam hætenus facta, quam quæ fierent in futurum per quoscumque, & quomodocumque revocare, & de novo facere per quoscumque, & quomodocumque, & tam infimul, quam particulariter, & divisim, prout volent. Et quod quidquid in prædictis, seu circa prædicta, vel aliquod prædictorum fecerint, seu ordinaverint, semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat inviolabiliter observari. Et non derogando per prædicta alicui potestati, vel balie circa prædicta competenti collegiis supra dictis.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, & regulatores introitus, & exitus communis Florentiæ, & maior pars eorum redditus, introitus, & proventus, ac pecunias communis Florentiæ tam infimul, quam particulariter, seu singulariter, vel divisim, & semel, & pluries, & quotiescumque deputare, assignare, seu destinare ad illas expensas, usus, capias, seu causas, per commune Florentiæ, vel habentes auctoritatem a dicto communi ordinatas, vel ordinandas, de quibus eis, vel maiori parti eorum, ut dictum est, videbitur convenire. Et ipsas deputationes, seu assignamenta tam hætenus facta, quam quæ fierent in futurum per quoscumque, & quomodocumque revocare, & de novo facere per quoscumque, & quomodocumque, & tam infimul, quam particulariter, & divisim, prout volent. Et quod quidquid in prædictis, seu circa prædicta, vel aliquod prædictorum fecerint, seu ordinaverint, semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat inviolabiliter observari. Et non derogando per prædicta alicui potestati, vel balie circa prædicta competenti collegiis supra dictis.

Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere super sale, & quantum vendatur.

RUBRICA CXV.

Offitiis suis, & vel per aliqua pro quocumque, &

Dominus priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officio regulatorum dicti communis, & cum officio gubernatorum gabellæ salis, vel duæ partes ipsorum, ut

dictum est, possint, eisque liceat providere, & deliberare semel, & pluries, & quoties voluerint quantum sal, & pro quo pretio, & in quibus temporibus, & terminis, & sub quibus pœnis communia, universitates, & populi montanæ florentinæ, & homines, & personæ dictorum communium, universitatum, & populorum, & etiam aliunde de comitatu, & districtu Florentiæ teneantur, & debeant emere, elevare, & solvere, & assumere de sale communis Florentiæ, & de canova dicti communis ubicumque posita fuerit tam in civitate, quam in comitatu Florentiæ, seu ipsius districtu ultra, & præter sal, quod emere, elevare, solvere, & assumere tenentur secundum distributionem sui extimi, salvis privilegio, & immunitate alicui ipsorum, vel aliis undecumque fuerint competentibus, seu aliquo qualiter concessis. Et quod nullus ex gubernatoribus quarumcumque gabellarum communis Florentiæ præsentibus, & futuris, vel aliquis alius officialis dictarum gabellarum, vel alicuius ipsarum possit, sibi que liceat sub vinculo iuramenti habere, recipere, vel retinere in festo omnium Sanctorum, seu in aliquo pascale, vel festo; vel aliquo alio tempore directe, vel per indirectum, clam, vel palam aliquod ensenium, seu anserem, cavretum, vel aliquod aliud a dictis gabellis, vel aliqua earum emptum de denariis, & pecuniis communis Florentiæ, & dictarum gabellarum, vel alicuius earum.

Quod domini cum collegiis possint providere circa extorsiones capserii camera.

RUBRICA CXVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, providere, & ordinare semel, & pluries, & quotiescumque possint, quod capserius cameræ dicti communis, & seu scribani dictæ cameræ, vel aliquis ipsorum directe, vel indirecte non possint accipere, exigere, vel extorquere aliquod ultra eorum salaria pro cambiis monetæ, vel floren. vel alia causa, & de mittendo ad introitum, & exitum monetam, vel florenos, prout recipiunt, vel solvunt, & circa alia huiusmodi. Et pro prædictis, & circa prædicta, & eorum occasione pœnam, & pœnas imponere, & ordinare, & ordinamenta pœnalia facere semel, & pluries, & quotiescumque, prout, & sicut, & quemadmodum viderint expedire, quæ quidem provisæ, & ordinata valeant, & teneant, & possint, & debeant observari.

Quod

Quod

Domi
gire,
nare, &
come, e
ghi, e
chiamati
che nel
altri per
collegi,
delibera
dette qu
ceveran
dei cam
di Fier
detti ne
chè i d
nè dehl
loro sal
rato pe
per cia
faceffe,
i detti
possano
tratti,
eletti a
ta, e p
penali,
detti p
priori,
autorità
ogni pe
di Fire
bano f
notaio
nei det

T

Quod domini cum collegiis habeant baliam providendi de salariis percipiendis per camarlingos, & notarios officiorum.

R U B R I C A CXVII.

Dominici priores artium, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis, ut dictum est, possint semel, & pluries providere, ordinare, & deliberare, che salario, e quanta quantità di pecunia, e come, e quando, e perchè cagione quelli cotai notai, o camarlinghi, e ciascuno di loro, i quali sono, ovvero faranno tratti, ovvero chiamati, o vero eletti ad alcuno officio del comune di Firenze, che nel detto, o vero per lo detto loro officio facessero eglino, o altri per loro, o di loro volere, e possono ancora i detti priori, e collegi, e a loro sia lecito se a loro parrà, o piacerà provvedere, deliberare, e stanziare come, e per cui si ricevano, e riscotano le dette quantità di pecunia, che per gli detti offizi, e scritture si riceveranno, e dove si mettano, e che quantità ne sia di notari, e dei camarlinghi a ciò deputati, e che quantità ne sia del comune di Firenze, o vero in che utile di comune se converta. E che i detti notari, e camarlinghi, ovvero altri per loro non possano, poichè i detti ordini, provvisioni, o vero deliberazioni faranno fatti, nè debbano domandare, o vero ricevere altro per li detti offizi per loro salario, o scritture farae provveduto, ordinato, o vero deliberato per li detti priori, e collegi sotto pena di lire dugento f. p. per ciascuno, che contro le dette provvisioni, che fatte saranno facesse, così al notaio, come ai camarlinghi, che togliesse, e che i detti priori, e collegi acciocchè le predette cose abbiano effetto possano, e a loro sia lecito contro a detti notai, e camarlinghi tratti, ovvero eletti, e che per l'innanzi faranno tratti, ovvero eletti agli uffizi del comune di Firenze fare, e provvedere una volta, e più se a loro piacerà quelli ordini provvisioni, e stanziamenti penali, e non penali a detti notai, e camarlinghi. E si, e come a detti priori, e collegi parrà. E intorno alle predette cose e detti priori, e collegi abbiano, e avere s'intendano tutta quella balia, autorità, e potestà che ha il popolo, e comune di Firenze. E che ogni potestà, capitano, esecutore, ed ogni altro rettore del comune di Firenze sotto pena di lire cinquecento f. p. sieno tenuti, e debbano fare osservare li predetti ordini, che si faranno, e condannare notaio, e camarlingo, che contrafacesse nella pena, che si conterrà nei detti ordini.

Tom. II.

Thhh

Quod

*Quod nullus ad infra-scripta officia deputetur nisi per
viam extractionis.*

RUBRICA CXVIII.

PER viam electionis, & seu aliter, quam per viam imbursementis, & extractionis aliquis directe, vel indirecte non possit modo aliquo deputari, vel assumi ad officia infra-scripta, vel aliquod ipsorum etiam sub forma, colore, vel effectu commissionis in alios, vel aliter ullo modo sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio aliquo non obstante, & in hanc pœnam incurrat, & incurrere intelligatur ipso facto quilibet, qui eligeretur, & acceptaret, vel officium aliquo qualiter exerceret, vel faceret exerceri. Et similiter quilibet, qui eligeret, nominaret, vel promoveret. Et exinde, vel propterea aliquod salarium solvi non possit nec debeat ullo modo sub pœna prædicta, ad quam pœnam solvendam quilibet, qui contrafecerit, aut fieri fecerit effectualiter compellatur per quemlibet rectorem, & officialem dicti communis privilegio prioratus artium, aut vexilliferatus iustitiæ, vel alio quolibet non obstante. Et quod etiam quilibet notarius, qui scriberet aliquam electionem contra dispositionem præsentis legis incurrat dicto communi in pœnam pro qualibet vice librarum quingentarum f. p. Et quod quilibet rector, seu officialis, qui exigeret aliquam de prædictis pœnis habere debeat quartam partem eius quod exegerit, & sic camerarii sibi solvere teneantur. Et prædicta intelligantur quandocumque de ipsis officiis, & de illis, ex eis pro quibus vigeret aliqua imbursementis de quibus posset per extractionem habilis haberi, & non aliter, nec de aliis, pro quibus imbursementis non vigeret. Et quod prædicta non intelligantur quando electio fieret per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, & per officium officialium principalium illius loci ad minus per quadraginta fabas nigras sane intelligendo. Officia vero de quibus supra fit mentio sunt ista videlicet. Offitium turris, & eius membra, & officiales notarii, & ministri. Offitium castrorum modo prædicto cum eius ministris, & officialibus. Offitium abundantiæ, & eius scribani, ministri, & alii officiales. Offitium pupillorum, & eius ministri, & officiales. Quinque gabellæ vini cum eius ministris pro mensuratione, & aliis officialibus. Gabellæ contractuum cum eius provisores, scribani, & aliis officialibus. Gabellæ salis, & eius scribani, ministri, & alii officiales. Officiales carniū, & eius scribani, provisores, vel ministri, & officiales. Et insuper etiam

quod offi-
cligere a-
tius, vel
rum, &
& duode-
corum f
quidquid

2

CAm
re
cunia c
commu
num ar
camerat
solemmi-
tium,
gonfalo-
rentiæ,
est. Et
ita quo
contrab

CA
n
munis
mutui
vel ga
& etia
tempu-
mas,
quotie
ram i
viros

quod officiales dictorum officiorum, vel alicuius eorum non possint eligere aliquem officialem prout hactenus potuerunt pro dictis officiis, vel aliquo ipsorum, nisi præcedente licentia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonieriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & regulatorum, seu duarum partium eorum sub dicta pœna libr. mille pro quolibet, & qualibet vice, & quidquid contraheret sit irritum, & inane.

Quod camerarii camera non possint solvere debita elapso anno nisi deliberetur.

RUBRICA CXIX.

CAm'erarii camerae communis Florentiæ nequeant in futurum dare, seu solvere alicui personæ collegio, vel universitati de pecunia communis Florentiæ aliquid, quod dari debuisset per ipsum commune & de quo dando cessisset, & venisset dies per unum annum ante ipsam talem dationem, seu solutionem, quæ per ipsos camerarios fieret, seu fieri vellet, vel peteretur, nisi servatis aliis solemnitatibus opportunis deliberatum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonierios societatum populi, & XII. bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum, facto & obtento partito, ut moris est. Et qui contraheret de suo proprio intelligatur solvisse. Prædicta quoque tam ad debita contracta a 1368. citra quam ad ea quæ contraherentur in posterum locum habeant, & serventur.

Quod camerarii camera mutuent stipendiariis.

RUBRICA CXX.

CAm'erarii camerae communis Florentiæ de pecunia dicti communis etiam deputata ad capsam conductæ stipendiariorum communis prædicti possint, teneantur, & debeant mutuare, & ex causa mutui dare etiam integre, & sine ulla retentione directuræ, oneris, vel gabellæ illi, & illis stipendiariis conductis, & vel conducendis, & etiam ante conductam de eis factam, & etiam antequam incipiat tempus suæ conductæ illam, & illas pecuniarum quantitates, & summas, de quibus, & prout, & quemadmodum semel, seu pluries, & quotiescumque declarabitur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonierios societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum, aliis etiam ab-

Hhhh 2

fentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, remotis, vel defunctis. Et quod intelligatur esse de ipsis stipendiariis conductis, seu conducendis, & illi, & illis fieri possint, & debeant ipsa mutua de quo, & quibus provisum fuerit, ut dictum est, etiam absque alia probatione, vel fide fienda, vel solemnitate servanda, habita dumtaxat apodixa officialium conductæ stipendiariorum communis prædicti. Et quod camerarii dictæ cameræ possint, teneantur, & debeant de stipendiis, & provisionibus, quæ debentur stipendiariis supradictis retinere, & sibi restitui facere mutua supradicta de illis videlicet paghis, de quibus deliberabitur per dominos priores, & vexilliferum, & collegia supradicta.

Quod domini cum collegiis possint eligere camerarios loco absentium.

RUBRICA CXXI.

Quotiescumque contigerit aliquem, vel aliquos esse absentes, seu infirmos, vel alia legitima causa impeditos, quod domini, & collegia possint, si eis videbitur, semel, & pluries, & quoties voluerint ipsi, vel duæ partes eorum, aliis etiam absentibus in locum talium absentium alios extrahi facere, & illi in quorum locum fieret extractio intelligantur ab officio remoti, vel in officio remanere, sicut præfatis dominis, & collegiis videbitur, & placebit. Et quod in partitis faciendis requirantur, & sufficiant duæ partes præsentium; ita tamen quod non obtineatur per pauciores fabas, quam requiretur, si talis extractio in aliorum locum facta non fuisset. Et illi intelligantur absentes, infirmi, & impediti, in quorum locum fuerit deliberatum alium, vel alios extrahendos. Et quod officium taliter extractorum non duret, nisi tanto tempore, quanto duraret officium in cuius locum extraheretur.

Quod domini cum collegiis habeant basiam exigi faciendi onera debita.

RUBRICA CXXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare quomodo, & quemadmodum totum, & quidquid ipsum commune Florentiæ debet, seu debet recipere, vel habere ab aliquibus hominibus, vel personis de aliquibus, vel pro aliquibus præstantiis sibi impositis, vel imponendis, seu de gabella, vel pro gabella nobilium comitatus Florentiæ,

vel civium
prætextu
alicuius
cessatione
eorum ha
tam per
structione
tam, ac
ctis, &
ne, obse
dictis bo
quistorita
alia qua
& plurie
& illa
illos, & qu
facta, vel
cutioni
visa esse
Quod
Don
su
& expe
rum po
venditio
translati
rebelli
factionil
iuridice
corpora
Florent
libet, v
illa ore
credide
nament
xecutio
munis

vel civium habitantium in comitatu, vel districtu Florentiæ, seu prætextu, causa, vel occasione ipsorum munerum, seu onerum, vel alicuius eorum, vel pro pœnis commissis, vel committendis, pro cessatione, seu tardatione solutionis ipsorum munerum, vel alicuius eorum habeatur, & exigatur, & exigi, & haberi possit, & debeat, tam per personarum capturam, & detentionem, quam bonorum destructionem, & seu venditionem, & alienationem, quam per multam, ac pignorum captionem, & alio quovis modo. Et in prædictis, & pro prædictis, & circa prædicta, & pro ipsorum expeditione, observantia, & effectu, & pro securitate illorum, quibus de dictis bonis venderetur, daretur, seu concederetur. Et circa balliam, auctoritatem, & potestatem declarandi, quæ sint bona prædicta, & alia quælibet coheræntia, dependentia, vel connexa possint semel, & pluries, & quotiescumque facere, & componere illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent, & tam per se ipsos, quam per illos, quibus semel, seu pluries dixerint committendum. Quæ sic facta valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari in omnibus, & per omnia, & perinde, ac si provisæ essent per populum, & commune Florentiæ.

*Quod domini cum collegiis, & regulatoribus possint providere
de venditione bonorum condemnatorum, & rebellium.*

RUBRICA CXXIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, & regulatores introituum & expensarum communis Florentiæ, & duæ partes omnium ipsorum possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque circa venditionem, pignorationem, seu concessionem, traditionem, vel translationem quamcumque perpetuam, vel temporalem bonorum rebellium, & exbaunitorum, seu condemnatorum, & cessantium a factionibus communis Florentiæ, quæ fuerunt, & sunt legitime, & iuridice communi Florentiæ confiscata, & in ipsum commune incorporata, quæ hætenus vendita, data, seu pignorata per commune Florentiæ, seu officiales communis Florentiæ non fuerunt, & cuiuslibet, vel alicuius eorum facere, & componere illas provisiones, & illa ordinamenta etiam quantumcumque pœnalia, quæ volent, seu crediderint oportuna. Et quod ipsorum, & cuiuslibet ipsorum ordinamentorum, vel eis connexorum, seu dependentium ab eisdem executione, commissione facere in illum, & illos ex officialibus communis Florentiæ forensibus, seu civibus, ac etiam de novo eligere

illum, & illos officiales cives florentinos populares, & guelfos, quos volunt. Et pro illo, & illis temporibus, & cum illo, & illis officiis, auctoritatibus, modis, & tenoribus, quibus volunt, semel, seu pluries, & quotiescumque. Et quod quidquid providerint, ordinarint, seu fecerint in prædictis, & circa prædicta, vel aliquod prædictorum valeat, & teneat, & observetur, & executioni mandetur, & mandari possit, & debeat in omnibus, & per omnia, ac si provisum, firmatum, ac factum fuisset solemniter, & per opportuna consilia dicti populi, & communis.

Balia dominorum, & collegiorum circa exactionem munerum.

RUBRICA CXXIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque committere, & commissionem facere uni, seu pluribus, quibus, & quot voluerint exactionem, & de exigendo munera, & onera tam imposita, & ordinata hætenus, quam imponenda, & ordinanda de cætero in civitate prædicta, & cum illis emolumentis, & commodis per commissarium, seu commissarios huiusmodi recipiendis, non tamen maioribus, quam usitatum sit. Et cum illis modis, & conditionibus, de quibus eis, & seu duabus partibus ipsorum videbitur, maxime tamen pro solerti exactione, quam pro republica videbitur convenire. Et prædictis commissario, seu commissariis de negligentia extorsionibus, ac obmissis, commissis, vel neglectis, & defectibus quibuscumque pœnas ordinare, & seu imponere, aut ipsum condemnare, vel punire, prout, & sicut eis, vel duabus partibus ipsorum, ut dictum est, placuerit semel, & pluries. Et pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & pro eorum, & cuiuscumque eorum executione, & effectu, ut dicta munera, seu onera etiam cum pœnis exigantur pro utilitate publica possint ipsi, & seu duæ partes eorum, ut dictum est, providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta, etiam cum pœnis pro dicto effectu dumtaxat sane intelligendo ad extranea, vel remota aliquo modo non transeundo facere, ac demum facta corrigere, revocare, & de novo facere, semel, & pluries, & quotiescumque, prout, & sicut, & quemadmodum eis, & seu duabus partibus ipsorum videbitur expedire. Eo tamen salvo, excepto, & declarato, quod aliquis commissarius vigore prædictorum deputandus non possit, nec debeat ullo modo, seu aliquo modo se intromittere in exactione alicuius ex muneribus, seu oneribus supradictis,

nisi postq
sitionis i
quod præ
ordiname
& onerur

Quod

Domi
fuc
& quotie
ribus lib
nariatum
rum de
& scribi
nibus ip
& temp
aut offic
re, & se
registra
rum int
videre l
& scriba
executio
pedire,
viso, qu
sentibus
cellaveri
riis dic
demnati
rum eti
tione r
observat
pedire
munis
forma l
pro ext
libris d
dicta re

nisi postquam elapsi fuerint sex menses a die indictionis, seu impositionis ipsius talis oneris, seu muneris numerandos. Et insuper quod prædicta veniant in augmentum, & non in diminutionem ordinamentorum disponentium super, vel de solutionibus munerum, & onerum prædictorum.

Quod si pro-
opportuna

Quod domini cum collegiis possint facere exigere condemnationes communis, & in hoc providere.

RUBRICA CXXV.

Domini Priores artium, & Vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & deliberare, quod in uno, vel pluribus libris, seu registris sumantur effectus condemnationum pecuniarum factarum ab anno Domini 1380. citra, & similiter fiendarum de cætero, quæ communi Florentiæ deberentur, faciendo sumi, & scribi nomina condemnatorum cum pronomibus, & appellationibus ipsorum locorum unde essent, & quantitates condemnationum & tempora, quibus factæ essent, & nomen rectoris, seu officialis, aut officii officialium, qui condemnationem fecerint in effectu ponere, & seu, prout clarius, vel aliter ipsis melius videretur, & dicta registra, seu libros facere publice retineri penes officium regulatorum introitus, & exitus dicti communis, ita quod cuilibet volenti videre liceat, & deliberare per quem, vel quos prædicta sumantur, & scribantur, & seu quibus de officialibus dicti communis eorum executio, & expeditio committatur, prout, & quoties viderint expedire, ita quod effectus prædictorum fiat. Hoc declarato, & proviso, quod quandocumque aliqua ex dictis condemnationibus præsentibus, & futuris cancellaretur teneatur, & debeat ille qui cancellaverit in camera actorum dicti communis, & seu alius ex notariis dictæ camerae eius socius cancellare etiam illam eandem condemnationem in libro, & registro existenti penes officium regulatorum etiam sine alia mercede, vel solutione inde pro tali cancellatione recipienda. Et regulatores teneantur cum effectu hoc facere observari sub poena pecuniaria, de qua eorum officio videbitur expedire. Et insuper quod notarii custodes actorum camerae dicti communis, qui pro tempore fuerint, teneantur, & debeant effectus in forma supra notata, & seu in effectu apparenti, & una clara notitia pro extractione haberi possit scribere, & addere dictis registris, & libris de tempore in tempus, prout condemnationes in camera prædicta relatæ fuerint, & illico postquam tempus solutionis condem-

nationis lapsum fuerit, & quod prædicta in effectu observentur, & observari possint, & debeant. Et domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri dicti communis, & seu duæ partes eorum per se, vel alios officiales, quibus hoc semel, & pluries commiserint teneantur, & debeant facere observari, & executioni mandari. Ac etiam possint domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri, & seu duæ partes eorum, qui pro tempore fuerint semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque providere, & ordinare per quem, vel quos, & cum qua directura, seu utilitate huiusmodi condemnationes, & seu quæ ex eis vellent, exigant, & exigantur, & ad commune perveniant cum effectu. Et propterea ordinamenta secundum istum effectum facere opportuna. Ac etiam possint semel, & pluries, & quotiescumque voluerint omnibus, & singulis huiusmodi, & seu suam, vel suas condemnationes non solventibus imponere, & præfigere pœnas pecuniarias, ac etiam privationis, & inhabilitatis cuiuscumque, & quorumcumque officiorum, & seu etiam privationis audientie in causis suis civilibus agendo, & seu etiam defendendo. Et pro his semel, & pluries facere fieri libros, & registra, seu specula vulgariter intelligendo, prout, & de quibus, & quoties eis, vel duabus partibus ipsorum videbitur expedire. Et provisiones, & ordinamenta super his, & pro ipsorum executione, & observantia etiam pœnalia secundum dictos effectus semel, & pluries facere. Et possint domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes eorum simul, vel divisim de pecunia cameræ dicti communis ad aliud specialiter non deputata, videlicet de capsa generali pro dictis libris, & registris faciendis pro dictis officialibus dictarum condemnationum hætenus factarum sumendis, & scribendis, & pro solutione cartarum expendi, dari, & solvi facere per camerarios dictæ cameræ, cui, & seu quibus deliberaverint simul, vel divisim usque in summam librar. centum f. p. Et etiam sine retentione gabellæ, vel directuræ, & secundum deliberationem camerarii cameræ pro prædictis solvere possint, & debeant, non excedendo summam prædictam. Et possint etiam domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii, & duodecim boni viri, & seu duæ partes eorum executionem, & deliberationem huius capituli, & solutionem prædictarum committere illis officialibus dicti communis, de quibus ipsis placuerit.

Quod

Qua
Dominus
 & quoties
 videre, di
 do, muta
 fraudes, c
 committit
 lium turr
 rum cond
 aut fieri,
 tam circa
 circa qua
 cumque
 ris, seu e
 ad ipsum
 committit
 & formis
 tione suc
 per quos
 vel servit
 seu aliqu
 strorum
 nis, & c
 gistration
 ne venir
 qua forn
 mination
 fictis, &
 seu caut
 nem alic
 seu alite
 positis,
 buscumq
 tari pot
 bona, a
 vel iuris
 reception
 To

*Quod domini cum collegiis possint providere circa officium
offitiorum turre, & bonorum rebellium.*

R U B R I C A CXXVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis collegiorum prædictorum, ut dictum est, possint semel, & pluries & quotiescumque, & quandocumque voluerint omni tempore providere, deliberare, ordinare, ac disponere super refrenando, minuendo, mutando, & seu removendo inutiles expensas, deceptiones, & fraudes, quæ multoties fieri dicuntur, seu dicerentur committi, aut committi possent in damnum dicti communis penes officium offitiorum turre bonorum rebellium, & condemnatorum, & seu in futurum condemnandorum, & pro corrigendo ea, quæ committuntur, aut fieri, vel committi posse dicerentur in damnum supradictum, tam circa bona, & iura rebellium, & seu condemnatorum, quam circa quæcumque bona, & iura, quæ quomodocumque, & qualitercumque gubernationi, regimini, aut administrationi dicti offitii turre, seu eius membrorum quolibet sunt, seu forent commissa, aut ad ipsum officium, seu membra quomodolibet pertinerent, ita quod commune fraudari non possit. Et quod super observantiis, modis, & formis tenendis pro utilitate dicti communis, & pro conservatione suorum iurium pro officio offitiorum dicti offitii, & etiam per quoscumque circa dictum officium aliquod officium, ministerium, vel servitium exercentes, & quemlibet, & quoslibet, vel aliquem, seu aliquos ipsorum. Et de ordinamento, & forma, & effectu registratorum quorumcumque bonorum, rerum, & iurium dicti communis, & de modo, forma, & effectu, relatione, descriptione, & registratione ipsorum bonorum, & qualiter, & quomodo in commune venire, & esse, & stare debeant, seu possint, & quomodo, & qua forma inde extrahi, seu cancellari cum diligentia, & bona examinatione, & secundum veritatem bona, & iura prædicta, & super fictis, & simulatis instrumentis, & iuribus, aut aliis probationibus, seu cautelis, vel demonstrationibus quibuscumque, quæ ad defensionem aliquorum bonorum, vel iurium quomodolibet producerentur, seu aliter posse produci, vel allegari dicerentur. Et super, & de depositis, quæ fiunt, aut fieri possint, vel possent, & pro causis quibuscumque, quæ moverentur, seu agerentur, aut moveri, vel agitari possent etiam ubicumque pro extrahendo de communi aliqua bona, aut pro defensione, seu recuperatione aliquorum bonorum, vel iurium, & de modo, quantitate, & forma depositi, & eorum receptione, & restitutione, seu conversione in commune, vel aliter,

Tom. II.

liii

Quædam priores, & vexillifer iustitiæ cum offitiis collegiorum prædictorum, ut dictum est, possint semel, & pluries & quotiescumque, & quandocumque voluerint omni tempore providere, deliberare, ordinare, ac disponere super refrenando, minuendo, mutando, & seu removendo inutiles expensas, deceptiones, & fraudes, quæ multoties fieri dicuntur, seu dicerentur committi, aut committi possent in damnum dicti communis penes officium offitiorum turre bonorum rebellium, & condemnatorum, & seu in futurum condemnandorum, & pro corrigendo ea, quæ committuntur, aut fieri, vel committi posse dicerentur in damnum supradictum, tam circa bona, & iura rebellium, & seu condemnatorum, quam circa quæcumque bona, & iura, quæ quomodocumque, & qualitercumque gubernationi, regimini, aut administrationi dicti offitii turre, seu eius membrorum quolibet sunt, seu forent commissa, aut ad ipsum officium, seu membra quomodolibet pertinerent, ita quod commune fraudari non possit. Et quod super observantiis, modis, & formis tenendis pro utilitate dicti communis, & pro conservatione suorum iurium pro officio offitiorum dicti offitii, & etiam per quoscumque circa dictum officium aliquod officium, ministerium, vel servitium exercentes, & quemlibet, & quoslibet, vel aliquem, seu aliquos ipsorum. Et de ordinamento, & forma, & effectu registratorum quorumcumque bonorum, rerum, & iurium dicti communis, & de modo, forma, & effectu, relatione, descriptione, & registratione ipsorum bonorum, & qualiter, & quomodo in commune venire, & esse, & stare debeant, seu possint, & quomodo, & qua forma inde extrahi, seu cancellari cum diligentia, & bona examinatione, & secundum veritatem bona, & iura prædicta, & super fictis, & simulatis instrumentis, & iuribus, aut aliis probationibus, seu cautelis, vel demonstrationibus quibuscumque, quæ ad defensionem aliquorum bonorum, vel iurium quomodolibet producerentur, seu aliter posse produci, vel allegari dicerentur. Et super, & de depositis, quæ fiunt, aut fieri possint, vel possent, & pro causis quibuscumque, quæ moverentur, seu agerentur, aut moveri, vel agitari possent etiam ubicumque pro extrahendo de communi aliqua bona, aut pro defensione, seu recuperatione aliquorum bonorum, vel iurium, & de modo, quantitate, & forma depositi, & eorum receptione, & restitutione, seu conversione in commune, vel aliter,

& super, & de solutionibus, & expensis dicti officii. Et super bona, & de bona, & utili administratione dicti officii turris, & eius membrorum, pro utilitate dicti communis, & cuiuslibet ex membris prædictis, & super, & de pecunia, quæ ad manus camerarii dicti officii perveniret, seu esset. Et pro prædictis, super, & de prædictis, & quolibet prædictorum, & circa prædicta, & dependentia, & connexa possint providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam pœnalia de quibus, & prout quodcumque, & quomodocumque semel, & pluries, & quotiescumque viderint expedire, & quando, & quoties voluerint in totum, & in partem corrigere, & mutare, & de novo facere, prout, & quoties voluerint, & pro utilitate, aut opportunitate publica expedire cognoverint, aut crediderint convenire, seu voluerint.

Quod domini cum collegiis possint providere super exbannitis Pistorii, & Vulterrarum, & communis Florentiæ ut exigantur, & capiantur.

RUBRICA CXXVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque deinceps omni tempore prædicto communi Florentiæ providere, disponere, & ordinare de modis, & forma tenendis etiam cum executione quod exbanniti, & condemnati, hætenus, vel in futurum communis Florentiæ non receptentur, nec stare possint, vel morari, & seu qui, & qualiter, & quomodo stare, & morari possint in civitate Pistorii, & seu in civitate Vulterrarum, aut in comitatu ipsarum civitatum, vel alicuius earum, & de executionibus faciendis contra ipsos, & quemlibet ipsorum. Et similiter e converso de bannitis, & condemnatis hætenus, vel in futurum in ipsis civitatibus Pistorii, & Vulterrarum, vel earum altera non recipiendis, & seu qui eis, & qualiter, & quando stare, & morari possint, vel non possint in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & de pœnis, & præiudiciis imponendis huiusmodi condemnatis, & de executione facienda contra eos. Ac etiam de persecutione, & captura malefactorum committentium delicta in civitate, aut comitatu, vel districtu Florentiæ, & seu in civitate Pistorii, & Vulterrarum, aut in comitatu earum, vel alicuius eorum demum aufugentium, seu se reducentium, vel morantium in alio territorio ex prædictis, & seu in civitate, comitatu, vel districtu prædictis, vel in aliquo ex dictis locis, & de modis, & for-

mis, & o-
di, & q-
dictis, &
connexis
expeditio-
cere sem-
quibus,
leant, &
mandari-
lonerii,
tes eoru-
pore ex-
& eorum
iplos, q-
vel quit-
tulare,
firmare
eorum,
rio, &
que, &
tibus, I-
rint ex-
prædicti
cutione
cere cu-
tionibus
proroga-
undecim
pro pr-
strume-
cta ced-
magis

DO
quotie-
quod

mis, & ordine ac effectibus persequendi, capiendi, & puniendi huiusmodi, & quoscumque malefactores, & quemlibet ipsorum. Et super prædictis, & infra scriptis, & quodlibet ipsorum, & pro dependentibus, & connexis, & pro ipsorum, & cuiusque eorum executione, observantia, expeditione & effectu, & ipsorum causa, & occasione ordinationa facere semel, & pluries, & quotiescumque etiam penalia, quæ, & de quibus, & prout, & sicut viderint expedire, aut voluerint, quæ valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari. Et possint domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonarii, & XII. boni viri dicti communis Florentiæ, & seu duæ partes eorum ut dictum est, & tam præsentibus quam quocumque tempore existentes pro prædictis, & quolibet prædictorum exequendis & eorum occasione, & pro dependentibus, & connexis, tam per se ipsos, quam per alium, vel alios, etiam ex se ipsis, vel aliis, cui, vel quibus commiserint, semel, aut pluries convenire, pacisci, & capitulare, & conventiones, pacta, & capitula facere, concludere, & firmare cum dictis communibus Pistorii, & Vulterrarum, & quolibet eorum, & seu eorum, & cuiuslibet, vel alicuius eorum mandatariorum, & mandatariorum, aut ambassiatoribus, vel commissariis quibuscumque, & seu quibuscumque eorum, vel alterius eorum nomine agentibus, prout, & sicut, & quemadmodum voluerint, & seu crediderint expedire, semel, & pluries, & quotiescumque. Et etiam pro prædictis, & quolibet prædictorum, & pro eorum observantia, executione, & effectu, & pro expeditione, ac firmitate contractus facere cum quibuscumque capitulis, modis, pactibus, pœnis, obligationibus, & tenoribus, & effectibus de quibus voluerint, & cum prorogatione iurisdictionis cuiuscumque, & quorumcumque officialium undecumque existentium, & in quocumque loco præsidentium. Et pro prædictis, & eorum quolibet fieri facere instrumentum, & instrumenta, de quibus, & prout viderint expedire. Et quod prædicta cedant in augmentum aliorum ordinationum in quantum magis arcerent prædictos exbannitos, & malefactores.

Quod domini cum collegiis possint providere contra exactores, & nuntios.

RUBRICA CXXVIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque providere, ordinare, ac disponere quod exactores, seu nuntii, aut etiam si essent sub alia appellatione

pro oneribus, seu factionibus debitis, & seu que deberentur communi Florentiæ, & seu pro quibuscumque quantitativis, quæ pro sorte, pœnis, vel condemnationibus, & quacumque causa deberentur communi prædicto per aliquem populum, villam, commune, plebatum, vel universitatem de comitatu, aut districtu Florentiæ non gravent, vel molestant aliquem de ipso comitatu, vel districtu, sed gravent cives, fideiussores eorum, & quomodo etiam post graventur ipsi comitatini, & districtuales ad instantiam fideiussorum, qui solvant. Et quomodo etiam per potestates, & alios officiales comitatus, & districtus graventur ipsi comitatini, & districtuales ad solvendum quod deberent, & ponere pœnam rectoribus civitatis, & comitatus Florentiæ, & eorum famulis, qui contra ordinamenta, quæ fierent ad instantiam exactorum, seu nuntiorum aut per se ipsos, vel aliter pro dictis muneribus, oneribus, vel factionibus gravarent, aut caperent, vel pignorerent, seu detinerent comitatinos, & districtuales contra ordinamenta, quæ facta fuerint. Et ordinare qualiter fideiussoribus prædictorum fiant notificationes antea gravamen. Et quomodo fideiussoribus solventibus detur regressus, & quomodo satisfactiones pro prædictis præstentur, & fiant, & qualiter, & quando. Et pro prædictis, super prædictis, circa prædicta, & quodlibet prædictorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta etiam pœnalia facere, semel, & pluries, & quotiescumque, & facta revocare, interpretari, cassare, corrigere, & mutare. Et quidquid providerint, & ordinauerint, valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari.

Balia dominorum, & collegiorum, & regulatorum; qualiter impositæ extimi exigantur.

RUBRICA CXXIX.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ prædicti, una cum officiis suorum collegiorum, & regulatores dicti communis, & seu duæ partes omnium ipsorum possint semel, & pluries, providere, & ordinare quomodo, & quemadmodum impositæ extimi civitatis Florentiæ de cætero indicendæ exigantur ita, & taliter quod a quolibet gonfalone habeantur, & haberi possit integra taxa ipsi gonfaloni a principio ipsius extimi assignata, nec sit necesse residuum deinde imponi. Et prædicta ordinare tam providendo, quam in quolibet gonfalone per se a suis exigatur, & seu quod syndicus, vel syndici pro exigendo constituentur, aut recipiendo aliquis, vel pro, & de gonfalone deputentur, & quomodo, & sub qua forma, modo, &

ordine, & derint executiones pluries v tioni man per præ raram, & tionem, & provider munis sit sint, neceptio, fia, seu
Quod d
D
eorum, & quan quam, & scrib & singi debeant scripti prædicti de cau mina, pluries, & pro & poss etiam solven re, & & scri factis, rum, & observ & qu

ordine, & quemadmodum, aut aliter, prout, & quemadmodum viderint expedire. Et pro prædictis, & circa prædicta, & pro eorum executione providere, & ordinare totum, & quidquid semel, & seu pluries valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari. Eo tamen excepto, proviso, & declarato quod non possit per prædicta provideri, vel ordinari quod aliquis solvat nisi ad illam ratam, & seu rationem secundum quam sibi tangit secundum distributionem extimi supradicti; nec per prædicta, vel eorum aliquod possit provideri, vel disponi aliquid quod veniat in damnum dicti communis super extimo supradicto. Hoc etiam proviso quod non possint, nec debeant providere, vel deliberare quod exactio, aut receptio, vel solutio dicti extimi fiat, aut fieri possit in aliqua ecclesia, seu pio loco, sed fieri possit, & debeat in loco penitus profano.

Quod domini cum collegiis possint facere fieri speculum de omnibus debitoribus etiam de condemnationibus.

RUBRICA CXXX.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque providere, ordinare, & deliberare tam per se, quam per illos, quibus, & prout, & quoties commiserint facere fieri, & scribi quot libros viderint expedire in quibus scribantur omnes, & singuli cuiuscumque gradus, status, vel conditionis existant, qui debeant, seu deberent dare communi Florentiæ, aut apparerent, vel scripti essent, aut essent debitores, aut pro debitoribus communis prædicti pro condemnationibus, multis, gabellis, vel alia quacumque de causa, vel occasione, & quocumque modo, scribendo clare nomina, pronomina, & quantitates, & causas. Et possint semel, & pluries, & quoties voluerint committere exactiones cui, & quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum voluerint pro dicto communi, & possint semel, & pluries, & quoties voluerint imponere pœnas etiam quantumcumque graves, & afflictivas, & pœnalia contra non solventes in terminis statuendis, & deliberare, ordinare, & providere, & disponere prout, & sicut, & quoties voluerint de ponendo, & scribendo prædicti huiusmodi debitores in quibuscumque speculis factis, & seu faciendis, prout, & sicut eis, vel duabus partibus eorum videbitur. Et pro prædictis, & eorum executione, effectu, & observantia providere, & ordinare etiam cum pœnis prout, & sicut, & quoties viderint expedire.

*Quod sapientes communis eligantur per dominos, & collegia
pro quatuor mensibus.*

RUBRICA CXXXI.

Sapientes communis, qui secundum ordinamenta eligi possunt solum per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ pro tempore duorum mensium pro vice, deinceps eligantur per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, aut duas partes eorum, & pro qualibet electione facienda mittantur ad partitum ad minus quatuor iudices, seu advocati cives Florentini populares, & guelfi, & non minor numerus. Et non possit fieri electio solummodo per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & fiat electio pro qualibet vice pro quatuor mensibus. Et ipsis sapientibus solvatur de salario in statutis, & ordinamentis contento pro ipsis quatuor mensibus ad rationem flor. duorum pro quolibet eorum, & quolibet mense per camerarium cameræ dicti communis de pecunia capsæ generalis. Et possint ipsos sapientes alios surrogare, seu alios in eorum locum quorum officium quolibet expiraret eligere. Et sicut sapientes, & consultores gubernatorum quarumcumque gabellarum communis Florentiæ, & quorumcumque officiorum dicti communis, qui consiliaribus, seu sapientibus indigerent. Et nulli officiales communis Florentiæ possint quoquomodo, directe, vel indirecte seu quocumque colore quesito dare, seu dari facere de pecunia dicti communis iurisperito seu consultori pro aliquo consilio, seu deliberatione habenda aliquid quoquomodo sub poena periurii, & librarum quingentarum f. p. pro quolibet officiali quomodolibet contrafaciente. Et quilibet sic electus habeat de verum ab ipso officio per tempus, & terminum quatuor mensium a die depositionis talis officii computandorum, nec contra dictum de verum possit eligi, vel assumi; Et si eligeretur electio non valeat quoquomodo. Et quando contigerit committi per dominos, & collegia, vel alterum eorum aliquid consulendum dictis sapientibus sic eligendis teneantur, & debeant iurare in manibus notarii officii dominorum quod, in, vel super dicto puncto, vel causa non fuerunt, nec steterunt advocati, nec etiam consuluerunt verbo, vel scriptis. Et sic etiam debeat observari de dicto iuramento quando proconsul artis iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ per se, vel cum consulibus committeret aliquam causam, vel dubium decidendum, & determinandum. Et si sub iuramento responderet se advocatum

esse, vel a
Et si contr
& incurrai
dubiorum,
& similes
feu duas
to in con

Quod

Vigore
de
factorum
torum ne
stres, vel
dominor
rum soci
prædicti
quid con
aliqua so
gatur qu
dicti cor

Pro
ribu
partibus
officio r
cut, &
rum vi
stare in
per via
de vetis

esse, vel advocasse, vel consuluisse possit alius ad hoc eligi loco sui. Et si contra iuramentum reperiatur esse tunc pœnam periurii incidat, & incurrat, & incurrisse ipso iure intelligatur. Commissiones autem dubiorum, quæ occurrunt circa deveta, & extractiones officialium, & similes fieri possint per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, seu duas partes ex eis, ut moris est; Et de dicto iuramento præstito in commissione supradicta fienda debeat specialis mentio fieri.

Quod vigore balie degl' ottantuno non possint conduci gentes.

RUBRICA CXXXII.

Vigore auctoritatis, & potestatis concessæ numero *degl' ottantuno* de mense octobr. anno Domini 1393. & seu ordinamentorum factorum de dicto mense, aut alterius balie, vel aliorum ordinamentorum non possint conduci aliqui stipendiarii, vel provisionati equestres, vel pedestres, nisi prius & ante omnia præcederet deliberatio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel duarum partium eorum, ultra alia requisita, & quidquid contraheret sit irritum, & inane, & de facto revocetur, nec aliqua solutio propterea contra prædicta fieri possit. Et idem intelligatur quod non possit dari, vel concedi aliqua provilio de pecunia dicti communis nisi precedente deliberatione, de qua supra fit mentio.

Super offitio otto custodiæ.

RUBRICA CXXXIII.

PRO offitio otto custodiæ quandocumque videretur dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ cum eorum collegiis, seu duabus partibus eorum, aut voluerint, possit etiam de facto quilibet ab ipso offitio removeri, & alius possit loco remoti deputari, prout, & sicut, & quoties ipsis dominis, & collegiis, seu duabus partibus eorum videbitur, aut voluerint pro tempore pro quo talis remotus stare in dicto offitio debuisset, seu deberet. Et dictum offitium otto per viam extractionis deputetur pro tempore, & cum offitio, & devetis ordinatis.

Quod

*Quod domini cum collegiis possint providere quod decem
Pisarum ibi stent.*

RUBRICA CXXXIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & prout, & quemadmodum vidrint pro bono publico expedire, deliberare, ordinare, & disponere qui, & quot de offitio decem Pisarum stare debeant in civitate Pisarum ad providendum etiam opportunis, & pro quanto tempore non excedendo tamen tempus offitii alicuius, & propterea imponere pœnas, & facere alternationes hominum de ipso offitio, prout, & sicut secundum casus exigentiam cognoverint expedire, & taliter in hoc provideant quod semper numerus opportunus stet in civitate Pisarum, & ordinare, & disponere semel, & pluries per quot ex eis existentibus in civitate Florentiæ partita obtineantur, prout, & sicut pro utilitate publica, & vero utili, & recto exercitio dicti offitii viderint expedire. Et propterea secundum dictos effectus semel, & pluries providere, & ordinare prout, & sicut eis, vel duabus partibus eorum videbitur.

*Quod domini cum collegiis possint providere de expensis
antianorum Pisarum.*

RUBRICA CXXXV.

ANtiani Pisarum sint, & stent in civitate Pisarum, & pro tempore eorum officii habeat quodlibet officium pro suo tempore pro eis, & servientibus eis, & eorum officio expensas de redditibus, & gabellis civitatis pisarum. Et quod omni tempore bene tractentur, & honorentur, et pro honore communis Florentiæ, & ipsorum; Et in hoc, & super, & de expensis fiat executio præsentis capituli. Et insuper quod domini priores, & vexillifer iustitiæ una cum officiis gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint, & debeant semel, & pluries, & quotiescumque providere, ordinare, disponere, & stantiare omni tempore, prout, & sicut fuerit expediens, aut ipsis videbitur. Et quidquid providebunt, & quoties, & stantiant pro prædictis solvatur, & solvi possit, & debeat de introitibus, & redditibus civitatis Pisarum. Et quod illi de parte bergholina ha-

beant gab
fanis con
populi, &
cem balia
eorum p
contentis
nem, &
ctu, pro
dictum c

Q

Dom
partes &
que, &
quibus
rate, cor
nec cre
messere,
nis, vel
prout e
& quesi
menta
cut, &
gregatic
ant, &
partem
punienc
ipsorum
giorum

Balìa

C
qui de
2

beant gubernatione, & officia intrinseca civitatis Pisarum civibus Pisani congrua. Et quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, aut duæ partes eorum, & seu decem balia dicti communis pro tempore existentes, vel duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque super, & de contentis in præsentis capitulo dare modum, formam, & executionem, & providere, disponere, & ordinare, ac deliberare cum effectum, prout, sicut, & quemadmodum, & quoties voluerint secundum dictum effectum.

Quod domini cum collegiis habeant baliam providendi ut non fiant congregationes.

RUBRICA CXXXVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quodcumque providere, disponere, & ordinare etiam sub quibuscumque pœnis, & præiudiciis de quibus voluerint quod in civitate, comitatu, aut districtu Florentiæ non fiant congregationes gentium nec creentur fiant, vel adunentur aliquæ societates pro faciendis *el messere*, aut sub nomine alicuius domini, vel vocabuli, seu appellationis, vel nominis cuiuscumque, & seu quacumque causa, de quibus, & prout eis videbitur, & propterea facere condemnari contrascentes, & quemlibet ipsorum. Et propterea facere provisiones, & ordinationes etiam pœnalia, & revocare, & de novo facere, prout, & sicut, & quoties crediderint convenire ad obviandum huiusmodi congregationibus societatum, & adunantiis. Et ad providendum ne fiant, & quæ fierent seu factæ essent destruantur in totum, vel in partem, & seu aliter ordinentur, & de observantiis ipsarum, & de puniendo, & puniri faciendo quamlibet personam, quæ contra decreta ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum collegiorum fecerit in prædictis, vel aliquo prædictorum.

Balia dominorum cum collegiis contra figentes cedulas diffamatorias, & immittentes ignem, & de premiando revelantes.

RUBRICA CXXXVII.

CUM hoc sit quod in pessimam conditionem venerit quod aliqui desiderantes scandala seminare literas, & cedulas diffamatorias

Tom. II. K k k k

occulte scribant, & noctis tempore in variis locis civitatis, aut proiciunt, aut figunt, infamiam adducentes aliquando totum regimen, aliquando certos cives in speciali, & aliquoties rectores, vel aliquos ex rectoribus, & officialibus dictæ civitatis. Provisum, & ordinatum est quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum possint, & eis liceat revelatoribus, & delatoribus quorumcumque qui talia commisissent, aut committerent in futurum in genere, vel in specie ordinare, proponere, & prefigere præmia solvenda de publico usque in quantitatem quingentorum florenorum auri pro quolibet delicto, quod taliter committeretur, prout, & sicut eisdem videbitur secundum qualitatem excessus, atque maleficii perpetrati. Et quod ad deliberationem dictorum dominorum, & collegiorum possint, teneantur, & debeant camerarii cameræ communis Florentiæ de quacumque pecunia dd. communis quæ non esset ad aliud specialiter deputata, videlicet de capsâ generali talibus revelatoribus, veritate comperta, ordinata præmia solvere sub pœna librarum quingentar. f. p. cuilibet ex ipsis camerariis hæc non servantibus auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et possint pro prædictis, & circa prædicta, semel, & pluries provisiones, & stantiamenta facere prout, & sicut eis videbitur expedire secundum effectus prædictos, & infra scriptos. Ac etiam providere, & ordinare de concedendo, & concedere huiusmodi revelanti, seu revelatoribus privilegium ferendi quæcumque arma offendibilia, & defendibilia per civitatem Florentiæ, & eius comitatum, & districtum licite, & impune prout voluerint, seu deliberaverint. Eo declarato, & salvo quod pro uno, & eodem delicto non possint habere tale privilegium armorum ultra duos. Et quod per prædicta non derogetur aliis assignamentis hæctenus in specie alicui factis de pecunia dictæ capsæ generalis.

Quod domini cum collegiis habeant potestatem providendi contra proicientes lapides, & similia.

RUBRICA CXXXVIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ dicti populi, & communis una cum offitiis suorum collegiorum, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque voluerint contra proicientes lapides, lateres, calcinatos, & seu rapas integras, vel fractas, & seu prædicta, vel aliquod prædictorum fieri facientes, consulentes, vel favorem dantes in civitate Florentiæ, & in quocumque loco ipsius civitatis quocumque tempore etiam cuiuscumque etatis esset proiciens, imponere illas pœnas pecuniarias de qui-

bus, & p
& de p
ipsum
re, & or
Et quod
cedant in
iores pœ

Quod
con

Domi
fuc
mel, &
cives Fl
volent
faciendu
mendo
lentiam
rum att
in civita
nus cum
mendum
quæ fuit
ciunturas
mitatu
nuptias
primend
sponsalio
expensat
mortuor
absentib
possint
re, &
volent
pro eor
fectu. I
prædict
seu plu
dominc

bus, & prout, & sicut voluerint, etiam consignando partem rectori, & de pœna si, & quando, & quoties ipsis, aut duabus partibus ipsorum placuerit. Et secundum dictum effectum possint providere, & ordinare semel, & pluries prout, & sicut viderint expedire. Et quod ordinamenta, quæ super his fecerint observentur. Et hæc cedant in augmentum aliorum ordinamentorum, & maxime maiores pœnas ponentium.

Quod domini cum collegiis possint providere super reprimendo committentes maleficia, & contra ornamenta mulierum.

RUBRICA CXXXIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque eligere illos quatuor, vel plures cives Florentinos guelfos, quos volent, & pro eo tempore, quo volent, non tamen maiore uno mense pro qualibet vice ad faciendum illas provisiones, & ordinamenta, quæ volent pro reprimendo, & ad reprimendum, & puniendum temeritatem, & insolentiam omnium, & singulorum generis cuiuscumque, qui in posterum attentarent, seu præsumerent committere, seu committerent in civitate, seu comitatu Florentiæ aliquod homicidium, seu vulnus cum aliquo genere armorum. Et pro reprimendo, & ad reprimendum superfuitatem, & luxum expensarum, & ornamentorum, quæ fiunt per mulieres, seu pro vestimentis, & circa vestimenta, cinturas, & coronas mulierum, seu puerorum de civitate, seu comitatu Florentiæ, & expensarum, quæ fiunt in nuptiis, seu circa nuptias, vel prætextu nuptiarum. Et pro reprimendo, & circa reprimendum congregationes multarum gentium, quæ fiunt occasione sponsaliorum, quæ contrahuntur in civitate Florentiæ, & lascivarum expensarum, quæ sæpe committuntur circa sepulturas, & exequias mortuorum. Qui sic eligendi, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint, eisque liceat semel, & pluries, & quotiescumque facere, & componere illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & pro eorum, & cuiuslibet eorum expeditione, executione, & effectu. Et quod quidquid in prædictis, & circa prædicta, vel aliquod prædictorum providerint, ordinauerint, seu deliberaverint, semel, & seu pluries, & quotiescumque referatur, & referri debeat officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & com-

K k k 2

munis Florentiæ. Qui domini priores, & vexillifer teneantur, & debeant vinculo iuramenti, & sub pœna quingentarum librarum sibi eis auferenda dicta ordinamenta recitare, & legi facere infra sex dies a die qua sibi præsentata, seu data fuerint inter collegia gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ in sufficientibus numeris congregatis, & super ipsis partitum facere inter se ipsos, & collegia supradicta. Et quod illa omnia, & singula ex dictis ordinamentis, quæ per ipsos dominos priores, vexilliferum, gonfaloneros, & XII. bonos viros, vel duas partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis confirmata, seu approbata fuerint valeant, & teneant, & observentur, & executioni mandentur, & mandari possint, & debeant, etiam sub pœnis de quibus continebitur in ipsis ordinamentis, vel aliquo ipsorum per quoscumque rectores, seu officiales populi, vel communis Florentiæ, & alias quascumque personas etiam si continerent, vel disponerent quod aliquid cuiuscumque quantitatis de pecunia ipsius communis Florentiæ deberet propterea dare, seu solvere. Et in omnibus, & per omnia habeantur perinde ac si facta, provisæ, seu ordinata forent per opportuna consilia dicti populi, & communis, & cum solemnitatibus opportunis. Et quod nequeant aliquem popularem facere de numero magnatum. Et præfati domini cum officiis collegiorum prædictorum, ut dictum est, possint etiam semel, & pluries, & quotiescumque, tam per se ipsos, quam per illos cives Florentinos guelfos, quibus semel, seu pluries duxerint committendum, facere, & componere contra ornamenta dominarum, seu mulierum, & etiam hominum, & personarum quarumcumque de civitate, seu comitatu, & districtu Florentiæ, & prohibitiones ipsorum ornamentorum, & omnia, & singula ordinamenta etiam quantumcumque pœnalia, & prout, & quemadmodum volent. Et hactenus facta revocare, & corrigere, & mutare prout viderint convenire. Et super ipsis ornamentis, & contra eas personas, quæ dicta ornamenta contra ipsa ordinamenta fienda portantes, earumque patres, fratres, & maritos, aliosque omnes contra ipsa ordinamenta facientes ponere, indicare, & ordinare illas gabellas, quas volent. Et circa ipsarum gabellarum exactiones, & venditiones, & alia quælibet expedientia pro prædictis providere, & ordinare, ac provisiones, & ordinamenta facere, quæ viderint convenire semel, & pluries, & quotiescumque. Et quod quidquid in prædictis, vel circa prædicta, vel aliquod prædictorum, vel eis coherentia, vel connexa, seu dependentia ab eis, vel aliquo ipsorum providerint, ordinaverint, disposuerint, vel fecerint semel seu pluries, & quoties valeat, & teneat, & possit, & debeat observari. Ac etiam possint,

ut dictu
quibus
quias m
quid, &
seu recit
funeralib
depende
ordinam
nre. Et
dictorum
& quot
& exec

Do
quoties
omnes
quicun
sartori
vel re
rint,
in ipsi
operat
ca co
quoru
prædi
& eis
& or
modu
pluri
prædi
cerin
possi
recte
facto
popu
com

ut dictum est, & quibus
quibus barum f. quias
infra sex quid, & gonfa-
seu reum com- funerali super ip-
depend. Et quod ordinam-
ipsos do- nire. viros, vel
dictorum confirma- & quod-
entur, & & etiam sub

ut dictum est, & quotiescumque, & pro eo, & eis temporibus
quibus volent sumptus in posterum fieri circa funerals, & exe-
quias mortuorum minorare, & minorando disponere, & ordinare
quid, & quantum beccamorti, seu alii quicumque exigere, accipere,
seu recipere possint de rebus quas commodabunt, seu dabunt pro
funeralibus, & aliis pertinentibus ad prædicta, & circa prædicta, &
dependentia ab eisdem providere, & ordinare, & provisiones, &
ordinamenta etiam penalia facere, quæ, & prout viderint conve-
nire. Et quod quidquid in prædictis, vel circa prædicta, vel præ-
dictorum aliquod providerint, seu ordinaverint, semel, seu pluries,
& quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat observari,
& executioni mandari.

*Quod domini cum collegiis habeant baliam providendi
contra sartores.*

RUBRICA CLX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis colle-
giorum suorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, &
quotiescumque ordinare, providere, & deliberare quid, & quantum
omnes, & singuli sartores de civitate, vel comitatu Florentiæ, vel
quicumque in ipsis civitate, & seu comitatu Florentiæ artem ipsam
sartoriæ nunc, vel in futurum exercentes possint exigere, petere,
vel recipere de vestimentis quibuscumque, quæ inciderint, seu fue-
rint, seu incidi, vel sui fecerint. Et pro omnibus, & singulis, quæ
in ipsis, seu circa ipsa vestimenta, vel plicando, vel aliud operando
operati fuerint, vel fecerint, seu fieri fecerint quoquomodo. Et cir-
ca conservationem, & restitutionem pannorum, seu vestimentorum
quorumcumque per ipsos sartores, & ipsorum quilibet faciendi. Et in
prædictis, & circa prædicta omnia, & singula, & quodlibet ipsorum,
& eis, vel ab eis coherentia, dependentia, vel connexa provisiones,
& ordinamenta etiam pœnalia facere de quibus, & prout, & quemad-
modum eis, vel duabus partibus eorum, ut dictum est, semel, seu
pluries videbitur convenire. Et quod quidquid in prædictis, & circa
prædicta, vel aliquod prædictorum providerint, ordinaverint, seu fe-
cerint semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, &
possit, & debeat observari, & executioni mandari per quemcumque
rectorem, & officialem communis Florentiæ etiam summarie, & de
facto, & præsertim per executores ordinamentorum iustitiæ dicti
populi, & communis, & per iudicem appellationum, & nullitatum
communis eiusdem, qui inde fuerit requisitus, sub pœna ducenta-

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis colle-
giorum suorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, &
quotiescumque ordinare, providere, & deliberare quid, & quantum
omnes, & singuli sartores de civitate, vel comitatu Florentiæ, vel
quicumque in ipsis civitate, & seu comitatu Florentiæ artem ipsam
sartoriæ nunc, vel in futurum exercentes possint exigere, petere,
vel recipere de vestimentis quibuscumque, quæ inciderint, seu fue-
rint, seu incidi, vel sui fecerint. Et pro omnibus, & singulis, quæ
in ipsis, seu circa ipsa vestimenta, vel plicando, vel aliud operando
operati fuerint, vel fecerint, seu fieri fecerint quoquomodo. Et cir-
ca conservationem, & restitutionem pannorum, seu vestimentorum
quorumcumque per ipsos sartores, & ipsorum quilibet faciendi. Et in
prædictis, & circa prædicta omnia, & singula, & quodlibet ipsorum,
& eis, vel ab eis coherentia, dependentia, vel connexa provisiones,
& ordinamenta etiam pœnalia facere de quibus, & prout, & quemad-
modum eis, vel duabus partibus eorum, ut dictum est, semel, seu
pluries videbitur convenire. Et quod quidquid in prædictis, & circa
prædicta, vel aliquod prædictorum providerint, ordinaverint, seu fe-
cerint semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, &
possit, & debeat observari, & executioni mandari per quemcumque
rectorem, & officialem communis Florentiæ etiam summarie, & de
facto, & præsertim per executores ordinamentorum iustitiæ dicti
populi, & communis, & per iudicem appellationum, & nullitatum
communis eiusdem, qui inde fuerit requisitus, sub pœna ducenta-

tarum librarum f. p. cuilibet ipsorum prædicta non servanti auferenda, & de suo salario retinenda. Eo quoque addito, & proviso quod usquequo ipsa ordinamenta facta non fuerint per ipsos dominos, & collegia prælibata observentur, & observari debeant statuta, & ordinamenta dicti communis hætenus edita disponentia de salariis prædictorum sartorum, seu de materia supradicta. Et per quemcumque rectorem, & officialem dicti communis, & præsertim per ipsos executorem, & iudicem appellationum, & nullitatum dicti communis, & quemlibet ipsorum, qui inde fuerint requisiti possint, & debeant executioni mandari sub pœna de qua supra.

Balia dominorum, & collegiorum contra fœnerantes in comitatu.

RUBRICA CXLI.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare qualiter, & quomodo, & per quos, & quemadmodum possit, & seu non possit mutuari per fœneratores ad usuras, seu sub usuris comitatinis, & districtualibus civitatis Florentiæ, & cuilibet, & quibuscumque ex eis, & in his, & super his prohibitiones, & ordinamenta, ac leges etiam prohibitorias facere, & componere etiam pœnales contra huiusmodi fœneratores, & quemlibet ipsorum super mutuis, quæ ad usuras fierent, & super, & de extractionibus usurarum semel, & pluries, & quotiescumque de quibus prout, & sicut, & quandocumque ipsis, vel duabus partibus ipsorum videbitur expedire, aut voluerint; Et huiusmodi leges, & quæcumque ordinamenta quæ fecerint, & seu propterea facta fuerint mutare, interpetrari, declarare, corrigere, revocare, & de novo prout, & quoties voluerint facere, & de, & super executione huiusmodi legum, & ordinamentorum, & super prædictis, & de prædictis contra tales fœneratores, & exactores usurarum semel, & pluries disponere, & providere, & prout, & sicut viderint expedire pro conservatione dictorum comitatinorum, & districtualium, & ita, & taliter quod ipsi comitatini ab usuris, & fraudibus, & astutiis fœneratorum non destruantur, sed quantum comode fieri poterit in eorum substantiis cum iustitia conserventur. Hoc salvo, & declarato quod prædicta ad mutua hætenus facta, & contracta nullatenus porrigantur, nec super mutuis hætenus factis, & seu contractis, vel ab aliquo ipsorum vigore prædictorum aliquid disponi, provideri, aut fieri possit.

De quæ mutuari per dominos communis f. bonos v. absentibus quod di cui ex interesse pro qua quidquid cumque cui, ve res, & offitiis, & communibus, & dolibet quandocumque de franchigia & seu bonorum servandis. Et & max cogantur tempore executionis familiarum ac factis. Et de pœna, provisionibus pro his

*Balia dominorum cum collegiis super iudais veniendis in
civitate Florentiæ.*

R U B R I C A CXLII.

DE cætero aliqua licentia non possit, nec debeat dari, aut quomodo concedi alicui iudæo, sive hebræo mutuandi, & seu mutuari faciendi in civitate Florentiæ ad sœnus, vel usuram nisi per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis. Et quod dicta licentia non possit dari, vel quoquomodo concedi alicui ex prædictis iudæis, vel hebræis volenti pro usura, merito, seu interesse sui mutui ad maiorem rationem denariorum trium f. p. pro qualibet libra pecuniæ quam mutuarent sane intelligendo. Et quidquid contraheret irritum censeatur, & sit. Et quod quandoque, & quotiescumque contigerit dictam licentiam concedi alicui, vel aliquibus ex dictis iudæis, seu hebræis possint domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, una cum offitiis gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, vel quomodolibet impeditis tempore concessionis talis licentiæ, & seu postea quandocumque, & semel, & pluries providere, ordinare, & dispo- nere de habitatione, stantia, & mora secuta, & de securitate, & franchigia quacumque cuiuslibet talis iudæi, & seu hebræi, & eius, & seu eorum uxorum, filiorum, & familiæ cuiuscumque, & eorum bonorum, iurium, & rerum. Et de concessione dicendi, & ob- servandi eorum offitia, seu alia quæ dicuntur pœnes eos spiritua- lia. Et de celebratione eorum festi, & observantia cerimoniarum, & maxime, quæ continentur in veteri testamento. Et quod non cogantur ad portandum habitum singulare, vel signum, & seu quæ tempore veteris testamenti celebrabantur, & observabantur. Et de executionibus, & immunitatibus ipsorum, & cuiuscumque eorum familiæ a præstantiis, extimo, libra, datiis, impositis, & oneribus, ac factionibus publicis quibuscumque ordinariis, vel extraordinariis. Et de taxationibus, seu gabellis solvendis, vel non solvendis pro pœna, seu alio respectu pro mutuis, seu usura, vel sœnore, aut provisione, vel interesse. Et de favoribus imponendis eis pro ex- actionibus faciendis, & iuribus eorum consequendis, & habendis, pro his quæ habere deberent, & de iure eis, & eorum uxoribus,

& familiæ reddendo, & administrando etiam usque ad finalem executionem, & de venditione, & distractione pignorum. Et de fide danda, vel non danda, & quomodo danda ex libro, vel libris, seu scripturis quibuscumque. Et de, & super pignoribus, quæ reciperent, aut super quibus mutuarent, quæ essent, seu fuissent furata, vel vi rapta, & de licentia emendi, vel non emendi immobilia. Et de, & super observantiis quibuscumque, cuiuscumque eorum, & earum familiæ. Et de, & super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, prout, & sicut, & quoties ipsis dominis prioribus, & vexillifero, & gonfaloneriis societatum, & duodecim bonis viris pro tempore existentibus, vel duabus partibus ipsorum, ut dictum est, videbitur expedire. Et quod omnia, & singula, quæ semel, & pluries, & quotiescumque super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & seu pro eorum firmitate, & observantia providerint, & ordinaverint, deliberaverint, seu disposuerint, etiam provisa, disposita, & ordinata mutando, corrigendo, revocando, seu annullando, semel, & seu pluries, & quotiescumque secundum effectus prædictos valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari.

Basta dominorum, & collegiorum contra facientes endicas.

RUBRICA CXLIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis collegiorum suorum ut dictum est providere, ordinare, deliberare, & disponere possint. Quod quælibet persona, quæ a die primo mensis augusti proximi præteriti anni 1408. citra emit, vel emi fecit, aut emet, seu emi faciet in futurum quocumque tempore de grano, aut quocumque blado civitatis, comitatus, & seu districtus Florentiæ causa endicandi, aut faciendi carestiam teneatur, & debeat illud mittere in plateam grani, & bladi civitatis Florentiæ ad vendendum, & illud emere volentibus vendere pro prætio, & sub illis pœnis de quo, & quibus, & prout pluries deliberatum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, vel alios quibus semel, seu pluries commiserint. Ac etiam possint quemlibet talem condemnare semel, & pluries, & seu condemnari facere in illa pœna pecuniaria de qua, & prout deliberaverint. Et prædictis, & ad observantiam, & executionem prædictorum possint providere, & ordinare etiam cum pœnis pecuniariis prout, & sicut, & quoties viderint expedire, aut voluerint. Et quod prædicta auctoritas duret

in futurum
habeat, &
per dominos
alios com
rint expe

De

Dominis
cumque,
dinament
rei sub c
mitatum
bus, &
non dan
facere,
que in l
deliberav

Dominis
fuerit
ries, &
re, ac
dictæ c
festi Sa
citi, &
tam pro
Et pro
pore, &
& ordin
& sicut
partibus
ordinari

Tc

in futurum esse
habeat, & de fide
per dominos libris,
alios committere
quæ re-
rint expedire.

in futurum omni tempore contra committentes similia, & locum
habeat, & effectum omni tempore; Et prædicta auctoritas possit
per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia in
alios committi semel, & pluries prout, & sicut, & quoties vide-
rint expedire.

*Quod domini cum collegiis habeant baliam providendi
super devetis grasce.*

RUBRICA CXLIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum eorum colle-
giis, ut supra dicitur, possint semel, & pluries, & quando-
cumque, & quotiescumque providere, deliberare, reformare, & or-
dinamenta facere super deveto bladi, grani, & alterius cuiuscumque
rei sub d. nomine intelligantur, & de his non extrahendis extra co-
mitatum, & districtum Florentiæ, & pœnas addicere contrafacienti-
bus, & præmia dare capientibus, & circa licentiam dandam, vel
non dandam extrahendi, & super prædictis quælibet ordinamenta
facere, prout viderint expedire, semel, & pluries, & quotiescum-
que in hoc eorum conscientis oneratis. Et quidquid providerint
deliberaverint, vel ordinaverint debeat observari.

*Balia dominorum cum collegiis super oblationibus in
festivitate Sancti Iohannis.*

RUBRICA CXLV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis
suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & plu-
ries, & quoties voluerint, & quandocumque providere, & ordina-
re, ac deliberare etiam cum pœnis, & gravaminibus quod cives
dictæ civitatis vadant ad oblationes quolibet anno in vigilia dicti
festi Sancti Iohannis cum eorum gonfalonibus, & in hoc sint soli-
citi, & obedientes, & attenti ita quod dictæ oblationes augeantur
tam pro utilitate operæ, quam pro honore dictæ civitatis, & festi.
Et pro executione, & observatione prædictorum possint omni tem-
pore, & quoties voluerint providere, & ordinare, et provisiones,
& ordinamenta facere, & mutare, & addere, & detrahare, prout,
& sicut, & quotiescumque, & omni tempore, eis, vel duabus
partibus eorum videbitur, & placuerit. Et possint providere, &
ordinare semel, & pluries, & quotiescumque, & omni tempore

Tom. II.

LIII

quæ communia, & loca comitatus, & districtus Florentiæ, & quæcumque sint, seu erunt, vel essent sub obbedientia, aut præhemi-
 nentia, vel custodia dicti communis debeant quolibet anno in
 die festi Sancti Iohannis prædicti de mense iunii offerre, & seu of-
 ferri facere palia, & seu ceria extimationis, qualitatis, aut formæ,
 vel prætii, & quomodo, & quemadmodum, & sub quibus pœnis
 in dicta Ecclesia Sancti Iohannis, & etiam ubi videretur. Et de
 præsentationibus ipsorum, & hoc semel, & pluries, & quotiescumque
 pro honore, & utilitate dicti festi, & dictæ operæ, & communis
 Florentiæ, & propterea providere, & ordinare, & provisiones, &
 ordinamenta facere etiam pœnalia pro executione, & secundum effe-
 ctus prædictorum, & ipsa corrigere, revocare, & mutare, & de
 novo facere prout, & quoties voluerint in genere, & in specie. Et
 pœnas quascumque, ac præiudicia in quas, vel quæ pro prædictis,
 vel occasione contentorum in præsentis provisione, aut aliis quibus-
 cumque ordinamentis hætenus factis, vel etiam vigore præsentis le-
 gis faciendis, quodcumque commune, locus, dominus, collegium,
 universitas, vel persona quomodolibet incurrisse, vel incurreret re-
 vocare, cassare, & annullare in totum, vel in partem, prout &
 sicut, & quoties voluerint. Et possint domini priores, & vexillifer
 iustitiæ una cum dictis offitiis gonfalonierum, & duodecim, &
 duæ partes eorum pro prædictis, & pro his, quæ vigore prædicto-
 rum facerent omnibus, & singulis communibus, universitatibus,
 potestariis, & locis, quæ offerrent, aut dare, vel offerre haberent
 palium, vel cerum minuere de expensis, & oneribus ipsorum, &
 ipsas, & ipsa exinde relevare prout, & sicut, & quemadmodum, &
 quoties voluerint intelligendo de expensis, & oneribus, quæ inde
 solvuntur, & non dantur per ipsas, & ipsa communi Florentiæ,
 & non aliis.

*Quod vacante offitio potestatis domini cum collegiis possint
 providere per quem exerceatur offitium potestatis.*

RUBRICA CXLVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum
 collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quo-
 tiescumque providere, & ordinare quomodo, & per quem seu quos
 ex rectoribus, seu officialibus communis Florentiæ aut alium quo-
 modocumque omnia, & singula pertinentia ad offitium potestariæ
 civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, vel suam curiam fieri,
 seu explicari possent si adesset, & quolibet, vel aliqua ipsorum ad-

ministrari
 nis, seu
 furi. Ac
 & famili-
 bus, vel
 commissa
 & circa
 miliæ ip-
 depender-
 & totum
 quod qu-
 aliquod
 & plurie

Quar-
 vi-
 iustitiæ
 dictum
 & eius
 partibus

Qu-

Do-
 r-
 partes
 docum-
 cuniæ
 dicti co-
 ceps a-
 civitati
 quando
 cta, &
 vel qu-

ministrari, geri, & fieri possint, & debeant usque ad initium regiminis, seu officii novi potestatis civitatis Florentiæ de proxime accessuri. Ac etiam providere, & ordinare, ac disponere de officialibus, & familia occasione prædicta illi, seu illis officialibus, seu rectoribus, vel alteri cui, vel quibus prædicta, vel aliquod prædictorum commissa fuerint danda, ordinanda, seu augenda. Et in prædictis, & circa prædicta, & circa ordinatione ipsorum officialium, & familiæ ipsorumque salarium, & satisfactionem, & alia coherentia, dependentia, & connexa facere, providere, ordinare, & disponere, & totum, & quicquid semel, seu pluries viderint convenire, et quod quicquid in prædictis, & circa prædicta, & quolibet, vel aliquod prædictorum fecerint, ordinaverint, seu disposuerint semel, & pluries, & quotiescumque valeat, & teneat pleno iure.

Quod domini cum collegiis possint providere de officio iudicis gabellæ vacante officio capitanei.

RUBRICA CXLVII.

Quandocumque contingeret vacare officium capitanei populi civitatis Florentiæ possint domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, & duæ partes eorum ut dictum est, providere & ordinare, & deliberare, circa tale officium, & eius exercitium prout, & quemadmodum ipsis, & seu duabus partibus ipsorum videbitur convenire.

Quod domini cum collegiis providere possint super directura solvenda coram iudice gabellæ.

RUBRICA CXLVIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque providere, ordinare, & deliberare de illa quantitate pecuniæ de qua, & prout, & sicut voluerint solvenda ad utilitatem dicti communis pro directura per illas personas quæ voluerint deinceps aliquid petere sibi dari coram officio iudicis cameræ, & gabellæ civitatis Florentiæ de quantitatibus quas petere voluerint, & cui, quando, & quomodo pro dicto communi solvatur directura prædicta, & etiam per reos si voluerint ne dum per actores, & sub quæ, vel quibus pœnis, & pro prædictis, & circa prædicta, & quolibet

prædictorum facere provisiones, & ordinamenta, & corrigere, & mutare, revocare, & de novo facere pro ut, & sicut, & quoties voluerint. Et ea quæ secundum prædictos effectus providerint, ordinaverint, & seu fecerint semel, & pluries, & quotiescumque valeant, teneant, & possint, & debeant observari.

Quod domini cum collegiis possint approbare statuta comitatum.

RUBRICA CXLIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint tam per se ipsos, quam per ipsorum commissarios semel, & pluries, & quotiescumque omnia statuta, & ordinamenta edita, & edenda omnium, & singulorum communium, comunitatum, castrorum, civitatum, & locorum comitatus, & districtus Florentiæ videre, examinare, & approbare, quæ, & prout viderint convenire, & ea corrigere, & mutare, & eis addere, & detrahare prout honori dicti communis Florentiæ, & utilitati hominum convenire videbunt, & quod omnia, & singula, quæ semel, & seu pluries, & quotiescumque providerint, seu fecerint in prædictis, & circa prædicta roboris habeant firmitatem, & possint, & debeant observari salvo semper honore, dominio, & signoria communis Florentiæ, nec eis, nec iurisdictioni rectorum communis Florentiæ in aliquo derogando.

Quod domini cum collegiis habeant basiam providendi super detentis in carceribus rectorum.

RUBRICA CL.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, disponere, & ordinare quod rectores, & officiales forenses dicti communis tam præsentis, quam futuri, & quilibet eorum teneantur, & debeant mittere ad carceres stincharum communis prædicti quemlibet qui captus, aut penes ipsos, vel aliquem ipsorum detemptus esset pro debito. Et quod per ipsos rectores, & officiales, vel aliquem ipsorum aliquis sic detemptus non retineatur in palatio, seu domo habitationis ipsius rectoris, vel officialis ultra tempus per statuta dicti communis dispositum videlicet ultra tres dies directe, vel indirecte, aut qui dimitteretur, & iterum caperetur, vel sub alia cautela, vel modo. Et, pro reali, &

vetera ob
tibus, &
corrigere
pluries
carum
debitæ
Et quo
exactio
tineri
legis si
quam
pertine
in præ
rum
cution

Qu

D
plurie
dere,
denu
que
male
essen
do
delic
ribus
extr
reici
visu
at,

I
rum

veta observantia præsentis legis, & eius effectus, & pro dependentibus, & connexis provisiones, & ordinationes etiam pœnalia facere, corrigere, & mutare semel, & pluries. Ac etiam possint semel, & pluries providere, ordinare, & disponere quod in mallevaris stincarum dicti communis debitæ observantiæ teneantur, & pro illis debitæ solutiones fiant, & exigantur ad utilitatem dicti communis. Et quod nullus debenti solvere propterea aliquid dimittant, & quod exactiones non retardentur, & de illis, qui prohibentur ibidem retineri secundum ordinationes iam factas, & seu quæ vigore præsentis legis fierent. Et pro prædictis imponere pœnas tam superstitibus, quam aliis quibuscumque ad quos de custodia stincarum aliquid pertineret. Et pro ea quæ providerint, disposuerint, & ordinauerint in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet, seu aliquod prædictorum valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari.

Quod domini cum collegiis possint providere quod condemnati sint privati offitiis.

RUBRICA CLI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis collegiorum suorum, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quotiescumque etiam cum ordinatione pœnarum providere, ordinare, & disponere quod omnes, & singuli hætenus condemnati, & in futurum condemnandi qualitercumque per quemcumque rectorem, vel officialem communis Florentiæ, pro quocumque maleficio, qui vigore suæ condemnationis, vel contentorum in ea essent privati offitiis dicti communis, & seu ad ipsa inhabiles quando extraherentur ad ipsa offitia, vel aliquod ipsorum lanientur, videlicet cedulæ eorum extractionum, & scribantur in uno ex pluribus libris, seu speculis retinendis, seu habendis penes notarium extractionum; ita quod cedulæ extractionum talium lanientur, & reiiciantur, & quidquid, & quoties, & quando super prædictis provisum, ordinatum, & dispositum fuerit vigore præsentis legis valeat, & teneat, & possit, & debeat observari.

Basia dominorum cum collegiis pro lacu fiendo.

RUBRICA CLII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint de civibus Florentinis po-

pularibus, & guelfis, ac etiam teneantur, & debeant semel, & seu pluries, & quotiescumque eligere, & deputare pro dicto communi octo quos voluerint, quarteriorum equalitate servata, & quorum quinque sint de membro septem maiorum artium, & scioperatorum, & tres de membro XIV. minorum artium dictæ civitatis, & pro tempore unius anni initiandi, pro ut per electores declaratum fuerit in officiales, & pro officialibus dicti communis super lacu, & seu lacubus uno, vel pluribus ordinandis, vel faciendis, perficiendis, & conservandis in comitatu, & seu districtu Florentiæ, & qui sic electi, officiales lacus appellentur. Et quod prædicti, qui sic electi fuerint, & seu duæ partes ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, aut contradicentibus, vel quomodolibet impeditis possint, ac etiam teneantur, & debeant diligenter se informare, avisare, & providere in quo, vel quibus locis, uno, vel pluribus in dicto comitatu, vel districtu fieri comode possit, & seu possint unus, & seu plures lacus pro habendo abundantiam piscium pro dicto communi. Et recepta super his illa informatione, ac facta illa examinatione solemnī, de qua eorum prudentiæ videbitur expedire, possint declarare locum, & seu loca, in quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum in dicto comitatu, vel districtu unus lacus, & seu plures ordinari, esse, fieri, & perfici debeant pro dicto communi. Et quod facta huiusmodi declaratione loci, vel locorum domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfalonieriis societatum populi, & duodecim bonis viris dicti communis, & officialibus prædictis, & seu duæ partes omnium ipsorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, aut contradicentibus, vel quomodolibet impeditis possint semel, & pluries, & quotiescumque de pecunia cameræ dicti communis ad aliud specialiter non deputata solvi, & expendi facere pro faciendo, & ordinando, construendo, perficiendo, & conservando dictum lacum, & seu dictos lacus, & eorum occasione, seu causa usque in illas quantitates, de qua, vel quibus, semel, seu pluries, & quotiescumque ipsis, & seu duabus partibus ipsorum, ut dictum est, videbitur expedire. Et quod camerarii cameræ dicti communis possint, & debeant de quacumque pecunia dicti communis ad aliud singulariter, seu specialiter non deputata, vel assignata dare, & solvere pro causis supradictis illam, & illas summas, & quantitates illi, & illis personis, de quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum semel, & pluries, & quotiescumque declaratum, instantum, vel deliberatum fuerit per dictos dominos priores, & vexilliferum pro tempore existentes, & dicta collegia, & officiales prædictos, &

seu duas
norum p
fis eligi
rum pro

Pro vel
nationem
ritum, &
tium de
aliquod
vel præ
& possit
vexillifer
cim bon
ante ips
eos cor
nigras,
gis ant
collegiis
rum, &
nec con
ginali,
quam li
vel exe
soriā,
equitum
notariat
nii extr
ipso co
commu
offitia,
districtu
per se,
ribus &
aliquo
tempus

seu duas partes eorum ut dictum est. Et quod per officium dominorum priorum, & vexilliferi possit de notariis Florentinis, & guelphis eligi unus notarius in notarium, & scribam officiorum prædictorum pro tempore antedicto.

Quod domini cum collegiis possint dare licentiam euntibus ad officia.

RUBRICA CLIII.

PRO acceptando officia ad aliquam terram, castrum, vel locum, vel potestariam, capitaneiam, signoriam, visconteriam, dominationem, præheminentiam, stipendium, soldum, provisionem, meritum, remunerationem, servitium, vel aliquod regimen, vel officium de infra scriptis, vel aliquod prædictorum ad ipsa loca, vel aliquod ipsorum, vel de ipsis exercendis, vel alia circa prædicta, vel prædictorum aliquod faciendo sufficient, & sufficere intelligatur, & possit deliberatio, seu licentia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, quæ daretur, seu dabitur ante ipsam acceptationem, seu ante ipsum iter, obtento partito inter eos congregatos in sufficienti numero ut moris est, & ad fabas nigras, & albas saltem per duas partes omnium ipsorum de collegiis antedictis. Non possint tamen domini prædicti cum eorum collegiis, & sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet eorum, & sub virtute eorum præstiti iuramenti teneantur non dare, nec concedere alicui civi, comitatino, seu districtuali Florentino originali, vel quomodolibet effectu, vel alteri recipienti pro eo aliquam licentiam, vel parabolam, seu consensum præstare acceptandi, vel exercendi aliquam potestariam, capitaneatum, vicariatum, assessoriam, maliscalcheriam, visconteriam, capitaneatum militum, seu equitum, vel aliquem aliam rectoriam, iurisdictionem, signoriam, notariatum, aut officium alicuius terræ, castri, seu loci, vel domini extra civitatem, comitatum, vel districtum Florentiæ, nec in ipso comitatu, vel districtu, nisi quatenus assumeretur pro ipso communi Florentiæ, nec approbent aliquem idoneum ad prædicta officia, vel aliquod eorum, nisi primo talis civis comitatinus, & districtualis huiusmodi licentiam postulans, vel se approbari petens, per se, vel alium solverit, vel depositum fecerit coram gubernatoribus gabellæ vini dicti communis pro tempore existentibus, vel aliquo eorum de solvendo dicto communi Florentiæ infra debitum tempus secundum ordinamenta dicti communis quidquid per ipsum

talem civem comitatum, seu districtualem deberetur dicto communi Florentiæ nomine gabellæ, salarii, stipendii, provisionis, seu mercedis per eum habendi ex officio ad quod esset assumptus, & de quo licentia peteretur. Et nisi in scriptura concessionis, & approbationis huiusmodi expressum sit pro quo, & quanto tempore, & salario sit assumptus ad talem officium. Et quod si aliter, sive prædictis non servatis daretur talis licentia, vel fieret approbatio non valeat ipsa datio, concessio, & approbatio, & pro non concessa, & non facta habeatur. Et quod nullus notarius, vel scriba possit, vel debeat facere aliquam scripturam de aliqua licentia, vel approbatione huiusmodi, nisi pœnes se habuerit apodixam solutionis, vel satisfactionis prædictæ, & nisi in ipsa scriptura expresse sit pro quo, & quanto tempore, & salario talis sit, sive fuerit assumptus sub pœna librarum quingentarum f. p. pro qualibet vice. Et dictus notarius, vel scriba dominorum, qui aliquam apodixam supradicti depositi receperit non possit, vel valeat ipsam restituere tali deponenti, vel eius procuratori, vel alii cuicumque personæ, nisi viderit licentiam, & petitionem esse perditam, & talem deponentem, seu qui deposuerint tempore sui notariatus non esse obtentam, vel obtineri non posset quod vadat in officium de quo licentiam postulaverit. Et tunc quando restitueret ipsam apodixam, ipsam per unum ex mazeriis communis Florentiæ, vel famulum dominorum transmittat, & transmittere debeat camerario existenti super dicto, significando licentiam petitam non fuisse concessam. Si vero dicta licentia concessa fuerit eo casu per unum ex dictis mazeriis ea die vel sequenti concessæ licentiæ supradictæ significare teneatur idem notarius, & scriba quod talem licentiam habuit acceptandi tale officium. Et quod ipse camerarius mittat ad introitum pro communi tale depositum factum incontinenti. Et quod camerarius supradictus qui pro tempore fuerit teneatur, & debeat dictum depositum nullo modo restituere etiam visa dicta apodixa, nisi primo fuerit quod restituat notificatum eidem ex parte notarii supradicti, & per apodixam manu talis notarii, vel sui coadiutoris scriptam, & per ipsum notarium subscriptam. Si vero notificatum sibi fuerit talem licentiam esse concessam ex parte notarii supradicti, tunc, & eo casu teneatur, & debeat talis camerarius statim facta sibi notificatione prædicta mittere ad introitum pro communi depositum supradictum. Si quis vero dictus notarius, & camerarius prædicta, vel eorum aliquod non servaverit, aut negligens fuerit teneatur, & debeat nomine gabellæ communis Florentiæ, seu camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti dare, & solvere libras quinquaginta f. p. pro quolibet dictorum depositorum, & quolibet vice qua prædicta non servaverit.

Dom
co
quoties
nis om
rentiæ p
Florenti
ca præd
ordinam

Dom
rur
quandoc
cie, &
rentini,
de quo
stare, v
tempore
anno. S
tum fu
te non
seu ord
quantur
pro præ
seu alio
pro ex
& cuius
disposit
ut, &
tam in
univers
& ipsa
gere,

*Quod domini priores cum collegiis possint providere ne
offitiales cives se absentent.*

R U B R I C A CLIV.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare quomodo, & sub quibus pœnis omnes, & quilibet, seu aliqui offitiales cives communis Florentiæ præsentes, vel futuri possint, vel non possint se a civitate Florentiæ durantibus suis offitiis absentare. Et in prædictis, & circa prædicta, & pro eorum expeditione facere illas provisiones, & ordinamenta, quæ volent. Et ea sic facta valeant pleno iure.

*Quod domini cum collegiis possint providere contra cives
existentes in comitatu.*

R U B R I C A CLV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque providere, & ordinate tam in genere, quam in specie, & tam sub nomine proprio, quam appellativo quod cives Florentini, vel ille, seu illi ex eis, vel comitatinis, & districtualibus de quo, vel quibus deliberatum fuerit, seu voluerint non possint stare, vel habitare in comitatu, vel districtu Florentiæ nisi certo tempore, vel de certis mensibus, aut certo tempore anni, seu in anno. Sed debeant etiam cum eorum familiis, vel sine, prout ordinatum fuerit in civitate Florentiæ stare, & habitare, & de ipsa civitate non exire sine licentia, vel forma de qua, & prout disponetur, seu ordinaverint, & super his, & pro his pœnam, & pœnas etiam quantumcumque graves imponere de quibus, & quoties voluerint. Et pro prædictis, & super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet, seu aliquod prædictorum, & pro ipsorum observantia, & effectu, & pro executione eorum, quæ occasione prædictorum ordinata fuerint, & cuiuslibet ipsorum possint providere, ordinare, & provisiones, & dispositiones, & ordinamenta facere etiam pœnalia de quibus, & prout, & quoties, & quandocumque, vel duæ partes eorum voluerint, tam in genere, quam in specie, & tam in singularitate quam in universo, vel in genere, & sub quacumque appellatione, & forma, & ipsa, & eorum quodlibet in totum, vel in partem revocare, augere, minuere, & mutare, corrigere, & de novo facere prout, &

Tom. II.

M m m m

quoties voluerint, quæ quidem valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari omni contradictione, & oppositione cessante.

Balia dominorum, & collegiorum super custodia fluminis arni.

RUBRICA CLVI.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, ut dictum est, tam per se, quam per eos, quibus commiserint possint hinc, ad per totum mensem augusti proximi futuri semel, & pluries providere, & ordinare super prohibitione intrandi, & exeundi per flumen arni in civitate, & de civitate Florentiæ, & super, & de fraudibus quæ committerentur in fraudem gabellarum portarum dicti communis per dictum exitum, & introitum. Et super, & de claudendo, & claudi faciendo introitum, & descensus in dicto flumine arni intra civitatem prædictam, & super custodibus ponendis, & tenendis in partibus, seu iuxta partes per quas per dictum flumen possit intrari, & exiri in dictam, & seu de dicta civitate. Et de prohibendo poni, proici, vel conduci terram in dicto flumine intra civitatem, & de elevando proiectum, & de, & super altitudine murorum existentium iuxta dictum flumen intra civitatem. Et de, & pro expendendo de pecuniâ offitii turris, & seu capse generalis pro prædictis, & executione prædictorum. Et pro prædictis, & quolibet prædictorum illas pœnas, & præiudicia imponere de quibus, & prout viderint expedire, & quæ propterea secundum dictos effectus provisâ fuerint valeant, & teneant, & possint, & debeant observari, & executioni mandari.

Balia dominorum, & collegiorum pro claudendo comitatum.

RUBRICA CLVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum possint, teneantur, & debeant eligere, & deputare semel, & pluries, & quoties de civibus Florentinis, & guelfis, & deveto alterius offitii non obstante illos cives Florentinos, & in eo numero in officiales, & pro officialibus communis Florentiæ quos, & pro illo tempore, & termino, seu temporibus, & terminis, de quo, vel quibus videbitur dominis prioribus, & vexillifero, & gonfaloneriis, & duodecim, vel duabus

partibus
premitti
munire,
& quosc
rentiæ,
ferioris,
olim co
fortifica
dum, &
& quon
ne, ex
& quol
duæ pa
que cor
bedient
& sim
gere, &
dum
& mu
peras,
utile
niarias
etiam
prædic
provis
& qu
valeat
quosc
sa, &
etiam
cives
com
quoti
colle
quod
anni

D
nis

partibus ipsorum, ut dictum est. Qui sic eligendi, & deputandi, ut præmittitur, & seu duæ partes eorum possint, eisque liceat claudere, munire, & fortificare, ac claudi, muniri, & fortificari facere omnes & quoscumque passus, & loca quælibet comitatus, & districtus Florentiæ, & maxime partium quarumcumque vicariatus vallis arni inferioris, & Sancti Miniatis Florentini, ac etiam monticuli vesponis olim comitatus Aretii cum quibuscumque foveis, munitionibus, & fortificationibus cuiuscumque generis, & maneriei per illum modum, & formam de quo, & qua, & prout, & sicut quando ubi, & quemadmodum utilius, & securius erit. Et insuper pro executione, expeditione, & effectu prædictorum, & dependentium ab eisdem & quolibet, vel altero prædictorum dicti cives, seu commissarii, aut duæ partes eorum, ut dictum est, possint, eisque liceat quoscumque comitatinos, & districtuales qualitercumque subditos, & seu obediens communis Florentiæ tam comuniter, quam particulariter, & simul, & divisim, & semel, & pluries, & quoties inducere, cogere, & compellere etiam omnibus remediis opportunis ad faciendum, & fieri faciendum huiusmodi clausuras, foveas, fortificationes, & munitiones de quibus supra fit mentio, ipsasque quascumque operas, & servitia imponere eo modo, & forma, & prout, & sicut eis utile fore videbitur pro prædictis, & non imponendo impositas pecuniarias comitatinis, & districtualibus, & obedientibus antedictis. Ac etiam possint, in, & pro prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, & dependentibus ab eisdem providere, ordinare, & provisiones, & ordinaamenta facere etiam pœnalia semel, & pluries, & quoties, & prout, & sicut ipsis placuerit. Quæ provisæ, & ordinatæ valeant, & possint & debeant observari, & executioni mandari per quoscumque, qualibet obiectione, & oppositione remota, ac si provisæ, & ordinatæ forent per populum, & comune Florentiæ. Hoc etiam declarato, & disposito quod secundum prædicta possint eligi cives, ut præfertur, & etiam possint prædicta, & eorum quodlibet committi aliis officialibus civibus civitatis Florentiæ, si quando, & quoties utilius videbitur dominis prioribus, & vexillifero, & eorum collegiis, vel duabus partibus ipsorum. Hoc expresse, & proviso quod aliqua commissio non possit fieri pro maiori tempore unius anni pro qualibet vice.

Basia dominorum cum collegiis in augendo tassas comitatus.

RUBRICA CLVIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum eorum collegiis, ut dictum est, possint om-

M m m m 2

nibus, & singulis comunitatibus, & universitatibus districtus Florentiæ augere eorum tassas quascumque, & quas solvere sunt consueti communi Florentiæ augendo usque in illas quantitates de quibus, & pro ut, & sicut, & quemadmodum eorum discretioni videbitur convenire. Et pro prædicto augmento faciendo, & coniungendo cum veteribus quantitatibus providere, & ordinare semel, & pluries, & prout, & sicut crediderint expedire, & pro prædictis, & quolibet prædictorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordina-
menta etiam pœnalia facere, mutare, & corrigere semel, & pluries, quæ, & de quibus, & quoties viderint expedire.

Quod domini cum collegiis possint tassare habitantes extra muros.

RUBRICA CLIX.

DOmini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis suorum collegiorum, & maior pars eorum, seu cui ipsa prædicta committerent, habeant plenam balliam taxandi omnes habitantes extra civitatem, & iuxta ianuas, seu muros civitatis Florentiæ per mille brachia, & solvi faciendi communi Florentiæ, seu camerario cameræ communis Florentiæ illam quantitatem pecuniæ quam volent occasione victualium, & aliarum rerum eisdem necessarium. Et quod illi qui sic taxabuntur, ut præfertur, teneantur, & debeant solvere infra tempus, & terminum, & eo modo, & ordine, quibus taxabuntur sub pœna dupli. Prædicta tamen ad vere laboratores terrarum qui non exercent aliam artem minime extendantur.

Ballia de minorum, & collegiorum circa refrenandas expensis infra scriptorum offitiorum.

RUBRICA CLX.

DOmini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis gonfaloneriorum, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque voluerint providere, & ordinare circa ordinandas, & refrenandas expensas offitii castrorum, ac offitii turris dicti communis, & circa modum, & formam, ac ordina-
menta faciendi dictas expensas, & expendendi pecuniam dictorum offitiorum, & seu camerariatuum offitiorum prædictorum, & cir-

ca expen-
tur utile
fit mitte-
pensis di-
torem v
& circa
lium can-
merarios
cuius cor-
commun
depende-
dictorum
prædictio-
propp
pedientit
veru
& duod
prædicti
prædicti
facere

Un
omnibu
sum po
partes
semel
& præ
& regit
ventur
ris, &
dicti co
quacun
deliber
ter no
commu
modur

ca expendend. & convertend. utilius quam solitum sit, & si videbitur utile deliberare, & disponere semel, & pluries, an dicta pecunia sit mittenda in camera dicti communis, & inde demum pro expensis dicti communis extrahenda, & quomodo, & qualiter per aptiorem viam, aut magis ordinatam, quam solitum sit expensæ fiant, & circa exercitia dictorum camerariatum, & fiend. observantias talium camerariatum, prout viderint expedire etiam removendo camerarios, si videretur inutile officia dictorum camerariatum, vel alicuius eorum, & reducendo exercitium talis officii ad cameram dicti communis, & circa omnia, & super, & de omnibus coherentibus, dependentibus, & connexis. Eo tamen declarato, quod de pecunia dictorum camerariatum, seu officiorum, quæ vigore, seu prætextu prædictorum mitteretur in cameram dicti communis debeat ibidem pro opportunitatibus talis officii reservari, & in aliud quam pro expedientibus pro tali officio non possit, nec debeat expendi, vel converti. Et possint dicti domini priores, & vexillifer, & gonfalonerii, & duodecim, qui pro tempore fuerint, & seu duæ partes eorum in prædictis, de, & super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta facere etiam pœnalia, & revocare, semel, & pluries.

De iuribus communis in uno loco reponendis.

RUBRICA CLXI.

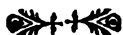
UT in voluminibus, & registris iura communis Florentiæ ordinate scripta reperiantur, & sint, & haberi possint de facili in omnibus casibus opportunis, domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries providere, ordinare, & disponere de loco, in quo, & præsertim in palatio populi florentini privilegia, scripturæ, libri, & registra iurium dicti communis ponantur, teneantur, & conserventur, & talem locum fieri facere cum ædificiis, armariis, clausuris, & aliis opportunis. Ac etiam scripturas quascumque pro iuribus dicti communis registrandis, publicandis, & insinuandis, & in forma quacumque debita reducendis, & habendis fieri facere, & ordinare, deliberare, & pro his de pecunia dicti communis ad aliud specialiter non deputata dari, & solvi facere per camerarios cameræ dicti communis, cui, & quibus, semel, & pluries, & prout, & quemadmodum viderint, & seu cognoverint expedire. Et quod id, quod

pro dictis laboreriis faciendis, & pro dictis scripturis, registrationibus, & insinuationibus deliberaverint ipsi, & seu duæ partes eorum semel, & pluries, & quotiescumque possit, & debeat solvi per camerarium cameræ dicti communis de quacunque pecunia communis prædicti, prout, & sicut in tali deliberatione semel, & seu pluries facienda continebitur, etiam absque alia apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, aut alia solemnitate servanda, & sine retentione, vel detractiōne alicuius directuræ, vel gabellæ.

Quod domini cum collegiis possint providere de scribanis officii montis.

RUBRICA CLXII

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis, & eorum officiis, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare, quod scribani ad libros, seu registros officii montis circa scribendas permutationes, & alia ad ipsum officium pertinentia esse debeant in futurum, & in ipsorum scribanorum, & cuiuslibet ipsorum salarium ordinare, ac etiam providere, ordinare, & declarare quid, & quantum, & quomodo ipsi scribani possint, seu debeant exigere, vel accipere pro scripturis fiendis per eos, vel ipsorum aliquem circa officium antedictum, & quod illud, quod sic ordinatum fuerit accipere debeant, & non plus, nec minus uno denario sub pœna centum librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda. Et quod totum illud, quod sic exegerint, seu receperint mitti debeat sub dicta pœna in unam capsam iuxta ipsorum bancum retinendam, & firmandam duabus clavibus, quarum unam dicti quatuor officiales, vel aliquis ipsorum, aliam camerarii cameræ armorum palatii populi florentini, vel unus ipsorum debeant retinere. Quam capsam ipsi quatuor officiales, vel tres ex eis, & unus saltem ex camerariis dictæ cameræ armorum debeant saltem singulis mensibus aperire, & rationem ipsius pecuniæ revidere. Et pecunia, quæ in ipsa reperiretur ipse camerarius teneatur, & debeat dare dictis scribanis pro satisfactione ipsorum salarii. Residuum vero, si quod erit dare, & solvere convertendum, & pro convertendo in diminutione dictorum montium, prout per dictos quatuor officiales, vel tres ex eis, ut dictum est, fuerit ordinatum.

Quod

QUOL
cu
bonorum
aliis et
motis p
guelfis
pore un
rarum f
immedi
presider
modum
etum o
vexillif
re, &
pra del
singular
loco cu
neus p
decim
dem n
alius id
habens
vero, a
aliquis
nem di
nutioni
currere
priorati
tarum
& ad c
non in
simul,

IN Ic
alio

Quod domini cum collegiis possint eligere officiales montis.

RUBRICA CLXIII.

Quolibet anno domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum officiis gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis possint, & debeant de civibus florentinis, popularibus, & guelfis eligere, & deputare usque in sex, quos voluerint pro tempore unius anni pro vice qualibet initiandi, ut per electores declaratum fuerit, & si aliter non declararent intelligatur initium habere immediate finito tempore officii officialium, tunc officio prædicto præsentium, & electio fieri possit, & debeat omni vice secundum modum, & formam superius declaratam. Et quod quilibet ad dictum officium eligendus debeat obtinere inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonieros, & duodecim bonos viros vere, & realiter, ac specificè ad minus per duas partes eorum, ut supra de electione præsentis dictum est, & fieri partitum de quolibet singulariter, & de per se, & quod secus fieret sit inane. Et quod loco cuiuslibet a dicto officio quoquomodo vacantis possit alius idoneus per dominos priores, & vexilliferum, & gonfalonieros, & duodecim bonos viros, vel viginti octo ex eis deputari, & per eundem numerum quilibet etiam de facto a dicto officio removeri, & alius idoneus loco eius eligi, & surrogari. Et quod quilibet etiam habens aliquod aliud officium possit ad dictum officium deputari, de veto, aut prohibitione alterius cuiuscunque officii non obstante, sed aliquis, qui ad dictum officium eligeretur non possit post inchoationem dicti officii ad aliquod officium, quod cum dicto officio diminutionis, seu eius tempore in totum, vel in partem haberet concurrere, & deputari, salvo quod possit esse, & deputari ad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonieratus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & ad quodlibet ipsorum, & quod per aliquod ipsorum officiorum non intelligatur removeri a dicto officio diminutionis, sed utriusque simul, & seu eodem tempore valeat exercere.

Quod domini cum collegiis possint surrogare in locum electorum remotorum.

RUBRICA CLXIV.

IN locum omnium, & singulorum illorum, qui per mortem, vel alio quovis modo remoti fuerunt, vel sunt, vel erunt, seu re-

movebuntur ab aliquo officio communis Florentiæ, ad quod electi fuissent, seu erunt per officia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, seu per aliquod, vel aliqua ipsorum officiorum domini priores artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis Florentiæ, & gonfalonarii societatum populi, & duodecim boni viri communis eiusdem, & duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis possint, eisque liceat eligere, & surrogare semel, & pluries, & quotiescumque ex civibus florentinis, & guelfis habilibus illum, & illos, quem, & quos volent de illo, & illis tamen quarteriis, de quo, seu quibus fuerint illi, in quorum locum veniet surrogatio facienda, ita tamen quod in locum magnatis magnas, & in locum popularis alius popularis debeat surrogari, & ita etiam quod si talis remotus fuisset electus pro aliqua 14. minorum artium civitatis Florentiæ debeat in locum eius alius de aliqua dictarum 14. artium minorum surrogari. Non derogando per prædicta ballis, seu potestatibus competentibus alicui, seu aliquibus ex collegiis supradictis circa electionem, vel surrogationem aliquorum officialium.

Quod quando aliquis officialis decederet in officio, vel aliter vacaret alius extrahatur pro tempore integro.

RUBRICA CLXV.

Quandocumque, & quotiescumque contingeret de cætero aliquem existentem in aliquo officio potestariæ, vicariatus, castellanariæ, vel capitaneatus comitatus, vel districtus Florentiæ, & seu pro communi Florentiæ in aliquo ex ipsis officiis in alio loco extra comitatum, & districtum prædictum decedere, vel quomodocumque removeri, seu vacatione habere a tali officio ipso tali officio non completo, sed durante possit, & debeat de alio successore ad ipsum tale officium fieri extractio pro integro tempore officii pro quo ad ipsum ordinarie extrahi consuevit, si officium solet tunc reformari per viam extractionis, & si deberet, aut consueverit tunc reformari per viam electionis. Idem de electione intelligatur, & non pro residuo temporis, pro quo defunctus, remotus, vel vacans habuisset stare in tali officio, & sic in quolibet tali casu de cætero observetur. Et quod idem intelligatur de quolibet alio officio dicti communis extrinseco civitatis Florentiæ.

Quod

Scribar
r
ria officia
fitia, vel
timo me
electionis
salarium

Quod m

Nullu
Fic
terio in
munis
non val
contrafa
vice qu

Quod

Don
bi
commu
commu
possint
per via
possint
& inan
universi
do dun
officia
les, &
Ti

*Quod provisores, scribani, & rationerii non refirmentur
nisi ultimo mense.*

R U B R I C A CLXVI.

Scribani, provisores, seu rationerii cuiuscunque gabellæ, vel alterius officii dicti communis, aut pro dicto communi, qui ad dicta officia per viam electionis deputantur non possint ad dicta officia, vel aliquod ipsorum iterum deputari, vel refirmari nisi in ultimo mense ipsius electionis, quæ tunc duraret, vel tempore ipsius electionis finitæ, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & salarium aliquod habere non possit si contrafieret quoquomodo.

*Quod nullus eligatur ad officium pro aliquo quarterio, nisi pro eo,
in quo habitat, vel solvit libram.*

R U B R I C A CLXVII.

Nullus eligatur, vel imbursetur ad aliquod officium communis Florentiæ pro aliquo quarterio dictæ civitatis, nisi de eo quarterio in quo habitaret, vel subiret factiones, & onera dicti communis. Et qui electus esset contra formam prædictam talis electio non valeat, nec teneat ipso iure. Et nihilominus quilibet elector contrafaciens in libris vigintiquinque f. p. communi Florentiæ pro vice qualibet condemnetur.

Quod non eligantur potestates, & castellani existentes in burfis.

R U B R I C A CLXVIII.

Donec, & quousque in burfis vigentibus, & ordinatis de civibus florentinis pro officiis potestatarum, & castellaneriarum communis prædicti, & seu quæ extra civitatem Florentiæ pro dicto communi exercentur fuerint habiles ad huiusmodi officia, & qui possint per viam extractionis haberi in numero opportuno, nullus per viam electionis, quomodocunque renuntiationes factæ fuerint, possint quomodolibet deputari. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane, nec ad aliquod talium officiorum aliqua communitas, vel universitas extrahi, vel eligi, aut sibi deputatio committi ullo modo dumtaxat per viam extractionis de dictis burfis fiendæ prædicta officia reformentur donec, ut præfertur, habere possint exinde habiles, & in numeris opportunis. Eo declarato quod castellaneriæ at-

Tom. II.

N n n n

ad electi
& vexil-
duodecim
el aliqua
rie dicti
populi,
omnium
antibus,
ogare se-
t guelfis
illis ta-
n locum
tis ma-
i, & ita
minorum
liqua di-
r prædi-
cibus ex
liquorum

liter

tero ali-
tus, ca-
ntiæ, &
alio loco
omodo-
ali offi-
cessore
fittii pro
tunc re-
it tunc
, & non
ans ha-
cetero
io dicti

Quod

tributæ nominatim, & specificè ad custodiam certarum universitatum, seu communium ipsius remaneant, prout ad præsens sunt, & ut hætenus consuevit de tempore in tempus non obstantibus antedictis. Hoc addito, & declarato quod ad castellanerias primi gradus renuntiatas quinque vicibus, & ad castellanerias secundi gradus renuntiatas quatuor vicibus, & ad castellanerias tertii gradus renuntiatas tribus vicibus possit fieri electio, & depuratio per dominos, & collegia, seu duas partes eorum pro sex mensibus tamen pro vice qualibet de illis membris, de quibus essent illi qui renuntiaverint cum eisdem provisionibus, famulis, & omnibus, ut erant illi.

Quod officia imburfata non possint exerceri nisi per viam extractionis.

RUBRICA CLXIX.

Aliquis de cætero non possit, audeat, vel præsumat directe, vel indirecte exercere aliquod officium, quod tunc esset imburfatum, vel pro quo imburfatio vigeret, nisi exerceret illud per viam extractionis de bursa ipsius officii sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et insuper etiam quod aliquis camerarius non possit ei aliquod salarium solvere, vel dare aliquod pro tali officio, nec ipse recipere sub dicta pœna. Et quod ad dictam pœnam solvendam communi Florentiæ quilibet, qui in ipsam incederit perpetuo sit obligatus dicto communi, nec currat in hoc tempus. Notarius vero, qui scripserit stantiammentum, vel solutionem prædicti exercentis incurrat pro vice qualibet in pœna librarum centum f. p. & ad illam, ut supra proprio obligatus existet. Et prædicta non intelligantur pro castellaneriis.

Quod non possit provideri de officiis imburfatis nisi per viam extractionis.

RUBRICA CLXX.

Aliquis de cætero etiam vigore cuiuscunque balie competentis generaliter, vel specialiter super regimine, gubernatione, vel custodia alicuius communitatis, terræ, vel loci comitatus, vel districtus Florentiæ, & seu aliter vigore quocumque non possit, nec debeat eligi, vel deputari quoquomodo nisi per viam ordinariam extractionis ad officium alicuius potestariæ, capitaneatus, vel vicariatus quod esset imburfatus, vel pro quo imburfatio facta foret sub

pœna lib-
cienti præ-
bet, qui
præsentis
bet aufer-
tus artium
te. Et n-
de facto

Quod

Aliqui
por-
nari, aut
recte, vi-
tatis, ve-
novo, &
officii p-
tunc im-
vel in
quod co-
mille ar-
libet au-
ratus, &
nihilomi-
revocet
set inter
societati-
nes inv-
tem fat
in confi-
rum ad
sio, ad
non po-
posita
saloneri-
ces sub
Et etia
dominc

pœna librarum mille f. p. cuilibet directe, vel indirecte contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & sub simili pœna etiam cuilibet, qui deinceps eligeretur, aut deputaretur contra dispositionem præsentis legis officium acceptanti, & seu exercenti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda; privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, vel alio quolibet non obstante. Et nihilominus quidquid fieret contra sit irritum, & inane, & de facto possit, & debeat etiam revocari.

Quod non fiant scrutinia de officiis imbutatis nisi obtineatur per 37. fabas.

RUBRICA CLXXI.

ALiqua provisio, petitio, vel proposita, quæ contineret, vel disponeret, aut in qua peteretur, vel peti, provideri, vel ordinari, aut deliberari, vel fieri veller, quod fieret, vel fieri posset directe, vel indirecte, implicite, vel explicite, aut per viam auctoritatis, vel aliter quoquo modo aliquod scrutinium, vel imbutatio de novo, & seu pro miscendo, vel mittendo in aliqua bursa alicuius officii pro aliquo officio cuiuscumque gradus, quod officium esset tunc imbutatum, in cuius bursa vigeret in totum pro toto officio, vel in partem non possit proponi, vel mitti in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, vel communis prædicti sub pœna florenor. mille auri cuilibet proposito, proponenti, vel mittenti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio prioratus, & vexilliferatus, aut absolutione sindicatus non obstante. Et nihilominus quidquid contra fieret sit irritum, & inane, & de facto revocetur nisi ipsa provisio, petitio, vel proposita prius obtenta esset inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti omnes invicem congregatos, & per ipsos omnes, & per triginta septem fabas, præmisso secreto scrutinio, & obtento partito, & etiam in consilio habeat obtineri per tres ex quatuor partibus consiliariorum adstantium, alias non valeat. Hoc etiam in prædictis provisio, addito, & ordinato, quod tempore eiusdem officii prioratus non possit, nec debeat aliqua huiusmodi petitio, provisio, vel proposita mitti inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros ultra tres vires sub dicta pœna, & quidquid contra fieret sit irritum, & inane. Et etiam postquam fuisset obtenta secundum prædicta inter ipsos dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros, & duo-

N n n n

decim non possit proponi, vel mitti sub dicta pœna ad partitum in aliquo consilio populi, vel communis tempore eiusdem officii prioratus ultra tres vices, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et si etiam missa fuerit in consilio, vel consiliis ad partitum requirantur ad obtinendum, & firmandum illa tres partes ex quatuor partibus fabarum in consilio, & aliter non valeat. Et quod cuilibet liceat accusare quemlibet, qui contra prædicta fecerit, aut fieri fecerit, & habeat accusator quartam partem condemnationis, quæ soluta fuerit cameræ dicti communis, & sic camerarii absque aliqua solemnitate solvere possint, & debeant ipsi accusatori, & aliam quartam partem habeat rector, qui condemnaverit, & solvi fecerit condemnationem, quæ pars ipsi rectori sine alia solemnitate solvi possit, & debeat. Et quod prædicta non impediant, nec intelligantur quando tempus esset secundum ordinamenta faciendi scrutinium officii prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & eorum collegiorum, & non obstantibus prædictis, secundum ordinamenta vigentia fieri possint scrutinia, & imbursementes pro ipsis officiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & collegiorum, & etiam pro omnibus aliis officiis, quæ non essent imbursementata, aut ex quorum imbursementibus non possent haberi numeri officiorum, pro quibus imbursementes vigerent, nam tunc fieri possint scrutinia pro talibus officiis, ut fuerit opportunum.

Quod non possit mitti ad consilia de electione infracriptorum castellanorum, nisi obtineatur per fabas infrascriptas.

RUBRICA CLXXII.

Aliqua persona non possit deputari ad infra-scripta officia, vel aliquid quod ipsorum nisi per viam extractionis. Et quod aliqua petitio, provisio, vel proposita, quæ contineret, aut in qua contineretur, vel proponi vellet, quod aliqua persona possit eligi, vel aliter deputari nisi per viam extractionis ad infra-scripta officia, vel ad aliquod ipsorum non possit proponi in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, vel communis prædicti sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, non obstante privilegio prioratus, aut vexilliferatus iustitiæ, vel alio, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et propterea nulla solutio fieri possit, nisi ipsa petitio, proposita, vel provisio prius fuerit obtenta inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti ad minus per 34. fabas nigras, & non

aliter, &
bus supra
tii. Capit
natis. C
cittadella
stricari f
Vulterra
Librafac
fa. Sta
& Sancta
fortilitie
dictis fat
quam ca
per, p
cus fieri

Aliqua
vellet
fit, d
auctori
officiu
munis
muni
ctione
facta,
tem,
aliquo
rum
renti
rentia
tus, &
& in
propol
mstiti
comm
nes t
etiam

aliter, & quidquid contraheret sit irritum, & inane. Offitia de quibus supra fit mentio sunt ista videlicet. Capitaneatus cittadellæ Aretii. Capitaneatus cassaretti Aretii. Capitaneatus cittadellæ Sancti Miniatis. Castellaneria Sancti Miniatis rocchæ superioris. Capitaneatus cittadellæ Pistorii. Castellaneria maioris cassari Pistorii. Offitium Castricari superioris, & inferioris. Castellaneria Castilionis Florentini. Vulterræ. Sancti Geminiani. Collis Vallis Elſæ. Montis Politiani. Libræfactæ. Capitaneatus cittadellæ Pisarum. Palazottum turris guelfæ. Sta in pace, Sanctæ Agnesæ, & Sancti Georgii civitatis Pisarum, & Sanctæ Mariæ in castello civitatis Pisarum. Et cuiuslibet alterius fortilitæ, quæ fierent in civitate Pisarum. Et tunc concurrentibus dictis fabis dari, vel concedi non possit per electionem, nisi postquam castellanus ibidem tunc existens exercuerit offitium ad minus per tertiam partem temporis pro quo fuisset deputatus. Et quod secus fieret non valeat.

Quod non dentur offitia extrinseca nisi certo modo.

RUBRICA CLXXIII.

Aliqua petitio, proviso, vel proposita, quæ containeret, vel in qua disponderetur, aut provideri, & ordinari, vel disponi vellet quod aliqua persona eligeretur, vel deputaretur, vel eligi posset directe, vel indirecte, nominatim, vel etiam per viam balix, auctoritatis, vel potestatis concedendæ, aut aliter quoquomodo ad offitium alicuius potestatis, aut vicariatus, vel capitaneatus communis Florentiæ cum iurisdictione, vel aliud ad quod pro comuni Florentiæ solerent cives extrahi, vel deputari cum iurisdictione quod offitium tunc esset inbusatum, vel pro ipso bursa facta, una, vel plures, quæ bursa, vel burſæ in totum, vel in partem tunc vigerent non possint mitti, vel proponi in aliquo, vel aliquod consilium populi, vel communis prædicti sub pœna florenorum mille auri cuiuslibet proposito contra prædicta proponenti, mittenti, vel facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda non obstante privilegio prioratus, aut vexilliferatus, aut absolutus. Et nihilominus quidquid contraheret sit irritum, & inane, & de facto revocetur nisi ipsa petitio, proviso, vel proposita prius obtenta fuerit inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & XII. bonos viros communis prædicti per omnes invicem congregatos, & per omnes triginta septem fabas nigras præmissis secreto scrutinio. Hoc etiam in prædictis ultra alia omnia addito, proviso, & ordinato.

quod tempore eiusdem officii prioratus non possit, nec debeat huiusmodi petitio, provisio, vel proposita mitti, vel proponi inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & officium gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum ultra tres vices sub dicta pœna, & etiam quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et etiam si usque ad tertiam vicem fuerit obtenta inter dominos priores, & vexilliferum, & gonfaloneros, & XII. per omnes trigintaseptem, ut supra dicitur non possit proponi, vel mitti ad partitum sub dicta pœna in aliquo consilio populi, vel communis prædicti tempore eiusdem prioratus ultra tres vices. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et quod cuilibet liceat accusare quemlibet, qui contra prædicta fecerit, aut fieri fecerit. Et habeat accusator quartam partem condemnationis, quæ soluta fuerit cameræ dicti communis, & sic camerarii absque alia solemnitate solvere possint, & debeant ipsi accusatori, & aliam quartam partem habeat rector, qui condemnaverit, & solvi fecerit condemnationem, quæ pars ipsi rectori sine alia solemnitate solvi possit, & debeat. Et prædicta non impendant, nec intelligantur quando tempus esset secundum ordinamenta faciendi scrutinium officii prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & eorum collegiorum, & non obstantibus prædictis secundum ordinamenta vigentia fieri possint scrutinia, & imbursementes pro ipsis officiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & collegiorum, & etiam pro omnibus aliis officiis, quæ non essent imbursementata, aut ex quorum imbursementibus non possent haberi numerum officiorum pro quibus imbursementes vigerent, nam tunc fieri possint scrutinia pro talibus officiis, prout videbitur opportunum.

Quod priores, & collegia non eligantur ad officia extrinseca nisi obtineatur per fabas trigintaseptem.

RUBRICA CLXXIV.

ALiqua provisio, petitio, vel proposita, quæ contineret de eligendo, aut quod eligeretur, vel deputaretur, & seu quod eligi, vel deputari posset quoquomodo directe, vel indirecte, in genere, vel in specie, tacite, vel expresse, etiam vigore auctoritatis, quæ resultaret ex huiusmodi proposita, provisione, vel petitione aliquis qui tunc esset de officiis dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ aut gonfaloneriorum societatum populi, vel duodecim bonorum virorum, vel de aliquo dictorum officiorum ad officium cuius capitaneatus, vicariatus, potestaria, seu castellanerie non possit proponi in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ sub

pœna lib
iustitiæ c
vice quali
gio prior
libet nor
catus. E
nisi ipsa
ad aliqu
& delibe
gonfalone
munis p
ipsos trig
provisio
aliquo,
communim
meræ dic
quaginta
tionis qu
nis præd
etis offici
societatu
deputari
ad aliqu
neriæ qu
petitio
Et nisi
ad aliqu
tur fuer
muni
bet cor
Et quic
quoque
fraudem
directe
tis cap
re, in
trafacie
applicat
quam
muni

poena libeat hu-
iustitiae poni inter
vice qualifalonerio-
gio priorat ultra tres
libet non irritum,
catus. Et tenta in-
nisi ipsa, & XII.
ad aliquod, vel
& deliberati, vel
gonfalonariorum
vices. Et
munis. Et liceat
ipsum fecerit.
provisio soluta
aliquo, solenni-
communis quartam
mercedis condem-
quaginta possit, &
tionis. Et tem-
nis prioratus,
etis offitibus
societatis, &
deputati, &
ad aliquod essent
neris. Et nune-
petitio. Et fieri
Et nisi
ad aliquod
tur fuerit. *nisi*
muni
bet con-
Et quod
quoque
fraudem de eli-
directe, quod eli-
tis in gene-
re, prioratus,
trafacit. Et
applicati. Et
quam boni
muni. Et
possit
sub

poena librarum mille f. p. cuilibet ex dictis prioribus, & vexillifero iustitiae contrafacienti, seu proponenti, vel proponi facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiae applicanda, privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiae, seu alio quolibet non obstante, & non obstante etiam absolutione sindicatus. Et nihilominus quidquid contraficeret sit irritum, & inane nisi ipsa petitio, provisio, & seu proposita prius, & antequam ad aliquod, vel in aliquo consilio proponatur fuerit obtenta, & deliberata inter dominos priores, & vexilliferum iustitiae, & gonfalonarios societatum populi, & duodecim bonos viros communis praedicti per XXXVII. fabas nigras videlicet per omnes ipsos trigintaseptem nemine discordante. Et nisi antequam talis provisio, reformatio, vel proposita mittatur, seu proponatur in aliquo, vel in aliquod, vel ad aliquod consilium populi, vel communis pro ipso communi fuerint soluti pro ipsa camerariis cameræ dicti communis pro ipso communi recipientibus floreni quinquaginta auri. Et aliquis vigore alicuius provisionis, vel reformationis quæ de cetero obtenta fuerit in consiliis populi, & communis praedicti tempore quo ipse esset de aliquo, vel in aliquo ex dictis offitiis prioratus, aut vexilliferatus iustitiae, & gonfalonariorum societatum, vel duodecim bonorum virorum non possit eligi, neque deputari per ipsam provisionem, seu reformationem, aut eius vigore ad aliquod offitium potestariae, capitaneatus, vicariatus, seu castellanariae quovomodo, nisi ipsa provisio, seu reformatio, aut si esset petitio obtenta fuerit, ut supra dicitur, per XXXVII. fabas nigras. Et nisi pro tali provisione, reformatione, vel petitione antequam ad aliquod, vel in aliquo consilio populi, vel communis proponatur fuerint soluti camerariis cameræ dicti communis pro ipso communi recipientibus floreni quinquaginta auri sub dicta poena cuilibet contrafacienti auferenda, & communi Florentiae applicanda. Et quidquid secus, vel contra fieret sit irritum, & inane. Nullus quoque contra praedicta, vel aliquod praedictorum, seu in eorum fraudem quovomodo audeat, vel praesumat per se, vel alium, directe, vel indirecte, tacite, vel expresse aliquod ex dictis offitiis capitaneatus, potestariae, vicariatus, vel castellanariae acceptare, iurare, vel exercere sub poena libr. mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiae applicanda non obstante aliquo privilegio, ut praefertur, & ad quam poenam quilibet, qui contrafecerit solvendam dicta communi in perpetuum obligatus existat.

Quod

*Quod domini cum collegiis habeant arbitrium de faciendo
scrutinium de officio notariatus exitus camerae.*

RUBRICA CLXXV.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis, & duæ partes eorum possint, & debeant facere scrutinium de notariis civibus Florentinis guelfis de quibus, & quot voluerint pro officio notariatus exitus camerae, & providere de reductionibus faciendis, & de retentione secreti, & imbursemente, & extractione, & de veteris, & de aliis etiam similibus, & consuetis, prout, & sicut eis vel duabus partibus eorum videbitur expedire, semel, & pluries.

*Balia dominorum cum collegiis faciendi scrutinium pro
approbatoribus statutorum artium, & pro
sindicantibus rectorum.*

RUBRICA CLXXVI.

Magnifici domini domini priores artium, & vexillifer iustitiæ communis, & populi Florentini una cum eorum collegiis, gonfalonariis societatum, & duodecim bonis viris, & capitaneis partis guelfæ, & sex mercantiæ possint semel, pluries, & quotiescumque fuerit necessarium facere scrutinium pro approbatoribus statutorum artium, & pro sindicantibus ad sindicandum rectores, & officiales forenses communis Florentiæ. Et circa ea providere, & deliberare, prout, & sicut eis videbitur, & placebit, semel, & pluries, & quoties voluerint, de relationibus faciendis, de numero obtinendi, & de similibus pro talibus consuetis, & facto scrutinio, & facta extractione de bursis dictorum approbatorum infra unum mensem debeant approbare statuta artium dictæ civitatis, & ipsa corrigere, & regulare prout eis videbitur, & placebit, & ultima approbatio extendatur, & vires habeat usque ad novam approbationem faciendam. Et prædicta scrutinia facere debeant quandocumque contingeret bursam ultimam dictorum approbatorum, & sindicantibus tangi debere, & in prædictis ordinamenta facere prout hactenus consuetum est. Et quod in scrutinio fiendo de dictis approbatoribus statutorum artium fiat per illis scrutinium de artificibus XIV. artium civitatis prædictæ, & quod in numero officii dictorum approbatorum, & ultra numerum solitum de cetero extrahatur, & sit unus de, & pro ipsis artibus minoribus pro qualibet vice, & sic possit, & debeat observari ultra numerum eo-

rum, qui
bus fiat u
de omnib
ventur ea
aut possur
rum artium

Domi
li, & duo
ficialibus
quoties ei
officiis in
veteris, &
modum c
& seu la
men que
fieret in
quid per
tum, ut
effectus
dicta hæ
ductæ C
stellanus
lanariæ

DOn
re
duodeci
mercant
opportu
camera

rum, qui pro minoribus artibus solebat deputari, & pro ipsis artibus fiat una bursa pro extractionibus opportunis simul, & mixtim de omnibus, & pro dicto scrutinio faciendo possit fieri, & observentur ea, quæ pro alio membro septem maiorum artium solent, aut possunt observari non minuendo numerum approbatorum maiorum artium.

Quod domini cum collegiis possint scrutinium facere de infra scriptis offitiis.

RUBRICA CLXXVII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, una cum collegiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum capitaneis partis guelfæ, & sex officialibus mercantiæ possint simul, & divisim, semel, & pluries, & quoties eis videbitur, & placebit facere unum, seu plura scrutinia pro offitiis infra scriptis, & pro ipsis scrutiniiis faciendis, & ordinandis de veteris, & extractione, atque laceratione, e remissionibus secundum modum ordinatum faciendis providere semel, & pluries, & quoties eis, & seu saltem duabus partibus ipsorum videbitur, & placebit. Ita tamen quod semper de quolibet offitio, & collegio scrutinio quod fieret intersint duæ partes aliis etiam absentibus, &c. Et quidquid per ipsos factum fuerit in prædictis, & seu duas partes ipsorum, ut dictum est, valeat, & teneat pleno iure, secundum dictos effectus intelligendo, & non ultra, vel aliter. Offitia vero prædicta hæc sunt videlicet. Camerarii extraordinarii. Offitiales conductæ. Offitiales zecchæ. Capitaneus cittadellæ Sancti Miniatis. Castellanus Castilionis Florentini. Castellanus Montis Politiani. Castellaniarum maiores pro septem maioribus artibus.

Quod domini priores cum collegiis possint facere scrutinium provisorum camerae.

RUBRICA CLXXVIII.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & capitaneorum partis guelfæ, & sex mercantiæ, & seu duæ partes eorum possint toties quoties fuerit opportunum facere scrutinium pro imbursementibus offitii provisorum camerae, & circa dictum scrutinium, & scrutinia pro imbursemente,

Tom. II.

O o o o

relatione, & modo obtinendo in illo, & retentione secreti providere & ordinare, sicut eis videbitur, & placebit. Et quod obtentum fuerit per eos, vel duas partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis, &c. valeat, & teneat pleno iure, ac si factum fuisset per totum populum Florentinum intelligendo secundum communiter consuetam.

Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium regulatorum.

RUBRICA CLXXIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, & capitaneis partis guelfæ, & sex mercantiæ, & seu duæ partes eorum possint semel, & pluries, & quoties fuerit opus, facere scrutinium pro officio regulatorum introituum, & exituum dicti communis, & facere fieri relationem imbursementis, & de non obtinendo in scrutinio, & de retentione secreti providere prout viderint expedire semel, & pluries, & quoties voluerint, & ut in similibus fieri, & observari communiter est consuetum.

Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium de camerariis.

RUBRICA CLXXX.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ, & eorum collegia cum capitaneis partis guelfæ popularibus, & sex mercantiæ quoties voluerint, possint & debeant pro officio camerariorum camere communis Florentiæ scrutinium, & scrutinia facere, & circa ea providere, & ordinare ea quæ solent in similibus expedire, & communiter fieri. Et quidquid factum fuerit secundum prædicta per eos in sufficientibus numeris congregatos, & seu duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, semel, aut pluries valeat, & teneat pleno iure.

Quod domini cum collegiis, & aliis possint facere scrutinium, de notariis cum viderint deficere.

RUBRICA CLXXXI.

Quotiescumque contigerit aliquam bursum deputatam ad aliqua officia notariatuum deficere, vel propter devetum, vel aliter possint

domini priores mercantes eorum factu, sive tibus facere reformare habiles, & patiat invidere, u burfas del visum, & & non aliis etiam

Dominus populi, & taneis par cum aliis eorum, p fuerit ex commun retentione eto, & alia in & ordina prout, &

*Quod
citi
E*

Dominus Florentiæ

domini priores artium, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis, & sex mercantiæ, & capitaneorum massæ guelforum, & seu duæ partes eorum ut moris est teneantur, & debeant tali contingente defectu, sive contingat semel, sive pluries pro talibus burfis deficientibus facere novum scrutinium per viam scrutinii, & imbursationis reformare, ita, & taliter quod ad talia officia extrahi possint notarii habiles, & sufficientes, & commune, vel officium communis nullum patiat in aliquo detrimentum; possintque circa dicta scrutinia providere, ut moris est semel, & pluries, & quoties contingeret tales burfas deficere. Et quidquid per dicta officia circa dicta officia provisum, & ordinatum fuerit secundum comuniter scrutinia faciendâ, & non ultra tali defectu contingente, vel per duas partes eorum aliis etiam absentibus, &c. valeat, & teneat pleno iure.

Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium camerarii montis.

RUBRICA CLXXXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, capitaneis partis guelfæ popularibus, & sex consiliariis mercantiæ, & cum aliis personis, si aliæ personæ requiruntur, & seu duæ partes eorum, possint tam pro nunc, quam semel, & pluries, & quoties fuerit expediens facere scrutinium pro officio camerariatus montis communis prædicti, & facere fieri relationes per scrutinium, & de retentione secreti provideatur quod imbursationes fiant more consueto, & observentur devota, & ordinationa dicti communis, & alia in similibus consueta. Et etiam possint providere, disponere, & ordinare de initio officii camerarii prædicti, & etiam sui notarii, prout, & sicut, & quoties, & quomodocumque eis videbitur.

Quod domini cum collegiis possint facere scrutinium provisorum cittadelle civitatis Aretii, et notarii registri contractuum.

Et notariorum actorum camera, & gabella portarum Florentiæ, & aliorum hic contentorum.

RUBRICA CLXXXIII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis gonfalonierorum societatum populi,

& duodecim bonorum virorum communis prædicti nec non capitaneus partis guelfæ popularium, & sex mercantiæ communis prædicti pro tempore existentes, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis possint semel, & pluries facere scrutinium, seu scrutinia de civibus florentinis popularibus, & vere guelfis pro officio provisionatorum cittadellæ civitatis Aretii, & pro officio notarii registri contractuum civitatis Florentiæ de notariis florentinis. Et pro prædictis scrutiniiis faciendis, & perficiendis possint facere fieri relationes, ac etiam deliberare de modo, & ordine, & forma retinendi in partitis, & de retinendo secretum dictorum scrutiniorum, & de imbursementibus faciendis pro prædictis, & ipsas imbursementes fieri facere, & alia quæ propterea viderint opportuna, & sicut viderint expedire, et in similibus est usitatum. Et in extractionibus, lacerationibus, remissionibus, absentis, devetis, & iuramentis observentur ordinamenta dicti communis de his, vel similibus disponentia. Et possint semel, & pluries facere scrutinium, seu scrutinia simul, & divisim pro officio actorum cameræ communis Florentiæ pro duobus mensibus, & pro prædictis possint facere fieri relationes, & deliberare in omnibus, & per omnia, ut supra disponitur. Et possint simili modo, & forma semel, & pluries facere scrutinia pro officiis notariorum gabellæ portarum civitatis Florentiæ, & pro officio notariorum operæ Sanctæ Reparatae, & etiam pro sindicis debentibus eligere potestatem, capitaneum, & executorem civitatis Florentiæ, & circa dicta scrutinia, & imbursementes omnia providere, quæ viderint opportuna, & ut consuetum est, & etiam, ut supra disponitur. Et similiter in extractionibus, & devetis servetur ut supra. Et notarii extrahendi ad dictum officium gabellæ portarum, & operæ Sanctæ Reparatae si voluerint renunciare possint, dummodo solvant camerariis cameræ communis Florentiæ unum flor. auri pro quolibet, & qualibet vice.

*Quod domini cum collegiis possint imbursementari facere
infra scripta officia.*

RUBRICA CLXXXIV.

Possint præfati domini cum officiis suorum collegiorum, & cum vigintiuno ex consulibus vigintiunius artium civitatis Florentiæ uno videlicet de qualibet dictarum artium, per eos, seu duas partes ex eis cum dictis collegiis eligendis, seu duæ partes eorum imbursementare, & imbursementari facere illos cives Florentinos populares, &

guelfos q
& terrar
commun
cambii a
vendend
munis E
artium,
præsent
rum pal
quinque
facere e
imbursement
provision
quotiesci
tur, &
die quo
sensu, n
feri, in
proceda
dictis, n
probatu

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

et in
et in

guelfos quos volent ad officia rationeriorum reformatorum locorum & terrarum communis Florentiæ, & comitatus, & districtus dicti communis, monetæ, seu zecchæ ex artificibus tamen calismalæ, & cambii ad officium extimationis seu taxationis carniū recentium vendendarum ad officium superstitionis stincarum, & carcerum communis Florentiæ ad officium scribanatus approbatorum statutorum artium, campanilis, sindicorum, rectorum communis Florentiæ, præsentationis, electionum, rectorum, camerariorum cameræ armorum palatii populi Florentini illos notarios quos volent ad dicta quinque officia. Et possint prædictas imbursementes facere, & fieri facere etiam ex se ipsis, & circa ipsorum, & cuiusque ipsorum imbursementem, extractionem, & deveta facere, & componere illas provisiones, & illa ordinamenta, quæ volent semel, & pluries, & quotiescumque, & ipsi rationerii, qui postea extrahentur teneantur, & debeant ipsum officium acceptare nisi infra tres dies a die quo requisiti fuerint ipsum officium renuntiaverint de consensu, & deliberatione dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ. Ad ipsorum tamen imbursementum extractionem non procedatur, nec procedi possit nisi in defectu burfarum vigentium prædictis officiis. Cives tamen imbursementandi ad officium statutorum approbatorum artium imbursementari debeant, & extrahi distincte per artes.

TRACTATUS

CONSILIORUM COMMUNIS ET POPULI FLORENTINI

De electione, numero, & qualitate civium consiliariorum populi, & communis Florentiæ.

RUBRICA CLXXXV.

Onsilia quibus cum officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum civitatis Florentiæ regimur, & regimus decernimus esse duo dumtaxat, unum videlicet quod denominetur consilium populi, & domini capitanei civitatis Florentiæ. Aliud denominetur, & sit consilium communis, & domini potestatis civitatis

on capi-
nis præ-
tis etiam
possint
bus flo-
natorum
tractuum
seruti-
s, ac e-
in parti-
imbur-
eri face-
viderint
as, lace-
observen-
onentia
simul, &
duobus
delibera-
nt simili-
tatis no-
tio nota-
bentibus
lorentiæ,
quæ vi-
dispo-
supra
& ope-
odo fol-
mri pro

& cum
Floren-
eu duas
eorum
lres, &

Florentiæ de quibus conficiis, & quolibet eorum sint, & esse debeant præfati domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii societatum, & duodecim boni viri prædicti, & alii officiales, de quibus infra disponetur, & alii cives in numero infra scripto, & scrutinandi ut sequitur. Et quod aliquis nec debeat imburseari, aut aliter deputari ad consilium, vel pro consiliario populi, aut communis Florentiæ nisi prius de eo obtentum fuerit partitum, & singulariter, & de per se ad minus per vigintiquinque fabas nigras inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti; Et quidquid contra fieret sit irritum, & inane. Et numerus consiliariorum consilii domini capitanei, & populi Florentini consulibus artium computatis sit de ducentis octuaginta quinque civibus Florentinis popularibus, & guelfis, & mixtim de septem maioribus artibus, & scioperatis, & de quatuordecim minoribus artibus civitatis Florentiæ, et quod dicti cives extrahantur, & in eis per viam extractionis procedatur de buris ad hoc ordinatis videlicet undecim pro quolibet gonfalone. Et numerus consiliariorum consilii communis, & domini potestatis prædicti quo ad populares sit, & esse debeat de centum nonaginta duobus civibus Florentinis popularibus, & guelfis mixtim extrahendi ut supra. Et dicti cives extrahantur, & in eis per viam extractionis procedatur videlicet duodecim pro quolibet gonfalone, & de numero magnatum in dicto consilio debeant quatuor extrahi pro quolibet quarterio, & in dictis numeris, & quolibet dictorum numerorum utriusque consilii quoad consiliarios quodlibet gonfalone pro utroque, & in utroque dictorum membrorum equali parte concurrat, & semper deputentur, & sint tot de uno gonfalone quot de alio civitatis prædictæ. Eo expressius, declarato quod consules artium deputentur, ut supra hætenus consuetum, & in numeris usitatis. Et consilium populi, & domini capitanei duret quatuor mensibus, & incipere debeat in kalendis mensis februarii. Et consilium communis, & domini potestatis duret similiter quatuor mensibus, & incipiat in kalendis ianuarii, & sic de quatuor mensibus in quatuor menses extrahi debeant de buris ad hoc ordinatis, eo videlicet tempore antea de quo dictis dominis videbitur, & in eorum præsentia saltem, seu duarum partium eorum, & sic continue observetur. Et ad dictum consilium domini potestatis, & communis prædicti semper, & continue deputentur, & sint sexdecim magnates cives civitatis Florentiæ guelfi ultra numerum popularium, videlicet quatuor pro quolibet quarterio civitatis prædictæ. Et quod de cætero consilia antedicta reformentur, & reformari possint, & debeant dumtaxat per viam scrutinii, & ex-

tractionis, secus fieret cantia pro & decem videlicet communis Florentiæ de consilio communi quo ad d. nec pro a obstante priorum, eis consiliorum omnia, & consiliorum tita obtinuerunt numerum digregetur de consiliorum alicuius dictarum latus eius Florentiæ consiliorum pro tempore consilio plures, & nulli ætatis possit ei

Quo

Bam
& non
etoris,

tractionis, & non per viam electionis, vel alio modo. Et quod secus fieret pro infecto habeatur. Et sex consilarii universitatis mercantiae pro tempore existentes, & capitanei partis guelfae populares, & decem officiales libertatis civitatis Florentiae sint, & esse debeant videlicet populares, & intelligantur esse de consilio populi, & communis Florentiae, & magnates de officio decem libertatis, & magnates de capitaneis partis guelfae sint, & esse intelligantur de consilio communis Florentiae, & sic idem de secretariis dictae partis quo ad dicta consilia, ita tamen quod sint veri, & non substituti, nec pro alio, vel sub alio nomine veniant, vel intersint. Et non obstante absentia, seu defectu praesentiae dictorum capitaneorum, priorum, & consiliariorum credentiae dictae partis, vel alicuius ex eis consilia procedant, & fieri possint. Et sic in omnibus, & per omnia, & quo ad omnia habeantur, prout alii consilarii dictorum consiliorum. Nec propterea propter praedictos requiratur quod partita obrinenda in aliquo ex dictis consiliis obtineantur per maiorem numerum fabarum quam alias consuetum sit. Nec etiam maior numerus dictorum consiliariorum, vel alicuius eorum propterea congregetur quam alias solitum sit. Et nullus de magnatibus possit esse de consilio populi, nec de capitudinibus, rectoribus, vel consulibus alicuius artium civitatis Florentiae. Et quicumque erit ex consulibus dictarum artium intelligatur habere, & habeat durante officio consilatus eiusdem de verum a consilio communis, & domini potestatis Florentiae. Et qui fuerit de consilio populi non possit esse de consilio communis, vel e contra. Et qui fuerit de aliquo dictorum consiliorum non possit extrahi ad idem consilium, nec de eo esse pro tempore immediate sequenti; Et non possint etiam esse de eodem consilio pater, & filius, aut duo, vel plures fratres germani, seu plures, quam quatuor de eadem domo, progenie, vel consorteria, & nullus possit esse de aliquo ex dictis consiliis, qui sit minor aetatis vigintiquinque annorum, & nullus nuntius, vel bannitor possit esse de aliquo dictorum consiliorum.

Quod bannimenta pro consiliis fiant ex parte dominorum, & eorum nomina scribantur in reformationibus.

RUBRICA CLXXXVI.

Banna pro consiliis communis, & populi Florentini congregandis mittantur pro parte dominorum priorum, & vexilliferi iustitiae, & non pro parte domini potestatis, vel capitanei, vel alterius rectoris, & sic facta valeant, & teneant, nec sit necesse quod de

commiffione bannimenti, vel relatione appareat fcriptura, fed fufficiat quod in titulo reformationis de hoc fiat mentio quod poni poffit fine ulla deliberatione. Et in principio cuiuslibet tituli cuiuslibet confilii, & in reformationibus, quæ publicabuntur exprefse ponantur nomina, & pronomina dominorum priorum, & vexilliferi iuftitiæ qui pro tempore fuerint.

De modo congregandi confilia.

RUBRICA CLXXXVII.

QUicumque ex confiliariis confilii populi, vel communis, & feu ex sex mercantiæ, vel capitudinibus artium civitatis Florentiæ non venerit de cætero ad confilium de quo ex prædictis fuerit, & in fala palatii dominorum priorum, in qua moris eft confilia congregari, fe non representaverit die quo confilium, de quo erit, congregabitur poft quam fuerit pulfatum tertia vice ad confilium, & antequam pulfentur demum, feu retocchentur centum tres tocchi pro confilio, more folito, intelligendo campanæ groffæ palatii prædicti, incurrat dicto communi in pœnam foldorum viginti f. p. pro quolibet, & qualibet vice, quosolvere quilibet talis teneatur camerario cameræ dicti communis infra decem dies a die apuntaturæ de eo propterea factæ sub pœna quarti pluris. Et quod notarius domini capitanei in confilio populi, & notarius domini potestatis in confilio communis, & feu quicumque alius qui haberet aliquod ex dictis confiliis reassignare teneantur sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice fignare, & appuntare quoslibet ex prædictis confiliariis, & sex mercantiæ, & capitudinis ut dictum eft, non venientes, & ipfa eadem die mittere ad cameram dicti communis, & ad fcribanos dictæ cameræ sub dicta pœna pro quolibet non miffo nomina, cum prænominibus appuntatorum, & fcribani dictæ cameræ teneantur omnes prædictos tales in eorum libris fcribere, prout fcribuntur capti de nocte, vel fimiles sub nomine, & ratione rectoris mittentis, sub pœna librarum vigintiquinque f. p. pro quolibet dictorum fcribanorum fi prædicta non fecerint, & qualibet vice. Et quod quilibet ex rectoribus cuius notarius, vel officialis dictas appuntaturas fecerit teneatur, & debeat cum effectu ipfas incontinenti exigere, & facere folvi camerariis antedictis, & quæ folutæ non fuerint, aut pro quibus faltim fufficiens pignus fcribanis prædictis non dimiffum fuerit, de falaria talis rectoris poffint, & debeant per dictos camerarios cameræ detrahi, & retineri, non obftante etiam fi ab eius findicatu fuerit abfolutus,

exceptis
diebus ra
neatur fu
ctis fueri
nis prædi
distrahi,
de recep
turis, cu
men add
excusari
propter
excusatio
confiliani
ves flore
confilio
fit talis
non difc
descende
debeat t
dito, &
rint pull
xillifer,
notarium
mittat q
tuntur fi
aliter no
recloribu
puntatur
folutione
dimiffum
vere del
centia,
Et ut q
tum, re
dicti pa
populi,
bus, ex
loneriis
dicti toc
genteum
beant d
dictæ c:
To:

sed suffi-
uod poni
li cuiusli-
pessse po-
vexilliferi

s, & seu
Florentiæ
fuerit, &
silia con-
quo erit,
onsilium;
tres toc-
sæ palatii
inti f. p.
teneatur
e apunta-
uod nota-
i potesta-
beret ali-
librarum
appuntare
apitudinis
ad came-
ista pœna
tatorum,
in eorum
s sub no-
gintiquin-
non fece-
ius nota-
& debeat
camerariis
tim suffi-
lario talis
detrahi,
absolutus,

exceptis tamen appuntaturis, quæ factæ fuerint ultimis quindecim diebus talis rectoris, quas successor si exactæ non fuerint exigere teneatur sub dicta pœna. Et quod quodlibet pignus, quod pro prædictis fuerit acceptum debeat eadem die præsentari, & dimitti scribanis prædictis, vel alicui ipsorum, quod possit per eos elapso mense distrahi, prout voluerint, vel sub fœnore poni, & de eo quod inde receptum fuerit solvere, seu ad introitum mittere pro appuntaturis, cuius fuerit, & si erit residuum restituere ipsi tali. Hoc tamen addito, & proviso, quod quilibet non veniens possit, & debeat excusari propter infirmitatem, & propter absentiam a civitate, & propter aliud iustum impedimentum, dum tamen quælibet talis excusatio, & eius causa, quod vera sit iuretur per aliquem ex aliis consiliariis, sex, vel capitudinis talis consilii, & seu duos alios cives florentinos, & fiat notario reassignanti consilium antequam de consilio discedat, & aliter non valeat, aut teneat, nec admitti possit talis excusatio; ita tamen quod dictus notarius de sala consilii non discedat, donec priores, & vexillifer iustitiæ, vel sex ex eis descenderint, & venerint in ipsam salam, & interim ipse notarius debeat tales excusationes modo prædicto fiendas admittere. Et addito, & declarato, quod venientes ex prædictis postquam restiterint pulsari dicti centum tres tocchi antequam dicti priores, & vexillifer, seu sex ex eis in sala descendant, debeant expuntari per notarium prædictum in quantum tunc in præsentia ipsius notarii mittat quilibet talis in capsetta existente in dicta sala, in qua mittuntur floreni renuntiationum hæreditatum, soldos quinque f. p. & aliter non. Et ut ex labore prædictorum aliquid commodi resultet rectoribus, quod quilibet talis rector, qui exactionem dictarum appuntaturarum fecerit, seu fieri fecerit, debeat habere pro qualibet solutione, quæ camerariis prædictis facta fuerit, aut dictum pignus dimissum soldos duos f. p. quos dicti camerarii eidem dare, & solvere debeant sine retentione gabellæ, & absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, aut aliqua solemnitate servanda. Et ut quod alias pro congregando facilius consilia exitit observatum, renovatum esse intelligatur, quod provisor cameræ armorum dicti palatii teneatur, & debeat dare cuilibet ex dictis consiliariis populi, & communis, & sex consiliariis mercantiæ, & capitudinibus, exceptis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & gonfalonariis societatum, & duodecim bonis viris venientibus antequam dicti tocchi centum tres omnes pulsati fuerint unum grossum argenteum, & camerarii cameræ communis Florentiæ possint, & debeant dare, & solvere camerario cameræ armorum, sive provisor dictæ cameræ sine retentione gabellæ, vel diricturæ totam pecu-

Tom. II.

Pppp

niam, quæ ad manus dictorum camerariorum de cætero pervenerit, & solutum fuerit pro appuntaturis consilii populi, & consilii communis prædicti. Et huiusmodi pecuniam appuntaturarum solvant, & dent dictis camerariis cameræ armorum, vel alteri eorum, ut dictum est, de duobus mensibus in duos menses. Et quod camerarii cameræ armorum, sive provisor dictæ cameræ possint, teneantur, & debeant dictam pecuniam appuntaturarum expendere, & convertere in solutionem grossi prædicti, & non in aliam causam, alias de suo solvisse intelligatur, & etiam in dictam solutionem convertantur solutiones, quæ sunt pro taxis petitionum, quæ obtinentur in consiliis communis Florentiæ.

Quod propositæ in consilio fiendæ deliberentur per dominos, & collegia, & domini proponere possint.

RUBRICA CXXXVIII.

OMnes, & singulæ provisiones, seu petitiones, quæ deliberabuntur, vel fient pro proponendo, seu ponendo, seu quæ proponi, vel poni veniant, vel debeant ad consilia populi, & communis Florentiæ possint, & debeant antequam ad ipsa consilia, seu in ipsis consiliis, vel ipsorum aliquo proponantur, seu ponantur deliberari. Et sufficiat quod deliberentur, & deliberatæ sint per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis solemniter, & secreto scrutinio, ut moris est, ad fabas nigras, & albas facto, & per ipsas saltem duas partes obtento, omni alia necessitate cuiuscumque alterius deliberationis primo, vel aliter fiendæ remissa. Et omnes, & singulæ ipsæ provisiones, & seu petitiones, quæ sic deliberatæ fuerint poni, & proponi possint in ipsis consiliis, & quolibet ipsorum in omnibus, & per omnia, & perinde, ac si deliberatæ primo, & obtentæ fuissent secundum formam vigentium ordinamentorum communis Florentiæ per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ per se solos. Et subsequenter per ipsos eodem, & gonfaloneros, & duodecim bonos viros communis prædicti, non derogando per prædicta ordinamentis dicti communis disponentibus, quod quedam provisiones, seu petitiones obtineri debeant per plures, quam per duas partes ex collegiis supradictis, nec etiam aliis ordinamentis dicti communis disponentibus de certo numero provisionum ad ipsa consilia ponendarum, & de modo tenendo in deliberando, quæ, &

quot ex
legia, vel
consilia fi
stina mai
ponenda
vel aliqu
Florentiæ
super qu
reformam
sindicis
interpone
dominor
munis
fit de
& agere
quod op
aliquid
tia, vel
fitos
communi
mel, se
debeat

Qualiter

DE
vexilliferu
gonfalon
rum, vi
dictis p
sperentu
tiæ fier
lium pr
de pub
consilior
domino
commu
ipsæ pr
piari, &

quot ex provisionibus deliberatis per ipsos dominos priores, & collegia, vel aliquid, seu alia ipsorum collegiorum proponi possint ad consilia supradicta, quæ omnia ordinamenta, & provisiones in pristina maneat firmitate. Et omnia, & singula ponenda, seu proponenda in consiliis populi, & communis Florentiæ, & quolibet, vel aliquo ipsorum, secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ, super quacumque propositione, vel positione fienda, & super quocumque partito mittendo, et super quocumque negotio reformando, & super quocumque, seu quibuscumque sindaco, seu sindicis constituendis, et super quocumque decreto, & auctoritate interponendis in prædictis, vel aliquo prædictorum propositus officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, qui pro tempore fuerit, & eius commissarius, qui sit de officio supradicto possit ponere, & proponere, & explicare, & agere, & facere, & interponere in omnibus, & per omnia. Et quod omnia, & singula, quæ in prædictis, & circa prædicta, vel aliquod ipsorum, vel eis, vel ipsorum alicui coherentia, dependentia, vel connexa fient, seu gerentur quoquomodo per ipsos propositos, vel aliquem ipsorum, seu per eorum, vel alicuius eorum commissarium, vel commissarios, qui sint de ipsomet officio, semel, seu pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari in omnibus, & per omnia.

Qualiter, & quomodo fieri debeant proposita, & quot in consiliis.

RUBRICA LXXXIX.

DE omnibus, & singulis provisionibus, quæ quoquomodo deliberabuntur in posterum per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ simul cum officio gonfalonierum societatum populi, & cum officio duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel cum aliquo ex officiis antedictis proponendo, vel mittendo, seu quæ postea proponi, vel mitti sperentur, vel contingat ad consilium populi, seu communis Florentiæ fieri debeat, rogetur, & fiat, videlicet de per se de qualibet talium provisionum, seu deliberationum separatim, divisim, & distincte publicum instrumentum rogandum per scribam reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ, & per notarium officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis, vel aliquem ipsorum tempore, quo sic deliberabitur. Et ipsæ provisiones sic deliberatæ nequeant quoquomodo invicem accipiari, compilari, uniri, vel cumulari, seu simul, vel invicem ad

partitum mitti, vel proponi faciendo forte, vel ita, quod fiat ex duabus, vel pluribus ipsarum una eadem provisio, seu proposita quoquomodo, seu quod duæ, vel plures ipsarum simul ad partitum ponantur, vel mittantur, sed quælibet ipsarum provisionum sic singulariter, separatim, divisim, & distincte, & per se deliberatarum absque alicuius alterius cuiuscumque provisionis, coniunctione, cumulatione, seu admixtione proponi, & mitti possint, & debeant in ipsis consiliis, & quolibet ipsorum separatim, singulariter, & divisim, & distincte quælibet de per se, & non aliter quoquomodo; ita, & taliter intellecto, & eo expresso, & deliberato, quod quælibet ipsarum provisionum sic deliberatarum intelligatur per se posse solam absque alicuius alterius cuiuscumque provisionis, seu petitionis admixtione, seu cumulatione, & non aliter proponi, seu mitti in ipsis consiliis, & quolibet, vel aliquo ipsorum. Et quod dictis factis deliberationibus, seu deliberatis dictis provisionibus, ut dictum est, nequeant ipsæ provisiones, vel ipsarum aliqua poni, seu mitti proponi ad consilium, vel in consilio populi florentini, nisi servata infra scripta solemnitate videlicet, quod ipsi domini priores, & vexillifer teneantur, & debeant de ipsis omnibus, & singulis provisionibus sic deliberatis informare officia gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentie congregatorum invicem pro opportunis, et una cum ipsis gonfalonariis, & XII facto inter ipsos omnes in sufficientibus numeris congregatos singulariter de qualibet, & super qualibet ipsarum provisionum diligenti, & secreto scrutinio, & obtento partito ad fabas nigras, & albas saltem per vigintiquinque ex ipsis omnibus deliberatis usque in numero dumtaxat viginti, & non ultra, uno eodemque die possit poni, mitti, seu proponi in ipsis, seu ad ipsa consilia, vel aliquod ipsorum. Et quod plures, vel aliæ provisiones, vel propositæ, quam illæ, de quibus sic deliberatum fuerit nequeant una eademque die poni, mitti, vel proponi in ipsis consiliis, vel aliquo ipsorum, dummodo semper ille, de quibus sic deliberatum fuerit si mittantur, vel ponantur, mitti, & poni debeant quælibet singulariter, & de per se separatim, divisim, & distincte, & non aliter, vel alio modo, secundum quod superius est dictum sub pœna centum librarum s. p. cuilibet proponenti, seu mittenti, vel propositam consentienti, seu scribenti pro vice qualibet auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis. Et nihilominus quidquid aliter, quam supra dictum sit præponeretur, consuleretur, vel reformaretur super ipsis talibus provisionibus intelligatur esse, & sit omnino ipso iure nullum, nec executionem aliquam mereatur. Et etiam ad cautelam expresso, quod numerus ip-

farum p
numero
deliberat
una cum
res ex p
quoque
vel que
inane
procedi
recitand
primo
liarios
bas, ut
proponis
ut supra
aliquo
nem, a
ter com
recollig
tem pa
nem ca
tates fa
tur si
rum,
tates
servatæ
de pro
item
com
prædix
vel al
periur
enti
contion
de ex
quo
domi
Flore
do p
collig
de p
ordii

fiat ex
proposita
ad parti-
visionum
deliberata-
ctione,
debeant
& di-
quomodo;
ad quæli-
se posse
petitio-
seu mitti
ad dictis
dictum
seu mitti
si servata
& ve-
provisio-
nietatum
re con-
pensatione-
ris con-
a provi-
ad fabas
delibe-
eodem-
sa consi-
ones, vel
nequeant
siliis, vel
liberatum
quælibet
& non
sub pœ-
vel pro-
anda per
unis. Et
pneretur,
bus intel-
bnem ali-
merus ip-

farum propositarum considerari, & computari possit, & debeat ex numero, & secundum numerum provisionum, ut supra dictum est deliberatarum singulariter per ipsos dominos priores, & vexilliferum una cum dictis offitiis aliis, vel aliquo ipsorum. Et quod non plures ex ipsis provisionibus sic per se singulariter deliberatis nequeant quoquomodo, & una provisione, seu proposita invicem coniungi, vel quomodolibet cumulari. Et quod contrafieret sit irritum, & inane. Et non possit post unam provisionem lectam, seu narratam procedi ad aliam provisionem, seu petitionem proponendam, seu recitandam, nisi primo super ipsa prima provisione, seu petitione primo lecta, seu recitata factum, & recollectum fuerit inter consiliarios ipsius consilii tunc adstantes partitum ad fabas nigras, & albas, ut moris est, & sic postea in aliis, & de aliis provisionibus proponendis in ipso consilio successive. Et ipsum ordinem videlicet, ut super unaquaque provisione, quæ in futurum proponeretur in aliquo dictorum consiliorum antequam ad lectionem, seu propositionem alicuius alterius provisionis procedatur fiat, & fieri debeat inter consiliarios ipsius consilii partitum ad fabas nigras, & albas, & recolligi, & numerari debeant dictæ fabæ. Eo etiam, ad difficultatem probationis tollendam, addito, & expresso, quod ad probationem observationis dictarum solemnitarum, seu quod dictæ solemnitates sint debite observatæ, sufficiat, & pro plena probatione habeatur si in forma, seu contextu ipsarum provisionum, seu propositarum, seu iuxta ipsas asseratur ipsas tales solemnitates, seu solemnitates observari debitas secundum formam præsentis provisionis esse servatas, etiam adeo quod nulla alia probatione, vel fide fienda de prædictis, vel prædictorum aliquo sit necessarium quoquomodo. Item quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ teneantur, & debeant vere, & effectualiter prædicta omnia, & singula observare, & nihil in fraudem eorum, vel alicuius eorum facere, vel committere quoquomodo sub pœna periurii, & quingentarum librarum f. p. cuilibet eorum contrafacienti pro vice qualibet auferenda. Et quotiescumque aliqua provisio continens plura, & diversa capitula, & ad invicem dependentia, & de extraneis ad invicem negotiis disponentia proposita fuerit in aliquo consilio populi, seu communis Florentiæ possint, & debeant domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, quando eis videbitur expedire, seu convenire, seu quando per aliquem ex consultoribus peteretur, vel consuleretur facere colligi partitum super quolibet ipsorum capitulorum singulariter, & de per se. Et quod illud capitulum, de quo obtinebitur, secundum ordinamentum dicti communis procedat, & reformetur, & aliud,

seu alia, de quibus non obtinebitur pro non propositis habeantur. Et in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ possit tam per populares, quam etiam magnates, & quemlibet, vel aliquem ipsorum dici, consuli, & arrearari contra propositas tunc factas in ipso consilio, & quamlibet, vel aliquam ipsarum libere, licite, & impune. Et liceat cuilibet de ipso consilio contra ipsas tales propositas dicere, consulere, & arrearare, & eas, & ipsarum quamlibet tam de extrahendo, quam vel modificando corrigere, & mutare. Et etiam quod secundum ipsam correctionem, seu mutationem obtentum fuerit, possit, & debeat observari, & valeat pleno iure. Et pro eo quod contingeret aliquam provisionem deliberatam, seu sententiatam in consilio domini capitanei, & populi florentini postea non obtineri, vel aliquam immutari in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ, seu deliberatione, propositione, consilio, vel scriptura, seu actu quocumque gesto, seu facto quodcumque in ipsa, de ipsa, vel circa ipsam talem provisionem nullus possit, intelligatur, vel debeat in pœnam, vel gravamen aliquod incurrisse, seu inde condemnari, puniri, & gravari, vel aliquam molestari. Et quidquid etiam in contrarium fieret, sit ipso iure nullum. Et in nullo dictorum consiliorum, seu in sala, vel loco ubi erit aliquod ipsorum consiliorum congregatum possit aliquis pro quo, vel contra quem suo proprio nomine nominatim aliquid proponeretur, vel propositum esset in ipso tali consilio, etiam si esset quodcumque de ipsis consiliariis, vel numero ipsorum, vel eius pater, seu filius, vel frater carnalis, seu nepos, interesse tempore quo ipsa proposita consulerent, vel consulenda esset, seu quo partitum super tali proposita recolligeretur etiam ad voluntatem consiliariorum exquirendam. Quinimo omnes ipsi, pro quibus, vel contra quos nominatim talis proposita fieret teneantur, & debeant si ibi essent exire illico de loco prædicto. Et similiter eorum patres, filii, & fratres carnales, & nepotes, nec in ipso loco redire nisi primo collecto perfecte partito super tali proposita sub pœna centum libr. f. p. cuilibet ipsorum prædicta non servanti, vel contrafacienti pro vice qualibet auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ. Et quod propositus officii dominorum priorum, & vexilliferi, & quilibet ex rectoribus dicti communis præsens tali consilio si eis innotuerit aliquem de prædictis prohibitis ibi esse teneantur, & debeant vinculo iuramenti, & sub pœna quingentarum librarum f. p. ipsos tales prohibitos expellere de ipso tali consilio, seu loco. Scriba quoque reformationum, si sibi notificatum fuerit aliquem de ipsis prohibitis adesse, teneatur, & debeat sub simili pœna nihil de pertinentibus ad expeditionem talis

proposita
dictum le
venire in
rum, &
pertinenti
recedere
liberabitur
Florentiæ
visione n
talis peti
& solvere
alicui ips
artium,
& duode
rum, ali
tuis, vel
mam qu
unius sic
quidem
& soluti
Et quod
vere no
continue
provisio
possit.

Don
nere, si
silio de
populi
tur, ita
ipsa pro
ligi, ut
proposit
teneant
na, ut
tionem
& con

propositæ facere, seu scribere nisi primo ipsi sic prohibiti exiverint dictum locum. Liceat tamen extra dicta tempora cuilibet volenti venire in ipsum talem locum de voluntate officii dominorum priorum, & vexilliferi, & seu propositorum dicti officii, & dicere de pertinentibus ad ipsam talem propositam quidquid volet. Quo dicto recedere teneatur, & de qualibet provisione, seu petitione, quæ deliberabitur in futurum per opportuna consilia populi, & communis Florentiæ teneantur, & debeant omnes, & singuli illi in ipsa provisione nominati per propria nomina ipsorum, in quorum favorem talis petitio, seu provilio facta erit unus, seu plures fuerint dare, & solvere camerariis cameræ armorum palatii populi florentini, vel alicui ipsorum tantum quantum deliberabitur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis. Quæ tamen deliberatio non possit excedere summam quinque florenorum de auro, nec etiam descendere summam unius floreni de auro pro qualibet petitione, seu provisione, quæ quidem pecunia convertatur, & converti possit in pecunia danda, & solutione facienda consiliariis venientibus ad consilia supradicta. Et quod quicumque quantum sic declaratum fuerit eum debere solvere non solverit infra unum mensem a die declarationis eiusdem continuo computandum, intelligatur esse, & sit privatus beneficio provisionis eiusdem, nec etiam ipso termino durante dicto beneficio uti possit.

Quod deliberata per dominos, & collegia ponantur in consiliis.

R U B R I C A CXC.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ cum præfatis officiis suorum collegiorum proponere, seu proponi facere tempore ipsorum prioratus officii in consilio domini capitanei, & populi florentini, et in primo consilio populi tempore ipsorum officii congregando, & congregare teneantur, ita quod durante tempore ipsorum officii proponatur, & super ipsa proposita facere consuli, & partitum fieri, seu facere, & recolligi, ut moris est. Et si continget ipsam provisionem, petitionem, seu propositam in ipso consilio populi obtineri, seu super ipsa reformari teneantur, & debeant ipsi domini priores, & vexillifer sub simili pœna, ut præmittitur auferenda ipsam eandem provisionem, seu petitionem proponere, seu proponi facere in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ, quod primo post ipsum consilium populi

factum facient congregari, quod tempore ipsorum offitii congregari facere teneantur, & debeant sub pœna qua supra, ut præmittitur auferenda. Ita quod omnino tempore eorum faciant, vel fieri faciant propositam antedictam, et super ipsa consilium, & partitum facere, & fieri facere, & recolligi, ut moris est. Eo expresse, & proviso, quod si antequam dicta provisio, seu petitio proponeretur in consilio populi, idem domini priores, & vexillifer una cum gonfaloneriis societatum populi, & duodecim bonis viris communis Florentiæ facto ad fabas nigras, & albas, & obtento partito inter eos, & per duas partes eorum deliberaverint super ipsa provisione, seu petitione supersedendum esse, tunc & eo casu supersederi possit, nec teneantur ipsi domini priores, & vexillifer ad prædicta. Et obtenta in consilio populi poni debeant in consilio communis, saltem infra quindecim dies a die quo fuerit deliberata in consilio populi, nisi contrarium deliberaretur per offitium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum, seu duas partes eorum, ut moris est. Et nulla provisio, seu petitio possit poni ad consilium domini capitanei, & populi florentini, quæ deliberata non fuerit durante tempore offitii illorummet duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, quorum offitii tempore ponetur in consilio antedicto. Et quod secus fieret sit ipso iure nullum. Et nulla provisio possit poni, seu proponi in consilio populi domini capitanei, nec super ea fieri, seu consuli, vel reformari in consilio supradicto, quod deliberata non fuerit per præfatos dominos cum collegiis ad hoc opportunis, saltem ad exquirendam eorum voluntatem, & saltem die præcedenti diem talis propositæ faciendæ, vel quomodocumque ante ipsum diem talis propositæ faciendæ. Et quod quidquid secus fieret sit ipso iure nullum. Notarii quoque, qui talem propositam scriberent in libr. centum f. p. pro vice qualibet condemnentur. Eo quoque addito, & expresse, quod ad probandam dictam deliberationem sic processisse, & sic factam fuisse, sufficiant etiam si in contextu propositionis, quæ fiet de ipsa provisione, seu eiusdem provisionis, vel reformationis super ea factæ, seu scripturæ, quæ de prædictorum fieret scriptum reperiatur qualiter ipsa provisio deliberata, ut prædicitur, fuerit ante diem, qua super ea fuerit in consilio populi proposita, seu tali die, ex quo concludatur, quod deliberata fuerit ante diem ipsius propositæ sic factæ; salvo quod si quando deliberaretur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel vigintiquinque ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis aliquid proponi posse pro evidenti utilitate, seu

necessitate
sit ipsa p
berata fu
li, & rel

Qu

DEinc
seu
vel petiti
domini c
hi, adim
domini p
mentorur
quid con
feri, & d
cto, nili
nutionem
seu favor
minorum
societatu
dicti, &
cto conf
sitis, aut
quomodo
fabas nig
qualibet
dictis, &
matas, si
leant in
nec alia
dum tan
fertur, i

Cuili
Florenti
Tori

necessitate communis prædicti etiam ipsa die, tunc, & eo casu possit ipsa proposita, quæ secundum ordinamenta dicti communis deliberata fuerit proponi, & in ipso consilio fieri, & super ipsa consuli, & reformari licite, & impune.

Quod non possit detrahi de provisionibus, & petitionibus obtentis in consilio populi.

RUBRICA CXCL.

DEinceps aliquo tempore de provisionibus, aut petitionibus, & seu in provisionibus, vel petitionibus, aut ad provisionem, vel petitionem, quæ firmatæ, & seu approbatæ fuerint in consilio domini capitanei, & populi florentini nihil possit, aut debeat detrahi, adimi, modificari, vel mutari in consilio, seu per consilium domini potestatis, & communis Florentiæ vigore aliquorum ordinamentorum hætenus editorum, seu alio vigore, vel modo, & quidquid contraheret pro irritum, habeatur, & sit, & censeatur, & censeri, & haberi possit, & debeat pro non mutato, addito, & detracto, nisi mutatio, diminutio, seu modificatio facta fuerit in diminutionem, & non in augmentum talis provisionis, vel petitionis, seu favorem in petitione contento, & præcedente deliberatione dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duarum partium ipsorum ex eis, qui præsentem in dicto consilio communis, tunc fuerint aliis etiam absentibus, irrequisitis, aut non acceptantibus, contradicentibus, mortuis, remotis, vel quomodolibet impeditis, præmisso, & celebrato scrutinio inter eos ad fabas nigras, & albas, ut moris est, qua deliberatione præcedente quælibet mutatio, adiectio, detractio, modificatio, & correctio in dictis, & ad dictas provisiones, seu petitiones, sic ut præfertur firmatas, seu approbatas in dicto consilio populi fieri possint, & valeant in dicto consilio domini potestatis, & communis prædicti, nec alia solemnitas, aut substantialitas quomodolibet requiratur, dum tamen sit in diminutionem, & non in augmentum, ut præfertur, provisionis, & seu favoris petentis, aut in petitione.

Quod quilibet possit consulere super proposita.

RUBRICA CXCLII.

Cuilibet consiliario cuiuscumque consilii populi, vel communis Florentiæ tam præsentem, quam futuro liceat super quacumque pro-

Tom. II.

Q999

posita, quæ in futurum fieret in aliquo ex consiliis supradictis consulere, & clare, & aperte dicere velle suum absque aliqua suspitione, vel timore alicuius reptionis, vel incommodi propterea recipiendi. Quodque domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ eorum propriis iuramentis teneantur, & debeant omnibus consiliariis dictorum consiliorum, vel alicuius eorum dare materiam libere super præpositis, quæ factæ fuerint consulendi, & dicendi libere velle suum. Et nullum ipsorum sic consulentium, seu dicentium propterea aliquammodo tenere, vel molestare, vel molestari facere directe, vel indirecte sub pœna periurii, & diffamationis eorum. In hoc etiam eorum conscientias onerando. nec etiam aliquem ex consiliariis expellere de ipso consilio, vel consiliarium volentem venire prohibere. Et quod recolligendo partita, seu fabas in consiliis antedictis, vel aliquo ipsorum non possit, nec debeat fieri aliqua divisio, vel distinctio personarum. Nec ipsa partita, seu fabæ recolligi possint, vel debeant distincte per quarterios, seu per capitulones, sive artes, sive pancatas, vel singulares personas. Et nisi pure, & simpliciter, prout communiter fieri solet, & permixtæ ab omnibus de ipsis consiliis, & quolibet, vel aliquo ipsorum. Nec possint ipsi consiliarii, seu habentes interesse in dictis consiliis ad invicem disgregari, nisi obtento partito inter priores, & collegia saltem per triginta ex eis. Quo partito obtento possit partitum super provisione recolligi etiam segregatim, prout, & sicut per triginta ex eis fuerit deliberatum. Et quod quidquid fieret contra prædicta, vel aliquod prædictorum sit irritum, & inane, & omne id, quod sequeretur exinde habeatur totaliter pro infecto. Et nihilominus quilibet contra prædicta faciens, vel fieri faciens, sive mandans in libr. mille f. p. possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ condemnari, & puniri summarie, & de plano, privilegio prioratus artium, aut alio quolibet non obstante.

Quod fabæ recolligantur in uno bussolo magno.

RUBRICA CXCI.

PRO maiori honestate, ut numerus, & voluntates consiliariorum cuiuscumque consilii populi, & communis Florentiæ minus pateant, & magis sint occultæ, habeatur unum bussolum magnum, ut expedit, quod vocetur bussolum libertatis, in quo quidem bussolo fabæ possint, & debeant evacuare antequam alibi evacuentur, & deinde ipsis omnibus aliis bussolis in ipsum magnum bussolum va-

cuatis de
retinendu
tio dicto
consilioru
non possi
do, sed
rato, qu
artium,
cim bono
dicta ob
possint
vacuari
solemnita
deliberati
seu ordi
tur, &
collegiis

Quo

IN omni
ponen
bus, &
in ipsis
munis. Et
siliariis,
alicuius
proposue
te quod
luerit for
quid aliu
seu prop
consiliarii
proposita
quid alic
tam. Et
ex consil
consilio,
procedat
mandetur

cuatis debeat ipsum bussolum vacuari in bacinum in ipsis consiliis retinendus, ut moris est. Et si aliter, vel alio modo fiet evacuatio dictorum bussolorum, vel alterius eorum, scriba reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ, aut alius quicumque non possit, audeat, vel præsumat dictas fabas connumerare ullo modo, sed prædictam solemnitatem studeat observare. Salvo, & declarato, quod in quocumque casu deliberabitur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros, vel per viginti octo ex eis discedendum fore a dicta observantia, quod fabæ aliter vacuentur, vel numerentur, tunc possint bussoli, in quibus fabæ in consiliis recolliguntur separatim vacuari in bacino supradicto, & fabæ numerari, prout si prædicta solemnitas numquam inventa, vel ordinata fuisset; ita tamen quod deliberatio talis fiat semper super qualibet provisione, reformatione, seu ordinamento per se, & singulariter, prout ad consilia proponetur, & seu aliter, prout dictis dominis prioribus, & vexillifero, & collegiis prædictis, seu XXVIII. ex eis videbitur, & placebit.

Quod possit recolligi partitum, licet non fuerit arregatum.

RUBRICA CXCV.

IN omnibus, & super omnibus, & de omnibus provisionibus, quæ ponentur ad consilia populi, seu communis Florentiæ in omnibus, & de omnibus, & super omnibus propositis, quæ proponuntur in ipsis consiliis, vel aliquo ipsorum, secundum ordinamenta communis Florentiæ poni, mitti, & fieri, & recolligi partitum a consiliariis, & inter consiliarios ipsorum consiliorum, & cuiuslibet, vel alicuius eorum per illum, qui dictam propositam, seu provisionem proposuerit, vel proponi fecerit in ipso consilio, etiam non obstante quod nullus ex consiliariis ipsius consilii arregaverit, seu consulerit fore super ipsa propositione, seu proposita procedendum, vel quid aliud, seu quod aliquis consulerit fore super ipsa provisione, seu proposita procedendum, vel quid aliud, seu quod aliquis ex ipsis consiliariis consulerit, vel arregaverit super ipsa propositione, seu proposita procedendum non esse, vel supersedendum esse, vel aliquid aliud circa, vel contra provisionem, vel propositam antedictam. Et in omnibus, & per omnia, & perinde, ac si per aliquem ex consiliariis ipsius consilii fuisset arregatum, & consultum in ipso consilio, ut est moris, quod super ipsa provisione, seu proposita procedatur, & fiat, & factum esse intelligatur, & sic executioni mandetur, & observetur secundum formam provisionis eiusdem. Et

Q 9 9 9 2

his consilio-
suspensio-
reca re-
litia po-
neantur,
alicuius
ant con-
lic con-
molesta-
iurii, &
nerando
vel con-
partita,
nit, nec
ipsa par-
arterios,
is perso-
næ, &
aliquo
in dictis
priors,
to possit
, & si
id fieret
mane, &
cto. Et
ns, sive
aque re-
t puniri
o quoli-

riorum
inus pa-
num, ut
bussolo
ntur, &
lum va-

nullus qui non fuerit de consilio populi, & domini capitanei esse possit in dicto consilio populi, vel fabam recipere, seu reddere ad partitum, vel arregare super propositis in ipso consilio sub pœna libr. vigintiquinque f. p. contrafacienti pro vice qualibet auferenda.

De provisionibus ultra certas vices non mittendis.

RUBRICA CXCV.

Aliqua provisio, petitio, reformatio, vel proposita non possit aliquo modo, aut vigore alicuius deliberationis proponi, vel mitti in aliquo consilio populi, vel communis prædicti ultra quindecim vices, vel nisi dumtaxat quindecim vicibus in una, & eadem die, & quidquid contraheret sit irritum, & inane, & nullius efficacie, vel valoris, facta deliberatione tamen secundum ordinamenta de tribus vicibus in tres vices. Et etiam quod non possit ipsa provisio, reformatio, petitio, vel proposita, quæ proposita, & missa esset tempore eiusdem prioratus, & eorum collegiorum in una die quindecim vicibus proponi, vel mitti in alia ultra quindecim vices, facta tamen deliberatione de tribus in tres vices inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, quæ sit obtenta ad minus per triginta fabas nigras pro qualibet vice pro tribus vicibus; Et quidquid contraheret sit irritum, & inane; Et si ipsa provisio, reformatio, petitio, & proposita sit iam in duobus diversis diebus proposita triginta vicibus non possit proponi etiam in alia die, nisi etiam quindecim vicibus, & non ultra; facta tamen prius deliberatione de remittendo de tribus vicibus in tres vices inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, & obtenta ad minus per triginta duas fabas nigras, & quidquid contraheret sit irritum, & inane. Et etiam quod alia die proponi non possit ipsa provisio, reformatio, petitio, vel proposita in aliquo ex dictis consiliis ultra quindecim vices etiam. Et tamen facta prius, & obtenta deliberatione super illa de tribus vicibus in tres vices ad minus per triginta quatuor fabas nigras inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, & quidquid contraheret sit irritum, & inane. Et quod in alia die non possit ipsa mitti, vel proponi in aliquo ex dictis consiliis ultra quindecim vices, facta etiam, & obtenta super illa deliberatione inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia ad minus per triginta sex fabas nigras, & quidquid contraheret sit irritum, & inane. Et etiam post, qualibet die possit proponi, & remitti in quocumque ex dictis consiliis facta, & obtenta deliberatione per 36. fabas nigras de tribus vicibus

in tres v
rint facta
bus vicib
modo pro
cim vice
efficacie,
fitti prior
ma provi

Qui
Nulla
rebe
maleficio
vel bami
vel fient
munis
vel bami
annullati
dando,
alicui pe
possit qu
do ad co
nos prie
Florenti
falonerio
eiusdem
rum do
formatio
nem ip
titionem
proiicer
& sic
Quicum
notariis
quinq
netur,
hilomin
& inan

in tres vices, & non aliter, et sic quoties, & quot diebus voluerint facta dicta deliberatione triginta sex fabarum, & obtenta de tribus vicibus in tres vices, & non aliter. Non tamen possit aliquo modo proponi eadem die in aliquo ex dictis consiliis ultra quindecim vices, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & nullius efficaciam, vel valoris. Et prædicta intelligantur tempore eiusdem officii prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, salvis tamen, quæ in proxima provisione continentur.

Quod nulla provisio de rebamniendo bamnitos possit mitti ultra sex vices ad partitum.

RUBRICA CXCVI.

Nulla petitio, seu provisio, quæ contineret, seu disponderet de rebamniendo aliquem exbamnitum communis Florentiæ pro malefitio quoquomodo, seu de cancellatione alicuius condemnationis vel bamni datorum, seu factorum, seu quæ in futurum dabuntur, vel fient pro malefitio per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ occasione quacumque, seu talis condemnationis, vel bamni etiam quomodocumque, & de facto data, vel lata forent annulatione, irritatione, vel etiam ad tempus suspensione. Seu de dando, vel expendendo de avere, vel pecunia communis Florentiæ alicui personæ, collegio, vel universitati ultra centum librar. f. p. possit quoquomodo etiam ad exquirendum voluntatem pro mittendo ad consilium populi proponi, seu ad partitum mitti inter dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu gonfaloneros societatum populi florentini plusquam sex vicibus tempore eiusdem prioratus artium populi supradicti. Et quod notarius ipsorum dominorum priorum artium, & vexilliferi, & etiam scriba reformationum dicti communis, qui ipsam provisionem, seu petitionem ipsa sexta vice leget, seu recitabit ipsam provisionem, seu petitionem teneatur, & debeat, nisi obtenta fuerit illico laniare, & proicere in præsentia ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi, & sic ipsi domini priores, & vexillifer laniari facere teneantur. Quicumque autem ex ipsis dominis prioribus, & vexillifero, seu notariis prædicta non fecerit, seu contra prædicta fecerit in libris quinquaginta f. p. pro ipsorum quolibet, & vice qualibet condemnatur, privilegio prioratus, vel alio quolibet non obstante. Et nihilominus quidquid contrafecerit, vel sequetur exinde sit irritum, & inane.

Quod nulla petitio admittatur, quod processus condemnationum tollantur nisi obtineatur, ut hic.

RUBRICA CXCVII.

PROVISIO, seu petitio, reformatio, seu proposita, quæ contineret, vel diserneret, seu in qua contineretur, vel diserneretur de cancellando, abolendo, seu cassando, vel irritando, seu suspendendo, vel aliquo iuribus vacuando aliquam condemnationem, vel bannum, quæ hætenus facta foret, vel in futurum fieret per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ de aliquo communi, collegio, vel universitate, vel singulari persona de aliquo, vel pro aliquo delicto, crimine, vel maleficio, vel excessu hætenus commisso, vel in futurum committendo, quæ condemnatio, seu bannum esset in amputatione alicuius membri principaliter, vel secundo, seu in mille libr. f. p. vel ab inde supra solvendis camerario camera communis Florentiæ, seu alii pro ipso communi, seu facta esset, vel fieret pro debilitatione alicuius membri, vel pro cicatrice, sive vituperatione vultus, seu faciei. Et seu de re banniendo, vel absolvendo, seu liberando aliquem, qui hætenus fuit, vel in futurum erit pro supradicta condemnatione exbannitus per aliquem rectorem, vel officialem communis prædicti principaliter vel secundo, vel in mille libr. f. p. vel ab inde supra solvenda, ut prædicitur, seu pro debilitatione alicuius membri, vel pro cicatrice, vel vituperatione vultus, seu faciei. Et seu irritando, cancellando, vel cassando, seu impediendo, vel suspendendo aliquem processum in futurum quomodocumque formandum per aliquem rectorem, vel officialem communis Florentiæ occasione cuiuscunque inquisitionis, denuntiationis, accusationis, vel tamburationis, seu alio quovis modo de aliquo, vel pro aliquo delicto, maleficio, vel excessu cuius vigore aliqua persona, commune, vel collegium condemnandum, vel condemnanda veniret, seu condemnari deberet secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ ad mortem principaliter, vel secundo, vel ad amputationem alicuius membri principaliter, vel secundo seu in mille libris f. p., vel ab inde supra communi prædicto, seu alii pro dicto communi, & seu absolvendo, vel restituendo, aut modo aliquo liberando aliquem rebellem dicti communis non possit proponi, vel mitti, in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ nisi primo talis petitio, seu provisio, reformatio, vel proposita deliberata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis præfati misso, &

celebrato, et obtento discordante qualibet hilominus sit petitio, vel disponatur de causa vel aliquo modo aliter hætenus seu officio maleficio bannum in subsidium aliquod petitio, et eos domus societatum videlicet civis Florentis dato officium sine una bursum, gesules in partito. Si tamen seu in cancellando quando quæ, vel etorem, aliquam ficio, et aliqua a libus. Si vel contra vel aliter tationem manduc occasio

tionum

ntineret,
retur de
suspensi-
onem,
ieret per
e aliquo
de ali-
excessu
adema-
cipaliter,
olvendis
mmuni,
tri, vel
de re-
hactenus
mnitus
cipaliter
dvenda,
ro cica-
lo, can-
aliquem
aliquem
cumque
is, seu
deficio,
llegium
deberet
is Flo-
putatio-
nille li-
o dicto
quo li-
ni, vel
primo,
fuerit
onerios
illo, &

celebrato scrutinio inter eos ad fabas nigras, & albas, ut moris est; et obtento partito per omnes ipsos reddentes fabas nigras nemine discordante sub pœna libr. mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contraheret sit irritum, & inane. Si tamen esset petitio, provisio, vel reformatio, vel proposita, quæ contineret, vel disponderet, seu in ea contineretur, proponeretur, vel disponeretur de cancellando, abolendo, cassando, irritando, aut suspendendo, vel aliquialiter iuribus vacuando directe, vel indirecte, vel alio ullo modo aliquam condemnationem, bamnum, vel registrationem, quæ hactenus facta fuerit, vel in futurum fieret per aliquem rectorem, seu officialem Communis Florentiæ de aliqua persona pro aliquo maleficio, crimine, vel excessu, quæ condemnatio, registratio, sive bamnum esset, seu foret ad mortem principaliter, secundo, vel in subsidium non possit poni, mitti, vel proponi in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, vel communis Florentiæ nisi primo talis petitio, provisio, reformatio, vel proposita deliberata fuerit per dictos dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros, & vigintiunum consules unum videlicet, de, & pro quolibet consulatu vigintiunus artium civitatis Florentiæ, qui consules extrahantur sorte, & fortuna de mandato officii dictorum dominorum de buris in quibus consules artium singulis cœdulis sunt imburseati existente quolibet consulatu in una bursa per se, et per omnes ipsos dominos priores, vexilliferum, gonfaloneros duodecim bonos viros, & vigintiunum consules celebrato scrutineo ad fabas nigras, & albas, & obtento partito per omnes ipsos reddentes fabas nigras nemine discordante. Si tamen esset proposita petitio, seu provisio, quæ contineret, seu in qua appeteretur, vel disponderetur de tollendo, cassando, cancellando, abolendo, vel suspendendo, sive iuribus aliquialiter vacuando aliquam condemnationem, vel bamnum, vel registrationem, quæ, vel quod facta, vel factum, seu datum esset per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ de aliqua, seu contra aliquam personam, collegium, vel universitatem pro aliquo maleficio, excessu vel delicto, cuius pœna esset usque ad mille libris, vel aliqua alia a supra proximum dictis in hoc capitulo, vel eis similibus. Seu esset talis petitio, proposita, seu provisio, qua peteretur, vel contineretur de tollendo, cassando, abolendo, vel suspendendo, vel aliter iuribus vacuando aliquem processum, accusationem denuntiationem, inquisitionem, vel intamburationem formatum, vel formandum per aliquem rectorem, vel officialem communis Florentiæ occasione cuiuscumque inquisitionis, denuntiationis, accusationis,

vel intamburationis, seu alio quovis modo de aliquo deveto, de aliquo, vel pro aliquo delicto, maleficio, vel excessu cuius vigore aliqua persona, commune, collegium, vel universitas condemnanda, vel condemnandum veniret, seu condemnari deberet secundum formam statutorum, vel ordinamentorum communis Florentiæ ad aliquam pœnam pecuniariam usque ad mille libr. vel aliam a pœnis, causis, & casibus supra in hoc capitulo contentis, seu qua peteretur, containeretur, vel disponeretur de dando alicuius exbannito, vel condemnato communis Florentiæ pro maleficio, seu causa alicuius maleficii, vel delicti aliquam fidantiam, vel securitatem perpetuam, vel temporalem, non possit poni ad aliquod consilium populi, & communis Florentiæ, vel super ea provisione in dictis consiliis, vel aliquo eorum proposita fieri, seu consuli, vel aliquammodo reformari nisi talis petitio, seu provisio deliberata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ; præmisso, & facto inter eos, vel duas partes cuiuslibet ipsorum collegiorum invicem congregatos aliis etiam absentibus, & irrequisitis, scrutinio secreto ad fabas nigras, & albas, & obtento saltem per XXVIII. ex eis omnibus. Et quod quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quilibet qui contra prædicta, vel eorum observantiam faceret, seu attentaret ullo modo in ponendo, mittendo, vel petendo aliquam talem propositam, reformationem, vel petitionem in aliquo, vel ad aliquod ex dictis consiliis non observata solemnitate prædicta, ipso facto, & in ipso propositionis actu incurrat pœnam etiam ab ipsa lege latam florenor. mille auri. Et in quibus etiam possit, & debeat condemnari per quemcumque rectorem, & officialem dicti communis, privilegio prioratus artium, aut alio quolibet non obstante. Et non obstante quod a sindicatu fuerit absolutus. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit irritum, & inane.

Quod non possit peti absolutio a condemnatione nisi soluta certa quantitate.

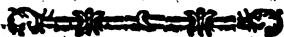
RUBRICA CICVIII.

Nulla petitio, provisio, vel proposita, in qua containeretur, vel peteretur absolutio in totum, vel in partem pro aliqua solutione, aut liberatione, vel gratis alicuius condemnationis hætenus factæ, vel in futurum fiendæ per aliquem rectorem, vel officialem forensem civitatis Florentiæ pro quocumque maleficio, vel excessu,

& seu ip-
tio ullo
priors, &
& dande
quingenta
da, & co
contrasfer
& conder
stante abs
artium, &
antequam
meræ, dic
pro qualil
natio, fact
principali
condemna
& pro qu
ter, in m
iusmodi
Pro cond
munis Fl
futurum
in eisdem
alicuius
vel aliqua
antequam
cancellati
rum iustit
cameræ
rum, vel
quo præd
ses, &
millesimo
dis. Debe
absolution
natus vel
esset, vel

Tom

& seu ipsius condemnationis cancellatio, vel irritatio, aut annullatio ullo modo possit proponi, vel mitti ad partitum inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti sub pœna librarum quingentarum s. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & de facto etiam revocari possit; & condemnatio de contrafaciente fieri possit, & debeat non obstante absolutione sindicatus, & non obstante privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, aut alio quolibet, nisi prius, & antequam dictum partitum proponatur soluti fuerint camerario cameræ dicti communis pro ipso communi recipienti soldos duos s. p. pro qualibet libra quantitatis sortis talis condemnationis, si condemnatio facta fuerit principaliter in pecunia. Et si condemnatio fuerit principaliter in persona, seu ad mortem nisi fuerint pro quolibet condemnato, & qualibet condemnatione solutæ libras centum s. p. & pro quolibet condemnato, & qualibet condemnatione principaliter in membro libras quinquaginta pro quolibet membro, et huiusmodi solutiones mittantur in caplam conductæ dictæ cameræ. Pro condemnatis autem, qui essent in carceribus stincarum communis Florentiæ occasione alicuius condemnationis factæ, vel in futurum fiendæ, qui tunc temporis essent in dictis carceribus, vel in eisdem recommendatis pro aliqua condemnatione, vel occasione alicuius condemnationis de eis factæ, vel fiendæ in dictis pœnis, vel aliqua earum, non requiratur, nec sit opportunum, vel expediens antequam de ipsius condemnationis absolutione, liberatione, vel cancellatione fiat proposita inter ipsos dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia quod fiat aliqua solutio camerariis cameræ dicti communis de quantitatibus prædictis, vel aliqua earum, vel alia qualibet; intelligendo tamen quod carceratus talis de quo prædicitur steterit in dictis carceribus ad minus per duos menses, & ante ipsos duos menses non prosint prædicta carceratis a millesimo quatuorcentesimo secundo citra, & in futurum carcerandis. Debeant tamen solvi pro talibus carceratis post deliberationem, absolutionem, & exitum de carceribus, aut prius, prout condemnatus vellet illæ quantitates, quæ requirerentur, si carceratus non esset, vel fuisset, ut superius continetur.

*Pro suspensione legum obtinenda solvantur infra scriptæ
quantitates.*

RUBRICA CXCI.

ANtequam fiat *proposita*, vel *partitum* inter officia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis pro aliquibus petitionibus, provisionibus, & propositis demum ad consilia populi, & communis proponendis solvantur quantitates infra scriptæ camerario cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti; videlicet pro provisione, petitione, seu proposita, quæ contingeret de suspensione alicuius reformationis, vel ordinamenti, pro assolutione, vel annulatione, irritatione, vel cancellatione, aut cassatione alicuius condemnationis pecuniariæ soldos duos pro qualibet libra ipsius condemnationis de vera sorte; non habeat tamen excedere ipsa solutio libras centum pro qualibet condemnatione, & pro quolibet condemnato. Et pro provisione, petitione, seu proposita, quæ prædictum effectum suspensionis contineret de condemnatione in membro principaliter, vel secundario libras quinquaginta f. p. et proposita, provisio, vel petitio, quæ dictum effectum contineret de condemnatione ad mortem principaliter, vel secundario, vel sub conditione libras centum f. p. pro qualibet condemnatione, & quolibet condemnato. Et prædicta intelligantur solummodo de condemnationibus factis, vel faciendis in civitate Florentiæ per aliquem officialem forenses; sed de propositis, provisionibus, & petitionibus, quæ continerent de assolutione, liberatione, aut cassatione, vel cancellatione, aut irritatione alicuius condemnationis, vel condemnationum factarum ab anno domini millesimo quatuorcentesimo citra inclusive, & seu quæ in futurum fierent extra civitatem Florentiæ, & ad commune Florentiæ pertinentibus pro quocumque maleficio solvi debeant antequam proposita fiat inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia, ut supra de aliis dicitur, quantitates infra scriptæ videlicet; pro condemnatione pecuniaria soldos unus pro libra veræ sortis condemnationis; non tamen debeat excedere solutio pro qualibet condemnatione, & quolibet condemnato libras quinquaginta pro condemnatione ad mortem principaliter, vel secundario libras quinquaginta. Pro condemnatione in membro principaliter, vel secundario libras quinque. Et quilibet qui contra prædicta propositam fecerit incidat in pœnam librarum quingentarum f. p. communi Florentiæ pro qualibet vice, & ab ipso communi exigatur, non obstante privi-

legio pri
fieret sit

ALiqui
refo
aliquem
rum in
seu can
tionem f
lesicio,
filio pop
posita de
proponi
deliberat
iustitiæ,
ros com
fra scribe
sub pœn
pro vice
nihilomi
efficaciæ
inter do
cietatum
per præ
demnat
tem, pr
sione it
ipsum f
tione, i
alio ma
qua qui
bras sup
ginti o
rali, &
propon
literæ b
& imp
mense
pro
privi

legio prioratus, aut alio quocumque. Et quidquid contra prædicta fieret sit irritum, & inane, & executionem non habeat.

De legum, & statutorum suspensione.

RUBRICA CC.

Aliqua suspensio, vel similis actus, vel eiusdem effectus alicuius reformationis, vel ordinamenti pro absolvendo, vel liberando aliquem condemnatum, seu exbannitum hactenus, vel in futurum in civitate Florentiæ, aut pro revocando, aut annullando, seu cancellando in totum, vel in partem aliquam condemnationem factam, vel fiendam in civitate Florentiæ pro aliquo maleficio, vel delicto non possit mitti, vel proponi in aliquo consilio populi, vel communis prædicti, nisi provisio, petitio, vel proposita de hoc disponens, vel continens fuerit prius antequam proponi possit in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ deliberata, & obtenta inter dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti per numerum fabarum nigrarum, de quo infra scribetur secundum qualitatem condemnationis, ut infra scribetur sub pœna libr. mille f. p. cuilibet contrafacienti, aut fieri facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contraficeret sit irritum, & inane, & nullius efficaciæ, vel effectus. Numeri fabarum nigrarum, qui requiruntur inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & per præsens statutum dispositi, sunt isti videlicet. Pro qualibet condemnatione, in qua quis esset condemnatus principaliter ad mortem, pro rebellionem, & ut rebellis, aut pro turbatione, & subversione status civitatis Florentiæ per ipsum facta, vel attentata contra ipsum statum fabæ nigræ triginta quatuor. Pro qualibet condemnatione, in qua quis esset condemnatus ad mortem pro quocumque alio maleficio fabæ triginta nigræ. Pro qualibet condemnatione, in qua quis esset condemnatus principaliter in membro, vel a mille libras supra in pecunia pro alio quocumque maleficio fabæ nigræ viginti octo. Aliæ autem condemnationes remaneant sub regula generali, & regulari secundum ordinamenta. Et illæ pœnæ, quæ etiam proponentes fuerint positæ, & non proponeretur de bullectinis, & literæ bamnitorum in proponendo contra prædicta locum habeant, & impositæ esse intelligantur secundum reformationem factam de mense iunii millesimo quatuorcentesimo quarto.

Rrrr 2

minorum
cietatum
pro ali-
id confi-
s infra-
communi
ita, quæ
namenti,
ione, aut
pro qua-
tamen
tione, &
seu pro-
condem-
quaginta
tum con-
condario,
mnatione,
modo de
per ali-
s, & pe-
aut cas-
nationis,
quatuor-
ut extra
libus pro
stat inter
collegia,
pro con-
ndemna-
ndemna-
ndemna-
quaginta.
pro libras
t incidat
tatiæ pro
nte privi-

Quod nulla expensa pro honorando aliquem fieri possit, nisi obtineatur ut, hic

RUBRICA CCI.

Aliquis dominus ecclesiasticus, vel secularis, aut aliquis, vel aliqui ambasiatores venientes ad civitatem Florentiam, vel transitum per eam facientes, non possint honorari expensis dicti communis cum maiori expensa librar. centum quinquaginta f. p. pro quolibet sub poena librarum quingentarum f. p. cuilibet contrahenti, aut fieri facienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentie applicanda, & in restitutione facienda dicto communi de quacumque quantitate, quæ contra prædicta expensa fuerit. Et quod aliqua proposita, vel provisio, quæ contineret de solutione directe, vel indirecte per viam mutui, vel aliter pro solvendo aliquas expensas, quæ fierent pro victu, vel aliter, vel alia causa, vel alio quovis colore maiorem quantitatem prædictarum librarum 150. f. p. pro qualibet, vel aliqua tali honorantia cuiuscumque ex prædictis non possit proponi, vel mitti in aliquo, vel ad aliquod consilium dicti populi, vel communis sub poena supradicta, & quidquid contraheret sit irritum, & inane, & exinde nulla solutio fieri possit nisi ipsa provisio, vel proposita fuerit prius, & antequam proponatur in aliquo ex dictis consiliis obtenta inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis ad minus per triginta sex fabas nigras.

De supraexpensis dominorum.

RUBRICA CCH.

DE supraexpensis mensæ dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, quæ fierent tempore officii unius prioratus, quæ in totum excederent summam florenorum quadringentorum auri ultra florenos decem pro die assignatos non possit fieri aliqua proposita in aliquo consilio populi, vel communis Florentie etiam si quantitates dividerentur, vel inter plures vices mitterentur, nisi prius proposita, deliberata, & obtenta fuerit inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis ad minus per triginta sex fabas nigras, & quidquid contraheret sit irritum, & inane, & nulla solutio exinde, vel propterea fieri possit, & quicumque contra proponeret in aliquo ex dictis consiliis incidat pro qualibet vice communi Floren-

et in p.
a contra
& absol

Quo

Aliqui
cibo
& vestibe
rum, &
tem. pro
consilio
inter do
cietatum
viginti
Date, &

Quia
visum el
tionibus
puli, &
tionibus
berando
deinceps
aliquibus
nerentur
tis ducen
& ille ies
cundum
petitio,
titate, v
pendend

tit in poenam librarum quingentarum f. p. ipso facto, quæ poena a contrafaciente omni tempore exigatur omni privilegio, sindicatu, & absoluteione cessante.

Quod pro expensis priorum Aretii non possit poni in consilio, nisi per XXVIII. fabas.

RUBRICA CCIII.

Aliqua petitio, reformatio, vel proposita continens de expensis cibi, & potus priorum civitatis Aretii, & pro salario, victu, & vestibus eorum familiarium, & aliorum, & pro salario tubatorum, & naccharini, aut de solvendo, vel dando aliquam quantitatem pro dictis expensis non possit proponi, vel mitti in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, nisi prius fuerit obtenta inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti per viginti octo fabas nigras.

Dare, & remittere pecuniam communis debet eodem modo deliberari.

RUBRICA CCIV.

Quia licet in verbis dare, & remittere sint diversa; tamen ad utilitatem communis modicum discrepant in effectu. Ideo provisum est, quod in admittendis, & deliberandis in posterum petitionibus, seu deliberationibus quibuscumque ponendis ad consilia populi, & communis Florentiæ, in quibus petitionibus, seu deliberationibus provideretur, seu disponderetur de remittendo alicui, vel liberando, seu absolvendo aliquem, vel aliquos in perpetuum, vel deinceps a dando, faciendo, vel præstando communi Florentiæ, vel aliquibus camerariis communis eiusdem, quod dare, vel facere tenerentur, quod esset maioris quantitatis, seu æstimationis quantitatis ducentarum librarum f. p. servari debeat illa eadem solemnitas, & ille idem modus, qui, & quæ servarentur, & servari debent secundum ordinamenta dicti communis hæcenus edita, si ipsa talis petitio, seu provisio contineret, vel disponderet de ipsa eadem quantitate, vel re dicti communis ipsi, vel ipsis talibus danda, vel expendenda.

Quod

Quod nulla provisio, que contineret dari alicui universitati, vel personæ per camerarios communis Florentiæ pro convertendo in aliquam condemnationem fieri possit.

RUBRICA CCV.

Nulla provisio, seu petitio, quæ contineret, quod de pecunia communis Florentiæ dari possit, vel debeat alicui universitati, collegio, vel personæ cuiuscumque status, vel conditionis existeret per aliquem, seu aliquos camerarios, seu officium communis Florentiæ pro convertendo in solutionem, seu in satisfactionem alicuius condemnationis factæ, vel fiendæ per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ, seu ad hoc ut exinde possit sequi cancelatio alicuius ipsorum condemnatorum, seu damnatorum directæ, vel per obliquum, seu quæ etiam sub spe, seu colore elemosinæ, pietatis, vel misericordiæ, vel alio quocumque colore contineret aliquod in favorem prædictorum, possit deliberare per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ per se solos, seu per ipsos dominos priores, & vexilliferum, cum aliis eorum collegiis, seu in consilio populi, seu in consilio communis Florentiæ, nec super provisione proponi, seu consuli, vel reformari. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et omne id, quod sequeretur exinde habeatur totaliter pro infecto. Et nihilominus quilibet de officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & quilibet de officio gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, qui tali provisioni, deliberationi, seu quando ipsa provisio in consilio populi, seu communis Florentiæ proponeretur interesset, & ipsi provisioni expresse non contradiceret puniatur, & condemnatur in libris quingentis f. p. per quemcumque rectorem, & officialem communis prædicti. Ille vero præpositus dicti officii dominorum priorum, & vexilliferi, seu alius quilibet, qui de huiusmodi provisione proposita fecerit inter ipsos dominos priores, & vexilliferum, seu alia infra dicta collegia, seu in consilio populi, seu in consilio communis Florentiæ puniatur, & condemnatur, & condemnari possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ in libris mille f. p. & non obstante privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, aut alio quocumque. Et quod quilibet possit de prædictis, & quolibet prædictorum accusare, denuntiare, & notificare publice, & secrete, cum nomine, & sine nomine, & sine aliqua satisfactione, vel de prosequendo promissione præstanda, vel facienda, & sine ali-

qua solu-
ciat, &
nientium
etum cc
cuius ec
scientiæ

Nulla provisio, seu petitio, quæ contineret, quod de pecunia communis Florentiæ dari possit, vel debeat alicui universitati, collegio, vel personæ cuiuscumque status, vel conditionis existeret per aliquem, seu aliquos camerarios, seu officium communis Florentiæ pro convertendo in solutionem, seu in satisfactionem alicuius condemnationis factæ, vel fiendæ per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ, seu ad hoc ut exinde possit sequi cancelatio alicuius ipsorum condemnatorum, seu damnatorum directæ, vel per obliquum, seu quæ etiam sub spe, seu colore elemosinæ, pietatis, vel misericordiæ, vel alio quocumque colore contineret aliquod in favorem prædictorum, possit deliberare per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ per se solos, seu per ipsos dominos priores, & vexilliferum, cum aliis eorum collegiis, seu in consilio populi, seu in consilio communis Florentiæ, nec super provisione proponi, seu consuli, vel reformari. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et omne id, quod sequeretur exinde habeatur totaliter pro infecto. Et nihilominus quilibet de officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & quilibet de officio gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, qui tali provisioni, deliberationi, seu quando ipsa provisio in consilio populi, seu communis Florentiæ proponeretur interesset, & ipsi provisioni expresse non contradiceret puniatur, & condemnatur in libris quingentis f. p. per quemcumque rectorem, & officialem communis prædicti. Ille vero præpositus dicti officii dominorum priorum, & vexilliferi, seu alius quilibet, qui de huiusmodi provisione proposita fecerit inter ipsos dominos priores, & vexilliferum, seu alia infra dicta collegia, seu in consilio populi, seu in consilio communis Florentiæ puniatur, & condemnatur, & condemnari possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ in libris mille f. p. & non obstante privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, aut alio quocumque. Et quod quilibet possit de prædictis, & quolibet prædictorum accusare, denuntiare, & notificare publice, & secrete, cum nomine, & sine nomine, & sine aliqua satisfactione, vel de prosequendo promissione præstanda, vel facienda, & sine ali-

qua solutione gabbellæ, & quod ad probationem prædictorum sufficiat, & pro plena probatione habeatur dictum sex textuum deponentium vocem, & famam esse in civitate Florentiæ aliquid esse factum contra prædicta, vel aliquod prædictorum, seu in fraudem alicuius eorum, etiam si non redderent plenam causam dicti sui, seu scientiæ dicti sui.

Quod nulla petitio mittatur pro concedendo cittadinanza nisi promittat facere domum.

RUBRICA CCVL

Nulla petitio, vel provisio, in qua, seu per quam peteretur, seu disponeretur, quod aliquis efficiatur, seu fiat, vel esse intelligatur civis civitatis Florentiæ, seu quod alicui concedatur, vel concedi possit aliquod beneficium civilitatis, seu cittadinantiæ civitatis prædictæ possit quoquomodo per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ præsentem, vel qui pro tempore fuerint, vel aliquem ipsorum recipi, vel admitti, seu deliberari, vel ad partitum mitti inter se, & alia quæcumque collegia, seu in consilio populi, vel communis Florentiæ sub pœna mille libr. f. p. cuilibet ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ huiusmodi provisione, seu petitione recipienti, seu fieri facienti, vel proponenti, seu promoventi auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum, nisi in ipsa petitione, seu provisione contineretur, quod ipse, cui dictum beneficium cittadinantiæ conferendum veniret, teneatur, & debeat infra terminum per dominos priores artium, & vexilliferum, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ declarandum, qui terminus non possit esse maior uno anno, de novo facere construi, & ædificari in civitate Florentiæ unam domum æstimationis saltem floren. auri centum, vel plura, si de pluri deliberaretur per priores, & collegia, & secundum deliberationem eorum, de qua constructione, & ædificatione fienda debeat satisfacere coram scriba reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ, saltem infra unum mensem a die reformationis super eo fiendæ in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ numerandum. Quam satisfactionem si non præstiterit intelligatur privatus omni beneficiis cittadinantiæ prælibatæ. Et omnes, & quicumque ab anno domini millesimo trecentesimo septuagesimo septimo, qui secundum provisionem supradictam debuerint, seu deberent facere ædificari, & seu construi de

novo in civitate Florentiæ domum occasione beneficii cittadinanza, qui talem domum fieri non fecerint in termino eis dato, & seu ipsam construi non fecerint intra ad per totum mensem novembris tunc proxime secuturum, ex tunc intelligantur esse, & sint debitorum dicti communis Florentiæ in duplo eius quantitatis, de qua, seu cuius valore debuerit talis domus fieri secundum declarationem hactenus factam super hoc per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia. Et ipsum duplum tam ipse principalis, & sui hæredes, quam etiam fideiussores pro constructione talis domus præstiti, & quilibet eorum in solidum communi Florentiæ solvere compellantur, & compelli possint, & debeant realiter, & personaliter per quoscumque officiales dicti communis omni contradictione cessante. Et quod utrum facta, seu constructa fuerit talis domus, prout, & sicut debuerit, stetur, & stari debeat solummodo, & dumtaxat declarationi, quæ hinc ad per totum mensem novembris facta fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, vel duas partes eorum, præstito iuramento prius de declarando veritatem, secundum quod crediderint esse verum. Et antequam talis declaratio facta fuerit credatur domus non constructa, nec facta, & sic censeatur, quæ deliberatio scribatur per scribam reformationum consiliorum dicti populi & communis in actis suis, penes quæ sunt promissiones, & satisfactiones hactenus pro prædictis factæ. Et quod pecuniæ, quæ pro prædictis solvi debet, ac solvetur, detur, & dari debeat, & solvi camerario officii diminutionis montium dicti communis, & convertantur solummodo in diminutionem debitorum montium, secundum deliberationem officialium ipsius officii, & non in aliam causam. Et quod pretium domus, cuius pretium, seu valor pro prædictis declaratum hactenus non fuerit intelligatur fuisse, & demum debuisse, & sic declaratum fuisse de quantitate floren. centum quinquaginta auri pro quolibet, & qualibet domo, & habeat, ac si solemniter, & expresse declaratum fuerit. Et quod quicumque de cætero occasione beneficii civilitatis civitatis Florentiæ promittet facere fieri de novo in civitate Florentiæ domum, teneatur, & debeat illam fieri fecisse infra terminum, qui ad hoc sibi datus fuerit, aliter ex tunc elapso tali termino teneatur solvere duplum, de quo, & prout superius dictum est. Et quod utrum fieri fecerit stetur solummodo simili declarationi, de qua supra fit mentio, quæ facta fuerit ante lapsum terminum anni, infra quem domus prædicta fieri debuerit, vel saltem infra unum mensem ex tunc proxime secuturum, & scripta appareat dicta declaratio per scribam reformationum dicti communis,

vel eius
probatio
domus
prædicti
minus
tar, in
tunc
tatis, de
per dor
ciatur
si declar
fieri de
quod
quæ
mus
Et quæ
gonfalon
& duode
duodecim
quæ
domum
sibi hact
solveren
dos
tionis
florensis
dum
quæ vig
communi
tium,
lis
gere,
Florenti
singulis
rentis
nibus
villifere
& duode
triginta
mel, &
re, &
To

vel eius coadiutorem, ut de aliis superius dictum est, nullique alii probationi, vel fidei in prædictis credatur, & ante declarationem, domus censeatur pro non facta. Et quod omnes, & singuli ex prædictis factis civibus, quibus adhuc pro constructione domus terminus non est elapsus, qui illam construere non fecerint, ut præfertur, infra terminum assignatum, ex tunc elapso termino, intelligantur esse, & sint veri debitores dicti communis in duplo eius quantitatis, de qua debuerit fieri domus secundum declarationem factam per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti. Et si declaratio facta non fuerit, intelligatur declaratio facta ad domum fieri debuisse, & debere de florenis centum quinquaginta auri. Et quod in tali casu declarationis non factæ duplum intelligatur esse quantitas floren. trecentorum auri. Et quod utrum facta fuerit domus stetur declarationi, de qua, & prout de aliis supra dictum est. Et quod dicti domini priores, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & seu duæ partes eorum possint, ac etiam sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet eorum teneantur, & debeant hinc ad per totum mensem aprilis proxime futuri deliberare, & seu declarare quantum nomine pœnæ, suæ negligentiae, & contentus, ex eo quod domum fieri non fecerint, quilibet ex prædictis, qui infra terminum sibi hactenus datum, & elapsum non fecit construere domum prædictam, solvere debeat dicto communi, quæ pœna non possit excedere solidos quinque, nec descendere solidos duos pro libra qualibet extimationis domus, iam alias declarata, aut de qua supra dictum est, de florenis centum quinquaginta auri, & assignare terminum ad solvendum dictam pœnam prout voluerint. Et quod quælibet pecunia, quæ vigore, vel occasione præsentis provisionis dari debuerit dicto communi, debeat solvi solummodo camerario diminutionis montium, & converti, ut superius dictum est, & quod quilibet officialis dicti communis, tam civis, quam forensis possit, & debeat exigere, & exigi facere totum, & quicquid per prædicta communi Florentiæ deberetur. Et quod supra, & de prædictis omnibus, & singulis in præsentis provisione quomodolibet dispositis, & seu contentis, & super, & de prædictis pœnis extimationis, & aliis omnibus antedictis, & quolibet eorum, domini priores artium, & vexillifer iustitiæ una cum offitiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis, & seu ad minus triginta duo ex eis, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque, & in genere, & in specie, & pure, & sub conditione, & prout, & sicut, &

Tom. II.

Ssss

quemadmodum voluerint disponere, dispensare, absolvere, providere, & ordinare totum, & quidquid voluerint, seu eis, vel ad minus triginta duobus ex eis, ut dictum est, videbitur convenire, & quidquid, & quoties, & quodcumque, & prout, & sicut dispensaverint, & deliberaverint, seu ordinarint valeat, & teneat, & possit, & debeat observari, & executioni mandari omni contradictione cessante. Et prædicta scribantur per scribam reformationum, ut de aliis supra dictum est.

Quod exemptiones non dentur nisi per triginta quatuor fabas.

RUBRICA CCVII.

Aliqua provisiō, petitiō, vel proposita, quæ contineret concessionem, dationem, vel prorogationem alicuius exemptionis, & immunitatis ab oneribus, & factionibus communis Florentiæ, vel exemptionis, vel excomputationis solutionum, quæ fieri debent communi Florentiæ per aliquos comitatinos, vel districtuales communis Florentiæ, alicui personæ, populo, vel communi, villæ, vel universitati directe, vel indirecte non possit mitti, vel proponi in aliquo, vel ad aliquod consilium dicti populi, & seu communis, nisi prius fuerit deliberatum inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & collegia ad minus per triginta quatuor fabas nigras sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane.

Quod pecunia montis non tollatur.

RUBRICA CCVIII.

Aliqua quantitas pecuniæ, quæ sit, seu esset assignata ad interesse montium dicti communis, vel alicuius ex dictis montibus non possit, quoad veram sortem, inde in totum, vel in partem tolli, vel revocari, aut aliquis singularis, vel universitatis, aut alius solvere exinde videlicet a vera sorte in totum, vel in partem absolvi, aut aliquammodo liberari, nisi per consilia opportuna dicti populi, & communis, & non vigore alicuius alterius auctoritatis, vel potestatis. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & nullius efficaciæ, vel effectus.

Quod

Pro-
spec-
dum or-
deputati
seu pro-
nec deb-
cumque
etiam f-
factorem
commun-
que exp-
pro qua
sanctio
concedi
aliquid
datur, q-
edicta, n-
ta, &
quocum-
exigi
banisat
& texti
quilibet
do ad
effectua-
petiti-
officiali
petiti-
retur,
do, v-
& dep-
quam
qua,
propos-
comm-
cienti
da, &

*Quod denarii deputati ad capsam conductæ non
expendantur nisi &c.*

R U B R I C A CCIX.

PRO utilitate publica provisum, & ordinatum est quod de aliqua pecunia, & seu de aliquibus redditibus, vel introitibus secundum ordinamenta ad præsens vigentia quomodolibet deputata, vel deputatis ad capsam conductæ stipendiariorum dicti communis, & seu pro expensis dictæ capse, vel inde dependentibus non possit, nec debeat deinceps aliquo tempore, vel modo, etiam vigore cuiuscunque provisionis, vel reformationis, vel alterius ordinamenti, etiam factæ, vel facti quocunque modo, causa, vel occasione in favorem alicuius singularis personæ, vel pro aliqua singulari persona, communi, collegio, vel universitate, & seu etiam pro quibuscunque expensis utilibus, vel necessariis pro dicto communi, & seu pro quacunque causa, vel occasione, in genere, vel in specie, & seu quocunque alio vigore, vel modo expendi, dari, solvi, vel concedi, & seu deliberari, provideri, ordinari, vel disponi quod aliquid de dicta pecunia, redditibus, & proventibus expendatur, detur, vel solvatur ullo modo nisi secundum ordinamenta hactenus edita, vel facienda pro causis, quæ erunt inferius specificè nominatæ, & declaratæ sub pœna, & ad pœnam florenor. mille auri, & quocunque, & omni tempore pro dicto communi exigenda, & quæ exigi ab eodem contrafaciente, & ab eius hæredibus, & in eius bonis omni tempore possit, & debeat, privilegio prioratus artium & vexilliferatus iustitiæ, aut alio quolibet non obstante, & etiam quilibet, qui contrafecerit, vel fieri fecerit, vel mandaverit quoquomodo ad remittendum in capsam totum quod propterea solutum fuerit effectualiter, & omni tempore, & de suo proprio compellatur, & compelli possit, & debeat per quemlibet rectorem, & per quoscunque officiales dicti communis. Et insuper etiam quod aliqua provisio, petitio, reformatio, vel proposita, quæ contineret, vel in qua peteretur, vel quomodolibet contineret de expendendo, solvendo, dando, vel concedendo de dicta pecunia, & seu redditibus deputata, & deputatis, vel deputandis ad dictam capsam conductæ, præterquam pro causis, quæ erunt infra specificatæ, & declaratæ, vel aliqua, & seu aliquibus ipsarum, non possit, nec debeat ullo modo proponi, vel mitti in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, vel communis prædicti sub pœna floren. mille auri cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & ab ipso exigenda, ut solitum est; privilegio prioratus artium,

S s s s 2

providet
ad mi-
nistrare, &
dispen-
sat, &
contradi-
ctionum,

tabas.

conces-
sionis,
tæ, vel
debent
es com-
mune, vel
poni in
munis,
vexilliferum
gras sub
ro vice
quidquid

ad inte-
mentibus
em tolli,
vexillius sol-
m absol-
populi,
et pote-
vexillius ef-

Quod

& vexilliferatus iustitiæ, aut alio obstaculo non obstante: Et nihilominus quidquid contraheret sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & nullius efficaciæ, vel effectus, & executionem, & observantiam non mereatur, nec mereri possit, & nullus observet, vel exequatur sub dicta pœna, nisi huiusmodi petitio, provisio, vel proposita prius deliberata esset per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti ad minus per XXXVI. ex eis, præmisso, & celebrato secreto scrutinio, & obtento partito per XXXVI. ex eis ad minus repertos reddidisse fabas nigras, sane intelligendo, & non aliter, vel alio modo. Causæ de quibus supra fit mentio, & pro quibus dumtaxat secundum ordinamenta vigentia, & etiam secundum facienda possit solvi de pecunia supradictæ capsæ conductæ, & seu ad ipsam capsam, vel pro eius expensis deputata, vel deputanda, et similiter de redditibus, & introitibus ad ipsam capsam deputatis, vel deputandis, sunt istæ videlicet. Expensæ mensæ, & cibi, & potus dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii, & familiæ stantium ad eorum expensas, & etiam quantitates, quæ ultra ordinarias expensas pro prædictis fierent. Stipendia, & provisiones quorumcumque stipendiariorum præsentium, & futurorum dicti communis. Provisiones quorumcumque provisionatorum præsentium, & futurorum dicti communis sane intelligendo. Salaria capitanei, & præceptorum, & famulorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & mazeriorum, & domicellorum, & fratrum expensarum, & quoquorum, & campanariorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ. Assignamenta quæ fierent pro interesse, dono, vel provisione præstantiarum, vel accattorum. Salaria rectorum, & quorumcumque officialium forensium communis, & seu civitatis Florentiæ.

Quod deposita non recipiantur ab aliquo forensi pro communi Florentiæ nisi certa forma servata.

RUBRICA CCX.

ALiqua provisio, petitio, vel proposita, quæ contineret, aut in qua peteretur, vel disponderetur de recipiendo, seu confitendo, seu quod reciperetur, vel recipi, seu confiteri posset pro dicto communi, seu eius nomine ab aliqua persona forensi, & seu nomine alicuius personæ forensis, quæ persona revera non esset de civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ aliqua quantitas pecuniæ in depositum, seu pro deposito, vel titulo, seu nomine depositi, & seu de

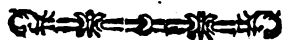
obligando
indirecte
qua quar
nec debe
consilium
visio, pe
nos prio
Florentia
viros co
fabas nig
reptos
commur
talis dep
merum
commur
bonos, v
commur
prædictio
currat
debeat e
& de pl
stante
& sit in
tiam qu
modo,
rit cum
perpetu
& com
num, &
rea por
di part
ne, qu
pellanti
cogi, &
dum d
lege ge
prehen
aliquod
ex nun

nihilominus
& inaservan-
el exe-
propo-
exillife-
i bonos
amisso,
VI. ex
do, &
ntio, &
etiam
e con-
tis de-
intro-
e vide-
rum, &
eorum
mas pro
lipendia-
es quo-
bi com-
, & fa-
riorum,
& cam-
namen-
tiarum,
lum fo-

muniz

, aut in
fitendo,
lo com-
nomine
vitate,
n depo-
seu de

obligando, aut quod obligetur; vel obligari possit directe, vel indirecte dictum commune, aut eius bona, vel universitas pro aliqua quantitate pecuniæ, occasione, vel prætextu depositi non possit, nec debeat de cœtero proponi, seu mitti in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, & seu communis prædicti, nisi prius ipsa talis provisio, petitio, reformatio, vel proposita deliberata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti facto, & celebrato scrutinio inter ipsos ad fabas nigras, & albas, & obtento per triginta sex ex eis ad minus repertos reddidisse fabas nigras pro sic; nec possit etiam dictum commune, aut eius bona obligari pro aliquo, vel occasione alicuius talis depositi nisi fuerit deliberatum, ut dictum est, per dictum numerum inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros prædictos, & demum per opportuna consilia populi, & communis prædicti. Et quod quicumque contra prædicta, & seu aliquod prædictorum venerit, seu fecerit, directe, vel indirecte ipso facto incurrat d. communi in pœna flor. mille auri; in qua pœna possit, & debeat etiam dicto communi condemnari pro vice qualibet summarie, & de plano, privilegio prioratus artium, aut alio quolibet non obstante. Et nihilominus quidquid contrafactum erit intelligatur esse, & sit irritum, & inane, & nullius efficacitæ, vel effectus. Et etiam quilibet contrafaciens directe, vel indirecte, aut aliter quoquomodo, & eius fideiussores, quos pro officio, cui præesset præstiterit cum eorum bonis, & hæredibus intelligantur esse, & sint in perpetuum obligati dicto communi pro quibuscumque de civitate, & comitatu Florentiæ ad restituendum, & resarciendum omne damnum, & interesse, ac expensas, quas, & seu quod exinde, vel propterea portaverint, & seu fecerint quoquomodo, & in quacumque Mundi parte, & exinde omni tempore conservare tam dictum commune, quam singulares personas penitus sine damno, et ad hoc compellantur omni contradictione cessante. Ac etiam possint, & debeant cogi, & cum effectu compelli per dictum commune ad restituendum de suo proprio tale depositum deponenti. Et quod a qualibet lege generali, seu sub qua quoquomodo tacite, vel sub genere comprehendendi possent, aut diceretur prædicta, vel contra ea, vel eorum aliquod fieri posset, intelligantur prædicta omnia, & singula expresse ex nunc excepta, & in totum exclusa, ac si expresse excepta fuissent.

Quod

Quod non detur terminus debentibus solvere gabellas contractuum, & ultimarum voluntatum sibi in genere nisi de biennio.

RUBRICA CCXI.

Terminus, seu remissio pœnæ gabellarum contractuum, seu instrumentorum, aut ultimarum voluntatum, sententiarum, vel laudorum, seu aliorum, quæ sub appellatione dictæ gabellæ, seu eius nomine compræhendantur non possit de cœtero dari, vel fieri in genere, vel generaliter ullo modo, directe, vel indirecte, nec super hoc provideri, vel disponi nisi quibuslibet duobus annis, semel tantum secundum ordinamenta dicti communis, nisi provisio, seu petitio de hoc disponens fuerit primo deliberata per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis ad minus per triginta quinque reddentes fabas nigras sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & dicto communi applicanda, & nihilominus quidquid contrafieret sit irritum, & inane.

Quod non possint concedi insignia communis rectoribus, nisi deliberetur per consilia.

RUBRICA CCXII.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, aut alii quicumque officiales dicti communis non possint, audeant, vel præsumant aliqua insignia, sive signa populi, & communis Florentiæ, sive vulgariter loquendo *l' arme del popolo, o del comune di Firenze*, seu dare, vel dari facere quoquomodo alicui forensi, etiam si quomodocumque in aliquo regimine dicti communis tunc fuisset, vel esset, seu etiam alicui de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ cuiuscumque dignitatis, vel conditionis existent, seu aliquid, in quo picta, vel quomodocumque insita essent signa, sive arma dicti populi, seu communis Florentiæ, nisi primo deliberatum esset per opportuna consilia populi, & communis Florentiæ ipsa signa, sive arma dari posse, & prius obtentum inter dominos, & collegia, saltem per triginta duas fabas nigras sane intelligendo idem de insigniis partis guelfæ. Et non possit mitti, vel poni ad consilium durante officio dicti rectoris, vel officialis, nisi fuerit obtentum inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros, seu duas

partes, e
seu contri
rum quiri
leat, &
vilegio p
offitio di
legia sup
merum, i

Non att
specialis
motu, e
aliquem
ipsum
positam
ctum
aliqua
seu non
commu
aliqua
fienda
deratio
tilitia
Nec ia
posteru
relaxari
prædic
aliqua
nem te
stas, c
ria. N
fatis de
requisi
præced
& vex
riorum
nis pr

partes ex eis, aliis etiam absentibus, remotis, vel non requisitis, seu contradicentibus per 36. fabas nigras ad minus sub pœna librarum quingentarum f. p. pro vice qualibet. Et nihilominus non valeat, & sit irritum, & inane quidquid contrafieret, non obstante privilegio prioratus, aut alio quolibet. Et idem intelligatur si durante officio dicti rectoris proponi vellet inter dominos prædictos, & collegia supradicta, quod dicto officio durante obtineri debeat per numerum fabarum prædictum, alias non valeat.

Quod non possit fieri impresa, vel cavalcata.

RUBRICA CCXIII.

Non possit fieri, nec deliberari de faciendo, vel quomodolibet attentari, vel moveri aliqua guerra, exercitus generalis, vel specialis, tracta, seu andata pro communi Florentiæ facienda primo motu communis, seu ad instantiam alicuius, seu cavalcata contra aliquem extra comitatum, & districtum Florentiæ, & locum in quo ipsum commune haberet custodiam, & præheminentiam, & seu suppositam ipsi communi, nec mitti extra ipsum comitatum, districtum, seu locum aliqua gens armorum. Nec possit iniri, vel fieri aliqua pax, liga, unio, postura, confederatio, seu tregua pro parte, seu nomine communis Florentiæ cum aliquo principe, domino, vel communi, universitate, vel aliqua persona. Nec rumpi, vel violari aliqua pax, liga, confederatio, seu unio iam facta, vel in posterum fienda pro ipso communi, seu contra ipsam pacem, ligam, confederationem, vel unionem veniri. Nec aliqua terra, castrum, seu fortilitia quovis titulo, seu modo de novo acquiri, capi, seu recipi. Nec iam capta, seu captum, quæsita, vel detempta, vel quæ in posterum caperetur, vel teneretur pro ipso communi dimitti, vel relaxari. Nec possit fieri de prædictis, vel pro prædictis, vel aliquo prædictorum aliqua impresa. Nec etiam possint mutari, vel etiam tolli aliqua statuta populi, & communis Florentiæ, ad quorum observationem tenerentur domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, & potestas, capitaneus, vel executor ordinamentorum iustitiæ civitatis Florentiæ. Nec etiam tractari aliquid, quod arduum, sive grave videretur præfatis dominis, & eorum collegiis, salva tamen omni maiori solemnitate requisita per ordinamenta dicti populi, & communis, nisi dumtaxat præcedente deliberatione, & voluntate dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloniorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & capitanei partis guelfæ, & decem libertatis, & con-

filiariorum sex mercantiæ civitatis Florentiæ, & dominorum consulum, pro, & de qualibet arte ipsius civitatis, qui consules extrahantur, ut est moris. Et secundum aliud ordinamentum dicti communis, de hoc disponens, & quadraginta octo civium florentinorum popularium, & guelforum; videlicet trium, de, & pro quolibet gonfalone extrahendorum pro prædictis per unum ex fratribus camerariis. cameræ armorum palatii populi florentini in præsentia officii dictorum dominorum priorum, & vexilliferi de burfis, quæ ad hoc pro quolibet gonfalone per se fuerint ordinatæ, & seu duarum partium omnium prædictorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, seu contradicentibus, remotis, vel quomodolibet impeditis misso, & celebrato solemni, & secreto scrutineo, & obtento partito ad fabas nigras, & albas, ut est moris. Et demum etiam nisi antequam aliquod prædictorum fiat ipsa deliberatio, & voluntas approbata fuerit cum solemnitatibus opportunis per consilia populi, & communis prædicti. Et quod prædicta possint, & debeant cum effectu observari sub pœna florenor. mille auri, quam ipso facto quilibet contrafaciens incurrat pro qualibet vice communi prædicto, non obstante privilegio prioratus artium, aut vexilliferatus iustitiæ, seu alio quolibet. Et quæ pœna a quolibet tali exigí possit, & debeat cum effectu per quemlibet notarium, vel rectorem, & officialem dicti communis summarie, & de facto, contrarietate aliqua non obstante. Et sufficiat pro vice qualibet extrahere unum consulem, pro, & de qualibet arte dictæ civitatis pro contentis in præsentí ordinamento, & non plures extrahantur, vel assumantur, & provisio pro talibus negotiis, vel eorum aliquo proponenda prius deliberaretur per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia per numerum fabarum requisitarum per ordinamenta dicti communis, secundum qualitatem, & conditionem ipsorum contentorum in ipsa provisione. Et demum proponatur inter ipsos, & quadraginta octo, & alios, qui debent interesse, & facta deliberatione inter eos, & subsequenter deliberetur per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum collegia saltem per duas partes eorum antequam ad consilia proponatur. Et quod, ut dictorum 48. civium imbursementes fieri possint, & haberi temporibus opportunis, quod domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & seu duæ partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque scrutinare, & scrutinium facere de civibus florentinis popularibus, & guelfis, de, & pro quolibet gonfalone, & pro quolibet tali scrutinio celebrando, & perficiendo, & pro relationibus, imbursementibus, & extractionibus, retentionibus secreti, & aliis in similibus usitatis possint ipsi domini priores, vexillifer, gonfalo-

nerii, &
re, & c.
facere, c.
modius
scripto f.
prædictæ
inembra
& non t.
merum
cini min.
numero
in omni

Quo
lev

Nulla
qua
tur, dici
ribus pe
daretur,
vel expe
proprium
do; don
bras duc
vel ad t
vel firm
tineatur
vel in q
posset,
na came
sæ, seu
laici app
in aliquo
liberata
populi,
& duode
ipsis; on
tibus, m
scrutinio

Ton

nerii, & duodecim, & capitanei, & seu duæ partes eorum provide-
re, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta semel, & pluries
facere, quæ, & de quibus viderint expedire. Et quod quam com-
modius fieri potest ordinetur, & fiat, quod in toto numero supra-
scripto facto cumulo de toto numero illorum popularium, qui su-
pradiçtæ deliberationi possint interesse sit debita distributio inter duo
membra videlicet usque in tertiam partem, & quod ipsa tertia pars
& non ultra sit in toto numero antedicto, habito respectu ad nu-
merum popularium, ut est dictum, de, & pro membrò quatuorde-
cimi minorum artium civitatis prædictæ. Salva omni solemnitate, &
numero quocumque alio requisito per quæcumque ordinamenta alia
in omnibus superscriptis, vel aliquo eorum.

*Quod aliqua provisio non possit fieri nisi interveniente certo
numero fabarum.*

RUBRICA CCXIV.

Nulla petitio, seu supplicatio, provisio, reformatio, vel proposita
quæ diceret, vel quomodolibet contineret, seu in qua peteret-
tur, diceretur, vel contineretur, quod alicui, seu aliquibus singula-
ribus personis non camerariis, seu officialibus communis Florentiæ
daretur, seu dari deberet, seu posset de pecunia dicti communis,
vel expendi aliquæ quantitates pecuniæ, sive res in eius recipientis
propriam utilitatem convertenda, vel de expendendo, vel remitten-
do, donando, concedendo, vel dando de bonis dicti communis li-
bras ducentas, & ab inde supra, & seu de obligando in perpetuum
vel ad tempus, seu de bonis dicti communis; & seu de faciendo,
vel firmando aliquam provisionem, vel reformationem, in qua con-
tineatur de pœna aliqua, quæ cameræ apostolicæ veniat applicanda,
vel in qua contineretur, quod aliquid dici, vel fieri quoquo modo
posset, vel non posset, sive debeat, vel non debeat sub aliqua pœ-
na camerario domini Papæ, seu sedis apostolicæ, vel romanæ eccle-
siæ, seu alterius domini spiritualis, vel temporalis, vel clerici, seu
laici applicanda, possit poni, mitti, vel proponi ad aliquod, & seu
in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, nisi primo de-
liberata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ
populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi,
& duodecim bonos viros communis prædicti, vel viginti octo ex
ipsis; omnibus aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptan-
tibus, mortuis, vel remotis, vel quomodolibet impeditis, celebrato
scrutinio inter eos ad fabas nigras, & albas sub pœna mille libra-

Tom. II.

Tttt

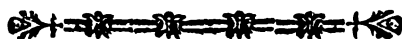
rum f. p. cuilibet ex dictis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ contra prædicta facienti, & seu ipsa omnia non servanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quod aliqua petitio, supplicatio, provisio, reformatio, vel proposita, quæ diceret, vel quomodolibet contineret, seu in qua peteretur, diceretur, vel contineretur expresse de dando, concedendo, vel assignando alicui, vel aliquibus postas mortuas, & seu de conducendo aliquem, vel aliquos ad stipendia dicti communis cum aliquibus postis mortuis, & seu de conducendo, vel quod conducantur ad stipendia dicti communis aliqui stipendiarii ultra numerum hactenus per ordinamenta dicti communis ordinatum. Et seu de honorando, vel pro honorando aliquem prælatum, legatum, dominum, principem, vel baronem, vel aliam quamcumque personam forenses ad civitatem Florentiæ applicantem, & seu per ipsam civitatem, vel eius comitatum, vel districtum transitum facientem, non possit mitti, poni, vel proponi ad aliquod, seu in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, nisi primo deliberatum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros celebrato scrutinio inter eos ad fabas nigras, & albas, & obtento partito ad minus per 32. ex ipsis omnibus, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, vel quomodolibet impeditis sub pœna librarum mille f. p. cuilibet ex dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ contra prædicta facienti, & seu prædicta omnia non servanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quod nulla provisio, petitio, supplicatio, reformatio, vel proposita, quæ diceret, vel quomodolibet contineret de conducendo aliquem, vel aliquos stipendiarios ad stipendia equestria dicti communis, qui sint de aliquo loco propinquo civitati Florentiæ per centum milliaria, vel infra possit poni ad consilium populi civitatis Florentiæ, nisi primo obtenta fuerit, seu deliberata per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu per triginta ex eis, misso inter eos partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est. Et quod aliqua provisio, petitio, supplicatio, reformatio, vel proposita, quæ diceretur, vel quomodolibet contineret de eligendo, deputando, vel assumendo aliquem, vel aliquos forenses habentes aliquem devetum, seu prohibitionem ab officiis communis Florentiæ in potestatem, capitaneum, vel executorem Florentiæ, & seu defensorem, vel bar-

gellum
vendo,
seu facti
vel uni
cuius f
districtu
excomp
seu in a
deliberat
tiæ pop
puli, &
tuor ex
acceptat
misso,
moris e
bus, &
omnia
rentiæ
ipso iu
ptionum
fieri, &
termin
per do
modo,
consilia
vel ten
ante fi
tempor
canda
nullum
aliquo
ri, &
tribus
riorum
& secr
domini
tum p
tento
tum f
partitu
tribus
est, qu

gellum communis prædicti. Et seu de excomputando, vel non solvendo, & seu quod excomputentur, vel non solvantur extimus, seu factiones in totum, vel in partem alicuius populi, communis, vel universitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, occasione alicuius fortilitiæ, vel castri fiendi, seu perficiendi in comitatu, vel districtu Florentiæ. Et seu de prorogando tempus alicuius dictarum excomputationum, non possit mitti, poni, vel proponi ad aliquod, seu in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, nisi primo deliberatum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, vel triginta quatuor ex ipsis, omnibus aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, vel quomodolibet impeditis misso, & celebrato inter eos scrutineo ad fabas nigras, & albas, ut moris est, sub pœna librarum mille f. p. cuilibet ex dictis prioribus, & vexillifero iustitiæ contra prædicta facienti, & seu prædicta omnia non servanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quod aliqua dictarum immunitatum, exemptionum, vel excomputationum non possit ullo modo concedi, seu fieri, nec alicuius hætenus concessæ, vel in futurum concedendæ terminus, vel tempus prorogari, nisi per deliberationem fiendam per dominos priores, & vexilliferum, & eorum collegia prædicta modo, & forma prædictis, & approbandam demum per opportuna consilia dicti populi, & communis, & nisi talis prorogatio termini, vel temporis fieret secundum formam prædictam infra sex menses ante finem talis temporis, quod prorogari quæreretur, vel ipso tempore finito sub dicta pœna, ut dictum est, auferenda, & applicanda. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et quod super nulla proposita, quæ in futurum fieret in aliquo ex consiliis suprædictis possit uno eodemque die, vel alio fieri, & recolligi partitum inter consiliarios ipsius consilii plusquam tribus vicibus in totum etiam ad exquirendam voluntatem consiliariorum, nisi post ipsam tertiam vicem, præmisso, & facto diligenti, & secreto scrutinio ad fabas nigras, & albas, ut moris est, inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, & obtento partito saltem per 28. ex eis, deliberatum fuerit ipsum partitum fieri, seu recolligi posse aliis tribus vicibus. Quo casu ipsum partitum possit fieri, & recolligi etiam eodem die, vel alio aliis tribus vicibus, & non pluribus, nisi iterum deliberetur, ut dictum est, quæ deliberatio fieri possit semel, & pluries, & quotiescunque,

T t t t 2

& de hoc etiam non expediat scripturam fieri, vel quod de tali partito in tali proposita mentio fiat, vel habeatur. Et quod nulli protectores possint eligi, vel quomodolibet deputari in curia romana vigore alicuius balliæ competentis per quacumque ordinamenta dicti communis dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ, & eorum collegiis, nisi misso partito inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros ad fabas nigras, & albas, ut est moris; & obtento partito saltem per 28. ex eis sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum; & quod nulli habenti devetum, ex eo quod electus fuerit, vel iverit in ambasiatorem pro dicto communi possit elevari tale devetum per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ dicti populi, & communis, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, nisi deliberatio fienda super hoc mittatur ad partitum inter eos ad fabas nigras, & albas, & obtineatur saltem per 32. fabas nigras, quæ deliberatio sic obtenta debeat observari; & quod de cætero aliqua petitio, provisio, vel reformatio, quæ contineret, vel diceret, aut in qua contineretur, vel diceretur, seu peteretur aliquem, vel aliquos rectores, vel officiales populi, vel communis, aut civitatis Florentiæ debere, vel posse findicari durante tempore officii talis rectoris, vel officialis, vel aliter, aut in minori tempore, quam in electione talis officii contineretur, non possit proponi, vel mitti ad aliquod, seu in aliquo consilio populi, vel communis Florentiæ, nisi primo deliberatum fuerit inter dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, & seu saltem per triginta quatuor ex eis; aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, seu quomodolibet impeditis misso inter eos, & celebrato secreto scrutinio ad fabas nigras, & albas, ut moris est, sub pœna librar. mille f. p. cuilibet contrafacienti, & seu hoc non servanti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contraxerit sit irritum, & inane. Salvis tamen ubi in supradictis, vel infrascriptis provisionibus, statutis, & ordinamentis communis Florentiæ specialiter, aliter provideretur de maiori numero fabarum, vel maiori solemnitate servanda.

De

Nota & stili-
titi extram
quo fit
re introi-
ta, & rui
prout, bre
xilliferi sic
tio deva-
cti non po-
per line de-
liferatus per
virorum, &
quod bene
Et sic, vel
minoru-
quo est
nam in
& gon-
ptans, de-
poris de-
ipsum
beat in
xillifer-
iret cu-
quaten-
nis p-
ut me-
iplos
num
Et ga-
dispor-
rum
re on-
data,
que,
retoi
vel f.

RUBRICA CCXV.

NOtarius, & scribæ dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ communis, & populi civitatis Florentiæ, & eorum officii extrahendis de bursis ad hoc ordinatis, ut moris est, tempore quo fit extractio præfatorum dominorum sit, & esse debeat tempore introitus, & principii eius officii ætatis perfectæ annorum triginta, & eius officium incohetur; procedat, perseveret, & finiatur, prout, & sicut officium prædictorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, quorum erit notarius, qui notarius ab eodem officio devetum habeat per duos annos. Et durante tempore officii dicti notarii non possit aliquis consors, vel coniunctus dicti notarii per lineam masculinam esse de dictis officiis prioratus artium, vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum, & duodecim bonorum virorum, vel aliquo ipsorum aliquo tempore, vel parte temporis, quod haberet gerere in officio sui consortis notarii, ut præfertur. Et sic e converso non possit aliquis notarius esse notarius officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ pro aliquo tempore, pro quo esset aliquis eius consors, vel coniunctus per lineam masculinam in aliquo ex dictis officiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus, & duodecim. Et quod prius extractus, & acceptans, seu acceptare volens det dictum devetum concurrentiæ temporis suo consorti, & coniuncto per lineam masculinam, qui post ipsum extraheretur. Qui notarius continuam residentiam facere debeat in palatio residentiæ præfatorum dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ de die, & de nocte; nec inde recedere nisi quando iret cum præfatis dominis ad oblationes, vel festivitates, vel nisi quatenus sibi permissum foret per statuta, & ordinamenta communis prædicti, & in palatio prædicto habeat cameram per se solitam, ut moris est. Et in incessu cum dominis præfatis semper post omnes ipsos incedere debeat in medio tamen notarii, & scribæ reformationum, & cancellarii, sive notarii extractionum communis prædicti. Et gaudeat illis immunitatibus, privilegiis, & beneficiis, de quibus disponitur supra in rubrica *de immunitate, & privilegio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ*. Et teneatur, & debeat scribere omnes bullettinis, salvoconductos, omnes licentias, omnia mandata, stantiamenta, præcepta, commissiones quæcumque, & quascumque, quæ per præfatos dominos fierent, vel fieri ordinarentur, sive rectoribus forensibus, vel eorum officialibus, sive officialibus civibus, vel singularibus personis civibus, comitatinis, vel districtualibus flo-

De

rentinis, vel forensibus quibuscumque; de quibus eidem per præfatos dominos impositum fuerit obtento partito inter eos ad fabas nigras, & albas, ut per formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ disponitur, quæ tamen prohibita non stet dictis dominis fieri, & etiam omnia alia, & quæcumque ordinamenta, provisiones, & deliberationes, stantiamenta, quæ fierent, & fieri possent, sive deberent per officium prædictum dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierum societatum, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ tenere possit clavem armarii ubi reponuntur claves portarum civitatis Florentiæ, prout de proposito dicti officii processerit voluntate, & omnia alia facere, quæ tenetur, & debet secundum formam ordinamentorum communis prædicti, & hætenus, ut diutius, consuetum est. Et dictus notarius possit accipere de provisione, vel stantiamento pertinente ad aliquam singularem personam, vel personas in publicum etiam redigendo usque in soldis viginti f. p. & minus, considerata qualitate provisionis, & stantiamenti. Et de licentia, & apodixa, quam dant priores, & vexillifer una cum officio gonfalonierum societatum, & duodecim, notariorum recipiendorum ad officia comitatus soldos quinque f. p. De stantiamento vero, provisionis, vel ordinamenti spectantis ad commune Florentiæ, vel de electione alicuius officialis ipsius communis, qui officialis non habeat aliquod salarium pro ipso officio, sive factum fuerit per ipsos priores tantum, sive per eos una cum aliis, vel de quacumque apodixa, quæ fieret, vel mitteretur pro parte officii eorundem dominorum priorum, & vexilliferi nihil petat, vel recipiat per se, vel alium. Et si ultra, vel aliter quam dictum est supra peteret, vel reciperet aliquo modo condemnetur in libris quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice, salvo quam de apodixa, quæ contineret aliquam solutionem fieri debere vigore alicuius statuti, ordinamenti, provisionis, stantiamenti, vel reformationis dicti communis, quod stantiamentum, provisio, vel ordinamentum factum non fuerit per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ quorum fuerit scriba per se ipsos, vel una cum aliis possit accipere soldos duos, & denar. sex f. p. Et si talis notarius peteret, vel reciperet per se vel alium aliquid de stantiamenti, ordinamenti, vel provisionibus pertinentibus ad commune prædictum, vel de aliqua apodixa non possit inde ad quinque annos proximos habere aliquod officium a communi. Et notarii prædicti teneantur, & debeant copiam omnium, & singularem scripturarum quas in dicto scribatus officio rogaverint, seu fecerint assignare in publicam formam redactam notariis actorum cameræ infra mensem a die finiti officii custodiendam in camera acto-

rum ante
& vexilli
omnium,
rum in c
copiis ap
randos ac
suo in ot
cam forn
pia assign
nem ipsa
successori
xilliferi
scribere
libros in
deinde p
nendos,
debeat
tempus
pœna de
publicum
& comm
qui exec
beat illu
facto co
toto po
copiam
forem
scriptum
rarum
teneatur
licet ibi
qui tal
præsent
Qui no
vigore
rarium
quas p
bellarus
da cam
officii
nem fa
fienda

et præfa-
 fabas ni-
 um com-
 et dictis
 amenta,
 & fieri
 priorum
 & duo-
 sit cla-
 rentiæ,
 nia alia
 entorum
 . Et di-
 rtinente
 riam re-
 ra qua-
 podixa,
 eriorum
 sitia co-
 nis, vel
 lone ali-
 aliquod
 res tan-
 a, quæ
 norum,
 si ul-
 aliquo
 et, &
 ram so-
 provi-
 stantia-
 officium
 ba per
 denar.
 alium
 entibus
 de ad
 i. Et
 ingula-
 seu fe-
 im ca-
 a acto-

rum antedicta, ut exinde possit haberi noticia per dominos priores
 & vexilliferum iustitiæ omnibus temporibus oportunis. Copiam vero
 omnium, & singulorum ordinamentorum per dictos notarios rogato-
 rum in dicto scribatus, seu notariatus officio, exceptis apodixis, &
 copiis apodixarum infra quindecim dies a die depositi officii nume-
 randos ad pœnam librarum centum f. p. dare, & assignare debeat
 suo in officio successor in uno, vel pluribus libris scriptis in publi-
 cam formam redactis. Qui quidem successor cui sic fuerit ipsa co-
 pia assignata, seu data teneatur, & debeat dationem, seu assignatio-
 nem ipsam in uno libro ad hæc tenendo in camera sui notarii, seu
 successoris prædicti in palatio dominorum priorum artium, & ve-
 xilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ in publicam formam
 scribere cum annotatione duorum testium. Et ipsam copiam, seu
 libros in dicto palatio custodire, & salvare durante suo officio, et
 deinde post successor suum similiter assignare, & dare similiter reti-
 nendos, & sic perpetuo de successore in successorem sub dicta pœna
 debeat observari. Et quilibet ipsorum notariorum, cui infra dictum
 tempus non fuerit facta assignatio supradicta teneatur, & debeat sub
 pœna ducentarum librarum f. p. & privationis officii notificare per
 publicum instrumentum executori ordinamentorum iustitiæ populi,
 & communis Florentiæ qualiter dicta copia sibi non fuerit assignata
 qui executor sub pœna quingentarum librarum f. p. teneatur, & de-
 beat illum talem notarium, qui sic non consignaverit illico, & de
 facto condemnare in pœna prædicta, & condemnationem exigere
 toto posse. Et nihilominus ipsum talem notarium cogere ad dandum
 copiam supradictam. Eo expresso, quod successor, cui per præces-
 sorem suum fuerint aliquis, seu aliqui libri suorum actorum, seu
 scripturarum consignati tanquam continentes copiam omnium scriptu-
 rarum per ipsum talem præcessorem in dicto officio rogatarum non
 teneatur ad notificationem prædictam faciendam, ut dictum est;
 licet ibi deficeret aliquid de rogatis, de quo quidem defectu ipse
 qui talem defectum commiserit puniatur. Et nihilominus etiam
 præsentare teneatur, & cogatur eisdem post dictum terminum.
 Qui notarius teneatur omnes apodixas, quas scribere tenetur, idest
 vigore sui officii, & quas scriberet de aliqua solutione per came-
 rarium cameræ de pecunia communis Florentiæ facienda, &
 quas priores, & vexillifer iustitiæ mitterent dominis officialibus ga-
 bellarum de aliqua quantitate pecuniæ per eos danda, vel assignan-
 da camerariis cameræ pro communi, extense scribere in actis ipsius
 officii. Et dictus notarius non possit, vel ei liceat aliquam provisio-
 nem factam per priores, & vexilliferum iustitiæ de aliqua solutione
 fienda de pecunia dicti communis redigere in formam publicam nisi

semel, & tunc scribere teneatur iuxta ipsam provisionem qualiter sit completa, & reddita. Et quod quilibet notarius, qui sumpserit ex actis officii priorum, & vexilliferi iustitiæ aliquam provisionem, alias non redditam in publicam formam continentem aliquam solutionem alicui fieri debere de pecunia iam dicti communis scribat iuxta ipsam provisionem qualiter die tali sumpserit ex ipsis actis. Et quod nulla provisio facta per officium dominorum priorum & vexilliferi, quæ contineat aliquam solutionem fieri posse, vel debere de pecunia dicti communis redacta semel in publicum, ulterius in publicum redigatur. Et custodes actorum cameræ provisionem huiusmodi redactam in publicum semel alia vice redigi non permittant. Et quod in prædictis pœnis condemnari possit per executorem ordinamentorum iustitiæ non obstante aliquo privilegio, vel beneficio, & etiam infra annum. Et de prædictis possit quilibet accusare, & denuntiare clam, & palam coram executore cui teneatur secretum si voluerit. Et de his possit suo etiam motu executor inquirere. Et in quolibet casuum prædictorum sufficiat probatio trium testium de publica fama. Et hoc iurare teneatur idem scriba servare in introitu sui officii. Quod iuramentum computare teneatur eidem notarius extractionum, vel scriba reformationum. Abstineant penitus notarii, & scribæ prædicti a rogando, vel scribendo per se, vel eius coadiutores bullettinis, vel securitates concedendas per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ solos absque collegiis pro debito pecuniario privatæ personæ, vel pro condemnatione, vel bamno aliquo sub pœna posit. supra sub Rubr. *De officio, & auctoritate dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ*, plenius continetur. Teneatur etiam dictus notarius dominorum priorum una cum scriba reformationum communis Florentiæ, vel eius coadiutor bis in ebdomada, prout sibi fuerit mandatum per præfatos dominos, & vexilliferum iustitiæ ire ad palatia rectorum communis Florentiæ, & recercare eorum carceres si ibi est aliquis detemptus contra formam statutorum communis prædicti, prout, & sicut disponitur infra in collatione criminalium sub Rubr. *De pœna officialis tenentis aliquem in palatio &c.* Et teneantur contenta in dicto statuto observare, & dictas recercationes facere etiam non expectato mandato, vel commissione, seu conscientia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet, & qualibet vice. Et teneatur, & debeat notarius, & scriba prædicti habere unum librum de per se ordinatum in quo scribere debeat per se, vel eius coadiutorem omnia, & singula ordinamenta, quæ fierent per præfatos dominos, & vel collegia vigore cuiuscumque balie eisdem quomodolibet competentis, ut sic semper, & de facili reperiri possint, qui

debeat re-
bere pos-
recipere an,
vexilliferi so-
stantibus stat-

Quod no-

Nulla pos-
cuiuspo-
ba domini-
societaturae-
licuius eam
eligi ad stat-
prædicti tam
quantum ex-
artium, & si-
gonfalone per
nis Florentiæ
partito sale-
trafaciens no-
quingentis
gore talis
electus est
re sub pœ-
sibi per cre-
in fraude &
ctis. Et cum
rum elige in
camerarium
licumque de
habentibus
rit in frac-
larium sol-
tium, & cum
duodecim
facto, & non
non fuerit
aliter solv-

Tom.

debeat remanere penes eius successorem in quo etiam successor scribere possit, & debeat ordinamenta prædicta. Et possit generaliter recipere id totum quod deliberatum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, vel secundum quod consuetum fuerit non obstantibus superscriptis aliquibus.

Quod notarius, vel scriba dominorum priorum, vel eius coadiutor non possit durante officio eligi ad aliquod officium.

RUBRICA CCXVI.

Nulla provisio fieri possit, vel ad consilium poni, per quam, seu cuius vigore aliquis, qui esset tunc temporis notarius, seu scriba dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierorum societatum populi, & communis Florentiæ, vel aliquis eorum, seu alicuius eorum substitutus, vel coadiutor directe, vel indirecte possit eligi ad aliquod aliud officium notariatus, seu scribatus communis prædicti tunc temporis imbutus. Et si fieret intelligatur esse, et sit quantum ad eos ipso iure nulla, nisi deliberata esset per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonieros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, facto inter eos ad fabas nigras, & albas, & obtento partito saltem per triginta tres ex eis. Et nihilominus quilibet contrafaciens intelligatur esse, & sit periurius, & puniatur in libris quingentis f. p. privilegio aliquo non obstante. Et quod nemo vigore talis provisionis possit contra prædicta eligi, vel assumi, & si electus esset nequeat ipsum officium acceptare, vel aliquam exerce re sub pœna periurii, & infamiæ, & quingentarum librarum f. p. sibi per quemlibet officialem, & rectorem auferenda. Et quod nihil in fraudem prædictorum fieri valeat quoquomodo sub pœnis prædictis. Et quod nulli, qui contra prædicta, vel in fraudem prædictorum eligeretur possit fieri aliqua solutio alicuius salarii per aliquem camerarium, vel officialem communis Florentiæ. Et quod facta qualicumque notificatione, sive insinuatione camerario, sive camerariis habentibus facere huiusmodi solutionem quod talis electio facta fuerit in fraudem prædictorum, ipsi camerarii nequeant ipsis notariis salarium solvere nisi primo declaratum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfalonieros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum facto, & obtento partito ad fabas nigras, & albas, quod ipsa electio non fuerit facta in fraudem prædictorum. Et quidquid contra, vel aliter solveret de suo proprio solvisse intelligatur, & in duplo eius

Tom. II.

V v v v

quod sic solverit condemnatur, & coadernari debeat per quemcumque rectorem dicti populi, & communis summarie, & de facto infra quindecim dies a die inchoati processus. Et quilibet rector dicti communis possit suo proprio motu, & teneatur, & debeat ad accusationem, seu denuntiationem, vel notificationem cuiuscumque civis, seu comitatini Florentini de prædictis procedere etiam summarie, & de plano, & processum infra dictum terminum determinare. Eo expresso quod prædicta non intelligantur in aliquo derogari dictis notariis, vel alicui ipsorum quominus possint, & debeant ad quæcumque officia dicti communis imbutari.

De electione, & officio notarii cancellarii communis Florentiæ.

RUBRICA CCXVII.

PRO communi Florentiæ per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & officium gonfalonierum societatum populi Florentini, & officium duodecim bonorum virorum communis prædicti eligatur annis singulis unus expertus notarius de collegio iudicum, & notariorum civitatis præfatæ, in arte dictaminis expertus, in cancellarium dicti communis, & pro cancellario dicti communis ad dictaturam literarum ambaxiatorum ipsius communis, & officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ pro tempore existentibus, et ad scribendum, & exercendum omnia, & singula, quæ in dicto officio cancellariæ fuerint opportuna. Qui notarius habeat, & habere debeat secum unum notarium coadiutorem quem voluerint. Et habeat, & habere debeat dictus cancellarius annuatim pro salario suæ personæ florenos auri centum. Et dicti sui coadiutoris florenos auri quadraginta, quæ salaria camerarii cameræ communis Florentiæ pro tempore existentes eidem cancellario pro se, & dicto suo coadiutore dare, & solvere teneantur, & debeant de quacumque ipsius communis pecuniâ ad eorum manus pervenienda quibuslibet quatuor mensibus cuiuslibet anni, in principio videlicet quorumlibet quatuor mensium sine detractone alicuius gabellæ, vel directuræ, & sine aliqua apodixa propterea habenda, recipienda a dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ. Et cancellarius prædictus de literis, seu pro literis, quæ mitterentur pro parte communis Florentiæ alicui communi, vel domino, vel alii cuicumque ad faciendum fidem quod aliquis sit de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, vel quod sit notarius, vel similibus, pro scriptura, vel dictatura earum accipiat soldos sex f. p. de litteris recommendationis, quæ mitterentur communi, vel domino, vel alicuicumque alicuius civitatis, vel ter-

re, vel
f. p. Et
f. p. Et
lium sub
qua com
tia, in,
mi
ro
de

Quia
pr
fra tri
lario pr
die redi
non aut
aliam
de ad
ipso iun
acceptat
ctorem
possit, &
rius offi
coram
scribere
quilibet
xiatis su
pro sup
apodixa
qui apo
sentis p
ambaxia

De a

Elect
per
lonerios
munis

ræ, vel ambassariam communis Florentiæ, vel similibus soldos octo f. p. Et ad dominum Papam, Regem, vel cardinalem soldos viginti f. p. Et nihil ultra, vel aliter petat, vel accipiat per se, vel alium sub pœna librarum quinquaginta f. p. eidem pro vice qualibet qua contrafecerit auferenda, & scribere teneatur omnia occurrentia, in, & circa ambaxiatores, ut sequitur.

De observantiis ambaxiatorum.

RUBRICA CCXVIII.

Quilibet, qui eligetur in futurum in ambaxiatorem communis prædicti, si in ipsam ambaxiatam iverit teneatur, & debeat infra triduum a die sui reditus Florentiæ numerandum coram cancellario prædicto, quo die iverit in ipsam talem ambaxiatam, & quo die rediverit ab eadem sub pœna ducentarum librarum cuilibet sic non iuranti pro vice qualibet auferenda. Et nihilominus ad ullam aliam ambaxiatam communis prædicti eligi nequeat quoquomodo inde ad duos annos tunc proxime secuturos. Et quod contrafieret sit ipso iure nullum. Et qui contra prædicta electus talem ambaxiatam acceptaret, vel exerceret in libris quingentis f. p. per quemlibet rectorem, & officialem populi, seu communis Florentiæ condemnari possit, & debeat summarie, & de plano. Et quod dictus cancellarius officii dominorum priorum, & vexilliferi, & quilibet ipsorum eorundem quo sic fuerit iuratum teneantur, & debeant in dicto libro scribere tempora supradicta, ita quod clare pateat quanto tempore quilibet ipsorum ambaxiatorum morati fuerint in ipsis talibus ambaxiatis sub pœna librarum vigintiquinque f. p. Et quod nulla solutio pro supradicto alicuius ex oratoribus supradictis possit fieri, nisi in apodixa, quæ de huiusmodi solutione disponet affirmetur per eum, qui apodixam ipsam scribet iuratum esse secundum formam præsentis provisionis de tempore itineris, & reditus talis, seu talium ambaxiatorum.

De ambaxiatoribus eligendis, & de modo, & forma circa eos.

RUBRICA CCXIX.

Electio alicuius ambaxiatoris solummodo fieri possit, & debeat per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irre-

quisitis, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & quod quilibet commissio cuiuslibet ambaxiatæ debeat primo notari, extendi, & aptari, & demum legi dominis prioribus, & vexillifero, & officio gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & quæ deliberata fuerint per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & dicti officii dentur, & mittantur, & non aliter: Salvo quod prædicta non intelligantur per ambaxiatores, & commissarios, qui mitterentur in comitatu, & districtu Florentiæ. Et aliqua vestis, seu aliquid pro induendo aliquem ambaxiatorem non possit fieri, dari, vel concedi directe, vel indirecte quoquomodo, nec propterea fieri aliquod stantiammentum, provisio, vel deliberatio, aut solutio quoquomodo sub pœna librarum quingentarum f. p. pro qualibet vice cuilibet contrafacienti auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & contrafaciens ad restitutionem teneatur dicto communi. Salvo quod prædicta non intelligantur pro ambaxiatoribus, qui mitterentur pro nova incoronatione fienda de domino Papa, aut de Imperatore, sive alicuius Regis, quæ causæ remaneant secundum ordinamenta infra scripta, & prout hactenus consuevit, & quæ concederentur etiam pro aliqua tali causa teneantur, & debeant illico cum reversi fuerint vestimenta, & robas, quæ, & quas de pecunia dicti communis fecerint, aut receperint mittere, aut dimittere in camera dicti communis, & per provisores, aut camerarios dictæ cameræ vendantur, & pecunia inde percipienda pertineat ad commune, & mittatur pro communi ad introitum dictæ cameræ, & non possit stantiari, dari, vel solvi alicui ambaxiatori pro salario suæ ambaxiatæ pro qualibet die ultra florenos quinque si esset miles, vel doctor, & pro decem equis, & alii cuicumque ultra florenos quatuor pro die pro octo equis, sed usque in dictas quantitates possint fieri stantiamenta, deliberationes per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, & pecunia pro prædictis, & secundum prædicta possit, & debeat solvi per camerarios cameræ dicti communis de pecunia capse generalis, & prout, & sicut in stantiamento scriptum fuerit; & mazerio, vel alii non possit deinceps aliquid stantiari, seu solvi pro salario, vel expensis alicuius ambaxiatæ, sed solummodo ipsi ambaxiatori, ut supra dictum est. Et alicui ambaxiatori non possit stantiari, vel dari, vel alii pro eo, seu pro ambaxiata aliquo modo, vel causa, vel aliquo vigore directe, vel indirecte, nisi pro salariis, ut superius dictum est, nec ultra salarium aliquid ullo modo sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, solventi, vel recipienti

pro qual
nem sol
commun
tationes
eorum
per dom
& scriba
munis;
tur scri
cuiuslib
dicto ca
dus per
dictus;
coadiuto
xiatorum
quibus
rentia
-& scriba
-& scriba
-& scriba
-& scriba

NULL
ali
Florenti
in dictis
plusquam
ipsis an
quomodo
& vexi
decim
ipsum, &

IN
nec
duos a
contral
applica

pro qualibet vice communi Florentiæ applicanda, & ad restitutionem solutorum, & receptorum contra prædicta dans, vel recipiens communi Florentiæ teneatur. Et quod deinceps electiones, ac deputationes cuiuslibet ambaxiatoris, & ambaxiatorum, & stantiamenta eorum solutionum, & aliorum actuum, qui pro prædictis fierent per dominos priores, & vexilliferum, & eorum collegia notentur, & scribantur, & rogentur solummodo per cancellarium dicti communis, & non per alium quoquomodo. Et ipse cancellarius teneatur scribere, & notare diem itineris, & discessus, & diem reditus cuiuslibet ambaxiatoris, ut clare appareat omni tempore. Et pro dicto cancellario sit, & esse debeat continuo unus liber eidem dandus per camerarios cameræ armorum palatii, in quo quidem libro dictus cancellarius teneatur, & debeat scribere per se, seu suum coadiutorem nomina, & pronomina omnium, & singulorum ambaxiatorum communis prædicti, & diem electionis factæ, & tempora quibus ipsi ambaxiatores steterint, & diem reditus, & omnia occurrentia circa prædicta.

De tempore moræ ambaxiatorum.

RUBRICA CCXX.

Nullus ambaxiator, qui mitteretur pro communi Florentiæ in aliquam ambaxiatam ad aliquem locum propinquum civitati Florentiæ per centum milliaria, vel infra, possit, vel debeat stare in dicta ambaxiata computato tempore itineris moræ, & reditus plusquam per triginta dies. Et quod ulteriori tempore nulla solutio ipsis ambaxiatoribus, vel ipsorum alicui fieri possit, vel debeat quoquomodo, nisi contrarium deliberaretur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ tempore quo fiet electio ipsius, seu ipsorum ambaxiatorum.

De numero ambaxiatorum, & donis eis factis.

RUBRICA CCXXI.

In aliqua ambaxiata dicti communis de cætero non mittantur, nec pro ipsa eligantur pro vice, & pro una ambaxiata ultra duos ambaxiatores sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & quidquid contraficeret sit irritum, & inane. Salvo

quod maior numerus mitti possit quando de maiori numero mittendo, & eligendo deliberatum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti per triginta septem fabas nigras nemine discordante, & non aliter. Et salvo etiam, & declarato, quod non obstantibus prædictis ad dominum Papam, ad dominum Imperatorem, & ad Regem, & Reginam, & quemlibet eorum possit eligi, & mitti quilibet numerus ambaxiatorum, de quo dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & gonfaloneriis societatum, & duodecim bonis viris, vel duabus partibus ipsorum placuerit, aut voluerint. Et omnia, & singula, quæ donata fuerint ambaxiatoribus dicti communis, exceptis quæ in cibo, & potu consisterent, pertineant, & pertinere intelligantur ad commune Florentiæ, & ipsi communi applicentur, & ipsi ambaxiatores incontinenti cum reversi fuerint teneantur dicta dona repræsentare, & consignare cameræ dicti communis, & ibi dimittere, & vendantur, & in utilitatem dicti communis convertantur, & regulatores faciant effectualiter observari. Idem si data fuerint dona socio, familiari, vel alii pro ipsis ambaxiatoribus, aut cum eo, vel eis existenti, & de hoc regulatores introitus, & exitus dicti communis declarent, & declarare possint, & debeant secundum, & prout crediderint esse verum, & declaratio officii regulatorum in hoc pro veritate habeatur, & observetur, & qui contrafecerit in prædictis puniatur pro qualibet vice in libris quingentis f. p. communi Florentiæ applicanda, & dona dare compellantur camerariis cameræ pro dicto communi. Et cuilibet ambaxiatori mittendo pro dicto communi possint concedi pro suo itinere si fuerit miles, aut doctor, vel iudex usque in sex equos, & non ultra, & si fuerit alius non prædictæ qualitatibus usque in quatuor equos, & non ultra, prout de dictis numeris equorum in quolibet casu, & pro qualibet ambaxiata deliberatum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non excedendo dictos numeros ullo modo sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & pro dictis numeris curent domini priores, & vexillifer iustitiæ, & eorum collegia expensas decentes assignare, in iis eorum conscientias onerando, & pro pluribus equis expensa non fiat, & in hoc etiam regulatores tempore revisionis expensarum provideant, ut expedire viderint. Et in quolibet tali numero computentur, & includantur equi de salma, & expensoris cuiuslibet. Eo tamen addito, & decla-

rato, quod
gem, ve
disponi,
collegiis
acquirant
commun
rum prior
populi,
men exp
sitiæ,
commun
bus, &
& debeat
quos, &
duabus
bestiis al
rierit qu
cialiter
per carne
non dep
contineb
rialitate
communi
bus, &
liber im
re, &
quod
in præ
diat, pr
baxiator
seu deli
pro con
seu cor
& quot
& utilis
imponat
pro qu
fuerit
prout
qui elec
do rent
priors

ero mir-
, & ve-
duodecim
igras ne-
ro, quod
m Impe-
possit eli-
nis prio-
duode-
t volue-
bus dicti
neant, &
communi
fuerint
di com-
di com-
servari.
is ambaxi-
atores in-
fint, &
eclaratio
etur, &
in libris
re com-
t ambaxi-
tores itine-
rios, &
in qua-
in quo-
r domi-
mmunis
n bonos
iam ab-
modo
anti pro
, & pro
, & eo-
scientias
etiam
expedire
ndantur
t. decla-

rato, quod ambaxiatoribus destinandis ad Papam, Imperatorem, Regem, vel Reginam possit de maiori numero equorum provideri, & disponi, prout dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & eorum collegiis videbitur convenire. Et insuper quod ambaxiatori cuilibet acquirantur pro dicto communi equi deficientes sibi expensis dicti communis, prout, & sicut, & de quibus videbitur offitiis dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis, quando tamen expediens occurreret. Et quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis possint, & debeant facere antequam ambaxiatores vadant extimari eorum equos, & bestias, quas, & quos ducent, prout, & sicut eis, vel duabus partibus eorum videbitur convenire, & si ex ipsis equis, & bestiis aliquis in itinere, vel in ambaxiata, stantia, aut reditu perierit quoquomodo, possint de pecunia dicti communis ad aliud specialiter non deputata facere emendari, & solvi extimationem factam per camerarios cameræ dicti communis de pecunia ad aliud specialiter non deputata, & camerarii solvant, prout, & sicut in stantiamento continebitur etiam sine alia apödixa, vel solemnitate, aut substantialitate. Et domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, aut contradicentibus, vel remotis, vel quomodo libet impeditis possint semel, & pluries, & quotiescunque præcipere, & seu præcipi facere cuilibet ambaxiatori, qui electus fuerit, quod vadat in ambaxiatorem in illo termino, & tempore, de quo in præcepto fuerit expressum, & suum iter prosequatur, & expediat, prout sibi fuerit iniunctum, & præceptum, & quemlibet ambaxiatorem cogi ad eundem facere, per quem, & prout voluerint, seu deliberaverint, & pro prædictis, & quemlibet prædictorum, & pro eorum, & cuiusque eorum executione illas pœnas imponere, & seu eorum præcepto inducere, aut inferere, de quibus, & prout, & quoties eorum discretioni videbitur expedire pro opportunitate, & utilitate dicti communis; eo etiam addito, quod nullam pœnam imponant pro prædictis, quæ sit minor ducentarum librarum f. p. pro quolibet ambaxiatore, & qualibet vice, & quilibet, qui electus fuerit in ambaxiatorem, & non obedierit in eundo in ambaxiata, prout sibi præceptum fuerit puniatur in talibus pœnis. Et aliquis, qui electus fuerit in ambaxiatorem non possit ambaxiatæ aliquo modo renuntiare, nisi de renuntiatione fuerit deliberatum per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi,

& duodecim bonos viros communis prædicti ad minus per viginti octo ex eis. Et similiter nullus ambaxiator, qui inciderit in aliquam pœnam pro non eundo, seu non obediendo ad eundum in ambaxiatam possit inde absolvi, nec a tali pœna liberari nisi per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti ad minus per viginti octo ex eis, super hoc deliberantes.

Ambaxiatores non mittantur pro singulari persona nisi obtineatur.

RUBRICA CCXXII.

Aliquis ambaxiator non possit eligi, seu mitti revera ad instantiam, vel petitionem alicuius personæ, nisi dumtaxat pro negotiis dicti communis, nisi ipse talis ambaxiator electus fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel ad minus per triginta duos ex eis, & similiter stantiatum salarium, nec aliter aliqua solutio de salario fieri possit, aut scribi sub pœna librarum quingentarum s. p. cui libet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Salvo nisi singularis persona pro qua talis ambaxiator iret, vel eligeretur solveret salarium in totum ipsius ambaxiatoris, & seu ambaxiatorum, & sic tenentur iurare domini priores, & vexillifer, & eorum collegia in quolibet stantiamento salarii ambaxiatoris, de quo iuramento in apodixa solutionis salarii mentio fieri debeat.

De deveto ambaxiatorum.

RUBRICA CCXXIII.

Omnès, & singuli electi, seu qui eligentur, seu qui iverint, vel ibunt pro ambaxiatoribus, seu in ambaxiatores, vel tamquam ambaxiatores communis Florentiæ in aliquam ambaxiatam communis eiusdem intelligantur habere, & habeant devetum ab omni, & qualibet ambaxiata communis prædicti per tempus, & terminum unius anni proxime secuturum incipiendi a die quo redierit de dicta prima ambaxiata. Et contra prædicta nullus directe, vel per obliquum possit eligi, seu mitti, vel ire pro ambaxiatore dicti communis, seu facere, vel etiam acceptare aliquam ambaxiatam com-

munis prædicti
cui libet tam
fuerit in ambaxiata
gonfaloneros
ginta duos
ris est, & viginti octo
xiatam

Quod.

Dominus per
puli, &
duos par
mel, & ex
ponere
ribus dicti
cancellarii
pœnes in
riam, &
tibus eor
oratori
rit suam
prædictis
mel, &
visiones
revocare
& plur
partibus

Nullus
munis
ambaxiator
ambaxiator
To

munis prædicti, vel pro eo sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet acceptanti, vel ambaxiatam ipsam facienti nisi obtentum fuerit inter dominos priores populi, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros ad minus per triginta duos ex eis, misso partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est, quo subsecuto libere acceptare possit, & expedire ambaxiatam prædictam.

Quod domini priores provideant quod ambaxiatores faciant relationes infrascriptas.

RUBRICA CCXXIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum offitiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries, & quotiescumque deliberare, & ordinare, ac disponere quod informationes, quæ dantur, seu darentur ambaxiatoribus dicti communis registrentur in palatio populi Florentini per cancellarium communis. Et relationes ipsorum etiam registrentur pœnes illas informationes ad intelligentiam, & ad futuram memoriam, & imponere pœnas cui, & seu quibus eis, seu duabus partibus eorum videbitur si non registrarit, aut registrarit fecerit, & oratori si non retulerit, aut in scriptis, vel alio modo non dederit suam relationem, prout, & sicut extiterit ordinatum. Et pro prædictis, & circa prædicta, & pro eorum observantia possint semel, & pluries, & quotiescumque providere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta etiam penalia facere omni tempore, & revocare, corrigere, & emendare, & mutare, & de novo facere semel, & pluries, & quotiescumque, & quandocumque eis, vel duabus partibus eorum videbitur expedire.

Nullus de collegiis potest esse orator.

RUBRICA CCXXV.

Nullus de officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ possit eligi, vel assumi in ambaxiatorem, vel pro ambaxiatore dicti communis pro eundo ad aliquas partes, nec ipsam ambaxiatam acceptare, nec in ipsa ambaxiata ire, vel se aliququaliter

Tom. II.

Xxxx

directe, vel indirecte intromittere pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti.

De observantiis ambaxiatorum.

RUBRICA CCXXVI.

TEneantur domini priores artium, & vexillifer iustitiæ communis Florentiæ dare ambaxiatoribus destinandis in scriptis formam ambaxiatæ eisdem imponendæ sigillatæ sigillo dicti communis. Et quando negotium esset tale quod videretur prædicta ambaxiata expedienda habere aliquem notarium, possit eligi per eos per quos eliguntur ambaxiatores in ambaxiatorem pro scribendis quæ ipsis ambaxiatoribus viderentur. Et ambaxiatores electi teneantur, & debeant infra terminum eisdem statuendum ire in ambaxiatam eis commissam nulla excusatione, seu exceptione obstante, nisi talis excusatio infra tres dies ex quo fuerit proposita fuerit admissa, & adprobata per dominos priores, & vexilliferum prædictos cum eorum collegiis, seu duas partes ipsorum, ut dictum est, & qui non iverit in dictam ambaxiatam, ut est moris, intelligatur esse, & sit perpetuo ipso iure privatus omni officio, & honore communis Florentiæ & inhabilis ad officia, & honores dicti populi, & communis, & non possit in perpetuum eligi, vel assumi ad dicta officia, vel aliquod eorum, & si contraxerit non valeat ullo modo. Et nihilominus acceptans, vel exercens in libris quingentis f. p. communi Florentiæ vice qualibet condemnetur, & a prædicto officio removeatur per dominum potestatem, & quemlibet alium rectorem, & officialem communis Florentiæ. Et teneantur quoque omnes, & singuli ambaxiatores dicti communis antequam vadant in ambaxiatam imponendam eisdem, comparere coram executore ordinamentorum iustitiæ, vel eius iudice, & coram ipsis, vel altero eorum iurare quod nullum salarium sibi ordinatum fuerit, neque recipere directe, vel per obliquum contra formam ordinamentorum communis Florentiæ, & quod vere, & non fiste electus sit, & iturus in talem ambaxiatam. Quod iuramentum dictus dominus executor, vel eius iudex scribi facere teneatur per unum ex suis notariis in quodam libro per se. Et nihilominus de ipsius iuramenti præstatione per instrumentum publicum, seu apodixam ipsius domini executoris illico fidem facere camerariis cameræ dicti communis sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet executori, seu eius iudici contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & de ipsius executoris salario retinenda. Qui dominus executor teneatur, & debeat ad dictam pœnam

ad notif
publice,
rum sol
tra omn
cumque
pecuniæ
ræ dicti
accessisse
facto ad
commun
Et
pissent.
ultra dic
derata p
teretur,
decem,
aliquem
offitium
pro se,
milium
fuerit,
cogantur
quocumq
&
linam u
prædictar
beneficio
potestate
cuiuscum
clam, &
acculare
tiationem
prædicti
re. Et et
tionem,
prædictis
prædicti
& merur
viter, &
non, &
alicuius
sufficiat
si interro
eorum di

um f. p.

communis
formam
nis. Et
riata ex-
quos eli-
phis am-
& de-
tam eis
talis ex-
, & ad-
eorum
on iverit
it perpe-
Florentiæ
unis, &
, vel ali-
nihilomi-
ni Flo-
moveatur
& officia-
& singuli
iatam in-
orum in-
im iurare
directe,
nis Flo-
in talem
, vel eius
quodam
e per in-
oris illico
librarum
trafacienti
o retinen-
a poenam

ad notificationem cuiuscumque verbo, vel scriptura fienda eidem, publice, vel occulte inquirere, & procedere omni iuris, & statutorum solemnitate obmissa, cursu alicuius temporis non obstante contra omnes, & singulos ambaxiatores dicti communis qui quomodo- cumque recipient per se, vel alios, seu recipere dicerentur aliquam pecuniæ quantitatem a communi Florentiæ, vel a camerario camere dicti communis prætextu alicuius ambaxiatæ, in qua vere non accessisset, & repertos culpabiles cogere, & compellere etiam de facto ad restituendum camerario cameræ dicti communis pro ipso communi recipienti totum id quod occasione talis ambaxiatæ recepissent. Et insuper quemlibet contrafacientem punire, & condemnare ultra dictam quantitatem, prout de qua processerit voluntate, considerata personæ, & negotii qualitate. Et nullus ambaxiator, qui mitteretur, & iret ex parte communis Florentiæ ad Summum Pontificem, vel eius legatum, vel dominum Imperatorem, vel Regem aliquem possit, vel debeat impetrare, vel impetrari facere aliquod officium, beneficium, privilegium, dignitatem, litteras, seu gratiam pro se, vel alio ab eis vel altero eorum sub pœna librarum trium milium f. p. sed proprium negotium pro quo iverit, vel missus fuerit, & non aliud procurare teneatur. Et si contrafactum fuerit cogantur in personis, & rebus, & per bonorum destructionem, & quocumque alio modo ipse, & eius coniuncti per lineam masculinam usque in quartum gradum ad solvendam condemnationem prædictam, & ad renuntiandum, & renunciari faciendum tali officio, beneficio, privilegio, dignitati, litteris, seu gratiæ per dominum potestatem, vel executorem ordinamentorum iustitiæ ad petitionem cuiuscumque postquam petatum fuerit. Et quilibet possit, eique liceat, clam, & palam, & absque solutione alicuius gabellæ denunciare, accusare, seu notificare quemlibet contrafacientem. Quam denuntiationem, accusationem, & notificationem teneantur, & debeant prædicti domini potestas, & executor recipere, & super ea procedere. Et etiam super prædictis ex eorum officio procedere per inquisitionem, & repertos culpabiles punire, & condemnare in pœnis prædictis, & super prædictis inveniendis, & inquirendis habeant prædicti domini potestas, & executor, & quilibet eorum liberum, & merum arbitrium, & baliam in procedendo, & cognoscendo breviter, & summarie, iuris, & statutorum, servata solemnitate, vel non, & etiam per tormenta præcedentibus inditiis, vel non, cursu alicuius temporis non obstante. Et ad probationem prædictorum sufficiat dictum trium testium de publica fama deponentium, etiam si interrogati de causa scientiæ non reddiderint legitimam causam eorum dicti, & processum quem inceperint de prædictis expedire

Xxxx 2

teneantur infra viginti dies postquam inceperint. Et de prædictis procedere, cognoscere, & punire, ut dictum est, sub pœna librarum mille f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice. Possit tamen quilibet mittere cedulam, seu scriptam continentem nomina, & pronomina, & delicta facientium contra prædicta, vel eorum aliquod in capsam, quæ est in palatio habitationis domini executoris in qua mittuntur cedulæ continentes maleficia commissæ per magnates contra populares, & super contentis in tali cedula dictus dominus executor teneatur, & debeat procedere, & punire, & condemnare quemlibet contrafacientem in poenis prædictis, aliquo cursu temporis non obstante. Et quod dd. ambaxiatores, qui nitterentur, vel irent ad dictos Summum Pontificem, vel Regem antequam vadant in dictam ambaxiatam teneantur coram domino potestate, vel eius assessore collaterali satisfacere de libris tribus millibus f. p. pro quolibet eorum cum duobus bonis, & idoneis fideiussoribus approbandis per approbatores communis Florentiæ de non veniendo, vel faciendo contra prædicta, vel aliquod prædictorum. Et nulla solutio alicuius salarii fieri possit dictis ambaxiatoribus per dictos camerarios, nec eisdem dari aliqua litera ambaxiatæ ipsorum, nisi demum præstita satisfactione prædicta. Et si condemnatus fuerit aliquis ex dictis ambaxiatoribus ex causis prædictis, vel aliqua earum etiam per contumaciam, talis condemnatio habeatur, & sit pro plena, & sufficienti probatione, & contra prædictos eorum coniunctos, & fideiussoribus prædictos, & quemlibet eorum, & possint dicti fideiussores personaliter, & in rebus cogi, & compelli. Et equi quos duxerint aliqui ambaxiatores, vel alii euntes in servitium dicti communis extimentur, & extimari debeant per provisores cameræ, & mariscalcum antequam vadant, dum tamen extimatio emendæ alicuius equi mortui non excedat quantitatem librarum centum f. p. Et si aliquis equus deterioreretur, vel magagnaretur, tunc debeat emendari, secundum quod extimatum fuerit damnum talis deteriorationis, vel magagnæ per massarios, provisores, & mariscalcum. Et si contingat quod ipsi ambaxiatores, vel euntes in servitium dicti communis longiorem moram, quam conveniat traxerint in eundo, vel redeundo condemnentur in libris ducentis f. p. pro quolibet eorum. Et etiam a sindaco dicti communis sindicentur, si per potestatem non fuerint condemnati. Et in casu in quo aliquis ambaxiator, qui transmitteretur in aliquam ambaxiatam, vel servitium dicti communis staret in ipsa tali ambaxiata, vel servitio, seu ultra tempus, pro quo sibi tempore sui itineris, vel antea fuerit de eius salario, seu parte salarii satisfactum propter quod diceretur tali ambaxiatori deberi aliqua pecuniæ quantitas a dicto communi pro eo tempore, quo ultra stetisset pro ipso tali

tempore
de pecu
dominos
& duode
aliis etia
tur, &
servitium
Et came
prædicto
non stet
to. Et
neantur,
plus acc
quenti f
testatem
extimari
alii vere
eorum
culpa di
qua alia
alii pete

De pe

AD
ditur, &
dem, qu
fuerint,
ni, qua
nec deb
tios, au
rismodi
quod fa
Florenti
Florenti
veritate
aliquem
tur, vel

prædictis
na libra-
ossit ta-
nomina,
rum ali-
recutoris
magna-
dominus
requem-
non ob-
id dictos
in ambaxi-
te colla-
um cum
robatores
prædicta,
si possit
si aliqua
prædicta
ex causis
condem-
, & con-
& quem-
rebus co-
, vel ali-
i debeant
dam ta-
quantita-
tur, vel
timatum
nassarios,
xiatores,
n, quam
in libris
commu-
i. Et in
in ambaxi-
abaxiata,
itineris,
, propter
antitas a
ipso tali

tempore nulla possit tali ambaxiatori, vel alteri pro eo solutio fieri de pecunia dicti communis, nisi de novo deliberatum fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros, & duodecim bonos viros dicti communis, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, & camerarii prædicti teneantur, & debeant solvere, & satisfacere tali ambaxiatori, vel eunti in servitium dicti communis secundum deliberationem proxime dictam. Et camerarii prædicti teneantur exigere, & recipere pro communi prædicto ab ambaxiatoribus præfatis salarium pro illis diebus, quibus non steterint, nec serviverint in ambaxiata, vel servitio eis imposto. Et ipsi ambaxiatores, & euntes in servitium dicti communis teneantur, & debeant reddere, & restituere dictis camerariis, id quod plus acceperint, quam servivissent ea die qua rediderint, vel sequenti sub pœna totius salarii habiti, & recepti per dominum potestatem eis auferenda etiam de facto. Et nulli ambaxiatori possit extimari unus ex eius equis ultra quantitatem centum librarum f. p. alii vero ultra extimationem librar. quinquaginta f. p. pro quolibet eorum. Et si quis civis, vel districtualis communis Florentiæ, vel culpa dicti communis impeditus fuerit in personis, vel rebus in aliqua alia terra, vel loco habeat, & habere debeat, & dentur ei, vel alii petenti pro eo ambaxiatores expensis dicti communis Florentiæ.

De pecunia communis non concedenda alicui, vel sub ficto colore ambaxiata causa dandi rectori Florentiæ, vel alii.

RUBRICA CCXXVII.

AD tollendas malitias, & fraudes, quæ quandoque fieri consueverint de pecunia communis Florentiæ, quæ interdum conceditur, & datur rectoribus dicti communis, & aliis personis in fraudem, quod domini priores, & vexillifer iustitiæ, qui pro tempore fuerint, vel consilarii consilii, tam domini capitanei populi florentini, quam communis Florentiæ, & domini potestatis non possint, nec debeant eligere, nec eligi facere aliquos ambaxiatores, vel nuntios, aut procuratores, vel syndicos, nec de eligendo personas huiusmodi, vel alias similes consilium tenere, vel ordinamentum aliquod facere sub colore mittendi eos ad aliquas partes pro communi Florentiæ cum salario aliquo solvendo eis de pecunia communis Florentiæ sub intentione quod ad dictas partes ire non debeant in veritate, seu quod salarium eisdem designatum pervenire debeat ad aliquem rectorem communis Florentiæ quocumque nomine censeatur, vel alium pro eis, vel aliam quamcumque personam. Et nul-

lus audeat, vel præsumat recipere per se, vel alium aliquid de pecunia dicti communis pro tali fraudolenta, & simulata ambaxiata, sive itinere. Et si contrafactum fuerit condemnentur priores, & vexillifer iustitiæ, qui contrafacerent, & quilibet eorum in libris mille f. p. Et si consiliarius, qui de hoc diceret, vel attentaret in libris quingentis f. p. Et qui talem pecuniam habuerit sub colore, & simulatione prædicta si fuerit eques puniatur in libris mille f. p. & si fuerit pedes in libris quingentis f. p. & pecuniam sic receptam cum duplo communi Florentiæ reddere teneatur. Et quilibet possit accusare, denunciare contrafacientem, & habeat medietatem condemnationis prædictæ. Et dominus capitaneus, & defensor habeat arbitrium in iis, quæ facta essent in favorem domini potestatis, vel alterius pro eo. Et dominus potestas habeat arbitrium in iis, quæ fierent in favorem domini capitanei, & defensoris, vel alterius pro eo. Et si pro aliis personis, præter quam in favorem domini potestatis, & domini capitanei, & defensoris prædicta fierent, tam dominus potestas, quam dominus capitaneus, & defensor, & quilibet eorum habeat arbitrium in prædictis, & domini potestas, capitaneus, & defensor, & quilibet eorum, qui contra prædicta fecerint, & prædicta non servaverint perdat de suo libras quingentas f. p. in quibus debeat per syndicos communis Florentiæ, qui eos sindicabunt communi Florentiæ condemnari. Et hoc capitulum de constitutione in constitutione ponatur, & mutari non possit.

De electione, & officio notarii reformationum communis Florentiæ.

RUBRICA CCXXVIII.

Electio notarii, & scribæ reformationum, & consiliorum, provisionum, & instrumentorum sindicatum, consiliorum populi, & communis Florentiæ fiat, & fieri possit, & debeat per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis, & populi supradicti de uno bono, & legali viro forensi in arte notariæ experto; cuius officium duret per unum annum tantum, qui notarius, & scriba reformationum, & eius coadiutor, & famulus sit, & esse debeat personaliter in civitate Florentiæ octo diebus ante initium dicti officii; & non possit esse idem notarius, & scriba de terra, vel loco unde fuisset, vel esset notarius, qui in dicto officio tempore dictæ electionis præesset, vel anno dictæ electioni proxime præterito præfuisset in officio antedicto. Et teneatur ipse notarius scribere sua propria manu, vel sui coadiutoris omnia consilia, & consiliorum decreta, & refor-

mationes
præcepta
omnibus
pati ipsi
dies pos
alicui si
facere c
fuerint
hospitio
executo
debeat,
rum,
beat in
Florent
filia cel
tur pro
re per
ta sind
que per
aliquid
vel hat
& quar
extense
ipsum
licentia
pope
ad red
næ san
putand
Et qu
per se
& sing
rent p
nei po
ret in
fienda
vel ali
in cor
Floren
torum
pecun
cunda

de pe-
baxiata,
& ve-
is mille
n libris
, & si-
f. p. &
ceptam
t possit
ondem-
at arbi-
vel al-
quæ fie-
ius pro
ni pote-
n domi-
quilibet
itaneus,
& præ-
f. p. in
licabunt
stitutione

rentia.

, provi-
puli, &
ominos-
um, &
mo bo-
ffitium
rmatio-
onaliter
& non
fuisse,
is præ-
in offi-
manu,
t refor-

mationes dicti populi, & communis, Et tenere ipsa secreta, quæ præcepta essent, & erunt secreta. Et debeat idem facere copiam omnibus petentibus in pertinentibus de civitate, & districtu. Et pati ipsa exemplari per quemcumque notarium petentem infra decem dies post petitionem ipsius. Salvo quod de prædictis non fiat copia alicui forensi. Et non possit, vel debeat idem scriba, & notarius facere copiam alicui de secretis consiliis, nec de aliis, quæ imposita fuerint ei in secreto teneri. Et non debeat, vel possit morari in hospitio, in quo morabitur dominus potestas, vel capitaneus, vel executor ordinamentorum iustitiæ populi florentini, sed alibi stare debeat, & moretur in eo loco, ubi per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ fuerit ordinatum. Et teneatur, & debeat interesse omnibus consiliis communis, & populi dictæ civitatis Florentiæ, & in palatio populi civitatis præfatæ, vel alibi, ubi consilia celebrari contingerit ante tertium sonum campanæ, quæ pulsatur pro consilio congregando. Ac etiam teneatur, & debeat scribere per se, vel dictum eius notarium coadiutorem omnia instrumenta sindicatus, ac etiam omnes scripturas, & reformationes quascunque pertinentia ad ipsum commune Florentiæ quoquomodo. Nec aliquid ultra salarium sibi statutum ab ipso communi possit petere, vel habere pro ipsarum, vel alicuius ipsarum scriptura, sed ipsam, & quamlibet earum scribere, seu scribi facere teneatur, & debeat extense. Et si contingeret post adventum dicti notarii, & scribæ ipsum infirmari, vel impediri aliqua legitima causa, vel abesse de licentia officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ pro tempore existentium, tunc scribere possit, & debeat ipsa consilia usque ad reditum notarii supradicti, vel usque quo fuerit restitutus pristinae sanitati, notarius prædictus eius coadiutor, vel alius notarius deputandus per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ. Et quod dictus notarius reformationum scribere teneatur, & debeat per se, vel dictum eius coadiutorem pro salario supradicto omnes, & singulas provisiones, & singula decreta, & stantiamenta, quæ fierent per aliquod consilium communis Florentiæ, vel domini capitanei populi de aliquibus factis, seu de aliqua commissione, quæ fieret in dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, seu de commissione fienda per dominos priores, & vexilliferum prædictum in aliqua, vel aliquas personas, ac etiam instrumenta sindicatus, quæ fierent in consiliis, & per consilia domini capitanei populi, & communis Florentiæ. Et instrumenta sindicatus, quæ secundum formam statutorum fient ad vendendum bona cessantium, & fugitivorum, cum pecunia aliena. Et concessionem, & licentiæ repræfaliarum, quæ secundum formam statutorum dictæ civitatis prædictum commune

Florentiæ in futurum quomodolibet concedentur. Et finito officio dicti notarii, & scribæ reformationum teneatur, & debeat idem notarius, & scriba, & dictus eius coadiutor, & famulus stare ad iudicatum sub executore ordinamentorum iustitiæ dictæ civitatis per quinque dies, & parere, & obedire mandatis dicti domini executoris occasione dicti sindicatus, & solvere iudicatum si per eum fuerit condemnatum nulla exceptione obstante. Et dictus scriba reformationum nil petat, vel recipiat per se, vel alium de aliqua, vel pro aliqua reformatione spectante ad commune Florentiæ, vel aliquos officiales ipsius communis, qui officiales non percipiant, vel percipere debeant vigore ipsius reformationis aliquod salarium pro officio, ad quod electi fuerint sub pœna librarum quinquaginta f. p. Et quod dictus notarius teneatur, & debeat omnes reformationes consiliorum populi, & communis Florentiæ, quæ contingerent aliquam, vel aliquas pœnas ad quas imponendas, vel ad quarum observationem teneatur potestas, capitaneus, vel executor ordinamentorum iustitiæ, seu aliqui alii officiales dicti populi, & communis, vel quæ spectarent ad aliquos officiales dicti communis, vel quæ contingerent observationem fiendam, vel balliam aliquorum officiarum, quæ non pertineant ad aliquam, vel aliquas singulares personas in huiusmodi reformatione nominatas, seu copiam eorum ponat, & ponere debeat in camera communis Florentiæ infra unum mensem a die qua talis reformatio firmata fuerit in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ sub pœna librarum centum f. p. contrafacienti, & vice qualibet auferenda. Debet etiam dictus notarius, & scriba per se, vel alium dummodo si aliter faciat ipse debet subscribere, scribere omnia nomina dominorum priorum, vexilliferi iustitiæ, & eorum notarii, qui hætenus fuerint, & qui sunt, & erunt in futurum in duobus libris de cartis pecudinis quorum unus stet in camera communis, alium retineat ipse, ut inde quilibet possit copiam sumere. Et etiam ad officium officii dicti notarii, & scribæ reformationum pertineat scribere, aut per eius coadiutorem, vel coadiutores, seu commissarios scribi ordinamenta, & reformationes provisionum consiliorum prædictorum, ac etiam sindicatus ipsius populi, & communis, & exinde conficere, ut dictum est, per se, vel eius coadiutorem, vel coadiutores, seu commissarios confici facere instrumentum; possit etiam ipse scriba, ac etiam ei liceat omnia, & singula facere quæ per aliquem suum præcessorem fieri poterant. Et quod ipsi scribæ intelligatur esse, & sit attributa, & concessa omnis auctoritas, potestas, prærogativa, privilegium, & præheminentia quæ, & quod unquam hætenus competiit, aut attributa, vel qualitercumque concessa fuit

cuicum
quod l
talia si
pro di
unum
proue
mulis
possit i
portare
libere,
per die
diutore
videlicet
dicto
centum
notario
mrae
retent
obus
cipio q
tur, &
fiendor
diutore
modoli
visionis
facere.
cum
pertine
universi
Et quo
scriba
tenim
vetum
nullum
offitium
& debet
fideliter
coram
xilliferi
tium re
ciatur
& pote
Te

cuicumque suo præcessori scribæ reformationum dicti communis: Et quod habeatur, & haberi, & censerî possit, & debeat ac si omnia talia singulariter dicta, & expressa forent. Et habeat dictus scriba pro dicto eius officio exercendo retinere unum coadiutorem, & unum famulum armigerum undecumque voluerit, quos possit mutare prout sibi placuerit, & etiam de electione coadiutoris sui, vel famuli scripturas, vel alia fides non requiratur: Et quod dictus famulus possit ire de nocte, & arma qualibet offendibilia, & defendibilia portare quocumque tempore per civitatem, & comitatum Florentiæ libere, licite, & impune, habendo dumtaxat apodixam subscriptam per dictum notarium. Et habeat dictus scriba pro se, & dicto coadiutore, & famulo pro dicto tempore uniys anni salaria infrascripta videlicet pro sua provisione libras ducentas quinquaginta f. p.; pro dicto coadiutore floren. quinquaginta auri; pro dicto famulo lib. centum f. p. Quæ salaria dari, & solvi possint, & debeant dicto notario pro se, & dicto coadiutore, & famulo per camerarios, ex mera dicti communis integritate, & absque aliqua detractione, vel retentione propterea habenda, vel alia solemnitate servanda de duobus mensibus in duos menses pro ut tangit pro rata, & in principio quorumlibet duorum mensium. Et quod dictus scriba teneatur, & debeat reformationes, provisiones, consiliorum prædictorum fiendorum tempore prædicto scriptas, aut per se, aut per suos coadiutores mittere ad cameram actorum dicti communis, videlicet quomodolibet ipsorum ad minus infra unum mensem a die talis provisionis, reformationis sub pœna centum lib. f. p. & tunc scribi facere diem consignationis, ut sciri possit an assignaverit infra dictum tempus; de scripturis vero reformationum, & provisionum pertinentibus ad singulares personas, vel ad alia communia, seu universitates non possit, nec ei liceat accipere, & recipere aliquid. Et quod durante officio intelligatur habere, & habeat de vetum ipse scriba a quolibet alio officio dicti communis. Et si extraheretur interim ad aliquod officium dicti communis debeat remitti, ut de vetum habentis. Et quod per præsentiam dicti officii reformationum nullum aliud de vetum ipsi scribæ veniat, vel sibi valeat etiam ad officium quomodolibet imputari. Et quod ipse scriba iurare possit, & debeat quancumque ante initium sui officii ipsum bene, & fideliter exercere coram notario iudicis gabellæ dicti communis, aut coram notario officii dictorum dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis prædicti pro tempore existentium reservantes dicti domini priores, & vexillifer, gonfalonerii societatum, & duodecim antedicti sibi ac eis omnem auctoritatem, & potestatem sibi in prædictis per ordinamenta dicti communis

Tom. II.

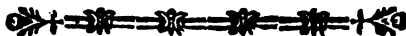
Y y y y

competentem, & attributam, providentes, ordinantes, & declarantes quod in prædictis, vel aliquo prædictorum, vel eorum effectui non obstant, nec ob stare possint aliquæ leges, statuta, ordinamenta, de vera, prohibitiones, & repugnantia, vel obstacula pro ipsis etiam quantumcumque derogatoriis pœnalibus, vel præcisis, aut prohibitoriis, etiam si de eis, vel eorum aliquo, vel aliqua fieri debuisset, vel deberet fieri mentio specialis intelligatur esse, & sit nominatim, & expresse specialiter derogatum.

Quod domini priores, & collegia possint dare unum socium, & coadiutorem notario, & scriba reformationum, & de eius salario.

RUBRICA CCXXIX.

Possint domini priores populi, & vexillifer iustitiæ cum eorum collegiis semel, & pluries, & pro eo, & eis temporibus quibus volent non tamen maiore unius anni pro qualibet vice associare scribam reformationum consiliorum populi communis Florentiæ de uno bono, & probato notario guelfo cive Florentino, vel etiam forensi quomodo volent, devoto aliquo non obstante, & in eorum scribam, socium, & collegam eligere, & deputare, & electum revocare, & alium subrogare, & etiam inter eos dividere, distribuere, & parti officia videlicet ad dictum scribatum officium pertinentia prout, & sicut, & quemadmodum ipsis dominis prioribus, & vexillifero, & collegiis videbitur semel, & pluries convenire. Et in prædictis, & circa prædicta providere, & ordinare quidquid viderint convenire; eo tamen expresse, & declarato quod nihil propterea possit expendi, dari, vel solvi de pecunia, vel bonis communis Florentiæ plus, vel aliter quam hætenus dari consuetum fuerit pro officio scribatum prædicti. Sed teneatur ipse scriba dare dicto sic associando de suo salario, & de omni lucro percipiendo ex dicto officio quantum deliberabitur semel, seu pluries per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros communis Florentiæ usque in summam flor. auri centum quinquaginta quolibet anno ad rationem anni, & plus, & minus eorum arbitrio, reliquo salario, & lucro dicti scribæ reformationum integraliter remanente.

Quod

Quod

Statu com
forma p
bitur in
quæ sec
tium, &
duodeci
nit per
rios soc
vel du
quod di
etum so
nisi ipsi
dixæ ca
Et quæ
taxation
ipsam t
dem no
tiæ pos
quantio
nihil
... ..

Qu
delicet
famæ,
laureat
infra se
sufficie
torum
& pro
comm
Flor
torum

*Quod scriba reformationum non det alicui provisiones factas
nisi prius facta solutione tasse.*

R U B R I C A CCXXX.

Statuimus quod scriba reformationum consiliorum populi; & comunis Florentiæ non possit, vel debeat in futurum dare in forma publica alicui aliquam provisionem, quæ deinceps confirmabitur in dictis consiliis opportunis populi, & communis prædicti, quæ secundum ordinamenta taxari debeat per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, nisi ipsa provisio taxata fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis, vel duas partes eorum aliis etiam absentibus, & irrequisitis. Et quod de ipsis taxationibus fieri debeat scriptura prædicta per dictum scribam reformationum absque aliquo salario, vel mercede, & nisi ipsi notario, & scribæ prædicto reformationum data fuerit apodixa camerario cameræ armorum de solutione taxationis eiusdem. Et quod si huiusmodi provisioni in forma publica daret, nisi soluta taxatione prædicta, seu non habita huiusmodi teneatur, & debeat ipsam taxationem non solutam de suo proprio solvere, & tantumdem nomine pænæ. Et quod camerarii cameræ communis Florentiæ possint, teneantur, & debeant de salario suo retinere impune in quantitate prædicta in qua non observaret.

*De electione, officio, & auctoritate notarii extractionum
communis Florentiæ.*

R U B R I C A CCXXXI.

Quolibet anno finito tempore præsentis notarii extractionum videlicet ser Bonifatii filii quondam recolendæ, & laudabilis in perpetuum famæ, famosissimi poetæ domini Colucci Pieri de Florentia, & merito laureati, congruo tamen tempore eligi debeat ad officium extractionum infrascriptorum, ut hætenus est consuetum unus probus, legalis, & sufficiens notarius civis, & guelfus de numero notariorum matriculorum in arte iudicum, & notariorum civitatis Florentiæ in notarium, & pro notario ad officium, & pro officio extractionum officiorum dicti communis tam intrinsecorum, quam extrinsecorum ipsius communis Florentiæ, quam pro dicto communi, & electionum, & iuramentorum rectorum, seu officialium forensium communis prædicti, ac

Y y y 2

etiam in notarium, & pro notario approbatorum statutorum, & ordinamentorum communium, populorum, universitatum, & villarum comitatus, & districtus Florentiæ, & iurisdictioni dicti communis subpositorum, & subiectorum pro tempore, & termino unius anni initium sumendi, & habituri die quo finibit officium prædictus ser Bonifatius ad præsens ad dictum officium existens, & prout sequitur finiendus, ac etiam cum officiis, auctoritate, potestate, balia, modis, & formis, pactis, & conditionibus infrascripti tenoris videlicet; quod ipse notarius eligendus possit, teneatur, & debeat, & ad suum officium pertineat, & spectet retinere, & scribere una cum cancellario, & scriba reformationum dicti communis, & illos qui per habentes ad hæc baliam fuerint deputati, seu deputabuntur omnia, & singula scrutinia quorumcumque officiorum tam civium, quam forensium cuiuscumque gradus existentium dicti communis Florentiæ, quæ in futurum fient, ordinabuntur, & deliberabuntur per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ communis, & populi Florentini per se ipsos similiterque cum quibuscumque aliis officiis officialibus, seu civibus communis præfati, de omnibus, & singulis hominibus, & personis, & seu communibus quæ, & qui venirent imburseandi, vel non imburseandi ad aliqua officia dicti communis. Et teneatur, & debeat ipse notarius, & ad suum officium pertineat, & spectet scribere, & scribi facere omnes, & singulas extractions, quæ fient, seu fierent in palatio populi Florentini de quibuscumque officiis, & officialibus tam civibus, quam forensibus communibus, & universitatibus ad officia communis Florentiæ quomodolibet deputatis, seu deputandis, & apodixas ipsorum officialium, seu de ipsis officialibus nomina continentes, pro acceptatione, cautione, iuramento, & satisfactione scribere, mittere, & notare, & omnia alia tam circa dictorum extrahendorum renuntiationes, vacationes, seu remissiones, & excusationes, & alia quomodolibet in prædictis, & circa prædicta coherentia, seu ab ipsis, vel aliquo ipsorum dependentia, vel connexa scribere, & facere prout, & sicut hæcenus poterat, & debebat præfatus recolendæ memoriæ dominus Coluccius cancellarius communis Florentiæ, & secundum ordinamenta communis Florentiæ ad dictum cancellarium pertinebant cum utilitatibus, comodis, & pertinentiis per dicta ordinamenta ipsi cancellario concessis in anno 1373. de mense februarii, & aliis quibuscumque sibi quomodolibet debitis, et cum eisdem protestationibus, satisfactionibus, iuramentis, & cautelis. Pertineat insuper præfato notario, & ad suum officium spectet scribere omnes, & singulas approbationes, improbationes, correctiones, mutationes, additiones, & detractiones, atque provisiones, & re-

formationi
mentorum
artium,
loneriori
commun
eorum &
namenta
tiæ, &
ad quæli
aliquod
offitium
dominor
fiet ad
fictis, &
populi
tio, assu
dinamer
re, scri
commu
quorum
dem ci
no, &
neralis
fieri po
de sex
retenti
d mot
unum
& exp
exerce
que, &
aut ex
liorum
mense
matio
fieri
ordin
pro a
deput
& ve
decim
etiam

am; &
 & villa-
 nmunis
 us anni
 ctus ser
 sequitur
 a, mo-
 delicet;
 , & ad
 na cum
 los qui
 ur om-
 civium,
 mmunis
 abuntur
 anis, &
 ue aliis
 bus, &
 & qui
 ti com-
 offitium
 singulas
 ntini de
 rensis
 tie quo-
 offitia-
 reptatio-
 & no-
 enuntia-
 quomo-
 lis, vel
 prout,
 memorie
 cundum
 pertine-
 tia or-
 nse fe-
 et cum
 autelis.
 let scri-
 ctiones,
 , & re-

formationes, seu statuta, quæ fient vigore quorumcumque ordina-
 mentorum communis Florentiæ per offitium dominorum priorum
 artium, & vexilliferi iustitiæ communis prædicti, & offitium gonfa-
 lonerorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum ipsius
 communis, vel per aliquos, seu aliquem ipsorum offitiorum, vel
 eorum commissarios de aliquibus, seu ad aliqua statuta, sive ordi-
 namenta cuiuscumque communitatis comitatus, & districtus Floren-
 tiæ, & communium, populorum, & villarum eiusdem, ac etiam
 ad quælibet alia in prædictis coherencia, seu ab ipsis, vel ipsorum
 aliquo dependentia, vel connexa. Pertineat quoque, & spectet ad
 offitium ipsius notarii custodia armariarum existentium in cappella
 dominorum priorum, & vexilliferi prædictorum. Et pertineat, & spe-
 ctet ad offitium ipsius notarii præstare iuramentum solemne magni-
 ficis, & excelsis dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ
 populi, & communis Florentiæ singulis vicibus in introitu, & ini-
 tio assumptionis ipsorum offitii secundum formam statutorum, & or-
 dinamentorum communis prædicti. Et omnia alia iuramenta defer-
 re, scribere, & recipere, & computare quorumcumque offitiorum
 communis, vel pro communi Florentiæ, civium, seu forensium,
 quorum officialium, seu extractio, seu electio scripta fuerit per eun-
 dem cum salario, & mercede flor. octuaginta auri pro singulo an-
 no, & ad rationem cameræ sibi solvendorum de pecunia capsæ ge-
 neralis per camerarium cameræ dicti communis, & sic solutiones
 fieri possint in duabus pagis quolibet anno suæ electionis, videlicet
 de sex mensibus in sex menses de pecunia capsæ generalis sine aliqua
 retentione, vel diminutione, aut detractio; pro quo quidem salario
 d. notarius pro d. offitio exercendo continuo secum retinere debeat
 unum, & seu duos coadiutores notarios florentinos suis sumptibus,
 & expensis ut d. offitium melius, & honorabilius administrare, &
 exercere possit. Hoc declarato, & proviso quod scripturæ quæcum-
 que, & instrumenta, quæ deberent deinceps quocumque tempore fieri,
 aut expediri cum pertinentiis suis pro oblatione cereorum, seu pa-
 liorum, quæ offerentur in die festi Sancti Ioannis Baptiste de
 mense iunii quolibet anno pertineant solummodo ad scribam refor-
 mationum dicti communis, & per ipsum, vel eius coadiutorem
 fieri notari, & scribi debeant, & non per alium. Provisum, &
 ordinatum est quod anno quolibet dictus ser. Bonifatius possit etiam
 pro alio anno immediate tunc post durante anno futuro eligi, &
 deputari modo prædicto, & cum dicto salario per dominos priores
 & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duo-
 decim bonos viros dicti communis, & seu duas partes eorum, aliis
 etiam absentibus, & irrequisitis ad dictum offitium, & sic successive

quolibet anno quod tunc immediate futuro valeat deputari, ut etiam supra in effectu continetur. Et teneatur, & debeat dictus notarius, & ad suum officium pertineat, & spectet scribere, & scribi facere omnes, & singulas extractiones, & seu electiones, quæ fierent, seu fient in palatio populi florentini de quibuscumque officiis, & officialibus tam civibus, quam forensibus, communibus, & universitatibus ad officia communis Florentiæ quoquomodo deputatis, seu deputandis, & apodixas ipsorum officialium, seu de ipsis officialibus nomina continentes pro acceptione, cautione, iuramento, & satisfactione scribere, mittere, & annotare, & apodixas dictorum officiorum, & officialium quorumcumque pro eundo de nocte subscribere. Et omnia alia tam circa dictorum extrahendorum renuntiationes, vocationes, seu remissiones, & excusationes, & alia quomodolibet in prædictis, & circa prædicta coherentia, seu ab ipsis, vel aliquo ipsorum dependentia, vel connexa scribere, & facere, prout, & sicut hactenus poterat, & debebat fieri per dictum officium exercentes, & cum eisdem protestationibus, satisfactionibus, & cautelis.

Notarius extractionum notificet extractis officia, & non det instrumentum nisi soluta gabella.

RUBRICA CCXXXII.

Notarius extractionum teneatur facere notificare infra tres dies post extractionem proxime securam cuilibet, qui deinceps extractus fuerit ad aliquod officium communis prædicti, vel prædicto communi officium ad quod esset extractus per unum ex mazzeriis dicti communis sub pœna librarum centum f. p., ipsi notario pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quod mazzerius prædictus teneatur infra tres dies facere dictam notificationem, quæ sibi per dictum notarium commissa fuerit, & quoties personaliter, vel ad domum solitæ habitationis extracti infra eundem terminum facere relationem notificationis prædictæ sub dicta pœna, & sub pœna cassationis ab officio. Et per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, vel aliam personam non possit precipi, dici, aut deliberari ullo modo quod dicta commissio, aut notificatio, & seu relatio, vel aliqua ex eis non fiat, aut differatur, & quidquid contraheret non valeat, & non obstante aliquo prædictorum fieri debeat commissio, notificatio, & relatio sub dicta pœna. Et notarius extractionum, vel alius nequeat dare aliquibus electis, vel extractis, seu eligendis, vel extrahendis ad aliquod officium potestariæ, capitaniaræ, seu castellanariæ alicuius terræ, vel loci comitatus,

vel distri
vel litteræ
soluta sit
Florentiæ
cuilibet c

Offici
mu
scribæ p
tum civi
gonfalon
& popul
rentiæ =
Officium
tiarum =
camerari
Pisarum
sarum =
tium no
atum, des
vini Piste
ficiam pro
stodiar
tium pro
ficiorum
mitatus
mini, &
tis. Offi
meræ c
Florenti
scriban
ficiam
mensib
tiæ pro
cassari
rii ad
Officiu
strum,

vel districtus Florentiæ instrumentum extractionis, seu electionis, vel litteras talis officii nisi primo habita apodixa continente quod soluta sit gabella constituta pro tali officio officialibus communis Florentiæ ad hæc deputatis sub pœna librarum quinquaginta f. p. cuilibet contrafacienti.

Offitia intrinseca imburseata.

RUBRICA CCXXXIII.

Offitium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ communis, & populi civitatis Florentiæ = Offitium notarii, & scribæ præfatorum dominorum = Offitium gonfaloneriorum societatum civitatis Florentiæ = Offitium notarii, & scribæ officii dictorum gonfaloneriorum = Offitium duodecim bonorum virorum communis, & populi Florentiæ = Consilarii, & consilium populi civitatis Florentiæ = Consilarii, & consilium communis civitatis Florentiæ = Offitium decem Pifarum super custodia Pifarum, & eiusdem fortificationum = Offitium notarii officii dictorum decem Pifarum = Offitium camerarii, & scribani decem Pifarum = Offitium camerarii generalis Pifarum. Offitium camerarii portarum, & contractuum civitatis Pifarum = Offitium camerarii salis, & vini civitatis Pifarum = Offitium notarii camerarii generalis Pifarum = Offitium notarii contractuum, & portarum Pifarum = Offitium notarii camerarii salis, & vini Pifarum = Offitium provisorum gabellæ portarum Pifarum. Offitium provisoratus gabellæ vini = Offitium provisoratus, & custodiæ gabellæ salis. Offitium superstitum carcerum Pifarum = Offitium provisoris lavatoris artis lanæ civitatis Pifarum = Offitium officiorum grasciæ portenarii, & camerarii pignorum civitatis, & comitatus Pifarum = Offitium octo custodiæ civitatis Florentiæ. Domini, & collegia eligent notarium eorum = Offitium decem libertatis. Offitium notarii decem libertatis = Offitium camerariorum cameræ communis Florentiæ = Offitium provisorum cameræ communis Florentiæ. Offitium capserii cameræ communis Florentiæ = Offitium scribanorum introitus, & exitus cameræ communis Florentiæ = Offitium notariorum actorum cameræ communis Florentiæ pro octo mensibus = Offitium notariorum actorum cameræ communis Florentiæ pro duobus mensibus = Offitium notarii ad introitus cameræ capserii communis Florentiæ pro duobus mensibus = Offitium notarii ad exitum cameræ communis Florentiæ pro duobus mensibus = Offitium officialium conductæ stipendiariorum equestrem, & pedestrum communis Florentiæ = Offitium notarii conductæ dictorum

i, ut e-
tus no-
& scribi
iuræ fie-
offitiis,
& uni-
putatis,
s offitia-
nto, &
offitio-
scribere.
lationes,
odolibet
aliquo
out, &
exercen-
dis.

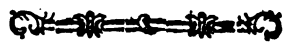
det

res dies
deinceps
vel pro
ex ma-
notario
ada. Et
tam no-
& quo-
si infra
sub di-
os prio-
precipi,
notifica-
tur, &
predicto-
na. Et
lis, vel
potesta-
nitatus,

stipendiariorum = Offitium defectuum stipendiariorum communis
 Florentiæ = Offitium notarii dicti offitii defectuum. Offitium resi-
 gnatorum rectorum forentium civitatis Florentiæ = Offitium notarii
 dictorum consignatorum. Offitium castrorum communis Florentiæ =
 Offitium scribani offitii castrorum communis Florentiæ = Offitium
 notarii officialium castrorum communis Florentiæ = Offitium capita-
 nei magistri offitii castrorum = Offitium regulatorum exituum, &
 introituum civitatis Florentiæ = Offitium provisorum offitii regula-
 torum = Offitium scribanorum offitii dominorum regulatorum = Of-
 fitium notarii regulatorum communis Florentiæ = Offitium supersti-
 tum stincarum communis Florentiæ = Offitium camerarii stinca-
 rum communis Florentiæ = Offitium notarii stincarum communis
 Florentiæ. Offitium gubernatorum gabellæ portarum Florentiæ = Of-
 fitium camerarii portarum = Offitium notarii intratarum portarum =
 Offitium provisoris, seu procuratoris gabellæ portarum = Offitium
 notarii procurationis officialium gabellæ portarum communis Floren-
 tiæ = Offitium supra passaggeriis portarum = Offitium supra vendito-
 res gabellæ portarum = Offitium civium, qui habent resignare offi-
 tiales cives, qui morantur ad ianuas = Offitium gubernatorum ga-
 bellæ salis = Offitium provisoris salis, & salinæ communis Floren-
 tiæ = Offitium camerarii salis. Offitium scribani salis = Offitium no-
 tarii gabellæ introitus salis = Offitium notarii officialis salis, & salinæ
 communis Florentiæ = Offitium gubernatorum gabellæ vini = Offitium
 camerarii vini ad minutum, & taxarum comitatus Florentiæ, &
 dominationum = Offitium scribani gabellæ vini = Offitium notarii
 gabellæ vini ad minutum, & taxæ comitatus Florentiæ, & domina-
 tionum = Offitium gubernatorum gabellæ contractuum = Offitium
 camerarii gabellæ contractuum = Offitium notarii gabellæ contra-
 ctuum introituum = Offitium notarii registri contractuum = Offi-
 tium notarii rescontrorum contractuum. Offitium rationeriorum
 ordinamentorum communis Florentiæ = Offitium officialium graf-
 ciæ communis Florentiæ = Offitium scribanorum camerarii offi-
 tii grafciæ civitatis Florentiæ. Offitium notarii officialium graf-
 ciæ = Offitium officialium turris bonorum rebellium, & quinque re-
 rum pontum, murorum, molendinorum communis Florentiæ = Of-
 fitium capomagistri dictorum officialium turris = Offitium scribani
 dictorum officialium turris = Offitium provisoris dictorum officialium
 turris = Offitium notarii turris, & bonorum rebellium = Offitium ca-
 merarii turris, & bonorum rebellium = Offitium abundantiae grani,
 & bladi = Offitium provisoris magazzinorum dicti offitii abundantiae =
 Offitium camerarii abundantiae, & castrorum communis = Offitium
 scribanorum = Offitii abundantiae, & castrorum = Offitium notarii

abundan
 munis l
 civium
 fitium
 netæ co
 tium c
 Michæ
 eti Mic
 Offitium
 & prov
 tictatis
 cium =
 rum. o
 piscium
 fortiliti
 guardia
 tium
 notarii
 notarii
 ad fin
 gendm
 rii fin
 honest
 tialium
 fitiali
 notarii
 rum
 resse
 tis co
 restitu
 paratæ
 tialium
 dii =
 culo
 Offitium
 ad fin
 notarii

abundantiæ grani, & bladi = Offitium monetæ, & exactionum communis Florentiæ = Offitium camerarii præstantiarum, & gravedinum civium = Offitium notarii officium monetæ super exactionibus. Offitium notarii præstantiarum = Offitium officialium zecchæ, & monetæ communis Florentiæ = Offitium approbatorum statutorum artium communis Florentiæ = Offitium capitaneorum horti Sancti Michaelis = Offitium scribanorum, & provisorum societatis horti Sancti Michaelis. Offitium notarii officialium horti Sancti Michaelis = Offitium capitaneorum societatis del Bigallo. Offitium scribanorum, & proveditorum societatis del Bigallo = Offitium capitaneorum societatis misericordiæ = Offitium officialium abundantiae carniæ, & piscium = Offitium camerarii officialium carniæ = Offitium scribanorum officialium carniæ = Offitium notarii officialium carniæ, & piscium = Offitium guardiæ sex Aretii, Pistorii, & aliarum suarum fortilitiarum = Offitium provisorum cittadellæ Aretii = Offitium guardiani salis Aretii = Offitium camerarii civitatis Aretii = Offitium camerarii, scribani, & provisoris sex Aretii = Offitium notarii sex officialium Aretii, Pistorii, & aliorum = Offitium notarii gabellæ contractuum civitatis Aretii = Offitium sindicorum ad sindicandum officiales forenses = Offitium sindicorum ad eligendam potestatem capitaneum, & executorem = Offitium notarii sindicorum ad eligendos dictos rectores = Offitium officialium honestatis = Offitium notarii officialium honestatis. Offitium officialium pupillorum communis Florentiæ = Offitium camerarii officialium pupillorum. Offitium scribanorum pupillorum. Offitium notarii officialium pupillorum = Offitium approbatorum statutorum communis Florentiæ = Offitium camerarii montis, & interesse communis Florentiæ = Offitium notarii diminutionis montis communis Florentiæ = Offitium notarii camerarii montis ad restituendum interesse mutuantibus = Offitium operæ Sanctæ Reparatæ = Offitium notarii operæ Sanctæ Reparatæ = Offitium officialium studii communis Florentiæ. Offitium notarii officialium studii = Offitium notarii iudicis gabellæ = Offitium notarii super speculo = Offitium electorum potestatis, capitanei, & executoris = Offitium notarii dictorum electionariorum = Offitium sindicorum ad sindicandum officiales forenses civitatis Florentiæ = Offitium notarii dictorum sindicorum.

communis
um resi-
a notarii
rentiæ =
Offitium
n capita-
um, &
i regula-
m = Of-
supersti-
i stinca-
communis
iæ = Of-
tarum =
Offitium
Floren-
venditor
are offi-
rum ga-
Floren-
um no-
& salinæ
Offitium
tiæ, &
notarii
domina-
Offitium
contra-
= Offi-
teriorum
um graf-
pii offi-
m graf-
que re-
æ = Of-
scribani
ficialium
um ca-
grani,
lantiæ =
Offitium
notarii

RUBRICA CCXXXIV.

OMnia officia communis Florentiæ tam intrinseca quam extrinseca præter officia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierorum societatum, & duodecim bonorum virorum, & notarii dictorum dominorum extrahi possint, & debeant in audientia superiori prædictorum dominorum; Supradicta autem tria maiora officia cum dicto officio notarii dictorum dominorum extrahi debeant in consilio, & sala consilii palatii residentiæ dictorum dominorum. Et domini præfati sub pœna librarum ducentarum f. p. teneantur, & debeant saltem semel in hebdomada convocare collegia, & coram ipsis fieri facere cunctas extractiones, quæ tunc occurrent, & donec extractiones huiusmodi factæ fuerint non debeant ad aliud intendere. Ad infra-scripta tamen officia extractiones fieri debeant per præfatos dominos in præsentia suorum collegiorum, vel saltem duarum partium ipsorum, & aliter facta non valeant, videlicet ad officium conductæ, & defectuum stipendiariorum, ad officium gubernationis cuiuslibet gabellarum, ad officium superstitum stincharum, ad officium vicariatuum, & potesteriarum primi gradus comitatus, & districtus Florentiæ. Et in his, & aliis quibuscumque prout solitum est fieri.

Offitia extrinseca non extrabantur nisi post certum tempus.

RUBRICA CCXXXV.

ALiqua extractio ad officium alicuius capitaneatus, vicariatus, vel potestariæ de aliquo cive Florentino, vel de aliquo castellano non possit fieri nisi postquam officialis, qui esset in talis ex dictis officiis pro quo extractio fieri vellet exercuisset officium ad minus per tertiam partem temporis pro quo ad illud fuisset deputatus, & quod contraheret irritum censeatur, & sit. Et extractiones non fiant, nec fieri debeant nisi postquam præsidens in officio, de quo extractio fieri debuerit, steterit in dicto officio per tertiam partem temporis dicti sui officii, fieri non debeant antea medium temporis dicti talis officii qui iurare debeant in manibus notarii extractionum de bene, & legaliter faciendo suum officium, e de observando omnia statuta loquentia de suo officio, & maxime statutum positum infra *de officio iudicis gabellæ domini capitanei* ubi de dicto iuramento, & promissione fit mentio specialis, & sic etiam de iuramento castellanorum, ut patet infra *in tractatu, & membro officii castro-*

rum, q
hic exp
nis, &
gabellæ
tur, &
libet, &
plicanda
terminu
die app
dicis ga
sub pœ
bere, &
cipere,
æc prout
surantes
ordinati
tus fu
ceptare
notifica
secutur
renunti
commu
ipso pr
tempor
tasset
debeant
rum, &
nes fia
f. p. e
priorati
induct
ob id p
dile

DE
ex civi
fitium
rum p
& simi

rum, quæ omnia in eis, & quolibet eorum contenta intelligantur hic expressa, & repetita. Et bullettinus, & seu cedula fideiussionis, & promissionis fiendæ dicti iuramenti mitti ad officium iudicis gabellæ domini capitanei. Et prædicta notarii extractionum teneantur, & debeant observare sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice sibi auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Eo salvo quod de castellanis, qui approbari deberent sit terminus ad mittendum cedulam, & bullettinum quinque dierum a die approbationis. Et insuper notarius civis Florentinus officii iudicis gabellæ possit, ac etiam de cœtero ex debito sui officii, & sub pœna librarum quinquaginta f. p. teneatur in quodam libro scribere, & solemniter registrare dictos bullettinus, seu cedulas, & recipere, ac scribere, & solemniter registrare acceptationes, iuramenta, ac promissiones, & satisfactions propterea faciendas per dictos, & iurantes, & satisfactantes non habeant solvere aliquid ultra statuta, & ordinata in ordinamentis communis prædicti. Et quilibet qui extractus fuerit ad aliquod dictorum officiorum teneatur, & debeat acceptare, vel renunciare saltem infra octo dies a die citationis, vel notificationis factæ sibi, vel ad domum suæ habitationis proxime secuturos. Et quod si infra dictum terminum non acceptaverit, vel renunciaverit intelligatur incurrisse in pœnam ordinamentorum dicti communis, & habeatur ac si ipsum officium acceptasset, & de ipso præstitisset corporaliter iuramentum, & ex tunc incipiant sibi tempora incurrere tamquam si expresse officium huiusmodi acceptasset. Et domini priores, & vexilliter iustitiæ non possint, nec debeant aliquo modo prohibere, vel impedire executionem prædictorum, sed teneantur, & debeant sollicitare quod prædictæ extractiones fiant, ut superius continetur, sub pœna librarum ducentarum f. p. cuilibet ipsorum contrarianti pro qualibet vice; privilegio prioratus, aut quolibet alio non obstante.

De burfis camerariorum extraordinariorum extrahantur camerarii, & notarii præstantiarum.

RUBRICA CCXXXVI.

DE bursa, in qua imburseati fuerint camerarii extraordinarii communis Florentiæ possint extrahi tot, & quoties opus fuerit ex civibus Florentinis popularibus, & guelfis in camerarios, & officium camerariatus præstantiarum communis Florentiæ imponendum per quoscumque officiales ad id deputatos, vel deputandos, & similiter de bursa, quibus imburseati sunt notarii introituum, &

X x x x 2

exituum cameræ extrahi possint tot notarii, & quoties opus fuerit ad officium scribatus dictorum camerariorum præstantiarum semel, & pluries, & pro illo, & illis temporibus, quibus volent domini priores, & vexillifer iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum. Qui domini cum offitiis prædictis, ubi aliud statutum, vel consuetum non esset semel, & pluries, & quotiescumque possint stantare dictis camerariis, & notariis illa salaria quæ, & prout volent. Quæ quidem salaria ipsi camerarii de pecunia ad eorum manus perventa, vel perventura possint sibi pro se ipsis retinere, & ipsis notariis solvere absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, libere, licite, & impune. Et quod ipsi camerarii, & quilibet ipsorum omnem aliam pecuniam, quæ ad eorum manus perveniet prætextu dicti camerariatus officii possint, teneantur, & debeant dare camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti, saltem infra eundem terminum infra quem alii camerarii dicti communis dare communiter tenentur, vel ante quodcumque ad mandatum regulatorum introitum, & expensarum communis prædicti.

De castellanis Pisarum, & Aretii.

RUBRICA CCXXXVII.

OMnes, & singuli castellani cuiuscunque fortilitiæ civitatis Pisarum extrahantur solummodo pro tribus mensibus pro quolibet & qualibet vice, & in capiraneum cittadella Aretii, & in castellum portæ Sancti Clementis aliquis deputari quacumque auctoritate non possit, nisi solummodo per extractionem, & aliter factum non valeat, salvo tamen Statuto disponente *de electione cum certo numero fabarum*. Et salvo quod in casu quo castellani, qui fuissent extracti ad dictam portam Sancti Clementis numero quinque sicut, & in aliis castellanariis denuntiaverint domini cum collegiis possint per electionem providere, prout tamen, & sicut dispositum est de aliis castellanariis salvo tamen statutis in aliquibus castellanariis aliud specialiter disponentibus.

Notarius approbatorum statutorum extrahatur pro uno anno.

RUBRICA CCXXXVIII.

EXtractio notariorum ad officium approbatorum statutorum artium civitatis Florentiæ fieri debeat de mense decembris pro uno anno incipiendo in kalendis ianuarii tunc venturi.

QUic
pr
seu ad
vitatem
& absq
tiæ, &
ordinat
tionis
civitatis
autem
partito
renunti

*Reform
non*

NI
mitatu
xillifer
seu de
rogati
suas
præce
iustiti
rum
ipso
mortu
& alt
traher
forma
rector
& de
berare
suoru
tione

De renuntiatione offitiorum.

R U B R I C A CCXXXIX.

QUicumque fuerit extractus ad aliquod offitium communis aut pro communi Florentiæ ordinatum extra civitatem Florentiæ, seu ad exercitium, quod fieri, & exerceri deberet extra ipsam civitatem possit, & sibi liceat renuntiare tali offitio, & exercitio, & absque aliqua licentia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum collegiorum, solvendo tamen pro renuntiatione prout ordinatum est. Et nisi renuntiaverit infra octo dies a die requisitionis de eo factæ intelligatur acceptasse, & electoribus rectorum civitatis Florentiæ liceat etiam renuntiare, ut dictum est. Offitia autem intrinseca allegando infirmitatem, & iurando, obtento tamen partito per duas partes dominorum, & collegiorum quilibet possit renuntiare.

Reformatores terrarum non mittantur nisi petiti, & renuntiare non possint, & devetum non dent, & non euntes remittantur.

R U B R I C A CCXL.

NULLA extractio fieri possit de aliquo, seu de aliquibus civibus Florentinis pro mittendo ad reformandum aliquam terram comitatus, seu districtus Florentiæ, nisi domini priores artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ de ipsa extractione, seu de ipsorum reformatorem transmissione, & requisiti fuerint, vel rogati pro parte universitatis, seu communis ipsius talis terræ per suas literas sigillatas apparenti sigillo comitatus eiusdem, vel nisi præcedente deliberatione dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel duarum partium omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, facto, & celebrato partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est. Et quod quicumque in futurum aliter extraheretur, & vigore talis extractionis iret ad terram aliquam reformandam in quingentis libris f. p. possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ condemnari summarie, & de plano, & etiam quotiescumque aliqui extracti essent, & deliberaretur per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ cum offitiis suorum collegiorum non esse opportunum quod irent ad reformationem prædictam possint, teneantur, & debeant cedulas talium sic

extractorum remittere in burlis de quibus extracti fuerint ut demum pro alia reformatione extrahi possint, & de plano. Et insuper quod qui in posterum ad huiusmodi officium extraherentur nequeant ipsum officium renuntiare, sed acceptare teneantur, & debeant nisi de consensu dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel duarum partium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, præmissis, & celebrato, & facto inter eos partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est, renuntiarent officio antedicto. Salvo semper privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ populi Florentini cui per prædicta nihil intelligatur detrahi, nec etiam derogari. Et insuper quod ipsum officium reformationum non intelligatur dedisse, nec dare, nec recipere, nec det, vel recipiat de verum aliquod, vel ab aliis, vel per alia officia communis Florentiæ, salvis ordinamentis communis prædicti disponentibus de devetis dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ.

DE DEVETIS OFFITIORUM COMMUNIS FLORENTIÆ

Quod nullus ghibellinus admittatur ad aliquod officium.

NULLUS ghibellinus, qui rebellavit, vel rebellabit in futurum aliquod castrum, terram, vel fortilitiam contra populum, & commune Florentiæ, seu invasit, vel occupavit, vel invasa, vel occupata tenuit, tenet, vel tenebit contra populum, & commune Florentiæ, vel derobando, vel cum banderiis, vel sine banderiis venit in districtu, seu in terris, quas tenebat commune Florentiæ, vel eorum districtum in vituperium, & obprobrium populi, & communis Florentiæ, & qui in futurum committeret, vel faceret prædicta, vel aliquod prædictorum. Et qui in dictis terris, castris, & fortilitiis stetit, vel in futurum erit, vel stabit ad faciendum guerram communi Florentiæ, vel post rebellionem, seu occupationem talium castrorum, terrarum, & fortilitiarum. Et nullus cuiuscunque conditionis existat, qui faceret, vel committeret prædicta, vel aliquod prædictorum, seu dictis occasionibus, vel aliqua earum condemnabitur etiam per contumaciam, nec aliquis eius filius, vel descendens etiam illegitimus, & expurius in perpetuum per lineam masculinam. Nec aliquis ghibellinus, qui non sit vere guelfus, fi-

delis, & beat in f
offitio po
quod off
officialis
quod off
consilio
per viam
cumque
vel assur
præsumat
se immi
nuntiare
esset, v
nihil h
ctorum
alicuius
rum, &
cusam,
& quot
lis accu
eorum,
arte. Si
ferum i
quolibet
testium
vero pe
vexillife
dicti co
antur,
fuerint
Et quo
alius eli
que con
assumer
ctorum
rum, &
gelia t
nia sup
do. Et
quem,
Ecclesi

t demum
per quod
ueant ip-
saeant nisi
titiae po-
n populi,
l duarum
misso; &
albas, ut
privilegio
i cui per
insuper
se, nec
, vel ab
namentis
priorum
populi,
TIAE

v.
rum ali-
um, &
vel oc-
mune
nderis
rentia;
com-
et præ-
bris, &
n guer-
tionem
umque
vel ali-
n con-
el def-
lineam
us, si-

delis, & devotus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ potuerit, possit, vel de-
beat in futurum eligi, poni, vel assumi ad aliquod, vel in aliquo
offitio populi, & communis Florentiæ, nec in aliquo, vel ad ali-
quod offitium partis guelfæ, vel offitium, vel sex mercantiæ, vel
offitialis alicuius universitatis, vel artis. Nec in aliquo, vel ad ali-
quod offitium in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ. Nec de
consilio gonfaloneriorum societatum, seu artium, & artificum etiam
per viam ambaxiatæ, vel conductæ, seu infaccationis, vel alio quo-
cumque modo. Et si electus, vel assumptus fuisset, vel eligeretur,
vel assumeretur, tale offitium non potuerit, possit, audeat, vel
præsumat acceptasse recepisse, iurasse, vel exercuisse, vel in aliquo
se immiscere sed ipsum offitium renuntiassse mox debeat, & re-
nuntiare, & cedula in qua eius nomen descriptum, & repertum
esset, vel reperiretur quoad eius nomen delanietur, & pro
nihil habetur. Et quilibet possit de prædictis, & quolibet prædi-
ctorum accusare, & denunciare, & notificare, etiam sine solutione
alicuius gabelle propterea facienda. Et ad probationem prædicto-
rum, & cuiuslibet eorum tam ex officio eorum, quam per ac-
cusam, & denuntiationem, vel notificationem testes inducere quos,
& quot voluerit, approbandos per consules artis de qua fuerit ta-
lis accusator, denunciator, vel notificador, vel maiorem partem
eorum, si talis accusans, denuntians, vel notificans fuerit de aliqua
arte. Si vero non fuerit artifex per dominos priores, & vexilli-
ferum iustitiæ pro fide dignis. Et sufficiat probatio in prædictis, &
quolibet prædictorum, & pro plena probatione habeatur dictum sex
testium ex prædictis approbatis probantium de publica fama. Si
vero per inquisitionem procederetur per dominos priores artium, &
vexilliferum iustitiæ. Quam approbationem, vel improbationem præ-
dicti consules, priores, & vexillifer iustitiæ facere possint, tene-
antur, & debeant infra decimam diem postquam ad hoc requisiti
fuerint sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum.
Et quod domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, & quilibet
alius eligens aliquem officialem ad aliquod offitium, vel quodcum-
que consilium, ut prædicitur, non possit, vel ei liceat eligere, vel
assumere aliquem, vel aliquos contra prædicta, vel aliquod prædi-
ctorum sub pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet eo-
rum, & qualibet vice. Et iurare teneantur ad Sancta Dei Evan-
gelia tempore quo iurabunt eorum officium se servaturos om-
nia supradicta. Et quod contra prædicta non venient quoquomo-
do. Et quod non eligent ad aliquod offitium, ut prædicitur, ali-
quem, nisi vere guelfum fidelem, & devotum Sanctæ Romanæ
Ecclesiæ, & non prohibitum eligi quoquomodo sub dicta pœna.

Et notarius scriba reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ tempore quo eis deferretur iuramentum, ac etiam notarius scribæ cuiuslibet universitatis, vel artis, vel quorumcumque eligentium teneantur, & debeant sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet eorum dictum exigere iuramentum de prædictis. Et omnes, & singuli, qui extrahentur, eligentur, vel assumuntur ad aliquod officium ex prædictis, & dictum officium acceptaverint teneantur, & debeant tempore iuramenti per eos præstandi, ut moris est, iurare ad Sancta Dei Evangelia corporaliter tactis scripturis quod ipsi sunt vere guelfi, fideles, & devoti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, de quo iuramento appareat scriptura in actis eius iudicis, vel officialis, qui dictum iuramentum receperit. Si quis autem contra prædicta, vel aliquod prædictorum iuraverit, receperit, acceptaverit, seu quoquomodo exercuerit, seu quocumque modo se immiscuerit puniatur, & condemnetur per dominos potestatem, capitaneum, vel executores ordinamentorum iustitiæ communis Florentiæ in mille florenis auri, quam condemnationem si non solverit infra decem dies a die condemnationis huiusmodi computandos, si tunc fuerint in fortiam communis Florentiæ, vel si post condemnationem aliquo tempore devenerit in fortiam dicti communis, & dictam condemnationem non solverit infra decem dies a die qua pervenerit in ipsius communis fortia computandos, caput amputetur eidem, & ab officio removeatur, et intelligatur ipso iure remotus. Si vero revocaretur in dubium per aliquem, seu aliqua dubietas oriretur de aliquo, vel aliquibus, qui extraheretur, vel eligeretur ad aliquod officium de prædictis quod esset, vel esse diceretur de prædictis supra prohibitis, tunc stetur, & stari debeat declarationi, & deliberationi dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ una cum officio gonfalonierorum societatum populi Florentiæ, & duodecim bonorum virorum, & uno ex capitudinibus cuiuslibet viginti unius artium civitatis Florentiæ eligendos per dominos priores, & vexilliferum una cum dictis officiis utrum delanari debeant cedula prædicta, & a dicto officio removeri tanquam de supra prohibitis, nec ne. Et si deliberatum fuerit, & declaratum per eos, vel maiorem partem ipsorum, faciendo partitum ad secretum scrutinium ad fabas nigras talem extractum, seu cedulam, eius nomen, & pronomen continentem debere delanari aliqua ex prædictis causis, & talem recipi non debere ad tale officium, talis cedula quo ad eius nomen delanietur, & facta dicta deliberatione, & declaratione intelligatur esse, & sit remotus a dicto officio. Quam deliberationem, & declarationem ipsi domini priores, & vexillifer una cum collegiis, & capitudinibus supradictis facere possint, teneantur, & debeant, quam

citius fieri
extractus,
p. pro q
extracti,
extractus
trahatur
vulgariter
extractus
prædictis
maioribus
marsupio
cuius, q
videlicet
gatur, est
erat talis
quolibet
ne gabell
namentor
neantur,
cere, &
nare non
aliquo pr
rectori,
solvenda
cameræ
sex resti
bantium
& legitir
gula in
ficialibus
rensibus
namenta
Florentis
persona
stat aude
ctari, sc
iustitiæ,
commun
turam in
vel eius
dictæ ci
dictaverit

Ton

citius fieri poterit antequam incipere debeat officium ad quod talis extractus, vel electus esse debuerit poena librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice. Et quod loco talis sic extracti, & delaniati, vel qui renuntiaverit, ut dictum est, si talis extractus fuerit de aliqua ex quatuordecim minoribus artibus, extrahatur de marsupio illorum ex quibus suppleri debent defectus qui vulgariter dicuntur *spicciolari*, videlicet de quarterio de quo fuerit talis extractus una cedula continens nomen, & pronomen alicuius ex prædictis de dictis 14. minoribus artibus. Si autem fuerit de septem maioribus artibus, vel si non fuerit artifex sorte extrahatur de tali marsupio una cedula in qua sit scriptum nomen, & pronomen alicuius, qui non sit de aliqua ex prædictis 14. minoribus artibus, talis videlicet qui sit idoneus ad tale officium. Qui sic extractus intelligatur esse, & sit officialis ad dictum officium ad quod extractus erat talis prohibitus. Et quod de prædictis, & quolibet prædictorum quilibet possit accusare, denunciare, & notificare etiam sine solutione gabelle. Et quod domini potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & quilibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant de prædictis, & quolibet prædictorum cognoscere, & procedere etiam per inquisitionem, & punire, & condemnare non obstante temporis cursu, & in perpetuum. Et non obstante aliquo privilegio, vel immunitate sub poena mille florenor. auri tali rectori, & officiali prædicta non servanti, seu observare omittenti solvenda per ipsum officialem, seu retinenda eidem per camerarium cameræ dicti communis etiam durante officio. Et sufficiat probatio sex testium fide dignorum approbandorum, ut supra dicitur, probantium de publica fama, quæ probatio quo ad prædicta pro plena & legitima probatione habeatur, & sit. Et hæc omnia, & singula in præsentī statuto contenta, & scripta intelligantur de officialibus civibus comitatensis, & districtualibus Florentinis. In forensibus vero officialibus remaneant, & firma sint statuta, & ordinationa provisionum, & consiliorum populi, & communis Florentiæ, & reformationum de dicta materia loquentia. Et nulla persona cuiuscumque conditionis, dignitatis, vel præheminentiæ existat audeat, vel præsumat dictare, scribere, vel porrigere, seu dictari, scribi, vel porrigi facere dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, vel eorum scribæ reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ aliquam petitionem, reformationem, vel scripturam in qua petatur, dicatur, vel fiat contra præsens statutum, vel eius iura, vel eius observantiam, vel contra partem guelfam dictæ civitatis, vel eius officiales. Si qua autem persona aliquid dictaverit, scripserit, vel porrexerit contra prædicta per dominum

Tom. II.

Aaaaa

potestatem, dominum capitaneum, vel executorem ordinamentorum iustitiæ condemnatur communi Florentiæ in mille florenos auri, quos si non solverit infra tres dies, si tunc fuerit in fortia communis Florentiæ, vel aliquo tempore pervenerit in ipsius communis fortiam, & infra tres dies postquam pervenerit, ut dictum est, dictos mille florenos auri non solverit amputetur ei caput, ita quod penitus moriatur. Et nullus ghibellinus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, seu pro ghibellino habitatus, vel reputatus, seu qui non fuerit, & sit devotus Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & suæ catholicæ partis guelfæ qui, seu cuius pater, vel avus paternus, seu filius, vel nepos ex filio, seu fratre carnali nato ex eodem patre, seu fratris eius patruus hactenus in futurum fuissent, vel essent rebelles communis Florentiæ, seu pro rebellibus habiti, seu qui equitassent, vel equitarent in comitatu, seu districtu Florentiæ hostiliter contra commune Florentiæ, seu hostiliter equitantibus contra commune Florentiæ fuissent, seu essent in ipsa tali cavalcata, possit esse, extrahi, eligi, vel assumi ad aliquod officium communis Florentiæ, seu pro communi prædicto, seu alicuius artis, seu ad aliquod officium in ipsa civitate Florentiæ sub pœna quingentarum librarum s. p. tali ghibellino, seu pro ghibellino habito, qui sic electus, seu qualitercumque extractus, vel assumptus fuerit, si tale officium non renuntiaverit incontinenti, quod ad eius notitiam adveniret, vel devenire debuerit, vel potuerit quod officium licitum sit dicto tali prohibito renuntiare, seu qui ipsum officium acceptaverit, seu ipsum officium iuraverit, vel in eo aliququaliter se immiscuerit. Et nihilominus ipsum tale officium ullo modo exercere non possit, vel debeat sed ipso iure sit, & esse intelligatur a dicto tali officio ipso facto remotus, & reiectus. Et quod nullus possit, vel ei liceat dictos tales ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos nominare, eligere seu deputare ad aliquod officium communis, seu civitatis, vel in ipsa civitate Florentiæ, seu alicuius artis sub dicta pœna librarum quingentarum s. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, qua contrafecerit. Et si contra prædicta, vel aliquod eorum aliquis ex sic prohibitis electus, deputatus, assumptus, vel extractus reperiretur, talis electio, assumptio, vel extractio ipso iure non valeat, sed ipso iure intelligatur esse, & sit nullius efficaciæ, vel valoris. Et quod in qualibet electione, seu extractione fienda alicuius, seu aliquorum officialium, notarius extractionum, qui tali electioni, seu extractioni interfuerit teneatur, & debeat denunciare dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ dicti populi, & communis, & aliis astantibus qui circa prædicta balliam haberent quod aliquem de dictis prohibitis non eligant, vel assumant, seu deputent, vel ex-

tractus e
delicet c
faciant p
extractio
notario
habeatur
que fact
fuerit de
confecer
teneatur
Et quod
possit, i
libet co
accusare
cognitio
nomine
sque sol
visione
potestas
populi,
liceat, i
contra l
quod p
ipforum
accusant
nomine
non ob
nis præ
quo, n
mentore
sufficiat
num h
ma eti
testes a
xilliferu
partem
partem
pars eo
plicatur
tificator
vel offi
hatum.

tractus esse aliquo modo permittant. Sed ipsum talem prohibitum videlicet cedula in qua descriptus esse reperiretur de facto delinari faciant per dominum potestatem, vel alium officialem, qui dictae extractioni praesens fuerit sub poena librarum ducentarum s. p. tali notario pro qualibet vice; de qua denuntiatione, quae facta fuerit habeatur pro plena probatione etiam si in scripturis per quemcumque factis de ipsa tali extractione, seu electione contineant quod sic fuerit denuntiatus. Et quod quilibet notarius qui talem scripturam confecerit si requisitus fuerit ab ipso scriba de ipsa denuntiatione teneatur in tali electione gratis facere mentionem sub simili poena. Et quod quilibet etiam si sua non interesset, seu si magnas esset possit, eique liceat contra praedicta, vel aliquod praedictorum quoslibet contrasacientes, seu ea non servantes, ut supra dictum est, accusare, denuntiare, & notificare coram rectoribus, & officialibus cognitionem habentibus de praedictis publice, & secrete etiam sine nomine talis accusantis, seu denuntiantis, vel notificantis, & absque solutione alicuius gabellae, seu directurae, & absque aliqua provisione de proseguendo absque metu alicuius calumniae. Et quod potestas, & executor ordinamentorum iustitiae, capitaneus si adesset populi, & communis Florentiae, & quilibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant sub poena librarum quingentarum s. p. contra praedictos, & quemlibet eorum, contra praedicta, vel aliquod praedictorum facientes procedere ex eorum, & cuiuscumque ipsorum officio ad petitionem cuiuscumque personae denuntiantis, accusantis, vel notificantis, clam, vel palam, cum nomine, vel sine nomine, ut supra dictum est, aliquo privilegio, vel immunitate non obstantibus. Et reprobos culpabiles punire, & condemnare poenis praedictis non obstante etiam temporis cursu, vel iuramento aliquo, nisi praestitum esset secundum formam statutorum, & ordinamentorum dicti communis. Et quod ad probationem praedictorum sufficiat, & pro plena probatione habeatur dictum sex testium hominum bonae opinionis, & famae probantium de publica voce, & fama etiam si non reddiderint legitimam causam dicti sui. Qui testes approbati esse debeant per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiae populi, & communis Florentiae, vel maiorem partem ipsorum, seu per capitaneos partis guelfae, vel maiorem partem ipsorum. Et quod domini priores, & vexillifer seu maior pars eorum illos testes de quorum approbatione ab eis fuerit supplicatum, seu petatum per accusatorem, denuntiatorem, seu notificatorem, vel aliam quamcumque personam, seu per rectorem, vel officialem de praedictis cognitionem habentem, sive ante inchoatum processum, sive postea quodcumque, & capitanei partis,

potestatem, dominum capiraneum, vel executorem ordinamentorum iustitiæ condemnatur communi Florentiæ in mille florenos auri, quos si non solverit infra tres dies, si tunc fuerit in fortia communis Florentiæ, vel aliquo tempore pervenerit in ipsius communis fortiam, & infra tres dies postquam pervenerit, ut dictum est, dictos mille florenos auri non solverit amputetur ei caput, ita quod penitus moriatur. Et nullus ghibellinus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, seu pro ghibellino habitatus, vel reputatus, seu qui non fuerit, & sit devotus Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & suæ catholicæ partis guelfæ qui, seu cuius pater, vel avus paternus, seu filius, vel nepos ex filio, seu fratre carnali nato ex eodem patre, seu fratris eius patruus hæcenus in futurum fuissent, vel essent rebelles communis Florentiæ, seu pro rebellibus habiti, seu qui equitassent, vel equitarent in comitatu, seu districtu Florentiæ hostiliter contra commune Florentiæ, seu hostiliter equitantibus contra commune Florentiæ fuissent, seu essent in ipsa tali cavalcata, possit esse, extrahi, eligi, vel assumi ad aliquod officium communis Florentiæ, seu pro communi prædicto, seu alicuius artis, seu ad aliquod officium in ipsa civitate Florentiæ sub pœna quingentarum librarum s. p. tali ghibellino, seu pro ghibellino habito, qui sic electus, seu qualitercumque extractus, vel assumptus fuerit, si tale officium non renuntiaverit incontinenti, quod ad eius notitiam adveniret, vel devenire debuerit, vel potuerit quod officium licitum sit dicto tali prohibito renuntiare, seu qui ipsum officium accep- taverit, seu ipsum officium iuraverit, vel in eo aliquo modo se immiscuerit. Et nihilominus ipsum tale officium ullo modo exercere non possit, vel debeat sed ipso iure sit, & esse intelligatur a dicto tali officio ipso facto remotus, & reiectus. Et quod nullus possit, vel ei liceat dictos tales ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos nominare, eligere seu deputare ad aliquod officium communis, seu civitatis, vel in ipsa civitate Florentiæ, seu alicuius artis sub dicta pœna librarum quingentarum s. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, qua contrafecerit. Et si contra prædicta, vel aliquod eorum aliquis ex sic prohibitis electus, deputatus, assumptus, vel extractus reperiretur, talis electio, assumptio, vel extractio ipso iure non valeat, sed ipso iure intelligatur esse, & sit nullius efficaciæ, vel valoris. Et quod in qualibet electione, seu extractione fienda alicuius, seu aliquorum officialium, notarius extractionum, qui tali electioni, seu extractioni interfuerit teneatur, & debeat denunciare dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ dicti populi, & communis, & aliis astantibus qui circa prædicta balliam haberent quod aliquem de dictis prohibitis non eligant, vel assumant, seu deputent, vel ex-

tractus e
delicet c
faciant
extractio
notario
habeatur
que fact
fuerit de
confecer
teneatur
Et quod
possit,
libet co
accusare
cognitio
nomine
sque sol
visione
potestas
populi,
liceat,
contra
quod p
iporum
accusant
nomine
non ob
nis præ
quo, n
mentort
sufficiat
num he
ma eti
testes a
xilliferu
partem
partem
pars eo
plicatur
tificator
vel offi
hatum.

entorum
ari, quos
ommunis
unis for-
st, dictos
od peni-
, vel di-
atus, seu
lesæ, &
us pater-
x eodem
, vel ef-
, seu qui
tæ holti-
as contra
ta, possit
unis Flo-
ad ali-
gentarum
, qui sic
t, si tale
nam ad-
licitum
n accep-
se im-
exercere
a dicto
possit, vel
os nomi-
seu civi-
dicta po-
qualibet
d eorum
extractus
non va-
, vel va-
alicuius,
lectioni,
dominis
munis,
aliquem
, vel ex-

tractus esse aliquo modo permittant. Sed ipsum talem prohibitum videlicet cedulam in qua descriptus esse reperiretur de facto delanari faciant per dominum potestatem, vel alium officialem, qui dictæ extractioni præsens fuerit sub pœna librarum ducentarum f. p. tali notario pro qualibet vice; de qua denuntiatione, quæ facta fuerit habeatur pro plena probatione etiam si in scripturis per quemcumque factis de ipsa tali extractione, seu electione contineant quod sic fuerit denuntiatus. Et quod quilibet notarius qui talem scripturam confecerit si requisitus fuerit ab ipso scriba de ipsa denuntiatione teneatur in tali electione gratis facere mentionem sub simili pœna. Et quod quilibet etiam si sua non interesset, seu si magnas esset possit, eique liceat contra prædicta, vel aliquod prædictorum quoslibet contrafacientes, seu ea non servantes, ut supra dictum est, accusare, denuntiare, & notificare coram rectoribus, & officialibus cognitionem habentibus de prædictis publice, & secrete etiam sine nomine talis accusantis, seu denuntiantis, vel notificantis, & absque solutione alicuius gabellæ, seu directuræ, & absque aliqua provisione de proseguendo absque metu alicuius calumniæ. Et quod potestas, & executor ordinamentorum iustitiæ, capitaneus si adesset populi, & communis Florentiæ, & quilibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant sub pœna librarum quingentarum f. p. contra prædictos, & quemlibet eorum, contra prædicta, vel aliquod prædictorum facientes procedere ex eorum, & cuiuscumque ipsorum officio ad petitionem cuiuscumque personæ denuntiantis, accusantis, vel notificantis, clam, vel palam, cum nomine, vel sine nomine, ut supra dictum est, aliquo privilegio, vel immunitate non obstantibus. Et reprobos culpabiles punire, & condemnare pœnis prædictis non obstante etiam temporis cursu, vel iuramento aliquo, nisi præstitum esset secundum formam statutorum, & ordinamentorum dicti communis. Et quod ad probationem prædictorum sufficiat, & pro plena probatione habeatur dictum sex testium hominum bonæ opinionis, & famæ probantium de publica voce, & fama etiam si non reddiderint legitimam causam dicti sui. Qui testes approbati esse debeant per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel maiorem partem ipsorum, seu per capitaneos partis guelfæ, vel maiorem partem ipsorum. Et quod domini priores, & vexillifer seu maior pars eorum illos testes de quorum approbatione ab eis fuerit supplicatum, seu petatum per accusatorem, denuntiatorem, seu notificatorem, vel aliam quamcumque personam, seu per rectorem, vel officialem de prædictis cognitionem habentem, sive ante incognitum processum, sive postea quandocumque, & capitanei partis,

A a a a 2

vel maior pars eorum, illos testes de quorum approbatione ab eis petitum fuerit, ut dictum est, approbare, vel improbare teneantur, & debeant infra duos dies a die supplicationis, seu petitionis eiusdem sub pœna librarum mille f. p. auferenda cuilibet ipsorum collegiorum contrafacienti, privilegio aliquo non obstante. Et nihilominus tales testes pro approbatis, & idoneis habeantur, de qua quidem supplicatione, seu petitione quilibet notarius, qui fuerit requisitus scripturæ publicæ facere teneatur sub pœna prædicta, ut præmittitur, auferenda. Et quod quilibet rector, & officialis coram quo fuerit talis accusatio, seu notificatio, vel denuntiatio facta, seu exposita teneatur, & debeat illico datis sibi nominibus talium testium inductorum, seu inducendorum, qui approbati non fuerint, ut dictum est, portare, seu mittere ad dominos priores, & vexilliferum, seu ad capitaneos partis, & petere, & seu peti facere quod ipsos approbent, vel improbent, ut dictum est, sub simili pœna sibi officiali si prædicta non servaverit auferenda. Et quod eadem in omnibus, & per omnia debeat observari solemnitas, in approbando quoscunque testes quos aliquis vellet producere, seu inducere quoquomodo ad probandum quod aliquis sit ghibellinus, vel non vere guelfus, vel parti guelfæ suspectus, quæ secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ observari debeat in monendo, sive ammonendo aliquem civem Florentinum tamquam ghibellinum, vel non vere guelfum, & hiis non servatis nullus testis possit admitti ad iuramentum, nec produci, induci, vel recipi, vel quomodolibet examinari contra aliquem, qui accusatus, denuntiatus, inquisitus, vel notificatus esset pro ghibellino, vel tamquam ghibellinus, vel non vere guelfus, vel parti guelfæ suspectus. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum, & pro infecto totaliter habeatur. Et ad augmentum, & roborationem status popularis, & guelfi civitatis prædictæ iubemus quod omnes, & singulæ provisiones hactenus editæ in favorem guelforum, seu partis guelfæ civitatis Florentiæ, seu contra ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos, seu reputatos aut non vere guelfos, maxime in prohibendo, & interdicendo eis ne nominentur, eligantur, imbusentur, extrahantur, seu quomodolibet vocentur, ad officia aliqua communis Florentiæ, seu in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & ne ipsa officia acceptent, iurent, exercent, seu in eis modo aliquo se immisceant tamquam officiales, vel sub nomine officialium renoventur, & renovata intelligantur, & sint sub eisdem modis, pactis, formis, conditionibus, pœnis, gravaminibus, ordine, & tenoribus, quibus, & prout in eis, & qualibet earum plenius continetur, & observari, & executioni mandari possint, & debeant omnia, & singula in

eis continetur, & in priorum, tum per Florenti dicta, offitium, anno d. iulii, sup. consensu, quod in debeat, in parte rem, et seu em. possint, ceptare, infra scri. officii, & riorum, puli, & rariatus, præstiri, dictæ, in per accepta, seu illi, seu acc, ros, par, fit, qui, fuerit, qui po, piraneo, debet, tutoris, sed po, stiterit, & par, ventur, mini, gat ali

re ab eis
neantur,
nis eius-
m colle-
nilominus
quidem
requisitus
præmitti-
quo fue-
seu expo-
i testium
t, ut di-
illiferum,
nod ipsos
sibi offi-
in omni-
do quof-
quoquo-
non vere
a ordina-
do, sive
num, vel
t admitti
nodolibet
quisitus,
bus, vel
t in con-
ter habe-
bris, &
provisio-
civiratis
tos, seu
t interdi-
tur, seu
ntia, seu
offitia ac-
misceant
r, & re-
formis,
quibus,
observa-
ngula in

eis contenta, prout, & sicut in ipsis in specie, & in genere continetur. Quod nullus de ghibellinis, seu non guelfus, seu reputatus, & habitus pro ghibellino. Et nullus qui per officia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonieriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum populi, & communis Florentiæ deliberatus reperiretur, seu iudicatus, vel de quo per iam dicta officia secundum formam reformationum, & provisionum editarum, & firmatarum in consiliis populi, & communis Florentiæ anno domini millesimo trecentesimo quadragésimo nono de mense iulii super hoc disponentium deliberatum, provisum, stantiatum, consensum, seu quomodolibet provisum fuit, seu erit in futurum quod non sit idoneus, ut recipiatur, seu quod recipiat, vel recipi debeat, seu possit ad iuramentum partis guelfæ, seu ad partem, vel in partem guelfam per capitaneos dictæ partis, vel per ipsam partem, etiam si per ipsam partem, seu capitaneos partis admissus fuit, seu erit ad ipsum iuramentum secundum ordinamenta dictæ partis possint nominari, eligi, imbutari, extrahi, vel assumi, iurare, acceptare, exercere, administrare, vel esse ad aliquod, vel in aliquo infrascriptorum officiorum populi, & communis Florentiæ, videlicet officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonieriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti populi, & communis, nec in officio capitaneatus partis guelfæ, seu notariatus, alicuius dictorum officiorum infra quindecim annos a die præstiti, seu præstandi iuramenti prædicti secundum ordinamenta dictæ partis continue numerandos, nec etiam possint ullo tempore in perpetuum nominari, eligi, imbutari, extrahi, vel assumi, iurare, acceptare, exercere, vel esse ad scrutinium, vel descrutatoribus, seu illis, qui erunt ad scrutinandum, eligendum, vel infaccandum, seu accoppiandum dicta officia, vel aliquod ipsorum. Et ut inter veros partis guelfæ catholicæ zelatores, & fictos, competens differentia sit, quod nulli de prædictis de quibus, ut supra dicitur, deliberatum fuerit quod admitti, & recipi possint ad iuramentum partis guelfæ, qui post talem deliberationem ipsum iuramentum non præstitit capiteo partis guelfæ, seu alia non fecit, quæ facere tenetur, & debet secundum formam statutorum communis Florentiæ, seu statutorum, vel ordinamentorum dictæ partis, pro sit talis deliberatio, sed pro non facta totaliter habeatur, nisi dictum iuramentum præstiterit, & alia fecerit secundum ordinamenta communis Florentiæ, & partis guelfæ civitatis prædictæ infra quatuor menses proxime venturos a die qua præsens provisio fuerit firmata in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ numerandos. Et si contingat aliquem de quo similis deliberatio fieret, ut dictum est, post

exituum cameræ extrahi possint tot notarii, & quoties opus fuerit ad officium scribatus dictorum camerariorum præstantiarum semel, & pluries, & pro illo, & illis temporibus, quibus volent domini priores, & vexillifer iustitiæ cum officiis suorum collegiorum. Qui domini cum officiis prædictis, ubi aliud statutum, vel consuetum non esset semel, & pluries, & quotiescumque possint stantare dictis camerariis, & notariis illa salaria quæ, & prout volent. Quæ quidem salaria ipsi camerarii de pecunia ad eorum manus perventa, vel perventura possint sibi pro se ipsis retinere, & ipsis notariis solvere absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, libere, licite, & impune. Et quod ipsi camerarii, & quilibet ipsorum omnem aliam pecuniam, quæ ad eorum manus perveniet prætextu dicti camerariatus officii possint, teneantur, & debeant dare camerariis cameræ communis Florentiæ pro ipso communi recipienti, saltem infra eundem terminum infra quem alii camerarii dicti communis dare communiter tenentur, vel ante quandocumque ad mandatum regulatorum introituum, & expensarum communis prædicti.

De castellanis Pisarum, & Aretii.

RUBRICA CCXXXVII.

OMnes, & singuli castellani cuiuscumque fortilitiæ civitatis Pisarum extrahantur solummodo pro tribus mensibus pro quolibet & qualibet vice, & in capitanum cittadella Aretii, & in castellum portæ Sancti Clementis aliquis deputari, quacumque auctoritate non possit, nisi solummodo per extractionem, & aliter factum non valeat, salvo tamen Statuto disponente *de electione cum certo numero fabarum*. Et salvo quod in casu quo castellani, qui fuissent extracti ad dictam portam Sancti Clementis numero quinque sicut, & in aliis castellanariis demuntiaverint domini cum collegiis possint per electionem providere, prout tamen, & sicut dispositum est de aliis castellanariis salvis tamen statutis in aliquibus castellanariis aliud specialiter disponentibus.

Notarius approbatorum statutorum extrahatur pro uno anno.

RUBRICA CCXXXVIII.

EXtractio notariorum ad officium approbatorum statutorum artium civitatis Florentiæ fieri debeat de mense decembris pro uno anno incipiendo in kalendis ianuarii tunc venturi.

QUicquid præ seu ad civitatem & absque tæ, & ordinatationis dicitur civitatis autem in partito renuntium

Reform non

NUllus For mitatus xillifer seu de rogati suas precedi iustitiarum ipforum mortui & alba trahere formare rectore & de beraret suorum tionem

De renuntiatione officiorum.

R U B R I C A CCXXXIX.

Quicumque fuerit extractus ad aliquod officium communis aut pro communi Florentiæ ordinatum extra civitatem Florentiæ, seu ad exercitium, quod fieri, & exerceri deberet extra ipsam civitatem possit, & sibi liceat renuntiare tali officio, & exercitio, & absque aliqua licentia dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & eorum collegiorum, solvendo tamen pro renuntiatione prout ordinatum est. Et nisi renuntiaverit infra octo dies a die requisitionis de eo factæ intelligatur acceptasse, & electoribus rectorum civitatis Florentiæ liceat etiam renuntiare, ut dictum est. Officia autem intrinseca allegando infirmitatem, & iurando, obtento tamen partito per duas partes dominorum, & collegiorum quilibet possit renuntiare.

Reformatores terrarum non mittantur nisi petiti, & renuntiare non possint, & devetum non dent, & non euntes remittantur.

R U B R I C A CCXL.

Nulla extractio fieri possit de aliquo, seu de aliquibus civibus Florentinis pro mittendo ad reformandum aliquam terram comitatus, seu districtus Florentiæ, nisi domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ de ipsa extractione, seu de ipsorum reformatorum transmissione, & requisiti fuerint, vel rogati pro parte universitatis, seu communis ipsius talis terræ per suas literas sigillatas apparenti sigillo comitatus eiusdem, vel nisi precedente deliberatione dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel duarum partium omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, facto, & celebrato partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est. Et quod quicumque in futurum aliter extraheretur, & vigore talis extractionis iret ad terram aliquam reformandam in quingentis libris f. p. possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ condemnari summarie, & de plano, & etiam quotiescumque aliqui extracti essent, & deliberaretur per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ cum officiis suorum collegiorum non esse opportunum quod irent ad reformationem prædictam possint, teneantur, & debeant cedulas talium sic

extractorum remittere in bursis de quibus extracti fuerint ut demum pro alia reformatione extrahi possint, & de plano. Et insuper quod qui in posterum ad huiusmodi officium extraherentur nequeant ipsum officium renuntiare, sed acceptare teneantur, & debeant nisi de consensu dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel duarum partium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, præmisso, & celebrato, & facto inter eos partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est, renuntiarent officio antedicto. Salvo semper privilegio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ populi Florentini cui per prædicta nihil intelligatur detrahi, nec etiam derogari. Et insuper quod ipsum officium reformationum non intelligatur dedisse, nec dare, nec recipere, nec det, vel recipiat de verum aliquod, vel ab aliis, vel per alia officia communis Florentiæ, salvis ordinamentis communis prædicti disponentibus de deveris dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ.

DE DEVETIS OFFITIORUM COMMUNIS FLORENTIÆ

Quod nullus ghibellinus admittatur ad aliquod officium.

NULLUS ghibellinus, qui rebellavit, vel rebellabit in futurum aliquod castrum, terram, vel fortitiam contra populum, & commune Florentiæ, seu invasit, vel occupavit, vel invasa, vel occupata tenuit, tenet, vel tenebit contra populum, & commune Florentiæ, vel derobando, vel cum banderis, vel sine banderis venit in districtum, seu in terris, quas tenebat commune Florentiæ, vel eorum districtum in vituperium, & obprobrium populi, & communis Florentiæ, & qui in futurum committeret, vel faceret prædicta, vel aliquod prædictorum. Et qui in dictis terris, castris, & fortitiis stetit, vel in futurum erit, vel stabit ad faciendum guerram communi Florentiæ, vel post rebellionem, seu occupationem talium castrorum, terrarum, & fortitiarum. Et nullus cuiuscunque conditionis existat, qui faceret, vel committeret prædicta, vel aliquod prædictorum, seu dictis occasionibus, vel aliqua earum condemnabitur etiam per contumaciam, nec aliquis eius filius, vel descendens etiam illegitimus, & expurius in perpetuum per lineam masculinam. Nec aliquis ghibellinus, qui non sit vere guelfus, fi-

delis, & beat in fu-
offitio po-
quod offi-
officialis a-
quod offi-
consilio g-
per viam
cumque
vel assum-
præsumat
se immis-
nuntiare,
esset, ve-
nihil ha-
ctorum a-
alicuius
rum, &
cufam, &
& quoti-
lis accus-
eorum, i-
arte. Si
ferum iu-
quolibet
testium
vero per
vexillifer
dicti cor-
antur, &
fuerint
Et quod
alius elig-
que con-
assumere
ctorum
rum, &
gelia te-
nia supr-
do. Et
quem, r-
Ecclesiæ

demum
per quod
eant ip-
eant nisi
itiae po-
populi,
duarum
misso; &
ilbas, ut
privilegio
cui per
insuper
le, nec
vel ab
namentis
priorum
populi,
TIAE

delis, & devotus Sanctae Romanae Ecclesiae potuerit, possit, vel de-
beat in futurum eligi, poni, vel assumi ad aliquod, vel in aliquo
offitium populi, & communis Florentiae, nec in aliquo, vel ad ali-
quod offitium partis guelfae, vel offitium, vel sex mercantiae, vel
officialis alicuius universitatis, vel artis. Nec in aliquo, vel ad ali-
quod offitium in civitate, comitatu, vel districtu Florentiae. Nec de
consilio gonfalonierum societatum, seu artium, & artificum etiam
per viam ambaxiatum, vel conductum, seu infaccationis, vel alio quo-
cumque modo. Et si electus, vel assumptus fuisset, vel eligeretur,
vel assumeretur, tale offitium non potuerit, possit, audcat, vel
praesumat acceptasse recepisse, iurasse, vel exercuisse, vel in aliquo
se immiscere sed ipsum offitium renuntiassse mox debeat, & re-
nuntiare, & cedula in qua eius nomen descriptum, & repertum
esset, vel reperiretur quoad eius nomen delanietur, & pro
nihil habetur. Et quilibet possit de praedictis, & quolibet praedi-
ctorum accusare, & denuntiare, & notificare, etiam sine solutione
alicuius gabelle propterea facienda. Et ad probationem praedicto-
rum, & cuiuslibet eorum tam ex offitio eorum, quam per ac-
cusam, & denuntiationem, vel notificationem testes inducere quos,
& quot voluerit, approbandos per consules artis de qua fuerit ta-
lis accusator, denuntiator, vel notificador, vel maiorem partem
eorum, si talis accusans, denuntians, vel notificans fuerit de aliqua
arte. Si vero non fuerit artifex per dominos priores, & vexilli-
ferum iustitiae pro fide dignis. Et sufficiat probatio in praedictis, &
quolibet praedictorum, & pro plena probatione habeatur dictum sex
testium ex praedictis approbatis probantium de publica fama. Si
vero per inquisitionem procederetur per dominos priores artium, &
vexilliferum iustitiae. Quam approbationem, vel improbationem praedi-
cti consules, priores, & vexillifer iustitiae facere possint, tene-
antur, & debeant infra decimam diem postquam ad hoc requisiti
fuerint sub poena librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum.
Et quod domini priores artium, & vexillifer iustitiae, & quilibet
alius eligens aliquem officialem ad aliquod offitium, vel quodcum-
que consilium, ut praedicitur, non possit, vel ei liceat eligere, vel
assumere aliquem, vel aliquos contra praedicta, vel aliquod praedi-
ctorum sub poena librarum quingentarum f. p. pro quolibet eo-
rum, & qualibet vice. Et iurare teneantur ad Sancta Dei Evan-
gelia tempore quo iurabunt eorum offitium se servaturos om-
nia supradicta. Et quod contra praedicta non venient quoquomo-
do. Et quod non eligent ad aliquod offitium, ut praedicitur, ali-
quem, nisi vere guelfum fidelem, & devotum Sanctae Romanae
Ecclesiae, & non prohibitum eligi quoquomodo sub dicta poena.

Et notarius scriba reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ tempore quo eis deferretur iuramentum, ac etiam notarius scribæ cuiuslibet universitatis, vel artis, vel quorumcumque eligentium teneantur, & debeant sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet eorum dictum exigere iuramentum de prædictis. Et omnes, & singuli, qui extrahentur, eligentur, vel assumuntur ad aliquod officium ex prædictis, & dictum officium acceptaverint teneantur, & debeant tempore iuramenti per eos præstandi, ut moris est, iurare ad Sancta Dei Evangelia corporaliter tactis scripturis quod ipsi sunt vere guelfi, fideles, & devoti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, de quo iuramento appareat scriptura in actis eius iudicis, vel officialis, qui dictum iuramentum receperit. Si quis autem contra prædicta, vel aliquod prædictorum iuraverit, receperit, acceptaverit, seu quoquomodo exercuerit, seu quocumque modo se immiscuerit puniatur, & condemnetur per dominos potestatem, capitaneum, vel executorem ordinamentorum iustitiæ communis Florentiæ in mille florenis auri, quam condemnationem si non solverit infra decem dies a die condemnationis huiusmodi computandos, si tunc fuerint in fortiam communis Florentiæ, vel si post condemnationem aliquo tempore devenerit in fortiam dicti communis, & dictam condemnationem non solverit infra decem dies a die qua pervenerit in ipsius communis fortia computandos, caput amputetur eidem, & ab officio removeatur, et intelligatur ipso iure remotus. Si vero revocaretur in dubium per aliquem, seu aliqua dubietas oriretur de aliquo, vel aliquibus, qui extraheretur, vel eligeretur ad aliquod officium de prædictis quod esset, vel esse diceretur de prædictis supra prohibitis, tunc stetur, & stari debeat declarationi, & deliberationi dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ una cum officio gonfalonierorum societatum populi Florentiæ, & duodecim bonorum virorum, & uno ex capitudinibus cuiuslibet viginti unius artium civitatis Florentiæ eligendos per dominos priores, & vexilliferum una cum dictis officiis utrum delanari debeant cedula prædicta, & a dicto officio removeri tanquam de supra prohibitis, nec ne. Et si deliberatum fuerit, & declaratum per eos, vel maiorem partem ipsorum, faciendo partitum ad secretum scrutinium ad fabas nigras talem extractum, seu cedulam, eius nomen, & pronomen continentem debere delanari aliqua ex prædictis causis, & talem recipi non debere ad tale officium, talis cedula quo ad eius nomen delanietur, & facta dicta deliberatione, & declaratione intelligatur esse, & sit remotus a dicto officio. Quam deliberationem, & declarationem ipsi domini priores, & vexillifer una cum collegiis, & capitudinibus supradictis facere possint, teneantur, & debeant, quam

citius fieri
extractus,
p. pro q
extracti,
extractus
trahatur
vulgariter
extractus
prædictis
maioribus
marsupio
cuius, q
videlicet
gatur est
erat talis
quolibet
re gabell
namentor
neantur,
cere, &
nare non
aliquo pr
rectori,
solvenda
cameræ
sex restit
bantium
& legitir
gula in
ficialibus
rensis
namenta
Florentis
persona
stat aud
ctari, sc
iustitiæ,
commun
turam i
vel eius
dictæ ci
dictaverit

Ton

communis
in nota-
mumque
tarum f.
dictis. Et
entur ad
verint te-
ut moris
scripturis
nanæ Ec-
dicis, vel
m contra
ptaverit,
miscuerit
itaneum,
tentix in
infra de-
tunc fue-
nationem
tam con-
enerit in
n, & ab
vero re-
iretur de
aliquod
dictis su-
delibera-
una cum
luodecim
ati unius
vexilli-
ula præ-
itis, nec
maiolem
ad fabas
onomen
& talem
s nomen
teligatur
& decla-
legiis, &
it, quam

citius fieri poterit antequam incipere debeat officium ad quod talis extractus, vel electus esse debuerit poena librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice. Et quod loco talis sic extracti, & delaniati, vel qui renuntiaverit, ut dictum est, si talis extractus fuerit de aliqua ex quatuordecim minoribus artibus, extrahatur de marsupio illorum ex quibus suppleri debent defectus qui vulgariter dicuntur *spicciolari*, videlicet de quarterio de quo fuerit talis extractus una cedula continens nomen, & pronomen alicuius ex prædictis de dictis 14. minoribus artibus. Si autem fuerit de septem maioribus artibus, vel si non fuerit artifex sorte extrahatur de tali marsupio una cedula in qua sit scriptum nomen, & pronomen alicuius, qui non sit de aliqua ex prædictis 14. minoribus artibus, talis videlicet qui sit idoneus ad tale officium. Qui sic extractus intelligatur esse, & sit officialis ad dictum officium ad quod extractus erat talis prohibitus. Et quod de prædictis, & quolibet prædictorum quilibet possit accusare, denunciare, & notificare etiam sine solutione gabellæ. Et quod domini potestas, capitaneus, & executor ordinamentorum iustitiæ, & quilibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant de prædictis, & quolibet prædictorum cognoscere, & procedere etiam per inquisitionem, & punire, & condemnare non obstante temporis cursu, & in perpetuum. Et non obstante aliquo privilegio, vel immunitate sub poena mille florenor. auri tali rectori, & officiali prædicta non servanti, seu observare omittenti solvenda per ipsum officialem, seu retinenda eidem per camerarium camera dicti communis etiam durante officio. Et sufficiat probatio sex testium fide dignorum approbandorum, ut supra dicitur, probantium de publica fama, quæ probatio quo ad prædicta pro plena & legitima probatione habeatur, & sit. Et hæc omnia, & singula in præsentis statuto contenta, & scripta intelligantur de officialibus civibus comitatensis, & districtualibus Florentinis. In forensibus vero officialibus remaneant, & firma sint statuta, & ordinationa provisionum, & consiliorum populi, & communis Florentiæ, & reformationum de dicta materia loquentia. Et nulla persona cuiuscunque conditionis, dignitatis, vel præheminentiæ existat audeat, vel præsumat dictare, scribere, vel porrigere, seu dictari, scribi, vel porrigi facere dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, vel eorum scribæ reformationum consiliorum populi, & communis Florentiæ aliquam petitionem, reformationem, vel scripturam in qua petatur, dicatur, vel fiat contra præsens statutum, vel eius iura, vel eius observantiam, vel contra partem guelfam dictæ civitatis, vel eius officiales. Si qua autem persona aliquid dictaverit, scripserit, vel porrexerit contra prædicta per dominum

Tom. II.

A a a a

potestatem, dominum capitaneum, vel executorem ordinamentorum iustitiæ condemnatur communi Florentiæ in mille florenos auri, quos si non solverit infra tres dies, si tunc fuerit in fortia communis Florentiæ, vel aliquo tempore pervenerit in ipsius communis fortiam, & infra tres dies postquam pervenerit, ut dictum est, dictos mille florenos auri non solverit amputetur ei caput, ita quod penitus moriatur. Et nullus ghibellinus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, seu pro ghibellino habitatus, vel reputatus, seu qui non fuerit, & sit devotus Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, & suæ catholicæ partis guelfæ qui, seu cuius pater, vel avus paternus, seu filius, vel nepos ex filio, seu fratre carnali nato ex eodem patre, seu fratris eius patruus hactenus in futurum fuissent, vel essent rebelles communis Florentiæ, seu pro rebellibus habiti, seu qui equitassent, vel equitarent in comitatu, seu districtu Florentiæ hostiliter contra commune Florentiæ, seu hostiliter equitantibus contra commune Florentiæ fuissent, seu essent in ipsa tali cavalcata, possit esse, extrahi, eligi, vel assumi ad aliquod officium communis Florentiæ, seu pro communi prædicto, seu alicuius artis, seu ad aliquod officium in ipsa civitate Florentiæ sub pœna quingentarum librarum f. p. tali ghibellino, seu pro ghibellino habito, qui sic electus, seu qualitercumque extractus, vel assumptus fuerit, si tale officium non renuntiaverit incontinenti, quod ad eius notitiam adveniret, vel devenire debuerit, vel potuerit quod officium licitum sit dicto tali prohibito renuntiare, seu qui ipsum officium accep- taverit, seu ipsum officium iuraverit, vel in eo aliquo modo se immiscuerit. Et nihilominus ipsum tale officium ullo modo exercere non possit, vel debeat sed ipso iure sit, & esse intelligatur a dicto tali officio ipso facto remotus, & reiectus. Et quod nullus possit, vel ei liceat dictos tales ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos nominare, eligere seu deputare ad aliquod officium communis, seu civitatis, vel in ipsa civitate Florentiæ, seu alicuius artis sub dicta pœna librarum quingentarum f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, qua contrafecerit. Et si contra prædicta, vel aliquod eorum aliquis ex sic prohibitis electus, deputatus, assumptus, vel extractus reperiretur, talis electio, assumptio, vel extractio ipso iure non valeat, sed ipso iure intelligatur esse, & sit nullius efficaciæ, vel valoris. Et quod in qualibet electione, seu extractione fienda alicuius, seu aliquorum officialium, notarius extractionum, qui tali electioni, seu extractioni interfuerit teneatur, & debeat denunciare dominis prioribus artium, & vexillifero iustitiæ dicti populi, & communis, & aliis astantibus qui circa prædicta balliam haberent quod aliquem de dictis prohibitis non eligant, vel assumant, seu deputent, vel ex-

tractus e
delicet c
faciant f
extractio
notario
habeatur
que facti
fuerit de
confecer
teneatur
Et quod
possit, t
libet co
accusare
cognitio
nomine
sque sol
visione
potestas
populi,
liceat, t
contra
quod p
ipforum
accusant
nomine
non ob
nis præ
quo, n
mentori
sufficiat
num h
ma eti
testes a
xilliferu
partem
partem
pars eo
plicatur
ticator
vel offi
harum.

entorum
uri, quos
ommunis
unis for-
st, dictos
od peni-
, vel di-
atus, seu
lesæ, &
us pater-
x eodem
, vel ef-
, seu qui
tæ holti-
is contra
ta, possit
unis Flo-
ad ali-
gentarum
, qui sic
, si tale
tiam ad-
licitum
n accep-
r se im-
exercere
a dicto
offit, vel
os nomi-
seu civi-
lecta po-
qualibet
eorum
extractus
non va-
vel va-
alicuius,
lectioni,
dominis
munis,
aliquem
, vel ex-

tractus esse aliquo modo permittant. Sed ipsum talem prohibitum videlicet cedulam in qua descriptus esse reperiretur de facto delanari faciant per dominum potestatem, vel alium officialem, qui dictæ extractioni præsens fuerit sub pœna librarum ducentarum f. p. tali notario pro qualibet vice; de qua denuntiatione, quæ facta fuerit habeatur pro plena probatione etiam si in scripturis per quemcumque factis de ipsa tali extractione, seu electione contineant quod sic fuerit denuntiatus. Et quod quilibet notarius qui talem scripturam confecerit si requisitus fuerit ab ipso scriba de ipsa denuntiatione teneatur in tali electione gratis facere mentionem sub simili pœna. Et quod quilibet etiam si sua non interesset, seu si magnas esset possit, eique liceat contra prædicta, vel aliquod prædictorum quolibet contrafacientes, seu ea non servantes, ut supra dictum est, accusare, denuntiare, & notificare coram rectoribus, & officialibus cognitionem habentibus de prædictis publice, & secrete etiam sine nomine talis accusantis, seu denuntiantis, vel notificantis, & absque solutione alicuius gabellæ, seu directuræ, & absque aliqua provisione de proseguendo absque metu alicuius calumniæ. Et quod potestas, & executor ordinamentorum iustitiæ, capitaneus si adesset populi, & communis Florentiæ, & quilibet eorum possint, eisque liceat, teneantur, & debeant sub pœna librarum quingentarum f. p. contra prædictos, & quemlibet eorum, contra prædicta, vel aliquod prædictorum facientes procedere ex eorum, & cuiuscumque ipsorum officio ad petitionem cuiuscumque personæ denuntiantis, accusantis, vel notificantis, clam, vel palam, cum nomine, vel sine nomine, ut supra dictum est, aliquo privilegio, vel immunitate non obstantibus. Et reprobos culpabiles punire, & condemnare pœnis prædictis non obstante etiam temporis cursu, vel iuramento aliquo, nisi præstitum esset secundum formam statutorum, & ordinamentorum dicti communis. Et quod ad probationem prædictorum sufficiat, & pro plena probatione habeatur dictum sex testium hominum bonæ opinionis, & famæ probantium de publica voce, & fama etiam si non reddiderint legitimam causam dicti sui. Qui testes approbati esse debeant per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel maiorem partem ipsorum, seu per capitaneos partis guelfæ, vel maiorem partem ipsorum. Et quod domini priores, & vexillifer seu maior pars eorum illos testes de quorum approbatione ab eis fuerit supplicatum, seu petatum per accusatorem, denuntiatorem, seu notificatorem, vel aliam quamcumque personam, seu per rectorem, vel officialem de prædictis cognitionem habentem, sive ante inchoatum processum, sive postea quandocumque, & capitanei partis,

vel maior pars eorum, illos testes de quorum approbatione ab eis petitum fuerit, ut dictum est, approbare, vel improbare teneantur, & debeant infra duos dies a die supplicationis, seu petitionis eiusdem sub pœna librarum mille f. p. auferenda cuilibet ipsorum collegiorum contrafacienti, privilegio aliquo non obstante. Et nihilominus tales testes pro approbatis, & idoneis habeantur, de qua quidem supplicatione, seu petitione quilibet notarius, qui fuerit requisitus scripturæ publicæ facere teneatur sub pœna prædicta, ut præmittitur, auferenda. Et quod quilibet rector, & officialis coram quo fuerit talis accusatio, seu notificatio, vel denuntiatio facta, seu exposita teneatur, & debeat illico datis sibi nominibus talium testium inducendorum, seu inducendorum, qui approbati non fuerint, ut dictum est, portare, seu mittere ad dominos priores, & vexilliferum, seu ad capitaneos partis, & petere, & seu peti facere quod ipsos approbent, vel improbent, ut dictum est, sub simili pœna sibi officiali si prædicta non servaverit auferenda. Et quod eadem in omnibus, & per omnia debeat observari solemnitas in approbando quoscunque testes quos aliquis vellet producere, seu inducere quoquomodo ad probandum quod aliquis sit ghibellinus, vel non vere guelfus, vel parti guelfæ suspectus, quæ secundum formam ordinamentorum communis Florentiæ observari debeat in monendo, sive ammonendo aliquem civem Florentinum tamquam ghibellinum, vel non vere guelfum, & hiis non servatis nullus testis possit admitti ad iuramentum, nec produci, induci, vel recipi, vel quomodolibet examinari contra aliquem, qui accusatus, denuntiatus, inquisitus, vel notificatus esset pro ghibellino, vel tamquam ghibellinus, vel non vere guelfus, vel parti guelfæ suspectus. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum, & pro infecto totaliter habeatur. Et ad augmentum, & roborationem status popularis, & guelfi civitatis prædictæ iubemus quod omnes, & singulæ provisiones hactenus editæ in favorem guelforum, seu partis guelfæ civitatis Florentiæ, seu contra ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos, seu reputatos aut non vere guelfos, maxime in prohibendo, & interdicens eis ne nominentur, eligantur, imbusentur, extrahantur, seu quomodolibet vocentur, ad officia aliqua communis Florentiæ, seu in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, & ne ipsa officia acceptent, iurent, exercent, seu in eis modo aliquo se immisceant tamquam officiales, vel sub nomine officialium renoveantur, & renovata intelligantur, & sint sub eisdem modis, pactis, formis, conditionibus, pœnis, gravaminibus, ordine, & tenoribus, quibus, & prout in eis, & qualibet earum plenius continetur, & observari, & executioni mandari possint, & debeant omnia, & singula in

eis continetur, & in priorum dicta officiorum, anno dñi milii sup. consensu quod in debeat, in parte rem, seu em possint, ceptare, infra officii priorum, puli, & rariatus præstiti dictæ in per accepta seu illi seu accos par sit, qui fuerit qui popitaneo debet tutorum sed præstiterit & parvenit mini gat ali

ne ab eis
eneantur,
onis eius-
m colle-
hilominus.
quidem
requisitus
præmitti-
quo fue-
seu expo-
n testium
it, ut di-
illiferum,
uod ipsos
sibi offi-
in omni-
do quos-
quoquo-
non vere-
n ordina-
do, sive-
num, vel
t admitti
modolibet
quisitus,
mus, vel
t in con-
ter habe-
bris, &
provisio-
civiratis
kos, seu
t interdi-
tur, seu
bria, seu
offitia ac-
misceant
r, & re-
formis,
quibus,
observa-
ngula in

eis contenta, prout, & sicut in ipsis in specie, & in genere continetur. Quod nullus de ghibellinis, seu non guelfus, seu reputatus, & habitus pro ghibellino. Et nullus qui per officia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum populi, & communis Florentiæ deliberatus reperiretur, seu iudicatus, vel de quo per iam dicta officia secundum formam reformationum, & provisionum editarum, & firmatarum in consiliis populi, & communis Florentiæ anno domini millesimo trecentesimo quadragesimo nono de mense iulii super hoc disponentium deliberatum, provisum, stantiatum, consensum, seu quomodolibet provisum fuit, seu crit in futurum quod non sit idoneus, ut recipiatur, seu quod recipiat, vel recipi debeat, seu possit ad iuramentum partis guelfæ, seu ad partem, vel in partem guelfam per capitaneos dictæ partis, vel per ipsam partem, etiam si per ipsam partem, seu capitaneos partis admissus fuit, seu erit ad ipsum iuramentum secundum ordinamenta dictæ partis possint nominari, eligi, imbusari, extrahi, vel assumi, iurare, acceptare, exercere, administrare, vel esse ad aliquod, vel in aliquo infrascriptorum officiorum populi, & communis Florentiæ, videlicet officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti populi, & communis, nec in officio capitaneatus partis guelfæ, seu notariatus, alicuius dictorum officiorum infra quindecim annos a die præstiti, seu præstandi iuramenti prædicti secundum ordinamenta dictæ partis continue numerandos, nec etiam possint ullo tempore in perpetuum nominari, eligi, imbusari, extrahi, vel assumi, iurare, acceptare, exercere, vel esse ad scrutinium, vel descrutinatoribus, seu illis, qui erunt ad scrutinandum, eligendum, vel insaccandum, seu accoppiandum dicta officia, vel aliquod ipsorum. Et ut inter viros partis guelfæ catholicæ zelatores, & fictos, competens differentia sit, quod nulli de prædictis de quibus, ut supra dicitur, deliberatum fuerit quod admitti, & recipi possint ad iuramentum partis guelfæ, qui post talem deliberationem ipsum iuramentum non præstitit capiteo partis guelfæ, seu alia non fecit, quæ facere tenetur, & debet secundum formam statutorum communis Florentiæ, seu statutorum, vel ordinamentorum dictæ partis, pro sit talis deliberatio, sed pro non facta totaliter habeatur, nisi dictum iuramentum præstiterit, & alia fecerit secundum ordinamenta communis Florentiæ, & partis guelfæ civitatis prædictæ infra quatuor menses proxime venturos a die qua præsens provisio fuerit firmata in consilio domini potestatis, & communis Florentiæ numerandos. Et si contingat aliquem de quo similis deliberatio fieret, ut dictum est, post

talem deliberationem per annum negligere quod non petat a capitaneis dictæ partis se ad iuramentum, & partem prædictam admitti secundum formam statutorum, & ordinamentorum dictæ partis, deliberatio de eo facta non valeat, nec sibi profit, sed pro ghibellino, & prohibito pro ghibellino habeatur, & sit. Et intelligatur, & sit de illo qui se infra dictum annum admitti petierit, & non fuerit per capitaneos dictæ partis, seu per ipsam partem admissus secundum formam ordinamentorum dictæ partis, & quod contra tales, qui contra prædictam formam nominasse, eligisse, insacasse, acceptasse, iurasse, exercuisse, seu administrasse reperirentur locum habeant illæ pœnæ, quæ contra ghibellinos rebelles officia communis Florentiæ acceptantes proditæ sunt, quæ per officiales communis Florentiæ ad iustitiam constitutos, & constituendos exigi, & executioni mandari de facto debeant per capturam personarum etiam in domo, & qualibet die, destructionem bonorum, & multam, & alium quemcumque modum nullo formato processu, vel etiam formato, licet non solemniter, & non obstante temporis cursu. Et de prædictis tales officiales nequeant sindicari. Et quod etiam quælibet mulier, filius familias, vel magnas possit de prædictis accusare, & denunciare etiam sine nomine, & sine solutione gabellæ, & asque aliqua promissione, vel satisfactione de proseguendo. Et quod in omnibus casibus prædictis sufficiat, & pro plena, & vera probatione habeatur dictum sex testium probantium de publica voce, & fama, & approbatorum pro illos, & eis modo, & forma, ordine, & tenore quibus, & prout in provisione edita de mense augusti anno dominicæ incarnationis millesimo trecentesimo quinquagesimo quarto continetur. Et omnes, & singuli capitanei partis guelfæ, tam præsentis, quam pro tempore fuerint teneantur, & debeant quotiescumque requisiti fuerint sub pœna librarum quingentarum s. p. cuilibet eorum contrafacienti auferenda, & communi Florentiæ applicanda omnes, & singulos accusatores, notificatores, & denuntiatores talium prohibitorum per formam, & secundum formam præsentis, seu aliarum quarumcumque provisionum, ac reformationum, & cuiuslibet, vel alicuius earum editarum, vel factarum contra huiusmodi ghibellinos, & prohibitos pro posse favore prosequi, & auxilium, & consilium in huiusmodi accusationibus, notificationibus, & denuntiationibus faciendis, & proseguendis eisdem per se, & alios ut expedierit dare, & præstare etiam expensis dictæ partis. Quas expensas camerarius dictæ partis ad mandatum dictorum capitaneorum solvere possit, teneatur, & debeat libere, licite, & impune, & etiam debeant sollicitare quoscumque rectores, & officiales coram quo, vel quibus facta esset, vel fieret aliqua accusa, denuncia,

seu notitia
in tali p
cati, seu
demnent
Florentia
si fieret
verbis di
ea forma
faciendo
prædicta
visionis
seu cont
guelfos.
provision
vel præ
Et præse
ant om
editis, q
horum,
tur, vel
partem,
provisio
nem, seu
fectum
posita fu
etior pa
commun

Quor
& facto
bus, car
conantur
dicta civ
Florentia
gnatione
decernin

seu notificatio, vel processus de huiusmodi prohibitis, quod viriliter in tali processu procedatur, & quod pro posse tales accusari, notificati, seu denunciati, vel inquisiti de prædictis puniantur, & condemnentur. Et quod nullus possit per consilia populi, & communis Florentiæ iudicari, fieri, seu declarari guelfus, vel pro guelfo. Et si fieret non valeat talis provisio, seu reformatio sub quibuscumque verbis dictum effectum importantibus concepta, nisi primo servata ea forma, & solemnitate, quam servari oportet, seu oporteret pro faciendo aliquem de magnatibus civitatis Florentiæ popularem. Et prædicta omnia, & singula cedant in augmentum cuiuscumque provisionis hætenus editæ in favorem guelforum, seu partis guelfæ, seu contra ghibellinos, vel pro ghibellinis habitos, seu non vere guelfos. Et si qua videretur contrarietas, vel repugnantia inter tales provisiones illa prævaleat, quæ plus continet favoris partis guelfæ, vel præiudicii contra ghibellinos, vel alios prædictos prohibitos. Et præsens provisio, & omnia, & singula in ea contenta prævalent omnibus aliis provisionibus in contrarium disponentibus tam editis, quam edendis. Et quod nulla clausula quorumcumque verborum, seu verba cuiuscumque generis, vel modi, quæ opponerentur, vel fierent ad derogationem huic provisioni in totum, vel in partem, seu ad validandum, vel efficacem reddendum aliquam provisionem, quæ fieret, seu facta esset contra præsentem provisionem, seu in eius præiudicium, vel diminutionem valeant, nec effectum derogationum, vel diminutionum habeant nisi facta, seu appositæ fuerint de communi consensu saltem trium partium de quatuor partibus omnium consiliariorum utriusque consilii populi, & communis Florentiæ.

*Quod alienigenæ forenses non admittantur ad officia
communis Florentiæ.*

RUBRICA CCXLII.

QUoniam multi forenses, maxime origine incogniti, reperiuntur, & sunt in civitate, & comitatu Florentiæ, qui sub prætextu, & ficto colore civilitatis, seu comitatinatus Florentiæ, subgeſtionibus, cautelis, ac rogaminibus ambiunt, & ambitiose querunt, & conantur promoveri, admitti, & recipi ad officia, & honores in dicta civitate Florentiæ tamquam veri cives, & comitatini civitatis Florentiæ propter quæ multa scandala incurrere possunt, & indignationes insurgere in dicta civitate, & inter cives, & comitatinos, decernimus, & declaramus, quod nullus publica, vel communi opi-

mione, vel vulgo reputatus, sive tractatus forensis, vel pro forensi in civitate, seu comitatu Florentiæ. Et intelligatur forensis quantum ad prædicta omnis ille, qui publice, communiter, seu vulgo, seu communi opinione civium Florentinorum, seu comitatinorum Florentinorum, seu inter artifices artis, de qua fuerit reputatus seu habitus, vel denominatus, fuerit forensis, etiam si privilegium civilitatis, seu popularitatis haberet, seu ipsam civilitatem, seu popularitatem præsentisset, seu domicilium civitatis Florentiæ habuisset, seu habere diceretur, possit de cætero esse, eligi, vel assumi ad aliquod officium cum salario, vel sine etiam per viam ambaxiati in dicta civitate Florentiæ directe, vel indirecte, neque extrahi de aliquo sacco, pisside, seu marsupio in quo descriptus qualitercumque reperiretur, vel esset ad quod eligi, deputari, assumi, seu esse debent cives, seu comitatini Florentini secundum formam statutorum, & ordinamentorum populi, & communis Florentiæ, seu alterius eorum. Et si eligeretur, seu assumeretur, seu extraheretur de aliquo sacco, pisside, seu marsupio talis electio, seu assumptio, seu extractio ipso iure intelligatur esse, & sit nulla, & nullius efficaciar, vel valoris quo ad personam talis prohibiti. Et ipsa cedula, seu carta, vel membrana, in qua descriptus reperiretur nomen alicuius talis, ut supra prohibiti statim in præsentia adstantium, facta denuntiatione, seu notificatione, ut infra continetur, de facto delanari debeat, & eici quo ad dictum talem prohibitum per notarium qui de extractione alicuius ex dictis prohibitis haberet conficere instrumentum, & loco ipsius huiusmodi talis prohibiti, & delanati extrahi debeat alius, seu alia cedula, in qua descriptum sit nomen alterius habilis de his videlicet, qui extrahi, seu assumi debent loco habentis devetum, seu qui alias prohibitus esset esse ad ipsum officium ad quod extractus, seu electus esset. Si vero non reperiretur aliquis alius, seu aliqua cedula, in qua descriptus sit nomen alicuius habilis, tunc eligatur eius loco alius per illos ad quos huiusmodi electio expectaret. Et talis huiusmodi forensis, seu talis huiusmodi, ut supra, prohibitus, qui sic electus, absumptus, vel extractus fuerit de aliquo marsupio, pisside, seu sacco ad aliquod officium, ut dictum est, ipsum tale officium acceptare, vel exercere non possit, neque se in aliquo immiscere. Sed insuper incontinenti sine aliqua dilatione post quam ad eius notitiam devenit renunciare possit, teneatur, & debeat per publicum instrumentum tradendum notario scribæ reformationum, si electus, vel extractus fuerit ad aliquod officium communis Florentiæ. Et notarius illius artis quando electus, vel extractus fuerit ad aliquod officium alicuius artis sub pœna librarum mille f. p. dicto tali hu-

iustmodi
dicta offi-
centi, ut
statem,
rem ordi-
tiæ, seu
gentarum
quem ex-
te, &
prædictor-
prædictu-
eorum in-
cienti, id
quo den-
quod de-
accusare
& absque
gabella
dominus
executor
præsentia
neatur,
bet eoru-
re, pun-
nes exig-
tis, qui
dicitur,
per officiu
societatu
munis. Et
eos ad
rationem
tunc fac-
eorum in
offitium
cta civi-
rum not-
dictis pr-
quod in
mitatu
habitave-
sis. Et
Tot

forensi
 uantum
 go, seu
 im Flo-
 seu ha-
 civilita-
 opulari-
 buisset;
 umi ad
 mbaxia-
 e extra-
 qualiter-
 ni, seu
 iam sta-
 rentiæ;
 aheretur
 umptio;
 lius effi-
 cedula;
 nen ali-
 a, facta
 bto de-
 tr nota-
 t confi-
 , & de-
 tum sit
 assumi
 flet esse
 Si vero
 scriptus
 illos ad
 nis, seu
 mptus,
 ad ali-
 re, vel
 oper in-
 n deve-
 instru-
 us, vel
 t nota-
 quod of-
 tali hu-

iustmodi forensi, seu qui prohibitus est assumi, eligi, vel extrahi ad dicta officia, seu aliquod ex eis tale officium acceptanti, vel exercenti, ut prædicitur, etiam de facto auferenda per dominum potestatem, capitaneum populi, seu capitaneum custodiæ, seu executorem ordinamentorum iustitiæ populi, & communis civitatis Florentiæ, seu alterum ipsorum præsentem, & futurum, & librarum quingentarum s. p. de cætero contra formam supradictam eligenti aliquem ex prædictis sic prohibitis aliquo privilegio non obstante, & librarum ducentarum s. p. notario scribæ reformationum prædictorum. Et notarius, qui de extractione alicuius ex dictis, ut prædicitur, prohibitis haberet conficere instrumentum, & cuiuslibet eorum ipsas cedulas talium, ut supra dicitur, prohibitorum non deiicienti, dilanti, ut dictum est, & quoties auferenda etiam de facto, denuntiatione tamen, seu notificatione eidem publice facta, & quod de prædictis, & quolibet prædictorum, quilibet eorum possit accusare, denuntiare, & notificare cum nomine, & sine nomine, & absque aliqua satisfactione de proseguendo, & absque solutione gabellæ, & absque satisfactione, vel pro ipsa satisfactione. Et quod dominus potestas, capitaneus populi, capitaneus generalis custodiæ executor ordinamentorum iustitiæ populi, & communis Florentiæ præsentem, & futuri, & quilibet eorum ad petitionem cuiuslibet teneatur, & debeat breviter, & summarie super prædictis, & quolibet eorum contra eos, qui dicerentur culpabiles inquirere, procedere, punire, & condemnare, ut supra continetur, & condemnationes exigere. Et si de aliquo, qui diceretur esse de dictis prohibitis, qui eligeretur, seu extraheretur ad aliquod officium, ut supra dicitur, oriretur dubietas, stetur, & stari debeat declarationi faciendæ per officia dominorum priorum, & vexilliferi, & gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum populi, & communis Florentiæ pro tempore existentium faciendo partitum inter eos ad secretum scrutinium ad tabas nigras, & albas. Quam declarationem dicti priores, & vexillifer cum dictis officiis, ut prædicitur, faciant, & facere teneantur, & debeant incontinenti cum ad eorum notitiam venerit, si fuerit electus, seu extractus ad aliquod officium communis Florentiæ, et si fuerit ad illud officium in dicta civitate Florentiæ ipsa die, vel saltem sequenti postquam ad eorum notitiam venerit sub pœna librarum quingentarum cuiuslibet ex dictis prioribus, & vexillifero, non obstante aliquo privilegio. Salvo quod nullus, qui sua, aut patris origine fuerit de civitate, seu comitatu Florentiæ, & in dicta civitate, seu comitatu habitaret, & habitaverit cum familia sua, quo ad prædicta intelligatur esse forensis; Et salvo quod prædicta prohibitio non extendatur ad illos de

Tom. II.

Bbbbb

vicecomitatu, vel vallis arni superioris, nec de castro Sanctæ Mariæ, seu terra de Mangona, seu eorum, vel alicuius earum curte; hoc in prædictis modificato, quod quicumque avi sui paterni origine, seu aliorum superiorum ab avo supra per lineam masculinam fuerit verus civis, vel comitatus florentinus pro prædicta non intelligatur excludi. Et ut de forensibus existentibus de XIV. minoribus artibus, vel aliqua ipsarum notitia plena habeatur, decernimus quod de quinquennio in quinquennium cum contingerit novum scrutinium fieri, ut superius fuit dictum, de dicto mense, quo fiet scrutinium, vel sequenti, consules cuiuslibet artis de dictis XIV. minoribus artibus civitatis Florentiæ sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet ex dictis consulibus auferenda, & communi Florentiæ applicanda per quemlibet rectorem, & officialem dicti communis possint, teneantur, & debeant cum illis arrotis de artificibus suæ artis; quos elegerint, quorum arrotorum numerus non sit minor numeri consiliariorum ipsius artis, & seu duæ partes ipsorum consulum, & arrotorum; aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, vel remotis, aut contradicentibus, vel quomodolibet impeditis infra tempus sibi assignatum per dominos, & collegia declarare, & declarasse per nomina, & pronomina, & loca unde fuerint, aut esse crediderint omnes, & singulos artifices forenses habitantes in civitate Florentiæ de eorum artibus videlicet, qui pro forensibus, vel ut forenses prohibentur, seu prohiberi debent, aut prohibiti sunt ab officiis dicti communis, secundum ordinamenta dicti communis, & seu qui secundum dicta ordinamenta revera tamquam forenses, vel quia forenses ad ipsa officia, vel aliqua ipsorum eligi, vel extrahi non possunt. Et idem infra tempus prædictum ipsos tales sic declaratos in scriptis manu publicæ notarij reducere, & referre in palatio residentie dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ civitatis Florentiæ, & dare ipsos sic declaratos notario extractionum officiorum dicti communis, & ipsos sibi dimittere per eum retinendos, & conservandos. Et quod omnes, & singuli, qui ut præfertur, declarati fuerint per forenses intelligantur esse, & sint quo ad officia forenses, & ut, & tamquam forenses ab officiis sint, & esse intelligantur prohibiti, & exclusi, & quo ad quodlibet officium communis prædicti, & etiam civitatis Florentiæ pro forensibus habeantur, & censeantur, & intelligantur esse, & sint de illis, & inter illos, quos ut forenses, vel quia forenses ordinamenta dicti communis ab officiis excludunt. Salvo semper in prædictis eo quod infra dicetur. Et quod notarius extractionum officiorum dicti communis possit, teneatur, & debeat prædictos, qui sic declarati fuerint penes se habere, ac tenere, & quandocumque

continget, Ma-
dicti con-
pœna lib-
tractionis
domum
minorum
dum iura-
tutus int-
secuturi,
voluerit
rensis ad
citatum,
domini
brarum
Florentia
neantur,
gationis
societatis
dicti in
nere, set
duo offit-
legatio f-
ficia det
fabam al-
de ipsius
fabæ nig-
rensis, e-
ut foren-
claratus
dictum
sui favor-
nos prio-
fuerit co-
ligatur,
dicti cor-
esse inte-
tractionis
cuius fa-
debeat h-
sit foren-
possit, n-
do. Et

Ma-
a curte;
ni origi-
sculinam
non in-
minori-
cerimus
um scru-
quo fiet
IV. mi-
librarum
Florentie
communis
bus sue
it minor
um con-
non ac-
modolibet
legia de-
nde fue-
les habi-
pro fo-
nt, aut
menta di-
era tam-
qua ipso-
tempus
et notarij
rum, &
declaratos
bilibet
, & fin-
elligantur
renses ab
quo ad
Florentie
esse, &
renses or-
tempor in
bnum of-
fios, qui
locumque

contingeret aliquem ex ipsis declaratis extrahi ad aliquod officium dicti communis teneatur, & debeat ipse notarius extractionum sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet vice facere die ipsius extractionis, vel sequenti citari ipsum extractum personaliter, vel ad domum suæ solitæ habitationis ad comparandum coram officio domorum priorum, & vexilliferi iustitiæ ad dicendum, & allegandum iura sua, & sibi ad hoc debeat statui, & per hanc legem statutus intelligatur terminus quatuor dierum a die citationis proxime secuturi, infra quos possit venire, & allegare, & dicere quidquid voluerit quare non debeat pro forense censi, vel haberi, & ut forensis ad prædicta tractari. Et quod facta tali allegatione per dictum citatum, vel alium pro eo si fieri continget infra dictum terminum domini priores, & vexillifer iustitiæ possint, ac etiam sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet eorum auferenda, & communi Florentiæ applicanda privilegio prioratus, aut alio non obstante, teneantur, & debeant saltem infra quatuor dies a die huiusmodi allegationis proxime secuturos, facere congregari officia gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti in numeris sufficientibus in palatio populi florentini, & proponere, seu proponi facere, & partitum mittere inter se, & dicta alia duo officia, quod cui videtur, quod ipse, de quo, vel pro quo allegatio facta esset non sit forensis, nec pro forense habendus ad officia det fabam nigram, & cui contrarium, aut aliter videretur det fabam albam, & si in aliquo partito infra dictos quatuor dies, vel de ipsius allegatione dicto modo misso repertæ fuerint vigintiquinque fabæ nigræ redditæ, quod ille non sit, seu censi non debeat forensis, ex tunc ipse talis non habeatur, nec censeatur forensis, nec ut forensis ab officiis prohibeatur, vel excludatur, & pro habili declaratus intelligatur quo ad talem qualitatem, & officia. Et si infra dictum tempus in aliquo partito sic misso, non fuerit repertus in sui favorem dictus numerus fabarum nigrarum inter dictos dominos priores, & vexilliferum, & gonfaloneros, & duodecim, & seu fuerit contrarium, aut nihil declaratum, ex tunc dictus talis intelligatur, & censeatur forensis, & ut forensis secundum ordinamenta dicti communis ab officiis communis Florentiæ, & dictæ civitatis esse intelligatur, & sit exclusus, & prohibitus, & etiam cedula extractionis lanietur, & extractio sit inanis. Et quod quilibet, in cuius favorem, ut est dictum, partitum obreptum fuerit, quod non debeat haberi pro forense, iuret, & sufficiat in perpetuum, nec quod sit forensis ad officia ulterius contra ipsam opponatur, nec opponi possit, nec ordinamenta de hoc disponenda ipsum afficiant ullo modo. Et similiter e converso pro quolibet, de quo partitum in con-

trarium fuerit obtentum, aut in cuius favorem non fuerint repertæ ad minus dictæ vigintiquinque fabæ, & seu de quo infra dictum terminum a die allegationis nihil declaratum fuerit, & seu partitum pro eo non fuerit obtentum, eo quod in aliquo partito infra dictos quatuor dies non fuerint repertæ in eius favorem vigintiquinque fabæ nigræ, & seu si ipse, vel alius pro eo infra dictum tempus quatuor dierum in citatione signatum nihil allegaverit, non fiat ulterius declaratio. Sed ex tunc habeatur, & censeatur in quolibet tali casu pro forense, & ut forensis ab officiis sit, & esse intelligatur in perpetuum, & omni tempore prohibitus, & exclusus, & quandocumque exinde extraheretur absque alia solemnitate, vel substantialitate, lanietur cedula extractionis, & quælibet electio, seu extractio, & deputatio, quæ de quocumque fieret contra prædicta sit, & esse intelligatur inanis, & nulla; salvis privilegiis quibuscumque concessis nominatim quibuscumque personis per consilia opportuna populi, & communis Florentiæ, & eorum filii, & descendentes de anno Domini millesimo trecentesimo septuagesimo nono.

Quod non originarij de civitate, & comitatu Florentia propria, vel paterna, probibeantur ab infrascriptis officiis.

R U B R I C A CCXLIII

PROVISUM est, quod nullus, qui aut cuius pater, aut alius ascendens masculus, & per lineam masculinam non fuerit natus in civitate Florentiæ, aut comitatu ipsius civitatis intelligendo ad hoc pro comitatu dumtaxat omnem locum in quo ad præsens sit singulariter distributus extimus comitatus Florentiæ, & solvat ad præsens, & solitus sit solvere extimum comitatus communi Florentiæ, & qui non sit exemptus ad præsens a solutione gabellæ vini ad minutum dicti communis, etiam si tale privilegium civilitatis haberet, aut ipsam civilitatem diceretur quomodolibet aliter se habere nisi ut infra describitur de privilegiis, possit de cætero extrahi, eligi, vel assumi ad officia infrascripta, vel aliquod ipsorum, sed ab eorum quolibet prohibitus intelligatur esse, & sit quilibet talis. Et quod nullus ex huiusmodi prohibitis possit, vel audeat aliquod ex ipsis officiis ad quod de cætero extraheretur, eligeretur, vel assumere iurare, acceptare, vel modo aliquo exercere. Sed si ad aliquod ipsorum officiorum electus, extractus, vel assumptus de cætero fuerit possit, & debeat incontinenti quod ad eius notitiam devenit, illi tali officio renuntiare sub poena librarum mille f. p. cuiuslibet tali prohibito contrafacienti, seu prædicta non servanti pro vi-

ce qualiter
de præd
pressione
statutoru
nus quæ
fieret sit
circa pr
probandu
præsident
puli, &
duodecim
cæ civit
sulatus
rum, qu
lis cond
res prob
accusatu
bus, ex
que ord
nullus,
turbatio
rum oc
prædict
ita quo
quantita
batum
tiam e
vel occ
ret, au
qua, v
textu
tum
liceat
domin
commu
in scrip
domin
gentar
ferendi
recursi
vocari
nulli

reper-
dictum
a parti-
tione in
a vigin-
dictum
rit, non
in quo-
esse in-
exclusus,
ate, vel
tio, seu
prædictæ
quibuscum-
a oppor-
tundentes

propria,

alius ad-
mit natus
gendo ad
resens sit
solvat ad
Floren-
bellæ vini
liratis ha-
se habere
ahi, eligi,
ad ab eo-
talis. Et
liquod ex
vel assa-
led si ad
s de cæ-
nam de-
f. p. cui-
ti pro vi-

ce qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et quod de prædictis quilibet possit accusare accusando palam, & cum expressione nominis, & pronominis sui, & observata solemnitate statutorum, & ordinemantorum dicti communis. Et quod nihilominus qualibet extractio, electio, & assumptio, quæ contra prædicta fieret sit irrita, & inanis. Et quod etiam sufficiat in prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum probatio quatuor testium probantium de publica voce & fama, qui testes præfuerint, aut tunc præsideant in officiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ populi, & communis prædicti, gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, decem libertatis dictæ civitatis, regulatorum introitus, & exitus dicti communis, consularum alicuius artis dictæ civitatis, vel in aliquo ipsorum officiorum, qui testes possint reprobari etiam per famam per testes similis conditionis, aut qualitatis prædictæ, aut alias quascunque meliores probationes. Et quod quilibet, qui vigore prædictorum fuerit accusatus, vel molestatus possit, & ei liceat uti quibuscunque iuribus, exceptionibus, & defensionibus sibi de iure, aut per quæcumque ordinamenta dicti communis competentibus. Ita tamen quod nullus, qui fuit confinatus dicti communis, aut condemnatus perurbationem status civitatis Florentiæ possit pro prædictis, vel eorum occasione testificari, vel accusare. Et quod quilibet, qui vigore prædictorum accusaverit, vel cuius probationes fuerint reprobata; ita quod accusatus sit absolutus, possit, & debeat condemnari in ea quantitate in qua condemnari debuisset accusatus, si contra eum probatum legitime fuisset, & probata non fuissent reprobata; hoc etiam expresso, proviso, & declarato quod quilibet, qui ex aliqua, vel occasione alicuius accusationis, vel processus, quæ, vel qui fieret, aut facta fuerit vigore, vel prætextu prædictorum, aut ex aliqua, vel occasione alicuius condemnationis, quæ vigore, vel prætextu prædictorum facta fuerit diceret, aut dicere vellet, se gravatum, vel gravari, aut indebite molestari, possit, & cuilibet tali liceat recurrere, & recursum habere coram officio, & ad officium dominorum priorum artium, & vexilliferatus iustitiæ populi, & communis prædicti pro tempore existentium, & coram dicto officio in scriptis suum gravamen, & seu molestiam exponere. Et quod ipsi domini priores, & vexillifer possint, ac etiam sub pœna libr. quingentarum f. p. cuilibet ipsorum hoc non servata pro vice qualibet auferenda, & communi Flor. applicanda, teneantur, & debeant die ipsius recursus, aut infra tres dies exinde immediate secuturos facere convocari, & congregari more ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi officii gonfalonierum societatum populi, & duodecim bo-

horum virorum dicti communis, & viginti tres consules, videlicet unum pro qualibet arte civitatis prædictæ qui consules extrahantur sorte, & fortuna de bursis in quibus sunt imburseati consules cuiuslibet artis singulariter, & per se, & seu saltem duas partes ipsorum gonfaloneriorum, & dictorum duodecim, & dictorum vigintitrium consulum, & inter officia ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi, & dictos gonfaloneros duodecim, & consules sic congregatos ponere, & remittere ad partitum ad fabas nigras, & albas, ut moris est, dictum recursum ter, si primo non obtineretur, videlicet quod cui videtur, & placet talem recurrentem indebite molestari det fabam nigram, & ultra tres vices non possit proponi, vel fieri dictum partitum super eodem recursum. Et quandocumque in aliquo tali partito mittendo super tali recursum repertum fuerit ipsos dominos priores, & vexilliferum, & gonfaloneros, & duodecim, & consules, & seu duas partes ex eis, qui præsentem tali partito fuerint dum tamen assistant duæ partes ipsorum dominorum priorum, & vexilliferi, gonfaloneriorum duodecim, & vigintitrium consulum dedisse fabas nigras, tunc quælibet accusatio, processus, & condemnatio, quæ, vel qui vigore prædictorum fieret, vel facta fuerit de tali, vel contra talem recurrentem, & de qua, vel quo tali recursum, mentio facta fuerit intelligatur esse, & sit ex tunc cassa, nulla, & nullius, efficaciam, valoris, vel effectus. Et possit, & debeat talis condemnatio dicto casu eveniente, & omne bamnum, registratio, & scriptura inde secuta absque alia solemnitate impune, & libere cancellari de quibuscumque libris, registris, & actis. Et nihilominus ex tunc talis condemnatio pro cancellata, & abolita habeatur; ita tamen quod vigore prædictorum nulla talis condemnatio possit tolli, cassari, vel annullari nisi contra eam talis recursus proponatur, & fiat, & terminetur infra quindecim dies a die latæ ipsius condemnationis proxime secuturos; hoc etiam addito, & proviso, quod nullus in cuius favorem super duobus talibus recursibus factis diversis temporibus, & pro diversis accusatione, processus, vel condemnatione fuerit deliberatum, ut superius dictum est, non possit ulterius ullo umquam tempore vigore prædictorum, vel alicuius eorum accusari, condemnari, vel modo aliquo molestari. Et quidquid contraxerit sit irritum, & inane, & etiam possit, & debeat revocari per quemcumque rectorem communis prædicti. Et salvo, expresso, & declarato quod nullus qui, aut cuius pater, aut alius adscendens masculus, & per lineam masculinam fuerit de aliquo loco propinquo civitatis Florentiæ, per viginti quinque milliaria, vel minus de districtu Florentiæ, vel de alio loco subiecto ad præsens communi Florentiæ, & cui nominatim, & cum expressione

nominis, licet
provisione
cessum
vel fieri
tentis int
rum, in
quodlibet
bus, per
nullus, q
cet de p
arni, inf
que terr
Sancti G
commun
de alpi
rentia, p
de, n
civitatis
intelligat
talis alig
pus atig
clorum
habens
prædicta
cum
Ex
ut
tem, res
prædicta
in favor
facta in
ipsa, alia
coadun
dicta re
favorem
cellarii,
vilegia
per
Domini
& ordi
cepto,
statuto

videlicet
habentur
ules cu-
es ipso-
viginti-
rum, &
congre-
bas, ut
videlicet
noletari
vel fieri
aliquo
s domi-
cim; &
fuerint
rum, &
lum de-
ndemna-
verit de
recursu,
, nulla,
eat talis
gistratio,
& libere
dominus
tur; ita
sit tolli,
atur, &
condem-
, quod
actis di-
el con-
i possit
ius eo-
pidquid
revocari
presso,
adscen-
o loco
ia, vel
i præ-
fessione

nominis talis personæ, cui privilegium tale sit concessum per aliquam provisionem, seu ordinamenta dicti communis fuisset hactenus concessum privilegium civilitatis per prædicta præiudicium generetur, vel fieri possit, nec alicui tali privilegio, vel aliquibus in eo contentis intelligatur esse, vel sit per prædicta, vel aliquod prædictorum in aliquo derogatum, vel in aliquo præiudicium factum. Et quodlibet talem privilegium in sui firmitate in omnibus suis partibus persistat prout, & quemadmodum concessum fuit. Et quod nullus, qui sua, aut patris origine sit de districtu Florentiæ videlicet de partibus vallis nebulæ, vel arianæ, aut de partibus vallis arni inferioris districtus prædicti, aut de communi Sancti Miniatis, quæ terræ dicuntur vulgariter *le dodici terre*, aut de communi Sancti Geminiani, aut de aliquo loco montanæ Florentinæ, aut de communi Bibbienæ, aut de communi Civitellæ vallis ambre, aut de alpibus, vel podere Florentini qui habitaverit in civitate Florentiæ per tempus triginta annorum, & subierit onera, ut cives dictæ civitatis per dictum tempus, & sit scriptus in præsentem extimo civitatis Florentiæ per prædicta, vel vigore prædictorum sit, vel intelligatur ab aliquo officio prohibitus, vel exclusus. Et quod si talis aliquis non habitaverit, & non subierit onera per dictum tempus triginta annorum, ut dictum est, extraheretur ad aliquod dictorum infrascriptorum officiorum debeat remitti tamquam devetum habens, & a quolibet tali officio usquequo completierit habitationem prædictam dictorum triginta annorum, & subierit onera, ut est dictum, habeat devetum, & postea sit habilis secundum supradicta. Et interim laniari eius cedula non possit, aut debeat, sed remitti, ut dictum est; hoc addito, proviso, & declarato quod per præsentem reformationem reservatio quæ fuit facta in alia provisione supradicta, ut dictum est, facta de mense augusti proxime præteriti in favorem præsentis cancellarii communis Florentiæ intelligatur facta in præsentem eo modo, & forma, & prout, & quemadmodum in ipsa alia facta fuit. Et similiter intelligatur de ser Antonio ser Chelli coadiutore cancellarii, & ipsa reservatio, & seu provisio, quæ in dicta reformatione de mense augusti proxime præteriti facta fuit in favorem dicti cancellarii intelligatur facta hic in favorem ipsius cancellarii, & etiam dicti eius coadiutoris, & generaliter quælibet privilegia concessa alicui specialiter, vel eius filiis, & descendantibus per commune Florentiæ, & eius consilium opportunum de anno Domini 1379. datum, intelligatur esse reservata in quolibet statuto, & ordinamento communis Florentiæ sub quocumque tenore concepto, edito, & edendo. Et salvo etiam quod contenta in præsentem statuto, & in alio statuto non præiudicent aliquibus doctoribus,

vel notariis de Sancto Geminiano, qui de anno domini 1415. & ante per quinque annos steterint, & habitaverint in civitate Florentiæ familiariter, & solverint per dictum tempus præstantias, & alia onera in civitate Florentiæ sicut alii cives Florentini. Offitia autem de quibus supra fit mentio sunt infrascripta = Offitium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ populi, & communis Florentiæ = Offitium gonfalonariatus societatum populi = Offitium duodecim bonorum virorum communis prædicti = Offitium capitaneatus partis guelfæ civitatis Florentiæ = Offitium priorum pecuniæ = Offitium consiliariorum credentiæ partis guelfæ = Offitium decem libertatis communis prædicti = Offitium regulatorum introitus, & expensarum dicti communis = Offitium officialium castrorum = Offitium diminutionum montis = Offitium gubernatorum gabellarum dicti communis, vel alicuius earum = Offitium turris, & dominorum omnium gabellarum = Offitium camerariorum camera dicti communis = Offitium superstitum carcerum stincarum communis prædicti = Offitium conductæ = Offitium defectuum = Offitium officialium grasciæ = Offitium abundantiae = Offitium officialium molendinorum = Offitium camerariorum ordinariorum, & extraordinariorum = Offitium rationeriariorum ordinariorum, vel extraordinariorum = Offitium scribanorum communis prædicti = Offitium scrutinatorum ad officia communis prædicti, vel ad aliquod ipsorum = Offitium consulatus artis dictæ civitatis, vel alicuius earum = Offitium sex mercantiæ dictæ civitatis = Offitium syndacorum ad sindicandum, seu eligendum aliquem officialem forensem dicti communis = Offitium capitaneatus, & camerariatus societatis horti Sancti Michaelis civitatis Florentiæ = Offitium consiliariorum consilii populi, vel communis prædicti = Offitium approbatorum statutorum artium dictæ civitatis = Offitium reformatorum alicuius terræ, vel loci comitatus, aut districtus Florentiæ = Offitium notariatus officii dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis prædicti, & officium notariatus = Offitium supra nominatum, & descriptum, & cuiuslibet, vel alicuius eorum. Ita tamen quod hoc capitulum officii notariatus non præiudicet, nec extendatur ad præsentem cancellarium communis prædicti = Offitium vicariatuum capitaneorum potestariarum, & castellanorum comitatus, & seu districtus Florentiæ, aut alterius loci in quo commune Florentiæ haberet præheminentiam, vel custodiam. Et hoc quod de castellaneriis dicitur non intelligatur quando alicuius earum custodia pro aliquo tempore secundum ordinamenta dicti communis committeretur alicui comunitati, seu universitati, aut populo de comitatu, & districtu Florentiæ.

PROVI
fuit
tii regul
rum, ve
tatis Flo
commur
lium qu
aut exa
nis præ
rius ref
citation
minorum
micellus
tialium
aut nui
civitatis
rum m
rum, a
commu
rius ad
quis qu
ad mer
& vexi
in quo
lus, ve
dictoru
commu
sonitor
menti
non po
aliquo
rentiæ
nec ip
pœna
contra
qualibe
da, &
remov
T

De infra scriptis prohibitis ad infra scripta officia.

R U B R I C A CCXLIV.

PROVISUM, & ordinatum est quod aliquis, qui aliquo tempore fuit, aut est, vel erit in futurum exactor, vel nunptius officii regulatorum dicti communis, aut nunptius officialium balistariorum, vel nunptius alicuius artis, seu consulatus alicuius artis civitatis Florentiæ, seu nunptius, vel exactor officialium approbatorum communis prædicti, aut officialium abundantiæ, seu sexdecim officialium qui vulgariter dicuntur *li sedici della moneta*, vel nunptius, aut exactor alicuius gabellæ dicti communis, seu nunptius communis prædicti, intelligendo in hoc tale nomen pro nunptiis qui in curiis rectorum, & officialium forensium ipsius communis faciunt citationes, & similia, vel nunptius officialium turris, seu dominorum omnium gabellarum, aut nunptius familiaris, vel domicellus officii capitaneorum partis guelfæ, seu nunptius officialium conductæ, seu defectuum, vel grasciæ dicti communis, aut nunptius curiæ universitatis mercatorum, seu curiæ mercantiæ civitatis Florentiæ, vel nunptius officialium castrorum, seu dominorum montium, aut camerariorum cameræ, vel superstitum stincharum, aut officialium molendinorum, seu abundantæ carniū dicti communis, vel beccamortas, aut bamnitor mortuorum, aut straderius ad portas civitatis Florentiæ, seu publicus leno. Et quod aliquis qui hætenus fuit, seu ad præsens est familiaris, seu domicellus ad mensam, seu ad cubiculum serviens officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis prædicti, aut quocumque, aut in quoquina dicti officii serviens, aut mazzetius, præceptor, famulus, vel berovarius officii dominorum priorum, vel vexilliferi prædictorum, aut tubator, sive bamnitor dicti communis, seu pro ipso communi publicus approbator fideiussorum, aut pro dicto communi sonitor cornamuscæ, ceramellæ, naccharæ, seu alterius similis instrumenti pro communi prædicto, & seu campanarius ipsius communis, non possit de cætero ullo unquam tempore deputari, extrahi, vel aliquo modo assumi ad aliqua officia, vel in officiis communis Florentiæ, seu partis guelfæ, seu ad aliquod, vel in aliquo ipsorum, nec ipsa officia, vel eorum aliquod possit modo aliquo exercere sub pœna libratum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti, & seu contra prædicta extracto, electo, vel deputato exercenti pro vice qualibet per quemcumque rectorem summarie, & de plano auferenda, & communi Florentiæ applicanda; Et nihilominus ab officio removeri possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem

Tom. II.

Ccccc

dicti communis ad instantiam cuiuscumque etiam cuius non interesset summarie, & de plano simpliciter, & summarie cognita veritate. Et etiam notarius quarumlibet extractionum officiorum infracriptorum, vel aliquorum, seu alicuius ex eis possit ac etiam sub dicta poena librarum quingentarum f. p. teneantur, & debeant, & sint alstricti etiam vinculo iuramenti statim sine temporis intervallo cum sibi innotuerit, aut talem qualitatem sciverint etiam simpliciter, & absque probatione, cedulam, & cedulas cuiuslibet qui contra prædicta de cætero extraheretur ad aliquod dictorum infracriptorum officiorum laniare, & reiicere. Et nihilominus pro laniato, & reiecto, prohibito, vetato, & excluso, ac inhabili habeatur.

Quod non legitime nati non admittantur ad certa officia.

RUBRICA CCXLV.

DEcernimus, & iubemus, quod aliquis, qui in rei veritate, & realiter non sit, & seu non fuerit, vel esset natus in sua origine, & nativitate de legitimo matrimonio non possint deinceps ullo modo, vel vigore habere, obtinere, vel aliququaliter exercere officium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum, mercantiæ civitatis prædictæ communis prædicti, vel aliquod ipsorum officiorum, & seu officium consulatus alicuius artis dictæ civitatis, aut officium sex consiliariorum. Nec possit habere, obtinere, vel aliququaliter aliquo tempore exercere aliquod officium alicuius vicariatus, vel capitaneatus comitatus, vel districtus Florentiæ, aut civitatis, vel terrarum, vel civitatis Pistorii, & seu officia potestariarum terræ Præti = Civitatis Aretii = Castilionis florentini = Terræ collis Vallis eflæ, aut civitatis Pistorii = Sancti geminiani = Montis Politiani. Terræ Barghæ = Mutilianæ = Terræ Sancti Miniatis florentini, vel aliquod ipsorum officiorum potestariarum dictorum locorum, vel alicuius eorum, & seu aliquod officium alicuius vicariatus, aut capitaneatus, quod deinceps pro dicto communi Florentiæ ordinatum fuerit sub poena librarum quingentarum f. p. in quam qui contrafecerit incurrat ipso facto pro qualibet vice communi Florentiæ, & in qua intelligatur ex tunc ipso facto condemnatus, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & ab officio intelligatur remotus, nec illud habeat, vel exerceat quoquomodo. Eo tamen in prædictis excepto, ordinato, & declarato, quod prædicta in præsentis capitulo contenta non intelligantur, nec locum habeant de aliquo, aut contra aliquem,

qui hæc
xilliferatu
decim be
aut ad i
tractus.
rate in
vel quod
cumque,
laniari,
& inane
cere sub
& quod
dictis, &
libet, q
& denun
provisio
beat quæ
Et sic
facere si
pro præ
solvi fe
beat de
re debet
fitio præ
nare, &
Imbu

Ness
fare rea
infaccag
borfato
cio d'
se avve
vaglia,
ovvero
rare, a
pena, i

interf-
ita veri-
n. infra-
tiam sub
eant, &
interval-
it. etiam
uiuslibet
dictorum
inus pro
ic inha-

tia.

itate, &
in sua
deinceps
cere of-
meriatus
ria civi-
liorum,
offitium
iter ali-
vel ca-
vel ter-
ra Pra-
lis clia,
ra Bar-
od ipso-
eorum,
, quod
ib poena
rat ipso
elligatur
sit irri-
habeat,
, ordi-
ra non
liquem,

qui haftenus quocumque tempore fuerit in offitiis prioratus, aut vexilliferatus iustitiae, vel gonfaloncriatus societatum populi, aut duodecim bonorum virorum, vel in aliquo ipsorum trium offitiorum, aut ad ipsa offitia, vel aliquod ipsorum trium fuerit haftenus extractus. Et quodcumque aliquis de dictis non natis a sua natiuitate in origine de legitimo matrimonio erit extractus ad aliquod, vel quodcumque ex dictis offitiis, a quibus est prohibitus quodcumque, & quotiescumque possit, & debeat cedula suae extractionis laniari, & reijci. Et quidquid contra, vel secus fieret sit irritum, & inane censeatur, & sit, & offitium non possit habere, vel exercere sub dicta poena. Et etiam non intelligatur esse, vel sit offitialis, & quod quilibet etiam, cuius non interesset, liceat de, & pro praedictis, & quolibet praedictorum in praesenti statuto contentis quemlibet, qui contra praedicta, vel aliquod ipsorum fecerit accusare, & denuntiare etiam sine solutione alicuius gabellae, & absque aliqua provisione, obligatione, vel satisfactione, & habeat, & habere debeat quartam partem condemnationis, quae facta fuerit, & soluta. Et sic camerarii camerae dicti communis possint, & debeant solvi facere sine aliqua solemnitate. Et quod quilibet rector, qui de, vel pro praedictis, vel aliquo praedictorum condemnationem fecerit, & solvi fecerit ipsam condemnationem camerariis dicti communis habeat de illa aliam quartam partem, quam camerarii praedicti solvere debeant sine alia solemnitate. Et quilibet rector possit ex suo offitio pro praedictis, & quolibet praedictorum procedere, & condemnare, & debeat praedicta omnia facere observari.

Imbursatus pro aliqua arte, quam non exerceret si extrahatur non possit exercere offitium.

RUBRICA CCXLVI.

NEssuna persona la quale fosse matricolata in alcuna arte delle ventuna capitudine dell' arte, il quale non facesse, o facesse fare realmente, e con effetto al tempo di alcuna imborsagione, o infaccagione l' arte, non possa, nè debba da quinci innanzi esser imborsato per cagione, ovvero pretesto della detta arte in alcuno officio d' arte, o di comune, o della città di Firenze, o di parte, & se avvenisse che vi fosse imborsato per lo tempo che devenire non vaglia, e non tenga essa imborsagione, e se tratto fosse non possa, ovvero debba il cotale uffizio del quale di sopra si fa menzione iurare, accettare, prendere, ovvero in quello se intrromettere sotto pena, & a pena di lire mille f. p. per ogni volta che contro a ciò

Ccccc 2

faceffe, la quale pena venga per l'una metà al comune di Firenze, e per l'altra metà all'arte, per la quale ovvero sottoposto della quale egli fosse imborfato. Et se fosse dubbio se fatta, ovvero fatta fare realmente, & cum effetto la detta arte al tempo della detta imborfazione, o no, se stia di ciò, e stare si debba con effetto alla dichiarazione de' consoli, e de' consiglieri di quella arte, per la quale, e sotto pretesto della quale egli fosse stato imborfato, o della maggiore parte, gl' altri etiamdio absenti, & inrequisiti, non accettanti, morti, ovvero remoti, o per qualunque altro modo impediti, e quella così fatta dichiarazione si intenda essere, e fra legittima, & solenne prova, e a quella stare si debba non obstante nelle predette cose, o alcuna d' esse alcuna legge, statuti, ordinamenti, provisioni, ordini, e reformationi del popolo, e del comune di Firenze, ovvero della parte guelfa, e sì penali, come precisi che contro le predette cose, ovvero alcuna d' esse facessero, o parlassono in alcuno modo, le quali quanto alle predette cose, e ciascuna d' esse s' intendino essere, e fiano come se mai fatte non fossero.

Qui non solverunt pręstantias a triginta, vel viginti quinque annis citra non possunt habere officia.

RUBRICA CCXLVII.

Aliquis de membro maiorum artium, vel scioperatorum, qui, seu cuius pater, aut patruus, vel frater carnalis ex eodem patre non solvit hactenus pręstantias in civitate Florentię ad minus per tempus triginta annorum completorum, & aliquis de membro minorum artium dictę civitatis, qui, seu cuius pater, vel patruus, vel frater carnalis ex eodem patre non solverit hactenus ad minus per tempus viginti quinque annorum completorum pręstantias in dicta civitate non possit de cetero habere, obtinere, vel quocunque vigore, privilegio, seu iure modo aliquo exercere officium prioratus artium, aut vexilliferatus iustitię, & gonfalonariatus societatum populi, vel duodecim bonorum virorum communis Florentię, vel aliquod ipsorum officiorum, & seu aliquod aliud officium communis, vel civitatis Florentię, aut pro ipso comuni congruens civibus ipsius civitatis, seu ad quod eligeretur, extraheretur, vel deputaretur, aut essent soliti extrahi, eligi, vel deputari cives, seu de civibus dictę civitatis; salvo tamen in officiis notariatus eo quod sequitur. Et quod aliquis, qui sit, vel esset in futurum notarius, qui, seu eius pater, vel patruus, vel frater carnalis ex eodem patre non solvit pręstantias in civitate Florentię hactenus ad minus

per tempore, e
tempore quale
aliquid a fare
ad quod borfa-
notariis, chia-
predictis, e
bus supr. gio-
aut patre
tias, e
la singulu, &
postea in arte
autem e no-
cetero offi-
nominis Flo-
nas in pe al-
gatur, e
tum, &
ruso intel-
supra oest-
quam co-
do non
etiam q
beatus lan-
et quidq
seu
per
mi-
O Mne di-
curia, e
gitivi cum
omnes, et
cum pe-
seu fugi-
seu fuga-
cum rel-
ciam pe-
universi-
lio sex
super q

per tempus viginti annorum completorum non possit deinceps ullo tempore habere, obtinere, vel aliquo modo exercere in ipsa civitate aliquod officium notariatus alicuius officii dicti communis Florentiæ ad quod notarii cives, seu de notariis civibus florentinis solent promoveri, & ut notarii eligi, extrahi, vel deputari; hoc tamen in prædictis appposito, & declarato, quod quilibet ex prædictis, de quibus supra disponitur, possit postquam compleverit ipse, vel pater, aut patruus, vel frater carnalis ex utroque patre solvere præstantias in dicta civitate per suum tempus, & tempora prædicta singula singulis referendo habere, & obtinere ipsa officia, & alicui tali postea non obstat, nisi aliam prohibitionem habuerit: Quicumque autem contra prædicta, vel aliquod prædictorum acceptaret, vel exerceret officium ipso facto incurrat, & incurrere intelligatur dicto communi Florentiæ pro qualibet vice ultra alias prohibitiones, & poenas in poenam librarum quingentarum f. p. Quæ poena ab ipso exigatur pro dicto communi, & etiam quidquid contraheret irritum, & inane censeatur, & sit, & ab officio revocatus, & remotus intelligatur. Et insuper quod quilibet ex supradictis, de quibus supra est dispositum, qui fuerit extractus ad aliquod officium antequam compleverit solvere prædicta tempora, singula singulis referendo non possit habere, nec exercere officium, ut supra dicitur. Et etiam quælibet cedula suæ extractionis qualibet vice possit, & debeat laniari, & reici, & non remitti etiam sub poena prædicta, & quidquid contraheret sit irritum, & inane.

Quod cessantes, & fugitivi repellantur ab officiis.

RUBRICA CCXLVIII.

OMnes, & singuli de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ, qui hætenus condemnati, vel pronuntiati fuissent quacunque curia, seu foro tamquam mercatores, vel artifices cessantes, & fugitivi cum pecunia, & rebus alienis etiam per contumaciam, & omnes, & singuli, qui hætenus notorie cessassent, aut aufugissent cum pecunia, & rebus alienis, seu in futurum notorie cessabunt, seu fugient cum rebus, & pecunia alienis, seu qui pro cessatione, seu fuga, quæ esse facta diceretur tamquam cessantes, seu fugitivi cum rebus, & pecunia alienis condemnabuntur etiam in contumaciam per aliquem rectorem, seu officialem communis Florentiæ, seu universitatis mercatorum civitatis eiusdem cum consensu, & consilio sex consiliariorum dictæ universitatis, & omnes, & singuli illi, super quorum factis, & negotiis creditorum ipsorum dati, vel

constituti fuerint ad universitatem dictorum negotiorum iudici, vel officiales per populum, & commune Florentiæ, vel ipsius populi, & communis consilia, aut per alios habentes baliam talia faciendi tamquam mercatoribus, seu artificibus cessantibus, & fugitivis, intelligantur esse, & sint in perpetuum ipsi, & omnes eius filii, & descendentes per lineam masculinam privati omnibus, & singulis officiis, & beneficiis dicti populi, & communis, nec ea, vel ipsorum aliquod possint acceptare, gerere, vel exercere per se, vel alium, vel pro alio quovomodo sub pœna mille florenorum, auri cuilibet contra prædicta, vel prædictorum aliquod aliquid contrafacienti pro vice qualibet auferenda per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis summarie, & de plano, & sine strepitu, & figura iudicii, & si aliqua cedula extraheretur continens aliquem ex prædictis, talis cedula quo ad nomen eius incontinenti per dominum potestatem, vel eius collateralem, sine aliqua solemnitate servanda delanietur, & reiciatur in præsentia astantium tempore dictæ extractionis, et pro nihilo habeatur quo ad eum. Et quod quilibet possit de prædictis quemlibet accusare, denuntiare, & notificare publice, & secrete, & cum nomine, & sine nomine, & sine aliqua solutione gabellæ, & sine aliqua præstatione alicuius satisfactionis, vel de proseguendo, & absque aliqua cautione præstanda, & teneatur sibi denuntianti, seu notificanti credentia. Et quod quilibet rector, & officialis communis Florentiæ ad huiusmodi accusationem, denuntiationem, seu notificationem possit, teneatur, & debeat sub pœna qua supra, etiam suo proprio motu procedere, & repositos culpabiles condemnare, & punire in pœna prædicta, & nihilominus quidquid fieret sit irritum. Salvo quod prædicta non extendantur ad aliquos gabellarios, seu fideiussores gabellarum, seu eorum approbatores, vel fideiussores approbatorum, qui ab anno Domini millesimo trecentesimo quadragésimo tertio de mense octobris retro condemnati fuissent tamquam cessantes solvere communi Florentiæ, id quod solvere tenebantur occasione cuiuscumque gabellæ; hoc declarato, & addito, quod omnes, & singuli emptores a dicto anno Domini millesimo trecentesimo quadragésimo tertio de mense octobris citra condemnati, vel qui in futurum condemnarentur tamquam cessantes, aut pro eo, quod cessassent in solutione alicuius gabellæ non possint esse ad aliquod ex dictis officiis, & si extraherentur delanientur ut supra. Et in prædictis etiam locum habeant, quæ in proximo capitulo disponuntur. Et quod nemo ex iis, qui ad dicta officia, vel ipsorum aliquod extraheretur, qui haberet prohibitionem aliquam perpetuam secundum prædicta ordinamenta, vel qui secundum supra, vel infra proxime

scriptum
fuisse: et
tate, iur
rum libr
num. poi
a dicto
vel ipso
presumit
offitium
assumere
moveri
cto sub
suo. sala
predicto
Q
D
rabitur
cumque
communi
si extra
rare, ve
irrito hi

D E o
te quos
assumi
cietatus
rentia
in offit
condem
commu

scriptum capitulum esse non posset ad ipsum officium, ad quod fuisset extractus possit, audeat, vel præsumat ipsum officium acceptare, iurare, assumere, vel aliquo modo exercere sub pœna quingentarum librarum f. p. sibi summarie, & de facto auferenda per dominum potestatem, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus a dicto officio removeatur. Nullus quoque habens a dictis officiis, vel ipsorum aliquo aliud deverum temporale audeat, possit, vel præsumat quantumcumque ad ipsorum aliquod extraheretur, ipsum officium acceptare, iurare, vel aliquo modo exercere, & si acceptaret, assumeret, vel iuraret nihilominus ab ipso officio removeatur, & removeri debeat per ipsum dominum potestatem summarie, & de facto sub pœna quingentarum librarum f. p. ipsi domino potestati de suo salario retinenda si negligens fuerit in prædictis, vel aliquo prædictorum, & ipsa omnia non servaverit.

Quod carcerati qui fuerint oblati non habeant officium.

RUBRICA CCXLIX.

DEcernimus quod quilibet fuerit a carceribus, seu condemnatione aliqua per viam oblationis liberatus, vel in futurum liberabitur intelligatur ex tunc esse, & sit inhabilis, & incapax cuiuscunque officii communis prædicti, nec ad aliquod officium ipsius communis, aut civitatis Florentiæ possit extrahi, eligi, vel assumi, si extraheretur, vel eligeretur nequeat ipsum officium acceptare, iurare, vel exercere sub pœna supradicta, & quidquid secus fieret pro irritato habeatur, & sit, & etiam de facto revocetur.

Quod condemnati, & condemnaturi infrascriptis malefitiis, vel privati officiis si extraherentur delanientur.

RUBRICA CCL.

DEcernimus, & iubemus, quod nullus hactenus condemnatus, seu qui condemnaretur in posterum pro barattaria, seu falsitate quocumque modo, etiam per contumaciam non possit esse, vel assumi ad officia prioratus, vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum populi, seu duodecim bonorum virorum communis Florentiæ. Et si quis barattariam, falsitatem, seu fraudem commiserit in officiis cameræ, vel in aliquo alio officio communis, & ob hoc condemnatus fuerit etiam per contumaciam per aliquem rectorem communis Florentiæ de hoc iurisdictionem habentem ille talis in

perpetuum, non possit habere in civitate Florentiæ aliquem honorem, officium, vel beneficium. Et si aliqua cedula extraheretur continens aliquem ex prædictis, talis cedula quoad nomen eius in continenti per dominum potestatem, vel eius collateralem, sine aliqua solemnitate servanda de facto delanietur, & de facto eiciatur in præsentia astantium tempore dictæ extractionis, & pro nihilo habeatur quo ad eum. Et quod omnes, & singuli hactenus condemnati, & in futurum condemnandi qualitercumque etiam sine sententia diceretur extraordinario modo &c. sive per verba equipollentia, & per quemcumque rectorem, seu officialem civitatis Florentiæ pro quocumque maleficio, qui vigore suæ condemnationis, vel contentorum in ea essent privati officiis dicti communis, seu ad ipsa inhabiles quando extraherentur ad ipsa officia, vel aliquod ipsorum laniantur videlicet cedulæ eorum extractionum, & scribantur in uno, vel pluribus libris, seu speculis retinendis, seu habendis penes notarium extractionum, ita quod cedulæ extractionum talium laniantur, & reiciantur. Et quilibet rector, qui aliquem per suam sententiam etiam in contumacia latam privabit officiis, debeat in dicta sententia exprimere, quod notarius extractionum illico cum extractus fuerit debeat ipsum laniare; poena periurii dicto rectori imminente si prædicta commiserit non obstante quod proponeretur, vel esset dicta condemnatio, vel sententia, seu pronuntiatio cancellata, vel quod deberetur, vel dici posset, quod fieri non potuerit, vel lata non tenerit, vel quod non appareat de processu, de quo emanare, vel emanasse diceretur, vel posset dici, vel diceretur nulla condemnatio, vel pronuntiatio prædicta, vel quod solutum fuerit, vel quod solveretur in posterum, id quod in ipsis sententiis, & condemnationibus, vel aliqua earum continetur, & non obstante aliquo beneficio in integrum restitutionis concessio, vel concedendo. Decernentes insuper quod vigore, vel prætextu alicuius sententiæ, vel pronuntiationis, quæ fieret per aliquem rectorem, vel officialem forensensem communis, aut civitatis Florentiæ cedula alicuius, seu quæ contineat nomen alicuius personæ, quæ, seu cuius cedula, quæ fuisset extracta de aliqua bursa, seu sacco alicuius officii, sane intelligendo, fuisset laniata, & seu reiecta tamquam de inhabile, aut officii non capace, & seu quod qualitercumque debuisset vigore alicuius ordinamenti laniari, non possit remitti, nec de ipsa cedula, vel alia eius loco facta, vel ordinata, remissio in aliqua bursa fieri ullo modo. Sed quo ad hoc, sententia, aut pronuntiatio cuiuscumque rectoris, & officialis nihil operetur, & nullam executionem habeat. Et quod in derogationem, vel arrogationem, aut diminutionem prædictorum contentorum in supra proximo statuto, & etiam in præsentis statuto,

vel alicuius
ad partem
seu comens
ret sit, & ali
fecto, a
que recta ha
etiam quon
qui tali
iure, & etia
debeat p
libris quon
obstante
ponenda
minos p
Florenti
ros quid
& secret
per ipso

Quod ob
con
de

Sanc
pro
rum an
seu con
securita
alicuius
minoru
nis Flo
nec del
securita
versitati
quod n
quingen
da priv
quolibet
tiam
putari
commu
sta po
Ti

vel alicuius eorum quoquomodo non possit proponi, aut poni, aut ad partitum mitti in aliquo, vel ad aliquod consilium populi, & seu communis prædicti, & quidquid contra, aut in contrarium fieret sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & habeatur pro infecto, ac etiam de facto possit, & debeat revocari per quemcumque rectorem, seu officialem communis Florentiæ. Et nihilominus etiam quilibet de officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, qui tali propositæ interfuerit condemnari etiam de facto, & omni iure, & iudicii substantialitate, & solemnitatibus obmissis possit, & debeat per quemcumque rectorem, & officialem dicti communis in libris quingentis f. p. privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante, nisi ipsa talis petitio, reformatio, provisio, vel proposita ponenda ad consilia deliberata obtenta fuerit primo per omnes dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros dicti communis facto, & celebrato inter eos omnes solemniter, & secreto scriptineo ad fabas nigras, & albas, & obtento partito per ipsos omnes nemine discordante.

Quod habentes bullettinum pro debito non possint extrahi ad officia.

RUBRICA CCLI

Sancimus quod quilibet civis Florentinus qui per se, vel suum procuratorem de cætero petierit coram officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu coram notario dicti officii bullettinum, licentiam, fiduciam, vel securitatem, pro aliquo, vel quocumque debito ad quod teneretur alicui singulari personæ, & ipsam, seu ipsum habuerit ab officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu ab ipso officio, & eorum collegiis non possit, nec debeat durante tempore talis bullettini, licentiæ, fidantiæ, vel securitatis exercere aliquod officium communis prædicti, & seu universitatis mercantiæ, vel alicuius artis dictæ civitatis, nec ad aliquod tale officium in quo esset se congregare sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda privilegio prioratus artium, & seu vexilliferatus iustitiæ, vel alio quolibet non obstante summarie, & de plano. Et insuper etiam dicto tempore durante non possit eligi, extrahi, vel deputari ad aliquod officium dicti communis, & seu pro dicto communi, & seu dictæ universitatis, vel alicuius artis sub dicta pœna, & quidquid contrafieret sit irritum, & inane. Et etiam

Tom. II.

D d d d

qualibet cedula cuiuscumque extractionis, quæ de quocumque tali fieret durante tempore huiusmodi bullettini, licentiæ, fidantiæ, vel securitatis ad aliquod, vel quandocumque ex dictis officiis possit, & debeat per notarium extractionum laniari, & reici, & ex nunc sit, & esse intelligatur inanis, & nullius efficaciam, vel effectus & sic cum effectu quilibet notarius, qui extraxerit, seu de extractione rogatus fuerit, vel scriptura facere habuerit, possit, & debeat observare. Et pro evidentia prædictorum quilibet notarius officii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ teneatur, & debeat die quo concessus fuerit, seu datus dictus bullettinus, licentia, fidantia, vel securitas, & seu saltem sequenti die dare in scriptis notario extractionum officiorum d. communis nomen, & pronomen cuiuscumque cui datus, & concessus fuerit, & tali scripturæ dictus notarius extractionum stare, & credere teneatur, & ad lacerationem procedere secundum prædicta, & etiam prout de descriptis in speculo faceret. Et prædicta observare debeat dictus notarius officii dominorum priorum, & vexilliferi sub poena libr. quingentarum f. p. pro qualibet vice sibi auferenda, & communi Florentiæ applicanda non obstante privilegio notariatus priorum, vel alio. Et debeat dictus notarius facere mentionem in scriptura in effectu qualiter petierit, si petendum fuerit. Et quod notarius artium, & notarius extractionum universitatis mercantiæ de prædictis quærant cum solemnî informatione temporibus opportunis, & debeant observare prædicta sub dicta poena pro qualibet vice, hoc in prædictis declarato, quod cuilibet, qui haberet talem bullettinum, aut licentiam, vel securitatem, seu fidantiæ liceat etiam durante tempore ipsius bullettini, licentiæ, fidantiæ, & securitatis illi renuntiare, & quod post renuntiationem illi qui renuntiaverit, præsens provilio ex tunc pro illo bullettino, licentia, fidantia, vel securitate cui renuntiaverit non noceat, nec contra ipsum pro tempore durante post talem renuntiationem pro tali bullettino, fidantia, vel securitate cui renuntiaverit non noceat dum tamen de renuntiatione per scripturam inde factam per notarium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & seu eius coadiutores appareat, & eo declarato quod renuntiatio prædicta non profit pro die qua facta fuerit, sed solummodo a die qua facta fuerit, & post ipsam diem. Et insuper etiam quod ea, quæ supra dicta, & ordinata fuerint, & sunt de iis, qui haberent huiusmodi bullettinum, licentiam, fidantiam, vel securitatem a dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ, & seu ab eis, & eorum collegiis intelligantur, & in omnibus observentur in eis, qui habeant deinceps bullettinum, fidantiam, vel securitatem pro debito alicuius singularis personæ a quibuscumque sindicis, &

sen offi
quibus
quique
dorent
qui de
tutam
cessione
quibus
dionum
& sen
durate
domino
non
bullet
ur qu
notari
aut ali
pro qu
sum
fra qui
nis fa
vel nu
ex par
rears
prædis
quod
& det
rut, &
fidant

Iub
Iol
vel
nam
vel
ris
vexill

seu officialibus constitutis, vel constituendis super factis, vel negotiis quibuscumque cuiuscumque mercatoris, vel artificis, & seu quorumcumque creditorum, & seu a quibuscumque officialibus communis Florentiae quocumque officio fungerentur. Et quod quilibet notarius, qui de tali bullettino, licentia, fidantia, vel securitate fecerit scripturam, vel instrumentum teneatur ipsa eadem die dationis, vel concessionis, aut sequenti sub poena librarum quinquaginta f. p. pro quolibet, & qualibet vice notificare, & in scriptis dare notario extractionum officiorum communis Florentiae nomen, & pronomen illius, & seu illorum cui, seu quibus concessum fuerit cum tempore quo durare debuerit, & tali scriptura credere, & stare, ut in d. scriptura dominorum priorum, & vexilliferi dictum est. Et quod aliquis, qui non petierit, aut per suum procuratorem peti non fecerit dictum bullettinum, vel fidantiam, aut securitatem non possit illo, vel illa uti quoquomodo, nec sibi in aliquo valeat, aut opitaletur; nec per notarium, qui inde rogatus fuerit, aut scripturam fecerit possit sibi, aut alio modo alicui dari, vel ostendi sub poena libr. centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice nisi ille principalis civis, cui concessum fuerit, vel datum die dationis, vel concessionis vel saltem infra quatuor dies proxime secuturos a die sententiae, vel notificationis factae personaliter, vel ad domum per aliquem ex mazzeriis, vel nuntiis dominorum, vel alium nuntium communis Florentiae ex parte notarii extractionum, vel alterius iudicis, vel officialis forensis civitatis Florentiae, etiam officialis mercantiae dixerit notario praedicto se petuisse, vel peti fecisse, & inde tunc fiat scriptura. Et quod de quolibet, qui sic dixerit observetur, & fiat, & fieri possit, & debeat in omnibus, & per omnia secundum praedicta, & habeatur, & censeatur ac si bullettinum, licentiam, & securitatem, aut fidantiam petuisse personaliter.

Quod magnas factus popularis non possit habere dicta tria officia infra viginti annos.

RUBRICA CCLII.

Iubemus quod quandocumque contingeret in futurum aliquem qui olim fuit, vel fuisset magnas, & de domo magnatum civitatis, vel comitatus Florentiae, et cuius progenies per lineam masculinam, & domus, sit de domo magnatum, & potentum civitatis, vel comitatus praedicti, licet ipse olim magnas sit, vel esset popularis, extrahi, vel assumi ad officium dominorum priorum, artium, & vexilliferi iustitiae, gonfalonierum societatum, vel duodecim bo-

D d d d 2

norum virorum civitatis Florentiæ, vel ad aliquod ipsorum officiorum talis sic extractus, vel assumptus non possit, vel debeat ipsum officium acceptare, gerere, vel exercere infra viginti annos a die qua beneficium popularitatis civitatis Florentiæ fuerit consequutus proxime, & continue numerandos. Et quod per dictos viginti annos habeat, & intelligatur habere devetum a quolibet dictorum officiorum pœna mille florenor. auri cuilibet, & pro qualibet vice imminente, qui contra prædicta faceret, vel veniret. Et nihilominus quod secus, vel in contrarium fieret sit nullum, & irritum ipso iure. Et quod cedula continens nomen talis sic extracti debeat illico remitti in bursa unde extractus esset. Et quod etiam nullus ipsorum durante dicto tempore possit quoquo modo eligi, vel esse de scrutinatoribus, seu de numero scrutinatorum supradictorum officiorum, vel alicuius eorum sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet eligenti, & electo acceptanti, vel ipsum officium exercenti auferenda. Et nihilominus quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum.

Coniuncti damnatorum, vel confinatorum pro statu non admittantur ad officia.

R. U. B. R. I. C. A. CCLIII.

PROvisum, & ordinatum est quod omnes, & singuli patres, filii, & fratres carnales ex eodem patre cuiuscumque, qui a die primo mensis octobris 1393. citra usque per totum mensem decembris ipsius anni fuit condemnatus ad mortem occasione turbationis status civitatis Florentiæ, & seu pro tractando, vel ordinando subvertere statum prædictum sane intelligendo per capitaneum populi custodiæ, & balliæ civitatis prædictæ, & quilibet ipsorum intelligantur esse, & sint in perpetuum prohibiti, privati, & devetati, & perpetuam prohibitionem habeant, & habere intelligantur ab omnibus, & singulis officiis communis, ac etiam civitatis Florentiæ, & partis guelfæ cuiuslibet artis, & universitatis inclytæ civitatis, & ab omnibus, & singulis officiis extrinsecis dicti communis. Et quod aliquis talis pater, filius, & seu frater non possit, nec debeat de cætero aliquo tempore eligi, extrahi, vel aliquo modo deputari ad aliquod ex dictis officiis acceptare, iurare, vel aliquo modo exercere sub pœna amputationis capitis, & publicationis omnium suorum bonorum, & etiam quod quodcumque aliquis ex dictis prohibitis extraheretur ad aliquod ex officiis prædictis possit, & debeat per notarium extractionum cedula illico laniari, & reici, sub pœna li-

brarum
qualibet
quod pra
ctos patr
visa, &
possint,
fratres
Niccolò
prædicta
vigesima
etiam pri
possit, &
octobris
condemn
aliquis
debeat
niari, &
gentarum
qualibet
nus, qui

57.

QUO
vel affi
rum, &
puli, v
telligati
remitta
extraha
tale off

DE
facta f

brarum quingentarum f. p. ipsi notario si sic non fecerit pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et insuper quod prædicta, quæ supra disposita sunt, & continentur contra dictos patres, filios, & fratres intelligantur etiam disposita, & provisiva, & locum habeant, & effectum, & observentur, & observari possint, & debeant de patre, & contra patrem, & quoscumque fratres ex eodem patre, ac etiam filios olim Leonardi Ioannis Niccolæ civis Florentini, qui ut dicitur, fuit occisus in civitate prædicta die rumoris, & tumultus, qui fuit in ipsa civitate die vigesima quarta mensis octobris dicti anni, & quod quoad prædictam prohibitionem, & devetum habeatur, & haberi, & censeri possit, & debeat ac si dictus Leonardus fuisset a dicto die primo octobris citra, per dictum dominum capitaneum, & pro dicta causa condemnatus. Et etiam quodcumque infra ipsum tempus ipsi, vel aliquis ipsorum extraherentur ad aliquod ex dictis officiis possit, & debeat omni vice cedula extractionis per notarium extractionum laniari, & reici, & extractio sit inanis sub poena etiam librarum quingentarum f. p. ipsi notario extractionum si non laniaverit pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus quidquid contra fieret sit irritum, & inane salvis restitutis.

Si extractus ad tria maiora officia extrahatur ad officium consularis remittatur.

RUBRICA CCLIV.

Quoties contingerit quod quis extractus esset ad officium alicuius consularis, & ante inceptum officium consularis extraheretur, vel assumeretur ad aliquod dictorum officiorum, videlicet domino, & vexilliferatus iustitiæ, sive gonfalonariatus societatum populi, vel officium duodecim bonorum virorum dicti communis intelligatur pro tunc habere devetum ab officiis dicti consularis, & remittatur in bursa, & alius eius loco ad illud officium consularis extrahatur, & extrahi possit, & debeat, & ipse illa vice nequeat tale officium consularis exercere.

Quod facientes facta stipendiariorum non possint esse de prioribus, & de aliis officiis infra scriptis.

RUBRICA CCLV.

Decernimus quod aliquis, qui deinceps faceret, aut fieri faceret facta stipendiariorum, vel provisionatorum, vel qui utilitatem pro

se reciperet negotia illius stipendiarum dicti communis videlicet in sollicitando, aut recipiendo earum solutionem, vel stipendia, & simile per utile *cagia da soldati* intelligendo de iis de quibus communiter dicitur *i facitori di fatti di soldati*, & seu qui in tali exercitio poneret, vel teneret suam pecuniam, non possit aliquo modo esse de officio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & seu de officio gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, aut de officio octo custodiæ, vel decem hallæ, aut provisor, vel capserius, vel camerarius cameræ dicti communis, nec possit habere, vel exercere aliquod de officiis maioribus existens, quæ dicuntur nova officia, nec de officiis extrinsecis, quæ dicuntur *gli undici uffizi di fuori*, nec habere, vel exercere aliquod officium civitatis, aut comitatus Pisarum, vel aliquod ex ipsis officiis quoquomodo sub pœna mille florenorum auri contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & qui floreni mille a quolibet tali pro communi Florentiæ exigant possint, & debeant pro dicto communi. Et quod quilibet talis qui extraheretur ad quodcumque ex dictis officiis, & quoties extraheretur qui aliquod ex dictis officiis acceptaret, vel exerceret ipso facto incurrat in dictam pœnam. Et insuper etiam quod quilibet cedula extractionis ad quodcumque ex dictis officiis extractus fuerit possit, & debeat laniari sub pœna librarum mille f. p. pro qualibet vice applicanda, & exigenda ut supra de aliis dictum est. Et quod cuilibet liceat, & possit de, & pro prædictis accusare etiam sine aliqua promissione, vel satisfactione, aut solutione alicuius gabellæ. Et quod, qui accusaverit, & inde condemnatio sequatur habeat quartam partem condemnationis, & rector, & officialis, qui condemnationem inde fecerit etiam si per inquisitionem processerit habeat quartam partem condemnationis quam fecerit, & ad camerarium cameræ dicti communis fecerit pervenire. Et sic camerarii possint, & debeant solvere dictas partes libere, & sine alia deliberatione, vel solemnitate, & absque alio stantiamento, vel actu. Et quod quilibet rector possit, & debeat prædicta facere observari, & executioni mandari, & de prædictis procedere, & condemnare, & condemnationes exigere.

De devoto priorum, & vexilliferi iustitiæ, & collegiorum, & arbitratorum statutorum.

RUBRICA CCLVI.

Item cum membra capiti, & caput membris debeat convenire provisum, & ordinatum est quod nullus possit, vel debeat eligi

in priores
rectionem
vel aliquos
mentorum
de capitulis
valeat ipse
denuntium
tes in libe
neus habet
placuerit, no
xilliferum
non obstante
eorum nec
nis, vel qua
vexilliferum
xilliferum
riorum, quod
priorum, tra
vel vexillif
tunc pro
norum, & al
fieri offici
erit in
in eodem e
me secun
rum non tunc
aliud offi
sex mens
per lineam
riorum, & ca
gonfalon
quod fue
xime sec
genie. Num
mens a
lus possit
fente in
Nec ad
duodecim
esse qui
per sexag
genæ

id est in
ndia, &
ibus co-
in tali e-
quo mo-
e, & seu
bonorum
, vel de-
erz dicti
is maio-
trinsecis,
exercere
quod ex
contrafa-
applican-
ntiz exi-
libet talis
is extra-
ret ipso
ad queli-
extractus
p. pro
tum est.
culare e-
alicius
sequatur
officialis,
em pro-
t, & ad
sic ca-
sine alia
vel actu.
observa-
condem-

rum,

convenire
tat. eligi

in priorem, seu vexilliferum iustitiæ, seu ad arbitrationem, vel correctionem statutorum communis Florentiæ, vel domini capitanei, vel aliquod prædictorum officiorum assumi, qui per formam ordinamentorum iustitiæ vetaretur esse de consilio domini capitanei, vel de capitudinibus artium civitatis Florentiæ. Et si contrafieret non valeat ipso iure. Et nihilominus nominantes, & recipientes condemnentur in libris quingentis f. p. pro quolibet, & vocem ei dantes in libris centum pro quolibet. Et in prædictis dominus capitaneus habeat plenissimum arbitrium inquirendi secundum quod sibi placuerit, & ad veritatem indagandam compellere priores, & vexilliferum iustitiæ, & eorum notarium, qui in prædictis interfuerint non obstante aliquo privilegio prioribus, & vexillifero iustitiæ, & eorum notario concessio, per aliquod capitulum constitutum communis, vel populi Florentini. Nullus qui fuerit in officio prioratus, vel vexilliferatus iustitiæ assumatur ad idem officium prioratus, & vexilliferatus infra tres annos a die depositi alicuius dictorum officiorum proxime secutorum. Et qui fuerit notarius dominorum priorum, & vexilliferi ad idem officium, vel ad officium prioratus, vel vexilliferatus non assumatur a die depositi officii ad duos annos tunc proxime secuturos. Qui vero fuerit in officio duodecim bonorum virorum non possit esse in eodem officio a die dicti depositi officii ad duos annos tunc proxime secuturos. Et qui fuerit in officio gonfalonariatus societatum populi non possit esse in eodem officio a die depositi officii ad duos annos proxime secuturos. Et quicumque fuerit in aliquo dictorum officiorum non possit esse in aliquo alio ex dictis officiis, vel ad aliquod aliud officium communis Florentiæ a die depositi talis officii ad sex menses proxime secuturos. Et nullus de domo, vel progenie per lineam masculinam alicuius, qui fuerit in aliquo dictorum officiorum prioratus, & vexilliferatus, duodecim bonorum virorum, gonfalonariatus societatum populi possit esse ad idem officium ad quod fuerit talis de eius domo, vel progenie ad unum annum proxime secuturum a die depositi officii talis de eius domo, vel progenie. Nec aliquod aliud ex supra proxime dictis officiis ad sex menses a die depositi officii de eius domo, vel progenie. Et nullus possit esse uno, & eodem tempore in dicto officio prioratus existente in eodem officio aliquo eius sorio, vel factore eiusdem societatis. Nec ad dicta officia prioratus, vexilliferatus iustitiæ, eorum scribarus, duodecim bonorum virorum, vel gonfalonariatus societatum possint esse qui tempore talis assumptionis essent absentes a civitate Florentiæ per sexaginta milliaria, vel carcerati quacumque de causa, vel alienigenæ. Nec aliqui a millesimo trecentesimo tertio kalend. ianuarii

in antea essent, vel fuissent cessantes, & fugitivi. Nec aliqui, qui non solverint gabellam fumantium, & extimi civitatis. Nec aliqui, qui existerent in rectoria, potestaria, vel castellanea alicuius terræ communis Florentiæ aliquammodo suppositæ, vel vel qui acceptassent regimen Aretii, Vallis Nebulæ, Sancti Miniatris, Sancti Geminiani, Collis Vallis elzæ, Podii Bonizi, Ficchini, seu Barghæ, Piscie, Prati, vicariatus, potestaria, capitaneatus, seu rectoria communis Vulterræ, Mutilianæ, capitaneatus Pistorii, Vulterræ, montanæ Pistorii, Romandiolæ, Bibbienæ, Petriolæ, & omnes potestariæ primi gradus cuiuslibet castri, seu loci ad quod, vel quem quis extraheretur, sive acceptaverit, sive eis præsidebit, vicariatus Vallis elzæ, Mugelli, Vallis lævis. Salvis etiam aliis devetis, de quibus supra disponitur, & infra disponitur. Et quicumque fuerit condemnatus, & pronuntiatus cessans, & fugitivus, vel condemnatus pro barattaria, vel falsitate, ut superius dictum fuit. Et nullus forensis, vel non legitime natus, & nullus alius prohibitus per formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ possit esse, vel assumi ad dicta officia prioratus, vexilliferatus iustitiæ, duodecim bonorum virorum, seu vexilliferatus societatum. Et si aliqua cedula extraheretur continens aliquem ex prædictis, talis cedula, quo ad nomen eius in continenti per dominum potestatem, vel eius collateralem sine aliqua solemnitate servanda de facto lanietur, & eiciatur in præsentia adstantium tempore dictæ extractionis, & pro nihilo habeatur quo ad eum. Et quod nemo ex iis, qui ad dicta officia, vel ipsorum aliquod extraheretur, qui haberet prohibitionem perpetuam secundum prædicta ordinamenta, vel qui secundum supra proximum scriptum capitulum esse non posset ad ipsum officium, ad quod fuisset extractus possit, audeat, vel præsumat ipsum officium acceptare, iurare, assumere, vel aliquammodo exercere sub pœna quingentarum librarum f. p. sibi summarie, & de facto auferenda per dominum potestatem, & communi Florentiæ applicanda. Et nihilominus a dicto officio removeatur. Nullus quoque habens a dictis officiis, vel ipsorum aliquo aliud devetum temporale audeat, possit, vel præsumat quantumcumque ad ipsorum aliquod extraheretur ipsum officium acceptare, iurare, vel aliquammodo exercere, & si acceptaret, assumeret, vel iuraret nihilominus ab ipso officio removeatur, & removeri debeat per ipsum dominum potestatem summarie, & de facto sub pœna librarum quingentarum f. p. ipsi domino potestati de suo salario auferenda, & retinenda si negligens fuerit in prædictis, vel aliquo prædictorum, aut ipsa omnia non servaverit; salvis tamen in omnibus superscriptis, & infrascriptis privilegiis concessis per commune Florentiæ quibuscumque personis nominatim

in eorum
nullus e
liferatus
seu de
sit eius
comitat
eligeret
assumpt
tio fier
talem o
pœna fi
cto. Et
clorum
saloneri
prædicti
cuius. El
non ex
& ordi
cui die
comitat
seu assi
offitium
aprium
decimu
tibus;
tus, et
mitatus
tur ad
ipso fa
tus si
pore;
rat alii
tionib
nibus
tractus
duodec
poris e
& pro
tio rei
habeat
sua m
conjur

aliqui,
is. Nec
astellane-
itæ, vel
i Minia-
ficchini,
tus, seu
rii, Vul-
& omnes
vel quem
ricariatus
retis, de
e fuerit
ndemna-
et nullus
per for-
offit esse,
, duode-
si aliqua
ula, quo
vel eius
etur, &
, & pro
ad dicta
pitionem
dum su-
um offi-
at ipsum
sub pœ-
auferen-
dicanda.
habens a
audeat,
trahere-
re, & si
o remo-
summa-
domino
s fuerit
servave-
rivilegiis
minatim

in eorum filiis, & descendentes per lineam masculinam. Et quod nullus existens in officio, seu de officio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, seu de officio gonfalonariatus societatum populi, seu de officio duodecim bonorum virorum communis Florentiæ possit eius durante officio ad aliquod aliud officium in civitate, comitatu, seu districtu Florentiæ eligi, extrahi, vel assumi, & si eligeretur, extraheretur, vel assumeretur, talis electio, extractio, & assumptio sit inanis, & pro non facta habeatur, & sibi nulla solutio fieri possit. Et talis sic electus, extractus, seu assumptus, ipsum tale officium nequeat acceptare, iurare, vel aliquo modo exercere sub pœna librarum quingentarum f. p. & remotionis ab officio antedicto. Et si in futurum contingeret aliquem existentem de aliquo dictorum officiorum videlicet prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum, & duodecim bonorum virorum communis prædicti ad aliquod aliud officium civitatis, comitatus, seu districtus Florentiæ extrahi, quod nomen suum remitti debeat, & pro non extracto haberi, & alius idoneus extrahatur secundum statuta, & ordinamenta dicti communis. Si vero aliquis, qui præflet alicui dictorum trium officiorum eligatur ad aliquod officium civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, quod tunc etiam talis electio, seu assumptio pro non facta totaliter habeatur, & alius ad ipsum officium eligatur in locum eius primo electi per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfalonarios societatum, & duodecim bonos viros, vel duas partes omnium ipsorum, aliis absentibus, & irrequisitis. Et si contingeret in futurum quod aliquis electus, seu deputatus, vel extractus ad aliquod officium civitatis, comitatus, seu districtus Florentiæ præter dicta tria officia extraheretur ad aliquod dictorum trium officiorum intelligatur esse, & sit ipso facto remotus ab alio officio, ad quod primo extractus, seu electus fuerit, vel assumptus. Et ad ipsum primum officium pro tempore, seu residuo temporis, quo ipsi primo officio præpositus fuerat alius extrahatur, vel assumatur secundum formam in aliis extractionibus, electionibus, seu deputationibus, devetis, seu prohibitionibus temporalibus observandam. Et eo casu, quo ipse, qui sic extractus erit ad officium prioratus, vexilliferatus, gonfalonariatus, vel duodecim aliud officium, ad quod primo extractus fuerit, seu temporis eius officii non recepisset, quod tunc cedula continens nomen, & pronomen in bursam inde extracta fuerat pro ipso primo officio remittatur, & pro non extracto ad ipsum tale officium totaliter habeatur, reliquis devetis, & prohibitionibus hætenus ordinatis in sua manentibus firmitate. Et quod omnes, & singuli consortes, seu coniuncti per lineam masculinam alicuius, qui hætenus fuisset, vel

Tom. II.

Eeeee

qui ad præfens esset, vel in futurum erit de officio priorum artium & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu de officio gonfalonierum societatum populi, seu de officio duodecim bonorum virorum communis prædicti habeant, & habere intelligantur devetum ab ipso tali officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ per unum annum, & a quolibet aliorum ex dictis officiis per sex menses a die quo spiraverit tale officium computandos. Et quod eorum notarius habeat devetum a dicto officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ duobus annis, & per duos annos a die finiti eorum officii. Et eo existente in officio prædicto, vel post eius exitum ad sex menses eligi, vel esse ad aliquod officium communis Florentiæ non possit sub pœna librarum centum cuilibet eligenti, & ducentarum electo acceptanti, & qualibet vice, & insuper talis electio non valeat. Et non obstante aliquo ordinamento edito, vel edendo disponente, quod non existentibus in aliquo bussolo, sacculo, seu bursa aliquo, vel aliquibus devetum non habentibus debet assumi ille ex eis, qui devetum minoris temporis reperiretur habere. Et quod nemo contra dictam prohibitionem, seu devetum possit aliquod ex dictis officiis acceptare, iurare, seu exercere vigore alicuius extractionis, quæ fieret in futurum sub pœna librarum quingentarum sibi auferenda de facto per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis. Et nihilominus ab officio illico debeat removeri. Et quilibet possit accusare, & notificare publice, & factam etiam sine solutione gabellæ. Et quod in locum omnium, & singulorum illorum, qui hætenus extracti fuissent, vel in futurum extraherentur ad aliquod officium communis Florentiæ, seu ex buris, in quibus erant, seu erunt imbuturi aliqui cives florentini ad aliquod officium communis, seu civitatis, vel comitatus Florentiæ, qui post ipsam extractionem, seu durante tale officio moriretur, seu excommunicatus esset, vel excommunicaretur pro maleficio dictæ civitatis Florentiæ, seu alias redderetur inhabilis ad tale officium secundum formam statutorum, seu ordinamentorum communis Florentiæ extrahi debeat, seu eligi ad idem officium pro eodem tempore, quo duraturus erat in ipso officio ipse alius habilis, & idoneus, secundum ordinamenta prædicta, & ac si post ipsam extractionem factam inhabilis, seu remotus fuisset, seu inhabilis ad tale officium tempore extractionis de eo factæ.

Deve-

O Mne
in futur
populi,
cietatum
prædicti
fitio pri
libet ali
tale offi
ro edito
bussolo,
centibus
reperiret
seu dev
rare p
rum usu
per que
nis. Et
possit a
bellæ
separati
vel dist
docum
stirpe,
domo
ta quo
rum,
& quo
docum
dicta
omnes
separat
fitia p
intellig
prædic
que &
nili fu
& gon

Devetum consortium ab officiis.

R U B R I C A CCLVII.

OMnes, & singuli consortes, seu coniuncti per lineam masculinam alicuius, qui haecenus fuisset, seu ad praesens esset, vel in futurum erit de officio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiae populi, & communis Florentiae, seu de officio gonfaloneriorum societatum, & seu de officio duodecim bonorum virorum communis praedicti habeant, & habere intelligantur devetum ab ipso tali officio prioratus, & vexilliferatus iustitiae per unum annum, & a quolibet aliorum ex dictis officiis per sex menses a die quo spiraverit tale officium computandos, etiam non obstante aliquo ordinamento edito, vel edendo disponente, quod non existentibus in aliquo bustolo, saeculo, seu bursa aliquo, seu aliquibus devetum non habentibus debeat assumi ille ex iis, qui devetum minoris temporis reperiretur habere. Et quod nemo contra praedictam prohibitionem, seu devetum possit aliquod ex ipsis officiis aliquod acceptare, iurare, seu exercere vigore alicuius extractionis, quae fieret in futurum sub pena librarum quingentarum f. p. sibi auferenda de facto per quemcumque rectorem, & officialem dicti populi, & communis. Et nihilominus ab officio debeat illico removeri. Et quilibet possit accusare, & notificare publice, & palam, & sine solutione gabellae. Et si quandocumque contingerit divisionem, partitionem, seu separationem fieri aliquorum consortium civium, vel comitatorum, vel districtualium civitatis Florentiae per consilia opportuna quomodocumque, & quacumque de causa, vel forma a sua progenie, stirpe, domo, vel casato, seu ab aliis, vel aliquo de sua progenie, domo, vel casato sint, & facta intelligantur esse quoad deveta quorumcumque officiorum communis Florentiae tam imbursementorum, quam imbursementorum, & tam praesentium, quam futurorum, & quorumcumque aliorum officiorum communis Florentiae quomodocumque, & qualitercumque creatorum, & creandorum, sed quoad dicta deveta, & officia locum habeant, & sibi vendicent locum omnes reformationes, & provisiones communis Florentiae, ac si dicta separatio, & divisio facta non esset, & quoad praedicta deveta, & officia praedicta dumtaxat de una eadem domo, progenie, & casato intelligantur, & sint ipsi, & eorum descendentes. Et quod contra praedicta, vel aliquod praedictorum in dicto versiculo *& si quandoque &c.* contentorum non possint aliquid provideri, vel reformari, nisi fuerit obtentum inter dominos priores, & vexilliferum iustitiae, & gonfaloneros societatum, & duodecim bonos viros ad fabas ni-

E e e e e 2

artium
le officio
m bono-
untur de-
er unum
nenses a
rum no-
& vexil-
i eorum
xitum ad
Florentiae
ducenta-
stio non
ndo dif-
seu bur-
lumi ille
Et quod
quod ex
extractio-
um f. p.
ilem di-
o debeat
, & pa-
nium, &
rum ex-
ex bre-
tatine ad
brentiae,
tur, seu
tis Flo-
lum for-
extrahi
no dura-
tudum
sam in-
tempo-

Deve-

gras, & albas omnes in concordia, vel saltim 35. ex eis, & si contraheret non valeat ipso iure. Et nihilominus contrahens incurrat in poenam florenorum auri duorum millium.

Existens scriba, rationerius, vel provisor alicuius officii, si extraheretur ad officium priorum, vel gonfalonariatus, vel decem balie non habeat salarium.

RUBRICA CCLVIII.

Aliquis qui dum esset scribanus, rationerius, provisor, vel guardianus alicuius officii, vel in aliquo officio dicti communis, & deputabitur, seu extrahetur deinceps ad officia prioratus artium, aut vexilliferatus iustitiæ, vel gonfalonariatus societatum, & duodecim bonorum virorum, vel aliquod ipsorum, aut decem balie communis prædicti non possit habere, vel quoquo modo percipere pro illo tempore quo erit, aut steterit in aliquo ex dictis officiis prioratus, vexilliferatus, gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & seu decem balie aliquod salarium pro ipso tali officio scribanatus, rationeratus, provisioneratus, vel guardianatus, & quicumque contraherit incurrat in poenam librarum quingentarum si pro qualibet vice communis Florentiæ applicanda, & illud quod contra præsentem legem perceperit restituere teneatur dicto communi sub dicta poena cuilibet qui receperit, habuerit, vel percepit salarium contra prædicta, ut supra dicitur.

De etate dominorum, & collegiorum, & devetorum.

RUBRICA CCLEX.

Nullus, qui non compleverit trigessimum annum possit de cætero extrahi, vel assumi ad officium prioratus artium civitatis Florentiæ, & qui ante dictam ætatem completam extraheretur debeat illico remitti in bursam, de qua extractio facta fuerit tanquam ratione minoris ætatis inhabilis, & prohibitionem habens, & nullus possit esse vexillifer iustitiæ civitatis Florentiæ, qui tempore extractionis, vel deputationis ad ipsam officium non fuerit, seu tunc non esset maior quadraginta quinque annis. Et insuper quod quilibet, qui antequam ipsa ætate maior existat fuerit extractus, & quotiescumque ad ipsum officium possit, & debeat cedula continens nomen eius remitti in bursam tanquam prohibitionem, & devetum habentem usquequo fuerit maior quadragintaquinque annis, ut præfertur. Et

nullus,
non est
deat,
liter ex
contrah
applicat
dicto c
quo cu
contrah
bonis,
tio ante
que ha
ab ead
seu pri
lo. Et
timor
introitu
draginat
ante in
ret, se
tractus
liferum
societat
vel dus
contrad
declara
dum o
ætare
rum, o
Et ext
riorum
virorum
ad mir
debeant
tur ea
observa
rium d
ta, qu
dicto
pressis
intellig
custodi

si con-
incurrat

extra-

vel guar-
anis, &
um, aut
moderim
commu-
pro illo
noratus,
cia bo-
iplo tali
lanatus,
ingenta-
, & illud
in dicto
vel per
mitione
fili
bonorum
b. apud
i. omni
homo
t. cetero
tis Flo-
r debeat
ratione
his possit
actionis,
non esset
qui an-
scumque
den eius
tem ul-
tur. Et

nullus, qui tempore extractionis, seu deputationis ad ipsum officium non esset maior quadraginta quinque annis, ut præfertur possit, audeat, vel præsumat dictum officium acceptare, assumere, vel aliquam-
liter exercere sub pœna florenorum duorum millium auri cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & in qua contrafaciens ipso facto incurrere intelligatur dicto communi, & quæ pœna in perpetuum, & non obstante aliquo cursu temporis possit, & debeat exigi cum effectu a quolibet contrafaciente, & ab eius hæredibus, & successoribus, & in eius bonis, & etiam a fideiussoribus, qui pro eo intercessissent pro officio antedicto, & a quolibet in solidum, & ab eorum cuiuscumque hæredibus, una solutione, seu exactione facta ceteros liberet ab eadem, & pro eadem; non obstante absolutione sindicatus, & seu privilegio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, vel alio obstaculo. Et qui detulerit iuramentum officii prioratus teneatur nominatim, & expresse deferre iuramentum vexillifero iustitiæ tempore introitus, & seu ante an talis ætatis existat, & quod maior sit quadraginta quinque annis. Et insuper in casu dubii possit omni vice ante introitum officii declarare super dubio quod de ipsa ætate fieret, seu allegaretur, & seu super ætate, vexillifer iustitiæ, qui extractus, aut deputatus fuerit per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti; vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequiritis, aut contradicentibus, vel remotis, præstito per eos prius iuramento de declarando quod putaverint esse verum, & prout, & sicut secundum ordinamenta dicti communis hætenus edita potest declarari de ætate officii prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & multorum aliorum officiorum secundum dispositionem ipsorum ordinamentorum. Et extrahendi, seu aliter assumendi deinceps ad officium gonfaloneriorum societatum populi, & seu ad officium duodecim bonorum virorum communis prædicti, & quilibet ipsorum esse debeant ætatis ad minus triginta annorum, & ipsam ætatem tempore extractionis debeant realiter, & vere complevisse, & quod circa talem observentur ea, & sub eisdem pœnis, & præiudiciis, quæ observantur, & observari possint, seu debeant in officio, & pro officio prioratus artium dictæ civitatis secundum ordinamenta hætenus super iis edita, quæ ordinata etiam cum suis pœnis, & præiudiciis etiam in dicto casu observari debeant, & in effectu habeantur pro hic expressis, & repetitis. Et similiter, & eodem modo quo ad ætatem intelligantur de iis, qui deinceps eligentur ad officium octo custodiæ dicti communis, qui, & quilibet ex eis tempore ele-

etionis esse debeant ætatis completæ triginta annorum, & idem observetur in hoc videlicet quoad ætatem quod observari debet pro officio prioratus. Et quod quilibet notarius de cætero extrahendus, seu aliter assumendus ad officium notariatus dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ esse debeat ad minus triginta annorum, & aliter esse, vel officium aliquammodo exercere ante ipsam completam ætatem non possit, nec debeat ullo modo sub pœna flor. mille auri in quam incurrat dicto communi prout est pro officio prioratus, & ordinamenta, quæ disponunt de ætate pro officio prioratus intelligantur etiam deinceps disponere de officio notariatus dominorum priorum, & sic possit, & debeat observari. Et quilibet minor ætate requisita per ordinamenta dicti communis pro officio, vel ad officium ad quod extraheretur qui de cætero ad officium aliquod extraheretur, quod ratione minoris ætatis habere non possit, teneatur infra decem dies a die requisitionis de eo factæ personaliter, vel ad domum allegare minorem ætatem suam coram officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, aut coram notario extractionum officiorum dicti communis sub pœna librarum centum f. p. pro qualibet vice communi Florentiæ applicanda, & etiam, qui infra dictum tempus præsentem legem non observaverit possit, & debeat per notarium extractionum elapsis dictis decem diebus cedula extractionis laniari, & reici pro illo tali officio, nec possit ullo modo remitti.

Quod absentes iurati remittantur.

RUBRICA CCLX.

Si in aliqua extractione contingeret, deinceps fienda in palatio populi Florentini de aliquibus officialibus civitatis, comitatus, vel districtus Florentiæ, per aliquem de assistantibus tali extractioni dici, proponi, vel allegari aliquem de extractis ad huiusmodi officia esse absentem a civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ per spatium, & distantiam in ordinamenta communis Florentiæ contentum teneatur, & debeat talis sic proponens, vel allegans cuiuscunque conditionis, status, vel præheminentiæ fuerit statim antequam se moveat sine aliqua distantia, & dilatione præstare in manibus officialis extractantis, seu extractionem huiusmodi facientis corporaliter iuramentum, & eius iuramento dicere se firmiter credere verum esse id quod per eum diceretur, proponeretur, vel allegaretur de absentia alicuius qui sic extractus fuerit, quod iuramentum si non fiat, ut dictum est, habeatur talis, qui sic extraheretur, ac si nihil dictum fuisset de

eius absentiæ debeat de tione tali. Et omnibus eis copias librarum, insuper illi prædiceretur ex ipsis, sententiam propositam ramento ex qua f. ves. Florentiam, to, affirmentem, factis de communis duodecimium, ipse intersint absentibus debeat, ille mationibus eos secundo duas, partem standum tum, & haberi. supradictæ iustitiæ extra locum contingit quem a dicti communitate absentia communis, te stitiæ, collegiis

eius absentia, notarius extractionis communis Florentiæ teneatur, & debeat de prædictis, & infrascriptis propositione, dictione, & allegatione talis absentis, & iuramento, publicum conficere instrumentum. Et omnibus volentibus libere, & absque aliqua remuneratione de eis copiam dare in publicam formam, seu permitti sumi sub poena librarum centum f. p. contrafacienti, seu prædicta non servanti. Et insuper in omnibus, & singulis extractionibus quorumcumque officiorum prædictorum, quæ fierent in consilio populi Florentini quando diceretur, vel dictum esset, seu propositum, vel allegatum aliquem ex ipsis, qui extraherentur ad aliquod dictorum officiorum esse absentem ut dictum est, teneatur, & debeat ille, qui sic dixerit, proposuerit, seu allegaverit præstito per ipsum, ut præmittitur, iuramento inducere illico in ipso eodemque consilio, antequam capsula ex qua facta fuerit dicta talis extractio refirmetur, alios quatuor ciues Florentini coram dicto domino potestate, seu alio rectore, qui dictam extractionem fecerit, qui sic inducti præstito iuramento affirmant se firmiter credere illum talem sic extractum absentem esse, ut superius continetur. Quibus affirmationibus sic factis domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum gonfalonariis societatum populi, & duodecim bonis viris communis prædicti, & duæ partes omnium ipsorum, qui tunc præsentis erunt, ita tamen quod saltem intersint duæ partes cuiuslibet ipsorum trium officiorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, mortuis, vel remotis, debeat illico deliberare utrum prædictis talibus iuramentis, seu affirmationibus sit credendum, seu standum. Et siquidem facto inter eos secreto scriptineo ad fabas nigras, & albas obtentum fuerit per duas partes ipsorum, præstitis talibus iuramentis, seu affirmationibus standum esse quod eo casu ipse talis de quo sic iuratum, affirmatum, & deliberatum fuerit, ut est dictum, pro vere absentem debeat haberi. In extractionibus vero, quæ fierent de aliquibus officialibus supradictis in audientia dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ dicti populi, & communis, seu alibi in palatio dicti populi extra locum in quo consilium dicti populi est solitum congregari, si contingeret aliquem de aliquo officiorum, seu collegiorum, vel aliquem alium qui ipsi tali extractioni deberet secundum ordinamenta dicti communis Florentiæ interesse, proposuisse, dixisse, vel allegasse absentiam alicuius, qui extractus fuisset ad aliquod officium dicti communis, seu pro dicto communi, & iurasse, ut superius continetur, teneantur, & debeant domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ cum illis aliis officiis, seu collegiis, qui dictæ extractioni interesse deberent, vel etiam sine

aliis offitiis, vel collegiis, si alia offitia, vel collegia interesse non deberent deliberare utrum tali affirmationi, vel iuramento sit standum. Et siquidem facto inter ipsos qui præsentes erunt scriptineo infra scripto ita tamen quod præsentes sint saltem duæ partes cuiuslibet ipsorum collegiorum, seu offitiorum, quæ dictæ extractioni debuerint interesse partito, & secreto scriptineo ad fabas nigras, & albas obtentum fuerit per duas partes ipsorum præsentium, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceprantibus, mortuis, vel remotis, credendum, seu standum esse iuramento, & affirmationi prædictæ, tunc, & eo casu ille talis extractus cuius absentia fuerit allegata pro vere absente haberi debeat, & censeretur. Cessantibus autem in aliquo omnium prædictorum supradictis solemnitatibus, aut aliqua ipsarum perinde habeatur, & sit ac si dicta talis absentia proposita, dicta, vel allegata aliququaliter non fuisset, et ac si de ea absentia nihil fuisset allegatum, propositum, sive dictum. Salvis semper, & firmis in omni suo robore, & virtute remanentibus omnibus, & singulis aliis provisionibus, & ordinamentis dicti populi, & communis editis super allegationibus alicuius absentiae alicuius officialis, qui ad aliquod officium civitatis, comitatus, vel districtus Florentiae extraheretur. Et quod omnes, & singuli, qui tempore extractionum, quæ fierent de aliquibus civibus Florentinis ad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel aliquod ipsorum dicerentur esse absentes tali absentia, qua devetum inducatur secundum ordinamenta communis prædicti, nisi affirmetur tempore extractionis eiusdem per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiae qui præsentes essent tali extractioni, vel duas partes ipsorum ipsam absentiam fuisse talem per duos menses continuos ante extractionem prædictam habeant, & habere intelligantur ab ipsis offitiis, & quolibet ipsorum devetum per tempus, & terminum unius anni ex tunc proxime secuturi. Salvo, expresso, & declarato, quod si per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiae gonfalonariorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel duas partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, inter eos facto, & obtento partito, & secreto scriptineo ad fabas nigras, & albas secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiae dictum talem absentem fuisse, & esse ob veram, & probabilem causam, & rationem, quod in dicto tali casu dictum devetum in tali absentia locum non habeat. Quod partitum infra octo dies priores, & vexillifer facere teneantur inter collegia prædicta poena periurii.

QUar
qu
& gonfa
commun
sentia al
munis F
non fue
munis,
cunda v
tū, ut
obtentu
sentiam
titum
aliquem
xillifera
societat
rum vi
tis fue
commu
men ta
non re
fuerit,
cives
extra
ptiniur
de qua

Existe

PR
a
comm
vel d
locus
stente
recipi

Quod partitum de absenti possit remitti.

R U B R I C A CCLXI.

Quandocumque in extractionibus, quæ fierent de aliquo, seu aliquibus ad officium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel ad aliquod ipsorum iuratum fuerit de absentia alicuius tunc extracti, & partitum secundum ordinamenta communis Florentiæ factum fuerit circa adprobationem ipsius absentis, non fuerit prima vice obtentum secundum ordinamenta dicti communis, tunc, & eo casu possit ipsum partitum iterato remitti secunda vice, & etiam tertia vice, si secunda vice non fuerit obtentum, ut est dictum. Et si ipsis vicibus, vel aliqua ipsarum fuerit obtentum secundum ordinamenta communis prædicti sufficiat ad absentiam confirmandam, & perinde habeatur, ac si prima vice partitum obtentum fuisset; & quandocumque continget in posterum aliquem extrahi tribus vicibus ad officium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, seu tribus vicibus ad officium gonfalonariatus societatum populi, seu totidem vicibus ad officium duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, & ipsis tribus vicibus immediatis fuerit allegata sua absentia, & obtento secundum ordinamenta communis Florentiæ, quod tunc, & eo casu cedula continens nomen talis extracti ipsa tertia vice ad aliquod officiorum prædictorum non remittatur, nec remitti debeat in bursam, de qua sic extracta fuerit, sed remittatur, & remitti debeat in aliam bursam, in quam cives Florentini ad idem officium, qua, & de quo erit ille talis sic extractus essent imburseati vigore scriptinii immediate facti post scriptinium, cuius vigore ipse talis extractus imburseatus fuerat in bursa de qua extractus fuerat, ut dictum est.

Existens in comitatu, vel districtu non intelligatur absens pro officiis.

R U B R I C A CCLXII.

Provisum, & ordinatum est, quod quo ad aliquod officium, seu ad extractionem alicuius officii dicti communis, aut pro dicto communi, seu civitatis Florentiæ nullus qui existeret in comitatu, vel districtu intelligatur absens etiam si ultra triginta miliaria talis locus, in quo esset a civitate distaret, nec aliquis de tali sic existente iurare audeat, vel præsumat, & iuramentum in tali casu non recipiatur, & præstitum nullius sit effectus.

Tom. II.

Fffff

Quomodo extractus ad officium prioratus habens aliud officium notificet quod alius extrahatur loco sui.

RUBRICA CCLXIII.

DEcernimus, & iubemus, quod quicumque extraheretur ad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, gonfaloneriatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel aliquod prædictorum, qui pro tempore talis extractionis fiendæ prælint alicui officio communis Florentiæ, a quo propter talem extractionem removeantur, vel removendi venirent, teneantur, & debeant sub pœna librarum quingentarum s. p. cuilibet ipsorum, & non obstante privilegio prioratus, vel alio quolibet privilegio, vel beneficio se personaliter, vel per procuratorem præsentare coram officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ antequam ipsa officia prioratus, & vexilliferatus, gonfaloneriatus, & duodecim bonorum virorum, vel ipsorum aliquod acceptent, seu iurent, seu exercent quoquomodo, & dicto officio prioratus, & vexilliferatus notificare remotionem de se facta, & eos requirere quod alium, seu alios extrahi, vel eligi, seu assumi faciant ad ipsum tale officium, a quo remotus, seu remoti fuerint, ut dictum est. Et ipsi domini priores, & vexillifer sub simili pœna, non obstante quocumque privilegio auferenda teneantur, & debeant saltem infra tres dies a die notificationis prædictæ continue numerandos facere extrahi, seu eligere ad illud tale officium alium, seu alios secundum formam ordinamentorum dicti communis, & prout secundum formam ipsorum ordinamentorum poterunt, vel debebunt, seu cum primo poterunt in locum talis, seu talium remotorum in locum quorum alium subrogare non possent, procurare, quod per opportuna consilia, seu eorum vigore alius, seu alii eligantur. Insuper ordinamus quod pro aliquo tempore concurrenti non possit aliquis habere, vel quomodolibet obtinere plura officia unum videlicet in civitate, & aliud in comitatu, vel in civitate tantum, aut in comitatu tantum, & officia intrinseca extrinsecis nullum devetum faciant si non concurrant, ut superius dictum est, quando vero non concurrent quilibet possit eam omni casu licite obtinere.

Existens de officio priorum, & collegiorum se extraheretur syndicus super negotiis alicuius, unus alius extrahatur loco sui.

RUBRICA CCLXIV.

QUod nullus qui pro tempore esset de dictis officiis dominorum priorum, & vexilliferi, & gonfaloneriorum, & duodecim bonorum

virorum
extrahi
vis quo
quod q
dicatib
vexillife
munis
munis q
eiusdem
& debe
teriis e

Domini

DEc
vel dep
stitiæ,
virorum
commu
vel ren
zecchæ
re, &
deputat

Qui

DEc
rum es
fuerit,
camera
priorat
tatum
vel alic
tium c

virorum, vel aliquo ipsorum officiorum possint durante dicto officio extrahi ad aliquem ex dictis sindicatibus super negotiis alicuius civis quoquomodo. Et si extraheretur extractio sit inanis. Et insuper quod quicumque in posterum extraheretur ad aliquem ex dictis sindicatibus, & postea erunt de officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonieriorum societatum populi, & communis Florentiæ, seu de officio duodecim bonorum virorum communis prædicti intelligantur esse, & sint remoti ab officio sindicatus eiusdem. Et quod in locum eius, seu eorum sic remotorum possint, & debeant alius, seu alii habiles, & de eodem, seu eisdem quarteriis extrahi ad ipsum officium sindicatus.

Domini monetæ non revocentur a dicto officio eo quia extraherentur ad officium prioratus, gonfalonieratus, vel duodecim.

RUBRICA CCLXV.

DEcernimus quod nullus ex dominis, seu officialibus monetæ, sive zecchæ præsentibus, vel futuris pro eo quod extraheretur, vel deputaretur ad officium prioratus artium, vel vexilliferatus iustitiæ, vel gonfalonieratus societatum populi, vel duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel ad aliud quodlibet officium dicti communis quoquo modo durante dicto officio zecchæ removeatur, vel removeri intelligatur, vel debeat ab ipso officio monetæ, sive zecchæ, sed ipsum officium monetæ, sive zecchæ gerere, comple- re, & exercere possit, & debeat non obstante alia extractione, seu deputatione prædicta.

Qui camerariatum exercuit tribus mensibus, extractus postea ad aliquod de tribus officiis non amittat illud.

RUBRICA CCLXVI.

DEcernimus quod omnes, & singuli hætenus extracti ad aliquod officium camerariatus communis Florentiæ, seu qui in poste- rum extrahentur, vel eligentur, qui talem camerariatus officio præ- fuerit, seu præfuerint tribus mensibus, vel ultra, qui durante ipso camerariatus officio extracti, vel electi fuerunt, seu erunt ad officium prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonieratus socie- tatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, vel aliquo ipsorum officiorum, potuerint, & possint ipsum tale offi- tium camerariatus per substitutum, & substituendum ab eis, & quo-

Fffff 2

libet, vel aliquo ipsorum teneantur perficere, & exigere toto, & pro toto tempore, pro quo extracti, seu electi fuerunt, seu erunt ad ipsum camerarius officium, non obstante quod postea extracti fuerunt, seu erunt ad ipsa alia officia, vel aliquod ipsorum, nec vigore ordinamentorum communis Florentiæ intelligantur ab ipso officio camerarius remoti, vel privati fuisse, vel esse propter extractionem de eis factam, seu fiendam ad ipsa talia officia, vel aliquod ipsorum, seu pro eo, quod ipsa alia officia, vel aliquod ipsorum assumpserint, vel assumerent quouomodo.

De excusantibus se ab officiis ratione infirmitatis, quæ renuntiari non possunt.

RUBRICA CCLXVII.

Consideratis multis incommoditatibus, quæ sæpe proveniunt tam quandocumque communi, quam quandocumque ipsis singularibus infirmitate gravatis, ex eo quod plerumque contingit multos infirmos, etiam infirmitate perpetua laborantes extrahi ad officia communis prædicti, quæ renuntiari non licet, & volentes circa id consulere opportunum decernimus, & iubemus, quod omnes, & singuli, qui in futurum ad aliquod officium communis Florentiæ extraherentur, qui suo iuramento corporaliter ad Sancta Dei Evangelia iurare volent, & iurabunt, antequam ipsum officium acceptent, se esse adeo infirmitate gravatos, quod non possent opportuna intendere sine suæ personæ periculo, vel magno incommodo ipsi officio superesse, possit se ab ipso officio excusare. Et quod ipsa excusatione proposita coram officio dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ intelligatur esse admissa, & eam proponens intelligatur ab ipso officio legitime excusatus, & ad extractionem alterius procedatur; dicto tamen casu si contingerit aliquem sic se excusare volentem iuravisse, ut præfertur, domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ teneantur, & debeant ad pœnam quingentarum librarum f. p. & vinculo iuramenti ipsa eadem die, vel saltem infra tres dies ab ipsa die proxime numerandos, inter se, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ invicem in sufficienti numero congregatos partitum facere utrum ipsa excusatio sit admittenda. Et siquidem facto dicto partito ad fabas nigras, & albas inter omnes eos obtentum fuerit per maiorem partem ipsorum ipsam excusationem admitti debere, tunc, & eo casu intelligatur ipsa excusatio admissa esse, & ipse proponens intelligatur ab ipso officio legitime excusatus.

Quod de

DEce
alli
sti, vel
offitiis p
cietatum
eti, & c
& debeat
qui extr
ipsorum
commissi
directe,
debeat in
quidquid
præstans
alio qua
ctum est
librarum

Quomo

QUic
ar
tiæ, &
viro
tempore
mum f
mo ten
ipsum
decim
cim die
lud po
f. p. cu
ni Flor
libet ta
tes cor

Quod domini priores, & vexillifer iustitiæ debeant per se iurare.

R U B R I C A CCLXVIII.

DEcernimus, & iubemus quod aliquo modo, vel causa, & omni allegatione etiam cuiuslibet impedimenti quantumcumque iusti, vel etiam cessante, & remota acceptatio, & iuramentum pro offitiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & cuiuslibet offitiorum prædictorum recipiatur, & recipi possit, & debeat in civitate Florentiæ, & non alibi personaliter a quolibet, qui extractus, vel aliter deputatus ad officia prædicta, vel aliquod ipsorum, & non ab aliquo, vel per aliquem eius procuratorem, commissarium, vel mandatarium, aut aliam personam quoquo modo directe, vel indirecte recipiatur, & præstetur, & recipi, & præstari debeat infra tempus per ordinamenta dicti communis præfixum; & quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & quod recipiens, aut præstans tale iuramentum, & seu acceptationem per alium, vel ab alio quam personaliter, & ab extracto, seu aliter deputato, ut dictum est, incurrat communi Florentiæ in pœnam pro qualibet vice librarum quingentarum f. p. & contrafactum nullius sit effectus.

Quomodo infirmi, cæci, & surdi repellantur ab officio prioratus, & collegiorum.

R U B R I C A CCLXIX.

QUicumque deputatus fuerit, sive extractus ad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel aliquod ipsorum offitiorum, & tempore extractionis, seu ante initium officii fuerit infirmus, & deum saltem infra tempus quindecim dierum initiandorum die primo temporis talis officii, non venerit personaliter ad exercendum ipsum officium ad minus tribus vicibus diversis diebus ipsorum quindecim dierum, intelligatur esse, & sit ex tunc, elapsis ipsis quindecim diebus, ab ipso tali officio totaliter remotus, nec ex tunc illud possit, aut debeat aliququaliter exercere sub pœna librarum mille f. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda. Et elapsis dictis quindecim diebus in quolibet tali casu domini priores, & vexillifer iustitiæ, & seu duæ partes eorum possint, ac etiam sub dicta pœna librarum mille f. p.

cuiuslibet eorum auferenda, & communi Florentiæ applicanda privilegio prioratus artium, aut vexilliferatus iustitiæ, & seu alio non obstante, teneantur, & debeant alium loco cuiuslibet talis remoti facere extrahi incontinenti, saltem die sequenti post dictos quindecim dies. Et cæcus, seu surdus non possit aliquo modo esse de aliquo ex dictis offitiis, nec aliquod ipsorum possit, aut debeat exercere sub pœna librarum mille f. p. pro quolibet, & qualibet vice, & cedula cuiuslibet cæci, & seu surdi, qui ad aliquod dictorum offitiorum extraheretur possit, & debeat reiici, & laniari, & alius loco talis extrahatur. Et quodlibet dubium quod fieret, vel occurreret super prædictis, & quodlibet prædictorum possit, & debeat declarari per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, vel duæ partes eorum solummodo infra quindecim dies a die extractionis, & non postea, & cuiuslibet tali declarationi stetur in hoc, & observetur.

Devetum priorum, & collegiorum a certis offitiis.

RUBRICA CCLXX.

Nullus existens, nunc, vel in futurum in offitio, seu de offitio prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, seu de offitio gonfalonariatus societatum populi, & seu de offitio duodecim bonorum virorum communis Florentiæ possint eorum durante offitio ad aliquod aliud offitium civitatis, comitatus seu districtus Florentiæ extrahi, eligi, vel assumi. Et si eligeretur, extraheretur, vel assumeretur talis extractio, electio, & assumptio sit inanis, & pro non facta habeatur, & sibi nulla solutio fieri possit. Et talis sic electus, extractus, seu assumptus ipsum tale offitium nequeat acceptare, iurare, vel aliquo modo exercere sub pœna quingentarum librarum f. p. & remotionis ab offitio antedicto. Et si in futurum contingeret aliquem existentem de aliquo dictorum trium offitiorum, videlicet prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum, & duodecim bonorum virorum communis prædicti ad aliquod aliud offitium civitatis, comitatus, seu districtus Florentiæ extrahi quod nomen suum remitti debeat, & pro non extracto haberi; Et alius idoneus extrahatur secundum ordinamenta dicti communis. Si vero alio modo aliquis, qui præset alicui dictorum trium offitiorum eligatur ad aliquod offitium civitatis, comitatus, seu districtus, quod tunc etiam talis electio, seu assumptio pro non facta totaliter habeatur, & alius ad ipsum tale aliud offitium eliga-

tur in loc
xilliferum
bonos vir
bus, & in
rum quod
offitium
tria offitia
gatur esse
extractus
mum offi
offitio pra
formam in
vetis, &
qui sic ext
vel duode
pus eius
& pronon
offitio rei
mum tota
ordinatis
omnibus

Non
bus de
currere
& vexill
populi, s
tium prio
rum. Et
quacumqu
certum,
in futuro
totaliter

da privi-
lio non
moti fa-
quinde-
esse de
eat exer-
et vice,
dictorum
& alius
el occur-
beat de-
onfalone-
is prædi-
es a die
letur in

tur in locum eius primo electi per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros, vel duas partes omnium ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, seu contradicentibus. Et si contingeret in futurum quod aliquis electus, seu deputatus, vel extractus ad aliquod officium civitatis, comitatus, seu districtus Florentiæ præter dicta tria officia extraheretur ad aliquod ipsorum trium officiorum, intelligatur esse, & sit ipso facto remotus ab alio officio ad quod primo extractus, seu electus fuerit, vel assumptus. Et ad ipsum primum officium pro tempore, seu residuo temporis quo ipsi primo officio præfuturum fuerat alius extrahatur, vel assumatur secundum formam in aliis extractionibus, electionibus, seu deputationibus, de vetis, & prohibitionibus temporalibus observandis: Et eo casu si ipse, qui sic extractus erit ad officium prioratus, vexilliferatus, gonfaloneriatus, vel duodecim aliud officium ad quod primo extractus fuerit, seu tempus eius officii non recepisset, quod tunc cedulam continens nomen, & pronomen eiusdem in bursam unde extracta fuerit pro ipso primo officio remittatur, & pro non extracto ad ipsum tale officium primum totaliter habeatur; reliquis de vetis, & prohibitionibus hætenus ordinatis in sua manentibus firmitate; Salvis tamen, & reservatis omnibus aliis ordinamentis de dicta materia disponentibus.

De deveta consortum, & carceratorum.

RUBRICA CCLXXI.

NON liceat vigore alicuius extractionis, quæ de quibuscumque buris veteribus, seu novis fieret in futurum duobus consortibus de eadem domo, progenie, seu stirpe, vel casato esse, seu concurrere eodem tempore, vel parte temporis ad officium prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, seu ad officium gonfaloneriatus societatum populi, seu ad officium duodecim bonorum virorum, seu ad officium prioratus, & vexilliferatus iustitiæ duodecim bonorum virorum. Et salvo quod nullus existens in carceribus communis Florent. quacumque ratione, vel causa, etiam quantumcumque ad tempus certum, & determinatum possit ad ipsa officia, vel ipsorum aliquod in futurum extrahi, vel assumi, & si extraheretur pro non extracto totaliter habeatur, sed remittatur.

Ex-

e officio
tio gon-
n bono-
offitio ad
lorentiæ
vel assu-
pro non
sic ele-
ceptare,
arum f.
ontinge-
, videli-
atus so-
dicti ad
lorentiæ
extracto
ata dicti
dictorum
mitatus,
pro non
m eliga-

Extractus habens devetum remittatur in eadem bursa, & alius extrahatur de sequenti.

R U B R I C A CCLXXII.

QUicumque extraheretur ad aliquod prædictorum officiorum ad quod devetum haberet, ille talis remittatur, & remitti debeat in bursa de qua extractus esset, & alius loco sui extrahatur, & extrahi possit, & debeat de quacumque bursa sequenti si in huiusmodi bursa de qua extraheretur habens devetum non esset aliquis alius imburseatus, qui non haberet devetum. Et sic fiat, & fieri possit, & debeat de quocumque ad dictum officium, vel aliquod eorum extrahendi, & devetum aliquod habenti. Et nullus sic extrahendus, & devetum aliquod habens possit officium ad quod extraheretur in quo haberet devetum tempore extractionis acceptare, iurare, vel modo aliquo exercere sub pœna librarum mille f. p. pro quolibet contrafaciens in quam ipso facto communi Florentiæ incurrat contrafaciens. Et nihilominus contrafaciens huiusmodi ab ipso officio removeatur, & remotus sit, & esse intelligatur ipso facto.

Capserius cameræ habeat devetum a tribus maioribus officiis.

R U B R I C A CCLXXIII.

QUILIBET, qui extractus fuerit in capserium cameræ dicti communis, & acceptaverit intelligatur habere, & habeat devetum ab officiis, priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, gonfaloneriorum societatum, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, & a quolibet ipsorum per totum tempus quod haberet concurrere cum tempore, vel parte temporis ipsius officii capseriatus, & prout habet camerarius montis dicti communis.

Capitanei infra scriptarum societatum si extrahantur ad tria maiora officia removeantur ab officio quod tunc habent.

R U B R I C A CCLXXIV.

QUILIBET qui esset in officio capitaneatus horti Sancti Michaelis, aut societatis bigalli, vel misericordiæ si extraheretur ad officium prioratus, vexilliferatus iustitiæ, gonfaloneriatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis, vel ad ali-

quod ipsi
dicto offi

O Mne
Sae
seu pro
habere
comitatu
quomodo
durante
etiam qu
tius civi
remitti
fieret sit

De

N ULL
de
les com
nis possi
unum a
eligi, ex
ad quod
seu con
tur, vel
ut dictu
extracto
tus, au
librarum
dictum
exercere
non ren
To

quod ipsorum officiorum intelligatur tempore extractionis remotus a dicto officio capitaneatus in quo esset, & alius loco eius extrahatur.

Certa officia operæ Sanctæ Reparatæ dant devetum ab omnibus officiis.

RUBRICA CCLXXV.

OMnes, & singuli caput magistri, scribani, seu provisores operæ Sanctæ Reparatæ, & quilibet ipsorum, durante tempore quo, seu pro quo fuerint in dictis officiis, vel altero eorum non possit habere, vel exercere aliquod officium communis, seu civitatis, aut comitatus, vel districtus Florentiæ, nec aliquod tale officium quomodo durante dicto tempore assumi, & si interim dicto tempore durante extraherentur ipsi, vel aliquis ipsorum ad aliquod officium etiam quantumcumque magnum, etiam si esset de maioribus officiis civitatis Florentiæ, debeant, & possint illico per extrahentem remitti in bursa, tamquam devetum habentes, & quidquid contra fieret sit irritum, & inane.

Deputatus ad aliquod officium per aliquos officiales habet devetum unius anni si extrahatur ad aliquod officium in quo illi eligentes præsent.

RUBRICA CCLXXVI.

Nullus officialis communis Florentiæ electus, aut quomodolibet deputatus ad aliquod officium communis Florentiæ per officiales communis Florentiæ extractus ad aliquod officium dicti communis possit durante suo officio, seu etiam deposito dicto officio infra unum annum tunc proxime secuturum a die depositi dicti officii eligi, extrahi, vel deputari ad aliquod officium communis Florentiæ ad quod extracti fuissent illi tales officiales, qui eum sic eligissent, seu confirmassent, vel aliquis ipsorum. Et si eligeretur, extraheretur, vel quomodolibet deputaretur ad aliquod dictorum officiorum, ut dictum est, remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto, electo, vel deputato habeatur, & sit ac si extractus, electus, aut deputatus non fuisset, nec esset sub pœna, & ad pœnam librarum quingentarum f. p. pro quolibet ipsorum officialium, qui dictum officium ad quod extractus esset acceptaret, seu iuraret, vel exerceret, & nihilominus a dicto officio sit remotus ipso iure, & non remittatur.

Tom. II.

G g g g g

Acceptans officium extrinsecum habeat devetum ad intrinsecum.

RUBRICA CCLXXVII.

Providemus quod quilibet qui de cætero acceptaverit officium alicuius potestariæ, capitaneatus, vicariatus, aut castellaneriæ de comitatu, aut districtu Florentiæ, aut etiam undecumque, aliunde, & cuiuscumque loci, intelligatur post huiusmodi acceptationem habere; & habeat devetum a quolibet officio communis etiam civitatis Florentiæ cuiuscumque gradus, & qualitatis etiam si esset officium prioratus, vexilliferatus iustitiæ, vel quod ius aliud ad quod post ipsam acceptationem extraheretur, eligeretur, vel assumeretur. Nec aliud officium ad quod, ut præfertur post huiusmodi acceptationem extraheretur valeat acceptare, aut aliquammodo exercere, & quod contra fieret sit irritum, & inane. Et quilibet qui contra prædicta extraheretur, remittatur, & remitti possit, & debeat ut devetum habens. Et hoc quod dicitur de tali deveto non intelligatur pro aliquo officio ad quod aliquis talis extraheretur, vel assumeretur post finem dicti officii accepti, aut ipso officio acceptato durante, ad officium, cuius tempus inciperet finito officio. Et quod prædicta cedant in augmentum, & non in diminutionem aliorum ordinamentorum de devetis disponentium.

Quod in locum officialium mortuorum, vel exhamnitorum alii subrogentur.

RUBRICA CCLXXVIII.

Decernimus, & iubemus quod in locum omnium, & singulorum illorum qui hætenus extracti fuissent, vel in futurum extraherentur ad aliquod officium communis Florentiæ, seu in bursis in quibus erant, seu erunt imburseati aliqui cives Florentini ad aliquod officium communis, seu civitatis, vel comitatus Florentiæ qui post ipsam extractionem, seu durante tali officio moriretur, seu exhamnitus esset, vel exhamniretur pro maleficio de civitate Florentiæ, seu alias redderetur inhabilis ad tale officium secundum formam statutorum, seu ordinamentorum communis Florentiæ extrahi debeat, seu eligi ad idem officium, & pro eodem tempore quo duraturus erat in ipso officio ipse, alius habilis, & idoneus secundum ordinamenta prædicta perinde, & ac si ipse, & post ipsam extractionem factam inhabilis, seu mortuus, fuisset, mortuus, seu inhabilis ad tale officium tempore extractionis de eo factæ.

De

Quilibet qui de cætero acceptaverit officium alicuius potestariæ, capitaneatus, vicariatus, aut castellaneriæ de comitatu, aut districtu Florentiæ, aut etiam undecumque, aliunde, & cuiuscumque loci, intelligatur post huiusmodi acceptationem habere; & habeat devetum a quolibet officio communis etiam civitatis Florentiæ cuiuscumque gradus, & qualitatis etiam si esset officium prioratus, vexilliferatus iustitiæ, vel quod ius aliud ad quod post ipsam acceptationem extraheretur, eligeretur, vel assumeretur. Nec aliud officium ad quod, ut præfertur post huiusmodi acceptationem extraheretur valeat acceptare, aut aliquammodo exercere, & quod contra fieret sit irritum, & inane. Et quilibet qui contra prædicta extraheretur, remittatur, & remitti possit, & debeat ut devetum habens. Et hoc quod dicitur de tali deveto non intelligatur pro aliquo officio ad quod aliquis talis extraheretur, vel assumeretur post finem dicti officii accepti, aut ipso officio acceptato durante, ad officium, cuius tempus inciperet finito officio. Et quod prædicta cedant in augmentum, & non in diminutionem aliorum ordinamentorum de devetis disponentium.

Extractio

Nullo meo, potestatis, civitatis, vel provincie, contrafectionis, tractus, & similiter in officio deputari sitatis in vel in consulatione possit;

*De devetis officiorum civitatis, & comitatus, & districtus
Florentiæ super intrinsecis, & extrinsecis.*

R U B R I C A CCLXXIX.

Quilibet qui deinceps fuerit de officio sex consiliariorum mercantiae civitatis Florentiæ intelligatur habere, & habeat durante sibi tali officio devetum; & prohibitionem a quolibet officio dicti communis quod haberet exercere intra civitatem Florentiæ, quod haberet concurrere cum tempore, vel parte temporis dicti officii sex consiliariorum mercantiae ad quod extraheretur, vel aliter deputaretur postquam incepit ipsum officium sex mercantiae; salvo quod prædicta non intelligantur pro officiis dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & gonfalonierum societatum populi, & duodecim bonorum virorum dicti communis, vel aliquo eorum, si tamen nondum incohasset officium dictorum sex debeat remitti in bursa de qua extractus erat. Et si quis extraheretur, vel deputaretur ad dictum officium sex mercantiae, & tempore extractionis, vel deputacionis esset de officio dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, gonfalonierum societatum, & duodecim bonorum virorum debeat remitti, & alius eius loco extrahi.

Extractus ad officium mercantie non potest esse consul, & e contra.

R U B R I C A CCLXXX.

Nullus, qui fuerit in officio, seu ad officium consiliariorum sex mercantiae, seu ad ipsum officium iam assumptus, vel extractus, possit extrahi, vel assumi ad officium consulatus alicuius artis dictæ civitatis pro tempore quod haberet concurrere in totum, vel pro parte cum tempore dicti officii consiliariatus, & quidquid contraheret sit irritum, & inane; immo quilibet talis, qui sic extractus fuerit tamquam pro illa vice devetum habens remittatur. Et similiter intelligatur, & sit e converso videlicet, quod nullus existens in officio consulatus alicuius artis dictæ civitatis possit extrahi, vel deputari in consiliarium, vel ad officium consiliariatus dictæ universitatis mercantiae pro tempore quod haberet concurrere in totum, vel in aliqua parte cum tempore, seu parte temporis dicti officii consulatus. Et quilibet qui contra prædicta extractus fuerit remitti possit, & debeat, ut superius est dictum.

R U B R I C A CCLXXXI.

QUicumque aliquod offitiorum communis Florentiæ obtineret, vel obtinebit in posterum ad quod non fuerit electus principaliter, & nominatim per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ solos, & seu cum offitiis gonfalonierorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, & seu etiam cum aliis officialibus quibuscumque, de quibus, & pro quibus, sive pro quo salarium aliquod reciperet a communi Florentiæ quandocumque fuerit extractus, vel etiam electus ad aliquod offitium extra civitatem Florentiæ exercendum, cui possit libere, & sine alia obtinenda licentia renuntiare, si non renuntiaverit tali offitio ad quod extractus, vel electus fuerit infra tempora de quibus loquuntur ordinamenta communis Florentiæ & seu tale offitium acceptaverit, intelligatur mox acceptance facta tacite, vel expresse ab illo offitio cui præsidebat tempore talis electionis, vel extractionis incontinenti sine alia solemnitate servanda ipso iure remotus, nec ipsum possit aliquo modo exercere, vel obtinere, vel post talem acceptance ad ipsum offitium pro aliquo medio tempore reassumi, nec etiam post offitium illud quod acceptaverit finitum ad sex menses sub pœna quingentarum librarum s. p. cuilibet contrafacienti pro qualibet vice in quam incurrat, & incidat ipso facto, & intelligatur ipso iure legitime condemnatus.

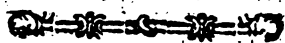
Nullus possit habere nisi unum offitium.

R U B R I C A CCLXXXII.

NULLA persona cuiuscumque status, vel conditionis existat possit, audeat, vel præsumat habere, obtinere, vel exercere uno eodemque tempore nisi unum offitium de offitiis communis Florentiæ sub pœna librarum quingentarum s. p. cuilibet contrafacienti pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, & in dicta pœna per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ ad iustitiam constitutum, & seu constituendum possit quilibet contrafaciens pro vice qualibet communi Florentiæ condemnari. Et nihilominus quidquid contrafieret sit irritum, & inane; omnibus tamen infra scriptis exceptis, provis, & declaratis videlicet quod non obstantibus præsentibus ordinamentis, vel quibuscumque aliis nullus impediatur habere, & obtinere offitium prioratus artium, &

vexilliferi
societati
dicti, &
quo exte
in præle
prædicti
& afflu
offitio
prædicti
finitum
in
viro
rum
&
prædicti
mun
cta,
ant
finitum
mercam
prohibet
miseric
Et quo
nis quo
singuli
tur in
tia, qu
te ipso
priorati
populi
quod i
tus per
cere, &
electi i
stante
retur,

vexilliferatus iustitiæ populi, & communis Florentiæ gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & quodlibet, vel aliquod ipsorum, ita tamen quod si tempore quo extraheretur, vel assumeretur ad aliquod officiorum prædictorum in præsentī capitulo expressorum præsideret alio officio communis prædicti, & seu partis guelfæ intelligatur tempore talis extractionis, & assumptionis antedictæ, talis ab officio remotus, & in ipso alio officio alius loco talis extracti, & assumpti deputetur. Et quoad prædicta officia partis guelfæ, vel eorum aliquod non censeantur officia communis. Ita tamen quod pro officia prioratus, vexilliferatus iustitiæ, gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti advenientibus ipsis sociis, vel aliquo eorum pro eorum tempore officia partis guelfæ, quæ tunc aliquis assumptus ad aliquod ipsorum officiorum prioratus, & vexilliferatus, & collegiorum prædictorum haberet admittatur. Et non obstantibus prædictis quilibet alius habilis possit esse de consiliis populi, & communis Florentiæ, & quoad prædictam prohibitionem consilia prædicta, vel eorum aliquod pro officiis communis Florentiæ non habeantur. Et quoad prohibitionem supradictam, & quoad prædicta officia, & consularatus artium civitatis, vel officia sex consiliariorum mercantiæ non censeantur officia communis. Et quoad prædictam prohibitionem officia capitanei societatum horti Sancti Michaelis, misericordiæ, & de bigallo pro officiis communis non habeantur. Et quod officium pennoneriorum non intelligatur officium communis quoad prædicta. Et quod non obstantibus supradictis, omnes, & singuli, qui hæcenus extracti fuerunt, seu extrahentur, vel eligentur in futurum ad aliquod officium camerariatus, communis Florentiæ, qui tali officio præfuerint tribus mensibus, vel ultra, & durante ipso camerariatus officio extrahentur, vel assumentur ad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel aliquod ipsorum, possint, & teneantur ipsum tale officium camerariatus per substituendum ab eis, & quolibet, vel aliquo ipsorum perficere, & exercere toto, & pro toto tempore pro quo extracti, seu electi fuerunt, vel erunt ad ipsum camerariatus officium non obstante quod postea ad dicta alia officia, vel eorum aliquod extraheretur, vel assumeretur.

De-

obtineret,
us princi-
xilliferum
m officiis
virosum
nibuscum-
quod reci-
us, vel e-
exercen-
tiare, si
tus fuerit
Florentiæ
ione facta
talis ele-
servanda
, vel ob-
ro aliquo
od accep-
tum f. p.
, & inci-
us.

at possit,
uno co-
Florentiæ
enti pro
a, & in
nis Flo-
t quilibet
inari. Et
omnibus
et quod
que aliis
tium, &

*Devetum regulatorum, gubernatorum gabellæ, octo
custodiæ, decem Pifarum.*

R U B R I C A CCLXXXIII.

Quilibet, qui deinceps esset gubernator alicuius gabellæ dicti communis, & seu de officio regulatorum, aut octo custodiæ, aut de officio decem provisorum civitatis Pifarum non possit esse in officio consulatus alicuius artis civitatis Florentiæ quod officium consulatus haberet concurrere cum tempore, vel parte temporis alicuius ex dictis officiis, & ad officium consulatus si extraheretur postquam acceptaverit ipsum officium ex dictis supra nominatis officiis remittatur.

Loco consulis extracti qui esset infirmus extrahatur.

R U B R I C A CCLXXXIV.

Quandocumque, & quotiescumque evenerit quod de consulibus, qui essent extracti occasione deliberationis faciendæ de aliqua petitione, seu provisione pro absolvendo aliqua persona ab aliqua condemnatione personali, seu quæ esset ad mortem, forent aliqui infirmi, aut taliter impediti quod haberi non possent, aut esset multum difficile ipsos tales habere, quod locum talium infirmorum, aut sic impeditorum non excedendo tamen in totum numerum trium ex ipsis consulibus sic extractis possint extrahi alii de eodem consularu de quo esset impeditus, vel infirmus, & tales extracti habeantur pro legitime assumptis ad prædicta. Et quod de infirmitate, & seu impedimento dari possit, & debeat declarationi, quæ ante extractionem, facta fuerit per officium dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, dum tamen ipsi domini priores, & vexillifer prius iurent ad Sancta Dei Evangelia veram credere talem infirmitatem, & seu impedimentum fore verum.

Devetum notarii priorum, & eius consortum.

R U B R I C A CCLXXXV.

Durante tempore officii cuiuscumque notarii, qui esset in officio notariatus dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, vel qui ad ipsum officium deputatus esset non possit aliquis consors, vel coniunctus per lineam masculinam esse

nam esse
& gonfa
rum con
vel parte
tis notar
tarius ess
pro aliqu
ctus per
vexillifer
mo extr
vetum &
masculinam

Offitium

Offitium
etiam no
do refor
quoad d
pienda
seu com
ratus art
populi,
dicitur
vo, &
offitium
cietatum
te eiusd
offitioru
ductæ st

Ca

QUI
tu
& quod

nam esse de dictis offitiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, vel aliquo ipsorum pro aliquo tempore, vel parte temporis quod haberet concurrere cum officio sui consortis notarii, ut præfertur. Et sic e converso non possit aliquis notarius esse notarius offitii dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ pro aliquo tempore, in quo esset aliquis eius consors, vel coniunctus per lineam masculinam in aliquo ex dictis offitiis prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus, & duodecim. Et quod primo extractus, & acceptatus, seu acceptare volens det dictum devetum concurrentiæ temporis suo consorti, & coniuncto per lineam masculinam, qui post ipsum extraheretur.

Offitium partis guelfæ, & societatum Sancti Michaelis in horto non dent devetum, nisi ut infra.

RUBRICA CCLXXXVI.

Offitia partis guelfæ civitatis Florentiæ, & officia societatum Beate Mariæ Virginis Sancti Michaelis in horto de Florentia, etiam non obstante quod per viam extractionis, seu alio quovis modo reformatum fuerit, seu in posterum reformentur, non intelligantur quoad devetum aliis offitiis communis Florentiæ, gerenda, seu recipienda propter alia dicti communis fuisse, vel esse officia populi, seu communis Florentiæ. Salvo, & excepto quod quoad officia prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, & gonfalonariatus societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ, quod dicitur de dictis devetis locum non habeat, nec effectum. Et salvo, & excepto quod qui extracti, seu electi sunt, vel erunt ad officium capitaneatus dictæ partis, seu ad officium capitaneatus societatum prædictarum nequeant pro eodem tempore, seu aliqua parte eiusdem temporis pro quo extracti, seu electi fuerint ad aliquod officiorum prædictorum extrahi, eligi, vel assumi ad officium conductæ stipendiariorum communis Florentiæ, nec e contra.

Camerarius communis habeat devetum quinque annorum.

RUBRICA CCLXXXVII.

QUI electus fuerit ad officium camerariatus montis habeat devetum a dicto officio per quinque annos a die depositi offitii, & quod dictum devetum non possit tolli, seu revocari, nisi obten-

to partito inter dominos priores, & vexilliferum iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti ad minus per triginta fabas, & demum per consilia opportuna, & similiter de quolibet ad dictum officium deputando intelligatur, & debeat observari.

Devetum infrascriptorum officiorum.

R U B R I C A CCLXXXVIII.

Quilibet existens de officialibus diminutionis debitorum montium communis prædicti, & similiter quilibet eligendus de cætero ad ipsum officium habeat, & habere intelligatur devetum, & prohibitionem ab ipso eodem officio a die ultima ipsius officii usque ad tres annos exinde proxime secuturos, & quod durante deveto, & prohibitione in dicto officio esse non possit aliquis ipsum devetum habens, & quidquid contraheret sit irritum, & inane. Et quod quilibet existens per viam electionis in aliquo ex officiis infra scribendis, ac similiter quilibet ad aliquod ipsorum officiorum de cætero per viam electionis deputandus, non possit per viam electionis esse in eodem officio infra duos annos, finito officio proxime secuturos, sed ipsis duobus annis durantibus intelligatur quilibet talis habere devetum ab ipso eodem officio per viam electionis, & quid quid contraheret sit, & esse intelligatur irritum, & inane, & per viam extractionis ad ipsum officium de infrascriptis non possit esse aliquis, qui in aliquo eorum ad præsens sit, vel erit per viam electionis infra unum annum proxime secuturum post finitum tempus electionis. Officia de quibus supra fit mentio sunt ista videlicet. Offitium regulatorum. Offitium castrorum. Offitium turris. Offitium gubernatorum portarum salis. Offitium conductæ. Offitium gubernatorum gabellæ vini, & contractuum.

Devetum officialium montis ab officiis mercantia, horti Sancti Michaelis, & partis.

R U B R I C A CCLXXXIX.

Provisum, & ordinatum est, quod officiales dicti officii diminutionis præsentēs, & futuri, & quilibet eorum intelligantur de cætero habere, & habeant devetum, & prohibitionem a quolibet officio universitatis mercatorum, & cuiuslibet artis, & societatis horti Sancti Michaelis, & partis guelfæ civitatis Florentiæ, ad quod de

cætero
vel in j

Quilibet
operariu
ligatur
omnibus
& merc
munis,
assumpt
eligi,
tis, vel
quo ter
modi e
quid ex
ci rem
que no
ratus a
aut gor
filio &
quicum
assumpt
habere

D.

Num
offitio
seu dis
tus, se
lineam
quo in
contin
bet co
summa
T

cætero extraheretur, vel aliter deputaretur, & quod haberet in totum, vel in partem concurrere cum tempore dicti officii diminutionis.

Devetum operariorum Sanctæ Reparatæ.

RUBRICA CCXC.

QUicumque artifex artis lanæ extractus est, & seu electus, & deputatus, & vel extraheretur, aut eligitur, vel assumetur in operarium operæ fabricæ Sanctæ Reparatæ habeat, & habere intelligatur durante officio dictæ operæ devetum, & prohibitionem ab omnibus, & singulis officiis communis Florentiæ, & partis guelfæ, & mercantiæ civitatis prædictæ, & ab officiis extrinsecis dicti communis, & quicumque extractus est, vel fuerit, & seu electus, & assumptus in operarium dictæ operæ non possit deinceps extrahi, eligi, vel assumi ad aliquod ex officiis dicti communis, & seu partis, vel universitatis prædictæ, & extrinsecis, ut præfertur, pro aliquo tempore concurrente. Et si extraheretur, vel eligeretur, huiusmodi extractio, & seu electio pro nulla habeatur, & fit, & quidquid exinde sequeretur, et cedula continens nomen eius sic extracti remittatur, & procedatur ad extractionem alterius. Prædicta quoque non intelligantur, neque vendicent sibi locum in officiis prioratus artium, & vexilliferatus iustitiæ, duodecim bonorum virorum, aut gonfalonieriorum societatum populi dicti communis, & de consilio communis, & populi, a quibus officiis, vel ipsorum aliquo quicumque extractus fuerit, quantumcumque extractus, electus, vel assumptus foret ad dictum officium operæ, nullum devetum prorsus habere intelligatur, vel habeat quoquomodo.

Devetum consortis ab eodem officio extrinsecò infra annum.

RUBRICA CCXCI.

NULLUS de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ possit per modum electionis, seu extractionis de eo fiendæ esse in aliquo officio potestariæ, capitaneatus, vicariatus alicuius terræ comitatus, seu districtus Florentiæ, in cuius terræ, vel loci, potestaria, vicariatus, seu capitaneatus fuisset aliquis eius consors, seu coniunctus per lineam masculinam infra unum annum proxime præteritum a die, quo incipere deberet illius talis extrahendi, seu eligendi officium continuo numerandum sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contra prædicta acceptanti, seu tale officium exercenti auferenda summarie, & de plano per quemcumque rectorem, & officialem

Tom. II.

H h h h h

communis Florentiæ. Et nihilominus quicquid contrafactum fuerit sit irritum, & inane; salvo semper omni maiori deveto introducto per ordinamenta communis Florentiæ, vel per aliquod commune dictarum terrarum, vel alicuius earum, approbato tamen auctoritate communis Florentiæ. Possint tamen per viam extractionis concurrere eodem tempore, seu parte eiusdem temporis duo, & non plures consortes, seu coniuncti per lineam masculinam ad ipsas potestarias, & capitaneas, seu vicariatus, & castellanerías, aliis tamen devetis, & prohibitionibus in sua manentibus firmitate.

Duo de eadem domo non possint simul concurrere ad idem officium.

RUBRICA CCXCII.

AD unum officium communis Florentiæ non possint concurrere vigore electionis, seu extractionis fiendæ duo, seu plures de eadem domo, progenie, seu stirpe, vel casato uno eodemque tempore. Sed uno extracto, electo, assumpto, seu deputato, vel præsidente alicui, seu ad aliquod officium communis Florentiæ pro aliquo tempore non possit ad idem officium eligi, assumi, vel deputari alius de eadem stirpe, progenie, seu domo, vel casato pro eodem tempore, seu parte eiusdem temporis quoquomodo, & si extraheretur, vel assumeretur pro non extracto, & non electo, seu assumpto totaliter habeatur, & illud nequeat acceptare sub pœna librarum centum f. p. & remotionis ab officio, excepto consilio populi, & communis Florentiæ.

Devetum camerariorum.

RUBRICA CCXCIII.

Quilibet qui hætenus fuit, vel modo est, vel erit camerarius communis Florentiæ, seu in aliquo officio camerariatus dicti communis habeat, & habere intelligatur vacationem, devetum, & prohibitionem ab ipso, & quolibet alio officio camerariatus communis Florentiæ durante suo officio, & eo finito per tempus, & terminum trium annorum exinde proxime venturorum, & eius fratres carnales per tempus, & terminum duorum annorum. Alii vero sui consortes per lineam masculinam, & sororii, vel factores per tempus, & terminum unius anni. Et si electi, vel assumpti contra dictum devetum acceptarent puniantur, & condemnentur ipsi, & quilibet ipsorum sic acceptantium tacite, vel expresse in libris quingentis f. p. Et nihilominus ab officio prædicto removeantur, & possint, &

debeant
commu
blice,

Quil
ri
no non
ferit in
finita
meraria
in ed
seu de
fitt fin
num ti
p. pro
vel præ
aliquo
libet,
valeat.

Quil
fe
alias qu
quod ex
beat de
durabit
illo ter
manent
ad offit

Æta

Nui
ni Flor

debeant condemnari per quemlibet rectorem, & officialem dicti communis, cui de hoc notificatum, seu denuntiatum fuerit publice, vel secrete.

Devetum substitutorum, & extractionum per aliud officium camerariorum.

RUBRICA CCXCIV.

Quilibet qui ad aliquod camerariatus officium sub nomine alterius, sive ut substitutus, vel ut procurator alterius, vel alieno nomine fecerit, vel exercuerit, vel in eo se aliqualiter intromiserit intelligatur habere, & habeat devetum ad idem officium a die finiti talis officii per duos annos, & ad quodlibet aliud officium camerariatus quod pro alio, seu sub nomine alterius exercuerit, seu in eo se aliqualiter intromiserit ad idem officium eligi, vel assumi, seu deputari non possit, vel debeat infra duos annos a die dicti officii finiendi, nec aliquod aliud officium camerariatus infra unum annum tunc proxime secuturum sub poena librarum quingentarum f. p. pro quolibet contrafaciente, & quoties. Et quod nullus audeat, vel praesumat tale officium acceptare, seu ipsum exercere, vel in aliquo se intromittere sub poena librarum ducentarum f. p. pro quolibet, & qualibet vice qua contrafecerit, & quod factum fuerit non valeat.

Devetum castellani remoti a castellanaria.

RUBRICA CCXCV.

Quilibet qui deinceps fuerit qualitercumque remotus, vel quod fecerit se cassari, aut non eundo per legem removeretur, vel alias qualitercumque remotus ab officio alicuius castellanariae, ad quod extractus, vel aliter deputatus fuisset, intelligatur habere, & habeat devetum a quocumque officio extrinseco toto tempore, quod durabit officium, ad quod extractus, vel deputatus fuisset, & etiam illo tempore finito per sex menses exinde proxime secuturos; remanente firma etiam quacumque poena ordinata contra non euntes ad officium tempore debito.

Aetas rectorum extrinsecorum, & devetum officialium suorum.

RUBRICA CCXCVI.

Nullus possit esse potestas, capitaneus, vel vicarius pro communi Florentiae alicuius loci, qui non sit tunc tempore extractionis,

H h h h h 2

- fuerit
ducto
une di-
toritate
nuncurre-
plures
estarias,
levetis,

ffitium.

ncurrere
lures de
ae. tem-
l præsi-
pro ali-
l depu-
pro co-
si ex-
to, seu
poena li-
lilio po-

merarius
us dicti
tum, &
commu-
, & ter-
fratres
vero sui
tempus,
dictum
quolibet
gentis f.
sunt, &

vel electionis fiendæ ætatis ad minus triginta annorum. Et qui minoris ætatis esset si extraheretur remittatur, & officium non audeat acceptare sub pœna mille florenorum auri pro quolibet, & qualibet vice. Et quidquid contrafieret sit irritum, & inane, & de ætate habeat locum declaratio illis modis, via, & forma, & per illos, quæ, & per quos, & prout secundum ordinamenta requiretur, seu sufficeret pro officio prioratus Florentiæ, & aliquis qui erit iudex, miles, sotius, vel notarius cum aliqua cive florentino in aliquo loco comitatus, vel districtus Florentiæ non possit iterum in eodem loco, videlicet in eodem vicariatu, aut capitaneatu, vel potestaria esse, vel officium exercere infra tres annos proxime secuturos a die depositi officii sub pœna librarum quingentarum f. p. utrique videlicet eunti, & ducenti pro quolibet, & qualibet vice. Et nihilominus quidquid secus fieret non valeat, & quidquid iudex, miles, sotius, vel notarius prædicti exercuerint, vel fecerint, vel egerint in dicto tali officio irritum censeatur, & sit, & contra quemlibet ex eis omni tempore cognoscatur, & procedatur, & pœna prædicta exigatur pro communi Florentiæ, & per prædicta non derogetur alicui ordinamento maius devetum, seu maiorem pœnam per prædicta imponenti. Et aliquis de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ non audeat, vel præsumat secum ducere, vel habere in aliquo officio extra districtum Florentiæ, vel in comitatu, vel districtu Florentiæ aliquem forensē, qui infra tempus octo mensium tunc proxime præteritorum ante initium ipsius officii talis civis fuisset, vel tempore officii sui esset in aliquo officio in civitate Pistorii, vel Vulterræ sub pœna librarum quingentarum f. p. cuilibet contrafacienti pro qualibet vice, in qua ipso facto communi Florentiæ obligatus existat. Et quidquid talis officialis gesserit, vel fecerit non valeat, & in eadem pœna incurrat ipse officialis, qui sic iverit. Et prædicta cedant in augmentum aliorum ordinamentorum deveta, & prohibitiones imponentium.

Electus in potestatem, vel castellanum acceptans non potest ad id postea extrahi durante bursa tunc vigente..

R U B R I C A CCXCVII.

QUicumque electus fuerit, vel deputatus aliter quam per viam extractionis ad aliquod officium alicuius potestariæ, vel castellanariæ alicuius terræ comitatus, vel districtus Florentiæ, & ipsum officium acceptaret, nequeat durantibus imbursationibus tunc vigentibus pro ipso tali officio reformando, extrahi ad illud idem officium,

seu ad alium
redicto. Et
tinens non
habeatur.

QUicumque non annorum, re dictam præsumptam librarum libet recto non condidit duf gonfalone & seu di iuramentum ant declarare & huiusmodi casu

Nata

QUicumque li, & c et com ab ipso esset, v fitio per venturo officium geretur, attente exercere ceptanti rem, &

seu ad aliquod aliud officium quod imbutatum esset cum officio antedicto. Et si extraheretur talis cedula, quæ sic extraheretur continens nomen suum debeat laniari, & pro non extracto totaliter habeatur.

De etate castellanorum.

RUBRICA CCXCVIII.

QUicumque fuerit extractus ad officium alicuius castellanariæ, & non esset tempore extractionis ætatis ad minus vigintiquinque annorum, remitti possit, & debeat toties quoties fuerit extractus ante dictam ætatem in bursa, seu bursis unde extractus fuerit. Et si præsumpserit acceptare, & seu exercere ipso facto incurrat in pœnam librarum quingentarum f. p. quæ ab ipso exigì possit per quemlibet rectorem communis Florentiæ, & etiam summarie, & de plano condemnari, & ab ipso officio removeri. Et si de ætate prædicta dubium verteretur domini priores artium, & vexillifer iustitiæ, gonfalonerii societatum, & duodecim boni viri communis prædicti, & seu duæ partes omnium ipsorum, ut moris est, sub religione iuramenti, quod revera credant veritatem declarare, quod iuramentum ante declarationem præstent, possint, & debeant ætate talem declarare de illo ex prædictis, de quo dubium esset de tali ætate, & huiusmodi declarationi stetur quoad prædicta, & pro veritate dicto casu ipsa declaratio habeatur.

Notarii remoti ab officiis habeant devetum per duos annos.

RUBRICA CCXCIX.

QUicumque notarius fuit, vel est, vel erit remotus per officium dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ populi, & communis Florentiæ, seu per opportuna consilia populi, et communis Florentiæ, seu per aliquos habentes auctoritatem ab ipso communi ab aliquo officio communis Florentiæ, cui præesset, vel præerit intelligatur habere, & habeat devetum ab ipso officio per tempus, & terminum duorum annorum ex tunc proxime venturorum; nec etiam durante ipso tempore possit ad idem ipsum officium eligi, seu nominari, vel aliquo modo deputari, & quod si eligeretur, nominaretur, vel deputaretur non possit, vel debeat, vel attentet ipsum officium acceptare, vel aliquo modo per se, vel alium exercere sub pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contra acceptanti, vel in aliquo facienti auferenda per quemcumque rectorem, & officialem communis Florentiæ. Et nihilominus de facto

ab ipso officio repellatur. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum. Et contra prædicta, vel aliquod prædictorum non possit aliquid deliberari, provideri, vel fieri, seu poni ad consilium populi, vel communis, nisi ipsa provisio per ipsa consilia, vel ipsorum aliquod poneretur, & obtentum esset inter dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis Florentiæ per XXVIII. ex eis celebrato, & facto scrutinio, & partito ad fabas nigras, & albas, ut moris est. Et quidquid in contrarium fieret sit ipso iure nullum.

Devetum decem balia.

RUBRICA CCC.

Quandocumque occurreret quod aliqui cives eligantur ad officium decem balia pro communi Florentiæ, quod officium vulgari-ter appellatur *li dieci della balia* dicti officiales, & quilibet ipsorum intelligantur habere, & habeant devetum, & prohibitionem a tali officio per tres annos a die finiti officii proxime secuturos, & quod durante tali deveto, & prohibitionem non possit aliquis ex eis ad huiusmodi officium eligi, deputari, vel assumi pro tempore quod haberet concurrere cum tempore, vel parte temporis deveti quoquo modo sub pœna florenorum mille auri tam eligenti, quam electo officium exercenti contra prædicta pro vice qualibet auferenda, & communi Florentiæ applicanda, privilegio prioratus, aut alio quolibet non obstante, & nihilominus quidquid in contrarium fieret sit irritum, & inane, nisi electio, devetum, vel prohibitionem habentis fuerit celebrata, & facta de concordia per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & gonfaloneros societatum populi, & duodecim bonos viros communis prædicti, obtento partito, & secreto scrutinio inter omnes ipsos invicem congregatos, & per omnes ipsos triginta septem repertos dedisse in ipso partito triginta septem fabas nigras pro sic.

Nullus de dominis, & collegiis possit eligi in ambaxiatorem.

RUBRICA CCCI.

Nullus de officio prioratus, & vexilliferatus iustitiæ, gonfalonarius societatum, & duodecim bonorum virorum communis Florentiæ possit eligi, vel assumi in ambaxiatorem, vel pro ambaxiatore dicti communis pro eundo ad aliquas partes Mundi, nec

ipsam am-
qualiter
brarum f-
tra prohib

OMne
exti
bursa un
alicuius
debitorur
& fugiti
nis, seu
intelligen
seu findi
lum dur
per unum

Min

Quili
seu
ad aliquo
& officia
gabellæ
sterum d
dicto off
non poss
torum al
si extrae
offitium
extrahat
sit, ac f
Et etiam
ctus, au
ris, seu

fit ipso
non pos-
simum po-
vel ipso-
riores ar-
populi,
I. ex eis
albas, ut
ullum.

ipsam ambaxiatam acceptare, nec in ipsa ambaxiata ire, vel se aliqualiter directe, vel indirecte intromittere pœna quingentarum librarum f. p. cuilibet contrafacienti, & tali electo, seu assumpto contra prohibitionem prædictam nullum salarium solvi possit quoquomodo.

Sindicus alicuius habeat devetum ab alio sindicatu.

RUBRICA CCCII.

OMnes, & singuli qui hætenus extracti fuerunt, seu in posterum extrahentur de aliquibus bursis communis Florentiæ, sive de bursa universitatis mercatorum ad hoc deputata ad aliquod officium alicuius sindicatus communis prædicti super negotiis creditorum, seu debitorum alicuius, seu aliquorum civium florentinorum cessantium, & fugitivorum, secundum formam ordinamentorum dicti communis, seu dictæ universitatis mercatorum disponentium de prædictis, intelligantur habere, & habeant devetum a quolibet alio sindicatu, seu sindicatus officio, ad quod in posterum extraherentur non solum durante ipso primo sindicatus officio, sed etiam finito postea per unum annum.

Ministri gabellæ, & aliorum officiorum habeant devetum a superioribus officiis ipsorum uno anno.

RUBRICA CCCIII.

Quilibet, seu quicumque officialis communis Florentiæ electus, seu salariatus, aut quomodolibet deputatus, seu confirmatus ad aliquod officium gabellæ communis Florentiæ per gubernatores, & officiales communis Florentiæ ad officium gubernationis alicuius gabellæ extractos, & per commune Florentiæ deputatos, seu in posterum deputandos durante suo officio, & etiam deposito, seu finito dicto officio infra unum annum tunc proxime secuturum, de cætero non possit extrahi, eligi, vel deputari ad aliquod officium gubernatorum alicuius, seu aliquarum gabellarum communis Florentiæ. Et si extraeretur, eligeretur, aut quomodolibet deputaretur ad aliquod officium gubernationis alicuius gabellæ remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto, electo, aut deputato habeatur, & sit, ac si extractus, electus, aut deputatus non fuisset, nec esset. Et etiam quilibet, seu quicumque officialis communis Florentiæ electus, aut quomodolibet deputatus, seu confirmatus ad officium turris, seu dominorum omnium gabellarum, seu murorum, pontium,

offitium
vulgari-
bet ipso-
tionem a
tuos, &
is ex eis
ore quod
i quoquo
m electo
renda, &
lio quoli-
fieret sit
a habent-
iores, &
duode-
reto scrus-
es ipsos
ptem fa-
rem.

onsalone-
mmunis
o amba-
di, nec

& viarum dicti communis, seu officium castrorum communis Florentiæ, vel ad aliquod ipsorum per officiales communis Florentiæ ad dicta officia, vel ad aliquod eorum extractos, & per commune Florentiæ deputatos, seu deputandos durante suo officio, & etiam deposito dicto suo officio infra unum annum tunc proxime secuturum a die depositi dicti officii, de cætero non possit extrahi ad aliquod dictorum officiorum in officialem, & pro officiali alicuius dictorum officiorum. Et si extraheretur ad aliquod dictorum officiorum remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto habeatur, & sit, ac si extractus non fuisset, nec esset. Et etiam quod nullus officialis communis Florentiæ electus aut quomodolibet deputatus ad aliquod officium communis Florentiæ per officiales communis Florentiæ extractus ad aliquod officium dicti communis possit durante dicto officio, seu etiam deposito dicto officio infra unum annum tunc proxime secuturum a die depositionis dicti sui officii eligi, extrahi, vel deputari ad aliquod officium communis Florentiæ ad quod extracti fuissent illi tales officiales, qui eum sic eligissent, seu confirmassent, vel aliquis ipsorum, & si extraheretur, eligeretur, aut quomodolibet deputaretur ad aliquod dictorum officiorum, ut dictum est, remittatur, & alius loco sui extrahatur, & pro non extracto, electo, aut deputato habeatur, & sit, ac si extractus, electus, aut deputatus non fuisset sub pœna, & ad pœnam librarum quingentarum f. p. pro quolibet ipsorum officialium qui dictum officium ad quod extractus esset acceptaret, seu iuraret, vel exerceret. Et nihilominus a dicto officio sit remotus ipso iure, & non remittatur.

Devetum sindicatorum rectorum.

RUBRICA CCCIV.

Sindicatores, seu syndici assumpti, electi, extracti, vel alias deputati ad sindicandum rectores, & alios quoslibet officiales forenses civitatis, & communis Florentiæ devetum habeant ab eodem officio per unum annum a die depositi eorum officii, & si alias deputarentur intra ipsum annum non valeat ipso iure, & acceptans condemnatur in libris centum f. p. per dominum executorem, & notarius extractionum quando tractaretur de deputatione, vel extractione talium sindicatorum debeat dictum devetum denunciare, ne ignorantia exinde prætendi possit, & etiam intelligatur habere devetum a dicto tali officio ille qui tempore extractionis, vel deputationis esset absens a civitate Florentiæ per decem milliaria, & de absentia prædicta stetur iuramento unius ex dominis prioribus ar-

tium, &
iurantium
etiam esse

Quilibet
officium
& habeat

Nullus
regi
possit ipse
ad duos
ipsi, vel
seu in ipso
eligendi
capiendis
runt, et
secundo
res intro
exercere
rum fiat
communi
officii ip
teriori
tuor me

Nullus
ti
tariatus
qua te

T

tium, & vexilliferi iustitiæ, vel duorum quorumcumque aliorum iurantium tempore extractionis, vel deputationis, absentiam supradictam esse veram.

Devetum octo custodiæ.

RUBRICA CCCV.

Quilibet existens, vel deputandus in officio, vel ad officium octo custodiæ civitatis Florentiæ intelligatur habere devetum, & habeat ab ipso officio duobus annis iniciandis a die depositi officii.

Devetum exactorum.

RUBRICA CCCVI.

Nullus qui fuit, vel est, vel erit exactor communis, seu officii regulatorum introituum, & expensarum communis Florentiæ possit ipsum officium per se, vel alium quoquomodo exercere inde ad duos annos proxime secuturos. Nec ipso deveto durante possint ipsi, vel aliquis ipsorum per se, vel alium esse in officio antedicto, seu in ipso se intromittere. Salvo quod possint ipsi sic in posterum eligendi confirmari, seu refirmari, & eligi per quatuor mensibus incipiendis post primos quatuor menses pro quibus primo electi fuerint, et iterum pro aliis quatuor mensibus incipiendis post dictos secundos quatuor menses, & sic refirmati, seu electi per regulatores introituum, & expensarum communis Florentiæ ipsum officium exercere possint licite, & impune. Electio quoque ipsorum exactorum fiat, & fieri debeat per regulatores introituum, & expensarum communis Florentiæ pro tempore existentes circa medium temporis officii ipsorum pro quatuor mensibus tunc venturis, & non pro ulteriores tempore, & sic deinde de quatuor mensibus in quatuor menses.

Devetum officialium comitatum ad eundem locum.

RUBRICA CCCVII.

Nullus qui fuit, est, vel erit per se, vel cum alio in aliquo officio potestariæ, vicariatus, capitaneatus, castellaneriæ, vel notariatus, seu quocumque alio officio cum aliqua iurisdictione in aliqua terra, vel loco comitatus, & districtus Florentiæ possit etiam

Tom. II.

Iiiii

munis Florentiæ ad mune Florentiæ de secuturum ad aliquod ius dicto officiorum octo habetiam quod solibet deiales communis possit infra unum sui officii Florentiæ eligissent, r, eligere officiorum, pro non, electus, um quin officium ceret. Et emittatur.

has deputes foren- b eodem alias de- icceptans rem, & el extra- tiare, ne re deve- deputa- a, & de ibus ar-

quantumcumque esset civis comitatus, vel districtualis Florentiæ in ipsa eadem terra, seu loco esse in eodem, vel alio officio infra sex menses a die finiti primi officii numerandos sub pœna ducentarum librarum f. p. tam sibi eligenti, seu eligentibus, seu secum ad ipsum tale officium ducenti, vel ducentibus, & ipsorum cuilibet auferenda salvo quocumque alio maiori deveto per ordinamenta communis Florentiæ inducto. Et nihilominus quod contraheret sit ipso iure nullum. Eo etiam expresso, & declarato quod quantum ad prædicta unus, & idem locus intelligatur esse, & sit totus unus vicariatus, & omnes terræ, & loca, quæ sub uno vicariatu, seu sub una potestaria, capitania, seu castellanaria comprehenderentur. Et quod prædicta locum non habeant in illis qui in aliquibus terris unum originarii essent, habuissent, vel haberent aliquod officium tamquam terrigenæ talis loci, vigore ordinamentorum communis Florentiæ, seu loci prædicti.

Extractus ad aliquod officium, si propter absentiam debet remitti non potest ad aliud extrahi nisi prius postea extrahatur.

RUBRICA CCCVIII.

Quandocumque contingeret in posterum per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, vel aliquem, seu aliquos ipsorum dici, seu affirmari aliquem, qui extractus esset ad aliquod officium alicuius capitaneatus, vicariatus, potestariæ, seu castellanariæ alicuius terræ, vel loci de comitatu, seu districtu Florentiæ esse absentem propter quod remittendus veniat, & remittatur in bursum unde extractus fuisset, ille talis sic remissus non possit exinde extrahi ex officiis antedictis, nisi primo reextrahatur ad dictum officium ad quod primo extractus erat, & illud renuntiet, vel acceptet secundum formam ordinamentorum dicti communis.

Extractus, vel electus ad aliquod officium de supradictis post finem, vel ad finem officii debeat accedere infra viginti dies.

RUBRICA CCCIX.

ET insuper omnes, & singuli illi, qui electi, seu extracti erunt in posterum ad aliquod ex officiis proxime antedictis teneantur, & debeant ad ipsum officium exercendum accedere saltem infra viginti dies a die quo expiraverit officium præcessoris sui, & a die

quo ipse numeratus quin ipsa soluta ponente qualibet nis Flor

Quando co priorum tie, offi bonorum rum pri Florenti trahendi forum, Virginis tium in tium ad accipian ipsum t termina imburfa imburfa salvis o artium cim bo rum ex su quo vel alic eligi, nerii se & duæ & debe alios c illo qu

Florentiæ
tio infra
entiarum
ad ipsum
ferenda
unis Flo-
iure nul-
prædicta
icariatus,
sub una
Et quod
is unum
tamquam
orentiæ ,

nitti non

riores ar-
ignos ip-
aliquod
castella-
Florentiæ
tratur in
it exinde
tum offi-
vel acce-

stis

erunt in
meantur,
infra vi-
& a die

quo ipse tale officium acceptaverit , vel acceptare debuerit continue numerandos , & se in loco dicti officii personaliter præsentare , alioquin ipso officio intelligatur esse privatus , & sibi exinde nulla solutio fieri possit ; Salvo tamen omni alio ordinamento disponente de anteriori tempore accessus ad dictum tale officium , & qualibet alia pœna super iis imposita per ordinamenta communis Florentiæ .

Quomodo procedatur ad extractionem existentibus pluribus habentibus devetum .

RUBRICA CCCX.

QUando continget fieri extractionem aliquorum officialium dicti communis exceptis tribus officiis videlicet officio dominorum priorum artium , & vexilliferi iustitiæ populi , & communis Florentiæ , officio gonfalonieriorum societatum populi , & officio duodecim bonorum virorum dicti communis , excepto notario officii dominorum priorum artium , & vexilliferi iustitiæ populi , & communis Florentiæ , ex bursis in quibus imburseata erunt disiunctim nomina extrahendorum ad officia communis Florentiæ , vel ad aliquod ipsorum , seu ad officium capitaneatus societatum Beatæ Mariæ Virginis Sancti Michaelis in horto de Florentia , et non reperiri in ipsis talibus bursis aliquem habilem ad ipsum tale officium secundum ordinamenta communis prædicti , quod eo casu accipiantur , & extrahantur , & accipi , & assumi possint ad ipsum tale officium ille , seu illi , qui minus devetum certi , & determinati temporis habebunt omnibus aliis quorum nomina erunt imburseata in ipsis bursis , vel aliqua ipsarum , dummodo duo officia imburseata , seu salariata nequeat quis habere eodem tempore . Et salvis ordinamentis , quæ disponunt de devetis , quæ domini priores artium , vexillifer iustitiæ , gonfalonerii societatum populi , & duodecim boni viri communis prædicti , seu ad aliquod ipsorum officiorum extracti habeant ab aliis officiis quibuscumque . Et quod in casu quo nullus ex ipsis quorum nomina reperirentur in ipsis bursis , vel aliqua ipsarum posset tunc secundum prædicta ad tale officium eligi , vel assumi , domini priores artium , vexillifer iustitiæ , gonfalonerii societatum populi , & duodecim boni viri communis prædicti & duæ partes eorum , aliis etiam absentibus , & irrequisitis possint , & debeant in locum illius , seu illorum deficientium , alium , seu alios cives Florentinos , & guelfos habiles eligere , & deputare de illo quarterio de quo deberet fieri extractio suprascripta . Et circa

ipsius electionem locum habeant deveta, quæ observantur in extractione, quæ fieret de talibus officialibus, qui sic electus habeatur perinde ac si extractus fuisset secundum ordinamenta communis Florentiæ, & unde fervetur, & fiat in casu quo in ipsis burlis de quibus fienda esset extractio supradicta non esset aliqua cedula continens nomen alicuius ad ipsum officium imbutati.

De officio notarii provisorum speculi.

R U B R I C A CCCXI.

PROVISUM, & ordinatum est quod perpetuo sit unus notarius officialium deputatorum super speculo, qui dicatur provisor speculi, atque notarius huiusmodi speculi. Et talis provisor teneatur, & debeat facere libros, & semper saltem unum exemplum in quolibet gonfalone tenere paratum, ita quod possit haberi quoties fuerit expediens; teneatur etiam, atque debeat ponere super speculo, & in ipso describere omnes, & singulos, qui non solverunt, aut non solvent in futurum suas præstantias, residua, & accattus, & factiones, & onera alia quæcumque civitatis Florentiæ, describendo quemlibet per eadem nomina, & pronomina, per quæ esset descriptus in præstantiis, & aliis factionibus, & oneribus, atque summas, & quantitates quasolvere tenetur taliter describendus, ita quod clare appareat, quid, quantum, & quam ob causam quilibet sit descriptus. Et teneantur huiusmodi descriptionem facere infra unum mensem postquam transacti fuerint quatuor menses a die lapsi termini solvendi præstantiæ, seu residui, & cuiusque alterius oneris, & factionis impositæ sub pœna librarum vigintiquinque f. p. & debeat ponere die in qua eum in speculo describet; & quod teneatur, & debeat tenere unum speculum gabelle vini, & aliud gabelle contræctuum in quibus sint descripti omnes qui occasione dictarum gabellarum aliquidolvere communi Florentiæ tenerentur; quæ specula sibi dentur, & assignentur per dictarum gabellarum officiales, infra, & secundum formam statutorum, & ordinamentorum communis Florentiæ. Et quod insuper teneatur de omnibus speculis facere alphabeta ordinaria, & quoties extractions fierent cum ipsis alphabetis debeat esse præsens, & disquirere cum aliquis extractus sit, si sit in speculo, & si reperiretur in ipso debeat eum facere lacerari. Et quæ possent forte contingere quod tempore extractionis etiam qui foret in speculo non videretur, teneatur, & debeat omnes extractos pro ut sibi videbitur sumere, & diligenter inquirere si in speculo sint descripti, & saltem infra triduum notario extractionum notifi-

care que
beat ext
eadem f
Florenti
omnes f
tam de
quibusc
sit, & c
rarios p
mittere
domada
perent,
detur.
pro tem
salarium
& circa
et in o
tibus ip
beat au
& sicut
rario ca
nia alia
reforma
faciendi
devetur
quam e
rentiæ
domino
aut ali
ibi alio
dictus
& sub
na fid

SAn
tr
facien
men

in extra-
habeatur
communis
bursis de
dula con-

notarius of-
ficio spe-
tineatur,
in quo
fuerit
speculo, &
aut non
& factio-
do quera-
criptus in
, & quan-
clare ap-
scriptus.
mensum
mini sol-
& factio-
lebeat po-
re, & de-
le contra-
um gabel-
& specula-
is, infra,
communis
ere alpha-
betis de-
, si sit in
erari. Et
etiam qui
extractos
in speculo
in notifi-

care quemcumque repererit in speculo ita quod alius eius loco de-
beat extrahi secundum formam statutorum communis Florentiæ. Et
eadem forma de quibuscumque eligendis ad aliqua officia communis
Florentiæ facere teneatur. Et teneatur, & debeat provisor prædictus
omnes solutiones, aut qui solvissent communi id quod tenerentur
tam de speculis præstantiarum residuorum, & accattuum, quam de
quibuscumque cassare, & cancellare manu propria. Et teneatur, pos-
sit, & debeat idem provisor continue providere camerarios, & no-
tarios præstantiarum, ac etiam emptores præstantiarum, & non per-
mittere quod fiant aliquæ extorsiones, & ordinare quod qualibet eb-
domada ponantur ad librum omnes solutiones quas camerarii reci-
perent, aut emptores facere tenerentur, ita quod in nullo defrau-
detur. Et quod domini atque collegia tam præsentis, quam qui
pro tempore fuerint possint, teneantur, & debeant circa officium,
salarium, & observantias dicti provisoris semel, & pluries providere,
& circa ea, & eorum occasione ordinamenta, & provisiones facere,
et in omnibus, & per omnia, prout, & sicut eis, & duabus par-
tibus ipsorum, aliis etiam absentibus &c. videbitur, & placebit. De-
beat autem locus dicti provisoris ordinari, atque construi, pro ut,
& sicut fuerit expediens in loco præstantiarum, & habere a came-
rario cameræ armorum libros, cartas, atramenta, pugillares, & om-
nia alia necessaria ad sufficientiam, sicut habent cancellarius, & scriba
reformationum secundum aliam deliberationem, vel decretum propterea
faciendum. Habeat autem dictus provisor durante tempore sui officii
debetum ab omni alio officio communis Florentiæ, tam intrinseco
quam extrinseco, præterquam a consilio populi, vel communis Flo-
rentiæ, & si fuerit extractus remittatur, et salvo quod ab officio
dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, & notarii dominorum,
aut alicuius ex collegiis dictorum dominorum quo tempore possit
ibi alium deputare sicut de sua processerit voluntate. Teneatur etiam
dictus notarius speculi ponere in principio cuiuslibet libri titulum,
& subscriptio, et tali libro sic intitulo, & eius sumpto detur ple-
na fides.

Notarius speculi debet esse præsens extractionibus.

RUBRICA CCCXII.

Sancimus quod notarius speculi debeat semper esse præsens in ex-
tractionibus officiorum communis, & pro communi prædicto
faciendis ad pœnam librarum decem f. p. pro qualibet vice, ita ta-
men quod si casu contingeret eum abesse propter iustam causam a

dicta pœna sit liber. Et quod fuerit ob iustam causam absens stetur declarationi, quæ fieret per dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ semel, & pluries, & quoties voluerint. Et quod notarius extractionum teneatur, & debeat sub vinculo iuramenti notificare camerariis cameræ d. communis infra tres dies quoties dictus notarius absens fuerit, nisi fuerit aliter per dominos priores declaratum, ut dictum est. Et camerarii teneantur, & debeant dictas decem libras toties quoties missus fuerit, nisi forte declaratum fuerit per dictos dominos cum iusta causa abfuisset, de suo salario retinere. Et quicumque extraheretur ad aliquod officium exercendum civitatis, comitatus, & seu districtus Florentiæ etiam si esset officium dominorum, & seu alicuius ex collegiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum, & laceratus fuerit, sive prohibitus ab officio ex eo quod reperiretur esse descriptus in aliquo speculo dicti communis non possit aliquo modo remitti in bursa etiam si de solutione facta constaret vere, & realiter, nisi solutio reperiretur fuisse facta ante decem dies a die talis extractionis. Et quod de tali solutione nullo modo probari, vel aliqua fides fieri possit nisi per apodixam talis solutionis congruo tempore factam, scriptam, & subscriptam manu notarii illius camerarii in cuius manibus talis solutio facta fuisset. Et ultra dictam fidem nisi declaratum fuerit per dominos priores, & vexilliferum iustitiæ, & collegia per viginti octo fabas nigras ipsorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis &c. remitti non possit, sed facta dicta fide, & habita dicta deliberatione taliter laceratus, & seu prohibitus remitti debeat, & non aliter, vel alio modo; & si contraheret sit irritum ipso iure, & pœna sit notarii aliter remittenti libr. centum f. p.

Non solvens præstantias descriptas in speculo, extractus ad officia delanietur.

R U B R I C A CCCXIII.

QUicumque non solverit hactenus, & seu non solverit in futurum præstantias suas, & seu onera, de quibus in ordinamentis continetur infra tempora in ordinamentis communis Florentiæ contenta, & ob id foret in speculo, & libro prædicto, seu simili ad hæc ordinato descriptus, si ad aliquod officium communis Florentiæ extraheretur antequam solutionem debitam faciet totius eius, quodolvere teneretur, lacerari debeat, & talis eius extractio sit penitus irrita, & inanis, & officium omnino perdat. Et nullo tempore etiam si post extractionem solveret, etiam antequam debe-

ret illud
modolibet
laceratus

NOtarius
riorum,
se obligat
sona pro
terius fa-
missores
facta, v
Et hoc
a die quo
aliter. T
viginti
missione
ipso exi
sub dicta
sui offic
dictos p
tarii ob
notarius
neatur,
deuslori
exinde
in aliis
omnia,
ptos vi

OMn
n
bris pr

ret illud officium incohari, recuperare possit officium, vel ipsum quomodolibet retinere, aut in bursam remitti, sed omnino remaneat laceratus, & extra bursam positus.

Fideiussorum pœna: regulatores ponantur in speculo.

R U B R I C A CCCXIV.

Notarius regulum teneatur, & debeat dare in scriptis notario speculi nomina omnium, & singulorum civium florentinorum, qui de cætero coram officio regulum, seu ipso notario se obligabunt, aut promissores, vel fideiussores pro quacumque persona pro solutione alicuius præstantiæ, residui, vel accatti, seu alterius factionis, & oneris, & gabellæ, & seu se obligabunt ut promissores, vel fideiussores pro solutione cuiuscumque condemnationis factæ, vel faciendæ, & communi Florentiæ debitæ, vel debendæ. Et hoc faciat dictus notarius infra decem dies proxime secuturos a die qua solvi debuerit, si solutio promissa facta non fuerit, & non aliter. Et ad hoc teneatur quilibet talis notarius sub pœna librarum vigintiquinque f. p. communi Florentiæ applicanda pro qualibet promissione, seu fideiussione, pro qua prædicta non observaverit, & ab ipso exigenda per officium regulum prædictorum. Et ultra hoc sub dicta pœna teneatur, & debeat in scriptis evidenter in fine sui officii dimittere penes dictum officium regulum omnes prædictos promissores, & fideiussores, qui se tempore officii ipsius notarii obligaverint, & pro obligatione facta non fuisset solutio. Et notarius speculi sub dicta pœna ab ipso ut supra etiam exigenda teneatur, & debeat omnes, & singulos prædictos promissores, & fideiussores incontinenti ponere, & scribere in libro speculi, & quod exinde contra eos, & eorum quemlibet, tam in lacerationibus, quam in aliis pœnis, & præiuditiis observentur, & executioni mandentur omnia, & singula ordinamenta contra quoscumque ibidem descriptos vigentia.

Sufficiat mittere bannum quod debeant solvi præstantiæ ad hoc, ut describantur in speculo non solventes.

R U B R I C A CCCXV.

Omnes, & singuli cives comitatini, & districtuales civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ, & omnes alii descripti in libris præstantiarum, accattorum, residuorum, & onerum quorumcum-

que civitatis Florentiæ, vel aliquo ipsorum librorum, qui non solverunt eorum præstantias, accatta, sive residua infra tempora debita ponantur, & describantur in libris speculorum civitatis Florentiæ per notarios ad hæc deputatos sine aliqua citatione, vel monitione propterea fienda. Loco tamen monitionis, citationis, notificationis ex parte, & mandato dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ per bamnitores communis Florentiæ, vel aliquem, vel aliquos ex eis publica, & alta voce bamniatur per civitatem Florentiæ per loca solita, & debita dictæ civitatis, ut moris est, in aliis fieri, quod prædicti non solventes, & qui non solverunt dictas eorum præstantias, accatta, residua, & cætera onera teneantur, & debeant ipsas eorum præstantias, accatta, & residua, & cætera onera solvere dicto communi Florentiæ, & seu camerario dicti communis ad id deputato, & seu deputando terminis, & temporibus in ipsis bamnis apposis, & seu apponendis. Et quod elapso dicto tempore, & termino in ipso bamno appposito præsens, & futurus notarius dictorum speculorum, & qui pro tempore fuerint teneantur, & debeant prædictos non solventes, & qui cessaverint solvere communi Florentiæ, & seu camerario dicti communis ad id deputato, vel deputando dictas eorum præstantias, accatta, & residua, & cætera onera ponere, & describere in libris dictorum speculorum absque aliqua citatione, monitione, vel notificatione propterea fienda, vel alia solemnitate servanda, & maxime secundum ordinamenta dictorum speculorum, & communis Florentiæ de hac materia loquentia libere, licite, & impune, & sine aliquo præiudicio, vel gravamine, de quo bamno stetur scripturæ notarii priorum prædictorum, & eorum successorum, seu notarii speculi, seu relationi bamnitoris communis Florentiæ. Et sufficiat in, & de prædictis dictum bamnum absque alia monitione, vel solemnitate servanda, & similiter, & secundum formam prædictam dictum bamnum mittendum loco citationis, & monitionis, & notificationis prædictæ procedatur, & fiat, & observetur in posterum in omnibus, & de omnibus, & singulis præstantiis, accattis, & residuis, gravaminibus, & oneribus in posterum indicendis, fiendis, & imponendis in dicta civitate Florentiæ per dictum commune Florentiæ, & seu officium dicti communis Florentiæ. Non obstantibus in prædictis, vel aliquo prædictorum aliquibus provisionibus, ordinamentis, vel reformationibus contra prædicta disponentibus, quibus omnibus providerunt, declaraverunt, & deliberaverunt per prædicta fore, & esse omnimode derogatum. Et quod notarius dominorum, & cuiuscumque officii ex cuius parte bamnum mitteretur, teneatur, & debeat scribere commissio, & relatio bamni prædicti infra tertiam diem sub pœna librarum centum, in quibus

incurrat
etiam ter

Nullus

Vigot de
commun
neret ne
extra
do. frui
non gapi
menti la
loco. lo
do. de
& offic

Quarto po
intelliga
omni vi
lius extr
patre vi
la nomi
etiam q
ipse fili
extrañ
vari pol
nomina
nendis
vetur,
beant i
sum a

Te

incurrat ipso iure; teneatur etiam quilibet bamnitor referre infra dictum terminum sub dicta pœna.

Nullus laniatus reimbursetur vigore sententiæ nisi per consilia.

RUBRICA CCCXVI.

Vigore, vel prætextu alicuius sententiæ, vel pronuntiationis, quæ de cætero fieret per aliquem rectorem, vel officialem forensem communis, aut civitatis Florentiæ cedula alicuius, seu quæ contineret nomen alicuius personæ, quæ, seu cuius cedula, quæ fuisset extracta de aliqua bursa, seu sacco alicuius officii, sane intelligendo, fuisset laniata, & seu reiecta tamquam de inhabile, aut officii non capace, & seu qualitercumque debuisset vigore alicuius ordinamenti laniari, non possit remitti, nec de ipsa cedula, vel alia eius loco facta, vel ordinata remissio fieri in aliqua bursa facta ullo modo, sed quoad hoc sententia, aut pronuntiatio cuiuscumque rectoris, & officialis nihil operetur, & nullam executionem habeat.

Filius lanietur patre existente in speculo.

RUBRICA CCCXVII.

Quandocumque aliquis esset descriptus in quocumque speculo, & possit, seu deberet cedula suæ extractionis pro officio laniari, intelligatur, & observetur, & observari possit, & debeat deinceps omni vice, & omni tempore, quod quandocumque aliquis eius filius extraheretur ad aliquod officium, existente patre in speculo ipso patre vivente, lanietur, & reiciatur, & laniari, & reici debeat cedula nominis filii, & extractio sit inanis, prout esset de patre, posito etiam quod in libris præstantiarum non esset aliquo modo descriptus ipse filius, & sic observetur per notarium speculi, & per notarium extractionis. Dictum etiam ordinamentum habeat locum, & observari possit, & debeat pro omnibus, & singulis præstantiis, residuis, nominationibus, præstationibus, & placentibus impositis, & imponendis quandocumque, & pro omnibus aliis oneribus, & sic observetur, & executioni mandetur; salvo quod prædicta locum non habeant in aliquo filio suo nomine, & separatim præstantiato, & seorsum a patre habitante.

Ter-

Terminus ad solvendum præstantias post quem incidit in pena.

R U B R I C A CCCXVIII.

Provifum, & ordinatum est millefimo trecentefimo oñuagefimo fecundo. Quod omnes, & finguli debentes, feu reftantesolvere aliquas præftantias, aut impofitas extimi civitatis, aut aliquod accattum, vel refiduum præftantiæ, vel extimi civitatis hætenus quocumque tempore in ipfa civitate indictas, aut indictum, & feu aliquod munus, feu onerum prædictorum, qui id quod pro præterito, feu refpectu temporis præteriti propterea debent d. communi non folverint, aut pro quibus folutum non fuerit hinc ad per totam diem quintam decimam menfis augufti proxime fecuturi, aut infra ipfum tempus, & quilibet ipforum ultra pœnas, & præinditia iam hætenus ordinata, intelligantur effe, & fint, donec, & quoufque folverint integre, quod fic debent, in totum privati, & deverati ab offitiis dicti communis, & quolibet ipforum, & quandocumque contingeret aliquem talem extrahi ad aliquod huiufmodi offitiorum debeat cedula continens nomen eius per notarium extractionum illico laniari, & reñci, & extractio fit inanis. Ac etiam nullus poffit ad aliquod dictorum offitiorum dicto devero durante eligi, vel affumi quoquomodo, & quidquid contraheret fit irritum, & inane. Et fi aliquis ipforum aliquod offitium ex prædictis affumeret, feu acceptaret, vel iuraret ipfo facto incurrat pœna librarum quingentarum f. p. pro vice quilibet, in quibus poffit, & debeat per quemlibet rectorem, & offitiales dicti communis condemnari etiam fummariæ, & de plano, ac etiam illico ab offitio removeri. Et infuper quod prædicti non folverentes, pro quibus folutum non fuerit, ut præfertur, ufquequo in totum non folverint, non poffint, nec debeant ipfi, vel aliquis ipforum audiri quoquomodo, agendo fuo, vel nomine alieno in civilibus, vel criminalibus caufis, & quod contraheret habeatur, & fit irritum, & inane. Salvo quod pro offenfionibus, quæ factæ fuerint in personas ipforum, aut ipforum agnatorum, feu in personas alicuius civis debiti, feu offenfæ, actio, accufatio, vel perfecutio ad ipfos de iure, vel virtute ordinamentorum dicti communis quomodolibet pertineret. Et omnes, & finguli, qui pro præftantiis, & feu refiduis præftantiarum de cætero imponendis in civitate Florentiæ non folverint, aut pro quibus non fuerit folutum id quodolvere debuerint pro ipsis præftantiis, vel refiduis, aut aliqua ipfarum, vel ipforum, faltem infra tres menses a die qua impofita fuerit præftantia, vel refidua proxime fecuturos, & quilibet ipforum intelligantur incurrere, & incurrant ipfo facto exinde, videlicet dictis tribus

menfibus præteritis biaceant propterea menfibus in libro, debent ne ex tunc privativis talis, qui niari, & ret, feu a tus, & e rum duce expenfis nis fupral libro, & omnes, & ipfam communis tempore cedulas libri habeat fingula fu

Dominis, & duodeces eorum pluries p uno, vel futuros g usque, ve letur liber num offiti debitores luerint p removendo

pena.

uagesimo
lvere ali-
accatum,
ocumque
ad mune-
u respectu
rint, aut
nam deci-
, & qui-
inata, in-
re, quod
commu-
quem ta-
la conti-
& reici,
dictorum
modo, &
ipforum
el iuraret
vice qua-
, & of-
e plano,
dicti non
usquequo
el aliquis
no in ci-
earur, &
factæ fue-
personas
cutio ad
quomo-
s, & seu
Florentiæ
l solvere
rum, vel
præstan-
ntelligen-
lis tribus

mensibus elapsis in pœnas, & præiudicia, de quibus superius pro præteritis oneribus est provisum, & ipsis pœnis, & præiudiciis subiaceant cum effectu, donec, & quousque integre solverint, quod propterea dicto communi solvere debuerint. Et finitis dictis tribus mensibus omnes, & singuli supradicti describi possint, & debeant in libro, seu libris speculi, in quo, vel quibus scribuntur, seu scribi debent non solventes præstantias, ut infra proxime continetur. Et ex tunc ipsis tribus mensibus elapsis subiaceant pœnis afflictivis, & privativis, de quibus supra continetur. Et quod cedula cuiuslibet talis, qui extraheretur ad aliquod officium possit, & debeat delanari, & reijci etiam si extractus esset absens, aut devetum haberet, seu alias esset inhabilis quoquomodo. Et quod regulatores introitus, & exitus communis prædicti possint, ac etiam sub pœna librarum ducentarum f. p. pro quolibet ipsorum teneantur, & debeant expensis dicti communis saltem infra unum mensem elapsis terminis suprascriptis, singula singulis referendo facere scribi in quodam libro, & registro clare, & distincte per quarteria, & gonfalones omnes, & singulos non solventes in terminis superius ordinatis, & ipsum librum tradi facere notario extractionum officiorum dicti communis per ipsum retinendum, ut clare videre possit, maxime tempore extractionum nomina tallum non pagatorum, & eorum cedulas laniare. Et sic facere teneatur, ita quod scriptura dicti libri habeatur pro legitima, & plena probatione quoad omnia, & singula supradicta, nisi contrarium probatum fuerit.

Speculum gabellæ vini, & contractuum.

RUBRICA CCCXIX.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ cum officiis gonfaloneriorum societatum populi, & duodecim bonorum virorum communis prædicti, & seu duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis possint semel, & pluries providere, & ordinare de faciendo reduci, & describi in uno, vel pluribus libris omnes, & singulos debitores præsentis, & futuros gabellæ vini ad minutum, & gabellæ contractuum, & utriusque, vel alterius ipsarum gabellarum, & quilibet talis liber appelleretur liber speculi, & demum teneatur pœnes notarium extractionum officiorum communis prædicti, & imponere contra huiusmodi debitores pœnas afflictivas, & privativas, de quibus, & quoties voluerint pro negligentia, & seu tardatione solutionis, & ad ipsam removendo, & de modo, & forma notificando prius talibus debito-

K k k k k 2

ribus quod solvant, & de termino, & terminis, post quem, vel quos huiusmodi pœnæ locum executionem habeant, & de expensis scripturarum, & foliorum dictorum librorum, solvendo de pecunia dicti communis, & super iis, & pro iis, & pro executione, & observantia prædictorum, & cuiusque eorum providere, disponere, & ordinare, maxime pro utilitate dicti communis, & ut ad solvendum quilibet magis sollicitus fiat, & totum, & quidquid eis, aut duabus partibus ipsorum, ut dictum est, semel, & pluries, & quotiescumque, quocumque tempore videbitur expedire quidquid providerint semel, & pluries, & quotiescumque valeat, & teneat, & possit, & debeat executioni mandari.

Domini cum collegiis possint facere fieri de omnibus debitoribus etiam de condemnatis speculum.

RUBRICA CCCXX.

Domini priores, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ una cum officiis suorum collegiorum, seu duæ partes eorum, ut dictum est, possint semel, & pluries, & quotiescumque, & quândocumque providere, ordinare, & deliberare tam per se, quam per illos, quibus, & prout, & quoties commiserint facere fieri, & scribi quot libros viderint expedire, in quibus scribantur omnes, & singuli cuiuscumque gradus, status, vel conditionis existant, qui debeant, seu deberent dare communi Florentiæ, aut apparerent, vel scripti essent, aut essent debitores, aut pro debitoribus communis prædicti pro condemnationibus, multis, gabellis, vel alia quacumque de causa, vel occasione, & quocumque modo scribendo clare nomina, pronomina, & quantitates, & causas. Et possint semel, & pluries, & quoties voluerint committere exactiones, cui, & quibus, & prout, & sicut, & quemadmodum voluerint pro dicto communi, & possint semel, & pluries, & quoties voluerint imponere pœnas etiam quantumcumque graves, & afflictivas, & pœnalia contra non solventes in terminis statuendis, & deliberare, ordinare, & providere, & disponere, prout, & sicut, & quoties voluerint de ponendo, & scribendo prædictos huiusmodi debitores in quibuscumque speculis factis, & seu faciendis, prout, & sicut eis, vel duabus partibus eorum videbitur, & pro prædictis, & eorum executione, & effectu, & observantia providere, & ordinare etiam cum pœnis, & prout, & sicut, & quoties viderint expedire.

Came-

Notar
fent
& assigna
tam con
speculi in
merando
condemni
fuit con
talis con
libet, qu
li, qui p
dies post
iplos, p
mum ed
re, fuerit
in specul
actorum
cancellat
te, & in
de aliqu
seu aliq
comitari
libratum
nis, le
trum ne
sic elect
munis
& subli
possit,
exercere
qui serv
rentiæ.

R

OM
seu def

Camerarii condemnati ponantur in speculo.

R U B R I C A CCCXXI.

Notarii, & custodes actorum cameræ communis Florentiæ præfentes, & qui pro tempore fuerint teneantur, & debeant dare, & assignare in scriptis per alphabetum omnes, & singulos camerarios tam condemnatos, quam condemnandos occasione sui officii notario speculi infra quindecim dies a die talis condemnationis proximè numerandos, videlicet nomen, & pronomen, & seu cognomen talis condemnati, & quantum, & per quem officialem, seu rectorem fuit condemnatus, & ita clare quod sciri, & videri possit, qui sit talis condemnatus sub pœna librarum vigintiquinque s. p. pro quolibet, quem sic dare in scriptis omiserint. Et quod notarius speculi, qui pro tempore fuerit teneatur notificare condemnatis infra tres dies postquam in dicto speculo scripti fuerint per se ipsum, vel ipsos, vel nuntium, vel aliam personam personaliter, vel ad domum eorum solitæ habitationis. Et notarii speculi, qui pro tempore fuerint possint, teneantur, & debeant dictos tales sic descriptos in speculo, visa, & habita apodixa manu unius ex notariis custodiæ actorum dictæ cameræ qualiter condemnatio dicti talis camerarii sit cancellata de dicto libro speculi, cancellare, & abolere, libere, licite, & impune. Et quilibet notarius, qui rogatus fuerit de cætero de aliqua, seu aliquibus electionibus, seu substitutionibus de aliquo, seu aliquibus civibus civitatis Florentiæ ad aliquod officium civitatis, comitatus, & districtus Florentiæ teneantur, & debeant sub pœna librarum 25. infra tres dies proximè venturos a die dictæ electionis, seu substitutionis notariorum speculi pro tempore existentium notificare ad hoc ut possint inspicere, & videre utrum talis sic electus ad officia fuerit, vel sit descriptus in speculo dicti communis. Et si reperiretur descriptus tempore dictæ factæ electionis, & substitutionis per dictum notarium speculi in libro speculi, non possit, nec debeat officium tale, & substitutionem acceptare, vel exercere ullo modo, & in prædictis servetur ille modus, & ordo, qui servatur in extractionibus de marsupijs ad officia communis Florentiæ.

Restitutio facta adversus pœnas incurfas de solventibus.

R U B R I C A CCCXXII.

Omnès, & singuli homines, & personæ, qui descripti essent, & seu descripti reperirentur in aliquibus libris, seu registris communis

Florentiæ, qui vocantur *i libri dello specchio*, vel in aliquo ipsorum librorum, qui vocantur *lo specchio* pro eo quod non solvissent communi Florentiæ id quodolvere debeant, & id quodolvere debuissent, & seu debuissent debito tempore, ita quod cecidissent, & venissent describendi in dicto libro, seu libris *dello specchio*, & incidissent in pœnam, & pœnas afflictivas, de quibus, & prout dispositum est per ordinamenta dicti communis loquentia de materia, & solvissent, seu solverint, & seu solverint in futurum illud, & illam, & illas pecuniæ quantitates, & summas, pro quibus, & quorum occasione fuisset descriptus, & descriptus reperiretur in dictis libris *dello specchio*, quod eo ipso, quod solvissent, & solverint, & seu in futurum solvent illud, & illas pecuniæ quantitates, & summas, pro quibus, & quorum occasione fuisset in dicto, & seu dictis libris, & registris descriptus, intelligantur, & sint capsi, irriti, & inanes a dictis huiusmodi descriptionibus, & registrationibus factis in dictis libris, & registris, & pro causa, irrita, & inani habeatur, censeatur, tractetur, & reputetur, & ex nunc tales, qui sic solvissent quantitates prædictas, pro quibus, seu quorum occasione fuissent in dictis libris, seu registris prædictis descriptis, restituerunt in integrum, & imposuerunt ipsos in locum, & quemadmodum, & ac si numquam descripti fuissent in dictis libris, & registris, & ipsos restituerunt a, & contra omnes pœnas, gravamina, afflictiones, & tam privativas, quam afflictivas in quibus incurrissent, & incursum esse dicerentur, & ac si in dictas pœnas non incurrissent. Et quod ad cautelam quicumque notarius, qui fuerit deputatus sub dicto speculo, & ipsius libris possit, eique liceat dicti huiusmodi descripti de registris prædictis, sic solventibus cancellare, cassare, irritare, & annullare. Salvis tamen omnibus, & singulis supra in aliis capitulis, & provisionibus dispositis, & ordinatis, quæ suis casibus intelligantur.

Ordinamenta speculi gabellæ contractuum.

R U B R I C A CCCXXIII.

OMnes, & singuli cives florentini, qui reperirentur descripti, & reducti in libris dictæ gabellæ pro aliquo, vel aliquibus contractibus, & instrumentis, testamentis, vel quavis ultima voluntate, laudo, sententia, & seu alia quacumque scriptura, actu, quæ, & quo sub nomine gabellæ contractuum contineretur facto, inito, celebrato per se, vel uxorem suam, matrimonio constante, & seu in eius favorem factum fuisset, de quibus indubitanter gabella contractuum deberetur, & appareretur, quod, & quantum solvi deberet nomine

gabellæ si
& postea
rierint in
contractu
& a mor
tem dispo
pœnis, i
hoc depre
quod off
cedula ei
sque alia
nullarent
menta
quæ pro
dicta gab
sub pœn
non red
poterint
ta, laud
qualem
deberetur
parte ab
cuiusq
muliere
pro ea
tification
non con
qui mat
quantita
lieris. E
taxation
tus fuiss
sione di
matis.
esse hæc
seu qui
dictæ gab
bus ind
ta si i
forma
currisset
toribus

uo ipso-
olvissent
solvere
idissent,
bio, &
out dif-
materia,
llud, &
& quo-
in dictis
olverint,
ates, &
, & seu
, irriti,
ubus, fa-
nani ha-
qui sic
occasione
ituerunt
lum, &
& ipsos
mes, &
incurfi.
it quod
isto spe-
lescripti-
are, &
ipitulis,
igantur.

pti, &
con-
ntate,
& quo
lebrato
ius fa-
ctuum
omine

gabellæ si infra terminum contentum in ordinamentis dictæ gabellæ, & postea infra duos menses immediate secuturos, ita quod præterierint in totum quinque menses, & quindecim dies a die talis contractus, & instrumenti celebrati, vel latæ sententiæ, vel laudi, & a morte testatoris, vel codicillantis, aut suam ultimam voluntatem disponentis, non fuerit repertum solvisse dictam gabellam cum pœnis, si quas incurrisset, scribatur, & scribi debeat per officiales ad hoc deputatos in, & super dicto speculo, & si extraheretur ad aliquod officium communis Florentiæ incontinenti possit, & debeat cedula eius nomen continens laniari per notarium extractionum absque alia solemnitate servanda, & officium ad quod extractus fuisset nullatenus possit acceptare. Et cum multi contractus, lauda, testamenta, & similes scripturæ reperiantur in libris dictæ gabellæ non clara propter differentiam contractuum, & alias causas, gubernatores dictæ gabellæ, qui pro tempore fuerint ex debito eorum officii, & sub pœna periurii, quam ipsi, & eorum notarius prædictus si eis non reduxerit ad memoriam incurrant, quanto habilis, & citius poterint, teneantur, & debeant omnes tales contractus, instrumenta, lauda, sententias, testamenta, & ultimas voluntates, & alias quascumque scripturas, de quibus non appareret manifeste si gabella deberetur, & quæ, & quanta declarare, extimare, & taxare etiam parte absente. Et quod gubernatores prædicti teneantur, & debeant cuicumque, qui appareretur contraxisse matrimonium cum aliqua muliere cive, vel forense, & qui dotem non fuisset confessus, aut pro ea taxatus notificari facere, ut infra unum mensem a die notificationis ipsam dotem confiteatur, & si infra dictum terminum non confiteretur, dicti officiales teneantur, & debeant taxare talem, qui matrimonium contraxisset, & non fuisset confessus dotem in ea quantitate quam recepisset, aut recipere deberet pro dote talis mulieris. Et quod facta confessione, & seu taxatione prædicta, & ipsa taxatione notificata in dicta forma, talis, qui confessus, & seu taxatus fuisset intelligatur esse, & sit debitor dicti communis, & occasione dictæ gabellæ pro contractu, & aliis prædictis claris, & extimatis. Et quod si appareret aliquem civem florentinum fuisse, vel esse hæredem, aut successorem bonorum alicuius defuncti debitoris, seu qui debuisset aliquid dicto communi pro dicta, & occasione dictæ gabellæ contractuum pro contractibus, & aliis prædictis, de quibus indubitanter constaret quod gabella deberetur, & quæ, & quanta si infra duos menses postquam eidem notificatum foret, & in forma prædicta talem gabellam non solveret cum pœnis, si quas incurrisset, seu infra dictum terminum non ostenderet dictis gubernatoribus, & per eos declarari faceret se ad solutionem talis gabellæ

non teneri elapso ipso termino duorum mensium debeat in dicto speculo describi, & si extraheretur ad offitium delanietur ut supra. Et quod notificationes de quibus in presentibus ordinamentis fit mentio fieri debeant per nuntium dictæ gabellæ, vel alios quibus dicti gubernatores commiserint, & eorum relationi stetur, & fides plenaria adhibeatur, si de ea constat scriptura manu dicti notarii extraordinarii, seu eius commissarii. Et quod illi soli intelligantur esse, & sint debitores dictæ gabellæ, de quibus appareret per libros ipsius gabellæ quid, & quantum solvere deberent, & ante, vel aliter non, & quod ad præsens antequam ad aliud procedatur gubernatores prædicti teneantur, & debeant per suos nuntios in forma prædicta notificari facere singulis civibus florentinis debitoribus dictæ gabellæ in libris ipsius gabellæ descriptis pro aliquibus contractibus, testamentis, ultimis voluntatibus, laudis, instrumentis, & aliis actibus, & scripturis extimatis, vel inextimatis, clavis, vel dubiis, contractis factis, latis, vel celebratis per ipsos cives florentinos, aut eorum uxores, matrimonio constante, vel alios quibus ipsi hæredes fuerint, vel successores usque in præsentem diem, & celebrandis, & faciendis usque kalendas maii proximi secuturi, quatenus infra duos menses a die notificationis debeant solvisse tales gabellæ, & ipso termino durante in descriptione dicti speculi debeat supersederi. Et quod elapso dicto termino duorum mensium, quam citius poterit fiat speculum debitorum præscriptorum. Pro futuris vero a dictis kalendis maii in antea fiat de duobus mensibus in duos menses hoc dictorum gubernatorum diligentia committentes. Et quod descriptio dictorum debitorum fiat per nomen, & pronomen cum designatione populi, & quarterii, prout scriptum reperiretur in libris gabellæ in hac forma videlicet = Piero di Martino populo di Santo Piero maggiore fior. 30. car. 10. = & sic = Piero di Martino populo &c. per Mona Giovanna sua donna fior. 30. car. 10. = Et quod de dicto speculo exemplum, seu copia, sit, & esse debeat pœnes notarium speculi in palatio populi florentini, pœnes notarium extractionum, & etiam aliud, vel alia in simili forma in loco ubi exigitur dicta gabella pœnes dictum notarium extraordinarium cum titulo, & cum aliis, & prout requiritur de speculo præstantiarum, quibus exemplis, & copiis adhibeatur plena fides, & stent publice quibuscumque videre, aut inde copiam sumere volentibus. Et si contingeret aliquem extrahi ad offitium, & eius cedula laniari pro eo quod in dicto speculo descriptus reperiretur, possit & debeat remitti si per publicam scripturam ostenderit se ante talem extractionem, vel laniationem per decem dies ante solvisse gabellam, pro qua in dicto speculo descriptus foret, prout, & quemadmodum, & secun-

dum quod lo loque secundum alio modo vendicem commun p. vel a dinamament dinamament Et com minibus tis. Et c ac etiam Etum spe speculo, libris spe legibus. te quod Etio spec prout ali speculum quibuscu heratione derogatu notificati sentes, illud uti prius ba circa eos munis : criptus tractus, culis p libet, v debeant observa omnia de spec Etio spe Etio spe ptus est per di

T

in dicto
ut supra
nentis fit
os quibus
, & fides
otarii ex-
elligantur
per libros
, vel ali-
r gubet-
in forma
ribus di-
contracti-
, & aliis
l dubiis,
inos, aut
hæredes
andis, &
infra duos
, & ipso
deri. Et
s poterit
a dictis
nses hoc
lescriptio
signatio
gabellæ
to Piero
nulo &c.
l de di-
es nota-
tractio-
exigitur
titulo,
, quibus
quibus-
contin-
pro eo
remitti
tionem,
qua in
secun-

dum quod remitti debent laniati, seu lacerati, descripti in speculo loquenti de descriptis in speculo præstantiarum, & laceratis, & secundum ordinamenta de prædictis disponentia, & non aliter, vel alio modo. Et quod præsentia ordinamenta non præiudicent, aut vendicent sibi locum aliquibus, aut in aliquibus debitoribus dicti communis occasione dictæ gabellæ contractuum in soldis viginti f. p. vel ab inde infra de vera, & pura sorte. Et quod præsentia ordinamenta cedant in augmentum omnium, & quorumcumque ordinamentorum, & seu reformationum disponentium in favorem dicti communis, & seu dictæ gabellæ maxime de pœnis, & gravaminibus incurrendis per non solventes gabellam temporibus ordinatis. Et quod notarii speculi præsentis, & futuri possint, & valeant, ac etiam teneantur, & debeant illud uti, & circa prædicta, & dictum speculum observare in lacerari faciendo descriptos super dicto speculo, prout faciunt, & observant in illis, qui descripti sunt in libris speculi pro præstantiis non solutis. Non obstantibus aliquibus legibus in contrarium quomodocumque facientibus, & non obstante quod non fuerunt citati, vel pignorati illi tales, qui super dicto speculo sunt descripti, & seu eis, vel eorum alteri notificatum, prout alias requirebatur per certa ordinamenta hætenus circa dictum speculum contractuum facta, & aliis repugnantis, vel exceptionibus quibuscumque non obstantibus; quibus omnibus per præsentem deliberationem intelligatur esse, & sit præcise, & specialiter, & expresse derogatum, & ita, & taliter quod sine aliquo alio adminiculo, vel notificatione, seu alia solemnitate servanda dicti notarii speculi præsentis, & futuri possint, & valeant, ac etiam teneantur, & debeant illud uti, & observare, ut supra dictum est, dummodo mittatur prius bamnum, & observentur ea, quæ observari debent contra, & circa eos, qui cessarent solvere præstantias, & alia onera dicti communis antequam describantur in speculo, & quod quicumque descriptus in libro dicti speculi possit, & valeat lacerari, dum erit extractus, & perdat officium secundum quod sit, & utitur in speculis præstantiarum. Et notarii speculi præsentis, & futuri, & quilibet, vel alter eorum possint, & valeant, ac etiam teneantur, & debeant cancellare, & de dicto speculo removere omnes illos, qui observaverint infra scripta, vel eorum alterum, habita primo, & ante omnia apodixa, ut infra dicetur. Notarii speculi, & quilibet eorum de speculo gabellæ contractuum possint, & valeant cancellare de dicto speculo contractuum quemlibet existentem descriptum super dicto speculo habita ab eis apodixa solutionis eius, pro quo descriptus est in dicto speculo. Et possint cancellare omnem personam super dicto speculo descriptam habita deliberatione facta legitime per

Tom. II.

LIIII

gubernatores gabellæ contractuum, quod ille talis de quo flet deliberatio non tenebatur solvere, & sit ab eis absolutus pro eo pro quo positus erit in speculo, & hoc habita apodixa dicti notarii dictorum gubernatorum. Et possint cancellare dictos tales in dicto speculo scriptos quandocumque fuerit deliberatum per dictos gubernatores dictum talem supradicto speculo descriptum facere posse, & seu fecisse retroactis temporibus depositum de quantitate, pro qua erat in speculo, & fecerit dictum depositum secundum deliberationem prædictam, & de prædictis habuerit apodixam manu notarii dictorum gubernatorum, & non aliter, vel alio modo.

De officio gonfaloneriorum societatum populi, & cuiuslibet eorum societatum, & de modo eligendi pennonerios.

RUBRICA CCCXXIV.

Domini priores artium, & vexillifer iustitiæ in officio præsidentes tempore cuiuslibet extractionis fiendæ deinceps, secundum ordinamenta communis Florentiæ de civibus florentinis extrahendo ad officium gonfaloneriatus societatum populi florentini teneantur, & debeant sub pœna quingentarum librarum s. p. cuilibet ex dictis dominis prioribus, & vexillifero iustitiæ prædicta non servanti auferenda, & communi Florentiæ applicanda, non obstante vexilliferatus, vel prioratus privilegio, seu immunitate, aggregari facere omnes gonfaloneros societatum populi Florentiæ. Et quod dicti gonfalonerii sic coadunati antequam de dicto palatio discedant eligant, & eligere teneantur, & debeant eorum pennonerios pro tempore duraturos, & quo durare debeat officium ipsorum gonfaloneriorum hoc modo, & ordine videlicet. Quod quilibet ex dictis gonfaloneriis nominare debeat tres cives florentinos populares, & guelfos de suo gonfalone, & de illa contrata sui gonfalonis, in qua, & de qua esse voluerit talis pennonerius sui gonfalonis, quorum quilibet sit ad minus ætatis triginta annorum. Et quod factis nominationibus supradictis per omnes ipsos gonfaloneros omnes prædicti nominati videlicet quilibet per se separatim ab aliis scrutari debeat, & poni ad partitum inter ipsos gonfaloneros ad secretum scrutinium ad fabas nigras, & albas, retinendo per notarium officii ipsorum gonfaloneriorum pro tempore existentium. Et quod omnes, & singuli ex dictis nominatis, videlicet ille ex dictis tribus nominatis illius vexilli, & illius contratæ, pro quo nominatus fuerit in pennonerium, & pro pennonerio, qui plures fabas nigras habuerit dummodo obtineat saltim per undecim fabas nigras electus sit, & esse

intelligat
fuerit si
dictis tri
bas nigr
& fieri
ribus, &
scrutinar
tio, &
tribus c
mero fa
gatur, &
noribus
tis. Flo
versorum
nonerio

Quilibet
ex dictis
prioribus
vexillifero
iustitiæ
prædicta
non servanti
auferenda
& communi
Florentiæ
applicanda
non obstante
vexilliferatus
vel prioratus
privilegio
seu immunitate
aggregari
facere omnes
gonfaloneros
societatum
populi Florentiæ
Et quod dicti
gonfalonerii
sic coadunati
antequam de
dicto palatio
discedant
eligant, &
eligere teneantur
& debeant
eorum pennonerios
pro tempore
duraturos
& quo durare
debeat officium
ipsorum gonfaloneriorum
hoc modo
& ordine videlicet
Quod quilibet
ex dictis gonfaloneriis
nominare debeat
tres cives florentinos
populares, & guelfos
de suo gonfalone
& de illa contrata
sui gonfalonis
in qua, & de qua
esse voluerit talis
pennonerius
sui gonfalonis
quorum quilibet
sit ad minus ætatis
triginta annorum
Et quod factis
nominationibus
supradictis
per omnes ipsos
gonfaloneros
omnes prædicti
nominati
videlicet quilibet
per se separatim
ab aliis
scrutari debeat
& poni ad partitum
inter ipsos
gonfaloneros
ad secretum
scrutinium
ad fabas nigras
& albas
retinendo
per notarium
officii ipsorum
gonfaloneriorum
pro tempore
existentium
Et quod omnes
& singuli
ex dictis nominatis
videlicet ille
ex dictis tribus
nominatis
illius vexilli
& illius contratæ
pro quo nominatus
fuerit in pennonerium
& pro pennonerio
qui plures fabas
nigras habuerit
dummodo
obteneat saltim
per undecim fabas
nigras electus sit
& esse

et deli-
co pro
tarii di-
n dicto
guber-
osse, &
pro qua
iberatio-
tarii di-

corum

rasiden-
cundum
rahendo
neantur,
ex di-
servanti
vexilli-
i facere
isti gon-
eligan-
ore du-
riorum
nsalone-
elfos de
, & de
quilibet
inationi-
i nomi-
beat, &
utinum
ipforum
nes, &
ominatis
in pen-
it dum-
, & esse

intelligatur pennonerius illius contratæ, & illius gonfalonis pro qua fuerit sic nominatus, & non aliter. Et si acciderit quod nullus ex dictis tribus nominatis in tali scrutinio obtinuerit per undecim fabas nigras, tunc iterum, & de novo per talem gonfalonarium fiat, & fieri debeat nominatio de aliis tribus civibus florentinis popularibus, & guelfis de dicto tali gonfalone, & contrata ponendo, & scrutinando, ut supra dictum est. Et sic toties fiat talis nominatio, & scrutinium, ut supra dictum est, donec saltem unus ex eis tribus obtineat, ut supra dicitur. Et si aliqui ex eis in pari numero fabarum convenirent, tunc unus ex eis sorte pro cedula eligatur, dummodo ex dictis pennoneriis sint octo ex quatuordecim minoribus artibus. Statuimus etiam quod in quolibet quarterio civitatis Florentiæ sint quatuor gonfalones, cum quatuor diversis, & diversorum signorum, & appellationum vexillis, & cum unico pennonerio, de quibus, & prout infra dicitur.

Qualiter populares inveniantur, & habeantur in scriptis.

RUBRICA CCCXXV.

Quilibet vexillifer una cum consiliariis, & restringitoribus suis, & uno notario per priores, & vexilliferum iustitiæ eligendo, vel ipsum, vexillifer, consilarii, & restringitores habendo de popularibus civitatis, burgorum, & subburgorum suæ societatis inquirent diligenter, & in scriptis redigant omnes, & singulos populares populi, seu populorum, & contratarum suæ partis, vel partium populi assignati suæ societati a septuaginta annis infra, & a quindécim annis supra, scribendo nomina, & pronomina ipsorum, de quorum nominibus ex ipsis communis Florentiæ fiant duo libri autentici de cartis de membranis, quorum unus stet sigillatus in camera communis Florentiæ cum sigillo domini executoris, & dominorum priorum, & vexilliferi. Alter vero penes priores, & vexilliferum. Et quod in ipsis societatibus, vel earum aliqua esse, aut in dictis libris scribi, vel poni non possit, nec debeat aliquo modo, vel causa aliquis de magnatibus civitatis, vel comitatus Florentiæ, nec forenses, nec aliquis famulus alicuius magnatis, qui secum stet ad panem, & vinum, nec aliquis ghibellinus exceptuatus, vel prohibitus esse, vel scribi in aliqua dictarum societatum. Nec etiam aliquis ghibellinus, qui videretur, vel esset caput, aut potens in parte ghibellina, vel de quo posset haberi rationabiliter suspitio de quo quidem capite, potente, vel suspecto vexilliferi societatum providere possint, teneantur, & debeant, & si quis contra dictam formam

LIII 2

poneretur, vel scriberetur debeat de ipsis societatibus, & libris abradi, nullumque beneficium, vel favorem consequatur exinde. Et insuper per dictum executorem in libris ducentis f. p. communi Florentiæ condemnatur si de sui voluntate scriptus, & positus fuerit, & iuraverit.

De numero peditum habendorum pro qualibet societate.

RUBRICA CCCXXVI.

IN qualibet dictarum societatum eligantur, ordinentur, & sint de peditibus cuiuslibet societatis ad minus viginti cum pavensibus viginti, cum balistis viginti, cum lanciis viginti, cum armis aretinis quorum quilibet armetur, & muniatur, & etiam habeat unam panzeriam, seu coretum cum manicis ferreis, vel coracis, sive lameris, & cervelleria grossa, sive bacinetto, vel elmo, vel gorgeria, qui eligantur, prout prioribus, & vexillifero videbitur; alii vero omnes dictarum societatum sint armati, & muniti; quam melius, & convenientius poterint inspecta conditione, & qualitate ipsorum. Et quod quilibet societas habeat ad minus quatuor balistas ad duos pedes, vel levam, sive ad tornum. Et predicti omnes iurare teneantur, & debeant sequi mandatum eorum vexilliferi, & eos sequantur, dum expedierit pro utilitate, & honore populi, & communis Florentiæ.

Quod societas sequantur eorum vexillum.

RUBRICA CCCXXVII.

OMnes, & singuli de ipsis societatibus armati præfatis armis ire, trahere, & sequi teneantur, & debeant gonfalonem suæ societatis quando pulsaretur campana dominorum priorum artium, & vexilliferi ad sturnum occasione alicuius rumoris, qui esset in civitate, burgis, vel subburgis, vel quando banniretur, vel præciperetur ex parte dominorum priorum artium, & vexilliferi iustitiæ, vel dominorum potestatis, & capitanei, & tunc ad locum quem fuerit eis præceptum, vel impositum, & si quis dictorum gonfalonierum consiliorum restringitorum, & octuaginta armatorum cum certis armis pro qualibet societate, seu quis alius de societate non iverit, traxerit, & secutus non fuerit gonfalonem, & societatem suam prædictis temporibus, vel eorum aliquo, condemnatur per executorem, videlicet gonfalonarium in libris quingentis f. p. consilarii, vel restringitores in libris ducentis f. p. Et quilibet ex dictis octuaginta in libris centum f. p. Et qui-

libet alius
qua quis
mini exco
tempore
ciant de
proximas
rint expe
possint in
minorum
stodum i
cietatibus
rum, &
ad defen
pulorum
popularit
nullatent

NUllus
me
pedester.
seu impe
consilarii
herent,
postea u
niatur in
& super
nandi su
impediri

Qu

NUllus
li
mat tra
rumoris

libet alius ex societate in libris quinquaginta f. p. pro qualibet vice, qua quis prædictorum fecus fecerit, & plus, & minus arbitrio domini executoris inspecta qualitate, & conditione personæ. Et quod tempore ipsius rumoris vexilliferi de societatibus mittant, & ire faciant de hominibus ipsarum societatum ad ianuam, & postierlas proximas suæ societati, & etiam quolibet alio tempore, quo viderint expedire, & ipsas teneri, & custodiri; ita quod nulli petere possint introitus, vel exitus per eas sine licentia, & voluntate dominorum priorum, & vexilliferi, qui fuerint pro tempore, vel custodum ipsarum ianuarum, vel postierlarum. Et quod omnes de societatibus prædictis stent armati dictis temporibus in contratis eorum, & loco, & locis convenientibus, et trahere, ac esse, & stare ad defensionem, & custodiam eorum contratæ, & singulorum populorum societatum; ita quod aliqua iniuria personalis, vel realis popularibus societatum per magnates aliquos, vel aliam personam nullatenus inferatur.

*Quod nullus gonfalonarius trahat eques ad rumores,
& nullos eos impediat.*

RUBRICA CCCXXVIII.

Nullus dictorum gonfalonariorum debeat ire, vel trahere ad rumorem eques cum vexillo, sed solum deferre debeat ipsum pedester. Et nullus audeat impedire dicto, vel facto, vel iniuriam, seu impedimentum aliquod præstare, vel inferre alicui gonfalonario, consiliario, restringitori, vel alii societati alicuius quando irent, traherent, vel starent supradictis occasionibus, vel earum aliqua, vel postea ullo tempore ipsa occasione. Si quis vero contrafecerit puniatur in persona, & rebus arbitrio domini executoris, qui de iis, & super iis habeat arbitrium inquirendi, procedendi, & condemnandi sicut sibi videbitur inspecta qualitate, ac conditione personæ, impedimenti, & iniuriæ.

Quod nullus popularis trahat ad domum alicuius magnatis.

RUBRICA CCCXXIX.

Nullus popularis, vel de dictis societatibus, vel aliquis alius qualiscumque conditionis, & undecumque sit audeat, vel præsumat trahere, vel ire ad domum alicuius magnatis tempore alicuius rumoris, vel cum eis convenire, vel stare sub pœna arbitrio dicti

libris ab-
inde. Et
omnuni
tus fue-

e.

sint de
vensibus
is areti-
ut unam
sive la-
porgeria,
lii vero
melius,
psorum.
id duos
re tene-
sequan-
munis

mis ire,
ocietatis
exilliferi
burgis,
e dome-
statis, &
impost-
um, &
te, seu
on fue-
vel eo-
nium in
lucentis
Et qui-

executoris ponenda, & auferenda in personis, & rebus inspecta qualitate, & conditione personæ. Et quod nullus de comitatu, vel districtu Florentiæ tempore huiusmodi rumoris trahat, eat, vel stet cum armis, vel sine armis ad domum alicuius magnatis, vel cum aliquo magnate sub pœna pedis. Nec etiam ad civitatem Florentiæ trahat, vel veniat sub pœna librarum ducentarum f. p. nisi trahe-
ret, vel veniret de licentia dominorum priorum, & vexilliferi, qui pro tempore fuerint. Et in prædictis dominus executor habeat arbitrium inquirendi, procedendi, & condemnandi, prout sibi videbitur convenire.

*Quod nullus tempore rumoris vadat, vel trahat eques
per civitatem Florentiæ.*

RUBRICA CCCXXX.

SI quando contingerit ex causis prædictis, vel earum aliqua convocari, vel adunari homines de societate, vel ipsos armari nullus cuiuscumque conditionis existat debeat venire, vel trahere ad rumorem prædictum eques, vel pedes, nec etiam per civitatem, burgos, vel subburgos ire, nisi de licentia domini executoris, & priorum, & vexilliferi, qui pro tempore fuerint processerint sub pœna amissionis equi, & armorum, super quo, & cum quibus traheret, aut iret, et insuper in persona, & rebus arbitrio domini executoris inspecta qualitate facti, & conditione personæ condemnatur.

*Quod magnates, & prohibiti esse de societate tempore rumoris
non separent se ab eorum domibus.*

RUBRICA CCCXXXI.

NULLUS de magnatibus, vel aliquis prohibitus esse de societate tempore alicuius rumoris, cuius occasione coadunarentur, vel armarentur societates possit, vel debeat separare, vel remove se armatum, vel inermem a domo sua, curia, vel porticu sine speciali licentia domini executoris, & priorum, & vexilliferi sub pœna contrafacienti arbitrio domini executoris imponenda, & auferenda in persona, & rebus.

De

De
&

OMnes
tur
& priorum
neantur at
nendum l
statuta, o
mandentur
iuramentu
tiæ. Quæ
num nota
ferum de
singulos d
ipsum noi
& sequela
post datio

Qu

SI quis
bus
unde esse
fi, vel h
fensa ire
voluerit
domino p
xilium,
niatur, &
tur contr
menta iu
sas facere
pecunia
nerius ho
dominum
iare de

*De iuramento sequele domini executoris, & priorum,
& vexilliferi iustitiæ per homines societatum fiendo.*

R U B R I C A CCCXXXII.

OMnes, & singuli de dictis societatibus iurent, & iurare cogantur de novo sequelam domini potestatis, capitanei, executoris, & priorum, & vexilliferi iustitiæ, qui pro tempore fuerint. Et teneantur attendere, & procurare sollicitè, & cum effectu ad manutendum bonum, & pacificum statum populi florentini. Et quod statuta, ordinamenta, reformationes consiliorum, & provisionum mandentur executioni in qualibet sui parte, & citra hæc, & alia iuramentum præstent, prout videbitur prioribus, & vexillifero iustitiæ. Quæ quidem sacramenta recipiantur per unum laicum, & unum notarium pro qualibet societate, ad hæc per priores, & vexilliferum deputandum, qui iurare faciant modo prædicto omnes, & singulos de societate, & ipsa sacramenta redigantur in scriptis per ipsum notarium. Et quilibet executor teneatur simile sacramentum, & sequelam facere fieri per homines societatum infra unum mensem post dationem vexillorum prædictorum, modo, & forma prædictis.

*Quod gonfalonerii societatum teneantur ire cum offenso
coram regimine civitatis Florentiæ.*

R U B R I C A CCCXXXIII.

Si quis de societatibus prædictis offenderetur in persona, vel rebus ab aliquo magnate, teneatur gonfalonarius illius societatis unde esset talis offensus ad petitionem, & requisitionem talis offensi, vel hæredum eius, vel coniuncti, si mortuus esset ab ipsa offensa ire cum illis de societate sua, quos ipse gonfalonarius eligere voluerit cum dicto offenso, vel eius hærede, vel coniuncto coram domino potestate, prioribus, & vexillifero iustitiæ, ipsique dare auxilium, consilium, & favorem, ita quod talis magnas offensor puniatur, & condemnetur secundum ordinamenta iustitiæ, & procedatur contra eum ad executionem condemnationis secundum ordinamenta iustitiæ. Et si talis offensus esset adeo pauper, quod expensas facere non posset in prædictis opportunas, fiant ipsæ expensæ de pecunia dictæ societatis, de qua esset dictus offensus. Et si gonfalonarius hoc facere renuerit condemnetur in libris ducentis f. p. per dominum executorem. Et si offensus nolet accusare, vel denuntiare de offensa sibi facta secundum ordinamenta iustitiæ abradatur

pecta qua-
i, vel di-
, vel stet
, vel cum
Florentiæ
iust trahe-
liferi, qui
habeat ar-
bi videbi-

ques

liqua con-
firmari nul-
trahere ad
vitatem,
utoris, &
serint sub
pibus tra-
mini exe-
demnetur.

rumoris

societate
ntur, vel
movere se
sine spe-
sub pœ-
auferen-

De

de societate, in qua fuerit, & priveretur beneficio societatis. Et si quis de dictis societatibus requisitus per dictum gonfalonarium non venerit cum suo gonfalone condemnatur in libris vigintiquinque f. p. prædictæ societati solvendis.

Quod gonfalonarii societatum teneantur trahere ad defensionem offensi.

RUBRICA CCCXXXIV.

SI quis, vel quicumque alius invaderet, seu assaliret, vel percuteret aliquem popularem ad domum habitationis suæ, vel alibi in civitate, burgis, vel subburgis Florentiæ, vel offenderet in persona, vel rebus, teneatur gonfalonarius contrata, vel populi in quo fieret talis insultus, vel offensio trahere, ac ire ad defensionem huiusmodi assaliti, vel offensi cum hominibus suæ societatis, ita quod nullus popularis offensi possit, vel aliquam iniuriam recipere in persona, vel rebus, & ipsum assalientem, percutientem, vel offendere volentem capere, & in fortiam communis perducere, & perducere facere. Et teneatur ipse gonfalonarius, & societates dare cuilibet de societate auxilium, consilium, & favorem, ne quis de societate offenda-
tur in persona, vel rebus per aliquam personam.

*Quod nullus habeat, vel teneat aliqua insignia
nisi communis Florentiæ.*

RUBRICA CCCXXXV.

NULLUS habeat, vel teneat in civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ aliqua insignia, vexillum, banderias, vel pennones, nisi solum illa, vel illos, quæ darentur per populum, & commune Florentiæ, quæ, & quos habere, & tenere possint toto tempore quo durabit suum officium, & non ultra. Et nullus de civitate, comitatu, vel districtu Florentiæ audeat, vel præsumat trahere, stare, vel esse sub aliquo insignio, vexillo, banderia, vel pennone, vel ad ipsum insignium vexillum, banderiam, vel pennonem aliquius convenire, nisi talis banderia, vexillum, insignium, vel pennonem datum esset per commune, & populum Florentiæ. Et qui contrafecerit in persona, & rebus arbitrio domini executoris condemnatur inspecta qualitate, & conditione personæ, & delicti, de quibus quidem dominus executor inquirere teneatur diligenter clandestinum, & palam, & punire quos culpabiles invenerit in prædictis.

De

PRO fa-
tionis
centi, qu
tos ex eis
quarterio
Qui præp
prout eis
etæ societ
fiat electi
xilliferis
terii assan
officialium
populi, y
positi gon
sens a ci
domini
do defue
rii, qui
ad ipsan
situs si

De co

DICTI
qu
seu cong
& restri
facere p
tur pro
societati
positi,
& proc
provide
approbe
fuerint
T

atis. Et si
erium non
tinquē f.

De electione præpositorum vexilliferorum.

R U B R I C A CCCXXXVI.

mem offensi.

el percutē
vel alibi in
in persona,
quo fieret
huiusmodi
quod nullus
n persona,
dere volen-
uci facere.
t de socie-
te offenda-

PRO factis fortificandis, & meliori observantia, & executione da-
tionis dicti vexilli vexilliferis societatum prædictarum in loco de-
centi, quam citius poterunt, conveniant, & faciant duos præposi-
tos ex eis, videlicet unum de quarterio sancti Spiritus, & alium de
quarterio sanctæ Crucis, quorum duret officium duobus mensibus.
Qui præpositi per duos dies ante ipsorum officii exitum, vel ante,
prout eis videbitur coadunent, seu coadunari faciant vexilliferos di-
ctæ societatis in eo loco ubi eis videbitur, in qua coadunatione
fiat electio per ipsos vexilliferos societatum unius præpositi ex ve-
xilliferis quarterii sanctæ Mariæ Novellæ, & alius ex vexilliferis quar-
terii sancti Iohannis. Et si tempore electionis alicuius, vel aliquorum
officialium, cui per formam cuiuscumque statuti, vel ordinamenti
populi, vel communis Florentiæ interesse teneantur, & debeant præ-
positi gonfalonis societatum ipsi præpositi, vel alter eorum esset ab-
sens a civitate Florentiæ, vel haberi non possent, eo casu possint
domini priores, & vexillifer iustitiæ in eo quarterio, ubi dicto mo-
do defuerit præpositus, habere alium gonfalonarium eiusdem quarte-
rii, qui habeat in huiusmodi electione, ac aliis, quæ spectaverint
ad ipsam electionem vicem, ac vocem, quam haberet talis præpo-
situs si adesset.

*De congregatione vexilliferorum, consiliariorum, restringitorum
quolibet mense, & proposita in ea facienda.*

R U B R I C A CCGXXXVII.

districtu
pennones,
commune
tempore
civitate,
there, sta-
pennone,
onem ali-
vel pen-
e. Et qui
toris con-
lecti, de
nter clan-
rædictis.

De

Dicti præpositi eorum proprio iuramento teneantur, & debeant
quolibet mense semel, & pluries si eis videbitur, congregare,
seu congregari facere vexilliferos dictarum societatum, & consiliarios,
& restringitores eorum, ubi eis videbitur convenire, & inter eos
facere propositam generalem, ac etiam specialem, sicut eis videbi-
tur pro utilitate, augmento, defensione, & fortificatione dictarum
societatum, & hominum earum. Et quod ibi reformabitur ipsi præ-
positi, & vexilliferi, consiliarii, & restringitores teneantur facere,
& procurare, quod executioni mandetur, dummodo quod per ipsos
providebitur, & reformabitur, ut dictum est, prius acceptetur, ac
approbetur per priores, & vexilliferum iustitiæ, qui pro tempore
fuerint, & in ipsius congregationis discessu teneantur propositi, &

Tom. II,

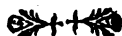
M m m m m

gonfalonerii ire ad dominos potestatem, & capitaneum, & dominos priores artium, & vexilliferum iustitiæ, ipsosque sollicitare, ac precari quod quilibet ipsorum debeat in suo officio bene, & sollicite, & viriliter agere, & ius facere omnibus eorum civibus, & districtualibus, & quibuslibet aliis iustitiam petentibus, & observare, & observari facere, & executioni mandare ordinamenta iustitiæ, & ipsa in nihilo diminuerè, nec pati quod in eorum parte aliqua minuantur.

Quod vexilliferi non vadant ad consilia magnatum.

RUBRICA CCCXXXVIII

Nullus vexillifer dictæ societatis suo durante vexilliferatu possit ire, stare, vel esse ad aliquod consilium, seu coadunationem, quæ fieret per aliquem, vel aliquos magnates civitatis Florentiæ, vel ad aliquod aliud consilium, nisi foret consilium domini potestatis, vel domini capitanei, vel executoris ordinamentorum iustitiæ, seu dominorum priorum, & vexilliferi iustitiæ, seu aliquorum popularium civitatis Florentiæ sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet, & qualibet vice, quam pœnam propositi, qui pro tempore fuerint iuramento proprio procurent, & faciant cum effectu exigi per dominum executores hoc modo videlicet, quod propositi eum scriverint aliquem, seu aliquos contra prædicta fecisse, ire debeant coram domino executore, & sibi denuntiare, seu notificare verbo tamen solum absque aliqua scriptura talem, seu tales vexilliferos, qui contrafecerint, quorum præpositorum dictus dominus executor credere teneatur, & debeat simplici verbo non exigendo aliam probationem, vel sacramentum. Et ad petitionem ipsorum præpositorum dominus executor omni exceptione remota, sine aliqua condemnatione fienda teneatur incontinenti, & de facto compellere delinquentes huiusmodi, procedendo contra eos in persona, & rebus ad solvendum ipsam pœnam communi Florentiæ. Et si dicti præpositi facerent contra prædicta superius prohibita teneatur quilibet eorum ad solvendum communi Florentiæ libras ducentas f. p. quas dominus executor teneatur exigere ab illis præpositis ad instantiam trium consiliariorum gonfaloneriorum dictarum societatum, & eis credere, ac ad eorum petitionem facere, & ipsos præpositos cogere ad dictam pœnam solvendam communi Florentiæ, ut dictum est de gonfaloneriis prædictis ad petitionem eorum præpositorum.

Quod

Quod

Nullus summa rentiæ ad vel magnacentum f. quolibet pnam ad nunti Florentorum, & eos procestatuto pr

De bal

Quali notis, & u restringit pore, qu

De ba

Quæ co bitur v non sit beantur veses, c fæ, dec dem, d sepi, sal opportu pecunia

Quod vexilliferi non vadant coram aliquo officiali communis Florentiæ ad instantiam alicuius magnatis.

R U B R I C A CCCXXXIX.

Nullus de gonfaloneriis, vel præpositis prædictis audeat, vel præsumat ire coram aliquo rectore, vel officiale communis Florentiæ ad instantiam, seu preces, vel pro facto alicuius magnatis, vel magnatum civitatis, vel comitatus Florentiæ sub pœna librarum centum f. p. pro quolibet vexillifero, & librar. ducentarum f. p. pro quolibet proposito, & qualibet vice qua contrafecerint. Quam pœnam ad minus executor exigat, & solvi cogat contrafacientem communi Florentiæ videlicet vexillifer ad petitionem dictorum præpositorum, & præpositos ad petitionem trium consiliariorum, & contra eos procedat modo, forma, & ordine, ut supra dictum est, in statuto proximæ præcedenti.

De habendo notario cameræ, & nuntios pro qualibet societate.

R U B R I C A CCCXL.

Qualibet dictarum societatum teneatur, & debeat habere unum notarium, & unum camerarium de popularibus ipsius societatis, & unum nuntium eligendum per vexilliferum, consiliarios, & restringitores societatum eiusdem, quorum officium duret toto tempore, quod ipsi vexilliferi durabunt in eorum vexilliferatus officio.

De habendo apothecam pro qualibet societate pro tenendo arma.

R U B R I C A CCCXLI.

Qualibet dictarum societatum habeat unam apothecam in eo loco, populo, & contrata societatis, ubi magis convenire videbitur vexillifer, consilarii, & restringitores ipsius societatis, quæ non sit in domo alicuius magnatis; in qua apotheca continuos habeantur, teneantur, & sint pro ipsa societate ad minus decem pavese, decem manariæ aretinæ, decem lanciæ, quatuor balestræ grossæ, decem elmi, seu cappelli de ferro picti armis societatis eiusdem, decem rasi de ferro in astis longis, & decem lumeriæ panelli sepi, saltem centum quatuor securæ, & aliæ res cuiuscunque generis opportuniæ dictæ societati, quæ quidem arma, & res de communi pecunia societatis per camerarium ipsius emi, & haberi debeant; ita

M m m m m 2

dominos
ac precari
ite, & vi-
listeriali-
e., & ob-
e., & ipsa
minuantur.

n.

ratu possit
nationem,
Florentiæ,
ni potesta-
iustitias,
orum po-
f. p. pro
pro tem-
m effectu
od propo-
tisse, ire
notificare
es vexilli-
minus exe-
ndo aliam
n præpo-
liqua con-
ompellere
a, & re-
t si dicti
tur quili-
itas f. p.
ad instan-
atum, &
ositos co-
t dictum
orum.

Quod

quod ad arbitrium, & voluntatem gonfalonerii dicta arma, & res possint, & debeant operari pro bono statu, & fortificatione societatis, & populi florentini. Et quod quilibet vexillifer, & camerarius societatis prædictæ teneantur depingi facere arma dictæ societatis ex latere viæ ab utraque parte introitus ipsius apothecæ, ita quod omnis de ipsa societate visibiliter, & aperte scire valeant apothecam præfatam, & huiusmodi apothecæ omnes stent qualibet die apertæ. Et recomendentur quælibet dictarum apothecarum alicui artifice, qui quotidie stet ad custodiam ipsius apothecæ pro aliquo convenienti pretio ordinando eidem per vexilliferum, & consiliarios, & restringitores ipsius, & omnia prædicta in presenti capitulo apposita cum effectu observentur pœna librarum viginti quinque f. p. pro quolibet ipsorum vexillifero, & camerario, quam pœnam dictus dominus executor exigit a quolibet non servanti; ipseque executor suo motu super prædictis inquirat, & suo motu in dicta pœna contrafacientem condemnet. Et quod de omnibus armis societatis, quæ habebunt vexilliferi pro communi Florentiæ fiat registrum apud executorem ordinamentorum iustitiæ, & quilibet notarius, & vexillifer societatis resignet in scriptis ea executori, & ea scribi faciat in dicto registro, & quilibet vexillifer societatum consignare teneatur arma societatis vexillifero successori suo. Et si non consignaverit cogatur per executorem ad restitutionem, vel emendationem ipsorum. Possint tamen domini priores artium, & vexillifer iustitiæ populi, & communis Florentiæ, & gonfalonerii societatum populi, & duodecim boni viri communis prædicti, & duæ partes eorum, aliis etiam absentibus, & irrequisitis, non acceptantibus, vel aliter impeditis semel, & pluries, & quotiescumque providere tam circa balistas, pavesia, corazzas, quadrellos, pannellos, & alia huiusmodi danda singulis gonfaloneriis societatum populi florentini, & per ipsos retinenda, & restituenda, & ab ipsis recipienda, & exigenda; quam etiam circa ordinamenta balistarum, & pavesarum, & aliorum hominum de gonfalone civitatis prædictæ. Et quod & quibus armis debeant esse muniti, & quomodo trahere debent ad rumorem, & quomodo nequeant impediri, & per decimas, vel alium numerum debeant ordinari, nisi fuit iam dudum expedienter pro honore, & conservatione populi provisum, seu etiam observatum, ac etiam volentes occurrere negligentis, quæ sæpe per debentes aliquid operæ ecclesiæ sanctæ Reparatae de Florentia committuntur, & super prædictis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum providere, disponere, & ordinare, & provisiones, & ordinamenta etiam pœnalia facere, & totum, & quidquid providerunt, ordinaverunt, seu fecerunt semel, & seu pluries, & quotiescumque valeat, & obſerve-

tur, & ad
foret per
De habem

Quilibet
arma, &
rius rei,
& exitus
sui officii
acta regil
quod qui
per prop
tatis, &
stingitor
gere

Quilibet
consilii
gonfalo
ceptis
pto no
gonfalo
dientia
gonfalo
remota
ipsius

Quilibet
iuram

tur, & observari possit, & debeat, ac si provifum, & ordinatum foret per opportuna confilia dicti populi, & communis.

De habendo duos libros pro qualibet focietate, in quibus fcribantur arma, res, introitus, & exitus focietatum.

RUBRICA CCCXLII.

Quilibet camerarius dictæ focietatis teneatur facere duos libros, unus fcilicet in quo fcribantur per notarium ipsius focietatis arma, & res ipsius focietatis omnesque introitus pecuniæ, vel alterius rei, & in alio libro fcribantur per eundem notarium expenfas, & exitus ipsius focietatis, ita quod poffit reddere rationem in fine fui officii de introitu, & exitu, ac arma, bona, & res, libros, & acta registrare futuro camerario fucceffori fuo legaliter, & aperte, quod quidem teneatur facere ipfe camerarius coram findico eligendo per propofitos, confiliarios, & reftingitores novos cuiuslibet focietatis, quos findicos propofitos novos cum eorum confiliariis, & reftingitoribus infra quartam diem ab ipforum introitu teneantur eligere.

Quod quilibet de focietate pareat gonfaloneriis.

RUBRICA CCCXLIII.

Quilibet dictarum focietatum teneatur, & debeat fufcipere, & facere omne officium ad quod eligeretur per gonfalonarium, confiliarios, reftingitores fuæ focietatis, & parere præceptis fui gonfalonerii, & qui non obediret eidem gonfalonerio, & eius præceptis poffit condemnari per ipsum vexilliferum pro quolibet præcepto non fervato in foldis viginti f. p. & minus ad arbitrium ipsius gonfalonerii, confiderata conditione negotii, & perfonæ, ac inobedientiæ, quam condemnationem dominus executor ad requifitionem gonfalonerii, qui condemnaverit, feu eius notarii omni exceptione remota, & facto incontinenti folvere compellat camerario focietatis ipsius gonfalonis, convertendam in negotiis, & utilitate fuæ focietatis.

Quod gonfalonerii pareant mandatis præpofitorum.

RUBRICA CCCXLIV.

Quilibet gonfalonarius dictarum focietatum teneatur, & debeat iuramento proprio parere omnibus, & fingulis mandatis pertinenti-

M m m m m 3

bus ad officium præpositorum gonfaloneriorum dictar. societatum, & ipsa mandata servare, adimplere, & executioni mandare possent bona fide, sine fraude, malitia, seu dolo sub pœna soldorum quadraginta f. p. pro quolibet eorum, & qualibet vice, & minus ad arbitrium præpositorum, considerata conditione facti, & inobedientiæ, in qua pœna dicti præpositi possint condemnare contrafacientem, ut dictum est, de facto ad eorum arbitrium absque aliqua probatione, vel alia solemnitate. Et quam pœnam dictus executor ad requisitionem præpositorum, seu eorum notarii omni exceptione remota, & incontinenti de facto solvere cogatur camerario cameræ communis Florentiæ cum effectu.

Quod possit fieri imposita pecuniæ in qualibet societate.

RUBRICA CCCXLV.

Possit fieri imposita pecuniæ, & armorum, & aliarum rerum in qualibet societate per vexilliferum cuiuslibet societatis pro expensis, & aliis opportunis dictæ societatis, pro salario notarii, & nuntii, & emptione armorum, & pro lumeriis, panellis, & securibus, & aliis expedientibus ipsi societati omnibus popularibus societatis de consilio, & assensu suorum consiliariorum, & restringitorum, & aliorum bonorum virorum societatis, quos vexillifer habere voluerit, quam impositam quilibet popularis solvere compellatur omni exceptione remota, & de facto per dominum executorem ad petitionem vexilliferi societatis eiusdem, in qua foret imposita, vel alter officialis, qui poneretur per ipsam societatem ad ipsam exigendam impositam.

Quod populares requisiti iurent sub societate.

RUBRICA CCCXLVI.

Quot populares civitatis, burgorum, & subburgorum Florentiæ, qui personaliter requisiti fuerint per nuntium societatis, in qua, vel sub qua iurare debebunt ex parte gonfalonerii societatis ipsius non iuraverint termino sibi dato per ipsum gonfalonerium, vel eius nuntium, ex parte ipsius gonfalonerii, qui termini, & requisitio scribi debeat per notarium ipsius societatis, & contumax fuerint non iurando sint privati omni beneficio societatis. Et insuper cogantur per executorem solvere camerario communis Florentiæ soldos centum f. p. & ad requisitionem consiliariorum societatis ipsius incontinenti, de facto, & absque aliqua condemnatione fienda de tali non iurato.

De

Nullus
gi
ferro, ba
cietatis, a
trafacient
cietatibus
tatis sine
na soldori

De

Domin
rum, soci
menta, &
mandare

Quod uni

Decem
bonum, &
que in
ipsi præpo
cuius officii
salario, con
gonfaloneri
notarii, q
hantur co
notarium,
gaster, app
predictum
rante quad
contemplat

De non pingendo in armis societatis nisi arma societatis.

RUBRICA CCCXLVII.

NULLUS de dictis societatibus possit, vel ei liceat pingere, seu pingi facere in aliquo pavese, scuto, targia, elmo, capello de ferro, bacinetto, vel cervelleria, in quo, vel qua sint arma suæ societatis, alia arma sub pœna librarum decem f. p. pro quolibet contrafaciente, & quolibet ipsorum armorum. Et quilibet de dictis societatibus habeat pavese, scutum, vel targiam de armis suæ societatis sine aliis picturis, vel armis secundum facultatem cuiusque, pœna soldorum centum f. p. pro quolibet.

De observantiis prædictorum ordinamentorum societatum.

RUBRICA CCCXLVIII.

Dominus executor ordinamentorum iustitiæ, ad cuius officium, & regimen honor, & bonus status populi florentini, & dictarum societatum spectare videtur teneatur, & debeat dicta ordinamenta, & quolibet eorum, & singula in eis contenta executioni mandare, & inviolabiliter observare, & observari facere.

Quod unus notarius pro omnibus gonfaloneriis extrahatur de bursa

RUBRICA CCCXLIX.

DEcernimus, & iubemus, quod gonfalonerii dictarum societatum habeant, & habere debeant in principio eorum officii unum bonum, & expertum notarium, qui scribere teneatur, & debeat, quæ scribenda occurrerint pro factis dictarum societatum, & quæ ipsi præpositi mandaverit extrahendum de burfis ad hoc ordinatis, cuius officium duret quatuor menses sicut officium gonfalonerii cum salario consueto, de quo in secunda collatione sub rubrica *de officio gonfaloneriorum super ignem disponetur*. Et quod omnes, & singuli notarii, qui, ut dictum est ad dictum officium in posterum extrahentur eo ipso intelligantur esse deputati pro dicto quadrimestri in notarium, & ad officium notariatus, & scribanatus officii, quod vulgiter appellatur *offitium ignis*. Et nullus notarius, qui secundum prædictum extractum esset ad dicta officia, audeat, vel præsumat durante quadrimestri prædicto, quo ipsis officiis præset prætextu, seu contemplatione dictorum officiorum, vel alicuius eorum, nec aliquo

rum, &
stetenus
im qua-
inus ad
obedien-
rafacien-
qua pro-
curator ad
ione re-
cameræ

rerum in
pro ex-
otarii, &
& securi-
bus socie-
pigitorum,
labere vo-
atur omni
m ad pæ-
vel alter
exigendam

Florentiæ,
s, in qua,
ipsum non
eius num-
usitio scribi
non iuran-
gantur per
centum f.
continenti,
non iurato.

alio modo, iure, vel causa, directe, vel per obliquum, tacite, vel expresse, per se; vel alium, seu alios pro eo quomodolibet eligi, deputari, assumi, vel esse, seu aliquammodo præesse ad aliquod, seu in aliquo alio officio communis Florentiæ sub pœna prædicta pro vice qualibet auferenda: Et nihilominus quod contraheret subsistat nullius efficaciam, vel momenti. Possint tamen gonfalonarii societatum prædictarum, & duæ partes eorum, aliis absentibus, & irrequisitis teneantur, & debeant quandocumque eis videbitur expedire notarium, seu notarios eorum officii, cassare, & removere ab officio notariatus eiusdem, qua cassatione sic facta alius idoneus in locum eius sic cassi secundum ordinamenta communis Florentiæ extrahatur.

Quod quilibet gonfalonarius habeat unum nuntium, & de eius salario.

RUBRICA CCCL.

Quilibet nuntius cuiuslibet gonfaloni societatum civitatis Florentiæ videlicet unus pro quolibet gonfalone habeat, & habere debeat pro suo salario, & mercede laboris, quem pro gonfalonariatu suboportare habuerit, & pro sua remuneratione quolibet mense libram unam f. p. a camera communis Florentiæ, videlicet pro quibuslibet quatuor mensibus, quibus durabit officium gonfalonariatus in totum libr. quatuor, quas camerarii cameræ dicti communis possint, & debeant de pecunia dicti communis videlicet de capsa generali dare, & solvere cuilibet tali nuntio simul, vel divisim sine aliqua retentione, vel deductione alicuius directuræ, vel gabellæ, & absque aliqua apodixa, licentia, vel subscriptione habenda, vel alia solemnitate servanda, habita solummodo, quod nuntius sit, seu nuntii sint gonfalonarii per scripturam, quæ facta fuerit per notarium officii omnium gonfalonariorum, vel per alium notarium de nominatione, seu electione facta de nuntio per gonfalonarium gonfaloni.

Duæ partes, vel plures intelligantur aliis etiam absentibus.

RUBRICA CCCLI.

Item statutum est quod ubicumque in aliquo statuto dicitur quod domini priores, & eorum collegia, vel duæ partes, vel maior pars eorum, vel alius certus numerus aliquarum personarum, seu officiorum possint aliquid facere, semper intelligatur quod illud facere possint aliis etiam non acceptantibus, vel assentibus, remotis,

mortuis,
centibus,

Item statu-
partis
materia ip-
ipsa parte
sint firma
cui eorum
aliquod al-

E Signo
officio
buoni huc
de' signori
deveto da-
ni. E chi
notaio due
gnori prio-
e dodici b-
to il suo
suoi confo-
dodici bu-
offitii de-
cuno d' e
del fale d'
currente,
Cassieri d-
della cam-
marlingo
ha deveto
li detti ne-
pote uno
tre maiori
dennati, e

mortuis, vel quomodolibet aliter impeditis, vel eis etiam contradicentibus, vel irrequisitis.

Statuta partis guelfæ confirmantur.

RUBRICA CCCLII.

Item statuimus quod omnia statuta, provisiones, & reformationes partis guelfæ, seu guelforum florentinorum, vel tractantia de materia ipsius, seu de connexis, & dependentibus ab ea edita ab ipsa parte, vel communi Florentiæ, vel ipsius communis auctoritate sint firma, & illesa, & in suo robore permaneant, nec eis, vel alicui eorum intelligatur esse derogatum per præsentia statuta, vel per aliquod aliud statutum, vel ordinamentum communis Florentiæ.

TAVOLA BREVE DE DEVETI DEGLI TRE MAIORI OFFIZI.

E Signori priori dell' arte, e gonfalonieri di giustizia ha deveto officio per tre anni = Gonfalonieri di compagnia, e dodici buoni huomini ha deveto dal medesimo officio dui anni = El notaio de' signori ha deveto dal medesimo officio dui anni. Et anche ha deveto dall' officio del priorato, e gonfalonieri di Giustizia dui anni. E chi fusse stato del officio de priori, ha deveto dall' officio del notaio due anni = Conforti, e congiunti per linea masculina de signori priori, e gonfalonieri de giustizia, gonfaloniere di compagnia, e dodici buoni homini anno deveto dal detto officio nel quale è suto il suo conforto, o congiunto uno anno chi è suto de signori, e suoi conforti a deveto dall' officio de gonfalonieri di compagnia, e dodici buoni homini sei mesi dalla fine dell' officio. E così dagli offitii de gonfalonieri di compagnia, e dodici buoni homini, e ciascuno d' essi = Vicario, capirano, potestà, e castellani, e guardiano del sale d' Arezzo a deveto dalli tre maggiori offitii per tempo concorrente, & poi finito l' officio duoi mesi = Camarlingo del monte Cassieri della camera = Offitio de dieci della balia = Provveditori della camera = Camarlingo generale di Pisa = El suo notaio = Camarlingo della gabella del vino, e del sale, e loro rectori, e notaio ha deveto da detti tre offitii maggiori per tempo concorrente, & etiam li detti notai dal notariato de signori per tempo concorrente. Non pote uno conforto per linea masculina concorrere ad uno tempo ne tre maggiori offiti, e nel notariato de signori, cessanti, fugitivi, condannati, e ghibellini &c.

TA-

TAVOLA DEL DIVETO DEGL' ALTRI OFFICII DEL COMUNE DI FIRENZE.

Dieci di libertà = Camarlinghi della camera ordinarii = Condo-
 tieri = Defecti de soldati = Regolatori = Soprastanti delle
 stinche = Castella. Porti. Sale. Vino. Contratti = Ragionieri ordi-
 nari = Grascia. Torre. Abbondanza. Zecca = Sopra passeggiari del-
 le Porte = Sopra veditori delle porte = Capomaestro alle castella =
 Capomaestro alla torre = Proveditori della camera del comune =
 Proveditori de regolatori = Proveditori alle castella = Proveditori
 alla torre = Proveditori al sale, vino, e porte, e contratti = Ca-
 marlingo all' abbondanza, e alle castella = Camarlingo alla torre =
 Camarlinghi alle porte = Camarlingo al sale = Camarlingo al vino,
 extimo, e taxe del contado = Camarlingo de contratti = Camarlin-
 go alle stinche = Camarlingo del monte, e dell' interesse = Camar-
 lingio delle prestanze = Scrivano, e camarlingo de sei di Arezzo, e
 di Pistoia = Scrivano, e camarlingo de dieci di Pisa = Cassiere del-
 la camera del comune = Scrivani dell' entrata, e dell' uscita della
 camera = Scrivano de regolatori = Scrivano dell' abbondanza = Scri-
 vano delle Castella = Scrivano della torre = Scrivano della grascia =
 Scrivano al sale = Scrivano al vino = Scrivano della carne = Scri-
 vano de pupilli = Notaro de regolatori = Notaro dell' abbondanza =
 Notaro alla condotta = Notaro a defecti = Notaro alle castella =
 Notaro alla torre = Notaro procuratore delle porte = Notaro entra-
 ta delle porte = Notaro gabelle del vino, e taxe, e extimo = No-
 taro entrata de contratti = Notaro riscontro de contratti = Notaro
 registrare e contratti = Notaro entrata al sale = Notaro procuratore
 del sale, e notaro degl' ufficiali = Notaro alle stinche = Notaro
 grascia = Notaro alla diminuzione del monte = Notaro all' interesse
 del monte = Notaro all' opera di santa Reparata = Notaro agl' atti
 della camera per due mesi = Notaro agl' atti per otto mesi = No-
 taro entrata, e uscita della camera per due mesi = Notaro giudice
 della gabella = Notaro dieci di libertà = Notaro de gonfalonieri =
 Notai delle prestanze = Notaro de Pupilli. Tutti e sopradetti offitii
 a chi fosse tratto per via di borsa ha diveto a ogni offitio di comu-
 ne durante l' ufficio, e a questi medesimi altrettanto quanto fusse
 stato nell' ufficio dal dì che diponesse l' ufficio a ritornare la perso-
 na propria in medesimo officio tre anni, non può scambiare l' uno
 consorto l' altro immediate in alcuno officio di comune, chi fosse
 in alcuno de' sopradetti uffizi e fosse tratto, o electo agl' infra scritti
 uffici gli può ottenere senza divieto, cioè gl' ufficiali del monte,
 de pupilli, capitani d' orto santo Michele, capitano del bigallo, ca-
 pitano della misericordia, e del consiglio del popolo, e del comune
 o dieci de balia.

DEL n
 De
 abbondanz
 capitano,
 sindacare
 zo = Cam
 Camarling
 chele = Sc
 rezzo = N
 eleggere c
 contadini
 Notaro d
 sti officii a
 mune due
 la guardia
 dal dì, ch
 Ufficiali,
 tro, ma
 carne non
 l' ufficio
 un altro i
 Arezzo a
 fusse stato
 le porte,
 Pisa = E
 Provvedit
 no delle
 di Pisa.
 tempo co
 di compa
 cesseno tr
 altri offic
 ne duran
 buoni ho
 approvare
 del distre
 renze = C
 tieri = Il
 non dan
 e ogn' ur

CHI FUSSE DEGL' UFFICIALI.

FIRENZE.

= Condo-
nti delle
ieri ordi-
gieri del-
castella =
omune =
roveditori
tti = Ca-
torre =
al vino,
Camarlin-
= Camar-
Arezzo, e
ssiere del-
cita della
za = Scri-
grascia =
e = Scri-
ondanza =
castella =
aro entra-
no = No-
= Notaro
rocuratore
= Notaro
l'interesse
o agl' atti
esi = No-
to giudice
falonieri =
letti offitii
di comu-
anto fusse
la perso-
re l' uno
, chi fosse
infrascritti
el monte,
bigallo, ca-
el comune

DEL monte = De pupilli = De capitani d' otto san Michele = De sei d' Arezzo, e di Pistoia = De dieci di Pisa = Della abbondanza della carne = De quattro della moneta = D' eleggere il capitano, potestà, o esecutore = Otto della guardia = Sindachi a sindacare i rectori forestieri = Proveditori della cittadella d' Arezzo = Camarlingo della città di Arezzo = Camarlingo della carne = Camarlingo de pupilli = Scrivano, e proveditore d' otto santo Michele = Scrivano, e proveditore del bigallo = Notaro de sei d' Arezzo = Notaro de dieci di Pisa = Notaro della carne = Notaro a eleggere capitano, potestà, et executore = Notaro de sodamenti de contadini = Notaro dello studio = Notaro d' otto san Michele = Notaro dello specchio = Notaro de contratti d' Arezzo. Tutti questi uffici a chi fusse tratto di borsa da diveto a ogni ufficio di comune durante l' ufficio, e non più oltre. All' ufficio degl' otto della guardia non può scambiare l' uno consorte l' altro infra sei mesi dal dì, che diponesse l' ufficio suo, e la persona propria dui anni. Ufficiali, e il Notaio dell' onestà non hanno diveto agl' uffici dentro, ma a quelli di fuori sì per tempo concorrente. Ufficiali della carne non hanno devieto agli uffici di fuori, ma come a giurato l' ufficio di fuori, o passato gli otto di se ne a cavare alla carne un altro in suo luogo per resto del tempo. Guardiano del sale di Arezzo a diveto agli uffici di fuori, e al collegio proprio come se fusse stato potestà = Camarlingo generale di Pisa = Camarlingo delle porte, e contratti di Pisa = Camarlingo del sale, e del vino di Pisa = E i notariati di detti camarlinghi = Sopra il Lavatoio di Pisa Proveditori del vino, e delle porte di Pisa = Proveditori, e Guardiano delle pignora, & pontigione di Pisa = Soprastante delle stinche di Pisa. Tutti questi hanno diveto a ogni ufficio di comune per tempo concorrente et andio ancora a signori dodici, e gonfalonieri di compagnia, e notariato de priori. Tutte le elezione che se faccesseno tra signori, e collegi per loro medesimi, e insieme con loro altri officii alla detta electione anno deveto a ogni ufficio di comune durante l' ufficio per tempo concorrente. Salvo che quattro buoni homini delle stinche, o approvatori che si chiamasseno ad approvare alcuno statuto delle potestarie, e comuni del contado, o del distretto. Approvatori degli statuti de l' arti della città di Firenze = Capitano del bigallo = Capitano della misericordia = Offertieri = Il consiglio del popolo = Il consiglio del comune. Questi non danno, e non ricevano divieto ad altri uffici in alcuno modo, e ogn' uno chi è tratto può essere avendo anni 25. compiuti. Chi

fusse tracto, o electo ad alcuno officio di fuori, cioè capitano, potestà, vicario, o castellano, a diveto agli uffici dentro del comune per tempo concorrente durante l' ufficio, e a quelli di fuori medesimo, altrettanto poi quanto fusse stato il tempo della sua tracta, o electione. Et se occurrese caso che soprastesse nell' ufficio di fuori consuma del diveto agli uffici di fuori medesimo, e non ad altro. Non può essere e ha diveto gonfaloniere di giustizia se non ha compiuti anni 45. Non può essere e ha diveto veruno de dodici de gonfalonieri di compagnia, otto di guardia, de priori, o notaio de priori, capitano, potestà, o vicario se non ha compiuti anni trenta. Non può essere e ha diveto veruno castellano, o in alcuno officio della città di Firenze se non ha compiuti anni 25. Gli absenti. Gl' incarcerati. Falliti non paghi, e altri. Proibiti per certi ordini e statuti del comune di Firenze non possono essere ad alcuno officio di comune. E più altri divieti particolari che si dispongono per certe legge in singolarità come nelli sopradetti ordini si contengono.

FINIS TRACT. I. LIB. V. & TOM. II.

69322-c

